00081740

BOMBAY BRANCH
OF THE
ROYAL ASIATIC SOCIETY.
TOWN HALL, BOMBAY.

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019

ANTIQUÆ LITERATURÆ

SEPTENTRIONALIS

LIBER ALTER.

SEU

HUMPHREDI WANLEII

Librorum *Vett*. Septentrionalium, qui in *Angliæ* Bibliothecis extant, nec non multorum *Vett*. Codd. Septentrionalium alibi extantium Catalogus Hiſtorico-Criticus, cum totius Theſauri Linguarum Septentrionalium ſex Indicibus.

81740

OXONIÆ,

E THEATRO SHELDONIANO, *An. Dom.* MDCCV.

(1705)

O
820
Wan/Ant
81740

00081740

AD

Ampliſſimum & Illuſtriſſimum Virum

ROBERTUM HARLEY

ARMIGERUM,

Sereniſſimæ ANNÆ Reginæ à Sanctioribus Conciliis, & Epiſtolis,

DOM. COMM. III°. Oratorem,

De Librorum Veterum Septentrionalium, qui in *Angliæ* Bibliothecis extant, Catalogo Hiſtorico-Critico *HUMFREDI WANLEII* Præfatio.

QUANQUAM ex claræ exiſtimationis hominibus, qui tum *Oxoniæ*, tum *Londini* bene mihi fecerunt, neminem plane, cui tantum quantum Tibi debeam, memorare habeo; non tamen ſingularia illa beneficia, quibus de me optime meruiſti, ſed præclara Tua in Remp. Literariam merita ſummâ cum Eruditione & Humanitate conjuncta fecerunt, ut Præfationem hanc ad Te doctorum facile Principem ſcriberem, quem ſolum dignum judicavi, qui Lectorum perſonas in illa ſuſtineres omnium, qui literas Saxonicas perinde ac Tu colentes, Catalogum noſtrum diligenter verſaturi ſunt. Etenim Tui ſimiles Lectores, Vir Celeberrime, & expectat, & poſtulat Catalogus noſter, ſcilicet Philo-Saxones, quos Patriarum Antiquitatum ſcientia delectat, & *Angliæ* tum *Saxonicæ*, tum *Danicæ*, quidni dicam & *Normannicæ* Hiſtorias pervolvere, Mores cognoſcere, Leges & Conſuetudines diſcere, Codiceſque MSS. undique comparare juvat, & qui Linguas Linguarumque Dialectos, quibus loquentes, ſcribenteſve Majores noſtri in omni tempore uſi ſunt, gaudent eſſe inſtauratas. Adde quod Bibliothecæ *Cottonianæ* Gaza, (quæ Codicibus, quos ſcripſerunt, repleta eſt) Senatus-Conſulto in Fidem & Tutelam Tibi cum aliis Viris Illuſtriſſimis commiſſa & mandata eſt, quem ab Anglo-Saxonibus genus ducere Gentis veſtræ & Nomen & Monumenta oſtendunt. Quamobrem, è *Mæcenatum* numero, qui ob Ingenium, Doctrinam, & Liberalitatem apud nos inclareſcunt, Te ſeligere placuit, apud quem in Præfatione diſſerere poſſem de Ratione ſive Methodo, qua in ſcribendo hoc Catalogo uſus ſum; neque quo minus id faciendum putarem Publicarum Rerum Conſideratio, quæ tempus tuum vendicant, impedire me potuit, qui ſcirem Te pro more Tuo nonnullas horas vel è ſomno eripere ſolere, quas Reipub. Curis ſolutus, nocturnis Lectionibus poſſes inſumere. Præterea, gratum Tibi fore quod hac de re ſcriberem ex eo non potui quin ſperarem, quod haud minimam partem Catalogi noſtri non ita pridem ante perlegere voluiſti, quam integrum opus, quod jam tandem ſe publico offert, ex prælo poterat prodire.

In illo autem texendo nihil non facere inſtitui, quod non meo ſolum, ſed Doctiſſimi viri D. G. HICKESII judicio MSS. codicum Catalogum ſtudioſo Lectori utilem ſimul & jucundum reddere poſſet.

Primò igitur *Notas Numeroſque* quibus Codicum Loci in Bibliothecis deſignantur à me deſcribendos judicavi, ut curioſus Lector iis tanquam *Ariadnæo* filo ductus hos facilius adiret. *Ex. gr.* in prima Catalogi pagina NE. F. 4. 11. denotat *Bibliothecæ Bodleianæ* plagam, plagæque partem, partiſque pluteum, pluteique locum, in quo Homiliarum Sax. Codex iſte ita deſignatus ſervatur.

Secundò,

Secundò, Veteres Codicum Inſcriptiones mutare mihi ſemper religio fuit. De quo monendum Lectorem cenſui, ut ſciret, ex. gr. Epigraphen iſtam Incipit Liber Catholicorum Sermonum, quam in prima Catalogi pagina cernere eſt, & id genus alias, non meam eſſe, ſed illius, qui Codicem ſcripſit vel exſcripſit.

Tertiò, deſcriptis Codicum Epigraphis, & Exordia illorum deſcribenda putavi, propterea quod diverſi Codices de diverſis materiis tractantes, eandem nonnunquam præ ſe ferunt *Rubricam*, ſive Inſcriptionem. Eam etiam ob cauſam & extremas Tractatuum clauſulas me deſcribere oportere cenſui, quod in Bibliothecis multæ extant Saxonicæ Homiliæ, *&c.* quæ etſi iiſdem Inſcriptionibus notabiles ſunt, & ab iiſdem plane verbis vel periodis ordiantur, diverſis tamen exeunt. Quod ex hoc plane evenit; nunc quod hujuſmodi Sermonum, *&c.* alii aliorum quaſi compendia ſunt; nunc quod eorum alii aliis longius protrahuntur. Præſcire etiam velim Lectorem in verſandis MSS. minus exercitatum, in denotandis Codicum & Tractatuum initiis & finibus, vocibus iſtis Incipit & Explicit à Librorum veterum Scriptoribus & Exſcriptoribus uſitatis, me quoque, antiquum morem ſequutum, uſum fuiſſe. Et cum progrediente Catalogo Lectorem ab alia Homilia ad aliam ejuſdem Epigraphes remitto, his ſcilicet verbis *vide ſupra*, intelligi volo ſuperiorem Codicem, ad quem Lector remittitur, inferioris, à quo remittitur, finem continere, & utrumque ejuſdem Homiliæ exemplar eſſe. Id quoque velim, ut ſciat Lector novitius, nempe literam (b) quoties ad numerales Notas folii Codicis alicujus additur, alteram iſtius folii paginam denotare. Præterea aliud eſt, quod Lectorem hic Loci velim habere cognitum, ſcilicet varias Lectiones, quæ cernuntur in imo margine paginæ primæ, & deinceps ad paginam viceſimam quintam ſequuntur, per errorem Typographi fuiſſe impreſſas, me inſcio, & inconſulto, qui Codicibus editis eas aptiores magiſque convenire ſemper putavi quam codicum Catalogis.

Quarto, non ſolum propria hominum nomina, ſed & alias voces prout in MSS. Codicibus ſcribuntur, in Catalogis noſtris deſcripſi, tum quod antiqua ſcribendi ratio aptior & rectior nonnunquam recentiore videtur, tum etiam quod mendoſa cum ſit, aliquid tamen de antiquo verborum uſu, & ſignificatione notitia dignum ſuggerit, præſertim de More quo Majores noſtri, pro ſuarum literarum poteſtate, nonnullas voces pronuntiabant. Sic Georius pro Georgius; Noɼmanðiȝe pro Noɼmanðie; Zacaɼiȝe pro Zacaɼie; Maɼiȝe pro Maɼie; ȝheo pro heo; ȝuƿ pro eoƿ; æccleſiȝe & miliciȝæ pro *Eccleſiæ* & *Militiæ*; ſiȝ, hiȝ, ðiȝ, pro ſie, hie, ðie, cum ſcriberent, plane oſtendebant literam ſuam (ȝ) ſe pronuntiaſſe pariter ac nos (y) pronuntiamus. Sic in pag. 261. col. 2. lin. 29. & in pag. 259. col. 1. lin. 29. & alibi *Britannia* perinde ac in multis aliis MSS. Inſcriptionibus & Numiſmatis, cum duplici (tt) ſcripta reperitur. In pag. 261. col. 2. lin. 31. occurrit in ablativo caſu *Parobhiis*, quod demonſtrat duplicem (h) nonnunquam Majoribus noſtris loco (ch) in uſu fuiſſe, prorſus ac apud *Græcos* χ, ח apud *Hebræos*, & quod illam è gutture, ac vehementi aſpiratione quemadmodum Cambro-britanni (ch) pronuntiare ſolebant. Sic in pag. 261. col. 2. pro *Auguſtini* ſcriptum legitur *Aguſtini*; quod etiam in multis MSS. codicibus quum *Saxonicis* tum *Latinis* à *Saxonibus* exaratis occurrit: Unde conſtat majores, quemadmodum Græcos olim, & jam nunc *Italos*, *Gallos*, *Hiſpanos*, *Germanoſ*que ſuum (a) craſſum habuiſſe, quod prorſus valebat, ac nunc apud nos diphthongus (au) & pleno rotundoque ore pronuntiandum erat. Cum igitur quædam ex antiqui moris verbis, quemadmodum in vetuſtis Codicibus ſcribuntur, accurate deſcribere inſtituerem, illorum ſæpe ſingularem aliquam literam binis punctis notavi, utpote quibus Typographus moneretur, ne verbum ita ſignatum aliter, ac illud ſcripſeram typis mandaret: Ille vero ſive per nimiam cautelam, ſive per oblivionem puncta ipſa ſæpe impreſſit, ut in pag. 261. col. 2. lin. 10. 11. 13. Quibus tamen per errorem impreſſis, Autographa ab Apographis dignoſci poſſunt, ſiquando quiſpiam Falſarius, quod aliquando accidit, tranſcriptum ſuum alicujus Codicis, Chartæ, vel fragmenti, Loco exemplaris reponat.

Quinto, & in Catalogo, & in illius indice, voces quaſdam vocumque partes uncis, aut Lunulis incluſi, ad denotandam membranam Codicis iſto in loco eſſe laceram, voceſque vocumve partes, quæ ita includuntur, deſiderari, ut pag. 107. col. 1. Nunc etiam id feci medica manu ad mendum aliquod Codicis corrigendum, ut pag. 106. col.

AD CATALOGUM.

col. 2. Nunc quoque id à me faciendum exiſtimavi, ad explicandum & illuſtrandum obſcuriorem alicujus Codicis locum, ſpeciatim cum quæ adduntur uncis lunuliſve incluſa, ex alio ejuſdem Codicis exemplari deſumpta ſunt, ut pag. 142. col. 1. lin. 52, & 54. Quo in loco & alibi non raro voces Saxonicas per Notas & compendia ſcripſi, non ſolum brevitatis gratia, & quod ita in MS. Codice ſcripta cernuntur; ſed ut curioſus Lector in verſando Catalogo, ad Notarum & Compendiorum Vocum, quibus *Saxones* uſi ſunt, prius ad notitiam veniret, quam ad Codices ipſos legendos accederet. Eum etiam in finem Tabellam, quas vocant, *Abbreviaturarum*, & Jugationum, quæ *Anglo-Saxonibus*, *Anglo-Danis* & *Anglo-Normannis* in uſu erant, hic infra φιλαρχαίων gratia exhibui. ſcilicet non omnium, quæ in verſandis Codicibus mihi occurrerunt, ſed quotquot mihi nunc in mentem veniunt. Quibus ut Lector diligenter attendat velim, quod illarum ope, non tantum, quæ in Catalogo noſtro ſunt, intelligere poterit Vocum Notas & Compendia, ſed maximam partem earum quæ in Codicibus cernuntur.

TAB. ABBREVIATIARUM.

æ. ę.	ae.
æft.	æfter.
æſt.	æſt.
allm̄.	almihtig.
ā.	am. an.
am̄.	amen.
alldorm̄.	alldormonnum.
anceñ.	ancennede.
⁊	and.
Ap̊.	Apoſtel.
ap̄.	apoſtoliſce.
apl̕.	apoſtole.
apl̕. / aplas.	apoſtolas.
ƀ.	ber.
ƀad. / bid̄. / bid̄d.	biddað.
brod̄.	broðera.
ƀ / biſc̄.	biſceop.
bitē.	bitere.
carc̄.	carcerne.
ćſt.	criſt.
cp̄.	cwæð.
Ꝺ.	dæg.
dd̄. / dd.	david.

dd.	dede.
drih̄. / drīh. / driht. / drihť. / drihg	drihten.
dn̄s.	drihtnes.
eft̄.	efter.
ē.	em. en.
færſtlic.	færſtenlic
f̄.	fer. for.
ħ	fi.
ḡ.	ge. ger. ge- tacnað.
gefē.	gefes.
georḡ.	georgius.
gr̃me.	grame.
gr̃ne.	grune.
ħ	h
hæl. / hæt. / hælð.	hælend.
hateř.	hatter.
hierlm.	hierusalem.
ħ.	ht.
ihc.	iesus.
ī.	im. in.
ioħ. / iohis.	iohannes.

Ł.	leofan men.
loũd.	louerd.
m̃a.	ma.
m̄.	man. men
m̄.	mas. men.
mathr.	matheus.
m̃	mi.
m̄ þa Ł.	men þa leofestan.
middḡ.	middangeardes.
N. / N̄.	mon. men.
ña.	na.
ñ.	ni.
miſ̄	miſſe. miſſa.
of̄.	ofer.
ō.	om. on.
ō m̄.	on men.
pr̄.	preoſt.
pr̄a.	preoſta.
pſt.	preſt.
pkunge.	prikunge.
pphē.	prophete.
p̄d.	pund.
q̃c.	quic.
rixð on ecn̄	rixað on ecnysse.
ſum̄.	ſummodlice.
ſcā.	ſancta.
ſcē.	ſancte.
ſcill. / ſcill.	ſcillingas.
S. I. b.	Seinte Iohan Baptiſte.
S. L.	Seinte Lucas.

S. M.	Seinte Marie.
S. p.	Seinte Peter.
t̄.	ten. ter.
ꝗ.	ti.
t̄nen.	turnen.
ū.	um. un.
ur̄.	urig. urum.
xp̄es.	criſtes.
pā.	papa.
ſut̄. / ſut̄.	ſutodlice.
ꝥ.	þ.
ꝥ.	þet.
ꝥ:e	þette.
þoñ.	þonne.
ð. / ꝧ	ðurh.

Verum enimvero, vir Ampliſſime, non tantum Saxonicarum vocum Notas, ſeu *Abbreviaturas*, ſed etiam Epigraphas, ſiue *Rubricas* Codicum, præſertim quæ Majuſculis Characteribus exarati ſunt, idoneis Typis imprimendas curavi. Id genus Epigraphas præ ſe maxime ferunt Homiliæ, quas ſecundum ſeriem Feſtorum, in quibus publico recitandæ erant, fruſtra tentavi ordinatim diſponere, quippe quod magis operoſa res erat, quam quæ à me ſuperari poſſet. Id autem tam difficile ex eo factum eſt, partim quod Librarii qui primores Codices deſcripſerunt, & non raro alii, qui illos reviſere voluerunt, nimia uſi licentia, aut Exordia, aut Fines Homiliarum, & non raro tum illa, tum hos pro arbitrio ſuo novare auſi ſunt, ipſaſque etiam Homilias pro libitu aut amplificare, aut contrahere, & curtare. Factum eſt etiam aliquando ex ignorantia Compactorum, qui Codicum folia tranſpoſuerunt. Cui quidem malo Medicam manum & ſi cum aliquo, non eo tamen quem optabam, ſucceſſu, adhibui, quod Codicum aliis ſua exordia, aliis vero fines deſunt. Id vero prorſus ſanare illi ſoli fas eſt, qui laborantium Codicum exemplaria omnia, quæ conferre poſſet, penes ſe habeat: quod quidem à nemine ſperandum eſt, cum alii illorum in *Oxoniæ*, alii in *Cantabrigiæ*, alii Ædium *Cottonianarum* in Bibliotheca, aliique etiam alibi in private viventium Bibliothecis ſerventur. Denique de Homiliis MSS. id quoque animadvertendum eſt, quod illarum haud paucæ ex eo quod Epigraphis, aut Initiis, aut Finibus ſuis careant, aut turbato foliorum Ordine luxatæ, facile dignoſci nequeunt; ex Evangeliis tamen ſuis innoteſcere poſſunt, propterea quod *Evangelium* Homiliæ ſemper feſtum indicat, in quo legenda erat. Quamobrem Exordia Evangeliorum, quibus id genus Homiliæ ſciri & diſtingui poſſent, quoties ſcripta illa invenirem, nunquam non prætermiſi deſcribere.

Præterea quam modici ſunt MSS. *Saxonicorum* Catalogi, quos alii edidiſſent, cum orſurus meum perpenderem, illum Viginti vel Triginta Schedas excedere poſſe non putabam. Quamobrem, quum ita cum doctis aliis ſentirem, breviores Tractatus integros, Tractatuumque longiorum Fragmenta, Typis excudendos, licentiam deſcribendi, *Lambecii* & aliorum doctorum exempla ſecutus, mihi facile ſumpſi. Nempe quod illos Philo-Saxonibus non modo utiles, ſed jucundos fore judicabam Eam etiam ob cauſam Epigraphas Capitum Librorum deſcripſi, & quamvis è Vetuſtis Monaſteriorum Regeſtis, & id genus libris tantum Chartas *Saxonicas* aut integras, aut per compendium & quaſi per Synopſin, exſcribere conſtitui, prætermiſſis Latinis; nonnunquam tamen, mutato conſilio, integros Libros præſtantioris Notæ breviter deſcribere placuit, in quibus *Latine* omnia fere ſcripta ſunt. Verum progrediente opere, quamprimum Catalogum ſenſim in grandius, quam putaram, Volumen ſurgere animadverti, à Propoſito digreſſus ſum, cum animo ad illud nunquam revertendi, niſi quando aut rarus, aut præſtantiſſimæ materiæ aliquis Tractatus poſtularet, ut ad illud redirem. Quo in caſu jure meo uſus ſum. Verum quamvis deſcriptis per compendium tot *Latine* ſcriptis Codicibus, Catalogum æquo amplius onerabam, illorum tamen in Indice Catalogi rarius mentionem feci; quem, ne is quoque ſupra modum creſceret, *Saxonicorum* duntaxat ſcriptorum ſyllabum eſſe volui, nihil fere *Latine* ſcriptum in eo ponendum ratus, niſi quaſdam Chartas, quas ut præterirem à me non potui impetrare. Porro quo quiſque Codex Sermone, Sermoniſve Dialecto ſcriptus eſt, notavi; tametſi omnes fere *Anglo-Saxonici* ſunt. Id vero mihi faciendum ideo putavi, ut Libri, Tractatuſque qui *Anglo-Saxonice* ſcribuntur, ab iis, qui *Dano-Saxonici*, vel *Normanno-Saxonici* ſunt, rite à Literaturæ Septentrionalis Tyronibus diſtinguerentur. Nam quod Linguam *Germano-Saxonicam* attinet, nondum quicquam in illa vidi ſcriptum, quod pluſquam ter centum annorum ætatem præ ſe ferebat. Quinetiam mei muneris eſſe putavi cujuſvis Codicis & Materiam, & Formam notare. Materiam, an Membranaceus, vel Chartaceus; Formam, an in Semiſſibus, Quadrantibus, vel Beſſibus foliis, *hoc eſt*, ut vulgo aiunt, an in *Folio*, *Quarto*, aut *Octavo*, exaratus eſſet, dicendo; nam in Uncialibus foliis, qui ſcripti ſunt, nulli extant. Si quis etiam Codex ob ſpeciem ſuam vel immodicam Longitudinem, Latitudinemve ſpectabilis eſſet, ſæpe adnotavi. Maxime autem curavi quo quiſque Codex tempore ſcriptus erat, dicere. Hæc omnia Codicum indicia ſtudioſus facere volui, ut curioſus Lector, ex iis, juſtam cujuſvis libri notitiam haberet. Omnium vero quæ ad MS.

Codicis

Codicis notitiam ſpectant, Ætas quidem primaria res eſt. Ea vero tribus rationibus cognoſcitur; vel *certe* ex luculentis Verbis; vel *minus certe* ex Codicis manu, aliiſve Criteriis & Indiciis, quæ in verſando Libro ipſo, vel Faſtis, aut Adnotationibus Chronologicis ad Librum adjunctis, diligenti Lectori occurrunt. Cum ex luculentis verbis alicujus Codicis, Ætas illius comperta eſt, ea nunquam non animadverto; cum etiam ex Indiciis & Criteriis colligenda eſt, de iis etiam ſemper moneo Lectorem; cum vero ex Manu Codicis, Chartæve, ſolummodo de illius ætate conjectura facienda eſt, quæ mea eſt ſententia, libere ſemper declaro, & in ea ferenda haud ſæpe me erraſſe ſpero. Hoc ne à me arroganter dictum putes velim, Vir maxime honorande, qui noſti me per aliquot annos priuſquam hoc opus ordirer, in MSS. Codicibus, quum *Græcis*, tum *Latinis*, tum etiam, ut cæteros taceam, *Saxonicis* verſatum fuiſſe, & in delineandis quibus, variis in locis & temporibus, exarati ſunt Manibus, haud parum eſſe exercitatum. Quod, cum inſpectione vetuſtarum Chartarum, in quibus Tempora quando Confectæ, Datæve eſſent, expreſſe ſcribuntur, in dignoſcendis cujuſvis ſeculi Manibus maximo mihi uſui fuit. Denique quemadmodum de Codicibus, ſic de Chartis ſeu Diplomatibus à Regibus Anglo-Saxonum aut confectis, aut confectas eſſe dictis, quid ſentirem libere etiam declaravi, Fictitias & Interpolatas, quas tales eſſe putavi, nunquam non cenſura notans, & Autographas ab Apographis ſtudioſe diſtinguens.

Etenim, cum primum multi quidem operis ac laboris opus hoc faciendum ſuſcepi, aliorum veſtigiis, qui ante me *Saxonicorum* Codicum Catalogos ediderunt, non contentus inſiſtere, ipſos Codices ſedula manu verſare, & intentis oculis luſtrare conſtitui. Quem ad finem ab *Oxonia* noſtra *Cantabrigiam* profectus ſum, & deinde *Londinum*. Quibus in locis diligenter excuſſis Bibliothecarum forulis, ad *Doroberniam*, & deinde ad viſendam Bibliothecam *D'Eweſianam* in *Suffolciam* ibam; cujus liberiorem uſum Viro longe humaniſſimo *D. Simondſio*, doctiſſimi *D. Simondſii D'Ewes* Nepoti & Baronetto, grato cum animo, refero acceptum. Multi etiam Codices & nonnullæ chartæ ad me aliunde, è privatis Muſeis tranſmiſſi ſunt; quos omnes paginatim perluſtravi, adeo ut affirmare auſus ſim, nihil in hôc Catalogo Librorum Diplomatumve eſſe deſcriptum, quod manibus oculiſque non uſurpavi, exceptis libris, qui ſequuntur. *Scil.*

Regiſtrum Monaſterii *Ægeneſhamenſis* in Archivis *Ædis Chriſti Oxon.* aſſervatum, de quo pag. 105.

Regiſtrum antiquum Eccleſiæ *Wellenſis*, cujus mentionem feci pag. 215.

Chartæ Eccleſiæ *Wigornienſis*, quarum mentio fit pag. 299.

Codex *Joannis* Ducis *Lauderiæ*, qui memoratur in pag. 303.

Fragmenta quædam *Lincolnienſis* Eccleſiæ, de quibus pag. 305.

Denique, Codex *Radulfi Thoresby* de *Leedes* in agro *Eborac.* Armig. de quo etiam pag. 305.

In Codicibus MSS. Chartiſque omni cura ſtudioque perluſtrandis, errores multos Doctorum à me ſummopere vitandos obſervavi, qui illos nuſpiam inſpexerunt. Id genus errorum multa exempla proferre facile poſſem, ſi doctorum, qui Reip. Literariæ omnibus viribus prodeſſe laboraverunt, Sphalmata, quæ haud verſatis Codicibus non potuerunt, quin committerent, notare, per candorem liceret. Crede mihi, Vir ampliſſime, hujuſmodi Errorum ſpecimina vicena, ac vicena, imo centena aliquot dare fas eſt. Et ne quis jactabundi hominis verba hæc eſſe cenſeat, en unum atque alterum exemplum, quæ omnium loco ſubſtitui, eorumque munere fungi velim.

In inſtructiſſima Bibliotheca C. C. C. C. (i. e. *Collegii Corporis Chriſti Cantabrigienſis*) extat Annalium *Saxonicorum* vetuſtus Codex, qui S. 11. inſcribitur, quem in Catalogi noſtri p. 130. deſcriptum invenire eſt. Quamprimum Codicem illum inſpexi, ſcriptum illum eſſe Anno Dom. 891 vel circa id tempus exiſtimabam, quod ab initio Codicis ad iſtum annum nihil non in una eademque antiqua manu, quæ Regnante Ælfredo in uſu erat, ſcriptum eſt, & deinde ab iſto anno uſque ad finem omnia in aliis manibus exarata ſunt. In prima Codicis hujus pagina ſic ſcriptum cernitur, Ða fenᵹ Ælfred hiera broþur to rice. ⁊ þa ƿæs aᵹan his ielde. xxiii. ƿintra. i. e. *Tum capeſſit Regnum Ælfredus illorum frater, atque tum fuit 23 annos natus*: Qui locus proculdubio non potuit non legi à Reverendiſſ. *Matthæo Parkero* Archiepiſc. *Cantuarienſi*,

tuarienſi,

tuarienſi, quippe qui in ſummo iſtius paginæ margine ſua manu ſcripſit hanc Epigraphen, *Chronica ſcripta anno 23 ætatis Alfredi.* Poſtea vero, ut videtur, verba [xxiii ƿintra] minio notans, ex adverſo in margine ſcripſit [xx.] Verum in Catalogo quem ex Codicum *Saxonicorum* ſyllabis ad ſe miſſis contexuit D. *Geo. Hickeſius*, ac in fine Inſtitutionum Grammaticarum *Anglo-Saxonicarum* & *Mæſo-Gothicarum* ante 16 annos *Oxonii* edidit, ſic inſcribitur ille Codex, p. 163. *Chronica vetuſtiſſima Saxonice, ſcripta anno 23 ætatis Ælfrici, ſeu aliter, Annales Saxonici Eccleſiæ Cantuarienſis.* Sic etiam Doctiſſimus vir *Wilhelmus Cave* S. T. P. in *Scriptorum Eccleſiaſticorum Hiſtoria* ſuæ Literariæ Vol. I. pag. 590. Codicem illum, qui longe ante natum *Ælfricum* ſcriptus erat, *Ælfrico* adjudicavit, & inter Opera illius retulit, ſic ſcribens, *Chronica Saxonica maxime de Eccleſia Cantuarienſi, ab Ælfrico, anno ætatis ſuæ 23 Saxonice ſcripta,* MSS. *ibidem* (i. e.) *in Collegio Benedict. ſive Corporis Chriſti Cantabrigiæ.* Præterea Vir doctiſſimus *Henricus Wharton* non tantum eodem in errore verſatus eſt, per quem tot ante illum egregii viri lapſi ſunt, Codicem illum *Ælfrico* inſcribendo; verum etiam ulterius progreſſus, in *Diſſertatione* ſua *de duobus Ælfricis, Angl. Sacr. Parte* I. ſummis viribus contendens probare *Ælfricum* Archiepiſcopum, ac *Ælfricum* Grammaticum diverſos homines fuiſſe. ſic in *Diſſert.* pag. 130. de hoc Codice deque Ælfrico Archiep. Cantuarienſi ſcribit: *Chronologiam Saxonicam à Julio Cæſare ad annum Chriſti* 1070. *Abrahamus Whelocus edidit ex duplici Codice* MS. *altero Collegii Corporis Chriſti Cantab. vetuſtiore, altero Cottoniano recentiore. Operis totius Auctor fruſtra quæritur. A diverſis enim ſcriptum eſt. Codex autem Cantabrigienſis notâ affixâ præfert Chronologiam iſtam ſcriptam eſſe ab Ælfrico anno ætatis ſuæ* 23. *Quod de parte ejus poſteriore nequaquam intelligendum eſſe ſatis conſtat. Pars itaque prior Elfricum Authorem habet; quæ quidem res Eccleſiæ Wintonienſis tantâ præ aliis diligentia perſequitur; ut à Monacho quodam Wintonienſi concinnata primo intuitu videatur. Deſinit iſta in anno* 975. *primo ſc. Edwardi Regis & Martyris anno: quod cuivis locum conſulenti facile patebit. Ibi enim Hiſtoricus poſt narratum Edwardi introitum, multos illi annos precatur. In proximo autem, cujus res geſtas Chronologia iſta exhibet, anno, ſc.* 977. *Edwardum Regem occiſum eſſe narratur. Quæ certe ab uno eodemque Authore proficiſci nequaquam potuerunt. Elfricus igitur in anno* 975 *Chronologiam ſuam terminavit, annos jam natus* 23. *adeoque anno circiter* 952 *natus eſt.*

Aliorum quoque doctorum ingenia de *duobus Ælfricis* hæc Controverſia, ſed, me judice, ſine cauſa, exercuit ac torſit; tametſi in dicta Diſſertatione ſua D. *Whartonus* affirmat alterum, quem vult *Ælfricum Grammaticum, Abbatem*, totque librorum auctorem *Ƿutta, Ƿuttoc*, & Ƿittunc cognomen habuiſſe. Quod ſi D. *Whartonus* libros MSS. ſuis oculis perluſtraſſet, nunquam in hos errores eſſet inductus. Quinimo, tantum Bibliothecæ C. C. C. C. Chronico à ſe inſpecto, facile cognoviſſet iſtud ab *Ælfrico* non ſcriptum eſſe potuiſſe, utpote cujus maxima pars exarata eſſet ante natum *Ælfricum Abbatem*, quem etiam Codex Collegii S. *Johannis Baptiſtæ Oxon.* de quo Catalogi pagg. 104. 105. diximus, *Ælfrici* cognomento *Batæ* præceptorem fuiſſe * oſtendit: *Ælfrici*, inquam, Cognomento *Batæ*, quem unum eundemque fuiſſe *Ælfricum* exiſtimo, atque illum quem *Ælfricum Ƿuttam* antiqui noſtri ſcriptores dicebant. Quamobrem ſi Ælfricum celebrem illum apud *Anglo-Saxones* Auctorem, fuiſſe illum qui *Cantuarienſis* Archiepiſcopus erat; & *Ælfricum* dictum *Batam* fuiſſe iſtum, qui Archiepiſcopus *Eboracenſis* erat, D. *Whartonus* contendiſſet, equidem minime illi repugnaſſem.

Cum *Ælfrico Cantuarienſi*, memorandus eſt *Lupus* Epiſcopus, par *Ælfrico* Homiliſta: Cui, Ælfricum dum colerem, ne injuriam facerem, ut ſuas utrique Homilias recte addicerem, tum per totum Catalogum, tum in Indice, quam potui diligenter, operam dedi. Quod *Ælfricum* attinet, in legendis Patribus, qui *Latinè* ſcripſerunt, maxime exercitatus erat. Nam in Præfatione quadam ad *Sigericum* Archiepiſcopum *Dorobernienſem*, quam videre eſt in Catalogi pag. 153. dicit Homilias ſuas eſſe Verſiones Sermonum SS. *Auguſtini, Hieronymi, Bedæ, Gregorii Magni, Smaragdi, Haymonis*, & aliquorum S. Scripturæ locorum: Deque hoc etiam monitum Lectorem velim, ut tranſlatas ejus Homilias, aut Exerpta ex iis, ſiquando

* Hanc Sententiam (*i. e.* Tractatum) Latini Mevs Fvit Magister. Sed Tamen Ego Ælfric Sermonis Olim Ælfricvs Abbas Composvit. Qvi Bata Mvltas Postea Addidi Appendices.

edere

edere conſtituat, illas cum Exemplaribus Latinis rectius ſciat conferre. Id mihi faciendi non voluntas defuit, ſi per tempus licuiſſet.

De hoc etiam admonendum curioſum Lectorem exiſtimo, quod quemadmodum *Anglo-Saxonicus* ſermo Majoribus noſtris vernaculus erat, & pro volubili Linguarum indole, & viciſſitudine temporum verſatilis, exoleſcentibus aliis, aliiſque ſenſim inoleſcentibus verbis phraſibuſque, varias mutationes non potuit non ſubire. Scilicet non tantum ſcribendi rationem ſed Loquendi etiam Idiomata, quibus anteriorum temporum auctores uſi ſunt, poſteriorum Scriptores & Exſcriptores novaverunt. Id diverſarum ætatum Codices oſtendunt, præſertim illi, qui vetuſtiorum Librorum Apographa ſunt, qua cum Exemplaribus collata, monſtrant populum *Angliæ*, haud ſecus ac Gentium aliarum omnium, Orthographiam antiquam mutandi, repudiandi pro libitu Vocabula, quibus Majores uſi ſunt, & eorum vice factis aliis utendi, Libertatem ſibi arrogaſſe. Quamobrem, id genus Apographa hic illic notavi, deſcriptis illorum initiis & finibus; quibus, quaſi tot ſpeciminibus, ut purior *Saxonicus* Sermo à ſe quaſi in alium paulatim converteretur, curioſus Lector perſpiciat: talis præſertim, qui forſan in animo habeat hodierni noſtri Sermonis de Origine, & Progreſſu Librum ſcribere; ad quem ſcribendum, ut quis Literaturæ *Septentrionalis* peritus aſſurgat, cum ejus ab interitu vindice *Hickeſio*, non poſſum non optare.

Reſtat, de duobus, quæ Indicis ſtructuram ſpectant, ut nonnihil dicam; Quorum primum eſt me ſecundum ſeriem Literarum, quæ eſt in Alphabeto *Romano*, & non ſecundum iſtam, in qua literas ſuas *Saxones* diſpoſuerant, illum ordinaſſe. Quapropter vocabula à Þ, quod *Thorn* vocabant, incipientia ſub Litera T collocavi; eaque quæ à Ƿ, quod *Wen* vocabant, incipiunt, ante Z poſui. Nempe quod iſto Ordine Angli maxime delectabantur, etſi immane quantum differt ab illo, quo Majores noſtri Literas in Alphabeto ſuo diſpoſuerunt; quemadmodum videre eſt in Catalogi noſtri pag. 247. ubi Alphabetum *Saxonicum* exhibuimus, quod à *Runicis Thorn* & *Wen* clauditur, quorum alterum penultimum, alterum ultimum ejus locum habet. Has autem *Runas* à ſe, ut videtur, retinendas duxerunt *Anglo-Saxones*, ob ſingularem utriuſque poteſtatem, quod ad edendos quoſdam ſonos valebant, qui per nullam *Romanarum* literarum exprimi potuerunt Sic in *Coptitarum* & *Ruſſorum* Alphabetis aliquot Characteres cernuntur, qui tum quoad Figuram, tum quoad Poteſtatem à *Græcis* literis longe differunt, quæ utriuſque gentis Alphabetorum maximam partem, conſtituunt. *Secundo*, cum ejuſdem Codicis multa ſive Exemplaria ſive Tranſcripta ſint, ejuſdemque Regis multæ, eæque diverſæ Chartæ, quæ in Catalogo ſeorſim recenſentur, in Indice tamen brevitatis gratia cujuſque Codicis *unius* tantum Exemplaris, & cujuſque Regis *unius* tantum Chartæ mentionem faciendam putavi, propterea quod omnes ſimul deſcribuntur in ea Catalogi pagina, ad quam Index mittit Lectorem.

Dum ad texendum hunc Catalogum MSS. Codices verſarem, in iis non raro Bibliothecæ, ſeu Monaſterii nomen inveni, ad quam hic vel ille Codex pridem pertinebat. Id me ad exquirendos Catalogos Librorum, qui olim in Bibliothecis *Angliæ* Cœnobiorum ſervati erant, excitavit, ut quicquid Librorum, præcipue *Saxonicorum* ſingula olim habebant, quoad fieri poſſet, indicarem. Suſceptum hoc noſtrum, quamvis minus quam optabam ſucceſſit, aliquem tamen fructum ex eo cepi, ut ex Catalogis Librorum conſtat, de quibus in Catalogo mentionem feci, atque hic amplius memoraturus ſum. In illo tres breves Catalogos exhibui, nempe in pag. 83. 84. 248. In pag. 276 Eccleſiæ *Roffenſis* Catalogum habes. Eccleſiæ *Dunelmenſis* in pag. 298. Denique Librorum, quos *Leofricus Exonienſis* Epiſcopus Eccleſiæ ſuæ dedit, Catalogum deſcriptum exhibui pag. 80. Accedunt,

Catalogus *Saxonicis* litteris ſcriptus, in fine vetuſtiſſimi Codicis MS. ſcilicet quindecim Librorum S. *Auguſtini* de S. *Trinitate*, qui extat inter Codd. *Laudenſes* in Bibliotheca *Bodleiana*, L. 30. inſcriptus.

Catalogus Codd. Abbatiæ S. *Mariæ* de Pratis *Leiceſtriæ*; in Bibl. *Cottoniana*, & *Bodleiana* inter Codd. *Laud.*

Catalogus Codd. Prioratus *Dovorenſis*; in Bibl. *Bodleiana. Arch. A.*

Catalogus Codd. Abbatiæ *Norwicenſis*; in Bibl. *Cotton. Rotul. in Pixid.*

Catalogus Codd. Monaſterii de *Melſa*; in Bibl. *Cotton.* VITELLIVS. C. 6.

Catalogus Codd. Abbatiæ de *Waverle*; in Bibl. *Cotton.*

Catalogus Codd. & Librorum Abbatiæ *Sionenſis*, in Bibl. *C. C. C. C.*

Catalogi Codd. Univerſitati *Oxon.* ab *Humfredo Glouceſtriæ* Duce donatorum. *Archiv. Univ.* Regiſt. F.

Catalogus Codicum, qui extitere in Bibliotheca Abbatiæ *Glaſtonienſis*, A. D. 1248. (*in Cod.* MS. *Bibl. Coll. Trin. Cantab. Claſſ. à dextra. ſer. ſupr. in adverſo lat.* 36. fol. 102.) inter quos omne genus Eruditionis Codices quorum numerus tum fuit 537, memorantur,

Penthateucum Moyſi & Joſue & Judicum. Vetuſtum.

Item, *duo Anglica* (i. e. Saxonice ſcripta) *vetuſta & inutilia.*

Canon. Theodori ad remedium Pænitentiæ. vetuſti libri 2.

Liber Oroſii 2 *Latina Lingua*; *tertius in Anglica.* (i. e. Saxonica) *vetuſti ſed legibiles.*

Liber de diverſis Sermonibus Anglicis.

Item Sermones Anglici, (*i. e.* Homiliæ Saxonicæ) *vetuſti*, *inutiles.*

Paſſionale ſanctorum Anglice (*i. e.* Saxonice) *ſcriptum. vetuſt. inutile.*

Item, *quidam liber Anglice*, i. e. Saxonice.

Bella Ethelſtani Regis.

Medicinale Anglicum, (*i. e.* Saxonice ſcriptum.)

Catalogus Codicum quæ extitere in Bibliotheca *Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ*, A. D. 1315 (Bibl. Cotton. GALBA. E. 4.) inter quos memorantur hi, qui ſequuntur, *Saxonice* ſcripti.

Regula Aluricii gloſata, *Anglice.* (forte. *Ælfrici* Excerpta ex *Æthelwoldi* libro de Conſuetudine Monachorum.)

Liber Sompniorum.

De obſervatione Lunæ in rebus agendis.

Orationes Anglice. (*i. e.* Saxonice.)

Regula B. Benedicti gloſata Anglice.

Omelie & ſermones quædam.

Conſuetudines de faciendo ſervitio divino per annum, *gloſatæ Anglice.*

Expoſitiones de Priſciano expoſite Anglice. (*i. e.* Ælfrici Gram.)

Locutio Latina gloſata Anglice, *ad inſtruendos pueros.* (forte. Ælfric. Bata.)

Geneſis Anglice, *depicta.* (forte. Pentateuchus *Cottonianus.*)

Liber Paſſionum, *& ſermones Anglice.* (Ælfricus Homil.)

Dialogus B. Gregorii.

Boecius de Conſolatione.

Herbarius Anglice, *depictus.* (forte Apuleius *Cottonianus.*)

Liber ſermonum Catholicorum Anglice. (Ælfric.)

Liber ſermonum B. Auguſtini. Anglicè. (i. e. Saxonice.)

Cronica vetuſtiſſima Anglice. (in Bibl. C. C. C. C.)

Liber de Ordine Monaſtico, *Anglice.* (i. e. Saxonice.)

Cronica ſecundum Bedam, *Anglice.* (i. e. Bedæ. Eccleſ. Hiſt.)

Textus IV Evangeliorum Anglice. (i. e. Saxonice.)

Actus Apoſtolorum Anglice. (i. e. Saxonice.)

Liber ſermonum Anglice. (i. e. Saxonice.)

Regula Canonicorum Anglice. (i. e. Saxonice.)

Chronica Latine & Anglice (i. e. Lat. & Saxon. & nunc extat in Bibl. Cotton.)

Liber Edwini Anglice. (forte, Normanno-Saxonice.)

Excerptiones de Priſciano Anglice. (f. Ælfrici Grammat.)

Rithmus Anglice (f. Poema quoddam Saxonice.)

Præter hos omnes *Saxonice* ſcriptos, *Latinorum* etiam Codicum nonnullorum Titulos, ex eodem *Cantuarienſis Eccleſiæ Chriſti*, proferre placuit, *viz.*

Liber Aluredi Regis de cuſtodiendis Accipitribus.

Tripartitum Pſalterium Edwini, (nunc in Bibl. Coll. Trin. Cantab. vid. Catal. p. 168.)

Biblia Edwini.

Verſus Pannorum pendentium in Eccleſia Cantuarienſi.

Verſus Feneſtrarum Vitrearum Eccleſiæ Chriſti Cantuar.

Conſuetudines multarum terrarum Cantie.

Libellus de Caſtris & Rivis, *Aquis & Montibus*, *& Monaſteriis Britanniæ Majoris.*

Quibus Catalogis, adde *Catall.* Librorum quos olim poſſidebat Eccleſia *Paulinâ London.* à *Wilhelmo Dugdalio Eq Aur.* editos, A. D. 1658. & Catalogum Librorum quibus olim inſtructa fuit Bibliotheca Cœnobii *Petroburgenſis*, quem Reverendus in Chriſto Pater *Symon* Epiſcopus Elienſis, non ita pridem *Petroburgenſis* Decanus, publicavit. A. D. 1686.

Librorum *Saxonicorum* Epigraphas, quæ in Catalogis Abbatiæ *Glaſtonienſis*, *Eccleſiæque Chriſti Cantuariæ*, ſi quis cum illis, quæ in Catalogo *Dunelmenſis* Eccleſiæ memorantur, conferat, eo facile ſentiet haud exiguam partem Codicum *Saxonicorum* periiſſe, cum tot, eheu! tot quorum Inſcriptiones in vetuſtis illis Catalogis leguntur, jam deſiderentur. Adde quod præter illos etiam, & *Wlſtani* Epiſcopi *Wigornienſis* vitam à *Colemanno* ſcriptam, & alios enumerare poſſem, quos etiam periiſſe & credo, & doleo. Verum id facere prorſus ſupervacaneum arbitror, propterea quod magnum numerum Codicum Veterum perditum eſſe Catalogus noſter ex fragmentis ſuis demonſtrat. Speciatim iſtis Homiliarum, quæ in diebus ſolennibus Commemorationi S. *Auguſtini Cantuarienſis*, & *Paulini* Archiepiſcopi *Eboracenſis* recitari ſolebant; quas tamen aut integras, aut in aliis fragminibus ſupereſſe, tot perluſtratis Bibliothecis, non poſſum induci ut credam. Quanta etiam pretioſorum Codicum clades eſt, ex eo Catalogus noſter oſtendit, quod in quovis fere libro aliquid reperitur, quod in nullis aliis habetur. Quæ quidem res MSS. Codd. ingentem eſſe jacturam probat, cum primævum aliquem Codicem, unde cæteros ſcire poſſumus recte eſſe tranſcriptos, tam rarum ſit invenire.

Tot Centenos Codices *Saxonice* ſcriptos, totque millia *Chartarum* à Regibus, & Epiſcopis *Anglo-Saxonum* confectarum prorſus interiiſſe, malum quidem eſt, quod Tecum omnes Patriarum Antiquitatum amatores vehementer dolebunt. Etenim tam grave damnum, quod reſarciri nequit, injuria temporum Reip. Literariæ accidiſſe nemo liberaliter inſtitutus tam ferreus eſſe poteſt, quin maxime deplorabit. Tantam autem bonorum librorum jacturam mœrentibus id dolorem debet levare, quod tot quaſi tabulæ ex Naufragio reſtant. Scilicet, quamvis non adeo magna, non exigua tamen Codicum & Chartarum Copia eſt, quæ vaſtatis à *Danis*, direptis à *Normannis* Monaſteriis; Civilibus *Baronum* Bellis; diris *Eboracenſium* & *Lancaſtrienſium* Principum diſſidiis; maxime autem exitia illi Cœnobiorum, & Sacrarum Ædium per R. *Henricum* VIII. Demolitioni, ut de recentioribus Bellis inteſtinis nihil dicam, in Armariis noſtris ſuperſunt. Quod vero tot *Anglo-Saxonum*, *Anglo-Danorum*que ſcripta reliqua etiamnum ſunt, id maxime debetur Curæ & Diligentiæ Reverendiſſimi *Matthæi Parkeri Cantuarienſis* Archiepiſcopi; qui Codices Chartaſque diverſas undique collegit, Collectos magna ex parte perluſtravit, & ab interitu ſervavit. Quod cum ſecum perpenderet D. *Georgius Hickeſius* ut tam pretioſam ſupellectilem, quantum in ſe erat, à pulvere & blattis vindicaret, Grammaticis prælo cuſis & recuſis, Linguas, Linguarumque Dialectos, in quibus ſcripti erant, ut facile ab omnibus diſcerentur, explicuit; eaſque feliciter illuſtrando, ad *Septentrionalium*, & præſertim Saxonicarum litterarum ſtudium multos egregios viros incitavit, qui cum miro ſucceſſu illarum ſcientiam conſecuti ſunt. Illo hortante, opus hoc Catalogicum, quale quale eſt, faciendum ſuſcepi; qui, illo auctore, Linguæ Saxonicæ cum multis aliis gnarus factus eram; ſine cujus quidem Cognitione, adeo non poteram *Saxonice* ſcriptorum Codicum Catalogum componere, ut id Vires meas prorſus ſuperaſſet.

De Codicibus autem *Saxonice* ſcriptis, qui etiam nunc in Bibliothecis *Angliæ* ſuperſunt, mentionem dum faciam, Vir Clariſſime, permitte ut dicam in illis etiam ſervatos eſſe magni pretii Codices aliis in Linguis exaratos; quos ſi conſuluiſſent nuperi quorundam Librorum, præſertim à Patribus, quod aiunt, ſcriptorum, apud exteros, Editores; multo, crede mihi, accuratiores, multo perfectiores illos, & ſuis nominibus digniores in publicum emiſiſſent. Ob Exemplaria etiam SS. Bibliorum, ſpeciatim Pſalmorum, Evangeliorum, & Epiſtolarum, imprimis Bibliothecæ noſtræ celebrandæ ſunt. Quæ ingenti uſui *Joanni Martianæo* non poterant non fuiſſe, ſi in Angliam profectus illa cum aliis exemplaribus conferre voluiſſet. Biblia etiam & Pſalteria *Gallice* ſcripta in Bibliothecis noſtris extant, quibus antiquiora Gallia ipſa non poteſt venditare, ſi de id genus Codicum ætate, quæ apud Gallos exſtant, Patriæ ſuæ Ornamenta D. *Du Pin*, *Johannes Mabillon*, & *Richardus Simon* recte judicarunt.

Quemadmodum vero, Inſigniſſime Vir, Librorum, qui in Catalogo noſtro memorantur, exiguus eſt numerus, quos me non vidiſſe paullo ſupra dixi: ſic nonnulli ſunt, quos in eo deſcribere propterea non licebat, quod illos non vidiſſem. Sunt autem qui ſequuntur,

1. Regiſtrum Chartarum Abbatiæ de *Burton*, in quo habentur Chartæ plurimæ *Saxonice* ſcriptæ. Hic Codex eſt Honoratiſſimi Domini *Culielmi* Baronis *Paget*; quo, in Villæ ſuæ Muſæo cum illum Dominus ſervat, ipſe Londini verſatus uti non potui.

2. Regiſtrum Chartarum Eccleſiæ Cathedralis D. *Pauli Londini*, penes RR. Decanum & Capitulum. Ex quo & Burtonenſi Chartulario Chartas aliquas exſcriptas publicavit *Wilhelmus Dugdale* Eq. Aur.

3. Regiſtrum Chartarum Abbatiæ de *Middleton* in Scaccario, penes Rememoratorem Reginæ.

4. Regiſtrum Chartarum Abbatiæ de *Taveſtoke* penes Illuſtriſſimum Ducem Bedfordiæ; in quo duæ Chartæ *Saxonicæ*, ut accepi, ſcriptæ leguntur.

5. Pſalterium *Latino-Saxonicum* in Bibliotheca Eccleſiæ Cathedr. *Sariſburienſis*.

6. Charta *Wulfrunæ*, *Saxonice*, quam ex Archivis Eccleſiæ Windeſorenſis deſcriptam edidit D *Wilh. Dugdalius*; ibi vero illam fruſtra quæſivi.

Hæc omnia Majorum Monumenta *Saxonice* ſcripta ſunt, quæ me in Catalogo non deſcripſiſſe mihi conſcius ſum. Quam prætermittendi, ſive non faciendi quod debebam, *culpam*, cum non ſocordiæ ſupinæve negligentiæ, nedum animi mali ſit; ut *levem*, forte ut *leviſſimam* mihi condonaturum ingenuum Lectorem ſcio; cum perlegendo Catalogo noſtro, pro comperto habuerit, me non tantum plures Codices Chartaſque deſcripſiſſe, verum etiam plures Codicum Authores indicaſſe, quam non modo unus aliquis, ſed quam omnes ſimul, qui ante me *Saxonicorum* librorum Catalogos ſcripſerunt. Quinetiam, ut plures Codices Chartaſque memoravi; ſic, ut longe accuratius deſcriptos exhiberem omni ſtudio contendi, quatenus per alia negotia quibus me oneratum ſcis, id facere licebat. Etenim, quamvis multam operam curamque in faciendo hoc Catalogo poſui, illum tamen magis etiam perfectum & emendatum edere fas fuiſſet, ſi ab aliis curandis rebus vacare potuiſſem. Errorum enim duorum, in quos in eo lapſus ſum, Tu, Vir Doctiſſime, pro ſumma tua humanitate me admonuiſti. Aliuſque vir doctus, & Amicus, in literis ad me datis de alio me monitum eſſe voluit; atque præter tres hos Errorum in Catalogo locos, neſcio an quiſquam alius ſit, in quo allucinatus ſim. Verum quoad Errores, quibus Typographus lapſus eſt, cum illi ſemper abſens aſſiſtere nequirem, haud in exiguo numero eſſe noſco. Et quod non omnes perinde, ac aliquos indicavi, id non meæ negligentiæ, tribuendum eſt.

Si id (quod alii doctiſſimi homines à me rogarunt) Tu fortaſſe expectes, nempe ut de ſcriptura *Anglo-Saxonum*, illiſque quæ ad eam illuſtrandam pertinent, in fine Præfationis differerem; quæ de rebus iſtis habeo dicere paucis accipe. Majores noſtros *Jutas*, *Anglo-Saxoneſ*que, cum in *Britanniam* advenirent, Literarum prorſus rudes, quod aliqui putant, fuiſſe, adeo non credo; ut illos ſecum *Runas* (ſive Gothicas literas) attuliſſe, mihi perſuaſum eſt; tum quod in antiquis Temporibus *Septentrionales* populi cis & ultra Mare *Balticum* *Runis* uſi ſunt; tum etiam quod in antiquiſſimis noſtris Codicibus, nônnullæ *Runæ* Romanis literis commiſtæ cernuntur; tum denique quod *Thorn* & *Wen*, quæ *Romanas* Literas amplexi *Anglo-Saxones* retinuerunt, Nomine, Figura, & Poteſtate, puræ putæ *Runæ* ſunt. Quinimo tantum abeſt ut Majores noſtri Septentrionales, cum in *Britanniam* proficiſcerentur, Literarum rudes eſſent; ut, me judice, probabile potius ſit Romanarum Literarum illos, pariter ac Barbaras alias Gentes jam tum notitiam habuiſſe. Pariter, *inquam*, ac Barbaras alias Gentes, ſcilicet, *Francos*, *Germanos*, *Lombardos*, *Vandalos*, cæteroſque Gothorum populos, qui cum Romanis Bello Paceque res geſſerunt, ac in ſcribendo Romanis Literis uſi ſunt. Valde igitur allucinati eſſe videntur, qui *Saxones* noſtros *Romanarum* Literarum cognitionem ab *Hibernis* cepiſſe dicunt, quemadmodum vir ille doctus *Rodericus o Flaharty* in *Ogygia ſua*. Neque minus falluntur, qui illos à Britannis *Romanorum* literas didiciſſe contendunt, quæ aliquorum *Cambro-Britannorum*, qui docte ſcripſerunt, ſententia eſt. Cum contra vero maxime ſimile ſit, omnes tam *Anglo-Saxones*, quam *Britannos*, & *Hibernos*,

Roma-

Romanorum literas à *Romanis* ipſis pariter accepiſſe. Verum hac de re, ut aliis liberum judicium relinquam, citra controverſiam eſt, cum Fide Chriſtiana Majores noſtros Romanarum Literarum ſcientiam & uſum accepiſſe. *Auguſtinus*, dictus *Anglorum Apoſtolus*, qui Evangelium apud eos prædicabat, multos (ut probabile eſt) ſecum attulit libros Latine ſcriptos, ſpeciatim *Gregorii Magni Papæ*, qui illum in *Angliam* miſit, *Paſtorale*, quemadmodum videre eſt in Catalogi noſtri pag. 70. Idem *Gregorius* ad illum etiam miſit magnam Librorum copiam, quorum duo, me judice, in Bibliothecis *Bodlejana*, & C. C. C. C. hodie ſuperſunt. Ab Adventu igitur *Auguſtini* ſenſim inoleſcere apud *Anglo-Saxones* cœpit *Romanarum* Literarum, & Literaturæ uſus; adeo ut fere quicquid ab iis Latinis Characteribus ſcriptum, aut ſculptum vidi, ab illo tempore ſcriptum ſculptumque eſſe conſtat. Etenim Clerus Anglicanus Romanæ Literaturæ diligenter ſtudebat; Clerique ſolius induſtriæ præcipue debetur, quod non tantum *Religio Chriſtiana*, ſed *Humaniores Literæ* & *Scriptura* ipſa ab *Auguſtini* temporibus ad Introitum *Danorum* florerent, & deinde quod ad *Ælfredum* Regem, *Danis* omnia vaſtantibus, penitus non perirent. In iis temporibus ſenſim exoleſcere cœpit *Runarum* omnium, ſi Ꝥ & Ƿ excipias, in ſcribendo uſus, præſertim apud *Auſtralis Angliæ Saxones*, qui *Latinorum* Characterum uſum maxime affectabant. Hinc eſt quod præter Saxa nonnulla & fragmenta Metallorum, nihil fere *Runis* inſculptum extat, vel Membranis inſcriptum, præter Incantamenta quædam quæ *Runis Magicis* exaranda erant, aut quæ arcanis Characteribus ſecreta mandabantur, aut denique quæ ad exercenda Curioſorum hominum ingenia, data opera, eſſe *Runis* occultata videntur. Id genus *Runicæ* ſcripturæ ſpecimina, quæ & ante & poſt Conquæſtum uſque ad Henrici VI tempora exarata ſunt, etiamnum extant. At Librorum Chartarumve à recepto Chriſtianiſmo per *Anglo-Saxones* nunquam quicquam eſſe *Runice* ſcriptum, ſaltem jamjam ſcriptum ſupereſſe, tam certum eſt, quam quod certiſſimum.

Præterea, ut *Runis* ſuis ſenſim relictis, *Romanorum* Characteres uſurparunt *Anglo-Saxones*: ſic Manus, quæ in uſu apud *Romanos* erant, in ſcribendo imitati ſunt. Eæ autem trium generum fuerunt: nempe una, quæ in Grandioribus vel Uncialibus (ut vulgo loquuntur) Literis exarata erat; altera modi parum minoris & rotundioris formæ, quæ ſcribentibus majus commoda erat; tertia, quæ prompte & cum feſtinatione ſcribentibus maxime commoda, ex minuſculis conſtabat. In quibus omnibus ſcripturæ generibus, Codices Chartæque in *Anglia Saxonica*, quemadmodum in *Germania*, *Gallia*, *Hiſpania*, immo & in ipſa *Italia* ſcripſi ſunt.

Grandiores, ſeu *Unciales* Literas uſurpare ſolebant *Antiquarii*, cum antiquos Codices, quos æternum durare voluerunt, deſcriberent. Illis quoque non raro utebantur in Regum, Epiſcoporum, & aliorum Procerum Chartis ſcribendis; ut &, Ornamenti gratia, in exarandis Novorum Codicum Exordiis, ac certis quibuſdam Paragraphis. Atque hoc genus Scripturæ quum Codices, tum Chartæ ab *Anglo-Saxonibus* exarati etiamnum apud nos extant.

Minoris modi Rotundioribus Characteribus uti ſolebant *Librarii* in deſcribendis communis uſus Libris, qui in omnium manibus terendi erant, & in ſcribendis Chartis. Cujus quoque ſcripturæ generis multa Exemplaria apud Nos reſtant. Hujus vero formæ Rotundiores Literas, *antiquos Characteres Saxonicos* nonnunquam in opere noſtro vocavimus; qui etiam, procedente tempore, cum in minutiorem & magis exilem, maceramque veluti formam mutabantur, *Saxonicæ Literæ*; & ex iis formata ſcriptura, *Saxonica manus* κατ' ἐξοχὴν, dici cœperunt. *Saxonica*, inquam, *manus* κατ' ἐξοχὴν dicta erat; & poſt *Conquæſtum* Angliæ, varias adeo ſubiit Mutationes, ut temporis decurſu, ab illa natæ ſunt *Manus illæ omnes*, quas Fori Technicis verbis **The Pipe-hand, the Round Text-hand, the Exchequer-hand, the Square Text-hand, the Chancery-hand, the Court-hand, the Secretary-hand** vocitamus. Porro, *Saxonica* illa dicta Manus maxima ex parte uſitata erat in ſcribendis, exſcribendiſque libris, Cartiſque *Saxonicis*. In ſcribendis vero exſcribendiſque *Latinis*, manu, quæ ad *Gallicam* ſcribendi rationem propius acceſſit, plerumque utebantur *Anglo-Saxones* ab Ælfredi Regis temporibus, quæ idcirco ab *Ingulfo Manus Gallica* dicta eſt. Cum primum ad hoc opus me accincturus eſſem, ſuadentibus Amicis, Literaturæ *Saxonicæ* qui cultores ſunt, *Latinos* Libros, Chartaſque omnes qui ab Anglo-Saxonibus ſcripti, vel deſcripti erant, in Catalogo ponere decrevi; ſed

Conſilium mutavi, ubi primum majorem illorum eſſe numerum ſenſi, quam qui in Catalogo, quem mente deſignaram, contineri potuit.

Quoad *Manum* qua utebantur, qui prompte quid ſcribere voluerunt, Manum, ſcilicet, quam *Curſoriam* nos dicimus; illa maxime uſurpata erat in ſcribendis, vel exſcribendis privati uſus Codicibus, Chartis, & Epiſtolis. Quam ob cauſam perplexa magis, & intricatior eſt, quemadmodum privatorum hominum Manus eſſe ſolent, quam quæ facile legi poteſt. Chartæ tamen, quæ hac manu exaratæ ſunt, ut res ipſa poſtulabat, paulo magis legibiles ſunt. Præterea, multa apud nos monumenta majorum hac in manu exarata ſuperſunt, ut Epiſtola *Waldharii* Epiſcopi *Londonienſis* ad *Berchtwaldum* Archiepiſcopum *Cantuarienſem* data, de qua mentionem feci in Catalogi pag. 259. Verum, exeunte octavo ſeculo, ineunteque nono, hæc manus, *rotundiore, pulchriore, magiſque venuſto* illo ſcripturæ genere in vicem ejus ſuccedente, cœpit exoleſcere.

Cum vero de ſcripturæ generibus, quibus *Anglo-Saxones* uſi ſunt, ſermo mihi ſit, de *Notis*, quibus nonnunquam in ſcribendo utebantur, antequam illum concludam, aliquod breviter dicendnm mihi arbitror, propterea quod illas cum Latinis litteris à Romanis acceperunt. *Notis* vero, quæ apud Romanos uſu receptæ erant, S. *Cyprianus* alias vocum Biblicarum, & quæ rem Eccleſiaſticam ſpectabant, addidiſſe dicitur. *Brachygraphi* autem, qui Notis in ſcribendo utebantur, ab iis *Notarii* dicti ſunt: & quemadmodum *Iſidorus Hiſpalenſis* obſervat, illorum munus erat & officium, ſignorum compendio, Cauſarum Forenſium tam Civilium, quam Criminalium Actiones excipere, perinde ac ab Auctoribus dictata; ſermones Concionatorum, denique nihil non quod Tachygraphiam requirebat, Membranis vel cuivis ſcriptoriæ materiæ currente manu committere. Hoc per *Notas* ſcribendi genus *Gallis Italiſque* magis, quam Anglo-Saxonibus in uſu erat, nonnullæ autem hujuſcemodi Brachygrapicæ Reliquiæ in Codicibus noſtris vetuſtis ſuperſunt, quas cum viderem, animadvertebam.

Præterea, *Styli* ſive *Graphii Metallini* uſum non neſciverunt Majores noſtri *Anglo-Saxones.* Immo Doctiſſimus ille *Anglo-Saxonum* Rex *Ælſredus* in Præfatione præmiſſa *Gregorii Magni* Paſtoralibus à ſe verſis, ſingulis Epiſcopalibus *Angliæ* Eccleſiis, cum libro iſto Æſtel, i. e. *Stylum* ſe ait dediſſe. *Stylo* autem ad ſcribendum in *Pugillaribus* etſi maxime utebantur, nonnulla tamen propria hominum Nomina libro Evangeliorum *Lichfeldenſi* S. *Ceadæ* dicto, quem Catalogi pag. 281 & 290 deſcripſi, inſtrumento iſto *Saxonice* inſcripta eſſe notavi. Hæc breviter de *Styli* uſu, cujus formam exhibuit *Joan. Jac. Chifletius*, in libro *Anaſtaſis Childerici Regis Francorum* inſcripto, paginis 182 & 194.

Denique, Majoribus noſtris *Arcana ſcriptura* in uſu erat; cujus diverſa genera fuerunt. Quædam enim ſcripta, ſola literarum tranſpoſitione; quædam initiales literas pro integris Vocibus uſurpando, aliarum gentium more, (& præcipue *Græcorum* in quorum Codicibus MSS. plurimis hæc genera ſcripturæ reperi, atque ab iis, ut à *Seraphimo* Presbytero Græco accepi, barbare μικτὰ & φιλτὰ nuncupata ſunt) occultare ſolebant. Alias autem ſcripturas *Runis* exarando; alias vero, *Runas* vulgaribus litteris permiſcendo; alias denique notas Numerales, Puncta, aliave pro libitu ſigna, Literarum vice uſurpando, occultas reddiderunt. Verum *arcana* hæc ſcribendi genera apud *Anglo-Saxones* uſitata, magis ad exercenda hominum ingenia, quam ad res gerendas idonea fuiſſe cenſeo; etſi Romanis præter eos de quibus ſupra dixi, longe alius *Notarum ſuarum* uſus erat, ſcilicet, non tam ad occultandas res ſcriptas; ſed, quemadmodum *Signorum*, quæ Nos Ciphers, *Gallique des Chifres* vocant, ad mandandas ſcripturæ Res majoris Momenti, quas ſolum ab iis quibuſcum Conſuetudinem habebant, intelligi voluerunt.

Hæc breviter, non pro Rei dignitate, ſed pro modulo Præfationis, de ſcriptura *Anglo-Saxonum* dicta ſunto. Verum enimvero, Vir Ampliſſime, ſi Publico jubente, & ſub Publicis Auſpiciis id mihi demandatum foret, ut *Hiſtoriam Literarum* ſcriberem, quibus populi *Europæi*, præſertim *Græci*, *Romani*, *Gothi*, *Germani*, *Hiſpani*, *Galli*, *Hiberni*, *Anglo-Normanni*, &c. in omni tempore uſi ſunt, ut omnia mea ſtudia in illud conferrem: ſic, benevalere & vivere Deo largiente, non dubito, quin eo officio ita perfungerer, ut nullius Expectationem fallerem. In id genus opere, quod reſp. Literaria maxime deſiderat, jucundum mihi foret *Manus* tum *Græcorum*, *Romanorum*que, tum Gentium, quas Barbaras dixerunt, non ſolum è libris MSS. ac Diplomatibus

matibus, ſed è Nummis, Marmoribus, Lapidibuſque delineare; delineataſq; diſtinctè & ordinate pro Locorum & Temporum ſerie diſponere. Verum, ſi id, quod Publicos ſumptus poſtulat, mihi, Publico mandante, facere non licebit, ſatis mihi erit quid in hac re poſſem oſtendiſſe per delineatos Characteres ſcripturaſque non unius generis, quas in Theſauri ſui Grammatico-Critici multis in locis exhibuit doctiſſimus *Georgius Hickeſius* Literaturæ *Saxonicæ* & *Franco-Theotiſcæ* Inſtaurator, & Amplificator, qui de Patriis Antiquitatibus, de Manibus & Memoria Majorum, & de Re Literaria Septentrionali cum primis meruit.

Alia etiam ſunt ad ſcripturam *Anglo-Saxonum* ſpectantia, quæ ſilentio præterire nefas duco, quod illorum ſcientiam *Philo-Saxonibus* non injucundam fore arbitror. Ea autem ſunt, Materia *cum qua*, & Materia *in quam* Codices, Chartaſque ſuas ſcribere ſolebant. Quoad Materiam cum qua ſcripſerunt, *Atramentum* dico, id quidem præſtantiſſimi generis erat, & ad ſcribendos Libros æternitati dicandos maxime idoneum. Ab exteris quod ſcriptum in iiſdem temporibus extat, nunquam fere quicquam vidi, quod habita Atramenti ratione, Majorum noſtrorum ſcriptis merito comparandum eſt. Ex quibus igitur Materiis (niſi ſepiarum cruor illarum fortaſſe una erat,) & ex quotis partibus tam pretioſus ſcriptorius Liquor confectus erat, non poſſum hariolari. illumque inter res perditas & amiſſas jam diu eſſe numeratum, quo minus doleam, nequeo mihi temperare. Quod autem Materiam attinet, in quam Scripſerunt, ea maxime membranacea erat. Nam in Papyro *Ægyptiaca*, vel Cortice, vel Arborea quavis materia, & id genus rebus aliquid ſcripturæ mandaſſe Majores noſtros, nihil plane reſtat, quod oſtendit; niſi Fragmentum quoddam lacerum in Bibliotheca *Cottoniana* ſervatum, quod ab homine *Italo* potius quam ab *Anglo-Saxone* quopiam ſuper Philyram ſcriptum eſſe exiſtimo. Membranas etiam ſuas *Purpureo colore* non raro tingebant; in quibus (perinde ac aliquando in puris membranis,) Libros quos veluti cum magnificentia prodire voluerunt, nunc auratis & argentatis, nunc Aureis & Argenteis Characteribus exarare ſolebant. Porro, ut *Romanam* ſcripturam civitate ſua donare voluerint; ita *Italorum* exemplum in pingendis, &, quod aiunt, *Illuminandis* Libris ſunt ſecuti, quorum nonnulli etiamnum reliqui ſunt. Quinimo libros non tantum ſplendide, ſed puriſſime & accuratiſſime à ſe deſcriptos, interlinearibus verſionibus ornare & explicare ſolebant. In eo genere *Libri Pſalmorum* & *Evangeliorum* primum locum obtinent quorum multa exemplaria interlinealiter in *Anglo-Saxonicum* vel *Dano Saxonicum* ſermonem converſa etiam nunc reſtant. Præ cæteris (nam ad præſtantiſſimum Codicem Evangeliorum per S. Eadfridum exaratum, lubens ad Catalogi pag. 250, Lectorem mitto) dignus eſt qui memoretur *Codex Eadwini* in Bibliotheca florentiſſimi Collegii S. S. *Trinitatis Cantabrigiæ* ſervatus, qui Pſalterium Triplex S. *Hieronymi* & Cantica complectitur; quorum ambo non tantum cum verſione tam *Normanno Saxonica*, quam *Normanno-Gallica* interlineari; ſed etiam Gloſſa cum Latina illuſtrantur. In illo etiam multæ Imagines pictæ cernuntur, quæ quamvis aliis id genus arte facile cedant; dignæ tamen ſunt, in quas Docti & Curioſi Lectores attentos oculos convertant. Accedat Codex Pſalmorum *Lambethanus*, qui continet Gallicam dictam Verſionem S. *Hieronymi*, quæ non tantum Aſteriſcis & Obelis notata (qui in quamplurimis ejus Exemplaribus deſiderantur) & Verſione interlineari Anglo Saxonica illuſtrata eſt; verum etiam Punctis, me judice Muſicis (à *Gregorianis* Notulis omnino diſcrepantibus) Modos quibus Pſalmi in Eccleſiis Legendi aut Cantandi eſſent denotantibus, deſignata eſt. Etenim, quemadmodum *Anglo-Saxones* ad Religionem *Chriſtianam* converſi, *Runis* ſuis relictis, Romanas ſunt amplexi literas: Sic Clerum *Anglicanum* à *Roma* Muſicæ Scientiam habuiſſe, in Hiſtoriæ ſuæ Eccleſiaſticæ Lib. IV. Cap. XVIII. *Beda* Teſtis eſt. Verum etſi ſacræ Muſicæ modulos, antiquiſſimo more per *Literas* aliis duobus in Codicibus vetuſtiſſimis deſignatos vidi; unus tamen Codex eſt ille *Lambethanus*, in quo Sacros Cantus per *Puncta* Muſice expreſſos inveni. In aliis autem Codicibus partim per ſigna illa Muſica, quæ jamdiu *Notulæ* appellata ſunt, partim per *Literas*, quibus longe ante inventas *Notulas* antiqui Muſici, ut videtur, utebantur, Modos Numeroſque Muſicos deſignatos, memini me vidiſſe. Quod vero ſermonem *Anglo-Saxonicum* ſpectat, quemadmodum ingenio ſuo non tantum Carminibus Numeriſque Muſicis æque ac Latinus olim, & jam nunc Italus aptus & idoneus eſt; ſic carmina *Saxonica* multo aptiora ſunt quæ ad Muſicas Modulationes, præſertim in *Stylo*, ut Muſici loquuntur, *Recitativo* adhibeantur, quam hodiernæ *Anglorum*

Cantiones: Carminis tamen Canticive, quod Notulis Muſicis ſignatum erat, nunquam quicquam *Saxonicè* ſcriptum animadverti. Neque id ſine cauſa, cum forſan ad concinnandos ſacros Hymnos Cantioneſque *Latinas* Muſica in ſolis Eccleſiis *Saxonicus Clerus* utebatur. Quam vero dulcis & venuſtus, quam dignitatis plenus, quam etiam numeroſus ſuus ſermo erat, *Anglo-Saxones* ſibi conſcii fuiſſe videbantur, ut qui ad Carmina ſcribenda tam proclives fuerint. Carminum autem genus, quo illorum Poetæ maxime delectati utebantur, *Adonicum*, aut quod ad *Adonicum* proxime accidebat, eſſe videtur. Ut enim *Iambicorum* ſcriptores apud *Græcos* & *Latinos*, non ad puros *Iambicos* ſcribendos verſus ſe ſtricte ligari voluerunt, ſed liberioribus Numeris liberrime utebantur: Sic, Poetæ *Anglo-Saxonum*, *Anglo-Danorum*que juſtam veluti licentiam in pangendis *Adonicis* ſibi pariter vendicantes, ad ſervandos Pedes Numeroſque Carminis *Adonici*, tanquam damnati ad Remos, ſe vinciri noluerunt. Porro, ut Adonicis pangendis Carminibus ſermonem ſuum non inidoneum eſſe pro comperto habuerunt: ſic, ad id, ut videtur, oſtendendum, cum *Adonicis* ſuis *Saxonicis* verſibus, *Adonicos* tum *Latinos*, tum *Græcos* nonnunquam miſcere illis Mos erat, quemadmodum animadverti, Catalogi pagg. 110. 147. 281.

Poſtremo ſciat Lector velim, me ad Catalogum *Saxonice* ſcriptorum Codicum, & Tractatuum illorum, qui impreſſi ſunt, ſyllabum etiam adjeciſſe, ut & Nomina Bibliothecarum omnium quum Publicarum, tum Privatarum, cum ſignis, quibus in illis, quæ Majorum Gentium ſunt, Librorum loci denotantur, ut & pag. Catalogi noſtri, ubi libri denotati deſcribuntur.

Hæc ſunt, de quibus Lectores ad Catalogum noſtrum acceſſuros monendos eſſe exiſtimavi; quæ ſi Tu, Vir Præſtantiſſime, qui omnem omnium Doctrinam & Candorem in Te complecteris, Judicio Tuo comprobaveris; nemo tam malevolus, aut tam inſulſe Criticus eſſe volet, qui ea audebit improbare. Etenim tam in Republica Literaria, quam in Civili Amplitudo & Auctoritas Tua ſumma eſſe conſtat. Quarum ad hanc feliciter ſemper Adminiſtrandam, & illam in Tuam gloriam fovendam tutandamque ut diutiſſime tanquam *alter Mæcenas* vivas, ſupplex quotidie precatur

Tibi addictiſſimus cliens,

HUMFREDUS WANLEY.

Dabam *Londini*,
Auguſti die 28.
An. Dom. 1704.

SYLLABVS BIBLIOTHECARUM.

JOANNIS BATTELEII. S.T.P. *pag.* 303

ROBERTI BOVRSCOVGH. M.A. *p.* 304

CANTABRIGIÆ Bibliotheca, *viz.*
COLLEGII CORPORIS CHRISTI.

B. 4	*p.* 106
D. 5	*p.* 106
F. 1	*p.* 109
I. 1	*p.* 109
K. 2	*p.* 109
K. 10	*p.* 110
K. 12	*p.* 110
L. 12	*p.* 110
L. 15	*p.* 151
N. 19	*p.* 113
O. 6	*p.* 151
R. 11	*p.* 151
S. 1	*p.* 114
S. 2.	*p.* 114
S. 3	*p.* 115
S. 4	*p.* 116
S. 5	*p.* 116
S. 6	*p.* 120
S. 7	*p.* 123
S. 8	*p.* 125
S. 9	*p.* 128
S. 10	*p.* 130
S. 11	*p.* 130
S. 12	*p.* 130
S. 13	*p.* 131
S. 14	*p.* 132
S. 15	*p.* 149
S. 16	*p.* 149
S. 17	*p.* 133
S. 18	*p.* 137
Miſcell. B.	*p.* 148
Miſcell. G.	*p.* 149
Miſcell. M	*p.* 150
Codd. ſine nº.	*p.* 151

BIBLIOTH. PUBLICÆ CANTAB. *p.* 152

BIBLIOTHECÆ COLLEGII SS. TRINITATIS. *p.* 166.

BIBL. AVLÆ SS. TRINITATIS. *p.* 172

BIBL. ECCLESIÆ CANTVARIENSIS. *p.* 270

D. THO. CARTWRIGHT. *p.* 289

BIBLIOTHECÆ COTTONIANÆ.

IVLIVS.	A. 2	*p.* 183
	A. 6	*p.* 183
	A. 10	*p.* 185
	C. 2	*p.* 185
	C. 6	*p.* 224
	E. 7	*p.* 186
AVGVSTVS.	II.	*p.* 258
TIBERIVS.	A. 3	*p.* 193
	A. 6	*p.* 219
	A. 7	*p.* 224
	A. 13	*p.* 254
	B. 1	*p.* 219
	B. 4	*p.* 220
	B. 5	*p.* 215
	B. 11	*p.* 217
	C. 1	*p.* 220
	C. 3	*p.* 225
	C. 6	*p.* 224
CALIGVLA.	A. 7	*p.* 225
	A. 9	*p.* 228
	A. 11	*p.* 248
	A. 14	*p.* 190
	A. 15	*p.* 233
CLAVDIVS.	A. 3	*p.* 225
	A. 8	*p.* 226
	B. 4	*p.* 253
	B. 6	*p.* 234
	C. 9	*p.* 226
	D. 3	*p.* 217
NERO.	A. 1	*p.* 212
	A. 14	*p.* 228
	C. 3	*p.* 230
	D. 4	*p.* 250
	E. 1	*p.* 229
GALBA.	A. 2	*p.* 231
	A. 14	*p.* 231
	A. 19	*p.* 231
	E. 2	*p.* 234
OTHO.	A. 6	*p.* 217
	A. 8	*p.* 232
	A. 10	*p.* 232
	A. 12	*p.* 232
	A. 13	*p.* 233
	A. 18	*p.* 234
	B. 2	*p.* 217
	B. 9	*p.* 238
	B. 10	*p.* 190
	B. 11	*p.* 219
	C. 1	*p.* 211
	C. 13	*p.* 237
	C. 15	*p.* 238
	C. 16	*p.* 237
	E. 1	*p.* 238
VITELLIVS.	A. 7	*p.* 241
	A. 12	*p.* 239
	A. 13	*p.* 241
	A. 15	*p.* 218
	C. 3	*p.* 217
	C. 5	*p.* 208
	C. 8	*p.* 241
	C. 9	*p.* 238
	D. 7	*p.* 239
	D. 17	*p.* 206
	D. 20	*p.* 240
	E. 5	*p.* 239
	E. 18	*p.* 222
VESPASIANVS.	A. 1	*p.* 221
	A. 5	*p.* 241
	A. 9	*p.* 242
	A. 22	*p.* 242
	B. 15	*p.* 242
	B. 24	*p.* 242
	D. 6	*p.* 243
	D. 12	*p.* 243
	D. 14	*p.* 202
	D. 15	*p.* 243
	D. 20	*p.* 246
	D. 21	*p.* 245
	E. 6	*p.* 246
	E. 8	*p.* 246
TITVS.	A. 4	*p.* 218
	A. 15	*p.* 239
	A. 16	*p.* 239
	D. 18	*p.* 247
	D. 26	*p.* 247
	D. 27	*p.* 247
DOMITIANVS.	A. 1	*p.* 248
	A. 7	*p.* 249
	A. 8.	*p.* 220
	A. 9.	*p.* 239
	A. 15	*p.* 248
	A. 18	*p.* 248
CLEOPATRA.	A. 3	*p.* 238
	B. 6	*p.* 248

SYLLABVS BIBLIOTHECARUM.

	B. 13	p. 201
	C. 6	p. 248
	C. 8	p. 245
FAVSTINA.	A. 3	p. 246
	A. 9	p. 199
PIXIDES ---		p. 263
D. Simondſii D'EWES. Bar.		p. 306
BIBL. ECCLES. DVNELMENSIS.		p. 295
ECCLES. EXONIENSIS.		p. 279
BIBL. COLLEGII FOECIALIVM.		p. 305
Illuſtr. Rob. HARLEY Armig.		p. 309
D. Georg. HICKESII.		p. 277
BIBL. LAMBETHANÆ.		p. 266
BIBL. LAVDERDAILIANÆ.		p. 303
BIBL. ECCLES. LICHFELDENSIS.		p. 289
BIBL. ECCLES. LINCOLNIENSIS.		p. 305
ARCIS LONDINENSIS.		p. 309
BIBLIOTHECÆ NORFOLCIANÆ.		p. 291
D. MORI EPISC. NORWICENSIS.		p. 286

OXONIÆ Bibliothecæ, viz.

ASHMOLIANA.		p. 103
BODLEIANA.		p. 1
Super D, &c. ART.	76	p. 82
Super D, &c. ART.	99	p. 84
Super D, &c. ART.	110	p. 84
Super D, &c. ART.	120	p. 80
Super D, &c. ART.	138	p. 77
DIGBY.	4	p. 83
HATTON.	65	p. 76
HATTON.	88	p. 70
HATTON.	130	p. 71
IAMES.	41, 42	p. 101
IVNIVS.	1	p. 59
	2	p. 102
	3	p. 102
	4, 5	p. 102
	7	p. 102
	9	p. 102
	10	p. 103
	11	p. 77
	12	p. 85
	15	p. 85
	18	p. 103
	21	p. 31
	23	p. 36
	24	p. 40
	26	p. 102
	27	p. 76
	32	p. 103
	33	p. 103
	37	p. 102
	38	p. 85
	39	p. 86
	40	p. 86
	41	p. 87
	43	p. 88
	44	p. 88
	45	p. 88
	47	p. 90
	48	p. 90
	50	p. 91
	52	p. 91
	53	p. 92
	54	p. 103
	58	p. 92
	59	p. 93
	60	p. 93
	61	p. 93
	62	p. 93
	63	p. 93
	65	p. 94
	66	p. 95
	67	p. 95
	68	p. 95
	69	p. 95
	70	p. 96
	71	p. 96
	72	p. 96
	73	p. 103
	74	p. 96
	76	p. 102
	77	p. 102
	85	p. 44
	86	p. 44
	92	p. 103
	99	p. 26
	102	p. 97
	103	p. 98
	104	p. 98
	105	p. 98
	107	p. 98
	108	p. 99
	109	p. 99
	112	p. 102
	121	p. 45
LAVD.	D. 85	p. 100
	E. 19	p. 67
	E. 33	p. 99
	E. 80	p. 64
	F. 17	p. 65
	G. 36	p. 84
MARESCHAL.	72	p. 103
In MVSÆO.	161	p. 84
NE.	A. 3, 11	p. 79
	B. 4, 10	p. 83
	B. 5. 9	p. 83
	C. 3. 11	p. 64
	D. 2. 19	p. 63
	F. 3. 15	p. 64
	F. 4. 10	p. 9
	F. 4. 11	p. 1
	F. 4. 15	p. 15
RVSHWORTHIANVS Codex.		p. 81
SELD. Supra 62.		p. 101
Supra. 63.		p. 102
ARCHIV. ÆDIS CHRISTI.		p. 105
BIBL. COLL. CORPORIS CHRISTI.		p. 105
BIBL. COLL. D. JOANNIS.		p. 104
BIBL. COLL. OMNIVM ANIMARVM.		p. 105
BIBLIOTHECÆ REGIÆ.		p. 174
ECCLES. ROFFENSIS.		p. 273
D. JOAN. SOMERS Baronis de Eveſham.		p. 301
Roberti THORESBY. Gen.		p. 305
D. THO. THYNNE Vicecomitis de Weymouth.		p. 283
ECCLES. WELLENSIS.		p. 285
ECCLES. WESTMONASTERIENSIS.		p. 303
ECCLES. WIGORNIENSIS.		p. 299

CATA-

CATALOGUS
Librorum Septentrionalium
TAM
MANUSCRIPTORUM
QUAM
IMPRESSORUM.

CODICES ANGLO-SAXONICI BIBLIOTHECAE BODLEIANAE.

NE. F. 4. 11. CODEX *membranaceus opt. notae in fol. ſcriptus ante Conquæſtum Angliae, qui fuit in An.* MLXVI. *In quo continentur Homiliae aut integrae, aut in parte ſumptæ è Lat. PP. ſcriptis, & ad totius anni Curſum accommodatae. Sic autem in Rubrica Codex inſcribitur.*

INCIPIT LIBER CATHOLICORUM SERMONUM ANGLICE IN ANNO PRIMO.

I. Fol. 1. PRIMUS SERMO DE INITIO CREATURE.

Sic incipit, An angin is ealra ðinga ðæt is god ælmihtig:- He is ordfruma ⁊ ende:- He is [a] ord forþi þe he wæs æfre:- He is ende buton ælcere geendung. forðan ðe he bið æfre ungeendod:-

Sic explicit, Men þa leofestan. besmeagað þysne cwyde. ⁊ mid micelre gymene forbugað unrihtwisnysse. ⁊ geearniað mid godum weorcum ꝥ ece lif mid Gode se ðe a on ecnysse leofað ⁊ rixaþ a buton ende. AMEN.

II. fol. 8. b. IN LETANIA MAIORE:-

Incip. Ðas dagas synd gehatene Letaniæ. ꝥ synd Gebed dagas. on [b] ðysum dagum we sceolon [c] gebiddan ure eorðlicra wæstma genihtsumnysse. ⁊ us sylfum gesundfulnysse. ⁊ sibbe. ⁊ ꝥ gyt mare is. ure synna forgifenysse:- We rædað on bocum. ꝥ þeos gehealdsumnysse wurde [d] aræred. on ðone timan þe gelamp on anre byrig þe Vigenna is gecweden micel eorð-styrung ⁊ man-cwealm. ⁊ feollan cyrcan ⁊ hus. ⁊ comon wilde beran ⁊ wulfas ⁊ abitan þæs folces micelne dæl. ⁊ þæs Cyninges botl wearð mid heofonlicum fyre forbærned:- Ða bead se biscop Mamertus þreora daga fæsten. ⁊ seo gedrecednys þa geswac. ⁊ se gewuna þæs fæstenes þurh wunað gehwær on geleaffulre gelaðunge:- Hi naman þa bisnæ þæs fæstenes æt ðam Niniueiscan folce:- Ðæt folc wæs swiðe synfull. þa wolde God hi fordon. ac hi gegladedon hine mid heora behreowsunga:- God spræc to anum witegan se wæs Ionas gehaten, far to ðære byrig Niniuen. ⁊ boda þær þas word.

Expl. Se rica him sylð þone hlaf ðe bið to meoxe awend. ⁊ se ðearfa sylð þam rican ꝥ ece life:- Na he swa ðeah ac Crist se ðe þus cwæþ. ꝥ ðæt ge doð anum þearfan on minum naman. ꝥ ge doþ • me sylfum. se þe leofað and rixað mid fæder and mid [e] halgum gaste abutan ende:- AMEN.

---

a Ordfruma forþi þe he wæs. *C.* *b* ðisum. *C.* *c* Biddan. *d* aræred. *C.* [e] ðam halgum. *C.*

III. fol. 14. SERMO IN LETANIA MAIORE. FERIA. II.

Incip. Læƿede menn behofiað ꝥ him lareoƿas secgan þa godspellican lare ðe hi on bocum leornodon. ꝥ men for nytennysse misfaran ne sceolon:· Ure Drihten sæde to sumum lareoƿe ða ða he hine axode be ðam hehstan bebode. [f] lufa ðinne Drihten mid ealre þinre heortan ⁊ mid eallum mode. þis is ꝥ mæste bebod:· Is eft oðer bebod [g] þysum sƿiðe gelic. Lufa ðinne nextan sƿa sƿa ðe sylfne:· þas tƿa bebodu belucað ealle bec:· Nis us nan gemet on ðam ærran bebode. forðan ðe ƿe sceolon urne scyppend lufian ofer ealle [h] magas mid [i] unametendre lufe:· On ðam oðrum bebode ƿe habbað gemet ꝥ ƿe oðerne lufian sƿa sƿa us sylfe. þa ðe ðurh geleafan us gelenge beoð. ⁊ ðurh Cristendom us cyððe to habbað:·

Expl. Uton ƿe geearnian ꝥ ece lif mid Gode ðurh gesƿicenysse yfeles. ⁊ þurh fremminge Godes. þær is getiðige se ælmihtiga ƿealdend, se ðe a rixað on ecnysse. AMHN:·

IV. fol. 21. FERIA. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððan he to ðysum life com. ⁊ man ƿearð geƿeaxen. þa ðe he ƿæs þrittig ƿintra eald on ðære mennisćnysse. ða began he ƿundra to ƿyrcenne. ⁊ geceas þa tƿelf leorning-cnihtas. [k] þa ða ƿe Apostolas hatað:·

Expl. Gif ƿe hit gebetun magon. ⁊ on eallum þingum ƿe sceolon healdan sibbe ⁊ annysse. gif ƿe ƿillað habban þa micclan geþingðe. ꝥ ƿe beon godes bearn. se þe on heofonum is. on ðære he rixað mid eallum his halgum on ealra ƿorulda ƿoruld a buton ende on ecnysse. AMEN.

V. fol. 27. b. IN LETANIA MAIORE. FERIA. III.

Incip. Men ða leofestan. Paulus se Apostol ealra þeoda lareoƿ aƿrat be himsylfum ꝥ he ƿære gelædd up to heofonum. oð ꝥ he becom to ðære ðriddan heofonan.

Expl. Ðær beoð æteoƿde his geearnunga þurh ƿundrum. þam ælmihtigum to lofe. se ðe is ealra leoda ƿealdend. AMEN:·

VI. fol. 34. ALIA VISIO.

Incip. Beda ure lareoƿ aƿrat on ðære bec þe is gehaten [l] Istoria Anglorum be sumes mannes æriste on [m] ðysum iglande. þisum ƿordum [n] ƿritende:· On ðam timan ƿæs sum ðegen Drihthelm gehaten on Norðhymera lande.

Expl. And ða þe fulfremede ƿæron ⁊ to Godes rice becomon. magon fultumian ægðer ge us. ge ðam forðfarenum þe on [o] ƿitnunge synd. gif hi mid ealle forscyld gode ne beoð:· Sy ƿuldor ⁊ lof ðam ƿelƿillendum gode. a on ecnysse. Amen:·

VII. fol. 37. HORTATORIVS SERMO DE EFFICALIA SCE MISSE.

Incip. Ƿe rædað gehƿær on halgum geƿritum. ꝥ seo halige Mæsse micclum fremige. ægðer ge þam [p] libbendum. ge ðam forð-farenum. sƿa sƿa Beda se snotera lareoƿ aƿrat on Historia Anglorum. be sumum þegene [q] þysum ⁊gite reccende:·

Expl. Eac se halga Papa Gregorius aƿrat on ðære bec Dialegorum. hu micclum seo halige Mæsse manegum fremode. Seo boc is on Englisc aƿend. on ðære mæg gehƿa be ðison genihtsumlice gehyran se ðe [r] hi ofer-rædan ƿile:·

VIII. fol. 38. FERIA. IIII. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen mann sceal æfter rihte cunnan. ægðer ge his Pater noster ge his Credan. Mid þam Pater [s] nostre he sceal hine gebiddan:· Mid þam Credan he sceal his geleafan getrymman:· Ƿe habbað gesæd embe ꝥ Pater noster. nu ƿe ƿillað secgan eoƿ þone geleafan ðe on ðam Credan stent. sƿa sƿa se ƿisa Augustinus be þære halgan þrynnysse trahtnode:·

Expl. Ða synfullan beoð on helle ƿite a ðroƿigende. ⁊ heora ƿite bið eac gemetegod ælcum be [t] his geearnungum:· Uton forði geearnian ꝥ ece lif mid Gode. þurh [u] þisne geleafan ⁊ þurh godum geearnungum. Se ðe þurh ƿunað on [x] ðrynnyss. an ælmihtig God a on ecnysse. AMEN.

---

f Lufað. C. g ðisum. C. h ðine magas. C. sind. C. p lybbendum. C. q þisum. C. r him.
i unametenre. C. k þa ðe. C. l Historia. C. C. s noster. C. t his. C. u þysne. C.
m ðisum. C. n reccende. C. o ƿitnum ge- x þrynyss. C.

IX. fol.

IX. fol. 45. b. FERIA. IIII. IN LETANIA MAIORE:-

Incip. Iohannes se Godspellere awrat on ðisum dægðerlicum godspelle. hu se Hælend fundiende of ðyssere worulde to hys heofonlican fæder spræc. Subleuatiſ Ihſ oculiſ in cœlum dixit. Pater. uenit hora, clarifica filium tuum, ut filiuſ tuuſ clarificet te. Et reliqua. Ðæt is on urum gereorde:- Se Hælend cwæð to his fæder [y] upp-ahafenum eagum to heofonum.

Expl. [z] Aweorpað forði [a] hire lufe fram eowrum heortum. ⁊ gewilniað þæs heofonlican rices. þe us Crist on [b] ðisum Godspelle behet:- Se þe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ þam halgum gaste. a on ecnysse. AMEN.

X. fol. 50. IN ASCENTIONE DOMINI.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on [c] þisre Pistol-rædinge. þus cweðende. Se Hælend middan-eardes alysend æteowde hyne sylfne cucenne hys gingrum æfter [d] his þrowunge ⁊ [e] his æriste.

Expl. And Godes miht heom wæs mid to [f] gefremminge heora [g] bodunge. ⁊ [h] ungerimra tacna. forþan ðe Crist cwæþ. ne magon ge nan þing don butan me:- Eft he cwæþ. ic beo mid eow eallum dagum oð ðyssere worulde geendunge. se þe [i] leofað ⁊ rixað mid þam ælmihtigan fæder. ⁊ þam halgum gaste a on ecnysse. AMEN:-

XI. fol. 56. b. IN DIE SANCTO PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halgan Easterlican dæge synd getealde fiftig daga to [k] ðisum dæge. ⁊ þes dæg is gehaten [l] Pentecostes. ꝥ is se fifteogoða dæg [m] þære Easterlican tide:-

Expl. Biscopas synd þæs [n] ilcan hades on Godes gelaðunge. ⁊ healdað þa gesetnysse on heora Biscepunge. swa ꝥ hi settað heora handa ofer geleaffullum mannum. ⁊ biddað ꝥ se ælmihtiga wealdend him sende þa seofon fealdan gife his gastes. se ðe leofað ⁊ rixað a buton ende. AMHN:-

XII. fol. 64. DOMINICA II. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat diueſ et induebatur purpura, et reliqua.

Incip. Se wealdenda drihten sæde þis bigspell his gingrum þus cweðende. Sum welig man wæs mid Purpuran ⁊ mid [o] godwebbe geglaenged. ⁊ dæghwamlice mærlice leofode:-

Expl. Se ðe us ahredde [p] fram deofles [q] hæftnydum:- Se ðe leofað ⁊ rixað on ecnysse mid þam ælmihtigan fæder. ⁊ þam halgan gaste. hi þry on anre godcundnysse [r] wuniende. buton anginne ⁊ ende a [s] to worulde. AMEN:-

XIII. fol. 68. b. DOMINICA III. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam fecit cenam magnam. & reliqua.

Incip. Se hælend sæde þis bigspell his leorning cnihtum ⁊ cweð:- Sum man gearcode micele feorme. ⁊ þær to manega gelaðode. ⁊ sende his þeowan to ðam [t] gelaðedum. het secgan ꝥ hi comon-forðan ðe he hæfde þa ealle his þing gegearcode:-

Expl. Þis godspel is nu sceortlice getrahtnod:- Uton biddan þone ælmihtigan drihten ꝥ he us gebringe to his ecan gebeorscipe se ðe [u] þurh his tocyme us þær to gelaðode:- † Si him lof ⁊ wuldor a on ecnysse. Amen:-

XIV. fol. 71. b. ALIA NARRATIO DE EVANGELII TEXTV.

Incip. Mine gebroðra we willað eow gereccan sume Cristes wundra. to [x] getrymminge eowres geleafan:- We synd gecnæwe ꝥ we hit forgymeleasodon on ðam dæge þe mann ꝥ Godspel rædde. ac hit mæg eow [y] fremian. swa micclum swa hit þa mihte:- Ure drihten astah on scip ⁊ him filigdon his leorningcnihtas:-

Expl. Uton we herian urne Drihten [z] symle on his micclum wundrum. ⁊ us miltsunge biddan. ⁊ yfel [a] forlætan ⁊ eft [b] ne geedlæcan ꝥ we moton ætwindan þam [c] welhreo-

[y] Up-ahafenum. C. [x] Awurpaþ. C. [a] hyre. C. [b] þysum. C. [c] ðysse. C. [d] hys. C. [e] hys. C. [f] fremminge. C. [g] bodunga. C. [h] ungerimre. C. [i] lyfað. C. [k] ðysum. C. [l] Pentecosten. C. [m] þere. C. [n] ylcan. C. [o] Gold-webbe. C. [‡] geglenged. C. [p] of. C. [q] hæftnysnydum. C. [r] wunigende. C. [s] on. C. [t] gelaþodum. C. [u] þurh to his cyme þær us to gelaþode. C. † è Cod. *Cant.* codex enim *Bodl.* hæc non agnoſcit. [x] getrimmicge. C. [y] fremian. C. [z] symble. C. [a] forletan. C. [b] ne geedletan. C. [c] welhreowum. C.

ƿan deoflum ⁊ Gode geƿeon þurh godre *gehealdsumnysse :- þam si ƿuldor ⁊ ƿurþmynt a to ƿorulde. Amen :-

XV. fol. 73. DOMINICA. IIII. POST PENTECOSTEN.

Erant adpropinquanteſ ad Ihm̄. & reliqua.

Incip. Ðæt halige Godspell us sægð. ꝥ generan ⁊ synfulle menn genealæhton þam Hælende. ⁊ woldan his lare gehyran :- Ða [d] ceorodon þa Sundor-halgan ⁊ þa Boceras † Iudeiscra þeode.

Expl. Geleaffullum mannum mæg beon micel truwa ⁊ hopa to ðam menniscum Gode Criste. se ðe is ure mundbora ⁊ dema. ðe leofað ⁊ rixað mid fæder on annysse þæs halgan gastes on ealra worulda woruld. a buton ende. Amen :-

XVI. fol. 79. VIII. KL. IVLII. NATIVITAS SCI IOHANNIS BAPTISTE.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on Cristes bec. be acennednysse Iohannes þæs fulluhteres. ðus cweðende :- Sum sacerd Godes ðegen wæs gehaten Zacharias. his gebedda wæs geciged Elizabeth :-

Expl. Uton nu biddan ðone wealdendan Hælend. ꝥ he ðurh his [e] þæs mæran forryneles. ⁊ fulluhteres ðingunge. us [f] gemildsige on [g] andweardum life ⁊ to ðam ecan gelæde. ðam sy wuldor ⁊ lof mid fæder halgum gaste a on ecnysse. Amen :-

XVII. fol. 85. III. KL. IVLII. IN FESTIVITATE SCI PETRI.

Incip. Lucas se Godspellere us sæde on ðissere Pistol-rædinge. ꝥ Herodes Cyning wolde æfter Cristes upstige to heofonum. [h] geswencan sume of þære gelaðunge.

Expl. Næs swa ðeah his gedon on ðisum andweardum dæge. ac we hit healdað on ðære nihte ðe gehatað Hlafmæsse :-

XVIII. fol. 86. b. ITEM DE PETRO.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on Cristes bec hu se halga Petrus eode upon ðære sæ mid [i] Criste ðus cweðende :- Iuſſit Ihſ diſcipuloſ ſuos aſcendere in naviculam & præcedere eum tranſ fretum donec dimitteret turbaſ. & reliqua. Se Hælend wæs [k] gebisgod betwux micelre [l] menio on anum westene.

Expl. Ðurh his Apostola þing-rædene Petres ⁊ Paules. ða we we to dæg [m] wurðiað :- Sy him wuldor ⁊ lof on ealra worulda woruld a to widan feore. AMHN.

XIX. fol. 91. III. KL. IVLII. PASSIO APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Venit Ihſ in parteſ Ceſarē Philippi. & reliqua.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on ðære Godspellican gesetnysse ðus cweðende :- Drihten com to anre burh-scire ðe is gehaten Cesarea Philippi.

Expl. Ac forði is seo cæg Petre synderlice betæht. ꝥ eall ðeodscipe gleaplice to cnawe. ðæt swa hwa oðscyt fram annysse þæs geleafan ðe Petrus þa andette Criste ðæt him ne bið [n] getyðod naðor. ne synna [o] forgifenes. ne [p] infær ðæs heofonlican rices :-

XX. fol. 94. DE PASSIONE APOSTOLORVM (Petri & Pauli.)

Incip. We willað æfter þysum godspelle eow secgan þæra Apostola þrowunga ⁊ geendunge mid scortre race. forðan ðe heora þrowung is gehwær on Engliscum gereorde fullice ge-endebyrd :-

Expl. Cuð is geond [q] eallum [r] ðeodscipum. ꝥ [s] feala wundra gelumpon æt ðæra Apostola byrgenum. þurh ðæs hælendes [t] tyðe. þam [u] sy wuldor ⁊ lof a on ecnysse. Amen :-

XXI. fol. 99. b. II. KL. IVLII. NATALE SCI PAVLI APOSTOLI.

Incip. ‡ Godes gelaðung wurðiað þysne dæg þam mæran Apostole Paule to wurðmynte. forðan ðe he is gecweden ealra ðeoda lareow þurh soðfæstre lare.

Expl. Is nu forði Munuc-hades mannum mid micelre gecnyrdnysse to forbugenne ðas

* Gehealtsumnysse. C. [d] ceodrodon. C. † þære Iudeiscre. C. [e] ðær. C. [f] gemildsie. C. [g] ⁊werdum life. C. [h] geswæncan. C. [i] Crist. C. [k] gebysgod. C. [l] mænio. C. [m] weorðiað. C. [n] getiðod. C. [o] forgyfenyss. C. [p] infer. C. [q] ealle. C. [r] ðeodscipas. C. [s] fela. C. [t] tiðe. C. [u] is. C. ‡ *Quibuſdam exemplaribus, in binas diviſa eſt hæc concio.*

yfelan

yfelan [x] gebirnunge. ⁊ ge efenlæcan þam Apostolum ꝥ hi mid him ⁊ mid Gode ꝥ ece lif habban moton. Amen :-

XXII. fol. 106. b. DOMINICA. VIII. POST PENTECOSTEN.

Cum multa turba eſſet cum ihū, nec haberent quod maducarent. & reliqua.

Incip. Marcus se Godspellere cwæþ on þisum dægðerlicum Godspelle ꝥ on sumere tide wæs micel [y] menio mid þam Hælende on anum westene [z] meteleas :- þa [a] clipode se hælend his leorning-cnihtas him to ⁊ cwæð :-

Expl. Wenað eow mid ðære lare fremminge ꝥ ƿe ealle habban moton þa mede þe nanes eage ne geseah ne eare ne gehyrde. ne on nanes heortan ne astah þa ðe God gearcað þam eallum þe hine lufiað :- Se ðe leofað ⁊ rixað on ealre worulda woruld. Amen :-

XXIII. fol. 110. DOMINICA. IX. POST PENTECOSTEN.

Adtendite a falſiſ Propheteiſ. qui ueniunt ad uoſ in ueſtimentiſ ouium. et reliqua.

Incip. Drihten cwæð to his leorning-cnihtum :- Behealdað eow wið leasum witegum þe eow to-cumað on sceapa hiwum. hi soðlice syndon wiðinnan reafiende wulfas. ge oncnawað hi be heora wæstmum :-

Expl. Hwilc eorðlic man dorste æfre gewilnian ꝥ he moste to heofonan rices myrhðe becuman. gyf [b] hit Crist sylf us ne behete. ⁊ forði to Middanearde gewende. ꝥ he us to him gefette :- [c] Sy him wuldor ⁊ lof mid fæder ⁊ mid halgum gaste on ealra worulda woruld. AMHN.

XXIV. fol. 114. b. DOMINICA VNDECIMA POST PENTECOSTEN.

Cum adpropinquaret Ihſ Hieruſalem. & reliqua.

Incip. On sumere tide wæs se Hælend farende to Hierusalem :- Ða ða he genealæhte þære Ceastre. ⁊ he hi geseah. þa weop he ofer hi þus cweðende :- Gyf þu [d] wistest hwæt þe toweard is. þu weope mid me :-

Expl. Hu ælmihtiga drihten gemiltsa us synfullum. ⁊ urne forðsið swa gefada ꝥ ƿe gebettum synnum æfter þysum frecenfullum life þinum halgum geferlæhte beon moton :- Sy þe lof ⁊ wuldor on ealra worulda woruld. Amen :-

XXV. fol. 121. b. VIII. KL. AGVSTI. NATALE SCI IACOBI APOSTOLI.

Incip. On þysum dæge ƿe wurðiað on urum lofsangum. ⁊ on freolse þone mæran Apostol Iacob Iohannes broþer ðæs Godspelleres. hi begen synd Cristes moddrian suna.

Expl. And he swa [e] fullfremed on Godes geleafan underfeng beheafdunge. mid þam Apostole. ⁊ hi sigefæste samod ferdon to Criste. þam is wuldor ⁊ wurðmynt on ealra worulda woruld. Amen :-

XXVI. fol. 126. *Deſideratur Rubrica, quae in aliis exemplaribus ſic ſe habet.*

VI. KL. AGVSTI. SCORVM SEPTEM DORMIENTIVM.

Incip. Ƿe willað eow eac gereccan sceortlice ꝥ nu æfter twam dagum. is ðæra Seofon [f] Slæpera gemynd. þæra naman sind ðus gecwedene :- Maximianus. Malchus. Martinianus. Dionisius. Iohannes. Seraphion. Constantinus :-

Expl. Se kasere ða ⁊ his [g] Bisceopas arærdon mære Cyrcan ofer heora lichaman to lofe ðam ælmihtigum Gode. Se ðe leofað ⁊ rixað. a on ecnysse. Amen :-

XXVII. fol. 127. b. DOMINICA. XII. POST PENTECOSTEN.

Dixit Ihſ ad quoſdam qui in ſe confidebant tamquam iuſti & aſpernabantur ceteros parabolam iſtam. & reliqua.

Incip. Drihten sæde þis bigspell be sumum mannum þe on him sylfum truwodon. ꝥ hi riht-wise wæron. ⁊ oðre forsawon þus cweþende :- Twegen men eodon into Godes Temple to gebiddenne.

Expl. Geunne [h] eow se ælmihtiga þurh his mægen þrymme on þyssere worulde gesundful-

---

x gebyrnunga. *C.* *y* mæniu. *C.* *z* mete-laſ. *C.* *a* clypode. *C.* *b* hyt. *C.* *c* Si. *C.* *d* wistest. *C.* *e* fulfremod. *C.* *f* Slapera. *C.* *g* Bisceopas. *C.* *h* us. *C.*

nysse ⁊ soðre eadmodnysse. ⁊ [i] eow ahebbe to his heofonlican rice se ðe ana gewylt ealra gesceafta. Amen.

XXVIII. fol. 131. b. DOMINICA. XVI. POST PENTECOSTEN.

Nemo poteſt duobuſ dn̄iſ ſeruire. & reliqua.

Incip. Drihten cwæð on sumne timan to his leorning-cnihtum:- Ne mæg nan man twam hlafordum samod þeowian. oððe he þone ænne hatað. ⁊ þone oðerne lufað. oððe he hine to ðam anum geþeot. ⁊ þone oðerne forsihþ:-

Expl. God us gewihtlæce ⁊ to ðam ecan life gelæde swa swa he behet þam ðe hine lufiað:- Si him wuldor ⁊ wurþmynt on ealra worulda woruld. Amen:-

Fol. 134. b. DE MARIA, *pauca.*

Incip. Hwæt wille we secgan ymbe Marian gebyrd-tide.

Expl. And hy habbað swiðe langsum trahtnunge æfter þam gastlican [k] andgite. þi we hit lætað unsæd:- ne gedeþaþ ðys naht þærto. buton for ydelnysse.

XXIX. fol. 134. b. DOMINICA XVII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihſ in ciuitatem quae uocatur Naim. & reliqua.

Incip. Ure Drihten ferde to sumere byrig. seo is gehaten Naim. ⁊ his [l] gyngran samod. ⁊ genihtsum [m] menio:- Ða ða he genealæhte þam Portgeate þa ferode man anes cnihtes lic to byrgenne:-

Expl. Sy lof ⁊ wuldor þam ecan fæder. se ðe [n] næfre ne ongan. ⁊ his anum bearne. se ðe æfre of him is. ⁊ þam halgan gaste. se ðe æfre is of him bam. hi þry an ælmihtig God untodæledlic. a on ecnysse rixiende. AMEN.

XXX. fol. 139. DOMINICA XXI. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Hieſuſ cum diſcipuliſ ſuiſ in paraboliſ dicenſ. & reliqua.

Incip. Drihten wæs sprecende on sumere tide to his Apostolum mid bigspellum þus cwæðende:- Heofonan rice is gelic sumum cyninge. þe worhte his suna gyfte:-

Expl. Læd us ælmihtig god to [o] getele þinra gecorenra halgena into ðære ecan blisse þines rices. þe ðu gearcodest fram frymðe middan-eardes þe lufiendum. þu ðe leofast ⁊ rixast mid þam ecan fæder ⁊ halgum gaste. on ealra worulda woruld. a on ecnysse. AMEN.

EXCVSATIO DICTANTIS,

In qua rationes reddit Ælfricus quibus inductus tot notabilia Evang. loca reliquit intacta, paſſionemque D. Thomae Apoſtoli prætermiſit.

Fela fægere Godspell we forlætað on ðisum gedihte. þa mæg awendan se þe wile. Ne durre we þas boc na micele swiðor [p] gelengan. [q] wilæs ðe heo ungemetegod sy. ⁊ mannum æðryt þurh hire micelnysse astyrige:- We willað swa ðeah gyt ane feawa cwidas on þissere bec geendebyrdian gemænelice be Apostolum ⁊ Martyrum. Andettrum ⁊ halgum Fæmnum þam Hælende to lofe. [r] Thomas þrowunge we forlætað unawritene. forðan ðe heo wæs gefyrn [ſ] awend of [t] Læden on Englisc on leoð [u] wisan:- Ac swa ðeah se wisa Augustinus sæde on sumere his trahtnunge. þ an þing wære ungeleaflic on ðære race ge-set. þ is be þam wyrle þe þone Apostol ear [x] plætte. ⁊ be ðam hunde þe his hand eft in-abær:- Be ðam cwæð Augustinus. þis rædað mid micelre [y] gecnyrdnysse. þa þe sprac lufiað. ac us is alyfed be [z] ðysum to [a] twionienne þ se Apostol wolde gewrecan swa wælhreowlice his teonan. for ðyssere twynunge. nolde we hrepan his þrowunge:- Hit is swa ðeah eall ful geleaflic. buton þam anum þe Augustinus wið sæcð:-

XXXI. fol. 148. IN NATALE VNIVS APOSTOLI.

Incip. Ðes Apostolica [b] freols-dæg manað us to sprecenne. ⁊ sum þing eow to secgenne be ðam gesæligan weare þe mid þam Hælende on [c] þison life drohtnode.

---

i us. C. *k* andgyte. C. *l* gingran. C. *m* mæniu. C. *n* næfre. C. *o* getæle. C. *p* gelængan. C. *q* þylæs. C. *r* Thomes. C. *ſ* anwend. C. *t* Leden. C. *u* wison. C. *x* plætte. C. *y* gecnordnysse. C. *z* ðisum. C. *a* twynienne. C. *b* freols-dæg. C. *c* þisum. C.

Expl.

Expl. Us getiðað þæs se goda ⁊ se heofenlica fæder. þurh his sunu. þe mid him leofað ⁊ rixað [d]a on ecnysse þæs halgan gastes on ealra ƿorulda ƿoruld. Amen:.

XXXII. fol. 151. Deſideratur Rubrica, quæ in aliis exemplaribus ſic ſe habet.

IN NATALE PLVRIMORVM APOSTOLORVM.

Deſignauit dnſ et alioſ. LXX. duoſ. et reliqua.

Incip. Se hælend geceas him to eacan þam tƿelf Apostolum tƿa ⁊ hundseofontig leorning-cnihta. ⁊ sende hig tƿam ⁊ tƿam ætforan him to ælcere byrig ⁊ stoƿe.

Expl. Se mildheorta drihten þe þisne middan-eard [e] alysde. ⁊ his Apostolas ⁊ leorning-cnihtas us to lareoƿum gesette. gelæde us to þam ecan life [f] þider þe he us gelaðode þurh hi. ⁊ þurh heora æfter-gengan:. [g] Sy him symble lof ⁊ ƿuldor ealra his ƿeldæda. Amen.

XXXIII. fol. 154. b. IN NATALE SANCTORVM MARTYRVM.

Cum audieritiſ prelia & ſeditioneſ. nolite terreri. & reliqua.

Incip. Se hælend foresæde his leorning-cnihtum þyses middan-eardes frecednyssa ⁊ ðæra Martyra gewinn. ðus cƿeðende.

Expl. Þæt hi ðurh ða hƿilƿendlican [h] gesƿæncednyssa ƿuldorfulle [i] becomon to ðam ecan life. ðe he ær Middan-eardes frymðe his geleaffullum gearcode. sy him ƿuldor ⁊ ƿurðmynt on ealra ƿorulda ƿoruld. AMHN:.

XXXIV. fol. 159. b. IN NATALE VNIVS CONFESSORIS.

Homo quidam peregre proficiſcenſ. uocauit ſeruoſ ſuoſ. & tradidit illiſ bona ſua. & reliqua.

Incip. Ure drihte sæde þis bigspell his Leorning-cnihtum:. He cƿæð ꝥ sum rice mann ƿolde faran on ælðeodigne eard. þa clyƿode he his ðeoƿan him to. ⁊ betæhte [k] heom his god.

Expl. Ðæs ðegenes lof is þæs hlafordes ƿyrðmynt:. Sy lof þam hlaforde þe leofað on ecnysse. æfre buton anginne on endeleasum mægen þrymme. AMEN:.

XXXV. fol. 165. b. IN NATALE SANCTARVM VIRGINVM.

Simile eſt regnum celorum decem uirginibuſ que accipienteſ lampadeſ ſuaſ. exierunt obuiam ſponſo & ſponſæ. et reliqua.

Incip. Se Hælend sæde gelomlice bigspel be gehƿylcum þingum his Leorning-cnihtum. nu cƿæð he ðysum bigspelle ꝥ heofonan rice ƿære gelic tyn mædenum.

Expl. Gif ƿe hƿæt [l] lytles to Gode gedoþ. ꝥ ƿe moton faran into heofonan rice mid þam clænan [m] brydguman Hælende Crist. Se ðe leofað ⁊ rixað mid his heofonlican fæder ⁊ þam halgum gaste on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN:.

XXXVI. fol. 171. IN DEDICATIONE AECCLESIAE.

Incip. Men ða leofestan. ƿe ƿillað sume tyhtindlice spræce ƿið eoƿ habban be þissere Cyrclican mærsunge. ⁊ eoƿ læran. ꝥ ge sylfe beon Godes tempel gastlice. nu ge his eorþlice tempel ƿurðiað:.

Expl. Nu bidde ƿe þone ælmihtigan Hælend. ꝥ he us þurh his mildheortnysse geclænsie fram urum synnum. ⁊ us gelæde to ðære ecan gelaðunge heofonan rices. on ðam he rixað mid his gecorenum halgum. mid his ælmihtigan fæder ⁊ þam halgan gaste on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN:.

XXXVII. fol. 179. KL. NOVEMBRIS. NATALE OMNIVM SCORVM.

Incip. Halige lareoƿas ræddon ꝥ seo geleafulle gelaðunge þysne dæg eallum halgum. to ƿurðmynte mærsie. ⁊ arƿurðlice freolsie.

Expl. Us geinnian sƿa hƿæt sƿa ƿe on oðrum freols-dagum ealles geares [n] ymbrynes. [o] for [p] mennisce tyddernysse hƿonlicor gesyldon. ⁊ carfullice hogian. ꝥ ƿe to ðære ecan freols tide becumon. AMEN:.

---

[d] On annysse. C. [e] alysde. C. [f] þyder. C. [k] him. C. [l] litles. C. [m] brydguman. C.
[g] Sy him a ƿuldor ⁊ lof ealra his ƿeldæda. [n] ymbrynys. C. [o] þurh. C. [p] mennisce. C.
Amen. C. [h] gesƿencednysse. [i] becumon. C.

XXXVIII. fol. 183. **DE EVANGELIO.**

Videnſ Ihſ turbaſ. aſcendit in montem. & reliqua.

Incip. Þæt halige Godſpel þe nu lýtle ær ætforan eoƿ geræd ƿæs. micclum geþƿærlæcð ðýssere freols-tide forðan ðe hit geendebýrt þa eahta eadignýsse þe ða halgan to heofenlicum [q] geðyngðum gebrohton :-

Expl. Sý ƿuldor ⁊ lof Hælendum Criste. se ðe is angin ⁊ ende. scýppend ⁊ alýsend ealra halgena. mid fæder ⁊ mid halgum gaste a on ecnysse. AMHN.

XXXIX. fol. 187. **VIIII. KL. DECEMBRIS. NATALE SCI CLEMENTIS MARTYRIS.**

Incip. Men þa leofestan. eoƿer geleafa bið þe truma gif ge gehýrað be Godes halgum. hu hi ꝥ heofenlice rice geearnodon. ⁊ ge magon þe cuðlicor to him [r] clipian gif heora lifes drohtnunga eoƿ þurh [ſ] lareoƿa bodunga cuðe beoð:- Þes halga ƿer Clemens þe ƿe on ðýsum andƿeardum freols dæge ƿurðiað. ƿæs þæs eadigan Petres Apostoles leorning-cniht.

Expl. Se soða Drihten us ahredde fram eallum [t] fræcednýssum. ⁊ to þam ecan life gelæde. se ðe leofað ⁊ rixað a butan ende. Amen:-

XL. fol. 194. b. **DOMINICA. I. IN ADVENTV̄ DN̄I.**

Incip. Ðýses dæges þenung. ⁊ þýssere tide mærð sprecað ýmbe Godes to cyme:- Þeos tid oð midne-ƿinter is gecƿeden Aduentus dn̄i. ꝥ is Drihtnes to-cýme:- His to-cýme is his mennisc nýs:-

Expl. Uton forði us gearcian mid þýsum foresædum ƿeafum. be þæs Apostoles mýnegunge. ꝥ ƿe to ðære [u] ƿunderlican gebýrd-tide ures Drihtnes mid freolslicere þenunge becumen. þam [x] sý ƿuldor ⁊ lof a on ecnýsse. AMEN.

XLI. fol. 197. b. **DOMINICA. II. IN ADVENTV̄ DN̄I.**

Erunt ſigna in ſole & luna & ſtelliſ. & reliqua.

Incip. Se Godſpellere Lucas aƿrat on ðýsum dægðerlican Godſpelle. ꝥ ure Drihten ƿæs sprecende þysum ƿordum to his Leorning-cnihtum. be þam tacnum þe ær þýssere ƿorulde endunge gelimpað:-

Expl. Hƿæt þeah hit langsum ƿære. to ðam dæge sƿa hit [y] nis. þeah ne [z] bið ure tima langsum. forði on ure geendunge us bið gedemed:- Hƿæþer ƿe on ræste. oððe on ƿite. þone gemænelican dom [a] onbidan sceolon:- Uton forði brucan þæs fýrstes þe us god forgeaf. ⁊ geearnian ꝥ ece lif mid him. Se ðe leofað ⁊ rixað in ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN:- EXPLICIT HIC LIBER:-

Quae ſequuntur, à diverſis Librariis ſcripta fuerunt.

XLII. fol. 202. b. *Fragmentum Homiliae de* SANCTO PAVLINO *ſine Titulo.*

Incip. Se halga Papa Gregorius asende hider on eard þisne eadigan biscop Paulinum þe ƿe to dæg ƿeorðiað Godes ƿord to bodianne ⁊ he sƿa dide unforhtlice sƿa lange oð he gehƿýrfde Eadƿine Norþhembra Cýng to Cristendome ⁊ ealne his [b] beodscipe.

Hujus homiliæ, præter unam Paginam, deſiderantur omnia.

XLIII. fol. 203. *Fragmentum Homiliae* DE QUADRAGESIMA, *cujus init. in alio cod. eſt* Men þa leofestan. us is *deore beboden. *diverſa (quod aiunt) manu ſcriptum.*

Expl. Ðonne farað þa uncýstigan ⁊ þa unrihtƿisan into ecere cƿic susle mid deofle ⁊ his aƿýrigedum englum. ⁊ þa rihtƿisan gecýrrað fram þam dome into þam ecan life mid Criste ⁊ his gecorenum englum:- Mid þam hi libbað ⁊ rixiað on lichaman ⁊ on saƿle on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN:-

---

[q] Geþincðum. C. [r] clýpian. C. [ſ] deeſt. [y] nýs. C. [z] býð. C. [a] anbidian. C. [b] þe- [t] fræcednýssum. C. [u] ƿuldorlican. C. [x] si. C. odscipe. C.

XLIV. fol. 204. b. Fragmentum Homiliae cujus Rubrica deeſt, in aliis autem Codd. ſic inſcribitur

DOMINICA IN SEPTVAGESIMA.

Simile eſt regnum celorum homini patri familiaſ. qui exiit primo mane.

Incip. Se hælend cƿæð þæt [c] heofonan rice ƿære gelic sumum hiredes ealdre. se ðe ferde on ærne [d] merien. ⁊ ƿolde hyran ƿyrhtan into his ƿineard:- Ða geƿearð þam hlaforde. ⁊ þam hyrigmannum ƿið anum peninge. ⁊ [e] heo eodon into ðam ƿinearde:-

Dimidiam partem Homiliæ vix exſcripſerat Librarius, cum ad hæc verba sƿa sƿa hlaford his hired on his ealle, *manum ſuam de Tabula traxerit, ſequitur Hymnus,* (alienâ manu) *ad S. Mariam Magdalenam, Latinè deſcriptus.*

XLV. fol. 206. b. II. KL. DECEMBR. NATALE SCI ANDREE APOSTOLI.

Ambulanſ Ihſ iuxta mare Galileae. & reliqua.

Incip. Crist on sumere tide ferde ƿið ða Galileiscan sæ. ⁊ geseah tƿegen gebroðru Symonem se ƿæs geciged Petrus. ⁊ his broðor [f] Andream ƿurpende heora nett on sæ:-
Expl. To ði ꝥ he his beboda geornlice gefylle. ⁊ healde þurh ðone þe leofað ⁊ rixað a buton ænde. AMHN.

XLVI. fol. 211. b. EODEM DIE PASSIO SCI ANDREAE APOSTOLI.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes þroƿunge ferde to ðam lande þe is gehaten Achaia ⁊ þær bodade Drihtnes geleafan ⁊ middan-geardes alysednysse þurh his [g] ðroƿunga:-

Ultimum Homiliæ ſimul ac Cod. folium, à nefario quodam, à ſumma pag. ad imam eſt abſciſſum; unde conſtat Hom. olim integram ibi exſtetiſſe, biſce verbis, quæ alia habent exemplaria, clauſam.

Uton nu biddan þone ælmihtigan ƿealdend. ꝥ his eadiga Apostol us þingere beo sƿa sƿa he ƿunode his gelaþunge bydel. Sy þam ælmihtigan Drihtne ƿurðmynt ⁊ lif a on ecnesse. Amen:-

---

NE. F. 4. 10. *Codex membranaceus in fol. prioris Volumen alterum, & ab eodem Librario ſcriptus. Continet Homilias quæ infra deſignantur.*

I. fol. 1. SERMO IN NATALE DOMINI.

Incip. Hær sægð þis halige Godspell be ðære hean medomnysse þyssere halgan tide. þe nu andƿeard is. ⁊ us lærð ꝥ ƿe þas halgan tid gedafenlice ⁊ clænlice ƿeorðian Godes naman to lofe ⁊ to ƿuldre. ⁊ urum saplum to ecere hælo. ⁊ to frofre.
Expl. Ne genealæteð him ænig yldo. ne sar. ne deað. ne his rices ne bið æfre ænig ende ac he us eallum gifð gif ƿe hit geearnian ƿillað rice buton ende. ⁊ blisse buton [h] gnornunge. ⁊ smyltnysse buton gedrefednysse. ⁊ leoht buton þeostrum. lif buton ende. hælo buton sare. ecnysse buton ende. bliðe buton unrotnisse. ⁊ ƿe beoð buton synna ƿommum. ⁊ ƿe beoð libbende buton deaðe. ⁊ gastlice herigeað ures drihtnes naman Hælendes Cristes. se ðe leofað ⁊ rixað a buton ende. AMHN:-

II. fol. 5. b. IN NATALE SCI STEPHANI PROTOMARTYR.

Incip. Ƿe rædað on ðære bec þe is gehaten Actus Apostolorum. ꝥ ða Apostolas gehadedon seofon Diaconas on ðære gelaðunge þe of Iudeiscum folce to Cristes geleafan beah æfter his ðroƿunge. ⁊ his æriste of deaðe. ⁊ upstige to heofonum:-
Expl. [i] Geornstan dæg sungon englas Gode ƿuldor on heannyssum nu to dæg hi underfengon Stephanum blissigende on heora geferrædene. mid þam he ƿuldrað ⁊ blissað a on ecnysse. Amen.

III. fol. 10. b. IN ASSVMTIONE SCE IOHANNIS.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling. ƿearð on ðisum dæge to heofonan rices

---

c Heofona. C. d mergen. C. e hi. C. f Andrean. C. g ðroƿunge. C. † C h gronunge. C. i Gyrstan. C. myrðe

myrhðe þurh Godes neosunge genumen :- He ƿæs * Cristes ⁊ he hine lufode † synder-lice. for ðære clænnysse his ansundan mægð hades :-

Expl. Ðær beoð fela tacna æteoƿde. ⁊ untruman gehælede. ⁊ fram eallum frætednys-sum alysde. þurh þæs Apostoles [k] þingunge :- þær him [l] getyþað Drihten Crist þam is ƿuldor ⁊ ƿurðmynt mid fæder ⁊ mid þam halgum gaste abutan ende :- AMEN :-

IV. fol. 17. b. IN NATALĖ INNOCENTIVM.

Incip. Nu to dæg godes gelaðung geond ealne ymb-hƿyrft mærsiað þæra eadigra Cilda freols-tide. þe se ƿælhreoƿa Herodes for Cristes acennednysse mid arleasra ehtnysse acƿealde. sƿa sƿa us seo Godspellice racu sƿutellice cyð :-

Expl. Hæbbend heora Palm-tƿigu on handa ⁊ singað þone niƿan lof-sang þam ælmihtigum gode to ƿurþmynte. se ðe leofað ⁊ rixað a buton ende. Amen :-

V. fol. 22. IN OCTAVAS DOMINI.

Incip. Se Godspellere Lucas beleac þis dægðerlice Godspel mid feaƿum ƿordum. ac [m] hit is mid menigfealdre mihte þære heofonlican [n] geryno afylled :- he cƿæð. Poſtquam con-ſummati ſunt dieſ octo ut circumcideretur puer. uocatum eſt nomen eiuſ Ihſ :- Quod uo-catum eſt ab angelo priuſquam in utero conciperetur :- Ðæt is on ure geðeode :- Æfter [o] þan þe ƿæron gefylled eahta dagas Drihtnes acennednysse.

Expl. Utan besettan urne hiht ⁊ ure gesælða on ðæs ælmihtigan [p] scyppendes fore-scea-ƿunge. se ðe ealle gesceafta on [q] ðrym þingum gesette. ꝥ is on gemete. ⁊ on getele. ⁊ on hefe :- Sy him ƿuldor ⁊ lof a on ecnysse. AMEN :-

VI. fol. 26. b. IN EPIPHANIA DOMINI.

Incip. Men ða leofestan. nu for feaƿum dagum ƿe ofer-ræddon þis godspell ætforan eoƿ. þe belimpð to þises dæges þenunge.

Expl. He getacnode þa leasan licceteras. þe mid hiƿunge God secað. ⁊ næfre ne geme-tað :- he is to secenne mid [r] soðfæstnysse heortan. ⁊ anrædum mode. se ðe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid suna ⁊ þam halgum gaste on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN :-

VII. fol. 33. DOMINICA. I. POST THEOPHANIA. ET QVANDO VOLVERIS.

Incip. Manað us ⁊ mynegað on ðysum bocum. hu sc̄s Gregorius se halga ƿritere se ðe þis ge ƿrit sette ⁊ ƿrat. ꝥ ƿe ymb us sylfe georne [s] þencan ðe ƿe gemyndige.

Expl. Ðam Godes sunu [t] sy lof þe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid halgum gaste a bu-tan ende. AMEN :-

VIII. fol. 35. b. DOMINICA. II. POST THEOPHANIA. ET QVANDO VOLVERIS.

Incip. Men ða leofestan us manað ⁊ mynegað þeos halige boc. ꝥ ƿe syn gemyndige ymbe ure saƿle þearfe. ⁊ eac sƿa. ures þæs nehstan dæges.

Expl. Gif ƿe ðonne sƿa don ƿillað sƿa us Drihten beboden hafað. þonne moton ƿe mid him ⁊ mid his þam halegum gaste ƿunian in ealra ƿorulda ƿoruld a buton ende on ec-nysse. AMHN.

IX. fol. 40. b. DOMINICA. III. POST EPIPHANIA DOMINI.

Cum deſcendiſſet Ihſ dė monte. ſecute ſunt eum turbe multe. & reliqua.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere arrat on ðyssere Godspellican rædinge. ꝥ se hælend [u] niðer eode of anre dune. ⁊ him filigde micel [x] meniu :- Efne þa com sum hreoflig mann. ⁊ aleat ƿið þæs Hælendes þus cƿæðende. Drihten. gif þu ƿylt þu miht me ge-clænsian :-

Expl. Uton gelyfan on ðære halgan þrynnysse. ⁊ on soðre annysse. ꝥ se ælmihtiga fæder ⁊ his sunu. ꝥ is his ƿisdom. ⁊ se halga gast. se ðe is heora begra lufu ⁊ ƿilla.

---

* Cristes moddrian sunu. ⁊ he hine lu-fode. *C.* † synderlice. na sƿa micclum for ðære mæglican sibbe sƿa for ðære clennys-se. *C.* [k] ðenunge. *C.* [l] getiðaþ. *C.* [m] hyt. *C.* [n] gerynu. *C.* [o] þam. *C.* [p] scyppendes. *C.* [q] ðrim. *C.* [r] soðfæstre. *C.* [s] þencan læreð he us ꝥ ƿe gemyndige. *C.* [t] si. *C.* [u] nyðer. *C.* [x] mæniu. *C.*

ꝥ

ꝥ hi [y] synt þrý on hadum. ⁊ on namum. ⁊ an god on anre godcundnýsse æffre ƿuniende buton anginne ⁊ ende. AMEN:-

X. fol. 45. b. IN PVRIFATIONE SC̄E MARIE VIRGINIS.

Incip. God bebead on ðære ealdan æ. ⁊ het Moyses þone heretogan ꝥ he hit awrite betwux oðrum bebodum. ꝥ ælc ƿif þe cild gebære. sceolde abidan feowertig daga æfter þære cenninge.

Expl. Ðeah þe sume menn singan ne cunnon hi beran þeah hwæðere ꝥ leoht on heora handum. forði on ðisum dæge wæs ꝥ soðe leoht Crist geboren to þam temple. se þe us alýsde fram þeostrum. ⁊ us gebringð to þam ecan [z] leohte. Se þe leofað ⁊ rixað. a butan ende. AMEN:-

XI. fol. 52. IN NATALE SC̄I GREGORII PAPE.

Incip. Gregorius se halga Papa Engliscre þeode Apostol on [a] ðisum andweardum dæge. æfter mænigfealdum gedeorfum. ⁊ halgum [b] gecnýrdnýssum. Godes rice gesæliglice astah:- he is rihtlice Engliscre þeode Apostol. forðan þe he þurh his ræd ⁊ sande. us fram deofles biggengum ætbræd. ⁊ to Godes geleafan gebigde. Manega halige bec cyðað his drohtnunge. ⁊ his halige lif. ⁊ eac Istoria Anglorum þa ðe Ælfred Cyning of Ledene on Englisc awend. seo boc spreca ð genoh swutellice be [c] ðam halgum were.

Expl. And wuldorfullice ꝥ Papan setl geweold þrýttene gear. ⁊ six monðas. ⁊ týn dagas. ⁊ syððan on ðisum dæge gewat to ðam ecan setle heofonan rices. on ðam he leofað mid gode ælmihtigum [d] a on ecnýsse. AMEN.

XII. fol. 58. b. IN NATALE SC̄I CVTÐBERÐTI EPISCOPI.

Incip. Cuðberhtus se halga Biscop scinende on manegum geearnungum ⁊ healicum geðincðum on heofonan rice mid þam [e] ælmihtigan scyppende on ecere blisse rixigende wuldrað:- Beda se snotera Engla ðeoda lareow [f] þyses halgan [g] lyf endebýrdlice mid wunderfullum herungum. ægðer ge æfter anfealdre gereccednýsse ge æfter leoðlicre gýddunge awrat:-

Expl. Sý wuldor ⁊ lof þam welegan Drihtne. se ðe his gecorenan swa cýstelice wurðað. æfter deadlicum life mid him [h] libbendum. a on ecnýsse ealra [*] worulda. AMHN:-

XIII. 66. b. IN NATALE SC̄I BENEDICTI ABBATIS.

Incip. Benedictus se halga Abbud on ðýsum andweardan dæge gewat of [i] ðýsum deadlican life to ðam ecan. þe he ær deoplice mid haligre drohtnunge geearnode:-

Expl. Hwa mæg on worulde ealle þa wundra gereccan þe se ælmihtiga scyppend þurh þisne æþelan wer middan-earde geswutelode:- Sy him [k] symle wuldor ⁊ lof a on ecnýsse mid eallum his halgum. se ðe ana is [l] unasecgendlic god. AMEN:-

XVI. fol. 81. IN ADNVNTIATIONE SC̄E MARIE.

Incip. Ure se ælmihtiga scyppend se ðe ealle gesceafta buton ælcon antimbre þurh his wisdom gesceop. ⁊ þurh his willan gelíffæste:-

Expl. Utan we biddan nu ꝥ eadige ⁊ ꝥ gesælige mæden Maria. ꝥ heo us geþingie to hira agenum suna. ⁊ to [m] hire scyppende Hælende Criste. se ðe gewýlt ealra þinga mid fæder. ⁊ mid ðam halgan gaste. a on ecnýsse. AMEN.

XV. fol. 86. b. IN DOMINICA IN. LXX.

Simile eſt regnum celorum homini patri familiaſ. qui exiit primo mane.

Incip. Se hælend cwæð ꝥ heofonan rice wære gelic sumum hiredes ealdre. se ðe ferde on ærne mergen. ⁊ wolde hýrian wýrhtan into his winearde:-

Expl. Nu we wel [n] willað us [o] fylgð godes mildheortnýs ꝥ ure willa idel ne si:- He gegearcað ure godan willan to fultumigenne. ⁊ he fýlst þam willan gegearcodne se ðe leofað ⁊ rixað nu ⁊ symble on worulde Amen:-

---

[y] Sýnd. C. [z] life. se. C. [a] þisum. C. [b] gecýrdnyssum. C. [c] þisum. C. [d] a buton ende. C. [e] ælmihtigum. C. [f] þises. C. [g] lif. C. [h] libbendum. C. [*] worulda worulð. AMHN:- C. [i] ðisum. C. [k] simle. C. [l] unasæcgenlic. C. [m] hyre. C. [n] wyllað. C. [o] fylgð. C.

XVI. fol. 91. *Rubrica deeſt, alii autem codices, eam exhibent ſic ſcriptam:*

DE ALLELVIA.

Incip. Ƿe ƿillað eoƿ secgan be þysseƿe andƿeaƿdan tide. hƿi seo halig gelaðung [p] forlet on Godes [q] ciƿican Alleluian. ⁊ Gloƿia in excelſis deo. fram þysum andƿeaƿdan dæge. oð þa halgan Easteƿ tide:-

Expl. Nu forlæte ƿe þas heofonlican lof sangas on uƿe behƿeoƿsung tide. ⁊ ƿe biddað mid soðƿe eadmodnysse þone ælmihtigan. ꝥ ƿe [r] moton geseon his heofonlican Easteƿ tide. æfteƿ þam gemænelicum æƿiste. on ðam ƿe him singað ecelice Alleluian. [s] buton gesƿince. Amen:-

Hanc & praecedentem Homil. quaſi unam exhibent alia exemplaria.

XVII. fol. 93. b. DOMINICA IN. LX.

Cum turba plurima conuenirent ad Ihm̄. & de ciuitatibſ properarent ad eum.

Incip. On sumeƿe tide þa ða micel [t] menigu samod comon to ðam hælende. ⁊ fram gehƿilcum buƿgum to him genealæhton. þa sæde he him þis bigspel:- Sum sædeƿe feƿde to saƿenne his sæd. ⁊ hit gelamp þa ða he seoƿ. ꝥ sum dæl þæs sædes befeol [u] on þam ƿege. ⁊ hit ƿeaƿð foƿtƿeden. ⁊ fugelas hyt æton:-

Expl. Ic bidde eoƿ gebƿoðƿa tihtað eoƿƿe mod to gecnyƿdnyssa godƿa ƿeoƿca. ꝥ ge mid geðylde godne ƿæstm. to Godes handa bƿingon. ꝥ ge mid him [x] ⁊ his halgum ꝥ ece lif habban moton. on ealƿa ƿoƿulda ƿoƿuld. a butan ende. Amen:-

XVIII. fol. 98. b. DOMINICA IN QVINQVAGESIMA.

Aſſumpſit Ihſ. xii. diſcipuloſ ſuoſ.

Incip. Ƿæƿ is geƿæd on ðysum Godspelle þe ƿe gehyƿdon of ðæs Diacones muðe. ꝥ se Ƿælend gename on sundƿan his tƿelf Leoƿning-cnihtas ⁊ cƿæð to [y] heom:- Efne ƿe sceolon faƿan to þæƿe byƿig Ƿieƿusalem:- ⁊ þonne beoð gefyllede ealle þa þing þe ƿæƿon be me aƿƿitene þuƿh ƿitegan:-

Expl. Cume foƿði gehƿa Cƿistenƿa manna to his [z] scƿyfte. ⁊ his diglan gyltas geandette:- ⁊ be his [a] laƿeoƿes tæcunge gebete. ⁊ tihte ælc oðeƿne to gode mid godƿe bisnunge. ꝥ ealle folc [b] cƿeðe be us. sƿa sƿa be ðam blindan gecƿedan ƿæs þa ða his eagan ƿæƿon onlihte:- ꝥ is eall folc þe ꝥ geseah heƿede God. Se ðe leofað ⁊ ƿixað a buton ende. AMEN:-

XIX. fol. 103. b. DOMINICA. I. IN. XL.

Incip. Men ða leofestan. eoƿ eallum is cuð ꝥ þes geaƿlica ymbƿine. us gebƿingð efne nu þa clænan tid [c] Lenctenlices fæstenes. on þam ƿe sceolon uƿe [d] gymeleaste ⁊ foƿ gægednyssa uƿum gastlicum scƿifte geandettan.

Expl. And þa ƿihtƿisan gecyƿƿað fram þam dome. into ðam ecan life mid Cƿiste ⁊ [e] his gecoƿenum englum:- Mid þam hi libbað ⁊ ƿixað on lichaman ⁊ on saƿle on ealƿa ƿoƿulda ƿoƿuld. a butan ende. AMHN:-

XX. fol. 108. DOMINICA. II. IN. XL.

Incip. Men ða leofestan. ic cyðe eoƿ ꝥ þƿeo þing synt æƿest on foƿeƿeaƿdum æghƿylcum men nyd behefe to [f] habbenne:- An is geleafa. oðeƿ is luht. þƿidde is soð lufu:-

Expl. Ðas þing us gedafenað [g] gefyllan. mid [h] Chƿæstes fultume. þe mid fædeƿ. ⁊ mid suna. ⁊ mid þam [i] halgum gast leofað ⁊ ƿixað. þuƿh ealƿa ƿoƿulde ƿoƿuld a buton ende. Amen:-

XXI. fol. 112. DOMINICA. III. IN XL.

Incip. Gehyƿað nu men ða leofestan. hu þas halgan bec eoƿ mynegiað. ⁊ eoƿ þone ƿeg æteoƿeð. ⁊ eac ingelædað to heofonan ƿice.

Expl. Ðæt hi moton æfteƿ þam æƿiste habban ꝥ ece lif [k] ⁊ Neoƿxna [l] ƿonges gefean. mid fædeƿ ⁊ mid suna ⁊ [m] mid halgum Gaste on ealƿa ƿoƿulda ƿoƿuld a buton ende. Amen:-

---

[p] Foƿlæt.. C. [q] cyƿcan. C. [r] motan. C. [s] buton ælcon gesƿince. C. [t] mænিu. C. [u] on middan þam ƿege. C. [x] ⁊ mid his. C. [y] him. C. [z] scƿifte. C. [a] laƿeoƿas. C. [b] cƿæðe. C.

[c] Lencteslices. C. [d] gymeleasta. C. [e] hys. C. [f] hæbbenne. C. [g] gefyllon. C. [h] Chƿiſtes. C. [i] halgan. C [k] on. C. [l] ƿanges. C. [m] mid ðam halgum. C.

XXXII.

XXII. fol. 115. DOMINICA. IIII. IN. XL.

Incip. Men ða leofestan. ƿe ƿillað her sprecan mid feaƿum ƿordum. be ðam þrym þingum ðe eallum mannum synt neod behefe to ƿitanne. ⁊ to hæbbenne. ꝥ is geleafa. ⁊ hiht. ⁊ lufu :-

Expl. Ðær ne bið nan ƿiðerƿinna. ne nan gedrefednys. ne nan unrotnys. ac þær habbað ealle halige fulfremede lufe. ⁊ *y* fullfremedne ƿillan. mid fæder. ⁊ mid suna. ⁊ mid þam halgum gaste. *z* on ealra ƿorulda ƿoruld. AMHN.

XXIII. fol. 119. DOMINICA. V. IN. XL.

Incip. Men ða leofestan. us is on ælcne sæl geornlice to smeagenne. ⁊ to hycgenne. hu ƿe þurh haligra boca *a* tæcinge. ures Drihtnes ƿillan mid godum dædum.

Expl. Ðæt he þurh ꝥ geearnige ꝥ he onfo þære ecan mæde on heofonan rice. þa us geearnige se Drihten þe mid fæder. ⁊ mid sunu. ⁊ mid þam halgum gaste. leofað ⁊ rixað on ecnysse a buton ende. AMHN :-

XXIV. fol. 123. DOMINICA IN RAMIS PALMARUM.

Paſſio Dn̄i nr̄i Ihū Xr̄i. ſecundum Matheum.

Incip. Men ða leofestan. þis is ures Drihtnes þroƿung hælendes Cristes. æfter Matheus gereccednysse :- *b* He cƿæð se Hælend to his þegnum. ƿitað ge ꝥ æfter tƿegra daga fæce. Eastron *c* geƿeorðaþ. ⁊ mannes sunu byð gesald. ꝥ he si ahangen :-

Expl. Ðære byrgenne duru. ⁊ him þær ofer-gesæton. ⁊ hæfdon þær on gebroht þæs Hælendes lichaman. þe nu leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid sunu. ⁊ mid þam halgum gaste. a in ealra ƿorulda ƿoruld soðlice buton ende. Amen :-

XXV. fol. 128. DE CENA DOMINI.

De huius diei ueneratione. & de dn̄i miſericordia in memoria æternæ Iohanneſ Euangeliſta uenera.

Incip. Sægeð hit on ðysum bocum be ðære arƿurðnysse þyses halgan dæges. ⁊ be ðære unasæcgendlican mildheortnysse ures Drihtnes Hælendes Cristes.

Expl. Se ðe eall þas þing for mancynnes lufan. ⁊ hælu. mildheortlice abær. ⁊ gemet *d* fæst *e* aræfnede. God us gefultumige ꝥ ƿe to him becuman * moten. se ðe leofað ⁊ rixað a on ecnysse god. AMEN :-

XXVI. fol. 134. b. DE PARASCEVE.

Incip. Hƿæt se ælmihtiga Drihten ƿæs symle gemyndig his þære unasecgendlican mildheortnysse. ⁊ þære unƿendedlican lufan þe he to mancynne *f* genam. þa he heo ærest ætsƿymðe plitige ⁊ ƿis fæste gesceop ⁊ geƿorhte.

Expl. To ðan ꝥ ƿe næfre of þæra rime getealde *g* ƿurðan þe he *h* on ðysum andƿeardan dæge þurh his blodes agotennysse of ecere *i* ermða grundum to heofona heannyssum. ⁊ to engla midƿiste. bohte ⁊ alysde his sylfes naman to ƿuldrienne. ⁊ to herienne. on ecum gefean. on ecere eadignysse. þurh ealra ƿorulda ƿoruld a buton ende. Amen :-

XXVII. fol. 144. DE SABBATO SANCTO.

Incip. Men ða leofestan. magon ƿe hƿylcum hƿega ƿordum. secgan be ðære arƿurðnysse *k* þisse halgan tide. ⁊ *l* þeoses halgan dæges. þe nu *m* þyses mersenes andƿeard bið. ⁊ þeah ðe us *n* syn ealle þa halgan drihtenlican tida ⁊ eac his þæra haligra þe ðe ymb tƿelf monað beoð. mid heah lofe to *o* ƿeorðienne. ⁊ to ƿuldrienne :-

Expl. Sƿa se sc̄s Paulus se Apostol cƿæð ꝥ he Drihten ne sparode his agene bearne :- Ac he hine for us eallum to deaðe gesealde for ure ecere *p* hælu :- þæs him sy symble lof ⁊ ƿuldor. ⁊ seo mæste þancƿurðesta herenys. a buton ende in ealra ƿorulda ƿoruld. AMEIN :-

XXVIII. fol. 152. b. DOMINICA PASCE.

Incip. Eft ƿe gehyrdan ymbe þæs Hælendes æriste. hu he on þisum dæge of deaðe aras. ac ƿe ƿyllað eoƿ mynegian ꝥ hit ne gange eoƿ of gemynde þa ða Crist bebyrged ƿæs.

---

y Fullfremede. *C.* *z* a to ƿorulde. AMEN. *f* hæfde. *C.* *g* ƿeorðan. *C.* *h* of þisum. *C.*
C. *a* tæcunge. *C.* *b* þa. *C.* *c* geƿurðaþ. *C.* *i* yrmðe. *C.* *k* þisses. *C.* *l* þises. *C.* *m* þi-
d fæstlice. *C.* *e* aræfnode. *C.* * motan. *C.* ses. *C.* *n* sin. *C.* *o* ƿurðienne. *C.* *p* halu. *C.*

Expl. And þrowode deað be [q] his agenum willan. ⁊ aras of deaðe on [r] ðysum dæge. ⁊ astah to heofonum on ðam [s] feowerteogoðan dæge [t] his æristes ætforan manegra manna gesihþe. ⁊ rixað mid þam [u] ælmihtigun fæder. ⁊ þam [x] halgum gaste. nu ⁊ a on ecnysse. AMEN.

XXIX. fol. 157. DOMINICA. I. POST PASCE.

Incip. Æfter þæs Hælendes æriste wæron his discipuli belocene on anum huse. for ðis [y] Iudiscean folces [z] ogan:- þa on anum Reste-dæge. com se Hælend into [a] him ⁊ cwæð him to. sy sibb [b] betwux eow:-

Expl. Ne bið þær sorh ne sar. ne nan gedrefednysse. Ac bið fulfremed sib. ⁊ singal blis. ⁊ beoð cuðe ge ða ðe ær cuðe wæron. ða ðe uncuðe wæron. wunigende on broðorlicre lufe mid gode a on ecnysse. AMEN:-

XXX. fol. 160. b. DOMINICA. II. POST PASCE.

Incip. Ðis Godspel þe nu geræd wæs cyð þ se Hælend cwæde be him sylfum. Ic eom god hyrde. se goda hyrde sylð his agen lif for his sceapum:- Se hyra se ðe nis riht hyrde. he gesihð þone wulf cuman. ⁊ he forlæt þa sceap. ⁊ flihð:-

Expl. And Crist hi gebrinð ealle to anre eorde on ðam ecan life:- Manega [c] synt hyrdas under Criste. ⁊ þeah hwæðere he is ana heora ealra hyrde:- Se þe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid suna ⁊ mid þam halgum gaste. a on ecnysse. Amen:-

XXXI. fol. 163. KL. MAI. NATL. APOSTOLORVM PHILIPPI ET IACOBI.

Incip. Philippus se Godes Apostol þe we on ðisum dæge wurþiað bodade Godspel anrædlice hæðenum þeodum geond twentig geara fæce.

Expl. Ðær getiðað Drihten þurh ða deorwurðan halgan micele weldæda. ⁊ wundra gelome. geleaffullum mannum. se ðe leofað ⁊ rixað abuton ende. AMHN:-

XXXII. fol. 164. *De S. Philippo ſolo tractat homilia ſuperior. Sanctum autem Jacobum commemorat ea quæ ſequitur.*

Incip. We wurðeað eac on ðyssere freols tide oðerne Apostol Iacob þone rihtwisan. se wes on [d] ðysum dæge gemartyrod.

Expl. Uton nu gebroðra biddan geornlice. þas halgan Apostolas ðe we to dæg wurðiað þ hi us ðingian to urum [e] scyppende. Se ðe ana rixað on ecnysse god. AMHN:-

XXXIII. fol. 166. V. NONAS. MAI. INVENTIO. SCE CRVCIS.

Incip. Men ða leofestan. nu to dæg we wurðiað þære halgan rode gemynd. þe ure drihten on ðrowode. forðan ðe heo wæs gesutelod on ðisum dæge mannum:-

Expl. Ðeah ðe heo on holte weoxe:- We hi wurðiað a for wurðmynte Cristes. se ðe us alysde mid lufe þurh hi. ðæs we him ðanciað [f] symle on life. AMHN:-

XXXIV. fol. 167. PASSIO. ALEXANDRI PAPAE.

Incip. On ðysum dæge þrowode sum arwurðe Papa, Alexander gehaten mid twam mæssepreostum Euentius ⁊ Theodolus. ætforan ðam [g] Casere Aurelianus.

Expl. Seo stow hæfde syððan symle [h] hire Biscop oð [i] ðysne andweardan dæg:- Sy ðam ælmihtigan lof se ðe ana rixað. a on ecnysse god. AMHN:-

EXPLICIT HIC LIBER.

---

q Hys. C. r þisum. C. s feowertigoþan. C. tweox. c synd. C. d ðisum. C. e scippen-
t hys. C. u ælmihtigan. C. x halgan. C. de. C. f simle. C. g Casere. C. h hyra. C.
y Iudisces. C. z egen. C. a heom. C. b be- i ðisne. C.

NE. F. 4. 12. *Codex membr. in fol. circiter Hen. II. tempora, manu Normanno-Saxonicâ ſcriptus. Quo quidem continetur uberrima Collectio Homiliarum, quarum haud exiguus numerus in ſuperioribus Codd. ut & in iis qui ſequuntur, habentur. Notandum autem eſt, hujus Cod. deſcriptores, Orthographiam Saxonicam, in ſui temporis ſcripturam continuo mutâſſe, & voces phraſeſque Normanno-Saxonicas, Saxonicarum loco non raro ſuccenturiatas uſurpaſſe. Homiliarum vero hujus Cod. ut & aliorum omnium quæ in aliis* MSS. *pluribus verbis deſignantur, Exordia ſola paucis deſcribenda cenſui. Quod, ut diligenter obſervet, Lectorem rogo.*

I. p. 1. DOMC. VIII. POST PENTECOSTEN.

Cum multa turba eſſet cum Ihū. nec haberent quod manducarent. ⁊ reliqua.

Incip. Marcuſ se Godspellere cƿæð on þiſſum dæghƿerlicum gospelle. *ut ſupra.*

Cod. deſunt quaedam folia, in quibus continebatur Concluſio Hom. præcedentis, una cum illa fere integra quæ ſubſequitur, cujus Rubricam concluſio oſtendit fuiſſe.

DOMC. IX. POST PENTECOSTEN.

II. *Expl.* And forðe to middan gearde geƿende. ꝥ he us to him gefette. Si him ƿuldor ⁊ lof mid fæder ⁊ halgum gaste. on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN. *ut ſupra.*

III. p. 6. IN ILLO TEMPORE DIXIT IHC DISCIPVLIS SVIS.

Ego ſum paſtor bonuſ. bonuſ paſtor animam ſuam dat pro ouibuſ ſuiſ. ET RELIQVA.

Incip. Ðis Godſpel þe nu geræd ƿæſ. cƿýð ꝥ se Hælend cƿæd be him ſýlfym ic eom good hýrde. *Vide ſupra.*

Deſiderantur quaedam folia, in quibus ſcriptum fuit dimidium alterum hujus Hom. & initium ſequentis quæ ſic

IV. *Explicit.* Ðis godspel ðingð dýsigum mannum sýllic. ac ƿe hit sægað sƿa þeah ƿeald þeah hit ſumum men licie:- God us geƿihtlæce. ⁊ to þan ecan life gelæde ſƿa ſƿa he behet þam ðe hine lufiað:- Sý him ƿuldor ⁊ ƿurðmýnt on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN:-

Hymnus in laudem B. V. Mariæ, Latinè cum notulis Muſicis.

Hymni duo in eandem, cum not. Muſ. Lat.

Conciuncula quædam in quamplurima Novi Teſt. loca Latinè, quas (cum ad rem Saxonicam nullatenùs ſpectent) ſigillatim recenſere, haud operæ pretium duxi.

INCIPIT LIBER CATHOLICORVM SERMONVM ANGLICE IN ANNO I.
SERMO AD POPVLVM. DE INITIO CREATVRE.

V. fol. 1. *Incip.* An angin is alræ ðingæ þæt iſ god almihtig. he iſ ordfrume ⁊ ende. *ut ſupra.*

VI. fol. 4. b. *Deſideratur Rubrica, quae in aliis MSS.*

DOMINICA I. POST PENTECOSTEN.

Erat homo ex Phariſeis Nichodemuſ nomine. princepſ Iudeorum. et reliqua.

Incip. Sum Phariſeiſc mon ƿæſ ihaten Nichodemuſ an þare aldræ Iudeiſceſ folceſ. ſe com hƿilon nihteſ to þam hælende. ⁊ cƿæð:- Ƿe ƿiton leof lareoƿ ꝥæt ðu fram gode come. ne mæg nan [a] mon soðlice sƿýlce [b] tacnæ [c] ƿurcen [d] sƿýlce ðu ƿýrcest buton God beo mid him:-

Expl. Seo ærene næddre þe buton attre ƿæs etacnode Cristes deaþ. þe unsýnnig ðroƿode up [e] ahofen on rode. ⁊ ƿe to him beseoð mid [f] fullem [g] geleafæn. ꝥ ƿe [h] from [i] urem synnum ðurh hine beon alýsde. ⁊ lif habban mid him a on ecnýſſe. sƿa sƿa he us [k] bihet. ðam iſ a [l] ƿurðment ⁊ ƿuldor on ecnýſſe mid his [m] heofenlicen fæder. ⁊ þam halgan gaste on anre godcundnýſſe. ƿe cƿeðað AMEN:-

---

a Man. *C.* *b* tacna. *C.* *c* ƿýrcan. *C.* *d* sƿilce *g* geleafan. *C.* *h* fram. *C.* *i* urum. *C.* *k* besƿa ðu ƿýrcest. *C.* *e* ahafen. *C.* *f* fullum. *C.* het. *C.* *l* ƿurðmýnt. *C.* *m* heofenlican. *C.*

VII. fol. 6. b. ꞒWANGꞒLIVᗰ.

Incip. Sume men nuten ƿiſſ for heoƿæ [n] nẏtenneſſæ hƿi Godſpel iſ icƿeden. oþþe hƿæt Godſpell ʒemæne:- Godſpell iſ ƿitodlice Godeſ ſẏlſeſ laƿ ⁊ ða ƿord þe he ſpæc on þiſſeƿe ƿopulde [o] mancẏnne to laƿe. ⁊ to [p] rihte [q] ʒeleafe.

Expl. On þam ƿe [r] alẏſæð þ þu ſƿam Gode come. ⁊ ƿe ſceolon [ſ] alẏſan on ðone [t] liſiʒende Hælend. þ ſe ſæder uſ [u] luſiʒe þe hine aſende. ⁊ uƿe [x] heoƿtæ on lihte mid þæſ [y] halʒæn Gaſteſ ʒẏſe. þam iſ æſſe an ƿuldoƿ ⁊ an [z] ƿurðment. AᗰEN.

VIII. fol. 8. *Deſideratur Rubrica.*

Ꞓrat quidem Reguluſ cuiuſ filiuſ infirmabatur Capharnaum. & Rl.

Incip. Uƿe Hælend com hƿilon to Chanan þam tune on Galileiſcƿe ſciƿe. ðæƿe ðæƿe he ſƿẏðeſt bodede. ⁊ on þam tune he aƿende hƿilon ƿateƿ to ƿine. ſix ſate ſulle mid þam ſẏƿmeſtan ƿine.

Expl. De ðe himſẏlf [a] makæð mihte ⁊ ƿundƿæ butæn ælcum men ðam iſ anƿeald ⁊ ƿuldoƿ ⁊ ƿurðment on ecnẏſſe a to ƿoƿulde. Amen:-

IX. fol. 10. *Deſideratur Rubrica.*

Simile eſt regnum celorum homini Regi, & reliqua.

Incip. Cƿiſteſ iƿunæ ƿæſ ðæt he ƿolde oft [b] ſpæcan on deoƿum biʒſpellum to hiſ [c] diſciplis. ða ſæde he hƿilon biʒſpel to heom. Deoſene ƿice iſ ilic ane kẏnʒe he ðe hæſde mot ƿið hiſ men hƿilon ⁊ ƿolde mid ʒeſceade ſettan hiſ ſƿæce.

Expl. Duƿh heoƿæ liðnẏſſe. ant God ſẏlf iſ liðe ant mid liðnẏſſ uſ [d] ſteoƿæð. and luſæð mildheoƿtnẏſſe. ant ða he tæhte uſ:- beo him aa ƿurðmẏnt ⁊ ƿuldoƿ. AᗰꞒN:- Amen:-

X. fol. 12. De patientia Iob. & conſtantia. quomodo in dolere firmuſ in fide perſeuerauit.

Incip. ᗰine ʒebƿoðƿæ. ƿe ƿædeþ nu æt Godeſ þenunʒe. be þam eadiʒe ƿæƿe Iob. nu [e] ulle ƿe eop hƿæt lẏtleſ be him ʒeƿeccan:- foƿðan þe [f] ðeo [g] deoƿnẏſſe [h] þaƿe ƿace oſeƿſtihð uƿe andʒẏt. ⁊ eac ſƿiðoƿ þæƿa [i] leaƿædƿæ:-

Expl. [k] Beo ƿuldoƿ ⁊ ƿurðmẏnt þam ƿel [l] ƿillendan ſcẏppende. [m] on alle hiſ [n] ƿundƿæ. ⁊ hiſ ƿel dæda. Se þe ana iſ ʒod a on ecnẏſſe. Amen.

XI. fol. 14. b. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Heƿ onʒinnæð to ſæcʒæn be þam tƿeoƿe þe ðeo rode ƿæſ of iƿƿoht. þe uƿe dƿihten foƿ alleſ mancẏnneſ hælo on ðƿoƿode. hu hiſ æreſt ƿeaxæn onʒan.

Expl. Da dude he ſonæ ſƿa þe enʒel him bead. ſone ſƿa he þideƿ com. þa het he þone dƿidel nimen. ⁊ þa halʒe iƿenu of alimæn het. ⁊ heom mid mucele oƿƿurðneſſe into þaƿe halʒæ rode ahon het ðær ʒẏt oð þiſne andƿeaƿdan dæʒ heo inhealdene ƿeƿon. Amen. Amen:-

XII. fol. 21. *Deſideratur Rubrica, quæ in aliis,* DꞒ DOᗰINICA ORATIONꞒ.

Incip. Dæ hælend Cƿiſt ſẏððan he to þiſſe liue com. ⁊ ƿæſ mon iƿæxæn. *vide ſupra.*

XIII. fol. 23. PASSIO SANCTI LAVRꞒNTII ᗰARTYRIS. IIII. IDVS AVG.

Incip. On Decieſ dæiʒe þæſ ƿælƿeoƿan Caſeƿeſ. ƿæſ ſe [ſ] haliʒe Biſcop Sixtuſ on [p] Romane bẏƿiʒ [q] bodiʒende. þa [r] ferlice het he [ſ] on hiſ iſithe þone biſcop mid hiſ Pƿeoſtum ſamod [t] andſƿæriʒen:-

Expl. Uton nu biddan mid eadmodƿe [u] ſteſnen þone halʒan ʒodeſ cẏðeƿe Lauƿentium [x] hƿæſ ſƿeoliſtid [y] ʒeſƿẏtelað þæſ andƿeaƿda dæʒ [z] allre [a] ʒileaſulre ʒelaðunʒe. þ he uſ þinʒie ƿið þone heoſonlican [b] Kinʒe foƿ [c] hƿæſ nome he ðƿoƿode mid [d] cenem mode [e] moniʒ ſealde tintreʒa mid ðam [f] he oƿforelice on ecnẏſſe ƿuldƿað. AᗰꞒN.

---

[n] Nẏtenneſſe. *C.* [o] mancẏnne. *C.* [p] ƿihtum. *C.* [q] ʒeleaſan. *C.* [r] ʒelẏſað. *C.* [ſ] ʒelẏſan. *C.* [t] lẏſiʒendan. *C.* [u] luſie. *C.* [x] heoƿtan. *C.* [y] halʒan. *C.* [z] ƿurðmẏnt. *C.* [a] maked. *C.* [b] ſƿecen. *C.* [c] diſcipuliſ. *C.* [d] ſteoƿæd. *C.* [e] ƿille. *C.* [f] ſeo. *C.* [g] deoƿnẏſ. *C.* [h] ðæƿe. *C.* [i] unʒelæƿedƿa. *C.* [k] Sẏ. *C.* [l] ƿẏllendan. *C.* [m] ealƿa hiſ. [n] ƿundƿa. *C.* [o] halta. *C.* [p] Romana. *C.* [q] dƿohtnende. *C.* [r] ſæƿlice. *C.* [ſ] hiſ ʒeƿihðum. *C.* [t] ʒeandƿæƿdian. *C.* [u] ſtemne. *C.* [x] þæſ. *C.* [y] ʒeſƿuteлað. *C.* [z] ealƿe. *C.* [a] ʒeleaſulƿe. *C.* [b] Cẏninʒ. *C.* [c] ðæſ naman. *C.* [d] cenum. *C.* [e] mæniʒe ſealde tinteʒƿu. *C.* [f] þe oƿſoƿlice. *C.*

XIV. fol.

XIV. fol. 26. b. PASSIO SANCTI BARTHOLOMEI APOSTOLI. VIII. KL. SEPT.

Incip. Wyrd writeras secgað þæt ðreo leodscipas beoþ ihaten India. seo forme India lið to [g] ðære [h] Silhearwenæ rice. [i] þeo oðer lið to Medas. [k] ⁊ ðeo ðridde to þam [l] mycele garsecge. þeos [m] þriddæ India hæfþ on [n] ane [o] sidæn ðeostru. ⁊ on [p] oðre [q] þonne [r] grimlice garsecge:·

Expl. Hwæt wylle we ende men [s] ðissere worulde gif we for [t] ure [u] synne [x] ibrocode beað buton [y] hærigæn ure drihten. ⁊ eadmolice biddan ꝥ he us þurh ða [z] hwilpendlicen [a] swingelæ. to þam [b] ece [c] blisse [d] ilæde:· Sy him wuldor ⁊ lof on [e] alre [f] woruldæ woruld. Amen.

XV. fol. 30. NATIVITAS SANCTE MARIE.

Incip. Men ða leofest wurðie we nu on andweardnysse þa gebyrd tide þære eadige femne sce Marie. ðeo wæs Godes kenninge ures Drihtnes Hælendes. Criste ⁊ hiræ nome ireht læfdi oððe cwen. oððe sæ steorræ.

Expl. And beon þingere to ure Drihtene ꝥ he us gife sibsum lif. ⁊ ece eadignyssæ a buton ende. god us to þam fylste. Amen:·

XVI. fol. 33. b. PASSIO SC̄I MATHEI APOSTOLI. X. KL. OCT.

Incip. Ðe Apostol Matheus and Godspellere becom þurh Godes sonde æfter Drihtnes upstige to [g] heofene to Ethiopian ꝥ is [h] þare [i] Silhearwenæ rice. ⁊ [k] imette þær twegen drymen. [l] Zaroes ⁊ [m] Arfaxað [n] dwælligende ꝥ folc mid [o] heor dreocræft:·

Expl. [p] Ðar beoð [q] iffremode fela [r] wundræ [s] ilome. ðurh gearnunge þæs eadigan Apostoles. ðurh Godes mihte. [t] monnum to frofre:· [u] Beo þæs gode lof a buton ende. on ecnysse. Amen:·

XVII. fol. 35. INCIPIT VITA SC̄I MARTINI EPISCOPI. III. IDVS NOVEMB̄.

Incip. * Sulspicius hette sum snoter writere. he wolde writan þa wundræ ⁊ ða mihtæ þe Martinus ðe mære mihtiglice fremode on ðissere worulde. ⁊ he wrat þa bi him þa ðing þe he of axode. oððe æt himsylfe. oððe æt oðrum [x] monnum. forþan ðe monig weron his wundre cuþe þe God wrohte þurh hine. ⁊ wæ ꝥ Englisc nimæð of þare ylcæn isetnysse. ac we ne writæð na mare buton his agene wundra:·

MARTINVS ðe mere Biscop wæs iboren on ðam fæstene Sabaria ihaten Pannoniscre-scire.

Expl. Beo wuldor ⁊ lof þam wel willende scyppende þe his halgan swa geglængde mid wundre. þe þe on ecnysse rixæð almihtig wealdend. AMEN.

XVIII. fol. 39. b. DOM̄C. X. POST PENTECOSTEN.

Dixit Ihs ad quosdam qui in se confidebant tanquam iusti. et aspernabantur cæteros parabolam istam. ET REL.

Incip. Drihten sæde þis bigspel bi sumum monnum þe on heom seolfum truwodon. *vide supra.*

XIX. fol. 41. EVVANGELIVM.

Incip. Men þa leofeste. hwilon ær we sæden eow þone Pistol ðe ðe halgæ Ieronimus sette be forð-siðe [y] ðare [z] eadigæ [a] Mariæ Cristes meder. þurh ðone he adwæscte ða [b] dwollicæn [c] isetnysse þe sam lærede men sædon be [d] heoræ forð-siðe:·

Expl. [e] Lete gehwa ærest ða [f] dwollicen [g] leasunge ðe þa [h] unwærre to [i] forwurð [k] lædæð. ⁊ [l] rede gehwa oððe hlyste þære halgan lare þe us to [m] heofene rice [n] wissæð. gif he [o] hire [p] ihyræn wyllæð:· Uton nu geornlice biddan þa eadigan Marian. þe nu to

---

g Ðæra. C. h Silhearwena. C. i seo. C. k seo. C. l micclum. C. m þridde. C. n anre. C. o sidan. C. p oðere. C. q þone. C. r grimlican. C. s þisse. C. t urum. C. u synnum. C. x gebrocode. C. y herian urne. C. z hwilpendlican. C. a swingla. C. b écan. C. c gefean. C. d gelæde. C. e ealra. C. f worulda. C. g heofenum. C. h ðæra. C. i Silhearwena. C. k gemette. C. l Zoroes. C. m Arfaxad. C. n dweliende. C. o heor drycræfte. C. p Ðær. C. q gefremode. C. r wundra. C. s gelome. C. t mannum. C. u Sy. C. * *Sic* MS. x mannum. C. y þære. C. z eadigan. C. a Marian. C. b dwollican. C. c gesetnysse. C. d hire. C. e Late. C. f dwollican. C. g leasunga. C. h unwæran. C. i forwyrde. C. k lædað. C. l ræde. C. m heofenan. C. n gewissað. C. o hi. C. p gehyran. C.

dæg ƿæs [q] ahofen ⁊ [r] iuferod. bufon engla ðrymme. ꝥ heo us [s] þingie. to þam ælmihtigan Gode. Se ðe [t] leofæð. ⁊ [u] rixæð. on [x] ealræ ƿorulda ƿeoruld. Amen.

XX. fol. 42. b. DOMC. III. POST EPIPHANIAM DNI.

Cum autem deſcendiſſet Ihſ de monte. ſecute ſunt eum turbe multe. & reliqua.

Incip. Matheuſ ðe Godſpellere ƿrat on ðiſſere Godſpellice redinge. *v. ſupra.*

XXI. fol. 45. XXVII. IDVS MARTII. CATHEDRA SCI PATRI APOSTOLI.

Incip. We cwæðæð on Gerim-cræfte Cathedra ſancti Petri [y] seofen [z] nihten ær ðam monðe ðe ƿe Martius [a] hatæð. Nu [b] beoð sume men þe [c] nyten hƿæt [d] þe [e] nome [f] getacnæð. Cathedra is [g] icƿæden Biscop-stole on Englisc. [h] ꝥ iſ ðæt þe Petrus ƿæs [i] ahofen on ðam [k] dæge on his Biscop-stole. on [l] ðare [m] burig [n] Antiochiam þone stol he [o] gesæt [p] seofæn gear fullice.

Expl. Ða [q] ilæhte Flaccus þone [r] ileaffullen Preost. ⁊ forðan ðe he nolde þam [s] fulem [t] Godem [u] offriæn. het hine [x] besƿingen. oð þæt he sƿalode. he geƿat ða to heofonum. to hælende Criste. ðam is ƿuldor ⁊ [y] ƿurðment on ealra ƿorulda [z] ƿoruld. AMEN.

XXII. fol. 47. b. ANNVNTIATIO SCE MARIE.

Incip. Ure almihtig scuppend ðe ðe alle iſceaftæ buton ælce antimbre. *vide ſupra.*

XXIII. fol. 50. DOMINICA IN SEPTVAGESIMA.

Incip. We [a] ƿyllæð secgæn bi þiſſe andƿearde tide. hƿi halig ladung forlet on Godes. *v. ſupra.*

XXIV. fol. 50. b. Simile eſt regnum celorum homini patri familiaſ. & Reliqua.

Incip. Se Hælend cƿæð ꝥ Heofene rice ƿere ilic ſummen [b] hyredes ealdre. *vid. ſupra.*

XXV. fol. 52. b. DOMC. IN SEXTAGESIMA.

Cum turba plurima conuenirent ad Ihm. &c.

Incip. On ſumere tide þa þa mucel meniu ſamod comen to þam Hælende. *vid. ſupra.*

XXVI. fol. 54. b. DOMC. IN QVINQVAGESSIMA.

Aſſumpſit Ihc duodecim diſcipuloſ ſuoſ ſecreto & ait illiſ, &c.

Incip. Her iſ ired on þiſſe Godſpelle ꝥ ƿe iherdden of þæſ Diacones muðe. *vid. ſupra.*

XXVII. fol. 56. b. DOMC. IN QVADRAGESSIMA.

Incip. Men þa leofeſte. ic cyðe eoƿ ꝥ ðreo þing beoð æƿeſt on foreƿearde. *vid. ſupra.*

XXVIII. fol. 58. b. DOMC. II. IN QVADRAGESSIMA.

Incip. Men þa leofeſte. ƿe ƿyllæð her ſpecan feaƿum ƿordum be þam ðrym þingum. *v. ſupra.*

XXIX. fol. 60. NATL. SCI ANDREE APLI.

Ambulanſ Ihc iuxta mare Galilee. & RL.

Incip. Crist on ſume tide ferde ƿið þare Galileiscan sæ. *vide ſupra.*

Expl. Iohs is gecƿeden Godes [c] gyfe:- [d] he bið gelimplice Godes gifu [e] icƿæden. he þurh Gode geearnunga Godes [f] gyfu begyt to [g] þy ꝥ he his beboda geornlice gefylle:-

---

[q] Ahafen. C. [r] geuferod. C. [s] ðingige. C. [t] leofað. C. [u] rixað. C. [x] ealra. C. [y] seofen. C. [z] nihton. C. [a] hatað. C. [b] beoð. C. [c] nyton. C. [d] þe. C. [e] nama. C. [f] getacnað. C. [g] gereht. C. [h] ⁊ se halgæ Petrus. C. [i] ahafen. C. [k] dæge. C. [l] þære. C. [m] byrig. C. [n] Antigchian. C. [o] gesæt. C. [p] seofon. C. [q] gelæhte. C. [r] geleaffullan. C. [s] fulum. C. [t] Godum. C. [u] geoffrian. C. [x] besƿingan. C. [y] ƿurðmynt. C. [z] ƿorold. C. [a] ƿillað. C. [b] hiredes. C. [c] gifu. C. [d] Se. C. [e] geciged. C. [f] gife. C. [g] ði. C.

XXX.

XXX. fol. 62. NATL. SCI. EADMVNDI REGIS ET MARTYRIS.

Incip. Sum sƿyðe ilæred Munuc. com Suþan ofer sæ. from ſæincte Benedictes stowe. on Æþelrædes dagum kinges to Dunstane Arceb. þreom geare ær þam þe he forðferde.
Expl. Ac Crist sƿutelæþ monnum hƿær þe Gode ileafæ is þenne he sƿylce ƿundræ ƿurcæð þurh his halgan ƿide geond þas eorðan þam beo ƿuldor ⁊ lof a mid his heofenlice fæder. ⁊ þam halgan gaste a buton ende. Amen. Amen.

Fol. 64. DE DEDICATIONE ECCLESIE. *imperf.*

Incip. Fundamentum aliud nemo poteſt ponere. præter id quod poſitum eſt. qui eſt xpſ.

Quæ ſequuntur, aliena manu conſcripta ſunt.

XXXI. fol. 65. DOMINICA PRIMA DE ADVENTV DOMINI.

Incip. Ðisses [h] dæges ðenung. ⁊ ðissere tide mærð. specað ymbe Godes to cyme. *v. ſupra.*

XXXII. fol. 66. DOMC. II. IN ADVENTV.

Incip. Ðe Godspellere Lucas aƿrat on ðissum dægðerlican Godspelle. *vid. ſupra.*

XXXIII. fol. 67. b. IN DIE NATALIS DNI.

Incip. We [i] ƿillað to trumminge eoƿre leafa. reccan þæs Hælendes acennednysse. be þære Godspellican [k] endebyrdnysse. hu he on [l] þisse dægþærlica dæg on soðre mennisnysse acenned ƿæs on godcundnysse:-
Expl. We sceolon geefenlæcan [m] þisum [n] heordum. ⁊ ƿuldrian. ⁊ [o] herigen [p] Drihtum on [q] alle þam [r] þinge þe he for ure lufe gefremode us to alysednysse. ⁊ to ecere blisse:- Ðam [s] beo ƿuldor ⁊ lof mid þam ælmihtigan fæder on [t] annesse þæs halgan gastes. on ealra [u] ƿeorulda ƿeoruld. AMEN.

XXXIV. fol. 69. b. SERMO IN EPIPHANIA DNI.

Incip. Ðæs dæg is ihaten on bocum Epiphania. ꝥ is Spytelunge-dæg. [x] forþam þe on ðissum dæge. ƿearð Crist [y] moncynne [z] isputoled. ærest ðam [a] þreom Kinge þe him lac brohton. ⁊ eft geƿislicor. ða ða he on ðyssum dæge [b] ifullod ƿæs:-
Expl. Uton forði don sƿa sƿa se [d] ylce Apostol tæhte. [e] Geneolæcað to Gode. ⁊ God nealæcð to eoƿ. ⁊ [f] þe Sealm-scop us [g] munegað eft þus [h] cƿæðende:- Eadig bið [i] þe [k] ƿær [l] þe ðe hine [m] ondret God. ⁊ [n] aƿend his ƿillan to his [o] bebodem:- To ðissere eadinysse ⁊ to ðære ecan eadignysse gebringe us se ælmihtiga God. [p] þe ðe leofað ⁊ rixað a buton ende. Amen.

XXXV. fol. 72. PVRIFICATIO SCE MARIE.

Incip. God bead on ðære alde lage. ⁊ het Moyses þone Heretoge ꝥ he hit aƿrite. *v. ſupra.*

XXXVI. fol. 74. DE CONFESSIONE.

Incip. Leofa man. ic axie þe on Drihtnes naman. hƿylces geleafan ðu beo to Gode. Nu munegie ic ðe leofa cild þisse ƿorde. Ilyfst ðu on God almihtigne. þe is fæder. ⁊ on þone soðan sunæ. ⁊ on þone halgan gast.
Expl. Do nu sƿa ic lære. ic bidde þe forlæt ælc yfel. þæs ðe ðu mage. ⁊ do to Gode þone dæl þe ðu mæge. þonne most ðu ƿuninge habbon mid gode sylfum. on heofenum. þær ðær he sylf leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ sunæ. ⁊ halig gast. a on ecnesse. AMEN:-

XXXVII. fol. 74. b. DOMC. IN RAMIS PALMARVM.

Incip. Cristes ðroƿung ƿæs iréd nu beforen us. ac ƿe ƿyllað eoƿ secgan nu ærest hu he

---

[h] Dæges. C. [i] ƿillæð. C. [k] endebyrdnysse. C. [l] þissum. C. [m] þysum. C. [n] hyrdum. C. [o] herian. C. [p] Drihten. C. [q] eallum. C. [r] þingum. C. [s] si. C. [t] annysse. C. [u] ƿorulda ƿoruld. C. [x] forðan. C. [y] mancynne. C. [z] gesputelod. C. [a] þrym Cyningum. C. [b] gefullod. C. [d] ylca. C. [e] Genealæcað. C. [f] se. C. [g] mynegað. C. [h] cƿeðende. C. [i] se. C. [k] ƿer. C. [l] se. C. [m] ondræt. C. [n] aƿent. C. [o] bebodum. [p] Se. C.

com to ðære byrig Hierusalem ⁊ [q] nealæhte his agenum deaþe. ⁊ nolde þa ðrowunge mid fleame forbugan :· Se Hælend ferde to þære byrig Hierusalem.

Expl. [r] Ðe lichaman þe is ðære sawle reaf. ⁊ bidað þær micclan domes. [s] ant þeh he beo to duste formolsnod God hine [t] areræð ⁊ [u] brincð togædere sawle [x] ant lichamen to þam [y] ecen life ⁊ bið þonne [z] gefylled Cristes [a] behæst þe ðus cwæð :· ðonne [b] scinað þa rihtwisan swa swa [c] sunnæ on [d] heoræ fæder rice [e] þe ðe leofað ⁊ rixað a butan [f] ende. Amen.

Nota, Circlice þeawæs forbeodoð to secgenne ænig spel on ðam ðrym swyg dagas :·

XXXVIII. fol. 76. b. DE RESVRRECTIONE DOMINI.

Maria Magdalene & Maria Iacobi & Salomææ.

Incip. Oft ge hyrdon embe ðæs Hælendes æriste. hu he on ðisse dæge of deaðe aras. *v. supra.*

XXXIX. fol. 78. b. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Ðas dagas beoð ihatene Letanie. ꝥ beoð Bed dagas. *vide supra.*

XXXX. fol. 80. b. SERMO DE ASCENSCIONE DNI.

Incip. Lucas þe Godspelle us munode on ðisse Pistol rædinge. ðus cwæðende. Ðe Hælend. *Vide supra.*

XLI. fol. 83. IN DIE SANCTO PENTECOSTEN.

Incip. Fram ðam halgan Æsteslican dæge beoð itealde fiftige daga to þisse dæge. *v. supra.*

XLII. fol. 85. NATIVITAS SCI IOHANNIS BAPTISTÆ. VIII. KL. IVLII.

Incip. Ðe Godspellere Lucas awrat on Cristes bec. be acænnednesse Iohannis. *vide supra.*

XLIII. fol. 87. PASSIO APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Venit Ihc in partes Cæsaræ Philippi, &c.

Incip. Matheus [g] ðe Godspellere wrat on ðære Godspellicen isetnysse þus [h] cwæðende :· *Vide supra.*

XLIV. fol. 88. DE PASSIONE APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Incip. We wyllað easter ðisse Godspelle eow reccan ðara Apostola drohtnunga. *vid supra.*

XLV. fol. 90. NATALE SCI PAVLI.

Incip. Godes laðung wyrðað ðisne dæg ðam mære Aple Paule to wurðmynte. *vid. supra.*

XLVI. fol. 92. b. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristene man sceal æfter rihte cunnan. *vid. supra.*

XLVII. fol. 95. b. CIRCVMSCISIO DNI.

Incip. Ðe Godspellere Lucas beleac þisses dæges Godspel mid feawa worde. *vid. supra.*

XLVIII. fol. 97. SCDM LVCAM.

Homo quidam erat diues. & induebatur purpura & bisso. & Rel.

Incip. Ðe wældendæ Drihten sæde þis bigspel his gingrum þus cwæðende. *vid. supra.*

---

q Genealehte. C. r Se. C. s ⁊ ðeah. C. c sunne. C. d heora. C. e se. C. f ende
t arærð. C. u gebrincð. C. x ⁊. C. y ecan. on ecnysse. Amen. C. g se. C. h cwe-
C. z gefylled. C. a behat. C. b cumað. C. ðende. C.

XLIX. fol. 98. b — SCDM LVCAM.

Erant adpropinquanteſ ad Ihm̄ Publicani & peccatoreſ.

Incip. Ðæt halige Godspel us sæð ꝥ ƿesan ⁊ ſynfulle men neah leaceden þam Hælende. *v. ſupra.*

L. fol. 100. b. — SCDM LVCAM.

Cum appropinquaret Ihſ Hieruſalem. uidenſ ciuitatem. fleuit ſuper illam. & reliqua.

Incip. On ſumere tide ƿæſ [i] ðe Hælend farende to Hierlm. *vide ſupra.*

LI. fol. 103. — SCDM LVCAM.

Ibat Ihſ. in ciuitatem que uocatur Naim. & diſcipuli eiuſ cum eo. & reliqua.

Incip. Ure Drihten ferde to ſumere burig þe is ihaten Naim. *vid. ſupra.*

LII. fol. 104. b. — SCDM MATHEVM.

Loquebatur Ihſ cum diſcipuliſ ſuiſ in paraboliſ, dicenſ.

Incip. Drihten ƿæs sprecende on ſumere tide to hiſ aploſ mid bigspelle. *vide ſupra.*

LIII. fol. 107. b. — SCDM IOHM.

Preterienſ Ihſ uidit hominem cecum a natiuitate. & reliqua.

Incip. Ure drihten ðe mildheortæ Hælend. þa þa he mid monnum ƿæs lichomlice ƿunigende. ant he geond land ferde fela ƿundræ ƿýrcende for ðæs folces ileafan. þa ofseah sumne mon ðe ƿæs blind acenned.
Expl. Heo þurh ƿuneden on blindnesse ⁊ ƿe ƿuneden on lihte ðurh ðone lýfigenden drihten þe leofæð a on ecnýsse. Amen :·

LIIII. fol. 110. — ASSVMPTIO SANCTE MARIE.

Incip. Hieronimus ðe halga sacerd ƿrat ænne Pistol be forð siðe þare eadige Marie. godes cennestran to sumum [k] halga mædene hire [l] nome [m] ƿæſe Eustochium.
Expl. Spa spa gehƿýlc [n] mon [o] ƿunæð on saple. ⁊ on [*] lichame an [p] mon. spa is Crist god ⁊ man an hælend. [q] þe ðe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ [r] halgem gaste on [s] alre ƿeorulda ƿeorulde. Amen :·

LV. fol. 113. — FESTIVITAS OMNIVM SANCTORVM.

Incip. Halige [†] larƿeas sædon ꝥ seo geleaffule gelaðung. *vide ſupra.*

LVI. fol. 114. b. — SCDM MATHM.

Videnſ Ihſ turbaſ aſcendit in montem. et Rel.

Incip. Ðæt halige Godspel þe lutle ær ætforen eoƿ iræd ƿæs. *vid. ſupra.*

LVII. fol. 116. — IN OCTAVA APLORVM PETRI ET PAVLI.

Incip. Matheus þe Godspellere ƿrat on Cristes bec. hu þe halga Petruſ eade. *vid. ſupra.*

LVIII. fol. 117. b. — IACOBI APLI.

Incip. On ðissum dæge ƿe ƿurðæð on ure lofsange. ⁊ on freolse þenne mære apostol Iacobum. *vid. ſupra.*

LIX. fol. 119. b. — PLVRIMORVM MARTYRVM.

Cum audieritiſ prelia & ſeditioneſ nolite terreri. & reliqua.

Incip. De Hælend foresæde hiſ leorning cnihtum. þisses middan eardes frecednesse. *v. ſupra.*

---

[i] Se. C. [k] haligan. C. [l] nama. C. [m] ƿæƿe. C. [p] man. C. [q] Se. C. [r] halgum. C. [s] ealra. C. [n] man. C. [o] ƿunað. C. [*] lichaman. C. [†] lareoƿas. C.

† F

LX. fol. 121. b.

LX. fol. 121. b. **VNIVS MARTYRIS.**

Amen. amen dico uobiſ niſi granum frumenti cadenſ in terram mortuum fuerit ipſum ſolum manet. et reliqua.

Incip. Soð soð ic eoƿ secge. gif ðæt isarene hƿætene corn feallende on eorðen ne bið fullice be ægðaðæd. hit ƿunæð him sylfenæ. ant he cƿ eft þa. gif hit soðlice beagðed bið. hit bringæð mycele ƿæstm forð.

Expl. Gif þe almihtiga Hælend þisses ne behæte þam ðe hine lufiæð. He ðe leofað on ecnesse mid his almihtigæ fæder. ⁊ þam halgan gaste on anre godcundnesse. on ane mægen ðryme. on anum gecynde a on ecnesse. AMEN.

LXI. fol. 122. **VNIVS CONFESSORIS.**

Homo quidam peregre proficiſcenſ uocauit ſeruoſ ſuoſ & tradidit illiſ bona ſua. & rel.

Incip. Ure drihten ſæde þis bigspel his leorning cnihtes. *vid. ſupra.*

LXII. fol. 124. **PLVRIMARVM VIRGINVM.**

Simile eſt regnum celorum decem uirginibuſ quæ accipienteſ lampadeſ ſuoſ. exierunt obuiam ſponſo & ſponſe. Et Reliqua.

Incip. He Hælend ſæde bigspel ilomlice be gehƿilce þingum his leorning-cnihtum. *vid. ſupra.*

LXIII. fol. 126. **DE DOCTRINA SCI GREGORII.**

Incip. Men ða leofeste. cƿæð Sanctus Gregorius ic eoƿ halsige on þone Drihten. þe gescop heofnas ⁊ eorðan. ⁊ [s] alle ſceafte. ⁊ on ða halgan [*] þrymnese. ⁊ on þam tƿelf Apostolas.

Expl. Ðær ƿe [u] moten beon gif ƿe hit ƿillað [x] earnigan on ƿlite ⁊ on ƿynne. mid englum ⁊ mid heah englum. ⁊ mid þam Apostolican ƿerode. mid fæder ⁊ mid suna. ⁊ mid þam halgan gaste. a butan [y] ælce ende. God Almihtige us to ðam gefultumige on ecnesse :- AMEN :-

LXIV. fol. 129. **DE VETERI TESTAMENTO ET NOVO.**

Incip. He ælmihtigæ scyppend þa þa he englæs isceop. þa ƿrohte he þurh his ƿisdom tyn englæ ƿerod on ðam forme dæge on [z] mucelre fægernesse. fela þusendæ on ðam frumsceafte.

Expl. And ofer ƿan his feond. ⁊ bed forþi isette his sigefesta dæda on ðam bocum on Bibliothecan Gode to ƿurðmente.

LXV. fol. 132. **SERMO DE BAPTISMATE.**

Incip. Leofe men ealle cristenum manne is mycel neod ꝥ heo heora fulluhtes scead ƿitan :- And gehadedum mannum gebyreð sƿiðe rihte. ꝥ [a] heo rihtlice ⁊ geornlice understandan. huru ꝥ manna gehƿylc. gif he ðære ylde ⁊ þæs andgites hæfð.

Expl. And utan þurh ægheƿæt Godes ƿillan [b] ƿurcan sƿa ƿe geornost magon. [c] þenne geleanað he hit us þær ƿe betst beðurfon :- Him [d] sylfe beo lof ⁊ ƿuldor in ealra ƿorulda ƿoruld. a butan ende. AMEN :-

LXVI. fol. 133. Deſideratur Rubrica, quæ in Cod. C. C. C. C. ſic ſe habet.

PROLOGVS VENERABILIS ÆLFRICI ABBATIS.

Ælfricuſ Abbaſ Uulfstano uenerabili Archiepō ſalutem in Xpō. Ecce paruimuſ uræ almitatiſ iuſſionibuſ. transferenteſ Anglice duaſ epiſtolaſ quaſ Latino eloquio deſcriptaſ ante annum uobiſ deſtinauimuſ. non tamen ſemper ordinem ſequenteſ, nec uerbum ex uerbo, ſed ſenſum ex ſenſu proferenteſ. quibuſ ſperamuſ noſ quibuſdam prodeſſe ad correctionem quamuiſ ſciamuſ aliiſ minime placuiſſe. ſed non eſt nobiſ conſultum ſemper ſilere. et non aperire ſubiectiſ eloquia diuina quia ſi præco tacet. quiſ iudicem uenturum nuntiet. Uale feliciter in Xpō.

---

[s] Ealle gesceafta. C. [*] þrynnesse. C. [u] motan. C. [x] geearnian. C. [y] ælcum. C. [z] micelre. C. [a] hy. C. [b] ƿyrcean. C. [c] þonne. C. [d] symble sy. C.

HIC

HIC INCIPIT EPISTOLA ANGLICE EXPOSITA
(ex eodem cod. C. C. C. C.)

Incip. Ur biſceopum dafenað ꝥ we ða boclican lare þe ure Canon us tæcð. ⁊ eac [*] þeo Criſtes boc eow Preoſtum [e] openian on [f] Engliſce [g] ſpece. forðon þe ge ealle ne cunnon ꝥ Læden underſtandan. ⁊ we ne [h] durron forſwigian ꝥ we eow ne ſecgan þa deoran lare. ⁊ ures Drihtnes [i] bebode. þylæs þe we ſcyldige beon. gif we hit forſwigiað. ac we [k] wæriað us. witege hwæt ge don ſiððan.

Expl. Ne nan uncuð Preoſt þe cymð of oþre ſcyre. ne mot Mæſſan ſyngan. ne Mynſter underfon. butan þæs Biſcopes leafe. þe on [l] þare bið. ⁊ [m] þe Biſceop gewite ꝥ he þæs [n] wurðe bið. þi læs þe he fare mid ænigum facne. We biddað eow Preoſtas beoð þyſes gemyndig þæs þe ge nu [o] ihyrdon. ꝥ ge habban þa mede þe ure Hælend behet þam þe him þeniað. Euge ſerue bone & fideliſ. quia ſuper pauca fuiſti fideliſ. ſupra multa te conſtituam. intra in gaudium dni̅ tui :-

LXVII. fol. 137. DE SCDA EPISTOLA QVANDO DIVIDIS CRISMA.

Incip. Eallæ ge Mæſſe-preoſtas mine gebroðre. we ſecgæð eow nu ꝥ we ærure ſædon. forþon þe we to dæg ſceolan dælan urne ele. on þreo wiſan [p] ihalgodne ſwa ſwa us gewiſſað [q] þeo boc.

Expl. [r] Gefultumige us ðe Hælend to his halgum bodum þe þe leofæð ⁊ rixæð mid his leofan fæder. ⁊ þam halgan gaſte on ane godcundneſſe heo ðreo an god æfre rixiende. AMEN.

LXVIII. fol. 139. *Deſideratur Rubrica, quæ in aliis codd. inſcribitur*

DE SEPTIFORMI SPIRITV.

Incip. Spirituſ ſanctuſ pro ſeptenaria operatione Iſaia Propheta teſtante [s] ſeptemformiſ eſſe creditur in bono :- Spſ etiam nequam ſeptiformiſ deſignatur :-

Spſ bonuſ. ſpirituſ ſapientiæ. cui e contrario maluſ opponitur ſpirituſ inſipientiæ alter peior. ſimulatio ſapientiæ :-

Spirituſ bonuſ. ſpſ intellectuſ. maluſ autem ſpſ ſtultitiæ. alter peior. ſimulatio diſciplinæ.

Spirituſ bonuſ. ſpſ concilii. maluſ autem ſpſ inprouidentiæ. alter peiōr. ſimulatio prouidentiæ.

Spirituſ bonuſ. ſpſ fortitudiniſ. cui opponitur maluſ [†] autem ignaviæ :- Spirituſ alter peior infirmitaſ. falleſ abumbratione uirtutiſ :-

Spirituſ bonuſ. ſpſ ſcientiæ. cui contrariuſ maluſ ſpſ ignorantiæ. nequior autem uſurpatio ſcientiæ :-

Spirituſ bonuſ ſpſ pietatiſ. maluſ uero ſpſ impietatiſ. alter peior falſe pietatiſ obtentuſ :-

Spirituſ bonuſ ſpſ timoriſ Dei. cui contrariuſ eſt ſpſ temeritatiſ. alter peior doluſ fictæ religioſitatiſ.

Iſaias [t] þe witega awrat on his witegunge. be ðam halgan gaſte. ⁊ be his ſeofon [u] fealde gifum. þa ſeofon [x] fealde gifan ſynd þus [‡] ihatene. Sapientia on Leden ꝥ is wiſdom on Engliſc.

Expl. Be ðiſum þeawum [y] monn mæg [z] þone [a] mon to cnawan hwæðer him godes gaſt onwunige. oððe þæs gramlican deofles :-

LXIX. fol. 141. b. SCDM MARCVM.

Interrogatur Ihc̅ a diſcipuliſ de conſummatione ſeculi dixit eiſ cum uideritiſ abhominationem deſolacioniſ, *& cætera.*

Incip. Leofa men. Ure Drihtneſ Apoſtoli axodon hine ſylfne embe þiſſere worlde endunge. þa ſæde he heom. ꝥ ſwylce earfoðneſſe. ⁊ ſwylce drecedneſſæ ſcylan on worlde ær þam ende wurðan.

Expl. On Godes nome ic bidde ꝥ Criſtenra monne gehwylc hine ſeolfne georne beþence ⁊ geornlice to Gode buge. ⁊ fram ælcne Hæþenſcipe ⁊ ſynnum gecerre. ⁊ earnige ꝥ he gemannan habban mote on heofenæ rice. mid þam ðe leofæð ⁊ rixæð a a buton ende. Amen :-

---

[*] Seo. C. [e] geopenigan. C. [f] Engliſcum. C. [g] gereorde. C. [h] durran. C. [i] beboda. C. [k] areriga ð. C. [l] þære ſcyre bið. C. [m] ſe. C. [n] wyrðe ſy. C. [o] gehyrdon. C. [p] gehalgodne. C. [q] þeo. C. [r] Gefulgumige. C. [s] ſeptiformiſ. C. [†] apertæ. C. [t] þe. C. [u] wealdum. C. [x] wealdan. C. [‡] gehatene. C. [y] man. C. [z] þæne. C. [a] man. C.

LXX. fol. 143. b. SERMO.

Incip. Leofæn men. ge cnaƿæð ꝥ soð is. Ðeos ƿeorld is on ofste. ⁊ hit neahlæcð þam ende.
Expl. Ðam ðe his ƿillan on ƿeorolde ƿurcæð. God ure hælpe. AMEN.

LXXI. fol. 144. b. SERMONES.

Incip. Leofæ men. Us is deope beboden ꝥ ƿe geornlice mýngian. ⁊ læran scýlan ꝥ manna gehƿýlc to Gode buge. ⁊ fram [b] sýnne [c] gecherre:-
Expl. Ac utan ƿe don sƿa us micel [d] nýd is. lufian god [e] ealle mode. ⁊ [f] ealle mægne ⁊ healdan his [g] bebodum georne [h] þenne geearnige ƿe us ece blisse. æt þam þe leofað ⁊ ⁊ rixað a butan ende. Amen:-

LXXII. fol. 146. b. DEDICATIO AECCLESIE.

Incip. Mine gebroðra þa leofestan. ƿe ƿýllað sume Drihtenlice spræce ƿið eoƿ habbæn. be ðýssere Cýrclican mærsunge. ⁊ eoƿ læran ꝥ ge [i] seolfe beon Godes Tempel gastlice. nu ge his eorðlice Tempel ƿurðiað:-
Expl. Nu [k] bidd ƿe ðone ælmihtigan Hælend ꝥ he us ðurh his mildheortnýsse geclænsige fram [l] ure sýnnum. ⁊ us gelæde to [m] ðære ecan gelaðunge heofenan rices. on ðam þe he rixað mid his [n] icorene halgum. mid his [o] ælmihtige fæder. ⁊ ðam [p] halgum gaste. on [q] ealre ƿeorulda [r] ƿeorld:- Amen:-

LXXIII. fol. 149. b. DEDICATIO (AECCLESIAE) SANCTI MICHAELIS.

Incip. Monegum iſ cuð þeo halige ſteop Sc̄i Michaeliſ. on ðare dune ðe iſ ihaten Gargá-num. seo dun stent on Campania landes gemæron.
Expl. Ðæt is [ſ] idon be Godes fadunge. ꝥ [t] ðe mære heofonlicæ engel beo singallice [u] Cristene [x] monne gefýlsta on eorðan ⁊ þingere on heofenum to þam ælmihtigum gode. [y] ðe ðe leofað ⁊ rixað a on ecnýsse. AMEN:-

LXXIV. fol. 152. *Deſideratur hæc Rubrica aliunde petita*

DOMINICA SECVNDA POST EPIPHANIĀ DN̄I.

Nuptie quidem facte ſunt in Chana Galilææ. & Rel.

Incip. Iohanneſ þe Godspellere cƿæð on þam Godspellice lare. ꝥ giftæ ƿeron imacode on [z]ane tune ðe is [a] ihaten Chana. on ðam Galileiscan earde. ⁊ þær ƿæs Maria þæs Hælendes moder:- [b] Ðe Hælend ƿæs eac [c] iladod to ðam gýftum. ⁊ his leorning-cnihtas samod:-
Expl. He [d] sputelode mid þam tacne ꝥ he is ƿuldres cýning. ⁊ [e] brudgume þære [f] halgæ gelaþunge. Ðe ðe com sƿa sƿa [h] mon to [i] gýfte [k] ilaþod. ac he aƿende ꝥ gesceaft sƿa sƿa ælmihtig scippend. ⁊ sƿa getrýmde his leorning cnihtas geleafan. Hælend Crist [l] þe ðe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ þam halgan gaste. * a a on ecnesse. AMEN.

fol. 154. b. *Notula de ætate B. V. Mariæ. Saxonicè.*

LXXV. fol. 155. *Deſideratur Rubrica quam hanc fuiſſe conjicio*

IN DIE NATIVITATIS DN̄I NR̄I IHV̄ XP̄I.

Incip. Ala gebroðra aræreð eoƿre heorte to ðam heofenlice Gode mid soðe ileafe. for ðisse halgæ dæge. ⁊ lufiæð eoƿre Hælend þe mid eadmodnesse to us com nu to dæg on soðe mennisenesse acenned of Mariæ þet halige Mæden.
Expl. To þam us læde þe leofæ drihten Crist. þe þe is soð ƿisdom ⁊ saƿle lif þe ðe mid his ece fæder. ⁊ mid þam halgæ gaste leofæð ⁊ rixæð a on ecenesse. AMEN.

---

[b] Sýnnum. C. [c] gecýrre. C. [d] þearf. C. [e] eallum. C. [f] eallum. C. [g] beboda. C. [h] þonne. C. [i] sýlfe. C. [k] bid C. [l] urum. C. [m] ðære. C. [n] gecorenum. C. [o] ælmihtigan. C. [p] halgan. C. [q] ealra. C. [r] ƿoruld. C. [ſ] gedon. C. [t] se. C. [u] teara. C. [x] manna. C. [y] se. C. [z] anum. C. [a] geciged. C. [b] Se. C. [c] geladod. C. [d] gesputelode. C. [e] brýdguma. C. [f] halgan. C. [g] se. C. [h] man. C. [i] gýftum. C. [k] gelaþod. C. [l] se. C. * in ealra ƿorulda ƿoruld. a buton ende.

LXXVI.

LXXVI. fol. 158. *Deeſt Rubrica; Hom. autem ſcripta eſt in illud Evang. Ductus eſt Jeſus in deſertum à ſpiritu.*

Incip. Man þa leofestæ. ƿe ƿullæð eoƿ sæggæn bi þare halgæ tide þe nu toƿeard is. þe ƿe on sundren mare fæsten ⁊ mare for ouerhæddnesse on habbað. þonne on oðre tide gemænelice.

Expl. Ðæt ƿe alle moten on þis halge tid ægþer ge for godæ. ge for ƿeorlde þe bliþelycor libbæn. þam Drihtne fultumiende. þe ðe leofæð ⁊ rixæð a a on ecenesse. AMEN.

LXXVII. fol. 160. *Deeſt Rubrica aliunde petita* (DE DIE IVDICII.)

Incip. Men þa leofestæ. Scs̄ Matheus þe Godspellere þe ðis Godspel ƿrat. sæde þ þe Hælend spec to his leorning-cnihtas bi Domes dæg. ⁊ hæt heom alle þam monn̄ cuþan þ he him sylþ on þissere ƿeorlde endunge hider on midden earde.

Expl. And his ansyne ecelice iseon. ⁊ iheren. ⁊ þær þenne þæs blisses brucæn mid þam heofenlice kynge. þe leofeð ⁊ rixæð on alræ ƿorldæ ƿorld. AMEN.

LXXVIII. fol. 163. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Ic eoƿ bidde leofe men. þ sƿa ofte sƿa ge faren bi rice monn̄ burines þæt ge sceaƿiæn ⁊ asmegen hƿær heoræ ƿælan beoð bicumene. ⁊ heore gold. ⁊ heore þegenscypas. ⁊ heore ƿorld ƿrude þær ydelnesse.

Expl. Ƿe beoð ihatene. ⁊ ilaðode to þam halge hame. ⁊ to þam kynelice friðstole þær ðe ælmihtig Drihten leofæð ant rixeð mid alle his halgæn a buten ende. Amen.

fol. 165. *Dialogus inter Magiſtrum & Diſcipulum, Lat. in quo exponitur Oratio Dominica.*

fol. 165. b. *Cum expoſitione ſymboli Apoſtolorum, Lat.*

LXXIX. fol. 166. b. *Deeſt Rubrica,* quæ in al. Codd. DE AVARITIA.

Incip. Auarus. þ is gytsere on Englisc. Auaritia is gytsunge. þa hatað sume menn grædignysse þissere populde. þ se man beo grædig goldes ⁊ seolfres ⁊ ƿoruldlicra [n]istreona. ægðer ge rihtlice ge unrihtlice.

Expl. Ðu miht forleosan unþances. þa þing [o]ateorugen [p]magen. ac gif þu þe sylf for Gode good bist. þ ne [q]forleost þu næfre unþances.

LXXX. fol. 166. b. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Us sægð þeo halige Cristes boc. þ ure Hælend Crist arærde þreo men of deaþe to life. ⁊ þa þreo tacnoden þene ðreofealde deaþ þare sinfule saƿle.

Deſiderantur quædam folia.

LXXXI. fol. 168. *Concluſio cujuſdam Hom.*

Expl. Ðurh þone Hælend. his Apostoli. ⁊ heoræ æftergengæn arærden monie mē of deaþe. ac þe ylcæ Drihten dude þ ðurh heom sƿa sƿa he dyde ær þurh sylfum on his andƿeardnesse.

LXXXII. fol. 168. b. DE VNO CONFESSORE.

Incip. Matheus þe Godspellere us sæde þis Godspel. þ ure Hælend Crist. þa þa he her on life ƿæs. on [r]soðe mennisсnysse. betƿuxe [ſ]monnum ƿuniende þ he geƿarnude.

Expl. Nu habbað deor ege [t]eom betƿynan. ⁊ þa [u]ƿyle deor. be ures Drihtnes [x]isetnysse. [y]beoð underðeode monn̄. ⁊ [z]heom þeoƿiað ge þa ƿildege þa [a]tome. ⁊ ƿe sceolan beon gode underþeodde. þe ealle þing [b]isceop [c]þe þe [d]ana rixað on ecnysse. Amen.

fol. 170. *Deſcriptio Poetica mortis, &c.* Saxonicè.

fol. 170. b. *Commentarius imperf. in Cantica Canticorum, ut videtur.* Latine.

Hunc Cod. unum eorum eſſe puto, quem D. Thomæ Bodleio, ad inſtruendam Bibliothecam ab eo conſtructam dono dedit. D. Robertus Cottonus. Brucæus.

---

[n] Ƿestreona. C. [o] ateorian. C. [p] magon. C. [q] forlyst. C. [r] soðre. C. [ſ] mannum. C. [t] hym. C. [u] ƿyldan. C. [x] isetnysse. C. [y] syndon mannum underþeodde. C. [z] hi mannum. C. [a] tame. C. [b] gesceop. C. [c] se. C. [d] ana ricsað. C.

Cod. JVNII. 99. *Cod. membr. opt. notæ, qui nunc inter Codd. à D. Franciſco Junio F. F. Bibl. Bodleianæ legatos, locum habet 99. Litt. A. etiam deſignatus. in quo continetur*

EPISTOLA CARDINALIVM VRBIS ROMAE AD WLSTANVM EPISCOPVM.

quam integram dare, operæ pretium duxi.

I. & P. Prbri Cardinaleſ Sc̄i PETRI. Wlſtano de Wihraceaſtre Ep̄o. ſal.

Licet Romana Æccleſia circa correctionem omnium Xpianorum inuigilare debeat; ſpecialiuſ tamen ea conuerſationiſ ueſtræ moreſ conuenit inquirere, et Xpianam religionem qua uoſ primituſ inſtruxit diligentia ſuæ uiſitationiſ reparare. Huiuſ itaq; ſollicitudiniſ debito noſ qualeſcunq; beati PETRI apli miniſtroſ & uice atq; auctoritate dn̄i nr̄i Papæ ALEXANDRI fultoſ. ad parteſ ūraſ direximuſ. ut concilium uobiſcum celebraturi. quæ in uinea Dn̄i Sabaoth male pullulant reſecemuſ. & animarum & corporum utilitati profutura plantemuſ. Veſtram igitur fraternitatem in partem tantæ ſollicitudiniſ. Aplica auctoritate inuitamuſ. ut tertia die poſt proximum Paſcha. remota omni occaſione ad Winceſtram conueniatiſ. & omneſ Abbateſ Dioceſiſ ueſtræ, oſtenſiſ hiſ litteriſ nriſ. uobiſcum uenire commoneatiſ.

ORATIO PRO ECCLESIA.

ORATIO PRO REGE.

Quædam de Compoto.

Calendarium, *in quo notantur Obitus plurimorum virorum Principum, Magnatum, Sacerdotum, Epiſcoporum,* &c. *v.* 9. *ad* 13. *Kal. Feb.* Obiit beatæ memoriæ Dominuſ Wulſtanuſ Epſ. *Ad III. Non. Julii,* Obituſ Æþelſtani ſacerdotiſ patriſ ƿxlfſtbnk frk. i. e. ƿulfſtani fratriſ. *Ad* IX. *Kal. Dec.* Obiit Edricuſ monachuſ & Sacerdoſ. qui ſcripſit hunc compotum.

Sequuntur & alia de computo Eccleſiaſtico, cum Tabula indicante Annum Domini, Indictionem, Epactum, &c. *Orditur hæc Tab. ab An. Dni.* MLXIIII. *quo anno illam deſcripſiſſe Eadricum vero ſimile eſt: cum verò Wulfſtanus in Epiſc. Wigorn. conſecratus fuerit an.* MLXII. *Indict. Epact.* &c. *annorum* MLXII & MLXIII, *ſupra exordium minutioribus litteris ſcribuntur, cum hac notula.* Or̄. ƿ̄. c̄. *hoc eſt.* Ordinatio Wulſtani Epiſcopi. *Deſinit vero Tab. in anno* MCXIX.

Tabulam excipit Collectio Homiliarum Saxonicarum, quarum

I. fol. 1. DE INITIO CREATVRÆ. BE FRVMSCEAFTE.

In principio fecit Deuſ cœlum & terram. formauitq; hominem de limo terræ. & inſpirauit in faciem eiuſ ſpiraculum uitæ. ad imaginem & ſimilitudinem ſuam.

Incip. Adam se æresta man ƿæs gesceapen on Neorxna-ƿonge. ⁊ for his silfes synnum þanon ƿæs adrefed. on þas ƿræclican ƿorld. ⁊ on eallum þam earfoðum. þe ƿe for his synnum. ⁊ ure sylfra siððan drugon.

Expl. La utan ꝥ beþencan oft ⁊ gelome. ⁊ a Godes larum ⁊ his lagum fyligean eal sƿa us þearf is.

fol. 3. BE FRVMSCEAFTE & DE AETATIBVS MVNDI.

In qua, habetur Genealogia Dni. nri. Jeſu Ch. ſecundum D. Matthæum Evang.

II. fol. 4. INCIPIVNT SERMONES LVPI EPISCOPI.

Incip. Leofan men. us biſceopum is deope beboden. ꝥ ƿe geornlice myngian. *vid. ſupra.*

III. fol. 10. b. ITEM SERMO DE FIDE.

Expl. Leofan men. doð sƿa eoƿ mycel þearf is. understandað ꝥ ælc cristen man ah micle þearfe ꝥ he his Cristendomes gesceaðƿite. ⁊ ꝥ he cunne rihtne geleafan rihtlice under[illegible]dan:·

Expl. Se bið ƿel Cristen þe þis gehealdeð. ⁊ gif ƿe þis gehealdað. þonne geearnige ƿe ꝥ ƿe habban moton ece lif on ðam toƿeardan life. ⁊ ece blisse mid gode sylfum a butan ende. AMHN:·

IV. fol. 16.

IV. fol. 16. **SERMO DE BAPTISMATE.**

Incip. Leofan men. eallum Cristenum mannum is mycel þearf ꝥ hy heora fulluhtes ge-sceadwisan. *Vide ſupra.*

V. fol. 21. **INCIPIT DE VISIONE ISAIE PROPHETE. QVAM VIDIT SVPER IVDAM ET HIERL̄M.**

Scil. loca quædam ex libro Iſaiæ Proph. Latinè & Saxonicè.

Incip. Sax. Fela is on bocum. þæs þe mæg to bisnan. gime se þe wille him silfum to þearfe. An wæs on gear dagum Gode wel gecweme. Isaias se witega. þe Iudea folce fela forsæde. swa swa hit siððan soðlice a eode. ⁊ ꝥ mæg to bisne æghwilcere þeode. Isaias se witega geseah on gesihðe swa him god geuðe. hu ðare þeode for heora synnum scolde gelimpan. ongan ða singan ⁊ þus secgan. Audite cœli & auribuſ percipe terra. quoniam dnſ locutuſ eſt.

Expl. Swiriað æfter rihtan lagan. ⁊ rihtwisan domen. helpað earmum. ⁊ hæfen leasum. beorgað steop cildum. ⁊ weriað wuduwan. ⁊ biddað me siððan cwæþ ure Drihten. ðæs þe ge willan. ⁊ ic eowe getiðige. þær þe eow ðearf bið. God us gehealde. Amen :-

VI. fol. 26. **VERBA HIEREMIAE PROPHETAE.**

Incip. Hieremias se witega mynegode to þearfe Godes folc georne. ⁊ hit þus lærde. Audite uerbum dnī domuſ Iacob. & rel. Gehyrað he cwæð Godes word nu ða. Iacobes hyred. ⁊ eal Israela cyn. God axað eow ðises nu. ⁊ þus cwæð to eow eallum.

Expl. Þus ure Drihten cwæð be us eallum. Þe ure helpe. ⁊ us geunne þæt we magan ⁊ motan his willan aredan. AMEN.

VII. fol. 27. **DE SEPTIFORMI SPIRITV.**

BE ÐAM SEOFAN FEALDAN GODES GYFAN.

Incip. Isaias se witega awrat on his witegunge be ðam halgan gaste. *vid. ſupra.*

VIII. fol. 31. b. **DE ANTICHRISTO.** *Latinè & Saxonicè.*

Incip. Lat. Omniſ qui ſecundum Xpianæ profeſſioniſ rectitudinem, & aut non uiuit. aut aliter docet. quam oportet. Antichriſtuſ eſt.

Expl. Lat. Tamen propterea priuſ debent prædicatoreſ adnuntiare omnibuſ. ut cum uenerit ille Anti-xpſ. qui eſt filiuſ perditioniſ, paratam inueniat plebem Xpianam qualiter contra eum & eiuſ ſectatoreſ reſiſtere per fidem Xpi ualeat. Amen.

Incip. Sax. Leofan men, underſtandað swiðe georne. ꝥ ge rihtlice ⁊ wærlice healdan. ꝥ eow mæst þearf is. to gehealdanne. ꝥ is rihtne Cristendom. forðam ælc ðæra þe ongean ꝥ to swiðe deþ. oððon oþerne ongean ꝥ læred. þe his Cristendome to gebyreð. ælc þara bið Antecrist genamod.

Expl. Sax. God us gescild wið þone egsan. ⁊ he us gewyrme to þare myrhðe. þe þam is gegearwod. þe his willan gewyrcað. ðær is ece blis. ⁊ æfre bið. in ealra worulda woruld abuton ende. Amen.

IX. fol. 34. **DE CRISTIANITATE.** (*Concio Latina.*)

Incip. A Xpō enim Xpiani ſunt nominati. Xpſ autem caput noſtrum eſt. & noſ membra eiuſ. Verumptamen non ſe glorietur Xpianum. qui nomen tantum habet. & facta non habet.

Expl. Auxiliante & gubernante Dnō nrō Ihū Xpō. qui uiuit & regnat cum coeterno patre & ſpū ſco. per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

X. fol. 38. **HER ONGINÐ BE CRISTENDOME.**

Incip. Eallum Cristenum mannum is mycel þearf. þæt hy heora Cristendomes gescadwitan.

Expl. Ac utan us sylfe mid godan geþance. on worde ⁊ on weorce werian to rihte ⁊ geearnian þa myrhðe mid Godes fylste. þe þam is gegearwod þe Gode wel gehyrað. ⁊ his lage healdað þa hwyle þe hy libbað. A sy ecum Gode lof ⁊ wurðmynt in ealra worulda woruld æfre butan ende. Amen.

XI. fol. 44. SCD̄M MARCVM.

Interrogatuſ Ihſ a diſcipuliſ de conſummatione ſeculi. dixit eiſ. et Reliqua.

Incip. Leofan men. We eoƿ ƿillað be sumum dæle secgan hu ures Drihtnes Apostolas ahsodan hƿilum hine silfne. ymbe ðisre ƿorulde geendunge. Ða sæde he heom ꝥ sƿilce earfoðnessa. ⁊ sƿilce gedrecednessa. sculon on ƿorulde. ær ðam ende geƿeorðan.
Expl. Ða scuylon habban ece edlean on [e] heofonlicre [f] myrhðe mid gode silfum æfter þam dome. ⁊ mid his halgum þanan forð æfre. þar is ece blis ⁊ æfre bið. in ealra ƿorulda ƿoruld a buton ende. Amen.

XII. fol. 47. b. LECTIO SCI EVANGELII. SCD̄M MATHEVM.

Egreſſuſ Ihc̄ de templo ibat. & acceſſerunt diſcipuli eiuſ. & Reliqua.

Incip. Leofan men. Hit geƿearð hƿilum on ðære byrig þe is genamod Hierusalem ꝥ ures Drihtnes þegnas agunnon sprecan ƿið hine. ymbe ꝥ mære Tempel geƿeorc. þe þær geƿorht ƿær. Gode to ƿurðmynte.
Expl. Leofan men. uton beon þe ƿærran. ⁊ don sƿa us þearf is. lufian God ofer ealle oðre þinge. ⁊ his ƿillan ƿircan sƿa ƿe geornost magon. þonne geleanað he hit us sƿa us leofost bið. Him sy lof ⁊ ƿuldor. a a buton ende. Amen.

XIII. fol. 49. b. SCD̄M LVCAM.

Erunt ſigna in ſole et luna et ſtelliſ. & Reliqua.

Incip. Ðis Godspel segð ⁊ sputelað ꝥ fela fortacna [g] sculon [h] geƿeorðan ƿide on ƿorulde. ægðer ge on heofonlicum tunglum. ge on eorðlicum stirungum. ær ðam ðe se dom cume. þe us eallum ƿyrð gemæne.
Expl. Ac uton lufian God ofer ealle oðre þinge. ⁊ his ƿillan ƿyrcan sƿa ƿe geornost magon. þonne geleanað he hit us sƿa us leofost bið. þon ƿe æfre þæs betst beþurfon. him symble sy lof ⁊ ƿuldor in ealra ƿorulda ƿoruld. a buton ende. Amen:-

XIV. fol. 52. DE TEMPORIBVS ANTICHRISTI.

Incip. Leofan men. uſ is mycel þearf þæt ƿe ƿære beon þæs egeslican timan þe toƿeard is. Nu bið sƿyðe raðe Antecristes tima. þæs ðe ƿe ƿenan magon.
Expl. On Godes naman ic bidde ꝥ Cristenra manna gehƿilc hine silfne georne beþence. ⁊ geornlice to Gode [i] gebuge. ⁊ synnum geƿirre. ⁊ geearnige ꝥ he gemanan habban mote on heofona rice. mid þam þe leofað ⁊ rixað a butan ende. Amen:-

XV. fol. 56. b. SERMO IN XL.

Incip. Leofan men. us is sƿyðe mycel þearf on elcne timan. þæt ƿe gemyndige beon þæra þinga þe us for Gode to ðearfe magan. Ðonne is Lencten tid eallum Cristenum mannum huru ned behefe rihtlice to gehealdenne.
Expl. And þæt is þearflic geƿuna. ac ƿe his ne gymað sƿa ƿel sƿa ƿe scoldan on ðissere þeode. ⁊ hit ƿære mycel þearf þæt hit man georne on geƿunon hæfde.

XVI. fol. 58. b. DE FALSIS DIIS.

Incip. Eala gefyrnis þæt ðurh deofol fela þinga mis for. ⁊ þæt mancynn to sƿyðe Gode mishyrde. ⁊ þæt hæðenscype ealles to ƿide sƿiðe gederede. ⁊ git dereð ƿide.
Expl. Ealle þa ðry naman befehð an godcund miht. ⁊ is ece God. ƿaldend ⁊ ƿyrhta ealra gesceafta. Him symle sy lof ⁊ ƿeorðmynt. in ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende. Amen:-

XVII. fol. 61. SERMO AD POPVLVM.

Incip. Leofan men. understandað ꝥ ærest Cristenra manna gehƿylc. ah ealra þinga mæste ðearfe ꝥ he cunne Godes riht ongytan. þurh lare ⁊ lage.
Expl. Ac utan don sƿa us mycel þearf is. habban anrædne geleafan. ⁊ fulne hiht on urne Drihten. ⁊ se ðe þurh Leden lare rihtne geleafan understandan ne cunne. geliornige

---

[e] Efenlicre. *C.* [f] mirhðe. *C.* [g] sculan. *C.* [h] geƿurðan. *C.* [i] gebuge. ⁊ fram ælcum hæþenscipe. ⁊ synnum. *C.*

huru

Huru on Englisc ⁊ cweðe þus gelome. Credimuſ in unum Deum patrem & filium & ſpiritum ſcm̄. sqs. þis is awriten on ðære Penitentiale.

XVIII. fol. 66. HER IS HALWENDLIC LAR. ⁊ ÞEARFLIC LÆWEDUM MANNUM. ÞE ÞÆT LÆDEN NE CUNNON.

Incip. Man þe leofestan. gehyrað hwæt us halige bec beodað. ꝥ we for Godes lufan ⁊ for his ege. ure lif rihtlice libban. ⁊ mid eaðmedum urum Drihtne hyron ⁊ urne Cristendom. ⁊ ure fulluht wel healdon.

Expl. Uton we nu hine mid eallum mægne. ⁊ mid eallum mode lufian. þonne gearað he us æt þam dome. Si him wuldor ⁊ lof abutan ende on ecnysse. AMEN.

XIX. fol. 73. BE RIHTAN CRISTENDOME.

Incip. Mycel is nyd þearf Cristenum mannum. þæt hi heora Cristendom rihtlice healdan. ⁊ Cristes cyrican æghwar georne griðian ⁊ friðian.

Expl. Utan don swa us mycel þearf ys. lufian God ælmihtigne. ⁊ healdan his bebodu georne. þonne geearnige we us ece blisse on heofona rice mid Drihtene sylfum. se ðe leofað ⁊ rixað a butan ende on ecnesse. Amen :-

XX. fol. 80. b. BE ANE MUNUC CILDE.

Incip. We willað nu secgan sume bysne to þisum. An munuc cild wunode mid manegum gebroðrum on Mauricius mynstre þær halgan Martines. ꝥ is on Muncgiu.

Expl. And oncneow þa soðlice þa stemne. ⁊ ꝥ hyre sunu leofode mid þam ælmihtigan Gode. þam ðe he ær þeowode. þam ys wuldor. ⁊ wurðmynt a to worulde. Amen.

XXI. fol. 81. SERMO DE CENA DNI.

Incip. Leofan men. ic wylle cyðan eow eallum. ⁊ þam huru þe hit ær nystan. hwanan seo bysn ærest aras. þæt Biscopas ascadað ut of cyrican on foreweardan Lenctene.

Expl. And utan anmodlice eallum mode gebugan to Xp̄e. ⁊ earnian his miltse swa we geornost magon. He is swyðe milde. ⁊ him symle sy lof ⁊ wurðmynt. æfre to worulde. Amen :-

XXII. fol. 83. BE GODES BYDELUM.

Incip. Eala leofan men. swytele is gesyne þæt we nabbað na gehealden swa swa we sceoldan ꝥ ꝥ we behetan þa we fulluht underfengon. Nu ne dear ic for Godes ege soðes geswugian. ac licige swa hit licige. soð ic wille secgan. gyme se ðe wylle. Forðam se bydel þe ne bodað na his hlafordes gewilboda a he mæg him wenan hetelices leanes :-

Godcundlice bydelas ⁊ godes lage lareowas. sceulon swyðe georne oft ⁊ gelome Godes riht cyðan. ⁊ unriht forbeodan. ⁊ se ðe oferhogige þæt he heom hlyste.

Expl. Ne dear þeah for Godes ege. forswygian mid ealle. fela þæra þinga. þe dereð þysse þeode.

XXIII. fol. 84. b. ITEM SERMO LUPI AD ANGLOS QUANDO DANI MAXIME PERSECUTI SUNT EOS. QUOD FUIT IN DIES ÆÐELREDI REGIS.

Incip. Leofan men. ge cnawað ꝥ soð is. ðeos woruld is on ofste. ⁊ hit nealæcð þam ende. ⁊ þy hit is on worulde a a swa lencg swa wyrse.

Expl. And utan gelome understandan þone miclan dom þe we ealle to sculan. ⁊ beorhgan us georne wið þone weallendan bryne Helle wites. ⁊ gearnian us ða mærða. ⁊ þa myrhða þe God hæfð gegearwod. þam þe his willan on weorulde * gewyrcað :- God ure helpe. AMHN :-

XXIV. fol. 90. b. HER IS GYT RIHTLIC WARNUNG. ⁊ SOÐLIC MYNEGUNG ÞEODE TO ÞEARFE.

Incip. Leofan men. utan understandan eal swa us þearf is. þæt we heonan forð fadian symle ure wisan. for Gode ⁊ for worulde wislice ⁊ wærlice. ⁊ fram unrihte gebugan to rihte.

Expl. Ac utan don swa us þearf is. utan God gladian. ⁊ Godes lage healdan. ⁊ an ræde weorðan to gemænelican þearfan. ⁊ gyt her to eacan, geornlice smeagan fela þæs ðe ræd sy. ⁊ ealre þeode þearf sy for gode ⁊ for worulde. Amen :-

---

* Gewyrcað :- Him simble sy lof ⁊ wuldor. in ealra worulda woruld a butan ende. AMHN :- C.

XXV. fol. 91. b. **BE MISTLICAN GELIMPAN.**

Incip. Gyf hit geƿeorðe þ on þeodscype becume healic ungelimp. for manna geƿyrhtan here oððon hunger bryne oððon blodgyte. unƿæstm oððon unƿeder. orfcƿealm oððon mancƿealm. þurh fæþlice uncoða. þonne sece man þa bote a a to Gode sylfum.
Expl. And ysceles geswice ⁊ Godes lagehealde. ⁊ godcundre lare gyme sƿyðe georne. ⁊ rihtlice gelæste eall þ man behate on Godes est to donne. God us gehealde :-

XXVI. fol. 93. b. **LECTIO SCDM LVCAM.**

Dixit Ihc diſcipulis ſuis. Ego mittam promiſſum patris mei in uos. & reliqua.

BE BISCOP-HADVM.

Incip. Leofan men. Se halga Godspellere Lucas gessutelode on his Godspelle hu ure Drihten ær he up to heofonum ferde. ƿið his þegenas spæc. ⁊ hu he his Apostolas to biscopum gebletsode :-
Expl. And gyf Biscopas forgymað þæt hi synna ne styrað ne unriht forbeodað ne Godes riht ne cyþað ac clumiað mid ceaflum þær hi scoldan clypian. & rl.

XXVII. fol. 94. b. **BE ÐAM PATER NR.**

Incip. Se Hælend Crist syððan he to ðyssum life com. *Vide supra.*

XXVIII. fol. 102. b. **SERMO AD POPVLVM. IN OCTAVIS PENTECOSTEN DICENDVS.**

Incip. We ƿillað eoƿ secgan sume sputelunge nu be þam halgum tidum þe ƿe healdað ⁊ ƿurðiað on geleaffullum cyrcum mid Godes lofsangum.
Expl. And hi scinað æfre sƿa beorhte sƿa sunne on heora fæder rice. Se ðe leofað ⁊ ricsað mid his leofan suna. ⁊ þam halgan gaste on anre godcundnysse an ælmihtig God. a butan ende. Amen :-

XXIX. fol. 115. b. **SERMO IN DIE NATALIS DNI.**

Incip. Mine gebroðra þa leofestan. on ðisum dæge ƿe ƿurðiað ures Hælendes acennednesse. æfter þære mennisçnysse :- He ƿæs to dæg acenned of ðam halgan mædene Marian. mid lichaman ⁊ mid saple. se ðe ƿæs æfre mid ðam fæder ƿunigende on þære godcundnysse :-
Expl. Uton forði mid micelre geornfulnysse. heo gebiddan. þ heo us ðingige to hire agenum bearne. se ðe us ægðer ge hire scyppend. ge hire sunu. soð god ⁊ soð mann an Crist. Se þe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid halgum gaste hi ðry an God a on ecnysse :- Amen :-

XXX. fol. 124. **KL. DECEMBRIS (alii Codd. VII KAL. IAN.) NATALE SCI STEPHANI PROTOMART.**

Incip. We rædað on þære bec ðe is gehaten Actus Apostolorum. þa þa Apostolas. *v. supra.*

XXXI. fol. 130. **(VI.) KAL. IANVAR NATALE SCI IOHANNIS EVANGELISTAE.**

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling. *Vide supra.*

XXXII. fol. 139. **XIII. KL. DECEMBRIS. NATALE SCORVM INNOCENTVM.**

Incip. Nu to dæg Godes gelaðung geond ealne ymbhƿyrft mærsað þæra eadigra cildra freolstide. *Vide supra.*

NB. Hujus autem hom. Concluſio, errore Bibliopegi, habetur inſequentis Cod. folio nono.

Cod. JVNII. 22. *Cod. membr. in fol. min. (ejus qui præcedit altera pars,) in quo continetur*

I. fol. 9. KL̄. IANVARII. CIRCVMCISIO DNI. NR̄I. IDV. XP̄I.

Incip. Se Godspellere Lucas beleac þis dæghwerlice Godspell mid feawum wordum. *vid. supra.*

II. fol. 15. *KL.* IANVAR. (*NATL̄.*) EPIPHANIA DN̄I. (*mendoſe pro VIII. IDVS IAN.*)

Incip. Men þa leofestan. nu for feawum dagum we oferrædon þis Godspell. *vid. supra.*

III. fol. 22. b. IN PVRIFICATIONE SCĀE MARIAE.

Poſtquam imp. &c.

Incip. God bebead on ðære ealdan æ. ⁊ het Moyses þone heretogan. *Vide supra.*

IV. fol. 30. VIII. KAL̄. APR. ADNVNTIATIO SCĀE MARIAE.

Miſſuſ eſt Gabrihel Angeluſ. & rel.

Incip. M. Ure se ælmihtiga scyppend se þe ealle gesceafta butan ælcum antimbre. *v. supra.*

V. fol. 36. b. SEQ̄. SCĪ EVANGELII SCD̄M. LVCAM.

In illo tempore. Aſſumpſit Ihc̄ XII. diſcipuloſ ſuoſ. & rel.

Incip. Her is gesæd on þissum Godspelle þe we nu gehyrdon of þæs Diacones muþe. *v. supra.*

VI. fol 42. b. SEQ. SCI EVANGELII SCD̄M MARCVM.

In illo tempore. ductuſ eſt Ihſ in deſertum. & rl.

Incip. Ic wolde eow trahtnian þis Godspell. þe man nu beforan eow rædde. ac ic ondræde ꝥ ge ne magon þa micelan deopnysse þæs Godspelles swa understandan swa hit gedafenlic si. nu bidde ic eow ꝥ ge gebeon geþyldige on eowrum geþance. oð ꝥ we þone traht mid godes fylste oferrædan magon:·

Expl. Ac uton don swa swa God tæhte. ꝥ ure godan weorc beon on þa wisan mannum cuðe. ꝥ hi magon geseon ure godnysse. ⁊ ꝥ hi wuldrian ⁊ herian urne heofonlican fæder God ælmihtigne. se ðe forgylt mid hundfealdum. swa hwæt swa we doð earmum for his lufan:· Se þe leofað ⁊ rixað a buton ende on ecnysse Amen:·

VII. fol. 49. ITEM ALIA DE QVADRAGESSIMA.

Incip. Men þa leofestan. us is deope beboden þæt we geornlice mynegian ⁊ læran sculon ꝥ manna gehwylc to Gode buge. ⁊ fram synnum gecyrre:·

Expl. Þonne farað þa uncystigan ⁊ þa unrihtwisan into ecere cwic susle. mid deofle ⁊ his awyrgedum englum. ⁊ þa rihtwisan gecyrrað fram þam dome. into þam ecan life mid Xpc̄. ⁊ his gecorenum englum. Mid þam hy libbað ⁊ rixað on lichaman ⁊ on sawle. on ealra worulda woruld. Amen:·

VIII. fol. 54. DOMC̄. II. EBDOMADA QVADRAGESSIME.

Incip. Men þa leofestan. uton nu gehyran hu ure Drihten wæs sprecende in þas drihtenlican tid. ymbe mancynnes hælo. ⁊ hu he geðrowian wolde for us.

Expl. And uton lufian hine ofer ealle oðre ðing. þonne geleanað he hit us þær us leofast bið:· Sy him lof ⁊ wuldor a on ealra worulda woruld. a butan ende. Amen:·

IX. fol. 56. DOMINICA. III. IN QVADRAGESSIMA.

Erat Ihc̄ ejicienſ demonium. & rlq.

Incip. On ðære wæran tide ðe se mildheorta Hælend. wunode mid mannum on soðre mennisscnysse. wundra wyrcende. þa wearð him gebroht to sum wit seoc man wundorlic gedreht him wæs soðlice benæmed his gesihð ⁊ spræc.

Expl. Uton herian urne Drihten. ⁊ ꝥ [a] halige word. eac swilce lufian ⁊ mid geleafan geheal-dan :- Ðær is geunne se ælmihtiga wealdend. se ðe leofað ⁊ rixað a on ecnysse :- Amen :-

X. fol. 63. b. SEQ. SCI. EVANGELII SCD̄M IOH̄M.

In illo tempore. Abiit Ihs̄ tranſ mare Galileae. & rlq.

Incip. Se Hælend ferde ofer ða Galileiscan sæ þe is gehaten Tyberiadis. ⁊ him filigde micel mænigu. forðan þe hi beheoldan þa tacna þe he worhte ofer þam [b] untrumman [c] mennum.

Expl. We cwæðað nu mid fullum geleafan. ꝥ Crist is soð witega. ⁊ ealra witegena witega. ⁊ ꝥ he is soðlice þæs ælmihtigan godes sunu. eall swa mihtig swa his fæder. mid þam he leofað ⁊ rixað on annysse þæs halgan gastes abuton [d] ende. Amen :-

XI. fol. 60. DE ORATIONE MOYSI. IN MEDIA QUADRAGESSIMA.

Incip. Æfter þam þe Moyses se mæra Heretoga of Egypta lande. mid his leode ferde. ⁊ ofer þa Readan sæ siðedon mid fotum. ⁊ becom on to ðam westene. þa wann him on siðe Amaleh se Cyning mid his leode feohtende :-

Expl. Eadig byð se mann se ðe gemet wisdom. forðan ðe se wisdom is selra þonne sei-nende gold. ⁊ he ana is deorwurðra þonne þa dyran madmas :- ꝥ is wisdom. ꝥ man wislice lybbe. ⁊ his dæda gefadige to his Drihtnes willan. ꝥ he edlean underfo. on ðam ecan life. mid [e] þam ælmihtigan Gode þe on ecnysse rixað. AMEN :-

XII. fol. 75. b. DOM̄C PALMARUM. DE PASSIONE DOMINI.

Incip. Men þa leofestan. Drihtnes þrowunge we willað gedafenlice eow secgan on Engliscum gereorde. ⁊ þa gerynu samod na swa þeah to langsumlice. gyf we hit swa gelogian magon :-

Expl. Ac Crist aras swa ðeah. of þam deaðe gesund on þam þriddan dæge æfter his þro-wunge oferswyðdum deaðe :- Si him a wuldor mid his heofonlican fæder. ⁊ þam hal-gan gaste on anre godcundnysse on ecere worulde. Amen :-

XIII. fol. 85. b. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Leofan men. We habbað oft [f] gesæd ⁊ gyt secgað. þæt Cristes wihtwisnysse is swa mycel ꝥ he nolde niman mancynn neadunga of ðam deofle. buton he hyt forwyrhte :-

Expl. And Crist aras of deaþe on þone Easterlican Sunnan-dæg. þe nu bið on seofon niht-ton :- Be þam is gelimplicor þonne mare to reccenne. þonne nu si :- Ðam si wuldor ⁊ lof a to worulde. AMEN.

CYRICLICE ÐEAWAS FORBEODAÐ TO SECGENNE ÆNIG SPELL ON ÐAM ÐRIM *SWIG-DAGUM :-

Ad quæ verba, hanc notulam adſcripſit non nemo, Ðiſ niſ ne well gesæd. eodem quoque in loco, recenti manu (forte Joan. Joſcelini) ſcripta eſt monitio, qua ad folii 4. faciem ſecundam, mittitur Lector, ubi inter alia habentur hæc, On ðissum dagum we forlætað on urum weorsum gloria patri. for geomerunge þære halgan ðrowunge butan sum healic freolsdæg him on besceote :-

XIV. fol. 86. DIE DOM̄C PASCHE.

Incip. Oft ge gehyrdon embe ðæs Hælendes æriste. hu he on ðisum dæge of deaþe aras. *Vide ſupra.*

XV. fol. 92. DOMINICA. I. POST PASCHA.

Cum eſſet ſero die illo una ſabbatorum. & Rl.

Incip. Æfter ðæs Hælendes æriste wæron his discipuli belocene on anum huse. *v. ſupra.*

---

a Halige Godes word. *C.* *b* untrumum. *C.* *e* þam he leofað ⁊ rixað a butan ende. A-
c mannum. *C.* *d* ende. on ecnysse. Amen :- *C.* MEN. *C.* *f* gesæd. *C.* * Id eſt, *diebus ſilentii.*

XVI. fol.

XVI. fol. 97. b. DE LETANIA MAIORE.

Incip. Leofan men. Ðas dagas synd gehaten Letanie. þæt synd Gebed-dagas. on þissum dagum ƿe sceolon biddan ure eorðlicra ƿæstma genihtsumnysse. ⁊ us sylfum gesundfulnysse. ⁊ þæt gyt mare is. ure synna forgyfennesse:- ⁊ ƿe rædað on bocum þæt se geƿuna þissa Gang-daga ƿurd aræred on þone timan þe gelamp on anre burhscire þe Urgenna is genamod þæt ƿearð mycel eorð styrung. ⁊ feollon gehalgode Godes cyriceon. ⁊ manega hus hruran. ⁊ comon ƿilde deor ⁊ to sliton ⁊ abiton ealles to fela þurh Godes yrre. ⁊ ðæs Cyninges botl ƿearð mid heofonlicum fyre forbærned. ⁊ fela ungelimpa geƿearð for folces synnan:- ⁊ þa bead se Biscop Mamertus þreora daga fæsten. ⁊ þæt man halidom sceolde ƿyrðlice styrien. ⁊ mid ælmeslacum georne God gladian. ⁊ ꝥ manna gehƿylc unsceodum fotum þam halidome sceolde eadmodlice fylian. ⁊ ealle to Xpe geornlice clypian. ⁊ sona sƿa ꝥ gedon ƿæs. þa ƿæs sƿutele gesyne þæt heom God syððan uðelisse ⁊ miltse. Ne ƿearð næfre syððan þanon forð eft sƿylc gedrecednys innan þam lande. ac ƿearð þæt to bysne ƿide ⁊ side. ꝥ man þanon forð þa Gang-dagas on geƿunan hæfde. L. nu bidde ic ⁊ lære ælcne Cristene man þæt he þisse þreora daga fæsten rihte gehealde.

Expl. Ðe is mycle mare toƿard ⁊ ƿynsumre. þonne ƿe ðe gelædað to þæra soðfæstra eardunge. Ðonne gelædað þa englas þa saƿle in þone ƿuldorlican gefean neorxna ƿanges. þær heo forð ƿunað ⁊ ricsað mid Godes þam gecorenan. butan ælcum yfelum ⁊ earfoðum. a. oð ende, þær restað haligra manna saƿla oð domes dæg.

XVII. fol. 105. b. DOMC. II. DE LETANIA MAIORE.

Incip. Men þa leofestan. ƿe magon gehyran secgan be ure saƿle þearfe. forþon þe us is neod þearf þæt ƿe on þisse tide þa hƿile þe ƿe moton ⁊ magan. þæt ƿe geornlice us clænsian ⁊ frætƿien us sylfe mid godum dædum. to þam ecum leohte.

Expl. Ac uton nu tilian. men þa leofestan georlice þa hƿile þe ƿe magon. ꝥ ƿe motan blissian mid urum Drihtne ⁊ mid eallum his halgum þær is ece bliss ⁊ ece rest a in ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende. Amen.

XVIII. fol. 111. FERIA. III. DE LETANIA MAIORE.

Incip. Men þa leofestan. þys syndon halige dagas ⁊ halƿendlice. us to begangenne ⁊ to healdenne þurh rihtne geleafan mid fæstenum ⁊ mid ælmes sylenum sƿa urum saƿlum nyd þearflic is.

Expl. Geunne us þonne se ælmihtiga God. ꝥ ƿe to ðam heofonlican eþle becuman magon ⁊ moton. þær he leofað ⁊ ricsað mid fæder ⁊ suna. ⁊ mid þam halgan gaste. a a on ecnysse in ealra ƿorulda ƿoruld abutan ende. Amen:-

XIX. fol. 115. BE ANTECRISTE.

Incip. Leofan men. us is mycel þearf. þæt ƿe ƿære beon þæs egeslican timan þe nu toƿeard is:- Nu bið sƿyðe raðe Antecristes tima þæs ðe ƿe ƿenan magon.

Expl. Ðær næfre leofe ne gedælað. ne laðe ne gemetað. ne næfre dæg æfter dæge. ne niht æfter niht. ac þær bið ece bliss ⁊ ece ƿuldor. ⁊ ece gefea mid urum Drihtne. ⁊ mid his þam halgum heaƿum. a on ƿorulda ƿoruld. a butan ende. Amen:-

XX. fol. 123. b. IN ASCENSIONE DNI.

Primum quidem ſermonem feci. & rel.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on þissere Pistol-rædinge þe mannum on Ðunresdæg rædde þus cƿeðende. *Vide ſupra.*

XXI. fol. 131. b. IN DIE. SCO PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halgan Easterlican dæge. synd getealde fiftig daga to þisum dæge. *Vide ſupra.*

XXII. fol. 140. IN KL. MART. NATALE SCI GREGORII PAPAE.

Incip. Gregorius se halga Papa, Engliscre þeode Apostol. on þisum andƿeardan dæge. *Vide ſupra.*

XXIII. fol. 149. b. **PASSIO S̄CI PHILIPPI APOSTOLI.**

Incip. Philippus se Godes Apostol þe ƿe on þisum dæge ƿurþiað. *Vide ſupra.*

XXIV. fol. 151. **PASSIO S̄CI IACOBI APOSTOLI.**

Incip. Ƿe ƿurðiað eac on ðissere freolstide oþerne Apostol Iacob þone rihtƿisan. *v. ſupra.*

XXV. fol. 151. **INVENTIO SANCTE CRVCIS.**

Incip. Men ða leofestan. nu to dæg ƿe ƿurðiað þære halgan Rode gemýnd. *vid. ſupra.*

XXVI. fol. 153. **PASSIO S̄CORVM MARTYRVM ALEXANDRI. EVENTI. ET THEODOLI.**

Incip. On ðisum dæge ðroƿode sum arƿurðe Papa. Alexander gehaten. mid tƿam Mæsse-Preostum. Eventius ⁊ Ðeodolus. ætforan ðam Casere Aureliane.
Expl. Seo stoƿ hæfde sýððan sýmle hýra Biscop oð ðisne andƿeardan dæg:- Sý ðam ælmihtigan lof se ðe ana rixað. a on ecnýsse god. AMHN:-

XXVII. fol. 156. VIII. KL̄. IVLII. **NATIVITAS S̄CI IOH̄IS BAPTISTAE.**

Incip. Se Godspellere Lucas aƿrat on Xpes bec be acennednýsse Iohannes þæs Fulluhteres. *Vide ſupra.*

XXVIII. fol. 163. III. KL̄. IVLII. **S̄CORVM APL̄ORVM PETRI ET PAVLI.**

Venit Ihs in partes Cæsareæ Philippi.

Incip. Matheus se Godspellere aƿrat on þære Godspellican gesetnysse. *Vide ſupra.*

XXIX. fol. 166. **DE PASSIONE BEATORVM APL̄ORVM PETRI ET PAVLI.**

Incip. Ƿe ƿillað æfter ðisum Godspelle eoƿ secgan þæra Apostola drohtnunge. *v. ſupra.*

XXX. fol. 172. b. **PASSIO S̄CI PAVLI APOSTOLI.**

Incip. Godes gelaðung ƿurðað ðisne dæg þam mæran Apostole Paule to ƿurðmýnte. *Vide ſupra.*

XXXI. fol. 181. KL̄. SEPTEMB̄. **ASSVMPTIO SCĀE MARIAE.**

Incip. Hieronimus se halga sacerd aƿræt ænne Pistol be forðsiðe þære eadigan Marian. *Vide ſupra.*

XXXII. fol. 190. **PASSIO S̄CI BARTHOLOMEI APL̄I.**

Incip. Ƿýrd ƿriteras secgað ðe ðrý Leodscýpas sýnd gehatene India. *Vide ſupra.*

XXXIII. fol. 200. **BE ÐAM ÐE ÐAM SACERDE NAHT NE FREMAÐ ÐÆT HE RIHTƿIS BEO. GYF HE ÐAM VNRIHTƿISAN STYRAN NELE HEORA VNRIHTES.**

Se halga Apostol Paulus læreð ælcum Mæsse-Preoste þe Godes folce to lareoƿe geset bið. ꝥ heora nanne ƿandige for nanes mannes ege. ne for lufe. ne for sceame. ne for nanum sceatte. ꝥ hi ne bodian ælcon menn hƿæt heom sý to donne. ⁊ hƿæt to forganne. gýf hi sýlfe ƿillað. ꝥ heom beo geborgen on Domesdæg beforan Gode sýlfum.

BE MÆSSE-PREOSTES DROHTNVNGE.

Incip. Ælc Mæsse-preost sceal beon sƿa he gehaten is sacerd. ꝥ is Grecisc ƿord. ⁊ is on Leden Sacrum dans.
Expl. Eall þis is gecƿeden be Biscopum. ⁊ be Mæsse-Preostum. þe Godes folc on Domes dæg to ðam dome lædon sculon. ælc þone dæl þe him her on life ær betæht ƿæs.

XXXIV. fol.

XXXIV. fol. 201. DE NATIVITATE SCAE MARIAE.

Incip. Men ða leoꝼeꞅtan. ƿeoꞃðian ƿe nu on andƿeaꞃdnyꞅꞅe þa ᵹebyꞃd-tide þæꞃe eadiᵹan ꝼæmnan ꞅca MARIAN. Seo ƿæꞅ cennyꞅtꞃe uꞃeꞅ Dꞃihtneꞅ Hælendeꞅ Cꞃiꞅteꞅ.
Expl. Nu ƿe ᵹeaꞃe ƿitan þæt heo mæᵹ æthiꞃe þam deoꞃan ꞅunu biddan. ꞅƿa hƿæt ꞅƿa heo ƿile beon ðinᵹeꞃe to uꞃum Dꞃihtne. þæt he uꞅ ꝼoꞃᵹyꝼe ᵹeꞃibꞅum liꝼ ꝼoꞃ hiꞃe bene. ⁊ ece eadiᵹnyꞅꞅe. a butan ende. ᵹod uꞅ to ðam ᵹeꝼultumiᵹe. AMEN.

XXXV. fol. 212. DEDICATIO AECCLESIAE SCI MICHAHELIS ARCHANGELI.

Incip. Maneᵹum iꞅ cuð ꞅeo haliᵹe ꞅtoꞃ Scae Michaheleꞅ on þæꞃe dune þe iꞅ ᵹehaten Gaꞃᵹanuꞅ. *Vide ſupra.*

XXXVI. fol. 221. KL. NOVEMB. NATALE OMNIVM SCORVM.

Incip. Haliᵹe laꞃeoꞃaꞅ ꞃæddan þæt ꞅeo ᵹeleaꝼꝼulle ᵹelaðunᵹ þyꞅne dæᵹ eallum halᵹum to ƿyꞃðmynte mæꞃꞅiᵹe. *Vide ſupra.*

XXXVII. fol. 225. b. *Deſideratur Rubrica, quæ ſic ſe habet in aliis* MSS.

EVANGELIVM. IN FESTIVITATE OMNIVM SCORVM.

Videnſ turbaſ Ihſ. aſcendit in montem. & rel.

Incip. Ðæt haliᵹe Godꞅpell þe nu lytle æꞃ ætꝼoꞃan eoꞃ ᵹeꞃæd ƿæꞅ. *Vide ſupra.*

XXXVIII. fol. 230. DE VNO CONFESSORE.

Vigilate ergo. & reliqua.

Incip. Matheuꞅ ꞅe Godꞅpelleꞃe uꞅ ꞅæde on ðiꞅum Godꞅpelle ꝥ uꞃe Hælend Cꞃiꞅt. *v. ſupra.*

XXXIX. Exſcinditur ſuperioris Hom. concluſio cum ſequentiſ Exordio, quæ ſic ſe habet.

Expl. Giꝼ ƿe ꞅoðlice Cꞃiꞅtene beoð. þonne ꞅceal uꞅ nan ꞃoꞃuld ᵹeꞅtꞃeon beon ꞅƿa inmede ꞅƿa uꞃeꞅ Dꞃihtneꞅ luꝼu. ꝼoꞃðan þe he iꞅ to luꝼienne oꝼeꞃ ealle ðinᵹ. Se ðe leoꝼað ⁊ ꞃixað on ealꞃa ƿoꞃulda ƿoꞃuld. Amen :-

XL. fol. 242. b. ITEM ALIA.

Incip. Leoꝼan menn. Ðeoꞅ ꞅymbelnyꞅꞅ þiꞅꞅeꞃe Cyꞃcan halᵹunᵹe. iꞅ uꞅ to ᵹemynde. ⁊ to mundbyꞃde. ⁊ ꝼꞃam Godeꞅ ꝼoꞃeꞅceaƿunᵹe ᵹeꞅett ⁊ ᵹemæꞃꞅod.
Expl. And ꝥ iꞅ ꞅƿyðe ꞃihtlic ⁊ þeaꞃꝼlic dom. ⁊ Gode ᵹecƿeme. ⁊ ꞅe ðe þæne dom ᵹehealdað he ᵹeeaꞃnað him ꞅylꝼum ƿitodlic dom þæne betꞅtan. æt ðam ðe on heoꝼonum leoꝼað ⁊ ꞃixað in ealꞃa ƿoꞃulda ƿoꞃuld a butan ende. Amen :-

fol. 247. *Symbolum Nicaenum Saxonicè.*

Incip. Ic ᵹelyꝼe on ænne God ꝼædeꞃ ælmihtiᵹne.

Hic deſinit Codex, quem ſuperioris partem alteram eſſe, oſtendit Index, qui exſtat inter Eadrici Computum & lib. ſuperioris fol. primum, eadem manu, quâ liber ipſe, ſcriptus. Idem etiam oſtendit concluſio ultimæ Hom. ſuperioris libri, quæ Bibliopegi errore in hujus Cod. fol. nono, præpoſterè locatur mihi autem Ordinem Indicis ſequendum arbitratus, binas alias Homilias, alienâ manu ſcriptas. (quæ Homiliæ in ſuperiori libro ultimæ continuationem rumpunt) quod in Indice non reperiuntur, hic locandas putavi.

XLI. fol. 1. DE DIE IVDICII.

Incip. Leoꝼan men. utan don ꞅƿa uꞅ mycel þeaꞃꝼ iꞅ. beon ꞅƿyðe ᵹemyndiᵹe uꞃe aᵹenꞃe þeaꞃꝼe. ⁊ ᵹeþencan ᵹelome hu læne þiꞅ liꝼ iꞅ. ⁊ hu eᵹeꞅlic ꞅe dom iꞅ þe ealle men to ꞅculon on ðam micclan dom dæᵹe. þonne ᵹod demeð manna ᵹehƿilcum be æꞃꞃan ᵹeƿyꞃhtan.
Expl. Ðæꞃe næꝼꞃe leoꝼe ne ᵹedælað ne laðe ne ᵹemetað ac þæꞃ halᵹe heaƿaꞅ ꞅymle ꞃuniað on ƿlite ⁊ on ƿuldꞃe ⁊ on ƿynꞅumneꞅꞅe. Ðæꞃ bið mæꞃð ⁊ myꞃhð ⁊ ece bliꞅ mid Gode ꞅylꝼum ⁊ mid hiꞅ halᵹum in ealꞃa ƿoꞃulda ƿoꞃuld a butan ende. Amen.

XLII. fol. 5. Alexandri. Euentii & Theodoli, *manu recentiori.*

Incip. On ðissum dæge ƿe ƿurðiað mid lofsangum þone halgan Papan þe is gehaten Alexander.
Expl. Æfter sumum fyrste het se foresæda cwellere þone halgan Alexandrum to him gelædan mid þam twam Mæsse-preostum. ⁊ se manfulla him to cwæð. Alexander Papa ic axie æresst ðe. & reliqua.

Quæ verba, ſequitur hæc Nota. ꝥ her to lafe is. þu findst æfter þam spelle de inventione scæ Crucis mid ðissum tacne ☧ *quod quidem ſignum iterum occurrit in margine fol.* 159. *ad hæc verba.* Alexander Papa. Ic sece æresst æt ðe, &c.

Cod. JVNII. 23. *Codex memb. in octavo grandiori, paulo poſt Conquæſtum Ang. Scriptus, in quo continetur Collectio Hom. Saxon. una cum aliis Tractatulis ordine deſcribendis.*

I. fol. 1. EXAMERON ANGLICE.

Incip. On sumum oðrum spelle ƿe sædon hƿilon ær. hu se ælmihtiga God ealla þing gesceop binnan syx dagum. ⁊ seofan nihtum. ac hit is sƿa mænig feald ⁊ sƿa mycel on andgite ꝥ ƿe ne mihton secgan embe ꝥ sƿa sƿa ƿe woldan on þæm ærran cwide. ne ƿe gyt ne magon sƿa micclum eoƿ secgan on þam deoran andgyte:-
Expl. Uton forðig hogian her on þisum life. ꝥ ƿe mid geornfulnesse gewilnian æfre þære betenan lifes on þære ecan blisse mid urum Hælende Criste. sƿa sƿa he us behaten hæfð. Se þe leofað ⁊ rixað mid his leofan fæder and þam halgan Gaste on anre Godcundnysse. ana soð scippende ealra þinga. AMEN:-

II. fol. 10. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððan he to ðyssum life com. *Vide ſupra.*

III. fol. 16. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen man sceal æfter riht cunnan. *Vide ſupra.*

IV. fol. 23. SERMO DE DIE IVDICII.

Interrogatus autem Ihs a Phariseis. quando uenit regnum Dei. & rel.

Incip. Seo halie Cristes-boc ðe embe Cristes ƿundra spreceð. segð ꝥ þas Sunder-halgan on sumne sæl ahsodon urne Hælend Drihten Crist ymbe hys to cyme.
Expl. Soðlice þe halgan riðiað mid Criste to heofonan rice mid hys halgum englum. ge ƿeras ge ƿifmenn. sƿa sƿa hi on ƿorulde lyfodon. ⁊ riððan ƿuniað gesælige mid him on unasecgendlicere blisse. a butan ende. Amen:-

V. fol. 30. b. DE AVGVRIIS.

Incip. Se Apostol Paulus ealra þeoda lareoƿ. manode þe Cristenan þe he silf ær to geleafan gebigde on anum Pistole. ꝥ is Ærende-gewrite. þus cweðende. Fratres. spiritu ambulate. & desideria carnis non perficietis, &c. Mine gebroðra farað on gaste. ꝥ is on gastlicere drohtnunge.
Expl. Nu behofað ure freodom. æfre Godes fultumes. for þan þe ƿe ne doð. nan God buton Godes gife. Se us gewissige a on þissere ƿorulde. ⁊ to þam eccan life gelæde. þurh hine sylfne. sƿa sƿa he ðam eallum behet þe hine lufiað. Si him lof ⁊ wuldor a to ƿorulde. AMEN.

VI. fol. 35. b. DE DOCTRINA APOSTOLICA.

Incip. On manega ƿisan lærð Godes lar þa Cristenan on þære lare is ægðer ge liðnis ge stiðnis. forðan ðe ealle men ne magon anes modes beon.
Expl. And se hopað to Criste becumað to miltsunge. huru on Domes-dæge for ðæs Hælendes godnysse. Se us gelæde to ðam ecan life. AMEN.

VII. fol. 40. b. DE DILECTIONE DEI ET PROXIMI.

Incip. Læwede men behofiað ꝥ him lareowas secgan þa Godspellican lare. *Vide ſupra.*

VIII. fol. 47. b. DE VISIONIBUS FURSEI ET DRITHELMI.

Incip. Men þa leofestan. Paulus se Apostol ealra þeoda lareow awrat be him sylfum. *Agit autem de Furſeo ſolo. Vide ſupra.*

IX. fol. 53. b. DE VISIONIBUS DRITHELMI.

Incip. Beda ure lareow awrat on þære bec þe is gehaten Historia Anglorum. *Vide ſupra.*

X. fol. 57. HORTATORIUS SERMO DE EFFICACIA SCE MISSÆ.

Incip. We rædað gehwær on halgum Gewritum. ꝥ se halige Mæsse micclum fremige. *v. ſupra.*

XI. fol. 58. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod.*

DE TRIBUS ORDINIBUS SECULI.

Incip. Is nu swa ðeah to witenne ðæt on ðissere worulde synd þreo endebyrdnyssa. on annysse gesette. ꝥ synd Laboratores. Oratores. Bellatores.

Expl. Ac hi forbæron ehtnysse arleasra cwellera. ⁊ heora lif sealdon mid unsceððignysse. for Godes geleafan. ⁊ hi mid Gode nu libbað. forþan þe hi forbæron. ⁊ furðon noldon ænne fugol acwellan :-

XII. fol. 59. DE COGITATIONIBUS.

Incip. Se swicola deofol ðe syrwð embe mancynn arent yfele geþohtas ⁊ þwyrlice ongean God. on ðæs mannes heortan. ꝥ he mage hine gebringan on orwennysse. ꝥ he ortruwian sceole be Godes mildheortnysse for þam manfullan geþohtum.

Expl. Swa eac ure ælc æt þam ælmihtigan Gode underfehð þa mede be his modes fadunge swa yfel swa God. swa hwæðer swa he lufode. forþan ðe Crist a gylt ælcum be his dæde :-

fol. 59. b. *Nota de Abſtinentia, tempore Quadrageſimæ, &c. De Decimis ſolvendi, &c.*

Incip. Læwedum mannum is to witanne. ꝥ hi sceolon healdan heora clænnysse.

XIII. fol. 59. b. DE INFANTIBUS (NON BAPTIZATIS.)

Incip. We biddað eow men. ⁊ beodað on Godes naman. ꝥ ge wislicor ⁊ wærlicor don embe eower hæþenan cild. þonne ge oð þis dydon. ꝥ swa fela sawla Gode ne losian. swa her doð betweox eow.

Expl. Oððe mid wæde. oððe mid ænigum ungewæde. forþam þe hit sceal eft of deaðe arisan on Domes-dæg. gif hit ær cucu wæs innan þære modor. ⁊ hæfð þonne helle wite. gif hit Hæþen acwylð :-

XIV. fol. 60. DE SANGUINE [PROHIBITO.]

Incip. Her geswutelað on ðysum gewrite. hu God ælmihtig forbead mancynne ælces cynnes blod to etenne :-

Expl. Ic ne mæg for sceame þa sceandlican dæda. ꝥ ænig mann sceole etan onganga swa fullice secgan. swa hit fullic is. ac ꝥ næfre ne deð nan ðæra manna ðe deah :-

XV. fol. 61. DE SEPTIFORMI SPIRITU.

Spiritus sanctus, &c.

Incip. Isaias se witega awrat on his witegunge be þam Halgan gaste. *Vide ſupra.*

XVI. fol. 63. *Deſideretur Rubrica.*

Incip. Wird writeras us secgað ða ðe awritan be Cyningum. ꝥ þa ealdan Cyningas on ðam ærran timan hogodon hu hi mihton heora byrðena alihtan forþan ðe an man ne mæg æghwar beon. ⁊ æt somne. ealle þing aberan. þeah ðe he anweald hæbbe :-

Expl. Forþan ðe God is soðfæstnyss. ⁊ he soðfæstnysse lufað. ⁊ he ealle ða forðeð. þe leasunga sprecað. swa swa hit on Leden stent ðysum wordum awriten. Perdes omnes qui loquuntur mendacium :-

XVII. fol. 65. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Forlæte ælc Cristen men stala ⁊ leasunge. morðdæda ⁊ mane aþas. wycce cræftas ⁊ wiglunga. ⁊ þa mycclan drucennesse þe man slihtas ofcumað. ⁊ þa fracodan forligra.
Expl. Se Drihten us to ðam gefultumie þe leofað ⁊ ricsað a in anre Godcundnysse fæder ⁊ þe Halige gast buton ælcum ende. AMEN :-

XVIII. fol. 66. *Deſideratur Rubrica, quae in al. Cod.*

QVOMODO ACITOFEL ET MVLTI ALII LAQ. SE SVSPEND.

Incip. Is nu eac to witanne. ꝥ man witnað for oft þa arleasan sceaðan. ⁊ þa swicolan þeofas. ac hi nabbað nan edlean æt þam ælmihtigan Gode.
Expl. Gescylde us se Sceppend þe gesceop us to mannum. wið þæs deofles swicdom þe syrwð embe us. ⁊ us mildheortlice gelæde to þam ecan life. on þam is ece wuldor on ealra woruld. Amen :-

XIX. fol. 68. IN NATALE VNIVS APL̄I.

Incip. Des Apostolica dæg manað us to sprecenne. ⁊ sum þing eow to secgenne. *Vide ſupra.*

XX. fol. 70. b. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod.*

IN NATALE PLVRIMORVM MARTYRVM.

Deſignauit Dnſ & alioſ ſeptuaginta duoſ. & rel. AD VNVM SERMONEM.

Incip. Se Hælend geceas him to eacan þam twelf Apostolum twa ⁊ hundseofontig leorning-cnihta ⁊ sende hi twam ⁊ twam. ætforan him to ælcere byrig ⁊ stowe.
Expl. Se mildheorta Drihten þe þisne middan-eard alysde. ⁊ his Apostolas ⁊ Leorning-cnihtas us to lareowum gesette. gelæde us to þam ecan life þyder þe he us gelaðode þurh hi. ⁊ þurh heora æfter-gengan :- Sy him a wuldor. ⁊ lof ealra his wel dæda. Amen :-

XXI. fol. 73. b. NATALE SC̄ORVM MARTYRVM.

Cum audieritiſ prelia et ſedictioneſ. nolite terreri, & relq;

Incip. Se Hælend foresæde his Leorning-cnihtum þises Middan-eardes frecednyssa. *v. ſupra.*

XXII. fol. 78. IN NATALE VNIVS CONFESSORIS.

Homo quidam peregre proficiſcenſ. uocauit ſeruoſ ſuos. & tradidit illiſ bona ſua. & rel.

Incip. Ure Drihten sæde ðis bigspell his Leorning-cnihtum :- He cwæð ꝥ sum rice man. *Vide ſupra.*

Codici deſunt fol. 83 & 84, quæ complectebantur iſtius Hom. Concluſionem, cum illius quæ ſequitur DE VIRGINIBVS, Exordio, ſic autem incipit. Se Hælend sæde gelomlice Bigspel be gehwilcum þingum, & ſic

XXIII. *Expl.* Se þe leofað ⁊ rixað mid his heofonlican fæder. ⁊ þam halgan gaste on ealra worulda woruld. AMEN :- *Vide. ſupra.*

XXIV. fol. 87. b. IN DEDICATIONE AECCLESIAE.

Incip. Mine gebroðra ða leofestan. we wyllað sume tihtendlic spræce wið eow habban. *Vide ſupra.*

XXV. fol. 95. SERMO AD POPVLVM.

Incip. We ræddon on ðam ærrum Gewritum. hu se ælmihtiga God. se ðe ne ongan næfre. se þe ana is soð God. gesceop ealle þing gesewenlice ⁊ ungesewenlice. þurh his soðan wisdom. ⁊ se wisdom is witodlice his sunu ure Hælend Crist se ðe us alysde.

Expl.

Expl. Geðiðige us se ælmihtiga God. ꝥ ƿe magon eoƿ secgan his halgan lare oft. ⁊ eoƿ gehyrsumnysse. ꝥ ge ða lare aƿendon to ƿeorcum eoƿ to þearfe. se þe leofað ⁊ rixað a to populde. AMEN:-

XXVI. fol. 99. b. ALIA (Concio.)

Incip. Læreðe menn behofiað goddre lare. sƿyðost on ðysum timan. þe is geendung þysre ƿorulde. ⁊ beoð fela frecednysse on mancynne. ær ðan ðe se ende becume. sƿa sƿa ure Drihten on his Godspelle cƿæð to his Leorning-cnihtum.

Expl. For sƿylcum bebodum ƿe secgað eoƿ þas lare. ꝥ ge æfre gelyfon. on þone ælmihtigan God. se þe ealle gesceafta gesceop þurh his mihte. þam sy ƿuldor ⁊ lof a to populde. AMEN:-

XXVII. fol. 101. b. DE POPULO ISRAHEL QUANDO VOLUERIS.

Incip. Ƿe habbað nu gesæd sƿa ƿe sceortlicost mihton. on þam ærran cƿyde. hu se ælmihtiga God his agen folc ahredde fram Faraones þeoƿte. ⁊ hu hi riðodon ofer ða Readan sæ. ⁊ he hi afedde feoƿertig geara mid heofonlicum mete.

Expl. Gerihtlæce us se leofa Drihten Crist. ⁊ us gerenie to his ƿillan æfre. þam is ƿuldor ⁊ lof a to populde. AMEN:-

XXVIII. fol. 105. SERMO EXCERPTUS DE LIBRO IUDICUM.

Incip. Æfter ðam ðe Moyses se mæra Heretoga ꝥ Godes folc gelædde of Pharaones þeoƿte. ofer ða Readan sæ. ⁊ God him æ gesette. ⁊ æfter ðam ðe Iosue be Godes sylfes ƿissunge ꝥ manncynn gebrohte mid sƿyðe micclum rige to ðam behatenan earde.

Expl. On Engla land eac oft ƿæron Cyningas sigefæste þurh God. sƿa sƿa ƿe secgan gehyrdon. sƿa sƿa ƿæs Ælfred Cyning. þe oft gefeaht ƿið Denan. oð ꝥ he sige geƿann. ⁊ bereðode his leode:- Sƿa gelice Æþelstan. þe ƿið Anlaf gefeaht ⁊ his fyrde ofsloh. ⁊ aflymde hine sylfne. ⁊ he on sibbe geƿunode syððan mid his leode:- Eadgar se æðela ⁊ se anræda Cyning arærde Godes lof. on his leode gehƿær. ealra Cyninga sƿyðost ofer Engla þeode. ⁊ him God gefylde his ƿiðer-ƿinnan a Cyningas ⁊ Eorlas ꝥ hi comon him to. butan ælcum gefeohte. friðes ƿilniende. him underþeodde. to þam ðe he ƿolde. ⁊ he ƿæs geƿurðod. ƿide geond land:- Ƿe geendiað nu þysne cƿyde þus. þanciende þam ælmihtigan ealra his goddnyssa se þe æfre rixað on ecnysse. AMEN.

XXIX. fol. 116. DE DUODECIM ABUSIUIS SCDM DISPUTATIONEM S. CYPRIANI EPI ET MARTYRIS.

Incip. Nu synd tƿelf Abusiua. ðæt synd tƿelf Unðeaƿas. þa ƿe eoƿ secgað on Leden. ⁊ syððan on Englisc. Duodecim Abuſiua ſunt ſeculi. Hoc eſt. Sapienſ ſine operibuſ boniſ. Senex ſine Religione. Adoleſcenſ ſine obedientia. Diueſ ſine Elemoſina. Femina ſine Pudicitia. Dominuſ ſine uirtute. Xpianuſ contentioſuſ. Pauper ſuperbuſ. Rex iniquuſ. Epiſcopuſ neglıgenſ. Populuſ ſine Diſciplina. Plebſ ſine Lege. & ſic ſuffocatur Iuſtitia Dei.

Expl. Se Hælend us gerysige to his ƿillan symle. ꝥ ure sapla moton siðian eft to him æfter urum life. to þam ecean life. ꝥ he ure sapla underfo þe hi asende to þam lichaman. Si him a ƿuldor ⁊ ƿurðmynt. Amen:-

XXX. fol. 122. INTERROGATIONES SIGEWLFI PRESBITERI.

Incip. Sum geþungen lareoƿ ƿæs on Engla þeode. Albinus gehaten.

Expl. Forðan ðe ƿe habbað þa nyd behefostan axunga nu aƿritene.

XXXI. fol. 131. b. SERMO EXCERPTUS DE LIBRO REGUM.

Incip. Saul hatte se forma Cyning. þe ofer Godes folc rixode. se ƿæs to Cyninge ahafen sƿyðor for ðæs folces gecorennysse þonne þurh Godes ræd:-

Expl. Ac ƿe cƿeðað to soðan. se þe synnum gehyrsumað ⁊ Godes beboda forsyhð. nu on þæs Godspelles timan. ꝥ he byð þam cynegum gelic. þe gecuron deofol-gyld. and heora scyppend forsaƿon. se ðe soðlice is God. ana ælmihtig æfre rixigende. þam sy a ƿuldor on ealra populda populd. AMEN:-

XXXII. fol. 140. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Us se lareoƿas ⁊ us se leorneras ⁊ þa halgan Apostolas ⁊ ure Biscеoƿas beodað eallum þæm Mæsse-preostum þe heom under þeodde syndon. ꝥ hi heora hadas on riht gehealden ⁊ Gode bysne ætyƿan Godes folce þe hi gerihtan sceolon:-

Expl. Uton ƿe þonne geearnian þa hƿile þe us God þisses lifes geunnan ƿillæð ƿe ne syn æfre mid arleasum monnum ⁊ synfullium ƿitned. ac ƿe geearnien ꝥ ƿe moten mid rihtƿisum monnum. ⁊ mid mildheortum becuman to þære ecan eadignisse. ⁊ rixian mid urne Drihtne a a on ƿuldres ƿonge butan elcum ENDE:-

Quæ ſequuntur Prognoſtica, manu recentiori ſive Normanno-Saxonica, ſunt conſcripta. Rubricæ in exemplari deſunt, eas tamen quas doctiſſimus Junius dandas cenſuit, ex illius Apographo deſcriptas ſuis in locis ponendas exiſtimamus.

33. fol. 148. *Somniorum eventus juxta ætates Lunæ.*

Incip. Ðære æresten nyhte þonne niƿe Mone byðe cymen.
Expl. Ðæt bið æfre buton fræcnesse:-

34. fol. 148. b. CONSIDERATIO ÆTATVM LVNÆ IN NATIVITATIBVS.

Incip. Se ðe bið acenned on an nihtne Mona.

35. CONSIDERATIO SINGVLORVM TOTIVS HEBDOMADÆ DIERVM IN MODO GENITIS.

Incip. Sƿa hƿilc man sƿa on Sunnan-dæg.

36. CONSIDERATIO KALENDARVM IANVARII SECVNDVM SINGVLOS TOTIVS HEBDOMADÆ DIES.

Incip. Gif Middan-ƿintres messedæg bið on Sunnan-dæg.

37. fol. 150. b. TONITRVVM CONSIDERATIO, SECVNDVM SINGVLOS TOTIVS HEBDOMADÆ DIES.

Incip. On anƿardne gear gyf hyt þunrie on Sunnan-dæg.

38. SOMNIORVM DIVERSITAS.

Incip. Gyf mon meteð. ꝥ he geseo earn on his heafod unfan gesettan.
Expl. Gyf man mæte. ꝥ he byrnende candele on handa habbe. god ꝥ byð:-

39. ÆTATES LVNÆ REBVS GERENDIS IDONEÆ.

Incip. On an nihte Monan. fær to Cyninge. ⁊ bidde þes þu ƿille.
Expl. On xvii nihte Mone. gyf þu ƿylle hus timbrian. ber ꝥ timber.....

Cod. JVNII. 24. *Codex membr. in Quarto litteris grandiuſculis ſed Normanno-Saxonicis ſcriptus, in quo continetur collectio Homiliarum, quæ ſequuntur.*

I. pag. 1. IN NATALE SC̄I CEADDE EP̄I ET CONFESSORIS.

Incip. Men þa leofestan. Ic eoƿ ongin nu secgan be þam life þes halgan ƿeres Sce̅ Ceaddan þes Biscopes. hu he dyde in ðam Biscopdome oððe er þam Biscopdome. þeah ƿe nen geþinga magen becuman to eallum þam megenum his ƿeorca. forþon þe in him sƿa sƿiðenes ꝥ he herinesse sohte fram mannum. sƿa sƿiðe sƿa in him ƿes. ꝥ he eall his megen ƿolde mannum miðan:-

Expl. Bidden ƿe nu men þa untodeledlican þrinnesse. ꝥ ƿe mid þam benum þes halgestan ƿeres sce̅ Ceaddan seon gefultummade. ꝥ ƿe geearnian ꝥ ƿe magen becuman to þam geferscipe haligra Biscopa. ⁊ eadigra gasta forgifendum urum Drihtne Ðelendum Criste se leofað ⁊ rixað mid ðam feder. ⁊ mid þam haligan gaste. in eallre ƿoruldа ƿoruld. AMEN:-

II. pag. 18. NATIVITAS SC̄I IOH̄IS BAPTISTÆ.

Incip. Se Godspellere Lucas ƿrat on Cristes-bec be acennednesse Iohes þes fulluhteres.
Vide ſupra.

III. pag. 36.

III. pag. 36. PASSIO SCORUM APLORUM PETRI ET PAVLI.

Venit Ihc in parteſ Cæſareæ Philippi. & rl.

Incip. Matheus se Godspellere aƿrat on þæra Godspellican ȝesetnesse þus cƿeþende. Drihten com. *Vide ſupra.*

IV. pag. 41. DE PASSIONE BEATORUM APLORUM PETRI ET PAVLI.

Incip. Ƿe ƿillað æfter þisum Godspelle eoƿ ȝereccan þæra Apostola drohtnunga. *v. ſupra.*

V. pag. 55. COMMEMORATIO SCI PAVLI APOSTOLI.

Incip. Godes ȝelaðunȝ ƿurðaþ þysne dæȝ þam mæran Apostole Paule to ƿurðmynt. *v. ſupra.*

VI. pag. 78. PASSIO SCI LAVRENTII MARTYRIS.

Incip. On Decies daȝum ƿes ƿelhreoƿan Caseres. *Vide ſupra.*

VII. pag. 92. ASSVMPTIO SCAE MARIAE VIRGINIS.

Incip. Hieronimus se halȝa Sacerd aƿrat ænne Pistol. *Vide ſupra.*

VIII. pag. 112. PASSIO SCI BARTHOLOMEI APOSTOLI.

Incip. Ƿyrd ƿriteras secȝað þ þry leodscipas synd ȝehatene India. *Vide ſupra.*

IX. pag. 136. DECOLLATIO SCI IOHANNIS BAPTISTE.

Miſit Herodeſ & tenuit Iohannem. & rel.

Incip. Marcus se Godspellere aƿrat on Cristes-bec. be þam mæran Fulluhtere Iohe. þæt se ƿælhreoƿa Cyninȝ Herodes hine ȝehæfte. ⁊ on cƿeartenne sette for his broþor ƿife Herodiaden.
Expl. Ðæs dæȝ ⁊ ðis lif is behaten rihtƿisum cristenum. to þam us ȝelæde se mildheorta Drihten. Se ðe leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid halȝum ȝaste a butan ende. Amen:-

X. pag. 152. NATIVITAS SCAE MARIE VIRGINIS.

Incip. Men þa leofestan. ƿe synd ȝemunȝode þurh þises dæȝes ƿyrðmynt. þe ƿe ƿurðiað to lofe þære eadiȝan Marian. eoƿ nu to secȝenne sum ðinȝ be hyre.
Expl. Nu ƿille ƿe eoƿ secȝan sum ðinȝ eoƿ to lare for ðises dæȝes mærðe þe eoƿ maȝe to trymminȝe ȝif ȝe þa halȝan lare ȝehyran ƿyllað. ⁊ hyre deorƿyrsse on diȝlum andȝite under-nyman ƿyllað on encundre heortan:-

XI. pag. 155. INCIPIT. DE SCA VIRGINITATE.

Incip. Se halȝa Hælend Crist. ⁊ se heofonlican æþelinȝ of his ælmihtiȝan fæder ƿæs ærre acenned butan ælcere moder on ðære micclan ȝodcundnysse.
Expl. Geƿissiȝe us se Hælend to his ƿillan a. ⁊ he us ȝelæde to þam ecan life þam is ƿuldor ⁊ ƿurðmynt a to ƿorulde. Amen:-

XII. pag. 179. DEDICATIO SCI MICHAELIS ARCHANGELI.

Incip. Maneȝum is cuð seo haliȝe stoƿ sce Michaeles. *Vide ſupra.*

XIII. pag. 198. IN NATALE OMNIVM SCORVM.

Incip. Haliȝe lareoƿas ræddon þ seo ȝeleaffulle ȝelaþunȝ. *Vide ſupra.*

XIV. pag. 209. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod.*

EVANGELIVM. IN FESTIVITATE OMNIVM SCORVM.

Incip. Ðæt haliȝe Godspell þe nu lytle ær ætforan eoƿ ȝesæd ƿæs. *Vide ſupra.*

XV. pag. 219. IN NATALE SCI CLEMENTIS MARTYRIS.

Incip. Men þa leofestan eower geleafa biþ þe trumra gif ge gehyrað. *Vide ſuprà.*

XVI. pag. 239. IN NATALE SCI ANDREE APLI.

Incip. Crist on sumere tide ferde wið þære Galileiscan sæ. *Vide ſupra.*

XVII. pag. 252. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod.*

PASSIO SCI ANDREAE APOSTOLI.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes þrowunge.
Vide ſupra. & nota, quod à Cod. pag. 252. (ob fol. tranſpoſitionem) eundum eſt ad pag. 275.

XVIII. pag. 290. SERMO IN NATALE VNIVS CONFESSORIS.

Vigilate ergo.

Incip. Matheus se Godspellere us sæde on þyssum Godspelle.
Vide ſupra. Et nota, quod à cod. pag. 294, redeundum eſt ad pag. 253.

XIX. pag. 261. DE EXAMERON. ÐÆT IS. BE GODES SIX DAGA WEORCUM.

Incip. On sumum oðrum spelle we sædon hwilon ær.
Vide ſupra. Et nota, quod à Cod. pag. 278, eundum eſt ad pag. 295.

XX. pag. 300. INTERROGATIONES SIGEWLPÐI PRESBYTERI. (*Ex Alcuino.*)

Incip. Sum geþungen lareow wæs on Engla lande Albinus gehaten. ⁊ hæfde mycele geþinga. Se lærde manega þæs Engliscan mennisces on belicum cræfte. swa swa he wel cuþe. ⁊ ferde syððan ofer sæ to þam snoteran Cyninge Carolus gehaten. se hæfde mycelne cræft for Gode ⁊ for worulde. ⁊ he wislice leofode:- To þam com Albinus se æþela lareow. ⁊ on his anwealde ælþeodig wunode on sce Martines Mynstre. ⁊ þær manega gelærde mid þam heofonlican wisdome. þe him se Hælend forgeaf. þa on sumne timan Sigewulf Mæsse-preost hine befran gelome feorran mid gewitum be gehwylcum cnottum þe he sylf ne cuþe on þære halgan bec þe is gehaten Genesis.
Expl. Se sunu ana is soðlice acenned æfre of þam fæder butan ælcere meder. ⁊ eft of Marian butan eorðlicum fæder. þ he us alysde ⁊ life forgeafe on his heofenlican wuldre mid his halgum englum:- Ðæs we him þanciað on urum þeowdome. ⁊ his halgan fæder þe hine asende to us. þam is a wurðmynt mid þam Halgan Gaste. on ealra worulda worulde. we cweðað. AMEN:-

XXI. pag. 329. DE OCTO VITIIS. ET DE. XII. ABVSIVIS. (*ex S. Patricio.*)

Incip. Omnia nimia nocent. & temperantia mater uirtutum dicitur:- Ðæt is on Englisc. ealle ofer-done þing deriað. ⁊ seo gemetegunge is ealra mægna modor:- Se ofer-fylla on æte ⁊ on wæte deð þone man unhalne. ⁊ his saple Gode lædetteð.
Expl. Se Hælend us gewissige to his willan symble. þ ure sawla moton siðian eft to him æfter urum life. to þam ecan life. þ he ure sawla underfo. þe hi ær asende to þam lichaman:- Sy him a wuldor ⁊ wurðmynt. Amen:-

XXII. pag. 347. DE AVGVRIIS.

Incip. Se Apostol Paulus ealra þeoda lareow. manode þa Cristenan þe he silf ær to geleafan gebigde on anum Pistole. þ is Ærende-gewrit þus cweðende. Fratres. ſpiritu ambulate. & deſideria carnis non perficietis. &c. Mine gebroðra farað on Gaste. þ is on gastlicere drohtnunge.
Expl. Ðæt se deada awise þurh hyre Dry-cræft. deofol-gild. ⁊ dry-cræft. wicc-cræft. ⁊ wiglunga. synd swyðe andsæte urum Hælende Criste. ⁊ ða ðe þa cræftas begað. syndan Godes wiðersacan. ⁊ hy soðlice belimpað to þam swicolan deofle. mid hym æfre to wunigenne on þam ecum witum. a buton ende.

Duplo ferè amplius eſt hoc exemplar Homiliæ DE AVGVRIIS quam alterum, cui ſupra eadem eſt Inſcriptio, & quod ab iiſdem verbis incipit.

XXIII. pag. 365. DE FALSIS DIIS.

O fratreſ dilectiſſimi, diuina ſcriptura cultum uniuſ ueri Dei noſ docuit hiſ uerbiſ dicendo :· Unuſ eſt dominuſ. una fideſ. unum baptiſma. unuſ deuſ & pater omnium. qui eſt ſuper omneſ. & per omnia. & in omnibuſ nobiſ. ex quo omnia. per quem omnia, in quo omnia. ipſi gloria in ſecula.

Incip. Eala ge gebroðra þa leofestan. ꝥ godcunde gewrit us tæhte þone bigeng anes soðes Godes. þisum wordum cweðende :· An Drihten is ⁊ an Geleafa. ⁊ an Fulluht. an God ⁊ Fæder ealra þinga. se ðe is ofer ealle þing.
Expl. Swa micelne wurðmynt forgeaf se mildheorta Drihten his halgum þegnum. ꝥ he het hi Godas. ac nan mann næfð swa þeah nane mihte þurh hine sylfne. buton of ðam anum Gode. þe ealle þing gesceop. þam sy wuldor ⁊ lof. a to worulde. Amen :·

XXIV. pag. 373. DE SEPTIFORMI SPIRITV.

Spirituſ ſanctuſ pro ſeptenaria operatione, &c.

Incip. Isaias se witega awrat on his witegunge. be þam Halgum-gaste. *Vide ſupra.*

XXV. pag. 377. DE SANGVINE.

Incip. Her geswutelað on þisum gewrit. God ælmihtig. (*Vide ſupra.*)
Expl. Ðeah þe hit beo geblodgod on sumum lime. ⁊ ꝥ liflice blod ut ne yrne. hit bið swa ðeah to astorfenum geteald.

XXVI. pag. 379. DE INFANTIBVS.

Incip. We biddaþ eow men ⁊ beodaþ on Godes naman. ꝥ ge wislicor ⁊ wærlicor don. *v. ſupra.*

XXVII. pag. 380. DE COGITATIONE.

Incip. Se swicola Deofol þe syrwð ymbe mancynn. *Vide ſupra.*

XXVIII. pag. 382. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Men þa leofestan. þis sindon halige dagas mid eallum Cristenum folce. ⁊ swa cwæð se halga lareow. Hwet we gemunan magan. ꝥ we oft gehyrdon secgan. for hwon wise men þurh Haliges-gastes gife gesetton þas halige Gang-dagas þry to fæstenne. ⁊ on to gangenne æfter þære halegan Drihtnes rode. ⁊ to his haligra Reliquium.
Expl. Bidden we nu. men þa leofestan. urne Drihten wuldres Kyning. ꝥ he us gehwyrfe to his mildan willan. ⁊ he sy ure mildsigend. ⁊ ure frefrigend to his mildheortnesse. ꝥ he us gelæde þær we on þam ecan gefean beon moton mid him. ⁊ mid eallum halgum wunian on wuldre. ⁊ on weorðmynte. He is Drihten sylfa se þe leofað ⁊ rixað mid suna ⁊ mid Halgan gaste. a butan æghwylcum ende. AMEN.

Pag. 395. Oratio de S. Katerina Virgine, Latinè: *quæ, notante D. Thoma Barlovio, (olim Bibl. Bodl. Protobibliothecario,) occurrit* αὐτολεξεὶ *in Proceſſionali, Breviario & Miſſali Romanis hodiernis, & in Portiforio & Mißali ſecundum uſum Sarum, in Feſto S. Catherinæ.*

Notandum eſt, quod in Catalogo Benefact. Bibl. Bodl. p. 410. *memoriæ traditum eſt illuſtriß. Dom. Chriſt. Hatton Baronem de Kirby bibliothecæ contuliſſe homiliarum Saxonicarum* IV *libb.* MSS. *quos eoſdem eſſe cum his quatuor Junianis ut credam, facit Primo, quod ſæpiſſime Hattonianorum Codd. titulo à Cl. Junio citantur. Secundo quod D. Th. Hyde protobibliothecarius mihi pluries dixit* IV. *Vol.* MSS. *Saxonica ſtatim fere ac donata erant, & prius in ſuis locis quam reponerentur, D. Th. Mareſchall commodata accepiſſe, quæ, ut par eſt credere, Junio utenda dedit. Junius autem ſupellectilem ſuam literariam omnem ultimo teſtamento Bibl. Bodl. legavit. Quo evenit, ut quatuor hi codd.* MS. *bibliothecæ denuo accedentes, inter Junianos numerantur.*

Cod. JVNII. 85. *Codex membr. in Octavo (ut loquuntur) minori, quem cl. Junio dono dedit propinquus ſuus Iſaacus Voſſius. Fronti libri, quis Saxoniſmi imperitus, hujuſmodi Titulum inſcripſit* **pars pſalterii ꝑci.** *quem ideo ſic perſtrinxit Junius,* Imperitia poſſeſſorum inſcriptus fuit hujus libelli titulus PARS PSALTERII, rectius enim Homiliarum quam Pſalterii partem dixeris.

Accenſendus etiam eſt alter ſequens ejuſdem formæ libellus, ſimiliter in chartâ membranaceâ conſcriptus, & materiam tractans Pœnitentialem. Talis eſt Dominica illa in Quadrageſima, quæ occurrit hujus opuſculi paginâ decimâ octavâ. *Continet autem libellus, (Alphabeti Græci Elemento primo inſignitus,) ea quæ ſequuntur:*

I. fol. 1. *Concluſio ejuſdem homiliæ, quæ ſic*

Expl. Sunna ⁊ mæn wixað swa ænglas on heofonum wæron ðider gehatene ⁊ gelaðode to ðam halgan ham. ⁊ to ðam Cynelican friðe stole:· Ðær Drihten Crist wunað ⁊ rixað mid halgum saulum. a in ealra worulda woruld soðlice butan ende. AMEN:·

II. fol. 1. b. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Men þa leofestan. we leornodon on godcundum gewritum ꝥ æghwylces monnes sawul æfter þissere weorulde scyl gesetegan eft ðane lic......þissum wordum ærest. þus spreceð ⁊ cwæð þæs synfullan monnes saple. Gihyrst tu earma sen...... lichoma.

Præter unam pagellam deeſt tota Hom.

III. fol. 3. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Men þa leofestan. hit segð hær on ðisum halgum gewrite. ꝥ Sunna is swrecende ofer manna bearnum cweðende. Drihten god ælmihtig. hu lange scyl ic locian ofer manna unriht dæda:· Ac forlæt me Drihten ꝥ ic gehyde lyoman mines mægnes ꝥ hi agyten. ꝥ ðu eart ana soð God. ða andswerede Drihten. ⁊ ðus cweðende. ꝥ ealle gesihðe mine eagum geseoð. ⁊ ealle gehernesse. mine earan gehereð.

Huic autem homiliæ deſunt omnia à fol. XII. ad finem.

IV. fol. 12. *Fragmentum Hom. capite & calce truncatum.*

fol. 18. *Amuleta ſive Carmina quædam ſuperſtitioſa contra morbos quoſdam, quorum hi ſunt Tituli.*

ƿIÐ ƿIF BEARN EACENV:·
ƿIÐ GESTICE:·
ƿIÐ VNCVÐVM SƿYLE:·
ƿIÐ TOÐ ECE:· *(impf.)*

V. fol. 18. DOMINICA IN QVADRAGESSIMA.

Incip. Men ða leofostan. eow eallum is cuð ðes gærlica ymbryne us gebringð efne nu ða clænan tid Længtenlices fæstenes. *Vide ſupra.*

VI. fol. 25. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Geherað nu mæn ða leofestan. hu us Godes bec moniegað ⁊ myndigað to ures lifes clænesse ⁊ lichaman ⁊ saule. ꝥ is. ꝥ we hæbben ærest rihtne geleafan to þam acænnendan ⁊ þam ælmihtigen Gode. | Concluſionem hujus hom. quæ poſt *Conquæſtum* (ut dicunt) ſcripta fuit, quæras in volumine, quod ſequitur.

Cod. JVNII. 86. *Homiliarum Saxon. libellus membr. littera β. notatus, & ſuperioris pars altera, in quo continentur.*

Fol. 40. *Concluſ. hom. ſuperior.*

And þær beoð ða clænan saula. gemengede wið ængla þreatas. ⁊ heah-ængla. ⁊ hie ealle cumaþ to Criste. on þam heofonlican wuldre. ⁊ hie ðonne onginnað singan Drihtne niwne Saug swiðe unwiðer wearðlicum stefnum. ⁊ þær ðonne earðiað mid Gode. ealle ða ðe him rihtlice hyrdon. wuniað ðonne mid Criste ðam ðe nu lyfað ⁊ ricsað mid God fæder ðam sie wuldor ⁊ lof a in ealra worulda woruld, a buten ænde.

VII. fol. 40. b.

VII. fol. 40. b. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Geherað nu mæn ða leofestan. hƿæt her sægð on ðissum bocum be manna teoðung ceapa. sægð her on. cƿæð se Godes lareoƿ ꝥ nu nealæceð ða dagas ꝥ ƿe sculan ure æhta ⁊ ure ƿæstmas gesamnian :· Don ƿe ðonne geornlic ðam Drihtne ðancas ðe us ða ƿæstmas gesealde. ⁊ sien ƿe gemyndige ꝥ us Crist selfa bebead on ðyssum Godspelle. ꝥ ƿe simble. ymb. XII. moneð Drihtne agifan ðane teoðan dæl ðæs ðe ƿe on ceape habbað.
Expl. Ac on bocum is beboden ꝥ ge ða gedon earmum mannum nytte. ⁊ mid eorƿum æhtum geearnian ꝥ ge ðane ecean gefean begyten mægen :· Ðe Drihten on his halgum ⁊ eallum ðam ðe his bebodu gehealdan ƿillað ⁊ gelæstan. ðam Drihtan sie lof ⁊ ƿuldor a on ealra........

VIII. fol. 62. *Deſideratur Rubrica, videtur autem fuiſſe* DE SCō MARTINO.

Incip. Her ƿe magon hƿylcum hƿega ƿordum secgan be ðære arƿyrðan gebyrda ⁊ be þam halgan life ⁊ forðfore ðæs Eadigan ƿeres Scī Martinus. ðe ƿe nu on andƿeardnesse his tid ƿyrðiað. ⁊ mærsiað. ƿæs ðæt Gode sƿiðe gecoren man on his dædum.
Expl. And utan hine biddan ðæt he us site on heofonum ðingere ƿið urne Drihten. nu ƿe her on eorðan his gemynd ƿyrðiað. to ðan us gefultumige ure Drihten se leofað ⁊ ricsað a butan ænde. AMEN :·

Cod. JVNII. 121. *Codex opt. notæ memb. in octavo (ut loquuntur) grandiori qui haud ita pridem ad Eccleſiam ſpectabat Wigornienſem, ideoq; Cod. Wigorn. nuncupatur. Continet autem ea, quæ ſequuntur.*

In fol. olim vacuo. Nomina eorum qui Hymnos quoſdam ſacros, aut alias Divini Officii particulas condiderunt: ſunt autem. 1. Robertus Rex Francorum. 2. Hermannus Contractus. 3. Gervaſius Ceſtrienſis. 4. Ricardus Monachus Archiepiſcopus, (*forte, Rich. Fitz Rauf, Archiep. Armachanus.*) 5. Adam de Sancto Victore. 6. Gervaſius Archidiaconus Glouceſtriae. 7. Prior Montis Acuti. 8. Robertus Wintonienſis. 9. Fulbertus Epiſc. Carnotenſis. 10. Robertus Eboracenſis. 11. Quidam Canonicus Tornacenſis.

Ibid. *Symbolum Nicenum Normanno-Saxonicè.*

Fol. 2. CAN̄ AFFIC̄. (*forte Canones Africani.*) *Latinè.*

Incip. Clericuſ non debet armiſ uti nec ad bellum procedere, &c.

Sequuntur Canones aliquot Poenitentiales de Homicidio, & de Temperantia Poenitentium.

Fol. 2. b. CELEBRATI CAPITVLA CONCILII APVD WINCEASTRAM.

Ad fidem Cod. MS. *Cottoniani qui inſcrib.* TIBERIVS. C. I. *edita ſunt in Concil. Spelm. Tom. 2. p. 12.*

Fol. 3. Hæc eſt pœnitentiæ inſtitutio ſecundum decreta Normannorum Præſulum auctoritate ſummi Pontificiſ confirmata per Legatum ſuum Ermenfredum Epm̄ Sedunenſem, imponenda illiſ hominibuſ. quoſ W. Normannorum Dux. ſuo iuſſu. et qui antehac iuſſu ſui erant et ex debito ei militiam debebant.

Ex hoc Cod. edita ſunt apud Spel. Conc. Tom. 2. ibid.

Fol. 4. Concilium Wintoniae. tempore Lanfranci Archiepī. *Extat, apud Spelm. ibid.*

Fol. 5. INCIPIVNT CAPITVLA CANONICORVM (*forte CANONVM qui ſequuntur.*)

I. fol. 9. BE HEOFONLICVM CYNINGE.

Incip. IN NOMINE DNI. An is ece Cyning ƿealdend ⁊ ƿyrhta ealra gesceafta.

II. BE EORÐLICVM CYNINGE.

Incip. Cristenum Cyninge gebyreð on Cristenre þeode.

III. fol. 10. BE CYNEDOME.

Incip. Eahta sƿeras syndon þe rihtlicne Cynedom trumlice uppegað.

IV. fol. 10. b. **BE CYNESTOLE.**

Incip. Ælc riht Cynestole stent on þrym stapelum þe fullice ariht stent.

V. fol. 11. **BE ÐEODƿITAN.**

Incip. Cyningan ⁊ Biscopan. Eorlan ⁊ Heretogan. Gerefan. ⁊ Deman. Larƿitan ⁊ Lahƿitan gedafenað.

VI. fol. 12. b. **ITEM DE EPISCOPIS.**

Incip. Biscopas sculan bocum ⁊ gebedum fyligean.

VII. fol. 13. b. **ITEM.**

Incip. Biscope gebyreð ælc rihting ge on godcundan þingan ge on ƿoruldcundan.

VIII. fol. 15. b. **ITEM.**

Incip. Biscopes dæg ƿeorc ðæt bið mid rihte his gebedu ærest.

IX. *Ibid.* **ITEM.**

Incip. A gerist Biscopum ƿisdom ⁊ ƿærscype.

X. fol. 15. b. **INCIPIT DE SYNODO.**

Deuſ in adiutorium meum intende, &c. BENEDICTIO. Omnipotenſ Deuſ ſua uoſ clementia benedicat, & ſenſum in uobiſ ſapientiæ ſalutariſ infundat. Catholicæ uoſ fidei documentiſ enutriat. [illegible] in ſanctiſ operibuſ perſeuerabileſ reddat. Greſſuſ ueſtroſ ab errore conuertat. & uiam uobiſ paciſ & caritatiſ oſtendat. quod ipſe præſtare dignetur.

Incip. Biscopum gebyreð on Sinoðe. ærost þinga þ hi smeagan ymbe anrædnesse.

XII. fol. 17. **BE EORLUM.**

Incip. Eorlas ⁊ Heretogan. ⁊ ðas ƿoruld Deman. ⁊ eac sƿa Gerefan. agan nyd þearfe.

XIII. fol. 17. b. **BE GEREFAN.**

Incip. Riht is ðæt gerefan geornlice tylian. ⁊ symle heora hlafordan strynan mid rihte,

XIV. fol. 18. **BE ABBODUM.**

Incip. Riht is þ abbodas ⁊ huru abbadissan fæste on mynstrum singallice ƿunian.

XV. fol. 18. b. **BE MUNECUM.**

Incip. Riht is þ munecas beon dæges ⁊ nihtes inƿeardre heortan a to gode þencan. ⁊ geornlic clypian.

XVI. fol. 19. **BE MYNECENAN.**

Incip. Riht is þ mynecena mynsterlice macian. efne sƿa ƿe cƿædon æror be munecan.

XVII. fol. 19. b. **BE PREOSTAN ⁊ BE NUNNAN.**

Incip. Riht is ðæt preostas ⁊ efen ƿel nunnan regollice libban. ⁊ clænysse healdan.

XVIII. *ibid.* **BE ƿUDEƿAN.**

Incip. Riht is ðæt ƿydeƿan anan bysenan geornlice fylian.

XIX. fol. 20. **BE GODES ÐEOƿUM.**

Incip. Leofan men. ic bidde. gehyrað hƿæt ic ƿille secgan þurh godes gyfe us eallū to þearfe.

XX. fol. 20. b. **BE SACERDUM.**

Incip. Sacerdas sculan on heora scrifte scipum ƿislice ⁊ ƿærlice lædan ⁊ læran þa godcundan heorda.

XXI. fol. 23. b.

XXI. fol. 23. b. AD SACERDOTES.

Incip. La leof. underſtandaþ eow ſylfe ⁊ lufiaþ ⁊ weorþiaþ god ælmihtigne ofer ealle oþre þinc.

XXII. AD SACERDOTES.

Incip. Tæcað cristenum mannum georne ⁊ gelome rihtne geleafan.

XXIII. fol. 25. b. ITEM SINODALIA DECRETA.

Incip. Riht is ꝥ preoſtas beon geornlice gode þeowiende ⁊ ðeniende.

Hæc decreta quæ numero ſunt 66, his verbis clauduntur.

Expl. And ægðer do ge wel bodige. ge wel byſnige þonne geleanað him ꝥ god ælmihtig ſwa him leofoſt bið. Amen.

XXIV. fol. 31. b. BE LÆwedum mannum.

Incip. Riht is ðæt gehadode men læwede wiſſian hu hi heora æwe rihtlicoſt ſculon healdan.

XXV. fol. 32. BE GEHADEDVM MANNVM. (*homilia*)

Incip. Gehadedum mannū gebyreð ælc clænneſ. forðam þe hi ſculon eallum oðrum mannum ælce unclænneſſe forbeodan.

Expl. God eow getrymme to eowre agenre þearfe. ⁊ us ealle gehealde ſwa his wylla ſy. Amen.

XXVI. fol. 34. BE GEHADEDVM MANNVM. (*homilia.*)

Incip. Leofan men. in libro uiſionum is awriten hu þa mæſſe preoſtas ⁊ ða diaconas ðe miſleofedan her on worulde wæron on witnunge wæl hreoſlice geſewene.

Expl. And diacon ſinge. xxx. Sſaltera. ⁊ a a heora lif dagas gebiddon þær to eacan for hine georne.

XXVII. fol. 35. b. DE ECCLESIASTICIS GRADIBVS.

Incip. Þeah habas ſyndon to healdenne. mid ſwiðe miclum wiſdome. ⁊ mid ealre clænneſſe.

Expl. Uton on ælce wiſan geaſſian us þær ðe we magan. þæt we gode wurðan lic wyrðe þegnas. þe god þe ealle ðing don mæg. ⁊ ealra þinga geweald ah helpe ure. ⁊ gefylſte us þæt we magon ⁊ motan his willan gewyrcean.

XXVIII. fol. 40. *Deſideratur Rubrica.* (*homilia.*)

Incip. Ne beo nan man oðres mannes ælmeſſan to geornful butan he wite. ꝥ he mæge ægðer gebetan. ge his agene ſynne. ge eac oðres mannes. ælc man hæfð on his agenre byrdenne genoh.

Expl. Swa bið þam godcundum mannum. þe us laðiað to heofona rices wuldre. ꝥ hy nyton þa tid þe ſe ælmihtiga god us wylle habban. ⁊ to his rice gelaðian. þær we moton beon. gyf we hit willað geearnian her:- God us gefylſte ꝥ we moton ealle ſwa don. Amen.

XXIX. fol. 42. DE OFFICIIS DIVRNALIVM NOCTVRNALIVM HORARVM.

Incip. Godcund þeowdom is geſett on cyriclicum þenungum. æfter canoneclican gewunan. to nydrihte eallum gehadedum mannum.

Expl. Ac hit is þeah ure ealra þearf ꝥ we geornlice him þeowian. ⁊ ðenian. þær ðe we magon ⁊ cunnon.

XXX. fol. 42. b. DE MATVTINALE OFFICIO.

Incip. On dægred man sceal god herian. eall ſwa dauid cwæð. Dſ dſ mſ ad te de luce uigilo. Ðæt is. min drihten. to þe ic wacige of fruhmleohte.

Expl. Ælcum þara þe his willan gewyrcð. her on life. Amen.

XXXI. fol. 43. DE PRIMA HORA.

Incip. On ðære forman dæge tide ꝥ is be ſunnon upgange we ſculon god herian. ⁊ hine geornlice biddan.

In fol. 47, b, *&c. Hujus Sectionis continetur Paraphraſis Poetica doxologiæ, quam in paginâ* 179. *Gram. ſuæ A. Sax. publici juris fecit Rev. vir & harum litterarum autor ſummus Dr. Hickeſius.*

Incip. Sý þe wuldor ⁊ lof.
Expl. Fin ⁊ gesýne ꝥ þu hý sýlf worhtest. AMEN.

Fol. 45. *Hymnos & preces quaſdam ſequitur Paraphraſis brevior poetica Orationis Dominicæ.*

Pater noſter qui eſ in celiſ.

Fæder manne cýnnes frofres ic þe bidde halig drihten. þu þe on heofonum eart.

Sanctificetur nomen tuum.

Ðæt sý gehalgod. hý gecreftum fæst þin nama nu ða neriende crist. in urum ferhð locan feste gestaðelod.

Adueniat regnum tuum.

Cume nu to mannum. mihta wealdend. þin rice to us. riht wisdema. ⁊ ðin geleafa in lif dæge. on urum mode. mære þurh wunige.

Fiat uoluntaſ tua ſicut in celo & in terra.

And þin willa mid us. weorðe gelæsted on eardunge. eorðan rices. swa hluttor is in heofon wuldre. wýnnum geblitegod a to worulde forð.

Panem nrm̄ cotidianum da nobiſ hodie.

Sýle us nu to dæge drihten gumena heofena heah cyning hlaf urne. þone ðu onsendest saulum to hæle on middan eard manna cýnnes ꝥ is se clæna crist drihten god.

Et dimitte nobiſ debita nr̄a.

Forgýf us gumena weard. gýltas ⁊ sýnna ⁊ ure leahtras aletlices wunda. ⁊ mandæda swa we mildum wið ðe ælmihtigum gode oft abýlgeat.

Sicut & noſ dimittimuſ debitoribuſ noſtriſ.

Swa swa we forlætað leahtras on eorþan. þa in þe wið us oft agýltað. ⁊ him wom dæde witan. ne þenceð. for earnunge ecan lifes.

Et ne noſ inducaſ in temptationem.

Ne læd þu us to wite. in wean sorge ne in costunge. crist nerigende. þý læs we arlease ealra þinra mildsa þurh feondscipe fremde weorðan.

Sed libera noſ a malo.

And wið ýfela gefreo us eac nu ða. feonda gehwýlces we inferhð locan. þeoden engla ðanc ⁊ wuldor. soð sige drihten. secgað georne. þæs ðe þu us milde mihtum alýsdest fram hæft nýde helle wites. AMEN. Feorðe þæt.

Unum atque alterum Verſiculum qui Latinè & Saxonicè ſcribuntur fol. 46. *ſequitur Paraphraſis Poetica ſymboli Apoſtolorum, quam itidem deſcribere operæ prætium duxi.*

CREDO IN DEUM PATREM OMNIPOTENTEM.

Ælmihtig fæder. up on rodore. þe ða sciran gesceaft. sceope ⁊ worhtest. ⁊ eorðan wang. ealne gesettest. ic þe ecne god ænne gecenne. lustum gelýfe þu eart lifes frea. engla ord fruma eorðan wealdend. ⁊ ðu garsecges. grundas geworhtest. ⁊ ða þu manega canst. mærra tungla.

Et in ihm̄ xpm̄ filium eiuſ unicum dnm̄ nrm̄.

Ic on sunu þinne. soðne gelýfe hælendne cýning. hider asendne. of ðam uplican engla rice. þone gabriel godes ærendraca. Sc̄a marian. sylfre gebodode. ides unmæne heo þæt ærende. onfeng freolice. ⁊ ðe fæder sýlfne under breost cofan bearn acende. næs ðær gefremmed. firen æt giftum. ac þær halig gast. hand gýft sealde. þære fæmnan bosm. fýlde mid blisse. ⁊ heo cuðlice cende swa mærne. eorð buendum engla scýppend. se to frofre geweorð. fold buendum. ⁊ ýmbe bethleem bodedan englas ꝥ acenned wæs crist on eorþan.

Paſſuſ ſub pontio pilato.

Ða se pontisca pilatus weold under romwarum. rices ⁊ doma. þa se deora frea deað þrowade.

rode. on gealgan stah. gumena drihten. þone geomor mod. iosep byrigde. ⁊ he of helle. hu ðe gefette. of þam sursl hofe. saƿla manega. het ða uplicne eþel secan.

Tertia die reſurrexit a mortuiſ.

Ðær hy ðriddan dæge þeoda ƿealdend. aras ricer frea. recen of moldan. ⁊ he XL. daga fol-geras sine. ƿunum aƿette. ⁊ ðe his ƿice began. þone uplican eðel secan. cƿæð þæt he nolde nænne forlætan. þe him forð ofer þ. fylian ƿolde. ⁊ mid fæstum sefan. freode gelæstan.

Credo in ſpm̄ ſcm̄.

Ic haligne gast. hihte beluce. emne sƿa ecne sƿa is aðor gecƿeden. fæder oððe freo bearn. folca gereordum. ne synd þ þreo godas. þrira genemned. ac is an god. se ðe ealle hafað þa þry naman. þinga gerynum soð ⁊ sigefæst. ofer side gesceaft ƿereda ƿuldor gyfa. blanc ⁊ ece.

Scam̄ ecclam catholicam.

Eac ic gelyfe. þæt syn leofe gode þe þurh ænne geþanc ealdor heriað. heofona heah cyning. her for life.

Scõrum cõmunionem.

And ic gemænscipe merne getreoƿe. þinra haligra. her for life.

Remiſſionē peccatorum.

Lisse ic gelyfe leahtra gehƿylces.

Carniſ reſurrectionem.

And ic þone ærest ealra getreoƿe. flæsces on foldan on þa forhtan tid.

Et uitam et̄nam.

(Ð)ær ðu ece lif eallum dælest. sƿa her manna gehƿylc. metode gecƿemað.

XXXII. fol. 51. b. DE OFFICIO. III. HORE.

Incip. On undern ƿe sculon god herian. forðam on undern timan crist ƿæs ðurh þara iudea dom to deaðe fordemed. ⁊ toƿeard þære rode gelæd. þe he syððan onþroƿode.

XXXIII. fol. 52. b. DE OFFICIO SEXTE HORE.

Incip. On midne dæg ƿe sculon god herian. forþam to middes dæges crist ƿæs on rode aþened.

XXXIV. fol. 53. AD IX.

Incip. On non timan ƿe sculon god herian. forðam on þone timan crist gebæd. for ðam þe him deredon. ⁊ siððan his gaste asende.

XXXV. fol. 53. AD VESPERAM.

Incip. On æfen ƿe sculon god herian on ðone timan man offrode on þære ealdan æ ⁊ mid recels reocan on þam temple.

XXXVI. fol. 54. AD COMPLETORIO.

Incip. On foran niht ƿe sculon god herian. ær ƿe to bedde gan. ⁊ gemunan þæt crist on byrgene neah foran nihte bebyrged ƿearð.

XXXVII. fol. 54. b. DE NOCTVRNALI CAELEBRATIONE.

Incip. On uhtan ƿe sculon god herian. ealsƿa dauid cƿæð.
Expl. God us gefultumige. to ure ðearfe sƿa his ƿilla sy. Amen.

XXXVIII. fol. 55. b. DE REGVLA CANONICORVM.

Incip. Ealdlice iah geƿritu. ⁊ eac godspellice bebodu. us lærað. ⁊ myngiað. þæt ƿe eallum mode. ⁊ eallum mægene. ærest god lufian. ⁊ ƿurðian ⁊ syððan ure nextan lufian. ⁊ healdan sƿa sƿa us sylfe.
Expl. Ðonne lære ƿe þæt hy gelome ðas lytlan mynegunga rædan. ⁊ smeagan ⁊ on gemynde fæste beclysan. ⁊ ðurh godes fultum sƿa forð gefremman. sƿa hy fyrmest magan. þonne geearniað hy lof æt mannum ⁊ æt gode sylfum ece edlean.

XXXIX. fol. 56. b. **BE CYRICAN.**

Incip. Riht is ðæt cristene men cristendom georne healdan mid rihte ⁊ cristes cyrican æghwær geornlice weorþian ⁊ werian.
Expl. And utan ænne cyne hlaford holdlice healdan ⁊ freonda gehwylc oðerne healde mid rihtan getrywðan.

XL. fol. 59. **BE EALLVM CRISTENVM MANNVM.** (*Homilia.*)

Incip. Riht is ðæt ealle cristene men heora cristendom rihtlice healdan. ⁊ ðam life libban þe heom to gebyrað. æfter godes rihte. ⁊ æfter woruld gerysenum.
Expl. Gelome understandan þone myclan dom þe we ealle to sceolon. ⁊ beorgan us georne wið þone weallendan bryne. helle wites. ⁊ geearnian us ða mærða ⁊ ða myrhða ðe god hæfð gegearwod þam ðe his willan on worulde gewyrcað. Amen.

XLI. fol. 59. **BE GODCVNDRE WARNVNGE.**

Incip. Utan spyrian be bocan. georne ⁊ gelome. hwæt þa geforan ða ðe god lufedon ⁊ godes lage heoldon. ⁊ hwæt ða ge foran. þa ðe god gremedon. ⁊ godes lage bræcon. ⁊ warnian us beswylcan. God sylf gedihte swytole byrne. ⁊ ðus spræc on gear. dagum to Moyse þam heretogan. Loquere filiis iſrl. & dices ad eos. Haec dicit dñs. ſi in præceptis meis ambulaveritis & mandata mea cuſtodieritis, &c.
Eala leofan men. be þylcan byrenan we us magon warnian. gif we swa willað smeagean ure ðearfe. swa us ðearfe is. ⁊ se ðe ne cunne þæt leden understanden hlyste nu on englisc be suman dæle. hwæt þæt leden cweðe.
Fin. Ðis synd þa godes word. þe god sylf gedihte ⁊ moyse befæste. ⁊ eall hit mæg to byrne æghwylcere ðeode. gyme se ðe wille. god us gehealde. Amen.

HER IS SCRIFT ⁊ ANDETNES ÆGÐER TWEGRA GE GEHADODRA. GE LÆWEDRA. ÐÆRA ÐE ÐÆS ANDGITES HABBAÐ. ⁊ ÐÆS LEDENES DEOPNESSE NE CVNNON.

Ðonne man to his scrifte gangeð. þonne sceall he mid swyðe mycelum Godes ege. ⁊ eadmodnesse beforan hine aþenian. ⁊ hine biddan wependre stefne. ꝥ he him dædbote tæce. ealra þæra gylta þe he ongean Godes wyllan gedon hæbbe. ⁊ he sceal him andettan his misdæda. ꝥ se Sacerd wite hwylce dædbote he him tæcan wyle:- Ðonne sceal se Sacerd hine axian hwylcne Geleafan he to Gode hæbbe. ⁊ hine mænigfealdlice to his sawle þearfe tihtan. ⁊ mynegian ⁊ þus cweðan:- Gelyfst þu on God ælmihtigne. ⁊ on þone Sunu. ⁊ on þone Halgan Gast:- Gelyfst þu ꝥ ealle menn arisan sculon on Domes dæg of deaþe:- Of ðinceð þe ealles þæs þe þu to yfele geworht hæfst. ⁊ geþoht. ⁊ gecweden. wylt ðu forgyfon ælcon þæra þe wiþ þe æfre agyltan:- Gif he cwæð. Ic wylle, Cweð him þonne to. God ælmihtig gemiltsige þin. ⁊ me geunne ꝥ ic mote:- Fæst ælce dæge on þis Lengtene to Nones. ⁊ forgang hwit. gebeorh þe wið þa eahta Heah Synna. ꝥ þu þa ne fremme. ꝥ synt Morþru. ⁊ Stale. ⁊ mæne Aþas. ⁊ unriht Gytsung. ⁊ unriht Hæmed. ⁊ Gyfernysse. ⁊ Tælnysse. ⁊ Lease Gewitnysse. ⁊ heald þa twelf Ymbren dagas. þe on twelf monðum beoð. ⁊ gebeorh þe wið Lyblacas. ⁊ Attor cræftas. ⁊ Dyrne gelygeru. ⁊ Twi spræcnysse. ofermodignysse. ⁊ Gyrnesse oðra manna æhta. ⁊ ealle þas uncræftas þu georne forbuh. ⁊ lufas þinne Drihten mid eallum mode. ⁊ mid eallum mægene. ⁊ mid eallum mihtum. ⁊ mid ealre innewearde heortan fæstlice. ⁊ beo earmum mannum milde. ⁊ manþwære. ⁊ ælmesgeorn. ⁊ ciricgeorn. ⁊ teoþung georn to Godes cyrican. ⁊ earmum mannum. þonne bið þe God hold ⁊ milde. ⁊ bliðe. ⁊ þu most mid him þonne rixian on ealra worulda woruld a butan ende gyf þu þus dest. ⁊ ic bidde ꝥ þu asecge me ealle þæt þu to yfele æfre geworhtest. forþon betere þe is ꝥ sceamige nu her beforan me anum yrmincge þonne eft on Domes dæge beforan Gode sylfum þær eall hefen waru ⁊ hel waru. ⁊ eorð waru beoð ealle æt somne. þær eall open byð. ꝥ we her on worulde doð. oððe geþencað. beo hit god. beo hit yfel. ælcon men þær gedemed byð. be his agenum gewyrhtum. þær is þonne generige wealdend ealra.

Deſideratur homiliæ ſequentis Rubrica.

Incip. Leofa man. ðe is mycel þearf. ꝥ ðu þas drihtenlican tide georne geþence. þonne þu arisan wylle bide þinne drihten eadmodlice forgifennesse ealra þara synna þe þu wiþ godes willan geworht hæbbe. þara þe þu gemunan mæge.
Expl And geearna ðe gode ælmihtigum. ꝥ ðu to him cuman mote. ⁊ mid him wununge habban. ⁊ mid eallum his halgum on ealra worulda woruld abutan ende. Amen.

XLIII. fol. 64.

XLIII. fol. 64. BE ÐÆS HALGAN SUNNAN DÆGES GEBEDE.

Incip. Leofan menn. understandað georne eall swa eow mycel ðearf is. ꝥ ge eowres cristendomes gesceád witan. 7 ge eac geleornian ꝥ ge cunnan þæt ælc cristen man mid rihte cunnon sceal. ꝥ is pater nr̄. 7 credo in dm̄. 7 butan ge hit on leden geleornian magan. geleorniað hit huru on englisc þus.

Eala ure fæder þe on heofonum eart. a sy ðin nama ecelice gebletsod. 7 ðin rice dom ofer us rixie symble. 7 ðin wylla gewyrðe. swa swa on heofonum eac swa on eorðan. Geunn us to þissū dæge. deghwamlices fostres. 7 us gemildsa. swa swa we miltsiað þam þe wið us agyltaþ. 7 ne læt ðu us costnian ealles to swyðe ac alys us fram yfele. Amen.

Gloria Patri.

A sy lof. 7 wuldor. fæder 7 suna. 7 halgum gaste. swa swa on fruman wæs 7 gyt is. 7 symble bið in ealra worulda woruld. Amen.

Confeſſio Fidei Chriſtianæ. fol. 64. b.

Credimuſ in unum dn̄i patrem & filium & ſpm̄ ſcm̄.

We gelyfað on ænne god ælmihtigne þe ealle ðinc gesceop 7 geworhte. 7 we gelyfað 7 georne witan. ꝥ crist godes sunu to mannum com. for ealles mancynnes ðearfe. 7 we gelyfað ꝥ hine clæne mæden gebære SCA MARIA. þe næfre nahte weres gemanan. 7 we gelyfað ꝥ he mycel geðolode. 7 stiðlice þrowode for ure ealra neode. 7 we gelyfað ꝥ hine man on rode aheng. 7 hine to deaðe acwealdan. 7 hine syððan on eorðan bebyrigde. 7 we gelyfað ꝥ he to helle ferde. 7 ðær of geherigode eal þæt he wolde. 7 we gelyfað þæt he syððan of deaðe aras. 7 we gelyfað þæt he æfter þā to heofonum astah. 7 we gelyfað 7 georne witan. þæt he on domes dæge to ðam miclan dome cymð. 7 we gelyfað ꝥ ealle deade menn sculon þonne arisan of deaðe. 7 þone myclan dom ealle gesecan. 7 we gelyfað ꝥ ða synfullan sculon þanon onan to helle faran. 7 ðær a syððan mid deoflū wunian on byrnendum fyre. on ecan forwyrnde 7 ðær ænig ende ne cymð æfre to worulde. 7 we gelyfað ꝥ ða godan 7 ða cristenan. þe her on worulde gode wel gecwemdon. þonne onan sculon into heofonum faran 7 ðær syððan wununge habban mid gode sylfum. 7 mid his englum. a. on ecnesse. AM.

Expl. And his willan a wyrcan swa we geornost magan. þonne geleanað he hit us swa us leofost byð him sy lof. 7 wuldor. a a butan ende. Amen.

XLIV. fol. 65. b. BE ÐÆS MÆSSE PREOSTES GESCEADWISNYSSE.

Incip. Ðæt sceall geþencan se ðe byð manna sawla læce. 7 heora dæda gewita ꝥ gedal 7 ꝥ gesceád hu he mannum heora dæda gescrife.
Expl. Ðe he nyd wyrhta wæs. þæs ðe he worhte. Ælce dæde to sceade man wærlice for gode 7 for worulde.

XLV. fol. 66. b. BE SCRIFTUM.

Incip. On þisum scrifte byþ swyþe forð gelang for syn godes mannes nyd help. eal swa on godum læte bið seoces mannes lacnung.

XLV. fol. 67. BE SYNNA LACNUNGE.

Incip. Se læta ða scei sarę wunda wel gehælan he mot habban gode sealfe to. Ne syndon nane swa yfele wunda swa syndon syn wunda. forðam ðurh ða. forwyrð se man ecan deaðe.
Expl. And be ðam þe man ongit his heortan hreowsunge. 7 his sylfes geornfulnesse.

XLVI. fol. 67. b. BE ÐEODORES GESETNYSSE HU MAN SCEALL FÆSTEN ALYSAN.

Incip. Ðeodorus se halga 7 se goda biscop. gesette þes rædinge to byrne. 7 to lare ælcum þæra þe his gyltas wið god betan wyle. 7 ðus cwæð. We rædon on þam penitentiale ꝥ man sceolde don dædbote. for heafodlicum gyltū. gear oððe twa. oððe þreo on hlafe 7 on wætere.
Expl. Se þe ðurh his lichaman gesyngige he eac þurh his lichaman bete. þæt is on fæstene. 7 on wæccan. 7 on gebedum. 7 on halsungum to gode mid heortan onbryrdnysse. 7 mid teara agotenesse.

I. fol. 69. b. INCIPIT LIBER PRIMVS CVM CAPITOLIS ATQVE CVM SVIS SENTÏALIS.

ÞIS IS ÆREST SE FORMA CAPITVL ÞV ÞIT GEBYRAÐ TO FORESCEAWIENNE BE ÐÆRE SYNNE. v. p. 36.

Incip. Þit gebyrað ꝥ se sacerd smeage synfulra manna bote be biscopes dome.

II. *Ib.* BE ÐAM MEN ÐE ON ÞIS YTEMESTAN DÆGE. ÞIS SYNNA GECYRRAN WYLE TO DÆDBOTE. ꝥ ÞIM MAN ÐÆS NE WYRNE.

Incip. Scs̄ isidorus cw̄. ꝥ wen wære ꝥ ðæs mannes soðe andetnys 7 gecyrrednys.

III. fol. 70. BE ÐAM MENN ÐE GYRNÐ DÆDBOTE 7 wegnysse. ꝥ is cristes lichama for deaðes ege. 7 be ðam ðe him his spæc oþnimð. ær him his scrift tocyme.

Incip. Ðisses is þearf ꝥ se sacerd swa geradne man frefrige.

IV. *Ib.* Be ðam men þe smeað ymbe his synna andetnysse.

Incip. Gif ænig man wilnað dædbote to underfonne for his synnum.

V. fol. 70. b. Be þam þe se man hine for habban sceall on manegum þingum his lifes lusta. gyf he wyle his synna bote habban.

Incip. An is ðæt rihtwisa man hreowsige hine sylfne swylce he wið god forworht sy.

VI. fol. 71. Be þam þe þam dædbetan nys alyfed ænige cypinge to drifanne.

Incip. Scs̄ ysidorus þe þas boc sette spræcð ymbe þa men þe dædbote underfoð.

VII. *Ib.* Be þam þe se dædbeta æfter his dædbote hreowsnysse ne sceall gecyrran to ðisse worulde gefeohte.

Incip. Halige gewritu cweðað þæt hit ungedafenlice sy.

VIII. fol. 71. b. Be ðam þe se dædbeta ne healt. þæt his scrift him tæcð.

Incip. Se halga apostol cwyð scs̄ petrus þæt se man þe gecyrð æfter his synna bote.

IX. fol. 72. Be þam þe þam dædbetan mæg beon geseald þurh biscopes ðingunga forgyfenes.

Incip. Nis þam biscope ne þam sacerde þam men to forwyrnanne scriftes.

X. *Ib.* Be þam menn þe gyrneð husles æt endenum life. 7 eft of ðam yfele arised.

Incip. On þara haligra apostola lare. is gereht.

XI. fol. 72. b. Be þam þe se mæsse preost þone dædbotan underfon ne mot butan biscopes leafe. butan he þone. ƀ. geræcan ne mæge.

Incip. Ðam sacerde gedafenað soðlice þæt he geornlice asmeage.

XII. fol. 73. Be þam dædbetan on hwylcum timan him man forgyfenesse don scyle.

Incip. Ðas þeawas man healt begeondan sæ. mid cristenum folce. ꝥ is. ꝥ ælc biscop bidæt his biscopstole on þone wodnes dæg þe we cwæðað caput ieiunium.

XIII. fol. 73. b. Be þam men þe bið husl forboden 7 under þam forðfærð.

Incip. Be ðissum ðingum ne cunne we smeagean nan oðer ðing.

XIV. *Ib.* Be þam men þe for mislicum gyltum to his synna bote gecyrran wile mid fulre andwyrdnesse.

Incip. Se men se ðe mid manig fealdum leahtrum gebunden bið.

XV. *Ib.* BE iacobes ærend gewrite þæs halgan apostoles. on þam sægð hu man sceall for ðone seocan man gebiddan ⁊ hine mid ele smýrian.

Incip. Her tæcð sc̄s iacobus ðæt gýf hƿa geuntrumad beo þæt he gelaþige him to his scrift.

Fol. 74. HER ONGINÐ SEO OÐER BOC MID ÐIRE CAPITVLON. ⁊ MID ÞAM ÆFTER FYLGENDAN CƿYDAN.

I. Be þam men þe ƿilles man ofslihð.

Incip. Se læweda man ðe oðerne ofslihð. butan gýlte. fæste. vii. gear.

II. fol. 74. b. Be þam ƿýfmen þe hi forligð. ⁊ ðonne for ege hýre bearn forðeð.

Incip. Gýf hƿýlc ƿif hýre cild amýrð innan hire mid drence.

III. *Ib.* Be þam menn þe his ðeowan ofslihð for ðeof ðe butan his hundredes gewitnesse.

Incip. Gýf hƿýlc man his æht ofslihð. ⁊ he nane gewitnesse næbbe þæt he forworht sý.

IV. fol. 75. Be þam gif ƿif ofslýhð hýre ƿýmman for andan.

Incip. Gýf hƿýlc ƿif for hƿýlcum lýðrum andan hýre ƿimman swingð.

V. *Ib.* Be þam men þe hine sýlfne ofslihð for hƿýlcere gýmeleaste. ⁊ be þam men þe for his gýltum bið gewitnod.

Incip. Se man ðe hine sýlfne ofslihð mid ƿæpne oððe for hƿýlcum mislicū deofles onbringe.

VI. *Ib.* Be þam men þe ungedafenlice hæmð. þæt is ƿið nýtenum. oððe hine mid geonglicum besmiteð oððe ƿæpned man ƿið oðerne.

Incip. Se man ðe hine ƿið nýtenu besmiteð. oððe ƿæpned man ƿið oðerne.

VII. fol. 75. b. Be þam þe æwe brecað oððe æwbrýce habbað.

Incip. Gif man æwe brýcð fæste. vii. gear.

VIII. *Ib.* Be þam men þa his æwe forlæt. ⁊ be þam ƿife þe hire ƿer forlæt ⁊ oðerne cýst.

Incip. Se man þe his riht æwe forlæt ⁊ oðer ƿif nimð. he býð æwe breca.

IX. Be þam men þe hæfð his riht æwe. ⁊ eac cýfese.

Incip. Se man ðe riht æwe hæfð ⁊ eac cifese ne sýlle him nan preost husl.

X. *Ib.* Be þam men þe hæfð his riht æwe. ⁊ gewest on ælðeodigum ƿifmen.

Incip. Gýf hƿýlc man ƿið oðres mannes riht æwe hæmð.

XI. *Ib.* Be þam men þe ƿifað on twam geswustrum. oððe ƿif nimð broðor æfter oðrum.

Incip. Gýf hƿýlc ƿif twegen gebroðra nimð hýre to gemæccan.

XII. fol. 76. b. Be þam gif hƿýlc ƿif man beweddod beo nis hit na alýfed. þæt hine ænig oðer man æt þam bereafige.

Incip. Gýf hƿýlc ƿif beweddod beo nis hit na alýfed.

XIII. *Ibid.* Be þam men ðe ƿif oððe mæden ofer nimð mid unrihtum ðingum.

Incip. Gýf hƿa mid his ofer cræfte ƿif oððe mæden nýdinga nýmð.

XIV. *Ibid.* Be þam men þe þane ƿif man fram his hlaforde aswanð. þe his wicnere bið. for unrihtū hæmede.

Incip. Gýf hƿa mid his lot wrencum. oðres mannes folgere.

XV. fol. 77. Be þam gif mæden man beweddod biþ. ⁊ hine oþerne man þær bereafige hire unwilles.

Incip. Gyf hwylc mæden beweddod bið. ⁊ under ðam bið gehergod.

XVI. *Ibid.* Be ðam gif iehadod mæden to hæmed ðince geresteð.

Incip. Gyf hwylc wif man gehadod bið. gemænes hades.

XVII. *Ib.* Be þam men þe on his magan wifað. *Hæc eſt vera Rubr. Can.* XVIII. *vid.* MS. *Laud. F.* 17.

Incip. Gyf hwylc man wifige on his nehstan magan.

XVIII. fol. 77. b. Be þam hu scs̄ gregorius spræc be unrihtum hæmede.

Incip. Gyf hwa mynecene ðe godes bryd byð gehaten him to wife nimð.

XIX. *ibid.* Be þam men þe gelomlice wif ðing begæð.

Incip. Nis na alyfed ænigum cristenum men nu. þæt he oftor wifige þonne twa.

Rubrica quæ ſequitur non eſt Epigraphe alicujus Canonis, ut patet ex Cod. Laud. F. 18. *ſed ſcriba, ſe erraſſe ſentiens, de proprio hanc addidit, ne erraſſe deprehenderetur.*

XX. fol. 78. Ðæs ærra wide ⁊ ðes æftra is eal an. þeah he þus todæled sy.

Incip. Wif eal swa gyf hyre forman were forðrið gebyrige.

XXI. *Ibid.* Be ðam hu gesyn hywan heora ðeawas healdan sculon for gode.

Incip. Halige gewritu tæcað hwæt æghwylcum geleaffullum were to donne is.

XXII. fol. 78. b. Be ðam men ðe gedwollice ðing begæð.

Incip. Gif hwylc man his ælmessan gehate. oððe bringe to hwylcum wylle.

XXIII. *ibid.* Be ðam þe alyfed nis idele hwatunga to beganne.

Incip. Nis na soðlice ænigum cristenum men alyfed. þæt he idele hwatunga bega.

XXIV. fol. 79. Be mansware ⁊ hu man sceall þæt gebetan.

Incip. Gyf hwylc læwede man hine forswerige. ⁊ he wite þæt he manswerige.

XXV. fol. 79. b. Be stale.

Incip. Gyf hwylc man stele deorwyrðe þing.

XXVI. *ibid.* Be leasre gewitnesse.

Incip. Gyf hwa on leasre gewitnesse beo.

XXVII. *ibid.* Be unþwærnesse wið his nextan.

Incip. Soðlice nis nanum cristenum men alyfed þæt he on godes cyrican gode lac offrige.

XXVIII. fol. 80. Be hat heortnysse.

Incip. Gyf hwylc man to ðam hat heort sy. ⁊ strang mod.

XXIX. *ibid.* Be þam men þe a þas sylð. þæt he to sibbe fon nele wið his nyhstan.

Incip. Se man þe for hwylcere ungeðwærnesse winð wið his nextan.

XXX. *Ibid.* Be þam men þe alyfednis þæt ænig man his feoh to unrihtum gafole sylle.

Incip. Ælcon geleaffullum men is forboden þæt he his feoh ne his æhta to nanum unrihtū gafole ne læne.

EXPLICIT LIBER SECVNDVS.

HER

HER ONGINÐ SE FORMA CAPITVL.

I. fol. 80. b. Be gehadodra manna ƿifunge.

Incip. Gyf mæsse preost oððe diacon ƿifigen þoligen heora hades.

II. *Ibid.* Be þam men þe gyrnð hades.

Incip. Gyf mæsse preost geleahtrod ƿæs mid heafodlicon leahtron ær he gehadod ƿære.

III. fol. 81. Eft be mæsse preostum. Hic Titulus, in Cod. *Laud.* F. 17. omittitur.

Incip. Gyf mæsse preost oþðe diacon man ofslea.

IV. *Ibid.* Eft be godes þeoƿum.

Incip. Godes sacerdas ⁊ diaconas ⁊ oðre godes ðeoƿas. þe on godes temple.

V. *Ibid.* Be ðam hu se sacerd hine healdan sceall ⁊ se diacon.

Incip. Ða sacerdas ⁊ diaconas ⁊ ða godes þeoƿas þe hi sylf ne magan ne nellað. In Cod. *Laud.* F. 17. *hic Canon nulla distinctus Rubricâ, ad præcedentem pertinere videtur.*

VI. fol. 81. b. Be biscopum ⁊ be oðrum godes þeoƿum.

Incip. Soðlice eallunga is forboden on halgum bocum ælcon biscope. ⁊ abbode. ⁊ messe preoste.

VII. *Ibid.* Be þam gehadedum mannum þe heora feoh lænað to hyre.

Incip. Gyf biscop oððe mæssepreost oððа hƿylc godes þeoƿ.

VIII. *Ibid.* Eft be gehadodra manna ƿicnungum.

Incip. Nis nanum mæsse preoste alyfed. ne diacone.

IX. fol. 82. Be þam þe gehadod man geðoft ƿædenne nimð ƿið ƿifman.

Incip. Se ƿiht godes ðeoƿ. þe mid godes þeoƿdome abysgod bið.

X. *Ibid.* Be þam ylcan.

Incip. Se munuc þe hine sylfne gode behæt. ⁊ ðone halgan regol underfehð.

XI. *Ibid.* Be munecas mishealdennesse ⁊ mynecyne.

Incip. Se munuc ⁊ mynecyne þe gode sylfū beoð gehalgode.

XII. fol. 82. b. Be ƿif mannes ðenunga on godes ƿeofode (þe) to (hire) ne gebyrað.

Incip. Gelomlice ƿe habbað geræd on halgum bocum þæt hit alyfed nis.

XIII. *Ibid.* Be ðam þe ælc sacerd sceal cunnon his geƿihta.

Incip. Ælcon sacerde gebyreð þæt he cunne þa halgan lare.

XIV. *Ibid.* Be þam þe scs̄ augustinus sende to rome to scē gregorie. ⁊ hu scs̄ gregorius him andsƿere sende.

Incip. Sona sƿa scs̄ augustinus on engla ðeode fulluht gebroht hæfde.
Expl. Ac hea þearfe þæt he hit andette ⁊ bete sƿa him his scrift tæc.

XV. fol. 83. b. Be ðam þe ðam sacerde naht ne fremað þæt he rihtƿis beo. gif he ðam unrihtƿisan styran nele heora unrihtes.

Incip. Se halga apostol paulus læreð ælcum mæsse preoste þe godes folce to lareoƿe geset bið.

XVI. fol. 84. BE MÆsse preoste(s) drohtnunge.

Incip. Ælc mæsse preost sceal beon sƿa he gehaten is sacerd.

EXPLICIT LIBER TERTIVS.

HIT IS ÐEAH TOƿITANNE. ÞƳI ÐEOS FEORÐE BOC SY VNCAPITVLOD NV ÐA ærran bec synd gecapitulode. ꝥ is forðon þe þeos feorðe boc is genumen of ðam þrym bocum. ⁊ ꝥ man on ðam þrym bocum hwaðe findan ne mæg. hit man fint on þissere feorðan. ægþer ge be marum þingum ge be læssan openlicor ⁊ hrædlicor.

I. fol. 84. b. *Incip.* Gif hwylc biscop man of slea ðolige his hades. ⁊ fæste XII. gear. þa VII. on hlafe ⁊ on wætere. ⁊ ða V. fæste. III. dagas on þære wucan. ⁊ ða oþre bruce his metes.

Continet hæc Sectio Paragraphos XX, qui ſic ſe habent.

Expl. He bete þe deoppor. ꝥ is. VII. gear fulle. ⁊ behreowsige æfre.

II. fol. 87. IVDICIVM DE PECCATIS MVLTIS.

Incip. Seo æreste forlætnes is fyrena fulwiht. seo æftre is godes lufu.

III. fol. 87. b. DE EPIS VEL PRS SEV DIACONIS. AMMONITIO QVOMODO IVDICANTVR CVM PECCANT.

Incip. Biscop gyf he dearnunga licge. æfter canones dome.

IV. *Ibid.* DE LAYCIS QVOMODO PENITEANT.

Incip. Læwedum men him wif agende gif he oðres ceorles wif wemme.

V. fol. 88. DE SACERDOTIBVS.

Incip. Sacerd se ðe þurh unsyfre spræce oððe þurh gesyhðe.

VI. fol. 88. b. DE IVVENIS.

Incip. Lytel cniht gif he byð fram maran ofðrycced in hæmede.

VII. fol. 89. DE MARITIS VEL PVERIS CVM IMPIE AGANT IN PECORA.

Incip. Swa hwylc ceorl swa mid his wife in monað adle hæme.

VIII. *Ibid.* De paganiſ quomodo nubant. & de hiſ que [qui] per] ignorantiam sis [bis] baptizati ſunt. & de hiſ qui per adulterant [adulterum] presbiterum baptizati ſunt. & de hiſ qui ſponte ſiſ [bis] baptizati ſunt.

Incip. Swa hwylc hæþen man swa forlete hæðen wif in his anwealde.

XI. fol. 89. b. DE INFANTIBVS NON BAPTIZATIS.

Incip. Cild gyf hit hæðen swelte.

X. fol. 90. DE PRESBITERO NON BAPTIZATÄ.

Incip. Swa hwylc mæsse preost se ðe þæt wite. ꝥ he unfullod sy.

XI. *Ibid.* DE GENERATIONIBVS QVOMODO POSSVNT NVBERE.

Incip. In þam þriddan cneowe mid grecum. mot man wif niman. in fiftan mid romanum.

XII. fol. 91. DE MONACHIS SCIMONIALIBVS & SACERDOTIBVS.

Incip. Munuc oððe gehalgod fæmne. gif hi heo forlicge.

XIII. fol. 91. b. (DE) CONIVNCTIONE & ALIORVM CAVSIS.

Incip. Twegen gebroðra motan twa gesweostro to wife habban. ⁊ fæder. ⁊ sunu modor. ⁊ dohtor.

XIV. fol. 92. DE LAVACRO MARITI VEL ALIOꝝ CAVSIS.

Incip. Ceorl gif he mid his agene wife hæme. ðwea hine ær he in cyrcan ga.

XV. fol. 92. b. DE ETATE PVERI VEL PVELLE QVOMODO SIBI DOMINENTVR.

Incip. Feowertyne winter mæden heo mot agan hire lichaman geweald.

XVI. fol. 93. ITEM DE GENERATIONIBVS IVNGVNTVR.

Incip. On ðæꞃe ꝼiꝼtan cneoƿiꞅꞅe ᵹeleoꝼe men hi motan ᵹeꞅamniᵹean.

XVII. fol. 93. b. DE HOMICIDIIS VEL INCESTIS MVLIERIBVS.

Incip. Modoꞃ ᵹiꝼ heo oꝼꞅlea hiꞃe beaꞃn.

XVIII. fol. 94. DE SACRIFICIIS QVË DEMONÏS IMMOLANTVR.

Incip. Ᵹiꝼ man̄ medliceꞅ hƿæt hƿeᵹu deoꝼlū onꞅecᵹð, ꝼæꞅte an ᵹeaꞃ.

XIX. fol. 95. DE HOMICIDIIS VEL LIVORIBVS QVE IN HOMINE PERFECTA SVNT.

Incip. Ᵹẏꝼ man ꞅlẏhð oðeꞃne on moꞃð on eoꞃꞃan mode. ⁊ be ẏdneꞅꞅe.

XX. fol. 95. b. DE IVRAMENTO.

Incip. Se ðe man að ꞅƿeꞃiᵹe in cẏꞃican oððe in euanᵹelio.

XXI. fol. 96. DE OPIBVS DN̄I DEI ET DE VCHARISTIA ET MINISTRATIONE.

Incip. Ða þe on ꞅunnan dæᵹe ƿẏꞃceað. ᵹꞃecaꞅ ða men æꞃeꞅt ƿoꞃdum þꞃeatiᵹeað.

XXII. fol. 96. b. DE MISSARVM CELEBRATIONE.

Incip. Foꞃ ꝼoꞃð ꝼeꞃedne munuc man mot ꞅona ꞅinᵹan mæꞅꞅan þẏ ðꞃiddan dæᵹe.

XXIII. fol. 97. ANTE NATALEM DN̄I MISSARVM CELEBRATIO.

Incip. On ðæm æꞃꞃan dæᵹe æt ᵹeolum æt none. ꞅiððan mæꞅꞅe bẏð ᵹeꞅunᵹen. heo ᵹeꞃeoꞃdiað ꞃomane. ᵹꞃecaꞅ to æꝼenne ðonne æꝼen bið ᵹeꞅunᵹen.

XXIV. fol. 98. DEVCHARISTIA PERDITA.

Incip. Ᵹẏꝼ man in ᵹemeleaꞅte huꞅel ꝼoꞃloꞅe.

XXV. fol. 98. b. DE CYBO SCIFICATO ET DE HIS QUI INMVNDA GVSTANT.

Incip. Ᵹiꝼ man ꝼoꞃleoꞅe ᵹehalᵹodne mete hƿẏlcne hƿuᵹu dæl.

XXVI. fol. 99. DE PORCIS.

Incip. Ᵹiꝼ ꞅƿẏn eteð mẏꞃten ꝼlæꞅc ⁊ manneꞅ blod bẏꞃiᵹeð.

XXVII. fol. 99. b. DE PISCIBVS.

Incip. Fixaꞅ man mot ðicᵹan þeah ðe hẏ deade ꞅẏn ᵹemette.

XXVIII. *Ibid.* DE APIBVS.

Incip. Beon ᵹiꝼ hi mannan acƿellað. cƿelle hẏ man hꞃaðe. ⁊ ete man þæt huniᵹ þæt hẏ ƿꞃohton.

XXIX. fol. 101. DE ADVLTERIIS.

Incip. Ᵹẏꝼ hƿẏlc man ƿiꝼiᵹe on hiꞅ nextan maᵹan oððe on hiꞅ ᵹeꝼæderan.

In eadem pagina extat hæc notula. Me ꞅcꞃipꞅit ƿulꝼᵹeatuꞅ ꞅcꞃiptoꞃ ƿiᵹoꞃnenꞅiꞅ. oꞃa obꞅecꞃo peꞃ ipꞅiuꞅ neuiꞅ coꞅmi ꞅatoꞃem. Amen. Et qui me ꞅcꞃipꞅit ꞅempeꞃ ꞅit ꝼelix. AMEN.

Vero ſimile etiam eſt Codd. ſuperiores litt. A. & B. inſignitos, ab hoc Wulfgeato fuiſſe ſcriptos.

Fol. 101. b. INCIPIT EPISTOLA DE CANONIBVS.

Ælfricuſ humiliſ frater. uenerabili Epiſcopo Ƿulꝼꞅino ſalutem in Dn̄o. Obtemperauimuſ iuſſioni tuæ liberanti animo. ſed non auſi fuimuſ aliquid ſcribere de Epiſcopali gradu. quia

ueſtrum eſt ſcire quomodo uoſ oporteat optimiſ moribuſ exemplum omnibuſ fieri. et continuiſ ammonitionibuſ ſubditoſ exhortari ad ſalutem quæ eſt in Chriſto Ieſu. Dico tamen quod ſæpiuſ deberetiſ ueſtriſ Clericiſ alloqui et illorum negligentiam arguere. quia pene Statuta Canonum & Sanctæ Eccleſiæ religio uel Doctrina eorum peruerſitate deleta ſit. Ideoq; libera animam tuam & dic eiſ quæ tenenda ſunt Sacerdotibuſ & Miniſtriſ Chriſti. ne tu pereaſ pariter ſi mutuſ habeariſ caniſ. Noſ uero ſcriptitamuſ hanc Epiſtolam quæ Anglice ſoquitur quaſi ex tuo ore dictata ſit et locut(a) eſſet ad Clericoſ tibi ſubditoſ, hoc modo incipienſ.

I. BE PREOSTE SYNODE.

Incip. Ic secge eoƿ Preostum. ꝥ ic sylf nelle beran eoƿre ᵹymeleaste on eoƿrum þeoƿdome. ac ic secge eoƿ soðlice hu hit ᵹeset is be Preostum.
Expl. Crist cƿæð be his þenum þe him þeniað ᵹeornlice ꝥ hy sceoldon beon on blysse a mid him. þær þær he sylf bið on þam soðan life. þam is ƿuldor ⁊ ƿurðmynt a to ƿorulde. Amen.

Epiſtola hæc apud Gulielm. Lambardum in Archæon. & H. Spelman. in Conc. Vol. I. mutila in fine eſt, quæ in parte ſuppleri potes ex hoc exemplari, cui etiam nonnulla in fine deſunt; quæ autem ſupplenda ſunt ex integrâ Epiſt. in Cod. C. C. C. C. cujus nota L. 12. ex hac etiam Epiſtola deprompſit doctiſſ. Hickeſius illud contra Pontificios Gram. ſuæ Anglo-Sax. cap. XII. *pag.* 58. Sed ex Latino Cod. qui olim fuit Eccleſ. Wigorn. nunc autem C. C. C. C. nefarius aliquis, non noſtræ Religionis, eraſit hæc verba reſtituta a libro Exonienſi. Non ſit tamen Sacramentum corpuſ eiuſ, in quo paſſuſ eſt pro nobiſ, nec ſanguiſ eiuſ, quem pro nobiſ effudit, ſed ſpiritualiter corpuſ eiuſ efficitur & ſanguiſ, ſicut Manna, quod de celo pluit, & aqua, quæ de petra fluxit.

II. fol. 111. DE SECUNDA EPISTOLA. QUANDO DIVIDIS CRISMA.

Animadverſio in manu recentiori forſan Matth. Parkeri. **This Epiſtle Elfrike ſent to Wulfstane Archbiſhop of York as it appeareth by a boke of Exeter Churche.** *Qui quidem liber nunc extat in Bibliotheca Coll. C. C. Cantab. Notâ L.* 12. *inſignitus.*

Incip. Eala ᵹe mæsse preostas mine ᵹebroðru. ƿe secᵹað eoƿ nu þæt ƿe ær ne sædon.

III. fol. 124. EUGLII.

* *Eſto conſentiens adverſario.*

Incip. Matheus se ᵹodspellere aƿrat on anum ᵹodspelle. þæt ure hælend sæde. to his halᵹum apostolum þa ðe her on ƿorulde ƿunodon mid him. his lare fyliᵹende sƿa hƿider sƿa he ferde mancyn lærende mid ƿundrum ⁊ tacnū. ⁊ he alle ᵹehælde þe him to comon fram eallum untrumnyssum. ⁊ ða deadan arærde. Ða sæde he ðus. sƿa sƿa ƿe her secᵹan ƿyllað. In illo tpr. dix ihſ diſcipliſ ſuiſ. Eſto conſentienſ aduerſario tuo cito dum eſ in uia cum illo. Et rl. Ðæt is on englisce spræce. Beo ðu ᵹeƿnoslice sƿiðe ᵹebeoᵹul mid ᵹebiᵹedū mode.
Expl. Geaðiᵹe us se ælmihtiᵹa ᵹod. ꝥ ƿe maᵹon eoƿ secᵹan his halᵹan lare oft. ⁊ eoƿ ᵹehyrsumnysse. ꝥ ᵹe þa lare aƿendon to ƿeorcum. eoƿ to þearfe. se þe leofaþ ⁊ rixaþ a to ƿorulde. Am̄.

* *Hæc Hom. eſt pars poſterior Epiſt. Ælfrici ad Wulfgetum.*

IV. fol. 130. b. DOMINICA POST ASCENSIONEM DNI.

Cum autem venerit paraclitus quem ego mittam vobis à patre. Et rl.

Incip. Se hælend ƿeƿ on life mid his halᵹum apostolum ⁊ mid mannum ƿuniende. ⁊ maneᵹa ƿundra ƿyrcende. on þære ylcan nihte ðe he on merᵹen þroƿode. sæde his folᵹerum on his fundunᵹe þus :- Ðonne se frofor ᵹast cymð þe ic eoƿ asende fram minum fæder. se ðe soðfæstnysse ᵹast :-
Expl. And micel frofor him ƿæs on þam ᵹefeohte eft. þæt se sylfa hi ƿarnode þe him symle mihte on þam ᵹeƿinne ᵹehelpan þæt hi hæfdon siᵹe. ⁊ æfter þam siᵹe heom ᵹesælþe forᵹifan. ⁊ þone ecan ƿurðmynt on ƿuldre mid him. Se þe a rixaþ on ecnysse. AMEN.

V. fol. 136. b. DE ANTICRISTO.

Incip. Leofan men understandað sƿyðe ᵹeorne. ꝥ ᵹe rihtlice ⁊ ƿærlice ꝥ healdon. *v. ſupra.*

VI. fol. 138. DOMC. I. DE ADVENTU DNI.

Incip. Ðises dæᵹes þenins. ⁊ þissere tide mærð sprecað ymbe ᵹodes to cyme. *v. ſupra.*

VII. fol. 142.

VII. fol. 142. DOM̄C. II. DE ADVENTV DN̄I.

Incip. Se ᵹodspellere lucas aƿrat on ðisum dæᵹðerlican ᵹodspelle. *Vide ſupra.*

VIII. fol. 148. b. De deſcenſu Chriſti ad inferos (*manu recenti.*)

Incip. Nu habbað eoƿ ᵹesæd andƿealdlice ꝥ ᵹodspel ðe se diacon rædde nu ætforan us eallum. hu crist on þysum dæᵹe of deaðe aras. Nu ƿylle ƿe eoƿ ᵹyt seᵹan hu he to helle astah. ⁊ þone deofol ᵹeband. ⁊ þanon ᵹelædde ealle ða þe him ƿer on life ᵹecƿeme ⁊ ᵹecorene ƿæron.

Expl. Blissiᵹe nu eall mann cynn, forðan þe cristes blod ƿæs aᵹoten for ealles mann cynnes hæle. ⁊ blissian huru þa ðe his æriste ᵹelyfað ⁊ ƿeorðiað. Se leofað ⁊ rixað mid fæder ⁊ mid ðam halᵹan ᵹaste. on þrynnesse ðrymme þurh ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN.

IX. fol. 154. b. *De Antichriſto ejuſque miraculis (manu neotericâ.)*

Incip. Menn behofieð ᵹodre lare. ⁊ sƿyðost nu on þyssum timan. *Vide ſupra.*

X. fol. 157. IN ASSVMPTIONE SC̄E MARIE VIR̄G.

Intravit ih̄s in quoddam caſtellum, & reliq.

Incip. Se hælend becom into sumere caðelican byriᵹ. ⁊ an ƿif martha ᵹehaten ᵹelaðode hine to hire ᵹereorde. heo hæfde ane sƿustor maria ᵹehaten. seo set æt drihtnes fotum. ⁊ ᵹeorne his lare hlyste. Marða soðlice hire sƿustor eode carful ymbe drihtnes þenunᵹe.

Expl. Uton nu ᵹeornlice biddan þa eadiᵹan marian þe nu to dæi ƿæs ahafen ⁊ ᵹeufered bufan enᵹle þrymme. ꝥ heo us þinᵹie to þā ælmihtiᵹan ᵹode. se ðe leofað ⁊ rixað. on ealra ƿorulda ƿoruld. AMEN.

Cod. JVNII. I. *Liber Homiliarum Normanno-Saxon. auctore Orm vel Ormin; Ormulum dictus. in fronte libri, (quod olim fol. vacuum) ſcriptum repperi Alphabetum quoddam, Anglicum inſcriptum, litteræ verò ſunt Runicæ, & nunc publici juris factæ, in Theſauro Grammatico-critico lingg. vett. Septent. Ib. quoque exſtat nomen Jani Vlitii ab eo ſcriptum (ut veriſimile ſit) Bredæ.* 1652. Febr. 6. *qui tunc temporis, forte libri fuerit Dominus, priuſquam in cl. Junii devenerit manus.*

1. Præfigitur Epiſtola (ut ita dicam) nuncupatoria, ſic exordiens. Nu broþerr ƿallt̄. broþerr min. afft̄ þe flæsheſſ kinde. ⁊ broþerr min i criſſtenndom. þurrh fulluhht. ⁊ þurrh troƿƿþe. ⁊ broþerr min i ᵹodeſſ hus ᵹet o þe þride ƿiſe. þurrh þatt ƿitt hafenn takenn ba. an reᵹhell boc to follᵹhenn. unnderr kanunnkeſſ had. ⁊ lif. Spa ſumm ſannt aƿƿſtin ſette. Ic hafe don ſpa ſumm þu badd. ⁊ forþedd te þin ƿille. Ic hafe ƿennd inntill ennᵹliſh. ᵹodd-spelleſſ hallᵹhe lare. Afft̄ ꝥ little ƿitt þatt me min drihhten hafeþ lenedd. þu þohhteſſt tatt itt mihhte ƿel. till mikell frame turrnenn. ᵹiff ennᵹliſh follc forr lufe off criſt. itt ƿollde ᵹerne lerrnenn. ⁊ follᵹhenn itt. ⁊ fillen itt. ƿiþ þohht ƿiþ ƿord ƿiþ dede. and forrþi ᵹerrndeſſt tu ꝥ icc. þiſſ ƿerrc þe sholde ƿirrkenn. ⁊ icc itt hafe forþeddte:- Acc all þurrh criſteſſ hellpe. ⁊ unnc birrþ baþe þannkenn criſt. ꝥ itt iſſ brohht till ende. Icc hafe ſammned o þiſſ boc. þa ᵹoddſpelleſſ neh alle:- þatt ſindenn o þe meſſe boc. In all þe ᵹer att meſſe.

And aᵹᵹ afftepp þe ᵹoddſpell ſtannt ꝥ tatt te ᵹoddſpell meneþ. þatt mann birrþ ſpellenn to þe follc. Off þeᵹᵹre ſaule nede. ⁊ ᵹet tær tekenn mare inoh. þu shallt tær onne findenn. off þatt tatt criſteſſ hallᵹhe þed:- Birrþ troƿƿenn ƿel. ⁊ follᵹhenn.

Icc hafe ſett her o þiſſ boc amanᵹ ᵹodſpelleſſ ƿordeſſ. All þurrh me ſellfenn maniᵹ ƿord. þe rime ſpa to fillenn. Acc þu shallt findenn þatt min ƿord. Eᵹᵹƿhær þær itt iſſ ekedd:- Maᵹᵹ hellpenn þa ꝥ rædenn itt. To ſen. ⁊ tunnderrſtandenn. All þeſſ te bettere hu þeᵹᵹm birrþ. þe ᵹoddſpell unnderrſtandenn. ⁊ forrþi troƿƿe icc þatte birrþ. ƿel þolenn mine ƿordeſſ. Eᵹᵹƿhær þær þu shallt findenn hem:- Amanᵹ ᵹoddſpelleſſ ƿordeſſ. Forr ƿhaſe mot to læredd follk. Larrſpell off ᵹoddſpell tellenn:- He mot ƿel ekenn maniᵹ ƿord. Amanᵹ ᵹoddſpel-leſſ ƿordeſſ. ⁊ icc ne mihhte nohht min ferrs. Aᵹᵹ ƿiþ ᵹoddſpelleſſ ƿordeſſ. ƿel fillen all. ⁊ all forrþi. Shollde icc ƿell offte nede. Amanᵹ ᵹoddſpelleſſ ƿordeſſ don. Min ƿord. Min ferrſ to fillenn. ⁊ te bitæche icc off þiſſ boc. allſ it ſemeþ. All to þurrhſekenn ille an ferrſ. ⁊ to þurrhlokenn offte:- þatt upponn all þiſſ boc ne be. nan ƿord ᵹæn criſteſſ lare. Nan ƿord tatt ſƿiþe ƿel ne be. to troƿƿenn ⁊ to follᵹhenn. &c.

And ƿha ſe ƿilenn ſhall þiſſ boc :- Efft oþerr ſiþe ƿritenn :- Himm bidde icc ꝥ het ƿrite rihht. Sƿa ſumm þiſſ boc him tæcheþ. All þƿerrt ut afftérr þatt itt iſſ :- Upp o þiſſ firrſte biſne. Ƿiþ all ſƿillc rime allſ her iſſ ſett. Ƿiþ allſe fele ƿordeſſ. ⁊ tatt he loke ƿel þætt he an boc ſtaff ƿrite tƿiʒʒeſſ. Eʒʒƿhær þær itt upp o þiſſ boc. iſſ ƿriten o þatt ƿiſe. Loke he ƿel ꝥ het ƿrite ſƿa forr he ne maʒʒ nohht elleſſ. on ennglissh ƿritenn rihht te ƿord. þatt ƿite he ƿel to ſoþe. ⁊ ʒiff mann ƿile ƿitenn ƿhi icc hafe don þiſſ dede. ƿhi icc till ennglissh hafa ƿennd goddſpelleſſ halighe lare. Icc hafe itt don forrþi ꝥ all Criſſtene follkeſſ berrhleſſ ----- ⁊ tærrfore hafe icc turrnedd it. inntill ennglisshe ſpæche :- For þatt i ƿollde bliþeliʒ. þatt alle ennglisshe lede. ƿiþ ære ſhollde liſſtenn itt. ƿiþ herrte ſhollde itt troƿƿenn. ƿiþ tunge ſhollde ſpellen itt. ƿiþ dede ſhollde itt follʒhenn, &c.

Icc ꝥ þiſſ englissh hafe ſet englisshe menn to lare :- Icc ƿaſſ þær þær i criſſtned ƿaſſ. Orrmin bi name nemmnedd. ⁊ icc orrmin full innƿarrdliʒ ƿiþ muþ. ⁊ ec ƿiþ herrte. her bidde þa criſſtene menn. þatt herenn oþerr redenn. þiſſ boc :- hemm bidd icc her þatt teʒʒ. forr me þiſſ bede biddenn. þatt broðerr þatt þiſſ ennglissh ƿritt. allr æreſſt ƿrat. ⁊ ƿrohhte :- ꝥ broþer forr hiſſ ſƿinnc to læn :- Soþ bliſſe mote finden. AM.

Ða goddſpelleſſ alle þatt icc her o þiſſ boc maʒʒ findenn :- Hemm alle ƿile icc nemmnenn her. Bi þeʒʒre firrſte ƿordeſſ. ⁊ tale ƿile icc ſetten to. to don ʒuƿ tunderrſtanndenn. Hu fele ſinndenn o þiſſ boc. goddſpelleſſ unnderr alle.

Tunc ſequitur ſyllabus ſive Recenſio ſingularum Sectionum ex ſacris Evangeliis & Actibus Apoſtolorum, de quibus, in ſuo ordine tractatur. Quot vero Lectiones fuerint incertum eſt, quia folia bina exſcinduntur: Lectionum vero Paraphraſticarum 242, *quarum Tituli in ſyllabo etiamnum leguntur,* 31 *duntaxat in hoc Cod. cernuntur. Ubi vero volumina quæ reliquas continebant deliteſcunt; cum illis qui maxime ignari ſunt juxta neſcire me fateor.*

Ex Auctoris in librum ſuum præfatione.

Ðiſſ boc iſſ nemmnedd orrmulum :- Forrþi ꝥ Orrm itt ƿrohhte. ⁊ itt iſſ ƿrohht off quaþƿiʒan :- off goddſpell bokeſſ forrƿrrie ——

And all þuſſ þiſſ ennglisshe boc. iſſ orrmulum gehatenn. ——

Columna prima, in imà paginà

Incipit Exordium libri his verbis. All mann kinn ſƿa ꝥ adam ƿaſſ. þurrh drihhtin ƿrohht off eorrþe. Anan till ꝥ itt cumenn ƿaſſ. Till criſteſſ dæþ o rode All forr till helle forr ꝥ gillt. þætt adam haffde gilltedd :- Ðurrh ꝥ he godeſſ bode ƿord forrlette forr litell nede.

I. col. 2. Scdm Luc. 1. fuit in diebus herodis regis judee ſacerdos quidam nemine Zacharias.

Incip. Ann preoſt ƿaſſ onn herodeſſ daʒʒ :- amanʒ iudiſskenn þeode. ⁊he ƿaſſ gehaten Zacariʒe ⁊ haffde an duhhtiʒ ƿif. ꝥ ƿaſſ off aaroneſſ dohhtreſſ. ⁊ gho ƿaſſ Elyſabæþ gehaten.

II. col. 4. Scdm Lucam. Dixit Zacharias ad angelum, unde hoc ſciam ego enim ſum ſenex.

Incip. Ða ſeʒʒde Zacariaſſ þuſſ. Till godeſſ enngell ſone. þurrh ƿhatt maʒʒ icc nu ƿitenn þiſſ. þatt itt me mughe ƿurrþenn :- ƿitt ſinndenn off ſƿille elde nu :- ðatt ƿitt ne mughenn tæmenn.

A col. 12. deſunt omnia, uſque ad col. 29.

III. col. 53. Scdm Lucam. Miſſus eſt angelus Gabriel a deo in civitatem Galileæ.

Incip. Me mineþþ ꝥ icc ſeʒʒde ʒoƿ. nu littl ær o þiſſ lare. þatt godeſſ enngell gabriæll ƿaſſ ſennd till Zakariʒe. to kiþenn himm ꝥ he iohan Bapptiſſte ſhollde ſtreonenn. ⁊ ec icc ſeʒʒde ʒuƿ ꝥ he ƿaſſ ſennd till ſannte Marʒe. to kiþenn ꝥ gho ſhollde ben off haliʒe gaſt ƿiþþ childe.

IV. col. 66. Scdm Lucam. Exſurgens Maria abiit in montana cum feſtinatione.

Incip. Ðatt tatt te laffdiʒ Marʒe. forr ſƿa ſumm þe goddſpell kiþeþþ. to ſpekenn ƿiþþ elyſabæþ. Icludiʒ landeſſ munntaſſ :- þær gho ƿiþþ hire macche ƿaſſ. inn an iudiſſkenn cheſſtre.

Inter coll. 68 & 77, *deſunt folia bina, quibus continebatur* Ormini *ſive* Ormi *expoſitio in illud S. Lucæ.*

V. Elyſabeth impletum eſt tempus pariendi, & peperit filium.

Et pars pior expoſit. ejuſdem in illud D. Matthæi.

VI. Cum eſset deſpōſata mater Jeſu Maria, Joſeph; antequam convenirent.

VII. col. 83.

VII. col. 83. Scđm. Lucam. Exiit edictum a Cæſare Auguſto ut deſcriberetur.

Incip. An romaniſhe kinᵹ waſſ auᵹuſſtuſſ ᵹehatenn. ⁊ he waſſ wurrþenn kinᵹ off all mannkinn onn erþe. ⁊ he ᵹann þennkenn off himmſellf:· ⁊ off hiſſ mickle riche. ⁊ he biᵹann to þennkenn þa. ſwa ſum þe kiþeþþ. off þatt he wollde witenn wel. hu mikell ſehh himm come.

VIII. col. 87. Scđm Lucam. Paſtores loquebantur ad invicem, tranſeamus uſque Bethleem. &c.

Incip. Forrþ rihht anan ſe time comm ꝥ ure drihhtin wollde ben borenn i þiſſ middell ærd. forr all mann kinne nede. He chæſ himm ſone kinneſſ menn. all ſwillke ſumm he wollde. ⁊ ⁊ whær he wollde borenn bene he chæſ all att hiſſ wille.

Inter coll. 95 & 105 deſunt bina folia, quibus continebatur pars prior expoſitionis Ormini ſuper illud D. Lucæ.

IX. Poſtquam conſummati ſunt dies octo, ut circumcideretur puer, &c.

Inter coll. 136 & 145 itidem deſiderantur folia duo, & (ſi fas ſit conjicere) pars poſterior hujuſce ſermonis, & prior ſequentis, qui (ut videtur) in illud.

X. Scđm Matthæum. Cum natus eſſet Jeſus in Bethleem Judæ, in diebus Herodis, &c.

Inter coll. 156 & 161 deeſt fol.

XI. col. 173. Scđm Lucam. Poſtquam impleti ſunt dies purificationis Mariæ matris Jeſu.

Incip. Forrþ rihht ſe time comm þær to þatt ure laffdiᵹ Marrᵹe. afft̄ iudiſſkenn laᵹheſſ boc. þe minnſtre ſhollde ſekenn:· menn tokenn hire dere child. ⁊ bærenn himm to kirrke. ⁊ leddenn hire forrþ wiþ himm:· Swa ſumm þe boc hemm tahhte.

XII. col. 174. Scđm Lucam. Erat Joſeph & Maria mater ihū mirantes ſuper his.

Incip. Ioſæp ⁊ Marrᵹe criſteſſ moderr. wundredenn baþe. off all ꝥ hemm waſſ cwiddedd tære off criſte. ⁊ ſymeon ꝥ hallᵹhe mann ᵹaff hemm blettſinnᵹe baþe ⁊ ſeᵹᵹde to þe laffdiᵹ þuſſ.

Inter coll. 180 & coll. 205 deſiderantur folia ſex, quibus conſcripta fuerit pars poſterior hujuſce ſectionis, & initium ſequentis, ſuper illud Matthæi.

XIII. Ecce Angelus Domini apparuit in ſompnis Joſeph dicens: ſurge & accipe puerum & matrem ejus & fuge in Egyptum.

XIV. col. 209. Secđ Matthæum. Defuncto autem Herode, ecce angelus domini apparuit in ſompnis Joſeph in Egypto dicens, ſurge accipe puerum & matrem ejus & vade in terram iſrael, &c.

Incip. Afft̄ þatt tatt herode kinᵹ waſſ endedd in hiſſ ſinne:· drihhtineſſ enᵹell comm anan till ioſæp inn eᵹipte. ⁊ tær he comm till himm o nahht ⁊ fand himm þanne o ſlæpe. ⁊ tære he ſpacc anan wiþ himm. ⁊ ſeᵹᵹde þuſſ wiþ worde. Ioſæp riſ upp ⁊ tacc þe child. ⁊ tacc þe childeſſ moderr. ⁊ farr till iſſraæleſſ land. inntill þin aᵹhenn birde.

XV. col. 218. Secđ. Lucam. Cum factus eſſet ihs̄ annorum 12 aſcendentibus illis, &c.

Incip. Afft̄ ꝥ tatt te laferrd criſt waſſ cumme off eᵹyppte. Inntill þe land off ᵹalile. till nazaræþeſſ cheſſtre:· þær afft ſeᵹᵹþ þe ᵹoddſpell boc.

Inter coll. 220 & coll. 225, deeſt folium unum.

XVI. col. 226. Secđ Lucam. Anno quinto decimo Tyberii Cæſaris.

Incip. Nu cumeþ me to tellenn forþ off ſannt iohan bapptiſſte. ⁊ tærrihht tær i let off himm. þær wile i nu biᵹinnenn. to tellenn ⁊ to ſpellenn ᵹur. off himm ⁊ off hiſſ lare.

XVII. col. 230. Secđ Matthæum. Venit Johannes Baptiſta prædicans in deſerto judeæ, & dicens penitentiam.

Incip. Ðatt ſannt iohan ſwa ſwiþe ᵹunᵹ. biᵹann drihhtin to þeowwtenn:· þat waſſ ᵹod biſne ful i wiſſ till ure ᵹunᵹeᵹenᵹe.þatt hemm birrþ afft̄ heore mahht biᵹinnenn ᵹodd to cwemmenn.

Inter coll. 236 & 245 deſiderantur folia bina.

XVIII. col. 256. Secđ Joannem. Miſerunt Judæi ab Ieroſolymis ſacerdotes & Levitas ad Joannem.

Incip. Forrþi ꝥ ſannt iohaneſſ ƿord ſprang ƿide ⁊ ſide o lande. Forr ꝥ he ƿaſſ ut numm mann. i lareſſ ⁊ i dedeſſ. and forr ꝥ he biȝann himmſellf þær þær he ƿaſſ i ƿeſſte. to fullhtnenn baldeliȝ þe follc þatt naſſ næfr ær biȝunnenn.

XIX. col. 267. Secđ Matthæum. Venit ihs̄ a Galilæa in Jordanem ad Johannem ut baptizaretur, &c.

Incip. Vnderr þa daȝeſſ allſ uſſ ſeȝȝþ Maþeoƿ þe goddſpell ƿrihhte. Comm ieſu criſt off ȝalile fra nazaræþeſſ cheſſtre. till flumm iorrdan till ſannt iohan. þær he ſtod follc to fullhtnenn. ⁊ criſt ta ƿollde fullhtnedd beon at ſannt iohaneſſ hande.

Inter coll. 276 & 281 deeſt folium unum.

XX. col. 281. Secđ Matthæum. Ductus eſt ihc̄ a ſpiritu in deſertum, ut temptaretur à diabolo.

Incip. Forrþ rihht ſe ieſuſſ fullhtnedd ƿaſſ. he ƿennde himm inntill ƿeſſte. þe goddſpell ſeȝȝþ þatt he ƿaſſ ledd þurrh gaſt inntill þe ƿeſſte. and tatt forr ꝥ he ſhollde þær beon fandedd þurrh þe deofell.

Poſt coll. 296 deeſt folium unum.

XXI. col. 306. Secđ Joannem. Altera die vidit Joannes eſum venientem ad ſe & ait, ecce agnus dei.

Incip. Afft̄ ꝥ ieſuſſ fandedd ƿaſſ þurhh defell i þe ƿeſſte þær afft̄ comm he ſone anan till ſant iohan bapptiſſte. ⁊ ſannt iohan bapptiſſte ſahh þe laferrd criſt himm nehȝhenn. ⁊ ſeȝȝde to þe leode þuſſ. Sƿa ſumm þe goddſpell kiþeþ. Loc here cummeþ godeſſ lamb þatt ſhall forr menn be offredd.

XXII. col. 309. Secđ Johannem. Altera autem die ſtabat Johannes, & ex diſcipulis ejus duo, &c.

Incip. Ðær affterr onn an oþerr daȝȝ. ſtod ſannt iohan bapptiſte ⁊ tƿeȝȝenn ſtodenn þær ƿiþ himm. off hiſe leorninȝcnihhteſſ. ⁊ he ſahh ure laferrd ȝan. ⁊ ſeȝȝde þuſſ ƿiþ ƿorde. Loc here. þiſſ iſſ godeſſ lamb.

XXIII. col. 330. Secđ Johannem. Nuptiæ quidem factæ ſunt in chana Galileæ, &c.

Incip. Vpp o þe þridde daȝȝ bilammp Sƿa ſumm þe goddſpell kiþeþ þatt i þe land off ȝalile ƿaſſ an bridale ȝarrkedd. ⁊ itt ƿaſſ ȝarrkedd in an tun þatt ƿaſſ cana ȝehatenn. ⁊ criſteſſ moderr Marȝe ƿaſſ att tatt bridaleſſ ſæte.

XXIV. col. 354. Secunđ. Joannem. Prope erat Paſca Judæorum & aſcendit ihc̄ ieroſolymam & invenit in templo vendentes oves & boves & columbas, &c.

Incip. Afft̄ þatt tatt te laferrd criſt þe ƿat̄ haffde ƿharrfedd. till ƿin i cana ȝalile þurrh hiſſ goddcunde mahhte. afft allſ uſſ ſeȝȝþ þær goddſpell. forr he ƿiþ hiſe poſtleſſ. inntill ann oþerr tun ꝥ ƿaſſ Caſarrnaum ȝehatenn.

XXV. col. 371. Secunđ Joh. Erat homo ex Phariſæis Nichodemus nomine, princeps Judaeorum, &c.

Incip. An mann amanȝ iudiſkenn þed. ƿaſſ nicodem ȝehatenn. off ꝥ fariſeriſhe folc. þatt læredd ƿaſſ o boke. an allderrmann. an hæfedd mann inn iſſraæle þede.

Poſt coll. 376. habetur pars folii dilacerati.

XXVI. col. 384. Secunđ Joh. Sic deus dilexit mundum ut filium ſuum unigenitum daret, &c.

Incip. Ðurrh ꝥ te laferrd ſeȝȝde þuſſ till nicodem ƿiþ ƿorde. Sƿa luſede þe laferrd godd þe ƿerelld. tatt he ſennde hiſſ aȝhenn ſune allmahhtiȝ godd to ƿurrþenn mann on erþe to leſenn mannkinn þurrh þiſſ dæþ ut off þe deffleſſ ƿalde.

XXVII. col. 390. Secunđ Joh. Poſtea venit ihc̄ in Judæam terram, & diſcipuli ejus, & illic morabatur & baptizabat.

Incip. And ſiþþen comm þe laferrd criſt ſƿa ſumm þe goddſpell kiþeþ. intill iudea land himm ſellf ƿiþ hiſe lerninnȝcnihhteſſ. ⁊ tær bilæf he þa ƿiþ hemm ⁊ toc þa þær to fullhtnenn.

XXVIII. col. 391.

XXVIII. col. 391. Secund John̄. Quem enim miſit deus, verba Dei loquitur. Non enim ad menſuram dat deuſ ſpm̄.

Incip. He þaꞇꞇ ƿaſſ hıꝺeꝛꝛ ſenꝺ þuꝛꝛh ᵹoꝺꝺ. he ſpekeþ ᵹoꝺeſſ ƿoꝛꝺe. Foꝛꝛ ᵹoꝺꝺ ne ᵹıfeþ nohhꞇ ƿıþ meꞇꞇ. hıſſ ᵹaſꞇeſſ hal ᵹhe ꝼꝛoſꝛe.

Inter coll. 398 *&* 407 *deſunt bina folia, & pars poſterior hujuſce Sectionis cum priore ſequentis, in illud D. Johannis.*

XXIX. In principio erat verbum, & verbum erat, &c.

XXX. col. 421. Secund Joan̄. Jeſus audiens quia murmurabant Phariſæi quod baptizaret.

Expl. Affꞇeꝛꝛ ꝥ uꝛe lafeꝛꝛꝺ cꝛıſꞇ þe follc beᵹunnen haffꝺe ꞇo fullhꞇnenn ı ıuꝺea lanꝺ. þuꝛꝛh hıſe leꝛnınnᵹe cnıhhꞇeſſ. he cneƿ ƿel alſ ıꞇꞇ ƿꝛıꞇeþ uſſ ıohan þe ᵹoꝺꝺſpell ƿꝛıhhꞇe þaꞇꞇ ꞇaꞇꞇ faꝛıſeꝛıſhe follc ſꞇꝛanᵹ ƿꝛaþþe ꞇakenn haffꝺe ᵹæn̄ hımm.

XXX. col. 424. Secd Lucam. Heroꝺeſ mıſıꞇ & ꞇenuıꞇ Iohm̄. & allıgauıꞇ ın carcere propꞇ̄ Herodıadem.

Incip. Heꝛoꝺe kınᵹ off Galıle ꞇoc Sannꞇ Iohan Bappꞇıſſꞇe. ⁊ banꝺ hımm ƿıþ ıꝛnene banꝺ. ⁊ ƿaꝛꝛp hımm ı Cƿaꝛꝛꞇeꝛꝛne. ⁊ ꞇaꞇꞇ ƿaſſ foꝛꝛ Heꝛoꝺıan Fılıppeſſ ƿıf hıſſ bꝛoþeꝛꝛ.

"Ormini noſtri Opus (in Capp. ſupra CCXL diſtinctum) ex pluribus conſtitiſſe libris inde "conſtat, quia in Indice Textuum Evangelicorum totius operis, ad quinquageſimum, adſcripſit "non nemo manu veteri, *huc uſq; I volumen*; in quo tamen, omnia deſiderantur à Columna "CCCCXXVI. In ſecundo igitur volumine extabat caput LVII; in quo Auctori de Dominica Ora-"tione, Paraphraſtico ſuo more, tractandum erat: cujus jacturam non poſſum non dolere, quip-"pe quod (ſi extiterat) haud contemnendum Normanno-Saxonicæ Dialectus mihi exhibuiſſet ſpe-"cimen; ut qui omnia ejuſdem Orationis divinæ exemplaria Anglo-Saxonicè & Anglicè exarata "colligere deſtinavi, & in certum etiam Ordinem digerere. Ex quibus, ſic in unum collectis, de "linguæ Anglicanæ Origine & Progreſſu ab annis circiter ſeptingentis, cuivis docto fas eſſet "Diſſertationem inſtituere.

NE. D. 19. *Codex membr. in octavo, in quo, præter Imaginem Dom. noſtri Jeſu Chriſti, dextra ſceptrum, ſiniſtra volumen tenentis, cum S. Dunſtano ad pedes ejus provoluto, ejuſdem * Dunſtani manu delineatam & depictam cum inſcriptionibus, quæ cum icone in D. Hickeſii Grammat. cap.* 22. *exhibentur. Præter hanc, inquam, Iconem; præter partem potiſſimam libri primi Euticis Grammatici de Diſcernendis Conjugationibus (fol.* 2*) in quo nonnulla verba Britannice (ut videtur) Gloſſata ſunt; præter Lectionem quandam ex libro Deuteronomii Græce & Latinè litteris Saxonicis ſcriptam, fol.* 19. *præter Notam de numeris linealibus, ſuperficialibus & ſolidis, cum Alphabeto Nemnini Britannico ſeu potius Runico, haud ſatis accurate pridem publicato inter Epiſtolas Uſſerii Armachani, fol.* 20: *præter Tabulas Lunares, fol.* 20. *b. & Tab. Paſchalem ab A. D.* 817 *uſque ad A. D.* 832, *fol.* 21. *præter Expoſitionem in illud Apoſtoli* Qui peccatum Chirographi delet, *fol.* 21. *b. Præter Experimentum (ut dicitur) de luna, fol.* 22: *præter multa de Ponderibus & Menſuris, (ubi plurima verba Britannica aut Hibernica) fol.* 23. *præter Teſtimonia & Lectiones ex Prophetarum libris, Græce & Latinè, his quidem litteris Saxonicis, illis autem Latino-Græcis Capitalibus, præmiſſo Alphabeto Latino-Græco, fol.* 24: *præter* Ovidii *Naſonis Artis Amatoriæ librum primum, litteris Saxonicis antiquioribus ſcriptum, in quo etiam, alia plurima verba Britannice occurrunt gloſſata, ut videre eſt, fol.* 37, *&c:*

Fol. 10. *Habetur Saxonica Homilia de Inventione Sanctæ Crucis, cui tamen Titulus eſt abraſus.*

Incip. Geheꝛað ᵹe nu hƿæꞇ ıc eoƿ ꞅecᵹan ƿılle. ẏmbe þa halᵹan Roꝺe þe Cꝛıꞅꞇ on-þꝛoƿoꝺe. hu heo on þeoꞅne ꝺæᵹ ᵹeꝼunꝺen ƿæꞅ. þa ða ƿæ ꞅaᵹan an hunꝺ ƿınꞇꝛa ⁊ þꝛı ⁊ þꝛıꞇꞇı ƿınꞇꝛa æꝼꞇeꝛ Cꝛıꞅꞇeꞅ þꝛoƿunᵹe ⁊ uƿꞅꞇıᵹe ꞇo heoꝼenum:- Ða ꝛıxoꝺe Conꞅꞇanꞇınuꞅ ꞅe mæꝛe Caꞅeꝛe on Roma-byꝛıᵹ.

Expl. Sı hım ſımble þanc þæꞅ þe he ꝼoꝛ uꞅ þꝛoƿoꝺe. ⁊ ſı hım ſımble loꝼ ⁊ ƿulꝺoꝛ ealꝛe hıꞅ ᵹoꝺneꞅꞅa þe he mancẏnne ᵹecẏꝺ hæꝼð. a on ealꝛe ƿoꝛulꝺa ƿoꝛulꝺ a on ecneꞅꞅe. AMEN:-

---

* *Dunſtanum enim cùm Pingendi tum ſcribendi laude celebrem fuiſſe, ex vitæ ejus ſcriptore (qui ipſum noverat) his verbis docemur.* Hic itaque inter ſacra literarum ſtudia. ut in omnibuſ eſſet idoneuſ. artem Scribendi necne Citharizandi, pariterq; Pingendi peritiam diligenter excoluit. atq; ut ita dicam. omnium rerum utenſiliū uigil inſpector fulſit. vid. MS. Cott. inſcr. *Fauſt.* B. 13.

NE. C. 3. 11. *Codex membr. in fol. min. ſeculo duodecimo ineunte (ut videtur) ſcriptum, in quo continetur.*

I. *Boethius de Conſolatione Philoſophiæ, Paraphraſticè in linguam Saxonicam verſus per Ælfredum Regem. Hunc Cod. tranſcripſit vir clariſ. Franciſcus Junius, & apographum ſuum, cum optimæ notæ Cod. Cottoniano contulit.*

II. *Oratio ad Deum, Saxonicè, quam typis edidit in Boethii ſui. pag.* 149, *D. Chriſtophorus Rawlinſonus, de quo infra plura.*

NE. F. 3. 15. *Codex memb. in fol. ante conquæſtum Angliæ Scriptus, in quo continentur.*

I. *Evangelia quatuor Saxonicè verſa.*

Hunc Cod. MS. *Rev. D. Matthæi Parkeri peculium fuiſſe, hoc facit ut credam. Nempe, quia Evangeliorum Dominicalium & Feſtorum dierum titulos ſive Rubricas, è Cod.* MS. *Bibliothecæ publ. Cantab. in noſtrum* MS. *Oxonienſem inſertos deprehendo. Nam in hoc Cod. ut rectè obſervat Dn. Mareſchallus,* Rubricæ ſive Tituli, recentiori manu inſeruntur: *immo & deſunt ii in hoc libro, qui in Cantabrigienſi* MS. *deſiderantur. Mitto, quod pars prior & poſterior Evang. D. Marci, pars poſterior D. Lucæ & D. Joannis per Neotericum quendam reſtituuntur, jubente (ut maxime probabile eſt) eodem D. Matth. Parkero, cui nihil antiquius quam perfectorum exemplarium ope, ſuorum lacunas ſupplere, & mutilos & truncatos Codices, integros & profectos reddere.*

Ad hunc Cod. MS. *inſtituta fuit prima editio Evangeliorum Anglo-Sax. cum verſione Anglica, Lond. A. D.* MDLXXI. *per Joannem Foxum, ſub auſpiciis Reverendiſſimi viri Dn. Matth. Parkeri Archiep. Cantuarienſis. Dein A. D.* MDCLXV *Franciſcus Junius, & Thomas Mareſchallus nitidiorem & magis correctam Editionem eorundem, publico Orbis litterarii beneficio Dordrechti emiſerunt: examinatis prius tribus aliis Codd. nempe Bibl. publicæ Cantab. altero, altero Bibl. C. C. C. C. tertio verò Hattoniano, quorum omnium ſelectiores Lectiones à Fr. Junio collectæ, in D. Tho. Mareſchalli Obſervatt. lectori dantur.* De his Codd.* MSS, *(ſicut & de binis vetuſtiſſimis aliis Farmenni & & Eadfridi) multa narrat notatu digna cl. Mareſchallus in obſervatt. in verſionem Anglo-Saxonicam: Multa quoque à me de iiſdem Codd. & de alio cod. Evangeliorum Anglo-Sax. Cottoniano, qui hactenus intactus manet, infra dicenda ſunt.*

LAVD. E. 80. *Codex membr. in quarto Donc. in quo continentur.*

I. fol. 1. *Annales Anglo-Saxonici à Chriſto nato, uſque ad An. Dom.* 1144.

Incip. Bꞃıꞇꞇene Iᵹlanꝺe ıſ ehꞇa hunꝺ mıla lanᵹ. ⁊ ꞇƿa hunꝺ bꞃaꝺ.
Expl. Ꝺaueꝺ beᵹunnon . . . .

Ex hoc Cod. (una cum aliis quibuſdam, de quibus infra, ſuo ordine verba faciemus,) præclaram Chronici Saxonici Editionem, cum verſione Latina, Indice rerum Chronologico qui locupletiſſimus eſt. Regulis ad inveſtigandas nominum Locorum Origines, Nominumque Locorum & Virorum in Chronico memoratorum Explicatione adornatum, prælo, ingenti ſuo opere paratam, Oxoniæ A.D. 1692. *publici juris fecit vir Rev. & eruditiſſimus Edmundus Gibſon, A. M. Collegii Reginæ in Academia noſtra Socius, & Reverendiſſimo Domino Thomæ Archiepiſcopo Cantuarienſi à Bibliotheca & à Sacris.*

Quod attinet ad ſcriptionem hujuſce Cod. omnia uſque ad finem anni 1121, *fol.* 81, *eàdem manu, eodemque Atramento manifeſte ſunt conſcripta. Ex quo* LXXX *ea folia, quæ illud præcedunt, eodem anno, eademque manu exarata exiſtimo. Cæterum in foliis quæ ſequuntur, nempe ab initio anni* 1122, *ad an. uſque* 1132, *etſi facies Atramenti plane alia ſit, ab eodem tamen ſcriptore, exarata eſſe ſentio. Quæ autem ſequuntur ab anno Chr.* 1132, *uſque ad an.* 1143, *in quo abrupte deſinit Codex; aliena manu, prioris tamen æmula & imitatrice ſcripta eſſe videntur.*

II. *In Margine libri, fol.* 86. *b, &c. adſcribitur Gallicè Chronicon breve de rebus Britannicis, à Bruto ad Edwardum I. Angliæ Regem, quod ſic*

Incip. Deuanꞇ la naꞇıuıꞇe noſtre Seıneur Mıl ⁊ cc. anz uınꞇ Bruꞇus.
Expl. Apre lẏ fu Reı Eaꝺuuarꝺ ſun fiz. beau bacheler. pruz e uaılanꞇ.

De

De hoc libro MS. *ſic diſſerit, in Præfatione ſua laudatus Dn. Gibſonus*, Codici, *inquit*, quem L AVD. dicimus (inter eos utpote libros repoſito, quos D. Gulielmus Laud, Archiepiſcopus Cantuarienſis, Bibliothecæ Bodleianæ donavit) primum merito locum tribuimus. Huic uni plus debent Annales Saxonici, quam cæteris omnibus. Miſſo enim, quod ab anno MLXX. non alio quovis Codice uſi ſumus; ante iſtum etiam annum, ex illo nova quamplurima adjecimus, lacunas multas ſupplevimus, vitia etiam infinita, quæ in alios Codices irrepſerant, iſtius beneficio emendavimus. In membranis nitide ac eleganter ſcribitur; ita ut in eo nec auctoris diligentiam, neque Librariorum curam quiſquam facile deſiderare poſſit. A diverſis Librariis, diverſis etiam temporibus ſcriptum fuiſſe, Characterum differentia teſtatur. Ut enim illius Idioma ad noſtrum ſermonem paulatim deflectit, ita etiam literarum formæ ad noſtrum ſcribendi morem, ſub finem, propius accedunt. De Bibliotheca ad quam olim pertinuit, etſi nulla fiat mentio, (quæ quidem in vetuſtis manu ſcriptis Codicibus fere conſpicitur,) dubitari tamen non poteſt, quin ad Monaſterium Petroburgenſe ſpectaverit. Iſtius enim negotia, ab aliis omnibus Codicibus prætermiſſa, frequenter attingit. Quid quod tres integras Chartas, ad eum locum pertinentes, ſuis locis inſertas conſpicimus?

An vero hic Cod. ſit ille Petroburgenſis à Joan. Joſſelino perlectus, cujus lectiones variantes è margine Cod. MS. *C. C. C. C. ad Chronologiam ſuam attexuit Abrahamus Whelocus, hoc facit ut dubitem; nempe ingens illa diſcrepantia inter Lectiones iſtas, in editione Wheplociana uncis incluſas, & hunc Cod. in quo maximæ ex parte lectiones illæ aut deſiderantur, aut aliis verbis exprimuntur, aut denique, recentiori manu inſeruntur.*

Quinetiam Lectores ſunt monendi, hunc Codicem membranaceum foliis Chartaceis puris interpoſitis, in ea forma, quam vocant in folio, compactum eſſe. In quibus quidem Chartis (ſicuti haud rarò in ipſis Membranis) ſcriptæ ſunt Lectiones variantes antiquiſſimi Cod. MS. *cujus nota in Bibliotheca C. C. C. C. eſt S.* 11. *manu, me judice, D. Gul. L' Iſle, de quo, infra plura.*

III. *Ad calcem libri habetur Syllabus Homiliarum Saxonicarum, quæ inveniuntur in Codd.* MSS. *Bibliothecæ C. C. C. C. & Codicis* MS. 26 Claſſ. à dextra, ſer. ſuprema *in Bibliotheca Col. Trinitatis Cantabr. quem Syllabum, ni male memini, typis edidit Doctiſſimus & Rev. vir Dn. Georgius Hickeſius, in Grammaticarum Anglo-Sax. &c. Edit. priori, Oxon. A. D.* 1689.

Nec puto, prætereundum eſt, quod D. Matthæum Parkerum horum Annalium lectorem diligentiſſimum fuiſſe comperi: ex eo, quod ſigna illius manûs, ſubductas nempe lineolas rubras frequentes in hoc Codice videre eſt.

LAVD. F. 17. *Codex membr. in octavo oblongiori, paullo poſt Conquiſitionem Angliæ ſcriptus, in quo continentur*

I. fol. 1. *Canonum Eccleſiaſticorum libri quatuor: ſc. eorundem Cann. quorum Codex Wigornienſis, exemplar alterum eſt.*

LIBER PRIMVS.

Ðis is ærest se forma Capitul. hu hit gebýrað to foresceaƿienne be þære sýnne mæðe :-

Incip. Hit gebýrað ꝥ se Sacerd smeage sýnfulra manna bote be Bisceopesdome :-

II. fol. 5. LIBER SECVNDVS.

Can. 1. Be þam men þe ƿilles man slýhð.

Incip. Be læreda man þe oðerne ofslýhð butan gýlte.

Notandum eſt, quod in hoc libro, Canon IX, *ponitur loco Canonis* VIII.

Canon XVII *ſequentem Titulum præ ſe fert: rectiùs, me judice, quam Codex Wigorn.*

Can. 17. Be ungehadod mædene þe to unrihtum hæmede gefærð :-

Incip. Gif hƿýlc man ƿifige on his nehstan magon.

Canones vero qui ſequuntur, hiſce Titulis gaudent.

Can. 18. Be þam men þe on his magan geƿifað :-

Incip. Gif hƿa Mýnecene þe Godes brýd bið gehaten. him to ƿife nimð :-

† R *Can.* 19.

Can. 19. Be þam þe ꞅcꞅ̄ Ᵹꞃeᵹoꞃiuꞅ ꞅpꞃecð be unꞃihꞇum hæmeꝺe:

Incip. Niꞅ na alẏꝼeꝺ næniᵹum Cꞃiꞅꞇenum. ꝥ he oꝼꞇoꞃ ƿiꝼiᵹe þænne ꞇuƿa.

Can. 20. Be þam men þe ᵹelomlice ƿiꝼ þinᵹ beᵹæð:

Incip. Ƿiꝼ eall ꞅƿa ᵹiꝼ hẏꞃe ꝼoꞃman ƿeꞃe ꝼoꞃðꞅið ᵹebẏꞃiᵹ.

Can. 21. Be þam hu ᵹeꞅẏn hiƿan heoꞃa þeoƿaꞅ healꝺan ꞅceolan ꝼoꞃ Goꝺe:

Incip. Haliᵹe bec ꞇæceað hƿæꞇ ælcum ᵹeleaꝼꝼullum ƿeꞃe ꞇo ꝺonne iꞅ.

Ab hoc Can. uſque ad finem Lib. II. inter ſe convenit utrumque exemplar.

III. LIBER TERTIVS.

1. Be ᵹehaꝺoꝺꞃa manna ƿiꝼunᵹa:

Incip. Giꝼ Mæꞅꞅe-pꞃeoꞅꞇ ꝉ Diacon ƿiꝼiᵹen þolian heoꞃa haꝺeꞅ.

2. Eꝼꞇ be Ᵹoꝺeꞅ þeoƿum:

Incip. Ᵹiꝼ ꞅe Mæꞅꞅe-pꞃeoꞅꞇ ᵹeleahꞇꞃoꝺ ƿæꞅ miꝺ heaꝼoꝺlicum leahꞇꞃum.

3. Be þam men þe ᵹẏꞃnð Saceꞃꝺ haꝺeꞅ:

Incip. Ᵹiꝼ Mæꞅꞅe-pꞃeoꞅꞇ ꝉ Diacon man ꞅlea.

4. Be þam þe ꞅe Saceꞃꝺ hine healꝺan ꞅceal:

Incip. Ᵹoꝺeꞅ Saceꞃꝺaꞅ ⁊ Diaconaꞅ. ⁊ oðeꞃ Ᵹoꝺeꞅ þeoƿaꞅ.

5. Be þam Biꞅceoƿum. ⁊ be oðꞃum Goꝺeꞅ þeoƿum:

Incip. Soðlice eallunᵹa iꞅ ꝼoꞃboꝺen on haliᵹum bocum.

In Lib. II. *(uti ſupra notavimus) hic Cod. videtur Codice Wigorn. emendatior: in initio autem libri* III. *Codex Wigorn. (ſicut & alius, qui in Bibl. C. C. C. C. inſcribitur.* L. 12.) *Ordine & Numero Canonum hoc Cod. perfectior & accuratior eſt. Dein vero ad finem Lib.* III. *in omnibus fere conſentiunt uterque Codex, niſi quod in hoc libro Canonis* X *Rubrica* Be þam ẏlcan, *non caſu, ſed conſilio, prætermiſſa videtur.*

IV. fol. 14. LIBER QVARTVS.

Hiꞇ iꞅ ðeah ꞇo ƿiꞇanne hƿẏ þeoꞅ Feoꞃðe Boc ꞅẏ uncapiꞇuloꝺ. nu ða æꞃꞃan Bec ꞅẏnꞇ ᵹecapiꞇuloꝺ. ꝥ iꞅ ꝼoꞃþam þe þeoꞅ ꝼeoꞃðe Boc iꞅ ᵹenumen oꝼ þam þꞃeo bocum. ⁊ ꝥ man on þim þꞃeom hƿæðe ꝼinꝺan ne mæᵹ. hiꞇ man ꝼinꞇ on þiꞅꞅe ꝼeoꞃðan. æᵹðeꞃ be maꞃan þinᵹum ᵹe be læꞅꞅan. openlicoꞃ ⁊ bꞃæꝺlicoꞃ:

Incip. Ᵹiꝼ hƿẏlc Biꞅceop man oꝼꞅlea þoliᵹe hiꞅ Haꝺeꞅ.
Expl. Ᵹiꝼ he þuꞃh unnẏꞇꞇe ceaꞅꞇe man oꝼꞅlea. ꝼæꞅꞇe x ᵹeꞃ.

Hunc Tractatum etiam exhibet Codex Wigornienſis, omiſſis tamen Sectionibus nonnullis, quas & in hoc Cod. & in illo Bibl. Coll. C. C. C. cujus Nota eſt L. 12. *invenire licet. In hoc quoque Cod. à fol.* XXIII. *(uti notavit doctiſſimus Gerardus Langbainius) deſideratur folium unum quod Cod. Bibl. C. C. C. C. beneficio, facile ſuppleri poteſt.*

V. fol. 24. b. *Sequitur Collectio Canonum Eccleſiaſticorum & Poenitentialium, ſine Titulis & Rubricis. Horum Cann. aliqui inveniuntur in Cod. Wigorn. cum ſuis Rubricis, ad fol.* 87 *mutato tamen ordine. In aliis quoque Codd. quoſdam horum Cann. ſæpiſſime inveni deſcriptos, prætermiſſis reliquis, quorum (forte propter frequentiorem eorundem uſum) alios quidem habet, alios autem non habet Cod. Wigorn. & id genus alii nonnulli. Verum univerſa collectio ex Poenitentialibus Gregorii Magni, Theodori Archiepiſcopi Cantuarienſis, Ecgberhti Archiepiſcopi Eboracenſis, &c. videtur excerpta, & in quattuor Partes, (ut ita dicam) diſtincta; quarum*

VI. *Pars prima ſic*

Incip. Se man ꞅe ðe mænne Að ꞅƿeꞃað on Cẏꞃicean. xi. ᵹeaꞃ ꝼæꞅꞇe. Giꝼ he hiꞇ ꝼoꞃ neoꝺe ꝺo. iiii. ᵹeaꞃ ꝼæꞅꞇe.
Expl. Sƿa hƿẏlc man ꞅƿa þaꞅ Scꞃiꝼꞇ-boc ꞇiliᵹe ꞇo abꞃecanne, on eceꞃe ꝼoꞃꝺemeꝺnẏꞅꞅe he ꞅẏ ꝼoꞃꝺemeꝺ:

VII. fol. 27. b.

VII. fol. 27. b. *Secunda Pars ſic*

Incip. Ðis synd þa riht Ymbren-dagas þe man mid rihte healdan sceal. Ðæt is on Kł Martii on þære forman wucan.
Expl. Sumum gear bota sumum ma gear. ⁊ eft be gyltes mæðe. sumum monð bote. sumum ma wicena. sumum dæg bota. sumum ma dagena. ⁊ sumum ealle his lif dagas.

VIII. fol. 28. b. BE ÐEODORES GESETNYSSE HU MAN SCEAL FÆSTEN ALYSAN.

Incip. Ðeodorus se halga ⁊ se goda Biscop.

Hujuſce Conſtitutionis Titulus, in hoc Cod. deſideratur; occurrit autem cum Conſtitutione ἀδελφῇ *in Cod. Wigorn. fol.* 67. b.

IX. fol. 30. b. Sequuntur Canones Partis quam Tertiam voco hujus Collectionis; quos fere omnes habet Cod. Wigorn. ſuis Rubricis inſignitos, v. g. Can. primus qui ſic in Rubris inſcriptus,

IVDICIVM DE PECCATIS MVLTIS.

Incip. Seo æreste forlætnesse is fyrena fulluht.
Explicit autem Pars III ſic, for hine man singeð Mæssan. syððan ælc se ðe wyle.

X. fol. 36. b. Pars IV ſic

Incip. Wif motan under wrunum hwægle to Husle gan. swa swa Basilius dæmde.
Expl. And to mycelre þearfe he hit gedeð. se þe eall gelæst þ he gode behateð.

In hac parte, oſtenditur quibus bonis operibus expianda peccata forent ab hominibus ſummæ, fol. 40. *b. mediæ, fol.* 41, *denique infimæ ſortis & conditionis, fol.* 41. *b. Infimæ autem ſortis homunciones, non tantum ad facienda bona opera, quæ ſuæ conditioni conveniunt, monentur; ſed etiam regnum Cœlorum miſeram cutem flagellando, & iſtiuſmodi exercitiis quæ morbificandæ Carni ſerviunt, ut lucrifacere poſſent. Quinetiam fol.* 42. *b. deſcribitur ut Proceres & Magnates ſupplicia iſta piacularia per amicos ſubire poſſent.*

Nota autem, Lector, quod collectionem quam deſcripſi Canonum, in quatuor partes propterea diſtinxi, quod totidem Interſtitiis in Manuſcripto diſtincti eſſe videntur. Tu vero, ſi ut unum indiviſum Opuſculum, eam eſſe ſtatues, equidem non adverſabor.

XI. fol. 45. *Officium Confeſſarii, aliena (ſed non abſimili) manu cum ſequentibus ſcriptum.*

Incip. Ðæt sceall se Scrifte geþencean. se ðe bið manna saple læce. ⁊ heora dæda gewita.
Expl. Ðæs þu ær mid þinum lichaman on þinum life gefremodest. þon ne bið nan wiht þær þe þu æfre gedydest godes oððe yfeles. Godes ælmihtiges eagum bemiðen.

XII. fol. 47. *Officium Unctionis extremæ; Viſitatio infirmorum; Commendatio animæ ad Deum, &c. Latine cum Rubricis Anglo-Saxonicis, truncatum in fine.*

Incip. Ðon gif hwa to þam geuntrumod beo. þ he haliges Smyrelses beþurfe. þon̄ tæcð se halga Apostol Scs̄ Iacobus hu man ymb þ don sceal.

In Litania eſt oratio ad S. Eaduardum Angliæ Regem & Martyrem qui dolis Novercæ necatus fuit An. Dom. 961.

LAVD. E. 19. *Codex membr. in Octavo paullo poſt Conquæſtum Angliæ ſcriptus, in quo continetur Verſio Heptateuchi Saxonica, præter alia quædam Ælfrici Abbatis, hoc ordine.*

I. fol. 1. INCIPIT PREFATIO GENESIS ANGLICE.

Incip. Ælfric Munuc gret Æðelwærd Ealdormann eadmodlice.
Expl. Mycel yfel deð se unwritere. gif he nele hys woh gerihtan.

Hanc Præf. quam præmiſit verſioni ſuæ lib. Geneſeos Ælfricus, primus publicavit Rev. vir Henricus Whartonus in Auctarii Hiſtoriæ Dogmaticæ J. Uſſerii Armachani pag. 380. *Latina*

verſione

verſione è regione poſita, quam fecit D. Whartonus ex Anglica tralatione (quam ſolam flagitabat) eruditiſſimi Dn. Georgii Hickeſii Decani Eccleſiæ Wigornenſis.

II. fol. 3. INCIPIT LIBER GENESIS ANGLICE.

Incip. On anginne gesceop God heofenan and eorðan.
Expl. He ƿæs gelædd on his stoƿe of Egipta lande:-

III. fol. 37. Ellesmoth on Hebreisc. EXODUS on Grecisc. Exitus on Lyden. Ut-færeld on Englisc:-

Incip. Ðys synd Israele bearna naman.
Expl. Ne on ælc ge nan fyr on þam dæge:-

IV. fol. 65. b. Her onginneð seo þridde Boc. þe is genemned on Ebreisc Uaiecra. ⁊ Leuiticus on Grecisc. ⁊ Ministerialis on Lyden. þæt is Ðenung-boc on Englisc. forþa þara Sacerda þenunga sind þær awritene:-

Incip. Drihten clipode to Moyse.
Expl. And Israhela folce on Sinai dune:-

V. fol. 72. Her ongið seo boc þe is genemned on Ebreisc Uagedaber ꝥ is on Lyden Numerus. ⁊ on Englisc Getel. forþam þe Israhela bearn ƿæron on þære getealde:-

Incip. Drihten spræc ƿitodlice to Moyse.
Expl. Sƿa sƿa him dihte Iosue. FINIT:-

VI. fol. 82. b. Her onginð seo boc þe is genemned on Ebreisc Belle adabarim. ⁊ on Grecisc Deuteronomium. ⁊ on Lyden Secunda Lex. ⁊ on Englisc Seo æftre æ.

Incip. Ðis sint ða ƿord þe Moyses spræc.
Expl. Ætforan Israela folc:-

VII. fol. 98. b. INCIPIT LIBER IOSUE. *Quæ verba in margine ſcribuntur, nam in ipſo Textu, nulla eſt diſtinctio inter libros Deuteron. & Juſue.*

Incip. Hit ƿæs æfter Moyses.
Expl. He him ƿæs geseald on Ephraim dune:-

VIII. fol. 108. De libro IUDICUM, ANGLICE:- (*Homilia.*)

Incip. Æfter ðam ðe Moyses se mæra Heretoga þæt Godes folc gelædde of Pharaones þeoƿette.
Expl. Ƿe endiað nu þisne Cƿide. þus ðanciende ðam Ælmihtigan ealra his godnyssa. se þe æfre rixað on ecnysse. AMEN:-

Hæc omnia (una cum aliis ſcriptis Saxon. de quibus infra plura,) ad hujus Cod. fidem, magno cum labore & ſumptu, edidit vir nobis amiciſſimus Edwardus Thwaits A. M. nec non Collegii Reginæ in Academia noſtra Socius, Oxoniæ An. Dom. MDCXCVIII.

Prius autem quam de cæteris quæ in hoc Cod. inveniuntur ſcriptis ad dicendum adgrediar; paucis de ipſo Cod. MS. *Lectorem morari viſum eſt.*

1. *Inter fol. 586. lacuna eſt unius exciſſi folii quam, beneficio Cod. membranacei Bibliothecæ publicæ Cantab. feliciter ſupplevit diligentiſſimus Editor.*

2. *In Codice inſeruntur Lectiones quædam variantes, manu D. Gul. L'Iſle, ex Heptateucho Cottoniano: ex quibus unam eamque præſtantiſſimam ſelectam publici juris fecit editor. in notis. pag.* 28.

3. *Inter verſ.* 31 *&* 32 *Cap. V. lib. Geneſeos. h. e. fol. 6. Occurrit hæc Rubrica.* Her sputelað þas ælmihtigan Godes mildheortnysse. ⁊ his ƿundru hu he Noe bearh. ⁊ his ƿife ⁊ his teame æt þam miclan flode:-

Cap. etiam XII. *h. e. fol. 9. præfigitur hæc Rubrica* Her sputelað þas ælmihtigan Godes mildheortnysse ⁊ his ƿundru. hu he Abraham geceos. ⁊ his bletsunga him sealde ⁊ his offrunge:-

Fol. 17. b. inter Capp. 22 & 23 vacuum cernitur ſpatium, cuidam Rubricæ deſtinatum.

Fol. 24. b. i. e. ad Verſ. 2. Cap. XXXVII. *ſcripta eſt hæc Rubrica,* Her cydde God ælmihtig his mildheortnysse. þe he Abrahame behet on Iosepe Abrahames offspring:-
Quæ quidem Rubricæ in pag. 28. ſupracitata, ab Editore memorantur.

Fol. 28.

Fol. 28. hoc eſt, ad verſ. 15 cap. XLI *aliud occurrit vacuum ſpatium, ſicut & alia plurima per Pentateuchum Rubricis ſparſim deſtinata.*

Quæ quidem omnia, ut & Epiſtola ad Æthelwærdum Nuncupatoria oſtendunt non integram verſionem SS. Bibliorum meditatum eſſe Ælfricum, ſed tantum in eo operam navaſſe, ut Compendioſas ex iis Narrationes & Hiſtoriolas, quibus populus in iſtis, quæ maxime illos ſcire oportebat, erudiretur, in ſermone vernaculo contexerat.

4. *Cap.* XXXI *lib. Numer. in hoc Cod.* MS. *deeſt, quod quidem diligenter quærens non inveni in Cod. Bodleiano, qui inſcrib. LAVD. E. 33. ex quo deſcripſit Homiliam de Jobo, quam una cum Heptateucho ſuo Saxon. Publici juris fecit D. Edw. Thwaits.*

5. *Liber Judicum ſermo quidem eſt, ut ex Cod. Juniano conſtat, cujus nota eſt C. & num. 23. fol. 108. in quo titulum hunc præ ſe fert.*

SERMO EXCERPTUS DE LIBRO IUDICUM, "qui ſane ſermo non ſolum in "iiſdem verbis incipit, ac definit, ac impreſſus liber, ſed etiam de Imperatoribus & Regibus, ſpe"ciatim de Ælfredo, Æthelſtano & Eadgaro, qui hoſtes ſuos per divinam fidem profligarunt, ea"dem ac liber impreſſus tradit.

Nis þis gewrit be anum men awriten. ac is be eallum. Scil. Epiſtol. Ælfrici quæ ſequitur.

IX. fol. 115. b. *Incip.* Ic Ælfric Abbod on ðisum Engliscum gewrite freondlice grete mid Godes gretinge Wulfget æt Ylmandune. Be þam þe wit nu her spræcon be þam Engliscum gewritum þe ic þe alænde. ꝥ þe wel licode þæra gewrita andgit. ⁊ ic sæde ꝥ ic wolde þe sum asendan git.

In hac Epiſtola, Wulfgetum multa docet de Trinitate, ac de Mundi creatione, deinde de recta vita inſtituenda quaſi concionem habens in illud Matthæi Esto conſentiens, &c. *perinde ac in Homilia illa Cod. Wigorn. fol. 124. in quo deſiderantur verba monitoria* Nis þis Gewrite, &c. *cum integra Epiſtola ad Wulfgetum, utpote incipiente (fol. 124) à verbis Evangelii* Esto conſentiens, &c. *Tractatus autem in utroque Cod. ſive Epiſtola ſive ſermo dicendus eſt, his verbis*

Expl. Getiðie us se ælmihtiga God ꝥ we magon eow secgan his halgan lare oft. ⁊ eow gehyrsumnisse. ꝥ ge þa lare awendon to weorcum eow to þearfe. se ðe leofað ⁊ rixað a to worulde. AMEN:-

X. fol. 120. b. Incipit libellus de Veteri Testamento et Nouo.

Ðis gewrit wæs to anum men gediht. ac hit mæg swa ðeah manegum fremian.

Incip. Ælfric Abbod gret freondlic Sigwerd æt East-heolon. Ic secge þe to soðan ꝥ se bið swiþe wis se þe mid weorcum sprecð.
Expl. And ic awende hig on Englisc. ⁊ rædon gif ge willað eow sylfum to ræde:-

EXPLICIT DE VETERI TESTAMENTO.

XI. fol. 131. b. INCIPIT DE NOVO TESTAMENTO.

Incip. Ic secge ðe nu Siwerd ðæt ic her geset hæbbe þas feawa býsna of ðam ealdan bocan on þære ealdan gecýðnýsse under Moýses æ.
Expl. Loca hwa ðas boc awrite. write hig be þære býsne. ⁊ for Godes lufon hi gerihte þæt heo toleas ne beo þam writere to plihte ⁊ me to tale:-

Binas has de utroque Inſtrumento Epiſtolas, ad fidem hujus Minoris exemplaris Pentateuchi, quod in Bibliotheca Cottoniana jam tum extabat, Angliæ verſum edidit D. Guil. L'Iſle. A. D. MDCXXIII. *Pentateuchi autem hoc exemplar in Bibliotheca Cottoniana extitiſſe docent ad D. Robertum Cotton. datæ Editoris literæ, quas repperi in Epiſtolarum volumine Bibl. Cotton. IVL. C. 3. Epiſt. 303. & 337.*

De Editione harum Epiſtolarum L'Iſliana, Lectorem monitum velim; nempe, quod in Bibl. Bodl. inter Codd. MSS. *Rev. & ſummi viri Thomæ Mareſchalli, n. 72. habetur exemplar hujuſce libri impreſſi, in infinitis fere locis, manu doctiſſimi Franc. Junii F. F. emendatum & correctum.*

HATTON. 88. *Codex membr. in quarto fere quadrato ſcriptus, in quo continetur Liber Gregorii Papæ de Cura Paſtorali, Paraphraſtice in linguam Saxonicam verſus per Ælfredum Anglo-Sax. Regem.*

I. *Habentur Capitula libri, num. LXV.*

II. *Præfatio Gregorii Magni (ut videtur) ad Joannem Ravennatenſem Epiſcopum, quæ ſic*

Incip. Ðu leofusta broður swiðe freondlice ⁊ swiðe fremsumlice ðu me tældesð. ⁊ eaðmode in geðonce ðu me ciddest.

III. *Sequitur liber, qui ſic in primo Capite*

Incip. Ðætte unlærde ne dyrren underfon Lareowdom.

Forðon ðe nan cræft nis to læranne ðæm ðe hine ær geornlice ne leornode.

Lib. Expl. Loca nu ðu goda wer Ioannes hu fægerne ⁊ hu wlitigne monnan ic hæbbe atæfred swa unwlitig writere swa swa ic eom. ðær ic hæbbe getæht hwelc Hierde bion sceal. to ðæm ic wæs gened mid ðinre tælnesse. ðæt ic nu hæbbe manege men gelæd to ðæm stæðe fullfremednesse. on ðæm scipe mines moder. ⁊ nu giet hwearfige me self on ðæm yðum minra scylda. Ac ic ðe bidde ðæt ðu me on ðæm scip gebroce ðisses andweardan lifes sum bred geræce ðinra Gebeda ðæt ic mæge onsittan oð ic to land cume. ⁊ arær me mid ðære honda ðinre geearnunga forðæm ðe ne hæf gehæfegad sio byrðen minra agenra scylda :- —— Gif her ðegna hwelc ðyrelne kylle brohte to ðys burnan bete hine georne. ðylæs he forsceade scirost wætra. oððe him lifes drync. forloren weorð :-

IV. *Præfigitur Codici à Librario deſcripto inclytiſſimi Regis Præfatio ſive Epiſtola ad Werferthum Epiſcopum Wigornienſem, quæ ſic*

Incip. Ælfred Kyning hateð gretan Wærferð Biscep his wordum luflice ⁊ freondlice.

Hanc Præfationem primus edidit Reverendiſſ. Dom. Matthæus Parkerus Archiep. Cant. cum verſione interlineata duplici, Anglica & Latina. Eandem iterum Saxonicè & Latine ad calcem vitæ Ælfredi Regis, Oxoniæ Anno Dom. 1678, *ediderunt ÆLFREDI REGIS ALUMNI, i. e. Magiſter & Socii Collegii Magnæ Aulæ Univerſitatis Oxon. quo in Collegio, per aliquot annos jam proxime elapſos, me bonis Literis operam navaſſe, non poſſum quin hic grato animo recognoſcam.*

V. *Sequitur Præfatio altera ejuſdem Ælfredi Poetarum Saxonicorum Principis Rhythmice ſcripta, quam hic recudere placuit.*

Ðis ærend Gewrite Agustinus. ofer sealtne sæ Suðan brohte. iegbuendum swa hit ær fore adihtode. Dryhtnes cempa Rome Papa. ryhtspell monig. Gregorius gleawmod gindwod. ðurh sefan snyttro searo ðonca hord. Forðæm he moncynnes mæst gestriende. rodra wearde Rom-wara betest monna modwelegost. mærðum gefrægost :- Siððan min on Englisc. Ælfred Kyning. awende worda gehwelc. ⁊ me his writerum sende Suð and Norð. he hit him swelcra ma brengan bi ðære bisene. ðæt he his Biscepum sendan meahte. Forðæm hi his sume ðorfton. ða ðe Læden spræce læste cuðon :-

His Verſibus intelligimus, quod primus omnium Auguſtinus Anglorum Apoſtolus, Gregorii librum Paſtoralem ſecum in Angliam adtulit: librum forſitan ſuæ Miſſioni inprimis neceſſarium. Quorum autem rogatu, & quo conſilio, in Gregorio Saxonicè vertendo, negotium adhibuit ſuum tantus Rex, ipſe in Præfatione prima pluribus docet. Ða ic (inquit) ða gemunde hu sio lar Læden geðiodes. ær ðissum afeallen wæs giond Angel-cynn. ⁊ ðeah monige cuðon Englisc gewrit arædan. Ða ongan ic on gemang oðrum mislicum ⁊ manigfealdum bisgum ðisses Kynerices. ða boc wendan on Englisc. ðe is genemned on Læden Pastoralis. ⁊ on Englisc Hierde-boc. hwilum word be worde. hwilum andgit of andgite. swa swa ic hie leornode æt Plegmunde minum Ærcebiscepe. ⁊ æt Assere minum Biscepe. ⁊ æt Grimbolde minum Mæsse-Preoste. ⁊ æt Iohanne minum Mæsse-Preoste :- Siððan ic hie ða geliornod hæfde. swa swa ic hie forstod. ⁊ swa ic hie andgit fullicost areccean meahte. ic hie on Englisc awende. Ond to ælcum Biscep-stole on minum Rice wille ane onsendan. ⁊ on ælcre bið an Æstel. se bið on fiftegum Mancessan :- Ond ic bebiode on Godes naman ðæt nan mon ðone Æstel from ðære bec ne do. ne ða Boc from ðæm Mynstre. Uncuð hu longe ðær swa gelærede Biscepas sien swa swa nu

Gode

Gode ðonc ƿelhƿær sienden :- Forðẏ ic ƿolde ðæt hie ealneg æt ðære Stoƿe ƿæren. buton se Biscep hie mid him habban ƿille. oððe hio hƿær to læne sie. oððe hƿa oðre bi ƿrite :- *Ex quibus etiam clare apparet, Pientiſſimum Regem & bonarum litterarum fautorem maximum, Regni ſui unicuique Eccleſiæ Epiſcopali, exemplar unum mittere ſecum ſtatuiſſe.*

Porro, in ſummitate primæ pag. Epiſtolæ Ælfredi R. ad Werferthum Epiſc. Wigorn. (quæ etiam eſt prima pag. Codicis) exarata eſt quæ ſequitur Inſcriptio litteris Capitalibus. quæ locum memorat cui Tranſlationis ſuæ exemplar unum Rex miſſurus erat.

✠ ÐEOS BOC SCEAL TO ƿIGORA CEASTRE.

Quoad Scripturam hujus Cod. Lectorem monitum velim, eam id genus eſſe, quæ in uſu apud A. Saxones erat in priſcis temporibus, antequam Regnante ipſo Ælfredo, vetus ſcribendi ratio in novam mutari cœpit. Vetus autem illa hujuſce Codicis duplex eſt: nempe altera qua ſcriptæ ſunt Præfationes Ælfredi Regis, quæ proxime accedunt ad manum vetuſtiſſimi Codicis Cottoniani, qui peculium Plegmundi fuiſſe vulgo dicitur, de quo quidem Cod. infra plura: altera, qua cætera ſcribuntur, (unum ſi excipias folium, à Cod. abſciſſum, & Fran. Junii manu reſtitutum,) antiquitatis laude videtur certare cum Annalibus Anglo-Saxonicis Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, quorum potiſſima pars Manuſcripta fuit A. D. 891. qui quidem Cod. jam nunc Bibliothecæ C. C. C. C. notatur S. 11. à me fuſiùs infra deſcribendus, cùm ordine, Codd. Saxon. illius Bibliothecæ deſcripturus ſum. Præfationem Regii Tranſlatoris ad Werferthum tunc temporis Epiſc. Wigorn. fuiſſe inſcriptam, paulo ante ſignificavi; Addo quod unumquodque exemplar hujuſce Verſionis nomen illius Epiſcopi præ ſe ferebat, in cujus & Eccleſiæ uſum ex Autographo deſcriptum fuit. Sicut enim in hoc Cod. nomen Werferthi; ſic in alio Cod. Cottoniano nomen Hebſtani Epiſcopi; in Cod. Cantabrigienſi nomen Wulfſigi Epiſcopi legimus. Denique, quia docet Inſcriptio, hunc Cod. fuiſſe deſtinatum Eccleſiæ Wigornienſi, ex eo conſtat illum non adhuc ad Eccleſiam miſſum fuiſſe. Hæc de nobiliſſimo hoc Cod. qui ante octingentos annos Ælfredo Rege jubente ſcriptus erat. Utrum vero apud exteras gentes, Regia id genus monumenta, in patria lingua conſcripta, extent, dum docti ubique ſilent, me id neſcire fateor.

HATTON. 100. *Codex membr. in fol. min. à diverſis Librariis ſcriptus, in quo continetur.*

I. *Præfatio Ælfredi Regis ad Verſionem Saxonicam Dialogorum Gregorii Papae.*

Ic Ælfred gẏfendum Criste mid Cẏnehades mærnesse geƿeorðad hæbbe cuðlice ongiten. ⁊ þurh haligra boca rædunge oft gehẏred. ꝥ us an God sƿa micele healicnẏsse ƿoruld geðingða forgifen hæfð. is seo mæste þearf ꝥ ƿe hƿilon ure mod geliðian ⁊ gebigian to ðam Godcundum ⁊ gastlicum rihte. betƿeoh þas eorðlican carfulnẏsse. ⁊ ic forþam sohte ⁊ ƿilnode to minum getrẏƿum freondum ꝥ hẏ me of Godes bocum be Haligra manna þeaƿum ⁊ ƿundrum aƿriton þas æfter-fẏligendan lare. ꝥ ic þurh þa mẏnegunge ⁊ lufe getrẏmmed on minum mode hƿilum gehicge þa heofenlican þing betƿeoh þas eorðlican gedrefednẏssa :- Cuðlice ƿe magon nu æt ærestan gehẏran hu se eadiga ⁊ se Apostolica ƿer Scs̄ Gregorius spræc to his Diacone þam ƿæs nama Petrus. be Haligra manna þeaƿum ⁊ life. to lare ⁊ to bẏsne eallum þam þe Godes ƿillan ƿyrceað. ⁊ he be him silfum þisum ƿordum. ⁊ þus cƿæð.

II. *Sequitur Præfatio ipſius Gregorii, quæ ſic*

Incip. Sumon dæge hit gelamp ꝥ ic ƿæs sƿẏðe gesƿenced.

Hæc Præfatio, ſicut & Capitula libri Dialogorum primi extant integra. Deſideratur autem folium primum primi Libri, in quo ſcriptum fuit pene totum Cap. 1. Folium etiam aliud deeſt, quod complectebatur Concluſionem Libri I, cum 9 Capitulis Lib. II.

III. *Liber II, qui in Rubrica inſcribitur.*

Her onginneð seo æftre boc Dialogorum. be life ⁊ ƿundrum Scs̄ Benedictes Abbodes.

Incip. Her upp ẏrneð se æftera stream ðære Godcundan spræce. se cẏmð of ðam burnon þæs Gastlican ƿilles.

In cap. XXXI. truncatur hæc Verſio Dialogorum, quæ pulchre ſcripta fuit in hoc Cod. circa temp. Canuti Regis, ut videtur.

"Etſi vero Ælfredus doctiſſimus Rex pro ſuo in opus ipſum & Tranſlatorem amore, pauca "de Verſione præfari non dedignatus eſt: haudquaquam tamen ſibi perſuadeat Lector Philo-Saxo,

“eum in Dialogis Gregorianis Saxonicè reddendis operam ſuam navaſſe. Nam plurimi ex Hi-“ſtoricis, Werefrithum ſupra laudatum Wigorniæ Præſulem, eorum fuiſſe Tralatorem, uno “fere ore teſtantur. Ex quibus, hac de re, Aſſerii Sciréburnenſis Epiſcopi, qui fuit tum Regi “tum Werefritho coævus, inſigne Teſtimonium proferam: At tunc Deus, *inquit*, —— ueluti quædam luminaria, transmisit Werfrithum sc. Wigernensis Ecclesiæ Episcopum, in divina sc. Scriptura bene eruditum, qui imperio Regis libros Dialogorum Gregorii Papæ ⁊ Petri sui Discipuli de Latinitate primus in Saxonicam linguam, aliquando sensum ex sensu ponens, elucubratim ⁊ elegantissime interpretatus est:·

II. *Fragmentum (uti vulgò dicunt) Hexæmeri S. Baſilii Cæſarienſis Epiſcopi, foliis tantum quatuordecim conſtans, pulcherrimè tamen & laxius exaratum. cui præmiſſa eſt Præfatio Tranſlatoris, Poeticè in puriori Saxonico conſcripta, quam heic totam Lectori exhibeo.*

Basilius se eadiga. be þam ƿe ær ƿriton. ƿæs sƿiðe halige Biscop. on Cesarean byrig. on Grecisce þeode. God lufigende sƿiðe. on clænesse ƿunigende. on Cristes þeowdome. maregra muneca Fæder. Munuc-hades himsylf. He ƿæs sƿyðe gelæred. ⁊ sƿyðe mihtig lareow. ⁊ he Munuc-Regol gesette. mid sƿyðlicre drohtnunge. sƿa sƿa þa Easternan ⁊ þa Greciscean Munecas. lybbað hyra lif. God to lofe ƿide:· He ƿæs ær Benedictus. þe us boc aƿrat. on Lædenne spræce. leohtre be dæle. þonne Basilius. ac he tymde sƿa þeah. to Basilies tæcunge. for his trumnysse:· Basilius aƿrat ane ƿundorlice boc. be eallum Godes ƿeorcum. þe he geƿorhte. on six dagum. Examereon gehaten. sƿiðe deopum andgite. ⁊ he aƿrat þa lare. þe ƿe nu ƿillað on Engliscum gereorde secgean. þam þe his reccað. heo gebyrað to Munecum. ⁊ eac to Mynecenum þe Regollice libbað. for hyra Drihtnes lufe. under Gastlicum Ealdrum. Gode þeoƿiende. gehealdenre clænnysse. sƿa sƿa Cristes þegenas. campiende ƿiþ Deoflu. dæges ⁊ nihtes:· Basilius cƿæð ða on his boclican lare.

Initium Hexæmeri, Gehyr þu min bearn. þines Fæder myngunge. ⁊ þin eare ahyld. to minum ƿordum nu. ⁊ mid geleaffullre heortan. hlyste hƿæte ic secge:· Ic ƿylle þe secgan ⁊ soðlice læran. ꝥ gastlice geƿinn. hu þu Gode campie. ⁊ mid hƿilcum gemete þu miht him þeoƿian.

Ex quibus, ut & ex iis quæ ſequuntur in Cod. MS. *patet, hanc non eſſe Tranſlationem Homiliarum S. Baſilii de Hexæmero, ſed ſuppoſititii iſtius Tractatus S. Baſilio adjudicati, cui Titulus hic eſt* Admonitio ad filium ſpiritualem, *quæ quidem Admonitio ſic Latine incipit*, Audi, fili, admonitionem patris tui, & inclina aurem tuam ad verba mea. *Sic autem Explicit.* Et cum hi omnes pro ſuis criminibus Gehennæ ignibus mancipientur, juſtis ſempiterna præmia tribuentur à Domino, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparavit Dominus diligentibus ſe.

III. INCIPIUNT CAPITES (*capita*) LIBRI MEDICINALIS.

“Tractatum hunc, Verſionem eſſe Hiſtoriæ L. Apuleii Madaurenſis de Virtutibus Herbarum, “evolvendo Cod. deprehendet Lector: Editione autem Apuleii, Baſ. 1528. impreſſa, multo “ampliorem. Conſtat Capp. 184 verſio Saxonica, Latina vero Editio impreſſa, 130 tantum ex-“hibet. De Etymologia nominum Herbarum, in qua multus eſt Apuleius, non adeo erat ſol-“licitus Interpres Saxonicus, de Herbarum viribus in medendis morbis Auctoris mentem po-“tius explicare, ſui muneris eſſe ratus. Quam ob rem, Etymologica omnia penitus omiſit. “Capitula quæ MS. ſunt præmiſſa, omnium fere Herbarum nomina Saxonicè exhibent; quæ cum “haud multum mutata apud Anglos, Scotos, Germanos, Batavos, Suecos, Danos, reliquaſque “Septentrionales gentes, jam nunc in uſu ſunt; omnia, additis Latinis ex MS. Græciſque ex “Apographo Juniano, (quæ Latina reddant intellectu faciliora) tum in Botanices ipſius tum “in Arctoarum Antiquitatum Cultorum gratiam, deſcribere non gravatus, hic infra poſui.

I. Nomen herbe Betonica. ꝥ is Biscopƿyrt. *Virtutibus hujus herbæ explicandis, videtur Interpres Saxonicus, in manibus habuiſſe libellum illum* de Betonica, *cujus quidem alii Antonium Muſam, alii vero (& fortaſſe rectiùs) Apuleium Auctorem eſſe volunt.*

ἀρνόγλωσσον.	II.	Herb̄ Arniglosa. ꝥ is Wegbræde.
πεντάφυλλον.	III.	herb̄ Pentafilon. ꝥ is Fifleafe.
	IV.	herb̄ Uermenaca. ꝥ is Æscþrotu.
	V.	herb̄ Sinphoniaca. þæt is Hænne belle.
	VI.	herb̄ Uiperina. ꝥ is Nædder-ƿyrt.
	VII.	herb̄ Ueneria. ꝥ is Beo ƿyrt.
	VIII.	herb̄ Pes Leonis. þæt is Leon fot.
	IX.	herb̄ Scelerata. ꝥ is Cluf þung.
	X.	herb̄ Batracion. þæt is Cluf ƿyrt.
	XI.	herb̄ Artemesia. ꝥ is Mucge ƿyrt.
	XII.	herbis Artemesia tagantes. ꝥ is oðres cynnes Mucg ƿyrt.

ἀρτεμισία

ἀρτεμισία λεπτόφυλλος.	XIII.	Herb Artemesia leptafilos. ꝥ is þriddan cynnes Mucg ƿyrt.
	XIV.	herb Lapatium. ꝥ is Docce.
δρακοντία.	XV.	herb Dracontea. ꝥ is Dracentse.
σατύριον.	XVI.	herb Satyrion. ꝥ is Hrefnes leac.
Γεντιανή.	XVII.	herb Gentiana. þæt is Feld-ƿyrt.
*	XVIII.	herb Orbicularis. ꝥ is Slite.
	XIX.	herb Proserpinaca. ꝥ is unfortredde.
ἀριστολοχία.	XX.	herb Aristolochia. ꝥ is Smert ƿyrt.
	XXI.	herb Nasturcium. þæt is Cærse.
ἱερόβολβος.	XXII.	herb Hieribulbum. ꝥ is Greate ƿyrt.
	XXIII.	herb Apollinaris. ꝥ is glof ƿyrt.
χαμαιλέων.	XXIV.	herb Camemeleon. ꝥ is Mageþe.
χαμαίδρυς.	XXV.	herb Chamedris. þæt is Heort clæfre.
	XXVI.	herb Chameælete. ꝥ is ƿulfes camb.
χαμαιπίτυς.	XXVII.	herb Chamepithys. þæt is Nepte.
χαμαιδάφνη.	XXVIII.	herb Chamedafne. ꝥ is Hræfnes fot.
	XXIX.	herb Ostriago. þæt ys Lið ƿyrt.
	XXX.	herb Bryttannica. ꝥ ys Hæren nydele.
	XXXI.	herb Lactuca siluatica. þæt is ƿudu lectric.
	XXXII.	herb Argimonia. ꝥ ys Garclife.
	XXXIII.	herb Astula regia. ꝥ is ƿudu rofe.
	XXXIV.	herb Lapatium. þæt is Sƿudu docce.
	XXXV.	herb Centauria maior. þæt is Curmelle seo mare.
	XXXVI.	herb Centauria minor. ꝥ is Curmelle seo læsse.
	XXXVII.	herb Personacia. ꝥ ys Bete.
	XXXVIII.	herb Fraga. þæt ys Streoƿberige.
ἰβίσκος.	XXXIX.	herb Hibiscus. þæt ys Merse mealue.
ἵππουρις.	XL.	herb Ippirus. ꝥ ys Æquiseia.
	XLI.	herb Malua erratica. ꝥ ys Hoc leaf.
βούγλωσσον.	XLII.	herb Buglossa. þæt is Hundes tunge.
	XLIII.	herb Bulbi scillitica. ꝥ ys Glædene.
	XLIV.	herb Cotiledon. ꝥ ys Umbiculus ueneris.
	XLV.	herb Galli crus. þæt ys Sattor laðe.
πράσιον.	XLVI.	herb Prassion. ꝥ ys Hare hune.
ξίφιον.	XLVII.	herb Xifion. ꝥ ys Foxes fot.
καλλίτριχον.	XLVIII.	herb Gallitricus. þæt ys ƿæter ƿyrt.
	XLIX.	herb Temolus. ꝥ ys Singrene.
ἡλιοτρόπιον.	L.	herb Æliotrophus. þæt ys Sigel hƿeorfa.
	LI.	herb Grias. ꝥ ys Mædere.
πολύτριχον.	LII.	herb Pollitricus. ꝥ ys Humele.
μαλάχη ἀγρία.	LIII.	herb Malochinagria. ꝥ ys ƿudu rofe.
μήκων ῥοιάς.	LIV.	herb Metoria. þæt ys Hƿit popig.
οἰνάνθη.	LV.	herb Oenantes.
	LVI.	herb Narcisus. ꝥ ys Hals ƿyrt.
σπλήνιον.	LVII.	herb Splenion. þæt ys Brune ƿyrt.
πόλιον.	LVIII.	herb Polion.
	LIX.	herb Uictoriola. ꝥ ys cneor holen.
	LX.	herb Confirma. ꝥ ys Galluc.
	LXI.	herb Asterion.
	LXII.	herb Leporis pes. þæt is Haran hig.
δίκταμνος.	LXIII.	herb Dictamnus.
	LXIV.	herb Solago maior. þæt is Helioscorpion.
	LXV.	herb Solago minor. þæt is Heliotropion.
παιωνία.	LXVI.	herb Peonia.
περιστερεών.	LXVII.	herb Peristereon. ꝥ is Berbena.
βρυωνία.	LXVIII.	herb Brionia. þæt ys Humele.
νυμφαία.	LXIX.	herb Nimfete.
	LXX.	herb Crision. ꝥt ys Clæfre.
ἰσάτις.	LXXI.	herb Isatis.
σκόρδιον.	LXXII.	herb Scordea.
	LXXIII.	herb Uerbascus. ꝥ ys feld ƿyrt.
ἡράκλεια.	LXXIV.	herb Heraclea.
χελιδόνιον.	LXXV.	herb Cælidonia. ꝥ is Cyleþenie.
	LXXVI.	herb Solata. þæt ys Solsece.

LXXVII. Herƀ Senecio. ꝥ ys Grundeswylige.
LXXVIII. herƀ Filix. ꝥ ys Fearn.
LXXIX. herƀ Gramen. þæt ys cwice.
LXXX. herƀ Gladiolum. þæt ys Glædene.
LXXXI. herƀ Ros marinum· ꝥ ys Boðen.
LXXXII. herƀ Pastinaca siluatica. ꝥ ys Feldmoru.
LXXXIII. herƀ Perdicalis. þæt ys Dolhrune.
LXXXIV. herƀ Mercurialis. þæt ys Cedelc.
LXXXV. herƀ Radiola. ꝥ ys Efor fearn.
LXXXVI. herƀ Sparag aspertis. þæ ys Wudu cerfille.
LXXXVII. herƀ Sabina. ꝥ ys Sauine.
LXXXVIII. herƀ Canis caput. ꝥ ys Hundes heafod,
LXXXIX. herƀ Erusti. ꝥ ys Bremel.
XC. herƀ Mille folium. ꝥ ys Gearwe.
XCI. herƀ Ruta. ꝥ ys Rude.
XCII. herƀ Mentastrus.
XCIII. herƀ Ebulus. ꝥ ys Wealwyrt.
XCIV. herƀ Pollegion. ꝥ ys Dweorge dwosle.
XCV. herƀ Nepitamon. þæt ys Nepte.
πευκέδανος. XCVI. herƀ Peucena. ꝥ ys Cammoc.
XCVII. herƀ Hinnula Campana, þæt ys Sperewyrt.
κυνόγλωσσος. XCVIII. herƀ Cynoglossa. ꝥ is Ribbe.
XCIX. herƀ Hedera nigra. ꝥ is Eord ifig.
ἕρπυλλον. C. herƀ Serpillus. ꝥ ys Organe.
ἀψίνθιον. CI. herƀ Obsinthius. þæt ys Wormod.
CII. herƀ Saluia.
κορίαννον. CIII. herƀ Coliandra. ꝥ ys (Cellendre.)
CIV. herƀ Porclaca.
χαιρέφυλλον. CV. herƀ Cerefolia. ꝥ ys Cerfille.
σισύμβριον. CVI. herƀ Sisymbrius. (þæt ys Brocmynte.)
CVII. herƀ Olisatra.
CVIII. herƀ Lilium. þæt ys Lilie.
τιθύμαλλος. CIX. herƀ Tytymallus calatites. þæt is Lacterida.
CX. herƀ Carduus siluaticus. þæt ys Wudu þistel.
CXI. herƀ Lupinum montanum.
CXII. herƀ Lactyrida. þæt is Giðcorn.
CXIII. herƀ Lactuca leporina. þæt ys lactuca.
CXIV. herƀ Cucumeris siluatica. ꝥ ys Hwer hwette.
CXV. herƀ Cannaue siluatica. (ꝥ ys Hænep)
CXVI. herƀ Ruta montana. ꝥ is Rude.
ἑπτάφυλλον. CXVII herƀ Eptafilon. þæt ys Seofan leafe.
ὤκιμον. CXVIII. herƀ Ocimus. ꝥ is Mistel.
CXIX. herƀ Apium. ꝥ is Merce.
CXX. herƀ Hedera crysocantes. ꝥ is Ifig.
μίνθη. CXXI. herƀ Menta. ꝥ ys Minte.
ἄνηθον. CXXII. herƀ Anetum. þæt ys Dyle.
ὀρίγανος. CXXIII. herƀ Origanum. ꝥ ys Organe.
CXXIV. herƀ Semper uiuus. ꝥ ys Sinfulle.
CXXV. herƀ Feniculus. þæt ys Finul.
ἐρίφιον. CXXVI. herƀ Erifion. ꝥ ys Lið wyrt.
CXXVII. herƀ Sinfitus albus. (ꝥ ys Hals wyrt.)
πετροσέλινον. CXXVIII. herƀ Petroselinum. ꝥ ys Petersilie.
CXXIX. herƀ Brassica siluatica. ꝥ is Caul.
CXXX. herƀ. Basilisca. ꝥ is Næddre wyrt.
μανδραγόρας. CXXXI. herƀ Mandragora.
λυχνὶς στεφανωματική. CXXXII. herƀ Lychanis stephanice. ꝥ ys Læce wyrt.
CXXXIII. herƀ Action.
ἀβρότονον. CXXXIV. herƀ Abrotanus.
σίον. CXXXV. herƀ Sion. þæt ys laber.
ἡλιοτρόπιον. CXXXVI. herƀ Eliotropus. ꝥ ys Sigil-hweorfa.
CXXXVII. herƀ Spreritis.
CXXXVIII. herƀ Aizon minor.

Hic

Hic deſideratur Capitulorum folium, quod ex ipſo Codice pene ſupplevimus. Notandum autem eſt, Herbas ipſas in Cod. MS. *non in eodem ordine quo Capitula ante Cod. eſſe recenſitas.*

CXXXIX. herb Elleborum album. ꝥ ẏs Tunsing ƿẏrt.
CXL. herb Buoptalmon.
CXLI. herb Tribulus. ꝥ ẏs Gorst.
CXLII. herb Onizæ.
CXLIII. herb Tricnos manicos. þæt ẏs Foxes glofa.
CXLIV. herb Glicirida.
CXLV. herb Strutium
CXLVI. herb Aizon.
CXLVII. herb Samsuchon. þæt is Ellen.
CXLVIII. herb Hipericon. ꝥ is Corion.
CXLIX. herb Acantaleuce.
CL. herb Acanton. ꝥ ẏs Beo ƿẏrt.
CLI. herb Quiminon. þæt is Cymen.
CLII herb Camellæon alba. ꝥ is ƿulfes tæsel.
CLIII. herb Scolumbos.
CLIV. herb Iris Ilirica.
CLV. herb Elleborum album.
CLVI. herb Delfimon.
CLVII. herb Ætios.
CLVIII. herb Centimorbia.
CLIX. herb Scordios.
CLX. herb Ami siue Miluium.
CLXI. herb
CLXII. herb
CLXIII. herb
CLXIV. herb Viola. ꝥ is Banƿẏrt.
CLXV. herb Viola purpurea.
CLXVI. herb Zamalentiton.
ἄγχουσα. CLXVII. herb Ancusa.
CLXVIII. herb Spillios.
κυνόσβατος. CLXIX. herb Cẏnosbatus.
ἀγλαοφωτὶς CLXX. herb Aglaofotis.
κάππαρις. CLXXI. herb Capparis. þæt ẏs ƿudubend.
ἠρύγγιον. CLXXII. herb Eringius.
φιλάνθρωπος. CLXXIII. herb Philantropos. ꝥ is Man-lufigende.
CLXXIV. herb Achillea.
CLXXV. herb Ricinus.
CLXXVI. herb Polloten. ꝥ ẏs Porrum nigrum.
CLXXVII. herb Urtica. ꝥ ẏs Netele.
CLXXVIII. herb Priapisci. þæt ẏs Uica per uica.
λιθόσπερμον. CLXXIX. herb Litospermon.
σταφὶς ἀγρία. CLXXX. herb Stauis agria.
γοργόνιον CLXXXI. herb Gorgonion.
CLXXXII. herb Milotis.
CLXXXII. herb Bulbus.
κολόκυνθις ἀγρία. CLXXXIV. herb Colocẏnthis agria. ꝥ ẏs Cucurbita ⁊ Frigillam.

Sic autem Apuleii verſio Incipit., Ðeos ƿẏrt ðe man Bettonican nemneð. heo bið acenned on mædum ⁊ on clænum dunlandum.

Et ſic Explicit, ƿið innoðes astirunge. Genim þises ƿæstmes hnescnesse innewearde. buton þam cẏrnlum tƿegra ƿænega gewiht. on liðan beore genocode. sẏle drincan. hit astirað þone innoð:.

IV. *Tractatus cui deeſt Titulus, à Fr. Junio,* MEDICINA EX QVADRVPEDIBVS *appellatus.*

Præfat. Sagað þæt Ægẏpta Cẏninc Idpartus ƿæs haten. Octauiano þam Casere his freonda hæle bodode. þisum ƿordum þus cƿeþende. Mongum bẏsnum ic eom geƿis þinra mægna ⁊ snẏtro. ⁊ hƿæðre ic ƿene ꝥ þu næfre to ðus micles mægnes Læcedomum become. sƿilcum sƿa ic gefreng. þa ƿe fram Æscolapio ferdon. Ic ꝥ þa for þinre cẏððe. ⁊ þe ƿeorð ne ƿiste þises to geƿitanne. ꝥ is be ƿẏlde-deora læce-cræftum. sƿa ꝥ ƿel gesæd is:. *Sic autem Tractatus Idparti fabuloſus.*

Incip. Sum fiðer fete nẏten is. ꝥ ƿe nemnað Taxonem. ꝥ is Broc on Englisc. Gefoh ꝥ deor. ⁊ him þonne of cƿẏcum þa teð of ado. þa þe he mæsten hæbbe. ⁊ þus cƿeð. On

naman þæs ælmihtigan Godes Ic þe ofaslea. ⁊ þe þin teð ofabeate. ⁊ þon hi swiððan on linenum
hrægle berind. ⁊ on Golde oððe on Seolfre beƿyrc ꝥ hi ne magon þinum lice æthrinan :-

In hujus generis libris, imagines herbarum, animalium, &c. pro ingenio artificis, coloribus adumbrari ſolent. Verum in hoc Cod. ſpatia reliquit Librarius, quæ adhuc ſine Herbarum & Quadrupedum iconibus, vacua cernuntur. Scriptus autem videtur hic Tractatus, cum Apuleio Saxon. ante Conquiſitionem Angliæ. Sequuntur Epiſtolæ binæ Evacis Arabum Regis ad Tiberium Cæſarem, Latine, de nominibus & virtutibus lapidum, quæ in artem Medicinæ recipiuntur, & in Orientis partibus reperiuntur.

JVNIVS. 27. *Codex membr. in quarto circa tempora Æthelſtani Regis (ut videtur) egregie ſcriptus Principibus dictis litteris iiſque diverſicoloribus ornatus, in quo continetur*

I. Calendarium valde mutilatum, in quo notantur dies Obitus Gildæ ſapientis, Ælfredi Regis, &c. cum Tab. Lunari, & aliis ſcriptis de computo Eccleſiaſtico, manu partim antiqua, partim recentiori.

II. *Pſalterium S. Hieronymi* Romanum, *cum verſione interlineari Saxonica minutiſſimis quidem litteris, at optime formatis exaratum. Cujus hic Specimen profero, eorum gratia, qui Veneranda Antiquitatis ſtudioſi ſunt.*

Ƿ. swinsaþ ge Gode eall eorðe ðeowiað Drihtne on blisse. Ingað on gesihðe his on
Iubilate do̅ omnis terra. seruite dn̄o in lætitia:- Intrate in conspectu eius in

ƿynsumnesse weotað ðæt drihṫ he is God he geworhte us ⁊ nales we us we
exultatione. Scitote quod Dns̄ ipse est Ds̄. ipse fecit nos et non ipsi nos:- Nos

soðlice folc his ⁊ sceap lesƿe his Ingað geatu his on ondetnesse cafortunes
autem populus eius et oues pascuæ eius. Intrate portas eius in confessione atria

his on ymenum ondetnessa hergað noman his forðon ƿynsum is drihṫ on ec-
eius in hymnis confessionum:- Laudate nomen eius quoniam suauis est dns̄ in æ-

nesse mildheortnes his ⁊ oð weoruld weoruldes soðfestnes his
ternum misericordia eius. et usque in sæculum sæculi ueritas eius:-

Hunc Cod. propinquo ſuo Iſaaco Voſſio, acceptum retulit Franciſcus Junius, à quo poſtea appellatus eſt CODEX VOSSIANVS. *Cujus tamen ope, in Pſalterii Latino-Saxonici Editione nequaquam fuit adjutus D. Joannes Spelmannus, H. F. De Pſalterio Saxon. deque hoc Cod.* MS. *ſic diſſerit cl. vir Thomas Mareſchallus in Obſervatt. in Verſ. Evangel. Anglo-Sax. p.* 488. Pſalmorum librum, *inquit*, plures habuiſſe Interpp. Saxonicos, conſtabit vel intuenti variantes quatuor Codd. MSS. lectiones, quas exhibet margo interlineati Pſalterii à Joan. Spelmanno in lucem emiſſi. A. 1640. Quibus addi poteſt & alius optimæ notæ Codex MS. penes cl. Junium, Pſalmos itidem complectens Latino-Saxonicos, tum eleganter verſos, tum nitide exaratos: ſed hic quoque ab aliis omnibus in multis diſſentit. Et (quod mirandum atque dolendum) tam in hoc, quam in iis quibus uſus eſt Joan. Spelmannus, altum ſit ſilentium de Verſionum auctoribus.

Notandum quoque eſt & dolendum, quod hujuſce Cod. MS. *Folium primum, ob* Principem *libri literam, cum multis aliis Pſalmorum literis Initialibus, ab aliqua impia ac ſacrilega manu exſcinditur. Accedit quoque, quod in Pſalmo* CXLIV, *truncatus eſt Codex, adeo ut omnia reliqua, non tantum Pſalmi ſed etiam Orationes, Cantica ſacra, Symbola, &c. quæ ad integrum Codicem pertinebant, plane deſiderantur.*

HATTON. 65. *Codex membr. in quarto circa tempora Henrici ſecundi Angl. Regis ſcripti, in quo continentur*

Evangelia quatuor, Anglo-Saxonice, ſeu potius Normanno-Saxonicè. Hunc Cod. MS. *doctiſſimus vir Tho. Mareſchallus in pag.* 490. *Obſervatt. quibus Evangeliorum verſionem Anglo-Saxon. illuſtravit, cum* Cantabrigienſi *ut plurimum conſpirare adſirmat, at ab* Oxonienſis *&* Benedictini *Cod. ſæpiſſime variare Dialecto; manuque plane recentiori, ac ſtylo novitatem ſpirante conſcripum; plurima tamen bona continentem.*

" Pertinebat olim hic Cod. ad D. Joan. Parkerum Reverendiſſimi Dom. Matthæi filium, cujus
" labore folium ex Evangelio D. Lucæ abſciſſum, nitide ſcriptum reſtituitur. Porro notandum eſt,
" quod error Compactoris, Evangelium D. Matthæi iſti D. Lucæ poſtponitur.

JVNIVS. XI. *Codex membr. in fol. min. ſeculo decimo exeunte (ut videtur) ſcriptus & uſque ad fol.* 89. *Iconibus Hiſtoricis ornatus, in quo continetur.*

I. Paraphraſis Poetica librorum Geneſeos & Danielis Prophetæ, à cl. Junio Cædmoni Monacho
1. adjudicata, & in binos libros diviſa, quorum primus in Capp. 55 diſtinctus, ſic

Incip. Vꞅ iꞅ ꞃiht micel ðæꞇ ƿe ꞃoꝺeꞃa ƿeaꞃꝺ ƿeꞃeꝺa ƿulꝺoꞃ Cininᵹ.
Expl. Se him ꝺom ꝼoꞃᵹeaꝼ. unꞅcẏnꝺne blæꝺ. eoꞃðan ƿiceꞅ. ⁊ þu liᵹꞃeꞅꞇ nu. ꝥ ꞅe luꝼiᵹenꝺe. ꞅe oꝼeꞃ ꝺeoꝼlum. ꝺuᵹeþū ƿealꝺeð:-

2. Liber autem ſecundus (qui aliena manu ſed antiqua, ſcriptus eſt) multa bona de Chriſto, de die judicii, &c. docens, ſic

Incip. Ðæꞇ ƿeaꞃð unꝺeꞃne. eoꞃð buenꝺum. ꝥ meoꞇoꝺe hæꝼꝺe. mihꞇ ⁊ ꞅꞇꞃenᵹðo.
Expl. La þuꞅ beo nu on ẏꝼele. nolꝺæꞅ æꞃ ꞇeala. FINIT LIBER. II. AMEN:-

Hunc Cod. primus è tenebris eruit Reverendiſſimus Jacobus Uſſerius Armachanus, qui Guil. Sommero utendum dedit. Sommerus autem à ſe deſcriptum ſub nomine Saxonici Paraphraſtæ ſæpiſſime citat in Dictionario ſuo Saxonico-Latino-Anglico. Poſtea vero Codicem dono dedit idem reverendiſſ. Antiſtes D. Franciſco Junio qui eum Amſtelodami A. D. 1655 *publicavit additis tribus precibus, quas ex Cottonianæ Bibliothecæ Cod.* MS. *deſcripſit, cujus Nota eſt JVLIVS A. II.*

Ante aliquot autem annos, literarum Saxonicarum inſtauratorem ampliſſimum D. Georgium Hickeſium, magna cum voluptate audivi de Cædmone differentem & affirmantem hujuſce Paraphraſeos Auctorem non illum fuiſſe Cædmonem divino inſpiratum afflatu, de quo tot præclara ſcripſit Beda Venerabilis in Hiſtoria ſua Eccleſ. gentis Anglorum: ſed alium quendam Cædmone multo recentiorem, qui Poemata ſua dialecto Dano-Saxonica condita, circa ſeculum à Chriſto nato decimum edidit.

SVPER D, &c. ART. 138. *Codex membr. in fol. min. qui quondam erat Eccleſiæ Exonienſis, in quo continentur*

I. fol. 1. *Scripta varia Richardi Archiepiſcopi Armachani, Latinè.*

II. fol. 89. *Fragmentum mutilum Dialogi inter Magiſtrum & Diſcipulos, de Latine loquendi facultate; Latine ante ſeptingentos annos imperita manu ſcriptum.*

III. fol. 95. *Fragmentum (foliis conſtans 16) Collectionis Canonum Eccleſiaſticorum, Latinè & Saxonicè, quorum primus qui cernitur integer, ſic in Rubrica inſcribitur,*

1. DE PERIVRIO.

Incip. Lat. Predicandum eſꞇ eꞇiam uꞇ peꞃiuꞃium fideleſ caueanꞇ.
Incip. Sax. To boꝺianne iꞅ eac ꞅƿilce þæꞇ ᵹeleaꝼꝼulle ƿið manað ƿaꞃnien:-

Fol. 97. b. 2. DE FALSO TESTIMONIO.

Incip. Lat. Dicendum eſꞇ eiſ uꞇ a falſo eꞇiam ꞇeſꞇimonio abſꞇineanꞇ.
Incip. Sax. To ꞅecᵹanne him iꞅ ꝥ hi eac ꞅƿẏlce ꝼꞃam leaꞅꞃe cẏðneꞅꞅe hẏ ꝼoꞃhæbben.

Fol. 98. b. 3. DE DISCIPLINA.

Incip. Lat. Hoꞃꞇamur uoſ paraꞇoſ eſſe ad docendaſ plebeſ.
Incip. Sax. Ƿe mẏnᵹiaþ eoƿ ꝥ ᵹe ᵹeaꞃƿe ꞅẏn ꝼolc ꞇo læꞃanne.

4. DE ORATIONE.

Incip. Lat. Admonere debeꞇis fideleſ. uꞇ adſiduiꞇaꞇem & ſꞇudium habeanꞇ orandi.
Incip. Sax. Mẏnᵹian ᵹe ꞅceolon ᵹeleaꝼꝼulle ꝥ hi ꞅẏnᵹalneꞅꞅe ⁊ ᵹecneoꞃꝺneꞅꞅe hæbben ꞇo ᵹebiꝺꝺanne.

Fol. 100. 5. DE CONFESSIONE.

Incip. Lat. Omni etenim die deo in oratione noſtra aut ſemel aut biſ aut quando ampliuſ poſſumuſ confiteri peccata noſtra.
Incip. Sax. Ælce dæȝ ƿitodlice ƿe sceolon Gode on urum Gebede æne oþþe tuƿa butan hƿa oftor mæȝe andettan ure synna.

Fol. 101. b. 6. DE MISERICORDIA.

Incip. Lat. Eſurienteſ ſatiandi ſunt. ſitienteſ potandi.
Incip. Sax. Hinȝriende synt to ȝefyllanne. þyrstende to drencanne.

Fol. 103. b. 7. VT PARENTES SVOS FILIOS DOCEANT.

Incip. Lat. Ammonendi ſunt fideleſ ſancte Dei eccleſiæ.
Incip. Sax. To mynȝianne synt ȝeleaffulle haliȝre Godes ȝesomnunȝe.

Fol. 104. 8. DE KARITATE.

Incip. Lat. Ammonenduſ eſt populuſ quoſ hec ſit uera karitaſ.
Incip. Sax. To mynȝianne is folc þæt hi underȝyten þæt þæt is soð lufu.

Fol. 104. b. 9. DE SERVITIO DEI.

Incip. Lat. Ammonendi ſunt qui negotiuſ ac mercationibus rerum inuigilant.
Incip. Sax. To minȝianne synt þa þe manȝȝunȝum ⁊ þinȝa ceapunȝum onƿaciað.

Fol. 105. b. 10. DE CONFESSIONE.

Incip. Lat. Ebdomada prima ante initium quadrageſſimæ. confeſſioneſ ſacerdotibuſ dandæ ſunt.
Incip. Sax. On þære ærestan ucan ær Lenctenes anȝinne. andetnyssa Mæsse-preostum syndon to syllanne.

Fol. 107. 11. DE XL. MA.

Incip. Lat. Ipſa autem quadrageſſima cum ſumma obſeruatione cuſtodiri debet.
Incip. Sax. Soðlice ꝥ lenȝten fæsten mid healicre beȝimene is to healdanne.

Fol. 108. 12. DE ÆLYMOSINA.

Incip. Lat. Diebuſ uero ieiunii elemoſina facienda eſt.
Incip. Sax. Fæsten daȝum soðlice ælmesse is to donne.

Ibid. 13. ITEM.

Incip. Lat. Solent pluteſ qui ſe ieiunare putant.
Incip. Sax. Maneȝa ȝeƿuniað þe ƿeneð ðæt hy fæsten.

Fol. 108. b. 14. DE ABSTINENTIA.

Incip. Lat. Abſtinentia uero in hiſ diebuſ.
Incip. Sax. Forhæfdnes soðlice on þysum daȝum.

Fol. 109. b. 15. DE COMMVNICATIONE.

Incip. Lat. Singuliſ diebuſ dominiciſ in quadrageſima.
Incip. Sax. Ælc Sunnan-dæȝe on Lencten Cristes lichaman.

Ibid. 16. DE LITE NON HABENDA.

Incip. Lat. In hiſ ieiuniorum ueſtrorum diebuſ.
Incip. Sax. On þysum eoƿre fæstena daȝum.

Fol. 110. 17. DE CASTITATE.

Incip. Lat. Abſtinendum eſt enim in hiſ ſacratiſſimiſ diebuſ à Coniugibuſ.
Incip. Sax. To forhæbbanne is soþlice on þysum haliȝostum daȝum fram ȝemæccum.

Fol. 110. b. 18. DE PERCEPTIONE SACRAMENTI.

Incip. Lat. Ammonenduſ eſt populuſ ut ad Sacroſanctum Sacramentum corporiſ & ſanguiniſ Domini.

Incip. Sax. To mýngianne iſ folc þæt hý to þam þurh haligum haligdome Drihtneſ lichaman ⁊ bloder.

Fol. 111. 19. DE CELEBRATIONE MISSÆ.

Incip. Lat. Vt Miſſæ quæ per dieſ Dominicoſ peculiareſ Sacerdotibuſ fiunt.

Incip. Sax. Ðæt þa mæſſan ðe gind Sunnan-dagaſ ſindriic fram Mæſſe-preoſtum beoð.

Fol. 112. 20. DE HORA LICITA.

Incip. Lat. Ammonenduſ eſt (*populus*) ut ante publicum & peractum Officium ad cybum non accedat.

Incip. Sax. To mýngianne iſ folc. þæt hit ær openlicre ⁊ geendudre þenunge to mete ne genealæte.

Hæc collectio Canonum, ſeculo undecimo ineunte, videtur ſcripta.

NE. 3. XI. *Codex membr. in octavo circa tempora Johannis aut Henrici III Angliæ Regis, in quo continetur.*

I. fol. 1. *Paſſio S. Catherinæ Virginis, Normanno-Saxonicè, quæ ſic*

Incip. Coſtantin ant Maxence were on a time aſ i Keiſereſ ſtude heheſt i Rome. ah Coſtantin ferde þurh þe burh menne into Franclonde ant wunede ſumne while þear for þe burhel neode. ant Maxence ſteorede þe reſſchipe i Rome. Weox umbe hwile wreaððe ham bitweonne. ant comen to fehte. Weſ Maxence ouercumen ant fleah into Alexandre.

Expl. Ðuſ wende þe eadie meiden Katerine icrunet to Criſte from eorðliche pinen. I Nouembreſ moneð ðe fif ⁊ twentuðe dei ⁊ fridei on outte under i þe dei. i þe tune ꝥ hire deore leof mon Ihū ure lauered leafd lif o Rode for hire ⁊ for uſ alle. Beo he aſ healut i heret ⁊ iheiet in alre worlde worlt a on ecneſſe. AMEN.

II. fol. 18 I þe Feadreſ. ⁊ i þe Suneſ. ⁊ i þe Hali Gaſteſ nome. Her biginneð þe liflade ⁊ te Paſſiun of Seinte Margarete.

Incip. Efter ure Lauedeſ wine. ⁊ hiſ Paſſiun ⁊ hiſ deað o Rode. ⁊ hiſ ariſte of Deað. ant efter hiſ upaſtihunge aſ he ſteah to Heouene weren monie martýrſ wepine ba ⁊ wummen to deaðeſ miſlice idon for þe nome of Drihtin.

Expl. Igret iwurðe Godd feader. ⁊ hiſ Sune i ſemet. þe Hali gaſt iheiet. þeol þreo in an iþeinet of Engleſ ⁊ of eorðmen wiðuten ende. AMEN:-

III. fol. 36. b. I þe feadereſ. ⁊ i þe ſuneſ. ⁊ i þe hali gaſteſ nome. Her beginneð þe liflade ant te Paſſiun of Seinte Iuliene.

Incip. In ure Lauerdes luue þe feader iſ of frumſcheſt ant i þe deore wurðmunt of hiſ deorewurðe ſune. ⁊ i þe heiunge of þe hali gaſt. þe of ham ba glideð. an Godd unagin euch Godeſ ful. alle leawede men. þe underſtonden ne mahen Latineſ Ledene. liðeð ⁊ luſteð þe liflade of a maden ꝥ iſ of Latin iturud to Engliſche Leode.

Expl. Hwhen Drihtin o domeſdei windweð hiſ hweate.
And weorpð þæt duſti chef to hellene heate
He mote beon a corn i Godeſ guldene edene.
The turde þiſ of Latin to Engliſche ledene.
Ant he þæt her leaſt on-wrat ſwa aſ he cuð. AMEN.

Quos quidem Rhythmos ſic Anglicè vertit nonnemo, forte Guil. Lambardus.

When Judge at Domesday dothe Winnow his wheat,
And drives duſtie chaffe into helliſh heat,
God make him a corne, in Eden to dwell,
That out of Latin this Treatiſe did treat the maid well.
And him that laſt wrote. Amen.

IV. fol. 56. Epiſtel of meiden had meiden fromre. (*Homilia de Virginitate.*)

Audi filia ⁊ uide ⁊ inclina aurem tuam. ⁊ obliuiſcere populum tuum. ⁊ domum patris tui.

Incip. Dauið þe Pſalm-pruhte ſpekeð i þe Sauter toƿart Godeſ ſpouſe. ꝥ is euch meiden ꝥ haueð meið ƿeaƿeſ. ⁊ ſeið. Iher me dohter. bihald. ⁊ bei þin eare. ⁊ forget ti folc. ⁊ tineſ huſ.

Expl. I helpe ham ſƿa in him to hehin toƿart heouene. aꝥ ha beon iſtihe þider aſ hare brudlac ſchal in al ꝥ eauer ſel iſ ƿið þene leli brudgume. ꝥ ſiheþ alle ſelhþe of-ſitten buten ende. AMEN:-

V. fol. 75. b. I þe feadereſ. ant i þe ſoneſ. ant i þe hali gaſteſ nome. her bigineð Sapleſ ƿard :-

Si ſciret Pater-familiaſ qua hora fur uenturuſ eſſet. uigilaret utique. ⁊ non ſineret perfodi domum ſuam :-

Incip. Ure Lauerd i þe Godſpel teacheð uſ þurh abiſne. hu ƿe ahen ƿearliche to biƿiten uſ ſeoluen. ƿið þe unƿiht of Helle. ⁊ ƿið hiſ ƿeruheſ gef þeſ Lauerd ƿiſte he ſeið. hƿenne ⁊ hƿuch time. þe þeof ƿalde cume to hiſ huſ. he ƿalde ƿakien. ne nalde he naƿt þolien þe þeof for ta breoken hine :-

In hoc Cod. mutilo, deſiderantur omnia à fol. 84.

Cod. ſuper D. &c. ART. 120. *Codex membr. in fol. min. in quo, præter SS. Evangeliorum Verſionis vulgatæ, exemplar antiquum; habetur Saxonicè*

I. fol. 1. *Enumeratio terrarum, ornamentorum, veſtimentorum, atque librorum quos ſexcentis abhinc annis, Eccleſiæ Exonienſi contulit Leofricus Epiſcopus. Sic autem*

Incip. Her sputelað on þisſere Xpeſ̄-bec. hƿæt Leofric. b. hæfð gedon innto sc̄e Petrer Mynstre on Exanceastre. þær his Biſceop-stol is.

Expl. And se þe ðas Gyfu ⁊ þisne Unnan ƿille Gode ⁊ sc̄e Petre æt-breadan. si him Heofena rice æt-broden. ⁊ si he ecelice genyðerod into Helle ƿite :-

Ex hoc Cod. haſce Donationes publicavit D. Guil. Dugdalius, in Monaſt. Angl. Tom. I. pag. 221. *Saxonice, cum Guil. Somneri verſione Latina. Nomina autem Codd. quibus Eccleſiam ſuam ditavit ille pientiſſimus Antiſtes, eo quod plures ex iis in Bibliothecis Bodleiana Oxoniæ; & C. C. C. nec non in Publicà Cantabrigienſi, &c. ipſe manibus attrectavi; ea omnia in doctorum virorum gratiam ſunt in medium, hic à me prolata. Sc.*

—— II. fulle Mæsse-bec (i. e. 2 *integra Miſſalia*) ⁊ I. Collectaneum (*forte Collectarum liber.*) ⁊ II. Pistel-bec. (*h. e.* 2 *Epiſtolarum libri.*) ⁊ II. fulle Sang-bec. (*h. e.* 2 *integra Antiphonaria.*) ⁊ I. Niht-sang. (*forte Completorii liber.*) ⁊ I. Ad te leuaui (*liber ſic dictus.*) ⁊ I. Troper (*Troparium.*) ⁊ se þridda Saltere sƿa man singð on Rome. (*forte Pſalterium D. Hieronymi Romanum.*) ⁊ II. Ymneras (2 *Hymnaria.*) ⁊ I. deorƿyrðe Bletsing-boc (*forte optimæ notæ Benedictionale, ſive Pontificale.*) ⁊ III. oðre. ⁊ I. Englisc Xpeſ̄-boc (*i. e. Evangeliorum liber Saxonicè.*) ⁊ II. Sumer-rædinge-bec. (*forte,* 2 *libri Lectionum æſtivalium*) ⁊ I. ƿinter-rædinge-boc (*forte Lectionarium Hyemale.*) ⁊ Regula Canonicorum (*an Regula S. Benedicti?*) ⁊ Martirologium (*an Menologium?*) ⁊ I Canon on Læden (*h. e. Concilia Latinè.*) ⁊ I Scrift-boc on Englisc (*ſc. Confeſſionale Saxonicum.*) ⁊ I. ful Spel-boc ƿintres ⁊ sumeres (*h. e. Homiliarum Saxonicarum liber perfectus, Hyemalis & Æſtivalis.*) ⁊ Boeties boc on Englisc. (*h. e. Boethius de Conſolatione Philoſophiæ Saxonicè.*) ⁊ I. mycel Englisc boc. be gehƿylcum þingum. on Leoð ƿisan geƿorht. (*h. e. Liber ingens Saxonicus, de plurimis rebus Poeticè ſcriptus.*) [⁊ he ne funde on þam Mynstre þa he to feng. Boca na ma butan ane Capitularie. ⁊ I. forealdodne Niht-sang. ⁊ I Pistol-boc. ⁊ II. for-ealdode Rædinge-bec sƿiðe ƿake. ⁊ I. ƿac Mæsse-reaf.] ⁊ þus fela Leden Boca he beget innto þam Mynstre. Liber Pastoralis (*Gregorii I Papæ.*) ⁊ Liber Dialogorum (*ejuſdem Gregorii.*) ⁊ libri IV Prophetarum (*majorum.*) ⁊ liber Boetii de Consolatione. ⁊ Isagoge Porphirii. ⁊ I Passionalis. ⁊ liber Prosperi. ⁊ liber Prudentii Psicomachie. ⁊ liber Prudentii ymnorum. ⁊ liber Prudentii de Martyribus. ⁊ liber Ezechielis Prophetæ. ⁊ Cantica Canticorum. ⁊ liber Isaie Prophetæ on sundron. ⁊ liber Isidori Ethimologiarum. ⁊ Passiones Apłorum. ⁊ Expositio Bedæ super Euangelium Lucæ. ⁊ Expositio Bede super Apocalipsin. ⁊ expositio Bede super VII Epistolas Canonicas. ⁊ liber Isidori de nouo ⁊ uetere Testamento. ⁊ liber Isidori de miraculis Xpī. ⁊ liber Oresii (*forte Oroſii.*) ⁊ liber Machabeorum. ⁊ liber Persii. ⁊ Sedulies boc. ⁊ liber Aratoris. ⁊ Diadema Monachorum (*Smaragdi Abbatis.*) ⁊ Glosæ Statii. ⁊ liber Officialis Amalarii.

II. fol. 6. b.

II. fol. 6. b. *Extat Donatio hujus Cod. his verbis Latine & Saxonicè ſcripta.* Hunc textum dedit Leofricus E͞ps æcclæ sc͞i Petri Ap͞li in Exonia ad utilitatem ſucceſſorum ſuorum. Si quis illam abſtulerit æternæ ſubiaceat maledictioni. Fiat. Fiat. Fiat.

Ðas Cristes-boc gef Leofric b. sc͞o Petro. ⁊ eallum his Æfter-gengum into Exancestre: God mid to herienne. ⁊ gif hig ænig man ut-abrede. hæbbe he Godes curs. ⁊ wrædde ealre Halgena.

III. fol. 8. *De Reliquiis quas Eccleſiæ Exonienſi contulit Æthelſtanus Anglorum Rex.*

Her swutelað on þisum Gewrite. be þam halgum Reliquium. þe Æþelsta se wurðfulla Kyning geaf into sc͞a Marian. ⁊ sc͞e Petres Mynstre on Exencestre. Gode to lofe for his sawle alysednysse. eallum þam þe þa halgan stowe gesecað. ⁊ gewurðiað to ecere Hæle.

Incip. Wytodlice se ilca Kyning Æðelsta.
Expl. To þam wuldorbeage Martirdomes becomon.

Hunc Catalogum Reliquiarum cum ſequentibus ad hujus Cod. fidem pridem evulgavit D. Guil. Dugdalius, Monaſtici Anglicani Tom. I. pag. 223. cum D. Guil. Somneri verſione Latina.

IV. fol. 12. Ðis synd eac þa Reliquias þæra haligra Confessorum. þ is Cristes Andettera. þæge forsegon þas swicolan woruld. ⁊ mid stiðre drohtnung. þ heofenlice rice geearnodon.

Incip. Æfest of sc͞s Martines Reliquion.
Expl. Hyder to lande asende:·

V. fol. 13. b. Eac her beoð Reliquiæ of manegum halgum fæmnum. ⁊ of þam halgum Mædenum þæge þurh Godes gife þone ealdan deofol. ⁊ ealle flæsclice unlustas ofer-swiðdon. ⁊ sume þurh haliges lifes drohtnunga. sume þurh sigefæstne Martyrdome þam heofenlican Brydguman Criste beoð geþeodde.

Incip. Efest of sc͞a Maria Magdalene.
Expl. Ðurh þa bisne hire halgan drohtnunge:·

Cod. membr. in Pyxide incluſus, cujus forma (dum inviolatæ à Bibliopego eſſent oræ) ea fuit, quam vocant in quarto quadrato grandiori.

In eo inveniuntur Evangelia quatuor Latinè, D. Hieronymi, litteris majoribus Saxonicis ſcripta, cum interlineata verſione Dano-Saxonica. Sicut ex hoc Specimine videre licet:

Fæder ure þu þe in heofunum earð. beo gehalgud þin noma. cume to þine rice
Pater noster qui es in caelis. sanctificetur nomen tuum. adueniat regnum tuū

weorðe þin willa swa swa on heofune swilc on eorþe hlaf userne l ure dæghwamlicu l in-
fiat uoluntas tua sicut in caelo & in terra. panem nostrum substan-

stondenlice sel us to dæg ⁊ forlete us ure scylde swa swa we ec forleten
tialem da nobis hodie. & remitte nobis debita nostra. sicut & nos remittimus

þæm þe scyldigat wiþ us ⁊ ne gelaet us geleade in costnungae ah gelese us of yfle.
debitoribus nostris & ne patiaris nos induci in temptationem. sed libera nos a malo:·

Hunc Cod. litteris Saxonicis Majoribus ſcriptum ſupra monui: nempe, id genus Majuſculas volo; quibus exarantur codices illi antiquiores Cottoniani qui inſcribuntur OTHO. C. 5. & NERO. D. 4. *ſive Codex Lichfeldenſis Eccleſiæ, qui vulgo dicitur Textus* S. Ceaddæ; & Pſalterium S. Salabergæ *(quod quidem ab aliquo Anglo-Saxone videtur ſcriptum, & à R. P. Joanne Mabillonio memoratur, in libro ſuo de Re Diplomat. pagg.* 358, 359.) *Quibus tamen omnibus, hunc Cod. vetuſtate paullo inferiorem arbitror. Vetuſtior vero videtur Gloſſario illo Latino-Saxonico Bibliothecæ* C.C.C.C. *cujus Nota eſt* S. 3. *imo vel illo cod. Cottonianæ Bibliothecæ qui inſcrib.* OTHO. A. 1. *ſcriptus, ut videtur, A. D.* 749.

Deſiderantur quædam folia, quorum jacturam, non poſſum non dolere. Etſi enim quicquid Textus Latini deeſt, aliorum Codicum ope facile reſtituatur: tamen Lacunam in Verſione hujus Cod. Dano-Saxonica, (quæ multum diſcrepat ab ea qua illuſtratur Textus Latinus Cod. Cottoniani NERO. D. 4.) *nunquam nobis licebit ſupplere, aut Verſione illa integra gaudere. Cæterùm alia adhuc detrimenta paſſus fuiſſe videtur hic Codex pretioſus, utpote in quo, omnia deſiderantur quæ in aliis*

Codicibus Evang. de more, D. Matthæi Evangelio præmittuntur. An vero Canones Euſebiani unquam in hoc Cod. extiterint valde dubito, quoniam numeri illi & Notæ ad eos ſpectantes, per integrum Cod. deſiderantur

Quod ad eos attinet qui in hoc ſcribendo Cod. operam navarunt; Memoriam illi ſuam Æternitati conſecrandam propriis manibus curaverunt. Alter enim in poſtrema pagina, eadem manu qua Textum Latinum exaravit, ſic de ſe ſcribit. Macregol dipinxit hoc Euangelium. Quicumque legerit et intellegerit istam narrationem. orat pro Macreguil Scriptori. *Ex quibus intelligere eſt, quod ille MAC-REGOL ſcriptor Librorum. Textum integrum Codicis ſcripſerit, & deinde illum Imaginibus Evangeliſtarum, diverſicoloribuſque Litteris Uncialibus decoratum, tantum non Inluminaverit. Verſionem Dano-Saxonicam compilabant duo homines devoti, FARMENNVS ſcil. Presbyter, & OWVNVS, qui exeunte, ut videtur, ſeculo Nono, aut ineunte Decimo floruerunt. Quorum ille totum S. Matthæi Evangelium illuſtravit, ſubjuncta hac ad calcem ejuſdem Adnotatione,* Farmen Pbr þas Boc þus gleosede dimittet ei Dn̄s omnia peccata sua si fieri potest apud Deum:· *Quinetiam, ad illuſtrandum itidem Evangelium D. Marci ſe accingebat FARMENNVS, ſed in illo opere non ultra comma 15 cap. II progreſſus, alius vir pius nomine OWVNVS, Farmenni rogatu, ut videtur, reliqua omnia in vernaculum ſermonem, ſc. Dano-Saxonicum reddere, in ſe ſuſcepit. Exemplo inſuper MAC-REGOLI ac FARMENNI permotus, memoriam ſui poſteris reliquit hac quæ ſequitur Adnotatione, quam imis Marginibus paginarum antepenultima ac penultima, manu ſua ſcripſit.* De min bruche. gebidde fore Owun ðe ðas Boc gloesde. Færmen ðæm Preoste æt Harawuda hæfe nu Boc aƿritene:· Bruca mid ƿilla symle. mid soðum Gileofa. Sibb is eghƿæm leofost:· *i. e.* Qui me (*ſc.* Codicem) verſaverit, oret pro OWVNO qui hunc Codicem gloſſavit. Fermenni Presbyteri Harawudenſis gratia, jam tandem codicem perſcripſit. Utere mente ſimili, vera fide, Pax (*ſit*) cuilibet (*ſive* ubique) chariſſima.

Hunc Evangeliorum codicem vetuſtiorem videri illo Cottoniano qui inſcrib. OTHO. A. 1. *modo dixi. Addo, quod docti Tradunt illum olim peculium fuiſſe Bedæ Venerabilis Presbyteri, qui diem ſupremum obiit, A. D. 734. Certè, Temporum quibus Beda floruit, ſpeciem præ ſe fert hic Codex inſignis, quandoquidem vetuſtior videtur Codice Cottoniano qui ſcriptus fuit circa A. D. 749. ut & Charta quadam Originali Cottonianæ Bibliothecæ, Litteris haud multum diſſimilibus exarata, A. D. (ni male memini)* 767.

Inſuper ſciat velim Lector Philo-Saxo, hunc Cod. tandem in manus deveniſſe viri diligentiſſimi Joannis Rushworthii IC, *ex Hoſpitio Lincolnienſi, ideoque in honorem Domini Poſſeſſoris à nonnullis ſcriptoribus dictus eſt* CODEX RUSHWORTHIANUS.

Rushworthius *Codicem, quem Cl. Fran. Junio utendum dabat, ut Dano-Saxonicæ Verſionis Lectiones, quæ ab iſtis Codicis Cottoniani Eadfridi aut Aldredi diſcrepant, exſcriberet. Tandem, ut accepi, Bibliothecæ Bodleianæ dono dedit, in qua, nobile gentis noſtræ Monimentum, ad concluſionem ſeculi permanſurum ſpero.*

Super D, &c. Art. 76. Codex craſſus in Quarto minori; in quo extat *Gregorii Magni Papæ Liber Sacramentorum*, ab illo quem *Pariſiis A. D.* 1642. publicavit *Hugo Menardus*, pluribus in locis diſcrepans; dignum tamen judico qui ab Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ ſtudioſis à capite ad calcem perlegatur. Codex maximâ ex parte antiquus, à diverſis Librariis ſcriptus fuit. Verum A. fol. 337. uſque ad finem Miſſarum & Precum, recentiori manu continuatur, ſicut & in fronte, ubi multa inveniuntur circa conquiſitionem Angliæ exarata. Deinde ſequuntur plurima de computo eccleſiaſtico elegantiſſime ſcripta circa A. D. 969. fidem ad id faciente Tabula quæ cernitur fol. 53. Rubricas omnes precum, benedictionum, miſſarum, epiſtolarum, tabularum, orationum, feriarum, ſtationum, ordinationum, exorciſmorum, reconciliationum, conſecrationum, *&c.* in unum Faſciculum collegeram, quò eas omnibus doctis divulgarem: verùm creſcente in juſtum volumen catalogo, Latina ſcripta leviori manu adtingam, ne Saxonicis ipſis deſideretur locus. Hoc unum tantum de Latinis hujuſce Cod. ſcriptis moneo, nempe fol. 2 & 3 Hiſtorica ea contineri de Exonienſis Eccleſiæ fundatione, quæ in Monaſtici Anglicani Tom. I. pag. 220 inveniuntur, qua lacunula illa impreſſi libri vocibus iſtis cod. MS. *autem totum* ſuppleri poteſt.

Quod attinet ad Saxonica illa quorum cauſa de iſto cod. verba fecerim: ea omnia, Lector erudite, ſunt Teſtificationes Manumiſſionum ſervorum quæ in hunc librum (pro more temporum) tanquam in Tabulas publicas, relatæ ſunt. Harum autem Teſtificationum nonnullæ habentur fol. 1. aliæ fol. 8, quarum quædam, literis pene evaneſcentibus ſunt lectu haud ita faciles. Alia quoque Relatio habetur fol. 11, facie 2, de ſervis prædialibus Eadgyfæ Abbatiſſæ & Leofrici Abbatis. Denique, ad calcem Codicis habetur Manumiſſio Brihtmæri Holacumbenſis & Ælfgifæ uxoris ejus, cum progenie eorum: quæ omnia eduntur in Diſſertatione Epiſtolari D. *Georgii Hickeſii*, quam de veterum Linguarum Septentrionalium uſu conſcripſit.

Hunc cod. annis abhinc circiter 640 dono dedit pientiſſimus Leofricus Epiſcopus Eccleſiæ ſuæ Exonienſi, ſicuti teſtatur Inſcriptio hæc quæ ſequitur Latine & Saxonice.

Hunc

Hunc Miſſalem LEOFRICVS Epſ dat æcclæ S. Petri Apli in Exonia ad utilitatem Succeſſorum ſuorum. Si quiſ illum inde abſtulerit. æternæ ſubiaceat maledictioni. FIAT. FIAT. Confirma hoc deuſ quod operatuſ eſ in nobiſ:-

Ðaſ Boc Leofric Biſceop gef Scō Petro and allum his æfterfengum into Exancestre Gode mid to Ƿenienne. ⁊ gif hig ænig man ut abrede. hæbbe he Godes curs ⁊ ſræ ðe ealra halgena:-

Ex Indice Librorum quibus Exonienſem Eccleſiam donavit Leofricus, quem ſupra videre eſt, pag. 80, *mentio facta eſt de II* fulle Mæſſe-bec. *quarum unus eſt hic ipſe Codex, alter autem nunc eſt peculium Rev. & doctiſſimi viri D.* R. Bourſcough *Rectoris Eccleſiæ de* Toteneſs *in agro* Devonienſi *de quo infra plura.*

NB. 5. 9. *Cod. membranaceus antiquus, in quo continentur plurima ſcripta Latina diverſis manibus exarata, quorum præcipua ſunt* MISSA PROPRIA GERMANI EPISCOPI, fol. 1. LIBER THOBIE, fol. 14. Æpiſtola Auguſtini Epi ad Probam, de orando Deo, *fol.* 26. *Scripta manu Blediani Notarii.* Æpiſtola Aguſtini de Igne Purgatorio, *fol.* 36. b. *Scripta manu Blediani ſcriptoris. Verſiculus Latinus Litteris (ex more priſco) inſignitus, loco notularum Muſicalium, quæ poſtea obtinebant; cum Hymno de B. V. Mariâ notulis Muſicalibus antiquis, ubi etiam Litteræ extant nonnullæ. Liber Poenitentialis* ἀκέφαλος, *fol.* 51. *cum aliis Opuſculis ad rem pœnitentialem ſpectantibus, Inquiſitionibus Hieronymi Presbyteri, Interrogationibus Auguſtini Archiep. Cantuarienſis,* &c. *quæ lubens prætermitto. Ad Inſtitutum noſtrum propius accedunt.*

I. fol. 40. *Orationes aliquot & Benedictiones Latinè, cum Rubricis Saxonicè ſcriptis. v.g.*

Cweð þis ofer ðone mete þe man for deadne gedæleð.

Creator et ſcīficator elimentorum pater et filius et ſps ſcſ. qui es uera trinitas et unitas. precamur te dnē clementiſſime pater. ut elemoſina iſta fiat in miſericordia tua. ut accepta ſit cibum iſtum pro anima famuli tui. ill. ut ſit benedictio tua ſuper omnia dona iſta. per.

II. *Ibid.* *Verba quædam Saxonica, occultè ſcripta. ſunt autem ea quæ ſequuntur;*

c:.:nn.n:.:mg.ð:.:aræd.n hwæt þ:ſ m.g:b:on kcr:n:þ h:· tnisn:·ðræd:
Iſ ðkſ fpſgfnſflke þknge tp pædfnf.

De his autem infra plura, cum de Cottonianæ Bibliothecæ Cod. MS. qui inſcribitur VITELLIVS. E. 8. *verba fecerimus.*

III. fol. 41. *Litteræ quædam Runicæ.*

IV. fol. 42. *Formulæ aliquot Latinè loquendi, in uſum Tironum; inter quas verba plurima ſunt Gloſſata Franco-Theotiſcè.*

DIGB. 4. *Codex membr. exiguæ formæ, in quo præter ſcripta varia Latina, extat tractatus Rhythmicus Normanno-Saxonicè, qui ſic.*

Incip.	Ic am elder þanne ic peſ A pinter ⁊ ec a lore.	Ic aldi more þanne ic dede Mi pit oghte to bi more:-
Expl.	Criſt geue uſ lede ſpich lif And habbe ſpichne ende.	Det me moten þider cumen Ðanne pe henneſ pende. AMEN:-

De hoc Tractatu, ſive Poemate, plura videre licet in Vita ſupra laudata Ælfredi Regis, p. 98. *& in D.* Georgii Hickeſii *Grammat. Anglo-Saxon. pag.* 222.

NE. B. 4. 10. *Codex antiquus in membranis, in quo continentur plurima ſcripta Latina; quorum Titulos prætereo: ea tantum notans quæ ad rem Saxonicam propius accedunt.*

I. fol. 227. *Carmen ſive Amuletum contra Venenum, quod ſic incipit,* Tigað. Tigað. Tigað.

II. fol. 250. *Fragmentum Gloſſaris cujuſdam Latini, in quo voces Latinæ, partim per alias voces Latinas, partim per Saxonicas, explicantur.*

III. fol. 251. *Catalogus Librorum cujuſdam Eccleſiæ, ſive forſan Monaſterii, inter quos, memorantur,* Liber Notarum. Vitae Sanctorum Anglice. Elfredi Regiſ liber Anglicuſ.

 Extat

Extat etiam alius Catalogus, ſive Index Librorum, litteris Anglo-Saxonicis exaratus ad calcem Cod. præſtantiſſimi Bibliothecæ Bodleianæ, qui inſcribitur LAVD. L. 30. *In eo autem codice (ut hoc obiter notem) continentur D. Auguſtini de Sancta Trinitate libri quindecim, litteris Majoribus, mille abhinc annis calamo ſcripti. Codex ille inſignis quondam fuit Eccleſiæ S. Kiliani in Herbipolenſi civitate, & cum multis aliis ejuſdem Eccleſiæ Codd. vetuſtioribus, à manibus Militum* Guſtavi Adolphi *Suecorum Regis redemptus, & à Reverendiſſimo in Chriſto Patre* Gulielmo Laud, *Bibl. Bodl. donatus.*

Super D. &c. Art. 99. Codex Membr. in Quarto, in quo continentur Evangelia quatuor, Latinè ſecundum Editionem S. *Hieronymi* litteris Romanis rotundioribus antiquiſſimis exaratus: In eo quoque inveniuntur plurimæ magni momenti Lectiones, à recentioribus MSS. variantes. Textus etiam ſacer creberrime punctis diſtinguitur & emendatur, ab *Anglo-Saxone* quodam, annis abhinc octingentis. Ad calcem hujuſce pretioſiſſimi Codicis, (de quo infra plura) extat folium quoddam, in quo Saxonicè ſcribitur Catalogus librorum quos Salomon Presbyter & alii utendos acceperunt (ſic enim verbum haued intelligo) ex Archivis Eccleſiæ cujuſdam ſive Monaſterii.

Super D. &c. Art. 110. *Codex membr. in fol. min. ante quingentos annos Latine ſcriptus: in quo, inter alia, extat Gloſſarium (forte ex* Ælfrico *) Latinum, & Normanno-Saxonicè explicatum, cui præfixus eſt hic verſiculis.*

I. fol. 144. Hic ſcribo planè ventrem caudamque Dianæ.

II. fol. 146. *Pars altera ejuſdem Gloſſarioli in fine mutila.*

Sequuntur, Amice Lector, Apographorum illorum Tituli, quæ à Philo-Saxonibus variis ad codd. Membranaceorum fidem in Chartis deſcribuntur.

Laud. G. 36. I. *Chronicon Saxonicum à Chriſto nato ad annum uſque* 977. *quod his verbis:*

Incip. Ær Cristes geflæscnesse. LX. wincra (l. wintra) Ganis (l. Gaius) Iulius se Casere (l. Casere) ærest Romana Briten land gesohte. ⁊ Brittas mid gefeohte cnysede. ⁊ hie oferswiþde. ⁊ swa ðeah ne mihte ðær rice gewinnan.
Expl. þa het Eadweard Cing ⁊ Dunstan Arcebiscop þ hine man ferede to scã Marian Mynstre. þ is æt Abbandune. ⁊ man eac swa dyde. ⁊ he is eac arwyrþlice bebyrgede on þa norð healfe on scũs Paulus Portice :-

I. *Hoc Chronicon deſcriptum eſt ex antiquo cod. qui nunc in Bibliotheca Cottoniana notatur,* TIBERIVS. A. 6.

II. *Succeſſio Regum Weſt-Saxonum, deſcripta ex illo folio membranaceo, quod nunc eſt numero* 175 *in ejuſdem Cott. Bibliothecæ Cod. MS. qui inſcribitur,* TIBERIVS. A. 3. *& avulſum videtur ex ſupradicto Cod.* TIBERIVS, A. 6.

Incip. Ða wæs agangen fram Cristes acennednesse. CCCCXCIIII. wintra ða Cerdic ⁊ Cynric his sunu coman upp æt Cerdices-oran mid v. scipum :-
Expl. Ða feng Eadgar to his broþor ⁊ heold. XVI. gear. ⁊ VIII. wucan. ⁊. II. niht. ða he forðferde. þa feng Eadweard to. Eadgares sunu ⁊ heald. . . . . .

III. *Adnotatio Latinè, de reliquiis quas invenit Sergius Papa in ſacrario B. Petri.*

In Muſæo. 161. *Ælfrici Præſulis excerpta ex Priſciano & Donato, (ſive Grammatica) juſſu, ſi non manu propria doctiſſimi viri* Gerardi Langbainii, *non ita pridem Collegii* Reginæ *apud* Oxonienſes *præpoſiti, deſcripta, ex Cod. Membranaceo* D. Simondſii D'Ewes *Equitis & Baronetti.*

Init. Præfat. Lat. Ego Ælfricus ut minus sapiens hasce Excerptiones de Prisciano minore uel maiore uobis puerulis tenellis ad uestram linguam transferre studui. quatenus perlectis Octo partibus Donati in isto libello possitis utramque linguam Latinam ⁊ Anglicam uestræ teneritudini inserere interim. usquequo ad perfectiora perueniatis studia.
Init. Præf. Sax. Ic Ælfric wolde þas lytlan boc awendan to Engliscum gereorde of ðam Stæf-

Stæf-cræft þe is gehaten Grammatica. siððan ic þa tƿa bec aƿende on hund-eahtatigum Spellum. forðan ðe Stæf-cræft is seo cæg þe þara boca andgyt unlyceð.

Finis Præf. Ic bid nu on Godes naman. gif hƿa þas boc aƿritan ƿylle. ꝥ he hig gerihte ƿel be ðære býsne. forþan ðe ic nah geƿeald þeah hig hƿa to ƿoge gebringe ðurh lease ƿriteras. ⁊ hit bið þonne his pleoh na min. Mýcel yfel deð se unƿritere gif he nele his ƿoh gerihtan.

Hoc in libro Apographo deſideratur ejuſdem Ælfrici Gloſſarium, quod cum ipſa Grammatica, edidit ad calcem Lexici ſui Saxonico-Latino-Anglici, vir de Saxonicis litteris præclarè meritus, Gulielmus Somnerus, *Oxoniæ.* An. Dom, 1659.

JVN. 12. A. M. S. Boethii liber de Conſolatione Philoſophiæ, quem ex Cod. membranaceo Bodleianæ Bibliothecæ cujus notæ ſunt *NE. C.* 3. 11. deſcripſit vir *Cl. Franciſcus Junius*, & poſtea cum antiquiori & optimæ notæ Cod. Cottoniano (qui inſcribitur *OTHO. A.* 6.) contulit. Variantes omnes Lectiones Apographo ſuo inſeruit *Cl. Junius*, & Boethium planè Saxonicè loquentem prelo aptavit; Mortuo verò *Junio*, ampliſſimus & ſummæ ſpei Juvenis *D. Chriſtophorus Rawlinſonus*, in Collegio Reginæ apud Oxonienſes ſtudiis literarum ſedulo incumbens, verſionem Boethii Ælfredianam à ſe recenſitam, ſuis ſumptibus edidit, *Oxoniæ* A. D. 1698. Effigie *Franciſci Junii* expreſſa ad Tabulam *Antonii Dykii* peritiſſimi Pictoris pictam, libro præmiſſa.

Inter ſuprà laudatos Codices Bodleianum & Cottonianum, hoc inprimis diſcrepantiæ notavit Editor ſagaciſſimus: nempe, in hoc, Boethiana metra reddi Oratione ſtricta; in illo autem, ſoluta. Utramque tamen metrorum Latinorum verſionem tutò Ælfredo Regi poſſe adſcribi arbitratur. cujus quidem rei difficultatem ſic argutiſſimè ſolvit: *Neque mihi ſane dubium, quin utraque iſta Boethianorum carminum verſio ab eodem prodierit* ALFREDO: *prior, cum adverſis preſſus ſenſum duntaxat auctoris exprimere ſatis haberet; poſterior autem, cum otium poſtea nactus, de Poetica parte poetice qualitercunque reddenda cogitaret.*

JVN. 15. Pauli Oroſii hiſtoria HORMESTA, ſive de Miſeriis *mundi*, paraphraſtice ab Ælfredo Rege in linguam Saxonicam traducta.

Apographum hoc deſcripſit Cl. *Junius*, ex Cod. Cottoniano, qui inſcribitur, TIBERIVS. B. I. eundem vero poſtea contulit vir Cl. *Tho. Mareſchallus* cum Cod. Bibliothecæ *Lauderdalianæ*, qui quondam fuerit peculium doctiſſimi viri *Joannis Dee M. D.* cujus vigilanti curæ debent eruditi, quod multorum Cod. antiquorum beneficio adhuc fruuntur, quorum jactura alias deploranda foret.

Apographum *Junianum* nitidè deſcripſit doctiſſimus vir *Gulielmus Elſtob, A. M. & Collegii Magnæ Aulæ Univerſitatis Oxon.* Socius digniſſimus. Is me benigniſſime monuit Ælfredum Regem in vertendo Oroſio, libertatem ſibi vendicaſſe, quæque pro arbitrio, mutandi, diſtrahendi & interpolandi. Verſioni ſuæ commentarios aliquot Navigationum Septentrionem verſus inſeruit idem Regius Paraphraſtes: earum autem prima eſt Navigatio Ohtheri Halgolandenſis ad Regiones ultra Norwegiam, quæ ſic

Incip. Ohthere sæde his hlaforde Ælfrede Kyninge þæt he ealra Norþmanna norþmest bude.

Deinde ſequitur ejuſdem Ohtheri Halgolandenſis Navigatio altera, ad portam nomine Hetham, quæ ſic
Incip. Ohthere sæde ꝥ sio Scir hatte Halgoland. ðe he on bude.

Poſtea etiam ſequitur Navigatio Wulfſtani Hæthenſis ſive Sleſwicenſis, ab Hetha ad Truſum, quæ ſic
Incip. Wulfstan sæde ꝥ he gefore of Hæðum. ꝥ he ƿære on Truso on syfan dagum ⁊ nihtum.

Porro me monuit idem colendiſſimus amicus noſter, Periplos hoſce cùm Anglicè extare impreſſos per Ricardum Hacklughem, Lond. 1598. *Vol. I. pag. 4. tum Saxonice & Latinè ad calcem Vitæ prædicti Regis, Ælfredi, pag. 205. quam typis ediderunt Oxoniæ A. D. 1678. ejuſdem ſapientiſſimi Regis Alumni,* Collegii Univerſitatis Scholares.

Junius. 38. I. Apographum Parænefeωs *Wulfſtani Archiepiſcopi* ad cujuſcunque conditionis homines curæ ſuæ commiſſos, quod propria manu deſcripſit Cl. *Junius* è cod. MS. Bibliothecæ Collegii C. C. quod eſt *Cantabrigiæ*; inveniturque p. 19. voluminis S. 18.

Incip. Wulfstan Arcebisceop greteð freondlice þegnas on þeode.
Expl. And eal hit mæg to birene ægþƿilcre þeode; Nime se þe ƿille; Gyf hit geƿurðe ꝥ on þeodscipe becume.

II. *De hoc ſuo Apographo ſic ipſe Junius.*

Parænefin hanc deſcripſi ex MS. Bibliothecæ Collegii Sancti Benedicti (alias Corporis Chriſti) quod eſt Cantabrigiæ; inveniturque pagina 19, voluminis 284 (ſive, S. 18.) Ad oram verò annotata & in ipſo Contextu uncis incluſa hauſimus ex MS. Cottoniano, qui potiſſimam hujus Parænefeos partem complectitur; & inſcribitur, TIBERIVS A. 3.

III. TO EALLUM FOLCE. *Sermo è quodam codice deſcriptus, & collatus cum Codice Cottoniano, qui inſcrib.* NERO. A. 1.

Incip. Uton spirian be bocan ȝeorne ⁊ ȝelome.
Expl. Gime se þe wille: God us ȝehealde. Amen. (*vid. ſupra pag.* 50.)

IV. *Incertus auctor de ſanctis in Angliâ ſepultis, ex eodem Codice C. C. C. C. per* Cl. Junium *deſcriptus; quem verſione Latina & notis D.* Gulielmi Hopkins S. T. P. *illuſtratum edidit* D. Georgius Hickeſius in *Diſſertatione Epiſtolari*, &c.

Incip. Her cyð ymbe þa halȝan þe on Anȝelcynne restað. on ures Drihtnes naman Hælendes Cristes.
Expl. Si lof ⁊ wuldor Hælendum Criste. his godnessa in ealra worulda on ecnysse. Amen.
Iterum & laxius tractatulum deſcripſerit Cl. Junius, qui ſcriptus habetur libro Juniano N°. 100.

V. *Adami ſtatus poſt lapſum, ex eodem Codice, per eundem cl. virum deſcriptus.*

Incip. Adam se æresta man wæs ȝesceapen on neorxna wonȝe.
Expl. Swa hwæðer we on life æror ȝeearnodon: God ure helpe. Amen. (*Vid. ſupra pag.* 26.)

Jun. 39. Decalogi, Dominicæ Orationis, Apoſtolici Symboli vetus verſio Saxonica, *Marquardi Freheri* notis illuſtrata, & ex ejus libro A. D. 1660 typis impreſſo, per Cl. *Junium* deſcripta. Habetur quoque in hoc libello Symbolum Nicænum ex illo quod memoratur pag. 35. exemplari deſcriptum, & à D. G. *Hickeſio* editum, Gram. Anglo-Saxon. pag. 166.

Jun. 40. Excerpta ex libro *Scintillarum* (Codice nondum à me viſo) & à Cl. *Junio* deſcripta. De quibus ſic dicit in Præfatione ad Gloſſarium ſuum Gothicum; "*Scintillarius*, vel liber Scintillarum, in Titulos digeſtus & Anglo-Saxonicè interlineatus. Excerpſi paucula quædam tantâ cum curâ Gloſſata, ut non putem uſpiam reperiri aliam aliquam interlineationem pari ſtudio, judicioque elaboratum.

Hæ Scintillæ ſive Loci Communes per Bedam collectæ fuerunt, ex S. Scriptura, & SS. Patribus, & Latinè habentur in Tomo 7. operum ejus. Tituli autem earum hoc Ordine ſequuntur:

Tit. I. De caritate. Be soðre lufe.

Incip. On eowsylfum soðe lufe ȝædertanȝe hæbbende. In vobiſmetipſis caritatem continuam habentes.

II. de Patientia. Be Geðylde.
III. de Dilectione dei & proximi. Be lufe Godes ⁊ Nihstan.
IV. de Humilitate. Be eadmodnysse.
V. de Indulgentia. Be forȝifnysse.
VI. de Compunctione. Be Onbrydnysse.
VII. de Oratione. Be Gebede.
VIII. de Confeſſione. Be Andetnysse.
IX. de Pœnitentione. Be Dædbotnysse.
X. de Abſtinentia. Be Forhæfednysse.
XI. de Derelinquentibus ſæculum. Be Forlætendum worulde.
XII. de Timore. Be Eȝe.
XIII. de Virginitate. Be Fæmnhade.
XIV. de Juſtitia. Be Rihtwisnysse.
XV. de Invidia. Be Andan.
XVI. de Silentio. Be Swiȝean.
XVII. de Superbia. Be Ofermodiȝnysse.

Deſunt hic tres Tituli.

XXI. de Fornicatione. Be Forliȝre.
XXII. de Perſeverantia. Be Ðurhwununȝe.
XXIII. de Securitate. Of Orsorhnysse.
XXIV. de Stultitia. Be Dysiȝnysse.
XXV. de Avaritia. Be Gitsunȝe.
XXVI. de Virtute. Be Mæȝene.
XXVII. de Vitiis. Be Leahtrum.
XXVIII. de Ebrietate. Be Druncennysse.
XXIX. de Decimis. Be Teoðunȝum.
XXX. de Cupiditato. Be Grædiȝnysse.
XXXI. de Diſciplina & Increpatione. Be lare ⁊ Ðreaunȝe.
XXXII. de Doctoribus ſive Rectoribus. Be Lareowum. oþþe be Gelæredum. oððe Reccendrum. oþþe be Gymendum.
XXXIII. de Fide. Be Geleafan. oððe Truwan.

XXXIV. de

XXXIV. de Spe. Be Hopan oððe be hihte.
XXXV. de Gratia. Be Gyfe.
XXXVI. de Diſcordia. Be Tƿyrædnysse.
XXXVII. de Juramento. Be Aþsƿape.
XXXVIII. de Cogitationibus. Be Geþancum.

Deſunt hic quatuor Tituli.

XLIII. de Indumentis. Be Reafum.
XLIV. de Miſericordia. Be Mildheortnysse.
XLV. de Compaſſione proximi. Be Efenþroƿunge nihstan.
XLVI. de Elatione. Be Upahafennysse.
XLVII. de Vita Hominis. Be life mannes.
XLVIII. de Muneribus. Be Gifum. oþþe lacum.
XLIX. de Eleemoſyna. Be Ælmessan.
L. de Tribulatione. Be Gedrofednysse.
LI. de Primitiis ſive Oblationibus. Be Frymþum. oþþe offrungum.
LII. de Triſtitia. Be unrotnysse.
LIII. de Pulchritudine. Be Fægernysse.
LIV. de Conviviis. Be Gebeorscypum.
LV. de Riſu & Fletu. Be hleahtre, ⁊ be ƿope.
LVI. de Honore Parentum. Be ƿurþscype maga.
LVII. de Filiis. Be Bearnum.
LVIII. de Divitibus & Pauperibus. Be ƿelegū ⁊ þearfum.
LIX. de Acceptione perſonarum. Be Onfangennysse spræca.
LX. de Itinere. Be Siðfæte.
LXI. de Senſibus. Be Andgytum.
LXII. de Servis & Dominis. Be Ðeoƿum ⁊ Hlafordum.
LXIII. de Conſortio bonorum & malorum. Be midƿununga godra ⁊ yfelra.
LXIV. de Amicitia & Inimicitia. Be Freondscipe ⁊ feondscipe.
LXV. de Conſiliis. Be Geþeahtum.
LXVI. de Defunctis. Be Forþgeƿitenum.

Deſunt hic undecim Tituli.

LXXVII. de Diſcipulis. Be leorning-cnihtum.
LXXVIII. de Tentatione & Martyrio. Be Costunge ⁊ Martyrdome.
LXXIX. de Verbo otioſo. Be ƿorde idelum.
LXXX. de Brevitate hujus Vitæ. Be Sceortnysse þysses lifes.
LXXXI. de Lectionibus. Be Redingum.
Scintillæ ſive loci communes Bedæ Presbyteri, ex ſcripturis & ex Patribus collecti.

HIC PAVCA INCIPIVNT DE VITIIS ET PECCATIS. *Latine & Saxonicè.*

cƿiden
I. APOSTRAPHA DE MVLIERE NEQVAM.
II. DE MVLIERE BONA ET MALA.
III. DE PRÆDESTINATIONE ELECTORVM ET REPROBORVM.
IV. DE MODIS PECCATORVM.
V. DE GRAVIBVS PECCATIS AC LEVIBVS.
beoð gedone.
VI. QVOMODO PECCATA GERVNTVR.
VII. DE DVPLICATIONE PECCAMINVM.
be gefyllednysse
VIII. DE EXPLETIONE PECCATORVM. *Omnia Latine & Saxonice.*

Jun. 41. I. *Tractatus* DE PRIMO DIE SECVLI. SIVE DE EQVINOCTIO VERNALI, *quem ex Cod. Cott. qui inſcribitur* TIBERIVS. A. 3. p. 63, b. *deſcripſit cl.* Junius.

Incip. Ðone forman dæg ðisse ƿorulde ƿe magon afindan.
Expl. se ðe ys soðre rihtƿisnesse sunne gehaten.

II. GENERATIO HOMINIS IN VTERO.
Deſcripſit cl. Junius *è Cottoniano volumine quod inſcribitur,* TIBERIVS. A. 3.

Incip. Her onginð secgan ymbe mannes gecynde.

III. PROGNOSTICA DE PARTV, *ex eodem Codice Cottoniano.*

Incip. Eft is oðer ƿise be ðisum ðingum þ ðu mæht ƿitan.

IV. BE ÐAM FRUMSCEAFTE, *ſive* DE INITIO CREATURE.
In principio fecit Deus celum & terram, &c.

Incip. Adam se ærestа man ƿæs gesceapen on Neorxna ƿonge.

E *Codice Hattoniano* (*de quo vid. ſupra pag.* 26.) *deſcripſit cl.* Junius, *& cum altero exemplari,* (*ſc.* S. 18.) *Bibliothecæ* C. C. C. C. *contulit; & licet in pleriſque ea conſentire deprehendit, concluſiones tamen iſtorum Tractatuum longe eſſe ab invicem diverſas aperte confitetur.*

†Y 2 Jun.

Jun. 43. I. *Libellus de* SOMNIORUM DIVERSITATE; *Latine cum interlineari Saxonica. Interpretamenta continet Somniorum* 229. *quæ ex Codice Cott.* TIB. A. 3. *deſcripſit cl.* Junius.

Incip. he ſwefena miſtlicneſſe æfter endebyrdneſſe abeceder danielis þæs witegan.
De Somniorum diverſitate ſecundum ordinem abcdarii Danielis prophetæ.
Expl. on æppeltune gan anxſumnyſſe hefige getacnað :-
In pomerio ambulare anxietatem gravem ſignificat.

II. Idem Codex, inquit cl. *Junius*, gemino in loco hanc Somniorum diverſitatem proſequitur Anglo-Saxonicè tantum. quam itidem deſcripſit ille.

Incip. Gif mann mæte ꝥ he geſeo earn on his heafod ufan. ꝥ tacnað wurðmynt.
Expl. Gif man mæte ꝥ he ſi uppahafen god ꝥ tacnað.

III. *Alterum quoque de Somniorum diverſitate opuſculum deprompſit* Junius *ex Bibliothecæ Hatt. membranis, quod omnino addendum hic putavit; quoniam præcedentium non pauca ex hiſce emendari poſſunt atque illuſtrari. De quibus ſupra* (pag. 40.) *mentionem fecimus.*

IV. *SOMNIORVM EVENTVS IVXTA ÆTATES LVNÆ, ex Cottonianæ Bibliothecæ volumine, quod inſcribitur,* TIBERIVS. A. 3.

Incip. ſwa hwæt ſwa ðu geſihſt on bliſſe bið.
Luna prima quicquid uideris in gaudium erit.
Expl. ſwefen ðin butan frecednyſſe;
Somnium tuum ſine periculo. Amen.

V. *ALITER ex eodem Codice Cottoniano.*

Incip. On anre nihte ealdre monan. ſwa hwæt ſwa ðe mæteð. ꝥ cymð to gefean :-
Expl. On xxx nihta ær tweigra nihta fyrſte. ꝥ ſwefen agæð butan frecnum ðingum :-

VI. *ALITER, ex ſupra laudato Codice Hattoniano.*

Incip. Ðære æweſten nyhte ðonne niwe mone byð cymen.
Expl. Ðonne heo bið. xxix. ⁊ xxx. nihta eald. ꝥ bið æfre buton frecneſſe :-

---

Jun. 45. I. *Inſigne fragmentum Epiſtolæ ab* Ælfrico Epiſcopo *ſcriptae* To gehadedum mannum; h. e. *Ad jam nunc ordinatos.*

Incip. Us Biſcopum gedafenað ꝥ we ða godcundan lare. þe ure canon us tæcð. ⁊ eac ðeos criſtes boc lærð. eow Preoſtum geopenan on Engliſcum gereorde.

E codice Coll. C. C. C. cujus nota S. 18. hoc deſcripſit cl. Junius, *& Londinum ob negotia revocatus, non potuit reliqua exſcribere. (Vid. tamen ſupra. pag. 23.)*

II. *MORALIA PRÆCEPTA. (hæc deprompſit cl.* Junius *ex Cod.Cott. qui inſcribitur* JVL. A. 2.)

Incip. 1. Ne beo ðu to ſlawor ne to idelgeorn. forþam þe ſlep ⁊ þæt ydel fet unþeawas ⁊ unhælo þæs lichoman.
Expl. 18. Gyf ðu wylt habbe æt monigum men ðæt ðe lycað......Reliqua deſunt.

III. *OFFICIVM HOMINIS CHRISTIANI.*

Incip. Ða ðe Criſt ne lufiað. hu magan þa cweðan ꝥ hie ſien Criſtene?
Expl. ⁊ ða ðeofas. ⁊ ða ðeod ſceaðan. ⁊ ða manſwaran . . . . Pauca deſunt.

Jun. 44. I. DE OBSERVATIONE LVNÆ, *& quæ cavenda.*

Incip. Mona ſe forma on eallum ðingum dondum nytlic yſ.
Luna prima omnibus rebus agendis utilis eſt;

E Co-

É *Codice Cottoniano* Tib. A. 3. *deſcripſit cl.* Junius. *Apographum tamen mihi videtur imperfectum, quin & Tractatulus de Conſideratione ætatum Lunæ in modò genitis, qui ſuperiorem ſequebatur, à me quærente inventus fuerit.*

II. CONSIDERATIO SINGVLORVM TOTIVS HEBDOMADÆ DIERVM IN MODO GENITIS.

Ex antiquis Hattonianæ Bibliothecæ membranis. (vid. ſuprà pag. 40.)

Incip. Sƿa hƿilc man sƿa on Sunnan-dæg oððe on niht accenned bið. on sorglice leofæð he and bið fægen.

III. CONSIDERATIO ÆTATVM LVNÆ IN ÆGRIS. *è Cod. Cott.* Tib. A. 3.

Incip. Luna. I. se þe afealleð. earfoðlice he ætƿint :-
qui inciderit, difficile evadet.

IV. ALITER.

Ex eodem Codice Cottoniano.

Incip. Ðn anre nihte ealdne monan se þe hine adl gestandeð. se bið frecenlice gestanden.

V. ÆTATES LVNÆ REBVS GERENDIS IDONEÆ.

Ex eodem Codice Cottoniano.

Incip. On anre nihte ealdre monan far ðu to cẏnge. bide þæs ðu ƿille, he ðe ðæt gifð.
Expl. ⁊ hi ðe beoð bliðe, —— —— *reliqua deſiderantur.*

VI. ALITER.

Ex Hattonianæ bibliothecae MS. (vid. ſupra pag. 40.)

Incip. On an nihte monan fær to cẏninge.
Expl. ƿer ðæt timber, —— —— *reliqua deſiderantur.*

VII. CONSIDERATIO NOVILVNIORVM PER SINGVLOS TOTIVS HEBDOMADÆ DIES.

Ex Cottonianæ bibliothecæ vol. Tib. A. 3.

Incip. Đon se mona bið acenned on sunnan dæg.
Expl. þonne hæfð he sige :-

VIII. TONITRVVM CONSIDERATIO SECVNDVM VARIA DIEI NOCTISQVE TEMPORA.

Ex eodem Codice Cottoniano.

Incip. Gif hit ðunrað on tide æfen hit getacnað acennednẏsse sumes miceles.
Si tonitruauerit hora veſpertina, ſignificauerit nativitatem cujuſdam magni.
Expl. hungor micelne hit getacnað :-
famem magnam ſignificat.

IX. TONITRVVM CONSIDERATIO SECVNDVM SINGVLOS TOTIVS HEBDOMADÆ DIES.

Ex eodem Codice Cottoniano.

Incip. On andƿeardan geare. gif se forma ðunor cẏmð on sunnan dæge.
Expl. ꝥ tacnað demena ⁊ gerefena cƿealm :-

X. ALITER.

Ex Hattonianæ bibliothecæ Codice MS.

Incip. On andƿardne ger gẏf hẏt ðunrie on sunnan dæg.
Expl. þonne tacnað ꝥ demena ⁊ geresfena cƿealm :-

XI. CONSIDERATIO KALENDARVM IANVARII SECVNDVM SINGVLOS TOTIVS HEBDOMADÆ DIES.

Ex Cottonianæ bibliothecæ vol. quod inſcr. Tib. A. 3.

Incip. Kal Ianuaɲiuꞅ ᵹiꝼ he biꝺ on monanꝺæᵹ. þonne býꝺ ᵹꞃimm ⁊ ᵹemenᵹeꝺ pinteꞃ.
Expl. ⁊ ꞅib býꝺ on eoꞃꝺan :-

ALITER.

Ex Hattonianæ bibliothecæ Codice MS. (vid. ſupra pag. 40.)

Incip. Ꮆiꝼ Miꝺꝺeꞅ-pinꞇꞃeꞅ Mæꞅꞅe-ꝺæᵹ biꝺ on Sunnan-ꝺæᵹ.

Pene omnia deſiderantur, cum tractatulo De Observatione Dvodecim Dierum Festivitatis Natalitiæ, *quem è Cod. Cot. ſæpius laudato, tranſcripſiſſe cl.* Junium *opinor.*

XII. *Somniorum diverſitas,* ἀκέφαλος *cum aliis bene multis ſupra recenſitis, ex Junii curis ſecundis.*

XIII. PROGNOSTICA DE PARTV.

Incip. Eꝼꞇ iꞅ oꝺeꞃ piꞅe be ꝺiꞅꞅum ꝺinᵹum ꝥ ꝺu mæhꞇ piꞇan on beaꞃn.

XIV. Variis hiſce Prædictionibus (*inquit cl. Junius*) & Somniorum Interpretamentis, mox (*Cod. Cott.* pag. 41. a) ſubjiciebantur ſequentia, quæ addenda putavi, ut genium iſtius ævi quodammodo è pauculis hiſce agnoſcat Lector.

Incip. Hpæꞇ pæꞅ ꞅe on þiꞅꞅeꞃe poꞃulꝺe ꞅe ꝺe acænneꝺ næꞅ.
Expl. pæꞃon þa ᵹeꞅýblinᵹaꞅ þuꞅ ꞇoꝺælꝺe :-

Poſtea, ex ejuſdem codicis p. 42. a. & pag. 71. a, & b. quædam deſcripſit, ſc.
Be ꞅcã Maꞃia ýlꝺe. ⁊ be hýꞃe ꝼoꞃꝺꞃiꝺe :-
Be Noeꞅ eaꞃce :-
Be naman þæꞃa Sceaþena :-
Be ꞅcē Peꞇꞃeꞅ ciꞃicean :-
Be Salomoneꞅ ꞇempl.

Jun. 47. EXAMERON ANGLICE. *Vulgo ſed perperam* S. Baſilio *Cæſarienſi tributum, quod deſcripſit Junius ex antiquo codice bibliothecæ Hattonianæ, & deinde contulit cum altero ejuſdem bibliothecæ exemplari.*

Incip. On ꞅumum oꝺꞃum ꞅpelle pe ꞅæꝺon hpilon æꞃ hu ꞅe ælmihꞇiᵹa Ꮆoꝺ ealle ꝺinᵹ ᵹeꞅceop binnon ꞅix ꝺaᵹum ⁊ ꞅeoꝼon nihꞇum.

Eandem de Hexaëmero habes, ſuprà, pagg. 36. & 42.

I. DE DVODECIM ABVSIVIS SECVNDVM DISPVTATIONEM S. CYPRIANI EPISCOPI ET MARTYRIS.

Quæ deſcripſit cl. Junius, *ex codice MS. bibliothecæ Hattonianæ* (*vid. ſupra pag.* 39.)

Incip. Nu ꞅýnꝺ ꞇpelꝼ Abvsiva. ꝺæꞇ ꞅýnꝺ ꞇpelꝼ unꝺeapaꞅ.

Excerptus videtur hic Tractatus ex S. Patricii *libro de Abuſionibus ſeculi, quem edidit* D. Jacobus Waræus, *Lond.* 1656.

II. S. PATRICII LIBER DE ABVSIONIBVS SECVLI.

Deſcriptus manu cl. Junii, *utrum autem ex libro* MS. *aut typis edito, non liquet.*

III. DE PERSEVERANTIA. *ſive* be ꝺuꞃhpununᵹe. &

De Euchariſtia *ſive* be huꞅlᵹænᵹe, *quædam exſcripſit* cl. Junius, *è Cod. Cott.* Tib. A. 3.

Incip. Ne biꝺ on ꝺam Cꞃiꞅꞇenen menn ꞅceapeꝺ ꞅe ꝼꞃuma þæꞅ ᵹoꝺan peoꞃcaꞅ. ac ꞅe enꝺe.

IV. DE VISIONE ESAIE PROPHETÆ QVEM VIDIT SVPER IVDAM ET HIERLM.

Deſcripſit cl. Junius, *è Cod.* MS. *ſc. ex prima parte Hom. Saxon. Hat. Bibl.* (vid. ſupra. p. 27.)

Incip.

Incip. An wæs on gear dagum Gode wel gecweme Isaias se witega. ðe Iudea folce fela forewærde, swa swa hit syððan soðlice aeode. þæt mæg to byrne æghwylcre ðeode: Isaias se witega geseah on gesyhðe. swa him God uðe hu ðære ðeode for heora synnum scolde gelimpan:

V. DE OCTO VITIIS VIRTVTIBVSQVE CAPITALIBVS,

ex Cod. MS. *Hattonianæ bibliothecæ.* (vid. ſupra pag. 42.)

VI. *Incip.* Omnia nimia nocent, & Temperantia mater virtutum dicitur. þæt is on Englisc. Ealle oferdone ðing derigað. and seo Gemetgung is ealra mægena modor:
Expl. Nu ge habbað gehyred hu ðas halgan mægnu oferswiðeð ða leahtras þe se deofol besæwð on us. and gif we nellað hi oferswiðan hi besencað us on helle: We magon þurh Godes fylst ða feondlican leahtras mid gecampe oferwinnan. gif we cenlice feohtað. and habban us on ende ðone ecan wurðmynt a mid Gode sylfum. gif we swincað nu her: In Codice membranaceo, ſequitur Tractatus de duodecim Abuſivis, quem non (hoc loco) deſcripſerit, cl. *Junius.*

VII. DE SEPTIFORMI SPIRITV. be ðam seofan fealdan Godes gyfan:

Ex prima parte Homiliarum Anglo-Sax. *bibliothecæ Hatt.* viz. *ex cod.* A. *ſive Jun.* 99. fol. 27. *deſcripſit* cl. Junius.

Incip. Esaias se witega awrat on his witegunge be ðam halgan gaste, vid. ſupra p. 23, & 27.

Jun. 50. *Excerpta quædam ex duobus Evangelicis atque olim Saxonice (ſeu potiùs Dano-Saxonicè) interlineatis codicibus; uno tum temporis* Rushworthiano, *nunc autem* Bodleiano, *de quo ſupra; altero autem Cottoniano, de quo plura infrà. Quæ quidem excerpta* cl. Junius *utenda dedit* Thomæ Mareſchallo, *ut ipſe teſtatur, in obſervatt. ad verſionem Evangeliorum Anglo-Saxonicam.*
Notandum inſuper, ex iis excerpta ex Evangelio S. Matthæi *deſiderari.*

Jun. 52. I. NOMINE SANCTÆ TRINITATIS INCIPIT REGVLÆ PROLOGVS MONACHORVM EXIMII PATRIS BEATISSIMI BENEDICTI ABBATIS.

Incip. Prol. Gehyr þu min bearn beboda þines lareowes. and anhyld þinre heortan eare.

CAP. I. DE GENERIBVS MONACHORVM VEL VITA.

Incip. Feower synd Munuca cynn. þæt forme is Mynster-manna. þæt ys þæra þe under Regule and Abbudes tæcinge on gecampe wuniað:
Expl. ult. cap. Ece lyf to leane and mid wunung mid Gode eallum þam þe ðysum Regule fyliaþ:

Hanc verſionem Paraphraſticè tranſlatam, quantivis eſſe pretii affirmat cl. Junius, *ante Gloſſarium Gothicam,* & *à ſe è Codice Cottoniano* (*ſc.* Tɪᴛ. A. 4.) *deſcriptam.*

II. AETHELWOLDVS *Epiſcopus Wintonienſis de* CONSVETVDINE MONACHORVM.

E Cottonianæ bibliothecæ codice Membranaceo, qui inſcribitur, Tɪʙ. A. 3. *deſcripſit* cl. Junius.

Incip. Her onginð seo Endebyrdnyss. hu Munecum gerist to healdenne ðone regollican þeaw. geond þæs geares embryne. on dægðerlicum dagum and on nihtum.
A Kalendis Octobris sind to nimene ealle anginnu earfeðlicra ðeawa mid Godes fultume.
Expl. oð hit beo eal gefylled. and þa geendode. singon Pater nr. and þas twegen sealmo. In te Dnē speraui.

Hoc opuſculum de diurna conſuetudine Monachorum Ordinis S. Benedicti, compoſuiſſe putatur Æthelwoldus Wintonienſis *Epiſcopus cum Coëpiſcopis atque Abbatibus, tempore* Eadgari *Regis.*
Vide Ælfrici *Abbatis epiſtolam ad* Egneshamenſes *fratres.*

III. S. FVLGENTII REGVLÆ. (Numero 50.) è Cod. Cottoniano Tɪʙ. A. 3. per eundem cl. virum deſcriptæ.

Incip. DICEBAT VERO SC̄S FVLGENTIVS.

æfter regole fædera libban æfre hoga. swyðost [dicti.
Juxta regulam patrum vivere ſemper ſtude; maxime autem ſecđm Scī confeſſoris tui Bene-

Expl. Her lufu on an gegaderod to gemynde beon agen gebrohte.
Hic affectus in unum collecti ad memoriam reducantur.

IV. *Excerpta ex Regula Sanctimonialium S. Benedicti Abbatis Latinè, per cl.* Junium *è Codice Cottoniano, qui inſcribitur* CLAVD. D. 3. *deſcripta.*

Codex ille verſione gaudet Anglo-Saxonica, cujus poſtremum ſive LXXIII *caput, ut ſpecimen ejus aliquod exhiberet, deſcribendum putavit. Quin & caput* LXII *addidit, propterea quod prorſus diſcrepat à capite* LXII Regulæ Monachorum. *Totam interim Regulæ Sanctimonialium tranſlationem, ut ipſe dicit, minus quidem antiquam, non malam tamen, deſcribere ſuperſedit; quòd tunc deſtituebatur otio; & quod verſio iſta in pleriſque conveniret cum longè antiquiſſimâ interpretatione Regulæ Monachorum quam dudum deſcripſerat.*

V. MONASTERIALIA INDICIA, *per Junium ex Cott. Cod.* TIB. A. 3. *tranſcripta.*

Incip. Her sindon þa Tacna þe mon on Mynstre healdan sceal. þær mon æfter Regoles bebode swigan healdan wile 7 geornlice mid Godes fultume begyman sceal:-

1. Ærest þæs Abbudes tacen is. ꝥ mon his twegen fingras to his heafde asette. and his feax mid genime:-

Expl. 122. Gehwylces ungehadodes wifes tacen is. ꝥ þu mid foreweardum fingrum ðin foreweardne heafod fram ðam anum earan to ðam oþrum on bindan tacne:-

VI. *Inſtructio perbrevis pro Novitiis in ſacra Lerinenſi inſula, Latinè.*

Incip. ATTENDE TIBI.

Monache, ad quid veniſti,
Quare mundum reliquiſti,
Cur floccum induiſti,
Et mundi pompam deſpexiſti?

VII. Excerpta ex Regulari concordia monachorum Sanctimonialiumque ſub Eadgaro Rege, ſeu potius, ex ipſius Conſtitutionibus, de reparanda per univerſam Britanniam Monaſticæ vitæ diſciplina, quæ deſcripſit *Junius* è Cod. Cottoniano TIB. A. 3.

Harum Conſtitutionum Proœmium & Epilogum Saxonicè & Latine vulgavit Vir ſummus Joannes Seldenus *in Notis ſuis & Spicilegio ad* Eadmerum, p. 145.

VIII. *Capita* 12 & 13 *libri ſecundi Dialogorum* Gregorii Magni, *Latinè & Saxonicè.*

Jun. 53. I. *Homilia Saxonica in* NATALE S. GREGORII PAPE. iiI. KL. MAR.

Incip. Gregorius se halga Papa. Engliscre ðeode apostol.

ex parte II. Homiliarum Anglo-Saxonicarum bibl. Hatton. deſcripſit cl. Junius. *vid. ſupra. p.* 11. & 33.

II. Gregorii *Papæ Opus de Cura* Paſtorali, *Anglo-Saxonice per* Ælfredum *Regem verſum. Apographum ſuum exſcripſit* cl. Junius *ex mutilo Codice Cottoniano*, TIB. B. 11. *inſcripto: & deinde ex Hattoniano* (*de quo ſupra pag.* 70.) *ſupplevit, & variantes lectiones margini adſcripſit. Poſtea verò opportune incidit in alium Cottonianæ bibliothecæ perantiquum codicem, cujus etiam variantes lectiones addidit cæteris.*

Jun. 58. I. L. Apuleius de Herbis, *Anglo-Saxonice verſus, & per* Junium *ex antiquo Codice Hattoniano ſupra* (*ſc.* p. 71.) *memorato deſcriptus. Quam quidem verſionem dicit, ante Gloſſarium Gothicum, proxime accedere ad* inſignem illam ac ſtupendæ antiquitatis codicem Apuleianum, quem habuit inſtructiſſima propinqui ſui Iſaaci Voſſii bibliotheca.

Notandum quoque, hunc librum dici, & Medicinalem, & Herbarium, *& deniquè librum* Botanicum.

II. Medicina ex Quadrupedibus, *Saxonice, ſub nomine* Idperti Ægypti *Regis, de qua ſuprà* p. 75.
Hanc ex eodem Codice tranſcripſit cl. Junius.

Jun. 59.

Jun. 59. Be ꞅẏnna lacnunᵹa.
De peccatorum medicina.

ex MS. *Cottoniano, qui inſcribitur* Tɪʙ. A. 3. *deſcripſit* cl. Junius. (*vid. ſupra pag.* 50.)

Incip. I. Ðæꞇ ꞅceal ᵹeðencan ꞅe ðe bið manna ꞅaƿla læce. ⁊ heoꞃa ꝺæꝺa ᵹeꞃiꞇa ꝥ ᵹeꝺal. ⁊ ꝥ ᵹeꞅcaꝺ hu he mannum heoꞃa ꝺæꝺa ᵹeꞅcꞃiꝼe.
Expl. Seo ꞇƿelꝼꞇe iꞅ maꞃꞇiꞃhaꝺ. ꞅƿa ðam ꞅceaðam ƿeaꞃð æꞇ Cꞃiꞅꞇeꞅ þꞃoƿunᵹa:-

---

Jun. 60. Sacramentum *vel* promiſſio Regis in conſecratione. *Deſcripſit* cl. Junius *ex antiquiſſimis membranis quas exhibet Cottonianæ bibliothecæ liber MS. qui inſcribitur VITELLIVS.* A. 7. p. 7. *quin & publici juris fecit doctiſſimus* Hickeſius *in Præfatione ad Grammaticarum ſuarum editionem primam, cum verſione Latina è regione poſita.*

Jun. 61. I. *Quaeſtiones & Reſponſiones inter ADRIANVM & RITHEVM, à* cl. Junio *depromptæ ex antiquo Codice Cottoniano, qui inſcribitur JVLIVS.* A. 2. (*ſimillimum huic tractatulum habet MS. Cotton.* Vɪᴛᴇʟ. A. 15. pag. 83, b.)

Incip. Aꝺꞃianuꞅ cƿæþ ꞇo Riꞇheuꞅ.

1. Saᵹa me. hu lanᵹe ƿæꞅ Aꝺam on neoꞃxna ƿanᵹe?
Ic ðe ꞅeᵹe. he ƿæꞅ ðiꞃꞇꞇine ᵹeaꞃ:-

A Quæſtione 48, *multa deeſſe dicit Junius, hunc tamen defectum ſupplere Miſcellanea quædam in eodem codice inventa.*

II. *Incip. Miſcellan.* Hƿæꞇ ƿæꞅ ꞅe on ðiꞅꞅeꞃe ƿoꞃulꝺe ꞅe ðe acænneꝺ næꞅ.

Eadem ſunt cum iis quæ memorantur in Cod. Jun. 44. §. 14.

Jun. 62. Acta Curiæ Comitatus, *de Terris apud Deceet,* Wynfledæ *ab* Ælfrico *venditis, teſtibus* Æthelredo *Rege, &c.*

Incip. ✠ Heꞃ cẏð on þẏꞅum ᵹeƿꞃiꞇe hu Ƿẏnꝼlæꝺ ᵹelæꝺꝺe hẏꞃe ᵹeƿiꞇneꞅꞅe æꞇ Ƿulꝼameꞃe beꝼoꞃan Æðelꞃeꝺe cẏninᵹe. ꝥ ƿæꞅ þonne Siᵹeꞃic Aꞃcebiꞅcop ⁊ Oꞃꝺbꞃihꞇ biꞅcop. ⁊ Ælꝼꞃic ælꝺeꞃman ⁊ Ælꝼþꞃẏþ þæꞅ cẏninᵹeꞅ moꝺoꞃ.
Expl. ⁊ Leoꝼꞃic æꞇ hƿiꞇe-cẏꞃcan. ⁊ maniᵹ ᵹoꝺ man ꞇo eacan him.

Ex collectione Saxonicorum Diplomatum quæ exhibet Cod. Cottonianus AVGVSTVS II. deſcripſit cl. Junius *hæc Acta, quæ in Diſſertatione ſua de Linguarum* veterum Septentrionalium uſu, *edidit D.* Hickeſius.

Apographum Cartæ Fundationis Abbatiæ S. Edmundi de Burgo *per* Canutum Regem. (Vide Cod. Cotton. Aᴠɢᴠsᴛᴠs II.)

Incip. ☧ In nomine poliarchis ihũ xpĩ ſalvatoris totiuſque creaturae creatoris, cujus divino dominatui quæque dominationes debito ſervitio ſubnixè deſerviunt.
Expl. ⁊ ic ann heom ealꞃa heoꞃa cim ꞅocne oꝼeꞃ ealle hæoꞃa lanꝺ ꝥ he nu habbað. ⁊ ᵹiꞇ beᵹiꞇan ꞅceolan on ᵹoꝺeꞅ eꞅꞇe:-

---

* Jun. 63. *MODVS CONFITENDI*

Continens plurimas confitentium preces ad Deum, quas ſua manu ex Codice Cotton. qui inſcribitur Tɪʙᴇʀ. A. 3. p. 42. *exſcripſit cl.* Junius.

Incip. 1. Eala ðu ælmihꞇiᵹe Goꝺ unaꞅecᵹenꝺliceꞃe milꝺheoꞃꞇneꞅꞅe.
Incip. 2. Man moꞇ hine ᵹebiꝺꝺan ꞅƿa ꞅƿa he mæᵹ ⁊ can, &c.
Ic eom anꝺeꞇꞇa ælmihꞇiᵹum Goꝺe.

Incip. 3. Min drihten leof for ðinre þære mycelan mildheortnysse.
Incip. 4. Min drihten God ælmihtig. ic ðe com andetta minra synna.
Incip. 5. Min drihten ælmihtig God. si ðe ƿuldor ⁊ ðanc.
Incip. 6. Drihten ðu eart scippend ealra gesceafta.
Incip. 7. Gif ðu ƿilt nu leof. ealsƿa ðe micel ðearf is.
Incip. 8. Incipit ordo Confeſſionis S. Hieronymi, qualiter confiteri debet Chriſtianus peccata ſua. Quando aliquis voluerit confeſſionem facere peccatorum ſuorum, *&c.*
Æfter ðissum arise eadmodlice to his scrifte.
Expl. To þon me gefultumie se Drihten. se þe leofaþ ⁊ rixaþ a butan ende on ecnessa Amen.

Jun. 65. I. Officium Regum, Principum, Abbatum, Monachorum, Monialium, Laicorum, omnium denique Chriſtianorum, prout invenitur *fol.* 71. MS. cujuſdem Cottoniani qui inſcribitur, *Nero.* A. 1. ac rurſus ejuſdem Manuſcripti fol. 110. (*Manu Junii.*)

BE CYNGE.

Incip. Cristenum cyninge gebyreþ on Cristenre þeode. *v. Cod. Wigorn.* fol. 9. (*de quo ſupra* p. 45.)

BE CYNEDOME.

Incip. Eahta sƿeras syndan þe rihtlicne cynedom trumlice upƿegað. *v. Cod. Wigorn.* fol. 10.

BE CYNESTOLE.

Incip. Ælc riht Cynestol stent on þrim stapelum. *v. Cod. Wigorn.* fol. 10. b.

BE EORLVM.

Incip. Eorlas ⁊ heretogan. ⁊ þas ƿoruld deman. *v. Cod. Wigorn.* fol. 17.

BE SACERDAN.

Incip. Riht is ꝥ Sacerdas on heora scrifte scirum ƿislice ⁊ ƿærlice læran. *v. Cod. Wigorn.* fol. 20, b.

BE GEHADEDVM MANNVM.

Incip. Eallum Cristenum mannum is micel þearf ꝥ hy riht lufian. *v. Cod.* MS. C.C.C.C. S. 18.

BE ABBODVM.

Incip. Riht is ꝥ Abbodas ⁊ huru Abbatissan fæste on Mynstrum. *v. Cod. Wigorn.* fol. 18.

BE MUNECAN.

Incip. Riht is ꝥ Munecas dæges ⁊ nihtes inƿeardre heortan Godes lof lufian.

BE PREOSTAN. ⁊ BE NVNNAN.

Incip. Riht is ꝥ Preostas ⁊ efenƿel Nunnan regollice libban. *v. Cod. Wigorn.* fol. 19. b.

BE LÆǷEDVM MANNVM.

Incip. Riht is ꝥ Gehadode men læƿede ƿisian. *v. Cod. Wigorn.* fol. 31. b.

BE ǷUDEǷAN.

Incip. Riht is ꝥ Ƿudeƿan annan byrenan geornlice fylgean. *v. Cod. Wigorn.* fol. 19, b.

BE CYRICEAN.

Incip. Riht is ꝥ Cristene men georne healdan mid rihte. *v. Cod.* MS. C.C.C.C. S. 18.

BE EALLVM CRISTENVM MANNUM.

Incip. Riht is ꝥ ealle Xp̄ene men heora Xp̄endome rihtlice healdan. *v. Cod.* MS. C.C.C.C. S. 18.

BE CRISTENDOME.

Incip. Eallum Cristenum mannum is micel þearf ꝥ hy heora Cristendomes gescad ƿitan. (*Vide ſupra pag.* 27.)

II. DE EPISCOPIS.

Incip. Biscopum gebyrað ealdlice ƿisan ⁊ ƿisdom. *v. Cod.* MS. C.C.C.C. S. 18.

ITEM DE EPISCOPIS.

Incip. Biscopas scylan bocum ⁊ gebedum fylgean. *v. Cod. Wigorn.* fol. 12, b.

INCIPIT DE SINODO.

Incip. Deus in adjutorium, &c.
Biscopum gebyreð on sinoðe. *v. Cod. Wigorn.* fol. 15, b.

BE

BE BISCOPUM.

Incip. Biscopas sceoldan symle Godes riht bodian.

BE SACERDAN.

Incip. Sacerd sceal on his scrifte scire wislice ⁊ wærlice lædan ⁊ læran. *v. Cod. Wigorn.* fol. 20, b.

BE ABBODUM.

Incip. Riht is ꝥ Abbodas ⁊ huru Abbatissan færste on Mynstrum. *idem cum ſuperiori.*

BE MUNECUM.

Incip. Riht is ꝥ Munecas dæges ⁊ nihtes inƿeardre heortan. a to Gode ðencan. *Vide Cod. Wigorn.* fol. 18, b.

BE GEREFAN.

Incip. Riht is ꝥ Gerefan geornlice tilian. *Vide Cod. Wigorn.* fol. 17, b.

Jun. 66. I. Monachicum colloquium *Latino-Saxonicum* (*Ælfrico auctore*) *inſtitutum ad commodum diſcipulorum, qui non niſi modicos adhuc in linguâ Latinâ fecere progreſſus*; *depromptum ex bibliothecæ Cottonianæ volumine, quod inſcribitur*, TIBERIVS A. 3.

Incip. D. ƿe cildra biddað ðe eala lareoƿ ꝥ þu tæce us sprecan forðam
Nos pueri rogamus te magiſter, ut doceas nos loqui Latialiter recte, quia

ungelærede ƿe syndon ⁊ gewæmmodlice ƿe sprecað.
idiotæ ſumus & corrupte loquimur.

Expl. ⁊ gað ut butan hygeleaste to claustre oððe to leorninge:
& egredimini ſine ſcurrilitate in clauſtrum vel in gymnaſium.

II. Chronici veteris fragmentum, longam regum Saxonum ſeriem aliquouſque protrahens, *ex ejuſdem Cod. Cott. folio* 175, *manu* cl. Junii *deſcriptum*, (*v. Chron. Whel. ad annum* ccccxcv.)

Incip. Ða ƿæs agangen fram Cristes acennednesse. cccc. ⁊ xc.iiii. ƿintra ða Cerdic ⁊ Cynric his sunu coman upp æt Cerdices oran mid v. scipum.
Expl. ða feng Eadweard to. Eadgares sunu. ⁊ heold . . . . . .

Jun. 67. *Initium* Abingdonienſis Chronici *Poetice ſcriptum*, *& è Codice Cottoniano cui Titulus* TIB. B. 1. *per* cl. Junium *deſcriptum.*

Incip. Crist ƿæs acennyd. cyninga ƿuldor. on midne ƿinter. mære þeoden. ece ælmihtig. on ðy eahteoðan dæg. hælend gehaten. heofon rices ƿeard.

Ad fidem hujus Tranſcripti in Grammaticæ ſuæ Anglo-Saxon. pag. 103. *edidit hoc Poema cum verſione Latina & Notis ampliſſimis* . Georgius Hickeſius.

Jun. 68. Baſilii Magni Regulæ Monachicæ. (*ſive* Admonitio ejus ad filium ſpiritualem. *Opus imperfectum, deſcriptum manu* Junii *ex perantiquis Hattonianæ bibliothecæ membranis.* (*Vide ſupra.* pag. 72.)

Incip. Basilius se eadiga. be ðam ƿe ær ƿriton. ƿæs sƿiðe halig biscop. on Cesarean byrig.

Jun. 69. I. Commentitia ipſius Domini Epiſtola de cœlo delapſa; *è Codice MS. Bibliothecæ Coll. C. C. C. cui Titulus* S. 4. *per* cl. Junium *deſcripta.*

Incip. M̅. þa L̅. Her onginð ꝥ halige gewrit þe com fram heofenan into Hierusalem. *vid. p.*47.

Extare hanc epiſtolam, *dicit* Junius *in aliarum bibliothecarum vetuſtis Codicibus diverſimode ſcriptam & alterâ plerumque parte auctiorem. Hoc præ aliis oſtendere dicit exemplar Cott. quod eſt in Codice qui inſcrib.* TIB. A. 3. *ubi pag.* 84, b. *fabuloſiſſimum ſcriptum ſequentibus verbis concluditur.*

 Expl.

Expl. MS. Cotton. Florentius ſe Papa, &c. —— ƿið þa ecan clammas ðurh his ƿuldor ⁊ ðurh his ƿurðmynt a butan ende:- Amen:-

De hac epiſtola, vide Karoli Magni *&* Hludovicii Pii *Capitulorum librum primum, Titulo* LXXVIII. *&* Synodum Romanam *quæ extat in vita* Bonifacii Moguntini.

II. Commentum de Diabolo quodam ab Anachoreta capto examinatoque; *quod ex* MS. *Cottoniano, qui inſcribitur* TIB. A. 3. pag. 85. *deſcripſit* cl. Junius.

Incip. Hit gelamp hƿylan æt suman cyrre þ an Ancre gefing ænne deofol ðurh Godes mihte.
Expl. Ðam drihtne sie simle ƿuldor ⁊ ƿyrþmynt on ealra ƿeorulda ƿeoruld. Amen:-

---

Jun. 70. I. *FLORES ex* D. AVGVSTINI Hipponenſis Epiſcopi ſoliloquiorum *libro ſelecti, & Saxonicè redditi ab auguſtiſſimo Anglo-Saxonum rege Aluredo; & per* cl. Junium *ex Cottonianæ Bibliothecæ codice, qui inſcribitur* VITEL. A. 15. *deprompti.*

Incip. Proœmium. Gaderode me ðonne ƿigelas ⁊ stuðan sceaftas ⁊ loh sceaftas and hylfa to ælcum ðara tola þe ic mid ƿyrcan cuðe.

Incipit opus. Scs̄ Augustinus Cartaina Biscop ƿorhte tƿa bec be his agnum ingeðance. ða bec sint gehatene Soliloquiorum, þ is be modes smeaunge ⁊ tƿeounga.
Expl. ⁊ simle ƿyscan ⁊ ƿilnian þæt he mote cuman to ðam ecan lyfe þær us nan ƿiht ne byð dygles:-

Ðær endiað þa cƿidas þe Ælfrid kining ales of ðære bec þe ƿe hatað on.....

II. *Divi* AVRELII AVGVSTINI HIPPONENSIS EPISCOPI Soliloquiorum libri duo, de Cognitione Dei & Animæ Latinè, *manu D.* Junii *ſcripti.*

Jun. 71. I. Ælfrici Præſulis Gloſſarium, *quod ex membranis Rubenii* Antwerpiani *deſcripſit cl.* Junnius, *& poſtea* Guil. Somnero *communicavit, qui illud cum* Æfrici *Grammatica typis excuſum edidit,* Oxoniæ 1659.

Incip. DE INSTRVMENTIS AGRICOLARVM.

Uomer. ł uomus. scear.

Expl. Fultura. fotstan.

II. *Gloſſæ interlineares in* Proverbia Salomonis, *quas deſumpſit cl.* Junius *ex Cottonianæ Bibliothecæ Cod. MS. qui inſcribitur* VESP. D. 6.

Incip. Iactur. is ƿorpen.
Expl. Tu ſupergreſſa es. ðu ofer stope.

Jun. 72. Gloſſarium, (*dicente* Junio) *in Cottonianæ bibliothecæ Manuſcripto* (*qui inſcribitur* JVLIVS. A. 2.) *Ælfrici Grammaticæ ſic adnexum, ut cuivis liquere poſſit ipſum Præſulem Ælfricum has Gloſſas ſuæ adjeciſſe Grammaticæ.*

Incip. INCIPIVNT NOMINA MVLTARVM RERVM ANGLICE.

Deus omnipotens. þ is God ælmihtig. se ƿæs æfre unbegunnen ⁊ æfre byð ungeendod.
Coelum. heofon.

Expl. Meretrix ł ſcorta, myltestre. Pelex, cyfes.
Ƿe ne magon sƿa þeah ealle naman aƿritan. ne furðon geðencan.
Quædam hujus Gloſſarii loca contulit Junius cum fragmento D' Eweſiano.

Jun. 74. I. *Pſeudo-Evangelium* Nicodemi, *à cl.* Junio *è Codice* MS. *Bibliothecæ Publicæ Cantabrigienſis deſcriptum, & poſtea, potiſſima ex parte, collatum cum Cod. Cott. qui inſcribitur* VITEL. A. 15.

Nicode-

Nicodemum ſæpiuſcule Latine editum, ex hoc Apographo Saxonico publici juris fecit, unà cum Heptateucho, Edwardus Thwaites Oxoniæ 1699. *Unum autem, ut ut levioris momenti, lectorem velim monitum, nempe, ut in memorati viri Præfatione libro ſuo præmiſſa, loco horum verborum,* Evangelium Nicodemi, ad exemplar D. Junii ex bibliotheca Benedictina apud Cantabrigienſes depromptum; *legat* Evangelium, *&c.* ex Bibliotheca Publica, *&c. ne quis putet Reverendos & Doctiſſimos viros* Magiſtrum *&* Socios Collegii Corporis Chriſti, *quod vulgo* Benedicti *audit, librum quenquam eis ab eximio ſuo Benefactore donatum, è Bibliothecâ per incuriam amiciſſe; aut me, cum ab eis mihi humaniſſime fuerit facta bibliothecam luſtrandi, codiceſque plane venerabiles inſpiciendi copia, culpabili negligentia ullum codicem Saxonice manuſcriptum ſilentio præteriiſſe.*

II. Nathanis Judæi fabuloſa ad Tiberium Cæſarem legatio, *quam ex eodem Codice Bibliothecæ Publicæ Academiæ* Cantabrigienſis *manu ſuâ deſcripſit cl.* Junius.

Incip. On Tiberius dagum þæs miclan Caseres. hyt gelamp bynnan lytlum fyrste æfter þam þe ure heofenlica hlaford ahangen ƿæs. ꝥ sum æðele man ƿæs. þæs naman ƿæs Tyrus. ⁊ he ƿæs on Equitania-rice cyning under Tyberie þam Casere.
Expl. ⁊ eall ꝥ folc þe hym underȝeþeodd ƿæs. on naman ures drihtnes hælendes Cristes. þam sig ƿuldor ⁊ ƿurðmynt a in ealra ƿorulda ƿorulda. AMEN.

Jun. 102. LVPI EPISCOPI SERMONES ALIQVOT.

SERMO. I.

I. *Incip.* SERMO LVPI AD ANGLOS, QVANDO DANI MAXIME PERSECVTI SVNT EOS: QVOD FVIT ANNO MCO XIV AB INCARNATIONE DNI NRI IHV XPI.

Incip. Leofan men. gecnaƿað ꝥ soð is :- Ðeos ƿorold is on ofste. ⁊ hit nealæcð ðam ende :-

Expl. ⁊ geearnian us ða mærða ⁊ ða myrhða þe God hæfð gegearƿod ðam þe his ƿillan on ƿorolde geƿyrcað :- GOD VRE HELPE. AMEN.

Sermonem hunc Lupi *Epiſcopi exhibuit cl.* Junio *Cottonianus liber* MS. *qui inſcribitur* NERO. A. 1. *quem deſcriptum poſtea contulit cum eodem in Codicibus Hattoniano & Benedictino. (Hunc Sermonem in Latinum à cl.* Guil. Elſtobio *converſum, cum præcipuis ejus Articulis à cl.* Junio *Latinè collectis, dignum cenſuit D.* Georg. Hickeſius *qui in lucem ederetur in Diſſert. ſua Epiſtolari.*

II. SERMO II.

HER IS RIHTLIC WARNUNG AND GODLIC MYNGUNG GODE TO ÐEARFE:

GYME SE ÐE WILLE.

Incip. Leofan men. utan understandan ealsƿa us ðearf is. ꝥ ƿe heonan forð ƿarian.
Expl. ⁊ ealra ðeode ðearf sy for Gode ⁊ for ƿorolde :- Amen.

Ex eodem Codice Cottoniano deſcripſit cl. Junius, *& deinde cum Hattoniano contulit.* (*v. ſupra,* p. 29.)

III. SERMO III.

Incip. Leofan men. us is deope beboden ꝥ ƿe geornlice mingian ⁊ læran sculon.
Expl. þonne geearnige ƿe us ece blisse æt þam sylfum Gode þe leofað ⁊ rixað a buton ende :-

E Codice MS. *C. C. C. C. ſignato S.* 18. *deſcripſit cl.* Junius, *& cum Hattoniano contulit.* (*Vide ſupra,* pag. 24. & 26.)

IV. SERMO IIII.

Incip. Leofan men. doð sƿa eoƿ micel þearf is. understandað ꝥ ælc Cristene man.
Expl. æt þam soðan Gode. þe leofað ⁊ rixað in ealra ƿorlda ƿorld. a butan ende :- Amen.

Ex eodem Codice C. C. C. C. deſcriptus & cum Hattoniano collatus. (*vid. ſupra,* p. 26.)

V. SERMO V.

Incip. Leofan men. understandað sƿiðe georne ꝥ ge æfre habban rihtne geleafan on ænne ælmihtigne God :-
Expl. þon geearniað ƿe ꝥ ƿe habban motan ece lif on ðam toƿeardan life. ⁊ ece blisse mid Gode sylfum a buton ende :- Amen.

Hunc ſermonem deſcripſit cl. Junius *& cum Hattoniano Codice (à me nondum viſo) contulit.*

VI. BE MISTLICAN GELIMPAN.

Incip. Gif hit geƿeorþe ꝥ on ðeodscype becume healic ungelimp for manna geƿyrhtan;
Expl. sƿyðe georne and rihtlice gelæste eall ꝥ man behate on Godes est to donne:-
GOD US GEHEALDE:-

Ex Hattoniano Codice (ut ſupra videre eſt, pag. 30.) *hunc de variis Caſibus tractatulum deſcripſit cl.* Junius, *& contulit cum ſupra memorato Codice* C. C. C. C. *nec non cum Cottoniano* MS. *qui inſcribitur* TIB. A. 3. *qui quidem Codex talem Opuſculi finem exhibet.*

Expl. Cotton. Na sig nan gehadod man to ðam dyrstige, *&c.* —— ⁊ ꝥ ƿe motan ðinne ƿillan geƿyrcean ær ƿe of þisan life geƿitan:- Halig drihten gemiltsie us eallan:- AMEN:-

VII. ÐIS MAN GERÆDE ÐA SE MICELE HERE COM TO LANDE:-

Incip. Ealle ƿe beðurfan ꝥ ƿe geornlice earnian ꝥ ƿe Godes miltse ⁊ his mildheortnesse habban moton.

Ob argumenti affinitatem quam habet breviuſculum hoc ſcriptum cum ſermone Lupi *ex eodem Cod.* C. C. C. C. *deſcripſit cl.* Junius.

Jun. 103. I. Exorciſmus ad reddendos agros fertiliores, *è Cod. Cott. qui inſcrib.* CALIG. A. 7.

Incip. Her is seo bot hu ðu meaht ðine æceras betan, gif hi nellað ƿel ƿexan, oþþe þær hƿilc ungedefe þing on gedon bið on dry oððe on lyblace. Genim þonne on niht ær hyt dagige, feoƿer tyrf on feoƿer healfa þæs landes, ⁊ gemearca hu hy ær stodon.
Expl. se God se þas grundas geƿorhte, geunne us groƿende gife ꝥ us corna gehƿylc cume to nytte. Cƿeð þonne þriƿa, Crescite. In nomine patris sit benedicti. Amen. ⁊ Pater noster þriƿa.

II. *Excerpta quaedam, ex* Harmonia Evangeliorum Francicâ, *è Bibliothecæ Cottonianæ Codice, qui inſcribitur* CALIGVLA. A. 7.

Incip. Manega ƿaron the sia iro mod gespon that sia bigunnun uuord godes reckean þat giruni ꝥ þi riceo Crist undar mancunnea maritha gifrumida mid uuordum endi mid uuercun.

Jun. 104. Sigewlfi Presbyteri *Interrogationes, cum* Albini *Reſponſionibus, deſcriptæ ex antiquo Hattonianæ bibliothecæ Codice, & collatæ cum altero ejuſdem Bibliothecæ codice.*
(*Vide ſupra,* pagg. 39. & 42.)

Init. Sum geðungen lareoƿ ƿæs on Engla ðeode Albinus gehaten, ⁊ hæfde mycele geþincðu.
Expl. þonne heo byþ geendod, acenð ðone ecan deað:- Nelle ƿe na sƿyðor embe ðis sprecan, forðan þe ƿe habbað ða nydbehefostan axunga nu aƿritene.

Inter Hattonianos Codd. Bibl. Bodl. extat Latinum vetus exemplar harum Reſponſionum.
Vide etiam Alcuini *opera, &* Micropresbyticum, pag. 447.

Jun. 105. *Fragmentum* Hiſtoriae Judith, *à* Junio *deſcriptum ex Cottonianæ bibliothecae* MS. *qui inſcribitur* VITELLIUS. A. 15. pagina 199. *Fragmentum hoc ad fidem hujus Apographi ab* Edwardo Thwaiteſio *una cum aliis ſcriptis Biblicis editum eſt* Oxoniæ, 1699.

Incip. . . . . tƿeode gifena in ðys ginnan grunde.
Expl. ðurh his sylfes miltse:-

Jun. 107. I. HYMNI & CANTICA VETERIS ECCLESIÆ, *cum interlineari tranſlatione Anglo-Saxonicâ, quos ex Cott. bibl. Cod.* MS. *qui inſcribitur,* VESP. D. 12. *deſcrip. cl.* Junius.

Incip. O lux beata trinitas. Et principalis unitas, &c.

(eala) þu leoht ⁊ eala þu eadige þrynnes, ⁊ eala þu ealdorlic annes.
O lux & o beata Trinitas, & o principalis Unitas.

on

on ageot leoht on urum heortum. forðan þe nu areg gewit fyren sunne:
Infunde lumen in noſtris cordibus, quia jam recedit igneus ſol.

þe ƿe biddaþ on ærnemergen ⁊ þe ƿe biddaþ on æfenne mid leoða lofu;
Te deprecemur mane & te deprecemur veſperi carmine laudum.

herie ure eadmode ƿuldor þe geond ealne ƿorulde.
Laudet noſtra ſupplex gloria te per cuncta ſæcula.

sy ƿuldor god fæder ⁊ his anum sunu mid þam frofer-gaste ⁊ nu þa ⁊ on ecnysse:
ſit gloria Deo patri, ejuſque ſoli Filio, cum Paraclito ſpiritu, & nunc & in perpetuum.

II. *Hymnis hiſce (dicit doctiſſimus* Junius) *omnino videtur hic addendum ex* Regulari concordia Anglicæ nationis Monachorum Sanctimonialiumque, (*In bibliotheca Cottoniana, ſub effigie* Tib. A.3.) *Qualiter olim ordo hymnorum tempore hyemali eſt cuſtoditur.*

Incip. fram oð on heafud lencten fæstene an si gehealden endebyrdnes ymna.
A Kl Novembr uſque in caput quadrageſſimae unus teneatur ordo hymnorū.

Jun. 108. I. Cantica *in Dominicis noctibus canenda, cum interlineari verſione Saxonicâ, ex Cottoniano codice, qui inſcribitur* JVLIVS A. 6.

Incip. eala þu drihť gemiltsa ure. þe soðlice ƿe anbidiað.
O domine miſerere noſtri, te enim expectavimus.

beo þu earm ure on ærnemergen. ⁊ hæl ure on tide gedrefednysse:
eſto brachium noſtrum in mane, & ſalus noſtra in tempore tribulationis.

Hæc cantica nonnihil diſcrepant ab eis quæ in præcedenti occurrunt volumine.

II. YMPNARIVM GLOSSATVM? (*ex Cod. Cott.* JVL. A. 6.)

Incip. . . . . teartlicor mid fyrum helle:
acrius ignibus Averni.

eala þu alysend for þan þ þu adilegie ure man ⁊ þ þu þurhteo ƿelƿillende us
O redemptor gentium ob hoc ut deluas probra, & conferas benignus nobis

tydda þæs ecan lifes.
commoda perennis vitæ.

Paullo poſt, omiſſis (ut videtur) Latinis Saxonica ſolummodo deſcripſit vir cl.

Expl. eala ðu þrinnys eala ðu annys ætbeo ðu halsigendum. ⁊ ongle mid leofum underƿoli þ þ ƿe gelæstan:

Jun. 109. I. *Excerpta ex* Gregorii Papæ *Dialogorum verſione Anglo-Saxonica.*

II. *Excerpta ex libro* Regularis Concordiæ Anglicæ nationis Monachorum Sanctimonialiumque, *per cl.* Junium.

MSS. Codd. QVORVNDAM NOSTRATIVM AD REM SAXONICAM SPECTANTES.

Laud. E. 33. I. Saxon-Engliſh Remains of the Pentateuch, Joſua, Judges, Job, *&c.* Out of Sr. Robert Cotton's Manuſcripts of moſt reverend Antiquity, now firſt new Engliſhed and ſet out by W. L. (*i. e. Will. L'iſle.*)

John 6. 12. Gather up the fragments that remain, that nothing be loſt.

Codex autem hic continet tranſlationem Pentateuchi Anglo-Saxonici (qui in bibliotheca Cottoniana inſcribitur CLAVDIVS B. 4.) *in linguam Anglicanam, per* Will. L'iſle.

II. **More of the ould Teſtament quoted in the Saxon Homilies which are entitled in Latine** *Catholici Sermones* **and Tranſlated into the ould Engliſh by Aelfricus Abbas.**

Continet hic tractatus plurima loca veteris Teſtamenti, Saxonicè & Anglicè.

III. fol. 19. BE HESTER.

Incip. Iu on ealdum dagum ƿæs sum rice cyning nam cuð on ƿorulde Assuerus gehaten. ⁊ se heolde cynerice east fram Indian oð Ethiopian lande ꝥ is fram east-ƿeardan þisre ƿorulde ⁊ suþ-ƿeardan oð to þam Silhearƿum.
Expl. ofer sƿilcne anƿeald. ⁊ he ƿæs rihtƿis. ⁊ rædfæst on ƿeorcum. ⁊ he hæfde oþerne naman artarxerses. Sy ƿuldor ⁊ lof þam ƿelƿillendan gode. Se þe æfre rixaþ on ecnysse. AMEN.

Haec narratio, ſeu potius Homilia, ſcripta eſt Saxonicè & Anglice.

III. *De Templo Hieroſolymitano, Saxonicè & Anglicè.*

Incip. Dauid se mæra cyning hæfde gemynt ꝥ he ƿolde ꝥ tempel aræran þam ælmihtigan gode to ƿurðmynte. ac he him sæde þurh his ƿitegan Naþan ꝥ his sunu sceolde þæt tempel areran ⁊ he ƿolde him beon for fæder ⁊ him mid mildheortnysse gyrde styran gif he ahƿar unrihtlice dyde.

IV. fol. 32. BE IOB.

Incip. Sum ƿer ƿæs geseten on þam lande þe is gehaten Hus. his nama ƿæs Iob.
Expl. ⁊ geseah his bearna bearn oð ða feorðan mægðe. on eallum his life he leofode tƿa hund geara ⁊ eahta ⁊ feoƿertig geara he ƿæs se fifta man æfter abrahame þam heahfædere.

Tractatulus ſive Homilia habetur Saxonice & Anglice. Saxonicum ex hoc Apographo edidit Edwardus Thwaites *cum Heptateucho ſuo*, Oxon. 1699.

V. *Prophetiæ per Homiliſtam Saxonicum ad Chriſtum applicatæ, Saxonicè & Anglicè*

Incip. Se ælmihtiga god behet gefyrne ƿorulde Abrahame ꝥ on his cynne sceolde beon eal mancynn gebletsod. ⁊ him eac sƿa gelæste.

Omnia manu propria Gulielmi L'iſle.

Laud. D. 85. I. **The Saxon-Engliſh Pſalter, to preſerve the memory of our mother Churche and Language, and to further the ſtudye of our Antiquityes and Lawes.**

Out of Manuſcripts moſt auntient remaining ſtill in the Univerſity Library, and that of Trinity, and Corpus Chriſti Colledge in Cambridge. Taken and fitted with the Phraſe of our tyme; not as a new Engliſh tranſlation, but as the ouldeſt of all, to th' aforeſaid end, received and made known by W. L. (*Will. L'iſle*) **late of the Kings there.**

—— ——Ego cur, ſtabilire caduca
Si poſſum, invideor? quidni fugientia ſiſtam?

II. fol. 120. *In fine Pſalterii Saxonice & Anglicè, habentur itidem Cantica S. Scripturae eiſdem Linguis ſcripta, nempe,* sang Esaies, sang Ezechies kyninges, sang Annes, sang Moyses (*ab Ed. Thwaites editum,*) sang Habacuc, sang Moyses. Oratio Dominica. Sang halig Ambroses biscopes. Hymnus trium puerorum, sang Zacharies, Geleafa þara Apostolas, sang gebletsod Marian, Geleafa Athanases. Gloria in excelſis, Pſalmus 151.

Titulos autem Canticorum Saxonicorum ipſe forſan D. L'iſle excogitavit.

III. **Certaine prayers of the Saxon times, taken out of the Nunes Rules of St. James Order, in Bennet College Library.**

1. To þam halgan þrynnesse.

Incip. Ealmihtig god fæder. suna ⁊ halig gast. as ge beoð an god. ealsƿa ge beoð an mihte.

2. To ðam Hælende Criste.

Incip. La ihũ þin are. ihũ for mine synnas ahongen on rode.

3. An

3. An oðer.

Init. For ða seofen gẏftas ðæs halgan gastes.

4. An oðer.

Init. For ða tẏn heastes þe ic gebrocen hæbbe.

5. An oðer.

Init. For ðe wurðegunge ihũ crist of ðine twelfen apostolas.

6. An oðer.

Init. For calle þa saulen þe beoð forð faren i þe bileaue of þa feoper godspelles.

7. An oðer. but in Latine, to be ſaid at receiving the Sacrament of the Altar.

Concede quaeſumus omnipotens deus ut quem aenigmaticè & ſub aliena ſpecie cernimus, quo ſacramentaliter cibamur in terris; facie ad faciem eum videmus, eo ſicuti eſt veraciter & realiter frui mereamur in coelis, per eundem. Amen.

Hic liber à D. Liſlæo *ad prælum videtur deſtinatus; nam in fronte operis, habetur hæc ejus imprimendi facultas.*

Imprimatur, Henr. Butts Procanc. Cantabrig. 3. *Decemb.* 1630.
Samuel Ward, Tho. Bainbrigg, Laur. Chaderton, Samuel Brooke, Thomas Harriſon.

NE. D. 1. 24. DICTIONARIOLVM, ſive Index Alphabeticus vocum Saxonicarum (ni fallor) omnium, quas complectitur Grammatica clariſſimi viri Dnī *Joannis Joſſelini.*
Item alius Index Alphabeticus, priorem illum ſubſequens, de omnibus hujus Grammaticae Regulis. In eorum gratiam, qui noſtratis linguae veteris, illius quidem, & temporum injuria pœne extinctae, aut certè ab ea quæ nunc eſt forma plurimum immutatae, jam tandem, & quaſi ſub definentem diem ſtudioſi fuerint. Opera Jo. P. (*forte Joannis Parkeri, D. Matthæi filii*) collectus & diſpoſitus uterque.

Hunc libellum eundem eſſe cum illo per doctiſſimum Hickeſium *memorato, in praefatione ad lectorem priori Editioni Grammaticarum ſuarum praemiſſa, fidem faciunt hæc verba tegumento exteriori inſcripta.*

Exeunte An. Dom. M.DC.LXXX.VIII. Hoc MS. mihi dedit Johan. Battely Archidiaconus Cantwarenſis.

Geo. Hickes. *qui denique eundem Bibl. Bodleianæ contulit.*

James 41, 42. *Gloſſariolum Saxonico-Anglicum duabus partibus.*

Seld. ſupra. 62. *Collectio vocum Saxonicarum.* (i. e. Sax. Angl.)

ex 4. Evangeliis.
ex tribus Homiliariis Bibl. Bodl.
ex quodam imperfecto volumine de vitis Scī Martini, Scī Thomæ Apli, Scāe Mildrethae.
ex Aldhelmo de laudibus Virginitatis gloſſato.
ex libello continente Gloſſarium dictionum, cum interpretatione Anglica.
ex Archaionomia Lambarti (*Lambardi*)
& Regula Scī Benedicti Paraphraſticè tranſlata.
ex pareneſi quadam Anglo-Lat. Bibl. Bodl. A. 1. 11. Th.
& quodam gloſſario brevi. B. 19, 7.
ex Dunſtani libro ubi tractatus de Cruce Saxonice.
ex Saxonicis 4. Evangel. interlin. aliiſque.

Init. acenned. borne.
adred. drewe.
ansẏne. face, &c. *omnia, ni fallor, manu doctiſſimi viri* Richardi Jameſii.

†C c Seld.

81740

Seld. ſupra. 63. *Dictionarium Saxonico-Anglicum* Laurentii Noelli, *& ab Auctore* Guil. Lambardo *dono datum.*

Jun. 26. *Superioris Dictionarii Saxonico-Anglici, per* Laurentium Noellum *compilati & ordinati, Apographum manu* cl. Junii *exſcriptum.*

Fronte libri, habetur hæc notula

For the degrees of the Declination of the old Engliſhe or Saxon tongue, reade
1. The Lawes before the Conqueſt.
2. The Saxon Chron. of Peterborough, after the Conqueſt.
3. The Saxon writte of H. 3. to Oxford-ſhyre. in the litle booke of olde Lawes.
4. The Pater nr̃ and Creed of Rob. Groſted, in the booke of Patrices purgatorie.
5. The Rythme of Jacob. in the booke called *Flos Florum.*
6. The Chronicles called Brute, Gower; Chaucer, *&c.*

By the which and ſuch like it maye appeare, how and by what ſteppes our language is fallen from the old Ingliſhe, and drawen nearer to the Frenche. This may well be lightened by ſhorte examples from theiſe bookes, and is meet to be diſcovered when this Dictionarie ſhall be emprinted. *W. Lambarde.* 1570.

Jun. 37. *Deſiderantur omnia paucis quibuſdam exceptis quæ memoratu ſunt indigna.*

Jun. 76. *Excerpta ex duobus Codicibus Evangelicis Dano-Saxonice interlineatis, uno* Cottoniano *altero* Rushworthiano, *per* Junium; *quæ in Apographo ſupra laudato continentur.*

Jun. 77. Gloſſarium Latino-Saxonicum, *ex Gloſſariis* Ælfrici, *Reubeniano, Cottoniano & D'Eweſiano, ex Dictionario* Noelli, &c. (*manu* Junii.)

Jun. 112. *Dictionarium Latino-Saxonicum, ſchedis ſolutis, manu* Junii *ſcriptum.*

Jun. 2. *Primum volumen* Gloſſarii Quinque Linguarum veterum Septentrionalium, *manu* cl. Junii *ſcriptum, Ab A. ad S. incluſivè.*

Jun. 3. *Secundum volumen ejuſdem* Gloſſarii *manu aliena. Utrorumque etiam Apographum laxiùs* 10 *voluminibus deſcriptum, habetur in Bibliotheca Bodleiana, inter Codices ad eam à Reverendo patre* Joanne Fello *Epiſcopo non ita pridem* Oxonienſi *legatos.*

Jun. 4, 5. Etymologicum Anglicanum *duobus voll.* Junii manu *deſcriptum, à quo etiam fuit compilatum opus hoc elaboratiſſimum & utiliſſimum.*

Grammaticalia quædam Anglo-Saxonica per D. Thomam Mareſchallum *in ſolutis ſchedis ſcripta, & inter Codd. ejus MSS. repoſita.*

Libri impreſſi à cl. *Junio* notati & emendati.

Jun. 9. Galfridi Chauceri *opera, edit. Lond.* 1598. *ad quæ pariter pertinet opus* Junii *manu ſcriptum &* Jun. 6. *ſignatum, in quo omnes obſoletæ apud* Chaucerum *voces collectæ ſunt, præter illas quæ incipiunt à littera* A, *quæ deſiderantur.*

Jun. 7. Guil. Somneri *Dictionarium Saxonico-Latino-Anglicum à* Junio *caſtigatum, cum* Ælfrici *Præſulis Grammatica, quam contulit* Junius *cum Codicibus Cottoniano & D'Eweſiano.*

Jun.

Jun. 10. Bedae *Venerabilis Hiſtoria* Eccleſiaſtica Gentis Anglorum, *editionis* Whelocianae, *manu cl.* Junii *paſſim notata.* & Chronologia Saxonica *ex binis bibliothecæ Cott. codicibus aucta.*

Lambardi *verſio Latina priſcarum Legum Anglicarum, edit.* Whelocianæ Cantab. 1644. *paſſim ex* Joanne Bromptono *emendata.*

Jun. 18. *Proœmium & Epilogus* Regularis Concordiæ (*ut vocatur*) Anglicæ nationis Monachorum Sanctimonialiumque *in notis* Seldeni *ad* Eadmeri *Hiſtoriam Novorum, ex Codice* MS. *per* Junium *emendati.*

Jun. 32. Hortus Vocabulorum, *ſive Dictionarium Latinum* (*ex Catholico, Breviloquio, Cornucopiae, & Medulla Grammaticae excerptum*) *Latine partim, partim Anglicè explicatum, & per* Winandum de Worde, Weſtmonaſterii *A.D.* 1500. *impreſſum; manu* Junii *plurimis in locis adnotatum.*

Jun. 54. Æneidos Virgilii *verſio* Scotica *per* Gawinum Dowglaſs Epiſcopum Dunkeldenſem, *Lond.* 1553. *manu* Junii *notata. Ad quam etiam pertinere videtur Codex* MS. Junianus 114, *in quo difficiliores apud eundem* Gawinum *voces explicantur. Verum, eheu! deſiderantur omnia vocabula quæ à primo Alphabeti Elemento* A *incipiunt.*

Jun. 73. Caedmon *à* Junio *Editus,* (*cum* 3 *precibus ex* Cottoniano Codice IVL. A. 2.) *ab eoque notatus; ad quem pertinebat Codex* MS. Junianus, 113, *continens Indicem Alphabeticum Verborum quæ apud Caedmonem occurrunt, cum relatione ad paginas. Nunc autem, neſcio quo infelici caſu, codex è bibliotheca aufertur, cum aliis quibuſdam Junii Libris, quorum ſola tegumenta ſuperſunt.*

Jun. 92. Regula S. Benedicti *Latine* Duaci *impreſſa* A. D. 1611. *Saxonice per* Junium *gloſſata ex Cottoniano Codice, qui inſcribitur* TIBERIVS. A. 3.

Jun. 33. Pſalterium Davidis *Latino-Saxonicum vetus, à* Johanne Spelmanno D. Hen. *fil. editum, Lond.* 1640. *& à cl.* Junio *collatum cum optimæ notæ Cod. Voſſiano.* (*ſc. Jun.* 27.)

MSS. Mareſchal. 72. *Liber Impreſſus per* Guil. L'iſle. *Lond.* 1623. *cui Titulus* **A Saxon Treatiſe concerning the Old and New Teſtament,** &c. *cujus verſionem Anglicam infinitis fere locis emendavit linguæ Saxonicæ peritiſſimus* F. Junius F. F.

Hactenus de Codd. MSS. tam Antiquis quam Recentioribus, tam Autographis quam Apographis, ad rem Saxonicam ſpectantibus, qui in celeberrima *Bibliotheca Bodleiana* adſervantur. Procedamus ergo ad eos deſcribendos qui in aliis *Oxoniæ* Bibliothecis extant.

CATALOGVS MSS. ANGLO-SAXON. IN ALIIS OXONIÆ BIBLIOTHECIS.

In BIBLIOTHECA ASHMOLIANA habetur Codex membr. num. 328 *notatus, cum propter vetuſtatem, tum elegantiam literarum ſpectabilis. In eo continentur quamplurima de* Computo Eccleſiaſtico *tam Latinè quam Saxonicè ſcripta; quorum primum ab his verbis*

I. Pag. 1. *Incip. Lat.* IN XPI NOMINE HOC OPVS INCIPIAM.

Incipit Compotus Latinorum. ac Grecorum. Hebreorumque. et Egiptiorum. nec non et Anglorum.

Incip. Sax. Her onginð Gerim-cræft æfter Leden-warum. ⁊ æfter Grecum. ⁊ Iudeiscum. ⁊ Egiptiscum. ⁊ Engliscum þeodum. ⁊ ma oðra.

II. pag. 59. *De menſibus Anni.*
III. pag. 187. *De Alphabeto.*
IIII. pag. 191. *De Notis à Librariis uſurpatis.* (*partim ex Iſidori Orig. lib. I.*)
V. pag. 197. *De Ponderibus.*
VI. pag. 202. *De Numeris.*
VII. pag. 203. *Alphabeta Anglo-Saxonum,* Latinorum, Græcorum & Hebreorum.

VIII. pag. 205. *Numeri Latinè & Saxonicè*, &c.
IX. pag. 240. *De ætatibus Mundi Latinè & Saxonicè.*
X. pag. 247. *De ſolutione Satanæ poſt mille Annos. Lat. Saxon.*
XI. pag. 250. *De ſeptem peccatis.*
XII. pag. 251. AMMONITIO AMICI. ꝥ is freondlic myngung.
XIII. pag. 253. *Homilia Saxon. de quatuor Virtutibus, Juſtitia, Prudentia, Temperantia & Fortitudine.*

Incip. Feoƿer þing synt ealra þinga behefost þam* appyrðan men. þam Godes frynd. ðam þe ðengð to ðam ecan life.
Expl. Bidde þinne Drihten ꝥ ðu mæge ⁊ mote þurh his mihte Deofol and his here ofercuman ⁊ to his miltse becuman. þær ðu hæfst miltse ⁊ blisse a butan ende:-

De Auctore ſeu Compilatore bujuſce Operis Miſcellanei, à Byrdferthi *nomine, qui ter in hoc Cod. memoratur, & præſertim pag.* 152 (*in qua extat ejus Oratio Lat. Saxon. quæ ſic incipit.*

Sp̄s alme ueni. ſine te non diceris unquam
Munera da lingue qui das . . . . munere linguas.
Cum nu halig Gast. butan þe bist þu gepurðod.
Gyf þine gyfe þære tungan. þe þu gyfst gyfe on gereorde:- *inducuntur docti ut credant illum fuiſſe* Bridfrithum Rameſienſem Monachum, *qui ſub* Æthelredo Rege (*teſte Balæo*) A.D. 980 *floruit: & in Computandi ratione & id genus Diſciplinis, celeberrimus audivit Doctor.*

Dugdal. U. Dictionarium Saxonico-Anglicum, *in cujus fronte hæc Auctoris (ſive Collectoris) manu ſcripta leguntur.*

In hoc volumine continentur plurima verba Saxonica, ordine Alphabetico digeſta; ſecundum Anglicum ſermonem modernum expoſita; ex variis Codicibus Manuſcriptis vetuſtis decerpta, ac penes prænobilem Chriſtophorum Baronem Hatton. A. D. M.DCXL.IIII.

Libri quatuor Homiliarum Sax.

Liber quaſdam Conſtitutiones in Concilio apud Wintoniam, tempore Regis Willielmi Conqueſtoris editas, lingua Saxonica; nec non Homilias quaſdam Saxonicas continens.

Liber Sax. Dialogorum Gregorii, cum Herbario quodam Sax. annexo.

Liber Curæ Paſtoralis à S. Gregorio Papa editus, & in Saxonicum ſermonem tranſlatus per Regem Alfredum.

Ex aliis Codicibus prœlo divulgatis.

Lambard, de priſcis Anglorum legibus impr. *Lond.* an. 1568. quarto.
The Goſpells in Saxon and Engliſh, impr. *Lond.* 1571.
Lamberts Perambulation of Kent, impr. *Lond.* 1623.
A Teſtimony of Antiquitie (per Will. L'iſle) impr. *Lond.* 1623.
H. Spelmanni Concilia Vol. I. impr. *Lond.*
Pſalterium Davidis Latino-Saxonicum (à *Johanne Spelmanno* Equ. aurato editũ,) impr. *Lond.* 1640.
Hiſtoria Eccleſiaſtica gentis Anglorum Venerabilis Bedæ Latino-Saxonica (per *Abrahamum Whelock* edita) impr. *Lond.* 1643.
Nonnulla labore & induſtria Gulielmi Dugdale Arm. Foecialis à Ceſtria denominati. An. 1644.

In Bibliotheca interiori COLLEGII D. JOANNIS BAPTISTÆ OXON.

Arch. 3. N. 2. *Cod. membran. antiquus & bonæ notæ, in quarto* (*quondam* liber Scī Cuthbti ð Dunlmo ⁊ de armario Precentoris) *in quo continentur*

I. Ælfrici Prælulis Grammatica, *ſive Excerpta ex* Priſciano & Donato, *inter quem librum & impreſſum, quoad Lectiones variantes, magna eſt diſcrepantia.*
II. Gloſſarium *hoc Titulo* INCIPIVNT NOMINA MVLTARVM RERVM ANGLICE, *Grammaticæ adnexum, quod etiam ab impreſſo Gloſſario, in multis differt.*
III. *Colloquium Latinum, in uſum puerorum conſcriptum; cui, finito Gloſſario ſuperiori, præmittitur hoc Tetraſtichon miſellum.*

Denique compoſuit pueris hoc ſtilum rite diverſum
Qui Bata Ælfricus monachus breuiſſimus.
Qualiter Scholaſtici ualeant reſumere fandi.
Aliquod initium Latinitatis ſibi:- *Dialogus autem ſic*

Incip. Surge frater mi. de tuo lectuo. quia tempus eſt nunc nobis ſurgendi.
Expl. Explicit hic ſermo Latinus calce quieſcens
A Bata Ælfrico diſpoſitum Monacho:-

IV. AD-

IV. ADÞVL EᵹO BATA DIFFILILLIORVM SENTENTIAM ADDO.

Incip. O grate puer ſterne meum gauſape. quia non habemuſ mappam. niſi in Feſtiuitatibuſ.
Expl. allubeſcente uranico baſileo, qui uiget & dominatör per inmortalia ſaecula :-

V. ÞANC SENTENTIAM LATINI SERMONIS OLIM ÆLFRICVS ABBAS COMPOSVIT. QVI MEVS FVIT MAᵹISTER. SED TAMEN EᵹO ÆLFRIC BATA MVLTAS POSTEA ÞVIC ADDIDI APPENDICES.

Incip. Noſ pueri rogamus te Magiſter obnixe. ut doceaſ noſ loqui Latialiter recte. quia Idiote ſumuſ & corrupte loquimur.
Expl. Satiſ eſt hac locutum. & hic ſermo ſufficiat nobiſ. Amen :-

VI. *Sequitur manu recentiori Pars altera (ut videtur) ſuperioris colloquii, vel ſaltem aliud ejuſdem farinæ Latine, cum interlineari verſione Saxonica.*

Inc. eala þu cleꞃe ne ƿana ðu æꝼꞃe ƿex-bꞃeda cꞃamꞅidan ꝼleoᵹ þu ƿeꞅan ealdoꞃ. ꞅlidendeꞅ pleᵹan.
O Clerice ne dempſeriſ umquam dipticaſ lateri fugiaſ fore copcula labentiſ ludi.

Exp. ƿeꞃe ᵹeƿite ƿude ꝼeoh. ꝥ ſteme ſpic-huſ ſƿetniſſe ðe. beo þu ᵹemẏndiᵹ þineꞅ mædᵹildā :-
nec abſitq; lucaꞃ. quo flagret lar nectar tibi. eſto memor tui galloniſ.

Arch. 3. N. 41. *Folio primo pervetuſti Codicis* Evangeliorum *Latine ſcripti, habetur Carta* Ægelredi *Regis Cantiæ confecta* Eccleſiæ Xp̄i *in* Dawbernia *de terris quibuſdam in* Sandwich, A.D. 979. *Sax. Ejuſdem folii facie altera, extat ejuſdem Cartæ verſio Normanno-Saxonica.*

In Bibliotheca COLLEGII OMNIVM ANIMARVM apud OXONIENSES, *Extat Hiſtoria* Henrici V. *Anglorum Regis, cui ex utraque parte adnectuntur (ad ſervandum Codicem)* Fragmenta quædam Grammaticæ Ælfrici Præſulis, *elegantiſſime ſcripta.*

In Bibliotheca COLLEGII CORPORIS CHRISTI OXON. *extat Exemplar vetuſtum, & (quod dolendum) mutilum* Hiſtoriæ Eccleſiaſt. gentis Anglorum Saxonicè *verſum per* Ælfredum *Regem.*

In Theſaurario ÆDIS CHRISTI OXON. *Penes Reverendos & Doctiſſimos viros D. D. Decanum & Capitulum, extat* Regiſtrum Cartarum Abbatiæ de Eyneſham, *ex quo quædam Proferuntur Saxonica, in Monaſtici Anglicani* Vol. I. pag. 260.

CATALOGUS Cod. MSS. *Anglo-Saxonicorum*, QUI ADSERVANTUR IN BIBLIOTHECIS *ACADEMIÆ CANTABRIGIENSIS.*

CODD. ANGLO-SAXONICI BIBLIOTHECÆ COLLEGII CORPORIS CHRISTI APUD CANTABRIGIENSES.

B. 4. L*IBER Pontificalis in membr. Latine, ante Normannicam Conquiſitionem Angliæ ſcriptus, qui fuit olim (ut videtur) Eccleſiæ Cathedralis Wigornienſis. In eo præter Benedictiones illas quas in aliis hujuſmodi libris invenire licet, (quarum cauſa, Neotericus quidam hunc Titulum appoſuerit* Benedictiones Epiſcopales.) *continentur Formulæ quædam Obedientiæ Canonicæ quam Epiſcopi conſecrandi ſolenniter profiteri ſolebant Cantuarienſi Archiepiſcopo, Papæ Romano,* &c. *recentiori manu exaratæ. Saxonicè vero hoc in Codice exſtant Formulæ Conſecrationis & Adjurationis ſicuti in Ordalio obtinebat mos, ut ex ſequentibus pateat.*

HALSUNG.

Pag. 301. I. Incipit Exorciſmus aquae ad Iudicium Dei demonſtrandum.

eor
Incip. Ic halsige þe ðurh þæne ælmihtigan God. ðe gesceop heofonas ⁊ eorðan.

ge gene sint.
Expl. ðe þu nu betigen eart.

II. ADIURATIO.

eor
Incip. Ic halsige þe þurh þæne fæder. ⁊ sunu. ⁊ þæne halegan gast.

ston ua ic
Expl. oð þe ƿistest hƿa hyt dyde.

eor menn
III. *Incip.* Ic halsige þe nu mann þurh getingnysse ures Drihtnes Hælendes Cristes.

Expl. §. 3. ðe leofast ⁊ rixast on ƿorulda ƿoruld. Geƿyrþe þæt.

D. 5. *Codex MS. in fol. min. poſt tempora Ælfredi Regis, à Leofrico Epiſcopo (ut videtur) una cum pluribus aliis Eccleſiæ ſuæ Exonienſi donatus, & ab eo appellatus* Martirologium, (*vid. ſupra. pag.* 80.) *In eo autem adhuc reſtat*

I. *Pars maxima* Martyrologii *ſeu potius* Menologii *Anglo-Saxonici, nempe à die* 19. *Menſis Martii, uſque ad diem* 21 *Decembris, incluſivè: & quæ cum Cod. Cottoniano omnino convenit. lectionibus aliquot Variantibus ſolummodo exceptis. Titulos etiam ſive Rubricas uniuſcujuſque diei heic in medium proferre placuit, quo melius conſtaret Lectori erudito, quinam fuerint illi Sacti Viri & Fœminæ, qui à majoribus noſtris ſumma cum religione commemorabantur.*

- -

Se Hreð-monað. Martius.

19. -
Scē Gregories tyd þæs halgan Biscopes. se ƿæs on þære ceastre Nazarene. (*lege* Nazianzene.)
20. Se ðrydda ƿorulde-dæg.
Scē Cuþberhtes geƿitennys þæs halgan Bisceopes.
21. Se feorþa ƿorulde-dæg.
Scē Benedictus geƿitennys þæs halgan Abbudes.
22. Se fifta ƿorulde-dæg.
23. Se sixta ƿorulde-dæg.
ðæs halgan Mæsse-preostes þroƿung. se ƿæs nemned Theodoratus.
24. Se seofoða ƿorulde-dæg.
25. Com Gabriel se Engel ærest to scā Marian mid Godes ærende. ⁊ on þone dæg scā Maria ƿæs eacen geforden, *&c.*
26. On þone dæg Cryst deaþ (*lege* dead) for us.
27. On þone dæg Dryht of deaðe aras.

Easter-monaþ. Aprelis.

3. ðæra haligra fæmnena ⁊ þæra eadigra geswustra sce Agape. scē Chione. ⁊ scē Hirena.
5. ðæs halgan Bisceopes geƿitnesse scē Ambrosii. ⁊ he ƿæs þære burge Bisceope þe Mediolana hatte.
Scē Hyrenan tyd þære halganfæmnan.
6. Seofon fæmnena tyd þa þroƿedon martyrdom for Cryste on Syria mægþe. (⁊) þæra naman ƿæron Saturnina. Hilarina. Dominando. Rogantina. Sorotina. Donata. Paulina.
11. Scē Guþlaces geƿytennys þæs Ancran on Bryttene.
12. ðæra haligra broðra tyd scē Valeriane. and Scē Tiburtii.
18. Þæs Bisceopes tyd sce Eleutheri(i). ⁊ his moder þære nama ƿæs Anthie.
21. Þæs halgan Ancran geƿytennys scē Æþelƿaldes. se gesæt ancer setl on Fearne þam ealande

lande ærest æfter scē Cuðberhte þam Biscope.
23. Scē Georius tyd þæs æþelan martyres.
24. Scē Wylferðes gesytennys þæs halgan Byscopes.
25. Seo tyd on Rome ⁊ on eallum Godes Cyricum seo ys nemned Letania maiora. þæt ys þonne mycelra Bena dæg.
Scē Marcus ðrowung ðæs Godspelleres.
27. Thære halgan cƿene tyd scā Alexandria.
28. Scē Vitales tyd þæs martyres.
Scē Cristoferes tyd ⁊ ðrowung þæs myclan martyres.

Maius. Ðry-mylce.

Forðam sƿylc genyhtsumnys ƿæs (geo) on Brytene. ⁊ eac on Germania-lande. of þam Engla-ðeod com on þas Brytene þæt hig on þam monþe þrywa on dæg hig meolcodon heora neat.

1. Scē Philippus (tid) þæs Apostoles and þæs godes ærendracan.
2. Thæs halgan Biscopes gemynd scē Athanasi.
3. Scē Alexandres ðrowung þæs geongan Papan on Rome ⁊ tƿegra mæsse-preosta myd hym ða ƿæron nemnede scs̄ Euentius. and scs̄ Theodolus.
Seo tyd ðe Cristes Rod ƿæs gemeted ærest.
5. Se dæg þe ure dryhten on to heofonum astah.
6. Scē Eadbyrhtes gesytennys þæs arƿeorþan fæder. se ƿæs Bisc(e)op on Brytene æft scē Cuðberhte on þam halgan mynstre ðe ys nemned lyndesfar(e)ne ea.
7. Scē Iohannes gesytennys se ƿæs Byscop on Brytene on Norðhymbra þeode.
8. Se dæg þe scē Michaeles cyrce ærest funden ƿæs. on þam munte Gargana þær se man ƿæs ofscoten myd his agenre stræle. myd ðig þe he ƿolde þone fear (sceotan) se stod on ðæs scræfes dura.
Scē Victores þrowung þæs martyres.
9. Sumeres fruma.
10. Thæs Martyres tyd scē Gordiani.
12. Scē Pancrates þrowung þæs æþelan cnyhtes.
14. þæra haligra martyra þrowung scī Victor(i)es ⁊ Scī Corona.
15. Se mycla dæg Pentecosten.
18. Scē Iohs̄ tyd þæs papan ⁊ þæs martyres.
20. Scē Basillan tyd ðære cynelican fæmnan.
25. Scē Urbanes gemynd ðæs papan.
26. Scē Agustinus gemynd þæs Biscopes, se brohte (fullƿiht) ærest on ðas Brytene on Engla þeode ⁊ hys Biscopstol ƿæs on þære ceastre Dorobernis þæt ƿæs on Cantƿare-byr(i)g.
29. Thæra haligra martyra tyd scī Firmi ⁊ scī Alexandri.
31. Scē Petronellan tyd þære fæmnan. heo ƿæs scē Petres dohtor ðæra apostola aldres.

Iunius.

Se ærra liða (forðon he ys nemnen liþa) forþon þe seo lyft ⁊ (þa ƿyndas beoþ þon̄ smylte ⁊ mannum byþ þon̄ gerunelic þæt hig lyþað on sæs bryme.)

1. On þone ærestan dæg ðæs monðes belympað tƿegen Mæsse-sangas. se ærra byð on þā ealdan Sacramentoru þæt ys on þā ealdan Mæsse-bocū. on scē Prystes gemynd ðæs martyres. oðer byð on ðā nyƿan bocan on Scī Nicomenius gemynd ðæs martyres.
2. Scē Herasmus tyd se ƿæs Byscop on Antiochia-ceastre.
Thæra eadigra ƿera tyd scē Marcelline ðæs mæsse-preostes. ⁊ scē Petres ðæs Crystenan ƿeres.
On ðone ylcan dæg ðrorude martyrdom for Criste scs̄ Arthemus.
9. Thæs halgan mæsse-preostes gemynd scē Columba(n) ðone nemnað Scottas Columcylle.

10. Scē Barnabes tyd se ƿæs Cristes Apostola discipul.
15. Scē Vites ðrowung
16. Thæra eadigra ƿæra ðrowung scē Fer(r)eones ðæs mæsse-preostes. and scē Ferutiones ðæs Diacones.
17. Scē Nicandes tyd ðæs martyres ðæs gemynd sceal beon mærsod myd mæssesangū. ⁊ hys mæsse byð geseted on ðā yldran mæsse-bocū. ⁊ on ðone ylcan dæg byð scē Blastes (tyd ⁊) ðrowung ðæs martyres on Rome. se ðrorode fyres bryne for Cryste. and tƿa hund(red) Cristena manna myd hym ⁊ tƿa ⁊ syxtig.
18. Thæra æðelre ƿera ðrowung scē Marce and Scē Marcelline.
19. Thæra haligra gebroðra tyd scī Gervasi and scī Protasi.
22. Thæs Apostoles ⁊ ðæs godes ærendracan gemynd se ys cƿeden on gesƿytum (⁊ nemned) Iacobus Alfei.
Scē Albanes ðrowung se þrorode on þysse Brytene.
23. Thære halgan cƿene gesytennys scē Æþelðryþe.
24. Scē Iohannes acenne(dny)s ðæs fulluhteres. Solstitia ðæt ys on ure geðeode sungihte.
25. Scē Lucian tyd. þæt ƿæs haliges hades fæmne on Rome.
26. Thæra æðelra ƿera gemynd Iohannes ⁊ Paules.
29. Thæra eadigra Apostola ðrowung Petrus and Paulus.
Thes Biscopes gesytennys se ƿæs nemned scs̄, Cassius.
30. Thæs Biscopes gemynd scē Marcialis.

Iulius. Se æftera Lyða.

1. Thæra martyra gemynd on Rome scī Processi ⁊ scī Martiniani.
4.5. Thæs halgan ƿifes gemynd on Rome seo ys nemned scā Zoe.
6. Thæra Apostola eatoða-dæg Petrus ⁊ Paulus. se sceal beon mærsod myd Mæsse-sangum. ⁊ myd gerinum.
Thæs martyres ðrowung scī Tranquillini.
7. Thæs halgan ƿeres gemynd scī Procopi.
Thære myclan fæmnan gemynd scā Marinan.
10. Seofon gebroþra ðrowung. ða þrowedon on Rome martyrdom for Criste. on Antonies dagum þæs Caseres. —— þyssa (ge)broðra naman syndon (þus gecƿeden) Ianuarius. ⁊ Felicis. Philippus. ⁊ Silanus. Alexander. ⁊ Vitales. ⁊ Merriales.
Thære fæmnan tyd scā Anatalia.
Thæra haligra gesƿeostra þrowung scā Rubina ⁊ scā Secunda.
14. Thæs myclan martyres gemynd se ys nemned scē Focas.
15. Scē Qui[illegible]es (cyrices) tyd þæs halgan cyldes ⁊ scē Iulittan hys moder.
17. Thæs Biscopes tyd þæs nama ys (scē) Sperati(s).
18. Thær ƿideƿan tyd scā Symphorosa.
19. Thære æþelan fæmnan gemynd þære nama ƿæs (scā) Cristina.
Thæs fæder tyd þe ys nemned scs̄ Arsenius.
21. Scē Victores tyd þæs Martyres ⁊ þreora cempena mid hym ——hyra naman ƿær Theodorus ⁊ Felicianus ⁊ Alexandrus.
22. Scā Marian tyd þære Magdaleniscan.
Thæs Byscopes þrowung þæs nama ƿæs Apollinaris.
25. Thæs Apostoles gemynd ⁊ þæs godes ærendracan scē Iacobus se ealra þæra Apostola ærost geþrorode for Criste.
27. Thæs myclan Munecces gesytennys scē Simeonys.
28. Thæs Martyres gemynd scī Nazari and his cnyhtes þæs nama ƿæs scī Celse.

29. Thæs Bisceopes gewitenes þe ys nemned scs Lupus.
30. Thæra æþelra wera týd Abdo ⁊ Sennes.

Agustus.

Weod-monað. forþam þe hýg on þam monþe mæst geweaxað.

1. Thæra Martýra týd þe we nemnað Machabeorum.
Sce Germanus gewýtennýs ðæs (halgan) Bisceopes.
Thæs Bisceopes týd sce Eusebii.
2. Sce Stephanes þrowung þæs papan.
Thære wýdewan ðrowung mýd hýre þrým sunum. ðære nama ys sce Theotote. ⁊ hyre ýldesta suna wæs nemned scs Esodus (Eudius.)
3. On þone ðrýddan dæg þæs monðes býð (ge)mærsod scs Stephanus lýchaman mýttynge ðæs ærestan Martýres.
5. Sce Oswoldes týd þæs crýstenan cýninges.
6. Sce Sýxtes (mæsse ⁊) ðrowung þæs papan on Rome ⁊ hýs six Diacona (mýd hým.)
7. Thæs Biscopes ðrowung sci Donati ⁊ þæs munecas mýd hým sci Hilarini.
8. Sca Affran þrowung ⁊ hýre mo(do)r mýd hýre. ðære nama wæs sca Hila(r)ia ⁊ hýre feower ðeowena. þa wæron on naman sca Digna. and sca Eudomia. (⁊ sca Theodote). and sca Eutropia.
9. Thæs cempan se ýs nemned scs Romanus.
10. Sce Laurentius (týd) þæs Archidiacones. (æt Rome.)
11. Thæs halgan wæres gemýnd sci Týburti.
12. Sce Euplis þrowung.
13. Thæs ðroweres gemýnd sci Ypoliti.
Thæs martýres týd sce Cassiani.
15. Seo týd ðe sca Maria on ðone dæg heo gewat of mýddan earde to Crýste.
17. Thæs (halgan cnihtes) týd sce Momes.
18. Thæs Martýres týde on Rome sce Agapiti þæs Mæsse-sang(man) mæg gemetan se ðe seceð on þam nywan Sacramentorum þæt ýs on ðam (nýwan) Mæsse-bocum.
19. Thæs Martýres týd sci Magni. ðæs (mæsse) sang býð gemened on ðam ýldan Mæsse-bocum.
22. Thæs weres týd sci Sýmphoriani.
Thæs halgan weres gemýnd on Rome sci Timothei.
25. Thæs (Apostoles týd sci) Bartholomei se wæs Cristes ærendraca on Iudea (India) mægðe.
Thæs Martýres týd sci Genesi.
26. Thæra (Martýra týd) ða sýndon nemned scs Herenius.
27. Thæs Martýres týd sci Rufi(ni). ðæs mæsse býð geseted on þam ýldran Mæsse-bocum.
28. Thæs mýcelan weres týd sci Hermes.
Sce Agustines týd ðæs Býsceop[es] ⁊ ðæs æþelan leorneres.
29. Sci Iohannes ðrowung þæs mýclan Fulluhtres.
Thære fæmnan týd sce Sabine on Rome. þære mæsse býð gemeted on þam nýwan bocum.
30. Thæs Bisceopes gemýnd sci Felices.
31. Sce Aidanes gewýtennýs ðæs Bisceopes.

Septembris.

Halig-monað. forþon ðe ure ere ýldran þa hwýle hi(g) hæþene wæron on þam monðe hi(g) guldon hýra deofol-gildum.

1. Thæs martýres týd sci Prisce þæs mæsse býþ gemeted on ðam ýldran mæsse-bocum.
2. Thæs (halgan wæres) gemýnd þæs nama ýs scs Antonius.
3. Thæs Bisceopes týd sci Aristome. ⁊ þæra martýra sci Paterniane ⁊ sce Feliciano.
4. (Thæs Martýres týd) sci Marcelli.
5. Godes wreceres týd sci quinti. þæs mæsse býþ gemeted on ðam ýldran Mæsse-bocum. ⁊ on þone ýlcan dæg býð þæs halgan Abbudes gewitennýs (sci) Bertines.
7. Thæs Martýres tid sci Sinoti þæs Mæsse býð gemeted on þam ýldran Mæsse-bocum.
8. Sca Marian acennednis.
Thæs Bisceopes gewýtennýs sci Audomari.
11. Thæra halgra wæra týd sci Petri and sci Iacinti.
14. Thæs Bisceopes þrowung sci Cornelii on Rome.
Sce Cýprianus týd þæs Bisceopes on Cartagine þære ceastre.
15. Sce Valerianus þrowung þæs Martýres.
Thæs halgan munecas gewýtennýs ⁊ þæs Ancran Mamiliani.
16. Thæs fæmnan þrowung sca Eusemia.
19. Thæs Bisceopes gemýnd sce Ianuari(i).
20. Thære fæmnan gemýnd sca Fausta and sci Evilasi.
21. Thæs Apostoles týd scs Matheus.
22. Sci Mauric(i)es ðrowung. ⁊ six þusenda Martýra mýd hým. ⁊ (eac) six hundred þæt wæs cempena werod.
23. Thæs Diacones gemýnd sci Sossi.
Sca Teclan týd ðære halgan fæmnan.
24. Sci Iohannis geeacnung ðæs mýcelan fulluhteres.
Thæra haligra wera týd sci Andochi (þæs mæsse-preostes) ⁊ sci Týrsi þæs diacones.
25. Thæs halgan abbudes gewýtennýs se wæs on ðýsse brýtene ⁊ he wæs nemned Ceolfrið.
26. Sca Iustinan týd ðære fæmnan ⁊ (þæs biscopes sci) Cýprianes.
27. Thæra (haligra) gebroðra týd sci Cosme and sci Damiane.
29. Sce Micha(h)elis cýr(i)can (ge)halgung.
30. (Sci) Hieronimus týd þæs mæsse-preostes ⁊ þæs æðelan leorneres.

Octobere. Wýnter-fýlleð.

3. Thæra (haligra mæsse) preosta þrowung ða wæron begen anum naman (nemde) oþer wæs nemned se blaca Heawold oðer se hwýta Heawold.
7. Thæs Papan týd ðæs nama wæs scs Marcus.
8. Thæs bisc(e)opes týd ⁊ ðæs halgan martýres sci Dionisi ⁊ hýs (twegra) diacona þæra nama(n) wæron Rusticus ⁊ Eleutherius.
11. Thære (halgan) abbudýssan gewýtennýs. ⁊ þære æðelan fæmnan þære nama wæs sca Æþelburh.
14. Sci Calistes gemýnd ðæs Papan.
15. Thæs martýres týd sci Lupuli. þæs mæsse býð gemeted on ðam ýldran mæsse-bocum.
19. Sce Lucas gewýtennes þæs godspelleres.
Thære halgan cwene gemýnd sca Triwonia.
Thæs helgan cnihtes ðrowung sci Iusti.
19. Sca Pelagian gewýtennýs þære godes ðeowenne.
21. Thæs halgan fæder gewýtennýs sci hilariones.
24. Thæs martýres ðrowung sci Genesi.
XVI. Cempena týd (⁊ hýra wifa.)
26. Sce Ceddes gewýtennýs þæs bisc(e)opes. he wæs Ceaddan broðor.
28. Thæra apostola týd símones ⁊ t(h)addeus.
Sca cýrillan ðrowung þære fæmnan.
31. Sci Quintinis ðrowung þæs martýres.

Nouember.

Blod-monaþ. forþan (ðe) ure ýldran þa (hwile) hig hæðen(n)e wæron on þam monðe hýg (a)bleoton (á) þæt ýs þæt hý betæhton acendon ⁊ benemndon hýra deofol gýldum ða neat þaðe hýg woldon slean (sýllan.)

1. Ealra Halgena týd.
2. Thæs Diacones týd sci Cessari.

Thæs

Thæs Mæsse-preostes (gemynd ⁊ his þrorung) ſcī Benigni.
6. Thæs Abbudes geƿytennys ſcē Ƿynnoco.
7. Ƿyntres ſruma.
8. Thæra halgra martyra þrorung þe ƿe nemnaþ on geƿƿytum Quattuor Coronatores. þæs ys ða ges geferæstan ƿeras feoƿere. þæra naman ƿæron Claudius. ⁊ Castorius. ⁊ Symphorianus. ⁊ Nicostratus.
11. Scī Martines geƿitennys þæs halgan Biscopes. Tƿegra halgra ƿera tyd þa ƿæron nemnede ſcs Minas. ⁊ ſcs Elhodorus.
15. Thæs Byscopes tyd se ƿæs nemned ſcs Mynus. ⁊ his Diacones nama ƿæs Senneus.
17. Thære halgan Abbudessan geƿytennys on Brytene. ðære naman ƿæs ſca Hylda.
22. Scā Cecilian þroyung þæra halgan ƿæmnan.
23. Scī Clementis tyd þæs Papan.
Thære halgan ƿudeƿan gemynd þære nama ys Felicita.
24. Scī Crissogones tyd ⁊ ðrorung.
28. Thæs Byscopes ðrorung ſcī Saturnini.
Scī Crisantes tyd þæs æþelan ƿeres.
30. Scē Andreas tyd þæs Apostoles.

Decembeɼ.

Se ærra Geola. forþam ða Monðas tƿegen syndon nemdon anum naman. oðer se ærra Geola. oþer se æftera. forðan ðe hyra oðer gangeþ beforan ðære sunnan. ær þon ðe heo cyrre hig to ðæs dæges lenge. oðer æfter.

10. Scē Eulalian ðrorung ðære ƿæmnan.
13. Scā Lucian tyd ðære aþelan ƿæmnan.
Thæs Lacces tyd Scī Ursine.
14. Scē Hygebaldes geƿytennys þæs halgan Abbudes.
21. Scē Thomas tyd ðæs Apostoles.
- - - - - - - - - - - - *deſunt reliqua.*

Marginibus hujuſce Menologii inſcripta cernuntur nomina quædam propria, Sanctorum ſcil. Virorum & Locorum, manu, ut videtur, Joannis Joſcelini, qui etiam ſuper exteriorem Tegminis faciem hæc verba pro Libri Titulo neſcio quo errore lapſus inſcripſit: Spell-boc ƿintres ⁊ sumeres.

II. *Fragmentum Saxonicum Capite & Calce truncatum ſex tantum conſtans foliis; in quo habetur, Pars* Legationis fabuloſæ Nathanis Judæi ad Tiberium Cæſarem, *quæ ſic*

Expl. And þæt arrurðe ƿif þa Veronix calle hyre æhta for Cristes naman forlet. ⁊ ƿæs Volosiane æfter filigende ⁊ samond mid him on Scip astigende. Ac Volosianus hine to cƿæð. la ƿif -

---

F. 1. *Codex membranaceus, in fol. in quo, præter exemplar bonæ notæ librorum 7 Oroſii Presbyteri de Ormeſta* mundi, *extant* Poemata Aurelii Prudentii, *manu valde antiqua, & in* Pſychomachia, *Iconibus Hiſtoricis (curioſorum affectu non indignis) 89 ornata. Ex his Iconibus, quinquaginta tam Saxonicis, quam Latinis Inſcriptionibus gaudent. Inſcriptio Saxonica primæ Iconis Hiſtoricæ hæc eſt.* + Her Godes sƿyðra *(antiquitus enim Deus per dextram ex nubibus porrectam repræſentabatur)* forbead Abrahame þæt he his sunu ne ofsloge sƿa him bebeoden ƿæs. ac ƿunde him anne Rom. Gode to geoffrigenne. *Hunc Codicem inſignem Eccleſiæ Malmesburienſis quondam fuiſſe, docet inſcriptio quæ ſequitur litteris Saxonicis Majuſculis quadratæ formæ, quam è pagina hujuſce Codicis ſecunda à me deſcriptam exhibeo.*

HVNC QVICV̄ QVE LIBRV̄ AEDHELMO DEPRESSERIS ALMO
DAMNATVS SEMPER MANEAS CVM SORTE MALORVM.
SIT PIETATE DEI SINE. QVI VEL PORTET AB ISTO [PTET.
COENOBIO. LIBRV̄ AEDHELMI HVNC VEL VENDERE TEM-
QVI LEGIS INSCRIPTOS VERSVS ROGITARE MEMENTO:
XPM̄ AC IN REQVIE SEMPER DIC. VIVAT ATHELWERD:
QVI DEDIT HVNC THOMV̄ ÆÐELMO PRO QVO SIBI XPS̄:
MVNERA LARGA FERAT LARGITOR CRIMINA LAXANS:

I. 1. Liber Pontificalis *Latinè ante Conquiſitionem Angliæ, (ut videtur) elegantiſſime ſcriptus, in quo, quemadmodum & in aliis plurimis Codd. Saxonicis, voces Polyſyllabicæ, perinde ac in Miſſalibus Romanis recentius excuſis, acutis Accentibus notantur. Huic libro præmiſſa erat Præfatio Saxonicè ſcripta, cujus pars maxima nunc deſideratur; his autem verbis ea quæ reſtant clauduntur.* Nu, na forhoge nærre se Mæsse-preost þiss ƿeorc to donne. se þe ƿat hyne sylfne gaƿulgylean Godes bodunge. ne hyne sylfne nerre ætbrede fram þam styrigendum becnum ða hƿile þe he mæge of þam sylfum Godes folce bodian. Se bend þe se clipur ys mid geƿriðen. ys sƿylce hyt sy sum gemetegung þæt þære tungan clipur mæge styrian. ⁊ þa lippan æthrega beatan. Soðlice mid þæs ƿæpes æthrine se bend styraþ þæne clipur. þæne þæs bydeles þæt ys þæs Mæsse-preostes tunge styraþ oððe mid gemetegunge mynegað to ealdorscype. oððe to geþincþe Godes lare.

K. 2. *Cod. Membr. in fol. minori, olim Eccleſiæ Wigorn. diverſis manibus exaratus, in quo plurima habentur Latine ſcripta, & inter alia, excerptiones* Ecgberhti Eboracenſis Archiepiſcopi; *Saxonice autem, ea quæ ſequuntur.*

I. pag. 72. *Poſt Ordinem* Confeſſionis D. Hieronymi, *qualiter* confiteri debeat Chriſtianus peccata ſua, *Latinè: ſequitur* Conſtitutio Saxonica *ſuper eadem re, quam infra integram dabo, ſic autem*

Incip. Thæt sceal geþencan se þe bið manna sarla Læce. ⁊ heora dæde gesita. þæt Geðal ⁊ þæt gesceað hu he mannum heora dæda gescrife. ⁊ he ðeh hreþere ne forðeme. ne hi ofrene gedo. *Vid. ſupra, pag. 51.*

Notandum, hoc in Cod. extare binas Ælfrici *ad* Sacerdotes Epiſtolas, *in quarum altera ſic ſcribit.* Non ſit tamen hoc ſacrificium Corpus ejus in quo paſſus eſt pro nobis, nec ſanguis ejus quem pro nobis effudit: ſed ſpiritualiter corpus ejus efficitur & ſanguis, ſicut manna quod de cœlo pluit, & aqua quæ de petra fluxit, ſicut. *Margine autem extat hæc Adnotatio, manu, ut videtur, Joſcelini,* Quidam Papiſta hic abraſerat tres lineas, ſed reſtituuntur à veteri libro Exonienſis Bibliothecæ, in quo etiam hic habetur Tractatus. *Is autem Codex Exonienſis nunc eſt hujus Bibliothecæ, & inſcribitur L. 72. ut infra patebit.*

II. pag. 233. Eadgari Regis Leges *quædam* Saxonice (*Latinè enim eædem extant hujuſce Cod. pag. 216.*) *quæ ſic in prima Sectione*

Incip. Her is geƿsutelod on ðisum Geƿrite hu Eadgar Cyncg ƿæs smeagende hƿæt to bote mihte æt ðam Fær-cƿealme ðe his leod-scype sƿyðe drehte ⁊ ƿanode ƿideginde his anƿeald. ðæt is þonne ærest. þæt him ðuhte ⁊ his ƿitum þæt þus gerad ungelimp mid synnum. and mid oferhyrnysse Godes bebodа geearnode ƿære. ⁊ sƿyþost mid þam oftige þæs nead gafoles þe Cristene-men Gode gelæstan scoldon on heora teoðing sceattum.

Incip. § 2. Ƿorulde gerihta ic ƿille þæt standen on ælcum Leod-scype sƿa Gode sƿa hi mon betst aredian mæge. Gode to geƿeƿeƿnysse and me to fullum Cyne-scype. ⁊ earmum ⁊ eadegum to þearfe ⁊ to friðe. And to ælcere Byrig and on ælcere Scyre hæbbe ic mines Cyne-scypes gerihta. sƿa min fæder hæfde. and mine þegnas hæbben

 heora

heora sceire on minum timan swa hi hæfdon on mines fæder. & ic wille þæt populd gerihta mid Denum standan be swa godum Lagum swa hy betst geceosan mægen. stande þonne mid Englum þæt ic mine witan to minra ylderena domum geyhton eallum Leod-scype to ðearfe.

Notandum quoque in pag. hujuſce Cod. 237 *exſtare* Excerpta Ælfrici ex libro Athelwoldi Wintonienſis Epiſcopi de Conſuetudine Monachorum, *cujus Epiſtolam nuncupatoriam deſcribere haud gravatus ſum.*

Ælfricuſ Abbaſ Egneſhamenſibuſ Fratribuſ ſalutem in Xp̄o. Ecce uideo uobiſcum degenſ. uoſ neceſſe habere. quia nuper rogatu Æþelmeri ad Monachicum habitum ordinati eſtiſ. inſtrui ad moreſ Monachuleſ dictiſ aut ſcriptiſ. ideoque hæc pauca de libro Conſuetudinum, quem Sc̄s Aþelwolduſ Uuintonienſiſ Ep̄ſ cum Coepiſcopiſ & Abbatibuſ tempore Eadgari feliciſſimi Regiſ Anglorum undique collegit. ac Monachiſ inſtituit obſervandum, ſcriptitando demonſtro. Eo quod hactenuſ prædictuſ libelluſ uN̄e fraternitati incognituſ habetur. Fateor me ualde timide idipſum ſumere. ſed nec audeo omnia uobiſ intimare quæ in Scola ejuſ degenſ. multiſ anniſ. de moribuſ ſeu conſuetudinibuſ didici. ne forte faſtidienteſ diſtrictionem tantæ obſeruantiæ. nec ſaltem uelitiſ præbere narranti. tamen ne expertuſ tam ſalubriſ doctrinæ remaneatiſ. aliqua quæ Regula noſtra non tangit. hiſc cartulæ inſero vobiſ quæ legenda committo, addenſ etiam aliqua de libro Amalarii Preſbiteri. Valete feliciter in Chriſto.

K. 10. Portiforium S. Oſwaldi Archiepiſcopi Eboracenſis & Epiſcopi Wigornienſis. *Codex craſſus in octavo circa annum Dom.* 1064 *exaratus. ut fas eſt conjicere ex Tabulis nonnullis, & ex Scriptura Codicis, qui quondam etiam pertinuit ad Eccleſiam Wigornienſem, ſicuti fidem facit hæc Inſcriptio ſuper imam partem Paginæ primæ, litteris recentioribus.*

Liber Sc̄æ Mariæ Wigornenſis Eccleſiæ per Sc̄m Oſwaldum - - - - - - (*verba quædam abraſa, quorum loco, hæc ſcripſit Joannes Joſcelinus,* Eſt ementita Inſcriptio, nam poſt Oſwaldi mortem librum fuiſſe ſcriptum hinc patet, quod in eo ſunt preces dicendæ in feſto tranſlationis Oſwaldi. *Verum aliæ quoque Abraſiones cernuntur in hoc Codice, puta in* Litania, *quæ nunc maxima ex parte à recentiori manu reſtituitur, veteri abraſa. Immo in Calendario ad* 12 *Kal. Novemb. Nomen S.* Dunſtani *reſtituitur manu recentiori in loco quo antea ſcriptum erat. Hæc autem in Cod. ad rem noſtram accedunt*

I. Orationes *plurimæ* Latinè & Saxonicè, *quarum prima hoc Titulo inſignitur.* Incipit Oratio Sc̄i Gregorii. quicunque hanc orationem in die cantauerit. ſunt ipſe ſc̄s Gregoriuſ dixit. quod nec maluſ homo nec Diaboluſ nunquam nocere poterit. nec ad animam. nec ad corpuſ.

II. *Fragmentum* Lunaris Danielis Prophetæ (*ut videtur*) *Saxonicè, quatuor conſtans foliis.*

1. *Prognoſtica ex ſolis ſplendore* - - - - - -

- - - - - - Kiningum and ricum mannum biþ mycel syb þy geare. Gif ðy. iiii. dæge sunne scineþ þonne oð beoreð Olfentas mycel gold ðam æmetum þe þonne Gold-hord heoldan sculon. Gif ðy. v. dæge Sunne scineð mycle blostma & blæda mid mannum sreceednesse, &c.

2. *Tonitruum Conſideratio, ſecundum ſingulos totius hebdomadæ dies.*

Incip. On anfeardne gear. gif hit þunreð ærest on Sunnan-dæg.

3. *Prognoſtica de* Generatione Hominis.

Incip. Gif mon biþ acennen on Sunnan-dæg oþþe on niht.

4. *Conſideratio ætatum* Lunæ *in modo genitis.*

Incip. Onne. 1. nihte ealdne Monan. þæt cild þæt swa bið acenned. þæt bið liflic.

5. Somniorum Eventus *juxta ætates Lunæ.* (*Latinè.*)

Incip. Luna. 1. quicquid uideriſ in gaudium conuertitur.

6. Somniorum Eventus *juxta ætates Lunæ* (*Saxonicè.*)

Incip. Thonne se Mone bið anre nihte eald.
Expl. On xxx. nihte aldne Monan. efter tyegra daga sywrste þæt swefen agæð butan sreceednesse.

K. 12. *Exemplar valde vetuſtum libri* Aldhelmi Schireburnenſis Epiſcopi de laude Virginitatis: *in quo ante Epiſtolam Auctoris nuncupatoriam, habetur hoc ſpecimen Poeſeos Anglo-Saxonicæ, vocibus cum Latinis tum Græcis refertum, libro loquente.*

Thus me gesette. sc̄s et iustus. beorn boca gleaw. bonus auctor. Ealdelm æðele sceop. etiam fuit ipse los. on æðel Angel-Sexna. Byscop on Bretene. Biblos. Ic nu sceal. ponus et pondus pleno cum sensu. geonges geanoðe geomres. iam iamque secgan soð. nalles leas þæt him. symle wæs Euthenia. oftor on sylste. æne on eðle ec þon þe se is. yfel on gesæd. etiam nusquam. ne sceal latigan. labor quem tenet encratea. ac he ealne sceal. Boethia biddan georne. þurh his modes gemind. micro in cosmo. ðæt him Drihten gyfe. dinamis on eorðan. fortis factor. þæt he forþ simle.

Hoc in Cod. plurimæ voces gloſſantur (*ut aiunt*) *nunc Latine, nunc Saxonicè. Folio* 18 *ante finem, cernuntur hi Characteres*

V⁝V: V.L: F⁝L⁝ C∷M CR⁝ST∷ .M:N

vocalibus per puncta ſignatis, legenda igitur Inſcriptio ſic,

vive vale fili cum Criſto Amen.

Ad Calcem Cod. cernuntur Veſtigia Runicorum quorundam verborum, non ita lectu facilia.

L. 12. *Codex membr. in fol. min. quondam Exonienſis Eccleſiæ* (*cui, ut videtur, à Leofrico Epiſcopo donatus fuit, qui illum ſic inſcripſit,* 7 Scrift boc on Englisc) *in quo, plurima continentur Opuſcula tam Latinè quam Saxonicè ſcripta. Ex Latinis autem ſcriptis, ut hoc obiter notem, præcipua ſunt,* 1. Pœnitentiale 78 *conſtans Capitulis, quo extat pars magna* Pœnitentialis Theodori Archiepiſcopi Cantuarienſis. 2. Pœnitentiale Ecgberhti Archiepiſcopi Eboracenſis, *initio mutilum.* 3. Epiſtola Alcuini *ad Regem Merciorum, de deprædatione Nordanimbrorum, per Danos.* 4. Sermo Ælfrici ad ſacerdotes, *in quo habentur verba illa, abraſa ex libro qui inſcribitur K.* 2. 5. Epiſtola *ſive* ſermo Ælfrici de Clericis, *qui etiam una cum aliis nonnullis in hoc Cod. extant Latinè.* 6. *Excerptiones ex libro* ſcintillarum. 7. Epiſtola Adſonis Monachi ad Gerbergam Reginam de Antichriſto. 8. (*manu recentiori*) Celebrati capitula concilii apud Wintoniam. 9. Capitula concilii apud Windleſoram celebrati in Pentecoſten. 10. De Pœnitentia in Bello (*ſcil. inter Will. Conq. & Haraldum Ang. Reg.*) hominẽs occidentium (i.e. *homicidarum,*) *Saxonice in hoc præclaro libro habentur.*

I. p. 130. Carmina *quædam ſive* Exorciſmi *contra Pecudes faſcinatas.*

Incip. Gyf Feoh sy undeprangen. gyf hit sy Horsning on his fetepan.

II. pag. 294. INCIPIT EPISTOLA DE CANONIBVS (*ſcil. Ælfrici, ad Sacerdotes, cui præmiſſa eſt Epiſtola ſua nuncupatoria ad Wulfſinum*

ſinum Epiſcopum, quam habes in hujus Catalogi pag. 57.) *Saxonice autem Ælfricus ſic*

Incip. BE PREOSTE SYNOTHE.

Ic secge eow Preostum. þæt ic sylf nelle beran eowre gemeleaste. *vide ſupra. pag.* 58.

III. pag. 304. Homilia, *cui deeſt Rubrica.*

Incip. Ic bidde eow þæt ge gymon eowra sylfra swa eowre Bec eow wissiað. and hu ge don sceolon on þisum toweardum dagum. Man ne mot halgan Husel on langa Frige-dæg.

NB. pag. 306. *Habentur hæc verba.* Thæt Husel is Cristes lichama. na lichamlice ac Gastlice. Na se lichama þe he onþrowode. ac se lichama þe he embe spræc. þa þa he bletsode hlaf and win to Husle. anre nihte ær his þrowunge. ⁊ cwæð be ðam gebletsodan hlafe. Ðes is min Lichama. ⁊ eft be þam gehalgodan wine. Ðis is min Blod. ðe biþ for manegum agoten on synna forgyfennysse. Understandað nu þæt se Drihten ðe mihte awendan þone hlaf ær his ðrowunge to his Lichaman. ⁊ þæt win to his Blode gastlice. þæt se ylca dæghwamlice bletsiað ðurh Sacerda handa Hlaf ⁊ Win. to his Gastlican Lichaman. ⁊ Blode.

Expl. Gif ge of ðysum dod we magon gewald. and we willað beon clæne on Godes dome. God geunne eow þæt ge hit moton swa aredigan swa eower ðearf sy.

IIII. pag. 308. SEQVENTIA SCI EVANGELII SECVNDVM LVCAM.

In illo tempore deſignauit dñſ et alioſ ſeptuagin-ginta duoſ, *&c.*

Incip. Se Hælend geceas him to eacan þam twelf Aplm̄. *vide ſupra. pag.* 7.

V. pag. 314. DE ECCLESIASTICIS GRADIBVS.

Incip. Heah hadas syndon to healdenne mid swiðe miclum wisdome. *Vide ſupra. pag.* 47.

Pag. 320. Prologuſ uenerabiliſ Ælfrici Abbatiſ, *ad Wlſtanum Archiepiſcopum Eboracenſem, quem ſupra videſis, pag.* 22.

VI. Hic incipit Epiſtola Anglice expoſita, *nam Latinè habetur in hujus Cod. pag.* 188.

Incip. Us Biscopum gedafenað þæt we þa bochican lare þe ure Canon us tæcþ. *Vide ſupra. pag.* 23.

VII. p. 336. SEQVITVR SECVNDA EPISTOLA QVANDO DIVIDIS CRISMA. (*extat Latine in hoc Cod. MS. pag.* 151.)

Incip. Eala ge Mæsse-Preostas mine gebroðra. we secgað eow. *Vide ſupra. pag.* 23.

Notandum, quod hæc Homilia quæ in aliis Codd. una tantum videtur, in hoc Cod. in duas dividitur, quarum poſterior hoc Titulo gaudet.

VIII. pag. 337. SERMO CÆNA DNI. ET VI. FERIA. ET SABBATO SANCTO.

Incip. In cena dñi. et in sco̅ Sabbato. On þissum þrym Swige-nihtum ge sceolan singan æt gædere be fullan eowerne uht-sang swa swa se Antifonere tæcþ. —— *ſequuntur multa contra Tranſubſtantiationem Elementorum, & tandem Explicit Homilia his verbis* Gefultumige us se Hælend, &c. *ut ſupra pag.* 23.

VIIII. pag. 349. DE OFFICIO MISSÆ IN VIGILIA PASCHÆ. (*eadem Hom. extat Latinè; ad hujus Cod. MS. pag.* 221.

Incip. On þone halgan Easter-æfen. gange man to Nones to Cyrican. and halige mann ærest þone Tapor myd þysse rædincge. Exultet iam Angelica turba celorum. on rædincge wysan. Thonne cymste to þam endunga. ðonne cweþ þu be sone. Per omnia s̄cla s̄clorum. Amen. Surſum corda.

Expl. Uespere autem Sabbati. ⁊ mid ane coll̄. beluce ða Mæssan worde. Ite - - - - - - - - - - miſſa eſt, Deo gratiaſ.

X. pag. 350. DE OFFICIO MISSÆ. IN VIGILIA PENTECOSTEN. (*extat Latine, in hoc Cod.* MS. *pag.* 226.

Incip. Thonne on Pentecostenes Mæsse-æfen. ærest sceal ræding. Temptauit Deuſ.

Expl. ⁊ æfter þam Halgige mann þone fant. ⁊ þar æfter-gangende eft binnan mid þrim sealdan letanian eal swa on Æster-æfen. *Manu Neoterici, ſic ſcribitur,* Finis Epiſtolæ.

XI. pag. 351. SERMO IN CAPITE IEIVNII AD POPVLVM, (*extat Latine, in hoc Cod.* MS. *pag.* 247.)

Audite fratreſ kariſſimi, omneſ uoſ in commune ammonemuſ, *&c.*

Incip. Gehyrað broðru ða leofestan. we myngiaþ eow ealle gemænelice. Godes ælmihtigas worde. þæt ge don eowra synna Andetnysse. ⁊ soþe behreowsunge. ⁊ þæt gehealdon þisses lengten-fæstenes tyd ungewemmedlice ⁊ eac þæt ge gehyrsume beon Godes Sacerdum. ⁊ eowre hæle Lareowum. forðan se Sacerd is gecyged Godes Engel. þæt is Godes boda.

Expl. To ðæra gewerrædene us eac gebringe Crist. se ðe leofað ⁊ rixað mid his efenecan fæder. and þam Halgan gaste. on ealra worulda woruld. Amen.

XII. SERMO IN CENA DNI AD PÆNITENTES. (*extat Latine, in hoc Cod.* MS. *pag.* 253.)

Vere frs̄ kmī hoc debetiſ ſcire. unde fuit inceptum hoc exemplum. Et reliqua.

Incip. Mine gebroðru ða leofestan. ge sculon to soðan ðis witan. hwanon wære ongunnen ærest þeos hisne. þæt Biscopas ut-adrifon of Cyrican synfulle men. on þam Wodnes-dæge þe we hataþ Caput Ieiunii.

Expl. Ac ge sculon biddan mid eadmodre bene God ælmihtigne þæt he geunne eow þæt ge don moton swylce behreowsunge and swylce Dædbote ðe Gode licye. and eow ferede to þam ecan life. þær eow geunne se mildheorta drihten. ðe leofað ⁊ rixaþ on ealra worulda woruld. Amen.

Sequitur Liber Confeſſionalis Ecgberhti Eboracenſis Archiepiſcopi, *qui olim ex ſe conficiebat unum volumen; quod tandem vero, una cum aliis diverſis Tractatibus, in hunc librum compingebatur. Præmiſſa autem huic Confeſſionali eſt Formula Confeſſionis Peccatorum Epiſcopo facienda, cum Abſolutione, aliena manu ſcripta, quam hic integram dabo:*

XIII. pag. 365. Ic andette ðe Drihten, *&c.*

Ic andette þe Drihten ælmihtig God. and scā Marian þinre halgan moder. ⁊ eallum halgum and þe biscop ealle mine synna. ðe ic earminge wiðam minre iugoðe. oþ þas tid. ongean Godes gesetnysse geworhte. on gyfernysse. ⁊ on druncennysse. and on unriht hæmede. and on galnysse. on unwotnysse and on aswolcennysse. and on yrre. ⁊ on yfelre gewylnunge. on andan. and on yfelnisse. on hatunge. ⁊ on geslitfulnysse. on mænan aðe. and on swicolnysse. on leasunge. ⁊ on ydele wulore. on modignysse. on gesihþe. and on leahtre. on gehernes-

se. and on spæcce. on stýnce ⁊ on hrepunge. on leasre gewitnýsse. on gýtsunge. and on manslihte. and on ære æte. and on ofersýlle. ⁊ on eallum þyssum dædum. forþam ic bydde þe sancta Mariam weres Drihtnes modor. and sanctum Michaelem þone heah-engel. ⁊ sanctum Petrum mid eallum Apostolum. ⁊ sanctum Stephanum mid eallum Martirum. ⁊ ealle Cristes Andetras. ⁊ ealle halige ⁊ gecorene fæmnan. ⁊ þe. B. þæt ge gebiddan for me þam unwurþestan synfullan. to þam ælmihtigan Gode. þæt he us for urum synnum gemiltsige.

Gemýltsige eow se ælmihtiga God. ⁊ forgife eow ealle eowre sýnna. ⁊ alýse eow fram eallum yfelum dædum. and gehealde eow fram eallum sýnnum. ⁊ gelæde us Crist þæs lifiendan Godes sunu unto þam ecean life. Amen.

XIIII. p. 366. Her onginnaþ þisse boce capitulas ðe se hatað scrift-boc.

Thas capitulas Ecgbýrht Arcebisceop on Eoforwic awende of Ledene on Englisc. þæt þa ungelæredan hit mihton þe eð understandan.

1. Be ðæs Mæsse-preostes gesceadwisnýsse.
2. Dom be manegum synnum.
3. Be Bisceopes forligre.
4. Be Mæsse-preostes forligre.
5. Be þam Sacerde þe hine sylfne besmite þurh unsýfre spræce. oððe þurh ænige oþre unlustas.
6. Be þam preoste ðe forwýrnð fulwihtes for neode his sare.
7. Be unfullodon Mæsse-preoste. ⁊ be ðam ðe he fullode.
8. Be Bisceope. and Mæsse-preoste ðe hýra had forleosað.
9. Be ðam Sacerde þonne he mæssað. hwæt he on him hæbbe.
10. Be Sacerde gif he his Calic agýt. ⁊ be æte ær Husl gange.
11. Be Preoste. gif he hwæt mýceles forstele.
12. Be Diacone. ⁊ Munuce. gif hig hi forlicgon.
13. Be Munuce. ⁊ be Mýnecenon. gif hi hi forlicgon.
14. Be læwedum mannum gif hig hi forlicgon.
15. Be unrihtum dædum geongra manna.
16. Be monað ádles hæmede. ⁊ be oþrum unriht hæmede.
17. Be hæþenra manna hæmed þincge. ⁊ be þam þe nýtende beoð twiwa gefullode. ⁊ be þam ðe beoþ gefullode fram unriht hæmendum Mæsse preoste ⁊ be þam þe beoð twiwa hýra sýlfwilles gefullode.
18. Be þam þæt wær mot wife on fulwihte onfon. ⁊ þæt wif þam were.
19. Be weres. ⁊ be wifes gehate.
20. Be þam þe were ne gedafenað þæt he his wif nacode gesco. and be þam þe he hæman ne mæge.
21. Be unrihtlicum hæmedum.
22. Be mænig fealdum morð slihtum.
23. Be Bisceopes. ⁊ Mæsse-preostes. and munuces slihtes.
24. Be mislicum manslihte.
25. Be gebroþrum hu gesibbe wif hig habban moton. and be manegum oþrum þingum.
26. Be weres wreale æfter hæmede.
27. Be cnihtum. ⁊ be mædenum on hwýlcere ýldo hi moton hýra sýlfra wealdan.
28. Be þam hu gesýbbe men hæman. ⁊ hu lange wif scýle wer forgan þonne heo mid cýlde bið.
29. Be wife gif heo drý-cræft begæð.
30. Be wife gif heo hire cýld. þonne hit acenned biþ. mid drýcræfte acwelð.
31. Be þam wife. ðe hire cýld acwelð. ⁊ be husl gange. and blod þigene.
32. Be onsægednýsse feondum. ⁊ be wicce cræfte ðær man corn bernþ.
33. Be wifes wicce-cræfte. ⁊ be þam gif heo hig forligð. ⁊ be hire behate æfter hýre were.
34. Be man aðssware.
35. Be Sunnan-dæges unriht weorcum.
36. Be Munuces Mæssan-sange. ⁊ læwedra manna.
37. Be wif manna huslgange.
38. Be fixon. and be fugelon. ⁊ be horsum. ⁊ be wild deoron hwýlce to þicgenne sýnt.
39. Be beon gif hi mannan of sticað. and be manegum þingum.
40. Be awidledum swýnum. and be oþrum unclænum nýtenum.
41. Be Sancte Dionisius cwýdum. ⁊ Sancte Augustinus cwýdum.

XV. Thonne man to his Scrifte gange, &c. *ut supra pag.* 50. *niſi quod in hoc Cod. in* MS. *hanc Concluſionem habet hæc Admonitio.*

Expl. For ðon betere þe is þæt sceamige nu her beforan me anum ymmancge? þonne est beforan gode on þam mýcelan dome. þær heofon waru ⁊ eorð waru. ⁊ hel waru. beoð ealle gesomnode. ðær us nerige wealdend ure.

XVI. *Sequitur* Poenitentialis Saxonici Liber I. *quod quidem Poenitentiale extat etiam in Bibliotheca Bodleiana, ut ſupra eſt videre, pag.* 52, *&* 65.

Pag. 387. 1. HER ONGINTH SE FORME CAPITUL. Hu hit gebýreð to forescea wigenne. be ðære sýnne mæþe.
2. Be ðam men þe on his ýtemestan dæge his sýnna gecýþan wýle to dædbote þæt him man ðæs ne wýrne.
3. Be þam men þe gýrneð dædbote. ⁊ wegnýste þæt is cristes lichama for deaþes ege. ⁊ be þam ðe him his spræce ofnimð ær him his scrift to cume.
4. Be þam men þe smeaþ ýmbe his sýnna andetnýsse.
5. Be þam þe se man hine for habban sceal on manegum ðingum. his lifes lusta. gif he wile his sýnna bote habban.
6. Be ða þe þam dædbetan nis alýfed nænige cýpinge to drifenne.
7. Be þam þe se dædbeta æfter his dædbote hreowsnýsse ne sceal gecýþan to þýsse.
8. Be þam þe se dædbeta ne gehealt þæt his scrift him tæcð.
9. Be þam þe þam dædbetan ne mæg beon geseald. ðurh bisceopes þingunga forgýfennýs.
10. Be þam men þe gýrneð husles æt oþrum life. ⁊ est of ðam ýfele arised.
11. Be þam þe se Mæsse-preost ðæne dædbetan under fon ne mot. butan Bisceopes leafan. butan he þonne Bisceop geræcean ne mæge.
12. Be þam dædbetendum on hwýlcum timan him man forgifnýsse don scýle.
13. Be þam men þe bið husl forboden. ⁊ under ðam forðfæreð.
14. Be þam þe for mislicum his sýnna bote gecýþan wýle mid sulre andswýrdnýsse.
15. Be Iacobes ærend gewrite þæs halgan apostoles. on ðam segð hu man sceal for þone seocan man gebiddan ⁊ hine mid Ele smýrigean.

Liber II.

Pag. 390. 1. Be þam men þe willes man ofslihð.
2. Be ðam wif men þe hig forligþ. ⁊ ðonne for ege hire bearn fordeað.
3. Be þam men þe his þeowan ofslihð. for ðisðe. butan his hundredes gewitnýsse.
4. Be ðam gif wif sliþ hire wif man for andan.
5. Be þam men þe hine sýlfne ofslihþ for hwýlcere gýmeleaste. ⁊ be þam men þe for his gýltum bið gewitnod.
6. Be þam men þe ungedafenlice hæmð. þæt is wiþ nýtenum. oþþe hine mid geonglingum besmiteð. oððe wæpned man wið oþerne.
7. Be þam þe æwe brecað. oððe æwbrýce habbaþ.
8. Be þam men þe his æwe forlæt. ⁊ be þam wife þe hire wer forlæt. ⁊ oþerne gecýst.

9. Be

9. Be þam men þe hæfð his æƿe. ⁊ eac cyfese.
10. Be þā men þe hæfþ his rihte æƿe. ⁊ geƿæst on ælþeodigum ƿifmen.
11. Be þā men þe ƿifað on tƿam gesƿysterenum. oþþe ƿif nimð broþur æfter oþrum.
12. Be þa gif hƿilc ƿif man beo beƿeddod. nis hit na alyfed þæt hine ænig oþer man æt þā þingum bereafige.
13. Be þā m̄. þe ƿif oþþe mæden ofernimþ. mid unrihtum þingum.
14. Be þā men þe þone ƿif man fram his hlaforde aspaneð þe his ƿicnere bið for unrihtum hæmede.
15. Be þam gif mæden man beƿeddod bið. ⁊ hine oþer man þæs bereafige hire unƿilles.
16. Be þam gif gehadod mæden. to hæmed þinge geƿæst.
17. Be ungehadedan mædene. ðe to unrihtum hæmede geƿæst.
18. Be þam men. þe on his magan ƿifaþ.
19. Be þam hu sc̄s Gregorius spræcð. be unrihtum hæmede.
20. Be þam men þe gelomlice ƿif þing begæð.
21. Be þam hu gesin hiƿan hyra þeaƿas healdan scylon forgode.
22. Be þam men þe dyrnlice þing begæð. ⁊ be ðam þe alyfed nys idele hƿatunga to beganne.
23. Be þam mansƿara hu man þæt gebetan scyl.
24. Be stale. ⁊ be leasre geƿitnysse.
25. Be unþƿærnysse. ƿiþ his nehstan.
26. Be hat heortnysse.
27. Be þam men þe aþas sylþ. þæt he to sybbe fon nelle ƿið his nehstan.
28. Be þam þe alyfed nys. þæt ænig man his feoh to unrihtum gafole sylle.

Liber III.

P. 399. HER ONGYNNETH SE FORME CAPITUL.

1. Be gehadodra manna ƿifunge.
2. Be þam men þe gyrneþ sacerd hades.
3. Eft be Mæsse preostum.
4. Eft be Godes þeoƿum.
5. Be ðam hu se Sacerd hine healdan sceal. and se Diacon.
6. Be Bisceopum. and be oþrum godes þeoƿum.
7. Be þam gehadedum mannum þe hyra feoh lænaþ to hyre.
8. Be gehadodra manna ƿicnungum.
9. Be þam ðe gehadod man geþoft ƿædene nimþ ƿiþ ƿif man.
10. Eft be ðam ylcum.
11. Be Munecες mishealdsumnysse. and Mynecyne.
12. Be ƿif mannes þenunge on godes ƿeofode. ðe hyre to ne gebyreð.
13. Be þam þæt ælc Sacerd sceal cunnan his gerihto.
14. Be þam þe sc̄s Augustinus send to Rome. to sc̄e Gregorie and sc̄s Gregorius him ⁊sƿare sende.
15. Be þam þæt þam sacerde naht ne fremað þæt he rihtƿis beo. gif he þam unrihtƿisan dele hyre unrihtes styran.
16. Be Mæsse preosta drohtnunge.

Liber IIII.

P. 404. Hyt is þeah to ƿitanne hƿi þeos feorþe boc ƿæs uncapitulod. nu þa æƿran bec synt gecapitulod. þæt is forþon þe þeos feorþe boc ys genumen of þam þrim. gif hit man raþe findan ne mæg on ðam þrim. hit man fint on þære feorðan. ægþer ge be maran þingon. ge be læsson. openlicor. and hrædlicor.

Init. Gif hƿylc biscop man ofslea. þolige his hades. and fæste xii gear. þa vii on hlafe and on ƿætere. and þa v. ðry dagas on ƿucan. and ða oðre bruce his metes.

Fin. Gif he ðurh unnytte ceaste man ofslea fæste. x. gear.

XVII. p. 418. Be Mercenā lage.

Ceorles ƿergild is on mercena lage. cc. scill. Thegnes ƿergild is six sƿa micel. þæt biþ tƿelf hund scill. ðonne biþ cynges anfeald ƿergild. six þegena ƿere. be Mercena lage. þæt is xxx þusend sceatta. and þæt biþ ealles. cxx. punda. Sƿa mycel is ðæs ƿergildes on folces folcriht be Mercena lage. ⁊ for þa cynedome gebyreþ oþer sƿylc to bote on cynegyld. Se ƿere gebyrað magum. and seo cynebot ða leodum.

XVIII. Be Mercena lage.

Tƿelf hyndes mannes að. forstent. vi. ceorla að. for ðam gif man ðone tƿelf hynda man ƿrecan sceolde. he bið ful ƿrecen on vi. ceorlou ⁊ his ƿergyld byð. vi. ceorla ƿergyld.

XIX. Be gehadendra aþe. and be had bote.

Init. Mæsse-preostes aþ ⁊ ƿoruld þegenes is on engla lage geteald efen dyre.
Fin. ⁊ halidom ⁊ hadas for godes lufon ƿurðedom and godes hus -- eos - - - - - - - - ydedon.

N. 19. I. *Cod. Membr. in quarto min. partim recenti, partim vetuſta manu ſcriptus. Continet autem* Ælfrici Grammaticam *ſive* Excerpta ex Donato, *cujus parte priori, uſque ad capitulum de* caſu, *caſu quodam (ut ita dicam) infeliciter deperdita, illam eleganter ſuppleri juſſit Reverendiſſimus* Matthæus Parkerus, *cum hac Adnotatione*, Memorandum quod in hac Grammatica Saxonica, quæ de novo ſcribuntur, habent gloſſam interlinearem, ſic ſcriptam, ut in exemplari Libri grammatici Saxonici habetur. Quæ poſtea in veteri ſcripto, ſequuntur, illud exemplar de quo tranſcriptum eſt, *viz.* ut quæ in alio libro per gloſſam interlinearem inſeruntur, habent hanc gloſſam ſcriptam in medio & ſerie contextus.

Caput ultimum tractat de Triginta diviſionibus Grammaticæ artis, ad cujus calcem extant hæc verba SIG THEOS BOC THUS HER GEENDOD.

Sequuntur. On leden spræce menig ƿealde getel ac on englisc nys nan þæra geƿunelic buton ðrim anum. libra on leden. ys pund on englisc. fif penegas gemaciað anne scilling. ⁊ xxx. penega anne mancus.

II. INCIPIVNT NOMINA MVLTARVM RERVM ANGLICE. NOMINA.

Notula neoterici. Incipiunt gloſſæ multarum rerum Anglice expoſita à quodam ſapiente.
Dn̄s omnipotens þæt ys god ælmihtig. &c.
Expl. Creatura. gesceaft.
Nomina Avium. Avis uel uolatilis. fugel. &c.
Expl. Culex. stut. scnipes. gnætt.
Nomina Piſcium. Pisces. fisc. &c.
Expl. Concha. scyll.
Incipiunt nomina ferarum. Fera. ƿildeor. &c.
Expl. Tenea. moððe.
Nomina herbarum. Herba. ƿyrt. &c.
Expl. Scirpus. rixs.
Nomina Arborum. Arbor. treoƿ. &c.
Expl. Latex. burna oððe broc.
Domus. hus. &c. *Expl.* ƿe ne magon sƿa þeah ealle naman aƿritan ne furþon geþencan. deo gratias.

Ad vocem Sella. sadol. oððe setl: *hanc notulam appoſuit idem neotericus.* Hucuſque omnia ſupradicta habentur Britannice in libro de Sanctis Wallicis.

S. 1. *Codex membr. in folio grandiori, grandioribus quoque litteris ſcriptus, in quo continetur* Paſtorale S. Gregorii, *per Ælfredum Regem Saxonicè verſum.*

Incip. Præf. Ælfredi. ÆLFRED cyning hateþ gretan his ƿordum luflice and freondlice.

Poſt capitula 65 ſequitur Prologus qui ſic Incipit, Thus leofesta broðor. sƿiðe freondlice ⁊ sƿiþe freemsumlice ðu me taldest.

Init. Capitis Primi. FOR ðon ðe nan cræft nis to læranne. þæm þe hie ne ær geornlice ne leornede.
His autem verbis Explicit liber. Gif hƿa ðegna hƿelc ðyrel ne kylle drohte to þys burnan bete hie ne georne. ðy leas he forsceade scirost ƿætra oþþe him lefes drync forloren ƿeorþe.

Hic Codex (ſicut & alii) quamplurimis in locis, tam in margine, quam inter lineas Textus, gloſſatur manu, ut videtur, Normanno-Saxonica.

S. 2. *Cod. membr. & antiquus in fol.* à Leofrico *Epiſcopo Eccleſiæ Exonienſi dono datus. in quo continetur*

I. Bedæ Venerabilis Hiſtoria Eccleſiaſtica Gentis Anglorum *ab Ælfredo Rege Saxonicè Verſa: quo quidem Codice uſus eſt* Abrahamus Whelocus *in ſua hujuſce Operis Editione,* Cant. *impreſſa,* A. D. 1645. *Fronte libri habetur hæc notula, manu forſan ejuſdem* Wheloci: Verſio hæc multis in locis, ut pag. 185, 186. tantum differt à MS. bibl. publ. verſione, ut tantum non altera videri poſſet. ſed pag. 195. reliquis MS. fere convenit, &c.

Calce libri, eadem antiqua manu, extat hæc Poetica ſcriptoris ſive Librarii adnotatio. BIDDE eac ægƿylcne mann. brego rices ƿeard. þe þas boc ræde. ⁊ þa bredu befo. fira aldor. þæt gefyrþrige. ðone ƿritere. ƿynsum cræfte. ðe ðas boc aƿrat. bam handum tƿam. þæt he mote manega gytmundum synum geendigan. his aldre to ƿillan. and him þæs geunne. se ðe ah ealles geƿeald. rodera ƿaldend. þæt he unriht mote. oð his daga ende. drihten herigan. AMEN. geƿorþe þæt.

II. *Poſt hæc, manu recentiori, ſcriptus eſt hic* Sermo, *qui ſic*

Incip. MEN THE gehyrað nu hu drihten ƿæs sprecende on þas tid to his gesƿerum and hu he ƿitegede þæt æfter tƿam þingum eastron ƿæron þæt ƿæs se mannes Sunu geseald to ahonn̄.

Expl. þa þy þriddan dæge on dæge ⁊ - - d þ - - - - - - - ðe - - - - - alles þonne he ann arisen ne ƿæs ac sƿiþe monig halie lichoman arisene ƿæs - - - - - - - fontuntas hirusalem þam drihtene sie ƿuldor ⁊ ƿeorþmind. in ealra ƿorulda ƿorold - - - - abutan ende. AMEN. fiat.

III. *Fol. ult.* Hunc librum dat Leofricus epi̅ eccle̅ ſci̅ Petri Apli̅ in exonia ubi ſedes Epiſcopalis eſt ad utilitatem ſucceſſorum ſuorum ſi quis illum abſtulerit inde, ſubjaceat maledictioni. FIAT. FIAT. FIAT.

Thas boc gef leofric b̅. into sc̅e Petres mynstre on Exancestre þær se Biscеop-stol is. for his saƿle alysednysse and, gif hig hƿa ut ætbrede. God hine fordo on ðære e - - - - - - - - - - -

IIII. *Imo margine libri,* p. 2, *&c. extant* Preces *quædam* Latinè, *hoc titulo inſignitæ,* Bletsung to candelum. *cum aliis quibuſdam precibus ſparſim, per totum fere librum.*

V. Pag. 122, & 123. 1. *Margini adſcripta ſunt* Saxonica quædam de Nativitate Chriſti, *ex Menologio Saxonico forſan deſumpta.* &c. On þon forman dæig on geare þæt is on þone æresten Geohel-dæig. eall Cristen folc forþeaþ Cristes acennednesse. sc̅a Maria hine acende on þære nihte on anu̅ sceræfe beforan Bethlem þære ceastre. &c.

P. 124. 2. On ðone ilcan dæg Cristes acennednesse. Godes ciricean arƿorðiað sc̅a Anastasiam gehƿilc ðære haligan gesið ƿifes. seo ƿæs sƿiðe æþele for ƿorulde ⁊ micele betere for gode. &c.

P. 128. 3. On þone æfteran dæig. Godes cyricean arƿorðiað sc̅s Stefanes gemind þæs æresten Diacones. and ðæs ærestan Martires æfter Cristes ðroƿunge. &c.

P. 129. 4. On ðone III. dæig bið sc̅e Iohannes tid þæs Godspellres. se ƿæs Criste leaf ofer ealle oþer men. ðe he on middan-gearde gemette. &c.

P. 130. 5. On þon̄ feorþan dæig bið þara haligra Cildad þe Herodes acƿealde. for Criste on Bethlem þære ceastre. ealle þa cniht cild þe ƿæron tƿam gearu̅ geborene. oððe anre nihte æald cild, &c.

P. 131. 6. On þonne. VII. dæg þæs monþes. biþ sc̅e Siluestres tid ðæs halgan Papan þæs lichoma resteð on Rome-birig. &c.

VI. P. 202. *Binas preces Latinas excipit* Exorciſmus *quidam Saxonicè.*

VII. P. 216. *Inc.* Dicta Saturni & Salomonis, *quæ ſic incip.* Saturnus cƿæþ hƿæt ic iglanda eallra hæbbe boca on byrged ðurh gebregð stafas lar-cræftas on locen Libia and Greca. Sƿylce eac istoriam Indea rices me ða trealhtedas tala ƿisedon on ðam micelan bec - - - - - - - - - - - - M ces heardum. &c.

VIII. P. 216. Exorciſmus ad Pecudes inveniendos. Ne forstolen ne forholen. nan uht þæs ðe ic agehenaþe mihte herod urne drihten. Ic geþohte sc̅e Eade lenan. and ic geþohte Crist on rode ahangen. sƿa ic þence ðis feoh to findanne. næs to oþ-feorran ganne ⁊ to ƿitanne. næs to oþ-ƿyrceanne ⁊ to lufianne. næs to oð-lædanne. Garmund godes ðegend find þæt feoh. ⁊ fere þæt feoh. and hafa þæt feoh. ⁊ heald þæt feoh. and fere ha̅ þæt feoh. þæt he næfre næbbe landes. þæt he hit oð lædde ne foldan. þæt hit oð-ferie ne husa. þæt he hit oð hit healde. gyf hyt hƿa gedon. ægedige hit him næfre binnan þrym nihtum. cunne ic his mihta. his mægen. and his mihta. ⁊ his mundcræfta. seall he ƿeornige sƿa syen fudu ƿeorme. sƿa bredðel þeo sƿa þystel. se ðe þis feoh oðfergean þence. oððe ðis orf oð ehtian ðence. amen.

IX. Thys man sceal cƿeðan ðonne his Ceapa hƿilcne man forstelenne. Cyð ær he ænyg oþer ƿord cƿeðe. Bethlem hatte seo burh ðe Crist ongeboren ƿæs. seo is gemærsod ofer ealne middangeard. sƿa ðeos dæd ƿyrþe for mannum mære. per Cruce̅ Xpi̅. ⁊ gebide þe þonn̄ þriƿa East ⁊ cƿeð þriƿa. ✠ xpi ab oriente reducat. ⁊ in West and cƿeþ. crux xpi ab occidente reducat. ⁊ in Suþ. ⁊ cƿeð þriƿa. crux xpi̅ à meridie reducant. and in Norþ. ⁊ cƿeð. crux xpi̅ abſcondita ſunt & inventa eſt. Judeas Crist ahengon. gedidon him dæda þa ƿyrstan hælon. þæt hi forhelan ne mihton. sƿa næfre þeas dæd forholenne ƿyrþe. per cruce̅ xpi̅.

X. Exorciſmus *contra Pecora faſcinata.*

Gig feoh sy undernumen. gif hit sy hors sing þis on his fetera oððe on his bridel. gif hit si oþer feoh sing on þæt hofnec and ontend. III. candella drip ðriƿa þæt ƿeax. ne mæg hit nan man forhelan. Gif hit sy oþer orf þon̄ sing ðu hit on. IIII. healfa ðin. ⁊ sing ærest upƿihte hit. ⁊ Pear Pol. Patric. Pilip. Marie. Brigit. Felic. in nomine di̅. ⁊ chiric. qui querit invenit.

XI. *Sequuntur etiam ſermones Saxonici, Marginibus Cod. ordine ſcripti.*

Incip. Men þa leofestan. ic eoƿe bidde and eaþmodlice

lice lære þæt ge ƿepen ⁊ forsigen on ðisse mid miclan tide for eoƿrum synnum for ðonne beoð eoƿre tearas ⁊ eoƿre hreowsunga for naht geteald on þære toweardan worolde.

Expl. þæt ƿe gangen þæt engles scyde near ⁊ ðæs deofles scræflo fyr ⁊ lufian urne dryhten god swa hit us of geboden is þoñ gifð he us ece lif in his wuldres fægernesse a worulð abutan ende. AMEN.

XII. pag. 291. *Exorciſmus* ƿiþ ealra Feo(n)da grimnessum.

XIII. pag. 299. *Homilia* de B. V. Maria.

Incip. Her sagað ymbe ða halgan Marian usses Drihtnes modor. mid þy ðe Drihten Hælende Crist for ealre worulde alysnesse. on rode gefæstnod hangode. he geseah under þære rode standan. his modor ⁊ Iohannes ðane Godspellere. ðone he beforan his oðrum halgum lufode.

Expl. ða Apostolas ƿæran þurh drih̄ mægen up in þæt wolcn ahafen. ⁊ ðanon hi ƿæron anra gehƿylc hiora eft asetted in ða stowe ðær he ær lærde. ⁊ hi ƿæron secgende Drihtenes word. ⁊ onddettende Godes þa micelan mihte. se lyfað and ricsaþ on ealra worulda worold. abutan ende. AMEN.

XIIII. pag. 307. ✠ *Homilia*, Repleatur oſ meum laude ut poſſum cantare.

Incip. Men. þa leof̄ (leofestan) twa ceastra ƿæron from fruman worolde. oðre timbræð ure drih̄ crist. oþre timbreð dioful earmū ⁊ forworhtū saulū to wite ⁊ to forwyrðe. ⁊ ðas twa ceastra manna cynne from fruman middan geardes oð worulde ende timbreð and fylleð.

Expl. Bewarnige he him unriht gestreon. and unriht hæmed. ⁊ dierne geligero. eorre ⁊ æfeste. and ofer hyd. and mære aðas. ⁊ wiffocne. morðor and wyrgnisse. forðon he cweden is in þære ræding. þæt seo wirig cwedule tunge ne gestigeð heo næfre godes rice. ne mæg næfre nænig mon asecggan heofona rices gefean. ne ðære fægernisse godes mihta and his micelnisse ðurh gife usses dry̅s hælendes xp̄es. se lufað and rix̄. i ecs̄ butan ænigū ende. AMEN.

XV. *Homilia* de Aſcenſione D. N. Jeſu Chriſti.

Pag. 315. Hec eſt dieſ quam fecit dñſ, exultemuſ & letemur in ea.

Incip. Men þa leofestan Her sagað an ðissebocum ym ða miclan gerynd ðe to ðisse nihte weorð þæt ure drihten hælend crist on ðas niht se nu to niht wæs þæt he of deaðe aras to midre nihte.

Expl. ⁊ he arisesð ure drih̄ of ða dome and he fereð þon uppe to heofenum. and ða ealle mid hī ðe nu her in middan-gearde þæs rices girna. ⁊ æft̄ earniað and ure dry̅s bebodu healdaþ. and se drih̄ lifað and ricsaþ mid feder and mid suna ⁊ mid þā halgan gaste. a worulda a worulð a abutan ænegum ende. AMEN.

XVI. P. 346. { ƿiþ sarum eagum. / ƿiþ sarum earum. } *Precationes Latinæ, ſeu potius* Exorciſmi.

XVII. Exorciſmus.

P. 400. Ic me on þysse gyrde beluce. ⁊ on godes helde bebeode. ƿiþ þane sara stice ƿið þane sara slege ƿið þane grymma gryre ƿið ðane micela egsa þe bið eghwam lað ⁊ ƿiþ eal þæt lab þe into land fare syge gealdor ic begale sige gyrd ic me ƿege word sige ⁊ worc sige seme dege neme mer ne gemyrre neme maga ne geswence neme næfre minum feore forth ne geƿurþe. ac gehele me ælmihtigi and suna frofre gast ealles ƿuldre ƿyrðig drihten swa swa ic gehyrde heofna scyppende Abrahame and Isace and swilce mer Moyses ⁊ Iacob ⁊ Dauit ⁊ Iosep ⁊ Euan ⁊ Annan ⁊ Elizabet Saharie ⁊ ec Marie modur xp̄es ⁊ eac þæ gebroþru Petrus ⁊ Paulus and eac ðusend þira engla clipige ic me to are ƿið eallū feondum hi me ferion and friþion and mine fereneron eal me gehealdon men geƿealdon ƿarces stirende sime ƿuldres hyhte hand ofer heafod haligra rof sigeroffra sceote soðfæstra engla biddu ealle bliðu mode þæt me beo hand ofer heafod matheus helm marcus byrne leoht lifes rof lucas min sƿurd scearp and scil ecg scyld iohannes ƿulre geƿlitegod sera serafhin forþ ic gesare frund ic gemete eall engla blæd eadiges lare bidde ic nu sigere godes miltse god sið sæt goene smylte ⁊ lihte ƿind sere þum ƿindas gesran circinde ƿæter simbli gehalcþe ƿiþ eallū feondum freond ic gemete ƿið þæt ic on þis ælmihtigan on his frið ƿunian mote belocun ƿiþ þa laþan seme lyfes eht on engla bla blæd gestaþelod and inna halre hand hofna rices blæd þa hƿile þe ic on life ƿunian mote. Am.

XVIII. p. 522. Sermo de S. Michaele.

Incip. Men ða leofestan us is to ƿurðianne and to mærsianne seo gemind þæs halgan Heah engles Scē Michaeles. se ƿæs ƿundorlic ærendraca ðæs ælmihtigan Dryhtenes.

Expl. þoñ nu men ða leofestan biddan ƿe þoñ halgan Heah engel scs̄ Michael þæt ura saula sie anfenge. ⁊ hi gelæde on heofoncund rice to ðam Dryhtene. ðe lifað ⁊ rixað mid fæder and mid suna and mid þā halgan gaste. in ealra worlā world abutan ende. AMEN.

Pag. 563. *Elementa quinque priora Alphabeti* Runici.

S. 3. *Cod. membr. vetuſtioribus litteris Saxonicis, ſeculo poſt Chriſtum, ut videtur, octavo exaratus, in quo extant* Gloſſaria bina, *quorum prior hunc Titulum, ſive Rubricam, præ ſe fert.*

Interpretatio Nominum Ebraicorum et Grecorum.

Incip. Adonai. adoneuſ. dñſ.
Angeluſ. nuntiuſ.
Archangeluſ. ſummuſ nuntiuſ.
Adam. Omuſium. terrenuſ.
Abel. luctuſ miſerabiliſ.
Amorreum. Amarum.

Expl. Zabulon. habitaculum fontiſ.
Zebedeuſ. dotatuſ.
Zacharia. memor dñi.
Zacheuſ. Juſtificatuſ.
Zezania. lolium.
Zezabel. fluenſ ſanguinem.

II. *Gloſſarium alterum, quod his verbis*

Incip.	Abminiculum	Adiutorium.
	Abelena.	Haesel hnutu.
	Abiecit.	Proiecit.
	Abſcla.	Abieſ. etspe.
	Ab ineunte Ætate.	Infantia.
	Abimelech.	Patriſ mei Regnum.
	Abegelata.	Inuiolata.
Expl.	Zodiacuſ	Animalis.
	Zodiacuſ. xii. ſigna.	Continens.
	Zabannaſ.	Ancas.
	Zyphei.	Florenteſ.
	Zizania.	Laser.
	Zodiacum.	Sideralem.
	Zitiſ.	Inquire.

In hoc Gloſſario plurimæ voces Latinæ Saxonicè explicantur, ut ex hoc ſpecimine liquebit

Abelena.	Haesel hnutu.
Absinthium.	Wermod.

Abortus.	Misbyrd.
Abſoluta. libera abunde.	Genætlice.
Abiget.	Wereth.
Ab Euro.	Eaſtan Sudan.
Ad Euro-nothum.	Eaſt Suth.
Abditiſ.	Gehyddum.
Ab Affrico.	Suðan Weſtan.
A Borea.	Eaſtan Norþan.

Hæc antiquiſſima Gloſſaria, quæ quondam ſupellex fuerunt Bibliothecæ Abbatiæ S. Auguſtini *juxta muros Cantuariæ*, excipit

Fragmentum Latinum, litteris Hibernicis ſcriptum, ad rem Grammaticam *pertinens.*

S. 4. *Cod. MS. in fol. min. paulo ante Conquiſitionem Angliæ, ex vetuſtiori codice, ut videtur, deſcriptus, in quo continentur,*

I. Evangelia quatuor Saxonicè, *de quibus ſic dicit Cl. Mareſchallus:* Hunc Cod. & Oxonienſem, rarius reperi ab invicem diſſentientes; ſuperioremque eos Vetuſtatem ſpirare exiſtimo.

Ad calcem Evangelii ſecundum D. Matthæum, *habentur hæc*: Finit Amen. Sit ſic hoc hic interim. Ego Ælfricuſ ſcripſi hunc librum in Monaſterio Baðponio. & dedi Brihtwoldo Prepoſito. Qui ſcripſit uiuat in pace. in hoc mundo & in futuro ſeclo. & qui legit legator in eternum.

II. *In fronte Codicis, occurrunt ea quæ ſequuntur, Saxonicè.*

1. *Teſtificatio Ingenuitatis* Ælfwigi *Cognomento* Rufi, *qui ſeipſum emerat unâ librâ, ab Ælfſigo Abbate.*
2. *Teſtificatio libertatis* Sægiſæ *cum prole ſua, quam ab Ælfſigo Abbate emerat Edricus æt Forda pater ejus.*
3. *Teſtificatio Manumiſſionis Ælfrici Scot, & Ægelrici Cognom.* Scot, *pro Ælfſigi Abbatis anima.*
4. *Teſtificatio Manumiſſionis Sydeflædæ, quam* ᚠ *ſolidis & — denariis emerat à Joanne Epiſcopo Sewinus æt Lincumbe Leofwii filius.*
5. *Teſtificatio Manumiſſionis* Gunnildæ *Thurkilli filiæ, quam Johannes emerat dimidia libra.*
6. *Teſtificatio Manumiſſionis Sæwii Cognom.* Hagg. *de Widecume, qui ſeipſum lucratus eſt* [ȝebon] *ab Ælfſigo Abbate.*
7. *Teſtificatio Manumiſſionis* Lifgithæ æt Forda *cum binis filiis ejus, per Joannem Epiſcopum.*
8. *Teſtificatio Pactionis ſive Conventionis inter Priorem & Fratres Bathonienſes ex una parte, & Sæwium cum Theodgyfa uxore ſua ex altera.*
9. *Teſtificatio Manumiſſionis* Sæthrythæ, *quam* 3. *Mancſis emerat à Sæwoldo Abbate, Ægylmærus.*
10. *Teſtificatio Manumiſſionis* Ælfgythæ, *quam dim. libra emerat Wulwinus cognom. Hareberd ab Ælwigo Abbate.*
11. *Teſtificatio Manumiſſionis* Wynrici *quem una Tra* [ype] *Auri emerat Ægylſigus ab Ælfwigo Abbate,*

III. *Evangelium ſec. D. Marcum excipit* Scriptum de cœlo delapſum, *ſeu potius* Homilia de diei Dominicæ Obſervatione, *quæ ſic*

Incip. M̄ ða leoſ̄. Her onȝinð þæt halȝe Ȝeƿrit ðe com ſram Heoſenan into Hieruſalem. Soþlice hit ȝeſeol beſoran þæt Gaton Effrem. and þær hit ƿæſ ſunden þurh aneſ Preoſta handa þæſ nama ƿæſ Achor.

Expl. Forþi ſe ðe unden-ſehð rihtƿiſne on ðæſ rihtƿiſan naman. he undenſehð þæſ rihtƿiſan mede. and ſe þe undenſehð Witiȝan on þæſ Witiȝan naman. he undenſehð þæſ Witiȝan mede. Amen.

IIII. *Ad Calcem Evangelii ſecundum D. Lucam habentur*, 1. Nomina Pontificum ſediſ Apoſtolicæ. 2. Archiepiſcoporum Dorobernenſiſ ciuitatiſ. 3. Archiep. Eboracenſium. 4. Epiſcoporum Occidentalium Saxonū. 5. Epiſc. Scireburnenſiſ Ecclæ. 6. Epiſc. ad Ripum. 7. Epiſc. Hagaſtaldenſiſ Eccleſiæ. 8. Ad Caſa Candida 9. Epiſc. Uellenſiſ Eccleſiæ. 10. Epiſc. Huicciorum. 11. Epiſc. Londoniæ. 12. Epiſc. Lindiſfarnorum. 13. Epiſc. Roffenſium. 14. Epiſcoporum Merciorum.

Ad Calcem Evangelii ſec. D. Joannem habentur bina Inſtrumenta Latinè ſcripta, quæ, utpote recentiora, lubens prætermitto.

S. 5. *Codex membr. in fol. min. ante Conquiſitionem Angliæ ſcriptus, in quo continetur uberrima collectio Homiliarum Saxonicarum, ut infra videre eſt.*

I. Pag. 1. DE INITIO CREATVRÆ.

Incip. An Angin ealra þinga þæt iſ God ælmihtig. *Vide ſupra, pag.* 1.

II. P. 17. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Criſt ſyððanne to þiſum liſe com. *Vide ſupra, pag.* 2.

III. P. 30. DE CATHOLICA FIDE.

Incip. Ælc Criſten man ſceal æfter rihte cunnan. æȝðer ȝe hiſ Pater nr. ȝe hiſ Creban. *Vide ſupra, pag.* 2.

IIII. Pag. 44. BE THAM DRIHTENLICAN SVNNAN DÆG. FOLCES LAR.

Incip. Men ða leofeſtan. her onȝinð þæt ærend ȝeƿrite uſeſ Drihtneſ middan ȝearðeſ Hælendeſ. be ðam ƿoredode ealra yſela. ⁊ be ðam embegange ealra goda. þæt aƿrat Drihtneſ Enȝel mid hiſ ſylfeſ ſingrum. ⁊ hit ſealde Petre þam Biſceope. on ðære Antiochian Cirican. bededende and halſiȝende.

Expl. Gyf ȝe þonne þyſum ȝelyfan ƿillað þe ðiſ ȝeƿrit uſ ſeȝð and bodað. þonne ſylð uſ God ece liſ mid hiſ Englum. in populda populd abuton ende a on ecnyſſe. Amen.

V. Pag. 52. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Men þa leofeſtan. uton hlyſtan þære godcundan lare. ƿor þon þe ƿe behoſiað þæt him lareoƿaſ ſecȝan. þa godſpellican lare. þe hi on bocum leornodon. þæt menn ƿorn ytennyſſe miſſaran ne ſceolon.

Incip. ⁊ ſyllað heora ƿambe ſpacodlice ær timan. Uton ƿe ȝeearnian þæt ece liſ mid gode. ðurh geſƿicenneſ yſeleſ. ⁊ ðurh ſremminȝe godeſ. Thæſ uſ ȝetiþiȝe ſe ælmihtiȝa ƿealdend. Se ðe ea rixað on ecnyſſa. Amen.

VI. Pag. 66. DE ORATIONE MOYSI IN MEDIO XL. VEL QVANDO VOLVERIS.

Incip. Æfter þam þe Moyſeſ ſe mære heretoga of Egipta lande. *Vide ſupra, pag.* 32.

VII. Pag. 79. ITEM SERMO DE LEGE DEI IN MEDIA XL.

Incip. Men þa leofeſtan. ƿe rædaþ nu æt godeſ þenunȝum ymbe ȝeſetnyſſe þære ealdan æ. Nu ƿille ƿe eoƿ ſume ȝeſutelunge be ðære ȝecyðnyſſe ſceortlice ſecȝan. þæt ȝe eallunga þæſ andȝyteſ or hlyde ne ſyn.

Expl. Ele ſceolde eac mid godeſ lacū beon ȝeofrod. ƿor ðære ȝetacnunȝe. þæt ƿe ſceolon mid glædnyſſe don ſƿa hƿæt ſƿa ƿe gode ȝedoð. ƿorðan ðe he luſað þone glædan ſyllend.

VIII. Pag.

VIII. P. 97. ITEM SECVNDVS SERMO DE IOSVE ET DE PVGNIS EIVS.

Incip. Moyses ⁊ aaron and ða yldestan ealdras israhela þeode geendodon heora lif on þære langsuman fare swa ðeah buton legere. ⁊ god gesette iosue þam folce to heretogan. þæt he hi to ðā behatenum eðele lædan sceolde. and he him behet þæt he wolde on eallum þingum his gefylsta beon swa swa. he wæs Moyses.

Expl. ⁊ beon his folces foreþingeras a syþþan hi eac. ⁊ mid weorcum gedyrsian. and habban him þæt edlean on þam ecan life. hwa mæg æfre on life ealle gereccan. godes mærlican mihta. þe he mannum cydde fram adames angynne oð ðysne andweardan dæg. Si him wuldor an lofa (on ecnysse.) AMEN.

VIIII. Pag. 109. DOMINICA SECVNDA POST EPIPHANIĀ DN̄I.

Nuptiæ factæ ſunt in chana galileæ, & erat mater ihū ibi. & reliq.

Init. Iohanne se godspellere cwæþ on þære godspellican race. *Vide ſupra, pag.* 24.

X. P. 125. DOMINICA III. POST EPIPHANIĀ DN̄I

Cum deſcendiſſet Ihus̄ de monte. ſecutæ ſunt eum turbæ multæ. et reliqua.

Incip. Matheus ſe eadiga Godspellere awrat on þisre Godspellican rædinge. *Vide ſupra, pag.* 10.

XI. P. 139. INTERROGATIONES SIGEUULFI PRESBITERI *ſuper Librum Geneſeos, cum Albini ſive* Alcuini *Reſponſionibus, cujus epiſtola Latina, neoterica manu ſcripta, huic Tractatui præmiſſa eſt.*

Incip. Sum geþungen Lareow wæs on Engla-lande Alnus gehaten.

Expl. ðam is a wurðmynt mid ðam halgan-gaste on ealra worulda woruld. we cweðað. AMEN.

Vide ſupra, pag. 42. *Notandum eſt, hoc opuſculum ad alium aliquem Cod. quondam pertinuiſſe, ea quoque quæ ſequuntur, aliena manu ſcribuntur.*

XII. Pag. 161. DOMINICA IN SEPTVAGESIMA.

Simile eſt regnum cœlorum homini patrifamilias. qui exiit primo mane.

Incip. Se Hælend cwæð þæt heofona-rice wære gelic sumum Hiredes ealdre. *Vide ſupra, pag.* 9.

XIII. Pag. 171. *Deſideratur Rubrica* DE ALLELVIA, *in aliis quoque Codd. hæc Homilia ſuperioris videtur pars altera.*

Incip. We willað eow secgan be ðyssere andweardan tid. *Vide ſupra, pag.* 12.

XIIII. P. 174. DOM̄C IN SEXAGESIMA.

Incip. (M̄. we willað hwilcum feawum wordum eow trahtnian embe þæt Godspel. þæt man eow nu beforan rædde.) Cum turba plurima conuenirent ad Ihm̄. et de ciuitatibus properabant ad eum. ON SVMERE TIDE þa þa micel mænio samod comon. *Vide ſupra, pag.* 12.

XV. Pag. 184. DOM̄C IN QVINQVAGESIMA.

Aſſumpſit Ihs̄ duodecim diſcipuloſ ſuoſ.

Incip. Her is gerædd on þysum Godspelle þe we nu gehyrdon of þæs Diacones muðe. *V. ſupra, p.* 12.

XVI. Pag. 194. ALIA NARRATIO. DOCTRINA POPVLI.

Incip. We willað eow areccan gyt ane lytle tihtinge embe ure gemænan sawle þearfe. ⁊ eow is micel ðearf þæt ge hyt mid micelre gymene understandon. þæt we eow secgan willað. We hyt nagon to forswugienne þæt we folce heora þearfe ne secgan. understande se þe wille.

Expl. Eft us is to smeagenne. hu se ælmihtiga Crist his eadmodnysse cydde. þa þa he to cwale sealde hine sylfne for us. and swa ure synna ætbræd. Hu mæg nu manna eadmodnyss beon micel geþuht togeanes his eadmodnysse þe ælmihtig God is. Si him à wuldor on ecnysse. AMEN.

XVII. Pag. 206. DOMINICA PRIMA IN QVADRAGESIMA.

Ductuſ eſt Ihs̄ in deſerto ab ſpū. et reliq.

Incip. Ic wolde eow trahtnian ðis Godspell þe man eow nu beforan rædde. *Vide ſupra, pag.* 31.

XVIII. P. 218. ITEM ALIA DOCTRINA POPVLI.

Incip. Men þa leofestan us eallum is cuð. þæt þes gearlica ymbryne us gebringð efne nu þa clænan tid. lenctenlices fæstenes. On þā we sceolan ure gymeleaste. ⁊ forgægednyssa urum gastlicum scrifte geandettan.

Expl. And ða rihtwisan gecyrrað fram þam dome. into ðam ecan life mid Criste. ⁊ his gecorenum Englum. Mid þam hi libbað ⁊ rixiaþ on lichaman ⁊ on sawle. on ealra worulda woruld am̄.

XIX. Pag. 226. Vs is ðon swyðe micel neadþearf men þa leofestan. þæt we a dæges ⁊ nihtes sin swiþe þancwulle. þam ælmihtigan Drihtne. ealra his are and mihte. þæt he dæghwamlice us cyþeþ. Uton geðencan hwilce eadignysse ða forleosað. þe forgymeleasiað and forlicgað Godes bebodu. and us gedafenað þæt we geearnion þa beorhtestan stowe. ⁊ þa wlitegestan eadignysse mid Englum. ⁊ mid Heah-englum. ⁊ mid eallum his halgum on heofona rices dreame. ðær is þæt singale and þæt ece lif. þær is ealra Cyninga Cyning. ⁊ ealra wealdenda wealdend. and scippend ealra gesceafta. þær is sib buton sace. and þær is leoht buton þeostrū. ⁊ dreā buton ende. ⁊ þær is þære ecan eadignysse fruma. ⁊ ealra halgra wlite ⁊ wynsumnys. and geogoð buton ylde on gesta þeledū wuldre. on þam hehstan þrymme. on friðe and on frofre. on þære hehstan hælo. and on þā selestan setle. ⁊ on þam beorhtestan blæde. and on ðam mæstan mægene mid urum Drihtne Hælendū Criste. se leofað and rixaþ. a buton æghwilcū ende. amen.

XX. Pag. 227. FR̄. VI. IN PRIMA EBDOMADA QVADRAGESIMAE.

Erat dieſ feſtuſ.

Incip. Se Godspellere Iohannes þe wæs Godes dyrling. Cristes modrian sunu. sæde on þære Cristes-bec ðaða he her on life wæs lichamlice wunigende. ða wold he faran on sumne symbel dæg soðlice to Hierusalem.

Expl. Se gehæleda man þa syððan he þone Hælend gespræc. cydde þā Iudeiscū. þæt Crist hine gehælde. and hine gemærsode his mihte heriende. ðam si wuldor on ecnysse mid his ælmihtigan fæder. and þam halgan gaste. on anre godcundnysse. AMEN.

XXI. P. 237. DOM̄C SECVNDA IN QVADRAGESIMA.

Egreſſuſ Ihs̄ ſeceſſit in partes tiri et ſidonis. et reliq.

Incip. Drihten Hælend ðreade mid wordum þæra Iudeiscra þrynnysse. ⁊ geleafleteste. ⁊ hi mid horse his lare forsawon. ða ferde he þanon to ðære burh scire þe is gehaten Tirus. and to þære oðre þe is gehaten Sidon.

Expl. Cristenra manna geleafan hæfð se ælmihtiga God mid manegum tacnum gewurþod. ðurh his halgan. ærest on heora life. ⁊ syþþan æt heora halgum byrgenum. þam si wuldor and wurmynt. a on ecnysse am̄.

XXII. P. 243. ITEM ALIA DOCTRINA POPULI.

Incip. Men ða leofestan. ic cyðe eow. þæt ðreo ðing synd ærest on foresweardum. *V. ſupra, p. 12.*

XXVIII. Pag. 252. F̄R. VI. IN SECUNDA EBM̄ QUADRAGESIMÆ.

Homo erat pater familias qui plantauit. & reliq.

Incip. Ure drih̄ sæde oft swiðe digle bigspell. ða on sumne sæl sæde he þis bigspel his leorningcnihtum. and þam geleaffullum Iudeiscum. Sum hiredes ealdor wæs. þe het settan wineard. and hine behegode.

Expl. Uton smeagan nu georne. þæt we sume wæstmas godra weorca gode agyfan. ⁊ mid urum geleafan hine æfre wurþian. þæt we mid þam hælende habban þæt ece lif. swa swa he behet. þam ðe hyne lufiað. þam si wuldor and lof on ecere worulde. amen.

DOMC̄. III. IN XL.

Erat ihs̄ eicienſ demonia

Homiliam ipſam in Cod. non licuit invenire.

XXIV. P. 257. FERIA. VI. IN TERTIA EBDOMADA. XL.

Uenit ihs̄ in ciuitatem ſamarie qui dicitur ſichar. & reliq.

Incip. Se Godspellere Iohannes sæde on þysum godspelle. þæt Crist ure Hælend þa þa he her on life wæs come. on sumne sæl to Samarian byrig. to ðæs heah fæderes wurþige. þe wæs gehaten Iacob. þone wurðig he forgeaf. Iosepe his suna and þær wæsse wæter pytt þe þær worhte Iacob.

Expl. We ne gelyfað nu þurh þine gecyðnysse we sylf gehyrdon. ⁊ to soðan witon þæt þes ys Hælend soðlice middan-eardes. on þone we eac gelyfað se þe alysde us. Si him wuldor ⁊ lof a to worulde. amen.

XXV. Pag. 267. DOMC̄. III. IN QUADRAGESIMA.

* Abiit ihs̄ trans̄ mare galileæ. & reliqua.

Incip. Se Hælend ferde ofer ðære Galileiscan sæ. ðe ys gehaten Tiberiadis. *Vide ſupra, pag. 32.*

XXVI. Pag. 274. F̄R. III. IN IIII. EBDOMADA XL.

Erat quidam languenſ Lazaruſ. & reliq.

Incip. On þam halgan godspelle ðe ge gehyrdon nu rædan. us segð be Lazare þe seoc læg. ða he wæs on Bethania-wic wuniende.

Expl. ne eow geswencan na swiþor mid þam. þe læs þe eower sum ceorige on mode. ac uton biddan ealle. urne Drihten Crist. þæt ure sawla fram synnum arera. and us þæt ece lif on ende forgyfe. þam si wuldor ⁊ lof a to worulde amen.

XXVII. P. 285. DOMINICA. V. IN QUADRAGESIMA.

Dicebat ihs̄ turbiſ iudeorum & principibuſ ſacerdotum. quiſ ex uobiſ arguet me de peccato. & reliq.

Incip. Theos tid fram þysam andweardan dæge. oþþe halgan Easter-tid. is gecweden Cristes þrowung tid. ⁊ ealle Godes þeowas on ðære halgan gelaþunge mid ciriclicum ðenungum wurþiað. ⁊ on gemynde healdað his þrowunge. þurh þa we ealle alysede wurdon.

Expl. Thære halgan Rode-tacen is ure bletsung. and to ðære rode we us gebiddað. na swa þeah to ðam treowe. ac to ðam ælmihtigan Drihtne. ðe on þære halgan rode for us hangode. Si him lof ⁊ wuldor hys ormætan eadmodnysse. on ealra worulda worulde. amen.

XXVIII. P. 298. FERIA. VI. IN QUINTA EBDOMADA. XL.

Collegerunt ergo. & reliqua.

Incip. Thæt halige godspell þe ge gehyrdon nu rædan. segð þæt þa Biscop-ealdras ⁊ ða Sunderhalgan of Iudeiscre þeode emb urne Drih̄ rædon on heora geþeahte him betwynan ⁊ cwædon.

Expl. Se mildheorta Hælend þe swa micel worhte for us synfullum. sylle us forgyfenysse and his mildheortnysse. and mid him wununge on þære ecan worulde. Si him wuldor a on ealra worulda worulde. amen.

XXIX. P. 305. DOMINICA IN RAMIS PALMARUM.

PASSIO DN̄I NR̄I IH̄V XP̄I SCD̄M IOHANNĒ.

Incip. Drihtnes ðrowunge we willað gedafenlice eow secgan on Engliscum gereorde.

XXX. Pag. 322. DOMINICA IN RAMIS PALMARUM.

Paſſio dn̄i nr̄i ihū xp̄i ſcdm̄ matheum.

Incip. Men þa leofestan ðis is ures drihtnes ðrowung hælendes cristes æfter matheus gesetnysse. *Vide ſupra, pag. 13.*

XXXI. Pag. 333. DE CÆNA DOMINI. IN. V. F̄R.

Incip. Her spryce be þære arwurðnysse þisses halgan dæges. and be ðære unasecgendlican mildheortnysse ures Drihtnes Hælendes Cristes. hu arfæstlice he on ðysum dæge mancynne eadmodnysse bysne onstealde.

Expl. Mid urum Drihtne Hælende Criste. se ðe eall ðas þing for mancynnes lufan ⁊ hælu mildheortlice adreah. and gemetfæst aræfnade. God us gefultumige þæt we to him becuman moton. se ðe leofað and rixað a on ecnysse God. AMEN.

XXXII. Pag. 347. DE PARASCEVE.

Incip. Hwæt se ælmihtiga Drihten wæs symble swiðe gemyndig his ðæra unasecgendlican mildheortnysse. *Vide ſupra, pag. 13.*

XXXIII. P. 365. IN SABBATO SANCTO.

Incip. Men þa leofestan. we magon hwilcum hwega wordum secgan be þære arwurðnysse þisse halgan tide. *Vide ſupra, pag. 13.*

XXXIV. Pag. 382. IN DIE SC̄O PASCHE.

Incip. Men ða leofestan. Her segð on ðisum bocum hwæt hwega be ðysum halgan Easter-dæge. we ðe nu to dæg wurðiað and mærsiað. swa gecweden is on ðisum . . . . . . *hic folium videtur abſciſſum.*

Expl. ac ealle he wile gelædan ⁊ gelaþian on þæs ecan lifes gefean. ðæra þe her willað rihtlice ⁊ clænlice

lice æfter boca bebodum libban. ðær he nu mid ðam clænum ⁊ ðam rihtwisum leofað and ricaþ mid Fæder ⁊ mid Suna on annysse Halíges Gastes. a on ecnysse buton ælcum ende. AMEN.

XXXV. Pag. 391. DOMINICA PRIMA POST PASCHA.

Cum eſſet ſero die illo una Sabbatorum. & foreſ eſſent clauſæ. & reliq.

Incip. Æfter ðæs Hælendes ærista wæron his Discipuli belocene on anum huse. *V. ſupra, p.* 14.

XXXVI. Pag. 398. DOMINICA PRIMA POST OCTABAS PASCHAE.

Ego ſum paſtor bonuſ. et reliq.

Incip. This Godspel þe nu gerædd wæs. cyþ þæt se Hælend cwæð be him sylfum. *V. ſupra, pag.* 14.

XXXVII. Pag. 403. FERIA. II. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Men þa leofestan. us is gedafenaþ ærest þæt we gemunen ⁊ gereccan be Gode ælmihtigū. ðe geworhte heofonas and eorðan. ⁊ ealle gesceafta. on ðone we sceolon gelyfan. þrynlicne on hadum and anlicne on spede.

Expl. ðær is ece med. and þer is lif buton deaþe. ⁊ iugoð butan ylde. and leoht butan þystrum. ⁊ gefea boton unrotnæsse. ⁊ sibb buton unþwærnysse ⁊ orsorhnyss butan deaðes ege to libbanne. ⁊ ðær is ece gesælignes mid fæder and mid ðam suna. and mid þam halgan gaste abuton ende. AMEN.

XXXVIII. Pag. 412. IN TERTIA FERIA. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Mine gebroþra ða leofestan. þis syndon halige dagas. ⁊ halwendlice. and urum saulum læcedomlice. ⁊ us gedafenað þæt we hi wel begangan mid fæstenum. ⁊ mid ælmesdedum. ⁊ mid halgum gebedum. and mid reliquia socnum.

Expl. ⁊ ðær is leoht buton þystrum. ⁊ þær is wlite butan awendednysse. ⁊ þær is ece blis ⁊ ece gefea. mid þam ecan fæder. ⁊ mid ðam efenecan suna. ⁊ mid his þam efenecan halgan gaste on ealra worulda woruld a buton ende. amen.

XXXIX. P. 422. IN QVARTA FERIA IN LETANIA MAIORE.

Incip. Men þa leofestan cwæþ se halga lareow. hwæt we gemunan magon. þæt we oft gehyrdon seggan. þæt wise men ðurh halíges Gastes gyfe. gesetton us þas halgan Gang-dagas þry to fæstene. ⁊ on to gangenne. ure sawle to þearfe.

Expl. ⁊ ure fremfrigend for his mæran mihte mildheortnysse. ⁊ þæt he us gelæde. þær we on þam ecan gefean moton mid him. ⁊ mid eallum halegum rixian on wuldre ⁊ on wurðmynte. he is Drihť sylfa. se ðe leofað ⁊ rixað mid suna. ⁊ mid ðam halgan gaste a buton ende. amen.

XL. P. 431. IN DIE ASCENSIONIS DOMINI.

Incip. Men ða leofestan us is micclum to wuldrienne and to geblissigenne on ðysum dæge. for ures Drihtnes ælmihtiges Godes ðam mæran ⁊ þā wundorlican upstige. fram eorþan to heofonum.

Expl. Uton we hine þoñ biddan for his þære halgan uppastigennysse. on ða ecan dreamas. þæt he us gehealde him to willan her on worulde. and he us forgyfe ece lif æfter þysū life. Si him lof and wuldor a to widan feore ealra his goda. ⁊ his gyfena þe he us forgyfð. se þe leofað ⁊ rixað on worulda woruld a on ecnysse. AMEN.

XLI. P. 441. IN DIE PENTECOSTEN.

Incip. Fram ðam halgan Eastorlican dæge. synd getealde fiftig daga to þysum dæge. *V. ſup. p.* 3.

XLII. Pag. 454. DOMINICA SECVNDA POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat diveſ & induebatur purpura. & reliqua.

Incip. Se wealdenda Drihten sæde þis bigspel his gingrū þus cweðende. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLIII. Pag. 462. DOMC. III. P. PENTECOSTEN.

Homo quidam fecit cœnam magnam & vocavit multoſ & reliqua.

Incip. Se hælend sæde þis bigspel his leorningcnihtum and cweð. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLIV. Pag. 468. ALIA NARRATIO DE EVVANGELII TEXTV.

Incip. Mine gebroþra. we willað eow gereccan sume cristes wundra. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLV. Pag. 472. DOMINICA. IIII. POST PENTECOSTEN.

Erant adpropinquanteſ ad Ihm̄. & reliq.

Incip. Thæt halige godspel us segð. þæt Gereſan and synfulle men genealæhton þam Hælende. *Vide ſupra, pag.* 4.

XLVI. Pag. 483. DOMINICA. VIII. POST PENTECOSTEN.

Cum multa turba eſſet cum Ihū nec haberent quod manducarent, & reliqua.

Incip. Marcus se Godspellere cwæð on þysum ægþerlicum Godspelle. *Vide ſupra, pag.* 5.

XLVII. Pag. 489. DOMINICA. IX. POST PENTECOSTEN.

Adtendite à falſis prophetis. qui veniunt ad voſ in veſtimentiſ ovium. & reliqua.

Incip. Drihten cwæð to his leorning-cnihtum. behealdað eow wiþ leasum witegum. *Vid. ſupra, p.* 5.

XLVIII. Pag. 496. DOMINICA XI. POST PENTECOSTEN.

Cum adpropinquaret Ihs̄ Hieruſalem. & reliq.

Incip. On sumere tide wæs se Hælend farende to Hierusalem. Tha ða he genealæhte þære ceastere. *Vide ſupra, pag.* 5.

XLIX. Pag. 508. DOMINICA. XII. POST PENTECOSTEN.

Dixit Ihs̄ ad quoſdam qui in ſe confidebant tamquam juſti. & aſpernabantur cæteros, parabolam iſtam & reliqua.

Incip. Drihten sæde þis bigspel be sumum mannū ðe on him sylfum truwodon þæt hi rihtwise wæron. *Vide ſupra, pag.* 5.

L. P. 516. DOMINICA XVI. POST PENTECOSTEN.

Nemo poteſt duobuſ dominiſ ſervire.

Incip. Drihten cwæð on sumne timan to his leorning cnihtum. Ne mæg nan man twam hlafordum samod ðeowian. *Vide ſupra, pag.* 6.

LI. Pag. 521.

LI. Pag. 521. DOMINICA. XVII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihs in civitatem quæ vocatur nain. & reliq.

Incip. Une drihten ferde to sumere byrig. seo is haten Naim. *Vide ſupra, pag. 6.*

LII. Pag. 530. DOMINICA. XXI. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Ihs cum diſcipulis ſuis in parabolis dicens. & reliq.

Incip. Drihten wæs sprecende on sumere tide to his Apostolum. mid bigspellum þus cweðende. *Vide ſupra, pag. 6.*

LIII. Pag. 545. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Nu bidde we eow for Godes lufon. and eac myngiað. þæt ge don swa ðæt ge eowre synna forðan Hell hafað seofon witu. þæt forme wite is ece Hungor. oðer is ece Thurst. ðridde is ece Cyle. feorðe Fyres hætu. fifte is ece Wyrma slite. syxte is ece Fulnys. seofoðe is ece Þrosm and Smic.

Expl. and mid fullum mægene to urum Drihtne gecyrran. and þæt we moton on ðyssum earman life us þæt heofonlice rice geearnian. mid þam heofonlican Cyninge. se ðe leofað. and rixaþ abuton ende. AMEN.

LIV. Pag. 547. DOMINICA PRIMA IN ADVENTV DNI.

Incip. Thysses dæges ðenung. and ðyssere tide mærð. sprycð ymbe Godes tocyme. *V. ſup. p. 8.*

LV. Pag. 553. DOMINICA. II. IN ADVENTV DNI.

Erunt ſigna in Sole & Luna & Stellis. & reliqua.

Incip. Se godspellere Lucas awrat on ðyssum dægþerlicum Godspelle þæt ure Drihten. *V. ſup. p. 8.*

LVI. P. 563. IN DIE DEPOSITIONIS BEATI AVGVSTINI ANGLORVM DOCTORIS.

Incip. Men ða leofestan we willað sume gereccednysse cyþan embe þysses þurh halgan symbel dæges mærsunge and wurþunge ðe nu andweard ys.

Cod. truncato, deſideratur tota pene Homilia.

S. 6. *Cod. Membran. & antiquus in fol. min. duabus conſtans partibus, quarum priore continetur* Collectio Homiliarum Saxonicarum, *quæ hoc ordine ſequuntur.*

I. Pag. 1. DE INITIO CREATVRÆ.

Incip. An angin ealra þinga þæt is god ælmihtig. *Vide ſupra, pag. 1.*

II. Pag. 16. INCIPIT EXAMERON ANGLICE.

Incip. On sumum oðrum Spelle we sædon hwilon ær. hu se ælmihtiga God ealle þing gesceop binnan syx dagum. and seofan nihtum. *V. ſupra. p. 36.*

Ultima hujuſce Homiliæ de Hexamero *pagina recenti manu reſtituitur.*

Interrogationes Sigewlfi Presbyteri, *quæ in Indice Homiliarum huic Cod. præmiſſo memorantur, quærenti non occurrebant; forte, quia ex hoc Cod. avulſæ, in ſuperiori Volumine, una cum aliis Tractatibus, compingebantur.*

III. Pag. 31. DOMINICA. IIII. POST FESTVM PENTECOST.

Incip. Thæt halige Godspel us segð þæt geweran and sinfulle men genealæhton. *Vide ſupra, pag. 4.*

IV. Pag. 43. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððe he to þissum life come. and mann wearð geweaxen. *Vide ſupra, p. 2.*

V. Pag. 54. SERMO AD POPVLV. IN OCTAVIS PENTECOSTEN DICENDVS.

Incip. We willað eow secgan sume swutelunge nu be ðam halgum tidum. *Vide ſupra, pag. 30.*

VI. P. 73. DE OCTO VITIIS. ET DE DUODECIM ABVSIVIS GRADUS.

Incip. Omnia nimia nocent & Temperantia mater uirtutum dicitur. Thæt is on englisc. ealle oferdone ðinge derigaþ. and seo gemetegung is ealra mægna modor. *Vide ſupra, pag. 42.*

VII. Pag. 88. DE AVGURIIS.

Incip. Se apostol Paulus ealra þeoda lareow manode þa Cristenan þe he sylf ær to geleafan gebigde on anū pistole. *Vide ſupra, pag. 42.*

VIII. Pag. 101. SERMO DE DIE IUDICII.

Interrogatus autem Ihs à Phariſæis quando venit regnum Dei, & reliq.

Incip. Seo halige Cristes-boc þe ymbe Cristes wundra sprycð. *Vide ſupra pag. 36.*

IX. Pag. 114. SERMO AD POPULVM. QVANDO VOLVERIS.

Dixit Ihs ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquā juſti, & aſpernabantur cæteros, parabolam iſtam, & reliqua.

Incip. Drihten sæde ðis bigspell be sumum mannum ðe on hym sylfum truwodon þæt hi rihtwise wæron. and oðre forsawon ðus cweþende. Twegen men eodan into godes temple. *Hæc homilia duplo amplior eſt illâ quæ memoratur ſupra, p. 5. & ſic*

Expl. Fram wæstmas synd eac swa hwæt swa us æfest on urðe acenned bið. and þæt is eall getealð to Gades lacū. þeah þe hyt eow ungewunelic si. On þyssum þingum and on eallum urum begeatū. we sceolon wurþian urne Drihten. þe us þa good wore sceapað. Se ðe leofað and rihxaþ a on ecnysse amen.

X. Pag. 126. SERMO IN NATALE VNIVS CONFESSORIS.

Vigilate ergo. & reliqua.

Incip. Matheus se Godspellere us sæde on þyssum Godspelle þæt ure Hælend Crist. þa þa he her on life. *Vide ſupra, pag. 25.*

XI. Pag. 134. DE ANTICHRISTO.

Incip. Menn behofiað godre lare. and swiðost nu on þyssum timan þe is geendung þyssere worulde. and beoð fela frecednyssa on mancynne ær þam þe se ende beo.

Expl. and Iacobes hiwedes heora synna. for swylcum bebodum. we secgað eow þas lare. þæt ge æfre gelysan on þone ælmihtigan God. se þe ealle gesceafta gesceop þurh hys mihte. þam sy wurðmynt and wuldor. a to worulde. AMEN.

XII. Pag. 137. DE SANGVINE PROHIBITO.

Incip. Her gesputelað on þyssum Gewrite hu God ælmihtig forbead mancynne ælces cynnes blod to etanne.

Expl. Ic secge eac ðe broðor Eadweard. nu þu me þises

þises bæde. þæt ge doð unrihtlice. þæt ge ða Engliscan þeawas forlætað þe eowere fæderas heoldan. ⁊ Hæðenra manna ðeawas lufiað. þe eow þæs lifes ne unnan. ⁊ mid þam gefsutelað þæt ge forseoð eowere cynn. ⁊ eowre yldran mid ðam unþeawum. þonne ge hym onteonan tyslaþ on Deniſc ablewedum hneccan. ⁊ ablendum eagum. Ne secge ic na mare embe þa Scandlican tyslunga. butan us secgað bec. þæt se beo amansumod. ðe Hæðenra manna þeawas healt on his life. ⁊ hys agen cynn unwurðað mid þam. *Hæc Homilia non ita ampla eſt ac illa quæ memoratur pag.* 37.

XIII. P. 138. De Tribus Ordinibus Sc~li.

Incip. Git is to witanne þæt on þisse worulde synd ðreo Endebyrdnyssa. on annysse geseett. *Vide ſupra, pag.* 37.

XIV. Pag. 139. De Inphantibus Non Baptizandis.

Incip. We biddað eow menn ⁊ beodaþ on Godes naman. ðæt ge wifhood and werhod don embe eower Hæðenan cild. *Vide ſupra,* p. 37.

XV. Pag. 139. De Vaniloquio Negligentium.

Incip. Sume gedwol menn cwædon. þæt seo halige Maria Cristes moder. ⁊ sume oðre halgan sceolan herigian æfter þam micclan dome on domesdæg.

Expl. ðe ðam deofle is gegearcod and his awyrgedum englum. Tunc juſti fulgebunt ſicut Sol in regno patris eorum. Thonne scinað þa rihtwisan swa swa sunne on heora fæder rice.

XVI. Pag. 141. De Avaritia.

Incip. Avarus. þæt is gytsere on Englisc. Avaritia. is gitsung. ða hataþ sume menn gnedignysse ðissere worulde. *Vide ſupra, pag.* 25.

XVII. De Falsis Diis.

O fr~ dilectiſſimi, &c.

Incip. Eala gebroðra ða leofoston. þæt godcunde Gewrit us tæhte þone biggeng ares soðes Godes. *Vide ſupra, pag.* 43.

Her geendaþ seo forme boc. ⁊ her æfter onginþ seo oðer boc. on ægðer þara boca synd twelf spell unleaslic.

Thas Spell þe standað on þissere forman bec. ða man mæg secgan loca hwænne man wylle. ac ða Spell þe standað on þissere æfteran bec. ða man sceal secgan on þam dagum ðe hy to gesette synd. Tha twa ⁊ twentig Spell synd be fullan gesette. swa swa hi æt fruman wæron on þære ealdan æ byrne. ac twa Spel of þisum. an Be þam heafod leahtrum. and oðer Be ðam wiglungum. synd geeacnode of oðrum Spellum. Nu bidde ic on Godes naman loca hwa þas boc hæbbe on his anwealde. þæt he gedo þæt heo nytt beo oþru mannu. þæt he nan pleoh næbbe gif heo unnytt bið.

In hoc codicello continentur duodecim ſermones Anglice quos accepimus de libris quos Ælfricus Abbas Anglice tranſtulit; I. De adnuntiatione ſc~e Mariæ. II. De nativitate Xp~i. III. De circumciſione Xp~i. IV. De baptiſmo Xp~i. V. De purificatione ſc~e Mariæ. VI. De quadrageſſima. VII. De paſſione Xp~i. VIII. De Reſurrectione Xp~i. IX. De octavis paſcæ. X. De vigilia aſcens~. Dn~i. XI. De Aſcenſione Dn~i. XII. De Pentecoſten.

XVIII. P. 163. VIII. Kl. Apr. Adnontiatio Sc~ae Mariae.

Miſſus eſt Gabrihel Angelus. & reliqua.

Incip. Ure se ælmihtiga Scyppend se ðe ealle gesceafta butan ælcum antimbre ðurh his wisdom gesceop. *Vide ſupra, pag.* 11.

XIX. Pag. 173. VIII. Kl. Jan~. Nativitas Dn~i Nr~i Ihu~ Xp~i.

Incip. We willað to trymminge eowres geleafan eow gereccan þæs Hælendes acennednysse. *Vide ſupra, pag.* 19.

XX. P. 182. Kl. Ianvarii. Circumcisio Dn~i Salvatoris Nr~i Ihu~ Xp~i.

Incip. Se godspellere Lucas belæc ðis dægðerlice Godspell mid feawu wordu~. ac hyt is mid menig fealdre mihte þære heofonlican gerynu awylled. *Vide ſupra, pag.* 10.

XXI. Pag. 109. VIII Idus Ianuarii. Sermo In Epiphania Dn~i.

Incip. Thæs dæg is gehaten on bocum Epiphania. ðæt is Swutelung-dæg. forþa~ ðe on þysu dæge wearð Crist manne cynne geswutelod. ærest þa~ þry cyningu~ ðe him lac brohtan.

Expl. To ðyssere eadignysse. ⁊ to þære ecan eadignysse. gebringe us se ælmihtiga god. se ðe leofaþ and rixað abutan ende. Amen.

XXII. Pag. 201. In Pvrificatione Sc~ae Mariae.

Poſtquam impleti ſunt dies purgationis Mariæ. & reliqua.

Incip. God bebead on ðære ealdan æ. ⁊ het Moyses ðone Heretogan þæt he hit awrite betwux oþru~ bebodum. *Vide ſupra, pag.* 11.

XXIII. P. 210. Dominica. Prima. In Quadragessima.

Incip. Men ða leofestan eow eallu~ is cuð. þæt þæs gearlica Ymbryne us gebringþ efne nu þa clænan tid lenctenlices fæstenes. *Vide ſupra, pag.* 12.

XXIV. Pag. 217. Dominica Palmarvm. De Passione Domini.

Incip. Drihtnes þrowunge we wyllað gedafenlice eow secgan on engliscum gereorde. *Vide ſupra, p.* 32.

XXV. *Deſideratur Rubrica, quæ tamen videtur eſſe* De Resvrrectione Xp~i.

Incip. Pag. 229. We habbað oft gesæd and gyt secgað þæt Cristes rihtwysnyss is swa micel þæt ge nolde niman manncynn neadunga of þa~ deofle. *Vide ſupra, pag.* 32.

P. 229. Cyrclice Deawas Forbeodath To Secgenne Ænig Spell on Tham Thrim Swig Dagum. *Ad quæ verba, ſcripta eſt hæc Adnotatio, manu aliena.*

Ac ðis ne ðyncð no us well gesæd. for ðy on ælcne timan mon ah to læranne ⁊ to tihtanne folc to bereowsunge. ⁊ to wyrceanne weres Drihtnes willan. ⁊ allra swiþost folce is to reowsienne on þissu~ ðri~ dagu~. ðonne hi gehyrað hu ure drihten hælend crist ðrowade for us. Eac Biscepas æt heora B scole secgað larspel þonne hi lædað in pentecostes. ⁊ hi doð Absolutione~. ⁊ sume secgað Spell of ðære Crism-halgunge ⁊ of ða~ Balsome.

XXVI. Pag. 229. Die Dominica Paschae.

Incip. Oft ge gehyrdon embe þæs Hælendes Æriste. hu he on ðisum dæge of deaðe aras. *Vide ſupra pag.* 13.

XXVII. Pag. 237. DOMINICA PRIMA POST PASCHA.

Cum eſſet ſero die illo, una Sabbatorum. & reliqua;

Incip. Æfter ðæs Hælendes Æriste wæron hys Discipuli belocene. *Vide ſupra, pagg.* 14. & 123.

XXVIII. Pag. 244. VIGILIA ASCENSIONIS DOMINI.

Incip. Iohannes Godspellere awrat on ðisum dæg-werlica Godspelle. hu se Hælend wundiende of ðissere worulde. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXIX. Pag. 253. IN ASCENSIONE DOMINI.

Primum quidem ſermonem feci. & reliqua;

Incip. (M̄ þa leof̄.) Lucas se Godspellere us manode on þyssere Pistol-rædinge. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXX. P. 263. IN DIE SCō PENTECOSTEN.

Init. Fram ðā halgan eastertlican dæge sind ge-tealde fiftig daga to þysū dæge. *V. ſupra, p.* 3.

Hic octo exſcinduntur folia, ſacrilegâ quadam manu, quæ complectebantur tertiam partem hujus homiliæ, nempe ab his verbis Be þā fyre cwæþ se hælend. Ic com to þi þæt ic wolde sendan fyr on eorþan. ⁊ ic wille þæt hit byrne. He sende þone halgan gast to eorþan. and he mid his blæde on ælde eorþlicra manna heortan. Uſque ad finem: *una cum homilia integra* De ſeptiformi ſpiritu.

Sequitur Regula S. Benedicti Latinè & Saxonice *alia & vetuſtiori manu ſcripta, è qua Capitula ſive Rubricas Saxonicæ verſioni adſcriptas, hic in ſtudioſorum gratiam, proferre non gravatus ſum.*

1. Be Munuca cynne. p. 291.
2. Hwylc se Abbod beon scile. p. 397.
3. Be þy þe mon eal gewere ðonne alecū geþeahte gelaðige. p. 302.
4. Be godre weorca tolum. p. 306.
5. Be hyrsumnesse. p. 310.
6. Be swigan. p. 313.
7. Be eadmodnesse. p. 315.
8. Be þam twelf stæpum ealra eaþmodnesse. p. 318.
   Be ðam oþran eadmodnesse stæpe. p. 320.
   Be ðam ðriddan. p. 321.
   Be þam feorðan. p. 322.
   Be þam fiftan. p. 324.
   Be þam sixtan. p. 324.
   Be þam seofoðan. p. 325.
   Be ðam ehteþan. p. 326.
   Be ðam nigeþan. p. 326.
   Be ðam teoðan. p. 326.
   Be ðam endlyftan. p. 327.
   Be þam twelftan. p. 328.
9. Be godcundum ðenungum on nihtlicum tidum. p. 230.
10. Be godcundum ðenungum on nihtlicum tidum. p. 331.
11. Hu on sumera se on nihtlice tid to healdenne sy. p. 333.
12. Hu on sunnan nihtum nihtlice wæcce to healdenne. p. 335.
13. Hu Dægred-sangas on freols-tidum to healdenne syn. p. 336.
14. Hu hie on weorc-dagum to healdene syn. p. 338.
15. Hu on freols-dagum seo nihtlice wæcce to healdenne. p. 340.
16. On hwylcum tidum Alleluia sceolde beon sungen. p. 341.
17. Hu ða godcundan weorc on dæge scealon beon gedonne. p. 342.
18. Hu fela Sealma ðurh ða sylfan tida sceolon beon gesetedene. p. 344.
19. Hwylcere endebyrdnesse ða Sealmas to cweðene syn. p. 347.
20. Be sealm sanges ðearfæstnesse. p. 351.
21. Be gebedes arweorðnesse. p. 352.
22. Hwylce Mynstres teoþun ealdras beon sceolon. p. 353.
23. Be Muneca reste. p. 355.
24. Be gylta bote. p. 356.
25. Hwylc gemet on ðære bote to healdenne sy. p. 357.
26. Be heftig tymum gyltum. p. 358.
27. Be ðam ðe butan here þæs Abbodes siððā beedbetendan ðeodað. p. 359.
28. Hu Abbod carefull beon sceal ymbe ða dædbetendan. p. 360.
29. Be ðam þe oft geþread beoð and naþe betetan ne beoð. p. 362.
30. Be ðam ðe utfarað hwæþer hi mon eft under beon scyle. p. 364.
31. Be geongra manna steore. p. 364.
32. Be Mynstres hordere. p. 366.
33. Be Mynstres tolum ⁊ gehwylcum æhtum. p. 368.
34. Be ðam þæt Munecas synderiga æhta nabben. p. 369.
35. Be þam þæt man eallū Munecū gelice don ne scyle. p. 371.
36. Be wic ðenum. p. 373.
37. Be untrumum gebroðrum. p. 376.
38. Be ealdum Munecum and eild geongum. p. 377.
39. Be ðære wucan rædan. p. 378.
40. Be ætes gemete. p. 381.
41. Be drinces gemete. p. 382.
42. Be gereordes tidum. p. 384.
43. Be Muneca swigan æfter niht-sange. p. 386.
44. Be þam ðe to late to tidsange ⁊ to beod rerse cumað. p. 389.
45. Be þam amansumedon hu hi dædbetan. p. 392.
46. Be ðæm þe on cyrican missod. p. 393.
47. Be ðam ða on lytlum þingum gyltað. p. 394.
48. Be getacnendlicū tidum godes weorces. p. 395.
49. Be dæghwomlicū weorcū. ⁊ hwilcū tidū hi rædan scylon. p. 398.
50. Be Lenctenes gymene. p. 401.
51. Be þam gebroðrū þe feor fram cyrican syr-cað. p. 403.
52. Be ðam broðrū þe on fare syndon. p. 404.
53. Be Mynstres gebed huse. p. 404.
54. Be cumena andfenge. p. 407.
55. Be þam þæt nan Munuc ærend gewrita ne nane oþre lac ne underfo. p. 410.
56. Be Mynster-monna hrægel-huse and be hyra hrægel tale. p. 413.
57. Be Abbodes beodes gereorde. p. 415.
58. Be Mynstres cræftigum. p. 116.
59. Be nig cumenra gebroþra andfenge. p. 420.
60. Be rīccera ⁊ ðearfena andfenge. p. 424.
61. Be Abbodes ⁊ oþrum geþungenū þe Mynstres wilnað.
62. Be ælþeodegum Munecum. hu hi mon under fon sceal. p. 429.
63. Be Mynstres Sacerdum and hyra þenum. p. 431.
64. Be ealles geferes endebyrdnesse. p. 434.
65. Be ðæs Abbodes hadunge. p. 438.
66. Be Mynstres prafastee. p. 443.
67. Be ðæs Mynstres Geat-wearde. p. 446.
68. Be þam þe ut of Mynstre on ærende farað. p. 448.
69. Be unacumenlicra þinga gebeode. p. 449.
70. Be þam þæt nan oðre on mynstre ne bewerige. p. 450.
71. Be ðam þe nan oþrum ðyne ne gebeode. p. 451.
72. Be ðam þæt ælc oþrum hyrsumige. p. 453.
73. Be godum ærst ðe munecas habban sceolon. p. 454.
74. Be þam þæt ælc rihtwisnesse gymen on þisum Regule nis geset. p. 456.

Pag. 458. *Notula de* Sabbato, & *ſeptem* ſeculis mundi.

De Tranſlatore hujuſce Regulæ S. Benedicti, hæc in Hiſtoria Elienſi legimus, viz. Eadgarus Rex & Alfreth (*ſive Ælfred*) dederunt ſcō Æthelwoldo Manerium quod dicitur Suthburn & Cyrographum quod pertinebat

nebat, quod Comes qui dicebatur Scule dudum poſſederat: eo pacto, ut ille Regulam Sci̅ Benedicti in Anglicum Idioma, de Latino transferret. Qui ſic fecit.

S. 7. *Cod. membr. in fol. min. longe ante Conquiſitionem Angliæ ſcriptus, in quo continetur* Collectio Homiliarum Saxonicarum, *quarum prima eſt*

EXAMERON ANGLICE.

(*cujus folium primum recenti manu reſtituitur, & ſic*)

I. Pag. 1. *Incip.* On sumum ođrum Spelle ƿe sædon hƿilon ær hu ælmihtiga God ealle þinge gesceop. *Vide ſupra, pag.* 36.

II. Pag. 15. VII. KL̅. IANUARII. NATIUITAS DN̅I NR̅I IH̅U XP̅I.

Incip. We ƿillađ to þrymminge eoƿres geleafan eoƿ gereccan. *Vide ſupra, pag.* 19.

III. Pag. 24. VII. KL̅. IAN̅. PASSIO BEAT STEPHANI PROTOMARTYR.

Incip. We rædaþ on þære bec þe is gehaten Actus Apostolorum þæt ða Apostolas gehadodon seoƿon Diaconas on þære gelađunge. *V. ſupra, p.* 9.

IV. Pag. 32. VI. KL̅. IANV̅. ASSV̅PTIO SCI̅ IOHAN. APL̅I. ET EVUANGELISTAE.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling ƿearđ on þisum dæge to heofonan rices myrhþe ðurh godes neosunge genumen. *V. ſupra, p.* 9.

V. Pag. 42. VI. KL̅. IAN̅. NATALE INNOCENTVM INFANTVM.

Incip. Nu to dæg Godes Gelaþung geond ealle ymbhƿyrft mærsađ þæra eadigra Cildra sƿeolstide. *Vide ſupra, pag.* 10. *Notandum quoque, Concluſionem hujuſce ſermonis, & Initium ſequentis, cujus Rubrica erat* DE EPIPHANIA DN̅I, *& ab his verbis Incipiebat* Men þa leofestan. nu for feaƿum dagum ƿe ofer-rædđon þis Godspell. *Sic autem, ut ſupra videre eſt, pag.* 10.

VI. *Expl.* He is to secenne mid soþfæstre heortan. ⁊ anrædum mode. Se đe leofađ ⁊ rixađ mid fæder ⁊ halgum gaste on ealra ƿoruldra ƿoruld AMEN.

VII. Pag. 54. DOMINICA III. POST EPIPHA̅ DNI̅.

Cum autem deſcendiſſet Ihc̅ de monte, ſecutæ ſunt eum turbæ multæ. & reliqua.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere aƿrat on þissere Godspellican rædung. *Vide ſupra, pag.* 10.

VIII. Pag. 63. IN PURIFICATIONE SCA̅E MARIÆ.

Poſtquam impleti ſunt dieſ purgationiſ Mariæ. & rel.

Incip. God bebead on đære ealdan æ. ⁊ het Moyses đone Heretogan þæt he hit aƿrite. *V. ſup. p.* 11.

IX. P. 73. DOMINICA IN QVINQVAGESIMA.

Aſſumſit Ihc̅ duodecim diſcipulos ſuoſ. & reliq.

Incip. Her is geræd on đysum Godspelle þe ƿe nu gehyrdon of đæs Diacones muþe. *V. ſup. p.* 12.

X. Pag. 81. DOMC̅. I. IN QVADRAGESIMA.

Ductuſ eſt Ihc̅ in deſertu̅. & reliqua.

Incip. Ic ƿolde eoƿ trahtnian þis Godspell þe man nu beforan eoƿ rædd. *Vide ſupra, p.* 31.

XI. P. 123. DOMC̅ III. IN QVADRAGESIMA.

Erat Ihs̅ eiciens demonium. & reliqua.

Incip. On þære mæran tide þe se mildheorta Hælend ƿunode mid mannum on sođre mennisc-nysse. *Vide ſupra, pag.* 31.

XII. Pag. 131. DOMC̅. IN MEDIA QVADRAGESIMA.

Abiit Ihs̅ tranſ mare Galileæ. & reliqua.

Incip. Se Hælend ferde ofer đa Galileiscan sæ đe is gehaten Tiberiadis. *Vide ſupra, pag.* 32.

XIII. Pag. 138. VIII. KL̅. APRIL̅. ADNUNTIATIO SCA̅E MARIAE.

Miſſus eſt Gabrihel Angeluſ. & reliqua.

Incip. Ure se ælmihtiga Scyppend se þe ealle gesceafta butan ælcum antimbre. *V. ſupra. p.* 11.

XIV. Pag. 147. IN DOMINICA PALMARUM.

Incip. Cristes đrorung ƿæs geræd nu beforan us ac ƿe ƿyllađ eoƿ secgan nu ærest hu he com to đære byrig Hierusalem. *Vide ſupra, pag.* 19.

Cirlice þeaƿas ƿorbeodaþ to secgenne ænig spell on þam þrim Sƿigdagum. *V. p.* 73.

XV. Pag. 157. DOMC̅. SCA̅E PASCHÆ.

Incip. Oft ge gehyrdon embe þæs Hælendes Ærist hu he on đisum dæge. *Vide ſupra, pag.* 13.

XVI. Pag. 165. DOMC̅. I. POST PASCHA.

Cum eſſet ſero die illo una Sabbatorum. & reliqua.

Incip. Æfter þæs Hælendes Æriste ƿæron his Discipuli belocene on anum huse. *V. ſ. pp.* 14. & 122.

XVII. Pag. 173. DOMC̅. II. POST PASCHA.

Dixit Ihc̅ diſcipuliſ ſuiſ; Ego ſum paſtor bonus. Bonus paſtor animam ſuam ponit pro ovibus ſuis. Et Reliqua.

Incip. Thus Godspell đe nu geræd ƿæs cyþ þæt se Hælend cƿæde be hym sylfum.

Hæc homilia multo amplior eſt illa quæ ſupra memoratur, pag. 14 *& ſic*

Expl. Thæt us se gode hyrde Hælend Crist to his halgum gedadenge into heofonan rice sƿa sƿa he þam eallum behet þe hine lufiaþ. Tham sy ƿuldor ⁊ lof on ealra ƿorulda ƿoruld abutan ende. amen.

XVIII. Pag. 189. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Thas dagas synd gehatene Letanige þæt synd Gebed-dagas. on đisum dagum ƿe sceolon biddan ure eorþlicra ƿæstma genihtsumnysse. *Vide ſupra, pag.* 1.

XIX. P. 197. FER. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syđđan he to đysom life com. *Vide ſupra, pag.* 2.

XX. P. 210. FR̅. IIII. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen men sceal æfter rihte cunnan. *Vide ſupra, pag.* 2.

Deſideratur fere tota hæc Homilia, una cum magna parte ejus quæ ſequitur, cujus Rubrica

XXI. Pag. 211. Fuit SERMO IN DIE PENTECOSTEN, & ab his verbis Incipiebat, Fram đam halgan Eastерlican dæg, & ſic

Expl. Biscoperes synd þas ylcan hades on godes gelađunge. and healdađ đa gesetnysse on heora biscopunge.

biſceopunge. swa ðæt hi sectaþ heora hand ofer gefullode menn ⁊ biddað þæt se ælmihtiga wealdend him send þa seofon wealdan gife his gastes. se ðe leofað ⁊ rixað abutan ende. amen.

XXII. Pag. 215. SERMO AD POPULUM IN OCTAVIS PENTECOSTEN.

Incip. We willað eow secgan sume swutelunge nu be þam halgum tidum. *Vide ſupra, pag.* 30.

XXIII. Pag. 233. DOMC. II. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat diveſ & induebatur purpura & byſſa. & rel.

Incip. Se wealdenda Drihten sæde þis bigspell his gingrum þus cweðende. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXIV. Pag. 241. DOMINICA. IIII. POST PENTECOSTEN.

Erant adpropinquantes ad Ihm.

Incip. Thæt halige Godspel us segð þæt Gerefan and synfulle men. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXV. Pag. 250. VIII. KL. IULII NATIVITAS SCI IOHAN. BAPTISTAE.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on Cristes-bec be acennednysse þæs Fulluhteres. *V. ſupra, p.* 4.

XXVI. Pag. 270. III. KL. IULII. PASSIO APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

Venit Ihs in partes Ceſareæ. & reliqua.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on ðære godspellican gesetnysse ðus cweþende. *V. ſup. p.* 4.

XXVII. Pag. 274. DE PASSIONE BEATORUM APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

Incip. We wyllað æfter ðisum Godspelle eow gereccan ðæra Apostola þrowunga. *V. ſup. p.* 4.

XXVIII. P. 283. II. KL. IULII. NATALE SCI. PAULI APLI.

Init. Godes Gelaðung wurðað þysne dæg þam mæran Apostole Paule to wurðmynte. *V. ſup. p.* 4.

Notandum quod nonnullis in Codd. hæc Homilia in binas Homilias dividitur.

XXIX. Pag. 294. DOMINICA XI. POST PENTECOSTEN.

Cum adpropinquaſſet Ihs Jeruſalem.

Incip. On sumere tide wæs se Hælend farende to Hierusalem. *Vide ſupra, p.* 5.

XXX. Pag. 305. IIII. ID. AUG. PASSIO SCI LAURENTII M.

Incip. On Decies dæge wæs wælhreowan Caseres. wæs se halga Biscop Sixtus on Romana-byrig þrowigende. *Vide ſupra, pag.* 16.

XXXI. Pag. 318. DE ASSUMPTIONE BEATAE MARIAE EX EPLA IERONIMI.

Incip. Ieronymus se halig Sacerd awrat ænne pistol be forðfore þære ecan Marian Godes cennestran. *Vide ſupra, pag.* 21.

XXXII. Pag. 332. VIII. KL. SEP. PASSIO SCI BARTHOLOMEI APLI.

Incip. Wyrd-writeras secgað þæt ðry leodscipas sind gehatene India. seo forme India lið to þære Silhearwena rice. *Vide ſupra, pag.* 17.

XXXIII. Pag. 347. VII. KL. SEPTB. DECOLLATIO SCI IOHAN BAPTISTE.

Miſit Herodes & tenuit Iohannem. & reliq.

Incip. Marcus se Godspellere awrat on Cristesbec be þam mæran Fulluhtere Iohanne. *V. ſ. p.* 41.

XXXIV. P. 357. VI. ID. SEPTEMBRIS. NATIVITAS SCAE MARIAE.

Incip. M. wæl. we wyllað gemyngode ðurh ðyses dæges wurþmynt. ðe we wurðiað to lofe ðære eadigan Marian. *Vide ſupra, pag.* 41.

XXXV. Pag. 359. INCIPIT DE SCA UIRGINITATE.

Incip. Se halga hælend Crist ⁊ se heofenlica æþeling. of his ælmihtigan fæder wæs ærest acenned. *Vide ſupra, pag.* 41.

XXXVI. Pag. 375. DOMC. XIIII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihs in civitatem quæ vocatur Naim. & reliq.

Incip. Ure Drihten ferde to sumere byrig seo is gehaten Naim. *Vide ſupra, pag.* 6.

XXXVII. Pag. 382. III. KL. OCTB. DEDICATIO AECCLAE SCI MICHAHELIS ARCHANGELI.

Incip. Manegum is cuð seo halige stow Sce Michaheles on ðære dune þe is gehaten Garganus. *Vide ſupra, pag.* 22.

Notandum, quod in nonnullis Cod. hæc Homil. in binas dividitur.

XXXVIII. Pag. 394. DOMC. XX. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Ihc cum diſcipulis ſuiſ in paraboliſ dicenſ.

Incip Drihten wæs sprecende on sumere tide to his Apostolum mid bigspellum. *Vide ſupra, pag.* 6.

XXXIX. Pag. 407. KL. NOVEBRIS. NATALE OMNIU SCORUM.

Incip. Halige lareowas wæddon þæt seo geleaffulle gelaðung þisne dæg. *Vide ſupra, pag.* 7.

XL. Pag. 414. TRACTUS DE EVANGELIO.

Videnſ Ieſus turbas aſcendit in montem. & reliqua.

Incip. Thæt halige Godspel þe nu lytle ær ætforan eow gerædd wæs. *Vide ſupra, pag.* 8.

Notandum quod in nonnullis Codd. hæc Homil. cum ſuperiori in unam coaleſcit.

XLI. Pag. 421. IX. KL. DECEMB. NATALE SCI CLEMENTIS MARTYR.

Incip. Men ða leofostan eower geleafa bið ðe trumra. gif ge gehyrað be Godes halgum. *Vide ſupra, pag.* 8.

XLII. Pag. 434. II. KL. DECEMB. NATALE SCI ANDREAE APOSTOLI.

Ambulanſ Ihc iuxta mare Galileæ.

Incip. Crist on sumere tide ferde wið ðære Galileiscan sæ ⁊ geseah twegen gebroðru Symonem se wæs geciged Petrus. ⁊ his broðor Andream. *Vide ſupra, pag.* 9.

Notandum, quod in nonnullis Codd. hæc Homil. cum ſequenti conjungitur.

XLIII.

XLIII. P. 440. Passio Sci̅ Andree Apl̅i.

Init. Se Apostol Andreas æfter Cristes ðrowunge ferde to þam lande þe is gehaten Achaia. *V. ſ. p. 9.*

Hæ in parte Codicis folia quædam errore Bibliopegi fœdiſſime tranſponuntur.

XLIV. Pag. 87. Domc̅. i. In Aduentu Dn̅i.

Incip. Thises dæges þenung ⁊ ðyssere tide mærþ. sprecað ymbe Godes to-cyme.

Hæc homilia multo amplior eſt illâ, quæ ſupra memoratur, pag. 8. & ſic

Expl. We secgaþ eow þas lare þæt ge ærne gelyfon. on þone ælmihtigan God se þe ealle gesceafta gesceop þurh his mihte. ðam sy wuldor ⁊ lof a to worulde. amen.

XLV. Domc̅. ii. In Adventv Dn̅i.

Erunt ſigna in ſole & luna. & reliq.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on þisum dægþerlican Godspelle. *Vide ſupra, pag. 8.*

XLVI. Pag. 451. Sermo In Natale Vnivs Confessoris.

Hunc ſermonem nuper rogatu venerandi Epiſcopi Athelwoldi, ſcilicet junioris, Anglice tranſtulimus, quem hujus libelli calci inſcribi fecimus. ne nobis deſit, cum ipſe habeat.

Ex quibus mihi liquet, codicem hunc olim fuiſſe ipſius Ælfrici peculium.

Vigilate ergo. & reliqua.

Incip. Matheus se godspellere us sæde on ðysum godspelle þæt ure hælend cwæþ. *Vide ſup. p. 25.*

S. 8. *Cod. membr. & antiquus, in fol. min. & craſſiori, diverſis manibus exaratus, in quo continetur uberrima Collectio* Homiliarum Saxonicarum, *quas, ſaltem ſi fides adhibenda ſit Adnotationi quam nonnemo recenti manu ſcripſit,* Ælfricus Abbas tranſtulit.

Hoc Ordine in MS. *exhibentur.*

I. fol. 1. Sermo in natale dn̅i.

Incip. Thæt halige godspell be ðære hean medomnysse þisse halgan tide. þe nu andweard is. ⁊ us læreð þæt we þas halgan tid gedafenlice ⁊ clænlice weorþian. Godes naman to lofe ⁊ to wuldre.
Expl. ⁊ we beoð lifigende buton deaðe. ⁊ gastlice heriað ures Drihtnes naman Hælendes Cristes. Se ðe leofað ⁊ rixað to widan ealdre. Am̅.

II. fol. 7. In natl̅. Sci̅ Stephani protomartyri.

Incip. We rædað on ðære bec þe is gehaten Actus Apostolorum. *Vide ſupra, pag. 9.*

III. fol. 12. In aſſumptione Sci̅ Iohannis apl̅i.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling. wearð on ðyssum dæge. *Vide ſupra, pag. 9.*

IV. fol. 21. v. Kl̅. Ian̅. In natl̅. Innocentum.

Incip. Nu todæg Godes gelaþung geond ealne ymbhwyrft mærsaþ. *Vide ſupra, pag. 10.*

V. fol. 27. b. Kl̅. Ian̅ circumciſio dn̅i.

Incip. Se Godspellere Lucas beleac þis dægðerlice Godspel mid feawum wordum. *Vide ſupra, p. 10.*

VI. fol. 34. b. In epiphania dn̅i.

Incip. Men þa leofestan nu for feawum dagum we ofer rædon þis Godspel. *Vide ſupra, pag. 10.*

VII. fol. 43. b. dominica. i. post theophaniā domini.

Incip. Monað us ⁊ manigað on þisum bocum hu Scs̅ Gregorius se halga writere se ðis writ sette ⁊ wrat. *Vide ſupra, pag. 10.*

VIII. fol. 47. dominica. ii. post theophaniā dn̅i.

Nuptiæ factæ in chana Galileæ. & erat mater Ieſu ibi.

Incip. Iohannes se Godspellere cwæð on þære Godspellican race. *Vide ſupra, pag. 24.*

IX. fol. 57. b. dominica. iii. post theophaniā.

Cum deſcendiſſet Ihs̅ de monte ſecutæ ſunt eum turbæ multæ. & reliqua.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere awrat on þisre Godspellican rædinge. *Vide ſupra, pag. 10.*

X. fol. 64. b. iiii. Nonas. Febr̅. In purificatione Scē Marie.

Incip. God bebead on ðære ealdan æ. ⁊ het Moyses þone Heretogan. *Vide ſupra, pag. 11.*

XI. fol. 73. iiii. Id. In natl̅. Sci̅ gregorii pape.

Incip. Gregorius se halga Papa Engliscre þeode Apostol. on þisum andweardum dæge. *V. ſ. p. 11.*

XII. fol. 81. xiii. Kl̅. Aprl̅. In natal̅. Sci̅, Cuthberhti epi̅.

Incip. Cuðberhtus se halga Bisceop scinende on manegum geearnungum. *Vide ſupra, pag. 11.*

XIII. fol. 90. In Natale Sci̅ Benedicti Abbatis.

Incip. Benedictus se halga Abbud on ðisum andweardan dæge gewat of ðisum deadlican life to þam ecan. *Vide ſupra, pag. 11.*

XIV. fol. 103. b. In adnuntiatione Scē Marie.

Incip. Ure se ælmihtiga scyppend se þe ealle gesceafta buton ælcon antimbre. *V. ſupra, pag. 11.*

XV. fol. 110. Dominica in septuagesima.

Simile eſt regnum cœlorum homini patri familias. qui exiit primo mane.

Incip. Se Hælend cwæð þæt heofonan rice wære gelic sumum hiredes-ealdre. *Vide ſupra, pag. 9.*

XVI. fol. 115. b. *Deſideratur Rubrica, quæ in aliis Codd. eſt* De Allelvia.

Incip. We willað eow secgan be ðissere andweardan tide. *Vide ſupra, pag. 12.*

XVII. fol. 117. Dom̅ca in sexagesima.

Cum turba plurima convenirent ad Ihm̅. & de civitatibus properarent ad Ihm̅. & reliq.

Incip. On sume tide þa þa micel menigu samod comon to ðam Hælende. *Vide ſupra, pag. 12.*

XVIII. fol. 122. b. Dominica. in quinquagesima.

Aſſumpſit Ihs̅. xii. diſcipulos ſuos.

Incip. Her is gesæd on ðisum Godspelle þæt we gehyrdon of ðæs Diacones muðe.

Vide ſupra, pag. 12.

XIX. fol. 128. b. Dominica in quadragesima.

Incip. Men ða leofoston. eow eallum is cuþ. þæt ðes gearlica ymbrine. *Vide ſupra, pag.* 12.

XX. fol. 132. b. Dominica. II. in quadragesima.

Incip. Men ða leofestan. ic cyðe eow þæt ðreo ðing synd ærest on foresearidum. *V. ſup. p.* 12.

XXI. fol. 137. Dominica. III. in XL.

Incip. Ge herað nu men ða leofoston. hu ðas halgan bec eow myngiað. *Vide ſupra, pag.* 12.

XXII. fol. 140. b. Dominica. IIII. in XL.

Incip. Men þa leofestan ƿe ƿillað her sprecan fearum ƿordum be ðam þrym ðingum. *V. ſ. p.* 13.

XXIII. fol. 145. Dominica. V. in XL.

Incip. Men þa leofestan. us is on ælcne sæl geornlice to smeagenne ⁊ to hycgenne. *V. ſup. p.* 13.

XXIV. fol. 150. Dominica. II. in quadragesima.

Egreſſus inde Ihs ſeceſſit in partes Tiri & Sidonis.

Incip. Drihten Hælend ðreade mid ƿordum ðæra Iudeiscra þƿyrnysse. *Vide ſupra, pag.* 56.

XXV. fol. 153. Dominica quinta in quadragesima.

Incip. Theos tid fram ðisum andweardum dæge oþ þa halgan Easter tide. *Vide ſupra, pag.* 58.

XXVI. fol. 160. Passio dni. in RAMIS palmarum.

Paſſio dni nri Ihu Xpi ſedm Matheum.

Incip. Men þa leofestan. þis is ures Drihtnes þrowung Hælendes Cristes æfter Matheus. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXVII. fol. 166. b. FR. quinta IN cena Domini.

De hujuſ diei veneratione & de Dni miſcda in memoria æterne Iohannes Evangeliſta venera - - -

Incip. Sægeð on ðisum bocum be ðære arƿurðnesse ðises halgan dæges. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXVIII. fol. 174. b. FR. V. in Parasceuen.

Incip. Hƿæt se ælmihtiga Driht ƿæs symle sriþe gemyndig. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXIX. fol. 186. De Sabbato sco.

Incip. Men ða leofestan. ƿe magon hƿilcum ƿordum secgan be ðære arƿurðnysse. *Vide ſupra, p.* 13.

XXX. fol. 196. b. Dominica in die Sca Pasce.

Incip. Oft ge gehyrdon ymbe þæs Hælendes Æriste. hu he on ðysum dæge of deaðe aras. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXXI. fol. 202. Dominica I. post Pascha.

Incip. Æfter þæs Hælendes Æriste ƿæron his Discipuli belocene. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXXII. fol. 206. b. Dominica. II. post Pascha.

Incip. This Godspel þe nu geræd ƿæs. cyð ðæt se Hælend cƿæde be him sylfum. *Vide ſupra, p.* 14.

XXXIII. fol. 209. Kl. Mai in natale Apostolorum Philippi et Iacobi.

Incip. Philippus se Godes Apostol þe ƿe on þisum dæge ƿurþiað. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXXIV. fol. 211. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod. MS. eſt*

PASSIO SCI IACOBI APOSTOLI.

Incip. We ƿurþiaþ eac on ðissere freolstide ðone ƿerne Apostol Iacob. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXXV. fol. 213. VI. NON. KL. MAI. Inventio Sce Crucis.

Incip. Men þa leofestan. nu to dæg ƿe ƿurþiaþ þære halgan Rode gemynd. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXXVI. fol. 215. Eode die. Passio. Alexandri. Eventi. ⁊ Theodoli.

Incip. On ðisum dæge þrorode Papa Alexander gehaten. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXXVII. fol. 218. IN DIE SCO PASCE.

Incip. Men þa leofestan gelome eow is gesæd ymbe ures Hælendes Æriste. hu he on ðisum andƿeardan dæge æft his ðrorunge. mihtlice of deaþe aras.

Expl. He us gelæde to his liƿendan fæder. þe hine sealde. for urum synnum to deaþe. Si him ƿuldor ⁊ lof þære ƿeldæde. on ealra ƿorulda ƿoruld AMEN.

XXXVIII. fol. 226. Itē alia de Sco Pasce.

Incip. Hit is sriþe gedafenlic. þæt ge on ðisum Drihtlicum æriste. sume larlice ƿord æt eoƿrum lareƿu gehyron. Lucas se godspellere aƿrat on cristes bec. þæt on þisum Easterlicum dæge.

Expl. Drihten gelærste þam hireðes Hlaforde. þæt þæt he on his Godspelle gecƿæð. se þe underfeh ðænne lytling on minum naman he underfehð me sylfne. Sy lof ⁊ ƿuldor a þā ƿel ƿyllendan hælende. AMEN.

XXXIX. fol. 228. b. Alia de Sca Pasce.

Incip. Gelome æteoƿde ure Drihten hine sylfne his Leorning-cnihtum æfter his ærirte. ⁊ mid him ðigde lichamlice bigleofon. and hi mid his lare getrymde.

Expl. ⁊ þæt ne beo næfre ðurh ðone laðan deofol adƿæsced. þæt ƿe mid leohte ures gelefan. ⁊ godum gearnungum to ðam ecum life becumon moton. AMEN.

XL. fol. 231. b. In natale Scorum MARTYRUM.

Cum audieritiſ prælia & ſeditioneſ nolite terreri. & reliqua.

Incip. Se Hælend forsæde his leorning-cnihtum ðises middan eardes frecednyssa. *V. ſupra, p.* 7.

XLI. fol. 236. b. In natale unius Confessoris.

Homo quidam peregre proficiſcēnſ uocauit ſeruoſ ſuoſ & tradidit illiſ bona ſua. & reliq.

Incip. Ure Drihten sæde þis bigspel his Leorning-cnihtum. He cƿæð þæt sum rice mann ƿolde faran. *Vide ſupra, pag.* 7.

XLII. fol. 242. In natale Scarum Virginum.

Simile eſt regnum cœlorum decem Virginibus quæ accipientes lampadas ſuas exierunt obviam ſponſo & ſponſæ. & reliq.

Incip. Se Hælend sæde gelomlice bigspel be hƿilcum ðingum his leorningcnihtum. *Vide ſupra, pag.* 7. *Truncata eſt hæc homilia poſt verba ſequentia* þæt godspel belicð ðus. ƿaciaþ eornostlice forþan

þe

þe genyto þone dæg ne ða tid. Nat nan man þysses woruldes geendunge. ne surðon his - - - -

XLIII. fol. 148. In ascensione Domini.

Incip. Lucas se Godspellere us manade on þissere Pistol-rædinge. þus cweþende. *Vide ſupra, p.* 3.

XLIV. fol. 253. b. In die Pentecosten.

Incip. Fram þam halgan Eastertlican dæge. synd getealde fiftig daga to ðisum dæge. *V. ſup. p.* 3.

XLV. fol. 259. b. Domc̄. I. post octavas Pentecosten.

Homo quidam erat diveſ & induebatur purpura. & reliqua.

Incip. Se wealdenda Drihtē. sæde þis bigspell his gingrum. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLV. fol. 263. b. Domc̄. II. post octavas Pentecosten

Homo quidam fecit cenam magnam & reliq.

Incip. Se Hælend sæde þis bigspell his Leorningcnihtum. ⁊ cwæð. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLVI. fol. 266. Alia Narratio de Euangelii textu.

Incip. Min gebroðra. we willað sume Cristes wunda (wundra) eow gereccan. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLVII. fol. 267. b. VIII. Kl̄. Iulii. nativitas Scī Iohannis Baptistā.

Incip. Se godspellere Lucas awrat on Cristes-bec. be acennednysse Iohannes. *Vide ſupra, pag.* 4.

XLVIII. fol. 273. III. Kl̄. Iul̄. In natale. Scī Petri Apostoli.

Incip. Lucas se Godspellere us sæde on ðissere Pistol-rædinge (þæt) Herodes Cyning-wolde æfter Cristes upstige heofonum. *V. ſupra, p.* 4.

XLIX. fol. 274. b. Item alia de Petro.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on Cristes-bec hu se halga Petrus eode up on ðære sæ mid Crist. *Vide ſupra, pag.* 4.

L. fol. 278. b. III. Kl̄. Iul̄. in natale Scī Petri Apostoli Hoc est Euangelium.

Venit Ihs̄ in partes Ceſarē Philippi. & reliq.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on þære godspellican gesetnysse. *Vide ſupra, pag.* 4.

LI. fol. 281. Passio Apostolorum Petri ⁊ Pauli.

Incip. We willað æfter ðisum Godspelle eow gereccan þæra Apostola drohtnunga. *V. ſup. p.* 4.

LII. fol. 286. II. Kl̄. Iul̄. In natale. Scī. Pauli Apl̄i.

Incip. Godes gelaþung wurðað þisne dæg þam mæran Apostole Paule to wurðmynte. *V. ſup. p.* 4.

LIII. fol. 291. b. Passio. Natale. Sancti. Iacobi. Apostoli.

Incip. On þisum dæge we wurþiaþ on urum lof-sangum. and on sweolse ðone mæran apl. Iacob. *Vide ſupra, pag.* 5.

LIV. fol. 295. De quartā Euuangelistās. Matheus. Marcus. Lucas. Iohan̄es.

Incip. Marcus se Godspellere be Godes dihte for to Egypta lande. ⁊ þær lærde þæt folc and to fulluhte gebigde. fram þam fulan Hæþenscype. he serde þa geond þæt Egyptisce land sawende godes sæd.

Expl. We endiað þus ðas gesetnysse her. (⁊ sy þam wel willendan hælende. a wuldor ⁊ lof butan ælcum ende on ecnysse. Amen)

Nonnullis in Codd. hæc Homilia in duas dividitur partes.

LV. fol. 298. b. XIII. Kl̄. FEB̄. PASSIO. SCĪ. SEBASTIANI MARTYR̄.

Incip. Sebastianus hatte sum halig Godes ðegen. se wæs lange on lare on Mediolanabyrig. ⁊ wearþ gefullod mid fullum geleafan.

Expl. ⁊ mid geornfulnyssum. hine bebyrigde. þam ælmihtigan to wuldre. se þe gewealt ealle þincg. rixigende. a a on ecnysse eces wuldres cyning. AMEN.

LVI. fol. 306. b. DOMINICA IN QVADRAGESSIMŌ. III.

Ductuſ eſt Ihs̄. in deſertum à ſpiritu. & reliqua.

Incip. Ic wolde eow trahtnian. þis Godspel þe man nu beforan eow rædde. *Vide ſupra, pag.* 31.

LVII. fol. 311. b. INCIPIT DE P̄NITENTIA. IN QVADRAGESSIMA.

Incip. Læredum mannum is to witanne. þæt ælc man byþ gefullod on naman þære halgan þrynysse. ⁊ he ne mot na beon eft gefullod.

Expl. ðe he us æfre gecydde. ðam heofonlican cyninge. sy lof se lyfað ⁊ rixað in ealra worulda worulda a butan ende on ecnysse. AMEN.

LVIII. fol. 316. Dominica. III. in quadrages̄.

Erat Ihs̄ eiciens demonium. & illud erat mutum. & reliqua.

Incip On þære mæran tide þe se mildheorta Hælend wunode mid mannum. *Vide ſupra, pag.* 31.

LIX. fol. 321. b. DE SCŌ. BARTHOLOMEO.

Incip. Wyrd writeras secgað. þæt þry Leodscipas sind gehatene. *Vide ſupra, pag.* 17, *ubi alia cernitur Concluſio.*

Fin. Hit gelamp þa æft̄ þære hadunge þurh Godes gife. þæt he worhte feola tacna on Godes naman ðurh his geleafan. ⁊ ðurh wunode. XX geara on þā biscopdome. ⁊ on godre drohtnunga. ⁊ mid wulfreredum geðingðū gewat to drihtne. þā is wurðmynt. ⁊ wuldor a on worulde. AMEN.

LX. fol. 328. KL̄. AVGVSTTŪS PASSIO SCŌRVM MACHABEORVM. (*manu Normanno-Saxonica.*)

Incip. Æfter ðam ðe Alexander se egefulla Cyning todælde his rice his deorlingum gehwylcum on his forðsiþe. ⁊ heora gehwylc on his healfe.

Incip. ⁊ swa oft swa hio gebugon fram his bigengum ahwar. þonne wurþon hio gescynde and swiðe gewitnode. Sy wuldor ⁊ lof þam welwillendan gode a on ecnesse, ⁊ we cweðað. am̄.

Notandum, quod in al. Cod. hæc Homilia (potiſſimam partem ex lib. Machabeorum *deſumpta) in duas dividitur partes.*

LXI. fol. 341. b. DE TRIBVS ORDINIBVS

Incip. Is swa ðeah to witenne þæt on ðissere worulde sind þreo endebyrdnesse. *V. ſupra, p.* 37.

LXII. fol. 342. b. III. IDVS AGUS̄. PASSIO SCĪ LAVRENTII MAR̄.

Incip. On Decius dæge wæs hreoran Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

LXIII. fol. 350. In aſſumptione Scē Marie uirginis.

Incip. Men þa leofestan, gehyraþ nu hwæt her segþ on þissum bocum be ðære halgan fæmnan Scā Marian hu be hire on ðas tid geworþen wæs.
Expl. ðu gesettest ealle ðine Apostolas to minre byrgenne. ⁊ ic bletsige ðinne ðonne halgan ðe wunað in ealra worolda worold. Amen.

LXIV. fol. 353. *Deeſt Rubrica.*

Et poſt hæc vocavit Scā Maria omnes apoſtolas in cubiculo ſuo & oſtendit illis omne indumentum.

Incip. Ond þa æfter þon ða cegde seo halige Maria to eallum ðam Apostolum on hire hordcofan. ⁊ him æteowde ealne hire gegyrelan ðe heo wolde æt hire byrgenne habban.

Deſinit cum Paraphraſi Hymni vulgo dicti MAGNIFICAT, *& poſtremo his verbis*

Expl. ac uton we biddan þa femnan Scā Marian þæt heo us sie mild ðingere wiþ urne Drihten Hælendne Criste. ⁊ weardes rædes. ⁊ eces wuldres to ðæm us gefultmige ure Drihten. AMEN.

LXV. fol. 360. III. KL̄. OCTB̄. dedicatio eccleſie Scī Michaelis ArchangLī.

Incip. Maregum is cuð seo halige stow scē Michaheles. *Vide ſupra, pag.* 24.

LXVI. fol. 367. Exameron ſive initium creaturæ. (*Titulus neoterici.*)

Incip. An anginn is ealra ðinga ðætte is God ælmihtig. *Vide ſupra, pag.* 1.

LXVII. fol. 374. b. DE SANCTO IOHANNE.

Incip. Scs Iohs geseah ofer garsege swilce hit land wære. þa genam hine se Engel. ⁊ gebrohte hine to Paradisum þæt is neorxna-wange.
Expl. Crist us generie. þæt we on wynne wunian moton. Se þe leofaþ ⁊ rixað soðlice. mid fæder. ⁊ sunu. ⁊ mid þam halgan gaste. a buton ænde. AMEN.

fol. 377. b *Hymni aliquot de* S. Guthlacan.

LXVIII. fol. 378. III. IDUS NOVĒB DEPOSS̄ SCĪ MARTINI EPĪ.

Incip. Martinus se wuldorfulla godes andettere wæs acenned of æðel-borenum magum. on ðam earde ðe is gehaten Pannonia. on þære byrig ðe is gecweden Sabaria.
Expl. Ne magon we awritan ealle his wundra on þissum sortan cwiþe mid cuþum gereorde ac we willað secgan hu se soðfæsta gesat.

Immediate ſequitur alia Narratio DE OBITV EIUS. *quæ in aliis Codd. cum ſuperiori conjungitur.*

LXIX. fol. 384. *Incip.* Martinus se eadiga wiste his geendunge gesyrne. ær he ferde fram eallum frecednyssum þises lænan lifes to his leofan Drihtne.
Expl. Uton hine biddan þæt he us þingie to ðam lifigendan Gode þe he on life geceweorde. Sy ó þam a wuldor on ecere worulde þe leofað ⁊ rixað ðurh hine sylfne god. AMEN.

EXCUSATIO DICTANTIS.

quam ſupra videſis, pag. 6.

LXX. fol. 385. b. *Incip.* Fela wægere Godspell we forlætað.

LXXI. fol. 386. SANCTE ANDREAE.

Incip. Her sigð þæt æfter þam þe Drihten Hælend Crist to heofonum astah. þæt þa Apostoli wæron æt somne. and hie sendon hlot him betwonum.
Expl. ⁊ hie cwædon. an is Drihten God. se is Hælend Crist. ⁊ se halga Gast. þam is wuldor. and geweald. on þære halgan þrynnysse. þurh ealra worulda woruld soþlice a buton ende. AMEN.

S. 9. *Cod. membr. in Quarto, paulo poſt conquiſitionem Angliæ (ut videtur) ſcriptus, in quo continetur* Collectio Homiliarum Saxonicarum, *hoc ordine.*

I. Pag. 11. Her segð hu ure drihten gesceop heofonan ⁊ eorðan ⁊ ealle gesceafta.

Init. In principio creavit Deus cœlum & terram. þæt his on englisc. God ælmihtig gesceop ærest on angynne heofonan ⁊ eorþan. Her we magon gehyron. þæt heofon næs na ær þam þe se ælmihtiga wyrhta hi geworhte on angynne.
Fin. On ðære ecean blisse mid urum Hælende Criste swa swa he us behaten hæfð. Se þe leofaþ ⁊ rixað mid leofan fæder. ⁊ þam halgan gaste. on anre godcundnesse. ana soð scyppend ealra þinga. AMEN.

II. Pag. 22. DOMINICA PRIMA DE ADVENTV DNĪ.

Incip. Thyses dæges þenung ⁊ ðissere tide mærð sprecað ymbe Cristes mærþa. *Vide ſupra, p.* 8.

III. Pag. 26. DOMC̄. II. DE ADUENTV DNĪ.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on ðisum dægþerlican Godspelle. *Vide ſupra, pag.* 8.

IV. Pag. 33. DOMC̄. III. VEL QVANDO UOLUERIS.

Incip. Se Apostol Paulus ealra ðeoda lareow. manode þa Cristenan ðe he sylf. *Vid. ſupra, p.* 36.

V. Pag. 40. DOMC̄. IIII. vel Q̄NDO VOLUERIS.

Incip. Gehadedum mannum is swiðe micclum beboden fram Gode sylfum. þæt hi gelomlice sceolon þæt læwede folc. ⁊ þæt ungelærede myngian ⁊ læran þæt hi geornlice to gode. ⁊ to his halgum gebugan.
Expl. Se bið swiðe gesælig. þe þis wile underniman. ⁊ wel gehealdan. God us ealle getrymme. ⁊ gestrangige to ure agenre ðearfe swa his willa si. a worulde. AMEN.

VI. Pag. 43. DE NATIVITATE DNĪ NRĪ IESU XPĪ.

Incip. We willað to trimmincge eowres geleafan. eow gereccan ðæs Hælendes acennednesse. *Vide ſupra, pag.* 19.

VII. DE SCŌ STEPHANO PROTOMĀR.

Incip. We rædað on þære bec þe is gehaten Actus Apostolorum þæt þa Apostolas. *V. ſupra, p.* 9.

VIII. Pag. 57. DE SANCTO IOHANNE EVANGELISTA.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrlinc wearð on þissum dæge to heofonan rices. *Vide ſupra, p.* 9.

IX. Pag. 66. DOMC̄. II. BE THERE HALGAN CLÆNNYSSE.

Incip. Ure Hælend Crist swyðe þæt he lufode ða halagan

haligan Clænnesse on his þeorū. sƿutelice ða þa he mæden-man hī to meder geceas. and he sylf leofode butan eallum synnū on þær ylcan clænnesse þe he com to mannum.

Expl. ⁊ sƿa bið æfre oþ ðissere ƿorulde geendunge. þæt þa clænheortan on Cristes lufe ƿeonde beoð on halgum geðingþum oþ þæt hi be cumon to Criste sylfum þam si ƿuldor to ƿorulde. AMEN. *Hæc Homilia eſt pars Poſterior Epiſtolæ* Ælfrici *ad Sigeferthum*.

X. Pag. 71. DOM̄. III. ET QVANDO VOLUERIS. BE HEOFON-WARUM. AND BE HEL-WARUM.

Incip. Men þa leofestan. ute gehyran her Godes ƿord ⁊ gelyfan on urne God. se þe gelyfan ƿile. he bið gehealden on heofonan. ⁊ ute gemunan þæt ƿe sculan ealle deade beon.

Expl. Ealsƿa ƿæter adƿæsceð fyr. Sƿa mæg seo ælmesse adƿæscan þa synna. Syllan ƿe urne ælmessan ƿu heortlice for urum synnum on Godes naman. he us sylð ece lif on heofonum abutan ende. amen.

XI. Pag. 73. DOM̄. III. ET Q̄DO UOLUERIS. be urum drihtene.

Incip. Men ða leofeston ure Drihten ælmihtig God us singalice myngað þurh his halgan bec mid þam gastlicum ƿordum ðe he sylf mid his muðe bedead.

Expl. Ac biddan ƿe urne Drihten mid halgum gebedum. ⁊ mid ælmessan þæt he us gehealde on heofonan rice þar he leofað ⁊ rixað. a ƿorulda ƿorulde abutan ende. amen.

XII. Pag. 78. DOMC̄. V. aut. quando uolueris. de ueabis domini.

Incip. Men þa leofestan. utan geþencan georne on ure geþance. ⁊ þæt sæste healdan hu Scs̄ Iacobus Cristes þegn sæde. hu se Hælend cƿæð to sumū ƿelegum þa he hine hæfde mid ƿlence.

Expl. ƿe syndon þyder gehaten. gif ƿe ƿyllað. and gelaðode to þā halgan hame. ⁊ to þam cynelican þrymsetle. ðær Drihten ƿunað ⁊ rixað mid eallum halgum saƿlum. a butan ende on ecnesse. am̄.

XIII. Pag. 83. DOMC̄. IN SEPTVAGESIMA.

Incip. Drihten sæde þis bigspel his Leorningcnihtum þus cƿeðende. Simile eſt regnum cœlorum. homini patri familias qui exiit primo mane conducere operarios in vineam ſuam & reliqua. Se hælend cƿæð þæt heofonan rice ƿæs gelice sumum hiredes ealdre. *Vide ſupra, pag.* 9.

XIV. Pag. 90. DE ALLELVIA.

Incip. We ƿillað eoƿ secgan be ðissere andƿeardan tide. hƿi seo halige gelaðung. *Vide ſupra, p.* 12.

XV. Pag. 91. Dominica in Sexagesima.

Cum turba plurima convenirent ad Ieſum. & de civitatibuſ properarent ad eum dixit per ſimilitudinem. Exiit qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum. & reliqua.

Incip. On sumere tide ða þa micel menigu samod. com to þam Hælende. *Vide ſupra, pag.* 12.

XVI. Pag. 97. Dominica in quinquageſima.

Aſſumſit Ihc̄ duodecim diſcipuloſ ſuoſ ſecreto & ait illis.

Incip. Her is gerædd on ðisum Godspelle þe ƿe nu gehyrdon of þes Diacones muþe. *V. ſup. p.* 12.

XVII. Pag. 104. LAR-SPEL. IN CAPITE IEIVNII.

Incip. On ðissere ƿucan on Wodnes-dæg sƿa sƿa ge sylfe ƿiton is Caput ieiunii. þæt is on Englisc Heafod Lengtenes-fæstenes. We etað on ðam Sunnan-dagū. on undern. ⁊ on æfen.

Expl. hu mæg nu manna eadmodnysse beon mycel gefuht togeanes his eadmodnysse ðe is ælmihti God. si him a ƿuldor on ecnysse. AMEN. We rædon nu ðis Spell for þī ðe her beoð leof manna on Wodnes-dæg. ⁊ eoƿ gebyrað þæt ge beon gescrifene on ðyssere ƿucan. oððe huru on ðære oþre.

XVIII. Pag. 112. DOM̄. I. IN quadragesima.

Ductuſ eſt Ihs̄ in deſertum & reliq.

Incip. Ic ƿolde eoƿ trahtnian þis Godspell ðe man nu beforan eoƿ rædde. *Vide ſupra, pag.* 31.

XIX. P. 120. FR̄. II. EVANGELIV̄. CV̄ VENERIT.

Incip. MEN þa leofoston. eoƿ eallum is cuð þæt ðes gearlica Ymbryne. *Vide ſupra, pag.* 12.

XX. Pag. 125. DOM̄. II. IN quadragesima.

Egreſſus in die Ihs̄. ſeceſſit in partes Tyri & Sidonis. & reliqua.

Incip. Drihten Hælend ðreade mid ƿordum þæra Iudeiscra manna þƿyrnysse. *Vide ſupra, pag.*

XXI. Pag. 129. DOM̄. III. IN quadragesima.

Erat Ihs̄ eicienſ demonium. & reliqua.

Incip. On þære mæran tide. ðe se mildheorta Hælend ƿunode mid mannū. *Vide ſupra, pag.* 31.

XXII. Pag. 137. DOM̄. IIII. quadrages̄.

Abiit Ihs̄ tranſ mare Galilææ. & reliq.

Incip. Se Hælende ferde ofer þa Galileiscean sæ. *Vide ſupra, pag.* 32.

XXIII. Pag. 142. DOM̄. V. IN quadragesima.

Incip. Theos tid fram þisum andƿeardum dæge oþ þa halgan Easter-tide. *Vide ſupra, pag.*

XXIV. Pag. 151. FR̄. VI. ANTE RAMOS PALMARUM.

Collegerunt pontifices & Phariſæi concilium & dicebant. Quid faciemus quia hic homo multa ſigna facit? & reliqua.

Incip. Thæt halige Godspel þe ge gehyrdon un rædon. *Vide ſupra, pag.*

XXV. Pag. 155. DOM̄. IN DIE RAMIS PALMARVM.

Incip. Cristes ðrorung ƿæs gerædd nu beforan us. *Vide ſupra, pag.* 19.

XXVI. P. 163. FR̄. II. DE PASSIONE domini.

Incip. Drihtenes ðrorunge ƿe ƿillað eoƿ gedafenlice secgan. on Engliscum gereorde. *V. ſ. p.* 32.

XXVII. Pag. 174. FR̄. V. IN CENA DOMINI.

Incip. Segeð on þisum bocum be þære arƿurþnesse ðises halgan dæges. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXVIII. P. 184. SERMO DE SACRIFICIO IN DIE PASCHÆ.

Incip. Men þa leofestan. Gelome eow is gesæd embe ures hælendes æriste.

Pag. 180. *Folium exſcinditur, quod continebat (ut videtur) partem poſteriorem hujuſce homiliæ, & priorem ſequentis, in illud fortaſſe;* Ego ſum paſtor bonus. *quæ ſic*

XXIX. *Expl.* ⁊ uton habban geleafan on ðone lifiendan Godliht. ⁊ soþe lufe. soðe rihtwisnesse. ⁊ mildheortnesse. ⁊ ælmesdæda. ⁊ manþwærnesse. þæt us se goda hyrde Hælend Crist to his halgum gegaderige into heofonan rice swa swa he ðam halgum behet þe hine lufiað. ðam sy wuldor ⁊ lof on ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende.

XXX. P. 198. SERMO IN LETANIA MAIORI.

Incip. Thas dagas synd gehate Letanie. þæt synd Gebed-dagas. *Vide ſupra, pag.* 1.

XXXI. P. 205. FR̄. II. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Men ða leofestan. us is swiðe neod ðearf. þæt ƿe gehyron sumne dæl þyses gastlican Geƿrites. ðe her us forð læreð ⁊ manað to ure Saule ðearfe.

Expl. Broðor mine. þysum ƿe magon geearnian þæt ƿe moton lyfian. and on blisse beon mid Drihten sylfum. ⁊ mid his ðam halgum on heofonan rice. ðam þe leofað ⁊ rixað on ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende. AMEN.

XXXII. Pag. 213. EODEM DIE DOMĒ.

Incip. Se Hælend Crist syððan he to þysum life com. ⁊ mann ƿearð geƿeaxen. *Vide ſupra, pag.* 2.

XXXIII. Pag. 221. FERIA III. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Men ða leofestan. ƿe gehyrdon for hoft secgan be þam æðelan to-cyme ures Drihtnes. hu he him on ðas ƿoruld þingan ongan.

Expl. ⁊ to ðam upplican þrymð-stole ðær Drihten Crist wunað ⁊ rixað mid eallum halgum saulum. ⁊ mid his ðam gecorenum on ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende. Amen.

XXXIV. Pag. 230. EODEM DIE. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen mann sceal ærest riht cunnan. *Vide ſupra, pag.* 2.

Notandum, quod, finem verſus, quinque folia recenti manu exarantur.

S. 10. *Cod. membr. in Octavo grandiori, circa tempora Wilhelmi I Anglorum Regis nitide ſcriptus, in quo continetur*

Gregorii Magni Papæ Dialogorum libri 4. *Saxonicè.*

S. 11. *Cod. membr. & antiquus, in fol. min. partim Saxonicè partim Latine ſcriptus, diverſis temporibus, diverſis manibus. In quo continentur*

I. Annales Saxonici, (*ſive* Chronicon Saxonicum) Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, *circa annum Domini* 891. *exarati; nam ad hunc ann. omnia unâ eadem antiqua manu, Ælfredi Regis temporibus ſatis convenienti, ſcribuntur. Ab Ann.* 891, *uſque ad Ann.* 924, *Res Geſtæ aliis quibuſdam manibus æque antiquis exaratæ traduntur. Ab Anno* 924 *uſque ad Ann.* 1075, *continuatur Chronicon diverſis manibus ſcriptum. Quod oſtendit hunc Codicem eſſe Autographon, nequaquam ad aliorum Codicum fidem deſcriptum.*

Pag. 63. *Res geſtæ à* Lanfranco *Archiepiſcopo, ab Adventu ejus in Angliam, uſque ad mortem ejus, Latine. Hæc omnia publici juris fecit vir doctiſſimus* Abrahamus Whelocus *ad calcem ſuæ Editionis Hiſt. Eccl. Bedæ. Cantab.* 1643.

II. Leges Ælfredi Regis, *quibus recitantur etiam* Leges Inæ Regis Weſt-Saxonum. *Saxonicè, manu æque antiqua ac Annales Saxonici ſcriptæ.*

Nomina Pontificum Romanæ urbis, Archiep̄orum Dorouernensis Ecclæ, Ep̄orum Hrofensis ecclæ, Orientalium Saxonum, Australium Saxonum, Occidentalium Saxonum, Scireburnensis Ecclæ, Wiltunensis Ecclæ, Cridiensis Ecclæ, Eboracensis Ecclæ, Lindisfarnensis Ecclæ, *quæ omnia etiam ni fallor habentur apud Whelocum.*

Sequuntur quædam (ex Beda) de Theodoro Archiepiſcopo Cant. Northanhymbrorum provinciam viſitante, epiſcopos ordinante, in Synodo præſidente, & alia primatis Anglorum officia adminiſtrante, vel eo tempore quo eccleſiæ Eboracenſis & Dunelmenſis ſuos habuerunt Epiſcopos, Boſam ſcilicet & Cuthbertum.

III. *Hæc excipit Tractatus Latinè, Saxonicis Antiquioribus & (ut ita dicam) curſoriis & obſcurioribus Literis, ſcriptus: in eo autem continentur* Sedulii Preſbyteri *Hymni de Chriſto, cum Vaticiniis ejuſdem.*

S. 12. *Cod. membr. in fol. min. circiter tempus conquiſitionis Angliæ ſcriptus, ac olim Exonienſis Eccleſiæ peculium, in quo, habetur collectio (ut ita dicam)* Canonum Eccleſiaſticorum, *Latinè & Saxonicè, cui præmittitur hæc quæ ſequitur Præfatio Latine.*

Pag. I. Si trecentorum decem & octo reliquorum ſanctorum Patrum Canonum auctoritaſ inviolata ſemper duraret, & Epiſcopuſ atque Cleruſ ſcdm̄ eorum rectitudiniſ normam viverent. ſuperfluum videretur à nobiſ exiguiſ ſuper hanc rem tam ordinate diſpoſitum, aliquid novi retractare aut dicere. Sed dum paſtorum ſubditorumque negligentia, ex his temporibus nimiū crevit, quid aliud agendum nobiſ eſt, qui in tam gravi diſcrimine venimus, niſi ut quantum poſſumus, ſi non quantum debemus, ad rectitudiniſ lineam Deo inſpirante Clerum nrm̄ reducamus? Igitur divino fulti auxilio, adgredimur parvū *Decretulum* facere. per quod ſe clerus ab *inclitis* [l. *inlicitis*] coerceat & otioſa deponat. male diu longeque uſurpata derelinquat. illius videlicet amore, qui noſ ſi emendemuſ in meliuſ ſuo ſcō & pretioſo nos redemit ſanguine. Vigilanti ergo ſtudio inſtructionis formam colligere ſtedeamuſ, in qua plane contineatur. qualiter Prælati vivere, & ſubjectos regere, & in dei ſervitio conſtringere & bene operanteſ & ad meliora prouocare protervoſ. & neglegentes debeant corripere. quatinuſ formula hac vivendi inſpectat. & Deo ſibi adjutorium præbente. humiliter ſuſcepta & efficaciter impleta cum bonorum operum lampadibuſ venienti ſponſo apparere atque ejus thalamum ingredi mereantur. Quia nec infelix poteſt judicari, cui contigerit qualemcumque partem in paradiſum habere, ſed illiſ ibidem ſorſ datur qui in tantum poſſunt, per vitæ meritum, ad hoc in hujuſ temporis curriculo dum licet, currere feſtinent.

Eadem Præfatio olim ſequebatur Saxonicè, folio autem uno abſciſſo, deeſt pars poſterior, cum Capitulis ſive Rubricis Canonum 30 *prioribus. Capitula vero Saxonica,*

xonica, ut melius à Philo-Saxonibus conferantur cum Capitulis Verſionis Saxonicæ Regulæ S. Benedicti, hic in medium proferre placuit.

1. Be eaðmodnysse. p. 12.
2. Be Preosta endbyrdnysse. p. 14.
3. Be ðam þæt man scyle gesceadwisnysse habban on Preosta gaderunga. p. 16.
4. Ba þam þæt Preostas on heora geferrædene. ne sculan naþer ne gyrnan ne habban oferflowernessa ac neod behofe ðing. p. 18.
5. Be ðam þæt on Preosta geferrædene ealle gelice onfon ætes and wætes. p. 20.
6. Be þam gemete ætes and drinces. p. 23.
7. Be cyrcenan wucþenu. p. 25.
8. Be þam Ærcediacone. and ðam Prauoste. p. 27.
9. Be ðam Hordere. p. 29.
10. Be þam Geatweardе. p. 31.
11. Be þam þæt man geornlice trymme þa Claustru þær þa Preostas inne slapað. p. 32.
12. Be ðam þæt þa Preostas sceolon cwiðan oððe don ðonne hi of bedd arisað. p. 35.
13. Be þam godcundan þeodome in niht. p. 37.
14. Be gefyrnesse haligra wæccena. p. 39.
15. Be Dægred-sangum. p. 40.
16. Be prim-sangum. p. 43.
17. Be heora handa weorce dæghwamlice. p. 45.
18. Be þrym tidum þæs dæges. p. 45.
19. Be Æfen-tide. p. 46.
20. Be Niht-sange. p. 47.
21. Be ðære Sprǽcan æfter Niht-sange. p. 48.
22. Be þam þæt Preostas heora tid-sangas æfæstlice began. p. 49.
23. Be þæs Sealm-sanges geornfulnysse. p. 50.
24. Be ðam ðæt hy na wrutlice on Cyrcan ne standan. p. 51.
25. Be ðam þe sceolon farænde beon. p. 52.
26. Be þam þe on litlum gyltum agyltað. p. 53.
27. Be þam heafod gyltum. p. 54.
28. Be þære wrecunge þæs þe hreowseð heafod gylt.
29. Be andyttyssum. p. 57.
30. Be ðam hu man scyle Andytnysse underfon. and Dædbote tæcan. p. 60.
31. Be amansumunge gylta. p. 63.
32. Be Lencgtenes gehealdsumnysse. p. 64.
33. Be tidum on ðam Preostas sceolon etan æne oððe tusa. p. 66.
34. Be Haligra freolse. p. 68.
35. Be þā þæt nan ne gedyrstlæce oðerne to beatanne. ne to amansumigenne. p. 69.
66. Be þam þæt on Preost hyrede nan ne geþristlæce oðerne mid woh to werigenne. p. 70.
37. Be þam godan æfeste þe Godes þeowas hī betwenan sceolon habban. p. 71.
38. Be seocum Preostum. p. 72.
39. Be Preosta gyrlan and heora gescy. p. 74.
40. Be ælmessena nænne. p. 75.
41. Be þam gemete þe Messe-Preostas ælmessan niman magan. p. 75.
42. Be ðam gymene þe Preostas sculon habban in þam folce þe him betæht bið. p. 76.
43. Be ðā hwilcū hwæþer man scyle betæcan ðæra ælmes manna bylyfne. p. 78.
44. Be þā Prauostum. p. 80.
45. Be ðam þe wixl ealdordomes on geferrædene habban sceolon. p. 82.
46. Be caldra forstre and heordrædene. p. 84.
47. Be ðam þæt ealle Preostes to Niht-sange cumon. p. 86.
48. Be þā Sangerum. p. 88.
49. Be þam þe on Cyrcan sceolon rædan and singan. p. 90.
50. Be þam gemete þære steore. p. 95.
51. Be ðam þæt Preostas Munuca culan ne werion. p. 101.
52. Be ðære gesceadwisnysse on gyrelan þæs Preostes hræǽfes. p. 103.
53. Be ðā þæt þa ealdras sceolon twifealdne godan hyra under ðeoddum don. p. 106.
54. Be ðam þæt Preostas geþohtscipe næbbe wið fremde wif. p. 109.
55. Be ðā Preostum þe ne sunaþ on heora behate. p. 111.
56. Be þā hu eadmod man sceal beon for Godes lufe. p. 112.
57. Be ðam weamodan lareowum. p. 114.
58. Be lare and bysnungum þæra lareora. p. 115.
59. Be swigan. p. 117.
60. Be þam þæt Preostas sceolan forbugan and ascoenian druncen. p. 120.
61. Be Preostum. p. 123.
62. Be Preosta Regule. p. 126.
63. Be Preosta cyrrene. p. 128.
64. Be Mæsse-Preostum þe syngað. p. 129.
65. Be ðam þæt Mæsse-preost ane Cyrcan habbe. p. 129.
66. Be þā þæt Preostas ne beon æt gyst feormum. p. 130.
67. Be þā þæt nan Preost ne gunne Mæsse-preost haves. p. 130.
68. Be þā for hwi man aworpan scyle Mæsse-preostas. p. 131.
69. Be ðā þæt man for seoce gebiddan sceal and hi mid haligum ele smirian. p. 132.
70. Be þam þæt manne Mæssie on unhalgedum huse. p. 133.
71. Be ðam hu man sceal blessian Brydguman and Bryd. p. 133.
72. Be þā hu man healice freols sceal wurþian. p. 134.
73. Be ðam hu man teoðunga sceal dælan. p. 135.
74. Be þam þæt naþer ne Biscopas ne læwede men ne sendon Mæsse-preostas buton gesceadwisnesse na hwæþer. p. 136.
75. Be þam Mæsse-preoste þe ana mæssiað ofer ða halgan gebodu þe þæt forbeodeþ. p. 137.
76. Be ðam þæt nan Mæsse-preost ne beo geset to nane Cyrcan buton Biscopes leafe ne eft þanon adryfen butan his leafe. p. 139.
77. Be þam bocum þe ælc Mæsse-preost sceal on his Cyrcan habban. p. 139.
78. Be þā þæt nan Mynstres-ealdor ne underfo oþres Mynstres Preost buton swytelunge. and be þære steore þe hit abrecað. p. 141.
79. This ærend Gewrit send sum Cristes þegen to Mæsse-preostum. and to oðres hades Preostum to heora lifes rihtincge. p. 146.
80. This is to þam Biscope. p. 155.
81. Be gesceadwisnysse lare. p. 161.
82. Be þam Preoste þe his Had forlæt. p. 164.
83. Be þam þæt man nanne Preost mid eaðelicum þingum ne mage gewægnian. p. 165.
84. Be þam þæt Preostas hi warnien wið þa scinlican hiwunga Deofla Prættes.

Ex quibus conſtat hunc Cod. haud continere Canones Nicæni Concilii, ut docti nonnulli tradunt, à Theodoro *Archiepiſcopo Latine, & deinde ab* Ælfrico *Saxonicè verſos : ſed Regulam quandam in uſum Presbyterorum & ſacerdotum, ex Regula Benedicti, &c. conſarcinatam, quo tamen autore haud mihi vacat perſcrutari.*

S. 13. *Cod. membran. in Octavo diverſis manibus exaratus, circa tempora Regis Eadwardi Confeſſoris dicti, aut paullo antea, in quo continetur* Collectio Homiliarum Saxonicarum, *&c. hoc Ordine:*

I. Pag. 2. Oratio *pro Remiſſione Peccatorum, Saxonicè.*

II. P. 3. IN DIE SCŌ PENTECOSTEN.

Incip. Fram ðam halgan Eastorlican dæge. *V. ſ. p. 3.*

III. P. 25. IN NATALE VNIVS APĹI.

Incip. Thes Apostolica freols-dæg manað us to smeagenne. and sum þing eow to secganne.

Vide ſupra pag. 6.

IV. Pag. 36. IN NATALE PLURIMORUM SCORUM MARTYRUM.

Cum audieritiſ prelia & ſeditioneſ nolite terreri. & reliqua.

Incip. Se Hælend ꝼoneꝛæde hiꞅ Leoꝛnınʒ-cnihtum ðiſeꞅ mıddan-eaꝛdeꞅ ꞅꝑecedniꞅꞅa. *V. ſupra, p.* 7.

V. P. 54. IN NATALE UNIUS CONFESSORIS.

Homo quidam peregre proficiſcenſ. vocavit ſervoſ ſuoſ & tradidit illiſ bona ſua.

Incip. Ure Dꝛihten ꞅæde þiꞅ bıʒꞅpell hiꞅ Leoꝛnınʒ-cnihtum. *Vide ſupra, pag.* 7.

VI. P. 79. IN NATALE SCARUM VIRGINUM.

Simile eſt regnum celorum decem virginibuſ, quæ accipienteſ lampadeſ ſuaſ exierunt obviam ſponſo & ſponſæ.

Incip. Se Hælend ꞅæde ʒelomlıce bıʒꞅpel be ʒehꝑılcum. *Vid ſupra, pag.* 7.

VII. P. 99. (Alia manu.) SERMO AD POPULUM IN OCTAVIS PENTECOSTEN.

Incip. We ꝑillað eoꝛ ꞅecʒan ꞅume ꞅꝑutelunʒe nu be ðam halʒum tıdum þe ꝑe healdað. *V. ſup. p.* 30.

VIII. P. 150. LAR-SPEL. ⁊ SCRIFT-BOC.

Incip. Leoꝼan men. doð ꞅꝑa ic eoꝛ bidde. ʒehẏꞃað þæt ꞅoð iꞅ. Undeꞃꞅtande ꞅe þe ꝑille. hit iꞅ ꞅꝑutol ⁊ ʒeꞅẏne. þæt þeꞅ þeodꞅcıpe iꞅ ꞅꝑiðe ꝼoꞃꞅẏnʒod.
Expl. Thæt iꞅ ꞅoð. ⁊ na leaꞅ. þæt ꞅꝑa hꝑa ꞅꝑa ænıʒ ðiꞅꞅeꞃa unðeaꞃa beʒæð oꝼ hiꞅ ende dæʒ. he ꞅceal beon cꝑẏlmıende mid deoꝼle. a butan ende. butan he hit ʒebete.

IX. P. 159. AMMONITIO AMICI. þæt iꞅ ꝼꞃeondlıc mẏneʒunʒ.

Incip. Eala ʒeꞃẏnꞃuman men. ⁊ æþele ꝑæꞃmen. and ꝑıꞃmen. ʒe Godeꞅ anlıcneꞅ. Ic bidde eoꞃ. ⁊ ic læꞃe eoꞃ. ⁊ ic bebeode eoꞃ. ʒeclænꞅıað eoꞃ. ⁊ aꞅeoꞃmıað eoꞃ. æꝼeꞃt eoꞃꞃe eaʒan ꝼꞃam lẏꝼꞃe ʒeꞃihðe.
Expl. Biddað eoꝼeꞃne dꞃihten. þæt ʒe maʒen. and moten ðuꞃh hiꞅ mihte. deoꝼol. ⁊ hiꞅ hete oꝼeꞃcuman. ⁊ to hiꞅ mildꞅe becuman. þæꞃ ʒe habbað mildꞅe. ⁊ bliꞅꞅe. abutan ende. am.

X. P. 170. LAR-SPELL.

Incip. Men ða leoꝼeꞅtan. We ʒehẏꞃdon oꝼt ꞅæcʒan be ðam æþelan to cẏme uꞃeꞅ Dꞃihtneꞅ. *Vide ſupra, pag.*

XI. P. 209. LAR-SPELL. (alia manu.)

Incip. We ꞅecʒeað uꞃum Cẏne-hlaꝼoꞃde. ⁊ eallum ꝼolce cẏðan ꝑẏllað. þæt iꞅ æꝼeꞃt þæt ꞅe ealle to Gode ælmihtıʒum ʒeoꞃne ʒebuʒan.
Expl. ⁊ ʒeaꞃnıʒe þæt be ʒemænan habban mote on heꞅena ꞃice þæꞃ iꞅ ece bliꞅ. ⁊ æꞅꞃe bið. mid þam ðe leoꝼað. ⁊ ꞃıxað. a butan ende. Amen.

XII. P. 221. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Cꞃiꞅt cꝑæð on hiꞅ halʒan Godꞅpelle. þæt ꞅela ꝼoꞃ-tacna ꞅcẏlan ʒeꞅeaꞃꝑan ꝑide on ꝑoꝑolde. æʒðeꞃ ʒe on heoꝼenlıcum tunʒlum ʒe on eoꞃðlıcum ꞅcẏꝑunʒu. æꞃ ða þem ꞅe Dom cume.
Expl. þon ʒe leanað he hit uꞅ. ꞅꝑa uꞅ leoꝼoꞅt bẏð. þon ꞅe æꝼꞃe þæꞅ betꞅt behuꞃꝑan. Ham ꞅẏmle ꞅẏ loꝼ ⁊ ꝑuldoꞃ in ealꞃa ꝼoꞃlda ꝼoꞃold a butan ende. Am.

XIII. Pag. 227. IN LETANIA MAIORE. (Alia manu.)

Incip. Thaꞅ daʒaꞅ ꞅẏnd ʒehatene Letanıʒe. ðæt ꞅẏnd Gebed-daʒaꞅ. *Vide ſupra, pag.* 1.

XIV. P. 254. FR. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se hælend cꞃiꞅt ꞅẏꝼꝼan he to þiꞅum liꝼe com. ⁊ man ꝑeaꞃð ʒeꞅeꝑen. *Vide ſupra, pag.* 2.

XV. P. 287. FR. IIII. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cꞃiꞅten man ꞅceal æꞅteꞃ ꞃihte cunnan æʒðeꞃ ʒe hiꞅ Pateꞃ noꞅteꞃ. *Vide ſupra, pag.* 2.

XVI. P. 324. IN ASCENSIONE DNI.

Primum quidem ſermonem feci, & reliq.

Incip. Lucaꞅ ꞅe Godꞅpelleꞃe uꞅ manede on ðiꞅꞅe Piꞅtol-ꝑædıncʒe. *Vide ſupra, pag.* 3.

Truncatur homilia ad hæc verba: Matheuꞅ on Ethiopia. And ꞅꝑa heoꞃa ʒehꝑẏlc on hiꞅ dæle. ⁊ Godeꞅ mihte ----- *Immo deſideratur Tractatus* De duodecim Abuſivis, *qui quondam in hoc Cod. ad pag.* 356 *extabat.*

S. 14. *Cod. membr. in Octavo qui ex forma, manu,* &c. *videtur eſſe ſuperioris Collectionis pars altera. In hoc cod. continentur homiliæ, quarum Rubricæ,* &c. *ſequuntur.*

I. Pag. 1. DE TEMPORIBUS ANTICHRISTI.

Incip. Leoꝼan men uꞅ iꞅ micel þeaꞃꝼ. þæt ꝑe ꝑæꞃe beon. þæꞅ eʒeꞅlıcan timan þe nu toꞅeaꞃd iꞅ. *Vide ſupra, pag.* 28.

II. P. 38. SUNNAN DÆGES SPELL.

Incip. Hæꞃ ꞅæʒð on ðiꞅeꞅ Dꞃihtneꞅ Æꞃend-ʒeꝑꞃite. þæt ꞅẏꞃ cẏmð ꞅum ꝑiꞅꞅa hæꝼꞃeꞅta oꝼeꞃ manna beaꞃn. And hit ʒeꞅealð æꝼeꞅt on Sceotta land. ⁊ hit ðæꞃ ꝼoꞃbæꞃnð ealle ða ꞅẏꞃenꝼullan ða þe nu ʒod ʒꞃemiaþ mid ꞅunnan-dæʒeꞅ ꝑeoꞃcum ⁊ ꞅæteꞃneꞅ dæʒeꞅ oꝼeꞃnon.
Expl. Ðæꞃ ꝑe motan a oꞃꝼoꞃhlıce libban. ⁊ ꞃıxian. mid uꞃum Hælende. ⁊ mid eallum hiꞅ halʒum mid ꝼædeꞃ. ⁊ mid ꞅuna. ⁊ mid ða halʒan ʒaꞅte. a on ealꞃa ꝼoꞃulda ꝼoꞃuld. a butan ende. AMEN.

III. Pag. 73. SERMONE ANGELORUM NOMINA.

Incip. Heꞃ onʒınð m̄. þa leoꝼ ẏmb uꞃeꞅ Dꞃihtneꞅ Æꞃend-ʒeꝑꞃite be ðæꞃe halʒan þꞃẏnneꞅꞅe. ðe ꝼeoll oꝼ ðam ꞅeoꝼoðan heoꝼone. þuꞃh þone halʒan Heah-enʒel Michael ⁊ ꝑæꞅ ꝼunden in ðam ʒeate þe hatte Eꝼꞅꞃem.
Expl. Seo him Dꞃihtne ꞅimle þanc ʒe þæꞅ ʒe ealꞃa hiꞅ ʒeoꞅena loꝼ ⁊ ꝑuldoꞃ. a. in ecneꞅꞅe. abutan ende. AMEN.

IV. P. 95. Lar-Spell.

Incip. Leoꞅan men. Gecnaꝑað þæt ꞅoð iꞅ. Theoꞅ ꝼoꞃuld iꞅ on oꝼꞅte. ⁊ hit nealæcð þam ende. *Vide ſupra, pag.* 24.

V. P. 112. Seꞃmo de Baptiſmate.

Incip. Leoꞅan men. eallum Cꞃiꞅtenum mannum iꞅ micel ðeaꞃꝼ. þæt hẏ heoꞃa ꝼulluhteꞅ ʒeꞅceaꝑ ꝑitan. *Vide ſupra, pag.* 22.

VI. P. 134. Incipiunt Seꞃmoneꞅ Lupi Epī.

Incip. Leoꞅan men. uꞅ iꞅ deoꞃe beboden þæt ꝑe ʒeoꞃnlıce mẏnʒian. ⁊ læꞃan ꞅcẏlan. *V. ſupra, p.* 24.

VII. P. 161. De Fide Catholica.

Incip. Leofan men. doð sƿa eoƿ micel þearf is. understandaþ þæt ælc Cristen man ah micle þearfe þæt he his Cristendomes gescead ƿite. *Vide supra, pag.* 26. *& nota, quod hunc Sermonem divulgavit* Abrahamus Whelocus, Hiſt. Eccl. Bed. pag. 481. *ad hujus Cod. fidem.*

VIII. P. 182. De Die Iudicii.

Incip. Leofan men, ure Drihten ælmihtig God us ðurh singallice manað. ⁊ læreð. þurh his ða halgan bec. þæt ƿe riht. ⁊ soð don her on ƿorulde in urum life. gif ƿe ƿillað heofena rice begitan æfter þisse ƿorulde.

Expl. Ac utan lufian God ofer ealle oðre ðing. ⁊ his ƿillan ƿyrcan sƿa ƿe geornost magon. þon geleanað he hit us sƿa us leofost bið. ðoñ ƿe æfre þæs betst beðurfon. Him simble sy lof. ⁊ ƿuldor. in ealra ƿorolda ƿoruld a butan ende. AMEN.

IX. P. 204. Her onginð be Cristendome.

Incip. Leofan men. eallum Cristenū mannū is micel þearf þæt hy heora Cristendomes gescead ƿitan. and þæt hy heora Cristendome rihtlice healdan.

Expl. Ac he gesƿutelode sƿa ðeah þy þriddan dæge þa he of deaðe aras þæt he ægðres geƿeald hæfþ ge lifes ge deaþes. Him symble sy lof. ⁊ ƿuldor. a in ealra ƿorulda ƿoruld a butan ende. AMEN. *Vide supra, pag.* 27.

X. P. 234. Lar-Spell.

Incip. Leofan men. hƿa mæg æfre oþrum furðor freondscipe gecyþan þoñ he his agen feorh gesylle. ⁊ ðurh þæt his freond ƿiþ deaþ ahredde.

Expl. Thoñ se earma lichama. ⁊ seo sauel hi todælaþ þoñ us forlætað ealle ure ƿoruld freond. ⁊ nede scylon. ne magon hy us þonne ænige gode. ac biþ æt Gode anum gelang eal hƿæt ƿe gefaran scylon. Him simble sy lof. ⁊ ƿuldor. in ealra ƿorulda ƿoruld. a butan ende. AMEN.

XI. P. 242. Lar-Spell.

Incip. Men ða leofestan. Scs̄ Gregorius cƿæþ. Ic eoƿ halsige on ðone Drihtē þe gesceop heofene ⁊ eorþan. *Vide supra, pag.* 22.

XII. P. 281. Sermo In Letanie Maiore Vel Quando Volveris

Incip. Se Apostol Paulus ealra þeoda lareoƿ manede þa cristenan ðe he sylf ær to geleafan gebigde. *Vide supra, pag.* 36.

XIII. P. 308. Lar-Spell.

Incip. We ƿillað her sprecan feaƿum ƿordum be ðam þreom þingum ðe eallum mannum. *Vide supra, pag.*

XIV. P. 329. Lar-Spell.

Incip. Gehyrað nu men ða leofestan. hu þas halgan bec eoƿ myngiað. *Vide supra, pag.*

XV. P. 347. De Virginitate.

Incip. Cristene men scylon æt Cristes lareoƿum leornian heora Geleafan ðæt hy libban on riht forðan ðe þreo hadas syndon þe ðā Hælende licað. ærest rihtsinscipe. ⁊ syþþan ƿuduƿan had mid ðæs modes clænnesse.

Expl. On þissum þingum ⁊ on eallum oðrum begeatum ƿe scylon ƿurðian urne Drihten þe us ða God fore-sceaƿað. se ðe leofað ⁊ rixað a in ealra ƿorulda ƿoruld. a butan ende. AMEN.

S. 17. *Cod. membr. in Quarto grandiori, poſt Conquiſitionem Angliæ, manu* Normanno-*Saxonica ſcriptus, in quo continetur uberrima Collectio* Homiliarum Saxonicarum, *hoc Ordine*

I. P. 1. Domc̄. iii. Post Epiphan.

Cum deſcendiſſet Ihc̄ de monte ſecutæ ſunt eum turbæ multæ. Et Reliqua.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere aƿrat on þissere godspellican rædinge. *Vide supra, pag.* 10.

II. P. 6. Domc̄. In Septuagesima.

Simile eſt regnum cœlorum homini patri-familiaſ qui exiit primo mane. Et reliq.

Incip. Se Hælend cƿæð þæt heofona rica ƿære gelic sume hireder-aldre. *Vide supra, pag* 9.

III. P. 10. Sermo In Septuagesima.

Incip. We ƿillað eoƿ secgan be þyssere andƿeardan. *Vide supra, pag.* 12.

IV. P. 12. Ewangl̄m Sc̄dm Lucam.

Cum turba plurima convenirent ad Ihm̄ & de civitatibuſ properarent ad eum. & reliq.

Incip. On sumere tide þa þa mycel mænigu samod comon to þam Hælende. *Vide supra, pag.* 12.

V. P. 16. Domc̄ In quinquagesima.

Aſſumpſit Ihc̄ duodecim diſcipuloſ ſuoſ. & rel.

Incip. Her is gerædd on þisum Godspelle ðe ƿe nu gehyrdon of þæs Diacones muþe. *V. ſup. p.* 12.

VI. P. 21. Domc̄. i. In Quadragesima.

Ductuſ eſt Ihc̄ in deſerto à ſpū. & Rel.

Incip. Ic ƿolde eoƿ trahtnian þis Godspell. þe man eoƿ nu beforan rædde. *Vide supra, pag.* 31.

VII. P. 27. Domc̄. ii. Quadragesimæ.

Egreſſuſ Ihc̄ ſeceſſit in parteſ Tyri & Sydonis. & Reliqua.

Incip. Drihten Hælend þƿærde mid ƿordan þære Iudeiscra þƿyrnysse. *Vide supra, pag.*

VIII. P. 30. Domc̄. iii. In Quadragesima.

Erat Ihc̄ eiicienſ demonia. & reliqua.

Incip. On þære mære tide þe se mildheorta Hælend ƿunode mid mannū. *Vide supra, pag.* 31.

IX. P. 35. Domc̄. iiii. In Quadragesima.

Abiit Ihc̄ tranſ mare Galileæ. & reliq.

Incip. Se Hælend ferde ofer þære Galileiscra sæ. þe is gehaten Tyb̄riadis. *Vide supra, pag.* 32.

X. P. 38. Ewangl̄m De Lazaro. In Quadrages̄.

Erat quidam languenſ Lazaruſ & reliq.

Incip. On þan halgan Godspelle þe ge herdon nu ræden. *Vide supra, pag.*

XI. P. 43. DOMC̄ IN PASSIONE DNI̅.

In illum. Dicebat Ihc̄ turbis Iudæorum & principibus Sacerdotum, Quis ex vobiſ arguet me de peccato? & reliq.

Incip. Theos tid fram þisū andweardū dæge oððe þa halga Eastren tide. *Vide ſupra, pag.*

XII. P. 49. DE PASSIONE DNI̅ NRI̅ IHV̅ XPI̅ SCDM̄ IOHM̄.

Incip. Drihtnes ðrowung we willað gewæsenlice eow secgan. *Vide ſupra, pag.* 32.

XIII. Pag. 56. EWANGLM̄ IN RAMIS PALMARVM.

Cum appropinquaſſet Ihc̄ Ieroſolymis & reliq.

Incip. Se Hælend ferde to ðære byrig Ierlm̄ and þa þa he genealæhte þære dune Oliueti. þa sende he his twegen Leorning-cnihtes ðus cweþende. *Vide ſupra, pag.* 19. XXVII.

XIV. P. 61. FR̄ VI. PASSIO DNI̅ NRI̅ IHV̅ XPI̅. SCDM̄ IOHM̄.

In illum. Egreſſuſ eſt Ihs̄ cum diſcipuliſ ſuiſ tranſ torrentem Cedron, *&c.*

Incip. Men ða leofestan her segþ se halga wer Iohs̄ þæt se Hæl eode ofer þone burnan þe Cedron hatte on þam ænne wyrtun. Tha wiste se unlæde Iudas se þe hine to deaþe beleawed hæfde.
Expl. His selfes naman to wuldrigenne ⁊ to herigenne. on ecum gesean. ⁊ on ecere eadignesse þurh ealre worulde worulð god us to þan gewuldrumige æfre on ecnesse. AMEN.

XV. P. 68. EWANGLM̄. IN RESVRRECTIONE DNI̅.

Maria Magdalene & Maria Iacobi. & Reliq.

Incip. Est ge geherdon ymbe þæs Hælendes ærist. *Vide ſupra, pag.* 13.

XVI. P. 72. SERMO IN RESVRRECTIONE DNI̅.

Incip. Men þa leofestan. her segþ on þissere boc embe þa miclan wundre þe on þissere nihte gewearþ. þæt ure Drihten Hælend Crist on ðas niht þe nu to niht wæs þættæ of deaðe aras to middre nihte.
Expl. ⁊ he færð þonum to heofonū ⁊ þa ealle mid him þe nu her on middan earde þæs rices geornieð. ⁊ æfter earniað. ⁊ ures Drihtnes bebodu healdeð. Se Drihten leofað ⁊ rixað on ealre worulde worulð a buton ende. soðlice on ecnesse we cweðað. AMEN.

XVII. P. 76. IN INVENTIONE SCǼ CRVCIS.

Incip. Men ða leofestan geheorað nu hwæt ic eow wille secgan ymbe þa halgan Rode. þe Crist on ðrowede. hu heo on ðisne dæg gefunden wæs. þa þa wæs agan an hund wintre ⁊ þreo ⁊ þrittig wintra æfter Cristes ðrowunga and upstige to heofonum.
Expl. Sy him selfum þanc þæs þe he for us geðrowode. ⁊ sy him symle lof ⁊ wuldor ealra his godnes se þe he manegum gecyð hæfð. a on ealre worolde worulð a butōn ende on ecnesse. AMEN.

XVIII. P. 82. IN NATIVITATE SCI̅ IOHI̅S BAPTISTÆ.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on Xpes̄ bec. be accennednesse Iohs̄ þæs Fulluhteres. *V. ſ. p.* 4.

XIX. P. 87. IN NATAL̄. SCŌ. APL̄ORVM PETRI & PAVLI OMELIA VENERABIL̄ BEDE PRB̄RI.

In illum. Venit Ihc̄ in parteſ Ceſareæ Philippi. & Reliqua.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on þære Godspellican gesetnessa. *Vide ſupra, pag.* 4.

XX. P. 89. DE PASSIONE APL̄OVM PETRI ⁊ PAVLI.

Incip. We willað æfter þisum Godspelle eow reccan ðære Apostola ðrohtunge. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXI. P. 94. DE SCŌ PAVLO APL̄O.

Incip. Godes gelaþung wurðað þisne dæg þam mæran Apl̄e Paule to wurþmīte. *Vide ſupra, p.* 4. *ſic autem*

Expl. His lara ⁊ his drohtnunga synd us unasmeagendlice. Ac se bið gesælig þe his mynegungum mid gyrnfulnesse geherſumað. He worlet ealle worulð þincg. ⁊ þan hæl anū folgede. swa swa þis godspell cẏ. þe ge nu æt þisre rædinge geherdon.

XXII. P. 97. *Deſideratur Rubrica.*

Dixit Simon Petrus ad ihm̄. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus te, & Reliq.

Incip. Efne we forleten ealle worulð ðing. and ðe anum folgiað. Hwæt dest þu nu us þæs to leane?
Expl. Thu ælmihtiga Drihten gemiltsa us synfullum. ⁊ urne forgif swa gedafa þæt we gebettū synnum æfter þisum swæcenfullum life. þinum halgum gefenlæhte beon moton. Sẏ þe lof ⁊ wuldor ō ealra worulda worulð. AM̄.

XXIII. P. 99. PASSIO BEATE MARGARETE VIRGINIS ET MARTYRIS.

Incip. Æfter Drihtnes ðrowunge ⁊ his æriste. þæt he of deaðe aras Hælend Crist. On þam dagū his halgan geþrowodon for his þæra miclan leofan lufan.
Expl. Ealle hi hale ⁊ gesunde ō heora wege ham gewændon. ⁊ ures Drihtnes Ænglas þider com. ⁊ þa sawla underfengon ⁊ heo ō heofone rice gebrohton. ⁊ nu hi is mid Gode and mid eallum his halgum ⁊ ðær hi wunað nu. ⁊ æfre wunian sceal in ealra worulda worulð a butan ænde. AMEN.

XXIV. Pag. 107. PASSIO SCI̅ LAVRENTII MARTYRIS.

Incip. On Decies dæge wæs wæl hreowan Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

XXV. Pag. 114. IN DECOLLATIONE SCI̅ IOH̄IS BAPTISTÆ.

Miſit Herodeſ ac tenuit Iohañen, & reliq.

Incip. Marcus se Godspellere awrat on Xpes̄ boc be þan mære Fulluhtere Iohanne. *Vide ſup. p.* 41.

XXVI. Pag. 119. HÆC EST HYSTORIA SCI̅ EGIDII ABBATIS.

Incip. Se eadiga Egidius wæs geboren of swiþe wurþfullum mannum of Grecisere æþele. ⁊ seo burh þær he on geboren wæs hatte Athenis. and his fæder het Theodorus. ⁊ his moder Pelagia.
Expl. He geændode his swincfulle lif. ⁊ Driht̄ betæhte his sawle. ⁊ sce̅ Michael ⁊ his Ængla werod to be gemanne. ⁊ hi hio geferedon mid sangum up to heofonum. and hio þær geofrodon ure drihtene

drihtene se ðe leofað ⁊ rixað mid his sunu ⁊ mid þam halgan gaste an God on ealra worulda woruld a butan ænde. AMEN.

XXVII. Pag. 132. SERMO DE NATIVITATE SCÆ MARIÆ MATS DNI. VI. IDUS. SEPTĒBRIS.

Incip. Men þa leofestan. we synd gemynegode þurh ðises dæges wurðment. *Vide ſupra, pag.* 41.

Cum hac conjungitur Homilia quæ ſequitur

DE SCĀ VIRGINITATE

Incip. Se Hæl Crist ⁊ se heofonlice æþeling of his ælmihtigan fæder. *Vide ſupra, pag.* 41.

XXVIII. P. 141. IN ANNUNTIATIONE SCÆ MARIÆ.

Miſſuſ eſt Gabriel Angeluſ à Deo. & reliq.

Incip. Men ða leofestan ure se ælmihtiga Scyppend se þe ealle gesceafte. *Vide ſupra, pag.* 11.

XXIX. Pag. 144. IN FESTIVITATE SCĪ MICHAELĪ. ARCHANGLĪ.

Incip. Manegū is cuð seo halige stow Scī Michaelis. *Vide ſupra, pag.* 24.

XXX. Pag. 150. IN FESTIVITATE OĪUM SCŌRUM.

Incip. Halige lareowas rædon þæt se geleaffulle gelaðung. *Vide ſupra, pag* 7.

XXXI. P. 154. EWANGLIŪ. IN FESTIVITATE OMNIŪ SCŌRUM.

Videnſ Ihū turbaſ aſcendit in montem. & rel.

Incip. Thæt halige Godspell þe nu litle ær ætforen eow gerædd wæs. *Vide ſupra, pag.* 8.

XXXII. P. 157. IN NATAL. SCĪ CLEMENTIS PPÆ ⁊ MRIS.

Incip. Men ða leofestan. eower geleafa beoð ðe trumra gif ge gehyrað. *Vide ſupra, p.* 8.

XXXIII. Pag. 163. IN NATL. SCI ANDREÆ

Ambulanſ Ihc̄ juxta mare Galilee. & reliq.

Incip. Crist on sumere tide ferde to þære Galileiscan sæ. *Vide ſupra, pag.* 9.

XXXIV. Pag. 167. PASSIO SCĪ ANDREÆ APLĪ.

Incip. Se Apostol Scs̄ Andreas æfter Xpes̄ ðrowunge ferde. *Vide ſupra, pag.* 9.

XXXV. P. 171. HIC INCIPIT PROLOGUS DE SCŌ NICHOLAO EPŌ ⁊ CONFESSORE.

Incip, Witodlice ælc ðære wyrhta þe unwislic wyrcet agin'ð to wyrcenne. ne mæg beon fæger ne staðelfæst geteald.

EXPLICIT PROLOGUS SCĪ NICHOLAI. INCIPIT VITA.

Incip. Se eadige Nicholaus of æþelan cynne wæs up asprungan. ⁊ he wunode on ðære burh patera. gehaten. Witodlice his fæder ⁊ his moder wæron ærest mid þā heagestan. ⁊ mid þam betstan geteald. inn̄ þære ilcan burh.

Expl. Tha cnihtes dyden þa eal swa se godes mann heō bebead. foran ða ongean to þære burh constantinopolim blissigende on drihtene. and on ðone halgan Nicolae.

XXXVI. Pag. 185. SERMO DE APLIS.

Incip. Thes Apostolica sweolf-dæg manegað us to wyrcenne. *Vide ſupra, pag.* 6.

XXXVII. P. 188. DE EWANGELISTIS.

Incip. Se Hælende geceas him to eacan þam twelf Apostla. *Vide ſupra, pag.* 7.

XXXVIII. P. 190. DE MARTYRIBUS.

Cum audieritiſ prælia & ſeditiones nolite terrere. & reliqua.

Incip. Se hælende forsæde his Leorning-cnihtes þises middaneardes fordednesse. *V. ſupra, p.* 7.

XXXIX. P. 194. EWANGLĪM DE CONFESSORIBUS.

Homo quidam peregre proficiſcenſ vocavit ſervoſ ſuoſ, &c.

Incip. Ure Drihten sæde ðis bigspel his Leorningcnihtum. *Vide ſupra, pag.* 7.

XL. P. 199. EWANGLĪM DE VIRGINIBUS.

Simile eſt regnum cœlorum decem virginibuſ quæ accipienteſ lampadeſ ſuaſ exierunt obviam ſponſo & ſponſæ. Et Reliq.

Incip. Matheus se godspellere awrat þis halige bispel alswa ure Hlaford Crist hit sæde to his Apostlas þus eadmodlice cweþende. Heofena rice is gelic teon mædena þe namen heora leohtfates.

Expl. Eale hwilce synde ða buton þa þe sæcneþ heora rihte geleafe mid gode weorcan. ⁊ driwaþ swā heom þa yfelan wohtas þe se awergode gast on heom gebringeþ. and þa þa openað heorta heorta eagene to geseonne Godes rice. on þan he leofaþ ⁊ rixlaþ a a on ecednesse. Amen.

XLI. Pag. 202. DE INCLUS.... (*ſcil.* Fabula *de ſupplicii Inferni*)

Incip. Sum Deofel-gast sæde sumen Ancre eall Helle gewyn ⁊ hire tintrege.

XLII. P. 203. SERMO qn̄ VOLUERIS DE TEMPORIBUS.

Incip. We willað eow seggan sume swutelunge nu beo þam halgum tidum. *Vide ſupra, pag.* 30.

XLIII. P. 211. FR. II. IN LETANIA MAIORE.

Quiſ veſtrum habebit amicum & ibit ad illum media nocte, & reliq.

Incip. Se hælend cw̄ to his Leorning cnihtum. hwylc eower is ðe hæfð sumne freond. *Vid. ſup. p.* 1.

Eſt eadem Homilia cum Thas dagas synd gehatene Letanige, & cū God spræc.

XLIIII. Pag. 215. SERMO IN LETANIA MAIORE.

Incip. Men ða leofestan. us geðafenað ærest þæt we gemunenen ⁊ gereccan. *Vide ſupra, pag.*

XLV. P. 219. ALIUS SERMO FR. III. IN ROGATIONIBUS.

Incip. Mine gebroðra þa leofestan. þis syndon halige dagas ⁊ haldwendlice. *Vide ſupra, pag.*

XLVI. P. 223. IN VIGILIA ASCENSIONIS.

Incip. Men ða leofestan. ðis syndon halige dagas ⁊ gastlice þenunge mid mannum. for þi þe þas dagas næron forgytenunge geworhte ne for nanum wence. Ac hi wæron geworhte for micelre neode callum folce.

Expl. Ac þæt we mugon ⁊ moton his þa mycclan mildheortnysse geearnian. ⁊ mid him. ⁊ mid eallū his halgū wunian. ⁊ eardian. abuton ende am̄.

 XLVII. P. 226.

XLVII. P. 226. FR. IIII. in letania majore.

Incip. Iohſ̄ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe aꞃꞃaꞇ on þiꞅꞅe ꝺæᵹþeꞃlice Goꝺꞅpelle. *Vide ſupra, pag.* 3.

XLVIII. Pag. 231. SERMO IN LETANIA DE EPISTOLA PAVLI. ET DE AVGVRIIS.

Incip. Se apoꞅꞇol Pauluꞅ alꞃa þeoꝺa laꞃeop. manoꝺe ða Cꞃiꞅꞇenan ðe he ꞅẏlꝼeꞅ ꞇo ᵹeleꝼan ᵹebiᵹꝺe.

NB. *hæc verba.* ⁊ hi bliꞅꞅiað on ecnẏꞅꞅe bliðe miꝺ cꞃiꞅꞇe. *immediate ſequitur*

SERMO SCĪ AUGVSTINI DE AVGVRIIS.

Incip. Auᵹuꞅꞇinuꞅ ꞅe ꞅnoꞇeꞃa biꞅceop. ꞅæꝺe eac on ꞅumeꞃe bec. Mine ᵹebꞃoðꞃa þa leoꝼoꞅꞇan ᵹelome ic eop ꞃaꞃnoꝺe. ⁊ miꝺ ꝼeꝺeꞃlicꞃe caꞃꝼulnẏꞅꞅe ic eop cuðlice manoꝺe. *Vide ſupra, pag.* 36.

XLIX. P. 236. SERMO IN ASCENSIONE DOMINI.

Incip. Lucaꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe uꞅ manoꝺe on ðiꞅꞅeꞃe Piꞅꞇol ꞃæꝺinᵹe þuꞅ cꞃeðenꝺe. *V. ſupra, p.* 3.

L. P. 242. SERMO IN DIE SCŌ PENTECOSTĪ.

Incip. Fꞃam þam halᵹan Eaꞅꞇeꞃlican ꝺæᵹe ꞅẏnꝺ ᵹeꞇealꝺe ꝼiꝼꞇiᵹ ꝺaᵹum. *Vide ſupra, pag.* 3.

LI. Pag. 248. DOMC̄ POST OCT̄. PENTECOST̄.

Homo quidam erat diveſ, & induebatur purpura. & reliqua.

Incip. Se ƿealꝺenꝺa Dꞃihꞇen ꞅæꝺe ðiꞅ Biᵹꞅpell hiꞅ ᵹenᵹꞃum. þuꞅ cꞃeðenꝺe. Sum ꞃeliᵹ man. *Vide ſupra, pag.* 3.

LII. P. 252. Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod. eſt DOM̄ III. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam fecit cenam magnam. Et Reliq.

Incip. Se Hælenꝺ ꞅeꝺe ðiꞅ biꞅpel hiꞅ Leoꞃnicᵹcnihꞇen. ⁊ cpæð. *Vide ſupra, pag.* 3.

LIII. P. 255. *Deſideratur Rubrica, quæ ex al. Codd. eſt* DOMC̄. III. POST PENTECOSTEN. ALIA NARRATIO DE EVANGELII TEXTV.

Incip. Mine ᵹebꞃoðꞃa ƿe ƿillað eop ᵹeꞃeccan ꞅume Cꞃiꞅꞇeꞅ ƿunꝺꞃa. *Vide ſupra, pag.* 3.

LIV. P. 526. IN DOMC̄. (IIII. POST PENTECOSTEN.)

Erant appropinquanteſ ad Ihm̄. Et reliq.

Incip. Thæt haliᵹe Goꝺꞅpell ꞅæð þæꞇ Geꞃeꝼan ⁊ ꞅẏnꝼulle menn. *Vide ſupra, pag.* 4.

LV. P. 261. IN DOMC̄ (.VIII. POST PENTECOSTEN.)

Cum multa turba eſſet cum Ihū. nec haberent quod manducarent.

Incip. Maꞃcuꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe cpæð on þiꞅum ꝺæᵹðeꞃlicum Goꝺꞅpelle. *Vide ſupra, pag.* 5.

LVI. P. 265. IN DOMC̄ (.VIIII. POST PENTECOSTEN.)

Attendite à falſiſ prophetiſ qui veniunt ad voſ in veſtimentiſ ovium. & reliq.

Incip. Dꞃihꞇen cp̄ ꞇo hiꞅ Leoꞃninᵹ-cnihꞇum. Behealꝺað eop ƿið leaꞅum ƿiꞇeᵹum. *V. ſup. p.* 3.

LVII. P. 268. IN DOMC̄ (.XI. POST PENTECOSTEN.)

Cum appropinquaret Ihc̄ Ierlm̄. & Reliq.

Incip. On ꞅumeꞃe ꞇiꝺe ƿæꞅ ꞅe Hælenꝺ ꝼaꞃenꝺ ꞇo Ieꞃ̄lm. *Vide ſupra, pag.* 5.

LVIII. P. 273. IN DOMC̄ (XII. POST PENTECOSTEN.)

Dixit Ihc̄ ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquam juſti. & aſpernabantur cæteroſ. parabolam iſtam. & Reliq.

Incip. Dꞃihꞇen ꞅæꝺe þiꞅ biᵹꞅpell be ꞅumum mannum þe on heom ꞅelꝼen ꞇꞃuꞅoꝺon. *Vide ſup. p.* 5.

LIX. Pag. 276. (DOMC̄. XVI. POST PENTECOSTEN.)

Nemo poteſt duobus dnīs ſervire, & reliq.

Incip. Dꞃihꞇen cp̄ on ꞅume ꞇiman. ꞇo hiꞅ Leoꞃninᵹ-cnihꞇum. Ne mæᵹ nan man ꞇƿam hlaꝼoꞃꝺum ꞅamoꝺ ðeoƿian.

LX. P. 279. DE NATIVITATE SCĒ MARIE. (*Paucula.*)

Incip. Hƿæꞇ ƿille ƿe ꞅecᵹan ẏmbe Maꞃian ᵹebẏꞃðꞇiꝺe. *Vide ſupra, pag.* 6.

LXI. P. 279. DOMC̄.

Ibat Ihc̄ in civitatem quæ vocatur Nain. & rel.

Incip. Uꞃe Dꞃihꞇen ꝼeꞃꝺe ꞇo ꞅumeꞃe bẏꞃiᵹ ꞅeo iꞅ ᵹehaꞇen Naim. *Vide ſupra, pag.* 6.

LXII. Pag. 183. IN DOMC̄. (XXI. POST PENTECOSTEN.)

Loquebatur Ihc̄ cum diſcipuliſ ſuiſ in paraboliſ dicenſ. Et reliq.

Incip. Dꞃihꞇen ƿæꞅ ꞅꞃꞃeceꝺe on ꞅumeꞃe ꞇiꝺe ꞇo hiꞅ Apoꞅꞇolum miꝺ biᵹꞅpellum. *Vide ſup. pag.* 6.

LXIII. P. 290. SERMO DE MEMORIA SCŌRVM. QVANDO VOLVERIS.

Incip. Ego ſum Alfa & O. inicium & finiſ. dicit Dns̄ Ds̄. qui eſt. & qui erat. & qui venturuſ eſt om̄ ips̄. Thæꞇ iꞅ on ænᵹliꞅc. Ic eom anᵹin. ⁊ ænꝺe. cƿæþ Dꞃihꞇen Goꝺ. ꞅe ðe iꞅ. ⁊ ꞅe ðe ƿæꞅ. ⁊ ꞅe þe ꞇoƿeaꞃꝺ iꞅ ælmihꞇiᵹ.

Expl. We maᵹon ðuꞃh ᵹoꝺeꞅ ꝼẏlꞅꞇ þa ꝼeonꝺlican leahꞇꞃaꞅ miꝺ ᵹecampe oꝼeꞃꝼunnan ᵹiꝼ ƿe kenlice ꝼeohꞇað. ⁊ habban uꞅ on enꝺe þone ecean ƿuꞃþmenꞇ a miꝺ ᵹoꝺe ꞅẏlꝼum. ᵹiꝼ ƿe ꞅꞇꞃincaþ nu heꞃ.

LXIV. P. 296. SERMO DE DVODECIM ABVSIVIS. SC̄DM DISPVTATIONEM SCĪ, CYPRIANI.

Incip. Nu ꞅẏnꝺ ꞇƿelꝼ abuꞅiua. þæꞇ ꞅẏnꝺ ꞇƿelꝼ unðeaƿaꞅ. ða ƿe eop ꞅecᵹað on leꝺen. ⁊ ꞅẏððan on enᵹliꞅc. *Vide ſupra, p.* 39.

LXV. P. 301. On maneᵹa ƿiꞅan læꞃð Goꝺeꞅ laꞃ. þa Cꞃiꞅꞇenan on þæꞃe laꞃe iꞅ æᵹðꞃe ᵹe liðniꞅ ᵹe ꞅꞇiðniꞅ. *Vide ſupra, pag.* 36.

LXVI. P. 307. DE FALSIS DIIS.

Frs̄ dilectiſſimi. divina ſcriptura cultum uniuſ veri Dei noſ docuit hiſ verbiſ dicendo. Unuſ eſt Dn̄ſ. una fides. unum baptiſma. Unus Ds̄ & pater omnium, &c.

Incip. Eala ᵹe ᵹebꞃoðꞃa þa leoꝼoꞅꞇan. þæꞇ ᵹoꝺcunꝺæ Geƿꞃiꞇ uꞅ ꞇæhꞇe. *Vide ſupra, pag.* 43.

LXVII. P. 317. INTERROGATIONES SIWLFI PRBRI.

Incip. Sum gedungen Lareow wæs on Engle-lande Albinus gehaten.

Expl. Oþer is seo fandung þe iacob se apostol embe spræc. þæt is seo costnung þe gewæmð ðone man to syngienne. ac god ne costnað nænne man. forðan ðe he nele nænne to synnum gebigean. ac ðeos costnung is of ðan midfullan deofle. ⁊ of yfelum lustum. ⁊ se lust acenð ða synne. ⁊ seo syn ðonn heo bið geendod. acenð ðone ecan deað. Nella ge na swiðor embe ðis sprecan forþan þe we habbað þa nyd beherestan axunga nu awritene.

LXVIII. P. 327. DOMC̄ IN QVINQVAGESIMA.

Incip. On þisse wucan on Wodnes-dæg swa swa ge selfe witon. *Vide ſupra, pag.*

LXIX. Pag. 333. DE ORATIONE MOYSI IN MEDIA QVADRAGESIMA.

Incip. Efter þan þe Moyses se mæra Heretoga of Egipta lande mid his leode ferde. *V. ſup. p.* 32.

LXX. P. 338. Excommunicationis forma, *Latinè & Saxonicè*.

Men þa leofestan gehereþ hwæt þeos boc segþ.

Mid ealdorlicnesse ælmihtiges Godes. þæs fæder ⁊ ðæs sunu ⁊ þas halgan gastes. ⁊ eac sylfe Scā Marian ures Drihtenes moder. and scē Michael þæs halgan Heah-englas. and scī Petrus. ðære Apostolan alder. and þæs halige Nicholaes and þæs eadigan Augustines ⁊ ealre Xpēs halgena. Sin hi amansumede ⁊ genidrode ða men þe þas stale gefremoden. ⁊ ðe þær to geþwæredon. and ðe þær ænig dæl habbað. oððe hæfdon. oððe get anbidiað to habbanne. ⁊ beon hi asyndreden fram infarelde þæra halgan gelaþunge ⁊ fram ferscipe alre Godes gecorenre. ⁊ ðær to eacan habban hio dæl and ece wan mid Iudan ures Drihtenes beleweddan. and mid þam þe ure Drihtene cwæden. gewit fram us. nelle we nane weg þinre ingehyde buton hi gecerran ⁊ to dædbote cuman. Beon hi awergode etende ⁊ drincende. Beon hi awergode gangende and sittende. Beon hi awergode sprecende and swigiande. Beon hi awergode waciende and slæpende. Beon hi awergode rowende and ridende. Beon hi awergode hlehhende ⁊ werende. Beon hi awergode on huse and on æcere. Beon hi awergode on wætere and on lande. and on eallen steden. Awergoden beon heora hæfdon ⁊ on heora necgan. Awergoden beon heora eagan and heora earan. Awergode beon heora tungan and lippan. Awergode beon heora teð. and heora ðrotbollan. Awergoden beon heora sculdran and heora breost. Awergoden beon heora fet and scancan. Awergode beon heora þeoh. and eall heora innewearð. Thurh sunnan hi awergoden fram ðæs fotes tredele oð ufeweard ðæs heafdes hnolle. buto hi hi selfa under þencan. ⁊ to dædbote cuman. and ealswa ðeos candela beoþ acwæint fram þisum andweardum leohtum. swa beon heo adwæscede heora sawla into helle. Eall folc cweþe soð hit si. gewurþe þæt.

LXXI. P. 340. QVOMODO ACITOFEL ⁊ MVLTI ALII LAQVEO SE SVSPEND.

Incip. Is nu eac to witenne. þæt man witnaþ for oft ða arleasan sceaðan. and þa swicolan ðeofas. *Vide ſupra, pag.* 38.

LXXII. P. 341. KL̄ AVGVSTI PASSIO SCŌRVM MACHABEORVM.

Incip Efter þam þe Alexander se egesulla Cyning todælde his rice. *Vide ſupra, pag.*

LXXIII. Pag. 355. QVI SINT ORATORES. LABORATORES. BELLATORES.

Incip. Is swa þeah to witenne. þæt on þissere worulde synd þreo endebyrdnessa. *V. ſupra, p.* 37.

LXXIV. P. 356. INCIPIT DE IVDITH. QVOMODO INTERFECIT OLOFERNEM.

Incip. We secgað nu æfest on ðisum gewritum ðæt twegen Cyningas wæron gecweden on Leden Nabuchodonosor swiþe nam cuðe degen. an wæs se Chaldeisca þe acwealde Godes folc on Iudealande for heora geleasfleaste þa þa hi wurðodon wolice hæþengyld.

Codice ad finem mutilo, deſideratur Concluſio hujus Homiliæ.

S. 18. *Cod. Membr. in fol. min. Circa tempus Conquiſitionis Angliæ (ut videtur) exaratus, in quo continentur plurima ſcripta Saxonica, in uno volumine compacta, quorum Tituli hoc Ordine ſequuntur.*

I. P. 1. *Pars libri cujuſdam (ut videtur)* Ritualis *de diverſis diebus Feſtis in uſum cujuſdam Monaſterii: Rubricæ vero illorum qui adhuc in fragmento extant dierum, ſunt hæ*

1. On þone Palm-sunnan-dæg.

P. 2. 2. On Cena Dnī. þæt is on Drihtenes gereord. þe we hatað ðone þunres-dæg ær Eastran.

P. 3. 3. On ðam æf sylgendum dagum þissera nyhta.

P. 5. 4. On ðon syxtan dæg. þæt is on ðone Frige-dæg.

6. On Sæteres-dæg.

P. 6. 7. On þone dæg þe is Parasceue gehaten. þæt is se Lange-frige-dæg ær Eastron.

II. P. 8, *Deſideratur Rubrica hujus Homiliæ, quæ in al. Cod. eſt*

DE INITIO CREATVRÆ. BE FRVMSCEAFTE.

Incip. Adam se æresta man wæs gescapen on neorxna wonge. ⁊ for his silfes synnum þanon wæs adræfed. on þas wrætlicam world. and on eallum þam earfoðum. þe we for his synnum. and ure sylfra swyðan drugon.

Expl. Ac soð is þæt ic secge. of eorðan gewurdon ærest geworhte. þa ðe we sylfe ealle of coman. and to eorðan we sculon ealle gewurþan. ⁊ siððan habban swa ece wite. a a buton ende. swa ece blisse. swa hwæðer we on life ær or geearnodon. god ure helpe. amen.

P 9. DE ÆTATIBVS MVNDI. (*Latinè*)

Nempe de Genealogia Chriſti *ab Adamo, ſecundum D. Matthæum Evangeliſtam.*

III P. 10. INCIPIVNT SERMONIS LVPI EPI.

Incip. Leofan m̄. us is deop beboden. þæt we geornlice mingian ⁊ læran sculan. *Vide ſupra, p.* 24.

IV. P. 15. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Leofan m̄. doð swa eow micel þearf is. understandað þæt ælc Cristen man. *V. ſ. p.* 26.

V. P. 19. Wulſtani Archiepiſcopi Eboracenſis *Admonitio ſive Paræneſis ad cujuſcunque conditionis homines curæ ſuæ commiſſos.*

Wulfstan arcebiscoop gretað freondlice. þegnas on ðeode gehadode and læwede. ealle gemænelice.

lice. þa ðe him betæhte syndon. for gode to wissiane. ⁊ ic bidde eow for godes lufan. þæt ge ðises gewrites gyman ⁊ on hwil tidū hit on gemynde habban. for ðam þeahþe hit leohtlic . . . . mynegung ðince. hit is ðeah þearflic. gime se þe wille.

VI. *Desideratur Rubrica hujus Homiliæ, quæ in al. cod.* SERMO AD POPVLVM.

Incip. Leofan m̄. understandað. þæt ærest cristenra manna gehwilc. *Vide supra, pag.* 28. NB. *ad hæc verba* Of eorðan wurdan geworhte. ærest þa ðe we ealle of comon. ⁊ to eorðan we sculon ealle geweorðan ⁊ siððan habban swa ece wite a a butan ende. swa ece blisse. swa hwæðer swa we on life ær geearnodon. *Scripsit aliquis in margine*, Hic Archieps̄ Wulfstanus disertè negat tertium locum post hanc vitam.

VII. p. 20. TO FOLCE.

Incip. Leofan m̄ for ure ealra þearfe. Crist com on ðis life.

VIII. p. 20. TO FOLCE.

Incip. La leofan m̄. hwa mæg æfre oðrum furþor freondscipe gecyðan.

IX. p. 21. TO FOLCE.

Incip. Leofan m̄. uton don eac swa us þearf is.
Expl. þonn̄ beoð hi rihtlice eal swa hi genamode beoþ. godfæderas gif hi beora godbearn gode gestrynað.

X. p. 22. TO FOLCE.

Incip. Leofan m̄. habbað æfre an rædne geleafan on ænne god. and understandan. *quædam desiderantur in hoc codice, ut ex Cottoniano liquet*.
Expl. ðonn̄ geleanað he hit us. swa us leofost bið. hī si lof and wuldor. a a butan ende. am̄.

XI. p. 24. TO EALLVM FOLCE.

Incip. Leofan men. ælcne ðara ic bidde. þe godes ege hæbbe.

XII. p. 25. TO EALLVM FOLCE.

Incip. Eala leofan m̄. understandað þæt soð is hit wæs nu feala geara.

XIII. p. 26. TO EALLVM FOLCE.

Incip. Leofon m̄. uton understandan ealswa us þearf is.
Expl. and eal hit mæg to bisene æghwilcre þeode. gime se ðe wille.

XIV. 9. BE MISLICVM GELIMPVM.

Incip. Gyf hit gesurðe þæt on ðeodscipe becume.

Hæc sectio in apographo Juniano *Parænesin* Wulfstani *claudit*.

XV. 10. HER IS GIT OTHER WEL GOD EACA.

Incip. La leof a is swa betera swa cristenra manna ma.

XVI. THIS MAN GERÆDDE THA SE MICELE HERE COM TO LANDE.

Ealle ƿe beþurfan þæt ƿe geornlice earnian. þæt ƿe godes miltse. ⁊ his mildheortnesse habban moton. and þæt ƿe ðurh his fultum magon. feondum ƿiðstandan. Nu ƿille ƿe ðæt eal folc . . . . . . to gemenlicre dædbote. ðrig dagas be hlafe and

ƿætrum. and ƿætere. þæt is on Monan-dæg. and on Tiwes-dæg. ⁊ on Wodnes-dæg ær Michaeles-mæssan. And cume manna gehwilc. bærefot to circan. buton golde. and glænegū. and ga man to scrifte. ⁊ gan ealle ut mid haligdome. ⁊ clipian inƿeardre heortan georne to Criste. and sceote man æghwilce Hide-pænig. oððe pæniges ƿeorð. ⁊ bringe man þæt to Circan. and siððan on ðreo dæle. be scriftes ⁊ be tunes-gerefan gewitnesse and gif hwa þis ne gelæste. ðon gebete he þæt. swa swa hit gelagod is. Bunda mid. xxx. p̄. ðræl mid his hide. ðegn mid. xxx. scill. and swa hwær swa þæt feoh up arise. dæle man on Godes est. æghwilcne pænig. ⁊ eal swa þone mete. þe gehwa brucan wolde. gif him þæt fæsten swa geboden nære. dæle man on Godes est georne. æft þam fæstene eal ðearfigendum mannum. ⁊ bedridan. ⁊ swa gebrocedum mannum. þe swa fæstan ne magon. ⁊ hired manna gehwilc. sille pænig to ælmessan. oððe his Hlaford sille for hine. buton he silf hæbbe. ⁊ heafod m̄. teoðian. and þeorem̄ ða ðrig dagas beon feorces gefreode. ƿið cyric socne. and ƿið ðam þe hi þæt ƿæsten þe lustlicor gefæstan. and on æghwilcan mynstre. singe eal geferrræden ætgædere heora Saltere. ða ðry dagas. ⁊ ælc Mæsse-prē. mæssige for urne Hlaford. and for ealle his ðeode. ⁊ þar to eacan mæssige man æghwilce dæge. on ælcan Minstre ane mæssan synderlice for ðare neode. ðe us nu on handa stent. oþ ðæt hit betere ƿurðe. ⁊ æt ælcan tid-sange. eal hired aðenedum limū. ætforan Godes ƿeofode singe ðone Sealm. Dn̄e quid multiplicati sunt. ⁊ p̄ ces. ⁊ col. and ealle gemænelice. Gehadode ⁊ Læwede. bugan to Gode georne. and geearnian his mildse. and æghwilce geare beonon forð gelæste man Godes gerihta huru rihtlice. ƿið þam þe us God ælmihtig gemiltsige. and us geunne. þæt ƿe ure fynd oferecuman motan. GOD VRE HELPE AMEN.

XVII. P. 31. *EPISTOLA ÆLFRICI*. (*manu neoterici*) TO GEHADEDVM MANNVM.

Incip. Vs biscopum gedafenað. þæt ƿe godcundan lare. þe ure canon us tæcð.
Expl. Be ðā magon godes ðeowas gecnawan. þæt hi nagon mid ƿigge. ne mid ƿolde ca ƿe ahwar to farene. ac mid gastlican ƿæpnan campian ƿið deofol. Ne gebirað him nan ðyncg. na ðer ne to ƿife ne to ƿolde ƿigge. gif hi gode ƿillað rihtlice gehyran. ⁊ godes lage healdan. swa swa heora hade gedafenað. mid rihte. Sit nomen dn̄i benedictum. & reliq. AMEN.

XVIII. Pag. 40. BE GEHADEDVM MANNVM.

Nota Neoterici. Deeſt ſecunda epiſtola Ælfrici.

Incip. Gehadodum mannum gebyrað ælc clænnes. forþam ðe hi sculon eallum oðrum mannum ælc unclænnessa forbeodan. and ælc clænnesse gif hi riht doð. hi sculon be heō silfum gebisnian. *Vide supra, pag.* 47.

XIX. P. 42. TO GEHADEDVM ⁊ LÆWEDVM.

Incip. Gehadedum mannum gebirað eac þæt hi lærede m̄ ƿissan hu hig heora riht ære healdan sculon.

BE EALLVM CRISTENVM MANNVM.

XX. *Incip*. Eallum cristenum mannum is micel þearf. þæt hi rihtne cristendom georne healdan.

XXI. P. 43. NORÐHYMBRA PREOSTA LAGE.

Incip. Gif hwa ænigum Preoste. ænig ƿoh beode.
Expl. ⁊ huru an Cristendom. ⁊ an Cynedō. æfre on þeode. Sit nom̄ dn̄i benedictum. ex hoc nunc & uſque in ſclm̄.

XXII. P. 46.

XXII. P. 46. HER IS EADGARES CYNINCGES GERÆDNES.

Incip. Thys is seo Gerædnes þe Eadgar Cyncg. mid his ƿitena geþeahte gerædde Gode to lofe. and him silfum to Cynescype. ⁊ to ðearfe. þæt synd þoñ ærest. þæt Godes Cyrican syn ælces rihtes ƿyrþe.
Expl. æt ælcan Cyrstenan m̄. to ðam Mynstre þe hit to gebyrige. ⁊ stande ælc Ciric-grið sƿa sƿa hit betst stod.

P. 47. EADGARES CYNINCGES GERÆDNES. *Nempe Leges civiles, Eccleſiaſticis adnexæ.*

Incip. Thys is ðoñ seo ƿorldcunde Gerædnes. þe ic ƿille þæt man healde þæt is þoñ ærest. þæt ic ƿille þæt ælc man sy ƿolc rihtes ƿyrðe. ge earm. ge eadig.
Expl. oððe earunga oððe dearnunga. gilde ægþer ðan cynge. XL. scill. ge se ðe hi sille ge se ðe hi bicge.

XXIII. P. 48. In nomine dn̄i. (*leges Æthelredi Regis.*)

Incip. Thys is seo gerædnes þe Engla Cyninge ægðer Gehadode. ge Læwede ƿitan gecuron. and gerædon. þis þoñ ærest. þæt ƿe ealle ænne god lufian. and ƿurðian.
Expl. sƿa ƿel sƿa ƿe betst magon. and god ælmihtigne inƿeardre heortan fultumes biddan. Sit nomen dn̄i benedictum.

XXIV. P. 52. DE PRECEPTIS DNĪ.

Incip. Micel is us þearf þæt ƿe godes beboda georrnlice healdan.

XXV. DE VITĪS PRINCIPALIBVS.

Incip. Micel is eac neod þearf manna gehƿilcum þæt he ƿið deofol scin.

XXVI. DE VIRTVTIBVS.

Incip. Thonne syndon eahta heahlice mægnu. þurh Godes mihte.

XXVII. P. 53. ÆTHELSTANES CINYNCGES GERÆDNES.

Incip. Æþelstan Cyninge mid geþeat Wulfhelmes Arcebiscop. ⁊ eac mirra oðera Biscopa.
Expl. and beorgað ægþer ge eoƿ. ge ðam þe gemingian sculon. ƿið godes irre. and ƿið mine ofer hyrnesse.

DE XPĪANITATE. (*Latinè.*)

Incip. A Xpo̅ eni xp̄iāni ſunt nominati. xp̄s autem caput nr̄m eſt. & noſ membra eiuſ.
Expl. Sic et contra ſingula uitia. vel peccata pugnandum eſt quia primſ oport& derelinquere malum & deinde facere bonum.

Pag. 55. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Credite ergo kmī patrē & filium & ſpm̄ ſcm̄. unū deū in trinitate & trinitatem in unitate.
Expl. cum uerbiſ & operibuſ ſciſ̄ auxiliante & gubernante noſ dn̄o n̄ro ih̄u xp̄o qui uiuit & regnat cū coet̄no patre & ſpū ſco̅. p.

XXVIII. Pag. 56. HER ONGINNEÐ BE CRISTENDOME.

Incip Eallum Cristenum mañum is micel þearf ðæt hi heora Cristendomes gescad ƿitan. and þæt hi heora Cristendom rihtlice healdan. Be Cristes naman syn Cristene genamode. ƿorðan Crist is. Cristenra heafod. ⁊ ealle Cristene men sindon to Cristes limum getealde.
Expl. Ne ƿurða ðu fremde godes. ne ðu ðines drihtenes naman ne nemne on idel. ƿite þæt ðu þone Reste-dæg. freolsige georne. & reliq.

Vide ſupra, pag. 27. Notandum quoque, quod hæc Saxonica videtur eſſe Tranſlatio partis prioris Sectionis Latinæ, DE XP̄ANITATE.

XXIX. P. 57. *Deſideratur Rubrica ſequentis Homiliæ.*

Incip. Eala leofan m̄. us is sƿiþe micel ðearf. þæt ƿe ofer ealle oðre ðinge a God lufian. ⁊ his larum and lagum geornlice filgean. and his halgan cirican. singallice ƿurðan.
Expl. Ac utan us filse. mid godan geðance. on ƿorde and on ƿeorce. ƿenian to rihte. ⁊ geearnian ða mirhðe mid godes filste. þe þā is gegearƿod. þe Gode ƿel gehirað ⁊ his laga healdaþ. þa hƿile þe hi libbað. A sy ecū Gode lof ⁊ ƿurþmynt in ealra ƿorlda ƿorld. á buton ende. am̄.

XXX. Pag. 61. INCIPIT DE VISIONE ISAIE PROPHĒ. QVĀ VIDIT SVPER IVDAM ET IERVSALEM.

Scil. loca quædam ex Iſaia Propheta Latinè & Saxonicè, Saxonica autem ſic

Incip. Fela is on bocum. þæs þe mæg to biſnan. gime se þe ƿille him silfum to þearfe. An ƿæs on gear dagū gode ƿel gecƿeme. *V. ſup. p. 27.*

XXXI. Pag. 64. VERBA HIEREMIÆ PROPHETÆ.

Incip. Hieremias se ƿitega myngode to ðearfe Godes folc georne. ⁊ hit þus lærde. Audite uerbū dn̄i iacob, & reliq. *Vide ſupra, pag. 27.*

Deſiderantur quædam folia quibus continebantur concluſio hujus Homiliæ, & initium Homiliæ DE SEPTIFORMI SPŪ. *quæ ſic*

Expl. And a sƿa nyr ende þisse ƿorlde. sƿa ƿurð ƿiren lusta ⁊ sinlicra dæda á mā and mā mannū gemæne. þurh deofles lara. ⁊ his unlara. ac se bið gesælig se þe gearƿnað huru hine silfne. be ænigum dæle. God ure helpe. Sit nom̄ dn̄i benedictum. & reliqu.

P. 66. DE ANTICHRISTO (*Latine & Saxonicè.*)

Incip. Omnis qui ſcdm̄ xp̄ianæ profeſſionis rectitudinem aut non vivit, aut aliter docet, quam oportet, Antichriſtus eſt.

XXXII. *Incip.* Leofan men. understandað sƿiþe georne. þæt geriħtlice and ƿærlice healdan. þæt eoƿ mæst ðearf is. to gehealdanne. *V. ſ. p. 27.*

XXXIII. P. 68. *Deſideratur Homiliæ Rubica.*

Interrogatus Ih̄s à diſcipuliſ de conſummatione ſcl̄i. dixit eiſ, Cum videritiſ, &c.

Incip. Vres drihtenes ap̄las axodan ƿilū hine silfne. ymbe ðisse ƿorlde endunge. *V. ſupra, p. 28.*

XXXIV. Pag. 71. *Deſideratur Rubrica.* (LECTIO SCĪ EVANG. SC̄DM MATHEVM.)

Egreſſus Ih̄s de templo ibat. & acceſſerunt diſcipuli ejus ut oſtenderunt ei ædificationem templi, &c.

Incip. Hit geƿearð ƿilū on ðare birig þe is genamod Hierſlm̄. þæt ures Drihtenes ðegnas. agunnon sprecan. ƿið hine. *Vide ſupra, pag. 28.*

XXXV. P. 72. *Deſideratur Rubrica.*

Erunt ſigna in ſole, & luna, & ſtelliſ, & reliq.

Incip. Thys Godspel segð and swutelað. þæt fela fore-tacna sculan gewurþan wide on worulde. *Vide ſupra, pag.* 28.

XXXVI. P. 74. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Leofan m̄. us is swiþe micel þearf þæt ƿe ƿa-re beon þæs egeslican timan. þe toweard is. *Vide ſupra, pag.* 28.

XXXVII. P. 78. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Leofan m̄. ælmihti God us ƿingallice manaþ and læraþ. þurh his ða his halgan bec. þæt ƿe soð and riht don her on ƿorlde on urū life. gif ƿe ƿillaþ heofona rice begitan.

Expl. Hi ðonne siððan eac ece edlean ðurh godes gife þanan forð habbað. betƿeoh Englum. and Heah-englum. a to ƿorlde on heofonan rice. þar næfre leofe ne gedælað. ne laðe ne gemetað. ac ðar halige heapas simle ƿuniað. on ƿlite. and on ƿuldre. and on ƿinsumnesse. ðar biþ mærð and myrhð. and ece bliss mid Gode silfum. ⁊ mid his halgum in ealra ƿorlda ƿorld abuton ende. amen.

XXXVIII. P. 80. VERBA EZECHIEL PROPHĒ DE PIGRIS. AVT TIMIDIS. VEL NEGLIGENTIBVS PASTORIBVS.

Incip. Ezechiel se ƿitega lærð Godes Bydelas. þæt hi beorgan heom silfum ƿið godes yrre. he cƿ̄ Godes ƿordum þus to heom eallum. Hec dicit dn̄s. Audiens ex ore meo sermonem adnunciabitis eis ex me & reliq.

Expl. And þe þe ofer hogige. þæt he heon ne lyste hæbben heon gemæne þæt ƿið Gode silfne. Sit nom̄ dn̄i benedictum. ex hoc nunc & uſque in ſclm̄.

Ne dear ic nu for Godes ege soðes gesƿeogian. ac licige sƿa hit licige. soð ic ƿille secgan. gime se ðe ƿille. forðam se Bydel ðe forsƿeogaþ his hlafordes gebodan. a he mæg him ƿenan hetelices leanes.

XXXIX. Pag. 82. SERMO LVPI AD ANGLOS. QVANDO DANI MAXIME PERSECVTI SVNT EOS. QVOD FVIT AÑ. MĪO. VIIII. AB INCARNATIONE DNĪ NRĪ IHV̄ XPĪ.

Incip. Leofan men. Ge cnaƿað þæt soð is. ðeos ƿorld is on ofste. and hit nealæcð þam ende. *Vide ſupra, pag.* 24.

Hic ſermo memoratur à ſummo viro D. Gulielmo Cave, Hiſt. Litt. Vol. I. quo loco differit de ſcriptis Lupi Ferrarienſis Cognomento Servati. Habentur, *inquit doctiſſimus ille vir,* adhuc MSS. Sermones II. *viz.* Sermo ad Anglos ſuper incurſu Dacorum, in Bibliotheca Collegii S. Bened. Cantab. Cod. 284. n. 19. (*juxta Catalog. Jameſianum*) & Sermo in Feſtivitatem S. Jodoci in Bibl. Lumleiana, vol. 165. An Lupi noſtri ſunt, videant quibus inſpiciendi Copia datur.

Lumleianum Codicem nondum vidi: Cod. autem 284. i. e. *hunc Codicem, qui aliàs inſcribitur S.* 18. *me vidiſſe & manibus verſaſſe fateor. Verum, ex hoc Cod. ut & ex aliis nonnullis, conſtat* LVPVM *noſtrum* Homiliſtam *non eſſe* LVPVM FERRARIENSEM. *Hic enim claruit A. D.* 830, *diemque ſuum obiit A. D.* 861. *Ille autem, ut Inſcriptio Sermonis docet, claruerit A. D.* 1009, *atque è vivis exceſſit, uti ex ſequentibus patet, A. D.* 1023.

Plurimi fuere viri celeberrimi, quibus Prænomen, Nomen, aut Agnomen erat LVPVS, *de quibus conſulat Lector Hofmanni Lexicon Univerſale. Exhibet quoque Litteras binas Alexandri Pont. Max. ad* LVPVM *Valentiæ Regem Radulfus de Diceto, in Chronico, ad An.* 1174 & 1179. *Memorantur etiam Reliquiæ* S. LVPI *Epiſcopi à Leofrico Epiſcopo, inter ea quæ dedit Exonienſi Eccleſiæ, (de quo quidem* LVPO *legitur in Menologio Anglo-Saxonico) qui mihi videtur eſſe* LVPVS TRECENSIS *Epiſcopus, qui clar. A. D.* 427. *Sed ut Exteros prætercam, Notet Lector Philo-Saxo, morem fuiſſe apud Majores noſtros, Nomina ſua quaſi Latine reddere, & ſpeciatim apud Scriptores qui à* LVPO, *Saxonice* WULF, *Nomina ſua ſumpſerunt. Sic Æthelwulfus Bernicius, Monachus Dunelmenſis, qui flor. A. D.* 820. (*cujus Poemata de Abbatibus & viris piis Cœnobii S. Petri in Inſula Lindiſfarnenſi, publici Juris fecit B. P. Joannes Mabillonius, in Actis Sanct. Ord. Benedict. Part. II. pag.* 302.) *Nomen ſuum ſic ſcribit in Præfatione ſua quæ extat in vet. Cod. Bibl. Bodl.* NE. B. 4. 10. Amicorum praeſtantiſſimo atq; dilectiſſimo Sacerdoti Magno Echereto, Presbiter meritiſ ÆDILWLF intime caritatiſ Salutem. *Verum in Concluſione Operis ſic canit,*

Hæc LVPVS alte pater ſcolido de pectore clarus
Carmina compoſuit corpore mente rogans, &c.

Sic etiam in vet. Cod. MS. *Bibl.* C. C. C. C. *qui inſcribitur K.* 2. *pag.* 110. *habentur* Litteræ quædam de Paenitentibus, à LVPO Lundonie Epiſcopo, &c. *ad* Ælfricum Anglo-Saxonum Epiſcopum. (*h. e. Archiep. Cantuarienſem.*) *Hic autem* LVPVS *non alius videtur ab* Wulfſtano II. *qui factus eſt Epiſcopus Londinenſis circa A. D.* 981. *ſedemque illam rexit annos circiter* 23.

His præmiſſis, dicendas Rationes exiſtimo, quibus inducor ut credam LVPVM Epiſcopum & Homiliſtam, (*tantum non Ælfrico ſupparem,*) WVLFSTANVM *ſive* Wulſtanum *fuiſſe, qui eodem tempore &* Archiepiſcopus Eboracenſis *fuit, &* Wigornienſis Epiſcopus.

I. *In Anno ab Incarnat. Dom.* 1009, *nullus fuit Angliæ Epiſcopus, qui à* LVPO *nomen ſuum deſumpſit niſi* Athulfus *qui ſedit* Epiſcopus Herefordenſis *ab A. D.* 998, *uſque ad A. D.* 1012; & Wulſtanus Archiepiſcopus Eboracenſis, & *idem* Epiſcopus Wigornienſis ab *A. D.* 1002, *uſque ad A. D.* 1023. *De horum priori, apud ſcriptores pene altum eſt ſilentium: neque data illi occaſio erat ad Gregem ſuum de Danis metuendis habere Concionem, qui nunquam in illius Dioceſeos viciniis deprædati ſunt, qui tamen in* Wulfſtani *utroque Epiſcopatu graſſabantur.*

Wulfſtanum *autem eodem tempore &* Epiſc. Wigorn. & Archiep. Eborac. *fuiſſe, teſtatur Willielmus Malmesburienſis, Lib.* 3. *de Geſt. Pont. Angl. Cap. de Archiep. Ebor.* Poſt eum, *inquit,* Oskitel gradum accipiens honoris, floruit temporibus Edredi, & Edwiſ, & Edgari Regum, habuitque ſucceſſores Oſwaldum, Edulfum, Wulſtanum. Qui omnes Epiſcopi etiam Wigornienſes fuere, hac de cauſa, &c. —(*& deinde.*) ſucceſſit ei (*Oſwalde*) in utraque ſede Adulphus ex Abbate Burchenſi, ſanctus, ut perhibent, & vir, & reverendus. Ipſi pro ſanctitate ignoſcitur, quod contra Regulas Canonum, duas ſedes tenuerit, quod ſcilicet, non hoc ambitione, ſed neceſſitate fecerit: Wlſtano non ita, qui ſanctitate diſcrepabat & Habitu. —— Poſt Wlſtanum ſedem Eboracenſem Elfricus, Wigornienſem Leſtius. *Idem quoque Malmeſburienſis, Lib.* IIII. *Cap. de Epiſc. Wigorn. de Oſwaldo, Aldulfo, & Wulſtano, dicit.* Iſti tres fuerunt Archiepiſcopi. *De eodem Wulfstano itidem dicit Tho. Stubbes in Act. Pontif. Ebor.* Viceſimus primus Eboracenſi Eccleſiæ præfuit alius Wlſtanus, ipſe quoque ſicut & Prædeceſſores ſui Oſwaldus & Adulphus, concedente Rege Knuto (*ſc. Ethelredo tunc demortuo*) Epiſcopatum Wygornienſem habuit. Cujus Regis an. III. iſte Wlſtanus, adjunctis ſibi multis aliis Epiſcopis, Eccleſiam, quam idem Rex & Comes Turkillus in monte qui *Aſſendun* dicitur conſtruxerunt, illis praeſentibus, cum magna Gloria dedicavit, & tercio dehinc anno, hoc eſt Archiepiſcopatus ſui 20, qui eſt annus ab Incarn. Dni. 1023, 5 Kal. Junii, 3 feria defungitur, & delatus apud *Ely*, ibidem ſepelitur. *In hiſce Temporibus floruiſſe* Wulſtanum *teſtantur Faſti Saviliani,*

liani, ad calcem Impreſſ. Scriptorum Anglicorum poſt Bedam, *& Rev. D.* Franc. Godwinus *Epiſc.* Herefordenſis *in lib.* de Præſulibus Angliæ. *Is inter alios Epiſcopos Wigorn. recenſet* Wulſtanum. Quem, *inquit*, ſcriptoribus placet & *Reprobum*, neſcio quam ob cauſam, cognominare. *Quinetiam, de Adulfo Archiep. Eborac. ſcribens ex Malmesburienſi*, ſucceſſit ei, *&c.* —— (*ut ſupra*) —— Wulſtano non ita; Quare quæ? (*inquit Godwinus*) Quia ſanctitate diſcrepabat & Habitu. Monachus non fuit. O Monachum iniquum! Quod in Monacho probat, hoc alteri pro ſcelere imputat. *De hoc autem ſcelere, quicquid fuerit, audi virum doctiſſimum Henricum Whartonum, Angl. Sacr. Tom. I. pag.* 473. Adulfo, *inquit*, in utraque ſede ſuffectus eſt Wlſtanus Abbas (locus Abbatiæ latet) *Reprobus* cognominatus. Rationem Cognominis exhibet liber Eccleſiæ Wigorn. *Nam nimis erravit, dum rebus nos ſpoliavit, & ipſe Archiepiſcopus Ebor.* Plurima ſcil. Maneria ad Eccleſiam Wigorn. ſpectantia alienavit, & ſedi Ebor. quam ſimul tenuit, tranſcripſit. ſeu potius adminiſtrato ſimul tamdiu utroque Epiſcopatu, poſſeſſiones utriuſque haud ita bene diviſæ fuerant. ſeperatis itaque Epiſcopatibus, Archiepiſcopi Ebor. utpote potentiores, plurima Wigornienſis Eccleſiæ abſtraxerunt. Haud minus equidem Oſwaldus & Adulfus culpandi erant. Verum iſtorum utroque ſanctis annumerato, Wlſtanus ſolus crimen tulit. *Addo & ipſe, ſi cujuſpiam gravioris facinoris reus fuerit Wulfſtanus, minime, ut veriſimile eſt, ei dedicaret Epiſtolam ſuam de* Canonibus, *Ælfricus vir ille pientiſſimus, quod & facit verbis officioſiſſimis. Immo, ſcripta ejus infra recenſenda, cum* Sinodalibus Decretis *in Cod. Cotton.* CLAVD. *A.* 3. *clare oſtendunt eum fuiſſe Antiſtitem vere Religioſiſſimum.*

II. *Verum, ut ad rem redeam; Ipſi Codd.* MSS. *in quibus reperitur nomen* LVPI *Epiſcopi, videntur fere teſtari eum fuiſſe Epiſcopum* Wigornienſem. *Hi ſunt numero quatuor, & nunc extant in celeberrimis Bibliothecis Bodleiana, Cottoniana, & Coll. Corp. Chriſt. Cantabr. Ex quibus ille qui in Bibl. C.C.C C. inſcribitur S.* 14. *fateor, nihil habet de loco unde latus fuit. Codex ille qui in eadem Bibl. inſcrib. S.* 18. *olim, ut videtur, fuit Eccleſiæ* Wigornienſis, *propterea quod* Canones, *aliaque ſcripta, quæ in eo habentur, habentur etiam in alio Cod. Wigornienſi, manu* Wulfgeati ſcriptoris *exarato, qui nunc in Bibl. Bodl. notatur* JVN. 121. *Porro, Cod. Cottonianus ex eo videtur fuiſſe* Wigornienſis *Eccleſiæ peculium, quod eos* Canones *&* Leges *exhibet, qui inveniuntur in Cod. S.* 18. *Bibl. C.C.C.C. niſi quis Eboracenſi potius Eccleſiæ eum adjudicandum cenſeat, propter* EXCERPTIONES DOMNI ECGBERHTI ARCHIEPI EBVRACE CIVITATIS DE SACERDOTALI IVRE. *quæ etiam in* Wigornienſis *Eccleſiæ Archivis extitiſſe, conſtat ex Cod. C.C.C.C. K.* 2. *quem olim fuiſſe Eccleſiæ* Wigornienſis, *ſupra oſtendi. Codicem Bodleianum, qui nunc notatur* Jun. 99. *cum ejus altera parte, ſc.* JVN. 22. *ſcriptum fuiſſe* Wigorniæ *certum eſt, & forte ab eodem Wulfgeato, circa A.D.* 1064, *exceptis nonnullis Tabb. quas quidem ſcripſit* Edricus *Monachus etiam* Wigornienſis.

III. *In hoc ipſo Cod. C.C.C.C. S.* 18 *pag.* 19. *Habetur, inter alia quædam opera* LVPI EPI, *Admonitio ſive Paræneſis ipſius* Wulfstani *Archiepiſcopi, ad cujuſcunque conditionis homines curæ ſuæ commiſſos, Saxonicè; Nomen ipſius* WVLFSTANI *præ ſe ferens. In hac Admonitione ſive Paræneſi, ſecundum doctiſſ. Franc. Junii exemplar Apographum, extant nonnulla quæ Sermones eſſe ejuſdem* LVPI *ex aliis Codd. conſtant. Verbi gratia,* Leoſan m̄. unꝺeꞃſtanꝺaꝺ þæt æꞃeſt Cꞃiſtenꞃa manna gehƿilc. *qui extat in Cod. Bodl.* JVN. 99. Leoſan m̄. uton ꝺon eac ſƿa uſ ðeaꞃf iſ. *qui videtur extare in Cod. Bodl.* JVN. 22. *& in Cod. Cott.* CLEOPAT. B. 13. Leoſan men. uton unꝺeꞃſtanꝺan eal ſƿa uſ þeaꞃf iſ, *qui videtur extare in Cod. Bodl.* JVN. 99. *& in Cod. Cotton.* NERO A. 1. *Denique* Giſ hit geſeoꞃð ðæt on ðeoꝺſcype becume, *qui etiam extant in iiſdem Codicibus, inter alia opuſcula ipſius* LVPI.

Verum, quæ de LVPO *ſive* WVLFSTANO *diſſertavimus Lectori grata eſſe non deſperans, Opera ejus omnia quæ hactenus mihi videre contigit recenſere noſtri eſſe duxi.*

LVPI *ſive* WVLFSTANI *Homiliæ (id genus enim Lucubrationes ejus) ſunt aut quæ nomen ejus præ ſe ferunt, aut quæ, etſi Anonymæ, propter Notas quaſdam ſignaque, ei adjudicandas eſſe cenſeo.*

In Codice Bibliothecæ C.C.C.C. qui inſcribitur S. 14. *pag.* 134. *extant hæc verba,* INCIPIVNT SERMONES LVPI EPI. *Hi Sermones merito æſtimarentur eſſe ſaltem illi tres, qui ab his verbis Incipiunt.*

1. Leoſan m̄. uſ iſ ꝺeoꞃe beboꝺen ðæt ƿe geoꞃnlice myngian ⁊ læꞃan ſcylan.

2. DE FIDE CATHOLICA.
Leoſan m̄. Doð ſƿa eoꞃ micel þeaꞃf iſ. unꝺeꞃſtanꝺað þæt ælc Cꞃiſten man.

3. DE DIE IVDICII.
Leoſan m̄. uꞃe Dꞃihten Ælmihtig Goꝺ uſ þuſ ſingallice manað ⁊ læꞃeð.

In hoc Cod. C.C.C.C. *viz.* S. 18. *ad pag.* 10. INCIPIVNT SERMONES LUPI EPI, *quorum tres priores ſunt,*

Leoſan m̄. Uſ iſ ꝺeoꞃe beboꝺen. *ut ſup. n.* 1.
Leoſan m̄. ꝺoð ſƿa eoꞃ micel ðeaꞃf iſ, *ut ſupra, num.* 2.

4. WVLFSTAN Aꞃcebiſceop gꞃetað ſꞃeonꝺlice ðegnaſ on þeoꝺe, *quæ quidem Paræneſis dividi videtur in decem Sectiones.*

In eodem Cod. ad pag. 82. SERMO LVPI AD ANGLOS, &c. *qui ſic Incip.*

5. Leoſan m̄. Ge cnaƿað ðæt ſoð iſ. ðeoſ ƿoꞃlꝺ iſ on oꞃſƿte.

In eodem Cod. ad pag. 86. SERMO LVPI, *qui ſic Incipit*

6. (Eala) Leoſan m̄. uton unꝺeꞃſtanꝺan eal ſƿa uſ þeaꞃf iſ.

In Cod. Cott. cujus Nota eſt NERO. A. 1. *invenitur* SERMO LVPI AD ANGLOS, *viz.*

Leoſan m̄. Ge cnaƿað þæt ſoð iſ, *ut ſupra, num.* 5.

In Cod. Bodleiano qui Inſcribitur JVN. 99. *p.* 4. INCIPIVNT SERMONES LVPI EPISCOPI, *Quorum tres priores ſunt*

Leoſan m̄. Uſ iſ ꝺeoꞃe beboꝺen, *ut ſupra, num.* 1.
Leoſan m̄. Doð ſƿa eoꞃ mycel ðeaꞃf iſ, *ut ſupra, num.* 2.

7. Leoſan m̄. Eallum Cꞃiſtenum mannum iſ mycel þeaꞃf þæt hy heoꞃa Fulluhteſ.

In eodem Cod. fol. 84, *b.* ITEM SERMO AD ANGLOS, &c.

Leoſan m̄. Ge cnaƿaþ þæt ſoþ iſ, *ut ſup. n.* 5.

Notet tamen Lector, Sermones hos pene omnes reperiri in aliis Codd. ſine ulla LVPI *mentione, v. g.*

Num. 1. Leoſan m̄. Uſ iſ ꝺeoꞃe beboꝺen. *invenitur in Cod. Bodl. qui inſcrib.* NE. F. IIII. 12. *fol.* 144. *b. &, cum quadam diſcrepantia in Cod. Bodl.* JVN. 22. *fol.* 49.

N. 4. WVLFSTAN Aꞃcebiſceop, &c. *Sectiones hujuſce Paræneſeos extare in Codd. Bodleianis & Cottonianis ſupra monui.*

N. 5. Leoſan men. ge cnaƿað. *invenitur in Cod. Bodl.* NE. F. IIII. 12. *fol.* 143, *b. & in Cod. Bibl.* C.C.C.C. S. 14. *pag.* 95.

N. 6. (Eala) leoſan m̄. uton unꝺeꞃſtanꝺan. *habetur in Cod. Bodl.* JVN. 99. *fol.* 90, *b. & in Cotton.* NERO. A. 1. *fol.* 118, *b.*

N. 7. Leoſan m̄. eallum xp̄enum —— Fulluhteſ. *exhibetur in Codd. Bibl.* C.C.C.C. S. 14. *pag.* 112. &

& S. 18. *pag.* 105. *& in Cod. Bodl.* NE. F. IIII. 12. *fol.* 132.

LVPO *etiam, ſive* WVLFSTANO *adjudicanda ea cenſeo fere omnia, cùm quæ quovis Codice ſequuntur Rubricam ſive Inſcriptionem illam* INCIPIVNT SERMONES LVPI EPISCOPI, *tum quæ Anonyma cum ſint, Argumento tamen, dicendi genere, & formula in Exordio compellandi Auditores* (Leofan men.) *ab eo ſcripta videntur.*

In Cod. Bibl. C. C. C. C. cujus Nota eſt S. 14. *poſt tres ſermones qui proxime ſequuntur Rubricam* INCIPIVNT SERMONES LVPI EPI. *inveniuntur tres etiam alii qui illos excipiunt*, ſcil.

8. HER ONGINTH BE CRISTENDOME.
Leofan men. eallum Cristenum mannum is micel þearf. þæt hy heora Cristendomes.

9. LAR-SPELL.
Leofan m̄. hƿa mæg æfre oðrum sundor freondscipe.

10. LAR-SPELL.
Men þa Leofestan. Scs̄ GREGORIVS cƿæþ.

In Cod. C. C. C. C. qui inſcrib. S. 18. *poſt tres illos Sermones* LVPI *ſive* WVLFSTANI *qui Rubricam excipiunt* INCIPIVNT SERMONES LVPI EPI, *habentur & alii duo*, ſc.

11. HER IS GIT OTHER WEL GOD EACA, *ubi voces* GIT OTHER, *eundem Auctorem videntur indigitare.*
La leof. a is sƿa betera. sƿa Cristenra manna ma.

12. THIS MAN GERÆDDE THA SE MICEL HERE COM TO LANDE.
Ealle ƿe behurfan þæt ƿe geornlice earnian þæt ƿe Godes miltse.

In Cod. Bodl. JVN. 99. *Habentur Sermones plurimi qui Rubricam ſupradictam, & tres ſuperiores Sermones ſequuntur, qui quidem faciunt ut eos etiam* LVPO *noſtro adſcribendos exiſtimem. Ii autem ſunt*

13. INCIPIT DE VISIONE ISAIE PROPHETE, &c.
Fela is on bocum. þæs þe mæg to bisnan.

14. VERBA HIEREMIÆ PROPHETÆ.
Hieremias se Witega mynegode to þearfe.

15. DE SEPTIFORMI SPIRITV.
Isaias se Witega aƿrat on his ƿitegunge.

16. DE ANTICHRISTO.
Leofan m̄. understandaþ sƿiðe georne þæt gerihtlice.

17. HER ONGINTH BE CHRISTENDOME.
Eallum Cristenum mannum is micel þearf. *ut ſupra, num.* 8.

18. (Leofan m̄. We eoƿ ƿillað be sumum dæle secgan hu) Ures Drihtnes Apostolas.

19. (Leofan m̄.) Hit geƿearþ hƿilum on ðære byrig.

20. Þis Godspel segþ ⁊ sƿutelaþ þæt fela fore-tacna.

21. DE TEMPORIBVS ANTICHRISTI.
Leofan m̄. us is mycel þearf ðæt ƿe ƿære beon þæs egeslican timan.

22. Leofan m̄. us is sƿyðe mycel þearf on ælcne timan.

23. DE FALSIS DIIS.
Eala gesyrnis þæt þurh Deofol fela ðinga misfor.

24. SERMO AD POPVLVM.
Leofan m̄. understandað þæt ærest Cristenra manna gehƿylc.

25. HER IS HALWENDLIC LAR ⁊ THEARFLIC, &c.
M̄ þa leof̄. gehyraþ hƿæt us halige Bec beodaþ.

26. BE RIHTAN CRISTENDOME.
Mycel is nyd þearf Cristenum mannum.

27. BE ANE MVNVC-CILDE.
We ƿillað nu secgan sume bysne to ðisum.

28. SERMO DE CENA DNI.
Leofan m̄. ic ƿylle cyðan eoƿ eallum.

29. BE GODES BYDELVM.
Ealla leofan m̄. sƿytele is gesyne þæt ƿe nabbað. *Sequuntur in Cod.* MS. *alii Sermones, cum* LVPI *nomine inſcripti.*

30. BE MISTLICVM GELIMPAN.
Gyf hit geƿeorð þæt on þeod-scype becume healic ungelimp.

31. BE BISCOP-HADVM.
Leofan m̄. Se halga Godspellere Lucas gesƿutelode.

Ex his Sermonibus, inveniuntur plures in aliis Codicibus, ex. gr.

Num. 8. Leofan m̄. eallum — xp̄ndomes. *habetur in Cod. Cotton.* NERO A. 1. *fol.* 77. *b.*

N. 10. M̄. þa leof̄. Scs̄ Gregorius cƿ̄. *Extat in Cod. Bodl.* NE. F. IIII. 12. *fol.* 126.

N. 13 Fela is on bocum. *extat inter alia* LVPI *opera in Cod. C. C. C. C.* S. 18. *pag.* 61.

N. 14 Hieremias se Witega. *extat inter alia* LVPI. *in eodem Cod. C. C. C. C. pag.* 64.

N. 15. Isaias se Witega aƿrat. *extat in plurimis Codd.*

N. 16. Leofan men. understandað sƿiþe. *extat inter alia* LVPI, *in eodem Cod. C. C. C. C. pag.* 67.

N. 18. Leofan m̄. *ſive* Ure Drihtnes Apls̄. *extat inter alia* LVPI *in eodem Cod. C. C. C. C.* S. 18. *pag.* 68. *& in Cod. Bodl.* NE. F. IIII. 12. *fol.* 141., *b.*

N. 19. Hit geƿearþ hƿilum. *habetur inter alia* LVPI *in eodem Cod. C. C. C. C. pag.* 71.

N. 20. Þis Godspel segð. *habetur itidem in eodem Cod. C. C. C. C. pag.* 72.

N. 21. Leofan m̄. us is mycel þearf þæt ƿe ƿære beon. *habetur inter alia* LVPI *in eodem Cod. C. C. C. C. p.* 74. *& in Cod. C. C. C. C.* S. 14. *pag.* 1. *& in Cod. Bodl.* JVN. 22. *fol.* 115.

N. 24. Leofan m̄. understandeð þæt ærest Cristenra manna gehƿylc. *videtur extare in Cod. Cott.* TIBER. A. 3. *fol.* 86. *b.*

N. 30. Gyf hit geƿeorðe. *habetur in Cod. Cotton.* TIBERIVS. A. 3. *fol.* 88. *b.*

N. 31. Se halga Godspellere Lucas. *habetur in Cod. Cotton.* CLEOPAT. B. 13. *pag.* 73.

Porro in vetuſtis Codd. inveniuntur alii adhuc Sermones Saxonicè ſcripti, quos ob dictas ſupra rationes, à LVPO *compilatos fuiſſe credimus. Ii autem ſunt*

Cod. Bibl. C. C. C. C. qui inſcrib. S. 13. *in quo habentur*

32. LAR-SPEL. ⁊ SCRIFT-BOC. *pag.* 150.
Leofan m̄. doð sƿa ic eoƿ bidde. gehyrað.

33. AMMONITIO AMICI. *&c. pag.* 159.
Eala ge ƿynsuman men.

34. LAR-SPEL. *pag.* 170.
M̄ þa leof̄. ƿe gehyrdon oft secgan.

35. LAR-SPEL. *pag.* 209.
We secgeaþ urum Cyne-hlaforde. ⁊ eallum Folce cyðan ƿyllað.

36. *Pag.* 221.
Crist cƿ̄ on his halgan Godspelle. þæt fela Fore-tacna.

Cod. Bibl. C. C. C. C. qui inſcrib. S. 14. *in quo habentur*

37. SVNNAN-DÆGES SPELL. *pag.* 38.
Her sægþ on þisse Drihtnes Ærend-gewrite.

38. SERMONES ANGELORVM NOMINA. *pag.* 73.
Her ongin̄ð m̄. þa leof̄. ymb ures Drihtnes Ærend gewrit. *ſequuntur & alii forte ejuſdem Auctoris, quos tamen procul omni dubio ei non adjudicare audeo, propterea quod nonnulli eorum inter* ÆLFRICI *ſermones reperiuntur.*

tur. Habentur etiam in hoc Cod. Bibl. C. C. C. C. nempe S. 18. & alii LUPI SERMONES, ſcil.

39. DE INITIO CREATURÆ, &c. *pag.* 8.
Adam se æresta man.

40. *Pag.* 57.
Eala leofan m̄. us is swiðe micel þearf.

41. *Pag.* 78.
Leofan m̄. Ælmihtig God us singallice manaþ.

In Cod. Bibl. Bodl. NE. F. IIII. 12. *habetur ſermo.*

42. DE CONFESSIONE. *fol.* 74.
Leofan man. Ic axie þe on Drihtnes naman.

Cod. Bibl. Bodl. JUN. 22.

43. DE DIE IUDICII. *fol.* 1.
Leofan m̄. utan don swa us mycel þearf is.

Codex Cotton. qui inſcribitur TIBER. A. 3.

44. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 86. *b.*
Leofan m̄. for ure ealre þearfe.

45. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 88.
Georne we witan þæt God is ura ealra fæder.

46. TO EALLUM FOLKE. *Ibid.*
Uton beon georne þancole on ælce wisan.

47. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 89.
Ælcne m̄. ic bidde þe ænige Godes ege hæbbe.

48. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 89. *b.*
Hit wæs nu feala geara þæt on þissere þeode rixodan.

49. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 90.
Leofan m̄. lagaþ Gode worold lagan.

50. TO EALLUM FOLKE. *fol.* 90, *b.*
Leofan m̄. understandað ærest —— þæt hi heora Fulluhtes.

51. TO EALLUM FOLKE. *Ibid.*
Leofan m̄. understandað ærest —— þæt hi cunnan.

52. TO MÆSSE-PREOSTUM. *fol.* 91.
Sacerd sceal on his Scrif-scipe wislice and wærlice libban ⁊ læran.

53. TO MÆSSE-PREOSTUM. *fol.* 91.
Eala feala is þara þe Sacerd hates on unriht geornað Mæsse-preost hates. *cum aliis qui in eodem Cod. ſequuntur, de Pœnitentia.*

Cod. Cottonianus CLEOPAT. B. 13. *exhibet, pag.* 59.

54. DE DEDICATIONE ECCLESIÆ.
Leofan m̄. Ic wille eow nu cyþan ymbe Cyric-mærsunge.

Horum Sermonum nonnulli etiam inveniuntur in aliis Codd. exempli gr.

N. 34. M̄ þa leof̄. we gehyrdon for oft secgan. *extat in Cod. C. C. C. C. qui inſcrib.* S. 9. *pag.* 221.

N. 37. Her sægð on þises Drihtnes Ærend-gewrit. *habetur (tamen non ſine aliqua diſcrepantia) in Cod. Cotton.* TIBER. A. 3. *fol.* 81.

N. 39. Adam se æresta man. *extat in Cod. Bodl.* JUN. 99. *fol.* 1. *Et in Cod. Cotton.* TIBER. A. 13. *(qui olim quoque fuit Wigornienſis Eccleſiæ) fol.* 114.

N. 43. Leofan m̄. utan don swa us mycel þearf is. *extat in Cod. Cotton.* CLEOP. B. 13. *fol.* 1.

Canones quoque Eccleſiaſticos qui habentur in Codd. Bibliothecarum Bodleianæ JUN. 121. *Cottonianæ* NERO. A. 1. *& Collegii C. C. C.* S. 18. LUPO *noſtro Wigornienſi Epiſcopo adjudicandos exiſtimo, tum quod omnes illi Codices Wigornienſis Eccleſiæ, ut videtur, olim fuerunt Theſaurus; tum quod inter ejus Homilias ſparſim leguntur, præſertim inter illas, quæ extant in Codd. Cotton. & C. C. C. C. Idem affirmandum arbitror de Orationis Dominicæ & Doxologiæ Paraphraſibus Poeticis.*

Hactenus de LUPI *ſive* WULFSTANI *ſcriptis vernaculis, de quibuſdam ejuſdem Præſulis ſcriptis Latinis pauca Lectorem monere viſum eſt.*

In hoc Cod. C. C. C. C. pag. 5. *& in Cod. Bodl.* JUN. 99. *fol.* 34. *Extat is ſermo* DE CHRISTIANITATE *Latine, cui inter Saxonicos* LUPI *noſtri octavum deſignavi locum.*

Hunc excipit in hoc Cod. & alius Sermo cujus Initium eſt Credite ergo Kariſſimi.

Is etiam Sermo cujus numerus eſt 13. *extat Latine tum in hoc cod. tum in alio.*

Is etiam Sermo cujus num. eſt 16. *habetur Latine in hoc Cod. & in Cod. Bibl. Bodl.* JUN. 99.

Sermo quoque DE ÆTATIBUS MUNDI, *&* de Genealogia Christi, *extat in hoc Cod. & in Cod. Bodl.* JUN. 99. *fol.* 31. *b.*

Sermo etiam ille DE BAPTISMO, *cujus initium* Primo neceſſe eſt ut Paganus Catecuminus ſit, *extat in hoc Cod. & in Cod. C. C. C. C.* K. 2. *(qui olim quoque fuit Wigornienſis Eccleſiæ) & in ejuſdem Bibl. Cod.* L. 12. *videtur* LUPO *adſcribendus.*

Ejus etiam eſſe videtur ORDO VEL EXAMINATIO IN ORDINATIONE EP̄I, *qui extat in Cod. Cotton.* TIB. A. 3. *fol.* 91, *b.*

In Cod. Cotton. NERO. A. 1. *ea videntur ſcripta Latina* WULFSTANO *noſtro adſcribenda, quæ inveniuntur inter fol.* 126, *b. &* Excerptiones Ecgberhti Archiepiſcopi; *nimirum illa quæ inſcribuntur* DE VENERATIONE, DE PASTORIBUS NON RECTE AGENTIBUS, DE PASTORE ET PRÆDICATORE, DE CLERICIS, ET DE CANONIBUS.

XL. P. 86. SERMO LUPI.

Incip. Eala leofan m̄. uton understandan ealswa us þearf is. þæt we heonan forð farian symle ure wisan. for Gode ⁊ for worlde. wislice ⁊ wærlice. and fram unrihte. gebugan to rihte.
Expl. Wise wæron worold witan þe to godcundan riht lagan. worold laga settan. folce to steore. ⁊ Criste ⁊ Cyninge. gewehtan þa bote. þar man swa scolde manega for neode. gewildan to rihte.

XLI. P. 87. *Sequitur* Collectio Canonum Eccleſiaſticorum, legum, &c. *hoc Ordine.*

BE CININCGE.

Incip. Cristenum Cininge gebyrað swiðe rihte. þæt he sy on fæder steale.

BE CINEDOME.

XLII. *Incip.* Eahta swera syndon. þe rihtlicne Cynedō trumlice upwegað. *Vide ſupra, pag.* 45.

Deſideratur Rubrica BE CYNESTOLE (Orat. Labor. Bellat.)

XLIII. *Incip.* Ælc cynestol stent on þrī stapelum, þe fullice ariht stent. an is. Oratores. *Vide ſupra, pag.* 46.

DE EPISCOPIS PAULUS DICIT.

XLIV. *Incip.* Oportet enī ēpm irreprehenſibilem eſſe. & reliq. Biscopum gebyrað ealdlice witan and wisdom.

ITEM.

XLV. *Incip.* Byscopas sculon bocū ⁊ gebedū filigan. ⁊ dæges ⁊ nihte oft. *Vide ſupra, pag.* 46.

DE EORLUM.

XLVI. *Incip.* Eorlas ⁊ Heretogan. ⁊ ðas worlde Deman. ⁊ eac Gerefan. *Vide ſupra, pag.* 46.

Be sacerdum.

XLVII. *Incip.* Riht is þæt Sacerdas on heora scrift scipū. wislice. ⁊ wærlice.

BE GEHADEDVM MANNV̄.

XLVIII. *Incip.* Eallū Cristenū mannū is micel ðearf. þæt hi riht lufian ⁊ unriht ascunian.

BE ABBODVM.

XLIX. *Incip.* Riht is þæt Abbodas. ⁊ huru Abbatissan. fæste on Mynstrum singallice wunian. *Vide supra, pag.* 46.

BE MVNECVM.

L. *Incip.* Rihte is þæt Munecas dæges ⁊ nihtes inweardre heortan. *Vide supra, pag.* 46.

BE MINECENAN.

LI. *Incip.* Riht is þæt Mynecena mynsterlice macian. efne swa we cwædon. *Vide supra, pag.* 46.

BE PREOSTVM ⁊ BE NVNNAN.

LII. *Incip.* Ryht is þæt Preostas. ⁊ efen wel Nunnan. regollice libban. *Vide supra, pag.* 46.

Be læwedū mannū.

LIII. *Incip.* Riht is þæt gehadode m̄. þā læwedū wissian. hu hi heora æwe. *Vide supra, pag.* 47.

BE WVDEWAN.

LIV. *Incip.* Riht is þæt wudewan. annan bysene georne filigan *Vide supra, pag.* 46.

BE CIRCAN.

LV. *Incip.* Riht is þæt Cristene men Cristendō georne healdan mid rihte. ⁊ Cristes circe æghwar. *Vide supra, pag.* 50.

LVI. BE EALLVM CRISTENVM MANNVM.

Incip. Riht is þæt ealle cristene m̄ heora cristendom rihtlice healdan. ⁊ þā life libban. *V. s. p.* 50.

LVII. P. 93. AN̄. M.XIIII. AB INCARN̄. DN̄I NR̄I IHV. XPI. *sive lex Æthelredi Regis* BE CIRICES GRITHE.

Incip. Thus is an ðara Gerædnessa. þe Engla Cyninge gedihte mid his witena geþeahte. þæt is ærest þæt he wile þæt ealla godes circan beon fulles griðes wurðe.

Expl. And uton ænne cyne Hlaford holdlice healdan. and freonda gehwilc. mid rihtan getriwþan oðerne lufige. ⁊ healde mid rihte.

LVIII. Pag 96. HER GEBIRAT TO ÆÐE(L)STANES GERÆDNES. HV HE BE TEOÐVNGE GEREDDE. HER ONGINNETH EADMVNDES GERÆDNES.

Incip. Eadmund Cync gesamnode micelne Sinoð. to Lundenbirig. on ða halgan Eastertlican tid. ægðer ge Godcundra hada. ge Worldcundra. þa wæs Oda Arceb̄. ⁊ Wulfstan. Arceb̄.

Expl. ða ðe man sweriað. ⁊ liblac wyrcað. beon hi a fram ælcum Godes dæle aworpene buton hi to rihtre dædbote. gecirran ðe geornor.

LIX. P. 97. HER GEBIRAÐ NV TO EADGARES GERÆDNES. BE GEHADODRA MANNA LIFFADVNGE.

Incip. We lærað þæt Godes þeowas beon geornlice gode þeowigende. ⁊ þenigende. ⁊ for eal Cristen folc þingigende. ⁊ þæt hi ealle beon a heora ealdre holde. ⁊ gehyrsume. ⁊ ealle anrædde. to gemænre þearfe.

Expl. And we lærað. þæt ælce Preost. wite to cyðanne. ðonne he crisman fecce. hwæt he on gebedum. for Cyncg. ⁊ Biscop. gedon hæbbe.

LX. P. 101. BE WERGILDV̄. ⁊ BE GETHINGTHVM.

Incip. Hwilum wæs þæt leod. and lagu. for begeþingþū. ⁊ þā wæron þeodwitan. wurþscipes wurþe.

LXI. NORTH LEODA LAGA.

Incip. Norð leoda Cynges gild is. xxx. ðusend ðrymsa.

LXI. BE MERCENA LAGA. *v.* p. 38.

Incip. Ceorles wergild is ––––– Twelf hendes mannes að is.

LXII. BE GEHADODRA MANNA ATHE ⁊ BE HADBOTE.

Incip. Mæsse-preostes að. and world-þegnes is on Engla-lage geteald efendyre.

Expl. ⁊ halidom ⁊ hadas for Godes lufan wurþodon. ⁊ Godes ðeowas. deoplice griðedon.

Pag. 103. INCIPIT DE BAPTISMO.

Init. Primo neceſſe eſt. ut paganus. caticuminus ſit accedenſque ad baptiſmum. ut abrenuntiat maligno ſpū i.

Fin. Hæc enim ſunt veſtimenta, quibus ornari oportet filium regis ut poſſit ſtare. in aula cœleſti.

LXIII. P. 105. *Deeſt Homiliæ Rubrica. quæ in al. Cod.* SERMO DE BAPTISMATE.

Incip. Leofan m̄. eallū Cristenum mannū is micel ðearf þæt hi heora Fulluhtes gesead witan.

Eandem & auctiorem habet p. 116. *nam hæc deſiit his verbis.*

Expl. Ac do manna gehwilc swa swa his þearfe is leornige his ðearfe. and hine silfne wærlice beðence. ⁊ his cristendō clænlice healde. ⁊ ælcne hæðendō mid ealle awurpe.

LXIV. P. 108. DE ECCLESIASTICIS GRADIBVS.

Incip. Circe habas sindon to healdenne mid swiðe miclū wisdome ⁊ mid ealre clænesse. *V. s. p.* 47.

LXV. P. 112. DE ECCLESIASTICIS OFICIIS.

Incip. Godcund þeowdom is geset on circlicum þenungum. æfter Canonican gewunan to nydrihte. *Vide supra, pag.* 47.

1. DE MATVTINALI OFFICIO.

Incip. On dægred man sceal god herian. *Vide supra, pag.* 47.

2. DE OFFICIO PRIMÆ HORE.

Incip. On ðære forman dæg tide. þæt is be sunnan upgange. *Vide supra, pag.* 47.

3. DE OFFICIO TERTIÆ HORÆ.

Incip. On undern we sculon God herian. forþā on Undern timan. *Vide supra, pag.* 49.

4. DE OFFICIO VI. HORE.

Incip. On midne-dæg we sculon God herian. forþam to middes dæges Crist. *V. supra, pag.* 49.

5. DE

5. De Officio None Hore.

Incip. On Non-timan ƿe sculon God herigan. forða on ðone timan. *Vide ſupra, pag. 49.*

6. De Vespertinali Officio.

Incip. On æfen ƿe sculon God herian. on ðone timan man offrode. *Vide ſupra, pag. 49.*

7. De Completorio.

Incip. On foran-niht ƿe sculon God herian. ær ƿe to bedde gan. *Vide ſupra, pag. 49.*

8. De Nocturnali Celebratione.

Incip. On Uhton ƿe sculon God herian ealsƿa Dauid cƿ̄. *Vide ſupra, pag. 49.*
Expl. þæt ƿe siððan á á. us gerestan magan and motan. on ecere reste. Amen.

LXVI. *Sequitur Admonitio de Horis quibus in quolibet die Deus precandus.*

Incip. Leofan m̄ nu ic hæbbe be suman dæle gereƿod. be þā dæghƿamlican tid ƿenungum. þe man to nidrihte don sceal.
Expl. þæt is on Englisc ure ƿultum is on Drihtenes naman. gelang þe gescop ⁊ geƿorhte. heofonas ⁊ eorþan. ⁊ ealle gesceafta. Amen.

LXVII. P. 115. *His accedunt Multa* de Confeſſione.

Preueniat hunc famulum tuū qs̄ dn̄e misc̄dia tua ut om̄ſ iniquitateſ eiuſ celeri indulgentia deleantur per.

Exaudi q̄s dn̄e ſuplicū preceſ. Clamantes ad te q̄s dn̄e.

Admonitio ad Confeſſarios. (*ſive ut ſupra, pag. 51.* Be Mæsse-Preostas Gesceadwisnysse.)

1. Thæt sceal geþencan se þe bið manna saƿla læce. ⁊ heora dæda geƿita. þæt gedal ⁊ þæt gescad. hu he mannū heora dæda gescrife. ⁊ þeah hƿæðre ne forðeme ne hig ofermodene gedon. þon̄ se man hī his misdæda andettan ƿile. gehyre hī ærest geþyldelice. hu his ƿise gerad sy. Gif he ƿille and cunne eadmodlice his dæda andettan. and þu ongite þæt hī his synna hreoƿan. lær hine luflice. ⁊ mildheortlice. Gif he ne cunne his dæda andettan. and his gyltas asmeagan. acsa hine his ƿisena. ⁊ atreð hī þa gyltas ut. and ƿrest his dæda. ⁊ geþenc þu. þæt þu ne scealt næfre gelice deman. þa rican ⁊ þā heanan. þam freon and ða þeoƿan. þā ealdan ⁊ þā geongan. þā halan. ⁊ þā unhalan. þā eadmodan. ⁊ þā ofermodan þā strangan ⁊ þā unmagan. þā gehadodum ⁊ þam læƿedum. Ælce dæde sceal gescad ƿisdema ƿislice to scadan. hu heo gedon si. ⁊ hƿar oððe hƿænne. Nis on ænigne timan unriht alifed. ⁊ þeah man sceal freolstidan ⁊ fæstentidū. ⁊ on freols stoƿan. eac sƿa geornlicost beorgan. And a sƿa man bið mihtigra oððe maran hades. sƿa he sceal deoppor for gode and for ƿorlde. unriht gebetan. for ða þe se maga ⁊ se unmaga. ne magon na gelice byrdene. ahebban. ne se unhala ða halum gelice. and þi man sceal medemian ⁊ gescadlice to scadan.

Forma Confeſſionis Fidei, & Peccatorum, ad Deum, adſiſtente Confeſſario.

2. Efter þisū ƿise eadmodlice to his Scrifte. ⁊ cƿeðe þonne ærest Ic gelyfe on Drihtē heah fæder. ealra þinga ƿealdend ⁊ on þone sunu. ⁊ on þone halgan gast. ⁊ ic gelyfe to life æft deaþe ⁊ ic gelyfe to ærisenne on domes-dæge. ⁊ eal þis ic gelyfe þurh Godes mægen and his miltse to ƿeorþonne. And cƿeðe þonne mid ƿeopsigendum mode ⁊ eadmodlicē his andetnessa to his Scrifte onbugende eadmodlice ⁊ þus cƿeðe. Ic andette þe ælmihtigū Gode minum Scrifte þan gastlican læce. ealle ða synna. þe me æfre þurh ƿerigede gastas on besmitene ƿurdon. oððe on dæde. oððe on geþohte. oððe ƿiþ ƿæpn̄. oððe ƿiþ ƿifm̄. oððe ƿiþ ænig gesceaft. gecyndelicra synna oððe ungecyndelicra. Ic andette gifernesse æter ge ær tide ge ofer tide. Ic andette ælce gitsunga. ⁊ æfest and tælnessa. and tƿisprecnessa. leasunga. and unriht gilp. and idelƿord. ⁊ unriht cysta. ⁊ ælcne glænge. þe to mines lichaman unƿære. æfre belumpe. Ic andette þæt ic ƿæs to oft synna ƿyrhta ⁊ synna geðafa. ⁊ synna geƿita. and synna lareoƿ. Ic andette mines modes morðor. and mæne aðas and unribbe. and ofermodignesse. receleasnessa Godes beboda. Ic andette eal þæt ic æfre mid eagū geseah. to gitsunge. oððe to tælnesse. oððe mid earū to unnytte gehyrde oððe mid minū muðe to unnytt gecƿ̄. Ic andette þe ealles mines lichamon synna. for fel and for flæsc. and for ban and for sinuƿan. ⁊ for ræddran. and for gristlan. and for tungan. and for ƿeleras and for goman. and for teð. and for feax. and for mearh. and for æghƿæt hnesces oððe heardes. ƿætes oððe driges. Ic andette þæt ic min fulluht ƿyrs geheold þon̄ ic minū Drihtene behete. ⁊ minne had þe ic scoldē Gode and his halgū to lofe healdan. and me silfū to ecere hæle. Ic hæbbe unmedumlice gehealdan. Ic andette þæt ic mine tid-sangas. oft agælde and ic sƿore mæne aðas minra Hlafordra life and mines Drihtenes naman ic nemnode on idelnesse. Ealles ic bidde mines Drihtenes forgifnesse þæt me næfre deofol on astælan ne mæge þæt ic buton andetnesse and betnessa minra synna. Sƿa ic to dæg ealle andette mine scylda toforan Drihtne. Hælendum Criste. se ƿealdeð heofonas ⁊ eorðan. ⁊ beforan þisū halgan ƿeofode. ⁊ þisū Reliquium. ⁊ beforan minū Scryfte. and Drihtenes Mæsse-preoste and com on clænre and on soþre andetnesse. and on Godan ƿillan to gebetenne ealle mine synna. and eft sƿilces geƿican. ðæs ðe ic æfre mæg.

And ðu Hælend Crist sy mildsigende mynre saƿle. ⁊ forgifende ⁊ ⁊ adilgigend mine synna. and mine gyltas. þe ic sið oððe ær. æfre geƿremode. gelæde me to ðinū halgū and gecorenum abuton ende on ecnesse. Nu ic bidde þe eadmodlice Drihtnes Sacerd. þæt þu sy me to geƿitnesse. on Domes-dæge þæt þe deofol ne mage on me anƿeald agan. and þæt þu to Drihtē beo min þingere. ðæt ic mote myne synna and mine gyltas gebetan ⁊ oþres sƿilces geƿican. To ðon me gefultumige se drihten se þe leofaþ ⁊ rixað. abuton ende on ecnesse. Amen.

Ylde and geoguðe. ƿelan and ƿædlan. hale ⁊ unhale. and hade gehƿilcne. and gif hƿa hƿæt ungeƿealdes mis deð. ne bið þæt na gelic. þam þe ƿilles ⁊ geƿealdes silfƿilles misdeð. And eac se þe nyd ƿyrhta biþ ðæs þe he misdeð. se bið gebeorges ⁊ ðe beteran domes symle ƿyrðe þe he nyd ƿyrhta ƿæs þæs þe he ƿorhte. Ælce dæde to scademan ƿærlice for gode and for ƿorlde. *Vide ſupra, p. 51.*

LXVIII. *De Confeſſione Peccatorum & Pœnitentia ſubeunda coram Epiſcopo Die Cinerum, &c.*

Thas ƿeaƿas man healt begeondan sæ. þæt is. þæt ælc Biscop bið his Biscop-stole on ðone ƿodnes-dæg þe ƿe hatað Caput ieiunii. ðonne ælc þara manna þe mid heafod leahtre besmiten bið on ƿare Scrife. sceal þon̄ hī to cuman on dæg. and his synna hī gecyþan. and he ðonne tæceð him Dædbote. ælcum be gyltes mæðe. þa ðe þæs ƿyrðe beoþ. he asyndrað of cyriclicum gemanan. and hi ðeah to heora agenre ðearfe. hyrteð ⁊ tihteð. and hi sƿa ðon̄ be his leafe. hā hƿyrfað. And eft on ðone

ðunres-dæg ær Eastron. to ðare ylcan stowe ealle gesomniað. and hi þonne se Biscop ofer-singeð. ⁊ Abſolutionem deð. and hi swa hwa hwyrfað. mid þæs Biscopes bletsunge siððan. ðis is þus to healdenne. eallum Cristenu folce. And þeah hwæþre sceal se Sacerd geornlice smeagan. mid hwilcre on bryrdnesse. and mid hwilcere fulfremednesse. se dæd-beta gebet hæbbe. þæt hi getæht wæs. and swa him forgifnesse don.

LXIX. P. 117. *Sequuntur multa de Pœnitentia, ex libro Pœnitentiali, quem ex Latino Saxonicum fecit* Ecgberhtus Eboracenſis Archiepiſcopus.

Incip. Gif læwede man oðerne slihð. buton gilte. fæste vii. gear on hlaf and on wætere. ⁊ ða iiii. swa his scrift hi tæce. and æft ðara. vii. geara bote. æfre geornlice he reowsige. his misdæda be þā dæle þe he mæge. forþā hit is uncuð. hu andfænge his bot wære mid gode. *V. ſup. p.* 53.

LXX. P. 121. Be Dædbetan. (*ſive, ut ſupra, pag.* 51. Be Scriftum.)

Incip. On wisum Scrifte. bið swiðe forð gelang. for syn Godes mannes nyd help ealswa on godan Læce biþ seoces mannes lacnung.

LXXI. P. 123. Her cyð on. hu Seoc man mot his fæste alesan.

Incip. Man mæg anes dæges fæsten mid anan peninge alisan.

LXXII. Pag. 124. Be Mihtigum Mannum. (*ſcil. quomodo Magnates Pœnitentiam per amicos poſſunt ſubire.*)

Incip. Thus mæg mihtig man. and freond spedig. his dædbote. mid freonda fultume. micclū gelightan.

Expl. And þæt bið eac rihtast. þæt gehwa his agene mis dæda. wrece on him sylfum. mid geornfulre bote. Scriptum eſt enim quia unuſquiſque onus ſuum portabit. *Vide ſupra, pag.* 67.

Pag. 125. *Locus ex libro Pœnitentiali* Theodori, de Ægris, qui jejunare ñ poſſunt. pretium viri vel ancille per m̄ſe. vel per año. per menſe dicit vel anno. quia potentes plus dare poſſt̄ per menſe, quā pauperiores per anno, &c.

LXXIII. P. 126. In Nomine Dn̄i (*Leges Canuti Regis.*)

Incip. Thus is seo Geræednes þe witan geræddon ⁊ be manegū godū bisnum. asmeadon. And þæt wæs geworden sona swa Cnut Cynge. mid his witena geþeaht frið and freondscipe. betweox Denum and Englum. fullice gefæstnode. ⁊ heora ærran saca. ealle getwæmde. ðon is þæt ærest þæt witan gerædan. þæt hi ofer ealle oðre ðinge cenne God æfre wurðodon.

Expl. And þæt hi ælþeodige men. and feorran cumene. ne tyrian. ne tynan. ⁊ þæt hi oþrū mannum unrihtne beodan ealles to swiðe. ac manna gehwilc oþrum beode. þæt riht sy. þæt he wille þæt man hī beode. be ðā þe hit mæð sy.

LXXIV. Be Sacerdum. (*Homilia.*)

Incip. Micel is and mære. þæt Sacerd ah to donne folce to þearfe. understande se þe cunne. gif he his Drihtene gecwemeð mid rihte. Micel is seo halgung. ⁊ mære his seo halgung.

Expl. And á á manna gehwilc to wurþunge his Drihtene. do to Gode þæt he mæge wordes and dæde glædlice æfre. Ælmihtigū Gode si lof ⁊ wurðmynt. and wuldor þrym æfre sy to worlde. Amen.

LXXV. P. 131. Her onginneð seo Gerecednes be Antioche þā ungesæligan Cingce ⁊ be Apollonige ðam (Tiriscan Ealdorman.)

Incip. An Antiochia þære ceastre. wæs sum Cyninge Antiochus gehaten. æfter þæs Cyninges naman wæs seo ceastre Antiochia geciged. ðises Cyninges cwen wearð of life gewiten. be ðare he hæfde ane swiðe wlitige dohter. ungelifedlicre fægernesse.

Expl. And twa bec he silf gesette be his fare. and ane asette on þā Temple Diane. oþre on Bibliotheca. Her endaþ geseagesela Apollonius þæs Tiriscan. ræde se þe wille. And gif hi hwa ræde. ic bidde þæt he ðas awendednesse ne tæle. ac þæt he hele swa hwæt is to tale.

Hæc Hiſtoria (ſive Romanza ut dicunt,) Apollonii Regis Tyri *primitùs Græcè ſcripta fuit, deinde Latinitate donata, (Marco Velſero Judice) dum adhuc Romani rerum potiti ſunt. Ex Latino Saxonicè verſa ab Anonymo, utriuſque Linguæ ſatis perito. Nuſpiam hujuſce Hiſtoriæ Romanzæ Saxonice verſæ aliud exemplar adhuc vidi, cujus ope lacuna iſta prægrandis in hoc Cod. ſuppleri poſſit. Quod autem in Saxonicis deeſt, Latine extat in ſcriptis Codd. diverſarum Bibliothecarum; immò & integram Hiſtoriam habeas typis impreſſam inter alia Marci Velſeri opuſcula. Hiſtoriam* Apollonii *Græcè aiunt extare in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi, & ex Græco litterato in linguam Græcam hodiernam eandem Metricè traduxit nonnemo, quam in uſum Popularium ſuorum publicavit, Venetiis, A. D.* 1601.

LXXVI. P. 147. Her cyð ymbe þa Halgan þe on Angelcynne restað.

Incip. On ures Drihtenes naman Hælendes Cristes. Scs̄ Augustinus gefullode Æþelbriht Cantwarena Cyninge and ealle his þeode. ðonne wæs Eadbald Æþelbrihtes sunu Cynges. ⁊ Birihtan hatte his Cwen.

Expl. ðe his þridda-fæder Eadbold Cyninge. het asettan. Gode to lofe and scā Marian.

LXXVII. P. 149. Her onginneð secgan be ðam Godes scm̄. ðe on Engla lande ærest reston.

Incip. Scs̄ Albanus Martir. on Breotone. se resteþ neah Wæclinga-ceastre be ðare ea. þe is genemnod Wærlame.

Expl. Thon resteð scē Beocca Abbod. and Edor mæsse-prē. on Cyrtesige þam mynstre. ⁊ ðar man ofsloh hund-eahtantig Muneca mid him. si lof and wuldor Hælendum Criste. his godnessa in ealra worulda world onecnysse. Am̄.

Hoſce Tractatus de Sanctis Anglo-Saxonicis & Wallicis in Anglia ſepultis, editurus Dn. Georg. Hickeſius.

LXXVIII. P. 151. Her cydde God ælmihtig his mildheortnisse þe he Abrahame behet. ⁊ Iosepe and Abrahames ofspringe.

Incip. Tha þa Iosepe wæs xvi. wintra. þa heolde his fæder heorde mid his gebroðrum.

Expl. ða comon hi eft to him on ða æftran geare ⁊ cwædon. Ne hele we þe hlaford þæt we nabbað naþer ne feoh ne orf. ⁊ ðu sylf wast ....

Hæc Narratio de Joſepho Patriarcha eſt pars Verſionis (ſeu potius Excerptorum) Ælfrici *ex libro Geneſeos,* ſcil. *cap.* 37, *uſque ad cap.* 47. *verſ.* 18. *V. ſ. p.* 69.

LXXIX. P. 161. Incipiunt Versus (*ſive* Meditatio) Bede Presbiter̄. De Die Iudicii. (*Saxonicis Verſibus redditi.*)

Inc. Inter Florigeras Fecundi Cespites Herbas. Flamine Ventorum Resonantibus Undique Ramis.

Hwæt in ana sæt. innan bearwe. mid helme beþeht. holte to middes. þær þa wæter burnan. swegdon and urnon. on middan gehæge. ealswa ic secge. eac þer wyn wyrta. weoxon ⁊ bleowon innon þam gemonge. on ænlicum wonge. ⁊ ða wudu beamas. wagedon and swegdon. þurh winda gryre wolcn wæs gehrered. and min earme mod. eal wæs gedrefed.

HER ENDATH THOS BOC THE HATTE INTER FLORIGERAS. THÆT IS ON ENGLISC. BETWYX BLOWENDE THE TO GODES RIĊE FARATH. AND HV THA THROWIATH. THE TO HELLE FARATH.

Nu lære ic ðe. swa man leofne sceal. gif ðu wille þæt blowende rice gesecan. ðænne beo ðu eadmod, &c.

Expl. Thu miht hy gesle man. gif þu wilan wilt. larum minum. swa ic lære þe digolice. þæt ðu ondrægned. oft ymbe þinre saule ræd. swiðe smeage. hu þu þæt ece leoht. æfre begytan mæge. swiðe gesecan. ðu scealt glædlice. swiðe swincan. wið þæs uplican eþel rices. dæges ⁊ nihtes. ðu scealt druncen fleon. ⁊ ða ofer fylle. ealle forlætan. gif ðu wilt. ða uplican eardwic ceosan. þænne scealt ðu hit. on eorðan ær geþencan. ⁊ ðu þe sylfne. swiðe gebinde. ⁊ þa unþeawas. ealle forlætan. þe þu on þis life ær lufedest and reddest.

LXXX. *Dein ſequitur Oratio Poetica ex Adonicis, quales facere potuerunt, verſibus partim Saxonicis partim Latinis.*

Thænne gemiltsad þe. N. mundum qui regit. ðeoda þrym Cyninge. Thronum ſedentem. abutan ende. saule þine. Geunne þe on life. Auctor paciſ. sibbe gesælða. Saluſ mundi. metod se mæra. Magna uirtute. ⁊ se soð fæsta. Summi filiuſ. fo on fultū. Factor Coſmi. se of æðelre wæs. Uirginiſ partu. Clæne acenned. Xp̄s in orbem. Metod þurh Marian. Mundi redemptor. ⁊ ðurh þene halgan gast. Uoca frequenter. Bide helpes hine. Clemenſ dš. Se onsended wæs. Summo de throno. ⁊ þære dænan. Clara uoce. þe gebyrd boda. Bona uoluntate. þæt heo scolde cennan. Xp̄m regē. Ealra cyninga cyninge. Caſta uiuendo. and þu þas ow fæstan. Supplex rogo. fultumes bidde fricolo. Virginem almū. and þær æft to. Omneſ ſcī. Blið mod bidde. Beatuſ & iuſtuſ. þæt hi ealle þe. Unica uoce. ðingian to þeodne. Thronū regentē. Æcū drihtne. Alta polorum. þæt he þine saule. Summuſ iudex. On fo freolice. Factor aeternuſ. and he gelæde. Luce perhennē. þær eadige. Animæ ſcæ̃. Rice restat. Regna caelorum.

LXXXI. Pag. 167. *Paraphraſis Poetica in Orationem Dominicam.*

Pater nr̄.

Thu eart ure fæder ealles wealdend. cyninc on wuldre. forþam we clypiað. to þe ere biddaþ. nu ðu yþost miht. saule alysan. þu hig sendest ær. ðurh þine æðelan hand. unto þam flæsce. ac hwar cymð heo nu. buton ðu engla god eft hig alyse. sawle of synnū. þurh ðine soðan miht.

Qui eſ in celiſ.

Thu eart on heofonū. hiht and frofor. blissa beorhtost. ealla abugað to þe. þinra gasta þrym. anre stæfne. clypiað to criste. cweðað ealle þus. halig eart þu halig. heofon engla cyninge. drihten ure. and þine domas synd rihte ⁊ rume. ræcð efne gahwam. æghwilcū menagen gewyrhta. wel bið ða þe wyrcð. willan þinne.

Scī ficetur nomen tuum.

Swa is gehalgod. ðin heah nama. swiðe mærlice. manegū gereordū. twa and hund seofontig þæs þe seggað bec. þæt þu engla god. ealle gesettest. ælcere ðeode. þeos. and wisan. ða wurþiað þin weorc. wordum and dædum. ðurh gecynd clypiað. ⁊ crist heriað. and þin lof lædað. lifigenda god. swa þu eart geæþelod. geond ealle worlde.

Adueniat regnum tuum.

Cum nu and mildsa. mihta wealdend. and us ðin rice alys. rihtwis dema. earda selost. and ece lif. þar we sib and lufu. samod gemetað. eagena beorhtnys. and ealle mirhðe. ðor bið gehyred. þin halige lof. and þin micele miht. mannū to frofre. swa þu engla god. eallum blissast.

Fiat uoluntaſ tua.

Gesurþe þin willa. swa ðu wealdend eart. ece geordenod. geond ealle worlde. and þu þe silf eart. soðfæst dema. rice rædbora. geond rumne grund. swa ðin heah setl is. heah and mære. fægere ⁊ wurþlic. swa þin fæder worhte. æðele ⁊ ece. ðar þu on sittest. on ðinre swiðran healf. þu eart sunu ⁊ fæder. ana ægþer swa. is ðine æðela gecynd. micclum gemærsod. and þu monegum helpst. ealra cyninga ðrym. clywast ofer ealle. bið þin wuldor word. wide gehyred. ðonne ðu ðine synde fægere geblissast. sylest miht and mund. micclum herige. and þe ðanciað. ðusenda wela. eal engla ðrym anre stæfne.

Sicut in celo.

Swa ðe on heofonum. heah ðrymnesse. æðele ⁊ éce. á ðanciaþ. clæne and gecorene. cristes þegnas. singað and biddað. soðfæstne god. are ⁊ gifnesse. ealre ðeode. þonne þu him tiþast. tyr eadig cyninge swa ðu eadmod eart. ealre worlde. sy ðe þanc ⁊ lof. ðinre mildse. wuldor and willa. þu gewurþod eart. on heofonrice. heah casere.

Et in terra.

And on eorðan ealra cyninga. help and heafod. halig læce. rede ⁊ riht wis. rum heort hlaford. þu geæþelodest. ðe ealle gesceafta. and to syndrodest hig. siððan on manega. sealdest ælce gecynd. agene wisan. ⁊ á þine mildse. ofer manna bearn.

Panem nrm̄ cotidianum.

Swa mid sibbe sænst. urne hlaf dæghwamlice dugude ðinre. rihtlice dælest. mete ðinum mannū. and him mare gehætst. æfter worð siðe þines fæder rice. þæt wæs on fruman. fægere gegearwod. earda selost. ⁊ éce lif. gif we soð and riht. symle gelæstað.

Da nobiſ hodie.

Syle us to dæg. drihten þine mildse and mihta. and ure mod gebig. þanc ⁊ ðeawas. on ðin gewil. bewyrc us on heortan. halgne gast on innan. and us fultum sile. þæt we moton wyrcan willan þinne. and þe betæcan tyr eadig cyninge. sawle ure on þines silfes hand.

Et dimitte nobiſ debita nr̄a.

Forgif us ure synna þæt us ne sceamige eft. drihten ure ðonne þu on dome sitst. and ealle men up arisað. ðe fram wife ⁊ fram were. sunðan acenned. beoþ þa gedrorenodon eft. ban mid ða flæsce. ealle an sunde. eft geworden. þar we sputollice. riþþan on cnawað. eal þæt we geworhton on worldrice. betere ⁊ wyrse. ðar beoð buta gearu. ne magon

we hit na dyrnan. forðam þe hit drihten wat. and þær gewitnesse. beoð wuldor micele. heofon waru. and eorð waru. hel waru þridde. þonne beoð egsa. geond ealle worlde. þær man us tyhhað. on dæg twegen earcas. drihtenes arc. oððe deofles weorc. swa hwaðer we geearniað. her on life ða hwile. ðe ure mihta mæste wæron.

Sicut & noſ dimittimuſ debitoribuſ nrĩſ.

Ac ðonne us alysað. lifigende God. sawle ure. swa we her gifað. earmon mannū. þe wið us agilt.

Et ne noſ inducaſ in temtationem.

And na us þu ne læt. laðe beswican. on costnunga. cwellan and bærnann sawla ure. ðeah we sinna fela didon. for ure dysige. dæges ⁊ nihtes. idele spræce. and unriht weorc. þine bodu bræcon. we þe biddað nu ælmihtig god. are ⁊ gifnes. ne læt swa heanlice. ðin hand geweorc on ende dæge. eal forwurðan.

Sed libera noſ a malo.

Ac alys us of yfele. ealle we beþurfon. godes gifnesse. we agylt habbað. ⁊ swiðe gesingod. we þe soðfæstan god. heriað and lofiað. swa þu hælend eart cynebearn gecydd. cwycum ⁊ deadum. æþele and ece. ofer ealle þinge. ðu miht on anre hand. eaðe befealdan. ealne middan eard. swilc is mære cyninge.

Amen.

Sy swa þu wilt wilt. soðfæst dema. we þe engla god. ealle heriað. swa þu eart gawurðod. á on worlda worð.

LXXXII. Paraphraſis Poetica in Doxologiam.

(Gloria Patri.)

Sy ðe wuldor ⁊ lof. wide geopnod. geon ealle þeoda. ðanc and willa. mægen and mildse. ⁊ ealles modes lufu. soðfæstra sib. and ðines silfes dom. world gewlitegod. swa þu wealdan miht. eall eorþan mægen. ⁊ uplifte wind. and wolcna wealdest. ealle on riht.

Patri et filio et ſpiritui ſcō.

Thu eart frofra fæder. and feorh hyrda lifes laððeow. leohtes wealdend. asundrod fram sinnu. swa ðin sunu mære. ðurh clæne gecynd cyninc ofer ealle. beald gebletsod. boca lareow. heah hige frofre.

Sicut erat in principio.

Swa wæs on fruman. frea mancynnes. ealre worlde. wlite ⁊ freofre. clæne ⁊ cræftig. ðu gecyddest þæt þa þu ece god ana geworhtest. ðurh halige miht. heofonas ⁊ eorðan. eardas ⁊ uplyft. and ealle þinc ðu settest on foldan. swiðe fela cynna. and tosyndrodest hig. wiððan on manega. þa geworhtest ece god ealle gesceafta on six dagū. seofoðan þu gerestest. ða wæs geworðod. þin wægere weorc. and ðu sunnan dæg. silf halgodest. and þu mærsodest hine. manegum to helpe. ðone hea an dæg. healdað and friþiaþ. ealle þa ðe cunnon. cristene ðeawas. haligne heort lufan. and þæs hahstan gebod. on drihtenes naman. ⁊ se dæg is gewurðod.

Et nunc et ſemper.

And nu symle þine soðan weorc. and þine micele miht. manegū swutelað. swa ðine cræftas. hig cyðað wide. ofer ealle world. ece standaþ. godes hand geweorc gnoreð swa þu hete. ealle þe heriaþ. halige dreamas. clænre stefne. and cristene bec eal middan eard. and we men cweðað. on grunde her. gode lof ⁊ þanc. ece willa. ⁊ þin agen dom.

Et in ſecula ſeculorum.

And on worulda world. wunað ⁊ rixað. cyninc innan wuldre. ⁊ his þa gecorenan. heah þrymnesse. halige gastas. wlitige englas. ⁊ wuldor gife. soðe sibbe. sawla þancung. modes mildse. ðar is seo mæste. lufu halig domes heofonas syndon. þurh ðine ecan word. æghwær fulle. swa synd þine mihta ofer middan eard. swutole and gesyne. þæt þu hig silf worhtest.

Amen.

We þæt soðlice secgað ealle þurh clæne gecynd. þu eart cyninc on riht. clæne ⁊ cræftig þu gecyddest þæt. þa þu mihtig god. man geworhtest. and him ondydest. orð ⁊ sawle. sealdest word ⁊ gewitt. ⁊ wæstma gecynd. cyddest ðine cræftas. swilc is cristes miht.

Pag. 170. *Modus Confitendi peccata Latinè.*

Pag. 179. *Sequuntur Canones numero 45 in uſum Clericorum, hac Præfatione eis præmiſſa.*

Obſecro voſ fratreſ dilectiſſimi, ut erga ſubditarum plebium profectum & emendationem, vigilantiſſima cura laboretiſ. qualiter illiſ viam ſalutiſ oſtendenteſ, & eoſ verbiſ & exempliſ inſtruenteſ. & voſ de eorum profectu, & noſ de vræ̃ fidei agro dnō nrō Ihū Xpō auxiliante, fructuoſoſ illi manipulos reportemuſ. Obſecro etiam fraternitatem vram̃. ut hæc capitula quæ ad emendationem vitæ breviter digeſſi, aſſidue legatiſ. ut memoriæ vræ̃ commendetiſ. & bonorum operum cultibuſ, ſive ſacrũm ſcripturarum lectionibuſ componatiſ. Vitam & emendetiſ, & cum ſubditiſ plebibuſ opitulante dnō ad regna cœleſtia pergere certetiſ.

LXXXIII. P. 222. *Deſideratur Rubrica hujus Homiliæ.*

Incip. Ic bidde eow ⁊ eadmodlice lære men þa leofestan. þæt gewerien on þisse medmiclan tide for eowrum synnum. forþan þe on þam to weardan life. ure tearas for naht beoð getealde.

Expl. Ac uton cyrran to þam beteran. and geearnian þæt ece rice mid criste. ⁊ mid eallan his halgan on ealra worulda woruld abutan ende. amen.

LXXXIV. P. 231 *Canones illi 45 Præcedentes cum Præfatione, Saxonicè.*

Pag. 274. *Sequitur Epiſtola* Oſuuardi Monachi *ad Karolum Regem, Latinè ſcripta.*

Adnotatio de diebus Feſtivalibus.

Pag 275. Feſtivitates ſcō rum Apoſtolorum ſeu Martyrum. antiqui patres in venerationis miſterio celebrari ſanxerunt, vel ad excitandam imitationem. vel ut meritis eorum conſociemur atque orationibus adjuvemur. ita tamen ut nulli martyrum ſed ipſi Deo martyrum ſacrificemus. quamvis in memoriis martyrum conſtituamus altaria. Nemo enim Antiſtitum in locis ſanctorum corporum aſſiſtens altari aliquando dixit Offerimus tibi Petre aut Paule aut Cypriane. ſed quid offertur, offertur Deo qui martyres coronavit.

Miſcellanea. B. *Cod. Chartac. recenti manu ſcriptus, quo inter alia, continetur*

Explicatio *Vocabulorum Saxonicorum quæ in Legibus Regum Saxonum occurrunt, extat apud Joannem Bromptonum, ad A. D.* 1066. *& apud Wheloc. Hiſt. Eccleſ. Bed.*

S. 15. *Cod. Membran. in Quarto manu Normanno-Saxonica, ſeu veteri Anglica ſcriptus: in cujus prima Pagina habetur hæc Adnotatio.*

Liber eccleſiæ ſci̅ Jacobi de Wigemore. quem Johannes Purcel dedit eidem eccleſiæ ad inſtanciam fr̅is Walteri de Lodelle ſenioris tunc Precentoris. Siquis dictum librum alienaverit à prædc̅a Eccleſia, uel titulum hunc malitioſe deleuerit. anathema ſit. Amen. fiat. fiat. fiat. Amen.

Hoc Opuſculum dicitur Ancrene ƿiſſe, *& videtur excerptum ex Opere Latino* Simonis de Gandavo Epiſcopi Sariſburienſis *de vita ſolitaria, ad ſorores ſuas Anachoretas Ordinis S. Jacobi. Simon autem ille floruit circa A. D.* 1278.

De methodo hujus ſcripti, ſic dicit Autor, pag. 7.

Thiſ an Boc iſ todealet in eahte leſſe Boke.
Nu mine leoue ſuſtren. þiſ boc ich to deala on eahte deſtinctiunſ. þæt ge cleopied dalen. ⁊ euch ƿiðute monglunge ſpekeð al bi him ſeolf of ſunderliche þingeſ. ⁊ þah euchan riht falleð efter oðer. ⁊ iſ þe leatere euer itetet to þe earre.
The earſte dale ſpekeð al of oƿer ſeruiſe.
The oðer iſ hu ge ſchulen þurh oƿr fif ƿitteſ ƿiten oƿer heorte þæt ordre ⁊ religum ⁊ ſaƿle lif iſ inne. ⁊ þiſ deſtinctum aren chapitreſ fiue. aſ fif ſtuchen after fif ƿitteſ þe ƿiteð þe heorte aſ ƿakemen hƿer ſe ha beoð treoƿe. ⁊ ſpekeð of euch hƿet ſunder leƿeſ o raƿe.
The þridde dale iſ of aneſ cunneſ fuheleſ þe Dauið i þe ſaƿter euene̅ð him ſeolf to aſ he ƿere ancre. ⁊ hu þe cunde of þe ilke fuheleſ beoð ancrenliche.
The feorðe dale iſ of fleſchliche fondungeſ. ⁊ gaſteliche baðe ⁊ confort agemeſ ham ⁊ of hare ſaluen.
The fifte dale iſ of ſchrift.
The Seſte dale iſ of penitence.
The Seoueðe of ſchir heoƿte hƿi me ah ⁊ hƿi me ſchal ihu̅ criſt luuien. ⁊ hƿet binimed uſ hiſ luue ⁊ let uſ him to luuien.
The eahtude ðale iſ al of þe uttre riyle. earſt of of mete ⁊ of drunch. ⁊ of oþre þingeſ þæt falleð þer abuten. þrefter of þe þingeſ þe ge mahen underuon ⁊ hƿet þingeſ ge mahen ƿiten oðer habben. þrefter of oƿer claðeſ ⁊ of ſucche þingeſ aſ þer abuten falleð. þrefter of oƿer ƿerkeſ. of doddunge and of blodletunge. of oƿer meideneſ riƿle. aleaſt hu ge ham ſchulen leoflich learen.

S. 16. *Cod. membr. in Octavo craſſiori, ad cujus calcem habentur hæ Adnotationes recentu manu ſcriptæ.*

The Rede boke of Darbeye (in the Peake in Darbyſhire.)

This Booke was ſumtime had in ſuch reverence in Darbieſhire that it was commonly beleved that whoſoever ſhould ſweare untruelie upon this booke ſhould run madd.

In eo autem continentur

I. *Fragmentum Dialogorum inter* Salomonem *&* Saturnum *veteri manu ſcriptum, verſibus Saxonicis, quibus etiam plurimæ habentur* Literæ Runicæ, *ſicut & in Cod. Exonienſis Eccl. de quo vid. D. Hickeſii Gram.*

II. Liber Pontificalis *Latine* (*ſive potius* Miſſale,) *qui, ut videtur ex Tabula Paſchali, &c. ſcriptus fuit A. D.* 1061. *In hoc libro ad rem noſtram accedunt*

1. *Obſervationes quædam, ad* Compotum Eccleſiaſticum *ſpectantes, Latinè & Saxonicè.*
2. *In Calendario, cernuntur* Nomina Menſium Saxonica, *cum obſervatt. de menſura dierum & noctium, &c. Saxonicè.*
3. *Recenſio dierum* Feſtivalium, *per totum annum Saxonicè.*
4. Preces *quamplurimæ Latinæ, cum Rubricis Saxonicis.*
5. Exorciſmuſ aquæ ad judicium Dei demonſtrandum.
6. *De Viſitatione* Infirmorum, *Saxonicè.*

Miſcellan. G. *Cod. partim membranaceus partim chartaceus, in fol. min. in quo, ad rem Saxonicam ſpectant ea, quæ ſequuntur,*

I. Pag. 7. *Folium quod videtur avulſum ex libro Evangeliorum Saxonico hujuſce Bibliothecæ, qui inſcribitur* S. 4. *in eo continentur*

1. *Scriptum Saxonicum* de Reliquiis *Sanctorum quæ in ſcriniis Bathonienſis Eccleſiæ reperierunt Ælfſigus Abbas & Fratres ejuſdem Monaſterii.*
2. Reliquiæ *quæ Monaſterio S. Petri Bathoniæ adquiſivit Heorſtanus.*
3. *Reliquiæ quas Eccleſiæ Bathonienſi dedit Wulwinus de Readington.*
4. *Teſtificatio Ingenuitatis* Leofenothi *Ægelnothi filii de Korſtune, qui ſeipſum cum prole emit ex Ælfſigo Abbate & Conventu Bathonienſi 5 Oris & 12 Ovibus.*
5. *Manumiſſio* Wilwigi *quem ex Ælfſigo Abbate emerat Pater ejus Ægelſigus de Linnecume.*
6. *Manumiſſio* Hildeſigi *quem ex Ælfſigo Abbate emerat Pater ſuus Ægelſigus Byttici filius, 60 denariis.*
7. *Manumiſſio* Leofgifæ *Cognomento Dægean de Northſtolce cum prole ſua, quam ex Ælfſigo Abbate emit Godwigus cognomento Bacca.*
8. *Manumiſſio* Godwini *Cognomento Bace de Stantune, per Ælfſigum Abbatem.*

II. Pag. 55. Sodalitas Religioſa *Saxonice ſcripta, quæ inita fuit inter Wulſtanum Epiſcopum Wigornienſem, Ægelwigum Abbatem Eoſeſhamienſem, Wulfwoldum Abbatem de Ceorteſige, Ælfſigum Abbatem Bathonienſem, Eadmundum Abbatem Perſcorenſem, Rawulfum Abbatem Wincelcumbenſem, Serlonem Abbatem Gleweceaſtrenſem, & Ælfſtanum Decanum Wigoraceaſtrenſem, quam publici juris fecit D. Hickeſius in Diſſertatione ſua Epiſtolari.*
Deſiderantur autem nomina Monachorum Eccleſiarum Perſorenſis, Winchelcumbenſis, Gloceſtrienſis, & Wigornienſis, qui omnes hujus ſodalitatis ſocii fuerunt.

III. Pag. 57. *Regiſtrum Cartarum Abbatiæ* S. Petri de Bath, *circa tempora Henrici II Anglorum Regis ſcriptum; ex quo, Cartas tantum quæ aut Saxonicè ſcribuntur, aut ſaltem Terminos terrarum Saxonice exhibent, hic in medium profero.*

1. *Donatio* 30 *Manſarum* æt Dyddanhamme *Monaſterio S. Petri in Bathonia, per* Ædwigum Regem. A D. 956, *Indict.* 15.

P. 61. 2. *Donatio* 10 *manſarum in loco qui dicitur* Priſtun, *& quinque in alio loco qui dicitur Æſctun monaſterio S. Petri at Batham. per* Æthelſtanum *Regem, An. D.* 931.

P. 65. 3. *Donatio* x. *manſarum* æt Corſantune, *cuidam fideli miniſtro nomine Æthelnotho, per* Eadmundum *Regem, A C.* 941. *Indict.* 14.

P. 67. 4. *Donatio* 5 *manſarum* æt Weſtune, *cuidam fideli miniſtro nomine Æthelere, per* Eadmundum *Regem, A C.* 946. *Indict.* 4.

P. 70. 5. *Donatio* 10 *manſarum* æt Corſatun, *cuidam fideli fœminæ nomine Ælfswidæ, per* Eadwigum *Regem. A. C.* 956.

P. 71. 6. *Redditio* 5 *manſarum* æt Ælueſtone *&* 5 *manſarum* æt *Æſctune, quas* Æthelſtanus

Rex obtulerat eccleſiæ beati Petri in Bathonis civitate, nuper tyrannide abſtractarum, per Eadwigum *Regem.* (*Diviſiones Saxonicè. Cum diviſionibus & conſuetudinibus in Dyddenham.*)

P. 73. b. 7. Conventio inter Stigandum Archiepiſcopum & Conventum Bathæ.

Her swutelað on þisum gewrite þæt Ælfwig abbud and eall seo geferræden on Baðan. hæfð gelæten to stigande archeb. xxx. hyda landes æt Dyddanhamme his dæg. wiþ. x. marcan goldes. and wið xx. pundon seolfres. and æfter his dæge ga hyt eft into þam halegan mynstre. mid mete and mid mannū. swa full. and swa forð swa hit ðænne byð. ⁊ 1. marc goldes to eacan. ⁊ vi. merswun. ⁊ xxx. þusenda hæringys. ælc geare. þys ys to gewitnysse. Eadweard cyninge. and Eadgyð seo hlæfdige. and Ealdred archeb. and Hereman b. and Gisa b. and Harold eorl. and Tostig eorl. and Æþelnoð abb. and Ægylwig abb. and Ægylsige abb. and Ordric abb. and Esegar stealler. and Rouls stealler. and Bondig stealler. and manega oðre gode menn þe heora naman her awritene ne syndon. ⁊ gyf ænig mann si swa dyrstig þæt wille þis awendan si he amansumod fram criste. and fram scā marian. and fram scē Petre. þam halegan apostole. and fram eallum cristes halegum æfre on æcnysse. buton he hyt eft ðe ræðor gebete.

P. 73. 8. *Reſtitutio 5 manſarum* æt Weſtune *eccleſiæ S. Petri in Bathonia per Regem* Eadwigum. *A. C.* 961.

P. 74. 9. *Donatio 5 manſarum* æt Hamtun *cuidam fideli nomine Hehelm, per* Eadwigum *Regem. A C.* 956. *Indictione* 14.

P. 75. 10. *Donatio x manſarum* æt Forda *Cœnobitis deo ſervientibus in monaſterio S. Petri in Bathonia, per* Eadwigum *Regem. A. C.* 957. *Indict.* 15.

P. 77. 11. *Donatio 5 manſionum in* Northſtoc *fratribus in monaſterio S. Petri æt Bathum, per* Cynulfum *Regem. A. C.* 808.

P. 78. 12. *Reſtitutio 5 manſarum in* Tottonſtoc *eccleſiæ S. Petri in Bathonia, per* Eadgarum *Regem, A. C.* 961.

P. 79. 13. *Donatio unius caſſæ* æt Geofanstige, *fideli miniſtro Æthelwold, per* Eadgarum *Regem A. C.* 961. *Indictione* 4.

P. 81. 14. *Donatio 2 manſarum cum dimid.* æt Stantune, *cuidam Decurioni nomine Ælfſige, per* Eadgarum *Regem. A. C.* 963.

P. 82. 15. *Donatio bis quaternarum præter ſemiſſem manſuncularum in Stantun Æſcwig Abbati ad eccleſiam S. Petri in urbe Achumanenſi* (acmannesceaster.) *per* Eadgarum *Regem. A C.* 965.

P. 84. 16. *Donatio denarum manſuncularum in Corſantun Deo & S. Petro in civitate Aquamania, per* Eadgarum *Regem. A. C.* 972.

P. 85. 17. *Venditio* 10 *caſſatorum* æt Cliftune *eccleſiæ S. Petri* æt *batum Bathum, per Eadgarum Regem, Æſcwige Abbate & Monachis Regi dantibus* 100 *auri mancuſas ac* 10 *terræ manſas in Cumtun. A. C.* 970.

P. 87. 18. *Donatio 3 manſarum & dimid.* æt Welweſtoce *Eccleſiæ S. Petri in Bathonia, per* Æthelredum *Regem. A. C.* 984.

P. 88. 19. Teſtamentum Wulfaru, *Saxonicè quam publici juris fecit D. Hickeſius.*

Incip. Ic Wulfaru bidde minne leofan hlaford Æþelred kyning him to ælmyssan. þæt ic mote beon mines cwydes wyrþe. Ic kyðe þe leof her on ðisum gewrite hwæs ic geann into Baþum to Scē Petres mynstre. for mine earman sawle. and for minra yldrena.

P. 90. 20. *Donatio terrarum in* Æscwica *Wlfwoldo Abbati, per* Eadweardum *Regem. A. D.* 1061. *Indict.* 14. *Epact.* 6. *Concurrent.* 1.

P. 94. 21. *Donatio earundem Terrarum Monaſterio Bathonienſi, per eundem* Wlfwoldum, *Saxonicè.*

P. 94. 22. *Donatio terrarum in* Ceoplecumbæ, *Monaſt. S. Petri Bathon. per* Wilhelmum *Regem, Saxonicè.*

—— 23. *Confirmatio ejuſdem Donationis per eundem Regem.*

P. 95. 24. *Cyrographum inter Conventum Bathæ & Will. Hoſet de Ceorlecumba, Saxonicè.*

Subnectuntur & alia quædam Inſtrumenta ſive Cartæ huic Regiſtro, recentioribus & diverſis manibus exaratæ.

IIII. *Sequuntur in Chartis Apographa quarundam Cartarum cum Terminibus Saxonicè quæ ex Autographis* (*ut videtur*) *deſcripſit* D. Henricus Talbot *Eccleſiæ Norwicenſis Præbendarius. Ea autem ſunt*

1. P. 139. *Donatio.* x. *manentium in Fearnbeorgan, fideli miniſtro Ælfeah, per* Æthelſtanum *Regem.*
2. P. 143. *Donatio.* XX. *Manent. ad Cetwuda &* æt Hildes *Æthelmaro Præſidi, per* Eadredum *Regem A. D.* 949. *Anno Regni* 3.
3. P. 145. *Donatio 3 Caſſatorum in Beorthan cuidam Vaſallo nomine Ælfwine, per* Eadredum *Regem, A. D.* 952.
4. P. 147. *Reſtitutio.* XX. *Manſuncularum Æthelwaldo Abbati & Monaſterio S. Mariæ de Abbandune, per* Eadwigum *Regem, A. D.* 956. *Indict.* 14.
5. P. 149. *Donatio* 20 *Hidarum* æt Tadmærton *S. Mariæ & Cœnobio Abbandunenſi, per* Eadwigum *Regem. A. D.* 956. *Indict.* 14.
6. P. 155. *Conceſſio 25 Manſarum* æt Ciſantea, *cuidam fideli miniſtro nomine Wulfrico, per* Eadredum *Regem A. D.* 951. *Indict.* 9.
7. P. 159. *Donatio 5 Manſarum* æt Stowe . . . . . *Byrhtelmo, per* Eadwigum *Regem. A. D.* 956. *Indict.* 14.
8. P. 161. *Conceſſio 5 manſ. in Tadmertun cuidam fideli, nomine Beorhtnoth, per* Eadwigum *Regem. A. D.* 956. *Indict.* 14.
9. P. 167. *Donatio 25 Caſſatorum* æt *Fiſhidan, Eccleſiæ B. Mariæ at Abbandune, per* Eadgarum *Regem, A. D.* 968.
10. P. 169. *Donatio 15 Caſſatorum* æt Cyrne. *Eccleſ. B. Mariæ at Abbandune, per* Æthelredum *Regem. A. D.* 929. *Indict.* 14. (12.)
11. P. 171. *Carta Æthelſtani Regis de Terris in Dumoltan, Eccleſiæ* (*Abbandunenſi*) *reſtitutis, per* Eadgarum *Regem.*
12. P. 175. *Donatio 2 manſ. & dimid. at Dumaltun, cuidam Miniſtro nomine Wlfrick, per* Æthelredum *Regem, A. D.* 995. *Indict.* 8. *Annoque regni* 17.

Harum Cartarum Autographa D. Henr. Talboto *deſcribenda exhibuit* D. Owenus, *qui ea omnia* (*ut videtur*) *collegerat poſt Monaſterii Abbandunenſis Deſtructionem ad quod pertinebant.*

V. *Sequuntur Apographa aliarum Cartarum, præſertim Fundationum Monaſteriorum, ſcil.* Derham, Eveſham, Egneſham, Dernhale, *Eccleſiæ Cathedralis* Norwicenſ. Elienſ. Exonienſ. *Monaſterii de* Bello, *cum aliis Cartis quæ pertinebant ad Monaſterium de* Burton *ſuper Trentam*, Feuerſham, Thorney, S. Edmundi *de Bury*, S. Auguſtini *Cantuar, &c. quæ omnia Latine tantum exhibentur.*

Miſcellanea. M. *Cod. Chartaceus, in quo ſcribuntur, jubente, ut videtur, Reverendiſſimo* Matthæo Parkero *Archiep. Cantuarienſi, è Cod. quem ille Bibliothecæ Publicæ Cantabrigienſi legavit*

I. Ad Scripturarum lectionem exhortatio.

Incip. Theo rædinc haligra Geƿrite is oncnaƿenẏs þær ecan eadignẏsse.

II. *Pars prior libri Geneſeos Saxonicè 25 Capita complectens, cui præmiſſa eſt* Ælfrici *Epiſtola nuncupatoria, quæ ſic*

Incip. Ælfric Munuc ᵹret Æþelƿeard Ealdorman eadmodlice.

Cod. membr. & antiquus, quem haud ita pridem vir cl. Daniel Rogerſius huic bibliothecæ dono dedit: in eo habentur Anicii Manlii. T. S. Boethii libri de Conſol. Philoſophiæ, *quorum primus, & pars lib. ſecundi, tam in Textu, quam in Margine gloſſatur Saxonicè.*

Cod. membr. circa tempora Caroli Calvi Francorum Regis ſcriptus, & ab eodem cl. viro D.R. huic Bibl. donatus. Continet autem Aurelii Prudentii Poemata, *quibus ſparſim ſcribuntur nonnulla verba Saxonica.*

O. 6. *Cod. membr. in Quarto in quo continetur Pſalterii* D. Hieronymi *Gallici verſio Metrica lingua veteri Anglica: loco ſpeciminis hujuſce Verſionis, ſit Pſalmus, cui Titulus* Iubilate, *ſive Centeſimus.*

Mirþes to God al erþe þæt es
Serues to louerd in faines.
In ᵹo ẏhe ai in his siht
In ᵹladnes þæt is so briht.
Whites þat Louerd God is he ðus
He us made and our self noht us.
His folk and shep of his fode
In ᵹos his ẏhates þæt are ᵹode.
In Schrift his ƿorches belive.
In Ymnes to him ẏhe schriue.
Herẏhes his name for Louerd is hende.
In ai his merci do in strende and strende.

R. 11. *Cod. membr. in Octavo, in quo habetur Hiſtoria Poetica, lingua veteri Anglicana, ex libris Geneſeos & Exodi deſumpta: quæ ſic*

Incip. Man og to luuen ðat Rimes ren.
The wiſſed ƿel ðe logede men.
Hu man may him ƿel loken
Thog he ne be lered on no boken.
Luuen God and ſerven him ay
For he it hem ƿel gelden may.
And to alle Criſtenei men.
Boren pais and luue by tƿem.
Than ſal him almighti luuven.
Here by neðen and ðund abuuen.
And giuen him bliſſe and ſoules reſte.
That him ſal euermor leſten.
Ut of Latin ðis Song is dragen,
On Engleis ſpeche on ſoðe ſagen.
Criſtene men ogen ben ſo fagen.
So fueles arn quan he it ſen dagen.
Than man hem telled ſoðe tale.
Wid londes ſpeche and ƿordes ſmale.
Of bliſſes dune of forƿes dale
Quhu Lucifer ðat deuel drale.
And held hem ſperd in helles male.
Til God frid him in manliched.
Dede mankinde bote and red.
And unſpered al ðe fendes ſped.
And halp ðor he ſag mikel ned.
Biddi hic ſingen non oðer led.
Thog mad hic folgen idel hed.

Fader God of alle ðhinge
Almightin Louerd hegeſt Kinge,
Thu giue me ſeli timinge
To thau men ðis ƿerdes bigininge.
The Lauerd God. to ƿurðinge
Queðer ſo hic rede or ſinge.

L. 15. *Codex membranaceus & antiquiſſimus in Quarto, (ſed quod dolendum, initio mutilus,) in quo, majoribus & rotundioribus litteris Romanis ſcribuntur Evangelia quatuor Latine, ſecundum verſionem D. Hieronymi: haud tamen abſque majoris momenti Lectionibus ab Editione Vulgata diſcrepantibus. De hoc autem Codice notandum eſt, cum ab aliis antiquiſſimis Codicibus, quos in Anglia ſcriptos eſſe conſtat, cum quoad membr. faciem, tum quoad Atramenti Colorem, tum denique quoad Litterarum ductum, maxime differre.*

Quæ quidem cum aliis infra dicendis rationibus faciunt ut credam hunc Codicem unum eſſe eorum, quos ad Auguſtinum Anglorum Apoſtolum, & primum Dorobernenſium Archiepiſcopum Mille & centum adhinc Annis, miſit Gregorius Magnus *Papa Romanus. De libris ab eo in Angliam miſſis, conſulat eruditus Lector Joannem Diaconum in vita Gregorii Mag. cap. 37. & Bed. Hiſt. Eccleſ. Lib. I. Cap. 29.*

I. *Hunc Cod. quondam ad Abbatiam S. Auguſtini Cantuariæ pertinuiſſe, ante ſeptingentos annos fidem facit Conventio Saxonice ſcripta (paulo ante Initium Evangelii ſec. D. Marcum) quæ facta fuit inter* Wulfricum *Abbatem (qui floruit A. D. 949. &* Ealdredum *Lifingi filium; his verbis.* ✠ In nomine Dni̅ nr̅i Ihu̅ Xpi̅. Her sƿutelað on þisum Geƿrite hu Wulfric Abb. ⁊ Ealdred Lifinges sunu þæs ðegnes ƿæron sammæle ẏmbe þæt land æt Clife. þæt he ᵹebeh for Godes eᵹe. and for Scs̅ Auᵹustinus. and for hẏs freonda mẏneᵹunᵹe. mid lande into Sce̅ Auᵹustine. ⁊ ælce ᵹeare sẏld on Scs̅ Auᵹustinus Mæsse-dæᵹ. I. pund to ᵹesƿutelunᵹa. and æfter hẏs dæᵹe. ᵹanᵹe þæt land into Sce̅ Auᵹustine sƿa ᵹeƿerud sƿa hẏt þonne bẏð. Thises ẏs to ᵹeƿitnesse. se Hired æt Sce̅ Auᵹustine. and se æt Xpes Cẏrcean. ⁊ Lifing his fæder. ⁊ Sifeard. and Sired his broðor. and Wulfstan æt Sealt-ƿuda. and oðer Wulfstan. and þis sẏ ᵹedon for Siferð. and for his ofspringc to hẏra saƿle ðearfe á butan ende. Amen.

II. *Verum ad calcem Evangelii ſec. D. Matthæum, habetur Teſtamentum* Eathburgæ *(in quo recitantur quæ Legavit Monaſterio S. Auguſtini) ante annos octingentos ſcriptum. Quod quidem Teſtamentum publicavit D. Georgius Hickeſius in Diſſertatione ſua Epiſtolari.*

Huic Teſtamento Teſtes ſubſcripſerunt Drihtnoð Abb̅. Pr̅. and Osmund Prb̅. Æþelred Pr̅. Wẏnbere Diacon. Beahmund. Cenheard. Hẏse. Adda, &c. *& in Annalibus Abbatiæ S. Auguſtini,* MS. *in Bibl. Aulæ S. Trinitat. Cantabr. extat ſeries Abbatum ejuſdem Monaſterii, à Petro primo Abbate, A. D. 598. Latine ſcripta, in qua ad Ann. Dom. 844. cernitur nomen* Diernodi, *(male ſcriptum ut videtur pro Drihtnotho) cui ſucceſſit* Winherus *A. D. 863. cui etiam ſucceſſit* Bewmundus *(rectius* Beahmundus) *A. D. 866. qui quidem Wynberus & Beahmundus in Teſtamento memorantur.*

CODD. ANGLO-SAXONICI BIBLIOTHECÆ PVBLICÆ CANTAB.

COD. *membr. paulo poſt conquiſitionem Angliæ, ut videtur, ſcriptus, cujus fronte habetur hæc Adnotatio.* Sum Academiæ Cantabrig. Quem olim fraude abreptum, è Bibliotheca Publica, reſtitui curavit Abrahamus Whelocus: *in eo continentur*

Ælfrici Grammatica, *ſive* Excerptiones ex Priſciano Minore vel Majore.

Notandum vero, hoc in Cod. Gloſſ. pene totum deſiderari.

Cod. membr. paulo ante victoriam Normannicam, ut videtur, exaratus. Ad frontem ejus habetur hæc Adnotatio, **This booke was bequethed by the Right Reverend Father Mathewe Archbyſhoppe of Canterburye to Sr Nicholas Bacon Knight Lord Keeper, &c. Who do give the ſame to the Univerſitie of Cambridge** Anno 1574.

In eo autem inveniuntur

Orationes & Preces ante Pſalterium.

I. Pſalterium *S. Hieronymi* Romanum, *cum interlineari verſione Saxonica. Notandum vero, quod in hoc Cod. Textus Latinus Nigro; Verſio Saxonica, Rubro; Tituli Viridi ſcribuntur colore.*

Specimen Verſionis Saxonicæ ſit Pſalmus ille qui dicitur JVBILATE.

Ƿynſumiað Gode eall eorðe þeoꞃiaþ Drihtne on
Iubilate Deo omniſ teꞃꞃa. ſervite Domino in

bliſſe Ingað on geſihðe hiſ on ƿynſumnyſſe.
letitia. Intrate in conſpectu eiuſ in exultatione.

ƿitaþ ᵹe ðæt Drihtyn he yſ God. he ƿorhte uſ
Scitote quod Dominuſ ipſe eſt Deuſ. ipſe fecit noſ

⁊ nalyſ ƿe uſic. ƿe ſoþlice folc hiſ ⁊ ſcep
et non ipſi noſ. noſ autem populuſ eiuſ et oueſ

læſƿa hiſ ingað ᵹatu hiſ on andettnyſſe
paſcuæ eiuſ. Intꞃate portaſ eiuſ in confeſſione.

caſyꞃtunyſ hiſ on ymenum andettnyſſe heꞃᵹað
atꞃia eiuſ in ymniſ confeſſionum. Laudate

naman hiſ forðon ƿynſum yſ Drihten on ecnyſſe
nomen eiuſ quoniam ſuauiſ eſt Dominuſ. in eter-

ſe mildheoꞃtnyſſe hiſ ⁊ oð on ƿoꞃuld ƿo-
num miſericordia eiuſ. et uſque in ſeculum ſe-

ꞃulde ſoðfæſtnyſſe hiſ.
culi ueritaſ eiuſ.

II. *Sequuntur Cantica ſacra, ex quibus* Canticum *Iſaiæ*, Canticum Annæ, Canticum Moyſis, Canticum Abbacuc, Canticum Moyſis ad filioſ Iſrahel, Canticum trium puerorum, Magnificat, Canticum Zachariæ, & Quicunque vult *exhibentur Latinè & Saxonicè; reliqua, una cum pluribus Precibus, Latinè tantum. Notandum vero, in Litania extare hæc verba:* Ut Archiepiſcopum noſtrum, & omnem Congregationem illi commiſſam in ſancta Religione conſervare digneris, te rogamus: *quibus pene inducor ut credam hunc Cod. olim pertinuiſſe ad Eccleſiam Chriſti Salvatoris Cantuariæ.*

Cod. membr. in fol. min. circa tempus Conquiſitionis Angliæ ſcriptus, in quo habentur

I. *Evangelia quatuor Anglo-Saxonicè, iis Rubricis inſignita, quas ex hoc Cod. ſumptas Oxonienſi,* Matthæo Parkero, *ut videtur, jubente, inſcripſit nonnullus Saxonice eruditus. De hoc Cod ſic ſcribit Cl.* Mareſchallus, *in Obſervatt. in verſ. Anglo-Sax.*

Pag. 490. Cantabrigienſis & Hattonianus ut plurimum inter ſe conſpirant, ſed ab aliis duobus (Oxon. & Benedict.) ſæpiſſime variant dialecto. Horum autem, inferius, ut opinor, ſeculum redolentium, Cantabrigienſem habui longè politiſſimum.

II. Pag. 344. *Geſta Salvatoris noſtri, ſive* Pſeudo-Evangelium Nichodemi.

Incip. On þære halᵹan ðrynnyſſe naman. Her onᵹynnað þa ᵹedonan þynᵹ þe be urum Hælende ᵹedone ƿæron. eal ſƿa Theodoſiuſ ſe mæra Caſere hyt funde on Hieruſalem on þæſ Pontiſcan Pilateſ Dom-erne. eall ſƿa hyt Nychodemuſ aƿrat. eall myd Ebreiſcum ſtaſum. on maneᵹum bocum þuſ aƿryten.

Hunc Tractatum ex hoc Cod. deſcripſit Cl. Junius, *quem deinde cum exemplari Cottoniano contulit. Tandem vero, ſc. A. D.* 1699. *Apographum Junianum Oxoniæ Edidit, cum variantibus Cottoniani Cod. Lectionibus, ad calcem Heptateuchi, amicus noſter* Edwardus Thwaiteſius *Coll. Reg. Soc.*

III. Nathanis Judæi *Legatio Fabuloſa ad Tiberium Cæſarem.*

Incip. On Tiberiuſ daᵹum þæſ miclan Caſereſ hyt ᵹelamp bynnan lytlum fyrſte æfter þam þe ure heofenlica Hlaford ahanᵹen ƿæſ. Hyt ƿaſ þæt ſum æþele man ƿæſ. þæſ nama ƿæſ Typuſ. and he ƿæſ on æquitania-rice Cyninᵹ under Tyberie þam Caſere. ⁊ he ƿæſ oftoſt ƿuniᵹende on þære Ceaſtre ðe ƿæſ ᵹenemned Lybie.

Expl. And Tiberiuſ hyne ſylfne ᵹeeaðmedde. ⁊ ſe hreofla þe him ær lanᵹe on ƿæſ. ƿearð þa ſona nyðer afeallen. þæt hyſ lychama ƿæſ ſƿa clæne ſƿa byð ᵹeonᵹeſ cildeſ. and he ſona ᵹelyfde and ƿearð ᵹefulled and eall hyſ hyred. and eall folc ðe hym under ᵹeþeodd ƿæſ. on naman ureſ Drihteneſ Hælendeſ Criſteſ. þam ſiᵹ ƿuldor ⁊ ƿurðmynt á in ealra ƿoꞃulda ƿoꞃuld. AMEN.

VI. *Manumiſſio* Reinoldi *cujuſdam, in hac Formula.* Her cið on ðiſſere Bec. þæt Aluric ſe Canonica of Execeſtre aliſde Reinold. at Herberdi. and at hiſ Cilden. ⁊ at ᵹeal hira ofſpringe mid. ii. ſcill. ⁊ Aluric hine cleþað ſreon and ſacleſ a tune and of tune. for Godeſluue. and ðiſ iſ ſeo ᵹeƿitneſſe. Ioanne Aluriceſ ſune. ⁊ Nicole. and Ailric. and Randolf Alƿord cild. Oſb n Cloperleſ ſun. Ricard a Pauleſ ſtret. and Ricard Theod.

Reliqua abſcinduntur.

Fronte Cod. habentur hæ quæ ſequuntur Inſcriptiones.

Hunc textum Euangeliorum dedit Leofricuſ Ep̄s æccleſiae Sc̄i Petri Apoſtoli in Exonia. ad utilitatem ſucceſſorum ſuorum - - - - - - - - - - - - -

Thaſ Boc Leofric b̄ ᵹef Sc̄o Petro. and eallum hiſ æfter-ᵹenᵹum into Exanceaſtre Gode mid to ðenienne -

Manu autem neoterica, Hunc Codicem Evangeliorum Gregorius Dodde, Decanus Eccleſiæ exonienſ. cum aſſenſu fratrum ſuorum Canonicorum dono dedit Matthæo Cantuarienſi Archiepiſcopo, qui illum in hanc novam formam redigi & ornari curavit. 1566.

In ſuperioribus Lacunis Anathemata, quæ Librorum Inſcriptionibus Leofricus adjunxerat, nonnullus ſibi male conſcius, temeraria manu, abraſit. Hic obiter non poſſum non notare, quod ad calcem Codicis Bibl. Bodl. qui inſcribitur NE. A. 4. 1. nonnulla SS. Auguſtini & Ambroſii Opera continentis, ſubjiciuntur hæc verba.

Hunc librum ſcripſit Frater Willm̄s de Wodecherche Laicus, quondam converſus, Pontis Roberti, cujus anima in pace requieſcat. Amen.

Liber S. Mariæ de Ponte Roberti, qui eum abſtulerit, aut vendiderit, vel quolibet modo ab hac domo alienaverit, vel quamlibet ejus partem abſciderit, ſit Anathema Maranatha. Amen.

Aliena manu. Ego Johannes Exon̄ Epus̄, neſcio ubi eſt domus prædicta, nec hunc librum abſtuli, ſed modo legitimo adquiſivi.

Hic fuit Joannes Grandiſonus Exonienſis Epiſcopus, qui floruit circa A. D. 1327.

Cod.

Cod. membr. in fol. min. circa conquiſitionem Angliæ eleganter ſcriptus. in eo continetur

Bedæ Presbyteri *Hiſtoria Eccleſiaſtica gentis Anglorum, Saxonice verſa ab Ælfredo Rege.*

Hunc Cod. præcipue ſecutus eſt in ſua Editione Abrahamus Whelocus, *ut ipſe dicit in Præfatione.*

Inſeruntur quamplurimis in locis, verba Latina & Anglica, ut in aliis Codd. Saxonice ſcriptis, ab iis qui literarum Saxonicarum ſtudio operam ſuam navabant.

Cod. membr. in fol. paullo ante Conquiſitionem Angliæ eleganter exaratus, in quo continetur

I. Gregorii Magni *Papæ de Cura Paſtorali libb. 4. Paraphraſtice ab Ælfredo Rege in linguam Saxonicam verſi.*

II. *Præfatio Regis, cum Poemate quod illam ſequitur, in quo Liber per Proſopopœam Lectorem alloquitur ex Saxonico Latine verſa, per neotericum quendam, forte Guil. Lambardum.*

III. *Ad calcem Cod. habentur Epiſtolæ binæ originales à reverendo viro* Joanne Juello *Epiſcopo Sariſburienſi ad Reverendiſſ. Matthæum Parkerum Archiepiſcopum Cantuarienſem datæ, quas in tantorum virorum memoriam hic inſerere placuit.*

1. My dewtie moſt humbly premiſed, with like thankes for your Graces great gentleneſſe, at my late beinge there, it may pleaſe your Grace to underſtand, that accordinge to my promiſſe I have ranſacked our poore Librarie of Sarisburie and have founde nothing worthy the findinge, ſavinge onely one booke written in the Saxon tongue, whiche I minde to ſende to your Grace by the nexte convenient meſſinger. The booke is of a reaſonable bigneſſe, wel neare as thicke as the Communion booke. Your Grace hathe three or four of the ſame ſiſe. It may be Alfricus for all my Coninge. But your Grace will ſoone finde what he is. Other certaine bookes there are of Rabanus and Anſelmus, but as common, ſo alſo litle woorthe. If I had any leaſure I would ſend your Grace the Titles of al. But as nowe I am entring into the Viſitation of my Dioceſe. By the waye, if I may learne of any Antiquities, I wil doo your Grace to underſtande. Thus I humbly take my leave, from. Sar. 18. Januar. 1568.

Your Graces moſt humble

Jo. Sarum.

2. After my moſt humble Commendations, beeing nowe newly returned from the Viſitation of my Dioceſe, and having this conveniente meſſenger, I thought it my dewtie to performe my promiſſe. And therefor have ſente your Grace that hidden treaſure that we had in our Librarie. Whether it be Alfricus or no, or what matter it conteinethe, your Grace wil ſoon Judge. I have made enquirie for ſutche Antiquities, as I have paſſed through my Cleregie in this Viſitation. but as yet I can finde nothinge. If there be any thinge founde I ſhal have underſtandinge of it. I wil not forgeate to write to M. Bullinger. And if your Grace ſhal otherwiſe commande me to ought els, I am alwaies ready. Thus I humbly take my leave, from Sar. 31. Januar. 1568.

Your Graces moſt humble

Jo. Sarum.

Hoc in Cod. Epiſtola ſive Præfatio Ælfredi Regis ad Wulffigum Schireburnenſem Epiſcopum inſcribitur; veroque ſimile eſt, hunc Cod. ex illo ipſo Autographo fuiſſe deſcriptum, quem cum pugillari ad Schireburnenſem Eccleſiam miſit ille Tranſlator Regius, ſicut promiſerat in eadem Præfatione.

† Vid. Gul. Malmesb. de geſtis Regum Angl. lib. II.

Cod. membr. antiquus, & optimæ notæ in Quarto majori, quondam Eccleſiæ Exonienſis, & in Leofrici Epiſcopi Donatione (de qua vid. ſupra, pag. 80) hoc Titulo deſignari videtur. Ful Spel-boc Wintreſ ⁊ Sumereſ. *ab Abrahamo Wheloco dictus* Liber Homiliarum Catholicarum, *qui etiam ex hoc Cod. multa ſumpſit lectu non indigna. In eo continentur varia* Ælfrici *clariſſimi ſcriptoris opera, quæ hoc Ordine ſequuntur.*

Pag. 1. Incipit Præfatio Huius Libri In Nomine Dn̄i.

Ego Ælfricuſ alumnuſ Athelwoldi benevoli & venerabiliſ præſuliſ ſalutem exopto Domno Archiepiſcopo Sigerico in Domino. Licet temere vel præſumptuoſe, tamen tranſtulimuſ hunc codicem ex libriſ Latinorum, ſcilicet ſanctæ Scripturæ in noſtram conſuetam ſermocinationem, ob ædificationem ſimplicium qui hanc norunt tantummodo loquutionem ſive legendo ſive audiendo. Ideoque nec obſcura poſuimuſ verba, ſed ſimplicem Anglicam, quo faciliuſ poſſit ad cor pervenire legentium vel audientium. ad utilitatem animarum ſuarum. quia alia lingua neſciunt erudiri, quam in qua nati ſunt. Nec ubique tranſtulimuſ verbum ex verbo, ſed ſenſum ex ſenſu, cavendo tamen diligentiſſime deceptivos erroreſ, ne inveniremur aliqua Hæreſi ſeducti ſeu fallacia fuſcati. Hoſ namque auctoreſ in hac explanatione ſumus ſequuti, videlicet Auguſtinum Hipponenſem, Hieronimum, Bedam, Gregorium, Smaragdum, & aliquando Haymonem; horumdemque auctoritaſ ab omnibus Catholicis libentiſſime ſuſcipitur. Nec ſolum Evangeliorum tractatuſ in iſto libello expoſuimuſ: verum etiam ſanctorum Paſſioneſ vel Vitaſ, ad utilitatem Idiotarum iſtius gentis. Quadraginta ſententias in iſto libro poſuimus, credenteſ hoc ſufficere poſſe per annum fidelibus, ſi integre eis à miniſtriſ Domini recitentur in Eccleſia. Alterum vero librum modo dictando — habemus in manibus, qui illos tractatuſ vel Paſſiones continet, quos iſte omiſit. Nec tamen omnia Evangelia tangimus per Circulum anni: ſed illa tantummodo quibus ſperamuſ ſufficere poſſe ſimplicibus ad animarum emendationem, quia ſeculareſ omnia nequeunt capere, quamviſ ex ore doctorum audiant. Duoſ libroſ in iſta Tranſlatione facimus; perſuadentes, ut legatur unuſ per Annum in eccleſia Dei. Et alter Anno ſequenti ut non fiat tedium - - - legentibuſ. Tamen damus licentiam ſi alicui meliuſ placet, ad unum Librum amboſ ordinare. Ergo ſi alicui diſplicet, primum (in) Interpretatione, quod non ſemper verbum ex verbo, aut quod breviorem explicationem quam tractatuſ Auctorum habent, ſive quod non per ordinem Eccleſiaſtici Rituſ omnia Evangelia tractando percurrimuſ: condat ſibi altiore Interpretatione librum, quo modo intellectui ejuſ placet; tantum obſecro, ne pervertat noſtram Interpretationem, quam ſperamus ex Dei gratia, non cauſa jactantiæ, nos ſtudioſe ſicuti valuimus Interpretari. Precor modo obnixe almitatem tuam, mitiſſime pater Sigerice, ut digneriſ corrigere per tuam induſtriam, ſi aliquoſ nævoſ malignæ hæreſis, aut nebuloſæ fallaciæ in noſtra Interpretatione reperieſ. Et adſcribatur dehinc hic Codicilluſ tuæ auctoritati, non utilitati noſtræ deſpicabiliſ perſonæ. Vale in Deo omnipotenti jugiter. Amen.

PRAEFAATIO.

Ic Ælfric Munuc ⁊ Mæſſe-preoſt ſpa ðeah pacre þonne ſpilcū hadum gebýrige. peapð aſend on Æðel-

Æðelredes dæge Cyninges fram Ælfeage Biscope Aðelƿoldes æfter-gengan to sumum Mynstre þe is Cernel gehaten þurh Æðelmæres bene þæs þegenes. his gebyrd and goodnys sind gehƿær cuþe. Þa bearn me on mode ic truƿige ðurh Godes gife. þæt ic ðas Boc of Ledenum gereorde to Engliscre spræce aƿende. na ðurh gebylde micelre lare. ac forðan þe ic geseah and gehyrde mycel gedƿyld on manegum Engliscum bocum. ðe ungelærede menn ðurh heora bileƿitnysse to micclum ƿisdome tealdon. ⁊ me ofhreoƿ þæt hi ne cuðon ne næfdon þa Godspellican lare on heora geƿritum. buton ðam mannum anum ðe þæt Leden cuðon. and buton þam bocum ðe Ælfred Cyning snoterlice aƿende of Leden on Englisc. ða synd to hæbenne. For þisum antimbre ic gedyrstlæhte on Gode truƿiende þæt ic þas gesetnysse undergann. and eac forðam ðe menn behofiað godre lare sƿiðost on þisum timan þe is geendung þyssere ƿorulde. ⁊ beoð fela frecednyssa on mancynne ær ðan þe se ende becume. sƿa sƿa ure Drihten on his Godspelle cƿæð to his leorning-cnihtum. Thonne beoð sƿilce gedrecednyssa sƿilce næron næfre ær fram frymðe middan geardes. Manega lease Cristas cumað on minum naman cƿeðende ic eom Crist. ⁊ ƿyrcað fela tacna. and ƿundra to bepæcenne man-cynn. ⁊ eac sƿylce þa gecorenan men gif hit geƿurþan mæg. ⁊ butan se ælmihtiga God ða dagas gescyrte. eall mennisc forƿurde. ac for his gecorenum he gescyrte ða dagas. Gehƿa mæg þe eaðelicor ða toƿeardan costnunge acuman ðurh Godes fultum. gif he bið þurh boclice lare getrymmed. forþan ðe ða beoþ gehealdene þe oð ende on Geleafan ðurhƿuniað. Fela gedrecednyssa and earfoþnyssa becumað on þissere ƿorulde ær hire geendunge. and þa synd þa bydelas þæs ecan forƿyrdes on yfelum mannum þe for heora man dædum syððan ecelice ðroƿiað on ðæres ƿeartan helle. Thonne cymð se Antecrist se bið mennisc mann ⁊ soþ Deofol sƿa sƿa ure Hælend is soðlice mann. and God on anum hade. And se geseƿenlica Deofol þonn ƿyrcð ungerima ƿundra. ⁊ cƿyþ þæt he sylf God beo. ⁊ ƿile neadian man-cynn to his gedƿylde. ac his tima ne bið na langsum. forðan ðe Godes grama hine fordeð. and ðeos ƿeoruld bið syððan geendod. Crist ure Drihten gehælde untrume and adlige. and þes Deofol þe is gehaten Antecrist. þæt is gereht ðƿyrlic Crist. aleuaþ ⁊ geuntrumaþ ða halan. and nænne ne gehælð fram untrumnyssum. buton þam anum þe he sylf ær aƿyrde. He and his gingran aƿyrdað manna lichaman digellice ðurh Deofles cræft. ⁊ gehælað hi openlice on manna gesihþe. ac he ne mæg nænne gehælan þe God sylf ær geuntrumode. He neadað þurh yfelnysse þæt men sceolon bugan fram heora Scyppendes geleafan to his leasungum. se ðe is ord ælcere leasunge and yfelnysse. Se ælmihtiga God geðafað þam arleasan Antecriste. to ƿyrcenne tacna ⁊ ƿundra. and ehtnysse to feorþan healfan geare. forðan þe on ðam timan bið sƿa micel yfelnyss ⁊ ðƿyrnys betƿux man-cynne. ðæt hi ƿel ƿyrðe beoð þære deoflican ehtnysse to ecum forƿyrde þam þe him onbugað. and to ecere myrhðe þam þe him þurh geleafan ƿiðcƿeðað. God geðafað eac þæt his gecorenan ðegenas beon aclænsode fram eallum synnum ðurh þa ormætan ehtnyssa. sƿa sƿa gold bið on fyre afandod. Tha ofslihð se Deofol ðe him ƿiþstandað. ⁊ hi þonn farað mid halgum martyrdome to heofenan rice. Tha þe his leasungum gelyfað þam he as . . æð. ⁊ hi habbað syððan þa ecan susle to edleane heora gedƿyldes. Se arleasa deð þæt fyr cymð ufan sƿilce of heofonum on manna gesihþe. egsƿilce he God ælmihtig sy. ðeah geƿeald heofenas ⁊ eorþan. ac þa Cristenan sceolon beon þonn gemyndige. hu se Deofol dyde ða ða he bæd æt Gode þæt he moste fandian IOBES. He gemacode ða þæt fyr come ufan sƿilce of heofenum. ⁊ forbærnde ealle his sceap ut on felda. and þa hyrdas samod. buton anum þe hit him cyðan sceolde.

Ne sende se Deofol ða fyr of heofenum. þeah ðe hit ufan come. forðan þe he sylf næs on heofonum. syððan he for his modignysse of aƿorpen ƿæs. Ne eac se ƿælhreoƿa Antecrist næfð þa mihte þæt he heofenlic fyr asendan mæge. ðeah ðe he þurh Deofles cræft hit sƿa gehiƿige. Bið nu ƿislicor ðæt gehƿa ðis ƿite ⁊ cunne his geleafan. seald hƿa ða micclan yrmðe gebidan sceole. Ure Drihten bebead his Discipulum þæt hi sceoldon læran ⁊ tæcan eallum þeodum ða ðing þe he sylf him tæhte. ac ðæra is nu to lyt. ðe ƿile ƿel tæcan. ⁊ ƿel bysnian. Se ylca Drihten clypode þurh his ƿitegan Ezechiel. Gif þu ne gesteorst þone unrihtƿisan ⁊ hine ne manast þæt he fram his arleasnysse gecyrre. ⁊ lybbe. þonn sƿelt se arleasa on his unrihtƿisnysse ⁊ ic ƿille ofgan æt ðe his blod þæt is his lyre. Gif ðu ðonn þone arleasan geƿarnast. ⁊ he nele fram his arleasnysse gecyrran. þu alysdest ðine saƿla mid þære mynegunge. ⁊ se arleasa sƿylt on his unrihtƿisnysse. Eft cƿæð se Ælmihtiga to þa ƿitegan ISAIAM. Clypa and ne gesƿic ðu. ahefe ðine stemne sƿa sƿa byme. and cyð minum folce heora leahtras. ⁊ Iacobes hirede heora synna. For sƿylcum bebodum ƿearþ me geðuht þæt ic nære unscyldig ƿið god. gif ic nolde oðrum mannum cyðan oþþe þurh tungan. oððe þurh geƿritu þa Godspellican soþfæstnysse þe he sylf gecƿæð. ⁊ eft halgum lareoƿum onƿreah. For ƿel fela ic ƿat on þisum earde. gelæredran þonn ic sy. ac god gesƿutelað his ƿundra ðurh þone ðe he ƿile. sƿa sƿa Ælmihtig ƿyrhta. He ƿyrcð his ƿeorc þurh his gecorenan. na sƿylce he behofige ures fultumes. ac þæt ƿe geearnion þæt ece lif þurh his ƿeorces fremminge. Paulus se Apostol cƿæð. We sind Godes gefylstan. ⁊ sƿa ðeah ne do ƿe nan ðing to Gode. buton Godes fultume. Nu bydde ic and halsige. on Godes naman gif hƿa þas Boc aƿritan ƿylle. þæt he hi geornlice gerihte be ðære bysene. þylæs þe ƿe þurh gymeleasre ƿriteras geleahtrode beon. Mycel yfel deð se ðe leas ƿrit. buto he hit gerihte. sƿylce he gebringe þa soðan lare to leasum gedƿylde. forþi sceal gehƿa gerihtlæcan þæt. þæt he ær to ƿoge gebigde gif he on Godes dome unscyldig beon ƿile. Quid necesse est in hoc codice capitula ordinare. cū prediximus quod. XL. sententias in se contineat. excepto quod Æþelƿerdus dux uellet habere. XL. quattuor in suo libro.

P. 5. INCIPIT LIBER CATHOLICORV̄ SERMONVM ANGLICAE IN AECCLESIA PER ANNVM RECITANDI.

I. SERMO DE INITIO CREATVRÆ. AD POPVLVM QVANDO VOLVERIS.

Incip. An angin is ealra þinga. þæt is God ælmihtig. he is ordfruma ⁊ ende. *Vide supra, pag.* 1.

P. 13. II. VIII. KL̄. IAN. SERMO DE NATALE DN̄I.

Incip. We ƿillað to trymminge eoƿres geleafan. eoƿ gereccan þæs Hælendes acennednysse. *Vide supra, pag.* 19.

P. 19. III. VII. KL̄. IAN̄. PASSIO BEATI STEPHANI PROTOMART̄.

Incip. We rædað on ðære Bec þe is gehaten Actus Apostolorum. *Vide supra, pag.* 9.

P. 25. IV. VI. KL̄. IAN. ASSVMPTIO SCĪ JOHANNIS APOSTOLI.

Incip. IOHANNES. Se Godspellere Cristes dyrling ƿearð on ðysum dæge. *Vide supra, pag.* 9.

P. 33. V. V. KL̄. IAN. NATALE INNOCENTIVM INFANTVM.

Incip. Nu to dæg Godes Gelaþung geond ealne ymbhƿyrft mærsað. *Vide suprà, pag.* 10.

P. 39. VI. KL. IAN. OCTABAS ET CIRCVMCISIO DNI NRI.

Incip. Se Godspellere Lucas beleac ðis dæghƿamlice Godspel mid feaƿum ƿordum. *V. ſupra, pag.* 10.

P. 45. VII. VIII. ID. IAN. EPIPHANIA DNI.

Incip. Men ða leofostan. nu for feaƿū dagū ƿe oferrædon þis Godspel ætforan eoƿ. *Vide ſupra, pag.* 10.

P. 52. VIII. DOM. III. POST EPIPHANIA DNI.

Cum deſcendiſſet Ihs de monte, ſecute ſunt eum turbe multe. & Reliq.

Incip. Matheus se eadiȝa Godspellere aƿrat on þisre Godspellican rædinȝe. *Vide ſupra, pag.* 10.

(*Ex hoc ſermone quædam edita ſunt per Whel. Hiſt. Eccleſ. Bed. p.* 64.)

P. 58. IX. IIII. NON. FEB. IN PVRIFICATIONE SCÆ MARIÆ.

Poſtquam impleti ſunt dieſ purificationis Mariæ. & Reliqua.

Incip. God bebead on þære ealdan æ. ⁊ het Moyses þone Heretoȝan. *Vide ſupra, pag.* 11.

P. 65. X. DOMINICA IN QVINQVAGESIMA.

Adſumpſit IHC. XII. diſcipuloſ ſuoſ. & Rel.

Incip. Her is ȝeræd on þissū Godspelle þe ƿe nu ȝehyrdon of ðæs Diacones muðe. *V. ſup. p.* 12.

P. 71. XI. DOMINICA PRIMA IN QVADRAGESIMA.

Ductuſ eſt IHC in deſertum à Spū. ET RELIQVA.

Incip. Ic ƿolde eoƿ trahtnian þis Godspel ðe mann nu beforan eoƿ rædde. *Vide ſupra, pag.* 31.

P. 77. XII. DOMINICA IN MEDIA QVADRAGESSIMA.

Abiit Ihs. trans mare Galileæ. & Reliqua.

Incip. Se hælend ferde ofer ða Galileiscan sæ. ðe is ȝehaten Tyberiadis. *Vide ſupra, pag.* 32.

P. 81. XIII. VIII. KL. APREL. ANNVNTIATIO S. MARIAE.

Miſſuſ eſt Gabrihel Angeluſ. Et Reliq.

Incip. Ure se ælmihtiȝa Scyppend se ðe ealle ȝesceafta buton ælcon antimbre. *Vide ſupra, p.* 11.

P. 88. XIIII. IN DOMINICA PALMARVM.

Cum adpropinquaſſet Ihs Hieroſolimis, & veniſſet Bethſage ad montem Oliveti. & Rel.

Incip. Cristes ðroƿunȝ ƿæs ȝerædd nu beforan us. ac ƿe ƿillað eoƿ secȝan. *Vide ſupra, pag.* 19.

P. 94. XV. DOM. SCE PASCHÆ.

Incip. Oft ȝe ȝehyrdon embe ðæs Hælendes Æriste. *Vide ſupra, pag.* 13.

P. 99. XVI. DOM. PRIMA POST PASCA.

Cum eſſet ſero die illo. una Sabbatorum. & Rel.

Incip. Æfter ðæs Hælendes æriste ƿæron his Discipuli belocene. *Vide ſupra, pag.* 14.

P. 103. XVII. DOM. II. POST PASCA.

Dixit IHC Diſcipuliſ ſuiſ. Ego ſum paſtor bonuſ. & Reliqua.

Incip. Thys Godspel ðe nu ȝerædd ƿæs. cƿyð þæt se Hælend cƿæde be him sylfum. *V. ſup. p.* 14.

P. 106. XVIII. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Thas daȝas synd ȝehatene Letaniae þæt sint Gebed-daȝas. *Vide ſupra, pag.* 1.

P. 112. XIX. FR. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððan he to ðisū life com. ⁊ man ƿearð ȝeƿeaxen. *Vide ſupra, pag.* 2.

P. 119. XX. FR. IIII. DE FIDE CATHOLICA.

Hujus pars maxima per Whelocum edita, cum verſ. Lat. p. 41. Cetera, p. 420. *Bed.* H. E.

Incip. Ælc Cristen man sceal æft rihte cunnan æȝðer ȝe his pat nr. ȝe his Creodan. *Vide ſupra, pag.* 2.

P. 127. XXI. SERMO IN ASCENSIONE DNI.

Primum quidem Sermonem feci. & reliq.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on ðisre Pistol-rædinȝe. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 134. XXII. IN DIE SCO PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halȝan Easterlican dæȝe sind ȝetealde fiftiȝ daȝa. *Vide ſupra, pag* 3.

P. 141. XXIII. DOMINICA SECVNDA POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat diveſ. & Rel.

Incip. Se ƿealdenda Drihten sæde ðis Biȝspell his ȝinȝrum. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 146. XXIIII. DOMIN. IIII. POST PENTEC.

Erant adpropinquanteſ ad Ihm. & reliq.

Incip. Thæt haliȝe Godspel us secȝð þæt Gerefan ⁊ synfulle men. *Vide ſupra, pag.* 4.

P. 152. XXV. VIII. KL. IVL. NAT. SCI. IOHANN. BAPT.

Incip. Se Godspellere Lucas aƿrat on Cristes-bec be acennednysse Iohannes. *Vide ſupra, pag.* 4.

P. 158. XXVI. III. KL. IVL. PASSIO APOSTOLOR PETRI ET PAVLI.

Venit Ihs in parteſ Cæſareæ Philippi. & reliq.

Incip. Matheus se Godspellere aƿrat on þære Godspellican ȝesetnysse. *Vide ſupra, pag.* 4.

P. 161. XXVII. DE PASSIONE APOSTOLORVM.

Incip. We ƿyllað æft ðisū Godspelle eoƿ ȝereccan ðæra Apostola drohtnunȝa. *V. ſup. pag.* 4.

P. 167. XXVIII. II. KL. IVL. NATALE SCI. PAVLI APOSTOLI.

Incip. Godes ȝelaðunȝ ƿurðað þisne dæȝ þam mæran Apostole Paule. *Vide ſupra, pag.* 4.

P. 174. XXIX. DOMINICA. XI. POST PENTECOSTEN.

Cum adpropinquaret Ihs̄. Hieruſalē. & Reliq.

Incip. On ſumere tide wæs ſe Hælend farende to Hierusalem. *Vide ſupra, pag.* 5.

P. 180. XXX. IIII. IDVS AVGVSTI PASSIO BEATI LAVRENTII MARTYRIS.

Incip. On Decies dæge wæs wæl-hreowan Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

XXXI. DE ASSVMPTIONE BEATÆ MARIÆ EX EPLA. IERONIMI.

Incip. Ieronimus ſe halig Sacerd awrat ænne Pistol. (*Pars prior hujus Homiliæ reſtituitur manu Wheloci.*)

P. 192. XXXII. VIII. KL. SEPT. PASSIO SCI BARTHOLOMEI APLI.

Incip. Wyrd-writeras ſecgað þæt ðry Leodſcipas ſind gehatene INDIA. *Vide ſupra, pag.* 17.

P. 202. XXXIII. IIII. KL. SEPT. DECOLLATIO SCI IOHANNIS BAPTISTAE.

Miſit Herodeſ. & tenuit Iohm̄. & Reliq.

Incip. Marcus ſe Godſpellere awrat on Cristes bec. be ðam mæran fulluhtere Iohanne. *Vide ſupra, pag.* 41.

P. 208. XXXIV. DOM. XVII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihs̄ in civitatem quæ vocatur Naim. Et Rel.

Incip. Ure Drihten ferde to ſumere byrig ſeo is gehaten Naim. *Vide ſupra, pag.* 6.

P. 212. XXXV. III. KL. OCTOB. DEDICATIO AECCLÆ SCI MICHAEL ARCHANGELI.

Incip. Manegum mannum is cuð. ſeo halige ſtow Scē Michaheles. *Vide ſupra, pag.* 24.

Hanc Notam Aſpirationis ⱶ *ſicuti uſurpatur in verbo* MICHAELIS, *& in* PASCHA *ad hujus Cod. p.*103, *in quamplurimis veteribus Codd. Latine ſcriptis reperi, & in nonnullis Anglo-Saxonicis. Uſum ejus indicant fere omnes Grammatici veteres, ſicut & alii quidam ſcriptores celeberrimi. De eo ſic dicit* Iſidorus Hiſp. *Orig. lib.* I. *cap.* 29. δασεῖα, quod interpretatur Aſpiratio, id eſt, ubi H Litera poni debet, tali figura notatur ⱶ A. Gellius *ſive* Agellius *etiam, Noct. Att. lib.* 2. *cap.* 3. *dicit*: H Litera, ſive illam ſpiritum magis quam Literam dici oportet. Inſerebant eam Veteres noſtri pleriſque vocibus verborum firmandis roborandiſque ut ſonus earum eſſet viridior vegetiorque. Atque id videntur feciſſe ſtudio & exemplo linguæ Atticæ. Quinctilianus *lib.* I. *de Inſtit. Orat.* An rurſus, *inquit*, aliæ redundent, præter illam Aſpirationis Notam ⱶ, quæ ſi neceſſaria eſt, etiam contrariam ſibi poſcit ⱶ. *De his itidem Notis, luculentiſſime dicit Auctor ille qui vulgo* Bridfrithus *Monachus Rameſienſis eſſe perhibetur, pag.* 193. Darra nys na to forgitanne. he ys þus getiged Aspiratio. þæt ys H. Gif he ahwar byð forgyten þær he beon ſceolde. þoñ ſceal man hine þus amearkian ⱶ. and eft. gif he byð ahwar geset þær he ſtandan ne mæg. þonne ſceal man hine þus genyðerian. ⱶ.

Quinetiam Lectorem monere viſum eſt, quod ad hujus Cod. pag. 362. *vocem* PASCHÆ *ſic reperi ſcriptum* PASC^H^AE *littera* H *ſupra, de more veteri, poſita. Nam in ſupra citato Cap.* A. Gellii, *dicit idem graviſſimus Auctor.* Venit nobis in memoriam ſidum Optatum multi nominis Romæ Grammaticum, oſtendiſſe mihi librum Æneidos ſecundum mirandæ vetuſtatis, emptum in ſigillariis xx aureis; quem ipſius Vergilii fuiſſe credebat, in quo, duo iſti Verſus cum ita ſcripti forent,

> Veſtibulum ante ipſum, primoq; in limine Pyrrhus,
> Exultat telis, & luce coruſcus aena.

Additum ſupra vidimus H literam, & AHENA factum. Sic in illo quoque Vergilii verſu, in optimis libris invenimus. *Immo, & in Ormi ſive* Ormini *Harmonia Evangeliorum, quæ in ſuperioribus memoratur, pag.* 58. *ſemper inveni* hh *duplicem* (*nam duplicibus litteris is mirifice fuit delectatus,*) *ſuper alias literas ſcriptam.*

P. 220. XXXVI. DOM. XXI. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Ihs̄ cum diſcipulis ſuis in parabolis dicens; & Reliqua.

Incip. Drihten wæs ſprecende on ſumere tide to his Apoſtolum mid Bigſpellum. *V. ſup. p.* 6.

P. 225. XXXVII. KL. NOVEMB. NATALE OMNIVM SCORVM.

Incip. Halige lareowas ræddon. þæt ſe geleaffulle Gelaðung ſirne dæg. *Vide ſupra, pag.* 7.

P. 228. XXXVIII. EVANGELIVM.

Videns IHC turbaſ aſcendit in montem. Et Rel.

Incip. Thæt halige Godſpel þe nu lytle ær ætforan eow gerædd wæs. *Vide ſupra, pag.* 8.

P. 232. XXXIX. IX. KL. DEC. NATAL. SCI CLEMEN. MAR.

Incip. Menn ða leofoſtan. eower Geleafa bið ðe trumra. *Vide ſupra, pag.* 8.

P. 240. XL. II. KL. DECEMB. NATALE SCI. ANDEAE APOSTOLI.

Ambulanſ IHC juxta mare Galileæ. Et Reli.

Incip. Crist on ſumere tide ferde wið þære Galileiſcan Sæ. *Vide ſupra, pag.* 9.

P. 244. XLI. PASSIO EIVSDEM.

Incip. Se apoſtol Andreas æfter Cristes ðrowunge ferde. *Vide ſupra, pag.* 9.

P. 247. XLII. DOMINICA PRIMA IN ADVENTVM DNI.

Incip. Thyses dæges ðenung ⁊ ðysſere tide merþ ſprecað embe Godes tocyme. *Vide ſupra, pag.* 8.

P. 250. XLIII. DOMINICA II. IN ADVENTVM DNI.

Erunt ſigna in ſole & Luna & ſtelliſ. Et Rel.

Incip. Se Godſpellere LVCAS awrat on ðisū dægðerlican Godſpelle. *Vide ſupra, pag.* 8.

P. 256. INCIPIT PRAEFATIO HVIVS LIBRI. IN NOMINE XPI OMNIPOTENTIS.

ÆLFRICVS humilis ſervulus Xpi honorabili & amando Archiepō Sigerico perpetuam ſoſpitatem optat in Dnō. Fateor Almitati tuæ. Domine venerabilis. omnimodiſ me indignum & quaſi ſuperſtitioſū quod preſumpſi tibi alloqui divinis Sermocinationibuſ. videlicet per Codicellum quem nuper tuae Auctoritati dixerimus. ſed quia noſtrum ſtudium nimium laudaſti gratanter illam Interpretationem ſuſcipienſ. feſtinavimuſ hunc ſequentem Librum ſicuti omnipotentiſ Dei gratia nobiſ dictavit interpretare. Non garrula verboſitate.

boſitate, aut ignotiſ ſermonibuſ; ſed puriſ & apertiſ verbiſ linguæ hujus Gentis. Cupienteſ piuſ prodeſſe auditoribuſ ſimplici locutione. quàm laudari artificioſi ſermoniſ compoſitione. quam nequaquam didicit noſtra ſimplicitaſ. Et licet multiſ injuriiſ infeſtium piratarum concutiebamur. poſtquam præfatum libellū tuæ Sanctitati tranſmiſimus. Tamen nolentes reperiri fallidici promiſoreſ. dolente animo. hoc opuſ perfecimus. Igitur in anteriore opere ordinavimus. XL. Sermones. in iſto vero non minor numeruſ ſententiarum invenitur. quamvis aliquæ illarum brevitate anguſtentur. Hoc quoque opuſ commendamus tuæ Auctoritati corrigendum. quemadmodum & præcedenſ. precanteſ obnixe. ne parcas oblitterare ſi aliquas malignæ Hæreſiſ maculas in eo reppericſ. quia malo apud Benignitatem tuam reprehendi. quam incauta ſeductione apud inſcios laudari. Perlegat quæſo Benignitas veſtra hanc noſtram Interpretationem quemadmodum & priorem. & dijudicet ſi fidelibuſ catholiciſ habenda eſt. an abjicienda. Nequaquam noſ invidorum reprehenſio movet. ſi hoc munus tuæ benignè Auctoritati non diſplicuerit. Uale in Xp̄o jugiter. Amen.

Ic Ælfric Munuc aƿende þas Boc of Ledenū bocū to Engliscum gereorde þā mannū to rædenne þe þæt Leden ne cunnon. Ic hi genam of Halgum Godspellū, ⁊ æft̄ geðungenra Lareoƿa trahtnungum hi asmeade þæra Lareoƿa naman. ic aƿrat on ðære ærran bec on ðære Ledenan forespræce. Ic gesette on tƿam bocum ða gereccednysse ðe ic aƿende forðan ðe ic ðohte þæt hit ƿære læsse æðryt to gehyrenne. gif man ða ane boc ræt on anes geares ymbryne. ⁊ þa oðre on ðam æftran geare. On ægðer ðæra boca sind feoƿertig Cƿyda buton ðære forespræce. ac hi ne sind na ealle of Godspellum genumene. ac sind forƿel fela of Godes Halgena life oððe ðroƿunge gegaderode. Thæra anra ðe Angel-cynn mid freols-dagum ƿurðað. Ætforan ælcū Cƿyde ƿe setton þa Sputelunge on Leden. mæg sƿa ðeah se ðe ƿile þa Capitulas æft̄ ðære fore-spræce geendebyrdian. Nu bidde ic ⁊ halsige on Godes naman gif hƿa þas boc aƿritan ƿille. þæt he hi geornlice gerihte. be ðære bysne. þe læs þe ƿe þurh gemeleasum ƿriterum geleahtrode beon. Micel yfel deð se þe leas ƿrit buton he hit gerihte. sƿilce he gebringe ða soðan lare to leasum gedƿylde. For ði sceal gehƿa gerihtlæcan þæt þæt he ær to ƿoge gebigde. gif he on Godes Dome unscyldig beon ƿile.

AMMONITIO (*Ælfrici de ebrietate cavendâ.*)

Unum adhuc vellem preponere huic Libello non quaſi prefationem ſed quaſi Ammonitionem. Scilicet cavendæ Ebrietatiſ. ſicut Dn̄s in Levitico ad Aaron hiſ verbiſ locutus eſt. Dixit Dn̄s ad Aaron, Uinum & omne quod inebriare poteſt. non bibeſ tu & filii tui quando intratiſ Tabernaculum Teſtimonii ne moriamini. quia præceptum eſt ſempiternum in generationeſ veſtraſ. & ut habeatiſ ſcientiam diſcernendi inter ſanctum & prophanum. inter pollutum & mundum. In Novo Teſtamento quoque Dominuſ ammonuit diſcipuloſ ſuoſ hiſ verbiſ dicenſ. Adtendite autem vobiſ. ne forte graventur corda veſtra in crapula & ebrietate. & curiſ hujuſ vitæ & ſuperveniat in voſ repentina dieſ illa. Tantum uitium eſt Ebrietaſ. ut Pauluſ Apoſtoluſ & Doctor Gentium adteſtetur. Ebrioſos regnum Dei, poſſidere non poſſe. O quam beati ſunt qui Deo vivunt & non ſeculo. virtutibuſ & non vitiiſ. & quamviſ Sanctorum Patrum jejunia vel abſtinentiam non valeamuſ imitari. nequaquam tamen debemus enervitos ſuccumbere nefandiſ crapuliſ & æbrietatibuſ. Domini noſtri & Dei terribilibuſ commoniti comminationibuſ. Sufficiunt hæc monita docibilibuſ. Nam indocibilibuſ. & duriſ corde. nulla ſufficiunt hortamenta. Iterum rogo & opto ut valeaſ venerabilis Archiepiſcope Sigerice. jugiter in Xp̄o. Amen.

P. 257. I. INCIPIT LIBER SERMONVM CATHOLICORVM ANGLICE IN ANNO SECVNDO CATHOLICVS SERMO DE NATALE DN̄I AD POPVLVM. EXCERPTVS DE TESTIMONIIS PROPHETARVM. VIII. KL̄. IANVAR̄. NATIVIT̄. DN̄I.

Ex hoc, quædam edita, per Whel. p. 62.

Incip. Mine gebroðru ða leofostan. on þisum dæg ƿe ƿurðiað uþres Hælendes Acennednysse æfter ðære mennisċnysse. *Vide ſupra, pag.* 30.

Pag. 264. II. VII. KL̄. IAN̄. NATALE SC̄I STEPHANI PROTOMARTYRIS.

Incip. Augustinus se ƿisa Biscop spræc to his folce be ðam ƿundrū. ⁊ tacnū. þe se halga ƿer Stephanus þe ƿe to dæg ƿurðiað. on his deaƿiste geƿorhte. ⁊ þus cƿæð. Mine gebroðra þa leofostan. ƿe truƿiað þunh ge gelomlice gehyrað ða mærlican ƿundra ðæs eadigan cyðeres Stephanes.

Expl. Uton beon gemyndige hƿæt Drihten be þysum tæhte. He cƿæð lufiað eoƿer fynd. doð þā tela ðe eoƿ hatiað. ⁊ ge biddað for eoƿerū ehterum ⁊ tynendum. þæt ge beon eoƿeres fæder bearn se ðe on heofenū is. Sy him ƿuldor ⁊ lof á on ecnysse. Amen.

P. 269. III. VIII. IDV̄S IAN. SERMO IN AEPIPHANIA DN̄I.

Incip. Thes dæg is gehaten on bocum sƿutelungdæg. *Vide ſupra, pag.* 19.

Pag. 276. IIII. DOMINICA. II. POST AEPIPHANIA DN̄I.

Nuptiæ factæ ſunt in Chana Galileæ. & Rel.

Incip. Iohannes se Godspellere cƿæð on þære Godspellican race. *Vide ſupra, pag.* 24.

P. 284. V. DOMINICA SEPTVAGESIMA.

Incip. Drihten sæde ðis bigspel his Leorningcnihtum. Simile eſt regnum cœlorum homini patri familiaſ qui exiit primo mane conducere operarioſ. ⁊ rel. Se Hælend cƿæð þæt heofenan rice ƿes gelic sumum hiredes ealdre. *V. ſup. pag.* 9.

P. 291. VI. DOM. IN SEXAGESIMA.

Cum turba plurima conveniret ad Ihm̄. Et rel.

Incip. On sumere tide ða ða micel mænigu samod com to ðam Hælende. *Vide ſupra, pag.* 12.

P. 293. VII. DOM̄. I. IN QVADRAGESIMA.

Incip. Men þa leofostan eoƿ eallū is cuðe. þæt ƿe ðes gearlica ymbryne. *Vide ſupra, pag.* 12.

Ex hoc quædam edita apud Whel. p. 71.

P. 298. VIII. DOMINICA SECVNDA IN QVADRAGESIMA.

Egreſſuſ inde Ihs̄. ſeceſſit in parteſ Tyri & Sidonis. Et Reliqua.

Incip. Drihten Hælend ðrorade mid ƿordum ðæra Iudeiscra ðƿyrnysse.

P. 300. IX. IIII. ID̄. MART̄. SC̄I. GREGORII PAPE. URB̄. ROMANE INCLITVS.

Incip. Gregorius se halga Papa, Engliscre ðeode Apostol. on ðisum andƿeardan dæg. *Vide ſupra, pag.* 11.

P. 306. X. xiii. Kl̄. Apl̄. Def. Scī Cuthberhti Epī.

Incip. Cuthberhtuſ ſe halʒa Biſcop ſcinende on maneʒum ʒeearnunʒum. *Vide ſupra, pag.* 11.

Pag. 314. XI. xii. Kl̄ Aprel̄ Scī Benedicti Abbatis.

Incip. Benedictuſ ſe halʒa Abbud. on ðiſum andƿeardum dæʒe *Vide ſupra, pag.* 11.

P. 324. XII. Dom̄. In Media Quadragesime.

Incip. Men ða leofoſtan ƿe rædað nu æt Godeſ þenunʒum ymbe ʒeſetnyſſe þære ealdan æ. *Vide ſupra, pag.*

P. 334. XIII. Secunda Sententia De Hoc Ipso.

Incip. Moyſeſ ⁊ Aaron. ⁊ þa yldeſtan ealdraſ Iſrahela ðeode. *Vide ſupra, pag.*

P. 339. XIV. Dominica v. Quadragesime.

Incip. Theoſ tid. fram þiſan ƿeardan dæʒe oþ ða halʒan Eaſt-tide iſ ʒecƿeden Criſteſ ðroƿunʒ tid. *Vide ſupra, pag.*

Pag. 346. XV. Dominica Palmarum De Passione Dnī.

Quædam edita ex hâc per Whel. p. 61.

Incip. Drihteneſ ðroƿunʒe ƿe ƿillaþ ʒedafenlice eoƿ ſecʒan on Enʒliſcum ʒereorde. *V. ſup. pag.* 32.

Pag. 354. XVI. Sermo De Sacrificio In Die Pascae.

Ne mot nan man ſecʒan ſpell on þam ðrim Sƿiʒ-daʒum.

Ab Wheloco editus pag. 462.

Incip. Men þa leofoſtan. ʒelome eoƿ ic ſæde ymbe ureſ Hælendeſ Æriſte. *Vide ſupra, pag.*

P. 362. XVII. ALIUS SERMO DE DIE PASC^H^AE.

Incip. Hit iſ ſƿiðe ʒedafenlic þæt ʒe on ðiſum Drihtenlicum æriſte. *Vide ſupra, pag.*

P. 365. XVIII. Rubrica deſideratur.

Incip. Gelome ætteoƿde ure Drihten hine ſylfne hiſ Leorninʒ-cnihtum. *Vide ſupra, pag.*

P. 368 XIX. Kl̄. Mai. Apostolorum Philippi Et Iacobi.

Incip. Philippuſ ſe Godeſ Apoſtol. ðe ƿe on þiſum dæʒe ƿurþiaþ. *Vide ſupra, pag.* 14.

P. 369. XX. De Scō Iacobo Apostolo.

Incip. We ƿurþiaþ eac on ðiſſere andƿeardan ƿreolſtide. oðer Apoſtol Iacob. *Vide ſupra, p.* 14.

P. 371. XXI. v. Non̄. Mai. Inventio Scāe Crucis.

Incip. Men ða leofoſtan. nu to dæʒ ƿe ƿurðiað þære halʒan Rod ʒemynd. *Vide ſupra, pag.* 14.

P. 372. XXII. Eodem Die Scōrum Alexandri. Eventii. Et Theodoli.

Incip. On ðiſum dæʒe ðroƿode ſum arƿurðe Papa Alexander ʒehaten. *Vide ſupra, pag.* 14.

P. 375. XXIII. Feria Secunda Letania Maiore.

Incip. Læſede menn behofiað. þæt him lareoƿaſ ſecʒon ða ʒodſpellican lare. *Vide ſupra, pag.* 2.

P. 382. XXIV. Item In Letania Maiore. Feria Tertia. (*De S. Turſeo.*)

Incip. Men ða leofoſton Pauluſ ſe Apoſtol ealra ðeoda lareoƿ. aƿrat be him ſylfum. *V. ſup. p.* 2.

P. 388. XXV. Alia Visio. (*De Dritkelmo.*)

Incip. Beda ure Lareoƿ aƿrat on þære bec þe iſ ʒehaten Hiſtoria Anglorum. be ſumeſ manneſ æriſte. on ðiſum iglande. þiſum .. (deeſt Folium quod reſtitui poteſt ope libri. 3. Bibl. Publ. *Cant.* p. 442. lin ult. & aliorum Codd. Oxon.) *Vide ſupra, pag.* 2.

P. 390. XXVI. Hortatorius Sermo De Efficacia Scāe Missae.

Incip. We rædað ʒehƿær on halʒum ʒeƿritum þæt ſeo halʒe Mæſſe micclum fremiʒe. *V. ſup. p.* 2.

P. 391. XXVII. In Letan̄. Maiore. Fr̄. iiii.

Incip. Joh̄ſ ſe Godſpellere aƿrat on ðiſum dæʒ-ðerlicum Godſpelle. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 396. XXVIII. Dominica. iii. Post Pentecosten.

Homo quidam fecit cenā magnam & vocavit multoſ. Et Reliq.

Incip. Se Hælend ſæde þiſ Biʒſpelle hiſ Leorninʒ-cnihtum. ⁊ cƿæð. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 399. XXIX. Alia Narratio De Evangelii Textu.

Incip. Mine ʒebroðru ƿe ƿillað eoƿ ʒereccan ſume Criſteſ ƿundra. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 401. XXX. In Festivitate Scī Petri Apostoli. iii. Kl̄. Iulii.

Incip. Lucaſ ſe Godſpellere uſ ſæde on ðiſſere Piſtol-rædinʒe þæt Herodeſ Cyninʒ. *V. ſ. p.* 3.

P. 402. XXXI. Item De Scō Petro.

Incip. Matheuſ ſe Godſpellere aƿrat on Criſteſ-bec. hu ſe halʒa Petruſ. *Vide ſupra, p.* 4.

Pag. 407. XXXII. Dom̄. v. Post Pentecosten.

Cum multa turba eſſet cum Ihū. nec haberent quod manducarent. Et Rel.

Incip. Marcuſ ſe Godſpellere cƿæð on þiſum dæʒ-ðerlicum Godſpelle. *Vide ſupra, pag.* 5.

P. 410. XXXIII. Dom̄. Nona Post Pentecosten.

Attendite à falſis propheti∫ qui veniunt ad voſ. Et Reliqua.

Incip. Drihten cƿæð to hiſ Leorninʒ-cnihtum. Behealdaþ eoƿ ƿiþ leaſū ƿiteʒū. *Vide ſupra, pag.* 5.

P. 414. XXXIV. iiii. Kl̄. Augusti. Natale Scī. Iacobi Apostoli.

Incip. On ðiſum dæʒe ƿe ƿurðiað on urum lofſanʒum ⁊ on ſƿeolſe. *Vide ſupra, pag.* 5.

P. 419.

P. 419. XXXV. vi. Kl̄ Agvsti. Scōrvm Septem Dormientivm.

Incip. We ƿillað eoƿ eac gereccan sceortlice þæt nu æfter tƿam dagum. *Vide ſupra, pag. 5.*

P. 420. XXXVI. Dom̄. xii. Post Pentecost̄.

Dixit Ihs̄ ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquam juſti. & aſpernabantur cæteroſ parabolam iſtam; Et Reliqua.

Incip. Drihten sæde þis Bigspel be sumum mannū þe on him sylfum truƿodon. *Vide ſupra, pag. 5.*

P. 424. XXXVII. viii. (x) Kal̄. Sept̄. Assvmptio Scǣ Mariæ Virḡ.

Incip. Men þa leofostan hƿilon ær. ƿe rehton eoƿ ðone Pistol þe se halga Hieronymus sette. *Vide ſupra, pag. 17.*

P. 427. XXXVIII. Dominica i. In Mense Septembri Qvando Legitvr Iob.

Incip. Mine gebroðra ƿe rædað nu æt Godes ðenungum be þam eadigan ƿere Iob. *V. ſup. p. 16.*

P. 433. XXXIX. Dominica Sexta Decima. Post Pentecosten.

Nemo poteſt duobuſ dominis ſervire. Et Rel.

Incip. Drihten cƿæð on sumne timan to his Leorning-cnihtum. *Vide ſupra, pag. 6.*

P. 436. XL. De Scā Maria.

Incip. Hƿæt ƿylle ƿe secgan ymbe Marian gebyrd-tide. *Vide ſupra, pag. 6.*

P. 437. XLI. ix. Kl̄ Octobris. Natale Scī Mathei Apostoli Et Evangelǣ.

Ex hoc quædam edita ſunt per Whel. p. 155.

Incip. Se Godspellere Matheus þe ƿe to dæg ƿurþiað aƿrat be him sylfum. hu se Hælend hine geceas to his ge-ærendracene þus cƿeðende. Cum tranſiret ihs̄ vidit hominem in theloneo ſedentem. matheum nomine. Et Rel. Tha ða se Hælend ferde on sumere byrig

Expl. He ƿæs bedofen on deorpre nytennysse ƿoruldlicra gesƿincga ac Drihten hine ætbræd of ðam ƿenlicum adelan. to heofenlicum geþincþum 7 hine gesette eallum ðeodum to Godspellere. Si him þæs ƿuldor. á on ecnysse. amen.

P. 439. XLII. Passio Eivsdem.

Incip. Thes ylca Apostol 7 Godspellere becom þurh Godes sande æfter Drihtnes upstige to heofenum to Ethiopian þæt is ðæra Silhearƿena rice. *Vide ſupra, pag. 17.*

Pag. 441. XLIII. v. Kl̄. Novemb̄. Passio Scorvm Apostolorvm Simonis Et Ivde.

Incip. Men ða leofostan. ƿe ƿillað eoƿ secgan þæra Apostola ðrorunge. ðe ƿe nu to dæg ƿurþiaþ Simones 7 Iudan. Hi ferdon þurh ƿissunge þæs Halgan-Gastes to ðam earde ðe is gehaten Persida. and þær gemetton ða tƿegen drymen. Zaroen. 7 Arfaxað þe ætflugon þam Apostole Matheo. of ðæra Silhearƿena-lande. 7 mid mislicum scyn-cræfton þæt folc dƿelodon.

Expl. Uton nu biddan þas eadigan Apostolas Simon 7 Iudan. þæt hi us abiddon Godes miltsunge. se þe leofað and rixað on ealra ƿorulda ƿoruld. amen.

P. 450. XLIV. iii. Id̄ Novemb̄. Depositio Scī Martini Episcopi.

Incip. Martinus se ƿuldorfulla Godes Andettere ƿæs acenned of æþelborenum magum. *V. ſup. p.*

P. 457. XLV. De Eivs Obitv.

Incip. Martinus se eadiga ƿiste his geendunge gefyrn. *Vide ſupra, pag.*

Excvsatio Dictantis

P. 458. *Incip.* Fela fægere Godspel ƿe forlætað on ðisum gedihte. *Vide ſupra, pag. 6.*

P. 459. XLVI. In Natale Vnivs Apostoli.

Ex hoc quædam proferuntur, per Whel. p. 154.

Incip. Thes Apostolica freols-dæg manað us to spræcenne. *Vide ſupra, pag. 6.*

P. 462. XLVII. In Natale Plvrimorvm Apostolorvm.

Deſignavit Dñſ & alioſ ſeptuaginta duoſ. Et Rel.

Incip. Se Hælend geceas him to eacan þam tƿelf apostolum. *Vide ſupra, pag. 7.*

P. 466. XLVIII. In Natale Scr̄vm Martirvm.

Cum audieritiſ prælia & ſeditioneſ. nolite terreri. Et Reliqua.

Incip. Se Hælend foresæde his Leorning-cnihtum þises Middan-eardes frecednyssa. *Vide ſupra, pag. 7.*

P. 471. XLIX. In Natale Vnivs Confessoris.

Homo quidam peregre proficiſcenſ. Et Rel.

Incip. Ure Drihten sæde þis Bigspel his Leorning-cnihtum. *Vide ſupra, pag. 7.*

Pag. 478. L. In Natale Scārvm Virginvm.

Simile eſt regnum cœlorum decem uirginibuſ. Et Rel.

Incip. Se Hælend sæde gelomlice Bigspel be gehƿilcum ðingum his Leorning-cnihtum. *Vide ſupra, pag. 7.*

P. 484. LI. In Dedicatione Ecclāe.

Incip. Mine gebroðra þa leofestan. ƿe ƿillað sume tihtendlice Spræc ƿið eoƿ habban. *V. ſup. pag. 7.*

Explicit Liber Secvndvs Catholicorvm Sermonvm Anglice. Deo Gratias. Amen.

P. 492. LII. Oratio. (*Ælfrici.*)

Ic ðancge þam ælmihtigum Scyppende mid ealre heortan. þæt he me synfullum þæs geuþe. þæt ic ðas tƿa Bec. him to lofe 7 to ƿurðmynte. Angelcynne on ƿreah ðam ungelæredum ða gelæredan ne beþurfon þyssera Boca. forþan þe him mæg heora agen Lar genihtsumian. Ic cƿeðe nu þæt ic heonon forð ne aƿende Godspel. oþþe Godspel-trahtas of Ledene on Englisc. Gif hƿa ma aƿendan ƿille. ðonne bidde ic hine. for Godes lufon. þæt he gesette his Boc on sundron fram þam tƿam bocum ðe ƿe aƿend habbað. ƿe truƿiaþ. ðurh Godes diht. Sy him a ƿuldor on ecnysse. Her-æfter fyligð an lytel Cƿyde be gearlicum tidum. þæt nis Spelle geteald. ac elles to rædenne. þam þe hit licað.

LIII. De Temporibus Anni

(*Quædam ex hoc Tractatulo citantur ab Wheloco pagina 144.*)

Incip. Ic wolde eac. gif ic dorſte. gadrian ſum gehwæde Andgit of ðære Bec þe Beda ſe ſnotera Lareow geſette ⁊ gegaderode of manegra wiſra Lareowa Bocum be ðæs Geares Ymbrenum. fram anginne Middan-eardes. Witodlice ða ða ſe ælmihtiga Scyppend wiſne Middan eard geſceop. þa cwæþ he. Gewurþe Leoht. ⁊ Leoht wæs þærriht geworden. Differit Ælfricus in hoc Tractatulo, (ex libris Bedæ de Temporibus & de Anno) De primo die Seculi. ſiue de Equinoctio Vernali. De Nocte. De Anno. De Mundo. De Equinoctiiſ. De Biſſexto. De Saltu Lunæ. De diuerſis Stelliſ. De duodecim Ventiſ. De pluuia. De Grandine. De Niue. De Tonitru. & ſic Explicit Hæc Brevitas De Temporibus.

P. 505. LIV. Her is geleafa. ⁊ Gebed. ⁊ Bletſung læwedum mannum þe þæt Læden ne cunnon.

1. Pater nr̄ on Engliſc.

Incip. Thu ure Fæder þe eart on heofenum. (*extat apud Whelocum. pag.* 495.)

2. Se læſſa Creda. *ſive Symbolum Apoſtolorum.*

Incip. Ic gelyſe on God fæder Ælmihtigne Scyppend. (*Extat apud Whelocum, pag.* 496.)

3. Mæſſe Creda. *ſive Symbolum Nicenum.*

Incip. Ic gelyſe on ænne God fæder Ælmihtigne. wyrcend. (*extat apud Whelocum ibid.*)

4. Gebedu on Engliſc.

Incip. Thu ælmihtiga. ⁊ þu eca God. (*extat apud Whel. pag.* 497.

5. Item.

Incip. We biddað þe Drihten. (*extat apud Whel. ib.*)

6. Item.

Incip. Drihten God ælmihtig fæder. (*extat apud Whel. ibid.*)

7. Sapientia.

Incip. Eala ðu ælmihtiga God. ðu þe þurh þinum. (*extat apud Whel. ibid.*)

8. De Patientia.

Incip. Eala þu ælmihtiga God. þu þe dydeſt. (*extat apud Wheloc. pag.* 498.)

9. Oratio.

Incip. Eala þu ælmihtiga God. þu ðe ariſt. (*extat apud Wheloc. ibid.*)

10. Item.

Incip. Thu ælmihtiga wealdend. alyſ. (*extat apud Wheloc. ibid.*)

11. De Penitentia.

Incip. Ælc man bið gefullod on naman. (*extat apud Wheloc. pag.* 422.)

Pag. 508. LV. *Deſideratur homiliæ Rubrica* (*vide ſupra, pag.* 2.)

Incip. Ælc Criſten man ſceal cunnan his Pater-nr̄ ⁊ his Creadan. Mid þam Pater-nr̄e he ſceal hine bebiddan. and mid þam Creadan he ſceal his Geleafan getrymman.

Expl. Forþan þe þa manſullan beoð æfre cwylmigende on Helle-ſuſle endeleaſlice. on unaſecgendlicum tintregum. ⁊ ða godan ðe Gode on ðiſum life gecwemdon. rixiað mid him on heofenan rice. on unaſecgendlicre bliſſe. á on ecnyſſe. Amen.

LVI. *Deſideratur Rubrica hujuſce Paragraphi, Ælfrici de Pœnitentia.*

Incip. Læwedum mannum is to witenne. þæt hi ſceolon healdan heora clænnyſſe on halgum timan. *Vide ſupra, pag.* 37.

LVII. Incipit Epistola De Canonibus.

Ælfricuſ humiliſ frater uenerabili Epō Wulfſino ſalutem in Dnō, *&c.*

Incip. Ic ſecge eow Preoſtum. þæt ic ſylf nelle beran eowre gymeleaſte on eowrum þeowdome. *Vide ſupra, pag.* 58.

In hac homilia, cujus dimidia pars truncatur, deſinit hic Codex inſigniſſimus.

Cod. membr. in Octavo grandiori, paulo poſt Conquiſitionem Angliæ eleganter ſcriptus, qui olim ad Abbatiam Taveſtokienſem pertinuit, uti conſtet ex hac Adnotatione ad calcem ſcripta. Hunc Codicem cum altero (qui eſt in Bibl. Cottoniana) conſimili repperit R. Ferrar ſervus Comitis Bedfordiæ, in domo quondam Cœnobio Monachorum de Taveſtocke in Devonſhire. Anno 1566.

Fronte Cod. ſcribitur F. Bedford, *nomen nobiliſſimi Poſſeſſoris. ſicuti etiam ad pag.* 602, *ubi occurrunt hæc verba*, Franciſcus Comes Bedfordiæ. 1566. *manu ipſius Comitis, ut videtur, ſcripta.*

Dedit Matthæo Cantuar. 29 Decemb. 1567. in Camera ſtellata. *manu ejuſdem Archiepiſcopi.*

Denique, pag. 2. *ſic ſcribitur* Matthæus Cantuar. dedit (*Academiæ Cantabrigienſi*) 1570.

In iſto autem Codice, continetur Collectio Homiliarum Saxonicarum, *quarum prima pars potiſſima truncatur; patet autem ex Concluſione, illam fuiſſe ſcriptam in illud Evangeliſtæ* Nuptiæ factæ ſunt in Chana Galileæ, et erat Mater Ihū ibi, *quæ extat integra in plurimis Codd. uti ex Indice noſtro videre eſt. Homiliæ vero quæ ſequuntur, ſunt*

P. 2. I. Dominica Tertia Post Theophaniam.

Cum deſcendiſſet Ihs̄ de monte. ſecutæ ſunt eum turbæ multe. Et reliq.

Incip. Matheus ſe eadiga Godſpellere awrat on þiſſere Godſpellican rædinge. *Vide ſupra, pag.* 10.

P. 20. II. Deeſt Rubrica, quæ in al. Cod.

Alia Narratio De Evangelii Textu.

Incip. Nu gebroþra we willað eow gereccean ſume Criſtes wundra to trymminge eowres geleafan. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 27. III. Dominica In Septuagesima.

Incip. Drihten ſæde ðis Bigſpell. his Leorningcnihtum þus cweðende. Simile eſt regnum, &c. *Vide ſupra, pag.* 9.

P. 43. IV. Deeſt Rubrica.

Incip. (Leofan men) we willað eow ſecgean be þyſſere andweardan tide. *Vide ſupra, pag.* 12.

P. 47. V.

P. 47. V. Dominica In Sexageſima.

Ex hoc ſermone quædam proferuntur ab Whel. p. 97.

Cum turba plurima conveniret ad Ihm̄. & de civitatibuſ properarent ad eum. dixit per ſimilitudinem Exiit qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum. Et reliq..

Incip. On sumere tide þa þa micel menigu samod com to þā Hælende. *Vide ſupra, pag.* 12.

P. 61. VI. Dominica In Sexageſſima.

Aſſumpſit Ihs̄ duodecim deſcipuloſ ſuoſ Et rel.

Incip. Her is gerædd on þisum Godspelle þe we nu gehyrdon of þæs Diacones muðe. *V. ſup. p.* 12.

P. 77. VII. Feria. iiii. In Capite Ieiunii.

Incip. On þissere wucan on Wodnes dæg swa swa gesylse witon is Caput ieiunii. *Vide ſupra, pag.*

P. 94. VIII. Dominica i. In Quadrageſſima.

(*Ex hoc, quædam edita per Whel. p.* 72.)

Ductuſ eſt Ihs̄. in deſertum à ſpū. & Rel.

Incip. Ic wolde eow trahtnian þis Godspell þe man nu beforan eow rædde. *Vide ſupra, pag.* 31.

P. 112. VIIII. Alia Parabola In Eadem Die.

Incip. Men ða leofostan. eow eallum is cuð þes gearlica ymbryne. *Vide ſupra, pag.* 12.

P. 125. X. Dominica. ii. In Quadrageſſima.

Egreſſus inde Ihs̄ ſeceſſit in parteſ Tyri & Sidonis. & Reliqua.

Incip. Drihten Hælend þreade mid wordum þæra Iudeiscra þwyrnysse. *Vide ſupra, pag.*

P. 135. XI. Dominica. iii. In Quadrageſſima.

Erat Ihs̄ eiciens demonium. Et Rel.

Incip. On þære mæran tide þe se mildheorta Hælend wunode mid mannum. *Vide ſupra, pag.* 31.

P. 149. XII. Dominica. iiii. In Quadrageſima.

Abiit Ihs̄ tranſ mare Galileæ. Et reliqua.

Incip. Se Hælend ferde ofer ða Galileiscan sæ. *Vide ſupra, pag.* 32.

Pag. 161. XIII. Sermo De Lege Dei In Media Quadrageſimae.

Incip. Men þa leofostan. we rædað nu æt Godes þenungum embe gesetnysse þære ealdan æ. *Vide ſupra, pag.*

Expl. Glædan syllend. Uton eac gemænelice urne leofan Drihten biddan þæt he ure mod on lihte. ⁊ us his gleawe gedo. ⁊ us his mildheortnysse geunne. ⁊ ure synna forgyfnysse. ⁊ þæs ecan lifes myrhðe. þā si wuldor and lof. a to worulde. Amen.

P. 187. XIV. Secundus Sermo. De Iosue. Et De Pugnis. Eius.

Incip. Moyses ⁊ Aaron. and þa yldestan ealdras Israhela þeode. *Vide ſupra, pag.*

P. 201. XV. De Oratione Moysi.

Incip. Æfter þam þe Moyses se mæra Heretoga of Egipta-lande. *Vide ſupra, pag.* 32.

P. 218. XVI. Dominica Quinta.

Incip. Theos tid fram þisum andweardum dæge. oð ða halgan Easter-tide. *Vide ſupra, pag.*

P. 238. XVII. Dominica De Passione Domini.

Incip. Drihtenes þrowunge we wyllað gedafenlice eow secgan. *Vide ſupra, pag.* 32.

P. 264. XVIII. Ne mot nan mann secgan Spell on þam þrim Swig-dagum.

Evangelium In Ramis Palmarum.

(Cum adpropinquaſſet Ihs̄ Ieroſolimis & veniſſet B&hſage ad montem Oliveti. & Rel.)

Incip. Cristes þrowung þæs geræd nu beforan us. *Vide ſupra, pag.* 19.

P. 279. XIX. Die D[illegible]mc. Paschae.

Incip. Oft ge gehyrdon embe þæs Hælendes ærist. *Vide ſupra, pag.* 13.

Pag. 296. Sermo De Sacrificio In Die Paschae.

Incip. Men ða leofostan gelome eow is gesæd embe ures Hælendes æriste. *Vide ſupra, pag.*

P. 325. XXI. Alius Sermo Die Paschæ. (*manu recentiori.*)

Incip. Hit is swiðe gedafenlic þæt ge on þysum Drihtenlicum æriste. *Vide ſupra, pag.*

P. 333. XXII. Feria. iiii. In Hebdomada Pascæ (*manu neoterici.*)

Incip. Gelome æteowde ure Drihten hine sylfne his Leorning-cnihtum. *Vide ſupra, pag.*

Pag. 344. XXIII. Dōica. i. Post Pasca. (*manu neoterici.*)

Cum eſſet ſero, die illo uno Sabbatorum. Et Rel.

Incip. Æfter þæs Hælendes æriste. wæron his Discipuli belocene on anum huse. *V. ſupra, pag.* 14.

P. 357. XXIV. Dōmc. ii. Post Oct̄. Paschae.

Ego ſum Paſtor bonus ? bonus paſtor animam ſuam ponit per ovibus ſuis. Et Rel.

Incip. Þis Godspell þe nu geræd wæs. cwyð þæt se Hælend cwæde be him sylfum. *Vide ſupra, pag.*

P. 387. Dominica. iiii. P. Oct̄. Paschae.

Vado ad eum qui me miſit.

Incip. Manega godspel syndon gesette to Mæssan of ðære langsuman spræce þe ure leofa Hælend spræc on þære nihte þe he belæwed wæs swa swa Iohannes awrat þe hit write eall.

Expl. Forþan þe his gifu is on Godes halgum willende. ⁊ Godes lufu is agoten on urum heortū ðurh þone ylcan Gast. þe is Godes lufu. of þam fæder. ⁊ of ðam suna him symle gemæne on anre mægen þrymnysse. a to worulde. Amen.

+ S f

P. 398.

Pag. 398. XXVI. DOMC̄. V. P OCTAB. PASCHAE.

Incip. Sume menn nyton gewiss for heora nytennysse hwi Godspell is gereden. *V. ſupra, pag.* 16.

P. 414. XXVII. SERMO IN LETANIA MAIORE. FR̄. II.

Incip. Læwede men behofiað. þæt him lareowas secgon þa godspellican lare. þas twa bebodu belucaþ ealle bec. Uton ealle gemænelice ⁊ geornlice gecyrran to urum Drihtene Hælendum Xp̄e. to þam þe us gesceop ⁊ geworhte. ⁊ hlystan we georne hwæt þis halige gewrit us lærð. þæt is þæt we ælces yfeles geswican. ⁊ ælc ðing to Gode don. þæt þæt we magon for Godes lufan. ⁊ for ure sawle hælo. forðon us is swiðe uncuð. hu lange we on þysum lænan life wunian moton.
Expl. Is us nu eallum gemænelice micel neode ⁊ ðearf þæt we geornlice biddan urne leofan Drihten mid fæstenum, and mid ælmes-dædum. ⁊ mid singalum gebedum. ⁊ mid ealra godra weorca bigengum. þæt he us þises andweardan lifes gesundfulnessa geunne. and þæs ecan lifes eadigan myrhða getiþie. þær God ælmihtig sylf mid eallum his halgum wuldorfullice leofað. ⁊ rixað. a butan ende. AMEN.

P. 438. XXVIII. FR̄. III. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Se eadiga Apostol Iacobus us manode on þam Pistole þe us man her beforan rædde. hu we ure sawla hæla begytan magon. gif we geornlice þam bebodum gehyrsumiað.
Expl. We sculon forðig wacian on ure heortan. ⁊ on geleafan. we sculon wacian on lufe. and on soðre lufe. we sculon wacian on godum weorcum. ⁊ don buton idelum gylpe gyf we hwæt lytles to gode gedoð þæt we moton faran into heofenan rice mid þa mildheortan Gode. Se þe on ecnysse rixað on ealra worulda worulde abutan ende. AMEN.

P. 459. XXIX. FERIA QUARTA.

Incip. Thas dagas synd gehatene Laetaniae. þæt synd Gebed-dagas. on þysum dagum we sceolon biddan ure eorðlicra wæstma genihtsumnysse. and us sylfum gesundfulnysse. We rædað on bocum þæt þeos gehealdsumnys wurde aræred on þone timan þe gelamp on sumre byrig þe uienna is gecweden. mycel eorð styrung. ⁊ feollon cyrcan ⁊ hus. ⁊ comon wilde beran. ⁊ wulfas. ⁊ abitan þæs folces micelne dæl. and þæs cyninges botl wearð mid heofenlicum fyre forbærned. Tha bead þære scire bisceop mamertus. ðreora daga fæsten. ⁊ seo gedrecednys þa geswac. ⁊ se gewuna þæs fæstenes þurh wunaþ gehwær on geleafſulre gelaþunge. *Vide ſupra, pag.* 1.

EVANGL̄. IN VIGILIA ASCENS̄. DNI̅.

Iohannes se godspellere awrat on þysum dægðerlicum godspelle.

Hæc Homilia videtur eſſe eadem cum ea quæ ſic Incip. Thas dagas. God spræc. *&* Se Hælend cwæð to his Leorning-cnihtum.

P. 477. XXX. IN ASCENSIONE DOMINI.

Primum quidem ſermonem feci. Et rel.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on þisse Pistol-rædinge ðus cweðende. *Vid. ſup. pag.* 3.

Pag. 500. XXXI. DOMINICA POST ASCENSIONE DNI̅.

Cum autem venerit paraclitus. Et Rel.

(*Ex hoc quædam proferuntur ab Whel. p.* 151.)

Incip. Se Hælend wæs on life mid his halgum Apostolum ⁊ mid mannum wunigende. *V. ſup. p.* 5.

P. 514. XXXII. IN DIE SCO̅ PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halgan Easterlican dæge synd getealde fiftig daga to þysum dæge. *V. ſup. p.* 3.

P. 537. XXXIII. DOMINICA PENTECOSTEN.

Siquiſ diligit me. Et Reliqua.

Incip. Iohannes se Godspellere ðe ðis Godspell awrat. sæde þæt se Hælend wæs on þisum life on sumne sæl spræce to his Apostolum ðus. Se þe me soðlice lufað he hylt mine spræce. ⁊ min fæder hine lufað. ⁊ wyt becumað to him. ⁊ mid him wuniað wicodlice begen.
Expl. On þam we magon to cnawan þæt Crist lufode his fæder on þam þe he wæs gehyrsum his fæder oþ deað. ⁊ he his bebode he us swa alysde sylf wuldes swa ðeah. þam sy a wuldor mid ðam halgan gaste. on ecnysse. AMEN.

P. 550. XXXIV. DOMINICA I. POST PENTECOSTEN.

Erat homo ex phariſæis. Et reliqua.

Incip. Sum Phariseisc mann wæs gehaten Nichodemus an þæra ealdra Iudeisces folces. *V. ſ. p.* 15.

Ex hoc quædam edita, per Whel. p. 63.

P. 565. XXXV. This godspell gebyrað on ðære Gang-wucan. FERIA II. ET III.

God spræc to anum witegan se wæs Ionas gehaten. far to þære byrig Niniuen. ⁊ boda þær þa word þe ic þe secge. Tha wearð se witega afyrht. and wolde forfleon Godes gesihþe. ac he ne mihte. &c.

EWANGL̄.

Quis vrm̄ habebit amicum & ibit ad illum media nocte. Et reliqua.

Incip. Se Hælend cwæð to his Leorning-cnihtum. *Vide ſupra, pag.* 1.

P. 583. XXXVI. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððan he to þysum life com. ⁊ mann wearð geweaxan. *Vide ſupra, pag.* 2.

Hujuſce Homiliæ pars poſterior quæ valde mutila erat eleganter reſtituta eſt, juſſu, ut videtur, Reverendiſſimi Poſſeſſoris Matthæi Parkeri *Archiepiſcopi Cantuarienſis.*

Cod. Membr. in Quarto longe poſt Conquiſitionem Angliæ litteris Normanno-Saxonicis ſcriptus, in quo continentur cujusque ſequuntur ſcripta.

I. Pag. 1. *Capita XXIIII priora libri Geneſeos, quibus præmittitur Epiſtola nuncupatoria* Ælfrici *tranſlatoris ad Æthelwerdum, quæ ſic*

Incip. Ælfric Munuc gret Æþelwærd Ealdorman eadmodlice. ðu bæde me leof þæt ic sceolde þe awendan of Lædene on Englisc þa boc Genesis.
Expl. Ic cweþe nu þæt ic ne dearr ne ic nelle nane boc æfter þyssere of Lædene on Englisc awendan. ⁊ ic bidde þe leof ealdorman þæt þu me þæs na leng ne bidde. ðy læs þe ic beo þe ungehyrsum oððe leas gif ic do. God þe sy milde a on ecnysse. ic bidde nu on Godes naman gif hwa þas Boc awritan

awritan wylle. þæt he hi gewihte wel be ðære byrne, forþan þe ic nah gesealde þeah þe hi hwa to foge gebringe. ðurh leafe writeras. and hit bið þon his. ⁊ a min. micel yfel deð se unwritere gif he nele his woh gerihtan. (*Vide ſupra, pag. 67 & 68.*)

II. P. 44. (Homilia) IN DOMINICA PASSIONIS *Manu Neoterica.*)

Incip. Theos tid sinan þisū weardum dæge oð þa halgan Easter-tide is geceden Cristes þrowung tid. *Vide ſupra, pag.*

Quæ deim ſequuntur alium videntur Codicem conſtituiſſe et ſicum ſuperioribus forte compactus codex integer non amplius videtur. Porro, ad pag. 53. fere ante 400 annos ſcripta habetur hæc Adnotatio. Hoc volumen continet multam copiam Sermonum in Anglico, non appreciatum propter ijdioma incognitum.) *Sermones, autem iſti ſunt qui ordine ſequuntur.*

III. VIII. KL̄ IANVARII. NATIVITATIS DN̄I. NR̄I. IH̄V XP̄I.

Incip. We willað to trymminge eowres geleafan eow gereccan þæs Hælendes acennednysse. *Vide ſupra, pag. 19.*

P. 64. IV. DE S. ÆTHELDRYTHE VIRḠ.

Incip. We wyllað nu awriten þeah ðe hit wundorlic sy. be ðære halgan Æþeldryðe þam Engliscan mædene. þe wæs mid twam werum. and swa ðeah wunode mæden. swa ða wundra swuteliað þe heo wyrcþ gelome. Anna hatte hyre fæder East-engla Cyning swiðe Cristen man.

Expl. Manega byrna synd on bocum be swilcum. hu oft weras ⁊ wif wundorlice drohtnodon. and on clænnysse wunodon to wuldre þā Hælende. ðe ða clænnysse astealde Crist ure Drihten. þam is a wurðmynt. ⁊ wuldor on ecnysse. Am̄.

Quæ ſequuntur, aliena manu exarantur.

P. 69. V. XII. KL̄. APL̄. SCĪ. BENEDICTI ABBIS̄.

Incip. Benedictus se halga Abbud on ðisum andweardan dæge. *Vide ſupra, pag. 11.*

Deſideratur hujus Homiliæ folium poſtremum.

P. 101. VI. VIII. KL̄. MARCII. CATHEDRA SCI PETRI APOSTOLI.

Incip. We secgað on Gerim-cræfte Cathedra Scī Petri. seofan nihton ær ðam monðe þe we Martius hatað. *Vide ſupra, pag. 18.*

P. 110. VII. CONVERSIO SCĪ PAVLI.

Incip. Godes gelaðung wurðað ðysne dæg ðam mæran Paule to wurðmynte. *Vide ſupra, pag. 4.*

Pag. 116. Pauca de Pœnitentia.

P. 116. VIII. *Incip.* Men ða leofestan eower geleafa bið ðe truma gif ge gehyrað be godes halgum hu hi þæt heofenlice rice geearnodon. ⁊ ge magon þe eaðelicor to heom clypian gif heora lifes drohtnunga eow þurh lareowa bodunge cuðe beoð. We wyllað eow gereccan þara Apostola drohtnunge. ⁊ geendunge. PETRVS ⁊ PAVLVS mid sceortre race. forðan þe heora þrowung is gehwær on Engliscum gereorde swilce geendebyrd. ðus cweðende.

DE PASSIONE APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Æfter drihtnes upstige. wæs Petrus bodigende geleafan þam leodscipum.

Expl. Cuð is geond ealle ðeodscipas þæt fela wundra gelumpon æt þæra aplā byrgennum þurh þæs Hælendes tiðe. þam sy wuldor. ⁊ lof a on ecnysse. *Vide ſupra, pag. 4.*

P. 126. IX. II. KL̄. DECEMBRIS PASSIO SCĪ ANDREÆ APLĪ.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes ðrowunge ferde to þam lande þe is gehaten Achaia *Vide ſupra, pag. 9.*

P. 137. X. VI. KL̄. IANVARII. ASSVMPTIO S. IOH̄IS APLĪ.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling wearð on ðysum dæge. *Vide ſupra, pag. 9.*

P. 153. XI. KL̄. MAI. APOSTOLORVM PHILIPPI ET IACOBI.

Incip. Philippus se Godes Apostol þe we on þysum dæge wurðiað.

P. 156. XII. DE SCŌ IACOBO APOSTOLO.

Incip. We wurðiaþ eac on þissere ⁊ werdan freolstide. oðerne apostol. *Vide ſupra, pag. 14.*

P. 159. XIII. VIII. KL̄. SEPTĒBIS. PASSIO SCĪ BARTHOLOMEI APOSTOLI.

(God men gehyrað her þa mihtan þe ure drihē worhte s. Bartholomei þā Aplē. alia manu.)

Incip. Wyrd-writeras secgað þæt þry Leodscipas synd gehate India *Vide ſupra, pag. 17.*

Pag. 160. XIV. VIII. KL̄ AVGVSTI PASSIO S. IACOBI APL̄I.

Incip. On ðysum dæge we wurþiað on urum lofsangum ⁊ onsfreolse. *Vide ſupra, pag. 5.*

P. 185. XV. XI. KL̄ OCTOBRIS. PASSIO SCĪ MATHEI APLĪ ET ÆWANGELISTE.

Incip. Se Apostol Matheus ⁊ Godspellere becom þurh Godes sande. æft̄ Drihtnes upstige. *Vide ſupra, pag. 17.*

P. 191. XVI. V. KL̄. NOVEMB̄. PASSIO APLORVM SIMONIS ET IVDE.

Incip. Men þa leofostan we wyllað eow secgan þæra Aplā þrowunge. *Vide ſupra, pag.*

P. 202. XVII. XII. KL̄. IANVARII PASSIO SCĪ THOME APOSTOLI.

Incip. Æfter þæs Hælendes þrowunge ⁊ ærist of deaþe. ⁊ upstige to heofonū. þa þa his aplas to ferdon geond þysne Middan-eard. ða becom Thomas to Cesarean-byrig. ⁊ se Hælend sylf of heofonum com. him to þus cweþende.

Expl. ⁊ se Godes Apostol wearð syþþan geferod to Syrian-lande mid micelre arwurðnysse þam ælmihtigan to lofe. Se ðe on ecnesse rixað ric-lice mihtig. AMEN.

P. 215. XVIII. VII. KL̄. MAI. PASSIO SCĪ MARCI EWANGELISTE.

Incip. Mercus se Godspellere be Godes dihte. ferde to Egipta-land. *Vide ſupra, pag.*

P. 223. XIX. INCIPIT SERMO DE MEMORIA SCŌRVM.

Incip. Ego sum alpha &c. o. initium & finis dicit dn̄s.

Expl. gif we swincað nu her. þæt to us gefultumige se þe leofað ⁊ rixað abutan ende. AMEN. *Vide ſupra, pag.*

P. 236. XX. vii. Kl. Ian. Passio Sci Stephani Protomartyris.

Incip. We rædaþ on þære Boc þe is gehaten Actus Apostolorum. *Vide ſupra, pag.* 9.

P. 244. XXI. v. Kl. Ian. Natale Innocentium.

Expl. Nu to dæg Godes gelaþung geond ealne ymb-hwyrft. *Vide ſupra, pag.* 10.

Pag. 252. XXII. xi. Kl. Febr. Passio Sci Vincentii Mart.

Incip. On Ispanian-lande ðære Speoniscan leode. wæs se halga Martir þe hatte Uincentius to menn geboren. 7 mid his magum wægere afedd. 7 on myclum wærum Cristendome.
Expl. His lic wearþ þa geferod to geleaffulre cyrcan mid mycelre arwyrðnesse. 7 þar on innan bebyrged. 7 his halgan ban wurdon siðe tocælæde. 7 mid mycelre lufe hi man wyrðaþ gehwær swa swa us secgað bec for his soðan geleafan. þam Hælende to lofe. þe leofaþ á on ecnesse. am̄.

P. 260. XXIII. iv. Id. Aug. Passio Beati Laurentii Martiris.

Incip. On Decies dæge þæs wælhreowan Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

P. 274. XXIV. iv. Id. Martii. S. Gregorii Pape Urbis Romane Inclitus.

Incip. Gregorius se halga papa Engliscre ðeode Apostol. *Vide ſupra, pag.* 11. (*ex hoc quædam citantur, per Whel. p.* 77.)

Pag. 283. XXV. viii. Kl. Mai. Passio Sci. Georgii M.

Incip. Gedwol menn awriton gedwyld on heora bocum be ðam halgan were. þe is gehaten Georius. Nu wylle we eow secgan þæt soð is be þam. þæt heora gedwyld ne derie digellice anigum. Se halga Georius wæs on hæðenum dagum rice Ealdorman. under þam reðan Casere. þe wæs Datianus geciged. on þære scire Cappadocia.
Expl. Hwæt þa Datianus wearð færlice ofslagen mid heofonlice fyre. 7 his geferan samod þa þa he hamwerd wæs mid his heah degnum. ac he becom to helle ær ðan þe to huse. And se halga Georius siðode to Criste. mid þam he a wunað on wuldre. Amen.

P. 289. XXVI. x. Kl. Iulii. Passio S. Albani Martiris.

Incip. Sum hæþen Casere wæs gehaten Diocletianus. se wæs to Casere gecoren ðeah þe he cwealmbære wære æft Cristes acennednysse. II. hundred geara. 7 vi. hun ealstatigum ofer ealne Middan eard.
Expl. This wæs geworden ær ðæt gewinn come þurh Hengest. 7 Hors. ðe hyndon þa Bryttas. 7 þe Cristendom wearð geedstaþelod syððan of þæt Agustinus hine eft astealde be Gregories lare. þæs geleaffullan Papan. Sy wuldor 7 lof þam wel willendan scyppende. se ðe ure wæteras feondum ætbræd. 7 to wuldre gebrohte. ðurh his Bydelas. Amen.

Habetur impreſſa cum verſione Latina, apud Whelocum. pag. 36.

P. 294. XXVII. *Deſid. Rubrica hujus Homil. quæ in al. Cod. inſcribitur* De Iniustis.

Incip. Is nu eac to witenne. þæt man witnað for oft þa arleasan sceaðan. *Vide ſupra, pag.* 38.

P. 297. XXVIII. xii. Kl. Decemb. Passio S. Edmundi, Reg. 7 M.

Incip. Eadmund ðe eadige East-engla Kyning wæs snoter 7 wurðfull. 7 wurðode symle mid æþelum ðeawum þone ælmihtigan god.
Expl. Ne byð nane wundra geworhte æt heora byrgenum. forþan þe hi ne gelyfað on ðone lyfigendan crist. ac crist geswutelað mannum hwær se soða geleafa is. þon he swylce wundra wyrcð þurh his halgan wide geond þas eorþan. þæs him sy wuldor á mid his heofonlice fæder 7 þam halgan gaste. am̄.

P. 306. XXIX. Bi Tham Eadige Iobe.

Vir erat in terra Hus? nomine Iob. Et erat vir ille ſimplex & rectuſ ac timenſ Deum? & recedenſ à malo.

Incip. Mine gebroðra we rædað nu æt Godes ðenungum be ðam eadigan were Iob. *V. ſup. p.* 16.

Pag. 317. XXX. Non. Ag. Passio Sci Oswaldi Regis 7 Martiris.

Incip. Æfter ðam þe Agustenus to engla-lande becom wæs se Kyning Oswald gehaten. on Norðhumbra-lande gelyfed swiþe on God.
Expl. Thæs halgan Oswaldes ban wurdon eft gebroht æft manegum gearum to Myrcena-lande into Gleawceastre. and God þær geswutelode oft fela wundra þurh þone halgan wer. Sy þæs wuldor þan ælmihtigan God a to worolde (worlð.)

P. 327. XXXI. vii. Id. Octob. Passio S. Dionisii Sociorumque Eius.

Incip. Paulus ðeoda lareow. ða ða he geond land ferde. bodigende geleafan. swa swa him bebead þe Hælend. þa becom he on sumum dæge to sumre mæran byrig Athenas gehaten. healic 7 mære. þæra Greciscra heafod-burh on Hæþenscipe wunigende.
Expl. þær underfoð ða blindan þurh heora bena gesihðe. 7 þa deafan heorcnunge. 7 ða healtan færeld. 7 ða wodan þær beoð gewittige ðurh hi. 7 ungerime wundra þær wurðaþ for oft. to lofe þam ælmihtigum þe leofað á on ecnysse. Amen.

P. 333. XXXII. viii. Kl. Decemb. Passio S. Clementis M.

Incip. Men þa leofostan eower geleafa byþ þe trumra gif ge gehyrað. *Vide ſupra, pag.* 8.
Expl. Thæt geleaffulle folc þa micclum blissigende wurðode 7 bletsode þone ælmihtigan Hælend. se ðe his halgan mid tacnum 7 wundrum gewurðað. 7 swa heora geearnunga geswutelað. Sy him wuldor 7 wurðmynt a to worolde. Am̄.

P. 346. XXXIII. De Falsis Diis.

O fratreſ dilectiſſimi, &c.

Incip. Eala ge gebroðra þa leofostan. þæt godcund gewrit us tæhte. *Vide ſupra, pag.* 43.

Deſideratur pars poſterior hujuſce Homiliæ, una cum dimid. illius quæ ſequitur

P. 365. XXXIV. De Macabeis,

Quæ ab his verbis Incip. Æfter ðam þe Alexander. & sic

Expl. Sy wuldor 7 lof þam wel willendan gode á on ecnysse. we cweðað. Amen. *Vide ſupra, pag.*

P. 382. XXXV. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod.*

De Tribus Ordinibus Seculi.

Incip. Is swa þeah to witenne þæt on þyssere worolde synd þreo endebyrdnyssa. *V. ſup. pag.* 37.

P. 384.

P. 384. XXXVI. III. KL. AVGVSTI PASSIO SCORVM ABDON ⁊ SENNE.

Incip. On Decies dagū ðæs deoflican Kaseres. ƿæron tƿegen Cyningas on Crist gelyfede. Abdon ⁊ Sennes mid soðum Geleafan.
Expl. Þus ƿæs þus geƿorden. ⁊ þær ƿundode á siþþan þe soþa geleafa on þære land leode þam Hælende to lofe þe lyfað á on ecnysse.

Nonnullis in Codd. hæc Homilia in binas partes dividitur. Inſuper notandum in hac homilia etiam continetur hiſtoriam de Abgaro Rege.

F. 390. XXXVII. EPLA PAULI.

Incip. Paulus ðe Apostol. ealra þeoda lareoƿ. manode þa Cristenan þe he sylf ær to geleafan gebigde on anū Pistole þis ærend-geƿrit þus cweðende. Frs ſpu ambulate & deſideria carniſ non proficietiſ. & cetera. Mine gebroðra farað on gaste. *Vide ſupra, pag.* 36. *Notandum autem, quod hoc exemplar his verbis abrupte.*
Expl. Nis nan ǽ ƿiðer ƿære þus geƿorhtum mannum. ac ða þe Cristes synd cƿylmiað heora flæsc. sƿa þæt hi nellað on bugan þā bys morfullū leahtrū ne ðā yfelū gestilnungum ac ƿinnað him togeanes oð þæt hi sige fæste siðiað to Criste and to þā ecan ƿuldre forþā sceoƿian geƿinne. ⁊ hi blissiað on ecnysse. bliþe mid Criste.

P. 393. XXXVIII. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Agustinus ðe snotera Bisceop sæde eac on sumre bec. *Vide ſupra, pag.* Notandum quoque in nonnullis Codd. hanc Hom. eſſe ſuperioris quaſi partem alterum.

P. 400. XXXIX. EXALTATIO SCE CRVCIS.

Incip. We ƿurðiað mid Lof-sangum for ures geleafan trymminge tƿegen dagas on geare. Drihtne to ƿurðmynte. for ðære halgan Rode syððan heo afunden ƿæs.
Expl. Þa geseah he sona gesundfullum eagū. þurh þon ylcan on liht þe hine ær ablende. ⁊ ðe dema þa deorƿurðlice bebyrigde Longinus lichaman. ⁊ syððan gelyfde on Crist ærre ƿundrigende God. oð þæt he gefat of life. Sy ƿuldor and lof ðam ƿellendan Gode þe ðe ærre rixað on ecnysse. AMEN.

P. 409. XL. Auguſtini ſermo (*manu recenti.*)

Incip. Mage ƿe gyt her gehyran m̄. eoƿre saƿle þearfe. gif ge me hlystan ƿyllað. ⁊ on eoƿre heortan þas halgan lare underniman. sƿa sƿa SCS AVGVSTINUS hit ærest on bocum aƿrat. and ðus cƿ. Ic eoƿ lære ealle ægþer ge broþra. ge sƿystra. ge ƿeras ge ƿif. geonge men ⁊ ealde.
Expl. ⁊ mid eallum his gecorenū halgū. þa þe ærre halige geƿurdon on þissum life sƿā middan-eardes fruman oððe gyt. halige geƿurðað. ðe Drihē se ðe leofað ⁊ rixað mid þā fæder. and mid þā sune. ⁊ mid þā halgan-gaste á to ƿoruldeƿoruld. þā sy ár. ⁊ ƿurðmunt. ⁊ miht. ⁊ ƿuldor. ⁊ anƿeald. ærre butan ælcū ende. AMEN.

Capita quædam Theologica ex Alcuini libro ad Guidonem Comitem.

P. 417. XLI. DE SCIENTIA.

1. *Incip.* Ærest ealra þinga gehƿilcum men is to secenne.

DE FIDE.

2. *Incip.* Ac þeos on cnaƿennyss þære godcundnysse. ⁊ þære soðfæstnysse.

P. 418. DE VERA KARITATE.

3. *Incip.* On Godes bebodum. þeo soþe lusu haraþ.

P. 419. DE SPE.

4. *Incip.* Se æðela þeoda lareoƿ. Paulus. he foresette.

5. P. 420. DE SCRIPTVRARVM LECTIONE.

Incip. Theo ræding haligra Geƿrite is on cnaƿenys þære ecan eadignysse.

6. P. 421. DE PACE.

Incip. Se Hælend þa ða he to heofonæ astah.

7. P. 422. DE MISERICORDIA.

Incip. Mildheortnes is sƿiþe heahlic god.

8. P. 424. DE INDVLGENTIA.

Incip. Drihē cƿ. on his Godspelle forgifað.

9. P. 425. DE PATIENTIA.

Incip. Hit seiþ on þā Godspelle. þurh eoƿer geþyld.

10. P. 427. DE HVMILITATE.

Incip. Sƿiðe eaðe ƿe magon oncnaƿon on Drihtnes ƿordum.

11. P. 429. DE COMPVNCTIONE CORDIS.

Incip. Theo onbyrdnes þæs mannes heortan cumþ of eadmodnysse.

12. P. 430. DE CONFESSIONE PECCATORVM.

Incip. Gelome us læred þæt halige Geƿrit þæt ƿe fleon to þā læcedome.

13. P. 432. DE PENITENTIA.

Incip. Se Hælend sylf on his Godspelle cƿ.

Deeſt Rubrica.

P. 434. XLII. *Incip.* Ne beode ƿe nanū mannum nane niƿe bebodu. ac do ge hu hī sylfum ge beorhlicost þince. gif he þyllicū bysenu ⁊ larum fuligan nele. be þā þe God cƿ. Qui voſ ſpernit, me ſpernit. & qui voſ audit me audit. þæt is. The ðe minne þeoƿan forsyhð. þoñ he him tealla læreð ⁊ riht. þe forhogað god sylfne.
Expl. Nu agan ƿe mycele þearfe þæt ƿe hine lufie. þoñ lufað he us. mid eallum his halgū on heofenum. Sy him lof ⁊ ƿuldor á on ecnysse. AM.

P. 441. XLIII. Deeſt Rubrica. *quæ in al. Cod.*

DE VISIONIBVS DRIHTHELMI.

Incip. Hær ƿas Drihthelm sū æðele þegen on Norðhumbra-lande on ærminge of þissum life gelead. ⁊ his lic leag ealle þa niht innedeƿestt. Ac he aras of deaðe on ærne morgen. ⁊ þa lic men ealle mid fyrhte fornumene flugon aƿeg buton þā ƿife anum. þe hine sƿiþest lufode belaf þær æfyrht.
Expl. þa hine mon geaxode hu he mihte þoñ myclan cyle sƿa forberan he andƿyrde ⁊ cƿ. Stiðran ⁊ ƿyrsan he geseah. sƿa he hit macode on his life. ⁊ manega oðre he gerihte leahte mid ƿorde ge mid bysnunge to rihtan geleafan. Ge rihtlæce us Drihten Hælend Crist þurh þinan myclan mildheortnesse sƿa sƿa þin ƿilla sy. Amen.
Vide ſupra, pag. 2. VI.

P. 444. XLIV. *Sequuntur tria folia, quibus Continentur ſententiæ plurimæ de vita bona inſtituenda, & bonis Operibus, ex Homiliis, ut videtur, collectæ.*

CODICES ANGLO-SAXONICI BIBLIOTHECÆ COLLEGII SANCTÆ ET INDIVIDVÆ TRINITATIS IN ACADEMIA CANTAB.

Claſſ. à dextra ſer. ſuprem. 26.

COD. membr. in Octavo grandiori, paulo ante Conquiſitionem Angliæ, eleganter ſcriptus; à Reverendiſſimo D. Matthæo Parkero *Arch. Cant. Bibliothecæ C. C. C. C. deſtinatus, tanquam Decimus liber* Homiliarum Saxonicarum. *Caſu autem quodam amiſſus, ſed tandem repertus à D.* Joanne Parkero, *Matthæi fil. (ut videtur) una cum aliis nonnullis Codd. ampliſſimo* SS. TRINITATIS *Collegio dono fuit datus. Verum Homiliæ quæ in eo continentur, ſunt iſtæ quæ ordine ſubſequuntur*

P. 3. I. DIE DOMINICA PASCAE.

Incip. Oft ge gehýrdon ýmbe þæs Hælendes ærist. *Vide ſupra, pag.* 13.

P. 18. II. ITEM ALIVS SERMO DE DIE PASCHE.

Incip. Hit is swiðe gedafenlic þæt ge on ðisum Drihtenlicum æriste sume larlice word. *Vide ſupra, pag.*

P. 26. III. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod.*

ALIA DE SCĀ PASCHE.

Incip. Gelome æteowde ure drihten hine sýlfne his leorningcnihtum. *Vide ſupra, pag.*

P. 35. IV. DOMINICA PRIMA POST PASCHAE.

Cum eſſet ſero die illa. una ſabatorum. & reliq.

Incip. Æfter ðæs Hælendes æriste wæron his Discipuli belocene on anum huse. *V. ſup. p.* 14.

P. 51. V. DOMĈ. II. POST PASCHA.

Dixit Ihs̄ diſcipuliſ ſuiſ; Ego ſum paſtor bonuſ, &c.

Incip. Þis Godspell þe nu geræd wæs. cýð þæt se Hælend cwæde be hým sýlfum. *Vide ſupra, in Bibl. C. C. C. C.* S. 7.

P. 79. VI. DOMINICA. III. POST PASCA.

Deſideratur Rubrica.

Incip. Ure leofa Hælend. þa þa he her on life wæs. mid mannum wunigende. ⁊ wundra wýrcende. þa þa hit genealæhte þæt he his life geswutelode eallum mancýnne. mid micelre eadmodnesse þæt he sýllan wolde hine sýlfne for us. þa on ðam swiðe æfene þæs þe he on mergen ðrowode. þa manode he his folgeras þe him folgodon on life.

Expl. Manega unblissa. ⁊ micele sorga becomon þam Iudeiscum. swa swa us cýðað bec. æfter Cristes slege. be ðam we rædon hwilon. on englisum gewritum (*Seu Nathanis legatione*) hu hý wurdon adýdd. ⁊ hý maran sorge sceoldon habban est. þoñ hý on Domes-dæg. forðdemde beoð to helle. mid ðam hetolan deofle. ðe hý forlærede to þam. Sý nu wuldor. ⁊ lof. þā wel willendan Hælende. á on ecnýsse. ðæt he us alýsde am̄.

P. 90. VII. DOMINICA. IV. POST PASCA.

Vado ad eum qui me miſit.

Incip. Manega Godspell sýndon gesette to Mæssan. of þære langsuman spræce. *Vide ſupra, pag.*

P. 103. VIII. DOMINICA. V. POST PASCA.

Incip. Sume men nýton gewiss. for heora nýtenýsse. hwi Godspell is gecweden. *Vide ſupra, p.* 16.

P. 118. IX. IN LETANIA MAIORÆ.

Incip. Thas dagas sýnd gehate Letanige. þæt is Gebed-dagas. *Vide ſupra, pag.* 1.

P. 136. X. FERIA. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist sýððan he to þisum life com. *Vide ſupra, pag.* 2.

P. 166. XI. FR̄. IV. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen men sceal æfter rihte cunnan. ægþer ge his pater-nostre. *Vide ſupra, p.* 2.

P. 179. XII. IN ASCENSIONE DN̄I.

Primum quidem ſermonem feci, & reliq.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on þisre Pistol-rædinge. *Vide ſupra, p.* 3.

P. 198. XIII. DOMĈ POST ASCENSCIONEM DN̄I.

Cum autem venerit paraclitus quem ego mittam vobis à patre, & rel.

Incip. Se Hælend her on life mid his halgum Aplm̄. ⁊ mid mannum wunigende. *V. ſup. p.* 58.

P. 211. XIV. IN DIE SCŌ PENTECOSTEN.

Incip. Fram ðam halgan Easter-dæge sýnd geteald-de fiftig daga. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 232. XV. DOMINICA PENTECOSTEN

Si quiſ diligit me, & reliqua.

Incip. Iohannes se Godspellere. ðe ðis Godspell awrat. sæde. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 245. XVI. DE SEPTIFORMI SPIRITV.

Incip. Spū Scī pro ſeptenaria operatione. Iſaia propheta teſtante, &c.

Isaias se witega awrat on his witegunge. be þam halgan-gaste. ⁊ be his seofon sealdum gifum. ða seofon sealdan gifa sýnd þus gehatene. Sapientia on leden. þæt is wisdom on Englisc. *V. ſ. p.* 23.

P. 249. XVII. SERMO AD POPVLVM IN OCTAVIS PENTECOSTEN DICÉNDVS.

Incip. We wýllað eow secgan sume swutelunge nu be ðam halgum tidum. *Vide ſupra, pag.* 30.

P. 281. XVIII. DOMĈ PRIMA PENTECOSTEN.

Erat homo ex Phariſeiſ, & reliq.

Incip. Sum Pharisæisc man wæs gehaten Nichodemus. *Vide ſupra, pag.* 15.

P. 295. XIX DOMĈ. II. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat diveſ. & rel.

Incip. Se wealdenda Drihten sæde þis Bispell his gingrum. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 310.

P. 310. XX. Domc. III. Post Pentecosten.

Homo quidam fecit cenam magnam, & rel.

Incip. Se Hælend sæde þis Bigspell his Leorning-cnihtum ⁊ cw. *Vide ſupra, pag.* 3.

P. 319. XXI. Domc. IV. Post Pentecosten.

Erant adpropinquanteſ ad Ihm. & rel.

Incip. Thæt halige Godspel us sægð. þæt Gerefan ⁊ synfulle menn. *Vide ſupra, p.* 4.

P. 337. XXII. Domc. v. Post Pentecosten.

Eſtote ergo miſericordes. & reliq.

Incip Lucas Godspellere. þe wæs Læce on life. ⁊ he manega gehælde. fram mislicum coðum. mid his Læce-cræfte. ac he gelacnode swiðor manegra manna sawla mid his lare on worulde. he awrat be ðam Hælende þæt he wer on life on sumere tide ðus sæde on his Godspelle to his halgum Apostolum. ⁊ swa þurh hy to us. Eſtote ergo miſericordeſ, & reliq. Beoþ mildheorte eornostlice. eall swa eower fæder is.

Expl On ða wisan he forgeaf þone gylt þam wife. þæt heo syððan sceolde wið swylc þing hy gehealdan forðan þe ælc man bið. þe geandet his synna. ⁊ þæt ylce eft deð his Drihtne on teonan. þam hunde gelic þe geet his spiweðan. and þam swine gelic. þe hit besylað eft. æft his ðreale ⁊ bið his ende wyrse. þon his angin wære. Gewissige us se hælend to his willan æfre þam is wuldor ⁊ lof. a to worulde. Amen.

Pag. 350. XXIII. Domc. vi. Post Pentecosten.

Cum turbe inruerent ad Ihm.

Incip. On ðære tide in. hit getimode swa. þa ða se Hælend wæs wer on life. mid mannum. þæt he stod mid ðam folce swa. wið ænne strand. þæt wæs an brad mere Genesareð gehaten.

Expl Crist gecees fisceras. him sylfū to folgerum ungelærede men ⁊ hy forleton ealle ðing his lare folgiende ⁊ him wæron on life. ⁊ hy syððan wurdon swa swiðe gelærede þæt eall se Cristendom on Cristes geleafunge wearð þurh hy ahred mid þæs Hælendes fultume. þam is wuldor and wurðmynt. a to worulde. Am.

P. 363. XXIV. Domc. vii. Post Pentecosten.

Amen. dico vobis niſi abundaverit, & reliqua.

Incip Matheus se Godspellere. þe wæs mid Criste on life ⁊ his lare gehyrde. on his hirede wuniende. he awrat be Criste þæt he gecwæð hwilon þus. to his halgum Apostolum ⁊ þurh hy eac to us. Soð ic eow secge. þæt gesylfe ne becumað into heofonan rice.

Expl. He het hine mildheortnys. forðan ðe he milde is. ⁊ he on manega wisan þā mannum gehylpð. þe mid anrædnysse to him æfre hopiað. þam is wuldor ⁊ wurðmynt. a to worulde. Amen.

P. 326. XXV. Domc. viii. Post Pentecosten.

Cum multa turba eſſet cum Ihu nec aberent quod manducarent. & rel.

Incip. Marcus se Godspellere cwæð on ðisum dægðerlicum Godspelle. *Vide ſupra, pag.* 5.

Pag. 387. XXVI. Domc. viiii. Post Pentecosten.

Adtendite à falſiſ Prophetis. qui veniunt in veſtimentis ovium, & rel.

Incip. Drihten cwæð to his Leorning-cnihtum. behealdað eow wiþ lease witegan. *Vide ſupra, pag* 5.

P. 398. XXVII. Domc. x. Post Pentecosten.

Homo quidam erat diveſ qui habebat villicum, & rel.

Incip. Se Hælend sæde þus to his halgum Aplm. wer on þisum life libbende mid mannū forðon ðe he oft gespræc wið hy on Bigspellum. Sum welig man wæs iu. se hæfde Tungerefan. þa wearð se Gerefa for wið his hlaforde. þæt he his god sceolde swiþe him fram aspendan. and se hlaford sona gelangode hine ⁊ befran hine ða.

Expl. Se ðe on worulde þingum wurð ungetrywe. ne wurð he on ðam gastlicum gode getrywe. þæt be þa heofonlican wuld. holdlice dæle. Getrywsige us se Hælend. þurh þone halgan-gast. þæt we his willan gewyrcan moton. þam sy à wuldor on ecnysse. am.

Pag. 415. XXVIII. Domc xi. Post Pentecosten.

Cum adpropinquaſſet Ihs Hieruſalem.

Incip. On sumere tide wæs se Hælend farende to Hierusalem. *Vide ſupra, pag.* 5.

Hic Codex, ſicut alii plurimi, gloſſatur in quibuſdam locis, verbis Normanno Saxonicis.

Claſſ. à dextra Ser. med. 8. *Cod. membr. recenti manu ſcriptus, à Rever. viro* Thoma Nevile *Decano Cantuarienſi & hujuſce florentiſſimi Collegii Magiſtro, dono datus. Videtur quondam fuiſſe peculium Reverendiſſimi D.* Matthæi Parkeri, *ſiquidem nomen Joannis filii ejus in eo invenitur ſcriptum. Continet autem*

Ælfrici Excerpta ex Priſciano Majore ſive Minore; *ſine Gloſſario.*

Claſſ. à dextra Ser. med. 5. *Cod. membr. in Quarto, in quo continentur*

I. Ælfrici Excerpta ex Priſciano, *ſive Grammatica. Præfationes autem deſideratæ recenti manu reſtituuntur, forte, curante Rev. D.* Matthæo Parkero *Cantuarienſi Archiepiſcopo.*

II. fol. 44. *Præcepta quædam Moralia, in uſum Juniorum.*

Incip. Ne beo þu to slæpor. ne to idel georne. forðam þe Slæp ⁊ þæt Idel fet unðeawas ⁊ unhælo þæs lichoman Thæt se cweðað þæt seo betst æfter Gode. þæt mon sie gesceadwis ⁊ gemetgian cunne ægðer ge his Spræce ge his Swigan. ⁊ wite hwænne he gesprecan hæbbe. ⁊ hwonne him geandwyrd sie. ðonne ðu oðerne mon tæle. þonne geþence ðu þæt nan mon ne bið leahterleas.

Expl. Se ðe anwaldes wilnað ofer his Hlaford for twam þingum he his wilnað oðer treswa. oððe he wile ðone Hlaford lecgan under hine. sceðan him mid. þæt he sitte sylf ðe ufor. oððe he wolde þone Hlaford hebban upp ofer hine sylfne. ⁊ secgan him-sylf æfter. ⁊ eac onhangian swufan ðeah simle ðone Hlaford beforan.

II. fol. 47. *Deſideratur Rubrica hujus Homiliæ.*

Incip. Ac Sc̄s Auguſtinus ſæde ſwiðe ſwutol Biſpel by ðy. Gif ma manna wilnod on anre ðeode anwalder. þonn an þæt hit wære þam gelicoſt. ðe ſe oft ſecgan hyrdon. þæt ſume wyrmas wæren geond eorþan. 7 eac ſume Fiſcas ut on Sæ. ðe habbað monuga Heafdu. 7 habbað beah an Bodig. þonn nellað ða Heafdu eall anes weger.
Expl. Ac ſe Hrefn ðe ſume menn hatað Crabba. ne werð naht gefædlice mid twam heafdum. þeah he monige fot habbe.

Hanc Paginam Saxonice ſcriptam, excipiunt ſcripta quædam Latina; nempe Richardi de Bury *Epiſcopi Dunelmenſis liber qui dicitur* Philobiblon. Alanus *de Inſulis de* Planctu Naturæ, *& Epiſtolæ Decretales* Alexandri III Papæ.

Cod. membr. in fol. in quo, præter Vitas & Paſſiones quorundam ſanctorum, Latine, extat Gregorii Magni *liber de* Cura Paſtorali, *Saxonice ab* Ælfredo *Rege verſus. Per Præfationem Regii Tranſlatoris ad* Wulfſigum *Epiſcopum Schireburnenſem inſcriptam, inductus fuit nonnemo hanc Adnotationem fronte Codicis ſcribere,* Hic ipſus eſt liber quem Aluredus Rex miſit ad Eccleſiam Syreburnenſem, quem & tranſtulit ex Paſtorali Gregorii Latine in Anglicum. *Verum, characteres quibus exaratur Codex, evidenter oſtendunt illum fuiſſe ſcriptum longe poſt Ælfredi tempora, nempe ſeculo undecimo. Hoc autem facile credo, hunc Cod. illum fuiſſe à Rev. D.* Joanne Juelio *Epiſcopo Sariſburenſi, è Bibliotheca Eccleſiæ ſuæ depromptum & ad Reverendiſſ. D.* Matthæum Parkerum *tranſmiſſum: eo quod, nullæ in hoc Cod. cernuntur Rubricæ ſive Tituli, quorum ope, vir ille alias doctiſſimus ſed litterarum Sax. imperitus, aut ſcriptum aut Autorem dignoſceret. Cod. autem ille inſignis Bibl. Publicæ Cantab. cui adſinguntur Clariſſimi Antiſtitis Epiſtolæ, Nomen Autoris præ ſe fert, ac omne genus Rubricis Titulisſque gaudet.*

Cod. membr. & valde antiquus & optimæ notæ in Quarto continens Iſidori Hiſpalenſis Epiſcopi Libros Originum ſive Etymologiarum. *In eo cernuntur voces quædam Saxonicæ.*

Cod. membr. in fol. grand. optime ſcriptus, Litteris Aureis, Argenteis, Miniatis, &c. Illuminatus; Iconibus Hiſtoricis paſſim Ornatus, quæ etſi rudiori manu delineantur, multa tamen exhibent (utpote ad vetuſtiores Icones depicta) quæ ſecula priſca redolent, ideoque digna ſunt, quæ à viris Rerum Antiquarum ſtudioſis, diligentiſſime inſpiciantur. In eo continetur Pſalterium D. Hieronymi Triplex Latinum *columnatim ſcriptum, cum commentariis, Præfationibus, & Precibus unicuique Pſalmo ſubjectis. Pſalterium Gallicum quod Latine tantum Gloſſatur. & Romanum quod Verſione interlineari Normanno-Saxonica gaudet. Hebræum denique quod verſione interlineari Normanno-Gallica inſignitur. Romanæ verſionis & Normanno-Saxonicæ, Specimen erit Pſalmus qui dicitur* IUBILATE.

PSALMUS DAVID.

Dremeð Gode ælc eorðæ weorþæþ Drihtne
IUBILATE Deo omniſ terra. ſeruite Domino

on blyſſæ Ongengæþ on geſihðe hiſ on hihte
in lætitia. Intrate in conſpectu eiuſ. in exul-

wiſtæð ge ðet Drihten he iſ God he
tatione. Scitote quod Dominuſ ipſe eſt Deuſ. ipſe

dyde uſ 7 ne ſe uſ. Uſ ſoþlice ſole hiſ 7
fecit noſ & non ipſi noſ. Noſ autem populuſ eiuſ et

ſceap leſſæ hiſ ongængeþ gætu hiſ ƿetneſſe
oueſ paſcue eiuſ. Intrate portaſ eiuſ in confeſſi-

caſoſtun hiſ on ymenum ƿetneſſe hen-
one. atria eiuſ in ymniſ confeſſionum. Lau-

gæð nome hiſ ſorðæn ſƿete iſ Drihten on
date nomen eiuſ quoniam ſuauiſ eſt Dominuſ in

ecneſſe mildheortneſ hiſ 7 oððe on ƿopolde
æternum. miſericordia eiuſ et uſque in ſeculum

ƿopold ſoþfeſtneſ hiſ.
ſeculi ueritaſ eiuſ.

Hebrææ quoque verſionis, una cum tranſlatione Normanno-Gallica, Lectoris gratia, ſpecimen exhibere haud gravatus ſum.

HEBR. CANTICUM IN GRATIARUM ACTIONE.

Chantez al Seignur tute terre. Seruez al Seignur
IUBILATE Domino omniſ terra. ſeruite Domino

en leece entrez deuant lu en loenge Saciez
in leticia. ingredimini coram eo in laude. Scitote

que li Sireſ il meeſme eſt Deuſ il fiſt nuſ
quoniam Dominuſ ipſe eſt Deuſ. ipſe fecit noſ

e de lui ſumeſ li puepleſ de lui e li fueſ de la paſtu-
et ipſius ſumuſ. populuſ eiuſ et grex paſcuæ

re de lui entrez leſ porteſ de lui en acciunſ de
eiuſ. Ingredimini portaſ eiuſ in gratiarum

graceſ. leſ atreſ de lui en loenge regehiſſez a lui.
actione. atria eiuſ in laude confitemini ei.

Beneiſſez le num de lui kar il eſt bon en ſiecle
Benedicite nomen eiuſ quia bonuſ in ſeculum.

la miſericorde de lui e deſque en generatiun e
miſericordia eiuſ. et uſque in generationem et

generatiun la feid de lui.
generationem fideſ eiuſ.

Pſalterium Triplex excipiunt (foliis tamen tranſpoſitis) Cantica ſacra. ſc. Canticum Iſaiæ. Canticum Ezechiæ Regiſ. Canticum Annæ. Canticum Moyſiſ. Canticum Abacuc. Canticum trium Puerorum. Te deum, Pater noſter, Symblum Apoſtolorum. Quicunque uult, Nunc dimittiſ, Gloria in Excelſiſ, Benedictuſ, Magnificat, & Pſalmuſ Dauid cum Pugnauit cum Goliath, *omnia Latine, Normanno-Saxonicè, & Normanno-Gallicè. Deinde ſequitur Commentarius in Orationem Dominicam & in ſymbolum Apoſtolorum, Latinè. Poſtremo, Chiromantica quædam, aliena manu.*

Hunc Cod. præclariſſimum ſcripſit & ornavit Eadwinus quidam Monachus, circa tempora Stephani Anglorum Regis, uti ex Characterum ductu liquet, & ex Adnotatione in Calendario, qui Pſalterio præmittitur, ad xi Kal. Maii, *ubi ſic ſcribitur,* Obiit pie memorie Anſelmus Ar̄ eps. *Nomen ſuum inſeruit in Oratione quæ ſcribi ſolebat ad calcem vetuſtiorum Exemplarium Pſalterii, ut in aliis vidi. Hæc autem eſt illa Oratio.*

Omnipotenſ & miſericorſ Deuſ. clementiam tuam ſuppliciter deprecor. ut me famulum tuum EADWINUM tibi fideliter ſeruire concedaſ. & perſeuerantiam bonam & felicem conſummationem michi largiri digneriſ. & hoc Pſalterium quia in conſpectu tuo cantaui ad ſalutem & ad remedium animæ meæ proficiat ſempiternum. Amen.

Finem verſus Codicis, habentur bina folia, quarum priori delineatur ſcenographia cujuſdam Monaſterii, poſteriori

ſteriori vero extat Effigies ipſius Monachi Eadwini *ſcribentis, dextra calamum metallinum (neque enim hic Codex plumâ ſcribi poſſet) ſiniſtra ſcalpellum ſive cultellum tenentis. Circum quam Effigiem etiam, ſcribitur hæc Epigraphe :*

SCRIPTOR.

SCRIPTORVM PRINCEPS EGO. NEC OBITVRA DEINCEPS
LAVS MEA NEC FAMA. QVI SIM MEA LITTERA CLAMA.

LITERA.

TE TVA SCRIPTVRA QVEM SIGNAT PICTA FIGVRA.
PREDICAT EADWINVM FAMA PER SECVLA VIVUM.
INGENIVM CVIVS LIBRI DECVS INDICAT HVIVS.

Quo autem Monaſterio floruit Eadwinus *noſter, haud facile eſt dictu, cum tamen opinor fuiſſe Monachum* Eccleſiæ Chriſti *Cantuariæ. Etenim* 1. *in ſupra-citato Calendario, præter Anſelmum Archiepiſcopum, memorantur & alii Archiepiſcopi, nempe* Auguſtinus *bis;* Theodorus; Dunſtanus *bis; &* Lanfrancus. *Inſuper, ad IIII Non.* Maii *Memoratur* Dedicatio Eccleſiæ Chriſti. 2. *In Indice Librorum qui extabant in Bibliotheca ejuſdem Eccleſiæ Chriſti, A. D.* 1315. (*quem quidem Indicem videre eſt, in Bibl. Cotton.* GALBA. E. 4.) *memorantur Libri nonnulli cujuſdam* Edwini, *ſc. Liber* Edwini Anglice, Biblia Eadwini, *&* Tripartitum Pſalterium Edwini, *forte, ille ipſe Liber. Mitto quod hunc etiam Codicem huic Collegio dedit Vir ornatiſſimus Thomas Nevile Decanus Cantuarienſis. Denique, hoc in Codice nihil deſideratum puto, quo minus omnibus numeris abſolutum putetur, niſi Aſteriſci & Obeli quibus in Pſalmorum verſione Latinâ uſus fuit D. Hieronymus; qui quidem Aſteriſci & Obeli adhuc cernuntur in Pſalteriis quibuſdam vetuſtioribus, putà, in Pſalterio Æthelſtani Regis quod exſtat in Bibliotheca Cottoniana, & in illo quod ſcribi fecit Athadeus, ſive Amadeus Comes, nunc celeberrimæ Bibl. C. C. C. C.*

Cod. membr. in Octavo minori circa tempora Henrici II. aut Ricardi I. Anglorum Regis Normanno-Saxonice ſcriptus. Inſcriptio vetus dicit, quod Rithmus Anglicus, cum Omeliis Anglicis, in hoc Volumine continentur. *Inſcriptionem excipiunt Hexaſticon.*

☾23. ♎83☉f.

LECTORI.

Abdita quæ tenebrans Monumenta recondidit Ætas,
Ætas nunc tandem clara retexit ea.
Quæ licet amſanctum non ſint referentia cultum,
Temporis id nævus, ſimplicitaſque fuit.
Si libes quæ ſint ſapida inſipidumque recuſes,
Ipſa vetuſtatis gratia dulcis erit.

WL. (*forte, Wilhelmus Lambardus.*)

Sequitur Laus ejuſdem viri cl. ad D. Matthæum Parkerum, *cujus Peculium hic fuit Codex, his verbis,* Manye will bragge of their knowledge and haveinge of Antiquities, but the Writer of the Verſes above is the onlye man that ever I cold be acquainted with for the readinge of this boke and other Antiquities. His Calender of the Byble may apere to your Grace: but I moſt humblye beſeeche you that the paynfull workes by him gathered after your Grace hath peruſed, might not be wraped upp in Oblivion. How he hath travelled in the Armenian Tongue may apere - - - - - - (*deſunt reliqua.*)

I. *Sed ut de iis verba faciam quæ rem Saxonicam ſpectant: primus hujuſce Cod. Tractatus eſt* Poema Normanno-Saxonicum *de Deo, de die Judicii, &c. idem cum illo quod extat in Cod. Bodleiano qui inſcribitur,* Digb. 4. *nam ſic*

Incip. Ich am nu elder þan ich ƿaſ a ƿintre ⁊ a lore.
Ich ƿealde more þan i dude mi ƿit oh to be more.
Expl. Criſt ȝieue uſ laden her ſƿilc liſ ⁊ habben her ſƿilch ende.
That ƿe moton þider cumen þane ƿe henne ƿende.
AMEN.

Quædam ex hoc Poemate citantur ab Abrahamo Wheloco, Eccleſ. Hiſt. Bed. pagg. 25. *&* 114.

Sequitur Collectio Homiliarum Normanno-Saxon. hoc ordine.

II. P. 1. DE ADVENTV.

Ecce uenit Rex. occurramuſ obuiam Saluatori noſtro.

Incip. To dai iſ cumen ðe holie tid þæt me cleþæþ Aduent. þanked be ure Louerd Ihū Criſt ðit haueð iſend. And hit laſteð þre wuke fulle ⁊ ſum del more.
Expl. Sƿo cume he to uſ for hiſ muchele mildhertneſſe. Qui uiuit. ⁊c.

III. P. 3. DOMĪC. II. IN ADVENTV.

Hora eſt iam noſ de ſompno ſurgere. ⁊c.

Incip. Ðe Lauerd Sainte Popel þe iſ heued-Lorðeau of alle holie chirechen bihield þiſ ƿrech ƿoreld. ⁊ ſiȝh þæt maſt mannen ledden here liſ on ſinnen. ⁊ þæt hem likede here lodliche ſinneſ.
Expl. Ðæt he ƿile to uſ cume. ⁊ ƿeren uſ mid ure deaðlice liue ⁊ ƿið eche ƿope. ⁊ ȝieuen uſ eche ƿele mid him ſeluen on heuene. Qui uiuit. ⁊c.

IV. P. 5. DNĪC. III.

Nox preceſſit. dieſ autem appropinquabit.

Incip. Hure heieſt Lorðeu after ure Louerd Ihū Criſt. þæt iſ oure Louerd Sainte Popel. muneȝeð uſ to rihtlechen ur liſlode. ⁊ ƿiſſeð uſ on ƿilche ƿiſe. ⁊ ſeið þæt ƿe hauen riht þar to.
Expl. He þingie uſ to þe holie fader of heuene. þæt he ȝeue uſ mihte ⁊ ſtrengðe to forletene þeſterneſſe. ⁊ to folȝie brihtneſſe. Qui uiuit. ⁊R.

V. P. 9. Deſideratur Rubrica.

Tria ſunt hominū ſaluti neceſſaria. ſcil. Fideſ. Baptiſmuſ. Vite munditia. &c.

Incip. Thre þing ben þæt elch man habben mot. ðe ƿile hiſ Criſtendom ledden. þæt on iſ Riht-bileue. þat oðer iſ Fulehtninge. þe ðridde þe faire Liflode. ⁊ he niſ naht fulliche Criſtene þæt iſ ani ƿane of þeſe þrie.
Expl. ⁊ ich ƿill tachen eu bi Godeſ fultume. þæt ȝe ſulle ƿiten ⁊ ſeggen ou þe ƿord after ƿord ⁊ ðar mid hƿat elch ƿord bitocneð.

Deſideratur Rubrica hujus Commentarii in Symbolum Apoſtolorum, *qui videtur quaſi pars altera ſuperioris Homiliæ.*

VI. P. 11. *Incip.* Credo in Deum. Ic bileue on God. Patrem omnipotentem. þene almihti fader.
Expl. þe ȝode on eche bliſſe ⁊ ƿele. mid ure Louerd Ihū Criſte on heuene. þe uuele on eche ƿope and ƿine mid þe deuel on Elle. ſoƿle and licam abuten ende.

Deſideratur Rubrica hujus Commentarii in Orationem Dominicam, *qui videtur quaſi pars tertia ſuperioris Homiliæ.*

VII. P. 16. *Incip.* Pater noſter, ⁊c. Thu ſingeſt þe Salm þe me clepeð Crede þu ſeiſt þæt on Gode bileueſt. and doſt cnoƿneſſe þæt he iſ Lauerd. ac þanne þu ſingeſt þe Salm þæt iſ cleped Pater noſter.

 Expl.

Expl. Ac leſ uſ Louerd of hiſ eggiuge. and of alle iuele. Amen. Sƿo hit ƿurðe.

VIII. P. 22. IN DIE NATALIS DNI.

Natuſ eſt nobiſ hodie ſaluator qui eſt Xpc̄ in ciuitate Dauið.

Incip. Gode tiðinge and marie to heren. uſ telleð þe Louerd Seint Lucaſ on þe holie Godſpelle. ⁊ ſeið þæt on holic embrake hem brohte from heuene. to þe londe of Ierlm̄.

Expl. ⁊ giſeð uſ hiſ holi Fleiſ to daiƿamliche bred. and hiſ holi Blod to drunche. and bit uſ þat ƿe ſhule ðiſ notien on þiſ longe ƿoge. ⁊ on hiſ ƿreche ƿorelde. and bihat uſ to mede eche hele on ðe Helendeſ ƿorelde. Qui quid promiſit dignetur reddere nobiſ. AMEN.

IX. P. 30. *Deſideratur Rubrica* (*forte*, IN EPIPHANIA DNI.)

Regeſ Tharſiſ ⁊ Inſule munera offerrent. Regeſ Arabum ⁊ Saba dona adducent.

Incip. Mid mede man mai ouer ƿater faren. and mid ƿeldede ofgiue. frend ƿuerche. ⁊ mid bicumeliche loke. man him mai cuðleche ƿidkinge.

Expl. And mid ſƿiche ƿel-dede cuððen uſ ƿið him. ⁊ giuen to mede ƿið þan þe he uſ lede of hiſ ƿater. þæt iſ þiſ ƿeorld ƿoge. ⁊ to eche bliſſe lede. q. v. ⁊ r. d. per. o ſ. ſ. Amen. (qui vivit & regnat Deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.)

X. P. 33. *Deſideratur Rubrica.* (*forte*, IN PVRIFICATIONE B. V. MARIAE.)

Optulerunt pro eo Dño par Turturarum aut duoſ pulloſ Columbarum. ⁊c̄.

Incip. To dai man mai iheren he þe ƿile ƿich ðeau ƿeſ on þe olde Lage mid ƿimmen on ðre þingeſ. þæt on iſ Childbed. ⁊ þæt oþer Church-gang. ⁊ ðe þridde þe Offring.

Expl. ⁊ habban on ure heorte forneſſe and reuðe of ure Sÿnnel ⁊ þer mide dihten ure loc þe ƿe on honde bereð. þæt ƿe mid ure loke ben Gode to queme. Quod ipe̅ preſtare dignetur. q. u. ⁊. R. p. o. ſ. s.

XI. P 37. *Deſideratur Rubrica.*

Quomodo cantabimuſ canticum Dn̄i in terra aliena.

Incip. Ðe holie Prophete Dauid ƿpecþ on þe Sealm-boc. ⁊ on a ſtede þeron munegeþ ſume of þe ƿordeſ ðe ƿeren ſpeken bitƿine tƿo folkeſ. þæt on ƿaſ of Ierlm̄. and þæt oðer of Babilonie.

Expl. Vre Louerd Ihū Criſt leue uſ ſƿo ure ſynnen to beten. ⁊ ſƿich elmeſſ to ƿurchen. þæt ƿe mo ben on hiſ riht hond on Domeſ-dai. Quod ipe̅ præſtare. d. q. v.

XII. P. 43. IN CAPITE IEIVNII.

Conuertimini ad me in toto corde ū ro. ⁊c̄.

Incip. Non eorðliche fader ne moder ne haueð ſƿa mildeheorte to hire liſe child. ſƿo ure heuenliche fadr haueð to uſ. þonked ƿurðe him.

Expl. Ete nu Leinte mete. ⁊ eneſ o dai ⁊ euene fille. ⁊ drinke o tige atte mete. and noht þer after bute hit for unhele be. oþer ſƿinke. ſpeke ſoðe ⁊ riht. and bidde gerne milce. þuſ bit ure Drihten. þæt ƿe ſhulen to him turnen. ⁊ ſeið þæt he ƿile to uſ. ⁊ mid uſ bileue. q. v. ⁊ Reḡ. p. o. ſ. ſ.

XIII. P. 49. IN. XL̄A.

Preoccupemuſ faciem eiū. ⁊ in Pſalmiſ iubilemuſ ei.

Incip. The holie Proph̄e Dð muneggeð uſ on ðe Sealm-boc to baregentiſ þe ƿile þe ƿe mugen. ƿiþ þe eiſeliche ſhame. ⁊ mid te bitere grame þæt alle ſynfulle men ſhule þolen on Domeſ-dai.

Expl. ⁊ berege uſ ƿið alle iuele cuſtomeſ. ⁊ giue uſ mihte ure ſinneſ to forleten. ⁊ preſt ſheƿen. ⁊ ƿiſe uſ. ⁊ ſilſte hem to beten. ſƿo þæt uſ beo biheue. and him to queme. Qui. v. ⁊. R. d. p. o.

XIV. P. 57. IN QVADRAGESIMA.

Ecce nunc tempuſ acceptabile. ecce nunc dieſ ſalutiſ, &c.

Incip. The heuenliche leche Seinte Poul nimeð geme of ure Saule-ſicneſſe. þæt ben ure ſinneſ þonged ƿurðe him. ⁊ munegeð uſ bi hiſ holie ƿrite.

Expl. Sƿo mote ƿe ſite togeneſ ure fule Luſteſ. al þe ſupera dageſ ⁊ ouer-cumen at ende hem. and alle þe þing þæt uſ to ſunne teð. Qð ipſe præſtare dign̄. q. v. ⁊. r.

XV. P. 60. IN MEDIA XL̄A.

Cum immunduſ ſpc̄ exierit ab homine. uadit per loca arida, &c.

Incip. The Louerd Seint Matheu ſpeceð on hiſ holi Godſpel of þe grimliche ƿordeſ þe ure Hælend at ſume time gaſ to andſƿere þe unbileſde Iudeuiſhe men.

Expl. ðe ſeuen Diſleſ gilteſ þe ure Drihten droſ ut of Seinte Marie Magdaleine. ⁊ forþi ƿeren here biginnig of her liſlode ſƿich ſe he ƿere. ðe ende ƿarð fair ⁊ god. ⁊ bliſful. Sƿo ƿurðe ure alre. þæt ƿile. ure Drihten. Qui. v. ⁊ R.

XVI. P. 66. DNC PALMARVM.

Turbe que precedebant Dñm. ⁊ que ſequebantur clamabant. dicenteſ. Oſanna filio Dð, &c.

Incip. It iſ cuſtume þæt ech Church-ſocne goð þiſ dai a proceſſion. and hiſ ƿune haueð þe biginnigge of þe holie Proceſſiun. þe ure Helende makede toƿard te ſtede þer he ƿolde deð þolen.

Expl. þe ech Chirche to dai munegeð ƿiſſe ⁊ fulſte uſ ſƿo to folgen hiſ holi eorliche Proceſſion. þæt ƿe mo ben on þe holie Proceſſion þe he ƿile maken a Domeſ-dai mid hiſe cheſene. fro þe Dome into heuene. Qui nob̄ p̄ſtet qui ſcla̅ pro oia̅ regnat.

XVII. P. 70. IN DIE PASCHE.

Hæc eſt dieſ quam fecit Dñſ. exultemuſ & letemur in ea.

Incip. Thiſ dai haueð ure Drihten maked to gladien. and to bliſſen uſ. þonked ƿurðe him. ⁊ giarked þæt holie geſtninge. þe he offe ſpeceð þuſ queðinde.

Expl. þan muge ƿe bicumeliche to Godeſ bord bugen. ⁊ hiſ bode ƿurðliche bruken. and þurch þe holi eſte cumen to Criſte. Quod nobiſ preſtet qui hodie ſurrexit & uiuit. cum Deo pre̅ in unitate ſpc̄ ſci̅.

XVIII. P. 75. *Deſideratur Rubrica.*

Stetit Ihs̄ in medio Diſcipulorum ſuorum & dixit eiſ. Pax uobiſ, &c.

Incip. We reden on þe holi Godſpel-boc. þæt ure Helende þroƿede on þe holi Rode. ⁊ deaðe þolede. and mid hiſ eðeliche deaðe leſde uſ of eche deaþe.

Expl. Frið. for þæt he ben þanne fried of þe Deueleſ þralſhiƿe. alſe ich er ſeide. Sehtneſſe. For þæt hie ben þenne ſahtnede ƿið þe heuenliche fader. ⁊ iſ þe gate of Paradiſ opened togeneſ hem. Per quam noſ introducat. q. v. ⁊. r. p. o. ſ. ſ. Amen.

XIX P. 77.

XIX. P. 77. *Deſideratur Rubrica.*

Omne datum optimum. ⁊ omne donum perfectum deſurſum eſt, &c.

Incip. Seint Iacob þe holie Apoſtel þe ure Drihten ſette to lor-þeaƿe þe ſolc of Ierlm̄. he nam ʒeme of þe ƿune. þe ƿeren þo. ⁊ ʒet bien mid mannen.
Expl And bring on englen and on mannen þe hete of ſoðe luue to him ſelven. He ſende uſ þe ʒode ʒiue þe alle ſinneſ forʒifð. and þe full ʒiue þe ʒiuað eche lif on bliſſe. Qui. v. ⁊. R. p. o.

XX. P. 80. IN ASCENSIONE DN̄I.

Eleuatuſ eſt Sol in celum. etc.

Incip. The holi Prophē Abacuc þe ƿundede on ðiſ ƿeorlde. ⁊ eſt þer of ƿot. fele hundred ƿintre er þe time þe ure Drihten underſtod manniſhe.
Expl. oðer þæt ƿe hauen ſoðe luue to himſeluen. ⁊ to ueem Criſtene. ſƿo uſ longe to him alſe diden hiſe Ap. and teo uſ to him. alſe he hem dide and underſtonde mid on hiſ riche. Q. c. prē. ⁊. ſ. ſ. v. ⁊. R. p. o. ſ. ſ. am̄.

XXI. P. 85. IN DIE PENTECOST̄.

Apparuerunt Apoſtoliſ diſpartite lingue tanquam igniſ, &c.

Incip. Tho þe ure Louerd Ihū Criſt ſundede lichamliche fro eorðe to heuene. he forbed hiſ Ap. and here holi ferreden þæt hie neren noht ſorie. þeh þe hem ſorle lichamliche and ſeide.
Expl. alle Haleʒen þe ƿunieð on heuene þæt hie þingen uſ to þe þremneſſe. fader. ⁊ ſune. ⁊ holigoſt. þæt he ƿiſſe and fulſte ſulien þer Ap. Lore. and on here ferredon. hauen eche liſe and bliſſe mid him. Q v i. v. ⁊. reg. i. v. ſ. ſ. d.

XXII. P. 88. *Deſideratur Rubrica.*

Dñſ de celo proſpexit ſuper filioſ hominum, &c.

Incip. The holi Prophē Dð ſeið on ane ſtede on þe Salm-boc ðe ƿordeſ ðe ich her nu ſeide. ðer he ſpecð of þe mildhermeſſe þe ure Louerd Ihū Criſt doð men.
Expl. ⁊ ƿiſſe uſ. and filſte uſ. him to biſhechen mid admod þonc ⁊ mid eðele ƿorde ⁊ edie. and tiðe uſ bene ʒif hiſ ƿille beo. Qui uiuit & regnat. d. per. o. ſ. s. Am̄.

XXIII. P. 90. DE SC̄O IOH̄E BAPT̄.

Ego uox clamantiſ in deſerto parate uiam Dñi. rectaſ facite ſemitaſ eiuſ.

Incip. The Louerd Seint Lucaſ ʒutteinneð on hiſ Godſpel þe ƿunderlich hider-kume. ⁊ þe trueðlich her biƿiſt. and þe ƿunderliche heðen ſið of ure Louerd Seint Iohan Baptiſte.
Expl. for he nolde noht turnen ut of þe heʒe ƿeie. ne of þe rihte paðeſ. þe he mineʒede markin to makiende. and ƿaſ þer one ƿerchende. ⁊ farende. for to þæt he to ðe ende þæt iſ eche lif. ad quam noſ ducat. qui uiuit.

XXIV. P. 95. DE SC̄O IOH̄E BAPT̄.

Inter natoſ mulierum non ſurrexit maior Ioh̄e Bapt̄.

Incip. Un ligel man ſelde ligeð. and ſoð ſagel man ſeið ofte ſoð. and he ðe neure ne lihgh ne liʒe ne ƿile. ne ne mai þæt iſ ure Helende. he ſeið eure ſoð. and þerefore iſ ſoð þæt he ſeide bi ðe Louerd S. I B. þuſ queðinde.
Expl And ariche ƿiſe he of þiſ ƿoreldeſ ƿoƿe ƿot into eche ƿele. ſƿo mote ƿe alle ⁊ þere ƿunen mid him abuten ende. Eo preſtante quem ore predicauit. ⁊ digito monſtrauit. Q. v. ⁊. R. p o. ſ. ſ.

XXV. P. 101. DE SC̄A. MARIA MAGDALEN̄.

Mulier que erat in ciuitate nomine Marie iam penitenſ, &c.

Incip. The Lauerd S. L. þe irenned þæt holi Godſpel þe men red inne holie Chiriche ſeið þar on. þæt ure Drihten underfenʒ eadmodliche ane ſinfulle ƿimman.
Expl. And droſ ut of hire. vii. deoflen. þe ƿare on hire ʒeherbered. and ðuſ quað. Wimman þine ſunnen þe bed forʒiuene Sƿo beo uſ alle ure. Eo dimitte me. Q. v. & R. p. o. ſ. ſeculorum. Amen.

XXVI. P. 104. DE SC̄O IACOBO.

Euntes ibant ⁊ flebant intuenteſ ſ. ſ. &c.

Incip. The holi Proph̄e Dauid þe ƿaſ king of Ierlm̄. ſele hundred ƿintre er ure Drihten man bicome. and ƿere boren of þe holi maiden ure Lafdi. ſ M.
Expl. for he under-plantede ſule cuſtumeſ of him ſeluen. mid hiſ clenlich liflode. Sƿo ƿe aʒen alle to don. boðe lerede ⁊ leƿede. and mid faire lore underſtonden Godeſ ƿord. Quod nobiſ preſtet. qui ſclā. p. o. R. Amen.

XXVII. P. 109. DE SC̄O LAVRENTIO.

Qui parce ſeminat parce & metet. &c. q. ſ. i. b. d. ⁊. m.

Incip. Ure Louerd Seinte Poul heʒeſt alre lorðeƿ after ure Helende ſeluen ſpecð on þe holi boc. and mineʒeð erðer hodede ⁊ leƿede to Godeſ ƿordeſ and to ƿeldede.
Expl. And for hem bidden. and ure Louerd Ieſu Criſt for here bene ʒiue hem hiſ bleſſinge. þæt iſ echeliche eroing. and bliſſe on heuene. Q. nobiſ preſtet qui ſecla per omnia Regnat. AMEN.

XXVIII. P. 114. *Deſideratur Rubrica.*

Maria uirgo aſſumpta eſt ad ethereum thalamum. ⁊c̄.

Incip. On of holie ƿriteſ þe ben red her inne to dai bringen uſ bliſfulle tiðingeſ of an edie Meiden. þe ƿaſ iieren biſpuſed þe heuenliche Kinge.
Expl. Vre Lafdi. S. M̄. alſe ƿiſliche alſe hie þiſ an ƿaſ houen into heuene. bere ure arende to ure Louerd Ihū Criſt. þæt he ʒiſe uſ eche bliſſe on heuene. Q. ipē. p̄. d. q. v. & R. p. o. ſ. ſ. Am̄.

XXIX. P. 119. DE DEFVNCTIS.

Libera noſ Dñe de morte eterna, &c.

Incip. The lif holi man Iob þe þe Boc of ſpecð ⁊ ſeið, Erat uir ille ſimplex ⁊ iuſtuſ, &c. he ƿaſ admod on ƿorde. and rihtƿiſ on dede. and ʒodfruht on ðonke.
Expl. And alle þe ſinfulle þe forð ſende farene. and þæt turen ſhulen. and þæt men moten foredidden. ⁊ ʒiue uſ alle on hene ne eche erdingſtouƿe. Qui u. ⁊. R. p. o. ſ. ſ. Am̄.

XXX. P. 124. DE SC̄O ANDREA.

Ambulanſ Ihē iuxta mare Galilee, &c.

Incip. The holi Godſpel of þiſ dai ſpecð of ure Helend. and of tƿo broðren. þæt on iſ S. P ⁊ þæt oðer S. Andreu. and ſeið þæt ure Helende ʒiede bi þe ſe.
Expl. Sƿo muchel murðe iſ in þe bureh of heuene. þæt eie ne maiʒ ſƿo muchel biholden. ne lhiſten. ne here ðenchen. Ad quam noſ ducat. qui uite premia donat.

XXXI. P. 132. *Deſideratur Rubrica.*

Eſtote forteſ in bello. ⁊ puȝnate cum antiquo ſerpente.

Incip. Thoſ ſeaƿe ƿord þe ich nu here forð reah ſeide ure Drihten on hiſ holie Godſpelle. æt ſume ſele þe he ƿunede lichamliche on eorðe.
Expl. ⁊ alle þeſe ƿapneſ here noten on þiſ ſihte. toȝeneſ þe ealde Neddre. þæt iſ alre manne ſo. þæt ƿe him moten ouercumen. ⁊ habbe to mede eche bliſſe. ⁊ þæt endeleſe kineriche. Quod nob̄. preſtet qui ſecla per omnia regnat.

XXXII. P. 137. *Deſideratur Rubrica.*

Eſtote prudenteſ. ⁊ uiȝilate in orationibuſ.

Incip. The heuenliche Kei-herde Sainte Peter. iſeih þæt ure eldren hadden ſele ſon. ⁊ ƿe habbeð alſƿo. þe ben al to ſmiele on ſƿikedom.
Expl. he þinȝe uſ to ure Drihten. þæt he uſ ȝiue ſƿiche ȝepſlupe. ⁊ mihte þuſ to ƿakien. and uſ to bidden. and ȝiſe uſ bene tiðe. Qui uiuit ⁊ reȝnat. per o. ſ. ſ. Am̄.

XXXIII. P. 143. *Deſideratur Rubrica.*

Qui uult uenire poſt me. abneȝet ſemetip̄ m. ⁊ tollat crucem ſuam. ⁊ ſequatur me.

Incip. Sori mai þe man ben þe beð on michele ƿope. ⁊ me him more bihat. and mar and ƿile hit him leſten. Ac þe man mai ben bliðe þe me ledeð fram miche ƿope to michele ƿele.
Expl. And to beren ure Rode. þæt iſ ure lichameſ clenſinȝ. ⁊ ure heorte reuſinȝe. and ſƿo after him cumen. ⁊ him folȝen. and mid him bileue. Quod nob̄ preſtet qui uiuit ⁊ r. p. o. ſ. ſ. Am̄.

XXXIV. P. 148. *Deſideratur Rubrica.*

Poſuerant Peccatoreſ laqueum mihi. ⁊ d. m. t. n. erraui.

Incip. The ſinfulle haueð leid ȝune me to henten. and ich ne forlet þine bode. Ure ſo fareð on hunteð. ⁊ leið ȝune in a ƿilderne to henten ðe deor þe ƿuneð þer inne.
Expl. Eure beo mine eȝene opene to ure Drihten. for ic triſte þæt he ne neuȝ bi mine ƿrihte. ac for hiſ milde ƿille. of þiſ ƿerſeſ ȝune mine fet breiden. ſƿo do he ure alre þe liueð and rixleð. Amen.

XXXV. P. 156. *Deſideratur Rubrica.*

Eȝredietur uirȝa de radice Ieſſe. ⁊c̄.

Incip. An ȝerd ſal ſprutten of Ieſſe more. and an bloſme ſtien of þare more. and uppe þare bloſme reſten þe holie ȝoſte. On þeſſe ſeƿe litele ƿord loteð ſele ȝode ƿord.
Expl. And he underſtod holie Boc-loue. ⁊c̄. Si pluſ ſcirem. pluſ dicerem.

De hac Collectione ſic dicit Abrahamus Whelocus *in Adnotatione quadam fronte Cod. ſcripta,* Hic codex MS. fidem Proteſtantium in permultis, multum ornat. Legi & perlegi A. W.

IN BIBLIOTHECA AVLÆ S. TRINITATIS CANTABRIGIÆ.

Cod. MS. *in fol. grand. Regnante Henrico V. Anglorum Rege, à* *Monacho Abbatiæ S. Auguſtini exaratus, à viris Cll. Henrico Spelmanno, Gulielmo Sommero, Gulielmo Dugdalio & Georgio Hickeſio ſæpiſſime citatus.* *In eo continetur Hiſtoria Fundationis & Donationis Monaſterii S. Auguſtini, & Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, una cum exemplis Cartarum Regum, Principum, Archiepiſcoporum, &c. Bullarum Papalium, &c. inter quas habetur Wilhelmi I. Anglorum Regis Carta Litterarum Patentium de Saca & Socna, una & altera Saxonice & Latine.*

Præclarum hunc librum à me prædicandum cenſeo, quod in eo deſcribuntur Cod. quos S. Auguſtinus Epiſcopus Cant. ad ſe à Gregorio I. Papa miſſos (ut patet ex Bedæ Hiſt. Eccleſ. Joane Diacono, Henrico Huntindunenſi, Gulielmo Thorne, & ex aliis plurimis Hiſtoricis) Monaſterio ſuo dedit, in quo, dum ſcriberetur hic Codex, ut probabile eſt, extabant, & extitere deinceps uſque ad tempus verſi & directi ejuſdem Monaſterii, regnante Henrico illius nominis Octavo, Anglorum Rege.

Hæc Deſcriptio habetur fol. 5. his quæ ſequuntur Verbis. Ad quem Beatiſſimus Auguſtinus in tanto fuit ſuæ intimæ dilectionis & benevolentiæ radios adminiſtrans, ut quaſi tollens lapides grandes, lapides pretioſos in fundamentum templi; eadem ſacroſancta xenia & vivifica pignora quæ ſibi Beatiſſimus Gregorius per eundem tranſmiſit; tam in Vaſis ſacris, quam Veſtimentis; tam in Ornamentis Eccleſiaſticis, quam in ſacerdotalibus Indumentis; tam in ſacris Reliquiis, quam in CODICIBVS plurimis, ad perpetuam ejus memoriam libenti animo contulit. Et quia hæc eadem Ornamenta ut noſtra Religionis Primitiæ ſunt penſanda; quanta & qualia in præſenti penes nos habentur, ſub priſtinæ duxi dotationis Titulo deſcribenda.

DE LIBRIS.

1. Inprimis habetur in Librario, *Biblia Gregoriana,* in duobus Voluminibus, quorum primum habet Rubricam in primo folio, *de Capitulis libri Geneſeos.* Secundum Volumen incipit à *Prologo beati Ieronymi ſuper Yſaiam Prophetam.* In principio vero librorum, in eiſdem Voluminibus, inſeruntur quædam folia, quorum aliqua Purpurei, aliqua Roſei ſunt Coloris; quæ contra Lucem extenſa, mirabilem reflexionem oſtendunt.

2. Habetur etiam in eodem Librario, *Pſalterium* Auguſtini, quod ſibi miſit idem Gregorius; in cujus primo folio, incipiunt *Meditationes* quædam devotæ, taliter annotatæ. *Ecce quantum ſpaciatus ſum in memoria mea,* &c. uſque ad folium quintum, ubi incipit, *Omnis ſcriptura divinitus inſpirata,* & in altera parte ejuſdem folii eſt *Symbolum Apoſtolorum, Oratio Dominica, Gloria in Excelſis,* & *Sc̄s Sc̄s Sc̄s.* &c. In ſexto folio incipit *Palterium.* In fine vero ejuſdem Pſalterii ſunt *Ympni,* tam *Nocturnales* quam *Diurnales.* Primus Ympnus pro media nocte eſt iſte, *Mediæ noctis tempus eſt.* Secundus ad Gallicantum, *Eterne rerum Conditor.* Ad Matutinas, *ſplendor paternæ gloriæ.* Ad primam, *Venite fratres ocyus.* Ad tertiam. *Jam ſurgit hora tertia.* Ad ſextam, *Bis ternas horas explicans.* Ad nonam, *Ter hora terna volvitur.* Ad veſperas, *Deus creator omnium.* Ad completorium, *Te deprecamur Domine.* In xl̄. *Xp̄e qui lux es & dies.* Ympnus pro die Dominico, *Rex æterne Domine.* De Natali Domini Ympnus, *Intende qui regis Iſrael ſuper Cherubim, qui ſedes à patre effr̄e excita potentiam tuam & ueni.* Ac deinde ſequitur pro eodem Ympno. *Veni redemptor gentium,* uſque ad finem. In Paſcha Ympnus. *Hic eſt dies verus Dei.* In feſto Apoſtolorum Petri & Pauli, *Apoſtolorum paſſio.* De S. Johanne Evangeliſta, *Amore Chriſti nobilis.*

3. In Veſtiario etiam habetur *Textus Evangeliorum* in cujus principio x Canones annotantur. Et vocatur *Textus S. Mildredæ,* eo quod quidam Ruſticus in Thaneto ſuper eumdem Textum, falſum jurans, oculos amittere perhibetur.

4. Eſt etiam & aliud *Pſalterium* ſuper Tabulam magni Altaris poſitum. Quod habet exterius Imaginem Xp̄i Argenteam planam, cum quatuor Evangeliſtis. In hujus Pſalterii primo folio Incipit, *Omnis ſcriptura Divinitus Inſpirata.* In tertio folio, Incipit *Epiſtola Damaſi Papae ad Ieronimum,* & in fine Verſus

ejuſdem

ejuſdem *Damaſi*: ac deinde *Epiſtola Ieronimi ad Damaſum cum Ieronini Verſibus.* Deinde in quarto folio, *De origine Pſalmorum,* in cujus fine diſtinguit Pſalterium in quinque libros. Primus liber finit Pſalmo xl. videlicet *Beatus qui intelligit*, qui ſic habet, *Fiat, fiat.* Secundus Liber à Pſalmo lxxi. videlicet, *Deus judicium tuum*, qui ſic habet, *Fiat, fiat.* Tertius liber à Pſalmo lxxx. videlicet, *Miſericordias Domini*, qui ſic habet, *Fiat, fiat.* Quartus liber à Pſalmo cv. videlicet, *Confitemini.* qui ſic habet, *Fiat, fiat.* Quintus liber à Pſalmo cl. videlicet, Laudate *Dominum de Cœlis*, qui ſic habet, *Omnis Spiritus laudet Dominum.* In quinto folio ejuſdem Pſalterii, ſequitur Expoſitio de *Alleluia*, ſecundum Hebræos, Caldæos, Syros & Latinos. Item Interpretatio *Gloriæ* apud Chaldæos. Item Interpretatio *Pſalmi* cxviii per ſingulas litteras. In ſexto folio ſequitur quando *Pſalli* vel *Legi* debeat, quo modo *Ieronimus* ſcribit. Item *Ordo Pſalmorum per A B C D.* In ſeptimo folio de *litteris Hebræis* quæ in Pſalterio ſcribuntur. In octavo folio, *Interpretatio Pſalmorum* uſque folium undecimum, ubi Incipit *Textus Pſalterii*, cum ymagine Samuelis Sacerdotis. Et in fine ejuſdem Pſalterii, ſunt *Ympni de Matutinis, de Veſperis*, & *de Dominico die*, ſicut in alio Pſalterio prænotato habentur.

5. Item in Librario habetur alius *Textus Evangeliorum*, in quo x Canones præponuntur, cum Prologo qui ſic incipit *Prologus Canonum.*

6. Item ſuper Tabulam Magni Altaris, ponitur Liber cum Ymagine Xpī erecta, argentea, & dextra Benedicente; in quo continetur *Conflictus Apoſtolorum Petri & Pauli cum Simone Mago, & Paſſio eorundem.* Item *Paſſio S. Andreæ Apoſtoli. Item Paſſio S. Jacobi. Paſſio S. Thomæ Apoſtoli. Paſſio S. Bartholomæi Apoſtoli. Paſſio S. Matthæi Apoſtoli & Evangeliſtæ. Paſſio SS. Apoſtolorum Simonis & Judæ. Vita S. Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ.*

7. Item eſt alius Liber poſitus ſuper eamdem Tabulam Magni Altaris, qui habet exterius, Ymaginem Divinæ Majeſtatis Argenteam Deauratam, cum lapidibus Criſtallinis & Berillis per circuitum poſitis: in quo continetur *Paſſionarium Sanctorum*, incipiens à S. Apollinare, & finiens in paſſione Sanctorum Martyrum Simplicii, Fauſtini & Beatricis.

8. Item ſuper eamdem Tabulam ad Magnum Altare, ponitur Liber cujus exterior Apparatus habet unū magnum Berillum in medio, cum pluribus aliis lapidibus Criſtallinis ex omni parte; in quo continetur *expoſitio ſuper Epiſtolas & Evangelia à Dominica III. poſt Octavas Paſchæ, uſque ad Dominicam IV. poſt Octavas Pentecoſtes.* Et hæc ſunt Primitiæ Librorum totius Eccleſiæ Anglicanæ.

Horum venerandorum Codicum Biblia Gregoriana, Duobus Voluminibus ſcripta, agmen ducunt, quæ quidem Biblia ſacra non ita pridem in Anglia extitiſſe, docet Petitio Apologetica Catholicorum (uti ſeſe appellant) Laicorum Jacobo I. Magnæ Britanniæ Rege, menſe Julio, A. D. 1604 *exhibita; in qua habentur hæc verba*, The very Original Bible, the ſelf ſame Numero which S. Gregory ſent in with our Apoſtle S. Auguſtine, being as yet preſerved by Gods ſpecial providence: *quæ quidem verba citantur à* D. D. *Sutcliſo in Reſponſione ſua ad eandem Petitionem Apologeticam, pag.* 87.

Codicem ſecundum, ſcil. Pſalterium, nondum diligenter perſcrutatus vidi.

Codices Tertium & Quintum, nempe Libros Evangeliorum, utroſque adhuc, etſi mutilos, extare arbitror. Hunc in Bibliotheca Bodleiana quæ eſt Oxoniæ; illum, Iconibus Hiſtoricis ornatum, in Bibl. C. C. C. C. *Etenim uterque Codex vetuſtatem priſcorum ſeculorum redolet: uterque litteris Majoribus & Rotundioribus Romanis exaratus, quæ à litteris idgenus Anglo-Saxonicis multum diſcrepant; utriuſque tum Membranæ tum Atramentum exteri Opificii; In utroque extabant* x *Canones Euſebiani, ſiquidem in Margine paſſim inveniuntur Notæ & Numeri ad eos pertinentes: Utrumque in Angliam ante annos octingentos advectum, oſtendunt diſtinctiones & Emendationes Cod. Bodleiani in Saxonica manu vetuſta ſcriptæ, & Teſtamentum Ealbburgæ (in Cod.* C. C. C. C.) *circa annum* 850 *factum, quo recenſentur quæ ipſa dedit Legata Abbatiæ S. Auguſtini, ad quam olim pertinuit hic Codex. Quidni ergo affirmem utrumque Codicem eſſe antiquiſſimos iſtos canitie ſua venerandos quos in Eccleſiæ Anglo-Saxonicæ incunabulis, ad S. Auguſtinum mittendos curavit B. Papa Gregorius?*

Codex Quartus, ſcil. Pſalterium, videtur deperditus. Extat tamen in Bibliotheca Cottoniana Vespas. A. i. *Pſalterium D. Hieronymi Romanum, litteris Majoribus Anglo-Saxonicis mille abhinc annis exaratum, in quo habentur litteris itidem majoribus, ſed peregrinis, ante Pſalmos, ea omnia, eodemque ordine, quæ in hoc Cod. Gregoriano ſcripta eſſe dicuntur. Unde alterum alterius Apographum fuiſſe facile credo.*

Codex Sextus, Septimus & Octavus, nondum mihi comparuerunt. Eorum autem plurima videntur extare in Bibliothecis Apographa vetuſta. Quin & Sextus ille Codex videtur proceſſu temporis Saxonice verſus, quippe quod in Homiliariis Saxonicis eædem Paſſiones, &c. inveniuntur: & forte idem dicendum eſt de ſeptimo volumine.

Hos Codices dicit Annalium ſcriptor Primitias eſſe Librorum totius Eccleſiæ Anglicanæ; *cui non inficias ibo, modo meminerit Lector* ὁ μακαρίτης *Auguſtinum ſecum in Angliam protuliſſe Gregorii Magni Librum de Cura Paſtorali, ſicuti teſtatur Præfatio Poetica Ælfredi Regis Verſioni ſuæ hujuſce Operis præmiſſa. Denique, notet Lector eruditus, hunc Codicem inſignem in fronte ſic notatum eſſe*, Liber iſte quondam ſpectavit ad Cœnobium beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ſive Auguſtini juxta muros civitatis Cantuariæ. Ipſo autem Monaſterio ſub regimine Regis Henrici Octavi ſublato, bōniſque omnibus Monachorum ſpoliatis, & in uſum Regium converſis: idem liber fortuito pervenit ad manus Magiſtri Roberti Haer, qui dedit eundem Collegio ſive Aulæ S. Trinitatis Cantab. ibidem tuto & ſecure cuſtodiendum. Hac tamen conditione, ut ſi impoſterum (favente Deo) Monaſterium illud reedificari contigerit; Tunc Magiſter & Socii Collegii ſive Aulæ S. Trinitatis prædictæ, eundem librum Monachis ejuſdem cœnobii reſtitui facerent.

CATALOGUS
Cod. MSS. *Anglo-Saxonicorum*
BIBLIOTHECÆ REGIÆ,
Quæ eſt in Ædibus *D. Jacobi*,
JUXTA
WESTMONASTERIUM.

CODEX *Membranaceus in fol. min. ſeptingentis adhinc annis ſcriptus, quondam peculium* T. Cardinalis Ebor. *i. e.* Thomæ Wolſæi, *magni illius litterarum fautoris, qui nomen ſuum binis quæ præmittuntur Codici foliis inſcripſit. Ea autem folia fragmentum continent Canonum Euſebianorum qui olim ad quendam Evangeliorum Codicem pertinebant, Latinè litteris Rotundioribus Anglo-Saxonicis, mille fere abhinc annis ſcriptum.*

Quod autem attinet ad ipſum Cod. noſcat Lector, in eo contineri uberrimam Homiliarum Saxonicarum meſſem, ex libris Ælfrici *deſcriptam, ut ex eorum Titulis qui ſequuntur conſtat.*

I. fol. I. Incip lib̄. Catholicorum Sermonum Anglice ī anno primo.

Primus sermo de initio Creaturæ.

Incip. An angin is ealra þinga. *Vide ſupra, pag.* 1.

II. fol. 6. VIII. KL̄. IANVARII. NATIVITAS DN̄I.

Incip. Ƿe ƿyllað to trymminge eowres geleafan. *Vide ſupra, pag.* 19.

III. fol. 10, b. VII. KL̄. IANVARII. PASSIO BEATI STEPHANI PROTOMARTIRIS.

Incip. Ƿe rædað on ðære Bec þe is gehaten Actus Apostolorum. *Vide ſupra, pag.* 9.

IV. fol. 15, b. VI. ID̄. IANVARII. ASSVMPTIO SC̄I IOHANNIS APL̄I.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling wearð on ðysum dæge. *Vide ſupra, pag.* 9.

V. fol. 22. V. KL̄. IANVARII NATALE INNOCENTIVM INFANTVM.

Incip. Nu to dæg is Godes Gelaþung geond ealne ymbhwyrft. *Vide ſupra, pag.* 10.

VI. fol. 26, b. KL̄. IANVARII. OCTABAS ET CIRCVMCISIO DN̄I.

Incip. Se Godspellere Lucas beleac þis dægþerlice Godspel. *Vide ſupra, pag.* 10.

VII. fol. 31. VIII. ID̄. IANVARII. EPIPHANIA DN̄I.

Incip. Men ða leofestan. nu for feawum dagum. *Vide ſupra pag.* 10.

VIII. fol. 37. DOM̄C. III. POST EPIPHANIA DOMINI.

Cum descendisset Ihs̄ de monte. secute sunt eum turbe multe. et reliq.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere awrat. *Vide ſupra, pag.* 10.

IX. fol. 41, b. IIII. NON̄. FEBRVARII. PVRIFICATIONE SCĀE MARIAE.

Postquā impleti sunt dies purgationis MARIAE. & Reliq.

Incip. God bebead on ðære ealdan æ. *V. ſup. p.* 11.

X. fol. 47, b. DOM̄C. IN QVINQ̄GESSIMA.

Adsumpsit Ihs̄ duodecim discipulos suos. & rel.

Incip. Her is geræd on ðisum Godspelle. *V. ſ. p.* 12.

XI. fol. 52, b. DOM̄C IN QVADRAGESSIMA.

Ductus est Ihs̄ in desertum ab spū. & rel.

Incip. Ic wolde eow trahtnian þis Godspel. *Vide ſupra, pag.* 31.

XII. fol. 58. DOM̄C IN MEDIA QVADRAGESIMA.

Abiit Ihs̄ trans mare Galilee. & reliq.

Incip. Se Hælend ferde ofer þære Galileiscan sæ. *Vide ſupra, pag.* 32.

Notandum, quod ad hæc verba Gif hwa smeað hwæt se Moyses wære, *&c.* adscribitur hæc notula
Ðeos racu (stent) swilcor on ð(one) oðre bec.
7 w . . . forbudon on (þis)sere. þylæs þe h . . .
þwyt þince gif . . . . on ægðre bec b . . .

XIII. fol. 62. VIII KL. APRL̄. ADNVNTIATIO SCǢ MARIÆ.

Missus est Gabrihel angelu a deo. & rel.

Incip. Ure se ælmihtiga Scyppend. se þe. *V. ſ. p.* 11.

XIV. fol. 67. DOMINICA PALMARVM.

Incip. Cristes þrowung wæs gerædd nu beforan us. *Vide ſupra, pag.* 11.

Cyrclice þeawas forbeodað to secgenne ænig Spell on ðam þrim Swig-dagum.

XV. fol. 72, b.

XV. fol. 72, b. DOMĪC PASCÆ.

Maria Magdalene et Maria Iacobi. & reliqua.

Incip. Oft ge gehýrdon ýmbe þæs Hælendes æriste. *Vide ſupra, pag.* 13.

XVI. fol. 70, b. DOMĪC. I. POST PASCÆ.

Cum esset sero die illa unus sabbatorum. & rel.

Incip. Æfter þæs Hælendes æriste ræron. *Vide ſupra, pag.* 14.

XVII. fol. 79, b. DOMĪC SCDĀ POST PASCA.

Ego sum pastor bonus. & reliqua.

Incip. Þis Godspel þe nu gerædd wæs. cwŷð. *Vide ſupra, pag.* 14.

XVIII. fol. 81, b. IN LETANIA MAIORE.

Incip. Ðas dagas sind gehatene Letaniæ. *V. ſ. p.* 1.

XIX. fol. 87. FR̄. III. DE DOMINICA ORATIONE.

Incip. Se Hælend Crist syððan he. *V. ſup. p.* 2.

XX. fol. 93. FR̄. IIII. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen man sceal. *Vide ſupra, pag.* 2.

XXI. fol. 99. IN ASCENSIONE DNĪ.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on þissere Pistol-rædinge þus cweþende. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXII. f. 104, b. IN DIE SCŌ PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halgan Easterlican dæge. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXIII. fol. 110, b. DOMĪC. II. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam erat dives et induebatur purpura. et reliq.

Incip. Se wealdenda Drihten sæde þis Bigspel. *Vide ſupra, pag.* 3. hic autem in Cod. MS. folia deſunt nonnulla, uſque ad partem poſteriorem Homil. quæ ſic Incip. Þæt halige Godspel us sægð Gerefan, *&c.* & ſic
Expl. Gastes. on ealra worulda woruld. AMEN. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXIV. fol. 118. VIII. KL̄. IVLII. NATIVITAS SCĪ IOHANNIS BAPTISTAE.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on Cristes-bec *Vide ſupra, pag.* 4.

XXV. f. 123, b. III. KL̄. IVLII. PASSIO APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Venit Ihs̄ in partes Cæsareæ Philippi. et rel.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on ðære Godspellican gesetnýsse. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXVI. fol. 125, b. DE PASSIONE APL̄ORVM.

Incip. We wyllað æfter þýsum Godspelle. *V. ſ. p.* 4.

XXVII. fol. 130. PRIDI KL̄. IVLII. NATALE SCĪ. PAVLI APL̄Ī.

Dix̄ Simon Petrus ad Ihm̄. ecce nos reliquimus omnia. & reliq.

Incip. Godes gelaþung wurþaþ þýsne dæig. *V. ſ. p.* 4.

XXVIII. fol. 135, b. DMC̄. XI. POST PENTECOSTEN.

Cum appropinquaret Ihs̄ Hierusalem. videns civitatem.

Incip. On sumere tide wæs se Helend farende *Vide ſupra, pag.* 5.

XXIX. fol. 141. IIII. ID̄. AVGVSTI. PASSIO SCĪ LAVRENTII.

Incip. On Decies dæge þæs wæl-hreowan Caseres *Vide ſupra, pag.* 16.

XXX. fol. 148. XVIII. KL̄. SEPTEMBRIS. ASSVMPTIO SCǢ MARIÆ VIRGINIS.

Incip. Hieronimus se halga Sacerd. *V. ſup. pag.* 21.

XXXI. fol. 154, b. VIII. KL̄. SEPTEMBRIS. PASSIO SCĪ BARTHOLOMEI APL̄Ī.

Incip. Wýrd writeras secgað þæt þrý Leod-scýpas. *Vide ſupra, pag.* 21.

XXXII. fol. 162. IIII. KL̄. SEPTĒBRIS. DECOLLATIO SCĪ IOHANNIS BAPTISTE.

Misit Herodes et tenuit Iohan. & rel.

Incip. Marcus se Godspellere awrat on Cristes-bec. *Vide ſupra, pag.* 41.

XXXIII. fol. 167. DOMĪC. XVII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihs̄ in civitatē que vocatur Naim. & Reliq.

Incip. Ure Drihten ferde to sumere býrig. *Vide ſupra, pag.* 6.

XXXIV. fol. 171. III. KL̄. OCTOBRIS. DEDICATIO ECCLESIE SCĪ MICHAHELIS ARCHANGELI.

Incip. Manegum is cuð seo halige stow scē Michaeles. *Vide ſupra, pag.* 24.

XXXV. fol. 177, b. DOMINICA. XXI. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Ihs̄ cū discipulis suis in parabolis dicens.

Incip. Drihten wæs sprecende on sumere tide. *Vide ſupra, pag.* 6.

XXXVI. fol. 184. KALENDE NOVĒBRIS NATALE OMNIV̄ SCŌRVM.

Incip. Halige lareowas ræddon þæt seo geleaffulle gelaþung. Alii Codd. hanc Hom. in duas dividunt partes, quarum poſterior, ut ſupra videre eſt. p. 8. ſic.
Expl. ⁊ mid halgum gaste á on ecnýsse. AM̄.

XXXVII. fol. 190. VIIII. KL̄. DECĒBRIS NATALE SCĪ CLEMENTIS MARTIRIS.

Incip. Men þa leofostan. eower geleafa bið ðe trumra. *Vide ſupra, pag.* 8.

XXXVIII. fol. 197. II. KL̄. DECĒBRIS. NATALE SCĪ ANDREÆ APOSTOLI.

Ambulans Ihs̄ iuxta mare Galileæ. & rel.

Incip. Crist on sumere tide ferde wið þære Galileiscan sæ. *Vide ſupra, pag.* 9.

XXXIX. fol. 200, b. PASSIO.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes þrowunge

Hujus Homiliæ extat concluſio duplex, ut & in all. Codd. AMEN, we cweþað. *&* á on ecnýsse AM̄.

XL. fol. 205. DOMC. I. IN ADVENTV DOMINI.

Incip. Ðises dæʒes ꝥenunʒ ⁊ ꝥisse tide mærð. *Vide ſupra, pag.* 8.

XLI. fol. 207, b. DOMINICA. II. IN ADVENTVM DOMINI.

Erunt ſiʒna in Sole & Luna & Stellis. & ---

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on þysum dæʒ-ꝥerlicum Godspelle ꝥ ure Drihten. *V. ſup. p.* 8.

EXPLICIT HIC LIBER.

Sequuntur ſcripta quædam Latina, recentiori manu, quæ prætermitto.

Codex Membranaceus in Quarto octingentis, ut videtur, annis abhinc, i. e. circa tempora Ælfredi Regis, exaratus, & à Guilielmo Somnero, ut ipſe in Lexico dicit, deſcriptus, & ab eo ſub Titulo LIBRI MEDICINALIS *ſæpiſſime citatus Tribus conſtans partibus, quarum ſingulis præmittuntur Capitula, quæ heic ordine ſequuntur.*

Pars Prima.

I. LÆCE-DOMAS WIÐ eallum untrymnessum Heafdes. and hwanan ealles gehealfes Heafdes ece cume. ⁊ clæsnunge. ⁊ sweling wiðinnu ⁊ ʒillistru to heafdes hælo. and hu mon scule gebrocenes heafdes tiliʒean ⁊ ʒif ꝥ bræʒen ut sie.

II. Læce-domas wið eallū tiedernessum Eaʒena. Wið Eaʒna mise ʒe ealdes ʒe ʒeonʒes mannes. ⁊ hwanan ꝥ cume. and wiþ Flie and wiþ eaʒna tearum. and wið wenne on eaʒum. wið ærmelum ⁊ ʒif mon sær eʒe sie. Wið Pocces on eaʒum. and wið ʒeriʒom. and wið wyrmum anʒæʒum ⁊ eaʒsealfea ælces cynnes.

III. Læce-domas wið eallū Earena ece. ⁊ sare. Wið earena deafe. ⁊ wið yfelre hlyste. and ʒif wyrmas on earan syn. ⁊ wiþ ear-wicʒas. and ʒif earan dynien. ⁊ ear-sealfe ælces cynnes.

IV. Læce-cræftas wiþ Healsʒunde. ⁊ hu þu meahte ʒecunnian hwæþer hit Healsʒund sie. ⁊ ꝥ sio adlis tweʒea cynna. oþer on þam ʒeaʒle oþer on þære ðrotan. Wyrt-drenc and Sealf wiþ þon. and wið Ceacena-swyle. ⁊ wið Sweorcoþe and Geaʒles-swyle.

V. Læce-domas ʒif mannes Muð sar sie ʒetydred. and wiþ ʒeblegnadre Tunʒan Muþ-sealf wiþ þon ilcan. Wið fulum oroðe. III. Læcedom.

VI. Læcedomas wið Toþ-wærce. and ʒif Wyrm toþ ete. and Toþ-sealfa. Eft wið þam uferan toþece. and wið þam niþerran.

VII. Læcedom ʒif mon Blod hræce.

VIII. Læce-domas wið Blæce on and flitan and Briw wiþ þon ilcan. ⁊ self ealra seofen.

IX. Læce-domas ʒif men yrne Blod of Nebbe. eft Blod-setena ʒe on to bindanne ʒe on eare to donne. ʒe horse ʒe men ealra. X.

X. Læce-dom wiþ ʒesnocte. and wiþ Ge-wosum.

XI. Læce-domas wiþ sarum Weolorum.

XII. Læce-dom wiþ Weam-muþe. ⁊ wið Ceolan-swyle þry Læce-domas.

XIII. Læce-dom wið Heor-sceawde.

XIV. Læcedom wið Seadan.

XV. Læcedomas wiþ Hwostan hu he missenlice on man becymð. and hu his man tilian scyle and Wyrt-drencas wiþ Hwostan ⁊ wiþ Anʒbreoste. ⁊ dryʒum Hwostan endlesan Cræftas.

XVI. Læcedomas wið Breost-wærce. IIII. Cræftas.

XVII. Læcedomas wið Heort-wærce. V. Cræftas.

XVIII. Læce-domas wið þam miclan Giccþan. ⁊ hu he cymð of acolodū maʒan oþþe to swiþe hatum oððe of to micelre fylle oþþe læwnesse. oþþe of yfelre wætan ... ⁊ hu his mon tilian scyle wið ælc þara.

XIX. Læce-domas wiþ ... tweʒen æþele.

XX. Læce-domas wiþ Sculdor-wærce. III. Cræftas.

XXI. Læce-domas wiþ þære swiðran sidan sare. and þære winestran. syx Cræftas.

XXII. Læce domas wið Lenden-ece feower.

XXIII. Læce-domas wið þeohlece tweʒen. and an wiþ þon ʒif þeoh slapan.

XXIV. Læce-domas wiþ Cneow-wærce. and ʒif cneow sar sie.

XXV. Læce-domas wið Scancena sare. ⁊ ʒif Scancan forade synd oþþe oþer lim feower Cræftas. and hu mon spelcean scyle.

XXVI. Læce-domas ʒif Sin scrince. ⁊ æfter þam sie sar oððe swelle. oððe ʒif monnes wot to hommum scrinne ⁊ scrince. and ʒif Sino clappette. and cwacige. ealles feower Cræftas.

XXVII. Læce-domas wiþ Fot-ece. oþþe oþres limes. oþþe fota ʒeswelle for miclan ganʒe. VI. Cræftas.

XXVIII. Læce-domas wiþ Ban-ece ⁊ Sealf and Drenc, þry Cræftas þæs synd,

XXIX. Læce-domas ʒif mannes Getawa beoþ sare oððe aþunden. þry Cræftas.

XXX. Læce-domas wiþ Ælcel-man. ⁊ wið ðon þe men acale þæt wel of þam fotum.

XXXI. Læce-domas wiþ ælcum heardum þinge oððe swyle oððe ʒeswelle. ⁊ wiþ ælcre yfelre swellendre wætan. ⁊ wiþinnan ʒe wyrsmedum ʒe swelle. þa þe wyrð of fulle oððe of slæʒe. oððe of hwyssca hwilcum. and wiþ swiðe færlicum swylum. and wiþ deadum swylum. and sealfæ. and drencas. and swefinge. and bæþ wiþ eallum lichoman swylum ealra læcedoma twam læs þritiʒ.

XXXII. Læce-domas wið þam yflan Blæce. hu man þa sealfa. and baþu and drencas wiþ ðon wyrcean scyle. and wiþ hreofumlice. and wið adeadedumlice bæþ and sealfa wiþ þon-bæþ ⁊ sealfa ⁊ drencas wið þam miclan lice and swile. ealles wiftyne læcedomas.

XXXIII. Læce-domas and Drencas and Sealfa and Leʒna wið Springe ʒe adeadedum, ʒe undeadedum. VIII. cræftas.

XXXIV. Læce-dom ʒif Næʒl sy of handa. and wið anʒ Næʒle. and wiþ Wearʒ-brædan.

XXXV. Læce-domas micle and æþele be Asweartedum and adeadedumlice. ⁊ hwanan sio adle cume. and hu his mon tilian scyle ʒif ꝥ lic to þon swiþe adeadiʒe ꝥ þær ʒefelnes on ne sy. and hu mon ꝥ deade blod awer, ʒenian scyle. and ʒif him mon lim of-ceorfan scyle. oððe syn on-settan. hu ꝥ mon don scyle. Briwas and Drenceas and Sealfa wið ðære adle.

XXXVI. Læce-domas wið þære adle þæt Circul. ⁊ adl-briw. and drencas and sealfa ꝥ is swiþe freomu adl and her seʒþ hwilcne mete oððe drincan mon scyle on þære adle forʒan.

XXXVII. Læcedomas wiþ ðon ʒif mon ne mæʒe his Micʒean ʒehealdan. ⁊ þære ʒewealdnaʒe. ⁊ ʒif he ʒemiʒan ne mæʒe. and ʒif he blode Miʒe. ⁊ ʒif wif on þon tedre sie. XIV. læce-domas.

XXXVIII. Læce-cræftas and Dolʒ-sealfa ⁊ Drencas wiþ eallum Wundum and Cancrunʒum on ælce wisan ʒe wið ealdre wunde to-brocenre. and ʒif Ban-Bryce on heafode sie. ⁊ wið Hundes-slite. and dolʒ-sealf wið lunʒen. and wið innan wunde Sealf. and Sealf ʒif þu wilde wille lytle wunde læcnian. and ʒif mon mid isene ʒewundod sie. oþþe mid Treowe ʒeslegen. oððe mid Stane. ⁊ eft Sealfa ʒif men sie lim of lime of-aslegen Finger oððe Fot oððe Hand. oððe ʒif meah ute sie. ⁊ ʒif Dolh wulige ealra fram fruman seofen ⁊ þritiʒ læce-doma.

XXXIX. Læcedomas wið ælces cynnes Omū and on weallū and Ban-coþum. Wiþ ut-ableʒnedum omum and wiþ Omena ʒeberste. and wið Omum ofer hatum. and wið seondum Omum ꝥ is wie. Drencas and sealfa wið eallum Omum ealra twam læs þritiʒ.

XL. Læce-

XL. Læce-domas ⁊ Drencas and Sealfa ƿiþ Pox-adle. ealra syxe.

XLI. Læce-domas þrý æþele ƿiþ innan Omsealle and Omum.

XLII. Læce-domas ƿið ðære Geol-ƿana-adle ⁊ Stan-bæþ and ƿiþ Geal-adle. ſio cýmð of þæreGeol-ƿan-adle ſio biþ adla ricust a bitera ð ſe lichoma eall ⁊ ageolƿað sƿa god Geolo ſeoluc.

XLIII. Læce-domas ƿið Fæter-bollan

XLIV. Læce-domas ƿið Cancer-adle. ꝥ is Bite. and smereneſſa. ⁊ sealf feoƿer Cræftas.

XLV. Læce-domas and Drencas ƿiþ ælcum Attre. ƿið Nædran slege ⁊ bite. and slite. and siþþon gif mon Atter geþicge. and þæs halgan Cristes þegnes Iohannes gebed and gealdor and eac oðer Scyttisc gecost gealdor gehƿæþer ƿiþ ælcum Attre. Ƿiþ fleogendum Attre ⁊ sƿýle and deorum Dolgum. gif hƿa gedrince Ƿýrm on ƿætere. ƿiþ þon Læcedomas. and gif mon forboren sie. ealles. XX. Cræfta ƿið Attre.

XLVI. Læce-domas gif ana ƿýrm on men ƿeaxe Sealf. Drenc and Clam ƿiþ þon. V læce-domas þæs sint.

XLVII. Læce-domas ⁊ drencas and sealfa ƿið Deor-adlum moniges cynnes. þa betstan ƿiþ Deor-ƿýrme on ƿet. XII. ealra ƿiþ Deor-adlum.

XLVIII. Læce-domas ƿiþ þam ƿýrmum þe innan eg-lað monnum. ⁊ ƿiþ ƿýrmum þe on Cilda innoþe beoþ and ƿiþ cilda Innoð-ƿare. ealra Cræfta.

XLIX. Læce-dom on sundron anliƿig ƿið þam smalan Ƿýrman,

L. Læce-domas ƿiþ Hand-ƿýrmum and Dear-ƿýrmum. and gif Ƿýrm Hand ete. Ƿeax-sealf ƿiþ Handƿýrme. syx Cræftas ealra.

LI. Læce-domas ƿiþ Ƿýrmum þe monnes flæsc etaþ. IV. ƿisan.

LII. Læce-domas tƿegen ƿiþ Lusum.

LIII. Læce-domas tƿegen ƿiþ Smo-ega-ƿýrmum.

LIV. Læce-domas ƿið Ƿýrm-ætum-lice and Cƿel-dehtum.

LV. Læcedom ƿiþ Aslegenum-lice.

LVI. Læce-domas ƿiþ Aslaƿenum-lice. ⁊ Bæþ-sealf.

LVII. Læce-domas ⁊ Drencas and Sealfa ƿiþ Fice.

LVIII. Læce-domas to Ƿen-sealfe. ⁊ to Ƿen-dýlum.

LIX. Læcedomas ƿið Paralisin. þæt is on Englisc Lýft-adle. and ƿiþ Neursne ƿrý.

LX. Læce-domas ƿiþ Brýne ⁊ sealfa VIII. ealra.

LXI. Læce-domas ƿiþ Lið-ƿærce. and ƿiþ Liþ-seaƿe. and gif Liþ seaƿ ſio and hoþole utýrne. ealra Cræfta feoƿerſtyne.

LXII. Læce-domas ƿiþ Feſer-adle to hælanne Drencas ƿið þan. Ƿið þriddan dæges fære. ⁊ feorþan dæges fære. an ƿið ælces dæges fære. and ƿið Lencten-adle ꝥ is Fefer. and hu man sceal ƿið þære adle on Husl-disce þon halgan ⁊ þone miclan Godes naman ƿritan. and on þone Drenc mid halig ƿætre ðƿean and halig Gebed on ufan singan. and Credo. and Pater nr̄. X. Læce-dom̄.

LXIII. Læce-domas ƿið Feond-seocum m̄. Drencas to þon. ⁊ hu mon scyle Mæssan and Gebedu and Sealmas ofer þone Drenc singan. and of Ciric Bellum drincan. and ƿið Bræc-seocum men. and ƿið Ƿedem-heorte. and ƿið ðon eallum sex cræftas.

LXIV. Læce-domas ƿiþ ælcre Leod-runan and ælf-sidenne. ꝥ is se Feſer-cýnnes gealdor and dust and Drencas and sealf and gif ſio adl ne tƿum sie. ⁊ gif ſio adl-ƿýrde mannan oððre mare ride and ƿýrde seoson ealles Cræfta.

LXV. Læce-domas eft ƿið Lencten-adle. and þara feoƿer Godspellera naman. and geƿritu and gebedu and sƿigende sceal mon sum geƿrit ƿritan. V. Cræftas.

XLVI. Læce-domas ƿið ungemýnde. ⁊ ƿiþ dýsigum

LXVII. Læce domas and Drencas ƿið Genumenum mete. and gif ealra sie aferd oþþe meolcen mete þrý Cræftas.

LXVIII. Læce-domas ƿiþ þon gif Hunta gebite mannan ꝥ sƿiðre oþre naman Gangel ƿeſƿa sex dugende Cræftas.

LXIX. Læce-domas ƿiþ Ƿede-hundes slite and ƿið Hundes dolge. VII. Læce-domas.

LXX. Læce-domas gif mon sie to ƿræne oððe to un-ƿræne.

LXXI. Læce-domas ƿiþ ƿæge ƿeoſan sare. and gif Hoh͞fino soƿod sie.

LXXII. Læce-domas on hƿilce tid Blod sie to forgange on hƿilce to forlætenne. and hu sie Attres ful sƿo lyft on Hlaf-mæsse-tid. and be drencum and ut-ƿorum on þam monþe and ꝥte ƿýrta on þam monþe sind to ƿýrceanne.

Romane and ealle Suðfolc ƿorhton him eorþ-hus ƿið þære unlýfte. and hu mon scýle blod læte on þæra sex ƿira ælcon on þæs Monan eldo forgan on þritigum nihta and hƿonne betst to lætanne. ⁊ gif Blod-dolg ýfelige. and gif þu ƿille on snide Blod forlætan oððe on ædre. oððe gif ðu ne mæge Blod-dolg aƿriþan. oþþe gif þu ne mæge geotend Ædre aƿriðan oððe gif mon on sinƿe besleá æt Blod-letan.

LXXIII. Læce-dom gif men hƿilc lim cine.

LXXIV. Læce-dom ƿiþ Ƿeartum ⁊ Ƿearrum on lime.

LXXV. Læce-dom ƿiþ Scurfedum nægle.

LXXVI. Læce-dom ƿiþ Gicþan.

LXXVII. Læce dom gif þu ƿille ꝥ ýfel sƿýle ⁊ Æter no ƿæte ut bærste.

LXXVIII. Læce-dom gif men un-lust sie getenge.

LXXIX. Læce-dom gif mon on langum ƿege teorige.

LXXX. Læce-dom ƿið þon þe mon hine for-drince.

LXXXI. Læce-dom ƿið miclum Cile.

LXXXII. Læce-dom gif men sie ƿæringa to micel ƿæce getenge.

LXXXIII. Læce-dom to mannes Stemne.

LXXXIV. Læce-dom ƿið þon gif mon Ðung ete.

LXXXV. Læce-dom ƿiþ þon þe mon ƿundige ƿiþ his feond to ge-feohtanne.

LXXXVI. Læce-dom ƿiþ miclum gange ofer land þý læs he teorige.

LXXXVII. Læce-dom gif mannes Feax ƿealle. Sealf ƿið þon ⁊ gif man Cala sie.

LXXXVIII. Læce-domas ƿið Horses Hreosle. ⁊ gif Hors geallede sie. and gif Hors sie of-scoten oþþe oþer neat.

Pars autem prima his verbis.

Incip. On þissum ærestan Læce-cræftum geƿritene sint Læce-domas ƿið eallum heafdes untrýmnessum.

Murra hette ƿýrt gegnid on Morter ꝥte Pening geƿege. do steapfulne Ƿines to ƿose. smýre þonne ꝥ Heafod mid and drince on nihtnes tig.

Ƿið Heafod-ƿærce. Genim Rudan and Ƿermod gecnuƿa and meng ƿið Eced and Ele aseoh þurh clað. smire þæt Heafod. Oððe Clam of þam ilcan ƿýrte lege on ꝥ Heafod. and besƿeþe ƿel þonne þu to reste ƿille.

Expl. Gif Hors sie of-scoten oððe oþer Neat. Nim Omƿƿanred and Scittisc ƿeax. gesinge mon. XII. Mæssan ofer. ⁊ do Halig-ƿæter on ꝥ Hors. oððe on sƿa hƿilc Neat sƿa hit sie hafaðe þa ƿýrte simle-mid.

Ƿið ðon ilcan. Nim to bretenre Nædle-eage. stinge hindan on þone Býrlan. ne biþ nan teona.

Capitula ſive Breviarium Partis ſecundæ.

I. ÐAS Læce-domas belimpað to eallum Innoða mettrýmneſſum.

II. Læce-domas ƿiþ Magan-ſare. ealra. X. and gif se Maga aþened sie. ⁊ hƿæt he þicgean scýle on þære adle.

III. Læce-domas be geſƿelle and sare þæs Magan. hu him mon scýle Blod lætan.

IV. Læce-domas ƿiþ heardum sƿýle þæs Magan. and smereneſſa. ⁊ hƿæt he þicgean scýle.

V. Læce-domas ƿiþ Magan aþundeneſſe. ⁊ hƿæt he on þære adle þicge.

VI. Læce-domas ƿiþ Unluste ⁊ Ƿlættan þe of Ma-

gan cymð. ⁊ hwæt he þicgean scyle. iv. Cræftas.
vii. Læce-domas wiþ aþeododum Magan. and gif he forsogen sie. and tacn aþeododes Magan. hu ꝥ ne gemylt ꝥ he þigeþ. vi. Læce-domas.
viii. Læce-domas wiþ sare ⁊ Unluste þæs Magan. se þe ne mæg ne mid mete. ne mid drincan beon gelacnod and bitere hwætetunge ðrowaþ. iv. Cræftas.
ix. Læce-domas wiþ inwunde Magan.
x. Læce-dom wiþ Wættan and tohætenne untrumne Magan.
xi. Læce-dom wiþ aþundenesse Magan windigre and eþunge.
xii. Læce-dom wiþ spiwþan. ⁊ wiþ þon ðe him mete under-gewunian nelle.
xiii Læce-dom wiþ Magan-springe.
xiv. Læce-dom wið eallum Magan untrumnessum.
xv. Læce-dom wiþ þæs Magan-springe þonne þurh Muþ bitere hwæcð. oþþe bealcet oððe him on þam Magan se mete abiteraþ ⁊ sygeþ. and hu sio ablawung þæs Magan cymð of þam blacum Omum.
xvi. Læce-domas ⁊ tacn þæs hatan omihtan Magan ungemet fæsta. and þæs ungesceadlice cealdan Magan-tacn. hu se hata omihta Maga ungemet ðurst ⁊ swol þrowaþ and nearonesse and geswogunga and gemodes treonunge unlust gewlætta. and hu ðone cealdan Magan ungelicilce mettas lyste. Læce-domas to bæm micle and eþele. ⁊ be lættre meltunge wumra metta.
xvii. Læce-cræftas be Lifre missenlice gecyndo ⁊ adlum. and hu hio on þa swiðran sidan aþened biþ oþ þone nu seoþan. and hu hio biþ fif læppedu. and hu hio is blodes timber and hus. and ꝥte sex þing wyrceað Liferwærce and lacnung þara ealra. and sceotol-tacn þara ealra ge be micgean ge be unluste. ge be his hiwe. and oþrum manegum tacnum.
xviii. Læcas læraþ þisne Læce-dom wið Lifer-swyle and aþundenesse.
xix. Læcas secgeaþ þas tacn be aswollenre and gewundadre Lifre. ⁊ Læce-domas wið ðon. and be þære Lifre heardunge.
xx Læcas læraþ þis wiþ þære Lifre wunde þonne se swyle geweorþ tobyrst.
xxi. Læce-domas and tacn aheardodre Lifre. and ablawenre on manigfealde wisan. ge on þam læppum ge on þam ufeweard. ge on þam filmenum. ge on þam holcum þære Lifre.
xxii. Læce-domas wið ðære geselan heardnesse þære Lifre. ⁊ sealfa and wyrt-drencas. oððe gif hio tobyrst and niþer gewit oððe up astihþ oþþe to langsum wyrð sio ungesele aheardung þære Lifre.
xxiii. Læce-domas hwæt him sie to forganne on Lifer-adle hwæt him sie to healdanne. ge on Læce-domum. ge on mete. ⁊ tacn ꝥ se swile þwinan ne mæg ne utyrnan on þære Lifre.
xxiv. Læce-domas and Wyrt-drencas wiþ eallum Lifer-wærcum. ealra þreotyne. ⁊ gyf Lifer weaxe.
xxv. Læcas eac be eallum Wambe-coþum and adlum sceotol tacn wundon ⁊ Læce-domas. and hu mon þa yfelan wætan þære Wambe lacnian scyle. and þonne adl to þære Wambe wile for þære yfelan omihtan wætan cneow hatiað lendenu he segiað swiað þara lendena liran. to geo teþ betweox Sculdrum utgong gemenged.
xxvi. Læce-domas gif sio Wamb wund bið. hu þæt mon ongitan mæge. ⁊ gelacnian. v. Cræftas.
xxvii. Læce-domas be Wambe missenlicre gecyndo oððe misbyrdo. hu ꝥ mon mæge ongitan and gelacnian. ⁊ be Wambe hattre gecyndo. ⁊ be cealdre and wætre gecyndo. and be hattre ⁊ drygre gecyndo. and ꝥ hæmed þing ne duge þyrrumlic homan. and ne sceþeþ hatum ne wætum. seofon Cræftas. ⁊ ꝥte hæmed þing swiðost eglað þam ðe Horn-adle habbað.
xxviii. Læce-domas wiþ ðon þe monnes ꝥ ufewerre Hrif sie gefylled wiþ yfelre wætan. and be windigre Wambe.
xxix. Læce-domas wiþ þon þe mete untela Mylte ⁊ cirre on wole ⁊ yfle wætan oððe scittan.
xxx Læce-domas gif þu wille ꝥ þin Wamb sie simle gesund and be coð ⁊ sare be Wambe-coðe ⁊ inne waran sare. and to Wambe gemetlicunge syxtyne Cræftas.
xxxi. Læce-domas and Tacnung on þam Roppe and Smæl-þearme. and on utgonge hu hie þrowiað ormætne þurst and unlust. and be hiora hiwe. ⁊ þam Nafolan. ⁊ Ræg-reosan. ⁊ Bæc-þearme and Nire-seoþan ⁊ Milte-scare. and hu unlætas senað ꝥ ꝥ sie Lenden-adl oððe Milt-wærc. ⁊ hwær þa Wamb-seocan þa adle þrowien ⁊ hu him sie. ⁊ hu hiora mon tilian scyle feower wisa.
xxxii. Læce-domas hu mon Swagerædne man lacnian scule. ge mid Blod-læse and Sealfe and Baðo and Lacnung, on ꝥ Hrif to sendanne. ⁊ þas Læcedomas magon wiþ Linden ece. and gif mon sonde mige wiþ ut-wærce. wið magan adlum and Clawunga and Fifa bedtermessum. and be þære coþe hu man lyste ut gan and ne mæg. and gif se Utgang sie windig and wæterig and blodig. xii. wisan.
xxxiii. Læce-domas wið þære Fræcnan-coðe. þe se mon his Ut-gang þurh ðone muð him sceam wyrpð and aspiwan sceal. and wið Innoð-wundum and Smæl-þearma sare. and wið to-brocenum Innoþum. ⁊ wiþ fortogenesse innan. ⁊ wið ðære Wambe þe late mylt and sceþþa Læcedoma ne gimð. þonne becymþ him on wæter Bolla. Liferwærc. Miltes-sar. micgean for-hæfdnes. Wambe ablawung. Lenden-wærc Sond ⁊ Stanas on Blædran weaxað. þreottyne Cræftas.
xxxiv. Læce-domas ⁊ be þæs mannes mihtum sceal mon þa Læce-domas sellan þe þon geforge syndon. ge Heafde. ge Heortan. and wambe ⁊ Blædran. and Sogeþan ⁊ hu geares hit sie be hæto. ⁊ Cele. and wiþ lættre meltunge. oððe gif Wamb forweaxen and for-swunded sie. and gif mon sie innan for-blawen. and wið Wamb-wyrmum and Gicþum. nygan wisan.
xxxv. Læce-domas be Cilda ofer-fyllo and Wambe. and gif him mete-telane mylte. and him Swat of-ga and Stince-fule.
xxxvi. Læce-domas be Milte-wærce. and ꝥ he bið on ða winstran Sidan and Tacn þære adle. hu hi gelease hi beoð. and hu lang se Milte sie. and be þæs Miltes Filmene on ða winstran healfe. be Hleahtre þe of Milte cymð. Hu se Milte æghwæt þrowaþ þæs þe oþer Limu ge hat ge ceald. and be Bæðe and hæmed-þing ⁊ hwanan sio hæto cume. and cele þæs Miltes eahta Cræftas.
xxxvii Læce-domas hu mon scyle þone monnan innan and utan mid cealdum and hatum Læce-domum lacnian. and hwilc mete him sie to þicgenne. and hwilc him sie to forganne.
xxxviii. Læce-domas hu mon sceal þa wætan and Won-sceafta utan lacnian. and be þam wætum yfelum þæs Miltes. and wið slipunge wætan þæs Miltes.
xxxix. Læce-dom wið windigre aþundenesse ðæs Miltes. sio cymð of Æpla-æte and hnuta. and Pysena. and huniges æte. and þone Rop. and Inne-sowan. and Wambe. and Magan þa geond blawað. and wið Sogeþan and Seaþan þe of Milte cymð. and hu sio Adl gesent of wæter-bollan. ealles tyne Cræftas.
xl. Læcedomas be ableawunge and aheardunge þæs Blodes on þam Milte.
xli. Læce-domas wiþ þære heardnesse and sare þæs Miltes. and hu mon mæg mid Swines blædran mid ecede gefylldre gehnescan þa heardnesse. and wiþ eallum in-adlum. þry Cræfas.
xlii. Læce-domas gif Omihte blod and yfela Wætan on þam Milte syn þindende. þonne sceal him mon Blod leten on þas wisan þe þeos Læce-boc segþ. ⁊ be þæs blodes hiwe.

xliii. Læce-

XLIII. Læce-domas hwæt him on þære adle to þicgenne sie. hwæt to forganne.

XLIV. Læce-dom eft se þe ꝥ yfel ut-tihð of þam Milte swiþe aþwele. and se eac deah wiþ Magan ablawunge and Innoþa hnesceþ þa wambe þynnaþ ða Oman. bitere hwæcetunge awegdeþ and Breost-coþe. ⁊ Sid-wære and Lifer-adle. ⁊ Milte-wære. and Wamb-wind eal þa liht.

XLV. Læce-domas ⁊ swið Drenc wið Asfollenum.

XLVI. Læce-domas wiþ gehwæþerre Sidan sare and Tacn wundorlicu hwanan sio cume. ⁊ hu sio adl tosceard sie. ⁊ hu mon þara tilian scyle.

XLVII. Læce-domas ða ðe ðynunge habben and smalunge mægen. þam lichoman þe þa hæto mid micle oþþe strange þrowien and hu mon scyle Spiwes Blædran on-don.

XLVIII. Læce-domas selran. gif þas oþre helpe ne syn. hu him mon eac Blod scyle lætan.

XLIX. Læce-domas ⁊ Weax-sealfa ⁊ Scearpunga wið Sidan-sare. and hwæt he þicgean scyle.

L. Læce-damas eft wið Sidan-sare.

LI. Læce-domas wið Lungen-adle. and Laþlicu tacn hwanan sio adl cume. and hu mon lacnian scyle Drencas and Sealfa ⁊ Briwas ge wið lunge-wunde. and gif lungen breoþe. and gif lungen drugige. an and twentig Cræfta.

LII. Læce-domas ⁊ Spiwe-drencas mannum to hæle. and gif man hine ofer gemet brece to Spiwanne. and eft wete-drenc oþþe Gif-drenc of Mennelle. ealles twentig drencea.

LIII. Læce-domas and leohte Drencas mannum to hælo. and un-swule-drenceas wiþ untrumum Innoþum. eahta Cræftas.

LIV. Læce-domas and Drencas wiþ þi stice and gif Stice butan Innoþe sie.

LV. Læce-domas ⁊ Drencas gif mon forhæfd sie. and wið In-coþe and Fær-coþe.

LVI. Læce-domas gif mon sie on Ut-wærce. and tacn be ut-sihte ge on þam uferran Hriwe. ge on þam niþerran. ⁊ hwanan sio adl cume. and hu mon hie scyle lacnian. ⁊ hwæt mon þicgean scyle. ⁊ eft wiþ þon gif mon blodeane ut-yrne ⁊ wið miclum sare and ablawnesse þæs Innoþes. oððe gif mon for Roppes untrumnesse ut-yrne. oþþe gif hwa Blod-ryne þrowige on þam niþerran dælum his lichoman oþþe gif hwam sie Micge on Blod gif hio gehwyrfþ. oððe gif mon Ut-gang næbbe. and eft ut-yrnende briw. siw and hund seofontig Læce-doma.

LVII. Læce-domas wiþ Ðearmes ut-gang. and gif men bilyhte sie ymb þone Ðearm. ⁊ wið blæc Ðearmes ut-gange. nigon wiran.

LVIII. Læce-domas be ðære adle þe Stanas on men innan geweaxen on þære Blædran oþþe elles hwær. and tacn þære adle. be halra manna and un-halra Micgea hiwum. ⁊ hwilcne mete mon þicgean scyle oððe forgan. twentig cræfta.

LIX. Læce-domas wiþ þære healf-deadan-adle and hwanan sio cume. and hu mon lacnian scyle. Sealfa and Onlegena and Wyrt-drencas. oþþe gif Neb oþþe Heafod wan sie. Be Baðe and Blod-læse. and ꝥ sio adl ær feowertigum oððe fiftigum wintra Ommonnan ne becume. ⁊ be þam suþerran-wyrt eced drence. an ⁊ twentig Cræfta.

LX. Læce-domas wiþ Wifa gecyndum forsteenum. ⁊ and eallum Wifa tydernessum. gif wif Bearn ne mæg geberan. oþþe gif Bearn weorþe dead on wifes Innoþe. oððe gif hio cennan ne mæge. Do on hire Gyrdels þas Gebedo swa on þisum Læce-bocum segþ. and manigfeald Tacn ꝥ mon mæge ongitan hwæþer hit Hyse-cild þe Mæden-cild beon wille. and wiþ Wifa adle. and gif Wif migan ne mæge. ⁊ gif Wif ne mæge waðe beon geclænsod. and wiþ Wifa Blod-sihtan. and gif Wif of gemyndum sie. and gif þu wille ꝥ Wif cild hæbbe oððe tife-hwelp. oððe gif men Cwið sie forweaxen. oððe gif men Semninga swigie. an and feowertig Cræfta.

LXI. Læce-dom wiþ þære Geolwan-adle. and wiþ þæm miclan Lice. and Dolh-drencas twegen and oþer mæg wið Lungen wunde &c.

LXII. Læce-domas wið micl[an] Heafod-ece. ⁊ wærce and Sealf to þon ilcan. and Leah and Eag-sealfa and Gebed to Eagum.

LXIII. Læce-dom wiþ Weor-adle. and wiþ Lungen-adle. and wiþ ut-wærce. and gif mon Blode spiwe. and wiþ Blod-ryne. ⁊ gif Lunfæringa-ace. and wiþ Blæce on ⁊wlitan.

LXIV. Læce-dom semonian wiþ Innoþes forhæfd-nesse and gut-omon. Wið Milte-wærce. ⁊ Stice and Spican wiþ ut-sihtan. and Dracontian wið wule Horas on men. and Alwan wiþ untrymnessum. and Galbanes wit nearwum Breostum. and Balzaman-smiring wiþ eallum untrumnessum ⁊ Petra-oleum to drincanne anfeald wiþ innan tydernesse. and utan smerwanne. and Tyriaca is god drenc wiþ Innoþ tydernessum. and se hwita Stan wið eallum uncuþum brocum.

LXV. Læce-dom gif Hors sie of-scoten. and wið Ut-wærce. and gif Ut-gang forseten sie. and wiþ Lencten adle. eft wiþ ut-wærce and wiþ unlibbum. and wiþ þære Geolwan-adle. and gif men sie wærlice yfele. and to gehealdanne lichoman Hælo. and wiþ Gicþan and Æl..e. and wiþ Lond-adle and Gongel-wæfran-bite. and wiþ Ut-sihte. and Heafod-sealfa.

LXVI. Be þam stane þe Gagates hatte.

LXVII. Be Wæge Eles. ⁊ oþra missenlicra þinga.

Pars ſecunda his Verbis.

Incip. Ðis sint Tacn adlies Magan. Ærest gelome Spætunga oððe Hræcunga Cirnes and se Man hine gelome to spiwanne. and he onfindeð swile. and ꝥ þa Oman beoð inne betynde þurh þa ablawunge. and him bið unweþe þurst getenge.

Ultima ſecundæ partis ſectio hæc eſt

Pund Eles gewihð. XII. penegum læsse þonne pund Wæteres.

⁊ Pund Ealoð gewihð. VI. penegum mare þon̄ pund Wæteres.

⁊ I. Pund Wines gewihð. XV. penegum more þon̄. I. pund Wæteres.

⁊ Pund Huniges gewihð. XXXIV. penegum mare þon̄ pund Wæteres.

⁊ I. Pund Buteran gewihð. LXXX. penegum læsse þon̄ pund Wæteres.

⁊ Pund Beores gewihð. XXII. penegum læsse þon̄ pund Wæteres.

⁊ I. Pund Meloses gewihð. CXV. penegum læsse þon̄ pund Wæteres.

⁊ I. Pund Beana gewihð. LV. penegum læsse þon̄ pund Wæteres.

⁊ XV. Pund Wæteres gaþ to Sestre.

Capitula ſive Breviarium Partis tertiæ.

I. Wiþ Heafod-ece. and wiþ ealdum Heafod-ece. and wiþ healfes heafodes-ece.

II. Wiþ asvollenum eagum and god eah-sealf. and wiþ miste on Eagum. and wiþ Fle. and wiþ Wyrmum on Eagum. and wiþ þæm gif Flæsc on Eagum weaxe. ⁊ gif on Eagum weax an weade Sponge. and gif eagan tyren. and Sceade-sealf to Eagum. ⁊ Smeþe Eaþ-sealf.

III. Wiþ Ear-wærce. and wiþ þæm gif Wyrmas syn on Earan. and god Ear-sealf.

IV. Wið Toþ-ece. and gif Teþ syn hole.

V. Wið innan to brocenum Muðe.

VI. Wið Ceoc-adle and wiþ Ceol-wærce.

VII. Wiþ Heals-wærce.

VIII. Wið Bite.

IX. Wið Hwostan.

X. Wiþ þam þe mon Blode hræce.

XI. Wiþ seondum Geallan.

XII. Wiþ þære Geolwan-adle.

XIII. Wiþ Breost-wærce.

XIV. Ƿiþ Hwostan and wiþ Lungen-adle.
XV. Ƿiþ Magan-wærce. ⁊ wiþ aþundenesse.
XVI. Ƿiþ Milt-wærce.
XVII. Ƿiþ Lenden-wærce.
XVIII. Ƿiþ Wambe-wærce. and Rysel-wærce.
XIX. Ƿiþ Blædder-wærce.
XX. Ƿiþ þam gif men ne mæge gemigan. ⁊ þam men þe Stanas weaxan on þære Blædran.
XXI. Ƿiþ þam gif men sie se ut-gang forseten.
XXII. Ƿiþ Ut-siht-adle Drenc and Briw.
XXIII. Ƿiþ þam Wyrmum þe beoþ on mannes Innoþe.
XXIV. Ƿiþ Lið-wærce.
XXV. Ƿiþ Weartum.
XXVI. Ƿiþ þam miclan Lice-Smering. and Bæð. and Drenc. ⁊ Briw.
XXVII. Ƿiþ singalum Þurste untrumra manna.
XXVIII. Ƿiþ Innan-forctoge. ⁊ Smæl-þearma-ece.
XXIX. Ƿiþ ðam ðe man sie mid Fyre anum forbærned. and wið þam þe men sie mid wætan forbærned. and wiþ Sun-byrne
XXX. Ƿiþ Þeore-Drenc. and eft wiþ þære ⁊ sceotendum Wenne. and eft be þing wiþ þam gif Þeor gewunige on anre stowe.
XXXI. Ƿiþ Wenne-sealf.
XXXII. Ƿiþ Dolge-sealf.
XXXIII. Ƿiþ þam gif man sie usan on Heafod wund. and sie Ban gebrocen. and wiþ ðam gif sio Eaxl upstige. and god Dolh-drence. ⁊ gif gebrocen Ban sie on Heafde and of Nelle.
XXIV. Ƿiþ Hundes-slite. ⁊ wiþ þon gif Sinwe forcorfene. ⁊ wiþ þam gif Sinwe sien gescruncene.
XXXV. Ƿiþ gonge-wifran-bite.
XXXVI. Ƿiþ Cancre.
XXXVII. Ƿiþ þam þe Ƿif ne mæge Bearn acennan. ⁊ gif of Ƿife nelle gan æfter þam beorþre þ gecyndlic sie. and gif of Ƿife sie dead Bearn. ⁊ wiþ þam gif Ƿif blæde to swiðe æfter ðam beorþre.
XXXVIII. Ƿiþ þam þe Ƿifum sie forstanden hira Monað-gecynd. ⁊ wiþ þam gif Ƿife to swiðe of-lowe sio monað gecynde.
XXXIX. Ƿiþ Smeagea wyrme smiring ⁊ anlegen. and be Þing and Sealf.
XL. Ƿiþ þam þe man sie Monaþ-seoc.
XLI. Ƿiþ ealle feondes Costunga Drenc ⁊ Sealf. Ƿiþ þon ilcan. and hu man scyle gesit seocne man lacnian and hu mon scyle wyrcean Spiw-drenc ut-yrnendum
XLII. Ƿiþ þam gif swiþ-drenc on men gesittan and he nelle ut-gang.
XLIII. Ƿiþ Attres Drence.
XLIV. Ƿiþ Lusum.
XLV. Ƿiþ þam gif Þorn stinge mon on Fot oððe Hreod. and þonne nelle ofgan
XLVI. Ƿiþ Æsmelum. ⁊ wiþ eallum Eagna wærce.
XLVII. Ƿiþ Lyft-adle gif se muþ sie woh oþþe won. Læcedom. ⁊ beþing. and bæþ-sealf. ⁊ leah. and blodes læs.
XLVIII. Ƿiþ Fic-adle. Drenc ⁊ Beþing.
XLIX. Ƿiþ Sculdor-wærce and Earma.
L. Ƿiþ Cneora-sare.
LI. Ƿiþ Fota-sare.
LII. Ƿiþ ðam gif þu ne mæg Blod-dolg forwriþan.
LIII. Ƿiþ þam gif Meoloc sie gesend.
LIV. Ƿiþ Niht-gengean-sealf.
LV. Ƿiþ ðam gif men beo sio Heafod-panne gehlenced.
LVI. Ƿiþ þam gif men nelle meltan his mete.
LVII. Ƿiþ Ƿif-gemædlan.
LVIII. Ƿiþ Feondes costunga.
LIX. Ƿiþ Þeor-wenne. gif he se men oncneore oþþe on oþrum lime
LX. Be þam hu mon scyle Ear-sealf wyrcean.
LXI. Ƿiþ Ælf-cynne-sealf. ⁊ wiþ Niht-gengan. and þam monnum þe Deofol mid hæmð.
LXII. Ƿiþ Ælf-adle Læce-dom. and eft hu mon sceal on þa Wyrte singan ær hi mon nime. ⁊ eft hu mon sceal þa Wyrta don under Weofod ⁊ ofersingan. and eft Tacnu be þam hwæþer hit sie Ælf-sogoþa. and Tacn hu þu ongitan meaht hwæþer hine mon mæg gelacnian. and Drencas and Gebedu wið ælcre Feondes costunge.
LXIII Tacn hu þu meaht ongitan hwæþer mon sie on Wæter Ælf-adle ⁊ Læce-dom wiþ ðam and gealdor on to singanne. ⁊ þ ilce man mæg singan on wunda.
LXIV. Ƿiþ Deofle liþe-drenc. and ungemynde. and wiþ Deofles Costunga.
LXV. Ƿiþ þon mon sie gegymed. and Tacnu hwæþer he libban magen.
LXVI. Drenc wiþ þam gif Þeor sie on men.
LXVII. Ƿiþ Deofle-seoc. and wiþ Deofle.
LXIII. Ƿiþ Feber-heorte leoht drenc.
LXIX. Ƿiþ ðam gif men sie Maga-asurod and forþunden. and wið Magan-wærce. ⁊ gif man bið aðunden.
LXX. Ƿiþ Wambe wærce. and wiþ Magan-werce. and wið Wambe heardnesse.
LXXI. Ƿiþ Springe. Smiring and Sealf.
LXXII. Ƿiþ Attre. Drenc ⁊ Smiring.
LXXIII. Ƿiþ þære Geolwan-adle.
LXXIV. Ƿiþ þam gif Innelfe si ute.
LXXV. Ƿiþ ælcre innan untrymnesse. and wiþ hefignesse and wiþ Hleor-blæce.
LXXVI. Be þam hu man scyle Halige Sealfe wyrcean.

Pars tertia ſic

Incip. Ƿiþ þon þe mon on Heafod-ace. Genim Nioþoweardre wrætte. do on readne Ƿræd. binde þ Heafod mid.

Ƿiþ þon ilcan. Nim Seneres-sæd ⁊ Rudan. gegnid on Ele do on hat Ƿæner ðweah gelome þ Heafod on þam wætre. he bið hal.

Hic Codex deſinit in Capite 73, quia ultimum folium truncatur. Noſcat autem Lector φιλίατρος *hoſce verſiculos inter partes ſecundam & tertiam reperiri.*

Bald habet hunc librum Cild quem conscribere iussit.
Hic precor assidue cunctis in nomine Xpi.
Quo nullus tollat hunc librum perfidus a me.
Nec vi nec furto nec quodam famine falso.
Cur quia nulla mihi tam cara est optima gaza.
Quam cari libri quos Xpi gratia comit.

Maxima autem pars hujus libri à Baldo *illo compilati, ex Latinorum Medicorum ſcriptis, viz.* Marcelli, Scribonii Largi, C. Plinii, Cœl. Aureliani, Theodori Priſciani, &c. *me judice, deſumpta eſſe videtur.*

Cod. Membr. in Quarto ſeu potius in fol. min. ante Conquiſitionem Angliæ ſub Wilhelmo I. eleganter ſcriptus. Olim peculium Monachorum Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, quorum inſtructiſſimâ Bibliothecâ ſub Henrico VIII. Anglorum Rege funditus deſtructâ, pervenit in manus Johannis Apſley de Thokeham, *qui per viginti annos illum poſſidebat, uti ille dicit in ſummitate primæ pag. fol. 19. A. D. 1567. Deinde eum comparavit Illuſtriſſimus Dominus - - - - - -* Lumley, *cujus nomen manu ſua ſcriptum cernitur fol. 1. cujuſque Bibliothecâ in Regiam tranſlatâ, extat adhuc Codex ille Inſignis, laceratus & mutilatus, idoneoque ſegmine deſtitutus.*

In eo continetur Liber Scintillarum *Latine cum interlineari Verſione Anglo-Saxonica, quam ſic in Præfatione ante* Gloſſarium Gothicum, *laudat* Cl. Junius, SCINTILLARIUS vel Liber Scintillarum, in Titulos digeſtus & Anglo-Saxonicè interlineatus. Excerpſi paucula quædam tanta cum cura gloſſata, ut non putem uſpiam reperiri aliam aliquam Interlineationem pari ſtudio judicioque elaboratam.

Hæ Scintillæ *ſunt* Sententiæ, *quas ex Sacra Scriptura & ex ſanctorum Patrum libris collegit & in unum faſciculum redegit* Beda Venerabilis; *inter cujus alia*

ſcripta

ſcripta Latina impreſſa extat Liber Scintillarum. *Titulos Scintillarum habes, Lector, ſupra pag. 86. ubi de Apographo Juniano verba fecimus. Nomina autem Scriptorum & Librorum, tua cauſa, lector benevole, recenſere non gravabor:* Evangelium, Propheta, Petrus, Paulus, Johannes, Salomon, Jacobus, Hieſus filius Sirach, Auguſtinus, Ambroſius, Gregorius, Hieronimus, Iſidorus, Ciprianus, Baſilius, Caeſarius, Effrem, Joſephus, Anaſtaſius, Origines, Hilarius, Euſebius.

Caput primum in quo agitur de Caritate ſic

Incip. Drihten ſeʒð on Godſpelle maran ſo-
DNS DICIT IN EVVANGELIO MAIOREM CA-

ðe-luſe nan man hæfð butan þæt ſaƿle hiſ
RITATEM NEMO habet quam ut animam ſuam

alecʒe æʒhƿylc ſor ſreondum hiſ.
ponat quiſ pro amiciſ ſuiſ.

Sic autem in Cap. DE EXPLETIONE PECCATORUM, hic Cod. MS.

Expl. ⁊ ſƿa to ƿið metincʒe yfeleſ yfel byð
Sicq; ad comparationem mali malum ſit

ƿyrſe þænne be leahtrum ʒebliſſiʒende beoþ
deteriuſ. dum de uitiuſ gratulanteſ ex-

upphahſene on ƿyrſe be þylcum ſeʒð ða
tolluntur in peiuſ. de talib; ait Salomon. qui

ʒebliſſiað þænne hi yfele doþ ⁊ hi ʒefæʒniaþ on
letantur cum malefecerint & exultant in

þinʒum ƿyrſtum.
rebuſ peſſimuſ.

Codex membranaceus in quarto ampliori, (olim, ut videtur, Eccleſiæ Chriſti Salvatoris in Cantuaria,) in quo, per Cola & Comata, litteris Saxonicis rotundioribus, ante nongentos, ut videtur, annos, exarantur Evangelia quatuor Latinè; *decem Canonibus, Præfationibus, &c. præmiſſis. In hoc ſpectabili Codice, (qui propter Lectiones plurimas à Vulgato diſcrepantes dignus qui à Theologis perlegatur) ad Caput* S. Matthæi I. *ante hæc verba* Xpi autem generatio &c. *habetur* † *Teſtificatio Manumiſſionis Eadelmi ſervi, per Æthelſtanum Regem, (qui regnare cœpit, A. D. 924.) his verbis.* Æþelſtan Cyng ʒeſreode Eadelm ſor ƿaþe þæſ ðe he æræſt Cyng ƿæſ. ðæſ ƿæſ on ʒeƿitneſſe. Ælfheah Mæſſe-preoſt. ⁊ ſe Hired. ⁊ Ælfric ſe Gerefa. and Ƿulfnoð Hƿita. and Eanſtan Praſoſt. ⁊ Byrnſtan Mæſſe-preoſt. ſe þe ðæt onƿende. hæbbe he Godeſ unmiltſe ⁊ ealleſ þæſ haliʒdomeſ þe ic on Angel-cyn beʒeat mid Godeſ miltſe. And ic an þan bearnan þæſ ilcan þæſ ic þan fæder an.

[† *Vid. D. G. Hickeſii Diſſert. Epiſt. pagg.* 12, 13, 14.]

Codex membranaceus in 4 minori, ſeu potius in Octavo, circa tempora (ut videtur) Henrici II Anglorum Regis exaratus: in quo continentur Evangelia quatuor Saxonicè ſive potius Normanno-Saxonicè, eo fere ordine ac in Cod. Hattoniano (de quo vide ſupra, pag. 76.) deſcripta. Quo autem Dialecto hic Codex ſcribitur appareat ex Exordiis & concluſionibus Evangeliorum, qui hoc ordine ſequuntur.

Initium Scī Euangelii ſecundum Marcum

Incip. Her yſ Godſpelleſ anʒin. Halendeſ Criſteſ Godeſ ſune. ſƿa aƿriten iſ on þaſ ƿiteʒan bec Iſaiam.

Expl. Hyo þa ſulfeld bodeden ſƿa ƿid ſƿa al ðaſ Hlafordeſ ſeorceſ ⁊ hiſ biſpelleſ ſulfellende mid ſelʒenden tacnen. AM̄.

Her onʒinð Matheuſ boc þæſ halʒan Godſpellereſ.

Incip. Soðlice ƿel iſ to underſtanden ꝥ æfter Matheuſ ʒerecednyſſe her hiſ oncneoƿnyſſe-boc Hælendeſ Criſteſ Davideſ ſuna.

Expl. ⁊ lærað ꝥ hyo healdon ealle þa þinʒ þe ic eoƿ bebead. and ic beo mid eoƿ ealle daʒaſ oððe ƿeoruld-endunʒe, AMEN.

Nu ƿe ƿillað her eoƿ areccen Lucaſ boc ðæſ halʒan Godſpellereſ.

Incip. Forðam ðe ƿitodlice maneʒa þohte þare þinʒe race ʒeendebyrden ðe on uſ ʒefylde ſint. ſƿa uſ betahten þa þe hit of fruman ʒeſaƿon. and ðare ſpræce þe naſ ƿæron.

Expl. Ænd hyo ða hyo ʒebiddende ʒecyrreden into Ieruſalem mid michelre bliſſe. and ƿæren efre in ðare temple herjend and bletſiende God. AMEN.

Her onʒinð þæt Godſpell ðe Iohanneſ ſe Godſpellere ʒeƿrat on Pathmoſ þam eiʒlande.

Incip. On anʒin ærest ƿæſ ƿord. and þa ƿord ƿæſ mid Gode and God ƿæſ þæt ƿord. þæt ƿæſ on fruman mid Gode.

Expl. Ƿitodlice odre maneʒa þing ſynt þe ſe Hælend ƿorhte. ʒif ða ealle ƿriten be heom ſylfe ƿæren. Ac ſƿo ƿerld beclyppen ne mihten ða ƿriteres þe hit ƿriten ſcolden on boken.

Hic Codex olim, ut videtur, fuit Abbatiæ S. Auguſtini Cantuariæ; deinde devenit in manus Thomæ Cranmeri *Cantuarienſis Archiepiſcopi, cujus nomen cernitur ſcriptum in ſummitate paginæ folii primi. Beneficio autem ejus non fruebantur* Franciſcus Junius & Thomas Mareſchallus, *in præclara Evangeliorum Anglo-Saxonicorum Editione.*

Codex membranaceus in Quarto fere quadrato, ſeptingentis abhinc annis Elegantiſſime ſcriptus, & ſplendidiſſime auro illuminatus. in eo continentur Evangelia quatuor Latine. Saxonicè autem hæc paucula quæ ſequuntur inter D. Matthæum & D. Marcum vacuis foliis ſcripta.

I. *Teſtificatio Receptionis Cnuti Regis & aliorum in Familiam ſive Societatem* Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, *his verbis.*

† In nomine dn̄i nr̄i Ihū Xpī. Her iſ aƿriten CNUTES kinʒeſ nama þe iſ ure leofa Hlaford ſor ƿorulde ⁊ ure ʒaſtlica broðor ſor Gode. ⁊ Harold ðæſ kinʒeſ broðor.

Ðorð ure broðor. Kartoca ure broðor. Thuri ure broðor.

II. *Proximi folii ſuperiore parte, inferiore abſciſſa, habetur Confirmatio Canuti Regis de Privilegiis ejuſdem Eccleſ. his verbis.*

✠ Cnut Cinʒ ʒret Lyfinʒ Arceb̄. and Godƿine b̄. ⁊ Ælmer Abb̄. and Æþelƿine Scirman. ⁊ Æþelric. ⁊ ealle mine ðeʒnaſ tƿelf-hynde and tƿi-hynde freondlice. and ic cyðe eoƿ ꝥ ſe Arceb̄ ſpræc to me ymbe Xpeſ̄ Circean Freolſ. ꝥ heo hæfð nu læſſe munde ðon hio hƿilan ær hæfde. ða lyfde ic him ꝥ moſte niƿne Freolſ ſettan on minan naman. ða cƿæð he to me ꝥ he freolſaſ ʒenoʒe hæfde ʒif hi ahte forſtodan. ða nam ic meſylf þa Freolſaſ and ʒelede hi uppan Xpeſ̄ aʒen ƿeofod on ðæſ Arceb̄ ʒeƿitnyſſe. ⁊ on Ðurkilleſ Eorleſ. and on maneʒra godra manna ðe me mid ƿæron to ðan ylcan forerearidan ðe hit Æðelbyrht Cinʒ ʒeſreode. ⁊ ealle mine fore-ʒenctʒan. ꝥ næfre nan man ne ſy ſƿa dyrſti. ſy he Gehadode. ſy he Læƿode ꝥ ænig þara ðinʒa ʒelytlie ðe on ðam Freolſe ſtænt. Gyf hit hƿa ðenne do. ſy hiſ lif her ʒeſcert. and hiſ

ƿunung

ƿunung on helle grunde butan he hit þe stiðlicor gebete ær his ende be þæs Arcebisceopes tæcunge.

Tegmen hujuſce Codicis olim egregie ornatum, uti ex certis ſignis liquet, nunc deſideratur.

Occaſionem autem ab hoc Regio Codice nactus, pauca de binis aliis Regiæ Bibliothecæ Evangeliorum Latinè ſcriptorum libris, Lectorem monebo.

I. *Ex his alter in folio pene quadrato, ſplendidiſſime, pro tempore, auro & variis Coloribus illuminatur, litteris etiam Saxonicis rotundioribus, per Cola & Commata, annis abhinc fere mille ſcribitur, & quondam pertinuit ad Bibliothecam Abbatiæ* S. Auguſtini *juxta muros* Cantuàriæ *Nobile gentis noſtræ Monimentum.*

II. *Alter in quarto craſſo, in Gallia, ut videtur, circa tempora Caroli Magni Imperatoris ſcriptus, in quo ante Canones Euſebianos habetur hæc Inſcriptio Litteris Saxonicis.*

Hunc Codicem ÆDELSTAN Rex deuota
mente Dorobernensis tribuit eccle̅.
beato Augustino dicate. Et quisquis
hoc legerit omnipotenti pro eo pro-
que suis fundat preces.

Folio autem primo cernitur hoc Lelandi Hexaſtichon, manu ſua ſcriptum, nomine libri.

Johannes Lelandus.

Æthelſtanus erat noſtræ pars maxima curæ,
Cujus nota mihi bibliotheca fuit.
Illo ſublato ſexcentos amplius annos
Pulvere delitui ſqualidus atque ſitu.
Nunc pietas ſed me ſuperaſ revocavit ad auras
Henrici, digno reſtituitque loco.

Noſcat autem Lector φιλαργύρῳ hujus Codicis tegumentum pretioſum, à quodam nefario abreptum eſſe.

Codex membr. in Quarto circa tempora Æthelſtani Regis elegantiſſime ſcriptus, in quo, præter alia nonnulla Latine ſcripta, habentur

I. *Pſalterium D. Hieronymi Romanum, cum interlineari Verſione Saxonica, & notis marginalibus Latinis eadem manu exaratis. Specimen Verſionis Saxonicæ ſit Pſalmus qui dicitur* Jubilate.

Debere commonet Propheta uniuersos Dn̄i
laudare.

drýmað Gode eall eorðe ðeoraþ on blisse
Iubilate deo omnis terra. seruite dn̄o in leticia.

ingað on gesihðe his on bliþnesse l. ƿynsum-
Intrate in conspectu eius in exultatione.

munga. ƿitað þ drihten he is God he
Scitote quod dn̄s ipse est ds̄. ipse

ƿorhte us ⁊ na selfe ƿe. ƿe soþlice folc
fecit nos et non ipsi nos. Nos autē populus

his ⁊ sceap forstorno ðes his. ingaþ on gatu
eius et oues pascue eius. Introite portas

his on andetnesse. on cæfertunas on ýmnū an-
eius in confessione. in atria eius in ýmnis con-

detnessa. Heriað naman ƿýnsum is
fessionum. Laudate nomen eius qm̄ suauis est

on ecnesse mildheortnes his ⁊ oð a
dn̄s. in æternum misericordia eius. et usq; in

folcum soþfæstnes his.
sciū scli̅ ueritas eius.

II. *Sequuntur* Canticum Eſaiæ, Ezechiæ, Annæ, Moyſis, Abbacuc, (Moyſis) ex Deuteronomio. Trium puerorum, Zachariæ, Mariæ, Symeonis, Hymnus Athanaſii, Oratio pura, i. e. *Gloria in Excelſis. Omnia cum interlineari verſione Saxonica.*

III. *Oratio devota, ſed longiſſima, de Confeſſione Peccatorum ad Deum, quæ ſic*

Incip. Myn Drihtē God ælmihtig. ic ðe eom andetta minra synna.

IV. Quot Veneris diebus in anno, unuſquiſque jejunare debet Adnotatio Saxonicè.

V. CONFESSIO ET ORATIO.

Incip. Eala þu ælmihtiga God unasecgendlicre mildheortnesse. Eala þu God unametendre arfæstnysse. Sequitur Inſtructio brevis de hiſce Confeſſionibus Peccatorum agendis.

Pſalterio præmittuntur

VI. *Proverbia nonnulla Latine & Saxonice. v. g.* Meliora plura quam grauiora onera ſunt. Selre býð oft feðre þænne ofer feðre. &c.

VII. ORATIO PRO PECCATIS.

Incip. Min drihten leof for þinre þære micelan mildheortnýsse. ⁊ for ealra þinra haligra lufan.

Hic Cod. olim peculium fuit Thomæ Cranmeri *Cantuarienſis Archiepiſcopi.*

Codex membr. in Quarto eleganter ante Conquiſitionem Angliæ exaratus: in eo continetur Ælfrici Excerptiones de Priſciano Minore, vel Majore, *ſine Gloſſario quod extat in plurimis aliis exemplaribus. Hunc Codicem olim vendicabat Reverendiſſimus* Matthæus Parkerus, *A. Cant. qui, ut videtur, propria ſua manu, librum uno folio in fine truncatum reſtituit. Hoc Codice uſus eſt in Editione Ælfrici Grammaticæ,* Gulielmus Somnerus, *quam publicavit ad calcem Lexici Saxonico-Latino-Anglici,* Oxoniæ, 1659.

Codex Memb. in Octavo ante 700 *annos exaratus, continens Aldhelmi Sciréburnenſis Epiſcopi Librum* de laude Virginitatis, *proſaicè ſcriptum, in quo voces plurimæ gloſſantur Saxonicè. Quin & imago ipſius Aldhelmi ante* 500 *annos effigiata operi ſuo præmittitur.*

Codex Membr. in Quarto ante 700 annos eleganter ſcriptus, in quo continetur Aldhelmi Epiſcopi Liber de Laude Virginitatis, proſa oratione ſcriptus, in quo etiam uoces plurimæ gloſſantur Saxonice. Præmittitur Aldhelmi Epiſtola ad Hachfridum.

Codex Membran. in fol. min. 700 *fere abhinc annis, eleganter ſcriptus. Continet* Aldelmi *librum* de Virginitate, *in quo voces nonnullæ gloſſantur Saxonicè. Sequuntur nomina Reliquiarum* quarum partem dedit glorioſiſſimus & uictorioſiſſimuſ - - - - - - Monaſterio ſcæ̅ Mariæ - - - - - - - *Nomina penitus abraduntur. memoria teneo hæc nomina haberi in Catalogo Reliquiarum quæ contulit Æthelſtanus Rex Eccleſiæ Exonienſi, quem vid. ſupra, pag.* 81.

Codex Chartaceus in fol. Rolandi *& aliorum* Medicorum *continens opera; ad cujus Caput & Calcem habentur ſeptem folia Membranacea, Saxonica manu grandi* 700 *fere abhinc annis ſcripta; quæ continent partem quandam Grammaticæ* Ælfrici, *& pars fuere ejuſdem Codicis, ad quem pertinebant illa plane ſimilia folia, quæ ſupra memorantur in Bibliotheca Collegii* Omnium Animarum Oxon. *Vide pag.* 105.

CATA-

CATALOGUS
Cod. MSS. *Anglo-Saxonicorum*
BIBLIOTHECÆ COTTONIANÆ,
QUÆ EST
WESTMONASTERII.

Iul. A. 2. **C**ODEX *membr. in Octavo partim Latine, partim Saxonicè ſcriptus, uti ex ſequentibus patet. ſcil.*

I. *Fragmentum libri* Bedae *Venerabilis de Temporibus, Latinè.*

II. Ælfrici Præſulis *Grammatica ſive* Excerpta ex Priſciano & Donato, *nitidè & emendatè ante Victoriam Normannicam exarata, ſed, quod dolendum eſt, fronte mutila.*

III. *Grammaticam excipit* Gloſſarium Latino-Saxonicum, *ſive Rubrica quam ex aliis exemplaribus ſic reſtituimus.*

INCIPIVNT NOMINA MVLTARVM RERVM ANGLICE.

Incip. Deus omps̄. Þ is God ælmihtig. se ƿæs æfre unbegunnen ⁊ æfre byð ungeendod.
Expl. Meretrix. vel scorta. myltestre. Pelex. cyfes. Ƿe ne magon sƿa ðeah. ealle naman aƿritan ne furþor geþencan. *poſt haec, habentur folia quinque ſupradictæ Grammaticæ, quæ Bibliopegi errore male tranſponuntur.*

IV. *Preces nonnullæ ad Deum Stylo Poetica Characteribus autem Normanno-Saxonicis exaratæ, quas ex hoc Cod. publici juris fecit V. cl.* Franc. Junius, *ad calcem ſui Cædmonis.*

Incip. Ǽla drihten leof. æla dema god-gearƿa me ece ƿaldend. ic ƿat mine saule synnum forƿundod.
Expl. Ne forseorn þu me. ƿuldres drihten. ac getyða me. tyr eadig kyning. læt me mid englum upsiðian. sittan on sƿegle. herian heofonas god. haligum ƿeorde. a butan ende. amen.

V. *Quæſtiones & Reſponſiones inter Adrianum & Ritheum, eadem manu Norm. Saxonica.*

Incip. ADRIANVS cƿæð to RITHEVS.
Saga me hu lange ƿæs Adam on neorxna ƿange.
Ic þe secge. he ƿæs þrittine gear.
Expl. Saga me on hƿam mæig man geseon mannes deað.
Ic þe secge. tƿege manlican beoð on mannes eagum. gif þu ða ne gesihst þonne sƿilt se man. and bið geƿiten ær þrim dagum.

VI. *Sententiolæ de duobus furibus cum Chriſto crucifixis, de Noachi arcâ, de Eccleſia S. Petri, de templo Salomonis, de Longitudine & Latitudine terræ, & de numero oſſium in humano corpore, &c. eadem manu Normanno-Saxonica: quæ itidem in aliis Codd. habentur.*

VII. *Præcepta quædam moralia, eadem manu Normanno-Saxonica.*

Incip. Ne beo ðu to to slapor. ne to idel georn. for þam þe slep ⁊ þæt ydel set unþeaƿas. and unhælo þæt licoman.
Expl. Gif ðu ƿylt habbe æt monigū men þæt ðe lycað - - - - - - - - - - - - - - - -

---

Iul. A. 6. *Codex memb. in Octavo, in quo continentur*

I. *Computus de ſingulis menſibus.*

II. *Calendarium metrice deſcriptum, cum delineatis Zodiaci ſignis in ſumma pagina; in infima vero, cernuntur ſingulorum menſium Icones, in quibus Opera,* &c. *in convenientia repræſentantur.*

III. *Tabulæ de Epactis, Lunares, Paſchales,* &c. *cum aliis ad Computum Eccleſiaſticum ſpectantibus, ex* Beda *forſan excerptæ: annos enim à nativitate Chriſti tantum* DCCIII. *numerat hic tractatus; cum ex altera tabula hunc tractatum anno 969 fuiſſe ſcriptum liquet.*

IV. *Hymnarium Latinum initio mutilum cum interlineari verſione Saxonica, cujus initium, ut nunc eſt, ſic ſe habet.*

Incip. Teartlicor mid fyrum helle
Acrius ignibus inferni.

Hymnorum autem qui reſtant Tituli & Rubricæ in hoc ordine ſequuntur.

1. Aeterne rerum conditor.
2. Deus Creator.
3. Nocte ſurgentes.
4. Ecce jam noctis.
5. Jam lucis.
6. Nunc Sancte nobis.
7. Rector potens.
8. Rerum Deus.
9. Lucis creator.
10. Xpe qui lux.
11. Te lucis ante terminum.
12. Somno refectis.
13. Splendor paterne
14. Inmenſe caeli.
15. Ales diei nuncius.
16. Telluris ingens.
17. Rerum creator.
18. Nox & tenebre.
19. Celi Deus Sc̄ illime.
20. Nox atra.
21. Magne Deus.
22. Tu Trinitatis unitas.
23. Aeterna celi Gloria.

24. Plaſmator hominis Deus.
25. Summe Deus clementiae.
26. Aurora.
27. Conditor alme ſiderum.
28. Verbum ſupernum.
29. Vox clara.
30. Xpē redemptor.
31. Veni redemptor.
32. Audi redemptor.
33. Jam rutilat.
34. Hymnum cantemus.
35. Hoſtis Herodes.
36. A patre unigenitus.
37. IHSVS refulſit.
38. Quod chorus vatum.
39. Quem terra pontus.
40. A ſolis ortu.
41. Magnus miles (*Cuthbertus.*)
42. Ut tve vite.
43. Magno Canentes.
44. Xpē Sanctorum.
45. Allelvia dulce carmen.
46. Allelvia piis.
47. Dei fide qua vivimus.
48. Meridie orandum.
49. Perfecto trino.
50. Audi benigne.
51. Iheſu Quadragenarie.
52. Vexilla Regis.
53. Arbor Decora.
54. Auctor ſalutis unicus.
55. Ad cenam agni providi.
56. Iheſu noſtra redemptio.
57. Aurora lucis.
58. Ymnum canamus.
59. Optatus votis omnium.
60. Aeterne Rex altiſſime.
61. Jam Xpē aſtra.
62. Veni creator.
63. Beata nobis.
64. Ut queant laxis.
65. Antra Deſerta (deeſt folium quo continebatur finis iſtius hymni, & principium inſequentis, cui titulus)
66. Aurea luce.
67. O quam Glorifica.
68. Ave Maris ſtella.
69. Tibi Xpē ſplendor.
70. Miſteriorum ſignifer.
71. Xpē Scō rum.
72. Feſtiva ſeclis colitur.
73. Omnium Xpē.
74. Xpē redemptor.
75. Annue Xpē.
76. Andrea pie.
77. Bina celeſtis.
78. Iacobe juſte.
79. Bartholomeae.
80. Mathee Sancte.
81. Proni rogamus.
82. Beate Symon.
83. O Thoma Xpī.
84. Mathia juſte.
85. Xpē. Splendor.
86. Exultet celum.
87. Sanctorum meritis.
88. Rex glorioſe.
89. Aeterna Xpī.
90. Martyr Dei qui unicum.
91. Deus Tuorum.
92. Iſte confeſſor.
93. Iheſu Redemptor.
94. Virginis proles.
95. Iheſu corona Virginum.
96. Hic ſalus.
97. Queſumus ergo.
98. Ymnus de Sancta Trinitate.
99. Ymnus de Sancta Trinitate ad nocturn.
100. Ymnus in laudibus.

INCIPIVNT CANTICA IN DOMINICIS NOCTIBVS CANENDA.

1. Domine miſerere.
2. Audite qui longe.
3 Miſerere Domine Plebi.

CANTICA DE ADVENTV DOMINI.

1. Confortate Manus.
2. Conſolamini.
3. Iuravit Dominus.

CANTICA IN NATIVITATE DN̄I NR̄I IH̄V XP̄I.

1. Populus qui.
2. Letare hierlm̄.
3. Urbs fortitudinis.

CANTICA IN QVADRAGESIMA.

1. Deducant oculi.
2. Recordare Domine.
3. Tollam quippe.

CANTICA DE RESURRECTIONE DOMINI.

1. Quis eſt iſte.
2. Venite Revertamur.
3. Expecta me.

INCIPIT CANTICA IN NATALI PLVRIMORVM SANCTORVM.

1. Vos ſancti.
2. Fulgebant juſti.
3. Dominus in ſina. *in quo deſideratur verſio Sa*

CANTICA DE APOSTOLIS.

1. Qui ſponte.
2. Qui propria.
3. Beatus vir. *hic deſideratur verſio Saxonica.*

CANTICA UNIVS MARTYRIS VEL CONFESSORIS.

1. Benedictus vir.
2. Beatus vir.
3. Ecce ſervus.

CANTICA DE VIRGINIBVS.

1. Audite me.
2. Gaude Filia Syon.
3. Gaude & Letare.

Hymnario præmiſſus eſt hymnus de Scā cruce, recentiore manu ſcriptus, unà cum altero de Reſurrectione Salvatoris noſtri, notulis Muſicis inſignito. Ad calcem etiam libri habentur hymni aliquot de B. V. Maria cum notis Muſicis, ſicut & hæc quæ ſequitur Ode, *cujus magnā partem ex membranis de induſtria abraſit nefarius quidam, muſis, ut videtur, inimicus.*

Ad menſam Philoſophie ſitientes currite
Et ſaporis tripartiti ſeptem rivos bibite
Uno fonte procedentes non eodem tramite.

Quem Pitagora rimatus excitavit phiſicè
Inde - - - - - - - - - - - - - - - - - -
- - - - - tiles loquaci deſponſavit loice.

Avis ſeptem foru formes Athenis materiam
Nacte hoc liquore totam irrigarunt Greciam
Quæ redundans infinita fluxit inexperiam.

Non tamen ſine ductore vel rudo remigio
Quia navem gubernantes Maro atque Cicero,
Centum nautas adſciverunt quiſque ſuo ſtudio.

Sic

Sic recta Philoſophia minas vicini equoris
Noſtra ſumens elementa pro Achivis litteris
Tandem leta venit per fluenta Tiberis.

Erat enim Roma potens bellorum victoriis
Et ut omnes gentes ſuis ſubjecit imperiis
Sic decebat ut præſtaret gemmis philoſophicis.

Has ad ſe Tulliana torſit eloquentia
Cujus tonat vel - - - - - - - - - -
- - - - - - - - - - *Reliqua deſunt.*

Iul. A. 10. *Codex membranaceus in Octavo in quo continentur, præter nonnulla Latine ſcripta,*

I. **Menologium ſive Martyrologium Saxonicum, ſeptingentis fere abhinc annis exaratum, jam vero capite & calce mutilum; folium ejus quod nunc eſt primum, poſteriorem vitæ Sanctæ Columbæ partem complectitur. In hoc Cod. multa quæ in Menologio Saxonico C.C.C.C. deſiderantur, extant, uti ex iis quæ ſequuntur, facile videbit Lector Philo-Saxo.*

Ianuarius ꝥ is on ure geðeode se æftera geola.

1. Cristes ehteoða dæg ⁊ sca marian.
3. Ðæs halgan papan tid þe is nemned sce Antheri.
5. sce Emelianan tid ðære femnan ꝥ wæs sce Gregorius faðe ðæs ðe us on fulwiht onsænde.
6 se micla ⁊ se mæra dæg þone Grecas nemnað Epiphania. ⁊ Romware hine nemnað Aparitia domini
ꝥ is on ure geþeode drihtnes ætywnesse dæg.
On ðone ylcan dæg bið þæs æþelan weres þrowung se is nemned scs Iulianus.
On ðone ylcan dæg bið þæs papan tid þe is nemned Ðelesfor.
9. sce Pegean geleornes ðære halgan fæmnan.
10. sce Paules tid.
12. sce Benedictes tid þæs halgan abbodes.
13. ðæs halgan biscopes gemynd sce hilaries.
14. sce Felices tid mæsse preostes on Rome.
16. sce Marcelles tid þæs papan.
On ðone ilcan dæg bið þæs mæsse preostes geleornisse se wæs nemned sce Furseus.
17. seo geleornes þæs halgan munuces sce Antonies.
On ðone ilcan dæg bið þreora cnihta tid ða wæron getwinnas. and hi wæron nemde scs Speosippus. ⁊ scs Elasippus. and scs Melasippus.
18. ðære halgan fæmnan sce Prisce.
19. ðæs mæsse preostes gemynd sce Annani.
20. sce Sebastianes tid þæs æðelan martyres.
On ðone ilcan dæg bið sce Fabianes tid ðæs halgan papan.
On ðone ilcan dæg bið þara haligra gesinhina tid þa comon of Perswara mægðe to Rome.
21. sca Agnan þrowung ðære halgan fæmnan.
22. sce Vincentes ðrowung þæs diacones.
On ðone ilcan dæg bið þæs halgan weres ðrowung sci Anastasi.
23. ðære halgan fæmnan tid sce Emerentiane.
24 sce Babylles tid þæs halgan biscopes.
25. sce Paules gehwerfnes to Xpe. se wæs ær nemned Saulus.
On ðone ilcan dæg bið þæs fæder tid þe is nemned scs Arsenius.

Hic deſiderantur plurima folia, ut alia male tranſponuntur.

Hreð monað. Martius.

2. Ðæs biscopes geleornes sce Ceaddan.
4 sce Adrianes ðrowung þæs æþelan weres.
7. þara haligra wifa gemynd sca Perpetuan and sca Felicitatis.
On ðone ilcan dæg bið þæs halgan abbodes geleornes se wæs nemned Eastorwine.
9. feowertiges cempena ðrowung on Sebastia ðære ceastre.
12. sce Gregories geleornes ures fæder se us fulwiht onsænde on ðas Brytene.
13. þæs mæsse preostes tid sce Macedones. ⁊ his wifes seo wæs nemned Patricie. and his dohtar ðære nama wæs Modestæ. hic, multa deſiderantur.
19. se æftera worolde dæg.
On ðone ilcan dæg bið sce Grægories tid þæs clænan biscopes, &c.

In omnibus convenit hic Codex Cottonianus cum illo C.C.C.C. variantibus exceptis lectionibus. Quin &, utroque Codice mutilo, alter alterum in multis ſupplet.

Julius C. 2. *Codex Chartaceus in folio, in quo (præter alia, Latinè & Anglicè ſcripta) continentur*

I. *Leges Æthelbirhti Regis Cantiæ, Saxonicè.*

Incip. Godes feoh ⁊ Ciricean. xii. gylde.
Expl. Gif ðeow stelþ. ii. geld gebete.

II. *Leges Hlotharii & Eadrici Cantiæ Regum Saxonicè.*

Incip. Hloþære ⁊ Eadric Cantwara cyningas asetton þa æ.
Expl. ⁊ se agend to fon.

III. *Leges Wihtrædi Cantiæ Regis Sax.*

Incip. Ðam mildestan cyninge Cantwara. Wihtræde rixigendum þe fiftum wintra his ricees.
Expl. Seofan wealð gyfa syntan haliges gastes. &c. *ut in multis exemplaribus videre licet.*

IV. *In fine legum Inæ Regis additur appendix, qui ſequitur.*

Incip. We cwædon be ðam blasenum.
Expl. ⁊ æt ælcon smalon orfe. æfre æt scill. penig.

V. *Sequitur Cap. de Ferro candente & aqua.*

Dom be haten irene. an wæter.

Incip. And of ðam ordal we bebeodað godes bebeodum ⁊ þæs arcebiscopes.
Expl. And se þe ðas lage abrece. bec ꝥ ordal on him forad. ⁊ gylde þam cyninge. cxx. scill. to wite.

VI. *Ex legibus Athelſtani.*

Incip. And we gecwedon æ Ðunresfelda on þæm gemote. gif hwilc þeof oððe reafere.

VII. *Hic ſequitur juramentorum formula*

Hu se man sceal swerie.

Incip. On ðone drihten þe ðæs haligdome is fore halig.
Expl. Se wer gebyreð magum. ⁊ seo cynebot þam leodum.

VIII. Her cyð on þysum gewrite. hu Godwine biscop on Hrofeceastre. ⁊ Leofwine Ælfeages sunu wurðon gesybsumode ymbe ꝥ lande æt snodinglande on Cantwarabyrig.

Incip. Ða ða se biscop Godwine com to þam biscopstole.
Expl. And sy eallum deoflum betæht into helle. Amen.

IX. *De-*

IX. *Donatio terrarum in Fracenham Lanfranco Archiepiſcopo per Willielmum Regem, Saxonice. Hæc omnia deſcripſit* D. Franciſcus Tate *A. D.* 1589, *ex libro cui titulus eſt* Textus de Eccleſia Roffenſi; *de quo infra.*

X. *Excerpta ex libro antiquo* (*qui A. D.* 1580. *peculium fuit Joannis Jocelini. poſtea tamen*, viz. *A. D.* 1603. *in manus venit D. Rob. Cotton*, *& nunc inſcribitur* NERO A. I. *de legibus Ethelredi Regis Saxonicè.*

IN NOMINE DOMINI. ANNO DNICÆ INCARNAT. MVIII.

Incip. Þis is seo gerædnes þe Engla cyng ⁊ ægðer ge gehadode ge læwede witan gecuron ⁊ geræddan.
Expl. micle ðearfe ꝥ he on þam griðe micle mære wite. Amen.

BE CYRIC GRIDE. *Anno Domini* 1014.

Incip. In nomine domini. Þis is on ðæra gerædnessa þe Engla cyng gedihte. mid his witena geðehte. (*alia quoque ſequuntur, de quibus infra.*)

XI. *Genealogia Regum Anglorum, cum aliis.* (*è Textu Roffenſi.*)

XII. *Æthelredi Regis Leges Saxonicè* (*è Textu Roff.*)

Incip. Þis syndon þa laga þe Æðelred cyng. ⁊ his witan gerædd habbað æt Wanetinge. to friðes bote.
Expl. ꝥ þa bion heora feores scyldig. buton se cyning heom aran wylle.

XIII. Wilhelmi Regis Leges Saxonicè. (*è Textu Roff.*)

Incip. Wilhelm cyning gret ealla þa þe ðis gewrit to cymð ofer eall Englaland freondlice ⁊ beot ⁊ eac cyþ eallum mannum ofer eall Angelcynn to healdenne. ꝥ is gif Englisc man beclypað ænigne Frenciscne mann.
Expl. Werige hine se Frencisca mid unforedan aþe.

XIV. Judicia Civitatis Lundoniæ. (*ex Textu Roff.*)

Incip. Þis is seo gerednes þe ða biscopas ⁊ þa gerefan ðe to Lundenbyrig hyrað gecwæden habbað.
Expl. Gif we hit þus gehealdað. þonne gelyfe ic to gode ꝥ ure friðs bið betera þonne hit æfer wæs.

XV. Incantatio ad recuperandam rem furto ablatam. (*ex Textu Roffenſi.*)

Incip. Gif feoh sy undernumen. gif hit sy hors. sing on his feotere.
Expl. ne ðu mines ne ðearft ne mynte ic ðe nan ðing.

XVI. Be leode geþincðum ⁊ lage. *Saxonice & Latine ex Textu* (*ut videtur*) *Roffenſi.*

Incip. Hit wæs hwilum on Engla lagum ꝥ leod and lagu for be geþincðum.
Expl. ꝥ hig ꝥ bettan swa hig raþost mihton.

XVII. *Legum quorundam Inæ, Aluredi, Edwardi, Æthelſtani, Eadgari, Ethelredi, Canuti, Wilhelmi Conquæſtoris, Eadwardi Confeſſoris, &c. verſio Lat.*

Reliqua quæ in hoc Apographo Cod. continentur, utpote minus ad rem Saxonicam pertinentia, & à doctiſſimo viro D. Thoma Smitho in Catalogo ſuo memorata, lubens prætermitto.

Iulius E. 7. *Liber membranaceus antiquus, & optimæ notæ, olim peculium Monaſterii S. Edmundi de Burgo, in quo continentur Homiliæ Saxonicæ* de Sanctis, *per* Ælfricum *ex Latino converſæ, cujus etiam Præfationes in utraque lingua operi præmiſſæ ſunt, & quas heic in medium profero.*

INCIPIT PRAEFATIO HVIVS LIBRI.

Hunc quoque codicem tranſtulimus de Latinitate ad uſitatam Anglicam ſermocinationem ſtudentes aliis prodeſſe aedificando ad fidem lectione hujus narrationis quibuſcunque placuerit huic operi operam dare, ſive legendo, ſeu audiendo quia eſtimo non eſſe ingratum fidelibus. Nam me minime in duobus anterioribus libris poſuiſſe Paſſiones vel Vitas ſanctorum ipſorum quos gens iſta caelebre coelit cum veneratione Feſti diei, & placuit nobis in iſto codicello ordinare Paſſiones etiam vel Vitas ſcōrum illorum quos non vulgus ſed Coenobite Officiis venerantur. Nec tamen plura promitto me ſcripturum hac lingua, quia nec convenit huic Sermocinationi plura inſeri, ne forte deſpectui habeantur Margarite Xpī. Ideoque reticemus de libro Vita Patrum, in quo multa ſubtilia habentur, que non conveniunt aperiri laicis nec nos ipſi ea quimus implere.

Illa vero que ſcripturus ſum, ſuſpicor non offendere audientes, ſed magis fide torpentes recreare hortationibus, quia Martyrum Paſſiones nimium fidem erigant languentem. Unum cupio ſciri hoc volumen legentibus, quod nollem alicubi ponere duos Imperatores ſive Ceſares in hac narratione ſimul, ſicut in Latinitate legimus: ſed unum Imperatorem in perſecutione Martyrum ponimus ubique: ſicut gens noſtra uni Regi ſubditur & uſitate eſt de uno Rege, non de duobus loqui. Nec potuimus in iſta tranſlatione ſemper verbum ex verbo transferre; ſed tamen ſenſum ex ſenſu, ſicut invenimus in Sancta Scriptura diligenter curavimus vertere. Simplici & aperta locutione quatinus proficiat audientibus. Hoc ſciendum etiam, quod prolixiores Paſſiones breviamus verbis non adeo ſenſu, ne faſtidioſis ingeratur tedium, ſi tanta prolixitas erit in propria lingua, quanta eſt in Latina: & non ſemper brevitas ſermonem deturpat, ſed multotiens honeſtiorem reddit. Non mihi imputetur quod divinam ſcripturam noſtrae lingue infero, quia arguet me praecatus multorum fidelium, & maxime Æþelwerdi Ducis, & Æðelmeri noſtri, qui ardentiſſime noſtras interpretationes amplectuntur lectitando, ſed decrevi modo quieſcere poſt quartum librum à tali ſtudio, ne ſuperfluus judicer.

ÆLFRIC gret eadmodlic ÆÐELWERD Ealdorman. ⁊ ic secge þe leof. ꝥ ic hæbbe nu gegaderod on þissere bec þæra halgena þrowunga þe me to onhagode on Englisc to awendene. forþan þe ðu leof swiðost ⁊ Æðelmær swylcere gewrita me bædon. and of handum gelæhton eowerne geleafan to getrymmenne. mid þære gerecednysse. þe ge on eowrum næfdon ær. Þu wast leof ꝥ we awendon on þam twam ærrum bocum þæra halgena þrowunga ⁊ lif. þe Angel cynn mid freolsdagum wurþað. Nu gewearð us ꝥ we þas boc be þæra halgena ðrowungum ⁊ life gedihton þe mynster men mid heora þenungum betwux him wurðiað. Ne secge we nan þincg niwes on þissere gesetnysse. forþan þe hit stod gefyrn awriten on Leden bocum þeah þe ða læwedan men ꝥ nyston. Nelle we eac mid leasungum þyllic leccetan. forþan þe geleaffulle fæderas and halige lareowas hit awriton on Leden spræce. to langum gemynde ⁊ to trymminge þam toweardum mannum. Sum witega clypode þurh þone halgan gast and cwæð. Mirabiliſ deuſ in ſanctiſ ſuiſ. & cætera. Wundorlic is god on his halgum. he sylf forgifð mihte ⁊ strengðe his folce. gebletsod is he god. Ƿe awritað fela wundra on þissere bec. forðan þe god is wundorlic on his halgum swa swa

ƿe

ſe ær sæden. ⁊ his hálgena ƿundra ƿurðiað hine. forþan þe he ƿorhte þa ƿundra þurh hí. An ƿoruld cyninge hæfð fela þegna ⁊ mislice ƿicneras. he ne mæg beon ƿurþful cyning buton he hæbbe þa geþincðe þe him gebyriað. and sƿylce þening men. þe heora fæstnysse him gebeodon. Sƿa is eac þam ælmihtigan gode þe ealle þincg gesceop. him gerisð þ he hæbbe halige þenas þe his ƿillan gefyllaþ. and þæra is fela on mannum anum þe he of middan earde gecéas. þ nan bocere ne mæg þeah he mycel cunne. heora na man aƿriten. forþan þe hi nát nan man. Hi synd ungerime sƿa sƿa hit gerisð gode. ac ƿe ƿoldon gesettan be sumum þas boc. mannum to getrymminge. and to munde us sylfum. þ hi us þingion to þam ælmihtigan gode. sƿa sƿa ƿe on ƿorulde heora ƿundra cyþaþ. Ic bidde nu on godes naman gif hƿa þas boc aƿritan ƿille. þ he hi ƿel gerihte be þære bysne. ⁊ þær na mare betƿux ne sette þonne ƿe asendon. VALE IN DNO.

Fol. 2. b. CAPITVLA five Homiliarum Tituli, una cum uniuſcujuſque Initio & Concluſione, hoc in Ordine ſequuntur.

I. fol. 3, b. VIII. KL. IAN. NATIVITAS DNI NRI IHV XPI.

Incip. Men þa leofestan. hƿilon ær ƿe sædon eoƿ hu ure Hælend crist on þisum dæge on soðre mennisenysse acenned ƿæs. of þam halgan mædene marian. Nu ƿylle ƿe sƿa þeah for ðyses dæges mærþe eoƿer mod mid þære gastlican lare onbryrdan eoƿ to blisse þurh god.

Expl. To þam us gelæde seo leofa drihten crist. se þe is soð ƿisdom ⁊ sƿa lif, se ðe mid his ecan fæder. ⁊ mid þam halgan gast. á on ecnysse leofað. AMEN.

II. fol. 7, b. EODEM DIE. NATALE SCE EVGENIE VIRGINIS.

Incip. Mæg gehyran se ðe ƿyle be þam halgan mædene Eugenian Philyppus dæhter. hu heo ðurh mægð had mærlice þeah. and þurh martyrdom þisne middan eard ofer sƿað.

Expl. ⁊ hi siþþan þurh ƿundodon. on þam soþan geleafan oþ heora lifes ænde. Sý ƿuldor. ⁊ lof. þam sel ƿyllendan drihtne. on ealra ƿorulda ƿoruld. ealra his sel dæda. AMEN.

III. fol. 13, b. KL. IANVAR DEPOSITIO SCI BASILII EPISCOPI.

Incip. Basilius ƿes gehaten sum halig biscop. se ƿæs sƿam cylðhade sƿiþe gehealdsum. þeah þe he to langum fyrste. ungefullod ƿære.

Expl. His lic ƿearð bebyrged on Cessarian byrig Cappadoniscre scyre. þær þær he sylf biscop ƿæs. manegum fremmende. mid micelre lare ⁊ he sylf ƿolde sƿeltan for rihte. ær ðam þe he forsuƿode þone soðan geleafan. betƿux þam geƿol mannum þe hine drehton for oft. for ði he ƿuldrað nu. á. to ƿorulde mid gode. AMEN.

IV. fol. 24. IDVS IANVAR. PASSIO SCI IVLIANI ET SPONSÆ EIVS BASILISSÆ.

Incip. Iulianus ƿæs gehaten sum æðele godes þegn. on Aegypta lande, on Antiochian þære byrig. Se ƿæs æðelboren of æfƿestum magum. and on Cristes lare gelæred. fram geogoþe.

Expl. þæra halgan lic. þurh geleaffulle menn. ƿurdon gebyrigde sona mid blisse. binnan godes cyrcan. Sý him á ƿuldor on ecere ƿorulde. ƿe creðað. AMEN.

V. fol. 30. XIII. KL. FEBR. PASSIO SCI SEBASTIANI MART.

Incip. Sebastianus hatte sum halig godes ðegn. se ƿæs lange on lare on Mediolana bárig. ⁊ ƿearð on Crist geƿullod. mid fullum geleafan. He ƿæs sƿiðe snotor ƿer ⁊ soðfæst on spræce. rihtƿis on dome. ⁊ on [illegible] foresceaƿ gestreore on neode. and strang fore þingere. on godnysse scinende. ⁊ on eallum þeaƿum ƿurþful. *eandem habes. pag.* 127.

VI. fol. 37. XVIII. KL. FEBR. NATALE SCI MAVRI ABBATIS.

Incip. Maurus ƿæs gehaten sum sƿyþe halig abbod. se ƿæs to lare befæst sona sƿa ærgoþe þam halgan Benedicte. þeah þe he æþel boren ƿære.

Expl. eft to munte Casin. ðanon þe hi ær coman. ⁊ hyre oþer arist þas geƿyrdelican race. on Ledenum gedeorode. ac ƿe hit reccað on Englisc. Sý ƿuldor ⁊ lof. þam ƿelƿillendan gode. se ðe ƿurþaþ his halgan mid ƿuldre on ecnysse. AMEN.

VII. fol. 42. XIII. KL. FEBR. NATAL SCE AGNETIS VIRGINIS.

Incip. Ambrosius biscoƿ binnan Mediolana asunde on ealdum bocum. be ðære eadigan Agne. hu heo on Rome byrig ƿerðe clænysse acom. ⁊ on mægðhade martyrdom ðrorode.

Expl. ⁊ ƿurdon gehælede þurh ða halgan Agnen. Ða Romaniscan mædenu manega eac ðurh ƿunodon on clænum mægþ hade for Cristes lufe. æfter Agnes gebysnunga þe þær bebyrged is. (Sý ƿuldor gode á on ecnysse. *Othe.* B. 10.)

VIII. fol. 46. ALIA SENTENTIA QVAM SCRIPSIT TERRENTIANVS. (*nempe de Paſſione Sanctorum Johannis & Pauli.*)

Incip. On þam dagum ƿæs sum heretoga gehaten Gallicanus. sigefæst on gefeohtum. ⁊ ful leof þam Casere. for his miclan sige. þeah þe he nære gefullod.

Expl. ⁊ se fæder sona gesohte þa byrigena. ƿætte his synne þ he ofsloh ða halgan. ⁊ ƿearþ gefullod. and his suna ƿittig. þam hælende to lofe. þe leofað (⁊ rixaþ) á on ecnysse. AMEN.

IX. fol. 48. NON FEBR. NATL. SCE AGATHE VIRGIN.

Incip. Agathes ƿæs gecīged sum gesælig mæden on ðære scyre Sicilia. snotor ⁊ gelyfed. on þam timan þe Quintianus se cƿealm bære ehtere. þære scyre geƿeold ƿælhreoƿlice under þam Casere.

Expl. þ sƿa ƿurde gesƿutelod þ seo ceaster ƿearþ ahred fram þæs fyres frecednysse þurh Agathen foreþingunge. þam Hælende to lofe. ðe his halgan sƿa ƿurðaþ. þæs him sý á ƿuldor on ecere ƿorulde. AMEN.

X. fol. 51. DE SCA LVCIA VIRGO.

Incip. Ða asprang Agathen hlisa ofer land. ⁊ sæ. sƿa þ fram Syracusa sohte mycel menio ofer sixtig mila þæs mædenes byrgene. on Catanenscisce byrig mid mycelre onbryrdnysse.

Expl. Ða arærde þa leoda. þær heo læg cyrcan. ⁊ on hire naman gehalgodon. þam Hælende to ƿurðmynte se þe æfre rixað on ecnysse god AMEN.

XI. fol. 53. VIII. KL. MAR. CATHEDRA SCI PETRI.

Incip. Ƿe creðaþ on gerim cræfte Cathedra sci Petri seofon nihton ær þam monðe þe ƿe Martius hatað. Nu synd sume men þe nyton hƿæt se nama getacnað. *eandem habes. p.* 18. *&c.*

XII. fol. 57. VII. ID. MAR. NATL SCORVM QVADRAGINTA MILITVM.

Incip. Ƿe ƿyllað eoƿ gereccan þæra feoƿertigra cempena

cemþena ðrowunge. ꝥ eower geleafa þe trumre sy. þonne ge gehyrað, hu þegenlice hi ðrowodon for Criste.

Expl. Uton we awendan ure willan to gode. and on eallum þingum urne scyppend wurðian. se ðe æfre rixað on ecnysse. AMEN. Þis spel gebyrað seofon niht ær lenctene.

XIII. fol. 61, b. IN CAPVT IEIVNII.

Incip. On ðysse wucan on Wodnesdæg swa swa ge sylfe witon. is Caput ieiunii. ꝥ is on Englisc. heafod lenctenes fæstenes. *eandem habet, p.*

XIV. fol. 65, b. DE ORATIONE MOYSI. IN MEDIO QVADRAGESIME.

Incip. Æfter þam þe Moyses se mæra heretoga of Aegypta lande mid his leode ferde. *eandem habet, p. 32, &c.*

XV. fol. 70. VIIII. KL. MAII. NATAL. SCI GEORGII MARTYRIS.

Incip. Gedwol men awriton gedwyld on heora bocum. be þam halgan were ðe is gehaten Georius. *eandem habet, p. 164.*

XVI. fol. 72. VII. KL. MAI. PASSIO SCI MARCI EVANGELISTE.

Incip. Marcus se godspellere be godes dihte gewor to Aegypta lande. ⁊ ðær lærde ꝥ folc. *Vide supra, pag. 127.*

Expl. him to mund boran. to ðam ælmihtigan gode. þam sy wuldor ⁊ lof á to worulde. AMEN.

XVII. fol. 73, b. ITEM ALIA.

Incip. We habbað nu gesæd sceortlice on ðysum gewrite hu se halga Marcus wæs gemartyrod. Nu wylle we eow secgan hu se halga. Hieronimus be þam feower godspellerum. ðe gode gecorene synd. awrat on ðære forespræce þa þa he awende cristes boc of Ebreiscum gereorde. ⁊ sume of Greciscum. to Læden spræce on þære ðe we leorniað.

Expl. ðurh hi sylfe. na þurh þone halgan gast. ne ðurh ðæs hælendes gecorennysse. We geendiaþ þus ðas gesetnysse her.

Hæ binæ conciones re vera una sunt; seu potius una, in duas partes distincta, ut liquet ex pag. 127.

XVIII. fol. 75. SERMO DE MEMORIA SANCTORVM.

Spel loca hwenne mann wille.

Incip. Ego sum Alfa et ω. initium et finis dicit dñs ds. qui est et qui erat et qui uenturus est omnipotens. Ðæt is on Englisc. Ic eom angin ⁊ ende. cwæþ drihten god. se ðe is. ⁊ se þe wæs. ⁊ se þe towerd is ælmihtig God. An ælmihtig god is on þrym hadum æfre wunigende. se ðe ealle þincg gesceop.

Eandem habes, p. 127, &c. notandum vero in hoc Cod. ad calcem homiliæ, post verba gif we swincað nu her: *hanc additionem aliena manu scriptam legi,* Ðam to wuldre ðe on ecnysse rixað ece drihten. Ðam sy wuldor ⁊ lof. ðe á leofað. mid fæder. ⁊ mid suna. ⁊ mid þam halgan gaste on ecnysse. Amen.

XIX. fol. 80. SERMO IN LAETANIA MAIORE.

Incip. Se Apostol Paulus ealra ðeoda lareow manode ðá Cristenan þe he wylle ær to geleafan gebigde on anum pistole. *eandem habet, p. 36. &c.*

XX. fol. 83, b. SERMO EXCERPTVS DE LIBRO REGVM.

Incip. Saul hatte se forma cyning þe ofer godes folc rixode. *eandem habet, pag. 39.*

XXI. fol. 89, b. PASSIO SCI ALBANI MARTYRIS.

Incip. Sum hæðen Casere. wæs gehaten Diocletianus se wæs to Casere gecoren weah þe he cwealm bere wære. *eandem habet, p. 164.*

XXII. fol. 91. ITEM ALIA.

Incip. Is nu eac to witenne ꝥ man wrtnað for oft ða arleasan sceaðan. ⁊ þa swicolan ðeofas.

Eandem habet, p. 38, &c.

XXIII. fol. 92, b. VIIII. KL. IVL. NATL. SCE ÆÐELDRYÐE VIRGINIS.

Incip. We wyllað nu awritan þeah ðe hit wundorlic sy be ðære halgan sce Æðeldryðe þam Engliscan mædene þe wæs mid twam werum ⁊ swa ðeah wunode mæden. *Eandem habet, p. 163.*

XXIV. fol. 94, b. VI. NON. IVL. NATAL. SCI SWYÐUNI EPI.

Incip. On Eadgares dagum ðæs æðelan cyninges. þam se Cristendom wæs wel ðeonde þurh god on Angelcynne under ðam ylcan cyninge. þa geswutelode god þone sanct Swyþun mid manegum wundrum. ꝥ he mære is. His dæda næron cuþe. ær þan þe hi god sylf cydde. ne we ne fundon on bocum hu se biscop leofode on þysse worulde. ær ðan þe he gewende to Criste.

Expl. Sy wuldor ⁊ lof þam welwillendan scyppende. þe his halgan mærsað mihtiglice mid wundrum. se þe á rixað on ecnysse. AMEN.

XXV. fol. 101. ITEM ALIA.

Incip. Mannum is eac to witenne ꝥ manega dry men macaþ menig sealde dydrunga þurh deofles cræft. swa swa Wyrchenas oft doð.

Expl. Macharius ða gebæd for ꝥ mæden god and mid ele gesmyrode. ⁊ mid ealle adræfde ðæs deofles gedwimor. þurh his drihtenes naman. swa þæt hi ealle gesawon. ꝥ heo ansund wæs. Swylce synd ða dydrunga ðære dry manna. Sy wuldor, &c. ut supra.

XXVI. fol. 101, b. X. KL. AGVSTI. NATAL. SCI APOLLINARIS MARTYRIS.

Incip. On þæs Caseres dagum ðe Claudius wæs gehaten. com se eadiga Petrus fram Antiochian byrig into Rome byrig mid manegum gebroðrum and bodode geleafan healdlice þam folce Romaniscum. ⁊ Iudeiscum. swa swa drihten him gewissode.

Expl. Twam les ðrittig geara he wæs heora biscop. on manegum ehtnyssum. þam ælmihtigan þeowigende. and his edlean bið nu endeleas for ðy. mid þam ælmihtigan gode. ðe on ecnysse rixað. AMEN.

XXVII. fol. 105, b. DE SEPTEM DORMIENTIBVS.

Incip. Her ongynð þæra eadigra seofon slæpera ðrowung. ðara halgra naman scinað on heofenum. lihtað eac on eorþan beorhte mid cristenum mannum.

Expl. Ðe on his naman wið ealle synd gescylde. ge on þyson life. ge on ðæm toweardan. Him to wuldre ðe on ecnysse leofað ⁊ rixað mid fæder

and

and mid wuna. ⁊ mid ðam halgan (gast)e on ealra worolda (wor)uld. abuton ende. Amen.

XXVIII. fol. 120, b. Notula. De Transitu Mariae Aegyptiace.

Incip. Ðus herigendlicestan gehwyrfednysse ægðer ge dæda ge þeawa. ⁊ þa micelan hreowsunga.

XXIX. fol. 121. Nota de Raphaele Archangelo.

Incip. Witodlice hit is gerædd ꝥ raphahel se heah engel wære to Tobie sprecende. æfter þæra eagena onlihtnysse.
Expl. Ne gesyrwde hit ꝥ ic on þam halgum gereccednyssum wæge oþþe ic þa spræce forsuwige.

XXX. *Ibid.* Item Ratio De Eadem. Sc. de S. Maria Ægyptiacâ.

Incip. Sum wer wæs on anum mynstre on palestina ðære mægþe on his lifes þeawum he wæs swiþe gefrætewod. se wæs fram cildhade on munuclicum þeawum healice getyd. ⁊ gelæred. se wæs gehaten Zosimus. Ðes witodlice swa ic ær cwæð. on anum Palestina mynstre fram frymþe drohtnode.
Expl. Zosimus on þam mynstre wæs drohtnigende. an hund wintra. and þa to drihtne hleorde. wuldor sy urum drihtne hælendum criste. ðe leofað. ⁊ rixað a on worulda woruld. Amen.

Quæ ſequuntur, licet ejuſdem Operis pars, alia manu ſcribuntur.

XXXI. fol. 135. III. Kl. Augusti. Natl. Scorum Abdon Et Sennes.

Incip. On Decies dagum ðæs deoflican Caseres. wæron twegen kyningas on Crist gelyfde. Abdon ⁊. mid soðum geleafan.
Expl. Nimað eow bysne be þam. ꝥ ge ne bugon fram Criste for ænigre earfoðnysse. ꝥ ge ꝥ ece lif habbon.

XXXII. fol. 136. Item Alia.

Incip. Nu we sprecon be cynegum we wyllað þysne cwyde gelencgan. ⁊ be sumum cyninge eow cyþan git. Abgarus wæs gecīged. sum gesælig cynincg on Syrian lande. ⁊ sælig bedrydda on ðam timan þe se hælend on þysum life wæs.
Expl. Ðis wæs þus geworden. ⁊ þær wunode á syþþan se soða geleafa. on þære land leode. þam hælende to lofe. þe leofað á on ecnysse. Amen.

Tractat de Abgaro Edeſſenorum Rege, & de ejus Epiſtola ad Xpm̄.

XXXIII. fol. 137, b. Kl. Augustus. Passio Scorum Machabeorum.

Incip. Æfter þam þe Alexander se egesfulla cyning todælde his rice his dyrlingum gehwilcum on his forðsiðe ⁊ hi fengon to rice gehwylc on his healfe.
Expl. Manega halgan wæron under Moyses æ. ac we nabbað heora gemynd mid nanum mæsse dæge butan þyssera gebroþra þe swa bealdlice ðrowodon.

XXXIV. fol. 140, b. Item.

Incip. We wyllað eac awritan hu ꝥ gewinn geendode. ⁊ hu se ælmihtiga god þa arleasan aslogde mid mycelre sceame. swa swa us sægð seo racu.

Expl. Oft is gesutelod hu god gescylde ꝥ folc wið heora wiþerwinnan gif hi wurþodon hine. and swa oft swa hi gebugon fram his biggengum aweg. þonne wurdon hi gescynde. ⁊ swyþe gewitnode. Sy wuldor ⁊ lof þam welwillendan gode. á on ecnysse. we cweþað. Amen.

In Cod. C.C.C.C. S. 8. haſce binas Homilias, unam tantum eſſe, oſtendit Catalogi noſtri pag. 127.

XXXV. fol. 150. Item Alia.

Incip. Is swa ðeah to witenne ꝥ on þysre worulde synd þreo endebyrdnyssa on annysse gesette. ꝥ synd laboratores. oratores bellatores.
Eandem habet, p. 37.

XXXVI. fol. 151. Non. Aug. Natl. Sci. Oswaldi Regis Et Martyris.

Incip. Æfter þan þe Augustinus to Engla Lande becom. wæs sum æþele cyning Oswold gehaten on Norðhymbra lande gelyfed swyþe on god.
Eandem habet, p. 164.

XXXVII. fol. 155, b. XVIII. Kl. Octobr. Scē Crucis.

Incip. We wurðiað mid lofsangum for ures geleafan trymminge twegen dagas on geare drihtne to wurðmynte for þære halgan rode siþþan heo afunden wæs. *Eandem habet, p. 165.*

XXXVIII. fol. 158, b. X. Kl. Octobris. Passio Sci Mauricii Et Sociorum Eius.

Incip. Maximianus hatte sum hæþen Casere se ferde to Franc lande mid mycelre fyrdinge wolde gewyldan mid wige þa leoda þe wiþer rædde wæron. ⁊ his rice forsawon.
Expl. Uton forðy awendan urne willan to gode. ⁊ to þam ecan life ure smeagunge nu. ꝥ we eft moton þær æfre wunian. swa swa crist sylf behet þam þe hine lufiað. þam is wuldor ⁊ wurþmynt. á to worulde. Amen.

XXXIX. fol. 161, b. VII. Idus Octobr. Passio Sci Dionisii Et Sociorum Eius.

Incip. Paulus ðeoda lareow. ða ða he geond land ferde bodigende geleafan swa swa him bebead se hælend. þa becom he on sumum dæge to sumere mæran byrig Athenas gehaten.
Eandem habet, p. 164.

XL. fol. 167, b. IIII. Non. Novembr. Passio Sci Eustachii Mr. Sociorumq; Eius.

Incip. On Traianes dagum ðæs Caseres rixiendum deofolgilda biggenga. wæs sum cempena ealdorman þæs nama wæs Placidus. æft woruldes swiðe æþelboren ⁊ swiþe weorde on his weorcum. and ealle ofer hlifigende on wurðmynte.
Expl. Witodlice ealle þa ðe ge earniað ⁊ mærsiað heora gemynd. ⁊ hi geciggað to fultume. hi begitað þa god þe þam halgum behaten synd þurh ða gife ures drihtnes hælendes cristes. Ða sy wuldor ⁊ miht on worulda woruld a on ecnysse. Amen.

XLI. fol. 177, b. Incipit Vita Sci Martini Epi Et Confessoris Anglicae.

Incip. Sulpicius hatte sum writere. ðe wolde awritan þa wundra and mihta þe Martinus se mære mihtiglice gefremode on þisre worulde.

Diviſa eſt hæc Vita in capita 55, & habetur Semi-Saxonicè pag. 17, &c.

Sequitur Oratio ſtricta in numeris, & ad exemplum Anglo-Saxonicæ Poeſeos ab Ælfrico conſcripta.

Olim haec tranſtuli. Sicuti valui. ſed modo praecibus. conſtrictus plenius. O Martine Scae. meritis praeclare. juva me miſerum. meritis modicum. Caream quo nevis. mihimet noxuis. caſtuſque vivam. nactus jam veniam.

XLII. fol. 201. xii. Kl̄. Decēbr. Passio Sc̄i Eadmundi Regis Et Martyris.

Incip. Sum sƿyþe gelæred munuc com suþan ofer sæ fram sc̄e Benedictes stoƿe on Æþelredes cynincges dæge to Dunstane Ærcebisceope þrim gearum ær he forðferde. ⁊ se munuc hatte Abbo. þa ƿurdon hi æt spræce oð þ Dunstan rehte be Sc̄e Eadmunde. sƿa sƿa Eadmundes sƿordbora hit rehte Æþelstane cynincge þa þa Dunstane iung man ƿæs. and se sƿurdbora ƿæs forealdod man. Ða gesette se munuc ealle þa gereccednysse on anre bec. ⁊ eft þa þa seo boc com to us binnan feaƿum gearum þa aƿende ƿe hit on Englisc. sƿa sƿa hit her æfter stent. Se munuc þa Abbo binnan tƿam gearum geƿende ham to his mynstre. ⁊ ƿearð sona to Abbode geset on þam ylcan mynstre.

Eadmund se eadiga East Engla cynincg ƿæs snotor and ƿurðful. *Eandem habes, p. 19, &c.*

XLIII. fol. 205. iii. Id̄. Februarii Natl̄ Sc̄e Eufrasie Virginis.

Incip. Sum ƿer ƿæs on Alexandria mægþe Pafnuntius genemned. Se ƿæs eallum mannum leof and ƿurð. ⁊ godes beboda geornlice healdende. and he þa genam him gemæccan efenbyrde his cynne. seo ƿæs mid eallum ƿurðfullum þeaƿum gefylled. ac heo ƿæs unƿæstmbære.
Expl. Se abbod þa ⁊ his gesamnung hine bebyrigdon ƿið his dohtor. and se dæg heora forþsiþe is mærsod on þā mynstre oð þisne andƿeardan dæg. god ƿereder to ƿuldre. ⁊ his ancennedā suna. urum drihtne hælendum criste. samod mid þam halgan gaste. þam sy ƿuldor ⁊ ƿurþmynt on ealra ƿorulda ƿoruld. Amen.

XLIV. fol. 211, b. x. Kl̄. Decembr. Passio Sc̄e Cecilie Virginis.

Incip. Iu on ealdum dagum ƿæs sum æðele mæden Cecilia gehaten fram cild hade Cristen on Romana rice þa þa seo reðe ehtnys stod on þæra Casera dagum þe Cristes ne gymdon.
Expl. Ðær ƿurdon þurh god ƿundra gelome. and Urbanus se papa bebyrigde hi arƿurðlice. to ƿuldre þam ælmihtigan þe on ecnysse rixað. Amen.

XLV. fol. 217. iii. Kl̄. Decēbr. Passio Chrisanti Et Darie Sponse Eius.

Incip. On ðam timan ðe Numerianus Casere rixode. þa ferde sum æðelboren man fram Alexandrian byrig to Rome byrig. Polemius gehaten. se ƿæs hæþengilda. ⁊ he hæfde ænne sunu gehaten Crisantus.
Expl. Hi beoð sƿa þeah gehealdenne þurh þæs hælendes mihte gif hi heora geleafan gehealdað oþ ende on þam earfoþum ehtnyssum þæs arleasan deofles. Sƿa sƿa se hælend cƿ. on his halgan godspelle. se þe þoñ Antecrist eaþelice forþeð. þam sy ƿuldor ⁊ lof a to ƿorulde. Amen.

XLVI. fol. 222. xii. Kl̄. Ian̄. Passio Sc̄i Thome Apl̄i.

Dubitabam diu transferre Anglicè Paſſionem Sc̄i Thome Apl̄i ex quibuſdam cauſis & maximè eo quod Auguſtinus magnus abnegat de illo Pincernâ cujus manum niger Canis in convivium portare deberet. cui narrationi ipſe Auguſtinus his verbis contradicens ſcripſit. *Cui ſcripturae licet nobis non credere, non enim eſt in Catholico Canone.* Illi tamen eam & legunt & tamquam incorruptiſſimam veriſſimamque honorant qui adverſus corporales vindictas quae ſunt in Veteri Teſtamento neſcio qua cecitate acerrime fe[illegible]unt. Q[illegible] & [illegible]ua diſtributione temporum facte ſunt [illegible]entes. Et ideo volo hoc prætermittere [illegible]rpretari quae in ejus Paſſione habentur [illegible]dus venerabilis Dux obnixe nos prae[illegible].

Incip. Æfter þæs hælendes ðrorunge. and æriste of deaðe and upstige to heofonum.
Eandem habes, p. 163.

XLVII. fol. 228. Interrogationes Sigvulfi Presbiteri.

Incip. Sum geþungen lareoƿ ƿæs on Engla lande Albinus gehaten. ⁊ hæfde micele geðincða.
Vide ſupra, pag. 39.

XLVIII. fol. 236. De Falsis Diis.

O fratres dilectiſſimi, &c. *ut in pag. 43.*

Incip. Eala ge gebroðra ða leofestan. þ godcunde geƿrit us tæhte þone biggeng ænes soþes godes.

Truncatur hæc homilia, nam poſt hæc verba Hi ƿorhton eac anlicnyssa þā arƿurðum godum. sume of smætum *omnia deſiderantur, una cum homilia de* xii *Abuſivis quam in hoc codice primitus extitiſſe, oſtendit* Præfatus *Index Capitulorum. Quarum tamen jacturam ſupplent multi alii Codices, ſuprà memorati.*

Codex Ælfrici temporibus competens, pulchre & accuratè ſcriptus in folio minori.

Caligula. A. 14. *Codex membranaceus in Octavo longiori, in quo continentur, Saxonicè,*

I. *Fragmentum libri Homiliarum Saxonicarum, ante victoriam Normannorum ſcripti, cujus nunc tantum reſtat, Fragmentum Vitæ S. Martini conſentiens cum præcedenti homilia pag. 17, quæ ſic incipit* Sulpicius hatte sum (snotere) ƿritere. *Notandum vero foliis hujuſce fragmenti tranſpoſitis, errore Bibliopegi, ſex folia priora, quæ ordine præcedebant, nunc librum claudunt.*

Expl. Sy ƿuldor ⁊ lof þam ƿel ƿillendan scyppende þe his halgan sacerd sƿa geƿlengde mid ƿundrum. se ðe on ecnysse rixað ælmihtig ƿealdend. Amen.

II. xii. Kl̄. Ianvar. Passio S. Thome Apl̄i. (*Homiliæ præmititur Excuſatio Ælfrici Latinè.*)

Dubitabam diu transferre Anglicè paſſionem S. Thomae Apoſtoli ex quibuſdam cauſis, &c.

Incip. Æfter þæs hælendes þrorunge. ⁊ æriste of deaþe. ⁊ upstige to heofonum. *Vide ſup. p. 163.*

III. iii. Id̄. Ivlii Natl̄. Sc̄ae. Mildrydae Virḡ.

Incip. On drihtnes naman Sc̄s Augustinus geƿulƿihte Æþelbryht Cantƿara cyning. and ealle his ðeode. þonne ƿæs Eadbald cyning Æþelbyhtes suna. ⁊ Byrhtan his ƿene. and Æþelburh heora dohtor. oðre naman Tate. forgifan Eadƿine Norþhymbra cyninge to ƿene. ⁊ Sc̄s Paulinus mid hire for. þ geƿullode ðone cyning Eadƿine. and ealle his ðeode.

Codice truncato, deſiderantur multa.

Otho. B. 10. *Codex membr. & antiquus in fol. quo continetur collectio Homiliarum Saxonicarum; quarum prima*

I. fol. 1. *Deſideratur Rubrica, quæ in aliis Codd. hujuſmodi eſt* De Initio Creatvræ.

Incip. An angin is ealra þinga þæt is god ælmihtig. he is ord sƿuma ⁊ ende. *Vide ſupra, pag. 1.*

II. fol. 8.

II. fol. 8. EXAMERON ANGLICAE.

Incip. On sumum oðrum spelle we sædon hwilon ær hu se ælmihtiga god. *Vide ſupra, pag.* 36.

III. fol. 17. KL. IAN. DEPOSITIO. S. BASILII.

Incip. Basilius wæs gehaten sum halig biscop. se wæs fram cildhade swiðe gehealdsum. *Vide ſupra, in Cod. qui inſcrib.* IVL. E. 7.

IV. fol. 27. XVIII. KL. FEBR. (PASSIO) S. MAVRI ABBATIS.

Incip. Maurus wæs haten sum swiþe halig abbod. *Vide ſupra, in Cod. qui inſcrib.* IVL. E. 7.

V. fol. 32, b. IDVS IAN. PASSIO SCI IVLIANI ET SPONSE EIVS BASILISSÆ.

Incip. Iulianus wæs gehaten sum æþele godes þegn on Egipta land *V. ſup. in Cod.* IVL. E. 7.

V. fol. 39, b. XIII. KL. FEBRVARIVS. PASSIO SCI SEBASTIANI MAR.

Incip. Sebastianus hatte sum halig godes þegn. se wæs lange on lare. *Vide ſupra, in Cod.* IVL. E. 7.

VI. fol. 48. XII. KL. FEBR. PASSIO SCAE AGNETIS VIRG. ET MAR.

Incip. Ambrosius biscop binnon Mediolana. awrat on ealdum bocum be þære eadigan Agne. *Vide ſupra, in Cod.* IVLIVS. E. 7.

VII. f. 53. PASSIO SCORVM IOHIS ET PAVLI.

Incip. On ðam dagum wæs sum Heretoga gehaten Gallicanus. *Vide ſupra, in Cod. Cotton.* IVL. E. 7.

VIII. fol. 55. PASSIO SCAE EVGENIAE VIRGINIS.

Incip. Mæg gehyran se ðe wile be ðam halgan mædene Eugenian Philippes dohtor. *Vide ſupra, in Cotton. Cod.* IVLIVS. E. 7.

IX. fol. 61, b. DE SCO EVFROSINA. SEO IS GEHATEN SMARAGDVS.

Incip. Sum wer wæs on Alexandria mægþe Paphnutius genemned. *Vid. ſupra, in Cotton.* IVL. E. 7.

X. fol. 69. DE SCO. CHRISTOPHORE MAR.

Incip. Menn þa leofestan. on þære tide wæs geworden þe Dagnus se cyne rixode on Samon þære ceastre. þæt sum man com on þa ceastre se wæs healf hundiscer manncynnes. ac he ne cuðe nan þinge to þam lifiendan gode ne his naman ne cigde. þa wæs him ætywed fram urum drihtne ꝥ he sceolde fulluhte onfon.

Expl. Forþam þe þær nu blowað ⁊ growað his ða halgan gebedu and þær is drihtnes herung mid ealre sibbe ⁊ gefean and þær is gebletsod crist þæs lifiendan godes sunu se rixað mid fæder ⁊ mid sunu ⁊ mid þam halgan gaste a butan ende on ecnysse. AMEN.

XI. fol. 76, b. BE SCA MARIAN. EGYPTIACE.

Incip. Ðas herigendlicestra gelifynfconesse ægþer ge dæda ge þeawa. ⁊ þa micclan hreowsunge. ⁊ swa ellenlic gewin þære arwyrðan Egiptiscan Marian.

Expl. Wuldor si urum drihtne hælendum Criste. se lyfað ⁊ rixaþ on ealra worulda woruld. AMEN. *Eandem homiliam habes, ſed in tres partes diviſam, in Cod. Cotton.* IVLIVS. E. 7.

XII. fol. 95, b. IN NOMINE SCAE TRINITATIS. ET INDIVIDVE VNITATIS. VI. KL. AG. SCORVM. VII. DORMIENTIVM.

Incip. Her eyne onginð þara eadigra seofon slæpera þrowunga.

Expl. Ðæt þonne heo cume. we þurh þissa ⁊ þurh eallra halgena geearnunga sawan motan into heofona rices myrhþe. ⁊ þær habban lif and blisse. mid þan þe leofað ⁊ rixað. a buta ende. AMEN.

Hæc homilia auctior eſt ad calcem illâ, quam exhibet Cod. Cotton. IVLIVS. E. 7.

XIII. fol. 116, b. INVENTIO SCAE CRVCIS.

Incip. Menn þa leofestan. nu to dæg we wurðiað þære halgan rode gemynd. *Vide ſupra, pag.* 14.

XIV. fol. 117, b. EODEM DIE. ALEXANDRI. EVENTI. ET THEODOLI.

Incip. On þyssum dæge þrowode sum arwurþe Papa Alexander gehaten. *Vide ſupra, pag.* 14.

XV. fol. 120. ÐIS IS HALWENDLIC ⁊ ÐEARFLIC ON ÆLCNE TIMAN FOLCE TO SECGANNE.

Incip. Gehadedum mannum is swiðe micclum beboden fram gode sylfum ꝥ hi gelomlic sceolon.

Expl. Uton don swa us micel þearf is lufian god ælmihtigne ⁊ healdan his bebodu georne þonne geearnige we us ece blisse on heofonan rice mid drihtne selfum. Se þe leofað ⁊ rixað abutan ende on ecnysse. AMEN. NB. *Diſcrepat hæc Hom. ad calcem, ab ea quæ ſupra memoratur, p.* 47.

XVI. fol. 126. SERMO ITEM INCIPIT PREDICATIO.

Incip. Ærest cristenra manna gehwilc ah eallra þinga mæste þearfe. ꝥ he cunne riht ongitan ⁊ gelyfan on god ælmihtine þe is wealdend and wyrhta eallra gesceafta. ⁊ syþþan gehwa understande hwanan he sylf com. ⁊ hwæt he is. and to hwam he geweorðan sceall.

Expl. Utan andettan ure misdæda. ⁊ synna ða hwyle þe we magon ⁊ moton ⁊ betan georne swa ure scrift us wisige. ⁊ uton geswican æfre ælces yfeles. and don to gode þone dæl þe we magon þonne gedeorge we us sylfum wiþ ece wite. and geearnian us heofona rice. mid þam eall wealdendan criste. drihten us to ðam gefylste. AMEN.

XVII. fol. 128, b. SERMO BONE PRÆDICATIO.

Incip. Men þa leofestan. utan don swa us deope beboden is fram gode sylfum. he byt ure ælmihtiga drihten ꝥ æghwylc man sceole his scrift gesprecan ⁊ his agene þearflican bote to him spregan. ⁊ his herenlican ⁊ synlican gyltas him asecgan. and he sceall gehwilcne gylt gebetan swa he wissað and tæcð.

Manca eſt homilia concluſione carens; Hucuſque una manu ſcribuntur omnia, quæ vero ſequuntur manibus variis & alienis.

XVIII. fol. 136. *Concluſio homiliæ de S. Ætheldrithæ, errore Bibliopegi huc tranſlocata, ut infra eſt videre, quae ſic explicit.*

Expl. Manega wyrna syndon on bocum be swilcum hu oft weras ⁊ wif wundorlice drohtnodon. and on clænnesse wunedon to wuldre ðam hælende þe þa clænnesse astealde. þam is a wurðmynt ⁊ wuldor on ecnesse. Amen.

XIX. *Ibid.* VIII. KL. IVLII. NATALE SCI IOHANNIS BAPTISTAE.

Incip. Se godspellere Lucas awrat on Cristes-bec be acennednesse Iohannes þæs fulluhteres. *Vide ſupra, pag.* 4.

XX. fol. 140, b. *Fragmentum libri Ritualis, in quo continetur Ritus Monachum ordinandi.*

XXI. fol. 143. *Deſideratur Rubrica. Tractat autem Hiſtoriam Judithæ & Holofernis, & de S. Malcho.*

Incip. Lefan men we secgað nu ærest on þissum gewrite. ꝥ twegen cynges weron gecweden in Læden Nabuchodonossor swyþe nam cuðe begen. An wes se Chaldeisca. þe acwealde godes folc on Iudea lande. for heora gelearlæste þa þa hio wurðoden wolice hæþen geld. ⁊ deofol gyld be edon drihtne to teonan.

Expl. Malchus ða eode ut of ðam scræfe. mid his gemæcan mycclum ablicged. ⁊ hi naman þa hors ðe hi þyder brohton. ⁊ wæron ða hrædende ðe ær wæron feðende. ⁊ becomon to Syrian þær ðær hi syþþan wunodon. ætwe on clænnysse. criste ðeowigenne. ðam sy wuldor ⁊ lof a to worulde. Am.

XXII. fol. 151, b. *Deeſt Rubrica.*

Incip. Her ongynneð ꝥ gewrit þe com of heofonum to Hierusalem. and biforan þam geate þe is gecweden Effrem on eorðan afeoll.

Expl. Þis gewrit soðlice in ðam halgan burh Hierusalem of heofenum dun afeal. and to sce Petres sepulchrum becom. Þis is ꝥ ðridde gewrit ꝥ wes asend of heofonum. and æft ðisson ne cymeð nefre nan oðer. Ge biscopes ⁊ mæsse preostas cyðað gelomlice ðis gewrit eallum folce. and sendað fram ænre burhscire to oðre. and hi biddon ⁊ geornlice læron ꝥ hi gelyfon ꝥ hit nis awriten fram ænigan eorðlice men. Ac gewriten fram handum ðes halgan hælendes.

XXIII. fol. 155. *Canones aliquot Synodales ἀκέφαλοι Latinè.*

fol. 158. *Sententia Liberi Epiſcopi de Trinitate,*

Ib. CONFESSIO FIDEI CATHOLICAE QVAM PAPA DAMASVS MISIT AD PAVLINVM ANTIOCHENVM EPM.

fol. 159. *De cleri continentia, de ultima pœnitentia, &c.*

XXIV. fol. 260, b. *Pœnitentiale Saxonicum ſive Ritus Confeſſionis & Poenitentiæ,* &c. *V. ſup. pag.* 51.

Incip. Ðæt scel gewencean se þe biþ manna sawla læce. and heora dæda gewita þæt gedal and ꝥ gesceat. hu he mannum heora dæda gescrife. ⁊ he wræþþe ne forbeme. ne hi orwene gedo.

Expl. Ðæt is ꝥ isme gif he on synne ænigne man beswicene do swa hi wearf is --- brecige hine of þam ⁊ læde hyne on his riht weg. ⁊ ælcne man georne swa --- he of synna. þon bið his synna þe leohtra.

XXV. fol. 264, b. *Quomodo quis poſſet de ſeipſo, confeſſore dirigente, judicare.*

Incip. Ænne dom mid scrifteres gewealhte se man mæg him sylfum deman.

XXVI. *Ibid. Quomodo aegrotus à jejuniis ſolvi poteſt.*

Incip. Her cyð on hu seoc man mot his fæsten alysan. Man mæg anes dæges fæsten mid i penige.
Expl. ⁊ hi swa gebetan swa he him tæchð. and georne æfre geswican.

XXVII. fol. 165. *Folium quod olim ad alium quendam librum pertinuit, nunc hujus pars, in quo continetur Alphabetum Runicum cum explicatione Poetica, Saxonicè, quod non ita pridem deſcripſi rogatu Cl. D. Hickeſii, qui in Gram. Anglo-Saxonicæ, cap.* 22. de Dialecto Normanno-Saxonica. p. 135. *illud typis evulgavit.*

XXVIII. fol. 166. *Fragmentum libri Geneſeos, cap. 37. ad finem libri, continens hiſtoriam Joſephi Patriarchæ, ex Ælfrici verſione Deſumptum.*

Incip. Her cydde god ælmihtig his mildheortnysse þe he Abrahame behet ⁊ Iosepe Abrahames ofspringe.

Ða þa Iosep wæs sixtene wintra. þa heold he his fæder heorde mid his gebroðrum.

Expl. Iosep forðferde þa þa he wæs an hund wintra and ten wintra. and hine man bebyrigde mid wyrt gemange. he wæs gelæd to his earde of Egypta lande. to his agenum gecynde. ⁊ wearþ bebyrged on midden his agenum cynne þær his lichama hine gereste ð oð þisne ⁊weardan dæg. Sy lof ⁊ wuldor þam wellwillendan hælend aa on ecnysse. amen.

XXIX. fol. 181, b. DEPOSITIO SCI SUUITHUNI MITISSIMI EPISCOPI.

Incip. On eadgares dagum þæs æþelan kyninges. *Vide ſupra, in Cod. Cotton.* IVLIVS. E. 7.

XXX. fol. 186. NATALE SANCTI EADMVNDI REGIS ET MARTYRIS.

Incip. Sum swiþe gelæred munuc com suðan ofer sæ fram sce Benedictes stowe. *V. ſup. pag.* 19.

Margini adſcripſit nonnemo (forte Joſcelinus) Epiſtolam Abbonis Floriacenſis ad S. Dunſtanum paſſioni S. Edmundi præmiſſam, è Codice Bibliothecæ Wigornienſis Latino.

XXXI. fol. 190. NATL. SCI GEORGII MARTYRIS.

Incip. Gedwol men awriten gedwyld on heora bocum be þam halgan were þe is gehaten Georius. *Vide ſupra, in Cod. Cotton.* JVLIVS. E. 7.

XXXII. fol. 193. DE SCA ÆDELDRIDA.

Incip. We willað nu us secgan þeah þe hit wunderlic sy. be þære halgan Æþeldryþe þam Engliscan mædene. *Vide ſupra, in Cod. Cotton.* JVL. E. 7.

Notandum vero, quod hujuſce ſermonis pars poſterior, foliis tranſpoſitis, habetur hujus in Cod. MS. fol. 136. quam tanquam hic loci deſideratam, reſtituit quidam neotericus, forte Joannes Joſcelinus.

XXXIII. fol. 195. XVII. KL. AG. PASSIO IN ANGLICE DE SCA MARGARETA XPO VIRGO. POST XPI PASSIONEM ET RESVRRECTIONEM ET ASCENSIONEM EIVS AD PATREM.

Incip. Æfter ærærste ures drihtenes hælendes cristes. and his wuldorfæstan upastigenesse on heofonas to þam ælmihtigan gode. On his naman andetnysse maniga martyros wæron þrowiende. and his apostoli gelifæstte.
Expl. Nu ge gebroðra mine ge gehyrdon be þære eadigan Margaretan þrowunge. hu heo ofer swiðe ealra deofla mægen. gelyfað on hi. ⁊ on God ælmihtine. ⁊ doþ gemynd þare halgan fæmnan. Sca Margaretan. ⁊ Sca Marian. ⁊ on heora ðanc ælmessan syllað. ꝥ hi eow onfon on gesihþe hælendes cristes. Him is lof. ⁊ wuldor. ⁊ weorþmynt.

mynt. ⁊ a he lyfaþ mid englum ⁊ mid heah fæderum. and mid witegum. ⁊ mid apostolum. and mid haligum fæmnum. in ealra populorum populo. abuton ende. AMEN.

TIBERIVS. A. 3. *Codex antiquus & optimae notae, per diverſorum manus conſcriptus ante Conquiſitionem Angliae, in quo Icones S. Benedicti, Eadgari Regis, & S. Scholaſticæ ſequitur*

I. fol. 1. PROHEMIVM REGVLARIS CONCORDIE ANGLICAE NATIONIS MONACHORVM SANCTIMONIALIVMQVE.

Latinè cum interlineata verſione Saxonicâ.

Incip. Se wuldorfulla witodlice cristes ge-
Glorioſuſ etenim EADGAR chriſti opi-

fultumigendre gyfe Englisca ⁊ oþra
tulante gratia Anglorum ceterarumque

ðeoda wiþinnan embhwyrft Bryttiscer iglande
gentium intra ambitum Britannice inſulæ

wunigendra cinég æðelboren.
degentium rex egregiuſ.

Totum opus in 12 *Capita diviſum eſt, quorum Titulos curioſi Lectoris gratia in lucem profero.*

1. fol. 4, b. INCIPIT ORDO QVALITER DIVRNIS SIVE NOCTVRNIS HORIS REGVLARIS MOS A MONACHIS PER ANNI CIRCVLVM OBSERVARI CONVENIAT.

Incip. Fram soþlice æfæstra þeawa
A KL̄ enim octobriſ relioſorum morum

drihtnes gefultumigendre gyfe angynn to ni-
dnī opitulante gratia exordium ſu-

menne.
mendo.

2. fol. 10. QVALITER ORDO YMNORVM TEMPORE HIEMALI CVSTODIATVR. ET CETERA QVÆ REGVLARITER AGENDA SVNT. QVALITER AGANTVR.

Incip. Fram oð on heafod lencten
A KL̄ novembr̄. uſq; in caput quadra-

fæstenes an si gehealdan endebyrdnes ymna.
geſimae unuſ teneatur ordo hymnorū.

3. fol. 11. QVALITER VIGILIA NATALIS DNĪ. ET AB EADEM SOLLEMPNITATE VSQVE IN SEPTVAGESIMAM AGI CONVENIAT.

Incip. on wæccean gebyrd tide drihtē þonne ðære
Vigilia natalis dnī dum eiuſ-

sylfan gebyrdtide gemynd fram rædere byþ ge-
dem natalis mentio a lectore re-

ræd on capitule.
citetur in capitulo.

4. fol. 12, b. QVI REGVLARIS ORDO A LXX. TOTA XL. CVSTODIATVR.

Incip. smolt betwux geardum
In ſeptuageſima pinguedo intermittatur

oð
uſq; in quinquageſima.

5. fol. 18. QVALITER DIVRNA SIVE NOCTVRNA LAVS PASCHALI FESTIVITATE AGATVR.

Incip. on wæfte haligū tide nones cumende abbude
Sabbato ſcō hora nona ueniente abbate

inn cyrcean mid gebroþrum.
in aecleſiam cum frībuſ.

6. fol. 20. QVALITER OCTAVARVM SABBATO PASCÆ TOTOQVE AESTATIS TEMPORE AGATVR.

Incip. æfen soþlice þæra eahta eastan tide wise
Veſpera uero octauarum paſchæ ordo

ealluga regullic fullice sy ongunnen.
iam regulariſ pleniter inchoetur.

7. fol. 21. QVALITER FRATER QVI CIRCA VOCATVR SVVM OFFICIVM IMPLEAT.

Incip. witodlice ⁊ eac æfter reguler bebode
Iam et ſecundum regulæ preceptum

beon geset sceal sum broþor.
conſtitui debet aliquiſ frater.

8. fol. 21, b. QVALITER DIVRNALE SIVE NOCTVCNALE OFFICIVM EBD. PENTECOSTES AGATVR.

Incip. ongynnað gebedu mid rædingum ⁊
Incipiunt orationeſ cum lectionibuſ atq;

canticum ða beoþ gecweðene on wæccum
canticiſ quæ dicuntur in uigiliſ pentec.

9. fol. 22, b. QVALITER QVATTVOR TEMPORIBVS AGATVR.

Incip. on feower timum ða cyriclice synd
Quattuor temporibuſ quæ æccleſiaſticæ

gehealden to mæssan wyrþunge.
cuſtodiuntur ad miſſæ celebrationem.

10. *Ibid.* QVALITER MANDATVM COTIDIANIS DIEBVS A FR̄IBVS EXIBEATVR PAVPERIBVS ET QVO ORDINE ABBA ERGA PEREGRINOS AGAT.

Incip. bebod ꝥ of drihtenlicre we healdaþ
Mandatum quod ex dominico tenemuſ

bysne þæs halgan eac reguler mynegunge.
exemplo ſacræ etiam regulæ monitu.

11. fol. 23. QVO ORDINE SABBATO FRATRES MVNDITIAS EXERCEAT. & QVEQ; OFFICINA OB ANIME SALVTEM PERSOLVANT.

Incip. on sæternesdæg æfter regulicer bebode
Sabbato ſcdm̄ regulæ preceptum

⁊ clænsunge mid geornfulre gymena
mandatum & munditiaſ diligenti cura.

began.
exerceant.

12. fol. 23, b. QVOMODO CIRCA ÆGROTVM FRATREM AGATVR. QVALITERQ; DEFVNCTVM HOMO CONVENIAT REDDI.

Incip. þæne gafol gemænre tyddernysse to
Cum ad debitum communiſ fragilitatiſ ex-

agyldenne ænig geclypud byð
ſoluendum quiſ uocatuſ fuerit.

Epilogus.

Incip. gif soþlice þa ðe swyþe neod be here synd
Si autem hi qui ualde neceſſarii ſunt

oþþe on gastlicum oþþe on lichamlican.
ſiue in ſpiritualibuſ ſiue in corporalibuſ.

Expl.

Expl. ac neodum ʒebroþra ⁊ ðearfena hel-
ſed neceſſitatibus frm̄ ac pauperum ſub-

pende ſcipende mid ʒebroþra ʒeþeahte ƿiſ-
ueniendo ordinariſ cum fratrum conſilio ſapi-

lice dihte.
enter diſponat.

Proœmium & Epilogum evulgavit in notis ſuis ad Eadmeri Hiſtoriam novorum cl. Johannes Seldenus.

II. fol. 25, b. Be ſƿefena miſtlicneſſe æfter
DE SOMNIORVM DIVERSITATE SCDM

endebyrdneſſæ abeceder danieles ꝥ ƿeteʒan.
ORDINEM ABCDARII DANIELIS PROPH.

Incip. fuʒelas on ſƿefenum ſe þe ʒeſyhð ⁊ mid
Aues in ſomnis qui uiderit ⁊ cum

him ƿinnæ ſaca ſume hit ʒetacnað.
ipſis pugnauerit lites aliquas ſignificat.

Expl. ʒif þu ʒeſihſt timbrian hus ðin feoh
Si uideris fabricare domum tuam. pecu-

þin ƿexan hit ʒetacnaþ.
niam tuam creſcere ſignificat.

Sequuntur quamplurima excerpta ex Lunaribus, & Libro Somniorum Danielis Prophetæ.

III. fol. 30, b. DE OBSERVATIONE LVNÆ ET QVÆ CAVENDA SVNT.

Incip. mona ſe forma on eallum þinʒum dondom
Luna prima omnibus rebus agendis

nytlic ys.
utilis eſt.

Expl. na ʒod mona blod lætan
Non eſt bona luna ſanguinem minuere.

endiað ſƿefnu ƿitiʒan
Finiunt ſomnia Danielis prophetæ.

IV. fol. 33, b. *Somniorum eventus juxta aetates Lunæ.*

(Incipit Lunaris de ſomnis. TITVS. D. 26.)

Incip. Luna prima ſƿa hƿæt ſƿa ðu ʒeſihſt on
quicquid uideris in

bliſſe bið.
gaudium erit.

Expl. Luna. xxx. binnan þrim daʒum ʒeƿyrþ ſƿe-
infra triduum fi&. ſom-

fen ðin butan ƿrecendnyſſe.
nium tuum ſine periculo. amen.

V. fol. 34. *Prognoſtica de temperie anni, &c. ex conſideratione Kalendarum Januarii.*

Incip. ʒif bið on dæʒ drihtenli-
Si fuerit Kl̄ Ianuarius die domini-

cum. ƿinter ʒod bið ⁊ ƿindſum. ⁊ ƿearm.
co. hiemſ bona erit & ſuauis ac calida.

Expl. ealle adliað ⁊ ealde ſƿeltað
homines ægrotabunt & ueterani moriuntur.

ƿinʒeard ʒod.
uindemia bona.

VI. fol. 34, b. *Conſideratio aetatum Lunae in modo genitis.*

(Incipit Lunares Scī Danielis de Natiuitate. *Tit. D. 26.*)

Incip. Luna. I. ſe þe acenned bið lyflic he bið.
qui natus fuerit. uitalis erit.

Expl. Luna. xxx. ceapa feala he ſmeað.
Nagotia multa tractabit.

VII. *Ibid. Conſideratio aetatum Lunae in aegris.*
(Incipit Lunares in aegris. TITVS. D. 26.)

Incip. Luna. I. ſe þe areallað earfoþlice he ætſint.
qui inciderit. difficile euadet.

Expl. Luna. xxx. ſeoc ſƿincð ⁊ ariſt.
eger laborabit & ſurget.

VIII. fol. 35. (De tonitruis dierum uel trium. TITVS. D. 26.)

Conſideratio tonitruum ſecundum varia diei noctiſque tempora.

Incip. ʒif hit þunrað on tide æfen hit ʒe-
Si tonitruauerit hora ueſpertina ſig-

tacnað acennednyſſe ſumes miceles.
nificat natiuitatem cuiuſdam magni.

Expl. ʒif on midre nihte þunorrad ʒedon bið
Si media nocte tonitruum factum fuerit

hunʒor micelne ʒetacnað.
famem magnam ſignificat.

IX. fol. 35, b. *Somniorum eventus juxta aetates Lunæ, Saxonicè tantum.*

Incip. On ærre nihte ealdne monan ſƿa hƿæt ſƿa þe mæteð ꝥ cymð to ʒefean. *poſt hæc autem verba* (fol. 35.) ꝥ ſƿefen ærʒeþ butan ſƿecnum þinʒum, *hoc modo procedit de Somniorum diverſitate ſcriptor Anglo-Saxonicus.*

(*Somniorum diverſitas.*)

Incip. Gif mann mæte ꝥ he ʒeſeo earn on his heafod uſan. ꝥ tacnað ſurðmynt.
Expl. Gif him ðince ꝥ he ele hæbbe oþþe mid ſmyriʒe. micelne ʒefean ꝥ tacnað æʒþer ʒe her on ƿorulde ʒe æfter.

X. fol. 37, b. *Ætates Lunæ rebus gerendis idoneae.*

Incip. On ærre nihte ealdne monan. ſar þu to cinʒe. bide þæs þu ƿille he þe þæt ʒifð.
Expl. Gif he biþ on xxx. nihta ealdne monan ʒeſtanden. uneaðe he ʒeƿyrpð ⁊ þeah ariſeð.

XI. fol. 38. *Tonitruum conſideratio ſecundum ſingulos totius hebdomadae dies.*

Incip. On anƿeardan ʒeare. Gif ſe forma þunor cymð on ſunnan dæʒe þonne tacnað ꝥ cyme dearra cƿealm.
Expl. Gif hit on ſæterneſ dæʒ þunriʒe. ꝥ tacnað demena ⁊ ʒereſena cƿealm.

XII. fol. 38, b. *Conſideratio Noviluniorum per ſingulos totius hebdomadae dies.*

Incip. Ðonne ſe mona bið acenned on ſunnan dæʒ. ꝥ tacnað. III. þinʒ on þam monþe.
Expl. ⁊ ſe ðe hit mid ſuðan ƿinde onʒinne þonne hæfð he ſiʒe.

XIII. *Ibid.* *Generatio hominis in utero.*

Incip. Her onʒinð ſecʒan ymbe manneſ ʒecynde hu he on his modor innoþe to men ʒeƿyrðeð.

XIV. fol. 39. *Conſideratio aetatum lunae in Nativitatibus; convenit quoad potiſſimam partem cum* Lunari *Danielis Prophetæ.*

Incip. Gif man biþ acenned on ane nihtne ealdne monan. ſe long lifes ⁊ ſelig bið.

Expl.

Expl. Gif he bið. xxix. nihta. oððe. xxx. se bið god. and freondlife.

XV. fol. 39, b. *Conſideratio Kalendarum Januarii ſecundum ſingulos totius Hebdomadae dies.* i. e. *Bedæ Prognoſtica temporum Saxonicè verſa.*

Incip. Kl. Ianuarius gif he bið on monan dæg. þonne bið grimm and gemenged winter. and god lencten?
Expl. ⁊ sceap weaxað. ⁊ micel hunig bið. and genihtsumnes. ⁊ sib byð on eorðan.

XVI. fol. 40. *Proſecutio Somniorum diverſitatis.*

Incip. Gif man mæte ꝥ his mon æhte. yfel ꝥ bið.
Expl. Gif man mæte ꝥ he si upp ahafen. god ꝥ tacnað.

XVII. fol. 40, b. *Prognoſtica de partu.*

Incip. Gif is oðer wise be þissum þingum ꝥ ðu meht witan on bearn eacenum wife hwæþeres cynnes bearn heo cennan sceal.
Expl. þonne gelimpeð hit hwilum þurh þæt ꝥ ꝥ cild bið hoforode ⁊ healede.

XVIII. fol. 41. *De Adamo.*

Incip. Hwæt wæs se on þissere worulde se þe acenned næs.

Notulae binæ de Adamo de Sara Abrahami, &c.

XIX. *Ibid. Incip.* Adam wæs *eac swiðe weorðlic.

XX. fol. 41, b. *De Noacho.*

Incip. Noe se heah fæder hæfde þry sunu þa wæron ðus hatene. Sem. Cham. Iaphet.
Expl. for þyssum gyltengum þe we nu gehyrdon wæron þa gesyblingas þus todælde.

XXI. *Ibid. De ſex aetatibus ſeculi, Latinè.*

Incip. Prima ætas auctoritate patrum ab Adam ad Noe legitur.

XXII. fol. 42. DE IEIVNIO (*notula Saxonicè.*)

Incip. Ðis syndon þa ðreo swige dagas þe man sceal fæsten on twelf monþum.

XXIII. *Ibid.* BE SCA MARIA YLDE. AND BE HYRE FORÐSIDE, (*notula.*)

Incip. Sca Maria wæs xiii, [xvi.] winter ða heo crist acænde.

XXIV. *Ibid.* BE MISDÆDA, (*Notula.*)

Incip. Gif hwa fulice on ungecyndlicum þingum.

XXV. *Ibid.* CONFESSIO ET ORATIO AD DEVM.

Incip. Eala þu ælmihtiga god unasecgendlicere mildheortnesse.
Expl. Hælend crist gehyr ðas word þu þa leofast. ⁊ rixast mid þam ælmihtigan fæder. and þam halgan gaste butan angynne. ⁊ ende. Amen.

Dein ſequuntur multa de Confeſſione cum Precibus, Abſolutionibus, &c. *partim Saxonicè partim Latinè compoſitis, quibus hæc verba, Rubricæ loco, præmittuntur.*

Man mot hine gebiddan swa swa he mæg and can. mid ælcum gereorde. ⁊ on ælcere stowe. Nu is her on englisc andetnysse ⁊ gebed. ac se ðe þis singan wylle. Ne secge he na mare on þære andetnysse þonne he wyrcende wæs. forþon þe ure hælend nele ꝥ man on hine sylfne leoge. ne eac ealle menn on ane wisan ne *singað.

1. fol. 44, b. *Oratio ad Deum.*

Incip. Min drihten leof for þinre þære mycelan mildheortnysse. ⁊ for ealra þinra haligra lufan.
Expl. þam þe æfre wulfihtes dæð undernængum. Si þe lof. ⁊ wuldor abuten ende. Amen.

2. fol. 45. *Alia.*

Incip. Min drihten god ælmihtig ic þe eom andetta minra synna þara þe ic on minre gymeleaste wið þe geworhte.
Expl. on ða earmfullan þystra for minum yfelum weorcum. Per te Ihu Xpe ſaluator mundi qui in trinitate perfecta uiuiſ & regnaſ in ſecula ſeculorum. Amen.

3. fol. 46. *Alia.*

Incip. Min drihten ælmihtig god si ðe wuldor and þanc þæs þe þu me oððe ænigum men æfre to miltsum forgeafe.
Expl. Mid dreame butan deaðe on swegle butan swisle mid fæder ⁊ mid þam halgan gaste á on ecnesse. Amen.

4. fol. 48, b. *Alia.*

Incip. Drihten þu eart scippend ealra gesceafta. forgyf me ærest ꝥ ic þe cunne rihte.
Expl. ⁊ andgit fulne þines wisdomes and gedome wirð ne. ꝥ ic si wunigende on þinum eadigan rice. si hit swa.

5. fol. 49, b. *Exhortatio ad peccata confitenda.*

Incip. Gif þu wilt nu leof eal swa þe micel þearf is andetnysse don ealra þinra synna þonne do þu ꝥ mid ealre geornfulnysse. and mid ealre eadmodnesse.
Expl. ⁊ we þe willaþ swiþe georne mid inweardre heortan wore gebiddan ꝥ god ælmihtig þe getiþige. ⁊ þine bene gehyre.

6. fol. 51. CONFESSIO.

Ic andette ðe.

INDVLGENTIA.

Incip. Se ælmihtiga god þe gescop heofenas and eorðan ⁊ ealle gesceafta gemiltsa me. ⁊ do ðe forgyfnysse ealra þinra synna þe þu æfre geworhtest fram frumþe þines Cristendomes oþ ðas tide.
Expl. þonne biþ god þe milde. ⁊ ðu mid him most þonne libban. ⁊ rixan. in ealra worulda woruld á butan ælcum ende. am.

7. fol. 53. INCIPIT ORDO CONFESSIONIS. SCI HERONIMI QVALITER CONFITERI DEBEAT XPIANVS PECCATA SVA.

Incip. Quando aliquiſ uoluerit confeſſionem facere peccatorum ſuorum uiriliter agat, &c. et poſt hæc incipiat confeſſionem ſuam coram deo & coram ſacerdote confitenſ peccata ſua.
Preueniat hunc famulum tuum quæſumuſ domine miſericordia tua, ut omneſ iniquitateſ eiuſ celeri indulgentia deleantur. per.
Æfter þissum arise eadmodlice to his scrifte. ⁊ cweðe þon ærest. ic gelyfe on drihten heah fæder ealra þinga wealdend. ⁊ on þone sunu. ⁊ on þone halgan gast. and ic gelyfe to life æfter deaðe. ⁊ ic gelyfe to arisenne on domes dæge.
Expl. Nu bidde ic þe eadmodlice drihtnes sacerd. ꝥ ðu seo me to gewitnysse on domes dæge ꝥ ꝥ deoful ne mæge on me anwald agan. and ꝥ þu to

drihtene beo min þingere þ ic mote mine synna and mine gyltas betan. ⁊ oþres swilces geswican. To þon gefultumie me se drihten se þe leofað ⁊ rixað á butan ende on ecnesse. amen.

Fol. 54. *Incip.* Ðæt sceal geþencan se þe bið manna sawla læce. ⁊ heora dæda gewita þ gedel. and þ gescad hu he mannum. heora dæda gescrife.
Expl. Ælc dæde toscead man wærlice for gode and for worulde. *Vide ſupra, pag.* 51.

XXVI. fol. 55. DE OMNIBVS SANCTIS AD VESPERVM. *Miſſa cum Rubricis Saxonicè.*

Incip. Deuſ in adiutorium.

XXVII. *Colloquium ad pueros linguæ Latinae locutione exercendos, ab Ælfrico primum compilatum, & deinde ab Ælfrico Bata ejus diſcipulo auctum. Latinè & Saxonicè.*

Incip. we cildra biddað þe lareow þ þu tæce
Noſ pueri rogamuſ te magiſter ut doceaſ

us sprecan for þā ungelæred-
noſ loqui Latialiter recte. quia idiote

we syndon ⁊ gewæmmodlice we sprecaþ.
ſumuſ & corrupte loquimur.

Expl. ⁊ singað onmodlice ⁊ gebiddað for
& concinite unanimiter. & interuenite. pro

eowrum synnum ⁊ gað ut buta hygeleaste
ueſtriſ erratibuſ. & egredimini. Sine ſcurilitatē.

to claustre oððe to leorninge.
in clauſtrum. uel in gimnaſium.

Poſt hæc fortaſſe deſunt quaedam.

Sequuntur & alia ex commentitiis Tractatibus Danieli Prophetæ adſcriptis.

XXVIII. fol. 63. *De aetatibus Lunae, Latinè.*

(De Flebotomatione uel de minuendo ſangune. TITVS. D. 26.)

Incip. Luna. I. tota die bonum eſt.
Expl. Similiter Luna. XXIX. non eſt bon. nec. XXX.

XXIX. *Ibid.* DE NATIVITATE INFANTVM, *Latinè.*

Incip. Die dominico. hora diuturna ſiue nocturna utillimuſ erit qui naſcetur magnuſq; et ſplendiduſ.
Expl. De ſabbato hora diuturna ſiue nocturna qui naſcentur rare utileſ erunt niſi curſuſ Lunæ contulerit.

XXX. *Ibid.* INCIPIT LVNARIS SCĪ DANIELIS. DE NATIVITATE INFANTVM.

Incip. Luna. I. qui natuſ fuerit. uitaleſ erit.
Expl. Luna XXX. negotia multa tractabāt.

XXXI. fol. 63,b. *Fragmentum Conſiderationis Lunae in aegris, Latinè tantum.*

Incip. Luna. I. qui inciderit difficile euadet.

XXXII. *Ibid.* DE PRIMA DIE SECVLI. SIVE DE EQVINOCTIO VERNALI, *Saxonicè.*

Incip. Þone forman dæg þissere worulde we magon afindan þurh þæs lenctenlices emnihtes dæg forþam þe se emnihtes dæg ys se feorða þissere worulde gesceapennysse. þry dagas wæron ær þam dæge butan sunnan ⁊ monan. ⁊ eallum steorrum. and on þam feorþan dæge þysse worulde gescepennýsse gesceop se ælmihtiga scippend sunnan.
Expl. Se ðe ys soðre rihtwisnýsse gehaten.

Excerptus eſt hic Tractatus ex libro Bedæ de Temporibus, per Ælfricum, ut videtur ex libro MS. Bibliothecæ publ. Cantab. (vid. Cat. p. 153.) *in quo exſtat idem tractatus præmiſſa Præfatione, quæ in hoc exemplari tractatum ſequitur.* fol. 71. *Nota de Archa Noe, de S. Petri Eccleſia, & de Templo Salomonis, Saxonicè.*

XXXIII. fol. 71,b. *Paſſio S. Margaretae.*

Incip. Æfter þære ðrowunge ⁊ þære æriste. and þære wuldorfæstan uparstignesse ures drihtnes. Hælendes cristes. to god fæder ealmihtigum. þa wæron swiþe maniga martires þrowiende. and þurh þa þrowunge to ece reste becoman.
Expl. þ hi mid hira dædum us of fæste on gesihþe hælendes cristes. þam sy wuldor ⁊ lof. ⁊ wurðmynt. ⁊ þrym. and anweald ⁊ micelnys. on ealra worulda worulð. soðlice abutan ænigum ende. Amen.

XXX. fol. 75, b. *Homilia de Paſſione Dom. noſtri Jeſu Chriſti pro Dominica in Ramis Palmarum.*

Incip. (Ðas ures) drihtnes þrowunge we willað gedafenlice eow secgan nu an Engliscan gere orde. and ærest þa gewyrnu þær mid somod. *V. ſ. p.* 32.

XXXV. fol. 81. *Deſideratur Rubrica, quam ex p. 38. Cod. S. 14. in Bibl. C. C. C. C. hanc eſſe conjicio.*
Sunnan dæges spell.

Incip. Her sagað an þisan drihtnes ærend gewrite. þ swin cymeþ on suman hærfeste ⁊ hit gefeallað ærest on Scotta land ⁊ syþþan on Angelcing and dæð þær þær ælc yfel and þonne færð hit Suð ofer sæ on þa þeod land and forbærnð ægþer ge mancynne man. ⁊ eac micel ne beo leofan. An Diacon wæs dead nu an unmenigum geare. þæs nama wæs Niel he wæs an Scotta ealonde.
Expl. Drihten se an heofonum rixað gescylde us wiþ helle witu. wið þa ecan clammas þurh his wuldor. ⁊ ðurh his weorþment abutan ende. Amen.

XXXVI. fol. 85 *Commentum de Diabolo quodam, ab Anachoreta capto examinatoque.*

Incip. Hit gelamp. hwyla æt suman cyrre þ an Ancra gefyng ænne deofol þurh godes mihte ⁊ he wæs se Ancra on þe Bergdan lande swiþe lifes man halig geworden þurh godes mihte. *Deſcripſit Junius, ut videre eſt pag.* 96.

Sequuntur plurimæ Conciunculæ, LVPO *ſive* WLSTANO *Epiſcopo à nobis adjudicatæ.*

XXXVII. fol. 86, b. TO EALLVM FOLKE.

Incip. Leofan men. understandað þæt ærest cristenra manna gehwylc ah ealra þinga mæste þearfe. þ he cunne godes rihte ongitan. ⁊ gelifan on god ælmihtine. þe ealle þinc gesceop. and geworhte and syððan is micel þearf. þ gehwa understande hwanon he sylf com. *Vide ſupra, p.* 28.
Expl. ⁊ þeah þ cild for iegoþe specan ne mage. þonne hit man fullaþ. his freonda forasþræc for styne him þ ylce. he hit sylf spræce is þeah ma ma ma þonne þearf wære. þe wites behates gescead ne cunnon. twa word behealð micel Abrenuntio ⁊ Credo.

XXXVIII. *Ibid.* TO EALLVM FOLCE.

Incip. Leofan men for ure ealre þearfe ⁊ for ure ealre neode crist com on þis life. ær þam timan. næs ænig man on worulde swa mære. þ heonon ne scolde to helle faron swa he heonan ferde.

Expl.

Expl. ⁊ aworþ hit wenan to þam þe heom þearflic sig. þonne beoð hi rihtlice genamode god fæderas. gif hig heora god bearn gode gestrynað.

XXXIX. fol. 88. To Eallum Folce.

Incip. Georne we witan þ God is ure ealra fæder. ⁊ we gesswutelian swa we pater noster singað. þ we þæs gelyfaþ. ⁊ he gecydde þ fulmildelice.

Expl. ⁊ us on þam toweardan life werste geunne. uton on ælcne wisan nu georne gode gecweman þonne beorge we us sylfe wiþ ece wite and gegearnieð us heofonan rice.

XL. *Ibid.* To Eallum Folke.

Incip. Vton beon georne þancole. on ælce wisan to ure agenre þearfe. and geswican ura sinna ⁊ habban a on gemynde ðone timan þe us toweard is. þ is þonne se earma lichama and seo sawel hi to twæmaþ.

Expl. ⁊ his willan wyrcan swa we geornost magon. þonne geleanað he hit us on þam ecan life on þære heofonlicere blisse abutan ende.

XLI. fol. 88, b. To Eallum Folle.

Incip. Gif hit gewyrðe þ on þeodscipe becume healic on gelimp. for manna gewyrhtan here oððe hunger. manncwealm. oððe orf cwealm. bryne oððe blodegyte. oððe ungelimplice gewyderu. oððe færlic corþa. oððe færlice deaþ. ðonne secе man aþa bote to gode sylfum.

Expl. Drihten hlaford Crist alys us ealle ðurh þine micelan mildheortnysse. ⁊ þ we motan þinne willan gewyrcan. ær we of þisan life gewitan. halig drihten gemiltsie us eallan. Amen.

XLII. fol. 89. To Eallum Folke.

Incip. Ælcne mann ic bidde þe ænigne godes ege hæbbe mid him sylfan. þe he gelæste gode ða gerihtu þe him to gebyreð on gerihtum rihtum. þ is ælcan gere ure sulh ælmessan fyftyne nihtan onufon Eastron. ⁊ ure teoþaþ teoþunge be Pentecosten. ⁊ ure eorþwæstma be Emnihte. oþþu huru be Ealra halgena mæssan. ⁊ sig ælc Rom penig agifen be Petres mæsse dæge æiþer ge uppon lande ge on ælcan Porte. be fullan wite. and Cyric sceattas on Martynes mæssan dæge.

Expl. ⁊ wite ælc B̄. be þam þe he wille beon wið God geborgen. ⁊ wiþ sce̅ Peter þ ælc penig cume forð of þam Rom feo. on his B̄. scire. and syððan þam Ærceb̄. to handa on Cristes cyrcean. and loca hwa hit werne. þ hit forþ na cume. þam Arceb̄. to handa. si he Iudas gefera þe Crist belæwde. Amen.

XLIII. To Eallum Folke.

Incip. Hit wæs nu feala geara. þ on þissere þeode wixodan unrihttan feala. ⁊ we eac for þa habbaþ swyðe feala byrsta and bysmora gebidon.

Expl. God us gestrangie ðurh his micelan mildheortnesse. þ we his willan wyrcan motan. and his beboda healdan bet þonne we ær þysan dydon. Amen.

XLIV. fol. 90. To Eallum Folke.

Incip. Leofan menn. lagiað gode worold lagan. and leggað þær to eacan þ ure Cristendom stande. and þ ures hlafordes kinedom wearþe. and þ ealles folces friðwyrðe betere.

Expl. ⁊ gehalgodes cinges handgrið. efen unwemme. rædde ge nu forð worold lagan gode fyrþor. ic wolde gif me to anhagode. halig drihc gemilda us eallan.

XLV. fol. 90, b. To Eallum Folce.

Incip. Leofan men. understandað ærest. hu micel ðearf is eallum Cristenum mannum þ hy heora fulluhtes gescead witan. and þ hi rihtne geleafan cunnan. and þæne fæstrædlice healdan.

Expl. Ac utan don swa us micel þearf is. habban ærþe fulne hiht on god ælmihtigne and rihtne geleafan. ⁊ lufian hine ofer ealle oþre þincg. and his wyllan wyrcan swa we iornost magon (þan habbat we heofonan rice) abutan ænde. Amen.

XLVI. *Ibid.* To Eallum Folke.

Incip. Leofan men understandaþ ærest hu micel þearf is. eallum cristenum (mannum) þ hi cunnan þ ælc Cristen man ah to cunnanne. þ is Pater noster ⁊ Credan.

Eala ure fæder þe on heofonum eart. a sig þin nama ecelice gebletsod. and þin rice bom ofer us rixhe simle. ⁊ þin willa gewyrðe swa swa on heofonum eac swa on eorþan. geun us to þisan dæge dæihwamlices fostres. ⁊ us gemiltsa swa swa we gemiltsiaþ þam þe wiþ us agiltað. and na let þu us costnian ealles to swiþe. ah alys us fram yfele. Amen. si hit swa.

Expl. Đonne geleanað he hit us. swa us leofast bið on heofonan rice mid ecere blisse abutan ende. Amen.

XLVII. fol. 91. To Mæsse Prëostum.

Incip. Sacerd sceal on his scrif scire wislice ⁊ wærlice lædan and læran. þa godcunde heorde. ðe he heald sceal. æiþer he sceal. ge wel bodian ge wel byrnian oþrum mannum.

Expl. we þam þe godcunde heorde understeþþ and naþar gehealdan necan. ne hine sylfne ne þa heorde þe he healdan scolde to godes handa and wyrst git þam þe can ⁊ nele.

XLVIII. fol. 91, b. To Mæsse Preostum.

Incip. Eala weala is þara. þe sacerd hades on unriht geornaþ mæsseprеost hades for gitsunge worold gestryna ⁊ na cunnan na þ hi cunnan sceoldan be þam spræc se witiga swiþe egeslice and þus cwæð.

Expl. bitere sceal hit him syþþan wan golden. þ he for deadum mann nimþ. butan he hit mid mæssan. ⁊ mid Sealm sange. and mid ælmessan inlice for golde. hali drihten gemiltsige us eallan. Amen.

XLIX. *Ibid.* Incipit Ordo Vel Examinatio In Ordinatione Episcopi, *Latinè*.

Incip. Antiqua ſco̅rum patrum inſtitutio doc& & precipit ut hiſ qui ad ordinem epiſcopatuſ eligitur.

Expl. Ita quoque examinatuſ. & pleniter inſtructuſ. cum conſenſu monachorum ſiue clericorum & laicorum. a conuentu totiuſ prouinciæ Epiſcoporum. maximeque Archiepi̅ Chriſti aeccleſiæ ab auctoritate. aut præſenſia ordinetur. Explicuit.

L. fol. 92, b. *Multa ſequuntur Saxonicè de Confeſſione & Poenitentia, &c. Officium Confeſſarii.*

1. *Incip.* Đæt sceal geþencan se þe bið manna sawla læce. ⁊ heora dæda gewita.

Fol. 93. 2. Be Synna Lacnunga.

Incip. Se læce þe sceal sare wunda wel gehælen he mot habban gode sealfe to. Ne syndon nane swa yfele wunda. swa syndon syn wunda.

3. fol. 93, b. BE LAƿDRA MANNA DÆDBOTE.

Incip. Deoplic dædbot byð ꝥ læƿede man. his ƿæpna lecge. ⁊ ƿeallige bærfot ƿide. and ne beo niht ðær oþre. and fæste sƿiþe. ⁊ ƿacige.

4. *Ibid.* BE DÆDBOTUM.

Incip. Dædbota syn gedihte on mislice ƿisan. Mycel man mæg eac mid ælmessan alysan. se ðe ƿære mihte hæbbe ƿære circean gode to lofe ⁊ gif hine to onhagie sylle ƿær land to. and læten ƿær tyn geonge men to. ꝥ for hine mægon ðeoƿian and ƿær dæghƿamlice gode mægon ðenian.

Post fol 93. folium videtur è libro fuiſſe exſciſſum, Sectionem autem claudunt hæc verba,

Expl. Hƿæt mæg he mare butan ꝥ he tihte to eacan him sylfum ælcne man to rihte sƿa he geornost mæge.

5. fol. 94, b. HER CYÐON HU SEOC MAN MOT HIS FÆSTEN ALYSAN.

Incip. Mon mæg anes dæges fæstan alysan mid anum penige. Eac man mæg alysan anes dæges fæsten mid tƿam hund sealma. ⁊ xx. sealma.

6. *Ibid.* *Modus confitendi peccata.*

Incip. Ðonne man to his scrifte gange. þænne sceal he mid sƿiðe micelan godes ege. and mid micelre eadmodnysse beforan him hine selfne aƿenian. and hine biddan ƿependre stefne.

Expl. Seo tƿelfte is martirhad sƿa ƿam sceaðam ƿearð æt cristes þroƿunga.

LI. fol. 95. INCIPIUNT MONASTERIALES INDICIA.

Incip. Ðis sindon þa tacna þe mon on mynstre healdan sceal. ƿær mon æfter regoles bebode sƿigan haldan ƿile. and geornelice mid godes fultume begyman sceal.

Expl. to ðon oðrum on bindan tacne. EXPLICIUNT MONASTERIALES INDICIA.

LII. fol. 98, b. HER ONGIND EMBE TƿELF DERƿYRÐAN STANAS ⁊ GIMMAS ÐE ƿE LEORNUÐAN IN POCALIPSIS ÐÆRE BEC.

Incip. Ðæt æresste gim cynn is ꝥ blac and grene ⁊ þa hir syndon buto to gædere gemengede ⁊ sindon on naman Geaspis haten.

Expl. Tƿelfta is Carbunculus haten se is byrnende glede gelic.

LIII. *Ibid.* *De Adamante, Magnete, lapide Asbeſto, Selenite Alexandrio, Stircite, Catholico, Mocrito, &c.*

Init. Sum stan is ðe Adamans hatte. nele hine isern ne style ne aniht heardes gretan.

Expl. Se mæg ƿið æghƿylcum attre and dustre.

LIV. fol. 99. *Præcepta quædam, ex libro (ut videtur) Proverbiorum Salomonis, aut Eccleſiaſtici Syracidis deſumpta.*

Incip. Ƿarna þe ƿið þa ƿyrðmyntas þe þu butan gylte healdan ne miht healicnys ƿyrðmynta is leahtra micelnys. On maran ƿite se mara bið gecƿylmed.

Expl. ne forhoga senne. nanne forlæt þu gelærne fram þe. nan unrot gefitte fram þe. nan fram þe gesetnd gehƿorfe. Ealle gemæne. Eallum syle. ⁊ eallum geearca.

LV. fol. 100. QUE SUNT INSTRUMENTA BONORUM. *Latinè.*

Incip. In primiſ dñm dnī diligere ex toto corde. ex toto mente. & ex tota uirtute. deinde proximum tamquam ſeipſum.

Expl. Officina uero ubi hæc omnia diligenter operemur. clauſtra ſunt monaſterii. & ſtabilitaſ in congregatione. *Eadem Saxonice.*

Fol. 101. Ærest man sceal god lufian of ealre heortan. ⁊ of eallum mode. and of eallum mægene and æfter þon his nehstan sƿa sƿa hine sylfne.

Expl. On Mynstres Claustre geferrædenne staðol fæstnys ealle þas þenunge man began sceal. ⁊ geornfullice ƿyrcean. *Sectio excerpta ex Regula S. Benedicti.*

LVI. fol. 102. BE GECYRREDNYSSE.

Incip. Hit is geræd on ðam godcundan geƿritum. and ðus his gecƿeden. Suna ne yld þu na ꝥ þu to gode gecyrre for þon þu nast hƿæt se toƿearda dæg þe bringeð.

Expl. Nu þa sceal ælc mon ꝥ he to gode gecyrre þa hƿile þe he mæge þe læs gif he nu nelle þa hƿile þe he mæge. Eft þonne he late ƿille ꝥ he ne mæge.

LVII. fol. 112, b. BE ÐURÐƿUNUNGE.

Incip. Ne bið nö þam Cristenan menn sceaƿod se fruma þæs godan ƿeorces ac se ende.

Expl. For þon ælc man þæt he to god onginne higige he ꝥ he ꝥ fulfremman mæge to þon ꝥ he geearnian þa ecan mede æt gode.

LVIII. fol. 113. *Exorciſmus pro Pecudibus Faſcinatis.*

Incip. Gif feoh sy underfangen.

Idem memoratur. p. 110.

LIX. *Ibid.* *Epiſtola Ælfrici ad Sacerdotes.*

Incip. Ǣala ge mæsse preostas mine gebroðra ƿe secgað eoƿ nu ꝥ ƿe ærre sædon forþon þe ƿe to dæg sceol dalan urne ele.

Et poſtea. On þisum þrim sƿignihtum ge sceolan singan æt gædere befullan eoƿrne uht-sang sƿa sƿa se Antemnære tæcð.

Expl. Æfter þam husel gange. Singað Alleluia. be sona ⁊ þone sceortan sealm þær mid. Laudate dñm omnes gentes. Aginnan syððan ðone Antiphon. Versere autem sabbati.

LX. fol. 104, b. VOTIVA LAUS (*ſive Miſſa*) IN VENERATIONE SCĒ MARIE VIRḠ.

Fol. 107.	AD PRIMAM.
Fol. 108.	AD VI.
Fol. 108, b.	AD. XX.
Ibid.	AD VERSPERŪM.
Fol. 109, b	*Litania in qua memoratur inter alios* S. DUNSTANUS.
Fol. 110, b.	*Orationes ad Deum pro miſericordia ejus, pro Rege, pro Regina, pro Epiſcopo, pro Congregatione, Cœnobii familia, &c. cum aliis.*

LXI. fol. 115. *Regula* S. Benedicti *Latinè, cum interlineata verſione Saxonicâ, cui præmiſſa eſt Imago ipſius ſedentis, & quaſi Regulam ſuam Monachis exponentis.*

IN NOMINE DNĪ NRĪ IHV̄ XPĪ. INCIPIT RE- - - -

PROLOGUS PATRIS EXIMII BEATISSIMI BEN - - - -

Incip.

Incip. Prolog. hlyst eala bearn bebода lareowes
Auſculta o fili precepta magiſtri

⁊ ahyld eare heortan þinre.
& inclin.. aurem cordiſ tui.

Fol. 118, b. BEATI BENEDICTI ABBATIS. PATRIS EXIMI MONACHORVM MILITVM XPI. DE GENERIBVS EORVM VEL VITA.

Incip. feower kynna beoð sutol
Monachorum quattuor genera eſſe maniſ-
feſtum eſt.

Expl. wyrcendum þas þine geopenaþ þa ecan.
Facientibuſ hæc regna patebunt æterna.

FINIT REGVLA SCĪ BENEDICTI.

NB. *Super voces Latinas, exaratas eſſe Literas Saxonicas, quæ, quo Ordine conſtruendæ ſunt, oſtendunt.*

LXII. fol. 160, b. *Regulae* S. Fulgentii *Latinè, cum interlineata Verſione Saxonica.*

LXIII. fol. 165, b. DE FESTIVITATIBVS ANNI *Obſervandis, Latinè.*

LXIV. fol. 166. ANNO DOMINICE INCARNATIONIS. DCCC.XVII. Imperii vero glorioſiſſimi Principis Ludovici IIII. IV. Idus Julii. cum in domo Aquiſgrani Palatii quæ Littaris dicitur, Abbates cum quampluriмis una ſuis reſiderent Monachis. Haec quae ſequuntur Capitula communi conſilio ac pari voluntate inviolabiliter à Regularibus obſervari decreverunt.

LXV. fol. 171. Æthelwoldus de Conſuetudine Monachorum, *Saxonicè.*

Incip. Her onginð seo endebyrdnysse. hu munecum gerist to healdenne þone regollican þeaw geond þæs geares on dægðerlicum dagum. and on nihtum. A Kalendis Octobris.

Expl. buton ælcere tnucunge oððe styrunge. oð hit beo eal gefylled. and ða geendode. singon paten noster. and þas twegen Sealmos. In te dñe speraui.

Nota Joan. Joſcelini, Liber de conſuetudine Monachorum, qui eſt aut idem quem Æthelwoldus Winton. Epiſcopus cum Coepiſcopis & Abbatibus tempore Eadgari regis Anglorum collegit, (de quo mentionem facit Ælfricus Abbas in Epiſtola ad Egneſhamenſes fratres) aut certe ex eodem eſt deſumptus.

LXVI. fol. 174. *De Monacho defuncto, fragmentum.*

LXVII. fol. 175. *Genealogia & Succeſſio Regum Weſt-Saxonum, Saxonicè.*

Incip. Ða wæs agangen fram Cristes acennednesse. ᴅccc ⁊ xciiii. wintra ða Cerdic ⁊ Cinrich his sunu coman up æt Cerdices oran mid v. scipum.

Expl. þa feng Eadgar to his broðor. ⁊ heold xvi. gear. ⁊ viii. wucan ⁊ ii. niht. ða he forðferde. þa feng Eadweard to Eadgares sunu ⁊ heald.

Folium in quo conſcripta eſt hæc genealogia, &c. ætatem dicti Eadwardi ſapit, & ex alio quodam libro (forte ab illo qui inſcribitur TIBERIVS. A. 6.) *avulſum in hoc jam nunc, una cum aliis, compactum, unum librum facit.*

LXVIII. fol. 176. HOROLOGIVM HORARVM BREVE. INCHOAT EN HIC. *Nempe de menſura umbræ, ad horas indicandas, per totum annum.*

Incip. On VIII. KL̄ IAN. ꝥ byð on Cristes mæsse dæg. byð seo Sceadu to undernе ⁊ to none. seofon and twentigoþan healfes fotes. and to middæge feower ⁊ twentig.

Expl. On XIX. KL̄. IAN. bið seo sceadu to undernе ⁊ to none. seofon and twenti fota. ⁊ to middæge fif and twentig.

LXIX. fol. 176, b. ORATIO POST MISSAM IMPLETAM. *Latinè.*

FAVSTINA. A. 9. *Codex membranaceus in Octavo, continens Homiliarum Saxon. Collectionem, poſt Conquæſtum Angl. Scriptum. Quem quidem cod. ab Hen. Elſinge 6. Octob. 1597. accepit D. Rob. Cottonus. Cod. fol. primum mala manu abſciſſum, pridem reſtituit (ut videtur) D. Matth. Parkerus.*

I. fol. 1. DE II. DOMINICA POST THEOPHANIAM.

Nuptiæ factæ ſunt in Chana Galileæ. et erat mater Ieſu ibi.

Incip. Iohannes se Godspellere cwæð on þære Godspellican race. ꝥ gyfta wæron geworbene on anum tune. þe is gecigeb Chana. on ðam Galileiscan earde. *Vide ſupra, p.* 24.

II. fol. 10. DOMINICA. III. POST EPIPHANIA DNĪ.

Cum autem deſcendiſſet Ihs̄ de monte. ſecute ſunt eum turbe multe. Et reliqua.

Incip. Matheus se eadiga Godspellere awrat on þysere Godspellican rædinge. *Vide ſupra, p.* 10.

III. fol. 16, b. DOMC̄. IIII. BE ÐERE HALGAN CLÆNNESSE.

Incip. VRE Hælend Crist cydde ꝥ he lufode þa halgan clænnysse on his þeowum swutelice.

Nota Joſcelini. Hæc concio deſumpta eſt ex Epiſtola Ælfrici Abbatis quam ſcripſit ad quendam Sigericum [*Sigeferthum*] EMB CLÆNNYSSE ÐE GEHADODE MEN HEALDEN SCOLEN. i. e. *de Caſtitate quam eos cuſtodire oportet, qui ſunt in ſacris ordinibus conſtituti.* Et Epiſtola incipit hoc modo. Ælfric Abb. gret Sigeferð freondlic. Me is gesæd ꝥ ðu sædest be me ꝥ ic oþer tæhte on Ænglisccen gewriten. oðer ancor æt ham eow tæhð. forðam ðe he swutelice sægð ꝥ hit seo alefð ꝥ Messe-preostas wel mot wifigon and mine gewriten wið cweðeð ðysen. Nu secge ic ðe leofe men. ꝥ me is lað to tælan ægðer Godes freond. gyf he Godes riht drifð ac we sculen seggen ⁊ forswigien ne durren ða halge lare. þe se Hælend tæhte. Seo lare mæig eaðe unc emlic semen. Vre hælend Crist cydde & cætera verba Epiſtolæ ponuntur hic pro tota hac Concione.

IV. fol. 20, b. DOMC̄. V. ET QVANDO VOLVERIS. BE HEOFEN-WARVM. ⁊ BEÖ HELWARVM.

Incip. Men þa leofestan. ute gehyran her Godes word. and gelyfan on urne God. *V. ſup. p.* 129.

V. fol. 22, b. DOMC̄. VI. ET QVANDO VOLVERIS LAR-SPEL BE VRVM DRIHTNE.

Incip. Men ða leofestan. ure Drihtne ælmihtig God us singalice menegað þurh his þa halgan bec. *Vide ſupra, pag.* 129.

VI. fol. 26, b.

VI. fol.26,b. Domc̄. III. Avd Qvando Volveris. De Verbis Domini.

Incip. Men ða leofeſtan. utan ʒeþencan ʒeorne ⁊ on ure ʒeþance ꝥ ſeaſte healdan. *V. ſup. p.* 129.

VII. fol. 30,b. Domc̄. In Septvagesima.

Incip. Drihten ſæde þiſ Biſpel hiſ Leorning-cnihtum þuſ cweðende. Simile eſt regnum celorum homini patri familiaſ. qui exiit primo mane conducere operarioſ in vineam ſuam Et Reliqva. Ðe Hælend cwæð ꝥ heofonan rice wæſ ʒelic ſumum hiredeſ ealdre. *Vide ſupra, pag.* 9. ad hæc verba. Se Hælend cwæð.

VIII. fol 36,b. De Allelvia. (*quare omittitur.*)

Incip. Ƿe ƿyllað eow ſecʒan be ðiſſere ⁊weardan tide. hu ſeo halʒe Gelaðunʒe forlæt on Godeſ Cyrican Alleluian ⁊ Gloria in excelſiſ Deo. *Vide ſupra, pag.* 12.

IX. fol. 39. Domc̄. In Sexagesima.

Incip. Cum turba plurima conuenirent ad Ihm̄. *&c.*

On ſumere tide þa þa micel mæniʒu ſamod comon to þam hælend. *Vide ſupra, pag.* 12.

X. fol. 44,b. Domc̄. In Qvinqvagesima.

Aſſumſit Ihs̄ duodecim diſcipuloſ ſuoſ, *&c.*

Incip. Hær iſ ʒeræd on þyſum Godſpelle þe ƿe nu ʒehyrdon her. *Vide ſupra, pag.* 12.

Notandum eſt, inter fol. 50, *& fol.* 51. *ſecundum hodiernam eorum deſignationem aliud olim fuit fol. quod continebat concluſionem ſuperioris hom. & Exordium ſequentis, quæ ſicut in aliis exemplaribus, ſic inſcribitur.*

XI. Domc̄ Prima In Qvadragesima.

Ductuſ eſt Ihs̄ in deſerto a ſpiritu. & reliq.

Incip. Ic ƿolde eow trahtnian ðiſ Godſpell þe man eow nu beforan rædde.
Sic Expl. ſe þe uſ for ʒylt mid hund ſealdum. ſwa hwæt ſwa ƿe dod earmum mannum for hiſ lufon. ſe þe leofað ⁊ rixað á buton ende on ecneſſe. Amen. *Vide ſupra, pag.* 55.

XII. fol 55. Feria Secvnda.

Incip. Men þa leofeſtan. eow eallum iſ cuð þæt þeſ ʒearlica ymbryne. *Vide ſupra, pag.* 12.

XIII. fol.58,b. Domc̄. II. In Qvadragesima.

Egreſſuſ inde Ihs̄. ſeceſſit in parteſ Tyri & Sidoniſ. Et Reliqva.

Incip. Drihten Hælend. ƿread mid ƿordum þæra Iudeiſcra ƿrynneſſe ⁊ ʒeleafleaſte. *V. ſup. pag.*

XIV. fol.62. Domc̄. III. In Qvadragesima.

Erat Ihs̄ eiciens demonium & illud erat mutum. Et Reliqva.

Incip. On þære mæran tide þe ſe mildheorta Hælend ƿunode mid mannum. *Vide ſupra, pag.* 31.

XV. fol. 68. Domc̄. IIII. In Qvadragesima.

Abiit Ihs̄ tranſ mare Galilee quod eſt Tiberiadiſ. Et Reliqva.

Incip. Se Hælend ferde ofer þa Galileiſcan ſæ. þe iſ ʒehaten Tiberiadiſ. *Vide ſupra, pag.* 32.

XVI. fol. 72. Sermo De Lege Dei In Media Qvadragesimae.

Incip. Men ða leofoſtan. ƿe rædað nu æt Godeſ ðenungum embe ʒeſetneſſe þære ealdan æ. *Vide ſupra, pag.* 50.

XVII. fol. 81,b. Secvndvs Sermo De Iosvae Et De Pvgnis Eivs.

Incip. Moyſeſ ⁊ Aaron ⁊ þa yldeſtan ealdraſ Iſraela þeode.
Expl. Hit iſ ʒecƿeden ꝥ ſe ealda Iſrahela folc ofer ƿan ſeofon þeoda. eahtoþe ƿæſ Pharao. ac hi ofer-ƿunnon micele ma þonne þær ʒenamod ƿæron. ſƿa eac ælc þiſra heafod leahtra hæfð micelne team. Ac ʒif ƿe ða moddru aſƿellað. þonne beoð heora bearn eall adydde. Hƿa mæʒ æfre on life, &c. ut in pag.

XVIII. fol. 84,b. De Oratione Moysi In Media Qvadragesima.

Incip. Æfter þam þe Moyſeſ ſe mæra Heretoga of Egypta-lande mid hiſ leode ferde. *V. ſ. p* 32.

XIX. fol. 93,b. Domc̄. V. In Qvadragesima.

Incip. Ðeoſ tid fram þiſum ⁊weardum dæʒe oð ða halʒan Eaſter tide. iſ ʒecƿeden Criſteſ ðroƿung tid. *Vide ſupra, pag.*

XX. fol. 98,b. Feria. VI. Ante Ramos Palmarvm.

Collegerunt Pontificeſ & Phariſei concilium & dicebant. Quid facimuſ. quia hic homo multa ſigna facit.

Incip. Ðæt halʒe Godſpel þe ʒe ʒehyrdon nu rædan. ſeʒð ꝥ þa Biſceop-ealdraſ. *Vide ſup. pag.*

XXI. fol. 101,b. Domc̄. In Die Ramis Palmarvm.

Incip. Criſteſ þroƿunʒ ƿæſ ʒeræd nu beforan uſ. *Vide ſupra, pag.* 19. & nota quod inter fol. 101, & 102, deſideratur fol. unum.

XXII. fol. 107. Fer̄. II. De Passione Dn̄i.

Incip. Drihtneſ ðroƿunʒe ƿe ƿillað eoƿ ʒedafenlice ſecʒan on Engliſcum ʒereorde. *V. ſ. p.* 32.

XXIII. fol. 115,b. Fer̄. ii. Evangelivm.

Ante ſex dieſ Paſce. uenit Ihs̄ Beðaniam. Et Reliqva.

Incip. Ge maʒon ʒehyran ſecʒan be ðære arƿyrðnyſſe þyſſe halʒan tide. hu ſe ælmihtiʒa God and ſe mildheorta drihten hælend Criſt. ſe alyſend þyſeſ manniſcan lifeſ hine ſylfne to þon ʒeeadmedde.
Expl. Hƿæt ƿe habbað þonne mycele nyd þearfe ꝥ he uſ ʒearƿe ſinde. ƿite ƿe ful ʒeare ꝥ ƿe ſculon on þiſſe ƿorulde ʒeearnian ꝥ ƿe moton on þære ænlican Drihtneſ bliſſe ʒefon mid urum Drihtne. ðar he leofað ⁊ rixað á butan ende on ecneſſe. Amen.

Poſt fol. hujus Cod. 115. *aliquid deeſſe ſuſpicor, & quæ finem verſus leguntur, alius cujuſdam partem eſſe.*

XXIV. fol.118. Feria. v. In Cena Domini.

Incip. Seʒeð on þiſum bocum be þære arƿurþneſſe þiſeſ halʒan dæʒeſ. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXV. fol. 125.

XXV. fol. 125. DIE DOMC̄ PASCHÆ RESURRECTION̄. DN̄I DE EVANḠ.

Incip. O(ft) ge gehyrdon ymbe ðæs Hælendes ærist. hu he on ðysum dæge of deaðe aras. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXVI. fol. 130. SERMO DE SACRIFICIO. IN DIE PASCHÆ.

Incip. Men þa leofestan. gelome eow is gesæd embe ures Hælendes æriste. *Vide ſupra, pag.*

XXVII. fol. 138. ALIUS SERMO DE DIE PASCHE.

Incip. Hit is swiðe gedafenlic ꝥ ge on ðysum Drihtenlicum æriste. sum læslice word. *Vide ſupra, pag.*

XXVIII. fol. 141, b. FER̄. IIII. IN PASCHA EBDOMADA.

Incip. Gelome æteowde ure Drihꞇ̄ hine sylfne his leorning-cnihtum æfter his æriste. *Vide ſupra, pag.*

XXIX. fol. 145. DOMC̄. IN OCTAVA PASCHAE.

Cum eſſet ſero die illa una Sabatorum. ET RELIQUA.

Incip. Æfter þæs Hælendes ærista wæron his Discipuli belocene. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXX. fol. 150, b. DOMC̄. II. POST PASCHA.

Dixit Ihs̄ diſcipulis ſuis. Ego ſum Pastor bonus, &c.

Incip. Ðis Godspel þe nu gerædd wæs. cwæð ꝥ se Hælend cwæde be him sylfum. *Vide ſup. pag.* 14.

Expl. Se halga Gast mærsode Cristes mennisc-nysse. forþan ðe his gifu is on Godes halgum wunigende. and Godes lufu is agoten on urum heortum þurh þone ylcan Gast ðe is Godes lufu of þam Fæder. and of þam Suna. him symle gemæne on anre mægen þrymnysse á to worulde. AMEN.

XXXI. fol. 156, b. DOMC. V. POST OCTAV̄.

Incip. Sume men nyton gewis for heora nytennys-se hwi Godspel is gesceden. *Vide ſupra, pag.* 16.

XXXII. fol. 162, b. DE FIDE CATHOLICA.

Incip. Ælc Cristen man sceal æfter rihte cunnan. *Vide ſupra, pag.* 2.

Notandum eſt, quod inter fol. 168. & fol. 169. deſideratur folium ſingulare; in quo continebatur Concluſio Hom. ſuperioris, & Exordium ſequentis, quæ ſic

XXXIII. *Expl.* Swa us secgað bec ꝥ manega for oft gebugon on ende on heora forðsiðe to þam soðan Hælende. mid anrædum geleafan ⁊ mid soðre behreowsunge. ⁊ heora synna geandetton and God him þa miltsode for his micclan godnysse. Se eca Drihten us ahredde fram eallum frecednyssum. and to ðam ecan life gelæde. Se þe leofað and rixað mid Fæder and halgum Gaste á butan ende. we cweðaþ. AMEN.

XXXIV. fol. 170, b. DOMC̄. IIII. POST PASCHA.

Vado ad eum qui me miſit. ET RELIQUA.

Incip. Manega Godspel syndon gesette to Mæssan of þære langsuman spræce. *& vid. pag.*

Expl. Uton forþý geearnian ꝥ ece lif mid Gode. Þurh þysne geleafan ⁊ þurh Gode geearnunga se ðe ðurh wunað on þrynnysse an ælmihtig God á on ecnysse. AMEN.

XXXV. fol. 176, b. IN DIE SC̄O ASCENSIONIS DN̄I.

Primum quidem ſermonem feci de omnibuſ O Theophile. & reliqua.

Incip. Lucas se Godspellere us manode on þissere Pistol-rædinge þus cweðende. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXXVI. fol. 182, b. DOMC̄. POST ASCENSIONEM DN̄I.

Cum autem uenerit Paraclituſ quem ego mittam nobiſ a patre Spm̄ ueritatiſ. ET RELIQUA.

Incip. Se Hælend wes on life mid his Halgum Apostolum ⁊ mid mannum wuniende. *Vide ſupra, p.* 58.

XXX. fol. 186. IN DIE SC̄O PENTECOSTEN.

Incip. Fram þam halgan Eastenlican dæge synd getealde fiftig daga to þysum dæge. *V. ſup. p.* 3.

XXXVIII. fol. 192, b. EODEM DIE DE EVANGELIO.

Siquiſ diligit me. mandata mea ſeruabit. ET RELIQUA.

Incip. Iohs̄ se Godspellere þe þis Godspel awrat. sæde ꝥ se Hælend wer on þisum life. *V. ſ. p.*

CLEOPATRA. B. 13. *Codex membr. in Octavo plurimos complectens Tractatus Saxonice & Latine diverſis manibus ſcriptos, & in unum vol. ſimul compactos.*

I. Pag. 1. (*Homil.*) IN DIE IUDICII.

Incip. Leofan men. utan don swa us ðearf is. beon swiðe gemyndige ure agenre þearfe. *V. ſ. p.* 35.

II. Pag. 12. DOMC̄. II. POST PASCHA.

Dixit Ihs̄ diſcipulis ſuis. Ego ſum paſtor bonus. bonus paſtor animam ſuam ponit pro ouibus ſuis. & reliqua.

Incip. Ðis Godspel þe nu gerædd wæs. cwyð ꝥ se Hælend cwæde be him sylfum. *Vide ſupra, pag.* 14.

III. Pag. 23. INCIPIT LIBER CATHOLICORUM SERMONUM ANGLICE IN ANNO. PRIMUS SERMO DE INITIO CREATURE. QUANDO VOLUERIS.

Incip. An Angin is ealra þinga ꝥ is God ælmihtig. he is ordfruma and ende. *Vide ſupra, pag.* 1.

IV. Pag. 59. DE DEDICATIONE ECLESIAE.

Incip. Leofan men. Ic wylle eow nu cyðan ymbe Cyric mærsunge. ꝥ ge þe geornor understandan magan hu man Cyrican weorþian scyle. þe God sylfum to lofe and to wurðmynte gehalgod biþ.

Expl. ⁊ ꝥ is swiþe rihtlice ⁊ þearflic dom. and gode gecweme. ⁊ se þe þæne dom gehealdeð. he geearnað him sylfum witodlice dom þæne betst æt þam þe on heofenum leofað and rixað in ealra worulda worulð á butan ende. Amen.

†Eee V. Pag. 73.

V. Pag. 73. Lect. Scdm Lucam.

Dixit Ihs diſcipulis ſuis. Ego mittam promiſſum patris mei in uos, &c.

Be Biscop-Hadum.

Incip. Leofan men. Se halga Godspellere Lucas gesutelode on his Godspelle. *V. ſ. p.* 30.
Expl. And se ƿillað læran manna gehƿylcne ꝥ he huru ærre. ænne God lufie. ƿealdend and ƿyrhtan eallra gesceafta. Ðam symle sy lof ⁊ ƿyrðmynt æfre to ƿorulde. Amen.

VI. Pag. 85. Dominica ante Rogationum.

Incip. Men þa leofestan. us gedafenað ærest ꝥ ƿe gemunan ⁊ gereccan be Gode ælmihtigum. *Vide ſupra, pag.*

Accurate & pulchre conſcriptæ ſunt Homil. ſuperiores, paullo ante Conquæſtum Angl.

VII. Pag. 111. Promissio Regis.

Incip. Ðis geƿrit is geƿriten stæf be stæfe be þam geƿrite þe Dunstan Arceb' sealde urum Hlaforde æt Cingestune. *Hanc Promiſſionem Regis ſive Jusjurandum edidit Saxonice cum ſua Verſione Latina, in Præfatione ante Inſtitutiones Grammaticas Anglo-Sax. & Mæſo-Goth Oxoniæ Impreſſas A. D.* 1689. *D. Georgius Hickeſius, de Litteris Septentrionalibus optimè meritus.*

VIII. Pag. 14. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod.* Domc. v. Post Octabas Paschae.

Incip. Sume menn niton geƿiss for heora nytenysse hƿi Godspel is gecƿeden. *Vide ſupra, pag.* 16.

Præter unam pagellam, deeſt tota Hom.

IX. Pag. 15. *Concluſio Homiliæ cujuſdam Saxonicæ, quæ ſic*

Expl. ðurh sybbgelegera. ⁊ þurh mistlice forligeru. and eac synd þurh æƿbrycas ⁊ þurh reðbrycas forloren and forlogene ma þonne sceolde. Ac uton gesƿican geornne unrihtes. ⁊ ƿið God þingian sƿa ƿe geornost magon. He us gefultumige þurh his mildheortnesse sƿa his ƿilla sy. Amen.

X. *Ibid.* Her is se Geleafa ⁊ Gebed. ⁊ Bletsung læƿedum mannum þe ꝥ Leden ne cunnon.

Pater noſter on Englisc.

Incip. (Ð)u ure Fæder, &c. quam Orat. ſtatim excipit Symbolum Apoſtolorum, Saxonicè.

XI. Incipit Vita Sacrae Commemorationis. Beati Scilicet Dunstani Arhcypræsulis.

Incip. Cum multorum temporum à vero cultu xpianæ religionis tranſiſſent curricula.
Expl. cui eſt honor & imperium. uirtus & poteſtas. una cum patre ſco q; ſpu. in ſcla ſclorum amen. Explicit Vita Sci Dunstani Archiepi Et Confessoris.

Primo hujuſce Tractatus fol. habentur ſequentes adnotatiunculæ, viz.

Hunc librum cujus autor, ut apparebit, lector, claruit tempore ipſius Dunſtani de quo agit. reperi inter veteres libros manu ſcriptos Monaſterii Auguſtinenſis Cant. anno dni 1565. Menſ. Auguſt.

Joan. Joſſelinus.

Ibi hunc ipſum librum a Gulielmo Malmesburienſi repertum eſſe; ex libro ejuſdem de antiquitate Glaſtonienſis Monaſterii apparet.

Ja. Uſſerius.

De Reliquis hujuſce Libri Latine Scriptis, conſulat Lector Catal. D. Tho. Smithi.

Vespasianus. D. 14. *Cod. membr. in Octavo partim Lat. partim Saxon. diverſis temporibus ſcriptus, in quo continetur, ut ſequitur.*

I. fol. 1. Oratio (*Latina*) De Sca Maria Matre Dni.

II. *Ibid.* Oratio De Sco. Thoma, *Archiepiſcopo, Lat. quas binas Orationes, ſuper paginam olim vacuam, ſcripſit non nemo, haud multo poſt ejuſdem Thomæ ſtragem. Has excipit Farrago multarum rerum, Saxonicè, ſeu potius Normanno-Saxonicè, quas aliquis, ex variis libris (ut veriſimile ſit) excerpens, in proprios uſus una congeſſit.*

III. fol. 1, b. *Excerpta ex Hom.* De Initio Creaturæ.

Incip. An anginn is ealra þingen. ꝥ is God ælmihtig. He is ordfruma ⁊ ende. *Vide ſupra, pag.* 1.
Expl. God þa hine gedrohte on Neorxna ƿange ⁊ hine þær gelogode. ac he ƿearð þurh deofles sƿicdome ut adræfð.

IV. fol. 3, b. Emb Clænnysse Ðe Gehadede Mæn Healden Scylen.

Incip. Ælfric Abbod gret Sygeferð freondlice. Me is gesæd ꝥ ðu sædest. (*Vide ſupra, pag.*) præter lineas 8. reliqua exſcinduntur, nempe folia 4, 5, 6, 7, 8, 9, & 10.

V. fol. 11. *Præcepta Moralia.*

Incip. Mann sceal þurh his modes snoternysse hine sylfne geglengen to ƿisre lare. Ne beo þu to slæpel ne to idel georne. forþan þe slæp and idel fedeð unðeaƿes ⁊ unhæle þæs lichaman.
Expl. Ne nym þu medsceattes for heo ablændeð ƿisra manna geðancas. ⁊ ƿendeð rihtƿisra ƿord.

VI. fol. 14. *De Deo, de Creatione, anima hominis,* &c.

Incip. An scyppend is ealra þingen geseoƿenlicre ⁊ ungeseoƿenlicre. and ƿe sculen on hine geleƿen forþan þe he is soð god ⁊ ane ælmihtig se ðe næfre ne ongann. ne nan angin næfde.
Expl. Nu hæfð heo forþy Godes anlicnysse on hire. forþan þe heo hæfeð þry þing on hire untodælendlice ƿuniende.

VII. fol. 15, b. Decalogum Moysi. *ſive in illum brevis Expoſitio.*

Incip. Ƿe sculen cunnen gemyndelice ⁊ mannon eac seggen. þa ten ælice ƿord þe God tæhte Moysen.
Expl. Þas gesetednysse bedead God þan folca þe under Moyses æ ƿæron. and us þe nu synden. æfter Xpes acennednysse.

VIII. fol. 17. De xii. Abusivis. Scdm Disputationem Sci Cipriani Martyris.

Incip. Nu synd tƿelf Abusiua. ꝥ synd tƿelf unþeaƿes þe se eop secgeð on Leden. and syððen on Englisc. *Vide ſupra, pag.* 39.

IX. fol. 23. De viii. Principalibus Viciis.

Incip. Nu syndon ehte heafod lehtres þe us onƿinneð sƿiþe. An is gecƿeden Gula. ꝥ is Gifernysse on Ænglisc.

Expl.

Expl. heo geworhte engles to atelicen deoflen. and ðone mann macað eac gyf he modegað to swyðe. þæs deofles gefere þe feoll ær þurh heo.

X. fol. 24. De viii. Virtutibus.

Incip. Nu synden ehte heafod mægna. þa mugen oferswyðen þa forewarde deoflen. þurh Drihtenes fylste. An is Temperantia. ꝥ is Gemetegung on Englisc.
Expl. We mugen þurh Godes fylst þa sweotolice lehtres mid gecampe oferwinnen. gyf we chenlice fihteð ⁊ habbeð us on ende þone ece wurðment. á mid gode sylfen gyf we swincað nu her.

XI. fol. 25, b. Of S. Iohe Baptistæ.

Incip. Se Godspellere Lucas wrat on Cristes bech be acennednysse Ioh es þæs Fulhteres. (*Vide ſupra, pag.* 4.)
Expl. Ne drank he wines drænc ne nanes gemængedes wæten ne gebrowenes. ofer hine wedde ⁊ wude hunig. ⁊ oðre wachce ðing.

XII. fol. 27. In Festo Sci Petri Apli.

Venit Ihs in parteſ Ceſaree Philippi. ⁊ rel.

Incip. Matheus se Godspellere wrat on þære Godspellice gesetnysse þuss cweðende. (*Vide ſupra, pag.* 4.)
Expl. Ic betæce þe heofon rices cæggen. ⁊ swa hwæt swa ðu bintst on eorðen. ꝥ byð gebunden on heofone. ⁊ swa hwæt swa þu unbinst on eorðen. ꝥ byð unbunden on heofonen.

XIII. fol. 27, b. Of Iacobe Iohannes Broðer.

Incip. Ðæt Iudeisce folc brohte þan hundredes ealdren feo. forþy ꝥ heo mosten Iacoben swa ateon swa heo wolden ⁊ he heom þæs leafe sealden.
Expl. Iosias wearð þa fullfremod on geleafen ures Drihtenes Hælendes Xpes. ⁊ on ænne time samod mid ðan Apostole gemartyrod wearð. and ferden swa to Drihtene to heofone rice. Ðan sy wuldor and wurðmynt á on ealra worlde woruld. Amen.

XIV. fol. 31. vi. Kl. Aug. Scorum Septem Dormientium.

Incip. We wyllað eow eac gereccen scortlice ꝥ nu ærster twam dægen is ðære seofan Slæperan gemynd. *Vide ſupra, pag.*

XV. fol. 32, b. Kl. Augusti. Ad Vincula Sci Petri Apli.

Incip. Lucas se Godspellere us sæde on þissen Pistol-rædinge. ꝥ Herodes King. *Vid. ſup. p.* 4.

XVI. fol. 34. Domc. xi. Post Pentecosten.

Cum appropinquaret Ihs Ierlm. ⁊ reliqua.

Incip. On sumere tide wes se Hælend farende to Ierusalem. þa þa he genealæhte þære ceastre. *Vide ſupra, pag.* 5.

XVII. fol. -- Domc. xii. Post Pentecosten.

Dixit Ihs ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquam iuſti. et aſpernabantur ceteroſ. Parabolam iſtam. ⁊ reliq.

Incip. Drihten sæde þiss Bigspell be sumen mannen þe on heom sylfen truwoden ꝥ heo rihtwise wæron. (*Vide ſupra, pag.* 5.)
Expl. Feale we mihten secgan be swylcen leaſe Goden ⁊ hu bisemærfulle heo wæron. and heora biggengas tyhten to eallen wracodnyssen. and to endleasen morðdæden. mancyn dwylden oððæt se Hælend Crist to ðyssen life becom.

XVIII. fol. 44, b. In Assumptione Scē Marie.

Incip. Ieronimus se halge Sacerd wrat ænne pistol be forðsiðe þære eadigen Marien. (*V. ſ. p.* 15.)
Expl. Des Pistol is swyðe manigfeald us to rereccene. and eow swyðe deop to gehérene. Nu ne onhagað us na swyðer be ðan to specene. Ac we wylleð sume oðre trymminge be ðære mæren Godes moder gereccen to eowren beterunge, &c. ——— heo sylf mid mycelan wuldre him to com. ⁊ cwæð ꝥ heo him gedingod hæfde wið þone heofonlice deme hire agene sune.

XIX. fol. 50, b. Omelia.

Incip. Menn þa leofeste. hwilon ær we gerehten eow þone Pistol þe se halge Ieronimus sette be forðsiðe þære eadigen Marien Xpes moder. (*Vide ſupra, pag.* 17.)
Expl. Ac þa geleaffulle larðeawes Augustinus. Ieronimus. Gregorius. ⁊ æghwylce oðre þurh heora wisedom heo towurpen. Synd swa þeh get þa dwollice bec ægðer gea on Leden gea on Englisc. ⁊ heo rædeð ungerade mæn.

XX. fol. 53. *De morte Juliani Apoſtatæ.*

Incip. We wylleð eow gereccen be geendunge þæs arleasen Godes wiðersacan Iulianes. Sum halig Biscop wæs Basilius gehaten. se leornode on anre scole. ⁊ se ilca Iulianus samod.
Expl. Swa swa æghwylc mann wuneð on sawle and on lichame on mann. swa is Crist God and mann an Hælend. Se þe leofeð ⁊ rixeð mid fæder ⁊ halgen gaste on eallre wurlde wurld. Amen.

XXI. fol. 55. iiii. Kl. Septembr. Passio Sci Iohis Baptiste.

Miſit Herodes ⁊ tenuit Iohem. Et Reliq.

Incip. Marcus se godspellere wrat on Cristes bec be þan mæren Fulhere Iohe. *Vide ſupra, p.* 41.

XXII. fol. 62, b. *Lectio ex Evangelio ſecdm S. Matthæum petita.*

Incip. Se Hælend cwæð on his Godspelle. þonne se unclæne gast gæð ut of þan menn. þænne færð he worigende on unwæterigen stowen. secende him reste. ac he soðlice ne fint.

XXIII. fol. 63. In. xi. Kl. Octobr. De Sco Matheo Apostolo.

Incip. Se Godspellere Matheus þe we to dæig wurðigeð wrat be him sylfen hwu se Hælend hine gecear to his geferrædden. *Vide ſupra, pag.*

XXIV. fol. 65. In. iii. Kl. Octobr.

Acceſſerunt ad Ihm diſcipuli dicenteſ. Quiſ putaſ maior eſt in regno celorum. Et rel.

Incip. Ðiss dægðerlice Godspell cwyð ꝥ Drihtenes leorning-cnihtes to him genealæhton ðus cweðende. La leof. Hwa is formæst manna on Heofone rice. Se Hælend þa him to clypode sum litel cild. ⁊ het standen heom to middes. ⁊ cwæð.
Expl. ꝥ is gedon be Godes fandunge. ꝥ se mære heofonlice ængel be singallice Cristenra manna gefylsta on eorðan. ⁊ ðingere on heofone to þan ælmihtigan Gode. se þe leofað ⁊ rixað a on ecnysse. Amen.

XXV. fol. 69, b. *Nota de Dei Electis & Reprobatis, Saxonicè.*

XXVI. *Ibid. Locus ex S. Auguſtino de lege Dei implenda.*

XXVII. fol. 70. *De Viſionibus S. Joannis Evangeliſtæ & Danielis Prophetæ Saxonicè, in quibus Deus Pater & Filius albis veſtibus induti, zonaque aurea pectora cincti repræſentantur.*

Incip. Iohannes se Godspellere on his gastlicen gesihðe. þone Hælend geseh swiðen he to Heofone astah mid Alben gescrydne oð þa ancleowen. and mid gyldene gyrdle his breost wæs begyrd.

XXVIII. fol. 70, b. *Conſideratio kalendarum Januarii, ſecundum ſingulos totius hebdomadæ dies.*

Incip. Þonne forme geares dæg byþ Sunnen-dæg. hit byð god wintre.
Expl. Þonne hit byð Sæterndæg. hit byð scurwah wintre. and windig Lænten. ⁊ ealle wæstmes yfeles gesende. sceap cwelleð and ealde mænn.

XXIX. fol. 71. *De Antichriſto.*

Incip. Hit segð on halgen bocan. þ æfter geaðan ymbryne swa gewurðen sceale þ ealle middaneard mid hæðenra þeode geðrynge hy. and mid heordan hæstnysse. swa swyðe gedrecced ⁊ gedrefed wurðeð.
Expl. Mid þan he þonne mende þæs feondes ofer-hyde. þe on heom rixigeð ⁊ on eallen midden earde. byð swiðe mycele ungeðwærnysse ⁊ þrahlice siten on manna bearmen.

XXX. fol. 72, b. Dnc. II. In Adventu Dni.

Erunt ſigna in ſole & luna ⁊ ſtelliſ. et Reliqua.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on þyssen dægðerlicen Godspelle. þ ure Drihten wæs sprecende þyssen worden to his Leorning-cnihten.
Vide ſupra, pag. 8.

XXXI. fol. 77, b. Scdm Mathm.

Videnſ turbaſ Ihs.

Incip. Ðæt halige Godspell þe nu lytle ær ætforen eow geræd wæs. *Vide ſupra, pag.* 8.

XXXII. fol. 82. *Lectio ex Evangelio ſecundum D. Joannem.*

Incip. Iohannes se Godspellere awrat hwu se Helend spæc to his Leorning-cnihtum ⁊ cwæð. Ne beo eower heorte gedrefed. Ge gelefeð on God. belefeð eac on me.

XXXIII. fol. 82. De Resurrectione Dni.

Incip. Ðæs dæges þe ure Hælend for ure alesednysse geðolede Pine on þæn halgen rode. þa wæs þære neh sum were standende. se wæs Ioseph genemned ⁊ he wæs god were ⁊ rihtwis.
Expl. Nu leofe Casere ne geleof þu na þære Iudea leasunge. forþan þiss is eall soð þ hit swa is gewriten. Seo Drihtene lof. and deofle sarege. Amen.

Tractatus hic, eſt Abbreviatio Pſeudo-Evangelii Nicodemo adſcripti.

XXXIV. fol. 95, b. *Excerpta ex Legatione fabuloſa Nathanis Judæi ad Tiberium Cæſarem.*

Incip. On Tiberies dagen wæs mycele Caseres. hit gelamp binnen lytle swæce æfter ðan ðe Crist ahangen wæs. þ sum æðele mann wes þæs name wæs Tirus.
Expl. Ðiss synd þa gedone þing þe beo uren ælmihtige Hlaforde Godes sune gedone wæron. ðan seo lof ⁊ wlle ⁊ wyrðmynt fæder ⁊ sune and þan halgan gaste. á á butan ænde. Amen.

XXXV. fol. 97. *Signa præcedentia ultimum Judicium.*

Incip. On þan nextan fiftene dagen beforen domes-dæge. sculen gewurðen foretacnen þe bodieð and tacnieð þone stiðnlicne ege ðe God sceapeð þan wlearsen þone he demen sceal rihtwisen and unrihtwisen.
Expl. On þan fiftenðe dæige cumð flod and geswyleð þa æsscen. and beswæncð ealle þa unclænnyssen into þære eorðe deopnysse. swa þ on midden-earde ne belæfð naht unclænes gesæne.

XXXVI. fol. 98, b. Embe Ðunrie. *ſive Tonitruum Conſideratio ſecundum ſingulos anni Menſes.*

Incip. On Ianuarius monðe gyf hit ðunreð. hit bodeð toweard mycele winder. and wel gewænde eorðe wæstme ⁊ gesiht.
Expl. On Decembre. hit bodeþ god gear on tilðe. and sibb and sehte.

XXXVII. fol. 99. *Capita quædam Theologica, excerpta ex libro Alcuini [Albini] ad Guidonem Comitem*, viz.

De Scientia.

Incip. Ærest ealre þingen ælchwylce men is to secene hwæt seo se soðe wisedom.

Ibid. De Fide.

Incip. Ac þeos oncnawednysse þære Godcundnysse.

Fol. 99, b. De Caritate.

Incip. On eallen Godes bebodan seo soðe lufe hæfþ þone ealdordom.

Fol. 100, b. De Spe.

Incip. Se æðele þeode larðeaw he foresette on þreo wisen ure sawlen neod ðearflice.

Fol. 101. De Scripturarum Lectione.

Incip. Seo ræding Haligre Gewritan is oncnawennysse þære ecen eadignysse.

Fol. 101, b. De Pace.

Incip. Se Hælend þa þa he on heofone astah.

Fol. 102, b. De Misericordia.

Incip. Mildheortnysse is swyðe heblic god.

Fol. 103, b. De Indulgentia.

Incip. Drihten cwæð on his Godspelle. forgyfeð. ðonne byð eow forgyfen.

Fol. 104, b. De Pacientia.

Incip. Hit cweð on þan Godspelle. ðurh eower geðyld ge mugen habban eower sawle hæle.

Fol. 105, b. De Humilitate.

Incip. Swyðe eaþe we magen oncnawen on Drihtenes worden.

Fol. 107. De Compunctione Cordis.

Incip. Seo onbrerdnysse þæs mannes heortan.
Fol. 108.

Fol. 108. De Confessione Peccatorum.

Incip. Gelomen us læreð ꝥ halige gewrit ꝥ we fleon to ðan læcedome.

Fol. 109, b. De Penitentia.

Incip. Ðære soðen dædbote mærgn se Hælend swils on his Godspelle ætteowde.

Fol. 110, b. De Conversione Ad Deum.

Incip. Hit is gewræd on þan Godcunden gewriten.

Fol. 112. De Timore Dni.

Incip. Godes ege is se frume wisedom.

Fol. 113, b. De Ieiunio.

Incip. Ðæt byþ fulfremed fæsten þe mid ælmessen.

XXXVIII. fol. 114. *Desideratur Rubrica.*

Incip. Oft hwonlice ge lefde mænn 7 smegeð mid heora stunten gesceade. hwy se ælmihtige God æfre geðafigen wolde þæt þa hæðene his halgen mid stiþen tintregen acwellen mosten.

Expl. he ne mæig us ætbreden ure geleafe ne ꝥ ece lif. gyf we us sylfe mid agene wille ne forwæreð. Se soðe Drihten us arede fram allen wraconnysse. 7 to þan ecen life gelæde. se þe leofeð 7 rixeð. á buten ænde. Amen.

XXXIX. fol. 118. S. Furseus Gesihde.

Incip. Mæn þa leofeste. Paulus se Apostel ealra þeode lareow awrat beo him sylfen. *V. s. p.* 36.

XL. fol. 126. Of Drihtelme.

Incip. Beda ure lareow awrat on þære bech þe is gehaten Historia Anglorum. (*Vid sup. pag.* 2.)

Expl. Eac se halge Papa Gregorius awrat on ðære bec Dialogorum hwu micele seo halge mæsse manegan fremede. Seo boc is on Englisc awend. on þan mæig æghwa beo þyssen genihtsumlice gehæren se þe heo oferrædan wyle. gyf he ꝥ andgit understanden cann.

His sermo videtur excerptus ex duobus, ſc. ex illo de Drihthelmo, & ex alio de efficacia Miſſæ.

XLI. fol. 131. *Desideratur Rubrica* (*forte* In Letania Maiori.)

Incip. God spæc to ann witege þe wæs Ionas gehaten. far to þære byrig Niniuen.

Expl. 7 þurh ꝥ strange fæsten heom gemiltsode God and nolde heo fordon swa swa he ær ða twa burhware Sodomam 7 Gomorram for heora lehtren mid heofonlice fyre forbærnde. swa swa we eow gereccan mugen.

XLII. fol. 132. *Desideratur Rubrica.* *

Incip. Soð is to seggene. þa þa wyrceð on Godes wille ða bucumeð on myrhðe. Ðæt Godspell cweð. Ælc þære þe forlæt for mine name fæder oððe moder. gebroðre oððe geswustre. wif oððe bearn. land oððe gebytle. beo hundfealden him byð forgolden. 7 he hæfð þær to ecan ꝥ ece lif.

Expl. Is nu forþy munec hades mannen mid mycelre geornfulnysse to forbugene þas yfele geburnunge. 7 geefenlæcen þan Apostolem ꝥ we mid heom and mid Gode ꝥ ece lif habben moten. Amen.

XLIII. fol. 134. For Bisne Of Iob.

Incip. Mine gebroðre we rædeð nu æt Godes þenunge beo þan eadigen were Iob. *V. sup. pag.* 16.

XLIV. fol. 140, b. Of Seinte Neote.

Incip. Mæn þa leofeste. We willeð eow cyðen beo sumen dæle emb þyssen halgen ðe we to dæig wurðigeð. ꝥ eower geleafe þe trumre seo. for þam mancynn behofeð godcundre lare þæt heo þurh þa mugen to lifes wege becumen.

Expl. Uten nu bidden georne Seinte Neoten and oðre halgen. ꝥ heo ure þingeres beon to ðan heofon Kinge. ꝥ we næfre ealles to swelne time ne gebiden on þyssen earmen life 7 ꝥ we moten æfter forðsiðe to ecere reste becumen.

XLV. fol. 145, b. Sermo In Festis Scē Marię Virginis.

Incip. Se Godspellere Lucas sægð on þyssen Godspelle. ꝥ se Hælend com in to sumen cæstele 7 sum wif hine underfeng into hire huse þære wæs to name Martha. Seo hæfde ane suster ðe wæs genæmd Maria.

Expl. Maria wæs hæsse Iacobes moder. 7 Maria wæs mare Iacobes moder. and Iohannes þæs Godspellere. 7 Maria seo Magdalenisce sohten ure Drihten mid smerigeles inne his ðruge þa þa he bebyriged wæs.

XLVI. fol. 152. *De Iſraelitarum Captivitate & liberatione, deque ejus rei ſignificatione myſtica.*

Incip. We rædeð on bocan ꝥ Nabugodonosor gehergode Ierīm. and genam ꝥ Iudeisce folc ðe he þær fand 7 lædde heo to his burh Babilone.

Expl. Seo elde ðe we nu lytle ær embe spæcon. is geteald be seofon ðusende gearen þe agane scule beon ær þes midden-eard geændige. swa swa hit awriten is.

Fol 153. *Adnotatis de Annis a creatione Adami, uſque ad incarnationem Jeſu Chriſti.*

XLII. *Ibid. De Peccato, libero Arbitrio, &c.*

Incip. Sum mann sægð ꝥ Synne nis nan ðing. and gyf ꝥ soð is ðonne is has wunder ꝥ God forðemð þa mænn for ða ðinge þe naht nis. and gyf synne is ænig þing. ðonne geworhte God hit for he geworhte ealle þing. 7 gyf ꝥ soð is. ðonne forðemð he eft mid unrihte þa mænn þe doð ꝥ ꝥ he sylf gescop.

Expl. Ac ða gode mænn þa habbeð wine on þyssen midden-earde. forþam wrætrene. 7 for þa hæstungan. heo sculen habben ða heofenlice selen. 7 for þa swinglen. heo gebideð wroðre 7 blisse.

XLVIII. fol. 157, b. *Quæſtiones & Reſponſiones de Chriſti Reſurrectione & Aſcenſione.*

Incip. Hwy aras ure Drihten of deaþe þæs forðmeste dæges þære wuca. For he wolde þone forworðene middeneard eft awæren.

Expl. ꝥ þridde is ꝥ ꝥ Cristene folc sceal stigen to heofene binnen feowertig dagen æfter þær wine ðe heo þoligeð under Antecriste.

XLIX. fol. 159. *De Probatione ſive Tentatione.*

Incip. Ne becymð nan man to Godes rice buten he sy afondod. for þi ne sceole we na biddan þæt God ure ne afandige. ac we sceole biddan ꝥ God us gescylde þæt we ne abreoðen on þære fandunge.

Expl. þonne he mid softnesse 7 mid yfele lusten gearnian ða ece tintrege mid deofle on helle wite. áá.

L. fol. 160. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. cod. eſt* DE SCO IOHANNE.

Incip. Scſ Iohanneſ ȝeſeh ofeɲ ȝaɲſeȝ ſpylc hit an land ƿæɲe. þa ȝenam hine ſe ænȝel ⁊ ȝebɲohte hine to neoɲxene ƿanȝe. *Vide ſupra, pag.* 97.

LI. f. 162. *Deſideratur Rubrica.* (*quæ eſt de* Zacharia)

Incip. Sum æɲſeſt Godeſ þeȝn ƿæſ ȝehaten Zachaɲiaſ. hiſ ȝebedde ƿæſ ȝeceȝd Elizabeth. ðeoſ Elizabeth ƿæſ on hyɲe ellde beaɲn echnynde.
Expl. He ȝeſpemode micele mihte on hiſ ſtƿenȝþe. and to ſtencte þa modiȝan.

LII. fol. 163, b. *Lectio ex Evangelio ſecundum S. Johannem.*

Incip. Se hælend cƿ on hiſ Godſpelle. Ic eam ƿeſȝ ⁊ ſoðfæſtnyſſe and liſ. Se mann þe nan þinȝ ne cann þæſ ecen lihteſ. he iſ blind.

LIII. *Verſus aliquot imperf. ex libro Boëthii de Conſolatione Philoſophiæ, litteris Saxonicis.*

Incip. Caɲmina qui quondam ſtudio ſloɲente peɲeȝi. Flebiliſ heu meſtoſ coȝoɲ inipe modoſ.

LIV. *Soliloquiorum S. Iſidori Hiſpalenſis Epiſcopi libri duo, una cum Præfationibus binis operi præmiſſis; litteris valde antiquis & ad Toletanas ſive Longobardicas accedentibus conſcripti.*

LV. *Modus inveniendi Annum ab incarnatione Domini; ſcriptus litteris Anglo-Saxonicis anno* 13 *regni Eadweardi Saxonum Regis, an. Chr.* 912.

LVI. *Verſus aliquot litteris Saxonicis.*

VITELLIUS. D. 17. *Codex membr. in Quarto ex libris trinis unà compactis conſtans, in quorum priori, habetur*

I. fol. 1. *Vita & Paſſio S. Ælfegi Archiep. Cantuar. & Martyris, per Oſbernum* (*ut ſeipſum vocat*) indignum Scæ Cantuarienſis Metropolitanæ Eccleſiæ filium.

II. fol. 10. INCIPIT TRANSLATIO SCI ÆLFEGI ARCHIEPISCOPI ET MVRTYRIS, *per eundem.*

III. INCIPIT PASSIO SCI PATERNI EPI. *alia manu.*

Sequitur Collectio ampla Homiliarum *Saxon. de Sanctis, ante Conquæſtum Angl. accurate ſcripta.*

IV. fol. 23. DE PASSIONE APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Incip. Ꝼe ƿyllað æfteɲ þiſſum Godſpelle eoƿ ȝeɲeccean þæɲe Apła dɲohtnunȝa. *V. ſup. pag.* 4.

V. fol. 27. VIII. KL. AVGVSTI. NATALE SCI IACOBI FRATRIS IOHANIS.

Incip. On ðiſum dæȝe ƿe ƿuɲðiað on uɲum loſſanȝum. *Vide ſupra, pag.*

VI. fol. 30. VI. KL. IANVAR. NATL. SCI IOHANNIS APLI. ET EVANGL.

Incip. Iohanneſ ſe Godſpelleɲe Cɲiſteſ dyɲlinȝ ƿeaɲð on ðiſum dæȝe. *Vide ſupra, pag.* 9.

VI. fol. 35, b. KL. MAI. NATL. SCORVM APLORVM PHILIPPI ET IACOBI.

Incip. Philippuſ ſe Godeſ Apoſtol ðe ƿe on ðiſum dæȝe ƿuɲðiað. *Vide ſupra, pag.* 14.

VIII. fol. 37 DE IACOBO APOSTOLO.

Incip. Ꝼe ƿuɲðiað eac on ðiſſeɲe ſpeolſtida. oþeɲne Apoſtol Iacob. *Vide ſupra, pag.* 14.

IX. fol. 38. VIII. KL. SEPT. NATL. SCI BARTHOLOMEI APLI.

Incip. Ꝼyɲd ƿɲiteɲaſ ſecȝað Ꝥ ðɲy leodſcipaſ ſind ȝehatene India. *Vide ſupra, pag.* 37.

X. fol. 43. V. KAL. NOVEMB. PASSIO APLORVM SYMONIS ET IVDÆ.

Incip. Men ða leofoſton. ƿe ƿyllað eoƿ ſecȝan be ðæɲe Apoſtola dɲohtnunȝa. *Vide ſupra, pag.*

XV. fol. 48. VII. KL. MAI. NATL. SCI MARCI EVANGELISTÆ.

Incip. Maɲcuſ ſe Godſpelleɲe be Godeſ dihte ȝefoɲ to Eȝypta lande. *Vide ſupra, pag.*

XII. fol 50. DE QVATTVOR EVANGLISTARVM. (*ex Hieronymo.*)

Incip. Ꝼe habbað nu ȝeſæd ſceoɲtlice on ðiſum ȝeƿɲite. *Vide ſupra, pag.*

XIII. fol. 52. VII. KAL. IAN. NATL. SCI STEPHANI PROTOMARTYR.

Incip. Auȝuſtinuſ ſe ƿiſa Biſcop ſpɲæc to hiſ folc. *Vide ſupra, pag.*

XIV. fol. 56, b. ITEM DE SCO STEPHANO.

Incip. Ꝼe ɲædað on þæɲe bec þe iſ ȝehaten Actuſ Apoſtoloɲum. *Vide ſupra, pag.* 9.

XV. fol. 61. IN NATL. INNOCENTIVM.

Incip. Nu to dæȝ Godeſ ȝelaðunȝ ȝeond ealne ymbhƿyɲſt. *Vide ſupra, pag.* 10.

XVI. fol 65, b. XIIII. KL. FEBR. NATL. SCI SEBASTIANI.

Incipit. Sebaſtianuſ hatte ſum haliȝ Godeſ ðeȝn. *Vide ſupra, pag.*

XVII. fol. 72, b. V. KL. AVGVST. PASSIO SCI PANTALEONIS.

Incipit paſſio ſci Pantaleonis. qui paſſus eſt in ciuitate Nicomedia ſub Maximiano Imperatore.
Incip. Geheɲað nu men þa leofeſtan. hƿæt heɲ ſeȝð on þyſum bocum. be þam halȝan Pantaleone þam cnihte. Seȝð heɲ Ꝥ he ƿæɲe þɲoɲiȝende in Nicomedia þæɲe ceaſtɲe undeɲ Maximiano þam Caſeɲe.
Expl. Ac ȝeſɲican ƿe unciƿ ƿeoɲca. ⁊ tilian Ꝥ ƿe to Gode becuman motan ⁊ þonne mid him beon á ƿopulda a ƿoɲold abutan ende. AMEN.

XVIII. fol. 83. XI. KL. OCTOBR. NATAL. SCI. MATHEI APLI.

Incip. Se Godſpelleɲe Matheuſ þe ƿe to dæȝ ƿuɲþiað. *Vide ſupra, pag.*

XIX. fol. 83, b. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod. eſt* PASSIO EIVSDEM.

Incip. Deſ ylca Apoſtol and Godſpelleɲe becom ðuɲh Godeſ ſande. *Vide ſupra, pag.* 17.

XX. fol. 86. XII. KL. APRL. DEPOSITIO SCI BENEDICTI ABBAT.

Incip. Benedictuſ ſe haliȝa Abbud on þiſum andƿeaɲdum dæȝe. *Vide ſupra, pag.* 11.

XXI. fol. 96.

XXI. fol. 96. iv. Id. Novbr. Natal. Sci Martini Epi (ſc. de obitu ejus & depoſitione.)

Incip. Martinus se ƿuldorfulla Godes andettere. *Vide ſupra, pag.*

XXII. fol. 101, b. De Sco Gregorio.

Incip. Gregorius se halga Papa. Engliscere þeode Apostol. *Vide ſupra. pag.* 11.

XXIII. fol. 105, b. De Sco Michahele Archangelo.

Incip. Manegum is cuð seo halige stoƿe scē Michaheles. *Vide pag.* 24.

Expl. he cƿ. þ englas beoð to þenung gastum fram gode hider on ƿoruld asende. þ hi beon on fultume his gecorenum. þ hi þone ecan eþel on son mid him.

XXIV. fol. 107, b. v. Non. Mai. Inventio Scē Crucis.

Incip. Men þa leofostan. nu to dæg ƿe ƿurðiað þære halgan Rode gemýnd. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXV. fol. 109. Passio Scorum. (*ſc. Alexandri, Eventi & Theodoli.*)

Incip. On þisum dæge þrouode sum arƿurðe Papa Alexander gehaten. *Vide ſupra, pag.* 14.

XXVI. fol. 110, b. De Sco Andrea Aplo.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes ðroƿunge. *Vide ſupra, pag.* 9.

XXVII. fol. 114. iv. Id. Avgust. Natl. Sci Lavrentii.

Incip. On Decies dæge þæs ƿælhreoƿan Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

XXVIII. fol. 120. ix. Kl. Decebr. Natal. Sci Clementis Papa.

Incip Men þa leofostan. eoƿer geleafa bið ðe trumra. *Vide ſupra, pag.* 8.

XXIX. fol. 123. x. Kl. Decembr. Natal. Scæ Ceciliæ Virg.

Incip. Iu on ealdum dagum ƿæs sum æþele mæden Cecilia gehaten. *Vide ſupra, pag.*

XXX. fol. 127, b. x. Kl. Avg. Natl. Sci. Apollonaris.

Incip. On ðæs Caseres dagum þe Claudius ƿæs gehaten. *Vide ſupra, pag.*

XXXI. fol. 131. iii. Kl. Avgust. Natl. Scorvm Abdon Et Sennes.

Incip. On Decies dagum þæs deoflican Casere. *Vide ſupra, pag.*

XXXII. fol. 132. Alia Narratio (*ſc. de Abgaro Rege.*)

Incip. Nu ƿe spræcon be cynegum. ƿe ƿillað þýsne cƿide gelengan. *Vide ſupra, pag.*

XXXIII. fol. 133, b. iv Non. Novb. Natl. Sci Evstachii Cvm Sociis.

Incip. On Traianes dagum þæs Caseres ricsiendum deofol-gilda. *Vide ſupra, pag.*

XXXIV. fol. 142, b. ix. Kl. Mai. Natl. Sci. Georgii.

Incip. Gedƿol men afritan gedƿýld on heora bocum. *Vide ſupra, pag.*

XXXV. fol. 144, b. Non. Avgvst. Natal. Sci Osuualdi Regis.

Incip. Æfter þan þe Augustinus to Engla lande becom. *Vide ſupra, pag.*

XXXVI. fol. 148, b. xii. Kl. Ianvar. Natl. Sci Thomae Apli.

Dubitabam diu tranſferre, &c.

Incip. Æfter þæs hælendes ðroƿunge ⁊ æriste of deaðe. *Vide ſupra, pag.*

XXXVII. fol. 153, b. x. Kl. Octob. Natl. Sci Mavricii. Cvm Sociis Svis.

Incip. Maximianus hatte sum hæþen Casere. *Vide ſupra, pag.*

XXXVIII. fol. 156. vii. Id. Octobr. Natl. Sci Dionisi Cvm Sociis Svis.

Incip. Paulus þeoda lareoƿ þa þa he geond land ferde. *Vide ſupra, pag.*

XXXIX. fol. 159, b. De Assvmptione Scæ. Mariae.

Incip. Hieronimus se halga Sacerd aƿrat ænne Pistol. *Vide ſupra, p.* 21.

XL. fol. 164. Natl. Annvntiatio Scæ Marieae Di Genitricis. Omelia.

Miſſus eſt Gabrihel Angelus. & rel.

Incip. Ure se ælmihtiga scýppend se ðe ealle gesceafta butan ælcum antimbre. *Vid. ſup. p.* 11.

XLI. fol. 168. xviii. Kl. Octob. Exaltatio Scæ Crvcis.

Incip. Ƿe ƿurðiað mid lofsangum for ures geleafan trýmminge. *Vide ſupra, pag.*

XLII. fol. 171. De Vno Confessore.

Vigilate ergo Et rel.

Incip. Matheus se Godspellere us sæde on þissum Godspelle. *Vide ſupra, pag.* 58.

XLIII. fol. 174. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. eſt* In Natale Plvrimorvm Apostolorvm.

Deſignauit Dñs & alios ſeptuaginta duos. & reliq.

Incip. Se Hælend geceas him to eacan þam tƿelf apl̄s. *Vide ſupra, pag.* 11.

XLIV. fol. 176, b. In Natl. Vnivs Confessoris.

Homo quidam peregre proficiſcens. uocauit ſeruos ſuos, &c.

Incip. Ure Drihten sæde þis Bigspell his leorningcnihtum. *Vide ſupra, pag.* 7.

XLVI. fol. 180, b. In Dedicatione Templi.

Incip. Mine gebroþra þa leofostan. ƿe ƿyllað sume tihtendlice spræce. *Vide ſupra, pag.* 7.

XLVII. fol. 168. XII. KL. DECEBR. PASSIO SCI EADMVNDI REGIS.

Incip. Sum swiðe gelæred Munuc com Suðan ofer sæ. *Vide supra, pag.* 19.

XLVIII. fol. 189. KL. IAN. DEPOSITIO SCI BASILII ÆPISCOPI.

Incip. Basilius wæs gehaten sum halig Biscop. *Vide supra, pag.*

XLIX. fol. 197. II. KL. IVL. NATAL SCI PAVLI APLI.

Incip. Godes gelaðung wurðað ðysne dæg ðam mæran Apostole Paule. *Vide supra, pag.* 4.

L. fol. 201, b. KL. AVGVST. PASSIO SCORVM MACHABEORVM.

Incip. Æfter ðan ðe Alexander se egefulla Cyning. *Vide supra, pag.*

LI. fol. 204. DE PVGNA MACHABEORVM.

Incip. We wyllað eac awritan hu ꝥ gewinn geendod. *Vide supra, pag.*

LII. fol. 211, b. XII. KL. FEBR. SCAE AGNETIS PASSIO.

Incip. Ambrosius Biscop binnan Mediolana awrite on ealdum bocum. *Vide supra, pag.*

LIII. fol. 213. ALIA SENTENTIA QVAM SCRIPSIT TERRENTIANVS.

Incip. On ðam dagum wæs sum Heretoga gehaten Gallicanus. *Vide supra, pag.*

LIV. fol. 217. NON. FEBR. PASSIO SCAE AGATHE VIRG.

Incip. Agathes wæs geciged sum gesælig mæden on ðære scire Sicilia. *Vide supra, pag.*

LV. fol. 220, b. DE SCA LVCIA VIRG.

Incip. Ða aspranc Agathen hlisa ofer land ⁊ sæ. *Vide supra, pag.*

LVI. fol. 222, b. VIII. KL. MART. CATHEDRA SCI PETRI APLI.

Incip. We cweðað on Gerim-cræfte Cathedra sci Petri. *Vide supra, pag.* 18.

LVII. fol. 226, b. PASSIO SCI ALBANI MARTYRIS.

Incip. Sum hæðen Casere wæs gehaten Diocletianus. *Vide supra, pag.*

LVIII. fol. 228, b. DE INIVSTIS.

Incip. Is nu eac to witan ꝥ man writað for oft. *Vide supra, pag.* 38.

LIX. fol. 230. IX. KL. IVL. NATAL. SCAE ÆDELDRYDÆ VIRG.

Incip. We wyllað nu awritan ðeah þe hit wundorlic sy. be þære halgan ÆDELDRIDE. *V. sup. p.*

LX. fol. 232. HER ONGIND SECGEAN BE ÐAM GODES SCM. ÐE ON ENGLALAN ÆREST RESTON.

Incip. Scs Albanus Martyr in Breotene. se resteð neah Wætlinga ceastre be þære ea ðe is genemned Wærlame.

Expl. Ðonne resteð scs Cuðman æt Stæninge on Suþsexum neah þær ea Bremre.

Extat hic tractatus de Sanctis in Anglia Sepultis, Latinè, in Cod. Cottoniano, VITEL. A. 2.

VITELLIVS. C. 5. *Codex membr. in fol. min. ante Conquæstum Angliæ scriptus; olim peculium Illustrissimi D. Francisci Russel Comitis Bedfordiæ, & (ut verisimile sit) liber Homiliarum Sax. alter, à R. Farrar ejusdem Comitis servo in Monasterio Tavestokiensi repertus. Continet autem uberrimam Collectionem Hom. Saxon. hoc ordine.*

Fol. 1. *Index sive Tituli Homiliarum in hoc Cod. contentarum.*

I. fol. 1, b. DE SCA TRINITATE ET DE FESTIS DIEBVS PER ANNVM.

Incip. Se ælmihtiga wealdend ðe ne ongan næfre. ⁊ se ðe ana is soð god. gesceop ealle ðing gesewenlice and ungesewendlice. ðurh his soðan wisdom. and se wisdom is witodlice his sunu ure Hælend Crist. se ðe us alysde. and se ðridda had on ðære halgan Ðrynnysse.

Expl. Ðæs se him ðanciað on urum heofdome. ⁊ his halgan fæder þe hine asende to us þam is on wurðmynt mid þam halgan gaste on ealra worulda woruld. we cweðað. AMEN.

II. fol. 5, b. DE INITIO CREATVRE ANTE NATALE DNI.

Incip. An angin is ealra þinga. ðæt is God ælmihtig. He is ordfruma ⁊ ende. *Vide supra, pag.* 1.

III. fol. 12. VIII. KL. IANVARII. NATIVITAS DOMINI.

Incip. We wyllað to trymminge eowres geleafan eow gereccan ðæs Hælendes acennednysse. *Vide supra, pag.* 19.

IV. fol. 17, b. IN EODEM DIE. EVANGELIVM.

In principio erat uerbum.

Incip. We rædað on þisum drihtenlican symbel dæge ꝥ halige Godspel be ðæs Hælendes acennednysse. ægþer ge be his Mennisenysse. swa swa Iohannes awrat.

Expl. ⁊ eall his weorc wæs beðoht fram frymðe þisere worulde. Ðam is wuldor and lof and wurðmynt on ecnysse. mid his heofonlican fæder ⁊ þam halgan gaste. on anre Godcundnysse we cweðað. AMEN.

V. fol. 21, b. PASSIO SCI STEPHANI PROTOMARTYRIS.

Incip. We rædað on ðære bec ðe is gehaten Actus Apostolorum. *Vide supra, pag.* 9.

VI. fol. 26, b. VI. KL. IANVARII. ASSVMPTIO SCI IOHANNIS APLI.

Incip. Iohannes se Godspellere Cristes dyrling. wearð on ðysum dæge. *Vide supra, pag.* 9.

VII. fol. 33. ITEM DE EODEM.

Incip. Ieronimus se wurðfulla ⁊ se wisa Bocere þe ure Bibliothecan gedrohte to Ledene of Greciscum bocum ⁊ eac of Ebreiscum. he awrat be Iohanne þam halgan Godspellere Cristes modrian suna.

Expl. þæt hi magon arisan gif hi nædfæste beoð. fram heora sawle deaðe. and fram heora synna bendum. ⁊ heora scyppend geglædian mid soþre dædbote. and habban ꝥ ece lif. mid þam leofan Hælende. se þe a rixað on ecnysse. AMEN.

VIII. fol. 35. v Kal. Ianvarii. Natl. Innocentivm Infantvm.

Incip. Nu to dæg Godes gelaðung geond ealne ymbhƿyrft. *Vide ſupra, pag.* 10.

IX. fol. 40. Kal. Ianvarii. Circvmciſio Dni.

Incip. Se Godſpellere Lucas beleac þis dægþerlice Godſpel mid feaƿum ƿordum. *Vide ſupra, p.* 10.

X. fol. 45. Idvs Ianvarii. Epiphania Domini.

Incip. Men ða leofostan. nu ƿorn feaƿum dagum ƿe ofer ræddon þis Godſpel ætforan eoƿ. *Vide ſupra, pag.* 10.

XI. fol. 51. Domc. iii. Poſt Epiphania Dni.

Cùm deſcendiſſet Ihs de monte. ſecutæ ſunt eum turbæ multe.

Incip. Matheus ſe eadiga Godſpellere appat on ðiſſere Godſpellican rædinge. *V. ſup. pag.* 10.

XII. fol. 55, b. iv. Non. Febrvarii. Pvrificatio Scæ Marie.

Poſtquam impleti ſunt dieſ purgationiſ Marie. et reliq.

Incip. God bebead on þære ealdan æ. ⁊ het Moyſes þone Heretogan. *Vide ſupra, pag.* 11.

XIII. fol. 62. Dominica In Qvinqvageſima.

Abſumpſit Ihs duodecim diſcipuloſ ſuoſ. Et rel.

Incip. Her ys geræd on þyſum Godſpelle þe ƿe nu gehyrdon of ðæs Diacones muþe. *V. ſup p.* 12.

XIV. fol. 67. Dominica In xl.

Ductuſ eſt Ihs in deſertum a Spu.

Incip. Se Hælend ƿæs gelæd fram þam Halgan Gaſte to anum ƿeſtene. to þi þ he ƿære gecostnod fram deofle. And he þa ƿæſte feoƿertig daga ⁊ feoƿertig nihta ſƿa þ he ne onbyrigde ætes ne ƿætes on eallum þam fyrſte. ac ſyððan him hingrode.

Expl. Ac uton don ſƿa ſƿa god tæhte, &c. *Sicuti ſupra in* Ic ƿolde eoƿ tƿahtman p. 31.

XV. fol. 69, b. Domc. ii. In xl.

Egreſſuſ inde Ihc. ſeceſſit in parteſ Tyri & Sidoniſ. Et Reliqva.

Incip. Drihten Hælend þreatde mid ƿordum ƿæra Iudeiſcra ƿyrhnyſſe. *Vide ſupra, pag.*

XVI. fol. 71. Domc. iii. In xl.

Erat Ihc eiciens demonium. Et Rel.

Incip. On ðære ƿæran tide þe ſe mildheorta hælend ƿunode mid mannum. *Vide ſupra, pag.* 31.

XVII. fol. 73, b. Domc. iv. In xl.

Abiit Ihc tranſ mare Galileæ. Et Reliqva.

Incip. Se Hælend ferde ofer þa Galileiſcan ſæ. þe is gehaten Tiberiadis. *Vide ſupra, pag.* 32.

XVIII. fol 67. Kl. Aprelis. Adnvntiatio Scæ Mariæ.

Miſſuſ eſt Gebriel angeluſ a Deo. Et Reliqva.

Incip. Vre ſe ælmihtiga ſcyppend. ſe ðe ealle geſceafta. *Vide ſupra, pag.* 11.

XIX. fol. 82, b. Dominica Palmarvm.

Incip. Criſtes ðroƿung ƿæs geræd nu beforan us. *Vide ſupra, pag.* 19.

XX. fol. 86, b. Dominica Paſche.

Cyrelice ðearas ƿorbeodað to ſecgenne ænig ſpel on ðam þrim ſƿig-dagum.

Maria Magdalena. et maria Iacobi. Et Rel.

Incip. Oft ge gehyrdon embe þæs Hælendes æriſt. *Vide ſupra, pag.* 13.

XXI. fol. 90, b. Dominica Prima Poſt Paſcha.

Cum eſſet ſero die illo una Sabbatorum.

Incip. Æfter þæs Hælendes æriſte ƿæron his diſcipuli belocen on anum huſe. *Vide ſup. pag.* 14.

XXII. fol 94. Dominica Secvnda Poſt Paſcha Domini.

Dixit ihc diſcipuliſ ſuiſ. Ego ſum paſtor bonuſ. &c.

Incip. Ðis Godſpell þe nu geræd ƿæs. cƿæþ þ ſe Hælend cƿæde be him ſylfum. *Vide ſupra, p.* 14.

XX. fol. 96. In Letania Maiore.

Incip. Ðas dagas ſynd gehatene Letaniæ. þæt ſynd Gebed dagas. *Vide ſupra, pag.* 1.

XXIV. fol. 100. Feria Tertia. De Dominica Oratione.

Incip. Se Hælend Criſt ſyððan he to þyſum life com. *Vide ſupra, pag.* 2.

XXV. fol. 105. Feria. iv. De Fide Catholica.

Incip. Ælc criſten men ſceal æfter rihte cunnan. ægþer ge his Pater nr. ge hys Credan. *Vide ſupra, pag.* 2.

XXVI. fol. 110, b. In Aſcenſione Domini.

Incip. Lucas ſe Godſpellere us manode on þiſſe piſtol-rædinge þus cƿeðende. *Vide ſupra, p.* 3.

XXVII. fol. 115, b. In Die Sancto Pentecoſten.

Incip. Fram þam halgan Eaſterlican dæg ſynd getealde fiftig daga. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXVIII. f. 121. Dominica Secvnda Poſt Pentecoſten.

Homo quidam erat diueſ et induebatur purpura. et reliqua.

Incip. Se ƿelƿillenda drihten ſæde þis bigſpel hys gingrum þus cƿeþende. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXIX. fol. 125. Dominica. iii. Poſt Pentecoſten.

Erant appropinquanteſ ad Ihm publicani et peccatores. et rel.

Incip. Ðæt halige Godſpel us ſegð þæt Gereſan ⁊ Synfulle menn. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXX. fol. 129.

XXX. fol. 129. DOMC̄. II. POST PENTECOSTEN.

Homo quidam fecit cenam magnam & uocauit multoſ. ET REL̄.

Incip. Se Hælend sæde ðis bigspell his leorning-cnihtum. ⁊ cwæð. *Vide ſupra, pag.* 3.

XXXI. fol. 130, b. DOMINICA. IV. POST OCT̄. PENT̄.

Eſtote ergo miſericordeſ. ET RELIQVA.

Incip. Lucas se Godspellere ðe wæs læce on life. *Vide ſupra, pag.*

XXXII. fol. 132, b. DOMC̄. V. POST OCT̄. PENTECOST̄.

Cum turbe irruerent ad Ihm̄. ET RELIQVA.

Incip. On ðære tide Iu hit getimode swa. þa þa se Hælend wæs her on life mid mannum. *V. ſup. p.*

XXXIII. fol. 134, b. DOMC̄ VI. POST OCT̄. PENTEC̄.

Amen dico uobiſ. quia niſi abundauerit. ET RELIQVA.

Incip. Matheus se Godspellere ðe wæs mid Criste on his life. *Vide ſupra, pag.*

XXXIV. f. 137. DOMINICA SEPTIMA POST OCTAB̄. PENTEC̄.

Cum multa turba eſſent cum Ihū nec haberent quod manducarent. ET RL̄.

Incip. Marcus se Godspellere cwæð on þisum dæg-ðerlicum Godspelle *Vide ſupra, pag.* 5.

XXXV. fol. 138, b. DOMINICA. VIII. POST OCTB̄ PENTEC̄.

Attendite à falſiſ prophetiſ qui ueniunt ad uoſ in ueſtimentiſ ouium. ET RL̄.

Incip. Drihten cwæð to his leorning-cnihtum. behealdað eow. *Vide ſupra, pag.* 5.

XXXVI. fol. 140, b. DOMINICA. IX. POST OCT̄. PENT̄.

Homo quidam erat diueſ qui habebat uilicum. ET RELIQVA.

Incip. Se Hælend sæde þus to his halgum Apostolum. her on þisum life. *Vide ſupra, pag.*

XXXVII. fol. 142. IN NATIVITATE SCĪ IOHIS BAPTISTÆ.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on Cristes bec be acennednysse Iohannes þæs Fulluhteres. *Vide ſupra, pag.* 4.

XXXVIII. fol. 147. III. KL̄. IVLII. PASSIO APOSTOLORVM PETRI ET PAVLI.

Venit Ihs̄ in parteſ Cæſareæ Philippi. ET RELIQVA.

Incip. Matheus se Godspellere awrat on þære Godspellican gerecednysse þus cweþende. *V. ſ. p.* 4.

XXXIX. fol. 148. DE PASSIONE APOSTOLORVM.

Incip. We wyllaþ æfter þysum Godspelle eow gereccan þæra Apostola þrowunga. *V. ſup. p.* 4.

XL. fol. 152. II. KL̄. IVLII. NATALE SCĪ PAVLI APOSTOLI.

Incip. Godes gelaðung wurðað þisne dæg þam mæran Apostole Paule to wurðmynte. *V. ſup. p.* 4.

XLI. *Notandum eſt, inter fol. 155, & fol. 156, deſiderari fol. bina in quibus continebantur Concluſio hujuſce Hom. & Exordium ſequentis cujus Rubrica fuit* DOMC̄. X. POST PENTECOSTEN, *& ſic incip.* On sumere tide wæs se Hælend farende to Hierlm̄. *& ita in Cod.*

Expl. Ðu ælmihtiga Drihten gemiltsa us synfullum. ⁊ urne forðsið swa gefada. þæt se gebetum synnum æfter þysum swicenfullan life þinum halgum gesælilice beon moton. Si ðe lof ⁊ wuldor on ealra worulda woruld. AMEN.

XLII. fol. 160 b. IV. IDVS AVGVSTI. PASSIO SCĪ LAVRENTII MART̄.

Incip. On Decies dagum þæs wel hreowan Caseres. *Vide ſupra, pag.* 16.

XLIII. fol. 165, b. DOMC̄ XI.

Dixit Ihc̄ ad quoſdam qui in ſe confidebant tanquam iuſti, *&c.*

Incip. Drihten sæde ðis Bigspell be sumum mannum ðe on heom sylfum truwodon. *V. ſup. p.* 5.

XLIV. f. 169. DOMC̄ XII. POST OCT̄. PENT̄.

Incip. Ðæs Hælendes eard wæs on Iudea lande Galileisce scire. þa þa he her on life wæs. on þære byrig Nazareth. ac he wæs geboren on þære byrig Bethleem. swa swa bec secgað.

Expl. We þa word gehyrað swa swa his Godspelleras be him sylfum awriton. þ he is Godes suna þe gesceop ealle þing. and us þa alysde. mid his agenum life of deofles anwealde. ðam we him secgað wuldor ⁊ wurþmynt. mid wordum and dædum. AMEN.

XLV. fol. 172. DOMC̄. XV. POST OCT̄. PENT̄.

Nemo poteſt duobuſ dñiſ ſeruire. ET RELIQVA.

Incip. Drihten cw̄ on sumne timan to his leorning cnihtum. Ne mæg nan man. *Vide ſup. pag.* 6.

XLVI. fol. 174, b. DE ASSVMPTIONE SCǢ MARIÆ. EX ÆPL̄A BEATI IERONIMI.

Incip. Ieronimus se halig Sacerd awrat ænne Pistol be forðsiðe þære eadigan Marian. *V. ſ. pag.* 21.

XLVII. fol. 176. EODEM DIE. EVANḠ. EIVSDEM DIEI.

Intrauit Ihc̄.

Incip. Ðis dægðerlice Godspell þ man gewunelice ræt æt þissere halgan mæssan. on þysum healican freolsdæge geond ealle Godes Cyrcean. segþ þ ure Hælend becom into sumere ealdelican byrig. ⁊ an wif Martha gehaten gelaðode hine to hire gereorde.

Expl. Uton nu geornlice biddan þa eadigan Marian þe nu to dæg wæs ahafen ⁊ geufered bufan engla ðrymme. þ heo us ðingie to þam ælmihtigan Gode. se þe leofað ⁊ rixað á on ecnysse. AMEN.

XLVIII. fol. 177, b DE SCĀ. VIRGINITATE. VEL DE TRIBVS ORDINIBVS CASTITATIS.

Incip. Ure Hælend Crist cydde þ he lufode þa halgan Clænnysse. (*ſc. Epiſt. Ælfrici ad Sigefurthum*) *Vide ſupra, pag.*

Expl.

Expl. Gerihtige us se Hælend to his willan a. ⁊ he us gelæde to ðam ecan life. þam is wuldor and wurðmynt a to worulde. Amen.

XLIX. fol. 179, b. DE SCO BARTHOLOMEO.

Incip. Wyrd writeras secgað þ ðry Leodscypas synd gehatene India. *Vide ſupra, pag.* 17.

L. fol. 188, b. IV. KL. SEPTEMBRIS. DECOLLATIO S. IOHANNIS BAPT.

Miſit Herodeſ & tenuit Iohannē. & reliqua.

Expl. Marcus se Godspellere awrat on Cristes bec be þam mæran Fulluhtere Iohanne. *Vide ſupra, pag.* 41.

LI. fol 193, b. DOMINICA XVII. POST PENTECOSTEN.

Ibat Ihs in ciuitatem quæ uocatur Naim. ET RELIQVA.

Incip. Ure Drihten ferde to sumere byrig. seo ys gehaten Naim: *Vide ſupra, pag.* 6.

LII. fol. 197. III. KL. OCTB. DEDICATIO ÆCCLE S. MICHAELIS ARCHGLI.

Incip. Manegum is cuð seo halige stow sce Michaelis on þære dune þe ys gehaten Garganus. *Vide ſupra, pag.* 24.

LIII. fol 199, b. EVVANGELIVM

Acceſſerunt ad Ihm diſcipuli eius dicenteſ. Quiſ putaſ maior eſt in regno celorum. ET RELIQVA.

Incip. Þis dægðerlice Godspell cwyþ. þæt Drihtnes Leorning-cnihtas. *Vide ſupra, pag.*

LIV. fol. 203. DOMINICA. XXI. POST PENTECOSTEN.

Loquebatur Ihs cum diſcipuliſ ſuiſ in paraboliſ dicenſ.

Incip. Drihten wæs sprecende on sumere tide to his Apostolum mid bigspellum. *Vide ſup. p.* 6.

LV. fol 209, b. KALENDARVM NOVEBRIS. NATALE OMNIVM SANCTORVM.

Incip. Halige lareowas rædon þæt seo geleafful le gelaþung. *Vide ſup. pag.* 7.

LVI. fol. 212, b. EODEM DIE EVANGLM.

Videnſ turbaſ Ihs. aſcendit in montem. Et reliqua.

Incip. Þæt halige Godspell þe nu lytle ær ætforan eow gered wæs. *Vide ſupra, pag.* 8.

LVII. fol. 216. VIII. KL. DECB. PASSIO S. CLEMENTIS MART.

Incip. Men þa leofostan. eower Galeafa byð ðe trumra. *Vide ſupra, pag* 8.

LVIII. fol. 222. II IDVS DECEMBRIS. PASSIO S. ANDREE APOSTOLI.

Ambulanſ Ihs iuxta mare Galilee. ET RELIQVA.

Incip. Crist on sumere tide ferde wið ða Galileiscan sæ. *Vide ſupra, pag.* 9.

LIX. fol. 226. ITEM PASSIO EIVSDEM APOSTOLI.

Incip. Se Apostol Andreas æfter Cristes ðrowunge. *Vide ſupra, pag.* 9.

LX. fol. 229. DOMINICA. I. IN ADVENTV DOMINI.

Incip. Ðyses dæges þenung and þysre tide mærð sprecað embe Godes tocyme. *Vide ſup. pag.* 8.

LXI. fol. 231, b. DOMC. II. IN ADVENTV DOMINI.

Erunt ſigna in ſole et luna et ſtelliſ. ET RELIQVA.

Incip. Se Godspellere Lucas awrat on þysum dægðerlicum Godspelle. þæt ure Drihten. *Vide ſupra, pag.* 8.

LXII. fol. 233, b. FR. VI. IN. I. EBDOMADA QVADRAGESIMAE.

Ðis Spel gebyrað on frige-dæg on þære forman Lencten wucan.

EVVANGELIVM.

Erat dieſ feſtuſ Iudæorum. et reliqua.

Incip. Men þa leofostan. us lyst nu eow secgan be þam halgan Godspelle þe ge gehyrdon nu rædan þ ge beon þe geleafFulran þurh þa boclican lare. ⁊ þe anrædran on eowrum Drihtene.

Expl. Se gehæleda man þa syððan þe þone Hælend gespræc. cydde þam Iudeiscum þæt Crist hine gehælde. ⁊ hine mærsode his mihte herigende. þam sy wuldor on ecnysse mid his ælmihtigan fæder. ⁊ þam halgan gaste on anre godcundnysse. AMEN.

XIII. fol. 239, b. FR. VI. EMDOMADA II.

Ðis Spel gebyrað on þone Frige-dæg on þære oþre Lencten wucan.

EVVANGELIVM.

Homo erat pater-familiaſ. qui plantauit uineam. Et reliqua.

Incip. Ure Drihten sæde oft swiðe digle Bigspel. *Vide ſupra, pag.*

LXIV. fol. 242, b. FR. VI. IN EBD. III.

Ðis Spel sceal on Frige-dæg on þære Lencten wucan.

EVG.

Venit IHC in ciuitatem Samariæ quæ dicitur Sichar.

Incip. Se Godspellere Iohannes sæde on þisum Godspelle. þæt Crist ure Hælende.

LXV. fol. 247. FR. VI. EBD QVARTA.

Ðis Spel gebyrað on þone feorþan frige-dæg on Lencten.

EVG.

Erat quidam languenſ Lazaruſ. et reliqua.

Incip. On þam halgan Godspelle þe ge gehyrdon (nu) rædan. us segð be Lazare ðe seoclæg. *Vide ſupra, pag.*

Calce mutila eſt hæc Homilia, quin & deficiunt duæ aliæ Homil. quæ in memorato Indice Codici præmiſſo una recenſentur.

OTHO. C. I. *Codex membr. in fol. in quo continentur Tractatus aliquot Saxonici diverſis temporibus & per diverſorum manus conſcripti, & à Bibliopego ſimul in unū volumen compacti.*

I. fol. 1. *Evangeliorum exemplar nitidum & antiquum, ſed (quod dolendum) capite,* i. e. *ad Cam. 6. c.* 27.

Evang.

Evang. ſecundum S. Matthæum mutilum: omnia autem reliqua, integrum: cujus ope haudquaquam fuerint adjuti in præſtantiſſima illa Evang. Sax. Editione viri clariſſ. Franciſcus Junius & Thomas Mareſchallus.

II. fol. 93. *Inter Evangelia S. Lucæ & Johannis habetur Privilegium Sergii Papæ Saxonicè, conceſſum Aldhelmo Abbati Meldunenſi ſucceſſoribusq; ſuis, & per eos venerabili eorum Monaſterio de Ea, ut ſint ab omni onere (ſeu vinculo) ſeculari immunes, nulliuſque alterius Juriſdictioni ſubjecti, &c. Quas quidem conceſſiones confirmaſſe dicuntur Æthelredus Rex Merciorum, & Ina Rex Weſt-Saxonum. Teſte eodem Aldhelmo. Eaſdem litteras Latine verſas ad oram deſcripſit Joannes Joſſelinus* ex libro quinto Wilhelmi Malmesburienſis de Pontificibus, cujus exemplar unicum quod unquam viderit, erat in manibus D. Joannis Foxi.

III. fol. 136. *Dialogorum Gregorii Magni Papæ libri quatuor Saxonicè.*

IV. fol. 273, b. *Excerpta quædam Saxon. ex libro Hieronymi de vita Patrum Ægyptiacorum.*

Incip. Præf. Ƿe wyllað nu ærest writan be sumum wæstæn setlan swa swa IERONIMVS hit of Ebrea on Greca gereorde awende. ⁊ Pelagius syððan on ure geðeode þ is on Læden to bysne and to lare. þam þe anrædlice deofles costnungum and his lotwrencum wiðstandan willað. &c.

1. SOLITARIVS QVIDAM ERAT IN INFERIORIBVS PARTIBVS ÆGYPTI ET HIC ERAT NOMINATISSIMVS.

Incip. Sum wer wæs on Egypta lande swyðe namcuþ and hlisful þurh his drohtnunga. ðe he his Drihtne dæghwamlice to lofe and to wuldre adreah on anum westene.
Expl. Eala hu micel þing se Godes wer dyde. þæt he þære saule geheold. þe heora begra ær þurh deofles lare amyrran wolde. FINIT PRIMA SENT. INCIPIT. II.

Fol. 274, b. 2. FRATER QVIDAM IMPVGNABATVR A FORNICATIONE. CONTIGIT EVM VENIRE IN VICVM QVENDAM EGYPTI. ET VENIENS FILIAM SACERDOTIS PAGANORVM ADAMAVIT EVM.

Incip. Hit wæs geara geoþæs ðe leornimus awrat us to bysne ⁊ to lare. hu se sticola feond sumne munuc mid lyðrum lustum langeorehte.
Expl. ⁊ him behet þæt he á mid him wunian wolde. ða hwile þe his lif wære. and his lare geornlice hlystan.

Fol. 275, b. 3. QVI NAVALI PRÆLIO DEMICATVRI SVNT ANTE IN PORTV ET TRANQVILLO MARI INFLECTANT GVBERNACVLA.

Incip. Sagað her on þissum bocum hu Malchus spræc se Godes munuc. he cwæð. þa men þa ðe beoð winnende in sciplicum gewinne.
Expl. ⁊ þ hig witon þ betweoh sceorð and betwux westene. ⁊ betwux wildeor þ sio gewungennes ne mæg næfre wesan besmitan.

V. fol. 279, b. *De Wynfritho quodam mortuo, & poſtea ad vitam reddito.*

Incip. Her sagað on ðissum bocum þ Domne Ƿynfrið sende his gewrite ærost to þissum leod bi sumum Preoste se wæs þrage forðfered. and gehwyrfde þa eft to his lichaman. He sæde þ he bicome to þisse þeode. and þ he spræce wið ðone Preost.

Expl. ⁊ him þa wæs beboden þ he hwyrfde to his lichaman in Dægred. ⁊ ær he eode of his lichaman æt þam forman Hancrede.

VI. fol. 282. *Homilia in illud Pſalmiſtæ*, DNE LIBERA ANIMAM MEAM A LABIIS INIQVIS. ET A LINGVA DOLOSA.

Incip. Gehyrað nu men þa leofostan. hu se Godes lareow wæs sprecende. and he cw. Drihten. gefreolsa me fram unnyttu spreccum. and fram inwitfullum tungan.
Expl. Uton healdan nu forðan þa sibbe þe Drihten us sealde. þonne gehealdað us se Drihten Hælend Crist se þe leofað ⁊ rixað a to worulde.

VII fol. 285. *Homilia* DE CREATORE ET CREATVRA *capite mutila, ſic autem*

Expl. Uton we forði hogian her on þissum life. þ we mid geornfulnysse gewilnian æfre þæs beteran lifes. on ðære ecean blisse mid urum Hælende Criste. swa swa he us behaten hæfð. se leofað ⁊ rixað mid his leofan fæder ⁊ þam Halgan Gaste on anre Godcundnysse. ana soð Scyppend ealra ðinga. AMEN.

VIII. fol. 287, b. *Homilia* DE SEX ETATIBVS HVIVS SECVLI.

Incip. Adam þa leofode on geswince nigon hund geara ⁊ þrittig geara. ⁊ he þa forðferde for his forgægednysse. ⁊ his sawul siðode sarig to helle. ⁊ eall his ofspring eall swa ferde. oð þæt Crist us alysde of þam cwearterne eft.
Expl. On ðam dæge onginð seo eahteoðe yld. na on ðissum life. ac on ðam ecean life. ⁊ seo yld ðurhwunað ungeendode mid Gode. on þære rixiað þa halgan mid þam Hælende sylfum on sawle ⁊ on lichoman syþþan á to worulde. AMEN.

IX. fol. 289, b. ITEM DE POPVLO ISRAHEL. QVANDO VOLVERIS. (*Hom. calce mutila.*)

Incip. Ƿe habbað nu gesæd swa we sceortlicost mihton on ðam ærran cwyde. *Vide ſupra, pag. 39.*

NERO. A. 1. *Codex membr. in Octavo; ut videtur, Eccleſiæ Wigornienſis, variis temporibus partim Saxonice, partim Latine ſcriptus, in quo continentur*

I. Fol. 1. *Canuti Regis leges Eccleſiaſticæ Saxonicè.*

Incip. Ðis is se gerædnys þe Cnut Cyninge ealles Engla landes Cininge. ⁊ Dena Cining. mid his witena geþeahte gerædde Gode to lofe and him sylfum to Cynescipe. ⁊ to ðearfe. and þ wæs on ðære halgan Mide-wintre tide on Wincastre.
Expl. Ðæt se wodfreca were wulf to swyðe ne slite. ne to fela ne abite. of godcundra heorde. and se ðe oferhogie þ he Godes bodan hlyste. hæbbe hem gemæne þ wið God sylfne. (á sy Godes nama ecelice gebletsod. ⁊ lof him. ⁊ wuldor and wurþmint symble æfre to worulde. AMEN.)

II. fol. 14. *Deſideratur Rubrica.* (*Canuti Regis Leges Civiles.*)

Incip. Ðis is seo woruldcunde Gerædnys þe ic wylle mid minan witenan ræde. þ man healde ofer eall Engla lande.
Expl. þ he mæge forðes ⁊ dæde glædlice æfre. þonne byð us eallum Godes milts þe gearwur á sy Godes nama ecelice gebletsod. and lof him and wuldor and wyrðmynt symle æfre to worulde. God ælmihtig us eallum gemiltsige swa his willa sig. ⁊ gehealde us æfre on ecnesse. si hit swa. AMEN.

III. fol. 41.

III. fol. 41. *Eadgari Regis Leges Eccleſ. & Civil. Saxonicè, aliena manu ſcriptæ.*

Incip. Ðis is seo gerædnys ðe Eadgar Cyng mid his witena geðeahte. gerædde God to lofe. and him sylfum to Cynescipe. ⁊ eallum his leodscipe to þearfe.

Expl. ⁊ ga seo ƿægƿulle to ealfan punde. ⁊ hit nan man na unðeoror ne sylle. (⁊ gif hƿa hi ðon undeoror sylle oððe earunga oððe dearnunga gylde ægðer ðam Cynge LX scyllinga. ge se ðe hy sylle. ge se ðe hy bicge.)

IV. fol. 44. *Capita Legum Regis Ælfredi, (& Inæ) Saxonicè.*

V. fol. 47. *Adnotatio de* Rome gescot, *ſive de Denario S. Petri ſolvendo, Saxonicè.*

VI. *Ibid. Officium juſti Judicis, Saxonicè.*

Incip. Ælc man þe riht demeð. he hæfð ƿæga on handa. ⁊ on ægðere sceale he byrð rihtƿisnesse. ⁊ mildheortnesse. ærest for ðære rihtƿisnesse he gereceð ðær gyltes bote. ⁊ þonne for ðære mildheortnesse. he gemetegað ðære scyld ƿite.

Expl. seo ansengnes medsceata on domum ys forþƿærstnesse forlætnes. ⁊ ða þe him God ondrædende riht demeð. him onfoð æt Gode ece endlean.

VII. fol. 49. *Locus ex Bromptoni Hiſtoria Jorevalenſi de Legibus Ælfredi Regis, Latine, manu J. Joſſelini.*

VIII. fol. 50. *Leges Ælfredi Regis, Saxonicè.*

Incip. Drihten ƿæs sprecende ðas ƿord to Moyse ⁊ ðus cƿæð.

Deficiente veteri exemplari, illud ſupplere ſua manu uſque ad cap. 99. tentavit Joannes Joſſelinus. deſiderantur adhuc cætera.

IX. fol. 71. *Conſtitutiones quædam, Saxonicè, aliena manu.*

1. BE CYNINGE.

Incip. Cristenum Cyninge gebyreð on Cristenre ðeode. *Vide p. 45.*

2. fol. 71, b. BE CYNEDOME.

Incip. Eahta sƿeras syndan. þe rihtlicne Cynedom trumlice upƿegað. *Vide pag. 45.*

3. fol. 72. BE CYNESTOLE.

Incip. Ælc riht Cynestol stent on þrim stapelum. ðe fullice ariht stænt. *Vide ſupra, pag. 46.*

4. fol. 72, b. BE EORLVM.

Incip. Eorlas ⁊ Heretogan ⁊ þas ƿorold Deman and eac sƿa Gerefan agan nyd þearf. *V. ſ. p. 46.*

5. fol. 73. BE SACERDA.

Incip. Riht is ꝥ Sacerdas on heora Scriftscirum. *Vide ſupra, pag. 49.*

6. *Ibid.* BE GEHADEDVM MANNVM.

Incip. Eallum Cristenum mannum is micel þearf. *Vide ſupra, pag. 27.*

7. fol. 74. BE ABBODVM.

Incip. Riht is ꝥ Abbodas ⁊ huru Abbatissan fæste on Mynstrum singallice ƿunian. *V. ſup. pag. 46.*

8. *Ibid.* BE MVNECAN.

Incip. Riht is ꝥ Munecas dæges ⁊ nihtes inƿeardre heortan. Godes lof lufian. ⁊ georne God herigan. *Vide ſupra, pag. 46.*

9. *Ibid.* BE MYNECENAN.

Incip. Riht is ꝥ Mynecena mynsterlice macian. *Vide ſupra, pag. 46.*

10. fol. 74, b. BE PREOSTAM. ⁊ BE NVNNAN.

Incip. Riht is ꝥ Preostas ⁊ efen ƿel Nunnan regollice libban. ⁊ clænesse healdan. *V. ſup. p. 46.*

11. *Ibid.* BE LÆWEDVM MANNVM.

Incip. Riht is ꝥ Gehadode men Læƿede ƿisian. *Vide ſupra, pag. 47.*

12. fol. 75. BE WVDEWAN.

Incip. Riht is ꝥ Wudeƿan annan bysenan geornlice fylgean. *Vide ſupra, pag. 46.*

13. *Ibid.* BE CYRICEAN.

Incip. Riht is ꝥ Cristene men Cristendom georne healdan mid rihte. *Vide ſupra, pag. 50.*

14. fol. 76, b. BE EALLVM CRISTENVM MANNVM. (*Homilia.*)

Incip. Riht is ꝥ ealle xp̄ene men heora xp̄endom rihtlice healdan. *Vide ſupra, pag. 50.*

X. fol. 77, b. BE CRISTENDOME. (*videtur eſſe Sermo Lupi Epiſcopi.*)

Incip. L̄. Eallum Cristenum mannum is micel þearf ꝥ hi heora Cristendomes gescead ƿitan. ⁊ ꝥ hi heora Cristendom rihtlice healdan. *Vide ſupra, pag. 27.*

X. fol. 84, b. *Nota (recentiori manu) de ſectis hæreticorum ex Auguſtino, deque Baſilide Hæretico, qui 365 cœlos eſſe dicebat. Lat.*

XI. fol. 85. BE GODCVNDRE WARNVNGE. (*Homilia.*)

Incip. L̄. Wutan spyrian be docan georne ⁊ gelome. *Vide ſupra, pag. 50.*

XII. fol. 87, b. ÆDELSTANES GERÆDNES.

Incip. Ic Æþelstan Cyng mid geþeahte Wulfhelmes Arceb̄. ⁊ eac minra oþerra Biscopa. cyþe þam Gerefan to gehƿylcere byrig. *Vide ſupra, pag.*

XIII. fol. 88, b. EADMVNDES GERÆDNES. (quod eſt tantum Exordium legum Eadmundi.)

Incip. Eadmund Cyning gesomnode micelne sinoð to Lundenbyrig on þa halgan Eastertid. ægþer ge godcundra hada ge ƿoruldcundra.

XIV. fol. 89. *Fragmentum Legum Eadgari Regis. (capite mutilum.)*

Expl. ⁊ ƿis hƿa hy þonne undeoror sylle. oððe earunga oððe dearnunga. gylde ægþer þam cynge LX. scill. ge se ðe hy sylle. ge se þe hy bicge. *Vide ſupra, pag. 133.*

XV. fol. 90. *Leges quædam Æthelredi Regis*

IN NOMINE DNI. ANNO DOMINICAE INCARNATIONIS. MVIII.

Incip. Ðis is seo Gerædnes þe Engla cyng. ⁊ ægþer ge gehadode ge læƿede ƿitan gecuran ⁊ gerædan. *Vide ſupra, pag.*

XVI. fol. 93, b. Be Gride. ⁊ Be Munde.

Incip. Godes griþ is ealra griða selast to geearnianne. ⁊ geornost to healdanne. ⁊ þær nehst þæs Cynges. Ðon is rihtlic þ Godes cyric griþ binnan ƿagum. ⁊ Cristenes Cyninges handgriþ stande efen unƿemme.

Expl. ⁊ þonne is rihtlic eac. þ ure ælc oðerne healde mid rihte. ⁊ þ ælc Cyrice sy æfre on Godes ealmihtiges griðe. ⁊ on ealles Cristenes folces. forþam ælc Cyric-griþ is Cristenes agen griþ. and ælc Cristen man ah micle þearfe. þ he on ðam griðe mycle mæþe ƿite. Am̄.

XVII. fol. 96, b. Be Cyric Gride. (*Anno dn̄i*. 1014. *uti notatur manu J. Joſſelini.*)

Incip. In Nomine Dn̄i. Ðis is an ðæra Gerædnessa þe Engla cyng geæhte mid his ƿitena geðehte. Ðæt is ærest þ he ƿile þ ealle Godes Cyrican beon. fulles griðes ƿyrðe.

Calce mutila eſt hæc Conſtitutio, ſed eandem habes integram pag.

15. Item De Episcopis. (*nempe Conſtitutiones de alio exemplari ſcriptæ, nunc cum iis quæ præcedunt compactæ.*)

Incip. Biscopum gebyrað ealdlice ƿisan. ⁊ ƿisdom and ƿærscipe on ƿordum and ƿeorcum. *V. ſ. p.*

16. fol. 100, b. Item.

Incip. Biscopas scylan bocum ⁊ gebedum fylgean. *Vide ſupra, pag. 46.*

XVIII. fol. 101. *De Clericorum veſtitu, &c. ex Carthaginenſis Concil. Canon. deſcriptum.*

17. fol. 102. Incipit De Sinodo.

Deuſ in adiutorium meum, *&c.*

Incip. Biscopum gebyreð on Sinoðe ærost ðinga. *Vide ſupra, pag. 46.*

18. fol. 103, b. *Deſid. Rubrica.* (Be Biscopum.)

Incip. Biscopas sceoldan symle Godes riht bodian ⁊ unriht forbeodan. *Vide ſupra, pag.*

19. fol. 105. Be Sacerdan.

Incip. Sacerd sceal on his scrifte scire ƿislice and ƿærlice lædan ⁊ læran. *Vide ſupra, pag. 46.*

20. fol. 106, b. Be Abbodum.

Incip. Riht is þ Abbodas ⁊ huru Abbatissan fæste on mynstrum. (*Eadem cum alia in hoc Cod. M.*)

21. *Ibid.* Be Munecum.

Incip. Riht is þ Munecas dæges ⁊ nihtes inƿeardre heortan. (Vid. Cod. ms p. 74.)

22. fol. 108. Be Gerefan.

Incip. Riht is þ Gerefan geornlice tilian. *Vide ſupra, pag. 46.*

XIX. fol. 108, b. *Termini Paſchales, ab anno* 1100, *ad an.* 1115.

XX. fol. 109. *Benedictio Cereviſiæ Latinè.*

XXI. *Ibid. Allegoria de Nabugodonoſore, Babylonia & Hieroſolymis. Latinè.*

XXII. fol. 110. *Ratio divinorum Officiorum, à die Septuageſimæ uſque ad diem Paſchalis, Latinè.*

23. fol. 112. Be Ðeodƿitan.

Incip. Cyningan ⁊ Biscopan. Eorlan ⁊ Heretogan. Gerefan and Deman. Lar ƿitan and Lah ƿitan. *Vide ſupra, pag. 46.*

XXIII. fol. 113. Sermo Lupi Ad Anglos. Quando Dani Maxime Persecuti Sunt Eos. Quod Fuit Anno Mlo. xiv. Ab Incarnatione Dn̄i Nr̄i Ihu Xp̄i.

Incip. Leofan men. ge cnaƿað þ soð is ðeos ƿorold is on ofste. and hit nealæcð ðam ende. *Vide ſupra, pag. 24.*

XXIV. fol. 118. *Hymnus de S. Dunſtano, Lat. manu J. Joſſelini.*

XXV. fol. 118, b. Her Is Gyt Rihtlic Ƿarnung ⁊ Sodlic Myngung. Ðeode To Ðearfe. Gymeſede Ƿille.

Lupo Epiſcopo, me Judice, auctore.

Incip. Leofan men. Utan understandan eal sƿa us ðearf is. *Vide ſupra, pag. 29.*

XXVI. fol. 119, b. Be Angol Ƿitena Gerednesse. (*ſc. Conſtitutio Æthelredi Regis, circa A. D.* 1008.)

Incip. Ðis is seo Gerædnes þe Engla Cyng. ⁊ ægðer ge Gehadode ge Læƿede ƿitan gecuran ⁊ gerædan. Ðæt is þonne ærest þ ƿe ealle sƿam synnan geornne gecyrran.

Expl. forþam þurh þ hit sceal on earde godian to ahte þe man unriht alecge ⁊ rihtƿisnesse lufige for Gode and ƿorolde. Amen.

XXVII. fol. 122. *Adnotatio de Dei dilectione, Saxon.*

24. fol. 123. Be Heofenlicum Cyninge.

Incip. An Is ece God ƿealdend and ƿyrhta ealra gesceafta. *Vide ſupra, pag.*

25. *Ibid.* Be Eordlicum Cyninge.

Incip. Cristenum Cyninge gebyreð sƿiðe rihte þ he Cristen folc rihtlice healde. *Vide ſupra, pag.*

XXVIII. fol 123, b. *Tabula Paſchalis cum Die Paſchæ & Luna ipſius diei, ab anno* 1100, *uſque ad ann.* 1156.

XXIX. fol. 124, b. *Septem Sacramenta, cum decem Præceptis, ubi ſecundum omittitur, Lat.*

XXX. *Ibid. Significatio ſufflationis, Crucis, Unctionis, &c. in Baptiſmo, Lat.*

XXXI. *Ibid. Exordia quorundam Hymnorum (ut videtur.) Lat.*

Incip. Caritate perfecta benedicat noſ Trinitaſ ſcā.
Item. Noſ precibuſ matriſ ſaluet ſapientia patriſ.

XXXII. f. 126, b. De Veneratione. (*Homilia.*)

Incip. Bonuſ itaq; paſtor ſuper gregem xp̄i ſollicituſ eſſe debet. ne inimicuſ c... ſto. ne potentioriſ cupiditaſ uitam pauperum inqui&c.

Expl. & xxx. millia de populo interfecti ſunt. & arca teſtamenti capta eſt. & ipſe retro cadenſ fractiſ ceruicibuſ mortuuſ eſt.

XXXIII. fol. 129. Verba Ezechielis Prophete. De Pastoribus Non Recte Agentibus.

Incip. Dn̄ſ igitur per Ezechielem prophetam terribiliter loquitur dicenſ.

Expl.

Expl. Gregoriuſ itaque dicit. Cum enim malorum
peruerſitaſ creſcit. non ſolum frangi prædicatio
non debet. ſed etiam augeri.

XXXIV. fol. 130. DE PASTORE ET PRÆDICATORE.

Incip. O Paſtor et Prædicator. ſuper montem excelſum
aſcende tu qui Euangelizaſ Sion.
Expl. Euge ſerue bone et fidelis. quia ſuper pauca
fuiſti fidelis. ſuper multa te conſtituam intra in
gaudium domini tui.

XXXV. fol. 131. DE CLERICIS SIVE ECCLESIASTICIS GRADIBUS.

Incip. Cleroſ Græce. Sorſ Latine. Inde dicuntur Clerici.
quia de ſorte ſunt Domini.

XXXVI. fol. 131, b. INCIPIT DE CANONIBUS.

Canoneſ dicimuſ Regulaſ quaſ ſci Patreſ conſtituerunt.
in quibuſ ſcriptum eſt quomodo Canonici
id ſunt Regulareſ Clerici uiuere debent.

Ibid. *Iterum ex Auguſtino.*

(*In Margine*) INCIPIUNT EXCERPTIONES DOMNI ECGBERHTI ARCHIEPI EBURACE CIVITATIS DE SACERDOTALI IURE. *Latinè.*

TIBERIUS. B. 5. *Codex membr. in Quarto ampliori, ex diverſis ſimul compactis conſarcinatus, partim Latine & partim Saxonicè Scriptus, in quo continetur*

I. fol. 1. *Circuli duo curſum exhibentes Solis & Lunæ.*

II. fol. 1, b. REGULARES FERIARUM SECUNDUM ROMANOS.

III. *Ibid.* REGULARES LUNARES.

IV. *Ibid.* EPACTE.

V. *Ibid.* DE SINGULIS MENSIBUS.

VI. fol. 2. *Kalendarium in quo ſinguli dies verſibus Hexametris exprimuntur: ad ſummam paginam ſingulis menſibus habentur Imagines varias anni tempeſtates repræſentantes, ad imam quoque pag. Icones ſignorum Zodiaci.*

VII. fol. 8. *Tabulæ Lunares, una cum multis aliis ad computum Eccleſiaſticum ſpectantibus, ex Beda deſumptis: inter quæ, nempe fol. 15. exſtat Tabula exhibens Annum Dom. Indictionem, Epactum, Concurrentem, Ciclos, Diem 14 Lunæ, Diem Paſchæ, & Lunam ipſam ab An. Dom. 96;, uſque ad an. dom. 1006, incluſive.*

VIII. fol. 18, b. INCIPIUNT NOMINA PONTIFICUM ROMANE URBIS PER ORDINEM. *quorum primus S. Petrus, ultimus Adrianus qui erat Papa* 111.

IX. *Ibid.* INCIPIUNT PER ORDINEM NOMINA EPORUM HIEROSOLIME CIVITATIS.

1. Juſtus - - - - - - - - - - - 77. Titus.

X. fol. 19. INCIPIUNT IMPERATORUM ROMANE URBIS.

1. primus omnium Julius Cæſar qui & Gaius - - } - - - { 54 Eraclius, & poſt eum Odda.

XI. fol. 19, b. INCIPIUNT NOMINA EPORUM HIEROSOLIMÆ URBIS. (i.e. Pontif. vet. Teſtamenti, poſt Captivitatem.)

1. Primus Ihs filius Joſedech, - - - - 36. Ariſtobulus.

XII. *Ibid.* DEINDE SURREXERUNT POST XPI ASCENSIONEM PONTIFICES NOVI TESTAMENTI.

1. Jacobus frater Domini. - - - 56. Cyrillus Martyr.

XIII. *Ib.* NOMINA EPORUM ALAXANDRIE URBIS.

1. Petrus Apoſtolus. - - - - - - - - - 28. Philippus.

XIV. *Ibid.* NOMINA PONTIFCUM ANTIOCHENE URBIS.

1. Petrus Apoſtolus. - - - - - - 27. Yſidorus Martyr.

XV. fol. 20. NOMINA ARCHIEPORXM DOROBERNENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Auguſtinuſ. - - - - - - - - - - - - 24. Sÿgeric.

XVI. *Ibid.* NOMINA EPORUM HROFENSIS ÆCCLESIE.

1. Paulinuſ. - - - - - - - - - - - - - 14. Ælfſtan.

XVII. *Ibid.* NOMINA EPORUM ORIENTALIUM SAXONUM.

1. Mellituſ. - - - - - - - - - - - - - 18. Ælfſtan.

XVIII. *Ibid.* NOMINA EPORUM AUSTRALIUM SAXONUM.

1. Wilfrith. - - - - - - - - - - - - 16. Oſwbyrht.

XIX. *Ibid.* NOMINA EPORUM OCCIDENTALIUM SAXONUM.

1. Birinuſ. - - - - - - - - - - 4. Hædde. deinde in duas Parochias diviſa eſt, altera Wentanæ Eccleſiæ, altera Sciréburnenſis æccleſiæ, ubi habentur nomina Epiſc. Wintonenſium - - 26. Ælfheah.

XX. fol. 20, b. NOMINA EPORUM SCIREBURNENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Eldhelm. - - - - - - - - - - - - 19. Æthelſige.

XXI. *Ibid.* NOMINA EPORUM WILTUNENSIS (*Eccleſiæ.*)

1. Æthelſtan. - - - - - - - - - - - - 7. Sigericuſ.

XXII. *Ibid.* NOMINA (*Epiſcoporum*) WILNENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Anhelm. - - - - - - - - - - - - - - 7. Sigegar.

XXIII. *Ibid.* NOMINA EPORUM CRIDIENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Eadulf. - - - - - - - - - - - - - - 6. Alfwold.

XXIV. *Ibid.* NOMINA EPORUM WICCIORUM ÆCCLESIÆ.

1. Sexwulf. - - - - - - - - - - - - - 9. Heathered.

XXV. *Ibid.* NOMINA EPORUM PROVINCIE MERCIORUM.

1. Duma. - - - - - - 8. Seaxwulf. (poſtea in duas diviſa eſt parochias, quæ nactæ ſunt, poſt varios caſus, Epiſcopos 1. Torhthelmum & Puttam, quorum ſucceſſores fuerunt, illi — 17. Kÿnewerth; huic — 15. Eadwulf.

XXVI. *Ibid.* NOMINA EPORVM LINDISFARORVM.

1. Eadheah - - - - - - - - - - - - - 12. Æſcuuſ.

XXVII. *Ibid.* NOMINA EPORVM ORIENTALIVM SAXONVM.

1. Felix. - - - - - - - - - - 4. Biſi. (poſtea in 2 Parochias dividitur, quarum una habuit Epiſc. 1. Eadberne. 22. Theodred.

XXVIII. fol. 21. NOMINA EPORVM GENTIS NORTHANHYMBRORVM.

1. Paulinuſ. - - - - - - - - - - - - - - - 4. Iuda.

XXIX. *Ibid.* NOMINA EPRVM EBORACENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Wilfrið. - - - - - - - - - - - - - - 6. Wilfund.

XXX. *Ibid.* NOMINA EPORVM HAVSTALDENSIS ÆCCLESIÆ.

1. Acca. - - - - - - - - - - - - - - 7. Fanbeht.

XXXI. *Ibid.* NOMINA EPORVM LINDISFARORVM.

1. Aidan. - - - - - - - - - - - - - 10. Ecbeht.

XXXII. *Ibid.* NOMINA EPORVM ÆCCLESIÆ QVÆ DICITVR CASA CANDIÖNA.

1. Feðhelm. - - - - - - - - - - - - - 5. Eadpulf.

XXXIII. *Ibid.* *Nomina Regum Weſt-Saxonum.*

1. Cerdic. - - - - - - - - - - - - 31. Æþelred.

XXXIV. fol. 21, b. HAEC SVNT GENEALOGIE PER PARTES BRITANNIAE REGVM REGNANTIVM PER DIVERSA LOCA NORDANHYMBRORVM. *&c.* (Saxonicè.)

XXXV. *Ibid.* ITEM NORÐAN HYMBRORVM. (Saxonicè.)

XXXVI. *Ibid.* ITEM MERCIORVM. (Saxonicè.)

XXXVII. fol. 22. HÆC SVNT GENEALOGIÆ REGVM OCCIDENTALIVM SAXONVM. (Saxonicè.)

XXXVIII. fol. 22, b. *Catalogus (ut videtur) Epiſcoporum Ravennenſium.*

XXXIX. *Ibid.* *De adventu Sigerici Arch. Cantuar. ad Romam, & quot Eccleſ. 2 dierum ſpatio viſitavit.*

XL. *Ibid.* ISTE SVNT SVBMANSIONES DE ROMA VSQVE AD MARE. 1. Urbſ Roma - - 80 Sumeran.

XLI. fol. 23. INCIPIVNT PAVCA DE TEMPORIBVS BEDAE PRESBITERI. (h. e. Excerpta Saxonicè, ex ejus libro *de Temporibus, de Æquinoctio vernali, &c. Vid. eadem ſupra. pag.*

Incip. Ic polde eac gẏf ic doprte pluccian ſum gehpæde andgẏt of ðæpe bec ðe Beda ſe ſnotep lapeop geſette.

Expl. Sẏ þeoſ geſetnẏſ þuſ hep geendod. God helpe mınum handum.

XLII. fol. 29. *Tabula Geographica totius Orbis, in qua, nihil non litteris majuſculis deſcriptum eſt.*

XLIII. *Planiſphærium, in quo Signa & Conſtellationes cœleſtes delineationibus antiquis & non inelegantibus repræſentantur.*

XLIV. fol. 32. *Tractatus de duodecim Signis Zodiaci, de Circulo Zod. de Arcturo & Boote, de Orione, de Pleiadibus deque claris Stellis ſub Signo Geminorum poſitis Latine, cui præmiſſa eſt Oratio ad S. Trinitatem.*

Fol. 34, b. *Sydera & Conſtellationes Cœleſtes elegantiſſime Iconibus repræſentatæ, explicationibus proſaicis ex Hygino deſumptis, Metricis autem ex Arati Phænom. libro à M. T. Cicerone Adoleſcente in Lat. Ling. tranſlato, cujus verſus primus.* A quibus hinc ſubter poſſis cognoſcere fultum.

XLV. fol. 51, b. DE CONCORDIA SOLARIS ET LVNARIS motus.

XLVI. *Ibid.* DE CONCORDIA MARIS ET LVNAE.

XLVII. *Ibid.* DE PRÆSAGIIS TEMPESTATVM. (viz.) PRESAGIA *ex Sole, Luna, Stellis, nubibus, Ignibus, Aquis, montibus & arboribus, avibus, pecoribus, vermibus & herbis, & cibis.*

XLVIII. fol. 53. AMBROSII MACROBII THEODOSII (*ſc. ex eo locus*) DE MENSVRA ET MAGNITVDINE TERRÆ ET CIRCVLI PER QVEM SOLIS ITER EST.

Fol. 53, b. ITEM EIVSDEM DE MENSVRA ET MAGNITVDINE SOLIS.

XLIX. fol. 54. FELICIS CAPELLÆ (locus) DE MENSVRA LVNÆ, (cum aliis Aſtronomicis.)

L. fol. 56. DE MVNDANO ANNO. —TVLLII CICERONIS SOMNIVM SCIPIONIS DICTANTIS ET MACROBII EXPONENTIS. AC SENECE PHILOSOPHORVM AVTORITAS.

LI. fol. 59. Incipit liber Pergeſiſ. id eſt de ſitu terrae Priſciani Grammatici urbiſ Romae Caeſarienſiſ Doctoriſ. quem de priſcorum dictiſ excerpſit Ormiſtarum. ſed et huic operi de tribuſ partibuſ uidelicet Aſia. Africa Europa. mappam depinxerat aptam. in qua nationum. promontoriorum. fluminum. inſularumque ſituſ atque monſtrorum formatur honeſte.

Huic Periegeſi, quam ex Græcis Dionyſii Afri Latine reddidit Priſcianus, præmittitur Tabula Geographica trium partium mundi.

LII. fol. 74. *Narrationes quorundam miraculorum S. Nicolai, verſibus Lat. nota vero, quod ſtatim poſt fol. 74. foliis tranſpoſitis, recurrendum eſt ad fol. 57.*

LIII. fol. 75. *Sodalitium Nobilium cum ſuæ conditionis Laicis Cantabrigiæ inſtitutum, in quo, ſodales tactis S. Reliquiis, jurabant ſe ſibi invicem fideles fore in omnibus rebus, cum quæ ad Deum, tum quæ ad mundum ſpectant, &c. Saxonicè.*

LIV. *Ejuſdem folii facie ſecunda, (quod quidem fol. olim ad Evangeliorum quendam pertinebat librum) habetur Notificatio Saxonicè de dimidia virgata terræ in Pottune, quam Ælfhelmus Aurifabro ſuo vendidit, Ælfhelmo domino ſuo, cum multis aliis adteſtantibus.*

LV. fol. 76. *Fol. aliud, ex quodam Evangeliorum Cod. avulſum, in quo ſcripta eſt Manumiſſio Ælfwothi Sacriſtæ* [cẏpictpeapd] *in Exonia, per Eadwigum Regem.*

LV. *Ibid. Eadem pagina habentur Statuta cujuſdam Sodalitii Exoniæ facti, vetuſta admodum manu ſcriptum,*

ſtum, quod Sodales in mutuis officiis, tum quæ hanc vitam, tum quæ futuram ſpectant, ſe ſibi obligabant. Quæ quidem habentur impreſſa à D. Georgio Hickeſio, in Diſſertationis ſuæ Epiſt. pag. 21.

LVI. fol. 76, b. *Contractus Emptionis Wulfgythi ad Hunuſtedum, Teſtibus Ælfrico Æthelſtani filio, cum multis aliis, Saxonice.*

LVII. *Ibid. Fragmentum folii cujuſdem Evangeliorum libri Latine, litteris antiquioribus ſcripti, in quo poſt Evang. D. Joannis, memorantur Saxonicè, Progenies Duddæ, Bradæ & Bukæ quæ habitabant in Hæthfelda, &c.*

LVIII. fol. 78, b. *Deſcriptio Topographica aliquot Regionum, &c. in Oriente, Latinè & Saxonicè, quæ multa de monſtris, &c. continet, haud diſſimilibus, iis quæ memorantur apud Solinum, Cteſiam, & in interpolatis exemplaribus Itinerum I. de Maundeville, &c.*

Incip. Lat. Colonia eſt initium ab Antimolima. quia habet ſtadia numero quingenta que faciunt leuuaſ trecenta ſexaginta octo.

Incip. Sax. Seo Landbuend on fruman fram Antimolime þam landum. Ðæſ landeſ iſ on rime þæſ læſſan læſſan mil getæleſ þe Leuua hatte ðreo hund ⁊ eahta ⁊ ſyxtig.

Imperfectus videtur hic Tractatus Topographicus, fabulis plenus, qui in poſteriori ejus quæ reſtat parte, agit de Mambre libros Magicos fratris ſui Jamnis aperiente, ac ab Inferis Idolum fratris ſui per Necromantiam educente.

LXI. fol 88. Hec eſt Annotatio eccleſiarum totalium Æccleſie de Bello. à Waltero Abbate facta primo anno regni regiſ Henrici iunioriſ.

LX. fol. 91. *Mundi varii ſtatus Latinè ex S. Scripturis, una cum libro Joachimi ſuper Prophetas, & accurata Notitia Epiſcopatuum totius orbis, & provinciarum: de quibus conſulas catalogum doctiſſimi viri D. Tho. Smithi. Notandum vero eſt, quod tractatus hic multo recentior eſt ſuperioribus.*

VITELLIVS. C. III. *Codex membr. in fol. min. ex tribus ſimul compactis conſtans, ut infra videre eſt.*

I. fol. 4. *Chronologia ab Adamo uſque ad Chriſtum natum, circulis genealogicis comprehenſa, & adnotatiunculis hiſtoricis illuſtrata, ante quadringentos annos. Latine.*

II. fol. 9, b. *Hoc eſt, pag. ult. ſuperioris opuſculi, habentur Rubricæ libri Macri de virtutibus herbarum, cum nominibus quarundam ex iis, Saxonicè.*

III. fol. 19. HERBARIVM APVLEI PLATONICI. QVOD ACCEPIT AB ESCOLAPIO. ET A CHIRONE CENTAVRO MAGISTRO ACHILLIS. *cui præmiſſa ſunt Capitula Latinè & Saxonicè, cum hoc Titulo* INCIPIVNT CAPITVLA LIBRI MEDICINALIS, *cum remediis* AD VERTIGINEM & AD PECTORIS DOLOREM *Saxonicè ſcriptis. Liber eſt omnino ſimilis ei in Bibliotheca Bodl, (de quo ſupra pluribus egi) ſed ob imagines Æſculapii, Platonis, Chironis, &c. & omnium Herbarum, de quarum virtutibus tractatur, quæ in eo codice deſiderantur, multo ornatior & pretioſior.*

IV. fol. 75. *Medicina ex quadrupedibus Saxonice; ſive tractatus Idparto cuidam Regi Ægyptiaco adſcriptus, cum figuris, quæ cum (illis in Apuleii Herbario) ad elegantiſſimum ac antiquiſſimum exemplar videntur delineatæ & depictæ.*

V. fol. 83. *Remedia & Incantamenta quædam contra dolores quoſdam corporis, Latinè, una cum*

VI fol. 84. *Tractat. de Urinis, Lat. Quæ ad calcem libri Saxonici ſunt, manibus recentioribus exarantur.*

VII. fol. 86. *Aurelii Ambroſii Macrobii Theodoſii Saturnaliorum liber primus, & pars ſecundi, eleganter (in Gallia ut videtur) octingentis abhinc circiter annis exaratus.*

VIII. fol. 138. *Præſcriptiones quædam D. Will. Paddæi & Guil. Harvæi, clariſſ. Medicorum pro D. Rob. Cottono.*

TIBERIVS. B. XI. *Codex membr. in quarto grandiori, in quo continetur capita pene 49 libri Gregorii Magni Papæ de Cura paſtorali Saxonicè verſi per Ælfredum Regem. hujus MS. fol. 3. dicitur eſſe liber quondam Plegmundi Archiepiſcopi Cant. qui floruit anno 889. ſub ipſo Alfredo: Hæc autem notula, ſc.* ✠ Plegmunde Arcebiſc. iſ agifen hiſ boc. and Swiðulfe Biſc. ⁊ Werferðe Biſc. *quam videre eſt fol. 1. facit quo minus id credam. Nam ſi antea inclytiſſimus Rex Plegmundo exemplar verſionis ſuæ donaverat, quid opus illi fuerit alterius? Quin & in præfatione, lacunula cernitur alterius cujuſdam nomine implenda,* ÆLFRED kyning hateþ gretan —— hiſ wordum. luflice and freondlice. *Quod ſi Ælfredus hunc ipſum Plegmundo deſtinarat codicem, non dubito quin juſſiſſet ut nomen ejus in præfatione ſcriberetur perinde ac in Werferthi, Heaſtani & Wulfſigi libris. Quod autem ad ſcriptionem & antiquitatem hujus MS. attinet; utraque præfatio, ſicut in Cod. Werferthiano, ab aliena manu ſcripta, Codici præmittitur. Codex ipſe, manu largiori, laxiori, elegantiori, & ſeculo Ælfrediano plane convenienti, exaratur; in uſum forte cujuſdam Magnatis, ſeu Regiæ ſtirpis Principis.*

OTHO. B. II. *Cod. memb. in fol. min. in quo continetur Liber Paſtoralis Gregorii Papæ, Saxonicè converſus per Ælfredum Regem.*

In Præfatione, nuncupavit Rex ſuum librum Hehſtano *Epiſ. Londonienſi, ad cujus Codicis fidem, hoc exemplar forte deſcriptum eſt ante Conquiſitionem Angliæ. Olim fuit peculium Joannis Rogerii, qui eum, ut videtur, donò dedit Gulielmo Bowiero. Dein pervenit in manus Henrici Elſinge, qui eum dedit, D. R. Cottono, 6. die Octobris 1597. Olim caruit duobus foliis integris, quorum alterum manu recentioris reſtituitur.*

OTHO. A. 6. *Codex membr. in Octavo grandiori, ex duobus ſimul compactis, confectum, in quo continetur*

I. fol. 1. *Boetius de Conſolatione Philoſophiæ, Saxonicè per Ælfredum Regem verſus; quo vivente, aut ſaltem paullo poſt obitum ejus, hunc cod. ſcriptum credo. Ex hoc Cod. Variantes à Cod. Bodleiano, lectiones collegit Franc. Junius, & Oxoniæ ann. 1698. ſuis ſumptibus elegantiſſime meliori papyro, typis edidit D. Chriſtopherus Rawlinſonus Collegii Reginæ, non ita pridem Superioris Ordinis Commenſalis.*

CLAVDIVS. D. III. *Cod. membr. in fol. circa temp. Hen. ſecundi eleganter ſcriptus in quo continetur.*

I. *Fragmentum Martyrologii Lat.*

II. *Rhythmi aliquot Gallici ſeu Gallo-Normannici Fratris Symonis, ad J. Chriſtum, pro ſalute Conventus de Winteni, & Convent. de Waverle, & Prioriſſæ ejuſdem.*

 III. *Inven-*

III. *Inventarium bonorum exiſtent. in officio Refectorii per deceſſum D. Aliciæ Preſton. A. D. 1420. Oct. 16.*

IV. *Præcepta quædam Gallicè, ad Kalendarium rectè intelligendum; forte in uſum Monacharum de Wintencia.*

V. *Martyrologium Bedæ Ven. mutilum, & in quibuſdam interpolatum: ſpeciatim ad IV. Kal. Jan. ubi dicitur Dorobernie:* Natale beati Thomæ Archiepi & Martiris, qui in eccleſia S. Salvatoris gladiis impiorum interemptus eſt.

VI. Regula Sanctimonialium eximii Patris beatiſſimi Benedicti Abbatis, Latinè & Saxonicè. i. e. *poſt ſingula capita Lat. ſequitur verſio Saxonica, litteris Normanno-Saxonicis; præmiſſo Prologo Latinè.*

VII. *Kalendarium, in quo inſeruntur Nomina Benefactorum, Profeſſorum, Fratrum Sororumque Eccleſiæ de Wintencia in agro Somerſetenſi.*

Titus. A IV. *Codex membr. in Octavo circa Conquiſitionem Angliæ pulchrè ſcriptus, in quo continetur*

I. Regula Monachorum eximii Patris Beatiſſimi Benedicti Abbatis, *Latinè & Saxonicè,* h. e. *poſt ſingula capita, ſicut in ſuperiori Cod. occurrit verſio Saxonica. Præmiſſo (poſt Capitula lib.) Prologo Latinè & Saxonicè. Verſionem Sax. deſcripſit cl. Junius, ut ſupra patet, pag. 91.*

II. Capitula numero LXXII. quæ Abbates & Monachi in communi conſilio, à Regularibus inviolabiliter conſervari decreverunt, in domo Palatii Aquiſgrani. 6. Id. Julii, A. D. 917. imperii vero glorioſiſſimi Lodouuici quarto.

III. Memoriale Qualiter In Monasterio Conversare Debemus. Latinè.

IV. Ludovvicus Imperator De Festivitatibus Anni.

V. *Quomodo à Monachis dies Quadrageſimales ſunt obſervandæ, Latinè. manu recentiori.*

VI. *Ejuſdem tractatus verſio Gallica ſive Normanno-Gallica eadem manu.*

Hic codex quondam fuit peculium Tho. Alleni Oxonienſis, quod cum multis aliis melioris notæ Codd. MSS. *D. Rob. Cotton. dono dedit.*

Vitellius. A. XV. *Cod. membran. ex diverſis ſimul compactis conſtans, in quo continetur*

I. *Nota de numero Parochiarum, villarum, feodorum & Militum in Anglia, & de expugnatione Caleti per Edwardum III.*

II. fol. 1. *Flores ex libro Soliloquiorum D. Auguſtini Hipponenſ. Epiſc. Selecti & Saxonicè verſi per Ælfredum Regem. Tractatus iſte quondam fuit Eccleſiæ B. Mariæ de Suwika, ut patet ex fol. 2. litteris Normanno-Saxonicis, poſt Conquæſtum ſcriptus.*

III. fol 57. *Pſeudo-Evangelium Nicodemi, capite mutilum; cujus exemplaris variantes Lectiones apographo ſuo ex Cod. Cantabrigienſi deſcripto, attexuit cl. Junius, ut videre eſt, pag. 96.*

IV. fol. 83, b. Her kyð. hu Saturnus and Saloman fettode ymbe heora ƿisdom.

Incip. Ða cƿæð Saturnus to Salomane. Saga me hƿer God sete þa he geƿorhte heofonas ⁊ eorðan. Ic ðe secge he sætt ofer ƿinda ƿæþerum.

Expl. On XII. moðum þu sealt syllan þinon þeoƿan men. VII. hund hlafa. ⁊. XX. hlafa. buton morge metten. ⁊ non-mettum.

V. fol 90, b. *Fragmentum de SS. Jeſu Chriſti martyribus, Saxonicè litteris Normanno-Saxonicis deſcriptum, æquè ac Pſeudo-Evang. Nicodemi, & Dialogi inter Saturnum & Salomonem.*

VI. fol. 92. *Legenda de S. Chriſtophoro Martyre capite mutila, ſic autem*

Expl. Ðyses eac bæd se halga Cristoforus on þære nihstan tide. ær he his gaste on-sende. and cƿæð. Drihten min God. syle gode mede þam þe mine þrorunga aƿrite. and þa ecean edlean þam þe hie mid tearum rede.

VII. fol. 98, b. *Deſcriptio fabuloſa Orientis, & monſtrorum quæ ibi naſcuntur, cum figuris male delineatis calce mutila, haud diverſa ab illa (Latinis exceptis quæ in hoc cod. deſunt) quam exhibet Cod. qui inſcribitur Tib. B. 5. in fol. 78. b.*

Incip. Seo Landbuend on fruman from Antimolime þæm lande.

VIII. Her Is Seo Gesegenis Alexandres epistoles þæs miclan Kyninges. ⁊ ðæs mæran Macedoniscan. þone he ƿrat ⁊ sende to Aristotele his Magistre. be gesetenisse Indie þære miclan ðeode. ⁊ be þære sidgalnisse his siþfato and his fora. þe he geond middan geard ferde.

Incip. Cƿæþ he þus sona ærest in fruman ðæs epistoles. Simle ic beo gemindig.

Expl. ⁊ min ƿeorðmynd maran ƿæron. þonne ealra oþra kyninga þe in middan gearde æfre ƿæron. Finit.

Hæc fabuloſa Alexandri ad Ariſtotelem de ſitu Indiæ, &c. Epiſtola, Latine primitus, uti credo, fuit conſcripta, deinde in linguam Saxonicam verſa, paucis quibuſdam, ad calcem, prætermiſſis. Hoc autem exemplar cum 3 ſuperioribus, veteri manu ſcriptum, fuit peculium doctiſſ. viri Laurentii Nowelli. a. d. 1563.

IX. fol. 130. *Tractatus nobiliſſimus Poeticè ſcriptus. Præfationis hoc eſt initium,*

Hƿæt ƿe garde na. in gear dagum. þeod cyninga þrym gefrunon hu ða Æþelingas ellen fremedon. Oft Scyld Scefing sceaþena ðreatum monegum mægðum meodo setla ofteah egsode eorl syððan ærest ƿearð feasceaft funden. he þæs frofre gebad ƿeox under ƿolcnum ƿeorðmyndum þah. oð ꝥ him æghƿylc þara ymb sittendra ofer hron rade hyran scolde gomban gyldan ꝥ ƿæs god Cyning. ðæm eafera ƿæs æfter cenned geong in geardum þone God sende folce to frofre. fyren ðearfe ongeat ꝥ hie ær drugon aldor - - - ase. lange hƿile him þæs lif frea ƿuldres ƿealdend ƿoruld are forgeaf. Beoƿulf ƿæs breme Blæd ƿide sprang Scyldes eafera scede landum in.

Initium autem primi Capitis ſic ſe habet,

Ða ƿæs on burgum Beoƿulf Scyldinga leof leod Cyning longe ðrage folcum gefræge fæder ellor hƿearf aldor of earde oþ ꝥ him eft on ƿoc heah healf Dene heold þen den lifde gamol ⁊ guðreouf glæde Scyldingas ðæm feoƿer bearn forð gerimed in ƿorold ƿocum ƿeoroda ræsƿa Heorogar. and Hroðgar ⁊ Halgatil hyrde ic ꝥ helan cƿen. heaðo Scilfingas healf gebedda þa ƿæs Hroðgare here sped gyfen ƿiges ƿeorðmynd ꝥ him his ƿine magas georne hyrdon oðð ꝥ seo geogoð geƿeox mago driht micel him on mod bearn ꝥ heal reced hatan ƿolde. medo ærn micel men geƿyrcean þone yldo bearn æfre gefrunon. ⁊ þær on innan eall gedælan

lan geongum ⁊ ealdum swylc him God sealde buton folcscare ⁊ feorum gumena.

In hoc libro, qui Poeſeos Anglo-Saxonicæ egregium eſt exemplum, deſcripta videntur bella quæ Beowulfus quidam Danus, ex Regio Scyldingorum ſtirpe Ortus, geſſit contra Sueciæ Regulos.

X. fol. 199. *Fragmentum Poeticum Hiſt. Judithæ & Holofernis, Saxonice ante Conquæſt. ſcriptum. Quod deſcripſit cl. Junius, è cujus Apographo illud typis edidit Edwardus Thwaiteſius, in libro ſuo ſupra laudato.*

OTHO. B. XI. *Codex membr. in fol. min. ex duobus ſimul compactis conſtans, in quo continetur,*

I. Pag. 1. *Bedæ Ven. Hiſtoria Eccleſiaſtica gentis Anglorum, Saxonicè verſa per Ælfredum Regem. Exemplum Antiquum primitus Eccleſ. B. Mariæ de Suwika.*

II. Pag. 231. *Chronicon Saxonicum à Julio Cæſare, uſque ad Ann. Dom.* 1001. *incluſivè.*

Incip. Er Cristes geslæcnesse syxtig wintra Gaius Iulius se Casere ærest Romana Bretenlond gesohte. ⁊ Bryttas mid gefeohte cnysede. and hy oferswyþde ⁊ swa þeah ne meahte þære rice gewinnan.

Expl. ⁊ þær on mergen forbærndon þone ham æt Wealtham. ⁊ oðra tot lisa feala. ⁊ him mon þær wið ðingode. ⁊ hie namon friþ.

III. Pag. 302. INCIPIUNT NOMINA PONTIFICUM ROMANÆ URBIS PER ORDINEM. *quorum primus*, Petrus, -- 38. Damaſus.

IV. *Ibid.* NOMINA ARCHIEPISCOPORUM DOROVERNENSIS ÆCCLESIÆ. *primus* Augustinus -- *ad* Ælfheah.

V. Pag. 303. NOMINA EPORUM HROFONENSIS ECCLESIÆ. *prim.* Paulinus -- *ult.* Godwine.

VI. *Ibid.* NOMINA EPORUM ORIENTALIUM SAXONUM. *prim.* Mellitus -- *ult.* Ælfhun.

VII. Pag. 304. NOMINA EPISCOPORUM SAXONUM. *Prim.* Wilfrið -- *ult.* Ælmær.

VIII. *Ibid.* NOMINA EPISCOPORUM OCCIDENTALIUM SAXONUM *prim.* Birinus -- *ult.* Ælfsige.

IX. *Ibid.* Nomina episcoporum Scireburnensis Ecclesiæ. *prim.* Aldhelm. *ſecundus* Forþhere, *Reliquorum nomina deſiderantur, quæ forte extabant in fol. proximo, quod nunc deſideratur.*

X. Pag. 305. *Leges quædam Saxonicè de Furibus, de Ordalio, &c. imperſ.* (v. Lamb. in Æthelredo.)

Incip. An ærest þ mon ne swarige nanne þeof þe æt hæbbendre handa gefangen sie ofer twelf winter. and ofer VIII. peningas.

XI. Pag. 311. *Leges Ælfredi & Inæ Regum Saxonicè.*

XII. Pag. 349. Cenſus terrarum in Aliquibus partibus Auſtralis & Occidentalis Angliæ: ſive numerus Hidarum quæ olim pertinebant ad nonnullas Urbes, & oppida majorum gentium, quæ in Auſtrali & Occidentali Anglia jam tum ſitæ erant. Saxonicè.

Incip. Þreo hund hida hyrð to Eorpeburnan. and XXIIII. hida to Hæstinga ceastre.

Expl. ⁊ to Suðriganageweorce hyrð eahtatyne hund hida.

XIII. fol. 349, b. Sequitur Computus hidarum, Saxonicè, in fine mutilus, in quo docetur, quot Hidæ tunc temporis faciebant Acram, quot Gyrdam, quot unum Furlongum, quot duos, &c. uſq; ad XII.

Incip. To æres Æceres bræde on Wealstyllinge. ⁊ to þære wære gebyriged. XVI. hida.

XIV. fol. 351. Sequitur Cædmonianæ ſtructuræ Carmen Saxonicum de jejuniis Eccleſiæ. ſc. de quatuor temporibus, & jejunio Quadrageſimali, quæ à Moyſe & Judaica acceſſit, truncatum etiam in fine.

Incip. Wæs on ealddagum Israhela folc þurh Moysen mærne lareow onlyht and gelæred. swa hine hiwes sprea heofona heah Cyning her on life þurh his sylfes word. sette for leodum rincum to ræde. and him runa gesceod sylfum asæde.

TIBERIUS. B. I. *Cod. membr. in fol. min. in quo continetur*

I. fol. 1. Her onginneð seo boc þe man Orosius nemneð.

In hoc Cod. prima Ohtheri Periplus fol. 7, b. habetur, ſecunda autem fol. 11. Wulfſtani etiam fol. 11, b.

II. fol. 110. Tractatus Poeticus de Menſibus & diebus feſtis anni; quem ex hoc Cod. deſcripſit cl. Junius, & Grammaticæ ſuæ pag. 203 cum verſione ſua Latina, publici juris fecit D. Hickeſius.

Incip. Crist wæs acennyd. cyninga wuldor. on midne winter.

Expl. nu ge findan magon. halgena tid. þe man healdan sceal. swa bebugeð gebod. geond Bryten rice. Sexna kyninges. on þas sylfan tid.

III. fol. 113. Carmina quædam proverbialia (ut videtur,) Saxonicè.

Incip. Cyning sceal rice healdan. ceastra beoð feorran gesyne. orðanc enta geweorc. þa þe on ðysse eorðan syndon. wrætlic weall stana gewind byð on lyfte swiftust. þunar byð þragum hludast.

Expl. ðe þ her for soð. mannum secge. hwylc sy meotodes gesceaft. sige folca gesetu. þær he sylfa wunað.

IV. fol. 113, b. Chronicon Saxonicum *Abbendonienſe* vulgo dictum, à Julio Cæſare, uſque ad An. Dom. 1048. incluſivè eadem manu ſcriptum, & deinde ad annum 1066 diverſis manibus continuatum.

Incip. Ær Cristes geslæcnesse. LX. wintra Gaius Iulius se Casere ærest Romana Bryten land gesohte.

Expl. Da com Harold Engla Cinge ofer ðere brigge ⁊ hys fyrde forð mid hine and þere michel wel geslogon ge Norreis ge Fleming. ⁊ þes Cyninges sun Hetmundus let Harold faran ham to Norweie mid alle þa scipe.

Hic cod. pulchre & accurate ſcribitur, ultimum verò folium, caſu quodam amiſſum reſtituit nonnemo litteris Normanno-Saxonicis.

TIBERIUS. A. 6. *Cod. memb. in Quarto grandiori ex diverſis ſimul compactis conſtans, in quo continetur,*

I. fol. 1. Chronicon Saxonicum à Julio Cæſare, ad annum Chriſti 977, incluſive.

Incip. Ær Cristes geslæcnesse. LX. wintra. Gaius Iulius se Casere ærest Romana Bryten land gesohte.

Expl. ⁊ he is eac arwyrðlice bebyrged on þa norð healfe. on Scī Pauleſ portice. *Exemplar antiquum & emendatum.*

II. fol. 37. Nota de cruce pretioſa, cum portione ligni ſalutiferæ Dom. crucis, in ſacrario B. Petri reperta à Sergio Papa, Latinè.

III. fol. 37, b. Nomina Paparum qui miſerunt Pallium Archiepiſcopis Cantuarienſibus ab Auguſtino ad Anſelmum.

IV. fol. 38. Inquiſitio terrarum Eccleſiæ Elienſis, quomodo Barones Regis inquirunt, videlicet per Sacramentum Vicecomitis Sciræ, & omnium Baronum, & eorum Francigenarum, & tocius Centuriatus. Presbiteri, Præpoſiti, vel Villani uniuſcujuſque villæ —— Hoc totum tripliciter, ſcil. tempore Regis Edwardi, & quando Rex Willelmus dedit, & quomodo ſit modo, & ſi poteſt plus haberi, quam habeatur.

V. fol. 67. Inquiſitio de Carucatis Eccleſiæ Elienſis, in eis Vicecomitibus in quibus jacent terræ ejus.

VI. fol. 71. Piſcaria Monachorum Elyenſium.

VII. fol. 71, b. Inquiſitiones ſuper libertatibus Elyenſis Eccleſiæ, factæ temp. Henrici Regis fil. Reg. Joannis.

VIII. fol. 76. Inquiſitio de terris quas tenuerunt Laici in Grantebrigge ſyra. imperf.

IX. fol. 118. Fragmentum Regiſtri Cartarum & Privilegiorum Elienſis Eccleſiæ, capite mutilum; in quo habentur Saxonicè 1. Termini terrarum quas dedit Eadgarus Rex, an. dom. 970.

Fol. 118, b. 2. Termini terrarum quas dedit Æthelredus Rex, a. d. 1004.

Fol. 121. 3. Epiſtola Eadwardi Regis & Conf. de Wlfrico, ab eo in Abbatem Elienſem promoto.

Hæc omnia de Eccleſia, D. Rob. Cottono dono dedit Arthurus Agarde, 21. Nov. 1609.

X. fol 141. Chronicon de rebus Anglicis ab Hardeknute, qui diem ſuum obiit A. D. 1042, ad annum Regni Regis Edwardi tertii, viceſſimum, Gallicè.

TIBERIVS. B. 4. *Cod. membr. in fol. min. ex duobus ſimul compactis conſtans, in quo continetur*

I. Chronicon Saxonicum à Chriſto nato, ad an. dom. 1052, & poſtea ad an. 1079 continuatum. In eo deſiderabantur non ita pridem omnia ab an. 261. uſque ad an. 693, quæ ex Hiſtoriis Saxonicis Monaſteriorum Eccleſiæ Chriſti, & S. Auguſtini, Cantuariæ, Petroburgenſ. & Abendonienſ. feliciter ſupplevit *Joannes Joſſelinus*. Idem vir doctus paſſim etiam variantes lectiones ex laudatis Codd. cum notis in Contextu operis & in margine inſeruit.

Incip. Chron. Bryttene igland is ehta hund mila lang. and twa hund mila brad. (*Præfatione ſc. ex initio Bedæ Eccleſ. Hiſtoriæ deſumpta.*)
Expl. ⁊ Rotb̄t eorl gewende to Flemingga lande. ne ſylle we þeh her na mare ſceaðe arritan þe he his fæder ge - - - -

II. Folium parvum, quod me judice, ad Evangeliorum Codicem qui in Bibl. Coll. D. Joan. Bapt. Oxon. adſervatur olim pertinebat, in quo ſcribuntur Donationes terrarum binæ quas dedit Canutus Rex Æthelnotho Archiep. Cant. Saxonicè.

III. Fragmentum Chartaceum, continens excerpta quædam ſive partem Chronici Anglo-Saxonici ab anno dom. 1123, uſque ad A. D. 1131, manu Joannis Joſſelini deſcriptum.

IV. Chronicon Walteri de Giſburne de geſtis Regum Angliæ; in quo, deſunt plura de R. Edwardo I.

V. Hiſtoriola de Chriſto nato, &c.

VI. De Cardinalibus, &c. urbis Romæ.

VII. Numerus Eccleſ. Paroch, &c. in Anglia, cum notatione temporis aliquot rerum notabilium, ab exilio Judæorum de Regno Angliæ, craſtino animarum, a. d. 1290, ad bellum apud Bannokesborne die nativitatis S. Joan. Bapt. A. D. 1314.

VIII. Epiſtola Hadriani Papæ ad Regem Angliæ, de Zelo ejus in propaganda fide.

IX. Proviſiones Oxon̄ Tempore R. Henrici 3.

X. Verſus de Electoribus Imperii Germanici, *&c.*

DOMITIANVS. 8. *Saxonica in Cod. qui inſcribitur* Dom. VIII. *prætermiſſis Latinis, quorum Titulos videre licet in D. Tho. Smithi Catalogo.*

Chronicon Saxonico-Latinum à Chriſto nato, fere ad mortem Edwardi Regis & Conf. cum Præfatione. Saxonica ex initio Eccleſ. Hiſt. Bedæ deſumpta, quæ ſic

Incip. Brittene igland ys ehta hund mila lang. and II. hund mila brad.

Multa commentitia inſeruntur in hoc Cod. à Monacho quodam (ut videtur) Eccleſ. Xpī Cantuariæ. Hic eſt ille Codex quem deſcribere operæ pretium duxit Franciſcus Junius F. F. cujus diſcrepantes lectiones diligentiſſime notavit in Chronici ſui Saxonici imo margine, vir clariſſ. Edm. Gibſonus.

TIBERIVS. C. I. *Codex membr. in fol. min. ex diverſis ſimul compactis tractatibus conſarcinatus, in quo continentur*

I. Tractatus de computo Eccleſiaſtico, ſcriptus circa ann. 1107, & collectus ex operibus *Dionyſii Exigui, Abbonis*, &c.

II. Excerpta Aſtronomica ex *Jul. Hygino*, cum verſibus *M. T. Ciceronis*, & figuris ſimilibus eis in Codice inſcrip. TIB. B. 5. de quo ſupra.

III. Excerpta Aſtronomica ex *Amb. Macrobio* & *Marciano Capella*, eadem cum iis in Cod. TIB. B. 5.

IV. *Fragmentum libri Pontificalis pulcherrime & maxima ex parte ante Conquæſtum Angliæ ſcripti, in quo inter alia Latina à D. Thoma Smitho monſtrata habentur Exorciſmus olei, Benedictio cerei, Benedictio fontis, ordo Baptizandi*, De auctoritate Apoſtolica quam habemus de oleo infirmorum, *De Ampulla*, Orationes ad Salutandam S. Crucem. De officiis ſeptem graduum, *ex S. Gregorio Papa*, Benedictio ad ordinandam Abbatiſſam. *Oblatio puerorum à parentibus quo Regulares fiant, Hymnus ex Prudentio, notulis muſicis (ſicut & alii in hoc Cod.) inſignitus, Benedictio Ignis, Cereorum, Cineris, Florum ſive frondium, & Agni, in Capite jejunii, in Dom. Palmarum & in Paſcha.* Ordo ad Capillos tondendos, *Miſſa* ad conſecrand. Capſas, Ciborium, & Crucem. Ordinatio Abbatis, Conſecratio Virginis. *Benedictio Abbatis per Epiſcopum.* Decretum quod Clerus & populus firmare debet de Electo Epiſcopo. *Benedictiones & Orationes variæ, cum Exorciſmis.* Ordo Confeſſionis. Cur in Quinquageſſima, &c. in ordine per dies Dominicos ante

De

quadrageſ. dicatur vel ſcribatur. Confeſſio infirmi. De Generalibus Conciliis. De ſex ætatibus ſeculi & hominis. *Ex Concil. Chalcidonenſi Capitulum. Electio & Conſecratio Sacerdotum, &c.* Reconciliatio Pœnitentium in Cœna Domini. *Miſſa ad probandas Reliquias. Sermo de Humilitate & de S. Gregorio Papa.* Sermo in Vigilia Paſſionis (ubi dicit Auctor, Accepto quoq; calice. hoc ait ſanguiniſ mei calicem accipite & bibite. Non dixit dñſ accipite panem hunc conſecratum & comedite in uice corporiſ mei. uel bibite vinū hoc conſecratum in vice ſanguinis mei: ſed nulla figura nulla circuitione uſus, hoc inquit eſt corpuſ meum, & hic eſt ſanguiſ meuſ. Vtque omneſ excluderet errorum ambageſ, quod inquit corpuſ pro vobiſ tradetur, & qui ſanguiſ pro vobiſ fundetur, &c.) *Hymnus in die Paſchalis. Sermo de Pœnitentia.* Ordo ad ſignum eccleſiæ benedicendum, ſc. *Conſecratio Eccleſiæ.* Incipit Ordo qualiter agatur Concilium Provinciale. *Formula Excommunicationis per Leonem Papam.* Qualiter Epiſcopus Excommunicare infideles Chriſtianos debeat. Veſperæ de Reſurrectione Domini cantandæ. Capitula Concilii apud Wintoniam celebrati. *Litania.*

Cæterum, inter Latina hujuſce libri Pontificalis habentur quædam Saxonicè, quorum tamen Rubricæ deſiderantur.

1. *Homilia* in illud Evangeliſtæ.

Venite filii audite me. timorem dñi docebo uoſ.

Incip. Menn þa leofan ic clypige eow to mid þam wordan Davides þæs halgan Godes witegan. and secge to eow. Cumað to me mine cildra. ⁊ gehyrað me. ic wille eow tæcan godes ege.

Expl. Se God ælmihtig þe us alysde swa swa his agen willa wæs he gemiltsige us on þissum life. ⁊ bringe us to þam ecan life. and to þam heofona rice. þær he sylf sitt on his fæder swyðran healfe. and leofað ⁊ rixað mid his fæder. ⁊ mid þam halgan gaste. an God nu ⁊ æfre á on ecnysse. Amen.

2. *Oratio Dominica Saxonicè.*

3. Se Læssa Creda, *ſive ſymbolum Apoſtolorum Saxonicè.*

4. *Oratio ad Deum, Saxon.*

Incip. Ic bidde ðe min Drihten, on ðæs ácennedan Godes naman. ꝥ ðu mid þinre mildheortnysse on me beseoh.

5. *Confeſſio peccatorum ad Deum Saxonicè.*

Incip. Ic com þe calra andettende. ⁊ þinum englum mid hreowe. and minum gastlicum scrifta for mine sawle.

Expl. ðæt he me ne læte forðfaran þa synen fullan æt minum ende dæge. ne minum lichaman. ne minum gaste. Amen.

6. [illegible] *Confeſſio peccatorum.*

Incip. Ic andette þe Drihten ælmihtig God. ⁊ scā Marian þinre halgan meder. and eallum halgum. and ðe bisceop ealle mine synna.

Expl. cum Abſolutione. Gemiltsige eow se ælmihtiga God. and forgyfe eow ealle eowre synna. and alyse eow fram eallum yfelum dædum. ⁊ gehealde eow fram eallum synnum. and gelæde us Crist þæs lifigendan Godes sunu into þam ecan life. Amen.

7. *Homilia in Capite Jejunii.*

Incip. Ic eow bidde and eadmodlice lære. ꝥ ge þis halige lengten wurðlice healdan. mid ælmessum. and mid fæstenum. and mid gebedum. and mid Cyricena socnum.

Expl. Gif ge þonne þus doð. þonne habbe ge ða ecan wununge. on ðam towearðan life mid urum Drihtenne. þær he lyfað ⁊ rixað á on ecnesse. Amen.

8. *Homilia hortans ad ea quæ ab homine Chriſtiano credenda faciendaque ſunt.*

O homo indicabo tibi quid ſit bonum.

Incip. Ðu man þe God secst. ⁊ me hæfst gesoht on Godes willan. Nu wylle ic þe tæcan hwæt þe is God to donne on Godes naman.

Expl. ⁊ æt sumum cyrre to heofona rices myrhþe becuman. þær he mid eallum þam þe his willan worhtan. ⁊ gyt weorceað leofað ⁊ rixað á on calra worulda worulda á butan ælcum ende. Am̄.

Veſpaſianus. A. 1. *Codex membr. in Quarto litteris capitalibus ſcriptus, in quo continetur*

I. fol. 1. *Præfatio de utilitate Pſalmorum.*

Incip. Omnis Scriptura Divinitus Inspirata.

II. fol. 3. Incipit Epistola Damasi Papae Ad Hieronimvm Presbiterum Missa v. Kl̄. Novembris. Hierosolyma.

Incip. Damasus Episcopus Fratri Et Conpresbitero Hieronimo In Xpō Salutem.

III. *Ibid.* Incipiunt Versus Papae Damasi.

Incip. Nunc Damasi Monitis Aures Prebete Benignas.

IV. *Ibid.* Incipit Epistola Hieronimi Presb̄ Ad Damasum Papam.

V. fol. 3, b. Incipiunt Versus Hieronimi. Pr̄b.

VI. *Ibid.* Incipit Origo Psalmorum.

VII. Nunc Exposuimus Originem Psalmorum. Et Modo Exponimus Quomodo Ebrei Librum Psalmorum In v. Dividant Libros.

VIII. fol. 5. Incipit Expositio Alleluia Apud Ebreos. Apud Chaldeos. Apud Syros. Apud Latinos.

IX. *Ibid.* Incp̄ Interpr̄e Gloriae Apud Chaldeos.

X. fol. 5, b. Incipit Interpretatio Psalmi cxviii. Per Singulas Litteras, *ſc. Alphabeti Græci.*

XI. *Ibid.* Psalmi Quando Psalli Vel Legi Debent Hic Hieronimus Scribit.

XII. fol. 6, b. Incipit Ordo Psalmorum Per Abcd.

XIII. *Ibid.* Incipit De Litteris Hebreis Quae In Psalterio Scriptae Sunt. ex S. Hieronymo.

XIV. fol. 8. Incipit Interpretatio Psalmorum. *verbi gratia.*

I. Psalmus Ad Xpī Personam Pertinet Ipse Est Enim Vir Rectus Qui Nunquā Abiit In Consilio.

II. Ad Navitatē [nativitatem] Xpī Pertinet.

III. Ad Passionem Dnī Nostri Ihū Xpī Pertinet.

IV. Ad Ministerium Frumenti Vinei.

v. AD ECCLESIAM QVAE HEREDITATEM NOVI TESTAMENTI CONSEQVITVR VT IPSE TITVLVS PROBAT.

vi. AD HOMINEM PENITENTEM PERTINET, &c.

Hucuſque omnia ſcribuntur Latinè litteris Capitalibus tenuioribus, in Italia uſitatis, à quibus ea quæ in Anglia obtinebant, paullum diſcrepant. Notandum quoque, hæc omnia ad amuſſim quadrare cum deſcriptione ſecundi Pſalterii quod ad Auguſtinum Cantuarienſem tranſmiſit Gregorius Magnus, uti ſupra videre licet, pagg. 172, & 173.

XV. *Pſalterium D. Hieronymi Romanum elegantiſſime litteris Capitalibus, in Anglia, annis abhinc circiter mille, ut videtur, ſcriptum & illuminatum, cui poſtea accedit interlineata Verſio Saxonica, cujus exemplum, Lectoris gratia, exhibere mihi viſum eſt.*

XCVIIII. PSALMVS IN CONFESSIONE.

Iƿynſumiaþ Gode all eorðe
IVBILATE D̄O OMNIS TERRA.

ðiowiað dryht̄ in bliſſe
SERVITE DN̄O IN LAETITIA.

Ingað in geſihðe his in ƿynſumniſſe
INTRATE IN CONSPECTV EIVS IN EXVLTATIONE

ƿitað ðæt dryht̄ he is God
SCITOTE QVOD DN̄S IPSE EST D̄S

he dyde uſic ⁊ nales ƿe uſic
IPSE FECIT NOS ET NON IPSI NOS

Ƿe ſoðlice folc his ⁊ ſceap leſƿe his
NOS AVTEM POPVLVS EIVS ET OVES PASCVAE EIVS

ingað geatu his in ondetniſſe
INTRATE PORTAS EIVS IN CONFESSIONE

ceaſurtunes his in ymenum ondetniſſa
ATRIA EIVS IN HYMNIS CONFESSIONVM---

Heriaþ noman his forðon ƿynſum is
LAVDATE NOMEN EIVS QVONIAM SVAVIS EST

dryht̄
DN̄S

in ecniſſe mildheortniſ his
IN AETERNVM MISERICORDIA EIVS

⁊ oð in ƿeoruld ƿeoruld ſoðfæſtniſ his
ET VSQVE IN SAECVLVM SAECVLI VERITAS EIVS.

Pſalterio abſcinduntur Primus Pſalmus integer & pars ſecundi, nec non Charta Donationis Æthelbaldi R. Auſtralium Saxonum, h. e. Merciorum, ſive Suth-Anglorum (litteris capitalibus exarata,) quæ nunc habetur in prima pagina pretioſi libri collectionis Cartarum qui inſcribitur, AVGVST. II.

Ad finem Pſalmi CL. *ſcribuntur hæ literæ minuſculæ* oia ai e io e iui ao ii ea i. aeuia aeuia aeuia. *hoc eſt, omiſſis Conſonantibus,* Gloria patri & filio & ſpiritui ſancto ſicut erat in. alleluia alleluia alleluia.

XVI. Pſamus CLI. litteris Capitalibus Anglicis, ſed aliena manu ſcriptus, cum interlineari verſione Sax.

XVII. Oratio ad Deum, ejuſmodi litteris Capitalibus ſcriptus, quibus exarata ſunt duo folia priora hujuſce Codicis: ſequuntur cantica ſacra cum hymnis, & interlineari verſione Saxonica, quorum folium primum, in quo continebatur Canticum Iſaiæ, mala aliqua manu exſcinditur.

XVIII. CANTICVM ESAIAE PROF. II. FERIA.

XIX. CANTICVM EZECHIAE. III FERIA.

XX. CANTICVM ANNAE VIDVAE. IIII. FERIA.

XXI. CANTICVM EXODII. (ſc. Moſis) QVINTA FERIA.

XXII. CANTICVM ABBACV PROF̄ SEXTA FERIA.

XXIII. CANTICVM DEVTERONOMII IN DIE SABBAT̄.

XXIV. HYMNVM TRIVM PVERORVM.

XXV. CANTICVM ZACHARIAE SACERDOTIS.

XXVI. CANTICVM SC̄AE MARIAE.

XXVII. HYMNVM AD MATVTINOS. (ſc. ſplendor paternæ gloriæ.)

XXVIII. HYMNVM VESPERTINVM. (ſc. Deus creator.)

XXIX. HYMNVM DIEBVS DOMINICIS. (ſc. Rex æterne.)

XXX. Fragmentum ex quodam *Pſalterio* Latino pulcherime, litteris minuſculis, circa adventum Normannorum, cum interlineari verſione *Saxonica*, ſcripto, avulſum; & cum ſuperioribus ſimul compactum, in quo

1. HYMNVS AD MATVTINVM. DIEBVS DOMINICIS. (ſc. Te deum, Lat. & Saxonicè.)

2. INCIPIT FIDES CATHOLICA. (ſc. Quicunque vult, Lat. & Saxonicè.)

3. ORATIO EVGENII TOLETANI EPI̅. Lat. verſibus.

Incip. Rex deus immenſe quo conſtat machina mundi.

4. CONFESSIO AD DNM̅. SIVE ORATIO. Latin.

Incip. Deus ineſtimabilis miſericordiæ.

5. *Oratio ad Crucem. Lat.*

Incip. O Sanctum venerabile noſtri Redemptoris ſignum.

6. *Oratio de Cruce ad Jeſum Chriſtum, Lat.*

Incip. O Ihū̅ xpē̅ crucifixe.

7. *Salutatio, ſive Oratio ad crucem, Lat.*

Incip. Salve Crux Sancta & veneranda.

8. *Alia.*

Incip. Salve Sancta Crux omnium arborum glorioſiſſima.

9. *Alia.*

Incip. Te ſca̅ dei crux humiliter adoro

VITELLIVS. E. 18. *Cod. membr. in* [illegible] *anno* (*ut videtur*) MXXXI. *manu ſcriptum, in quo* [illegible]

I. fol. 1. Kalendarium, in quo habentur nomina Menſium Anglo-Saxonum & Ægyptiorum, una cum diebus Obit. Depoſ. Tranſlat. &c. variorum Virorum & Fœminarum SS. recentiori manu inſertis.

II. fol. 7. Sequuntur multa de Computo Eccleſiaſti ſertis quibuſdam Saxonicis, v. g.

fol. 8. 1. De tempore Septuageſimæ, Saxonicè.

Ibid. 2. De ætate Lunæ. Sax.

Ibid. 3. DE DIEBVS MALIS CVIVSQVE MENSIS, *Sax.* fol. 12. 4.

fol. 12. 4. Iterum, cum obſervat. Medicis, *Sax.*

fol. 12, b. 5. Ðis is ſcē Columcille Circul. (*ſc. Exorciſmus quidam.*)

Sequuntur Carmina quædam ſive Exorciſmi pro pecoribus. v. gr.

Ibid. 6. Gif Hrýðeru beon on lungen coðon.

Ibid. 7. Gif ſceap ſýon ýlon.

Ibid. 9. Ðis is ƿinan ýrfe to bote.

fol. 14. 10. *Quædam de computo Eccleſiaſtico, Sax.*

Ibid. 11. *De diebus Canicularibus. Sax.*

fol. 15. 12. *Benedictiones quædam imperfectæ, pro frugibus conſervandis, v. gr.*

Ut ſurices garbas non noceant. þis is þeo bletſung þærto.

Ibid. 13. Ðis is ſeo oþer bletſung.

fol. 15, b. 14. Ænigma quoddam, Saxonicè, viz. Þu þe ſærſt on ðone ƿeȝ. ȝret ðu minne broðor minre modor ceorl. þone acende min agen ƿif. ⁊ ic ƿæs mines broðor dohtor. and ic eom mines fæder modor ȝeƿorden. and mine bearn ſýndon ȝeƿorden mines fæder modor.

Ibid. 15. *Varia occulte ſcribendi genera, ab Anglo-Saxonibus uſurpata, viz.*

1. Nýſ þkſ ƿrſȝſn ſýllkc þknc to rædenne.

A E I O U. b f k p x. / a e i o u.

Ðis is quinq: uocales mid þýſum ƿif ſtafum man mæȝ ƿritan ſƿa hƿæt ſƿa he ƿile. hit is lýtel cræft. ac ðeah man mæȝ dƿelian maneȝa men mid. æȝðer ȝe ƿare. ȝe unƿare. B F K P X. / A E I O U.

2. O mnkum knkmkeprxm ſxprxm dpmknbbktxr.

3. B ⁊:thf.g:d::m::ᵛſ m.x: ᵛll:ᵛ ⁝nt::rpr:t.t::r:

4. q⁝m ᵛin ðtr ⁝munrb ᵛnt ſ.c ðrd ⁝ ðſ m ⁝ſtur ⁝

Iðȝius.

Item de litteris notarum. 1°. v. uocales. a e i o u. relinquuntur pro unaquaq: abequetori littera ut una quaq: alfabeti littera uocalem conſonante ſequente in loco uocalis deducitur & ſic ſcribitur notarum. & ita probatur.

5. Rnnpmknſ dſ ſxmmk. B M F N.

6. Pbtſn nmtr qxkſſ knctkſ ſbnctkſ kefexr npmſn txxm bſxſnkbd rſgnxm txxm. Fkbdxplxntbſtxbrxtxt kn cſip ſtkntſrrb. ſ hnſm npſtrxm cptkdkbnxm db npdkſ hpdkſ. Ftdkmktts npbkſ dſ bktb npſtrb.

7. Omnſſ gſntſſ plbxdktſ mbnkbxſ.

Alter unus apex pro una A. ſic ſcribitur. Et due pro E. Et tres pro I. Et quatuor pro O. Et c pro u. Ita probatur.

8. ⁝n n::m:ᵛn: d⁝ ſ::mm:ᵛ

Et pro una A. x. Et due xx pro E. Et tres xxx pro I. Et reliq. Ita probatur

9. xxxnnxxxxmxxxnxx dxxx ſxxxxxmmxxx.

10. Cxnnb mbgſ þxbreoþn. hƿæt þkſ mbgſ bſpn. kc ƿinſ þæt hkcnks ſoðpæbſ.

11. Ælxxnƿu ⁝ ƿxxnrpt. ospæ cð ðxunxxn.

Quæ ſic legenda ſunt.

1. Nýs þis ƿreȝen ſýllic þinc (þinȝ) to rædenne.

2. Omnium inimicorum ſuorum dominabitur.

3. Bethſage domus max illi interpretatur.

4. Quia in ea ruminabant ſacerdotes miſteria Legis.

5. In nomine dī ſummi. AMEN.

6. Pater noſter qui es in celis, &c.

7. Omnes gentes plaudite manibus.

8. In nomine dī ſummi.

9. In nomine dī ſummi.

10. Cunna maȝe þu arædan hƿæt þis maȝe beon. Ic ƿene þæt hit nis eðræde.

11. *Qui hanc lineam explicare poterit, mihi Oedipus erit.*

III. fol. 13, b. *Sphæra Pythagoræ.* Lat.

IV. fol. 15. *Sphæra Apuleii, Lat. cum nominibus dierum Hebdomadæ Sax.*

V. fol. 16. *Appellationes honorificæ B. V. Mariæ Lat. man. recentiori. cum Oratione Librarii ad Deum.*

VI. fol. 17. Pſalterium Gallicum *D. Hieronymi cum interlineata verſione* Saxonica, *brevicula declaratione Sax. ſingulorum Pſalmorum, uſque ad Pſal.* 51.

Pſalmus xcviiii. (c.) PSALMVS DAVID. VOX APLORV̄ AD POPVLVM.

dryman drihtne ealle eorðan ðeoƿiað drihtne
Iubilate domino omnis terra. ſeruite domino

on bliſſe.
in leticia.

Inȝað on ȝeſihðe his on bliðneſſe.
Introite in conſectu eius. in exultatione.

ƿitað ƿorþam þe drihten he is ȝod he ƿorh-
Scitote quoniam dominus ipſe eſt deus. ipſe fe-

te us ⁊ na ƿe ſýlƿe us
cit nos. et non ipſi nos.

Folc his ⁊ ſceap ƿoſtornoðes his inȝað
Populi eius et oues paſcue eius. introite

ȝatu his on andetneſſe caferttunas his on
portas eius in confeſſione atriae eius in

ýmenum andettað
hýmnis confitemini.

heriað naman his ƿorþam þe ƿýnſum is drih-
Laudate nomen eius quoniam ſuauis eſt domi-

ten on ecneſſe mildheortnes his ⁊ oð on
nus in æternum miſericordia eius. et uſq; in

cýnrene ⁊ cýnrene ſoþfæſtnes his.
generatione. et generationem ueritas eius.

VII. *Habetur Pſalmus extra numerum, ſive* 151. *Latinè tantum. cum Oratione ad Deum, in aliis etiam Pſalteriis inveniendα.*

VIII. INCIPIVNT CANTICI. viz. AESAIAE PROPHAETAE.

TAE. EZECHIAE REGIS IVDAE. ANNAE. MOYSIS. ABBACVC PROPHETAE. MOYSI AD FILIOS ISRAHEL. HYMNVS QVEM SCS̄ AMBROSIVS ET SCS̄ AVGVSTINVS INVICEM CONDIDER̄. TRIVM PVERORVM. CANTICVM ZACHARIAE PROPHETAE AD MATVTINAS. SCAE̅ MARIAE AD VESPERAM. SIMEONIS AD COMPLETORIVM. ORATIO DOMINICA SCD̄M MATHEVM. SYMBOLVM APL̄ORVM. HYMNVS AD MISSAM (*ſc. Gloria in Excelſis*) FIDES CATHOLICA ATHANASII EPISCOPI ALEXANDRINI. *Omnia cum interlineari verſione* Saxonica.

IX. *Oratio ad Deum pro Remiſſione peccatorum*, Lat.

X. *Litania cum precibus Lat. manu recentiori.*

XI. *Oratio ad B. V. Mariam Lat. manu antiquiori.*

XII. *Miſſa pro remiſſione peccatorum, Lat. manu recentiori.*

TIBERIVS. C. 6. *Cod. membr. in fol. min. paulo ante Conquiſitam Angliam (& ut videtur, in uſum nobilis cujuſdam viri aut fœminæ) egregie ſcriptus; in quo habentur*

I. Fol. 1. *Tabulæ quædam ad Computum Eccleſiaſticum ſpectantes. Ad fol. autem 5, b. habetur tabula quæ tres homines prandii cauſa ad menſam ſedentes, cum miniſtris genua flectentibus repræſentat.*

II. fol. 6, b. *Imagines Vitæ & Mortis, quarum utraque rotulum tenet longum, litteris & numeris quæ ad ſphæram pertinent* Apuleii *ad latera adſcriptis, cum his verſibus,*

COLLIGE PER NVMEROS QVICQVID CVPIS ESSE PROBANDVM.

IVNGE SIMVL NOMEN FERIAM LVNAMQVE DIEI.

COLLECTAMQVE VNA SVMMAM TRIGENOS.

QVODQVE SVPERFVERIT ROTVLVS DISCERNAT VTERQVE.

QVOS RETINET VITAE NEC NON ET MORTIS IMAGO.

SI SVPERA FVERIT VIVET MORIETVR ET INFRA.

III. fol. 7. *Horologium ſolare, cum dextra quæ ad inveniendum Paſcha indigitat. Tabulæ antiquæ quibus delineantur Hiſtoriæ Biblicæ.*

IV. fol. 7, b. Hiſtoria *Creationis, Davidis, & Chriſti Jeſu Salvatoris, Deſcenſus Spiritus Sancti, & pugna Michaelis cum Dracone.*

V. fol. 16, b. *Deſcriptiones & delineatt. Inſtrumentorum Muſicorum, &c.*

VI. fol. 19. ORIGO PROPHETIAE DAVID REGIS PSALMORVM NVMERO CL. *Lat.*

Incip. Dauid filiuſ Ieſſe.

VII. fol. 20. INCIPIT EXPOSITIO PSALTERII. VEL LITERARV̄ QVAE PVER SR̄ CAPITA COGNOSCIT̄.

Incipit Pſalterium dicitur pſallentium.

VIII. fol. 21. INCIPIT INTERPRETATIO ALLELVIA, *cum interpretatione τȢ* GLORIA. *apud Hebræos.*

IX. fol. 21, b. ORATIO CVIVSDAM HOMINIS DEI. *Lat. cum aliis pro remiſſione peccatorum.*

X. fol. 22, b. De virtutibus Pſalmi BEATI INMACVLATI IN VIA QVI AMBVLAVERIS.

XI. fol. 23. INCIPIT ORDO CONFESSIONIS SACERDOTVM ET OMNIVM CLERICORVM SECVNDVM HIERONIMVM TRACTATOREM. QVALITER CONFITERI DEBEAT XP̄IANVS PECCATA SVA.

XII. fol. 27. SENTENTIA LEONIS PAPAE. *de Pœnitentia.*

XIII. fol. 27, b. *Utilitates ex Pſalmis decantandis.*

XIV. fol. 28. *Homilia* DE SEPTIFORMI SPV̄. *Sax.*

Sps̄ ſcs̄ pro ſeptenaria operatione, &c.

Incip. Iſaiaſ ſe piteʒa appat on hiſ piteʒunʒe be þan Halʒan Gaſte. *Vide ſupra, pag.* 216.

XV. fol. 30. ORATIO ANTE PSALMOS.

XVI. *Ibid.* ÐIS GEBED BAEDA SANG ÆT ÐAM SALTERE. *Lat.*

XVII. fol. 31. INCIPIT LIBER PSALMORVM SC̄DM TRADITIONĒ SCI̅ HIERONIMI PRSBI. h. e.

Pſalterium ejuſdem Gallicum, *cum verſione interlineari Saxonica, & orationibus Lat. ſingulis Pſalmis præmiſſis. Deſinit autem codex mutilatus Pſalmo* CXII, *omnibus reliquis, cum Canticis Sacris, deſideratis.*

Specimen Verſionis Anglo-Saxonicæ.

XCVIIII. PSALMVS IN CONFESSIONE.

ðrẏmaþ ealle eorþe þeoƿiað on bliſſe.
Iubilate dn̄o omniſ terra ſeruite domino in letitia.

Inʒað on ʒeſihþe hiſ on bliþneſſe.
Introite in conſpectu eiuſ in exultatione.

ƿitað he iſ ʒod he ƿorhte
Scitote quoniam dominuſ ipſe eſt deuſ. ipſe fecit

uſ ⁊ na ſelfe ƿe.
noſ et non ipſi noſ.

ʒolc hiſ ⁊ ſceap foſtornoþeſ hiſ inʒaþ on
Populuſ eiuſ et oueſ paſcuæ eiuſ introite

ʒatu hiſ on andetneſſe. caſeſtunaſ on ẏmnum
portaſ eiuſ in confeſſione. atria eiuſ in ẏmniſ

confitemini illi.

herʒað naman hiſ forþon ƿẏnſum iſ
Laudate nomen eiuſ quoniam ſuauiſ eſt dominuſ

on ecneſſe* mildheortneſ hiſ ⁊ oð
in æternum miſericordia eiuſ. et uſque in gene-

ſoþfæſtneſ hiſ.
ratione & generationē ueritaſ eiuſ.

IVLIVS. C. 6. *Codex chartaceus in fol. in quo continentur diverſorum doctorum, & præcipue* Joannis Lelandi, *propria ſua manu ſcripta,* Collectiones de Britannia. *Inter alia vero, ab Anonymo ſcripta occurrunt*

I. Notulæ quædam Hiſtoricæ, cum nominibus Urbium & Villarum, quæ memorantur in Chronico Saxonico.

TIBERIVS. A. 7. *Cod. membr. in fol. min. in quo, inter alia plurima Latinè & Anglicè, habentur bina folia in Quarto manu antiqua Latinè ſcripta, & interlineari verſione Saxonicâ inſignita. Hæc folia ſine dubio ad quendam integrum* Proſperi *librum, olim pertinebant; nam prima hujuſce fragmenti pag. Epigrammatum veſtigia adhuc videre eſt, cum hac Rubrica,* EXPLICIVNT EPIGRAMMATA PROSPERI. *Rubrica autem Verſuum qui in hoc Fragmento occurrunt, hoc ordine ſequuntur.*

1. VERSVS PROSPERI AD CONIVGEM SVAM.

2. ALII

2. ALII VERSVS.

3. DE INPOSSIBILITATE COGNOSCENDI SECRETA DI.

4. DE NON DESPERANDIS PECCATORIBVS.

5. DE TRANQVILITATE PACIS.

6. EPIGRÀMATA.

7. DE BONO QVOD NEMO INVITVS AMITTAT. *Imperf.*

TIBERIVS. C. 3. *Cod. membr. in Quarto ampliori, in quo habentur* Bedæ *Presbyteri* de Hiſtoria Eccleſiaſtica gentis Anglorum *libri quinque emendate & pulchre litt. Saxon. antiquioribus ſcripti. In cujus optimæ notæ Codicis fol. 5. fol. 64, b. fol. 116, b. & fol. 248, b. Inſeruntur manu recentiori voces aliquot Latinæ, Saxonice (in uſum Tironum) reddita.*

CALIGVLA. A. 7. *Codex membr. in Octavo in quo continentur, ea quæ ſequuntur.*

I. fol. 1. *Octo Tabulæ depictæ & egregie auro illuminatæ, quibus repræſentantur.* 1. Adnuntiatio B. Mariæ. 2. Congreſſus B. V. Mariæ & Elizabethæ. 3. Nativitas D. N. I. Chriſti. 4. Apparitio Angelorum Paſtoribus facta. 5. Infanticidium per Herodis Milites. 6. Receptio pueri I. Chriſti à Symeone. 7. Adoratio ejus per tres Magos. 8. Baptizatio in fluvio Jordane per D. Joannem Baptiſtam. *Haſce Icones (quæ circa tempora R. Stephani videntur delineatæ) primitus cuidam Evangeliorum libro* Latinè *ſcripto præmiſſas, credibile eſt poſtea vero, cum D. Rob. Cottoni juſſu, hic liber denuo compingebatur, ob argumenti ſimilitudinem, huic l.b. à compactore fuiſſe præfixas.*

II. fol. 2. *Harmonia Evangeliorum Francicè, capp. 71. contenta. Liber quondam (dicit Jamesius) Canuti Regis.*

Incip. INCIPIT QVATVOR EVANGELIV̄. MANEGA WARON the ſia uo mod geſpou that ſia bigunnun uuord Godeſ reckean that girum that thi riceo Criſt undar mancunnea maritha giſrumida mid uuordun ende mid uuercun.
Expl. Hui gangat giſo gorſondia quat hie iſt ine iameſ hugiſebo ſorogono fuli ſia ſpracun im ſan angegin. Thia erloſ and uurdi te hui thu theſ ſo eſcoſ quathun ſia biſt thi ſan Hieruſalē Iudeono folcaſ.

De hac Harmonia ſic dicit Dn. Hickeſius in Grammaticæ Franco-Theotiſcæ pag. 6. Extat quoque in Bibliotheca *Cottoniana, Caligula A. 7.* quaſi ex quatuor Evangeliis conſarcinatus Codex unus Harmonicus, poeticus & paraphraſticus, —— quem, ſive Franco-Theotiſcus, ſive Anglo-Theotiſcus ſit, plurimi facio; tum quod cæteros omnes Franco-Theotiſcè ſcriptos, verborum copia & dictionis magnificentia antecellit, tum quod vetuſtate puriſſimi ſermonis proxime accedit ad ARGENTEVM CODICEM; cui ſoli, me judice, à veterum linguarum Septentrionalium ſtudioſis poſthabendus eſt, *&c.*

Nonnulla etiam ex hoc Cod. deſcripta & verſione ſua Latina donata, edidit D. Hickeſius, in Grammaticæ Franco-Theotiſcæ Cap. XXII. *&* Gram. Anglo-Sax. *&* Mœſo-Goth *pag.* 129. *Notet etiam Lector in fine hujus Codicis pauca deeſſe.*

III. fol. 171. *Exorciſmus (magna ex parte Rhythmicus) ad reddendos agros fertiliores, Saxonicè ante Conquæſtum ſcriptus.*

Incip. HER YS SEO BOT HV ÐV MEHT þine æceraſ betan gif hi nellað ƿel ƿexan oððe þær hƿilc ungeþe þingon gedon bið on drý oððe on Lýblace. Genim þonne on niht ær hýt dagige feoƿer týrf on feoƿer healfa þæſ landeſ.
Expl. ſe God ſe þaſ grundaſ geƿorhte. geunne uſ groƿende gife. þ uſ corna gehƿýlc cume to nýtte. Cƿeð þon iii. Creſcite. In nomine patriſ ſit benedicti. Am̄. ⁊ pat̄ nr̄ þriƿa.

CLAVDIVS. A. 3. *Codex membr. in Quarto ex diverſis tractatibus ſimul compactis conſtans, in quo Præcipui ſunt*

I. *Fragmentum ex quodam* Evangeliorum *libro avulſum, qui quondam pertinuit Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, in quo Fragmento habentur Saxonicè,*

1. *Privilegia eidem Eccleſiæ (rogante* Ælfrico Archiepiſcopo) *conceſſa ab* Æthelredo Rege, *A. D.* 1006. *Latinè & Saxonicè.*

2. *Litteræ Patentes Regis & Conf. ad* Stigandum Archiep. Cant. Haroldum Comitem, Wulfricum Abbatem, Oſweardum *& alios Proceres in* Cantia *miſſæ. In quibus confirmat poſſeſſionem Prædiorum in* Meſtcham *eidem Eccleſiæ. Saxon tantum.*

3. *Confirmatio donationis Terrarum in* Niƿantune, *quas dedit eidem Eccleſiæ* Canutus Rex, *per* Ælfgyfam Eadwardi *Regis matrem, Saxonicè.*

4. *Teſtimonium* Æthelnothi Archiepiſcopi, *de terris in* Godmæreſham, *quas ipſe emit. & poſtea dum viveret eidem Eccleſiæ dedit, Saxonice.*

5. *Teſtimonium* Theoredi, *de terris in* Hoƿlege *quas ipſe dedit eidem Eccleſiæ. Saxonicè.*

6. *Carta R.* Eadwardi *Conf. de terris in* Ceſtham, *confirmans inſuper eidem Eccleſiæ omnes terras quas antea contulerant Reges, Epiſcopi, Comites, Magnates, &c. Saxon. ſequuntur earundem terrarum nomina, ex quibus quædam raſa.*

II. *Fragmentum libri cujuſdam* Pontificalis, *paulo ante Conquæſtum ſcripti, in quo extat* Ordo Conſecrationis *ſive* Coronationis Regis & Reginæ.

III. Ordo Conſecrationis *ſive* Coronationis Regis, *cum* Benedictione Reginæ *ab Epiſcopo, ſcriptus circa tempora R. Henrici primi.*

IV. INCIPIVNT SINODALIA DECRETA.

Incip. Quodam tempore contigit ut Regiſ Æþelredi edicto concrepante. Archipreſulumq; Ælfeahi & Ƿulfſtani hortatu inſtigante. uniuerſi Anglorum optimateſ die ſcō Pentecoſten ad locum ab indigeniſ Eanham nominatum acciti ſunt conuenire. Collecto itaque ibidem Xpicolarum cetu uenerabilium quamplurimorum. de Catholice cultu religioniſ recuperando. deque etiam rei ſtatu publice reparando uel conſulendo plura & non pauca utpote diuinituſ inſpirati. ratiocinando ſermocinabantur.
Expl. Haec itaq; legalia ſtatuta vel decreta. in nrō conuentu Sinodali à Rege. Æþelredo N. magnopere edicta. cuncti tunc temporiſ optimateſ ſe obſeruaturoſ fideliter ſpondebant. idcircoq; ego. Ƿulfſtanuſ N. gratia dn̄i diſponente Eboracenſium Archiepuſ. eadem ad ſequentium memoriam. nec non et ad præſentium vel futurorum ſalutem litteriſ inſixi. dn̄i uidelicet proximiq; dilectione compunctuſ.

V. BE ƿITENA GERÆDNESSAN.

Incip. Ðiſ ſyndan ða Gerædneſſa ðe Engla ƿitan

ȝiꝼan ȝecunnan ⁊ ȝecneoꞃꝺan ⁊ ȝeoꞃnlice læꞃan. ꝥ man ꞅcolꝺe healꝺan ⁊ ꝥ iꞅ þonne æꞃeꞅt þæꞃa Biꞅcpa ꝼꞃam ꞃæꝺ. ꝥ ꞅe ealle ꝼꞃam ꞅynnum ȝeoꞃne ȝecyꞃꞃan þæꞅ þe ꞃeꝺon maȝan.

Expl. ⁊ milꞇꞃiȝe man ꝼoꞃ Goꝺeꞅ eȝe. ⁊ liþiȝe man ȝeoꞃne. ⁊ beoꞃȝe be ꝺæle þam þe þæꞅ þeaꞃꝼ ꞅy. ꝼoꞃ þam ealle ꞅe beþuꞃꝼan. ꝥ uꞅ uꞃe ꝺꞃihꞇen oꝼꞇ ⁊ ȝelome. hiꞅ milꞇꞅe ȝeunne. AMEN.

Notandum eſt, quod Decretis ſuperioribus Lat. præmiſſa eſt hæc Precatio Poetica per Proſopopœiam in nomine Libri, Saxonicè.

Ic eom Halȝung-boc healꝺe hine Dꞃyhꞇen þe me ꝼæȝeꞃe þoꞅ ꝼꞃæꞇeꞃum beleȝꝺe. Ðuꞃeꝺ ꞇo þance þuꞅ beꞇ me ꞅyꞃcean. ꞇo loue anꝺ ꞇo ꞃunꝺe þam þe leohꞇ ȝeꞅceop. ȝemynꝺi iꞅ he mihꞇa ȝehyꞅlene þæꞅ þe he onꝼolꝺan ȝeꞅꞃeman mæȝ. ⁊ him ȝeþancie þeoꝺa ꞃalꝺenꝺ. þæꞅ þe he on ȝemynꝺe maꝺma manega ꞅyle ȝemeaꞃcian meꞇoꝺe ꞇo leꞅa. ⁊ he ꞅceal æcelean ealle ꝼinꝺan þæꞅ þe he onꝼolꝺan ꝼꞃemaþ ꞇo nyhꞇe.

VI. *Fragmentum alterius libri* Pontificalis, *manu pulchra & antiqua.*

VII. *Fragmentum aliud ejuſdem libri* Pontificalis, *cui in hoc Cod. deſignavimus Num. II.*

VIII. *Fragmentum alterum illius* Pontificalis, *num. VI. inſigniti.*

IX. INCIP. BENES IN SCORUM FESTIVITATIBVS PER ANNI CIRCVLVM. DICENTE [ꝺicenꝺæ] AB EPISCOPO.

CLAVDIVS. A. 8. *Codex partim Chartaceus, partim Membr. in Quarto, in quo (inter quamplurima alia Latina & Anglica) habentur*

I. fol. 74. *Termini terrarum in* Suðam, Hloðhoc & Hꞃeoꝺbuꞃnan, *quas* Æthelredus *Rex conceſſit* Leofwino Ealdormanno *Saxonicè, cum* Joan. Joſſelini *verſione interlineata Latina.*

II. fol. 75. Edwardi *R. & Confeſſoris Confirmatio Fundationis Abbatiæ de* Coventre *per* Leofricum *Comitem &* Godgyvam, (*Uxorem ſuam.*) Saxonicè, *cum* J. Joſſelini *verſione interlineari Latina.*

CLAVDIVS. C. 9. *Cod. membr. in fol. in quo (poſt Chron. Lat. ab orbe condito ad A. D.* 1171, *&* Gulielmi Malmesburienſis *libros* 5. de geſtis Regum Anglorum, &c.) *Habetur* Hiſtoria Abbatiæ S. Mariæ de Abbendone, *in Duos libros diſtincta: ſcripta eſt tempore Henrici II. Regis Angliæ, & multa præclara narrat de Fundatione & Indotatione Monaſterii; de Abbatibus & Officiariis, de Terris & Tenentibus ejuſdem, cum Chartis, Privilegiis, Bullis, Litteris, &c. ad illam Abbatiam pertinentibus. E quibus, haſce ſigillatim recenſendas cenſeo.*

1. fol. 130. *Litteræ Patentes* R. Eadwardi *Conf. de Libertatibus & Franchiſis huic Monaſterio per eum conceſſis Saxonicè & Latinè.*

2. *Ibid. Litteræ Patentes ejuſdem Regis de* Hundredo de Hornimere, *huic Monaſt. per eum conceſſ. Sax, & Lat.*

Metæ ſive Terrarum Termini *Saxonicè, ex diverſorum Benefactorum Cartis, in unum Corpus redactæ.*

1. fol. 194. Meꞇe. xx. hiꝺaꞃum Abbenꝺonie. quaſ Ceadwalla Rex Weſtſaxonum Dō eꞇ ſcē MARIE pꞃimiꞇuſ ꝺeꝺiꞇ. eꞇ ſic ꝺiuiſiꞇ. (*Diviſio ſequitur Saxonicè, & pertinet ad folium hujuſce* MS. 102.)

2. *Ibid.* Meꞇe ꝺe Offenꞇuna Saxonicè (*quam terram* Æthelſtanus Senator (Ealꝺoꞃman) *eidem Monaſterio contulit, temp. Æthelſtani Regis. vid. fol.* MS. 107.)

3. fol. 194, b. He ſunꞇ meꞇe poſſeſſioniſ in Geinꞅ Anglice ꝺiuiſe (*ſc. illius, quam Eadredus Rex huic monaſt. contulit. A. D.* 955. *vid.* MS. *foll.* 109, & 111.)

4. *Ibid.* Eꞇ he ſunꞇ Meꞇe ꝺe Goſige. (*quam eodem tempore idem Rex dedit. vid.* MS. *fol.* 109)

5. *Ibid.* Eꞇ he ſunꞇ Meꞇe. xxx hiꝺaꞃum ꝺe Wrꞇhe. (*de quibus, vid. Cartam Eadredi prædict.*)

6. *Ibid.* He ſunꞇ Meꞇe in Eꞃmunꝺeſlea. (viz. 5 *manſarum, quas Rex Eadwi eidem Monaſt. Teſtamento ſuo legavit. vid.* MS. *fol.* 110, *b.*)

7. fol. 195. Meꞇe. LXXII. Caſſaꞇoꞃum ꝺe Beꝺewꝺa; (*quas dedit Rex Eadgarus A. D.* 958. *v. fol.* MS. 115.)

8. *Ibid.* Meꞇe. xx. Caſſaꞇoꞃum apuꝺ Dꞃaiȝꞇun, (*ab Eadgaro Rege conceſſorum A. D.* 960. *vide* MS. *fol.* 115, *b.*)

9. *Ibid.* Meꞇe. L. Caſſaꞇoꞃum apuꝺ Hiſſebuꞃna, (*quos dedit idem Rex A. D.* 961. *vid.* MS. *fol.* 116.)

10. *Ibid.* Eꞇ hec ſunꞇ Meꞇe. xv. Caſſaꞇoꞃum apuꝺ Eaſꞇune.

11. *Ibid.* Meꞇe. III. Caſſaꞇ. aꝺ Henneꞃiꝺe, (*quos contulit R. Eadgarus. vid.* MS. *fol.* 116, *b.*)

12. *Ibid.* Meꞇe. x. Caſſaꞇoꞃum aꝺ Henneꞃiꝺe, (*quos contulit R. Eadgarus. vid.* MS. *fol.* 117, *b.*)

13. fol. 195, b. Meꞇe. L. Caſſaꞇoꞃum aꝺ Meꞃcham. (*quas conceſſit idem Rex, A. D.* 965. *v.* MS. *fol.* 118.)

14. *Ibid.* Meꞇe. xxv. Caſſaꞇoꞃum apuꝺ Fiſhiꝺe. (*quas largitus eſt idem R. A. D.* 968. *v.* MS. *fol.* 119, *b.*)

15. *Ibid.* Meꞇe. x. manſaꞃum apuꝺ Hanniȝe. (*quas dedit idem Rex, eodem anno. vide* MS. *fol.* 120.)

16. *Ibid.* Meꞇe. xxx. Caſſaꞇoꞃum aꝺ Cumenoꞃa. ſcꝺ̄ caꞃꞇ̄ Regiſ Eaꝺgaꞃi. (*ejuſdem anni. v.* MS. *f.* 119, *b.*)

17. *Ibid.* Meꞇe. x. manſaꞃ̄ ap̄ Boxoꞃa. (*quas conceſſit idem Rex, eodem anno, miniſtro ſuo nomine Ælfwino; a quo, jus illarum ad hanc Eccleſiam pervenit. vide* MS. *fol.* 120, *b.*)

18. fol. 196. Meꞇe. xxv. hiꝺ. ap̄ Cuelea. (*quas, ut videtur, conceſſit Eadredus Rex miniſtro ſuo Wulfrico nomine, A. D.* 951. *vide* MS. *fol.* 109.)

19. *Ibid.* Meꞇe. XVIII. manſaꞃum apuꝺ Welꝼoꞃꝺ. (*in qua villa, conceſſit Rex* [illegible] *miniſtro ſuo nomine Eadrico, A. D.* [illegible] *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* 112, *b.*)

20. *Ibid.* Meꞇe. XXII. Caſſaꞇ. ap̄ [illegible] *qua villa, conceſſit idem Rex Ælfhero* [illegible] *ſas. A. D.* 956. *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* [illegible])

21. fol. 196, b. Hi ſunꞇ limiꞇeſ ꞇ̄minoꞃum. xx. hiꝺ. Abbenꝺ̄ ſcꝺ̄ Caꞃꞇ̄ Eaꝺwi Reȝ̄. (*A. D.* 955. *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* 110, *b.*)

22. *Ibid.* Teꞃmini ꝺe Eꞃmunꝺeſlea. v. manſaꞃum. (*quas idem Rex Teſtamento firmavit huic Monaſt. vide* MS. *fol.* 110, *b.*)

23. *Ibid.* Teꞃmini ꝺe Henȝeſteſiȝe. Seouenwꞃiꝺe. & Wihꞇham. (*quas eidem Eccleſiæ conceſſit idem Rex. vide* MS. *fol.* 110, *b.*)

24. fol. 197.

24. fol. 197. Nemuſ Heaſochrig hiſ limitibuſ circumgiratur. (*quod eid. Mon. dedit idem Rex. A.D.* 956. *Indict.* 14.)

25. *Ibid.* Terra de Cenitun ita diſterminatur. (*quam Brihtelmo* (*poſtea Epiſcopo*) *dedit idem Rex, A. D.* 956. *Indict.* 14. *à quo, concedente Rege, illu accepit Monaſtgrium, pro eo commutans villam de Crydanbrigce. vid.* MS. *fol.* 112.)

26. *Ibid.* Termini de Hannige ita diſterminantur.

27. *Ibid.* Mete. xxii. manſionum de Welıgford. (*quas idem Rex Eadwi conceſſit miniſtro ſuo Eadrico A. D.* 956. *Indict.* 14. *vid.* MS. *fol.* 112, *b.*)

28. *Ibid.* Mete Denceſwrðe. v. manſarum ſunt hæc. (*in qua,* 2 *Caſſatas conceſſit monaſt. Rex Eadgarus, vide.* MS. *fol.* 119, *b.*)

29. fol. 197, b. Iſtiſ t̄minibuſ t̄ra de Winecanfeld circumgiratur. (*quam religioſæ fœminæ nomine Setbride, conceſſit Eadmundus Rex. A.D.* 942. *vide* MS. *fol.* 114, & 126.)

30. *Ibid.* Mete. xv. manſarum apud Middeltun. (*quas Eadwi Rex conceſſit Alfwino miniſtro ſuo, A. D.* 956. *Indict.* 14. *vid.* MS. *fol.* 112, *b.*)

31. *Ibid.* Termini. x. manſarum apud Draitun.

32. *Ibid.* Termini. xxv. manſarum ap̄. Bennanham.

33. *Ibid.* Hi ſunt termini de Bochelande. (*ſc. de* x. *manſis, quas Rex Eadwi dedit miniſtro ſuo nomine Ælfehah, A.D.* 957. *Indict.* 15. *vide* MS. *fol.* 113.)

34. *Ibid.* Termini. xv. manſarum ad Gareford.

35. *Ibid.* termini. x. manentium ad Fearnbeorgan. (*quas Monaſt. contulit Hardecnut Rex, A.D.* 1042. & *imperii ſui* 2. *vide* MS. *fol.* 128.)

36. fol. 198. Termini. vi. manſarum ad Linford.

37. *Ibid.* Limiteſ. xxv. caſſatorum ad Bægenweorðæ. (*quos Rex Eadwi conceſſit Ælfrico miniſtro ſuo, A. D.* 956. *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* 113.)

38. *Ibid.* Et he ſunt mete pratorum pertinentium illic.

39. Ðonne þiſ ſýnd þa gemæro þæra mæde æt Ennanbeorgum.

40. *Ibid.* Mete aliarum. v. manſarum ad Tademtun. (*quas cuidam miniſtro nomine Bribtric concedit Rex Eadwi, A. D.* 956. *Indict.* 14. *v.* MS. *fol.* 113, *b.*)

41. *Ibid.* Mete. x. caſſatorum ad Tademertun. (*quæ cum conſenſu ſapientum Archontumq; donavit Brithnodo miniſtro ſuo, R. Eadwi, A. D.* 956. *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* 113, *b.*)

42. fol. 198, b. Mete. 5. caſſatorum ad Tademertun. (*quos Beorhtnotho Principi concedit Rex Eadwi, A. D.* 956. *Indict.* 14. *vide* MS. *fol.* 114.)

43. *Ibid.* Termini. vii. manſarum apud Cernige.

44. *Ibid.* Mete xv. manentium ad Lakinge. (*quos Æthelſaith Regina, dedet miniſtro ſuo Cuthwulfo, A. D.* 868. *Indict.* 1. *vide* MS. *fol.* 105.)

45. *Ibid.* De metiſ Scaringaford.

46. *Ibid.* De metiſ. v. manſ̄ ap̄ Appelford. (*quas Ælfredus Rex conceſſit cuidam nomine Deormodo. vide* MS. *fol.* 105, *b.*)

47. *Ibid.* Mete. x. caſſatorum apud Wittanham. (*quos Æthered Rex, venerabili Principi Æthelwolfo conceſſit, A. D.* 862. *vide* MS *fol.* 105, *b.*)

48. *Ibid.* De metiſ. xv. manſ̄ ap̄ Çullanham. (*quas matronæ Regalis progeniei nomine Ælfhild, dedit Eadmundus Rex, A. D.* 940. *Indict.* 13.)

49. fol. 199. Mete. xx. Caſſatorum ad Wecleſfeld.

50. *Ibid.* Mete Lecamſtede. x. manſ̄. (*quas Rex dedit cuidam Eadrico, qui illas moriens Monaſterio reliquit. vid.* MS. *fol.* 131, *b.* & 128, *b.*)

51. *Ibid.* Termini pertinenteſ ad Hordwille.

52. *Ibid.* Termini, x. caſſatorum ad Spereſholte. (*quos dedit Eadgarus Rex Camerario ſuo Æthelſie, A. D.* 963. *deinde Abbatiæ per donationem Godrici Monachi. vid.* MS. *fol.* 132.

53. fol. 199, b. Mete ad Cýnne. (*ſc.* xv. *Caſſatorum, quos Monaſt. dedit Æthelredus Rex - - - - vide* MS. *fol.* 124, *b.*)

54. *Ibid.* Mete ad Dumoltun. (*ſc.* xx. *manſarum, quas Ælfricus Archipræſul emit quinquaginta talentis A. D.* 1002. *Indict.* 15. *qui quidem Ælfricus illas Eccleſiæ Abbendonienſi, ubi Monachus extiterat, teſtamento ſupremo legavit. vide* MS. *fol.* 125.)

55. *Ibid.* Ðone ſinde þiſ þa land-gemæru æt Piðyellan.

56. *Ibid.* Mete ad Wudetun.

57. *Ibid.* Mete ad Ciltatun. (*ſc.* v. *hidarum, quas Monaſt. R. Eadwardus Conf. conceſſit. A. D.* 1052. *at primitus Æthelredus Rex eandem pertinem Bearhtwalds Epō Wiltonienſi donaverat. vide* MS. *fol.* 130.)

58. fol. 200. And þiſ ſind þære ſudu-þeŋe land-gemæru æt ðæt Lage þe þæp to hýpað.

59. *Ibid.* Duarum hidarum termini ap̄ Linford. (quos Monaſt. dedit. Cnut Rex, A. D. 1032. vide MS. fol. 127, b.)

60. *Ib.* Iſti ſunt t̄mini. xiii. hidarum apud Kingeſtun.

61. *Ibid.* Termini. vii. hið̄ ad Kingeſtun. (*quas huic Eccleſ. dedit R. Eadwardus Martyr A. D.* 965. *vide* MS. *fol.* 121.)

62. *Ibid.* Item de hac eað̄ t̄ra in vetuſtiſſimiſ & pene conſumptiſ litteriſ ita ſcriptum reppérimuſ. (*ubi oſtenditur Oſgarum Abbatem* xx *hidas emiſſe ab Ælfeago Ealdormanno, in publicis comitiis apud Æthelwarabyrig,* 100 *mancuſis auri. Saxonice. vide* MS. *fol.* 121, *b.*)

63. *Ibid.* Mete ad Mordunam.

64. *Ibid.* Mete duarum hidarum ap̄ Eſmigcotan.

65. fol. 200, b. Mete terre iuxta flum̄ Cynete. viii. manſ̄.

66. *Ibid.* Mete ad Wilmanlechtun.

67. *Ibid.* Mete ad Mytun pertineſiteſ. (*ſc.* iii *manentium, quos dedit Monaſt. Cnut Rex, A. D.* 1034. *vide* MS. *fol.* 127.)

68. *Ibid.* Mete. iiii. hið̄ ap̄ Sandford tranſ Tamiſiam. (*quas Monaſt. dedit R. Eadwardus Confeſſor. A. D.* 1054. *vide* MS. *fol.* 130.)

69. *Ibid.* Mete ad Eatune pertinenteſ.

NERO. A. XIV. *Cod. memb. in Octavo longe poſt ingreſſum Normannorum, Linguæ Normanno-Saxonicæ dialecto Boreali ſcriptus: in quo habentur.*

I. Pag. 1. *Liber* Simonis de Gandauo Epiſcopi Sareſburienſis de vita ſolitaria, ſororibus ſuis Anachoreticis, *ex Latino tranſlatus, ut per hujuſce Bibliothecæ exemplar Lat. quod inſcr.* VITELLIVS E. 7. (*collatione facta*) *patet evidenter.*

Incip. Recte diligunt te. &c ——— Louerd ſeið Godeſ ſpuſe to hire deoreƿurðe ſpuſ. þeo þe riht luuieð þe. Þ beoð riht þeo. þet libbeð efter riƿle. And ȝe mine leoue ſuſtren habbeð moni dai iremd on me efter riƿle.

Expl. Aſe oft aſe ȝe readeð out o þiſſe boc. greteð þe Lefdi mid one Aue Marie uor him ðet makede þeoſ riƿle. and for him þet hire ƿrot and ſpone her abuten. Inouh meðful ich am. þet bidde ſo lutel.

II. Pag. 240. On god Ureiſun of ure Lefdi. (*i. e. Oratio bona ad B. V. Mariam*) metrice.

Incip. Criſteſ milde moder ſeynte Marie.
Mineſ liueſ leome. mi leoue Lefdi.

Expl. Þet ſunde ðeſne ſong bi ðe mi leoue Leafdi.
Criſteſ milde moder ſeinte Marie. Amen.

III. Pag. 246. Þiſ iſ on ƿel ſpuðe God Ureiſun of God almihti.

Incip. Iesu ſoð God. ſoð Godeſ ſune. Ieſu ſoð ȝod. ſoð mon. ⁊ ſoð meidenes bern. Ieſu min holi liue. mi ſikere ƿetneſſe. Ieſu min heorte. mine ſoule hele.

Expl. A Ieſu hƿuder ſchal ich fleon hƿon þe deouel hunteð efter me bute to þine rode?

IV. Pag. 252. *Oratio ad B. V. Mariam.*

Incip. Spete Leafdi ſeinte Marie meiden ouer alle meidneſ. Þ bere ðet bluſule bern.

Expl. Leafdi þurh þin erndinge tuðe me mine bone to þine eadi uine. Am̄.

V. Pag. 255. *Oratio ad Jeſum Chriſtum.*

Incip. Ieſu Criſt Godeſ ſune ſoð Godd. ⁊ ſoð mon. of þe eadie meiden iboren Maria.

Expl. ⁊ to liue hit bikumeð of hƿuche half. ſo hit falleð. er me leſt ƿene.

VI. Pag. 260. *Alia.*

Incip. Spete ſofte Ieſu. iſeli beoð ðet ƿe luuieð and þine ſiker ƿetneſſe.

Expl. Milzfule louerd haue merci of me ⁊ of alle Criſtene men. Am̄.

VII. Pag. 261. *Symbolum Apoſtolum.*

Ich bileue on God feder almihti. ſchuppare of heouene ⁊ of eorðe. ⁊ on Ieſu Criſt hiſ onlepi ſune ure louerd. Þet ƿaſ ikenned þu ðe holi goſte. iboren ƿaſ of ðe meidene Marie. ƿined ƿaſ under Ponce Pilate. ineiled ƿaſ o ðe rode. dead and iburied. he lihto into helle. ðe þridde dei he aroſ from deaðe to liue. ⁊ ſteih into heouene. þer he ſit o Godeſ richond feder almihti. þonene he kumeð to demen ðe quike ⁊ ðe deade. I bileue on ðe holi Goſte. and on holi Chirche. imenneſſe of Halupen. uorȝiueneſſe of ſunnen. ulecheſ up-ariſte. eche lif efter deað. Amen.

VIII. Pag. 262. *Verſus aliquot Lat. de morte.*

IX. *Ibid. Ejaculatio ad Chriſtum Lat. ex S. Bernardo.*

CALIGVLA. A. IX. *Cod. membr. in Quarto in quo continetur,*

I. fol. 1. *Hiſtoria Britonum ſive Wallorum, à Troja capta & Bruto, uſque ad mortem Cadwalladri Britannorum regis, lingua* Normanno-Saxonica. (*in* Anglicam *tamen veterem vergente,*) *& quidem Poeticè ſcripta per* Lazamonem Sacerdotem di Ernlege ſuper Sabrinam. *Opus ſuum, ſicut in Præfatione teſtatur, excerpſit ex Libro Anglico quem compoſuit* Beda, (*forte intelligit Hiſtoriam Eccleſiaſticam gentis Anglorum, Saxonicè verſam ab Ælfredo Rege.*) *Ex libro Latino* Albini *&* Auguſtini Archiep. Cantuarienſis; *& ex libro quem compoſit Clericus quidam Gallicus nomine* Wace (*i. e.* Walterius,) *& ab eo Alienoræ Henrici II Regis uxori, oblato. De his autem omnibus, audi* Lazamonem (*ſive* Layamonem) *noſtrum, in Præfatione ſic diſſerentem.*

Incipit hyſtoria Brutonum.

Præf. An Preoſt wes on leoden: Lazamon wes ihoten. He wes Leouenaðes ſone. liðe him beo Drihten. He wonede at Ernleze: at æðelen are chirechen. uppen Seuarne ſtaþe: Sel þar him þuhte On feſt Radeſtone. þer he bock radde. Hit com him on mode: ⁊ on his Merti þonke. þet he wolde of Engle. ða æðelæn tellen. wat heo ihoten weoren: ⁊ wonen heo comen. þa Englene londe: ærest ahten. æfter þan flode: ðe from Drihtene com. þe al her aquelde. quic þat he funde. buten Noe ⁊ Sem. Iaphet ⁊ Cham. and heore four wiues. þe mid heom weren on archen. Lazamon gon liðen. wite zond þaſ leode: ⁊ biwon þa æðela boc: þa he to biſne nom. He nom þa Engliſca boc. þa makede Seint Beda. An oþer he nom on Latin: þe makede Seint Albin: ⁊ ðe feire Auſtin: þe fulluht broute hider in. Boc he nom þe þridde: leide þer amidden: þa makede a Frenchis Clerc: Wace wes ihoten: þe wel couþe writen: ⁊ he hoe zef þare æðelen Ælienor þe wæs Henries Quene: þes hezes Kinges. Lazamon leide þeos boc. þa leaf wende. he heom leofliche biheolde. Liþe him beo Drihten: feþeren denom mid fingren: ⁊ fiede on boc felle: and þa soþere word: ſette togadere: ⁊ þa þre boc. þrunde to ane. Nu biddeð Lazamon. ælcne æðele mon: for þene ælmiten Godd: þet þeoſ boc rede: ⁊ leornia þeos runan: Þ he þeos ſoðfeſte word: ſegge to ſumne: for hiſ fader ſaule: þa hine ford broutte. ⁊ for hiſ moder ſaule: þa hine to monne iber: ⁊ for his awene ſaule: þat hire þe ſelre beo. Amen.

Quis autem fuerit Walterius *ille qui à* Layamone *laudatur, conjectura tantum ſequor.* Walterius *fil.* Mahap Oxonienſis Archidiaconus, *de quo ſic ſcribit* Galfridus Monamethenſis *in Hiſtoriæ ſuæ Præfatione,* "Talia mihi & de talibus multociens cogitanti, obtulit Walterus Oxinefordenſis Archidiaconus, vir in Oratoria arte, atque in exoticis hiſtoriis eruditus; quendam Britannici ſermonis librum vetuſtiſſimum, qui a Bruto primo Rege Britonum, uſque ad Caduuladrum filium Caduuallonis actus omnium continuè & ex ordine perpulchris orationibus proponebat." *Notandum quoque eſt, quod uterque Hiſtoricus* Lazamon *&* Galfridus *eodem modo hiſtoriam ſuam proſequantur; immo deflloratorem* Galfridi, *cum plurimis interpolationibus videtur* Lazamon, *qui Hiſtoriam his verbis.*

Incip. Nu ſeið mid loſt ſonge þe wes on leoden Preoſt: al ſwaþe boc ſpekeð: þe he to biſne nom. Ða Grickeſ heſden Troie: mid tecne biwone. ⁊ Þ lond iwelt: ⁊ þa leoden of ſlawen

Expl. And þas (leode) þat neuere ȝeoððen mære: kingeſ neoren here. Ða zet ne com þæſ ilke dæi: beo heonne uorð alſe hit mæi. Iwurðe, Godes wille. Amen.

II. fol. 192.

II. fol. 192. Ici commence la vie de ſeint Ioſaphaz. (*alia manu.*)

Incip. Ri uout a nul bien entendre
Per eſſample poet mūt apreſdre.

III. fol. 213, b. Ici commce la uie de Sc̄t Dormanz.

Incip. La vertu deu ke tut ſur ꝥ dure.
E tut ſurz eſt certeine epure.

IV. fol. 226, b. *Chronicon breve a temporibus Saxonum, uſque ad initium regni R. Henrici III. Gallicè.*

V. fol. 230. *Poema* Normanno-Saxonicum *de contentione facta inter* Noctuam *&* Philomelam, *pro ſuaviſſimæ cantionis gloria; quam demum ſubmiſerunt arbitrio Magiſtri* Nicolai de Guldeford.

Incip. Ich pas in one ſumere dale.
In one ſuþe digele hale.
Iherde ich holde grete tale
An hule and one nigtingale.
Ðat plait paſ ſtif ꝥ ſtare ꝥ ſtrong.
Sum pile ſofte ꝥ lud among.
Anoþer agen oþer Sval.
ꝥ let þat wole mod ut al.
ꝥ eiþer ſeide of oþereſ cuſte.
Ðat alere porſte þat hi puſte.
ꝥ hure ꝥ hure of oþere ſonge.
Hi holde plaidung ſuþe ſtronge.

VI. fol. 243. *Poema aliud* Normanno-Saxon. *de Morte, de judicio, de pœnis inferni,* &c.

Incip. Non mai longe liues pene.
Ac ofte him lieð þe wrench.
Feir peðer turneð ofte into reine.
An punderliche hit makeð hiſ blench.
Ðarfore mon þu þe biþench:
Al ſchal falewi þi grene:
Weilawei nis Kin ne Quene:
Þ ne ſchal drinche of deaþeſ drench.
Mon er þu falle of þi bench.
Ðine ſunne þu aquench.

VII. fol. 247. Ice cōm̄ce le petit Plet: (*i. e. parvum Placitum,*) *ſcil. poema* Gallicum *de malis juventutis & ſenectutis, per modum Dialogi, inter Juvenem & Senem.*

Nero. E. 1. *Cod. membr. in fol. grand. cujus pars longe maxima ſcripta fuit circa A. D.* 1000. *In eo continentur plurimorum Sanctorum virorum & fœminarum Vitæ &* Paſſiones, *Latinè; de quibus* D. Smithi *Catalogum conſulas. In eo quoque inveniuntur quædam ad rem Saxonicam ſpectantia, ex aliis argumenti libris avulſa, & in hoc Codice, eorum conſervandorum gratia, D. Rob. Cottoni juſſu, compacta.*

I. *Fragmenta bina* Regiſtri *cujuſdam* Chartarum Wigornienſis Eccleſiæ, *juſſu D.* Wulſtani *Wigornienſis Epiſcopi, ut videtur, ſcripti, quæ foliis tantum quatuor conſtant. Cartas omnes in libro alio ejuſdem Eccleſiæ, nunc autem hujuſce Bibliothecæ, & in ea inſcripto* Tiberius A. 13. *inveni deſcriptas, & ab illis, collatione facta, quamplurimis in locis diſcrepantes. Cartæ enim quas exhibent Fragmenta, ut Lectiones taceam variantes, compendioſè videntur ex Autographis exſcriptæ, utpote in quibus non ſolum verba ſed & integræ quidem ſententiæ prætereuntur, quæ in libro iſto occurrunt. Eſt tamen hic illic, ubi Verba & Phraſes quarundam Chartarum iſtius libri, quæ in Fragmentorum Chartis non leguntur, ſuſpecta & ſuppoſititia mihi eſſe videntur. Quamobrem ut de utroque exemplari curioſus Lector libere judicet, ad Chartas Fragmentorum folium Codicis in quo ſingulæ ſcribuntur, diligenter adnotavimus.*

1. Ðis Syndon Land-Gemæru To Widiandune, *Saxonicè.* (*Vide Cod.* Cott. Tib. A. 13. fol. 113.)

2. *Placita in Provinciali & Synodali conciliabulo in* Cloſeſho, *de Monaſterio de* Weſtbyrig, A. D. 824. *Indict. 2. regnante Beornulfo Rege Merciorum.* (*Vid.* Cod. Tib. A. 13. fol. 47.)

3. *Donatio terrarum* æt Fertbyri & 60 maſ. æt Heanbyri *Eccleſiæ Wigorn. per* Offam *Merciorum Regem.* (*Vid. Cod.* Tib. A. 13. fol. 48.)

4. *Donatio* (*ſub forma Teſtamenti*) *terrarum* æt Fertbyri. & æt Stoke, *matri ſuæ* Ceolburgæ, *& poſt mortem ejus* Eccleſ. Wigorn. *per* Æthelricum *filium* Æthelmundi, *Regnante* Cenredo *Merciorum Rege.* (*Vide* Cod. Tib. A. 13. fol. 49.)

5. Donatio 3 Caſſatorum æt Huntenatun Æthelmundo *Principi, per* Ecgfridum *Regem.* (*Vid.* Cod. Tib. A. 13. fol. 52.)

6. *Donatio terrarum in* Heanbyrig & in Stune. *Eccleſ. Wigorn. per* Ceolfridum *Abbatem.* (*imperf. in fragmento, ſed integra habetur in Cod.* Tib. A. 13. fol. 52, b.)

7. *Quorundam teſtium nomina, qui adfuerunt donationi plurimorum prædiorum* Eccleſiæ Wigorn. *per* Æthelſtanum Regem *A. D.* 930. *Regni* 6. *Indict.* 7. *Epact.* 3. *Concurrent.* 2. 7. *Id. Jun. Lun.* 21. *in civ. Lundonia.* (Integra exſtat Carta in Cod. Tib. A. 13. fol. 5.)

8. *Donatio* 20 *manentium* æt Breodun *Eccleſ. Wig. per* Offam *Regem.* A. D 780. (*Vide* Cod. Tib. A. 13. fol. 6.)

9. Ædelredes Gerædnesse ꝥ Ædelflede Fid Werfrid b̄. ſc. *Dimiſſio terrarum in Wigornia Æthelredo Aldermanno & Æthelfladæ Merciorum Dominis pro vita eorum & Ælfp̄* (*forte* Ælfpine) *poſt obitum illorum ad* Eccleſ. Wigorn. *revertendarum, per* Werfrithum *Epiſc. & Conventum* Wig. A. D. 904. *Indict.* 1. *partim Latine partim Saxonicè.* (*Vide* Cod. Tib. A. 13. fol. 6, b.)

10. *Donatio 6 Caſſatorum in* Bradanlæh, *per* Æthelbaldum *Merciorum Regem.* 4 *feria.* 8. *Kal. Decemb. die paſſ. S. Chriſogoni Mart.* (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 7, b.)

11. Judicium Conciliabuli in Celhhyð, *præſidentibus duobus* Archiepiſcopis Jamberhto & Higeberhto, *mediante quoque* Offan *Rege cum univerſis principibus ſuis, de hæreditatæ Hemeles & Dude in* Intanbeorgas & Bradanlæh. A. D. 789. *Indict.* 12. *& Regni Offæ* 31. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 7, b.)

12. *Quieta clamatio* Wulfheardi *in Synodo de* Cloſeſho, *de iiſdem terris* æt Intebeorgas & æt Bradanlæhe. *A D.* 803. *Indict.* 11. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 8, b.)

13. *Initium Donationis terrarum* æt Bræmersgraran *per* Ceolulfum Regem, *Saxonicè.* (*quæ integra habetur in Cod.* Tib. A. 13. fol. 9.)

14. *Nomina quorundam teſtium qui affuerunt apud* Tomeworthie, *dum* Bohtwulfus Rex Merciorum *reddidit* Heaberhto Ep. & Eccleſ. Wigorn. *terras illas* (*in* Waſſenburna) *quibus ille injuſtè eam ſpoliaverat. Anno* 840. *Indict.* 3. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 12.)

15. *Privilegium conceſſum* Eanmundo *Abbati & Monaſterio de* Breodun, *ut ſint liberati à* Færtingmenn. A. D. 141. Indict. 4. *in die natalis* Dn̄i. *in celebri vico* Tomweorthun. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 13.)

 16. *Re-*

16. *Recuperatio terrarum in* Uptun *poſt obitum* Wullaſi, *Epiſcopo & Eccleſ. Wigorn.* per Æthelredum *Ducem Merciorum*, A. D. 897. *Indict.* 15. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 14.)

17. *Privilegia conceſſa Alhhuno Epiſc. & monaſterio de* Bloccanleah, *per* Burhredum *Merciorum Regem. A. D.* 955. *Indict.* 3. *in vico* Tomweorthin. (Vid. Cod. Tib. A. 13. fol. 14, b.)

18. *Donatio* 8. *manentium* æt Bæccæsore Wilfrido *Epiſc. per* Æthelbaldum *Regem* Suth-Anglorum, *i. e. Merciorum.* (Vid. Cod. Tib. A. 3. fol. 15, b.)

19. *Donatio* 8. *manentium* æt Eoslangelade *Monaſterio de* Breodun, *per* Offam *Merciorum Regem, poſt obitum* Riddæ *miniſtri ſui, & uxoris ejus* Buggæ, *& filiæ ejus* Heaburgæ. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 15, b.)

20. *Initium Donationis* 30 *Caſſatorum in* Tredington Milredo *Antiſtiti & Eccleſ.* B. Petri *in* Wigornia *per* Eanberhtum, Uhtredum *&* Aldredum Hucciorum *Regulos.* (*Extat autem eorundem Donatio integra in Cod.* Tib. A. 13. fol. 16.)

21. *Donatio* 33 *Caſſatorum* æt Sceottarið Eccleſ. Wigorn. per Offam *Merciorum Regem. Ut &* 3 *Caſſatorum in* Hellerlege (*quorum Termini ſcripti ſunt Saxonicè,*) *per eundem R.* Offam. (*Donatt. iſtæ in duabus diſtinctis Cartis in Cod.* Tib. A. 13. fol. 107.)

22. *Dimiſſio* 2 *manſarum* on Hnuthyrsta Eanwulfo *Regis Miniſtro, & poſt diem ſuum* 3 heredibus, *quibus defunctis, ad* Strætforde *reſtituandæ fuerant; per* Werfrythum Hwicciorum Epum̄. A. D. 972. (Vide. Cod. Tib. A. 13. fol. 108.)

23. *Dimiſſio* 2 *manentium* æt Suðham *&* 2 *manent.* æt Muctune *Amico ſuo* Æthelſtano *quamdiu vixerit, biniſque poſt ſe hæredibus poſſidendarum. A. D.* 965. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 110.)

24. *Conceſſio* 6. *manent,* æt Stoce, Eadmæro *miniſt. ſuo, & poſt vitæ ſuæ terminum duobus Hæredibus, per* Oſwaldum *Præſulem.* A. D. 967. (Vide Cod. Cot. Tib. A. 13. fol. 110, b.)

25. *Largitio* 3 *Caſſatorum* æt Ƿæglesƿyrðe *Æthelſtano amico ſuo, & poſt ſe, Cleronomis duobus, per* Oſwaldum *Archipræſulem. A. D.* 981. (Vid. Cod. Tib. A. 13. fol. 111.)

26. *Conceſſio* 1 *manſæ* æt Cumtune Eadwio *miniſtro ſuo, & poſt metam proprii ævi, duobus tantum Cleronomis, per* Oſwaldum Archiepiſcopum. *A. D.* 981. (Vide Cod. Tib. A. 13. fol. 111, b.)

27. *Conceſſio* 1 *manſæ* (æt Cumtune) Ƿilhelmo *artifici ſuo, & poſt ſe* 2 *hæredibus, per eundem* Oſwaldum. *A. D.* 982. (Vid. Cod. Tab. A. 13. fol. 112.)

29. *Conceſſio* 1 *menſæ* æt Cumtune Ealhereðe *amico ſuo, quantum temporis vixerit, & poſt ſe duobus hæredibus, per eundem* Oſwaldum. *A. D.* 962. (Vid. Cod. Tib. A. 13. fol. 112, b.)

30. *Conceſſio terrarum* æt Osre *ad Epiſcopalem ſedem* æt Deres stose *trium hominum ſpatio dierum: quibus decurſis, ad* Wigornenſem *reſtituendæ eſſent eccleſiam, per* Æthelredum Regem. A. D. 1005. (*ea tamen Conditione,* ut ille qui præeſt Epiſcopatui prædictæ, (*ſc.* æt Deres stose.) *in omnibus ſubditus ſit Wigornienſis Eccleſiæ paſtori.*

31. *Fragmentum Saxonicum de Benefactoribus* Eccleſiæ Wigornienſis, *quod in gratiam* RR. VV. Decani & Præbendariorum *ejuſdem, hic in medium protuli.*

Cenulf Merena cyng. gebecte ⁊ gesreode. ꝥ to Ƿigerna ceastre lið. on tƿa healfe Sæferne. xxx. hida.

⁊ Æþelred ⁊ Æþelflæd. getrymedon þa burh. ⁊ þa stoƿe ƿelgegodedan. mid heora ælmæssan.

⁊ Norð-Heanbyrig. Ƿiglaf Cyning. gesreode ⁊ becte. into Mynstre.

⁊ Heortlanbyrig. Burhred Cyning.

⁊ Ælfgyðe-Cyrcan Æðelstan cyning. gebecte xx hida. into Ƿigoraceastre.

⁊ Ƿudatun xx hida. Æþelbald cyning gebecte into mynstre. ⁊ Æþelrice betæhte.

⁊ Hamtun Offa Cyng. gebecte xvii hida. ⁊ into Mynstre. Gode to lofe geuðe.

⁊ Strætford. Brihtulf Cyng gebecte. ⁊ on Godes est. Heabyrhte b̄. betæhte xx hida.

⁊ Tredingtun xxx hida. Eanbyrht Cyning gebecte. ⁊ betæhte Milrede b̄.

⁊ Bloccanlea. Burhred Cyning gebecte. ⁊ betæhte. Alhrine b̄. l. hida.

⁊ Speolesbyrig. Byrhtulf Cyng gebecte. xv hida ⁊ on Godes est. Heabyrhte b̄. betæhte.

⁊ æt Ƿyrigtune. Offa Cyng gebecte. xlv hida. mid þam æt Fiscesburnan. ⁊ Milrede b̄. betæhte on Godes est.

Westbyrig ⁊ Stoc. Æþelric becƿæð. into Ƿigoraceastre. ⁊ Offa Cyng hit gebecte. æfest Æþelmunde. Æþelrices fæder.

⁊ est Offa gebecte. into Ƿigeraceastre. ægðer ge Ƿestbyrig. ge Stoc lx hida. ge Heanbyrig xx hida.

⁊ Tettanbyrig ⁊ Beaganbyrig. Burhred Cyng gebecte. into Ƿegeraceastre. ꝥ is be Culne x hida. ⁊ æt Pultune. viii. ⁊ æt Bærendes lea v. ⁊ æt Esig v.

Æt Colesburnan viiii hida. Denebehrt b̄. alænde Balthune - - - - - *Deſunt reliqua.*

II. *Folia bina ex libro quodam* Poenitentiali *avulſa, in quo habentur Saxonicè,* Leges *ſive* Conſtitutiones Eadgari Regis, *quas, occaſione graviſſimæ Peſtis, per totum Regnum ſtatuit obſervandas.*

Incip. Her is gessutelod on þisum geƿrite hu Eadgar Cyning ƿæs smeagende hƿæte to bote mihte æt ðæm ƿær-cƿealme ðe his leodscipe sƿyðe drehte ⁊ ƿide ƿide gynd his anƿeald.

Expl. Ðonne syndrige Oslac Eorl ⁊ Ealhere þe on his Ealdordome ƿuniað. ꝥ hi stande Gode to lofe. ⁊ ure ealra saƿla to þearfe. ⁊ eallum folce to friðe. And ƿrite man manega geƿrita be þisum. ⁊ sende ægþer ge to Ælfhere Ealdormen. ge to Æþelƿine Ealdormen. ⁊ hy ge hƿyder ꝥ þes ræd cuð sy. ægþer ge earmum ge eadigum. Ic beo eoƿ sƿyðe hold Hlaford. þa hƿile þe me lif gelæst. ⁊ eoƿ eallum sƿyðe bliþe com. forþy þe ge sƿa georne ymbe frið syndon.

Extant tum Latine tum Saxonicè in Cod. MS C.C.C.C. qui inſcribitur K. 2. *Vide ſupra, pag.* 109.

Nero. C. III. *Codex in fol. partim membr. partim Chart. in quo* (*præter* Nic. Uptoni *de Armis libros quatuor; Hiſtoriam Eccleſiaſticam Monachi* Roffenſis *ab an.* 185, *uſque ad an.* 1377. *cum* Cartis *quamplurimis*

plurimis Originalibus, *de quibus* D. Tho. Smithi *Catalogum conſulas,*) *habentur ad rem Saxonicam propius ſpectantia,*

I. *Nomina diverſorum locorum, quæ in Hiſtoriis Saxonicis occurrunt, collecta per* Joannem Joſſelinum, *cum notis ejuſdem.*

II. *Nota de ſex exemplaribus Annalium Saxonicorum, quibus uſus eſt (ut videtur)* Joannes Joſſelinus: *præmiſſis Titulis 7 librorum Latinorum & 1 Anglici, de vitiis & depoſitionibus diverſorum Sanctorum.*

GALBA. A. II. *Codex membranaceus & antiquus in Octavo, qui quondam fuit, ut dicitur, peculium S. Anſelmi, in quo continentur Sermones Latini numero 43. ex Auguſtino, Gregorio, &c. collecti. Poſt hæc occurrunt*

I. *Quædam de* Computo Eccleſiaſtico *Saxonicè.*

II. *Carmina quædam & Medicamenta* Normanno-Gallicè & Latine, *litteris Saxonicis.*

III. *Medicamenta contra varios* morbos. *Saxonicè.*

IV. *Alphabeta* Runica *diverſa, quæ cum aliis ex hujuſce Bibliothecæ Codd.* MSS. *deſcripta D. Hickeſio imprimenda dedi.*

GALBA. A. 14. *Codex membr. in Octavo, partim Latine, partim Saxonice ſcriptus; in quo ad rem noſtram, Saxonicam majoris momenti ſunt*

I. *Oratio militaris* Æthelſtani Regis, (*ſi fas ſit conjicere ex Cod.* MS. *qui inſcribitur* NERO. A. 2.) *ante initum prælium, Latinè & Saxonicè.*

Init. Saxon. Æla þu Drihten. æla ðu ælmihtiʒa God. æla Cinʒ ealra Cyninʒa. 7 Hlaford ealra ƿaldendra on þæs mihta ƿunað ælc Siʒe. 7 ælc ʒerin ƿeorð to bryt.
Fin. 7 þ þin noma Drihten ſy ʒeƿeorþad on minum ƿiþerƿinum. þu þe eart Drihten Iſraela God. *Notandum eſt, quod verſus finem hujuſce* MS. *invenire licet Maledictiones graviſſimas Latine ſcriptas, contra Regem inimicum. Sic autem incip.* Dn̄s diſrumpet regnum tuum. N. excutiet dn̄s pulverem poteſtatis tuæ.

II. *Orationes aliquot, Rubricis Saxonicis inſignitæ,* viz.

1. Ðis ʒebed man ſceal ſinʒan æt Offrunʒa for hine ſylfne. 7 for his broðor. 7 for his ʒeſƿyſtera. 7 for ealle þam þe he on Gebed ræddenne biþ. and for eal Criſten folc.

Incip. Suſcipiſca trinitas has oblationes quas tibi ego peccatrix offero pro me peccatrice.

2. Ðis ʒebed man ſceal ſinʒan for hine ſylfne æt Offrinʒa.

3. Ðis Gebed man ſceal ſinʒan for his forð-ʒefarenne freond.

III. *Interrogationes* Sacerdotis (*ut videtur*) *ad readmiſſionem* Pœnitentis *in eccleſiam, cum abſolutione, & concilio de jejuniis obſervandis, &c. imperf. Sax.*

Init. Gelyfeſt ðu on þone ælmihtiʒ fæder 7 ſunu. and þam halʒan Gaſt. Ic ʒelyfe.

IV. *Invocatio S. Trinitati, & 9 Ordinum Angelorum pro protectione. Saxonicè.*

Incip. In naman þære halʒan þrynerre þ is fæder 7 ſunu and ſe halʒe Gaſt. God ælmihtiʒ. þam ic eom andetta ecne ælmihtiʒne God aſeſendne and 7 aƿundiende to ƿidan feore þam.

Expl. þ hy me ſceððan ne motan ne in þyſſe ƿorulde. ne æfter in ecneſſe.

V. *Oratio ad Chriſtum Jeſum, cum gratiarum actionibus Saxonicè.*

Incip. MIN DRIHTEN Hælend Criſt. Ic do þe þancas ealra þara goda. ane þara unarimedlicra fremſumneſſa þe þu me ſynfullum ſealdeſt and lændeſt.

Expl. Ac ſymble mine ƿord 7 min ƿeorc ſy on þinre ſoðfæſtneſſe ʒehƿyrfed. þu þe leofaſt and rixaſt á to ƿoruld. Am̄.

VI. *Ejaculationes ad I. Chriſtum in Crucem aſcendentem, crucifixum, in ſepulchro poſitum, deſcendentem ad inferos, ab Inferis adſcendentem, mundum judicaturum, Latinè & Saxonicè.*

Incip. Saxon. Driħt Hælend Criſt. Ic ʒebidde ðe on Rode aſtiʒendne. Ic bidde þe þ ſeo ſylfe rod me alyſe fram Deofles ſleʒe.

VII. Oratio pro Remiſſione Peccatorum, Latinè & Saxonicè.

Incip. Saxon. Drihten Hælend Criſt ſe ƿuldorful leſta middan-eardes Sceppend. þeah þu ſy ƿuldres beorhtnes efenece þinum fæder.

VIII. Oratio brevis pro Poenitentia & Perſeverantia, Latinè & Saxonicè.

Incip. Saxon. God ælmihtiʒ Hælend Cyninʒ. ðu þe þine clænan handa for us on Rode ʒeſetteſt.

IX. *Pro Sanitate conſervanda* Medicamenta *bina, Sax.*

Incip. To ʒehealdenne lichoman hælo mid Drihtnes ʒyfe. þis is æþele læcedom. Genim Mirran and ʒnid on ƿin.

X. Carmen *ſive* Exorciſmus *contra Pedum dolorem, Saxonicè.*

Incip. Ƿið Fot-coþe ſinʒe man þas ƿord ærest Scā Marina. dominus regnauit. &c.

XI. Gebed be Scē Ælfʒyfe, *Latinè tantum.*

XII. *Virtutes quæ inſunt dentibus ſuperioris maxillæ, dextro pedi, lumbis* [broc.] *& felli Melis ſive Taxi, cum Exorciſmis præparandis. Saxonicè.*

Incip. Ðas Cræftas ſyndon be ðam deore. þe ƿe on urum ʒeðeode Broc hatað.

Expl. 7 mid ƿeðre drep in þæt birne Eaʒan. ðu meaht cuðlice ontynan þone læce-cræft.

GALBA. A. XIX. *Fragmentum membr. puſillum Poeticè litteris Normanno-Saxonicis circa temp. Henrici II. aut Ricardi I. conſcriptum, in quo continentur quædam ex Proverbiis & Apophthegmatis* Ælfredi *Regis ſapientiſſimi.*

I. fol. 1. *Incip.* At Siſforde ſeten. þeines manie. fele Biſcopes. fele Boc-lered. Erles prude. Cnihtes egleche. þer was Erl Alfrich. of þe Lage ſwuðe wis. ec Alfrede Engle hirde. Engle derling. On Engelonde he was King. hem he gan laren. ſwo hi heren mihten. hu hi here lif leden ſcolden. Alfred he was on Engelond. á King wel ſwiðe ſtrong. he was King and Clerc. wel he luuede Godes werc. he was wiſe on his word. and war on his ſpeche. he was þe wiſeſt man. þat was on Engelond on.

Ðus cwað Alured. Engle frofre. wolde ge nu hiren. and liſten ʒure Louerd. 7 he ʒu wolde wiſſen. wiſliche þinges.

†Mmmm 2 OTHO.

OTHO. A. VIII. *Codex membr. in Quarto per diverſorum manus, ac diverſis temporibus ſcriptus, varios in ſe complectens Tractatus Latinos, qui ordine recenſentur in Catalogo D.* Tho. Smithi, *ad quem lectorem mitto. In eo quoque invenire licet quædam Saxonica, quorum Tituli ſequuntur.*

I. *Vita* S. Machuti Epiſcopi. Ventani *fabuloſis narrationibus miraculorum repleta in Sectiones* 80 *diſtincta, & ante Conquæſtum Angliæ ſcripta. Longe amplior in hoc Codice habetur, quam in Latino opere de vitis Sanctorum gentium Britannicarum* Joannis Anglici *vicarii de* Tinmuth; *& in exſcriptore ejus* Joañe Capgravio.

Incip. Vſ ᵹedaſenað leoſeſtan ᵹebroþra mid ealre ſtrencþe uſer moder. þone ealdor ealra ᵹeſceaſta þ iſ Criſt, ſe þe ſymble iſ wuldorlic on hiſ ᵹecorenum. ſe þe uſ ær ſore wiſte and ſoreſtihtade ær þeſ middan-ᵹeard ᵹeſet wære. ——— & poſtea, Witodlice cyþþ ſe arweorþa Biſceop Biluſ. þ ſe halᵹoſta Biſceop þe Machu wæſ acenned on Brytlande of æþelre mæᵹþe. and on þon ehle þe Wenc iſ ᵹeciged.

Expl. Ealle weorold ᵹemære. on hiſ handa ſyndon welan and wuldor and bliſſe. on him butan ende wunigeað. þæm iſ ſynþmynt and wuldor. on ealra weorolda weorold. AMEN.

II. Oratio Gregorii Papae. *Latinè litteris Saxonicis valde antiquis, cum interlineari verſione Saxonica.*

Incip. drihten wealdend ᵹod ælmihtiᵹ. þu ðe
Dominator dñs dſ omnipotens, qui es

þrineſ an ſeder on ſunu and ſunu in ſeder
trinitas una. pater in filio. et filius in patre

mid ðæm halᵹan ᵹaſt
cum Spũ Scõ.

Expl. ic eam unwyrþe and unᵹeſeliᵹ mon
Indignus ego ſum et infelix homo

hwa ᵹeſreolſaþ me of deaþeſ lichoman þiſ-
quis me liberauit de corpore mortis hu-

ſa ſynna butan ᵹeſe aſſeſ drihtneſ hælen-
ius peccati. niſi gratia dni nri ihũ

deſ criſteſ.
xpe:

III. Orat. Bed. Prb. VERSIBUS HEXAMETRIS.

Super tres hujuſce Bedæ Presbyteri *Orationis verſus priores, interlineatim ſcripta ſunt verba quædam Saxonica, quæ ſunt quaſi continuatio Orationis* Gregorianæ, *nequaquam ad hanc* Bedæ *Orat. ſpectantia.*

OTHO. A. X. *Codex. membr. & antiquus in Quarto, in quo poſt* Fabii Quæſtoris Æthelwerdi *Chronicon, &* Pauli Warnefridi *Hiſtoriam Longobardorum, habentur Saxonicè*

I. *Leges quædam* Æthelredi *Regis, Wudeſtokiæ ſancitæ.*

Incip. Ðiſ iſ ſio ᵹerædneſ þe Æþelred Cyninᵹ and ealle hiſ Witan æt Wudeſtoce ᵹerædan. An ærest þ we ealle to Gode ælmihtiᵹan ᵹeorne ᵹebuᵹan. and hiſ bebodu healdan. and unrihteſ ealle ᵹeſwican.

Expl. An uton ænne God luſian and weorðian. and ænne Criſtendom ealle healde and ælcne Hæþendom mid ealle aweorpan. Vton ænne cyne Hlaford holdlice. . . . . . . deſunt reliqua.

OTHO. A. XII. *Cod. memb. & antiquus in Quarto, in quo, poſt illud* Aſſerii Meneveſis *exemplar, quo uſus eſt Dn.* Matthæus Parker *Archiep. Cant. ſtatim ſequuntur Saxonicè*

I. *Exorciſmus contra Melancholiam.* •

II. *Exorciſmus prolixior contra frigora & febres.*

III. *Fragmentum capite & calce mutilum, ſex foliis conſtans, quo Poetice & Stylo Cædmoniano celebratur virtus bellica* BEORHTNOTHI *Ealdormanni* OFFÆ *& aliorum Anglo-Saxonum, in prælio cum Danis.*

De hoc BEORHTNOTHO *ſive* BRIDNOTHO *ſic dicit Hiſtoria Elienſis Eccleſiæ* MSS. DOMIT. A. 15. *& ejus Archetypon* TITVS. A. I. *ſicut & eadem Hiſt. impreſſa apud* QVINDECIM SCRIPTORES *Hiſtoriæ Anglicæ per Tho. Gale. in Capite cujus Rubrica eſt*

De venerabili duce Brithnoto qui dedit S. Etheldrede Spalwich. Trumpetone. Ratendune & Heiberi. Sehan. Fulborne. Terverisham. Impetone. Pampewrthe. Cracheſtone. Finberge. Tripelaue. Herdewich. & Sunereſham cum appendiciis ſuis.

De Briðnotho viro ſingulari & glorioſo ſuccedit memoranda relatio. Cujus vitam & geſta non parvis præconiis Angliæ commendatur hiſtorie, de quibus pauca qualicumque ſtilo cum venia lectoris excepimus. ——— Itaque vir iſte nobiliſſimus Northanhymbrorum dux fortiſſimus fuit, qui ob mirabilem ſapientiam & corporis fortitudinem qua ſe ſuoſque viriliter protegebat, Anglica lingua Alderman, id eſt Senior vel Dux. MS. TIT. A. I. ab omnibus cognominabatur. Erat ſermone facundus, viribus robuſtus, corpore maximus, milicia & bellis contra hoſtes regni aſſiduus, & ultra modum ſine reſpectu & timore mortis animoſus. Præterea ſcam̃ eccleſiam & dei miniſtros ubique honorabat, & in eorum uſus totum patrimonium ſuum conferebat. ——— Vitam autem ſuam ad defendendam patriæ libertatem quam diu vivebat impendebat: totus in hoc deſiderio poſitus ut magis moreretur, quam inultam patriæ injuriam pateretur. Fiebat ſiquidem eo tempore frequens irruptio Danorum, Angliam, quam diverſis in locis navigio venientes, graviter devaſtabant. Brithnotho autem Duci omnes provinciarum Duces quaſi invincibili Patrono, pro magna ipſius probitate & fide, ſeſe fideliter alligabant, ut ejus præſidio contra inimicam gentem ſecurius ſe defenderent. Igitur, cum clam quodam tempore apud Medunam applicuiſſent: ipſe audito rumore cum armata manu eis occurrens, pene ſuper omnes Pontem aquam TIT. A. I. interemit. De quibus pauci vix evadentes, propriam patriam ad hæc narranda navigarunt. Poſt hanc autem Victoriam Brithnotho duce cum alacritate in Northanhumbriam reverſo: Dani nimium hoc audito triſtati, claſſem denuo reparant, Angliam properant & ad ulciſcendam ſuorum necem, quaſi iterum Anno & Guthmundo filio Stettani Ducibus ad Meldunam applicant. Qui portum nacti, ut audiunt Brithnothum iſta in ſuos perpetraſſe: ſtatim mandant ſe ad ulciſcendos eos adventaſſe, ipſumque inter ignavos habendum, ſi non audeat cum eis conferre manum. Quibus nuntiis Brithnothus in audaciam concitatus; priſtinos ſocios ad hoc negotium convocavit, & cum paucis bellatoribus ſpe victoriæ & nimia ductus animoſitate, iter ad bellum ſuſcepit. & præcavens & properans ne hoſtilis exercitus ſaltem unum paſſum pedis ſe abſente occuparet. ——— Deinde commendans ſe Orationibus fratrum, cum ſuis properavit ad bellum. Quo perveniens, nec ſuorum paucitate movetur, nec hoſtium multitudine terretur, & ſtatim eos adgreditur. Quorum ultimo die paucis ſuorum ſuperſtitibus, moriturum ſe intelligens, non ſegnior contra hoſtes dimicabat, ſed magna ſtrage illorum

lorum facta, pene in ſugam eos converterat. Donec adverſarii paucitate ſociorum ſuorum ejus animati, facto cuneo conglobati, unanimiter in eum irruerunt, & caput pugnantis vix cum magno labore ſecuerunt, quod, inde fugientes, ſecum in patriam portaverunt. Abbas vero (*Elienſis Eccleſiæ*) audito belli eventu, cum quibuſdam monachis ad locum pugnæ profectus, corpus ipſius inventum ad hanc eccleſiam reportavit, & cum honore ſepelivit. In loco autem capitis maſſam ceræ rotundam appoſuit; quo ſigno diu poſtea in temporibus noſtris recognitus, inter alios honorifice eſt locatus. Fuit autem vir iſte pius & ſtrenuus diebus Eðgari, Ædwardi Regis & Martyris & Æðelredi Regum Anglorum, & mortuus eſt anno ipſius Æðelredi. xiiii. ab incarnatione vero dni, Anno nongenteſimo nonageſimo primo.

Sequuntur alia quædam ſcripta Latina, quorum Tituli in D. Smithi *Catalogo memorantur.*

Otho. A.13. *Cod. membr. in Quarto in quo præter Latina ſcripta plurima, de quibus* D. Tho. Smithum *conſulas; extat Collectio* Sermonum *ſive Homiliarum,* Normanno-Saxonicè, *circa tempora Henrici II. ſcripta. quorum*

I. Sermo in die natalis dñi.

Incip. Apparuit benignitas ⁊ humanitas, &c. —— [Iwis us was geſputeled þurh ƿitegie ⁊ ſerendracie. þat God ƿolde man becume al for ure ſache.

Expl. Doð god for his luſe. cumeð bliðeliche to churche. oƿer ſeruiſe to herenne ſƿa ƿile God þ ȝe moten. Quod nobis præſtare dignetur.

II. Sermo in Epiphania Domini.

Incip. Cum natus eſſet Ihc in Beethleem Iude. &c. —— [God almihti þe his fader ⁊ ſune ⁊ holi goſt. on þreo ƿiſe to dai his michele mihte ſpetelede.

Expl. þ gife he eƿ ſchnaƿe his þreomneſſe. ⁊ mihtte ⁊ ſtrengþe ƿel to donne. ſƿa gife Criſt us alle. Am.

III. Sermo in die Palmarum.

Incip. Cum appropinquaret Ihc Ieroſolime, &c. —— [Ure Drihte nehlechende his paſſiun. iſohte þreo ſtedes þider ƿard. ⁊ þ ƿas þe ſeorðe.

Expl. þ he lede eƿ on domes dæi into heƿeneriche þe o ſchal ileſte. Quæ nob pſtet qui ſecla per omnia regnat.

IV. Deſideratur Rubrica.

Incip. Eleuatus eſt Sol in celum, &c. —— [Abacuc þe prophe ƿitegede of þe hechneſſe of þiſſe deige michel. er he icume ƿere.

Expl. Ac al hit ƿas to dai iturnd to bliſſe. þurh his upſtigunge. for þider he haƿeð ilaðed us alle to aſtige. ſƿa ƿille God þ ƿe mote.

V. Sermo de Scō Iacobo Apoſtolo.

Incip. Euntes ibant ⁊ flebant. &c. —— [De holi ƿitege Dð þe ƿas King of Ierlm mem hundred ƿintre er þan ure Drihte mon bicome.

Expl. Criſt gife us mihte ⁊ ſtrenðe, þes ſoƿerkinne teres to ſchedenne. ⁊ þer mide heƿeneriche bigeten. Quod nob præſtet deus.

VI. Sermo de Domica. (*die.*)

Incip. Reuerenda eſt nob hæc dies quæ dr dñica, &c. —— [Muchel ƿe ogge to ƿurðienne þiſne dei þ is Sunne ichpeð. for hit is Godes ogie dei.

Expl. þider mote ƿe cume þar is ƿane of alle iſel. ⁊ fille of iche gode.

VII. Sermo de Martiribus.

Incip. Qui uult uenire poſt me, &c —— [Ƿo is þe men þe ƿo is. ⁊ me him mot bilaſt. ⁊ mai ⁊ ƿile hit him ileſte.

Expl. ⁊ þonne mei he God ſiſe. and efter him ƿende to heoƿeneriche. and ſƿa ƿile almihti God þ ƿe mote.

VIII. Sermo beate Marie Virginis.

Incip. Que eſt iſta quæ aſcendit, &c —— [Ƿe heƿenliche Ƿen ure Leſƿedi Seinte Marie heƿeð ſif ſeſte inne tƿelf moneð.

Expl. þ ȝe mote ſƿa him herſume inne þiſſe liƿe. þat ȝe habbe on domes dei þ lif þ ó ó ſeal ileſte. Quod nobis, &c.

IX. *Deſideratur Rubrica* (*ſermo agit de fide, ſpe & charitate.*)

Incip. Unicuiq; hominum, &c. —— [Biſore alle þing. þreo þing beoð efric man helƿuurþe. ⁊ æreſt bihoƿeð te habbe.

Expl. ⁊ ƿiðholde þ ƿe mote eche riche habbe. ó ó buten ende. Qui uiuit, &c.

X. Sermo de Scā Maria Magð.

Incip. Mulierem fornicantem recipi, &c. —— [Ure Drihte þe ȝef boðe þe olde laȝe and þe neƿe:

Expl. ⁊ cume to þere michele bliſſe þe he onƿuneð. Qð nob præſtet ds. Amen.

XI. Sermo de Apoſtolis.

Incip. Eſtote fortes in bello, &c. —— [Ðeos ƿord þe ic nu her forð teh. ſpec ure Drihte æt ſume time.

Expl. Mid þu ƿepne ƿas Dð iſeryd. þo þo he Goliam his unƿine ofercom. ſƿa ƿile God þat ƿe ure mohte. Qð nob pſtare dignet.

XII. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Intrauit Ihc in quoddam caſtellum, &c. —— [Lucas þe Godƿellere þe teihnede þe holie Godſpel of þiſſe dei.

Expl. Marie haƿeð icore þe ƿele. þe hyre neſre ne trucheð. qm nob pſtet de quo loquitur ihc xpc. Am.

XIII. *Deſideratur Rubrica.*

Incip. Ego ſum panis uiuus, &c —— [Vre Drihten ſpech on one ſtede on þan holie Godſpelle.

Expl. God almihti gife eoƿ his lichame ſƿa to dai under ſo: þ ȝe þer þurh iƿinne oƿer ſaple eche lif. Qð nob pſtet, &c.

Caligula A.15. *Codex membranaceus in Quarto in Gallia, ut videtur, magna ex parte ſcriptus. Continet plurima Latinè ſcripta,* viz. S. Hieronymi *Librum de Viris Illuſtribus, Vitam* Pauli *Monachi per eundem; Excerpta ex libris* Etymologiarum Iſidori Hiſpalenſis, De Notis ſententiarum vulgaribus, —— Juridicis, —— Militaribus, —— Literarum, *&* de Notis Digitorum; *cum aliis ex* Cypriano, Caſſiodoro, Murino Alexandrino, Dionyſio Exiguo, Proterio, Paſchaſino, Cyrillo, &c. *de Computo Eccleſiaſtico. Proprius autem ad rem noſtram accedunt*

I. fol. 116.* *Tractatus de Computo Eccleſiaſtico, circa Normannicæ Victoriæ tempus, litteris Saxonicis ſcriptus; in quo*

II. fol. 119.b. & 120, a.* *Cernitur* Inſcriptio Runica, *quam gratiâ* D. Georgii Hickeſii *haud ita pridem deſcripſi.*

III. fol. 121,b. *Conſideratio ætatum Lunæ* (*ſive* Lunares) *in ægris; Latinè & Saxonicè.*

Incip. Lat. Lun. 1. qui inciderit difficile euadet.
Incip. Sax. Se þe ſpealð. uneaðelice he æcſnit.

Expl. Lat. Lun. xxx. Eger laborabit & ſurget.
Expl. Sax. Seoc he ſpinceð ⁊ ariſt.

IV. *Quot horis Luna lucet, per totum menſem Sax.*

Incip. On ærne nihta eald Mona ⁊ on xxix. ſcinð. iiii. pricena lengte.
Expl. On. xv. nihta eald mona ſcinað. xii. tida.

V. fol. 123,b. *Pauca de Biſſexto Saxonicè.*

VI. fol. 125. *Sequuntur Exorciſmi aliquot* Ƿið Gedrif. —— Ƿið Poccaſ. & Ƿið Geſpell.

VII. fol. 126. *De binis diebus, in quolibet menſe, infauſtis. Saxon.*

Incip. Syndon tregen dagaſ on æghwylcum monðe. ſwa hwæt ſwa on þam dagum ongynð ne wurð hit næfre geendod. On Ianuarius. þonne ſe Mona bið. iii. nihta eald. ⁊ iiii.
Expl. On December. þonne he biþ. ii. nihta eald ⁊ xii.

VIII. *Ibid. De die fauſto cujuſlibet anni.*

Incip. Ælce geare þu ſcyle ſitan hwylce dæge man ſcyle weorðian.

IX. fol. 126, b. *Quomodo inveniendus eſt Dies Paſchæ. Saxon.*

X. *Ibid. Nota de duobus diebus uniuſcujuſque Menſis, in quibus periculoſum eſt Potum ſumere, aut Phlebotomare.*

Incip. Ða ealdan Læceſ geſetton on Leden bocum.

XI. *Ibid. Nota de Menſe Martio. Sax.*

XII. *Ibid. In quali ætate Lunæ à Phlebotomia abſtinendum eſt. Saxon.*

XIII. fol. 127. *De tribus diebus in Anno, quibus nulla naſcitur Fæmina, &c. Sax.*

XIV. *Ibid. De inveniendo die Alleluia. Sax.*

XV. *Ibid. De inveniendo die Sancto. Sax.*

XVI. *Ibid. De inveniendo die Paſchatis. Sax.*

XVII. *De Concurrentibus. Sax.*

XVIII. *Ibid. De Epactis. Sax.* (*& paullo inferius,*)

XIX. *Ibid. De Septuageſima. Sax.*

XX. fol. 127,b. *De ætate Lunæ. Saxon.*

XXI. *Ibid. De Jejuniorum temporibus. Saxon.*

XXII. *Ibid. Somniorum Eventus juxta Ætates Lunæ.*

Incip. On ærne nihta eald Monan. ſwa hwæt ſwa þe mæteð þ cymð to gefean. (*Vide ſupra, pag.* 88.)

XXIII. fol. 128. *Conſideratio ætatum Lunæ in Nativitatibus.*

Incip. Gif man bið akenned on ærne nihte ealdne Monan. ſe bið lang liſeſ ⁊ welig. (*V. ſup. p.* 194.)

XXIV. fol. 128,b. *Tabula in qua notantur Annus Dom. Indict. Epact. &c. ab anno* 988. *uſque ad ann.* 1268. *In margine cernuntur Notulæ quædam Hiſtoricæ de Obitibus, &c. Regum & illuſtrium Anglorum, Lat. & Sax.*

XXV. fol. 139,b. *De ſex ætatibus ſeculi. Sax.*

XXVI. *Ibid. De ætate B. V. Mariæ. Sax.*

XXVII. *Ibid. De Adami Ætate & Prole. Saxon.*

XXVIII. fol. 136,b. *De ſcripto, quod è Cœlis adtulit Angelus, depoſuitque ſuper Altare S. Petri in Roma, Saxonicè.*

XXIX. fol. 136,b. Her onginð Damaſus Papan ſmeagung wið Hieronime þone Bokere. hwilcum timan on Sunnan dagan. oþþe on oþran dagan man Mæſſan mote.

XXX. fol. 138. *De Compoto Eccleſiaſtico. Saxonicè.*

Incip. Manegra manna cyðdung iſ þ ſeo Lenctenlice emniht gebyrige rihtlice on Octau Kłeaſ Aprilis. þ iſ. on ſca Maria Mæſſe-dæg. Ac ealle þa Eaſterran ⁊ Egyptiſcan þe ſelorſt cunnon on Gerim-cræſte. tealdon þ ſeo Lenctenlice Emniht iſ gewiſlice on duodecima Kł. Aprilis. þ iſ. on ſce Benedictes Mæſſe-dæg. Eſt iſ beboden on þam Regola ðe uſ geriſſað be ðære halgan Eaſter-tide.
Expl. Uerbi gratia. ſwilce iſ ſwa treþe wy twelfſtan geare on þam Circule þy mann het Decennovalem on Leden. ⁊ on Engliſc þara nygonteoða geara ymrine. þu hæfſt ærne niht ealdne Mona þæſ dægeſ ⁊ þæſ geareſ þu hæfſt ænne Epactum.

XXXI. fol. 140. *Fragmentum alienâ manu ſcriptum, decem conſtans foliis, quod ſic*

DE ANNO

Incip. Ðære Sunnan gear iſ þ heo beyrne þone miclan Circul Zodiacum.

Non ſolum de ANNO *tract. Auctor, verum etiam* DE MUNDO, DE EQUINOCTIIS. DE BISSEXTO. DE SALTU LUNÆ. DE DIVERSIS STELLIS. DE DUODECIM VENTIS. ET PLUVIA. *Quibus Rubricis, &c. inducor ut credam hunc tractatum eſſe fragmentum Opuſculi quod excerpſit* ÆLFRICUS *ex libro* BEDÆ *de Temporibus &* de Anno, *de quo, vid. ſupra, pag.* 160. *Titulum autem hujuſce Fragmenti ſic deſignavit quidam Neotericus,* Æthelardus de Compoto; *quem fortaſſe ſuperiori de* Compoto Eccleſ. *Tractatui rectius adſcribere potuerit.*

OTHO. A. 18. *Cod. memb. in Quarto, in quo plurima habentur Latine ſcripta; de quibus* D. Smithi *Catalogum conſulas; in eo tamen extat. Saxonicè.*

I. *Fragmentum* (*ſc. unum fol.*) *Homiliæ de* S. Laurentio, *quæ in integris exemplaribus ſic*

Incipit. On Deciuſ dæge þæſ wælhreowan Caſereſ. (*Vide ſupra, pag.* 16.)

GALBA E. II. *Cod. memb. in fol. ſc. Regiſtrum Chartarum Abbatiæ S. Benedicti* de Hulmo, *in quo habentur Saxonicè*

I. fol. 1. *Abbreviatio Chartæ* Canuti Regis, *qua donat Monaſterio villam de* Horninga.

II. fol. 1, b. *Abbreviatio Chartæ* R. Eadwardi *Confeſſoris, qua conceſſit & confirmavit prædicto Monaſterio eccleſiam, villas, terras, libertates in Charta ſua Latina memoratas.*

CLAUD. B. 6. *Cod. MS. membr. in fol. tempore Ricardi I. Anglorum Regis ſcriptus: in quo continetur Hiſtoria*

Hiſtoria ſive Regiſtrum Magnum Cartarum Abbatiæ Abbendonienſis capite mutilum: cum Conſtitutionibus quæ admiſſionem Abbatum & gubernationem ejuſdem Cœnobii ſpectant. In hoc præclariſſimo Codice, plurimæ extant Cartæ donationum terrarum quarum ferè ſingulorum Metæ *ſive* Termini *immediatè ſequuntur Saxonicè ſcriptæ,* (*litteris tamen* Normanno-Saxonicis,) *longe aliter ac in Regiſtro ſuperiori cujus nota* CLAUD. C. IX, *in quo,*Metæ *terrarum Saxon. quæ ad Cartas ſuas debebant adponi, in unum faſciculum collectæ ad calcem libri ſunt quærendæ.*

Ex Cartis quæ in hoc Cod. inveniuntur, eas ſolummodo hic infra deſcribo, quæ Metas *ſive* Terminos Terrarum *datarum, ſibi annexos habent.*

I. fol. 10, b. *Donatio* XII *Caſſatorum juxta flumen quod appellatur* Cirnea & Kalemundeſdene *Elphee Principi, per* Beortulfum *Regem Merciorum, A. D.* 852. *Indict.* 5. *in villa Regali Eſcant.*

II. fol. 16. *Donatio* 5 *menſorum* in Æppelford Deor-Deormodo, *per* Ælfredum *Regem.*

III. fol. 16, b. *Donatio* x *manſarum* æt Seoſonhæmtune *per* Eadwardum *Regem. A. D.* 1043. *Indict.* 11.

IV. fol. 17, b. *Donatio* III. *manentium* æt Horspelle, *Vaſallo ſuo Tata* Æþelmundo. per Eadwardum Regem, A. D. 903. in hiamcum.

V. fol. 18. *Donatio* x *manſ.* æt Dumolcon, &c. Cynatho Monaſticæ Converſationis Archimandrite (*h. e.* Abbati) per Æthelſtanum Regem.

VI. fol. 20, b. *Carta* Athelſtani Senatoris de Offentuna.

VII. fol. 21, b. *Donatio* XX *Caſſatorum* æt Ƿacceſſ. lo Ælfrico Miniſtro ſuo per Æthelſtanum Regem. A. D. 931. A. regni 7. Indict. 4. Epact. x. Concurrente 6. XII. kal. Jul. Luna 12.

VIII. fol. 22. *Donatio* 6. Caſſat. in Buſſerrurþe, Wulfnotho miniſtro ſuo A. D. 931. An. Reg. 7. Indict. 4. Epact. nulla. Concur. 5. Idus 7. - - - - Luna 28. in villa Regali æt Ƿelope.

IX. fol. 22, b. *Donatio* x *manent.* in Fearnbeorgan Miniſtro ſuo Ælfeah, per Æthelſtanum Regem.

X. fol. 23, b. *Venditio* v. *manent.* in Cealhgræfan ך Teobbanƿyþe. Miniſt. ſuo Ealdredo, per Æthelſtanum Regem. A. D. 926, Indict. 14.

XI. fol. 24. *Venditio* xv. *manſ.* æt Beorhtƿaldingtune Religioſæ feminæ Eadulfæ, per Æthelſtanum R. A.D. 939. Indict. 12.

XII. fol. 25, b. *De Carta* Edmundi Regis de Culeham.

XIII. *Ibid. Venditio* xv *manſarum* æt Garanforda, Wulfrico Miniſtro ſuo per Eadmundum R. A. D. 940, Indict. - - - - -

XIV. fol. 26, b. *Donatio* XXX *manſarum* æt Ƿuealcham Miniſtro ſuo Ælfsige, per Eadmundum R. A. D. 904. Indict. 13.

XV. fol. 27. *Donatio* x *manſ.* æt Æmmundeſlea villamque nomine æt Æppeltun Æthelſtano Comiti, per Eadmundum Regem.

XVI. fol. 28. *Conceſſio* x *manſ.* æt Leachamſtede miniſtro ſuo Eadrico, per Eadmundum Regem. A. D. 943. Indict. 1.

XVII. fol. 29. *Conceſſio* VI *manſ.* æt Linforda, miniſtro ſuo Ælfheago, per Eadmundum R. A. D. 944. Indict. 2.

XVIII. fol. 29, b. *Conceſſio* c *manſ.* in Bleoburg Ælfrico Pontifici, per Eadmund. R. A. D. 944. Indict. 15.

XIX. fol. 30, b. *Conceſſio* XI *manſ.* æt Ƿinocanſeldā ך æt Sƿinlea Religioſæ feminæ Æþƿyþe, per Eadmundum Regem. A. D. 942. Indict. 15.

XX. fol. 31, b. *Venditio* VIII *manſ.* æt Brynningtune, Miniſtro ſuo Ordulfo, per Eadmundum R. A. D. 944. Indict. 2.

XXI. fol. 34. Mete xx hidarum Abbendonie. quaſ Ceaſwalla Rex Weſt-Saxonum Deo et Scē Marie primitus dedit. et ſic diviſit.

XXII. fol. 34, b. *Donatio terrarum* æt Scæmnere cuidam Ƿulfrico, per Eadredum R. A.D. 948. Ind. 5.

XXIII. *Donatio* x *Caſſatorum* in Ƿrettanham Æthelwulfo Principi, per Eadredum Regem.

XXIV. fol. 35, b. *Donatio* v. *manſ.* æt Denceſƿurþe, cuidam militi vocitato nomine Wulfric, per Eadredum Regem. A. D. 947.

XXV. fol. 37. *Conceſſio* XX *manſ.* qđ Anglice dr tƿentig hida, æt Ƿaſſingatune, Eadrico Comiti, per Eadredum Regem, A. D. 947. indict. 5.

XXVI. fol. 38. *Donatio* XXVIII *manſ.* æt Ƿeligforda cuidam fideli, nomine Wulfrico, per Eadredum Reg. A. D. 949. Indict. 7.

XXVIII. fol. 38, b. *Donatio* XXXIII *Caſſatorum* æt Æſcesburh miniſtro ſuo Ælfſigo & conjugi Eadgifæ, per Eadredum Regem. A. D. 953.

XXIX. fol. 39. *Donatio* XXV. *manſ.* æt Sandlea miniſtro ſuo Wulfrico, per Eadredum Regem. A. D. 951. Indict. 9.

XXX. fol. 40. *Donatio* v *Caſſat.* in Cuſanricge miniſtro ſuo Alfrico, per Eadredum Regem. A. D. 953.

XXXI. fol. 40, b. *Conceſſio* VIII *Caſſat.* æt Cumtune, miniſtro ſuo Ælfheho, per Eadredum R. A.D. 955.

XXXII. fol. 41. *Donatio* x *manſ.* æt Boxoran, miniſtro ſuo Wulfrico, per Eadredum R. A. D. 958. Indict. 1.

XXXIII. fol. 41, b. *Conceſſio* III *Caſſat.* in Beorcham, cuidam Ælfƿine Vaſallo, per Eadredum R. A. D. 952.

XXXIV. fol. 42. *Donatio* III *manſ.* æt Ƿoonſelda, miniſtro ſuo ac militi Ælfgaro, per Eadredum Reg.

XXXV. fol. 44, b. *Donatio* XX *manſ.* Monaſterio Abbendonienſi, per Eadwigum Regem, A. D. 955. Indict. 14.

XXXVI. fol. 45, b. *Donatio* XX *Caſſat.* æt Hengeſtesige. ך æt Seofecanƿyþe. ך æt Ƿalcham per Eadwigum Regem.

XXXVII. fol. 46. *Donatio nemoris* de Heaſechryc ᵹ Monaſt. de Abbendon, per Eadwigum Regem.

XXXVIII. fol. 47. *Conceſſio* x *manſ.* in Gainge, Monaſt. de Abbendon, per Eadwigum Regem, A. D. 956. Indict. 14.

XXXIX. *Ibid. Donatio* x *Caſſat.* Tæbemertun, Dodo Miniſtro, per Eadwigum R. A. D. 956. Indict. 14.

XL. fol. 49. *Donatio* v *Caſſat.* in Tæbemertun, Brihtrico Miniſtro, per Eadwigum R. A. D. 956. Indict. 14. A. Regis 1.

XLI. fol. 49, b. *Donatio* v *Manſ.* in Tademertun Borhtnotho Principi, per Eadwigum R. A.D. 956. Indict. 14. in Palatio Regis in Ceoddre. 3 kal. Dec.

XLII. fol. 50. *Donatio* xx *manſ.* æt Cuþenertune, Ælfhero Comiti, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

XLIII. fol. 51. *Donatio* xx *manſ.* in Hannige parenti ſuo optimo Ælrico, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

XLIV. fol. 52. *Donatio* xxii *manſ.* in Fellhford miniſtro ſuo Eadrico, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

XLV. fol. 52, b. *Donatio* xxv *manſ.* in Bennaham, miniſtro ſuo Ælfsigo, per Eadwigum R. *A D.* 956. Indict. 14. An. Regni primo.

XLVI. fol. 53. *Donatio* xv *manſ.* in Middeltune, Ælfwino familiariſſimo, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14. & an. imperii ejus 1.

XLVII. fol. 53, b. *Donatio* (*villæ de*) Ceningtun, Byrhtelmo Presbytero, per Eadwigum Regem.

XLVIII. fol. 54. *Commutatio terrarum inter* Byrhtelmum Epiſ. & Athelwoldum Abbendoniæ Abbatem.

XLIX. fol. 54, b. *Donatio* xxv *Caſſat.* æt Bægenweorðe, Miniſtro ſuo Ælfrico, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

L. fol. 55. *Donatio* xvi *Caſſat.* æt Pyrianforda, Caro ſuo Eadrico, per Eadwigum Regem. *A. D.* 956. Indict. 14.

LI. fol. 55, b. *Donatio* x *Manſar.* æt Filmanlehtune, Ælfhero Comiti, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

LII. fol. 56, b. *Donatio* xvi *Caſſat.* æt Anningadune, Eadmundo Optimati ſuo, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

LIII. fol. 57. *Donatio* v *Caſſat.* æt Peadanwyrðe, Eadrico homini ſuo, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

LIV. *Donatio* xiii *Manſ.* æt Fiſhidum, Æthelnodo Miniſtro ſuo, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Ind. 14.

LV. fol. 58. *Donatio* v *Caſſat.* æt Peadanwyrðe, Eadrico homini ſuo, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

LVI. fol. 59. *Donatio* xx *Manſ.* (æt Hannige) Ælrico optimo Parenti, per Eadwigum R. *A. D.* 956. Indict. 14.

LVII. fol. 60. *Donatio* x *manſ.* æt Bodanne, Ælfheaho valde fideli, per Eadwigum R. *A. D.* 957. Indict. 15.

LVIII. fol. 61. *Donatio* x *Manſ.* æt Draitune, Ædwoldo miniſtro ſuo, per Eadwigum R. (eodem an.)

LIX. fol. 61, b. *Donatio* ii *Caſſat.* æt Cern, Kenerico Propincernario ſuo, per Eadwigum Regem. *A. D.* 958. An. Imperii ejus, 4.

LX. fol. 62. *Donatio* v *Caſſat.* æt Dencheſwyrþe, Wlfrico miniſtro ſuo, per Eadwigum Regem. *A. D.* 958. Indict. 1.

LXI. fol. 63. *Reſtitutio terrarum* in Gæging, in Goſie, & in Feorþe, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem, *A. D.* 958. Indict. 2.

LXII. fol. 65, b. *Donatio* l *Caſſat.* in Merchams, Monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 965.

LXIII. fol. 65. Mete de Lea. (*memb. de Mercham.*)

LXIV. *Ibid. Donatio* xxx *Caſſat.* æt Cumenoran, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 968.

LXV. fol. 66, b. Mete de Eatun. (*memb. de Cumenora.*)

LXVI. *Ibid. Donatio* xx *Caſſat.* in Drægtun, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 960.

LXVII. fol. 67, b. *Donatio* xx *Caſſat.* æt Hanige, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 968.

LXVIII. fol. 68. *Donatio* x *Caſſat.* æt Oran, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 968.

LXIX. fol. 96, b. *Donatio* x *Manſ.* æt Spereſholte, & i manſ. cum xii agrorum quantitate in Baðalacing, &c. Camerario ſuo Æþelſie, per Eadgarum Regem, *A. D.* 963.

LXX. fol. 70. *Donatio* x *Manſ.* æt Eaſtune, fideli ſuo Ælfþryð, per Eadgarum Regem. *A. D.* 964, & Imper. 5.

LXXI. fol. 72. *Donatio* x *Caſſat.* æt Hlincgelade, Matronæ ingenuæ Ælfgifu, per Eadgarum Regem. *A. D.* 966.

LXXII. fol. 73. *Donatio* iii *Caſſat.* in Hamſtede, Eadrico Miniſtro ſuo, per Eadgarum R. *A. D.* 961.

LXXIII. fol. 74. *Donatio* v *Caſſat.* æt Hocanedisce, Miniſtro ſuo Wlfnotho, per Eadgarum Regem. *A. D.* 963.

LXXIV. fol. 75. *Donatio* xx. *Manſ.* æt Mortune, Miniſtro ſuo Eadwino, per Eadgarum R. *A. D.* 962.

LXXV. fol. 75, b. *Donatio* xl *Iugerum* in Dittingtun, Miniſtro ſuo Eanulfo. per Eadgarum Regem. *A. D.* 958. Indict. 1.

LXXVI. fol. 76, *Donatio* x *Manſ.* in Boxoran, Ælfwino Miniſtro ſuo, per Eadgarum R. *A. D.* 968.

LXXVII. fol. 77. *Donatio* lxxii *Caſſat.* in Bedewindan, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem. *A. D.* 968.

LXXVIII. fol. 77, b. *Donatio* l *Caſſat.* in Hyſſeburna, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 961.

LXXIX. fol. 79, b. *Donatio* xxv *Caſſat.* æt Fiſhidan, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem. *A. D.* 968.

LXXX. fol. 80. *Donatio* iiii *Caſſat.* æt Earthealle, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum R. *A. D.* 963.

LXXXI. fol. 80, b. *Donatio* iii *Caſſat.* æt Henneriþe, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem. *A. D.* 962.

LXXXII. fol. 81. *Donatio* x *Manſ.* in Henneriðe, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem. *A. D.* 964.

LXXXIII. fol. 81, b. *Donatio* xx *Caſſat.* in Burhbece, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem. *A. D.* 961.

LXXXIV. fol. 82, b. *Donatio* xxiiii *Caſſat.* in Faſingatune, Athelwoldo Præſuli, per Eadgarum Regem. *A. D.* 963.

LXXXV.

LXXXV. fol. 83. *Donatio* XXII *Caſſat.* in Rimecuntu, monaſt. Abbendonienſi, per Eadgarum Regem, *A. D.* 961.

LXXXVI. fol. 85, b. *Donatio* VII *Caſſat.* in Cingeſtune, monaſt. Abbendonienſi, per Eadwardum R. *A. D.* 965.

LXXXVII. fol. 86, b. *Donatio* XIII *Manſ.* æt Cingeſtune, Miniſtro ſuo Ælfſtano, per Eadwardum Regem, *A. D.* 956.

LXXXVIII. fol. 90, b. *Donatio* II *Manent.* in Earnigcote, monaſt. Abbendonienſi, per Athelredum Regem, *A. D.* 983.

LXXXIX. fol. 91. *Reſtitutio* XV *Caſſat.* æt Cŷrne, monaſt. Abbendonienſi, per Æthelredum Regem, *A. D.* 999. Indict. 12.

XC. fol. 92. *Redditio* XX *Manſ.* æt Mortune, monaſt. Abbendonienſi, per Æthelred. R. *A. D.* 1008. In. 6.

XCI. fol. 93. *Donatio cujuſdam* Sylvæ particulæ, Leofrico miniſtro, per Æthelredum Regem, *A. D.* 962.

XCII. fol. 93. *Donatio* II *Manſ. & dimid.* æt Dumaltun, Wlfrico Miniſtro, per Æthelredum Regem, *A. D.* 995. Indict. 8. An. Regni 17.

XCIII. f. 95, b. *Donatio* II *Caſſat.* æt Oſanlea, Miniſtro ſuo Ælfheah, per Æthelredum Regem, *A. D.* 984.

XCIV. fol. 96. *Donatio* V *Manſ.* in Earbulfeſlea, Militi ſuo Athelwig, per Æthelredum R. *A. D.* 995. Indict. 14.

XCV. fol. 97. *Donatio* VIII *Manſ. juxta flumen* Cŷnete, Miniſtro ſuo Bryhtric, per Æthelred Regem, *A. D.* 984. Indict. 12.

XCVI. fol. 98. *Donatio* X *Caſſat.* æt Ƿuttune, Miniſtro ſuo Leofwino, per Æthelredum Regem, *A. D.* 985. Indict. 13.

XCVII. fol. 98, b. *Donatio* II *Manſ.* in Bŷnringtun hominibus ſuis Eadric, Eadwig, per Æthelredum Regem, *A. D.* 996. Indict. 9.

XCVIII. fol. 100. *Venditio* X *Manſ.* in Hæſeleia æt þan nŷþeran tune, Miniſtro ſuo Godwino, per Æthelredum R. *A. D.* 1002. Indict. 14.

XCIX. fol. 101, b. *Venditio* XXIII *Manſ.* æt Dumaltune, Archipræſuli Ælfrico, per Æthelredum Regem. *A. D.* 1002. Indict. 15.

C. fol. 103. Teſtamentum Alfrici Archiepiſcopi. *quod cum Verſione antiqua Latina edidit D. Hickeſius in Diſſertationis ſuæ Epiſt. pag.* 62.

Sequitur etiam Latine, Hic notificatur quomodo Alfricuſ Archiepc ſuarum verum teſtamentum in extremo condidit, *&c.*

CI. fol. 103, b. *Venditio* VIII *manſ.* æt Ƿealtham, Præpoſito ſuo Ælfgaro, per Æthelredum R. in oppido regio Beorchore. *A. D.* 1007. Indict. 5.

CII. fol. 104, b. *Donatio* X *Caſſat.* in Hpittechureke, Miniſtro ſuo Leofrico, per Æthelredum R. *A. D.* 1012. Indict. 10.

CIII. fol. 105. *Donatio* V. *manſ.* in Cilbatun, Epiſcopo Beorhtwoldo, per Æthelredum R. *A. D.* 1015. Indict. 13.

CIV. fol. 107. *Donatio* III *Caſſat.* in Mŷtune Monaſt. Abbendonienſi, per Cnutum Regem, *A. D.* 1033. Indict. 1.

CV. fol. 107, b. *Donatio* II *Manent.* in Linford, Monaſteriolique S. Martini cum adjacente prædiolo in urbe Oxnaford, monaſt. Abbendonienſi, per Cnutum Regem, *A. D.* 1032. Indict. 15.

CVI. fol. 109, b. *Donatio* X *manſ.* æt Feornbergen, monaſt. Abbendonienſi, per Hardecnutum Regem, *A. D.* 1042. Indict. - - - - An. imper. 2. feria - - - Luna - - - in Regali villa quæ Suttun nuncupatur.

CVII. fol. 110, b. *Donatio* XIII. *manſ.* juxta flumen Cŷnete, Monaſt. Abbendon. per Eadwardum R. & Confeſſ. *A. D.* 1050.

CVIII. f. 111, b. *Donatio* V *Caſſat.* in Ulbatun, Monaſt. Abbendonienſi, per Eadwardum R. *A. D.* 1052.

CIX. fol. 114. *Certificatio de libertatibus & Franchiſis Monaſt. Abbendonienſi conceſſis, per* Eadwardum Regem, Saxonicè & Latinè.

CX. *Ibid. Certificatio de Hundredo de Hornemere, conceſſa Monaſt. de Abbendone per* Eadwardum Regem, Saxonicè, & Latine.

CXI. *Ibid. Donatio* IV *Caſſat.* æt Sandforda, Godwino Duci, per Eadwardum R. *A. D.* 1050.

CXII. fol. 115. *Donatio* IIII *Manſ.* æt Sandfordan, Monaſt. Abbendonienſi, per Eadwardum Regem, *A. D.* 1054.

OTHO. C. 13. *Cod. memb. in Quarto circa tempora Henrici III, lingua Anglica veteri conſcriptus, in quo continetur Hiſtoria Britonum ſive Wallorum, per Lawamonem Sacerdotem. Codex iſte, mea quidem Opinione, ſuperiori cujus nota* CALIGULA. A. IX. *facile locum cedit, quod utriuſque Cod. Præfatione collata, nullo labore cognoſcat Lector.*

Incipit Prologuſ libri Brutoñ.

A Preſt was in londe. Laweman. was hote. he was Leucaſ ſone. Lef him beo driſte. he wonede at Ernleie wid þan gode cniþte. uppen Seuarne. Merie þer him þohte. faſte bi Radiſtone þer heo bokes radde. hit com him on mode ⁊ on hiſ þonke. þat he wolde. of Engelond þe riſtneſſe telle. wat þe men hi hote weren. and wanene hi comen. þe Englene lond æreſt afden. after þan flode. þat fram God com. þat al ere acwelde. cwic þat hit funde. bote Noe and Sem. Iaphet and Cam. and hire four wiſeſ. þat mid ham þere weren. Loweman gan wende. ſo wide ſo was þat londe. And nom þe Engliſſe boc. þat makede Seint Bede. Anoþer he nom of Latin. þat makede Seint Albin. Boc he nom þan þridde. an leide þar amidde. þat makede Auſtin. þat Folloſt broſte hider in. Laweman þes bokes bieolde. an þe leues torride. he ham loueliche bi helde. fulſte God þe miþtie. Feþere he nom mid fingres. and wrot mid hiſ honde. and þe ſoþe word ſette togedere. and þane hilke boc tock us to biſne. Nu biddeþ Laweman. echne godne mon. for þe muſtie Godeſ loue. þat þes boc redeþ. þat he þis ſoþfaſt word ſegge togadere. and bidde for þe ſaule. þat hine to manne ſtrende. and for hiſ owene ſoule. þat hire þe bet biſalle. Amen.

Incip. lib. Nu ſeide mid loueſange. þat was þan londeſ preſt. as þe bokes ſpeke. þat he to bine nom.

Ad calcem libri deſideratur folium unum.

OTHO. C. 16. *Cod. Chartaceus in Quarto, in quo, præter Chronicon breve de rebus Anglicis ab A. D.* 1280, *uſque ad A. D.* 1300. *& ab an.* 1536, *uſque ad an.* 1542. *& alia tum Anglica tum Latina ſcripta qua-*

rum Tituli in D. Thomæ Smithi Catalogo habentur; extat alius quidam Tractatulus hoc Titulo Inſignitus.

Libertates Eccleſiæ S. Johannis de Beuerlik, cum Privilegiis Apoſtolicis, & Epiſcopalibus, quas Magiſter Aluredus Sacriſta ejuſdem Eccleſiæ, de Anglico in Latinum tranſtulit. In hoc tractatulo dantur Cartæ Saxonicæ RR. Adelſtani, Eadwardi Confeſſoris, & Willelmi, quas fecerunt eidem Eccleſiæ, ſed ab imperito Exſcriptore mendoſe ſcriptæ.

Otho. B 9. *Cod. membr. & antiquus in fol. min. in Gallia, ut videtur, ſcriptus, in quo continentur Evangelia IV. Latinè, cum Præfationibus, Tabulis, &c. ad idgenus libros pertinentibus. Hunc Codicem Æthelſtanus Rex dedit Eccleſiæ Dunelmenſi, ſicuti hoc ejus Teſtimonium ante Evang. D. Joannis Saxonicè ſcriptum, nobis fidem facit.*

I. In nomine dñi nři Ihū Xpī. Ic Æþelſtan Cyning ſelle þaſ boc into ſcō Cuðberhte. ⁊ bebeode on Godeſ noman. ⁊ on þæſ halᵹan ſeſteſ. þæt hio næfre nan monn of þiſſe ſtoſe. mid nanum ſacne ne ſeaſlace ne aſtrine ne nane þara ᵹeoſona þe ic to þiſſe ſtoſe ᵹedod. Gif þonne hwelc monn to þam dyrſtig beo. þæt he þiſſeſ hwæt breoce oððe wende. beo he ſcyldiᵹ wiþ God ⁊ wiþ menn. ⁊ dæl neomende Iudaſeſ hleteſ Scariothes, ⁊ on Domeſ dæᵹe þæſ eᵹeſlican cwideſ to ᵹeheranne ⁊ to onſone. diſcedite a me maledicti in ignem æternum et reliq.

II. *Ibid. Sequitur Nota Sax. de donis quæ (S. Cuthberto) contulit idem Rex Æthelſtanus.*

III. *Ima in pagina Evangelium D. Matthæi præcedente, ſcripta ſunt Saxonicè Nomina virorum quos pro ſalute animæ ſuæ, emancipavit Mældorthus.*

IV. *Fol. ult. Habetur Saxonicè, emancipatio ⁊ virorum per Ælfredum Magiſtrum* (Lareop.)

V. *Ibid. Emancipatio Dunecani P. uxoris, liberorum, cum omni eorum prole, Eadulfo & Maldordo.*

VI. *Ibid. Emancipatio Earnanæ filiæ fratris ſui, per Ethelredum.*

In hoc quoque Cod. MS. *pictæ cernuntur Imagines Evangeliſtarum, & ante Evang. D. Matthæi, Exſtat Tabula in qua adumbratur S. Cuthbertus Corona & Gloria caput redimitus, ſedens, dextra benedicens, & ſiniſtra volumen tenens: ante quem Æthelſtanus Rex Diademate cinctus flexo poplite, dextra librum † offert S. Cuthberto, ſiniſtra ſceptrum.* Cum hac Inſcriptione ſuperius poſita

SC̄O CVDBERHTO EPIS
EATHELSTAN ANGLO
RVM PIISIMVS REX
HOC EVVANGELIVM OFFE
RT.

Prima pag. inter alia de S. Cuthberto, datur hæc Nota *ſl. Iul. ſ̄ dictuſ Euermenyſicuſ pingere feci in honore ſcī Cuðbrechti Epiſcopi.

† De libris, vaſis, veſtimentis, Terris, &c. Monaſt. Dunelmenſi per Æthelſtanum dono datis, v. Reginaldum Monachum Dunelmenſ. MS. Cotton. qui inſcribitur Clavd. D. 4. fol, 21. b.

* *Forte* Kal. Julii *ſcribi debet.*

Otho. C xv. *Cod. memb. in Quarto ex diverſis conſtans tractatibus ſimul compactis, de quibus D. Tho. Smithi Cat. conſulas. Inter hæc tamen Saxonicè extat*

I. fol. 106. *Fragmentum Homiliæ cujuſdam de Jejunio & Eleemoſyna, unico fol. contentum.*

Vitellivs. C. 9. *Cod. Chart. in folio per diverſorum neotericorum manus ſcriptus, in quo præter multa alia, habentur Saxonicè,*

I. fol. 204. *Fragmentum, ut dicitur,* Gloſſarii Anglo-Saxonici Bedæ, quod repertum fuit Oxoniæ, A.D. 1572. *Re autem vera, eſt pars potiſſima Gloſſarii Latino-Saxonici Ælfrici Præſulis.*

II. fol. 212. Expoſitio verborum difficiliorum in Cartis Saxonicis, & antiquis Angliæ legibus, in libro Monaſterii de Valle Regia, in antiquo libro Monaſt. S. Auguſtini Cantuariæ, & in Hiſtoria Glaſtonienſis Cœnobii.

III. fol. 224. **A Charter of King Henry the 3. commanding the obſervation of the Ordinances made in the Mad Parliament holden at Oxforde in the 41 year of his reigne. a. d. 1256. Taken out of the Records of the Citie of Oxford, by Mr. Brian Twine, with a modern English Tranſlation.**

Otho. E. 1. *Codex membr. in Quarto oblongiori, quondam peculium Thomæ Alleni, in quo continetur*

I. *Gloſſarium Latino-Saxonicum, ordine Alphabetico,*

Incip. oreþ mæcᵹa ſprecende ðriſende
Anhelantium. Agoniſta. Agenſ.

þæᵹiſpan.
Auida.

Margine quoque ſcribuntur voces quamplurimæ cum Saxonicè tum Latinè gloſſatæ, Gloſſarium tamen, quod dolendum eſt, non continuatur ultra litteram P.

Cleopatra. A. III. *Codex membr. in Octavo quondam peculium Joſephi Hollandi, in quo quidem continentur,*

I. fol. 1. *Gloſſarium Latino-Saxonicum, idem ferè cum ſuperiori, mutato, haud rare, verborum ordine. Definit quoque cum littera.* P.

Incip. eþᵹiendra. oreþmæcᵹa ſprecede ðriſende
Anhelantium. Agoniſta. Agenſ.

ðæᵹiſpan hamſeᵹað.
Auida. Aruehunt.

II. fol. 72. *Gloſſarium aliud Latino-Saxonicum, de Avibus,* De Textrinalibvs fol. 73, b. De Homine Et Partibvs Eivs fol. 74. De Igne fol. 76. De Alea fol. 76, b. De Plavstris Et Partibvs Eivs *Ibid.* De Lectvlo fol. 77. De Lignis fol. 77, b. De Herbis Terræ fol. 78, b. De Svibvs fol. 79. De Metallis fol. 79, b. De Frvgibvs *Ibid.* Nomina Sec̄ Ord̄ Litterarvm fol. 80. De Domibvs fol. 82. De Mensa *Ibid. Hoc Gloſſarium (quod ab illo Ælfrici non adeo alienum eſt) una cum præcedenti, extractum videtur ex quodam Libro Latino, Saxonica interlineata verſione inſignito.*

III. fol. 88. *Gloſſarium Latino-Saxonicum, ex quodam libro de vitis Sanctorum, ſive Hymnario, ut videtur, deſumptum, cujus Rubricæ hoc ordine ſequuntur,* 1 . . . . . . 2 *fol.* 91, b. De Eliſeo. 3 *Ibid.* De Danielo. 4 *Ibid.* De .iii. puerī. 5 *fol.* 92. De Iohanne. 6 *fol.* 92, b. De Paulo et Necpomatia. 7 *Ibid.* De Luca. 8 *Ibid.* De Clementi. 9. *Ibid.* De Silueſtro. 10 *fol.* 93. De Martino. 11. *Ibid.* De Gregorio. 12 *Ibid.* De Baſilio. 13 *Ibid.* De Antonio. 14 *fol.* 93, b. De Paulo. 15 *Ibid.* De Hilarion. 16 *Ibid.* De Iohanne. 17 *Ibid.* De Benedicto. 18 *fol.* 94. De Hilarione. 19 *fol.* 94, b. De Malcho. 20 *Ibid.* De Narciſo. 21 *fol.* 95. De De Anaſtaſio. 22 *fol.* 95, b. De Ebabillo. 23 *Ibid.* De Coſma et Damiano. 24 *fol.* 96. De Criſanti. 25 *fol.* 97. De Iuliano. 26 *fol.* 99, b. De Ammon. 27 *Ibid.*

27. *Ibid.* De Apollonia. 28 *fol.* 99. De sca Maria. 29 *Ibid.* De Cecilia. 30 *Ibid.* De Agatha. 31 *fol.* 99, b. De Lucia. 32 *Ibid.* De Iustina. 33 *fol.* 100. De Eugenia. 34 *fol.* 100,b. De Agne. 35 *Ibid.* De Tecla et Eulalie. 36 *Ibid.* De Scolastica ac Cristina. 37 *fol.* 101. De Constantine. 38 *Ibid.* De Eustochie. 39 *fol.* 101,b. De Chione et Hirene et Agape. 40 *Ibid.* De Rufina et Secunda. 41 *fol.* 102. De Anatholia et Victoria 42 *Ibid.* De Iosep et Dauid et Samson 43 *fol.* 42, b. De uestimento uirginum. *fol.* 104, b. Finit Proſa. De Metro Incipit. 45 *fol.* 105,b. De Elia. 46 *Ibid.* De Eliseo. 47 *Ibid.* De Hieremia. 48 *fol.* 106. De tribus Pueris. *& ſic deinceps de iiſdem ſanctis, qui ſupra memorantur.*

Titvs. A. 15. *Codex chartaceus in Quarto per Joannem Joſſelinum & Joannem Parkerum D. Matth. fil. (ut videtur) ſcriptus. In quo continetur,*

I. Prima pars Dictionarii Saxonico-Latini, nempe à littera A, ad litteram L incluſive. Collectum ex Gloſſariis, Legibus, & Verſionibus Evangeliorum, Regula S. Benedicti, Paſtorali S. Gregorii, Homil. Ælfrici; & aliis ſcriptis Saxonicis.

Titvs. A. 16. *Codex chartaceus in Quarto qui eſt ſuperioris Cod. pars altera, continens voces Saxonicas à littera* M. *ad litt.* Z. *incluſivè.*

Domitianvs IX. *Cod. memb. in Octavo grandiori, plurima continens in ſe Latinè ſcripta, quarum Tituli habentur in D. Thomæ Smithi Catalogo; exſtant autem Saxonicè.*

I. *Folium ſive Fragmentum Annalium Anglorum, regnante Henrico I.*

Fragmentum aliud (unius quoque fol.) in quo, manu antiquiori, ſcribitur

II. *Capitulum* 9 & 10 *cujuſdam libri Canonum Eccleſiaſticorum.*

III. *Notæ 2 breves de S. Auguſtino Anglorum Apoſtolo, ex Beda, ut videtur, deſumptæ.*

IV. *Sequuntur Alphabeta Runica bina (haud ita pridem à me D. Hickeſii gratia deſcripta) cum explicatione Latina nominum veterum Runarum.*

Vitellivs. A. 12. *Cod. memb. in Quarto in quo invenire licet plurima Latina ſcripta, quæ memorantur in D. Tho. Smithi Catalogo: ad noſtram vero rem propius accedunt*

I. fol. 62. *Alphabeta Runica tria, cum his verbis Runicis litteris* Pax Vobiscvm Et Salvs Pax. *Eadem Alphabeta occurrunt in libro veteri Exonienſis Eccleſiæ, ex quo ea deſcripſi haud ita pridem, in uſum D. Georgii Hickeſii.*

II. fol. 180, b. *Oratio Dominica Normanno-Saxonicè.*

Vitellivs. E. v. *Codex Chartac. in fol. in quo multa continentur ex antiquis libris Collectanea, & inter alia,*

I. *Donatio 3 manſarum* æt Hanecanhamme miniſtro ſuo Eadmundo, per Eadredum Regem, A. D. 947. *Terminis Saxonicè deſcriptis.*

II. *Donatio* 1 Manſ. æt Monoƿyrþige Miniſtro nob. Ælfrico, per Eadgarum Regem. A. D. 963. *cum Terminis Saxonice deſcriptis.*

III. *Donatio 6. manſ.* æt Sƿinford Burhelmo miniſtro, per Eadredum Regem. Term. Sax. deſcript.

IV. Extract. ex donat. Eadwardi R. de 3 villis Felingtun, Boclanđ, & Lidgeard, quas conceſſit Eccleſiæ Sciréburnenſi. *Term. Sax. deſcript.*

Vitellivs. D. 7. *Codex Chartac. in Quarto per Ioannem Ioſſelinum ſcriptus, in quo habentur Saxonicè.*

I. Præfatio Ælfrici Verſioni ſuæ libri Geneſeos præmiſſa.

II. Præfatio Ælfrici quam præpoſuit Grammaticæ ſuæ.

III. Modus purgandi Sacerdotes, Diaconos, Regulares ſive Irregulares de criminibus aliquibus reos.

Incip. 7 riht is ꝥ ænig Preost ne lufige ƿif manna.

Tranſcripſit ex libro (tunc Wigornienſis Eccleſiæ, nunc autem Bibl. Bodleianæ) quem ſcripſit Wulfgeatus ſcriba publicus, cap. 20. de hoc libro vid. ſupra.

IIII. Epiſtola Ælfrici de Canonibus

Incip. Ælfricus humilis frater Venerabili Epō Wulfsino ſalutem in dnō.

Sequitur Be Preoste Synoðe.

Incip. Ic secge eoƿ Preostum ꝥ ic ƿýlle nelle beran eoƿre gýmeleaste on eoƿrum heordome.

Deſcripſit ex eodem Cod. Wigorn. mutilo ad finem, Ioan. Joſſelinus; lacunam poſtea ſupplens ex Codd. Exonienſis Eccleſ. qui nunc extant in bibl. C. C. C. C. *L.* 12.

V. De ſecunda Epiſtola, quomodo dividis Chriſma.

Incip. Eala ge Mæsse Preostas mine gebroðru.

Nota J. Joſſelini, Hæ Epiſtolæ Ælfrici extant in Wigornienſi Bibliotheca, item in Exonienſi, ubi etiam videre poſſumus alteram ejus Epiſtolam Saxonicam contra Sacerdotes conjugatos, quam cum hoc proxime præcedente, tranſmiſit ad Wulſtanum Archiepūm, præfixo ſcilicet hoc ſequente Latino Prologo.

VI. Prologus Venerabilis Ælfrici Abbatis.

Incip. Prol. Ælfricus Abbas Wulfstano venerabili Archiepō ſalutem in Chriſto.

Nota J. Joſſelini, ſequens Epiſtola Ælfrici, quæ eſt etiam contra Sacerdotes conjugatos, exſcripta eſt è duobus libris Sermonum Saxonicè ſcriptis; quorum alter eſt M. Bower, alter M. Nowel.

VII. Emb Clænýsse þe gehadode men healdan sceolen.

Incip. Ælfric Abbod gret Sigefýrð freondlice.

VIII. Excerpta ex libro de Vita & Ordine Canonicorum, (*quondam Exonienſis Eccleſiæ, nunc autem C. C. C. C.*) ſc. Cap. 62. Be Preosta Regule. Latine & Saxonicè.

IX. Adjurationes circa judicium aquæ frigidæ & calidæ, & ferri igniti, ex vetuſt. Pontificali Wigornienſis Eccleſiæ (*quid nunc exſtat in Bibl. C. C. C. C.*)

Halsvng.

Incip. Ic halsige ðe (eoƿ) þurh þane ælmihtigan Gode.

X. De Ordālio, ex Sermone Saxonico, qui ſic incipit.

Leofan men underſtandað ꝥ hit iſ ſwiðe micel riht ꝥ ælc haveſ man ðam lif lybbe ðe hiſ had gebyrað. (*Codex autem ſermonum quondam fuit Exonienſis Eccleſiæ, nunc autem Bibl.* C. C. C. C.)

XI. (Sermo Ælfrici) In die ſcõ Paſcæ.

Incipit. Men ða leofeſtan, gelome eow iſ ſæd ymbe uſeſ Hælendeſ æriſte.

XII. Donatio 10 manent. in Fearnbeorgan, miniſtro fideli Ælfeah per Æthelſtanum Regem. *Term. deſcrib. Saxonicè.*

N. J. Joſſelini. **The Copye of this Doctor Talbot had of Doctor Owen.**

XIII. Donatio 5 Caſſat. in Culumſtoce, Eccleſiæ Exonienſi, per Æthelſtanum Anglorum Regem. *A. D.* DCCXX. Indict. XI. cum Term. Sax. deſcr.

Nota. **The Archbyſchoppe of Canterberye** (id eſt, *Matth. Parker*) **had this Charter of the Deane of Exeter Churche.**

XIV. Extract. ex donationibus terrarum Æthelmæro Præſidi per Eadredum Reg. *A.D.* 949. an. regni 3. Term. deſcr. Sax.

Nota. De M. D. Owen. **The Original hereof was torne and blinded in ſome places, that I could not wel read it.**

XV. Donatio 25 manſ. æt Ciranlea miniſtro ſuo Wlfrico, per Eadredum Regem. *A. D.* 951. Indict. 9. Term. deſcr. Sax. *Nota.* **of Mr. Owen.**

XVI. Donatio 13 Caſſatorum in Beorcham Ælfwino Vaſallo, per Eadredum Regem. *A.D.* 952. Term. deſcr. Sax.

Nota. D. Talbot habuit ex Magiſtro Doctore Owen.

XVII. *Carta terrarum quas conceſſit Eadgarus Rex Wigornenſi Eccleſiæ, quæ ſic Incipit* Altitonantis dei clementia qui eſt Rex Regū & dn̄s dominantium, Ego Edgarus Anglorum Baſileus omniumque Regum inſularum Oceani quæ Britanniam circumjacent, cunctarumque nationum, quæ infra eam includuntur, Imperator & Dominus.

Nota. **This Copie I had out of the Original in Wirceſter Church, which is to be ſeen amongſt the Kings Records in the Towre.**

XVIII. Carta libertatum, &c. Eccleſiæ de Perſcore, per Eadgarum Regem. *A. D.* 972.

Nota. Habui ab Matthæo Archiepō Cant. & exhibita fuit per Parcivelum Creſwel nomine Abbatis & Conventus de Parſhoyer 15. Sept. an. 1537. *Term. Sax.*

XIX. Donatio 20 manſ. Eccleſiæ Abbendonienſi, per Eadwigum R. *A. D.* 955. Indict. 14. Term. Sax. ſicut & in ſeqq.

XX. Donatio 2 manſ. & dimid. æt Dumaltan Wlfrico miniſtro, per Æthelredum. *A. D.* 995. Indict. 8. an. regni. 17.

Nota. **D. Talbot had the copie hereof of Mr. Doctor Owen Phiſitian.**

XX. Certificatio de terris æt Folceſtan, quas conceſſit Cnut rex Eccleſiæ Chriſti Cant. Sax. & Lat.

XXII. Certificatio de libertatibus & Franchiſis, eidem Eccleſiæ conceſſis per Wilhelmum Conq. Saxonicè.

XXIII. Charta Semi-Saxonicè ſcripta de libertatibus eidem Eccleſiæ conceſſis per Henricum Reg. III.

XXIV. **Touching the counſell of Auguſtine Arch. of Canterbery whereunto he called the Byſhoppes of the Brytaines,** ubi Locus ex verſione Saxonica Eccleſ. Hiſtoriæ Bedæ, quæ eſt Latin. amplior.

XXV. De donationibus Eccleſ. Exonienſi per Leofricum Epiſc. (ex Cod. ut videtur, Bibl. Bodl.)

Incip. Her ſwutelað on ðiſſere boc hwæt Leofric b̄ hæfð gedon into Scē Petreſ mynſtre on Exanceaſtre.

XXVI. Notæ binæ excerpt. ex Chron. Saxonico.

XXVII. Excerpta quædam ex lib. Saxonico Exonienſis Eccleſiæ vocato Spell-boc Winterſ ⁊ Sumereſ. (ſc. ex Menologio Sax. nunc in Bibl. C. C. C. C. D. 5.)

XXVIII. Excerpta ex diverſis Annalium Saxonicorum exemplaribus.

XXIX. Præfatio Ælfredi Regis verſioni ſuæ Paſtoralis Gregor. præmiſſa, Saxonicè & Anglice, ex Cod. Werferthi Epiſc. Wigorn. nunc Bibl. Bodl. de quo ſupra.

XXX. Excerpta ex diverſis Annalium Saxonicorum exemplaribus, inter ſeſe collatis.

XXXI. Leges quædam Eadgari Regis, Latine, & partim Saxonice, ex Cod. C. C. C. C.

Incip. Her iſ geſwutelod on ðiſum gewrite hu Eadgar Cyncg wæſ ſmeagende hwæt to bote mihte æt ðam ſæſtcwealme.

XXXII. Excerpta ex Annalibus Saxonicis.

XXXIII. Leges quædam Saxonicæ, ex Oxonienſi libro D. Cradoke.

1. Be ferſgildum ⁊ be geðinðum.
2. Norðleoda laga.
3. Be Myrcna laga.
4. Be Mirciſcan aðe.
5. Be Gehadodra manna aðe.

XXXIV. Magnificat, ex Concione Sax. in annuntione Scǣ Mariæ.

Nunc Dimittis, ex Concione Sax. in purificatione S. Mariæ.
Symbolum Apoſtolorum, è libro Concionum *Sax.* Exonienſis Eccleſiæ.
Oratio Dominica, in ſermone *Saxonico* de Dom. Orat.
Rurſus, ex libro *Sax.* Canonum in Wigornenſi Bibliotheca.
Gloria Patri. *Omnia Saxonicè.*

XXV. *Nota de ſignificatione Vocabuli* Godſpel. Sax.

VITELLIUS. D. 20. *Codex membr. in Octavo, ante quingentos annos ſcriptus, in quo continentur plurimi tractatus Latini, de quibus conſulas D. Tho. Smithi Catalogum; Saxonice autem extat*

I. De ſitu Dunelmi. ⁊ de Scõrum Reliquiiſ quæ ibidem continentur. Carmen compoſitum.

Incip. Iſ ðeoſ burch breome. geond Breoten rice.

Illud edidit cum verſione Latina, eximius harum litterarum fautor D. Georgius Hickeſius, Grammaticæ Anglo-Saxonicæ pag. 178. *multo emendatius quam antea editum fuit Saxonice & Latinè à Gulielmo Sommero ad Calcem Gloſſarii ſui ad X Scriptores. Lond.* 1652.

VITEL-

VITELLIVS. A. 7. *Rituale ante 600 annos pulchre ſcriptum, in quo habetur Saxonicè.*

I. fol. 7. PROMISSIO REGIS, *in Conſecratione ſive Coronatione ſua.*

Incip. Ðiſ ȝeƿrit iſ ȝeƿriten ſtæf be ſtæfe be þam ȝeƿrite þe Dunſtan Arceƀ ſealde urū Hlaforde æt Cingeſtune.

Illam edidit cum verſione Latina, idem vir Rev. & doctiſſimus, in Præfatione ad priorem ſuæ Grammat. Editionem.

II. fol. 27. INCIPIVNT CONIVRATIO HOMINIS ANTE COMMVNIS. (*Communicet.*)

Incip. þe man
Ic eoƿ halſiȝe on fæder naman ⁊ on ſuna þiſ

ure Drihten Hælend Criſt.

Sequuntur etiam bina alia, Saxonicè.

VITELLIVS. A. 13. *Codex membr. in Quarto plurima continens in ſe Latina ſcripta, & inter alia, Hiſtoriam Fundationis Abbatiæ de Certeſeye, in qua exhibentur cartæ quædam de donationibus terrarum, quarum Metæ ſive Termini Saxonicè ſeu potius Normanno-Saxonicè exarantur*, viz.

I. Carta Frithewaldi Fundatoris, Subreguli Regis Wlfari Merciorum, 200 manentium in Ciroteſeȝe, & 5 manſ. in Thorpe. Circa Kal. Marcias.

II. Ðiſ bet þe Landimere of þe ſixtene hide lond in Egeham.

III. Ðiſ bet þe Londonimere in to Chabbeham.

IV.* Carta Reg. Ælfredi facta Monaſt. de Ceroteſeȝ *id eſt*, Cirotiſ inſula, de ſupradictis 5 Manſis apud Thorp, cum omnibus Appendiciis.

V. *Declaratio de Hundredo de Goddelie quam dedit Monaſterio* Certeſeienſi R. Eadwardus Conf. Sax.

VI. *Declaratio de Libertatibus & Franchiſis eidem Monaſterio conceſſis per* R. Eadward Conf. Sax.

VII. *Declarationes aliæ binæ, eidem Monaſt.* factæ, per eund. Regem. *Saxonicè.*

VIII. *Donatio* x *hidarum* on Walcham, &c. eidem Monaſt. per R. Eadward. Confeſſ. *Saxonicè.*

IX. *Declaratio* R. Wilhelmi *primi* de Libertatibus totius Abbatiæ. *Saxonicè.*

VITELLIVS. C. 8. *Codex membr. in fol. multa continens ſcripta Latina, quorum Indicem videre eſt in D. Tho. Smithi Catalogo, Saxonicè quoque extant*

I. *De eo quod unoquoque die faciendum eſt, ut res ſalvæ ſint tam quoad Deum, quam quoad mundum.*

Incip. Ðonne þu on morȝen ærest ariſe ȝemune þu þone halȝan heah-engel ſcē Michaelum on þinum mode ⁊ ȝibid þe to him.

II. *De tribus anni diebus Ægyptiacis.*

Incip. Ðrý daȝaſ ſýndon on ȝeare þe ſe Egýptiace hatað.

IV. *Excerpta ex libro Bedæ Venerabilis de Temporibus, imperf.*

Notandum eſt, quod in hoc Cod. extant quattuor folia Latine ſcripta litteris Saxonicis valde antiquis, nempe

1. Laus Pauli †quinometro ſcripta à Damaſo æpiſc. †*Verſ. hexametris.*

Incip. Nam tudum Pauluſ procerum præcepta ſequtuſ.

2. Æpiſtola ſci Hierō ad Damaſſū de Pontifice Melchiſedech.

3. *Excerpta ex Hieronymo de S. Paulo*, &c.

Horum 4 foliorum primo adglutinata eſt hæc Inſcriptio in membrana ſcripta

Epiſtole pauli de manu bede.

Ex hac conſtat Inſcriptione Traditum fuiſſe librum quendam Epiſtolarum D. Pauli, Venerabilem Bedam exſcripſiſſe, cujus hæc quatuor folia pars fuerunt

Equidem memini me ante aliquot annos talem Epiſtolarum Pauli librum, iiſdem plane quibus hæc folia, characteribus exaratum, vidiſſe in Bibliotheca Collegii Trinitatis in Academia Cantabrigienſi.

VESPASIANVS A. 5. *Codex chartaceus in Quarto partim per Guil. Lambardum partim per Laurent. Nowellum ex Cod. antiquis deſcriptus, in quo occurrunt Saxonicè.*

I. fol. 41. *Teſtamentum Byrhtrici, ex Textu Roffenſi.*

II. fol. 1, b. *Donatio quarundam terrarum Eccleſiæ Wigornienſi, per Æthelredum Ealdormannum & Æthelfledam uxorem ſuam. (deſcripta ex Regiſtro Cartarum Wigorn. Eccl. una cum iis quæ ſequuntur.)*

III. fol. 3, b. *Donatio terrarum* Berhtwulfo Regi per Athunum Ep. Wigorn. (*quarum Termini deſcribuntur Saxonicè.*) A. D. 848. Indict. 12. in loco qui nominatur æt Glen. (*ex eod. Cod.*)

IV. fol. 6, b. *Conventio inter* Æthelredum & Æthelflædam ex una parte, & Werferthum Epiſc. ex altera, A. D. 904. (*ex eodem Cod.*)

V. fol. 12, b. *Donatio* 10 *Caſſatorum* in Tredingtun Eccleſiæ Wigorn. per Eanberhtum Regulum Hƿicciorum. *Termini ſequuntur Sax.* (*ex eod. Cod.*)

VI. fol. 13, b. *Carta Venditionis terrarum in Vico* Lundoniæ ubi vocatur Ceolmundingcehaga, per Burhredum R. Merciorum. A. D. 857. *Term. ſeq. Saxon.* (*ex eodem Cod.*)

VII. fol. 15. *Conceſſio* 15 *manſ.* in Timbingtun Monaſterio de Clifa, per Offam R. Merciorum & Aldredum ſubregulum Huicciorum. *Term. ſeq. Sax.* (*ex eodem Cod.*)

VIII. fol. 16, b. *Conceſſio* 20 *Caſſat.* æt Eaſtune miniſtro fidel. Ofredo per Æthelbaldum R. Merciorum. *Term. ſequuntur Saxon.* (*ex eodem Lib.*)

IX. fol. 17, b. *Donatio terrarum Eccleſ.* Wigornenſi, per Æthelredum Ducem Merciorum. *A. D.* 880.

X. fol. 18. *De terris* Wigfrithi. *A. D.* 900.

X. fol. 19. *Donatio* x *manent.* in Hƿiccepidu Eccleſ. Wigorn. per Berhtwulfum R. Merciorum. *A. D.* 841.

X. fol. 23. *Judicium Curiæ Comitatus (ut videtur)* de terris Æthelredi Ealdormanni, *A. D.* 896.

XI. *Donatio terrarum* per Æthelredum Ealdormannum. *A. D.* 883.

XII. fol. 28, b. *Donatio terr.* æt Auſtan Eccleſ. Wig. per Æthelſtanum R. *A. D.* 928.

XIII. fol. 29, b. *Scriptum Werferthi Ep.* de terris æt Soppanbyrig, &c.

XIV. fol. 30. *Carta Oſwaldi Archiep.* de terris at Bſtoce dimiſſis Æthelwerdo militi. *A. D.* 984.

XV. fol. 31. *Donatio 1 manſ.* æt Heortford Æthelnotho miniſtro, per Oſwoldum Epm. *A. D.* 963.

XVI. fol. 31, b. *Dimiſſio 1 manſ.* æt Coddanhrycce, Ælfrico miniſtro ſuo, per Oſwold. Ep. *A. D.* 963.

XVII. fol. 32. *Dimiſſio 1 manſ. & dimid.* æt Uptune Æthelwardo fideli, per Oſwald. Ep. *A. D.* 968.

XVIII. fol. 32, b. *Dimiſſio 20 hid.* æt Cumtune, &c. Æthelmaro, &c. per Oſwald. Archiep. *A. D.* 943.

XIX. fol. 33. *Conceſſio 1 manſ.* æt Þeorecan, Ælfweardo fid. per Oſwaldum *A. D.* 968.

XX. fol. 33, b. *Donatio 5 manſ.* æt Godestune Wulfeah fid. per Oſwaldum.

Sequuntur & aliarum terrarum Termini Saxonice, excerpti de eodem Regiſtro Cartarum Eccleſiæ Wigorn-nienſis: ad quem Cod. MS. qui inſcribitur TIB. A. 13. *lectorem mitto.*

VESPASIANUS. A. 9. *Codex partim membr. partim Chartaceus in Quarto, in quo continentur varia ſcripta Latine, de quibus, conſulas Catal. D. Tho. Smithi. inter alia vero, quæ minus ad rem Saxonicam pertinere videntur, habentur*

I. fol. 147. *Nomina eorum qui Teſtimonium adhibuerint Cartis pluribus Saxonicis, quæ collegit D. Joannes Joſſelinus.*

Codex membr. in Quarto in quo varia continentur ſcripta Latina, de quibus Catalogum D. Tho. Smithi conſulas, Normanno-Saxonice vero habentur Homiliæ aliquot, ſine Titulis, quarum prima ſic

I. fol. 54. *Incip.* Ure hlaford almihtig God wile ⁊ us bot. þat ƿe hine luſie. ⁊ of him imaᵹe ⁊ ſpece. naht him to mede ac hus to freme ⁊ to fultume.
Expl. Witodlice he cumð an ende þiſſer ƿorld. ⁊ alle þa ðe ƿaple efter unðfengon. anleð of ðeðe him togeanes. ⁊ elc ge eft efter his gearnunge.

II. fol. 56, b. *Incip.* Hit gelamp þ an rice king ƿes. ſtrang ⁊ mihti. his land geleſt ƿide ⁊ ſide. his folc ƿas ſwiðe ærfeð telle. his under-þeoden ge ƿer on his cynerice wuneden.
Expl. ⁊ þis is hare hread. Hƿet ſcule ƿe þan finden? Alſwa he cweð. Ego ſum uitis uera. ꝑ.

III. fol. 58, b. *Incip.* Ure Hlaford Scs Paulus þe is þeoden lareop us nemað ⁊ menegeð of ſume ƿerre to dernere þus cweðende. Induite nos armaturam dei.

In fine imperfecta eſt hæc Homilia, utpote quæ non deſcribitur ultra hæc verba. In omnibus ſumentes ſcutum fidei. in quo poſſitis omnia tela nox(ia) ex-(cipere.)

VESPASIANUS. A. 15. *Codex Chartaceus in fol. min. maxima ex parte per Joannem Joſſelinum ſcriptus, in quo habentur Saxonicè, (ut videtur ex Cartulario monaſt. Egneſhamienſis.)*

I. *Carta* Regis Æthelredi de fundatione Monaſterii de Egneſham. *A. D.* 1005. Indict. 3.

II. *Declaratio* de diſpoſitione eorum quæ dederunt Wiwis Epiſc. Leofric Comes, & Godgife uxor ejus monaſterio æt ſcē Marian ſtoƿe.

VESPASIANUS. B. 24. *Codex membr. in Quarto, ſc. Regiſtrum Cartarum Abbatiæ de Eveſham cujus potiſſima pars circa tempora Henrici II Reg. Angliæ ſcripta videtur; in quo Cod. ſcribuntur Saxonicè termini terrarum quas monaſterio dedere plurimi ejus Benefactores. ſcil.*

I. fol. 15, b. Termini terrarum to Baddanbyrig and æt Doddanƿorða, conceſſ. per Ædmundum R. *A. D.* 944. Indict. 2.

II. fol. 16, b. Term. 2 Hidarum to Beaddingaburnan. Eadredo Rege Concedente.

III. fol. 17. Donatio 5 manſ. æt Beaddingaburnan Æthelgeardo min. per Eadwigum Reg.

IV. fol. 17, b. Donatio 4 manſ. in Badebi & in Neweham Eccleſ. Eveſhamenſi per Cnutum Regem.

V. fol. 19. Termini terrarum in Baddanbyrig.

VI. fol. 22. Donatio 12 Caſſat. in Ambreſlege Eccleſiæ de Cronucchomme per Æthelwardum ſubregulum.

VII. fol. 25. Termini terrarum in Hamtune.

VIII. fol. 28, b. Termini terrarum in Bennicƿyrþe.

IX. fol. 29, b. Termini terrarum in Benningcƿyrðe. per Æthelredum. *A. D.* 1003. Indict. 1.

X. fol. 32. Donatio 5 Caſſat. in Mortun Ecgwino Wicciorum Epō. per Kenredum R. Merciorum. *A. D.* 708.

XI. fol. 33, b. Termini terrarum quæ pertinent ad villam de Eveſham.

XII. *Ibid.* Termini 4 hidarum æt Foddenho.

XIII. fol. 34, b. Termini 12 acrarum æt Ulenbeorge, *Eccleſ.* de Eveſham, per Beortulfum Regem.

XIV. fol. 36. Termini terrarum in Burhtune.

XV. fol. 51, b. Huſ limitibuſ trā Scē Marie ⁊ beati Ecgwini in Æchomme hinc inde giratur. *mutil.*

XVI. fol. 60. Donatio x manen. æt Fillereſes ad locum qui dicitur æt Æcgwineſhamme, per Beorhtulfum Regem Merciorum.

XVII. fol. 61, b. Termini terrarum juxta Bladene.

XVIII. fol. 64. Carta fundationis Abbatiæ Eveſhamenſis; ſcil. Donatio 67 manſ. ex duabus partibus fluminis quod vocitatur Auena, ad locum in quo beata virgo Maria ſe venerabili viro Eguino manifeſtavit in Homme, per Kenredum R. Merciorum, & Offam R. Orientalium Anglorum, Acta *A. D.* 709. in Eccleſia Salvatoris Lateran. Confirmante

Con-

Conſtantino Romanæ ſedis Antiſtite, &c. (*Vide hujus Cod. fol.* 32.)

XIX. fol. *66.* Termini terrarum in Mæðelᵹareſbẏriᵹ.

XX. fol. *67.* Termini terrarum juxta Fulſpeaꞃðinglea.

XXI. fol. *68*, b. Termini xx hidarum to Burhtune.

XXII. fol. 70, b. Donatio iv manſ. in Dunneſtrea-tun, ad locum qui dicitur æt Eoueſhame, per Offam Merciorum Regem. *A. D.* 779. Indict. 2. anno decennovali. 1. Lunari 17.

Notandum autem eſt, hoc Chartularium lacerum & mancum eſſe, plurimaſque Chartas Donationum jam nunc deſiderari, quarum tamen Termini Terrarum deſcripti ſuperſunt.

VESPASIANVS. D. 6. *Codex memb. in Quarto, in quo diverſa ſcripta, ex quibus quæ ad Provinciam ſpectant noſtram ordine ſequuntur.*

I. *Parabolæ Salomonis Latine, vetuſtis Characteribus Saxonicis deſcriptæ, in quibus plurima verba interlineari gaudent gloſſa Saxonica.*

II. *Alcuini Capitula Theologica ad Guidonem Comitem, iiſdem Litteris. in quibus etiam, nonnullæ voces Saxonicè gloſſatæ.*

III. *Oratio ad Deum Rhythmice ſcripta. eadem manu.*

Incip. Ƿuton ƿuldrian. ƿeorada Drẏhten. halᵹan hlioðor cƿidum. hioſen riceſ ƿeard. luſian leoſ-ƿendum.
Expl. Forðan ðu on ðrẏmme ricſaſt ⁊ on þrineſ-ſe. ⁊ on anneſſe ealleſ ƿaldend hioſena heah Cẏ-ninc. Haliᵹeſ Gaſteſ ſeᵹere ᵹeſelled in ſæder ƿuldre.

IV. *Brevis computatio temporum ab Adamo, ad Chriſti paſſionem, & ad Romam Conditam. Sax.*

Incip. Fram Adame þam æreſtan mænn and ſram ſræmðe middan ᵹeardeſ.
Expl. ⁊ þanne ſæſ ſram ſremðe middanᵹ̄ oþ Rome burh ᵹeſeorde ſioſer ðuſendo ƿintro ⁊ ſioſen and hundeahtatiᵹ.

V. *Narratio Poetica de Davide, & de ejus Pœnitentia propter adulterium cum Bethſheba, in qua etiam occurrit Pſalmus cujus initium Miſerere mei Deus, Latine & Saxonicè.*

Incip. Dauid ƿæſ haten diormod hæleð Iſraela brе-ᵹa æðelæ ⁊ rice Cẏninga cẏnoſt Criſte leoſoſt.
Expl. ſorᵹeſ uſ God mæhtiᵹ. þ ƿe ſẏnna hord ſimle oſer-ƿinnan ⁊ uſ ᵹeearnian æce dreamaſ an liſiᵹendra landeſ ƿenne amen.

VESPASIANVS. D. XV. *Codex membr. in Quarto, in quo majoris momenti ſcripta ſunt*

I. *Fragmentum cujuſdam libri Pontificalis, in quo eſt Ordo conſecrandi Abbatem Eccleſiæ Exonienſis, ut videtur.*

II. *Confeſſio peccatorum Latinè, cum hac Rubrica Sax.*

Ðiſ ſiondon Ondetneſſa to Gode ſeolſum.

III. DE CONFESSIO PECCATORVM ET PENITENTIE HISIDORI.

IV. INCIPIT IVDICIVM DE PENITENTIA THEODORI EPISCOPI. *ſc. Inſigne fragmentum Pœnitentialis Theodori Archiepiſcopi Cantuar.*

V. *Excerpta ex Amalario.*

VESPASIANVS. D. 12. *Cod. membr. in Octavo ante Conquæſtum Angliæ ſcriptus, in quo Continetur Hymnarium Latine cum interlineari verſione Saxonica. Notandum autem eſt, quod in hoc Cod.* MS. *quilibet Hymnus bis extat; prima vice ſicut ab Auctore metrice compoſitus, deinde mutato ordine verborum & haud raro verbis ipſis mutatis, quaſi proſaice & Paraphraſtice gratia verſionis Saxonicæ quæ miniatis litteris interlineariter ſupra ſcribitur. Primum igitur exemplum cujuſlibet Hymni nudum reſtat, ſine verſione interlineata exceptis 7 prioribus, ſupra quos etiam ſcribitur, nigris litteris, verſio Saxonica interlinearis. Fronti Cod. præmittitur præfatiuncula cum Tetraſticho Latine, quam in Catalogo ſuo edidit doctiſſimus Tho. Smithus. In Cod.* MS. *hoc ordine ſequuntur Hymni, ſecundum primum eorum exemplum.*

I. O Lux beata trinitaſ.
II. YMNVS AD NOCTVRNOS.
Primo dierum.
III. Eterne rerum conditor.
IV. YMNVS AD NOCTVRNOS.
Nocte ſurgenteſ.
V. AD LAVDES YMNVM.
Ecce iam noctiſ.
VI. YMNVS AD PRIMAM.
Iam luciſ.
VII. AD TERTIAM YMNVS.
Nunc ſcē nobiſ ſpſ̄.
VIII. YMNVS AD SEXTAM.
Rector potenſ.
IX. AD NONAM YMNVS.
Rerum dſ̄.
X. YMNVS AD VESPERAM.
Luciſ creator.
XI. YMNVS AD COMPLETORIVM.
Te luciſ ante terminum.
XII. Xpē qui lux eſ.
XIII. FERIA SECVNDA YMNVM AD NOCT̄.
Somno refectiſ.
XIV. AD LAVDES.
Splendor paternæ ᵹlē.
XV. YMNVS AD VESPEROS.
Inmenſe celi conditor.
XVI. FERIA TERTIA YMNVS.
Conſorſ paterni.
XVII. YMNVS AD LAVDES.
Aleſ diei.
XVIII. YMNVS AD VESPEROS.
Telluriſ ingenſ.
XIX. FERIA QVARTA YMNVS.
Rerum creator.
XX. YMNVS AD LAVDES.
Nox & tenebre.
XXI. YMNVS AD VESPERAS.
Caeli dſ̄ ſanctiſſime.
XXII. FR̄. V. YMNVS AD NOCTVRNOS.
Nox atra.
XXIII. YMNVS AD LAVDES.
Lux ecce.
XXIV. AD VESPEROS YMNVS.
Magne dſ̄.
XXV. FR. VI.
Tu trinitatiſ.
XXVI. YMNVS AD LAVDES.
AEterna celi.
XXVII. YMNVS AD VESPERAS.
Pſalmator.
XXVIII. YMNVS IN SABBATO.
Summe dſ̄.
XXIX. AD LAVDES.
Aurora.
XXX. IN SABBATO YMNVS AD VESPERAS.
Deuſ Creator.
XXXI. DOMINICA PRIMA. DE ADVENTV.
DNI̅. YMNVS.
Conditor alme.

 XXXII.

XXXII. Ad Nocturn̄ Ymnum.
Verbum ſupernum.

XXXIII. Ymnus Ad Laudes.
Vox clara

XXXIV. De Scō Andrea Apostolo Ymnus. (*cujus exemplar unicum.*)
nobiſ ecce.

XXXV. In Natale Dnī Ymnus Ad Vesperas.
Xpē redemptor.

XXXVI. Item Ymnus.
Veni redemptor.

XXXVII. *Deeſt Rubrica, cum exemplo primo.*
Surgenteſ ad te.

XXXVIII. Item Ymnus.
Audi redemptor.

XXXIX. Ymnus De Scō Stepano.
Ymnum canamuſ.

XL. Item De Scō Stephano Ymnus.
Jam rutilat.

XLI. In Octabas Dnī Ymnus.
Audi redemptor.

XLII. Ymnus In Natale Dnī Canendus Ad Tertiam.
Xpe hac hora.

XLIII. Ad Sextam Ymnus.
Sexta etate.

XLIV. In Epiphania Dnī Ymnus.
A Soliſ ortu.

XLV. Item Unde Supra.
Hoſtiſ Herodeſ.

XLVI. Item Unde Supra Ymnus.
Iheſuſ refulſit.

XLVII. Item In Epiphania Ymnus.
A Patre.

XLVIII. Ymnus Ad Vesperos.
In Purificatione Scē Mariæ.
Quod choruſ.

XLIX. Item Ymnus De Scā Maria.
Nunc tibi.

L. In Septuagesima Ymnus.
Alleluia dulce.

LI. Item Ymnus.
Alleluia piuſ.

LII. Ymnus Ad Tertiam In. xl.
Dei fide.

LIII. Ymnus Ad Sextam.
Meridie.

LIV. Ymnus Ad Nonam.
Perfecto trino.

LV. *Deſideratur Rubrica.*
Audi benigne.

LVI Itē Ymnus.
Clarum decuſ.

LVII. Item Ymnus.
Ihū quadraganarie.

LVIII. Item Ymnus.
Ex more.

LIX. Hymnus De Scō Cuðberto.
Gaudet magnuſ.

LX. Hymnus Compositus Ad Laudem Patris Benedicti.
Ut tuæ uitæ.

LXI. Item Ymnus.
Magno canenteſ.

LXII. Item Ymnus.
Xpē Scō rum.

LXIII. In Adnuntiatione Scǣ Mariæ.
Quem terra.

LXIV. Item Ymnus.
Ave mariſ ſtella.

LXV. De Passione Dnī Ymnus.
Vexilla regiſ.

LXVI. Item Ymnus.
Auctor ſalutiſ.

LXVII. In Cena Dnī Ymnus.
(*in quo deeſt verſio interlineata Saxon.*)
Telluſ ac æthra.

LXVIII. In Resurrectione Dnī.
Ad cenam agni.

LXIX. Item Ymnus.
Ihū nrā redemptio.

LXX. Item Ymnus.
Aurora luciſ.

LXXI. Ymnus In Pascha Ad Primā.
Te luciſ auctor. *cum altero cujus init.* Choruſ noue Hierlm̄. *qui notulis Muſicis* (*ſicut & alii ſparſim* per Cod.) *inſigniti*, *Interlinearem Verſionem Sax. deſiderant.*

LXXII. *Deſideratur* Rubrica.
Hymnum canamuſ.

LXXIII. *Deeſt Rubrica.*
Optatuſ uociſ.

LXXIV. In Ascensione Dnī Ymnus.
Æterne Rex.

LXXV. In Scō Pentecosten Ymnus.
Veni creator.

LXXVI. Itē Ymnus.
Beata nobiſ.

LXXVII. Unde Supra Ymnus.
Iam xpē.

LXXVIII. *Deſideratur Rubrica.*
De patriſ.

LXXIX. *Deſideratur Rubrica.*
Iudea tunc.

LXXX. Item Ymnus.
Anni peractiſ. *deeſt verſio Saxonica.*

LXXXI. De Scō Iohē Baptista Ymnus.
Ut queant laxiſ.

LXXXII. Hymnum De Scō Petro Pauloque.
Felix per omnē. *notulis quidem muſicis inſignitus eſt hic hymn. deeſt autem verſio Saxonica.*

LXXXIII. Item Hymnus.
Aurea luce.

LXXXIV. In Assumptione Scǣ Marie. Ymnus.
O quam glorifica.

LXXXV. *Deeſt Rub.* (quæ De Scō Michaele Arch.
Myſteriorum.

LXXXVI. *Deeſt Rubrica.*
Tibi Xpe.

LXXXVII. *Deeſt Rubrica.*
Xpe ſcō rum.

LXXXVIII. *Deeſt Rubrica.*
Feſtiua ſecliſ.

LXXXIX. *Deeſt Rubrica.*
Xpē redemptor.

XC. *Deeſt Rubrica.*
Omnium Xpē.

XCI. *Deeſt Rubrica.*
Exultet celum.

XCII. *Deſideratur Rubrica.*
Æterna Xpī.

XCIII. *Deſideratur Rubrica.*
Annue xpē.

XCIV. *Deeſt Rubrica.* (*de S. Andrea.*)
Andrea pie.

XCV. *Deeſt Rubr.* (*de SS. Jacobo & Joanne.*)
Bina cœleſtiſ.

XCVI. *Deeſt Rubr.* (*de S. Jacobo Juſto.*)
Iacobe juſte.

XCVII. *Deeſt Rubr.*
Bartholomee.

XCVIII. *Deeſt Rubr.*
Mathee ſcē.

XCIX. *Deeſt Rubr.* (*de SS. Phil & Jac.*)
Proni rogamuſ.

C. *Deeſt Rubr.* (*de SS. Sim. & Juda.*)
Beate Simon.

CI. *Deeſt Rubr.*
O Thoma xpī.

CII. *Deſid. Rubrica.*
Mathia iuſte.

CIII. *Deeſt Rubrica.*
Xpē ſplendor glǣ.

CIV. *Deeſt Rubrica.*
Scō rum meritiſ.

CV. *Deeſt Rubrica.*
Rex glo ſe martyrum.

CVI. *Deeſt Rubrica.*
Martyr dei.

CVII. *Deeſt Rubrica.*
Dš tuorum.
CVIII. *Deeſt Rubrica.*
Iſte confeſſor.
CIX. *Deeſt Rubrica.*
Ihu redemptor.
CX. *Deeſt Rubrica.*
Virginiſ proleſ.
CXI. *Deeſt Rubr.*
Ihu corona.
CXII. *Deeſt Rubrica.*
Xpe cunctorum.
CXIII. *Deſideratur Rubrica.*
Hic ſaluſ ægriſ.
CXIV. *Deeſt Rubr.*
Quæſumuſ ergo.
CXV. *Deeſt Rubrica.*
Adeſto ſca trinitaſ. (*deeſt item verſio Sax.*)
CXVI. YMNVS DE SCO EADMVNDO REGE ET MAR.
Eadmunduſ martyr. (*ſine verſione Saxon.*)
CXVII. AD NOCTVRNAM.
Laurea regni. (*ſine verſ Saxon.*)
CXVIII. AD MATVTINAM.
Lauſ & corona (*ſine verſ. Saxon.*)
CXIX. *Deeſt Rubrica.*
Salue Crux ſca. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXX. YMNVS DE PASSIONE SCI LAVRENTII ARCHIDIACONI.
Martyriſ Xpi. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXI. *Deeſt Rubrica.*
O pater ſce. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXII. *Deeſt Rubrica.*
Ave Dunſtane.
CXXIII. *Deeſt Rubr.* (*De S. Barnaba.*)
Preco benigno. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXIV. YMNVS IN ANNIVERSARIO DEDIC. ECCLE.
Urbſ beata Irlm. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXV. *Deeſt Rubrica.*
Iam Xpe ſol (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXVI. *Deeſt Rubrica.*
Qua Xpc. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXVII. *Deeſt Rubrica.*
Terniſ ter horiſ. (*ſine verſ. Sax.*)
CXXVIII. HYMNVS IN PASSIONE DNI.
Pange lingua. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXIX. AD MATVT.
Luſtra ſex. (*ſine verſ. Saxon.*)
CXXX. *Deeſt Rubrica.*
Inuentor rutuli dux. (*ſine verſ. Saxon.*) *cum aliis quibuſdam hymnis recentiori manu exaratis.*

I. INCIPIVNT CANTICA ISAIAE PROPHETÆ DOMCIS DIEBVS.
Dne miſerere. (*cum verſione Saxonica ſicut & ſequentia.*)
II. ALIA.
Audite qui longe.
III. ALIA CANTICA.
Miſerere dñe.
IV. CANT. DE ADVENTV DNI.
Confortate manuſ.
V. ALIA.
Conſolamini.
VI. ITEM ALIA.
Iurauit dñſ.
VII. CANTIC DE NATALE DNI.
Populuſ qui.
VIII. ALIA.
Lætare Hierlm.
IX. ALIA.
Vrbſ fortitudiniſ.
X. CANTICVM IN QVADRAGESIMAL.
Deducant oculi.
XI. ALIA.
Recordare dñe.
XII. ALIA.
Tollam uoſ.
XIII. CANTICA HIEREMIE PROPHETE. IN RESVRRECTIONE DNI.
Quiſ eſt iſte.
XIV. ALIA.
Venite reuertamur.
XV. ITEM ALIA.
Expecta me.
XVI. CANT. DE APLIS VEL DE MARTYRIBVS.
Qui ſponte.
XVII. ALIA.
Qui propria.
XVIII. ALIA.
Voſ ſci dni.
XIX. CANT. VNIUS CONFESSORIS.
Benedictuſ uir.
XX. ALIA.
Beatuſ vir.
XXI. ALIA.
ecce ſeruuſ.
XXII. CANT. IN NAT. VIRGINVM.
Audite me.
XXIII. ITEM ALIA.
Lauda filia.
XXIV. ITEM ALIA.
Gaude & lætare.

Codicem claudunt hymni quatuor Latine tantum, & (ſi excipias unum) manu recentiori ſcripti.

VESPASIANVS. D. XXI. *Codex MS. in Octavo, in quo, præter Nennii Hiſtoriam emendate ſcriptam, cum* Sedulii *Poemate Paſchali, habetur Saxonice*

Vita & Miracula S. Guthlaci Anachoretæ, per Felicem Croylandenſem Monachum *primum Latine ſcripta, & deinde ab incerto ſcriptore Saxonicè verſa.*

I. *Præfatio* Felicis Croylandenſis *ad Alfwoldum Orientalium Anglorum Regem ſic in Saxonico*

Incip. Urum ƿealdende rihte gelyfendum á ƿorulda ƿorulde minum þam leofestan Hlaforde ofer ealle oðre men cynelice Kyningas Alfƿold East-Engla Kyning, mid rihte ⁊ mid gerisenum rice healdend. Felix þone rihtan geleafan gesette eallum geleafullum Godes folcum ⁊ ecere gesundfulnysse hælo ⁊ grætinge gesend þinum ƿordum and bebodum ic hyrsumode.

Expl þone fruman on þam fruman ic gesette. ⁊ þone ende in þam ende.

II. *Vita autem S. Guthlaci ſic*

Incip. On þam dagum Æþelredes þæs mæran Kyninges Myrcna. ƿæs sum æþela man on þære þeode Myrcnan rice. se ƿæs haten Penƿald. he ƿæs þæs yldestan ⁊ þæs æþelstan cynnes þe Icelingas ƿæron genemnede.

Expl. Sy urum drihtne lof ⁊ ƿuldor ⁊ ƿurðmynt. ⁊ þam eadigan ƿere sce Guðlace on ealra ƿorulda ƿoruld a á butan ende on ecnesse. AMEN.

Quoad ſcripturam, Tractatus hic omninò convenit cum Cod. Bibl. Bodleianæ qui inſcribitur LAVD. E. 19. *adeo ut uterque Cod. videtur ab eodem Librario ſcriptus.*

CLEOPATRA. C. 8. *Cod. membr. in Octavo, in quo, præter alia ſcripta Latina, extat quoque* Aurelii Prudentii *Pſychomachiæ exemplar antiquum, Iconibus Hiſtoricis paſſim illuſtratum. Margine libri ad unamquamque Iconem habetur explicatio ejus Latine litteris rubris grandioribus, & Saxonice litteris quidem nigris, ſed tamen vetuſtis.*

VESPASIANVS. D. xx. *Codex membr. in Octavo, in quo Librum Pœnitentialem Latine litteris antiquis ſcriptum, vocibus fere ubique in ſyllabas ſuas diſtinctis, ſequitur Saxonicè*

I. *Oratio ſive Confeſſio Pœnitentialis ad Deum, litteris vetuſtis, quæ ſit*

Incip. Drýhten þu halga God þu eart ælmihtig ⁊ ece God. Ic forworhte ⁊ ſynful bydde þæt ðu onſende in me heortan meagolmod gemýnd ⁊ gedefe hreowe ⁊ soðe ondetneſſe ealra minra ſynna ðara þe ic æfre gefremede wið ðinum willan ⁊ wið minre ſaule þearfe.
Expl. Ic eac bidde ealle Godes englas ⁊ ealle Godes halige. ꝥ hie me ſien arfulle þingeras wið ðone ælmihtigan Drýhten þære halgan þrýneſſe and þære soðan annyſſe.

VESPASIANVS. E. 6. *Codex MS. Chartaceus in Quarto, in quo, præter alia Latine ſcripta habentur*

I. *Excerpta ex Gloſſario MS. Latino-Theotiſco quod Florentiæ extat in Bibliotheca Magni Ducis, quæ ſcribi fecit (ut videtur) Fridericus Lindenbrogius, A. D.* 1606.

Incip.	Anaglypha.	manlicha.
	Avus.	ano.
	Avia.	ana.
	Ancilla.	diu.
	Aemula.	chella.
Expl.	Rochus.	roch.
	Ubirrochus.	ubirroch.
	Colus.	Chunehla.

II. *Fragmentum alterius Gloſſarii, in quo voces Latinæ per linguam quandam peregrinam explicantur.*

Incip.	Ariola.	houba.
	Acies, acumen.	Vreſſi.
	Aſpidiſcus, uncius.	Crapho.
Expl.	Victor.	Sigmari.
	Scuria.	Scura.

VESPASIANVS. E. 8. *Cod. Chartaceus in Quarto, in quo præter alia tum Latine tum Anglicè ſcripta, ad noſtram rem propius accedentia, habentur*

I. *Vocabularium Saxonico-Latinum* Guil. Camdeni.

II. *Nominum quorundam propriorum Anglo-Sax. ſignificationes & Etymologiæ, de quibus fuſius tractavit cl. Vir libro ſuo Anglico cui Titulus eſt,* Reliquiæ, &c.

III. *Voces quædam Latinæ, Danicè explicatæ.*

FAVSTINA. A. III. *Cod. membranaceus in Quarto craſſiori, nempe, Regiſtrum Chartarum* Eccleſiæ Weſtmonaſterienſis, *in quo, habetur Saxonice, litteris Normanno-Saxonicis, opere & ſtudio, ut putatur, Sulcardi ejuſdem Eccleſiæ Monachi*

I. fol. 92. *Certificatio R. Edwardi Confeſſoris* de Cotclyſa *in* Gyðslepe *in qua natus erat, quam dedit Eccleſiæ Weſtmonaſterienſi.*

II. fol. 92, b. *Certificatio ſive Litteræ Patentes ejuſdem Regis de* Langtune, *quam dedit Eccleſiæ Weſtm.*

III. fol. 93. *Certificatio ejuſdem Regis* de Stane ⁊ Stanegehæge *quas dedit Eccleſ. Weſtmonaſt.*

IV. fol. 93, b. *Certificatio ejuſd. Reg.* de Windleſore ⁊ Stane, *quas dedit Eccleſ. Weſtmonaſt.*

V. fol. 94. *Certificatio ejuſd. Reg. de terris* æt Geneforde, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

VI. Ibid. *Certificatio ejuſd. Reg. de 4 hidis* æt Toxinges, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

VII. Ibid. *Certificatio Ejuſd Reg.* de Cotclifa Eueresleya, *quam dedit Eccleſ. Weſtm.*

VIII. fol. 94, b. *Certificatio ejuſd. Reg. de Cotclifa* Leoſne, *quam dedit Eccleſ. Weſtmon.*

IX. fol. 95. *Certificatio ejuſdem Reg. de terra* æt Aldenham, *quam dedit Eccleſ. Weſtm.*

X. fol. 95, b. *Certificatio ejuſdem Reg. de Cotclifa* Aýgthe, *quam dedit Eccleſ. Weſtm.*

XI. fol. 96. *Certificatio ejuſd. Reg.* de Dakeworde ⁊ Wattone, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XII. Ibid. *Certificatio ejuſdem Reg. de tertia parte Hidæ terræ* æt Wrmelea, *quam dedit Eccl. Weſtm.*

XIII. Ibid. *Certificatio ejuſdem Reg. de terra* æt Killeuendune, *quam dedit Eccleſ. Weſtmon.*

XIV. fol. 96, b. *Certificatio ejuſdem Reg. de Cotclifa* Moleſham, *quam dedit Eccleſ. Weſtm.*

XV. fol. 97. *Certificatio ejuſdem Reg. de Burgo* Wintone, *quem cum 4 hidis ad eum pertinentibus, dedit Eccleſ. Weſtm.*

XVI. Ibid. *Certificatio ejuſdem Reg.* de terris æt Sepirtone, *quas dedit Eccleſ. Weſtmon.*

XVII. fol. 97, b. *Certificatio ejuſdem Reg. de terris* æt Chilchelle, *quas dedit Eccleſ. Weſtmon.*

XVIII. fol. 98. *Certificatio ejuſdem Reg. de terris* æt Iccaworde, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XIX. Ibid. *Certificatio ejuſdem Reg.* de Rotelaund, *quam dedit Eccleſ. Weſtmon.*

XX. fol. 98, b. *Certificatio ejuſdem Reg. de terris* æt Pertune, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XXI. Ibid. *Certificatio ejuſdem Reg. de Cotclifis* Perſore ⁊ Dorchutte, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XXII. fol. 99. *Certificatio ejuſdem Reg. de Libertatibus & Franchiſis per eum Eccleſ. Weſtm. conceſſis.*

XXIII. f. 99. *Cert. ejuſdem Reg. altera, ſuper eadem re.*

XXIV. fol. 100. *Certificatio ejuſdem Reg. de terra & de Wearſa, quas dederunt Eccleſ. Weſtmon. Ulſus Porteresa & Kinegitha uxor ejus.*

XXV. fol. 100, b. *Certificatio ejuſdem Reg. de libertatibus & Franchiſis per eum ad Eccleſ. Weſtmonaſterienſem conceſſis.*

XXVI. Ibid. *Certificatio alia ejuſdem Reg. ſuper eadem re. (Nota, quod quælibet certificatio ad diverſos viros dirigitur.)*

XXVII. fol. 101. *Certificatio ejuſdem. Reg.* de Perſore ⁊ Dorhirſt, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XXVIII. fol. 101, b. *Certificatio Willielmi I Regis, de dimid. Hida* æt Mersctune.

XXIX. Ibid. *Certificatio Will. I. Reg.* de Batericheſeye ⁊ Pirford, *quas dedit Eccleſ. Weſtm.*

XXX. Ibid. *Certificatio Will. I. Reg.* de Wattone ⁊ Dakewrð.

XXXI.

XXXI. fol. 102. *Certificatio Will. I. Reg.* de Feringe ⁊ Wokindone, *quas* (*pro* Windleſore) *dedit Ecclef. Weſtmonaſterienſi.*

XXXI. Ibid. *Certificatio ſeu Confirmatio Libertatum & Franchiſarum in terris Eccleſ. Weſtm.*

XXX. f. 102, b. *Certificatio Will. I. Reg.* de Pertune.

XXXIV. Ibid. *Certificatio Will. I. Reg.* de Perſſore ⁊ Dorhurſt, *quas dedit Eadwardus Rex Eccleſ. Weſt.*

Titvs. D. xviii. *Codex membr. in Octavo, quondam peculium Tho. Alleni, in quo habetur*

I. *Liber Alphabetarius, in cujus fol. 6, b. extat Alphabetum Gothorum, ut videtur, fictitia.*

Ibid. 2. Rvnes. *h. e. Alphabetum Runicum.*

fol. 7. 3. De litteris Nortmannorum, quarum forme ſequuntur. (*i. e. Alphabetum Runicum.*)

Nota ſcriptoris. Hec etenim literarum figure in gente Nortmannorum feruntur primitus invente. Quibus ob Carminum eorum memoriam & Incantationum uti adhuc dicuntur. Quibus & Rimſtafas nomen impoſuerunt: ob id, ut reor, quod hiis res abſconditas viciſſim ſcriptitando aperiebant.

fol. 7, b. 4. Item aliter (*h. e. Alphab. aliud Runicum.*)

Ibid. 5. Item de Diptongis (*h. e. Ligatura Alph. Runici.*)

fol 8, b. 6. Alph Anglicum (*h. e. Anglo-Saxonicum*)

a. be. ce. de. ef. ge. ache. ca. el. em. en. pe. cu. er.
A. b. c. d. e. f. ȝ. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r.

es. te. ix. wi. and. wen. thorn. thorn. thorn.
s. t. u. x. y. ⁊. ƿ. þ. Ð. ð. (*deeſt* z.)

Iſte Anglice littere & proprias figuras ac nomina propria poſſident, ut ſupra notatur. Hec litera ⁊ Anglica, and eſt vocata & ponitur pro iſtis ſex conjunctionibus, &, quia, at, atque, ac, aſt. Hec litera ƿ. Anglica, wen eſt vocata, & ponitur pro w. Hec littera ꝥ Anglica thet eſt nominata, & ponitur pro quod. Iſte tres þ. Ð. ð. litere Thorn ſunt nominate, & ponuntur pro th, &c.

Sequuntur alia ſcripta ab inſtituto noſtro aliena.

II. fol 14. *Regula Sanctimonialium Ordinis S. Jacobi, per* Simeonem Gandavenſem *Sariſb. Epiſcum* (*ut putatur*) *Latine Compoſita, & dein Normanno-Saxonicè verſa. In hoc autem Cod. deſideratur Exordium, in fine verò ſic*

Expl. Aſe oft aſ ȝe hauen red olit o þiſ boc Greteſ ure Lauedi ƿið an Aue for him ꝥ ſwanc her abuten.

III. *Sequitur Homilia cujus Rubrica deſideratur.*

Si ſciret pater familiaſ qua hora fur uenturuſ eſſet, uigilaret utiq; et non fineret perfodi domum ſuam.

Incip. Vre Lauerd i þe Godſpel leareð uſ ⁊ teacheð þurh a ƿorþiſne. hu ƿe ahen ƿarlich to ƿite uſ ſeluen.

Expl. ꝥ ure Lauerd giue uſ þurh hiſ hali milce. ꝥ ƿiþ þe fader ⁊ te hali gaſt an Godd i þrie had rixleð ai butte ende. Amen. *Vide ſupra, p.* 80.

IV. *Homilia cui deeſt Rubrica.*

Audi filia ⁊ uide ⁊ inclina au. t. ⁊. ob. pa. t. ⁊. do. p t.

Incip. Dauid þe Salmƿrihte ſpekeð i þe Sauter toward Godeſ ſpoſe. ꝥ iſ euch meiden ꝥ haueð meiden þeaƿeſ. *Vide ſupra, pag.* 80.

V. Her biginneſ þe ƿohunge of ure Lauerd.

Incip. Ihū ſwete Ihū. mi druð ami derling. mi Drihtin. mi Healend. mi uhiter. mi hali ƿei Speter iſ munegunge of þe þen mildeu o murðe. Hƿane me luue þi luueli leor? Hƿet herte iſ ſƿa hard ꝥ ne mei to melte i þe munegunge of þe? Ah hƿane mei luue þe lueliche Ihū?

Hasce meditationes de Paſſione Salvatoris noſtri I. C. in uſum Sanctimonialis cujuſdam conditas oſtendit Concluſio.

Prei for me mi leue Suſter. þiſ haue i ƿriten ðe forþi ꝥ ƿordeſ ofte quecnen þe heorte to þenken on ure Laud. And for þi hƿen þu art on eiſe t--ƿe toƿard Ihū ⁊ ſeie þiſe ƿordeſ. ⁊ þene aſtah þe heliȝ biſide þe blode up o Rode. And he þurh hiſ grace open þin heorte to hiſ luue ⁊ to reoƿðe of hiſ Pine.

VI. *Paſſio Scæ Catherinæ ſub Maxentio.*

Incip. Conſtentin ⁊ Maxence ƿeren on a time aſ in Keiſereſ ſtude heheſt in Rome. Ah Conſtentin ferde þurh þe burh menne reað into Fronc-londe. and ƿunede ſum hƿile þear for þe burh nede.

Expl. Beo he a ſe Healend ihered ⁊ iheiet in alre ƿorlde ƿorlda on ecneſſe. Amē.

Titvs. D. 26. *Cod. membr. in Octavo min. partim Latine, partim Saxonice ſcriptus. Sax. autem in eo ſunt*

I. *Brevis Inſtitutio, docens quæ Orationes, & alia pietatis Officia ſint præſtanda unoquoque die & præſertim Feria I. & VI.*

Incip. Ælce Sunnan-dæg bebeod þe ðære þrynneſſe naman. ꝥ iſ ƿæder ⁊ ſunu ⁊ ſe halga gaſt.

Expl. ⁊ gyf ðu on hƿylcum earfeðum byſt. ⁊ to Gode clypaſt he ðe miltſað ⁊ eac tiþað ðonne þu hine bitſt. amen.

II. Ðiſ ðu ſcealt ſingan þonne ðu ƿylt ðƿean þine handa ⁊ þine eagan. (*Latine.*)

III. Ƿið þam blegen. (*Medicamentum Saxon.*)

IV. *Conventio inter Epiſcopos quoſdam & Abbates, qui ſe ad mutua pietatis Officia ſe obligabant.*

Incip. Ðiſ iſ þæra Geƿædnyſſa ƿrum þe Biſcopaſ ⁊ Abbodaſ ƿeƿræd habbað heom ſylfum to þearfe.

Expl. ſe þe þaſ Geƿædneſſe mid Gode geýce. God hit him gelcanige ſƿa him leoƿaſt ſý. Amen.

Titvs. D. 27. *Codex membr. in Octavo min. ad Cod. ſuperiorem* (*ut videtur*) *pertinens, in quo, quæ ad rem noſtram propius ſpectant, ordine ſequuntur.*

I. *Kalendarium in quo notantur dies Obitus plurimorum Monachorum, Abbatum, &c. temp. Regum Anglo-Saxonum.*

II. *De anno, ejuſque partibus, Saxonicè.*

Incip. Ðiſ iſ full gear. tƿelf monþaſ fulle. and endlufan dagaſ ⁊ ſix tida.

III. De Primo Die Secvli, Sive De Eqvinoctio Vernali.

Incip. þone foreman dæg þiſſere ƿoruldе ƿe magon aƿindan þurh þæſ Lencteneſ emnyhteſ dæg.

Sequuntur alia quæ cum ſectione ſuperiori excerpta ſunt ex libro Bedæ Venerabilis de Temporibus, hoc ordine,

dine, De Nocte, De Anno, De Mundo, De Equinoctiis, De Biſſextis, De Saltu Lunæ, De Diverſis Stellis, De Duodecim ventis, De pluvia, De Grandine, De Nive, De Tonitru, De Temporibus anni.

Expl. ſe ðe iſ ƿorðe ƿuldorƿulnyſſe ſunne gehaten. þam ſy ƿuldor ⁊ loſ mid ƒæder ⁊ halgan Gaſte, on ealra ƿorulda ƿorulda à butan ende. Amen.

IV. *Regula ad inveniendum diem qui dicitur Alleluia, ſicut & Diem Sanctum, & Diem Paſchatis, Saxonicè.*

V. *Regula de Concurrentibus, Saxonicè.*

VI. *Alphabetum cum ſignificatione uniuſcujuſque litteræ Saxonicæ. Pertinet autem (ut videtur) ad Sphæram Apuleii.*

Incip. A. He gangeð ⁊ bið hiſ ſiðſæt geſund.
B. God þu ſindeſt gif ðu hit onginſt ⁊ ðe bið ſel.

VII. Her iſ ſeo endebyrdneſ monan-gongeſ and ſæ-ƒlodeſ.

Incip. On ðreora nihta ealdne monan ƿanað ſe Sæ-ƒlod.

VIII. *De ætate B. V. Mariæ. Saxonicè.*

Hi Codices nitide ſcribuntur, à quo autem, & in cujus uſum, docet hæc notula occultè ſcripta, fol. 12, *b.*

Frbtfr hxmkllkmuſ ſt mpnbchxſ Ælſknxſ mf ſcrkpskt skt kllk lpngb ſblxſ. Bm-n;

vel uſ vel uſ vel uſ
Ælfpkop mpnbchp atqxf dfcbnp cpmpptxm kſtxm ppſſkdfp. vel mf ppſſideſt. Bm1n;

hoc eſt

Frater humillimus & monachus Ælſinus me ſcripſit ſit illi longa ſalus. Amen.

Ælfwino [vel us] monacho [vel uſ] atque decano [vel uſ] Compotum iſtum poſſideo. vel me poſſidet. Amen.

Ælfſinum autem Monachum hoſce libros in uſum Ælfwini ſcripſiſſe, fidem, me judice, facit Icon illa hujuſce Cod. in qua præter Jeſum Crucifixum, SSque Mariam & Joannem, adumbrantur Imagines Solis & Lunæ. Sol ſicut Puella corona Radiata (dextra tenens Diſcum ſive Globum, ſiniſtra Cornu ex quo Lumen) reſpicit Lunam, quæ repræſentatur figura Juvenis, qui dextra expanſa, ſiniſtra tenet facem accenſam; ſuper Caput Lunæ creſcentis Typus; hac inſcriptione ſuprapoſita;

HEC CRVX CONSIGNET ÆLFƿINVM CORPORE MENTE.

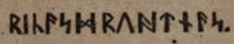
IN QVA SVSPENDENS TRAX̄ DS̄ OMNIA SECVM.

Annum autem in quo potiſſimam partem ſcripti fuerunt hi Cod. haud obſcure indicat Tabula paſchalis, &c. in hoc volumine ab ann. D. 978. *(h. e. ab anno præſenti) uſque ad an.* 1097.

DOMITIANVS. A. XV. *Cod. membr. in Quarto, agens de Eccleſia Elienſi, in quo ſc. fol.* 98, *b.* (*per* Inſpeximus) *recitatur Charta Eadgari Regis Latine & Saxonicè, Saxonicis miſere per ſcriptorem Saxonicarum Litterarum imperitum corruptis, & in ea manu ſcriptis, quam nos Anglice dicimus* Court-hand, *quæ eſt à Saxonicè alieniſſima.*

DOMITIANVS. A. 18. *Cod. Chartaceus in Quarto, in quo, ad noſtram rem exhibetur,*

I. *Inſcriptio Saxonica quæ ſequitur, litteris Runicis inciſa ſummitati Crucis cujuſdam Lapideæ quæ reperta fuit apud Beucaſtel. A. D.* 1615.

i. e. Rynaſ Dryhtneſ, *Myſteria Domini.*

II. *Excerpta quædam Saxonica (ex hiſtoria Petroburgenſi, uti notavit J. Uſſer Armachanus) ab A. D.* 189. *ad an.* 997. *per* Laurentium Nowellum, *ut videtur.*

III. *Excerpta alia nonnulla (ex Annalibus Saxonicis aliis; qui cum Waltero Giſburnenſi in hac Bibliotheca compacti habentur, ut adnotavit Reverendiſſimus ille primas) hoc eſt, è Cod. qui inſcribitur* TIBERIVS. B. 4. *Ab an.* 1043, *ad an.* 1079. *per eundem, ut videtur,* Laur. Nowellum.

IV. *Tabulæ Chorographicæ Angliæ, Walliæ, Scotiæ, Hiberniæ, accurate delineatæ, nominibus locorum Saxonice deſcriptis, per eundem, ut videtur,* Laurentium Nowellum.

DOMITIANVS. A. I. *Codex membr. in Quarto, in quo, præter alia Latine ſcripta, habentur Saxonicè, quæ ſic inſcribuntur,*

I. Þaſ ƿyrta ſceolon to ƿen-ſealſe.

II. Þiſ ſyndon ða bec þe Æþelſtaneſ ƿæran (*inter quos, annumeratur* 1. Gerim.)

CLEOPATRA. C. 6. *Cod. membran. in Octavo, in quo continetur*

I. *Regula Sctimonialium ordinis S. Jacobi Normanno-Saxonicè verſa, ex Latino opere Simonis de Gandavo Epiſcopi Sariſburienſis.*

Incip. Recti diligunt te —— Laurd ſeið godeſ ſpuſe to hire deoreƿurðe ſpuſe.
Expl. Aſ ofte aſ ge habbeð ired capet þron. greteð þe Lafdi ƿið an Aue. for him þe ſpong her abuten. Inoh meðful ic am þe bidde ſe lutel.

CLEOPATRA. B 6. *Codex membr. in Octavo, in quo præter plurima Latina ſcripta, occurrunt Normanno-Saxonicè,*

I. fol. 201, b. *Pro quibus orandum eſt ad Deum. Rhythmicè.*

II. *Ibid. Oratio Dominica.*

III. *Ibid. Ave Maria.*

IV. *Ibid. Oratio ad beatam V. Mariam.*

V. *Ibid. Symbolum Apoſtolorum.*

CALIGVLA. A XI. *Cod. membr. in Quarto, in quo, veteri lingua Anglicana, quæ proxime ad Normanno-Saxonicam accedit, conſcribitur*

I. *Hiſtoria Regum Angliæ ab orbe condita uſque ad Henricum III. Rhythmicè, à* Roberto Glauceſtrienſi *conſcripta.*

Incip.

Incip. Engelond hiſ a wel god lond. ich weneech londe beſt.
Iſet in þe on ende of þe worlde. aſ al in þe Weſt.
Þe ſee geþ him al about. he ſtond aſ Man ẏle.
Offon hii dorre þe laſſe dowte. bote hit be þorg gẏle.
Fram ſouþe to norþ he iſ long. eigte hondred mile.

Expl. ⁊ comm - - ne wiþ him. ⁊ to him euene drou.
⁊ - - - - inn þoru out wiþ. iſ ſuerd. ⁊ velliche him ſlou.
⁊ - - - - tat of Holichurche. me þincþ wiþ vil woir - - - - - - - - - -

II. *Poema quod vocatur* Piers Ploughman. (*cujus plurima extent exemplaria.*)

Incip. In a ſomer ſeſin. whan ſofte waſ the ſunne.
I ſchop me ẏn to a ſhorowde. aſ i ẏn a ſlepe were.
Yn habyt of an Hermẏte vnholẏ of werkẏſ.

Expl. And countirpleden me conſcience. now kẏnde me avenge.
And ſende me happe and helo. til I haue Piers the Ploughman.
And ſitthe he gradde after gracee til I gan awake. *Explicit hic opus hoc.*

De opere & Auctore conſulas D. Georg. Hickeſii *Grammat. Anglo-Sax. pagg.* 25. 103. *&c.*

Domitianvs. A. 7. *Codex membr. in Quarto, in quo, præter Initia* IV *Evangeliorum Lat. ante* 400 *annos ſcripta; Continentur Saxonicè, litteris aureis & argenteis, antiquis & optime effigiatis*

I. fol. 12. *Nomina Benefactorum Dunelmenſis Eccleſiae, hoc Ordine.*

1. Nomina Regum uel Ducum. *quorum primus* Edvini. *ultimus* Eanred.

fol. 13. 2. Nomina Reginarum et Abbatiſſarum. — Raegnmaeld. —Oſgeofu.

fol. 15. 3. Nomina Anachoritarum — Oediluald pr̄. — uigberdit. pr̄.

fol. 15,b. 4. Nomina Abbatum gradus p̄ braruſ — Ceolfrið prb̄. — Eaduulf. pr̄.

fol. 16,b. 5. Nomina Abbatum gradus Diaconatus. — Beornum diac̄. — Ecguulf. diac̄.

fol. 17. 6. Nomina Abbatū. — Biſcopus — Huaetberht.

fol. 18,b. 7. Nomina Praeſbẏterorum. — Demma. — Albuulf.

fol. 23. 8. Nomina Diaconorum. — Haðuuald. Beornred.

fol. 24. 9. Nomina Clericorum. — Eanuulf. Haðumer.

fol. 34. 10. Nomina Monachorum. — Herding. Eaduulf.

Horum omnium nomina litteris aureis & argenteis circa tempora Ælfredi Regis fuiſſe ſcripta, fidem faciunt ipſi Characteres, quin & nomen Æthelſtani *Regis, qui Ælfredo fuit ex filio Nepos, bis in Cod. reperi ſcriptum; nempe in ſummitate, fol.* 12, *ubi in Honorem Regnantis nomen ejus ante aliorum Regum nomina ponitur, deinde poſt eorum nomina occurrit etiam ejus nomen ordine temporis: in utroque autem loco atramento ſcriptum. Si Rationem ſcire velis, qua inducti fuerunt Abbas & Conventus Dunelmenſis, ad id genus librum conficiendum, Animadverte id quod ſcriptum eſt (litteris modernis) ante fol.* 1. *viz.*

Ordo ſive Methodus hujus libri nihil aliud eſt quam Annualis commemoratio in Sacrificio Miſſæ, Animarum defunctarum omnium Benefactorum aut Benemeritorum erga Monaſticam Eccleſiam beatiſſimi patris Cuthberti, tam ſecularium quam Regularium, tam Imperatorum quam Presbyterorum, tam Abbatum quam Monachorum, ut ſingula eorum nomina in hoc libro inferius ſubſcripta planius & plenius demonſtrant.

Abbatem vero & Monachos non contentos fuiſſe nominibus Benefactorum ſuorum, litteris aureis & argenteis deſcriptis, quin librum iſtum forinſecus ornaſſe, docet hæc inſcriptio,

Textus hoc argento Tegmen fulgebat et Auro
Intus ut Abbatum nomina celſa Regum.

II. *Poſteris temporibus non tanta cura & methodo conſcripta ſunt Nomina recentiorum Benefactorum; quin ubicunque vacuum occurrebat ſpatium, implebatur ab otioſis Monachis nominibus cujuſcunque gradus aut Sexus vitioſo atramento, negligenter & currenti calamo ſcriptis. Notandum vero, quod haud raro Abbas ſive Prior cum univerſis Monachis alieni Monaſterii, inter Dunelmenſis Eccleſiæ Benefactores recenſentur,* v g *fol.* 22. *invenire licet nomina* Wulſtani Epiſc. (*Wigorn.*) Thomæ Prioris (*ejuſdem Eccleſiæ*) Godrici, Leourici, Thurkelli, Hemmingi, *cæterorumque Monachorum Eccleſ. Wigorn. qui, ut veroſimile eſt, nonnihil Dunelmenſi Monaſterio dediſſent. Vid. quoque, fol.* 14, *b. fol.* 22, *b. fol.* 42, *&c.*

Quinetiam præter nuda Benefactorum nomina, precedente tempore, res alias ad Eccleſiam Dunelmenſem ſpectantes, in hoc Cod. tam Latinè quam Saxonicè litteris mandarunt. v. g. *extat*

III. fol 33,b. 1. Conventio Dunelmenſis Congregationis & Certeſienſis.

Ibid. 2. Conventio quæ conceſſa eſt Domino Gregorio ſcriptori, de Bermundeſia à Dunelmenſ. congregatione.

Ibid. 3. Conventio inter Dunelmenſem conventum & Wlfranum Canonic. eccleſ. S. Pauli Lundoniæ.

fol. 43. 4. Nomina eorum quos Geatſleda (*ut videtur*) emancipavit, Sax. gravi Anathemate adnexo.

fol. 43,b. 5. Enumeratio hidarum quas Thurethus Comes, Eccleſ. Dunelmenſi contulit, Saxonicè.

fol. *Ibid* 6. Donatio terrarum Eccleſ. Dunelm. per Northmannum Comitem, Saxonicè.

Ibid. 7. Donatio villæ de Norðtun Eccleſ. Dunelm. per Ulfcytelem filium Oſulfi. Saxonicè.

fol. 44. 8. *De largitione quam fecit Monaſterium, quia* Media nocte, ſeptimo (*die hebd.*) in hieme & glacie, filiis pro matre (*ſ. Eccleſia Dunelm.*) cum patre (*ſ. Priore.*) nudis pedibus, & lachrimis proſtratis; quia humanum nullum erat auxilium, quæſierint divinum, contra Gosfridum, de terra noſtra de Daltun.

Ibid. 9. De eo quod A. D. 1127, 16 Kal. Aug. in feſto ſci Kenelmi Mart. Rodbertus Epiſcopus S. Andreæ, (coram Thurſtino Archiep. Ebor. Ranulfo Epiſc. Dunelmenſ. Johanne Epiſc. Glaſquenſi, Gosfrido Abbate de S. Albano, Davide Rege, cum multis aliis quorum nomina ſequuntur) ad hoſtiam Eccleſiæ S. Johannis Evang. conteſtavit ſe nullam calumpniam, nullam conſuetudinem clamaſſe ſuper Eccleſiam de Coldingham.

fol. 43. b. 10. *Quomodo*, expleto triennii exilio rediens Gwills Epiſc. anno dom. 1093. Pontificatus ſui 13, Adventus Monachorum 11, 3 Id. Auguſti, feria 5, Turgotum Priorem ante totius Epiſcopatus populos producens, vices ſuas huic ſuper illos ei injunxit; ut ſcilic. per Archidiaconatus officium, totius X̄pianitatis curam per totum ageret Epiſcopatum. Ita ſtatuens, ut quicunque illi ſucceſſores fuerint in Prioratu, ſimiliter ſuccedant & in Archidiaconatu.

Ibid. 11. *Hiſtorica quædam de Monaſterio* in Gyrruum, *& de donatione Eccleſiæ* S. Mariæ & S. Olwini in Tinemuthe *eidem Monaſt.* in plena Synodo *per Waltheoſuum Comitem Northumbriæ.*

fol. 44. 12. Scriptum Davidis Scotorum Regis, ad Ædwardum Mon. de Coll. in quo mandat & precatur, ut ſatis de truncis ſuis mitteret, ad rogum faciendum.

fol. 45. 13. Conditio (*ſive Conventio*) inter Willelmum Dunelmenſem Ep. & Dominum Vitalem Abbatem.

Ibid. 14. Officia pia præſtanda pro perſonis particularibus. (Vid. etiam *fol.* 33, b.)

Ibid. 16. Conventio inter Domnum Willelmum Epm̄ Dunelm. & Domnum Willelmum Abbatem Fiſcanni ac utriuſque congregatione.

Ibid. 15. Conventio inter nos & Domnum Walkelinum Wintonienſis Epm̄, & ejus Congregatione.

fol. 45, b. Conventio inter Dunhelmenſem Congregationem, & Conventum ſci Stephani Cadomi.

Ibid. 18. Conventio inter Conventum Xpi Eccleſ. Cantuariæ, & Conventum Dunelmenſis Æccleſiæ.

Ibid. 9. Conventio quam Conventus S. Cuthberti Malcolmo Regi Scottorum, & Margaritæ Reginæ, filiiſque eorum & filiabus, ſe perpetuo ſervare promiſit.

Ibid. 20. Conventio inter congregationem Dunhelmenſem, & Congregationem de Gleſtenburi.

Ibid. 21. Conventio inter Mon. Dunelm. & monachos de Hakeneſſe.

fol. 46. 22. Scriptum Willelmi Epiſc. Dunelm. in quo, oſtenditur deſolatio iſtius Eccleſiæ, & reſtauratio ejuſdem per ejus conatus.

fol. 47, b. 23. Donatio Wellentunæ eidem Eccleſ. per Willelmum Regem.

Ibid. 24. Donatio manerii de Hovendene eidem Eccleſ. per eundem Regem.

Ibid. 25. Enumeratio terrarum Eccleſ. Dunelm. in Euerwic-ſcire.

Ibid. 26. Enumeratio terrarum quas eidem Eccleſ. contulit Willelmus ſecundus Rex Angl.

IV. *Membranis vetuſtis ſcriptura repletis, additæ ſunt aliæ, in quibus continuantur nomina Benefactorum ejuſdem Eccleſiæ, uſque ad Diſſolutionem ejus, regnante Henrico VIII. Ang. Rege.*

NERO. D. 4. *Codex membr. quondam (dum reſtabant oræ ſive margines illæſæ) in folio quadrato, in quo continentur Evangelia IV. verſionis vulgatæ cum interlineari verſione Dano-Saxonica, cum Præfationibus, &c. hoc ordine.*

I. *Depicta Imago Crucis, magno labore delineata.*

vel tal   vel regolra
vel ragu
onginneþ forerim tenu ðara canona
II. INCIPIT PROLOGVS. X. CANONVM.
Niƿe ƿerc ᵹeƿyrc mech neddes
Inc. NOVVM OPVS FACERE ME COGIS.

EXPLICIT HIERONIMI *Prologus.*
III. INCI̅ PRAEFATIO EIVSDEM.

monige ƿerun þa þe Godspel awritton.
Inc. PLVRES FVISSE QVI EUANGELIA SCRIBSERVNT.

onginnes foresægdnisse Eusebies.
IV. INCIPIT PRAEFATIO EVSEBII:

Incip. eusebius ðe Carpianisco ðæ broðer in
EVSEBIVS CARPIANO FRATRI IN

Drihten haelo.
DN̄O SALVTEM.

V. *Sequuntur Canones Euſebii.*

onginnes stæfwrisneung matheis
VI. INCIPIT ARGVMENTVM MATTHEI.

swelc in endebrednisse
Inc. MATHEVS IN IVDAEA SICVT IN ORDINE

vel æræst
f̄ ðmest gesetet is.
PRIMVS PONITVR.

vel heafudƿueard
VII. onginneð f̄ ƿueard ðara ƿeð æft̄ matheus
INCIP̄ CAPITVLA LECTIŌ SEC̄ MATTHEV̄

(numero LXXXVIII.)

vel cynnresun
cneuresun ⁊ feortig tuu
Incip. GENERATIONVM QVADRAGINTA DVARVM

VIII. *Index dierum Feſtorum in quibus (ut videtur) periochæ ex S. Matthæo legi debent.*

IX. *Imago D. Matthæi ſedentis, & ſuper genua ſcribentis calamo metallino dictante quodam Sancto, cum Angelo qui ſiniſtra librum, dextra Buccinam corneam ad os admota tenet: ſuper angelum ſcribitur* IMAGO HOMINIS. *Evangeliſta autem inſcribitur* O AGIOS MATTHEVS *litteris Saxonicis quadratis.*

X. *Imago Crucis incredibili diligentia & venuſtate delineata.*

XI. *Sequitur Evangelium ſecund. D. Matthæum Latine, cum interlineata verſione Dano-Saxonica.*

onginneð
XII. INCIPIT ARGVMENTVM (*Evangelii ſecundum Marcum*)

marc ðe Godspellere Godes
Incip. MARCVS EVANGELISTA DI̅.

XIII. onginneð f̄ cuido ðara reda.
INCIPIVNT CAPITVLA LECTIONVM (*numero* 46, *cum interlin. verſ. Dano-Saxon.*)

XIV. *Index dierum Feſtorum, ut ſupra cum verſione Dano-Saxon.*)

XV.

XV. *Imago D. Marci* (qui O AGIVS MARCVS *inſcribitur*,) *ſuper quem Leo alatus unguibus librum premens ac buccina cornea clangens; his verbis* imago leonis *ſupernè ſcriptis.*

XVI. *Imago Crucis, eodem plane modo quo ſuperiores, depicta.*

XVII. onᵹinneð ᵹodſpel æft̄ Marc̄
INCIPIT EVANGELIVM SECVNDVM MARCVM.

cum verſione Dano Saxon.

XVIII. *Index dierum Feſtorum pro Evang. D. Lucæ, Latinè tantum ſcriptus, & cum hac Epigraphe Dano-Sax.* ðiſ merconᵹ ælceſ Godſpel ðe ontuoelm̄ býreſ on Lucaſeſ dæl.

XIX. INCIPIT PRAEFATIO LVCAE.

vel ðære ceaſtra
Incip. lucaſ ðe Sýriſca ðære burᵹe ſoſtring
LVCAS SYRVS ANTHIOCENSIAE

mid cræfte lece
ARTE MEDICVS.

onᵹinnað ða mercung
XX. INCIPIVNT CAPITVLA (*numero* 94, *cum interlin. Verſ. Dano-Sax. ac admonitione de Lectionibus in Hebdomada Paſchæ.*)

mið ſora ſaᵹa luc̄ theoſi
Incip. PRAEFATIONE LVCAS THEOFILO.

XXI. *Imago D. Lucæ ſuper genua in Volumine ſcribentis, cum epigraphe* O AGIOS LVCAS, *alato vitulo volante cum libro, & inſcriptione* IMAGO VITVLI.

XXII. *Imago Crucis, ut ſupra.*

onᵹinneð Godſpell æft̄ lucaſ
XXIII. INCIPIT EVANGELIVM SECVNDVM LVCAM,

cum verſione Dano-Saxonica.

Notandum autem quod ad calcem hujus Evangelii, extat hæc Inſcriptio, litteris quadratis Saxonicis:

aſæᵹd iſ boc ᵹodſpelleſ æft̄ lucaſ.
EXPLICIT LIBER EVANGELII SECVNDVM LVCANVM.

Hæc inuſitata S. Evangeliſtæ Appellatio doctiſſ. D. Thomæ Smitho *anſam præbuit* (in Bibl. Cotton. Hiſt. & Synopſ. pag. XXXIV.) *hanc ſuam ſententiam in medium proferendi*: LVCAS enim (*inquit*,) compendii cauſa in familiari converſatione contractum videtur pro LVCANO, quod de reliquis nominibus ejuſdem formæ, quæ in N. T. occurrunt, puta Dema, Sila, Epaphra, aliiſque, uti olim obſervavi, non improbabili conjectura dici poſſit. Auctoritas ſane libri ante mille annos deſcripti hac ex parte non omnino aſpernanda: nec diverſus iſte ſcribendi modus Librarii aut feſtinationi aut male conceptæ opinioni, ſed cuidam traditioni, quæ tum obtinuit, videtur adſcribendus. In aliis quoque codicibus Evangeliorum magnæ vetuſtatis, nomen illius Evangeliſtæ eodem modo plene & producte exaratum, tum in bibliotheca Auguſtinianorum Neapoli, tum in Bobienſi ſe vidiſſe memorat D. Mabillonius. *Immò & jam nunc, dum hæc ſcribo, habeo penes me binos Evangeliorum Codices mille* (*ut videtur*) *abhinc annis Latinè, in Anglia, ſcriptos*; (*quos rogante Doctiſſimo* Joanne Smitho, *mihi utendos dederunt Reverendi viri Eccleſiæ Dunelmenſis Decanus & Præbendarii*) *in quorum Codicum altero,* (*cujus nota in Bibliotheca Dunelmenſi eſt* F. 5. 11.) *Titulus Evangelii ſecundum* LVCAM, *in ſummitate uniuſcujuſque folii ſemper ſcribitur, Litteris miniatis*, SECVNDVM LVCANVM.

An Demas, Silas, Epaphras, cum ſexcentis ejuſmodi nominibus qui in libris cum Sacris tum Profanis occurrunt, ſolummodo ſint Abbreviationes Nominum, haud meum eſt inquirere: LVCANVM *vidimus in præſenti Codice Cottoniano producte ſcriptum pro* LVCAM, *quod tamen fuiſſe Nomen Evangeliſtæ, non poſſum quin vehementer dubitem. Primo enim, ipſe Paulus Apoſtolus eum adpellat* LVCAM. *Deinde Auctoritas Græcorum Codicum in quo ſcribitur* ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ *ſine Contractionis Nota, ſaltem autoritatem Latinorum Codicum æquiparat. Tertio, Orientalis Eccleſiæ Patres numquam, quod ſciam, eum niſi* LVCAM *nuncuparunt. Mitto, quod* LVCA *fuit nomen Syris haud inuſitatum. Mitto morem recentiorum Romanorum Nomina ſua* (*magniloquii cauſa*) *augendi, ſicut à* Traio *inſtituere* TRAIANVM; *à* Diocle DIOCLETIANVM. *à* Magno MAIOREM, MAIORANVM, MAXIMVM, MAXIMINVM, MAXIMIANVM, MAXIMINIANVM; *à* Juſto, IVSTINVM, & IVSTINIANVM, *&c. Hoc tantum dico, morem fuiſſe Majoribus noſtris Anglo-Saxonicis, & fortaſſe reliquis Septentrionis gentibus, Latinam terminationem, in Latinis eorum ſcriptis, propriis Nominibus adjungere in* A *terminantibus. Hujuſce rei exempla quædam habes in D. Hickeſii Grammat. Anglo Sax. pag.* 173. *ubi doctiſſimus ille vir rectè obſervat* OFFÆ *Merciorum Regis Nomen in Latina quadam carta ſcriptum eſſe* OFFANI *Regis. Sic in ejuſdem libri pag.* 170. *ſcribitur in alia carta* —— cum conſenſu et licencia Offani Regiſ Merciorum. *& pag.* 171. *ſcribitur An. Dom.* incarn. DCCLXXXVIIII. Indict. uero XII. qui eſt an. XXXI. regni Offan ſtrenuiſſimi Merc. Regiſ. *In alia item Carta Originali, quæ extat in Cod. Cotton.* AVGVST. II. *num.* 3. *idem Offa, dicitur* Offanuſ. *Et in Fragmento Regiſtri Cartarum Wigornienſis Eccleſiæ, quod habetur in Cod. Cotton.* NERO E. I. *Cernitur Judicium* Conciliabuli in Celhýð. A. D. 789. mediante Offan Rege, &c. *ex quo vocabulo Monachi Latine ſcribentes, uſi ſunt* Offanus. *Eodem plane modo, in veteri Cod. Lambethanæ Bibliothecæ, cujus nota eſt* 149, *ſcribitur* Explicit dn̄o iuuante Expoſitioniſ in Apocalipſin Sc̄i Iohanniſ Liber tertiuſ Bedan Famuli Xp̄i. Do̅ ᵹratiaſ; *Cæterum Codicibus Bodleianæ Bibliothecæ* (LAVD. D. 113.) *& Collegii Orielenſis Oxon reperitur hujuſmodi Inſcriptio* EXPL̄ EXPOSITIO BAEDANI PR̄B̄I IN EPISTVLA IVDAE APOSTOLI AMEN. *Joannes etiam Mabillonius, Vet. Analect. Tom.* 4. *pag.* 521. *profert* Epitaphium Beati Bedani Presbyteri, *à Latingo ejus Diſcipulo compoſitum, cujus Initium hoc eſt*:

Hoc Chriſti famuli BEDANI membra ſepulcro, *&c.*

Quem quidem Bedanum eundem eſſe cum Beda Presbytero ſeniore probat Mabillonius ex libro Bedæ Venerabilis de Vita S. Cuthberti. cap. 37. *Ut verbo dicam, ex his tantum non conſtat, ſcriptoribus Saxonicis morem fuiſſe Nominibus propriis ut & communibus Emphatice poſitis, in* A *finitis. Terminationem Latinam* NVS *adjicere; ad id, ut arbitror, adducti, quod in Obliquis Terminantur in* N, *ut* BEDA, BEDAN; *prout docetur in D. Hickeſii Gram. Anglo-Sax. cap. II. R. IV. & ſubjectis Exemplis ulterius probatur*, viz. Abban-dun, Acſan-mýnſter, Æðan-dun, Aſſan-dun, Baccan-celd, Baddan-býriᵹ, Badecan-pýlla, Baðan-ceſter, Bearдan-iᵹ, Bebban-burh, Bedan-ford, Bedan-hearde, Boſan-ham, Bradan-æ, Creccan-ford, Cýppan-ham, Exan-ceaſter, Eaxan-muð, Feðan-leaᵹ, Fullan-ham, Grantan-brýcᵹe, Hean-býriᵹ, Huntandune, Meran-tune, Natan-leaᵹ, Norþan-hýmbraſ, Olan-iᵹe, Ottan-ford, Pedridan-muð, Pincan-heal, Scuffan-halch, Seccan-dun, Taman-weorð-eᵹe, Tinan-muð, Ƿeſtan-pudu, Ƿibban-dun, Ƿicᵹan-beorche, Ƿintan-ceaſter, *cum innumeris aliis, quæ in legendis bonis Autoribus occurrunt.*

onginneð inrihte vel æteamniſ æft Ioh̄.
XXIV. INCIPIT ARGVMENTVM SECVNDVM IOHANNEM.

ðe godſpellere an of ðeig-num Godes
Incip. IOHANNES EVANGELISTA VNVS EX DISCIPVLIS DI̅.

onginnas forwearð mercunga æft iohan̄.
XXV. INCIPIVNT CAPITULA SECVNDVM IOHANNEM. (*numero 45, cum interlineari verſione Dano-Saxonica.*)

XXVI. *De Lectione in Natali S. Petri.*

XXVII. *Index dierum feſtorum, in quibus Lectiones deſumptæ ex Evang. S. Joannis.*

XXVIII. *Imago D. Joannis juvenili ſpecie nitens, quaſi meditans de iis quæ in volumine explicato legerat, cum hoc titulo* O AGIOS IOHANNES. *volitante Aquila, quæ librum unguibus tenet, cum hac inſcriptione* Imago aequilae.

XXIX. *Imago Crucis, perinde ac ſuperiores, elaboratiſſima.*

onginneð godſpel æft Iohan̄.
XXX. INCIPIT EVANGELIVM SECVNDVM IOHAN. *interlineata verſione Dano-Sax.* (*quæ maxima ex parte litteris miniatis ſcribitur*) *inſignitum.*

De hujus Codicis ſcriptoribus, tum quoad S. Textum, tum quoad interlineatam verſionem, pluribus pridem ſcripſerunt doctiſſimi viri Joannes Seldenus, Thomas Mareſchallus, & nuperrime D. Thomas Smithus in ſua Cottonianæ Bibliothecæ Hiſtoria & Synopſi. Quorum auctoritate & exemplo fretus, ego quoque, de iiſdem ſcriptoribus verba quædam facere, haud abs re fore ſpero. Animadvertat ergo lector eruditus, quod ad calcem Evangelii ſecundum D. Matthæum, exarata eſt hæc notula manu Aldredi: ðu lifigende God gemyne ðu Eadfrið. ⁊ Æðilwald. ⁊ Billfrið. ⁊ Aldred peccator. ða feowero mið Gode ymb-weoron ðas boc. *Ad calcem autem Evangelii D. Joannis, quid quiſque eorum in Codice ſcribendo, ornando, &c. contulit, fuſius enarrat idem Aldredus hiſce verbis.*

✠ Eadfrið Biſcop Lindiſfearnenſis Æccleſiæ. he ðis Boc awrat æt fruma Gode ⁊ ſc̄e Cuðberhte ⁊ allum ðæm Halgum gimænelice. ða ðe in eolande ſint. ⁊ Eðiluald Lindiſfearn-eolondinga biſc̄. hit *uta [* *hic errore Aldredi uta videtur ſcriptum pro innan.*] giðryde ⁊ gibelde ſua he uel cuðæ. ⁊ Billfrið ſe Oncræ he giſmioðade ða gihrino ða ðe utan on ſint. ⁊ hit gihrinade mið Golde ⁊ mið gimmum æc mið Sulfre ofer gylded faconleas feh. ⁊ (*ſcripta fuit vox* ic, *& deinde abraſa*) Aldred Prbr indignus et miſerrimus mið Godes fultume ⁊ ſc̄i Cuðberhtes hit ofer-gloeſade on Engliſc. ⁊ hine gihamadi mið ðæm ðrim dælum. Matheus dæl Gode ⁊ ſc̄e Cuðberhti. Marc̄ dæl ðæm Biſc̄. ⁊ Lucas dæl ðæm hiorode ⁊ æhtuora ſeolfres mið to inlade. ⁊ ſc̄i Ioh̄ dæl for hine ſeolfne (*i.* for his ſaule) ⁊ feouer ora ſeolfres mið Gode and ſc̄i Cuðberti. þte he hæbbe ondfong ðerh Godes milſæ on heofnum. ſeel ⁊ ſib on eorðo forð-geong ⁊ giðyngo. wiſdom ⁊ ſnyttro ðerh ſc̄i Cuðberhtes earnunga.

✠ Eadfrið. OEðiluald. Billfrið. Aldred. hoc euange̅, Do̅ ⁊ Cuðberhto conſtruxerunt. vel ornauerunt.

His patet, S. Eadfridum *octavum Lindiſfarnenſis Eccleſiæ Antiſtitem ſacrum Textum propria manu deſcripſiſſe. Idque quidem tam egregie, ut hic Codex plane ut incomparabile Calligraphiæ Anglo-Saxonum Specimen, digniſſimus eſt, qui in omne ævum ſervetur. Codicem deſcriptum illuminavit, principes litteras effinxit, ac imagines plures S. Crucis & Evangeliſtarum improbo plane labore delineavit & depinxit* S. Æthelwaldus *qui in ſedem Lindiſfarnenſem Eadfrido ſucceſſit.* Bilfridus *quoque Anachoreta Codicem ſcriptum ac illuminatum tegmine argenteo, deaurato, gemmiſque pretioſis exornavit.* Aldredus *denique Presbyter totum librum verſione Dano-Saxonica Boreali gloſſavit; qui nonnunquam etiam adnotatiunculas ſuas ad quædam loca præſertim in Evang. D. Matthæi margini adſcripſit. Horum virorum nomina (ob tam inſignia beneficia ut veriſimile eſt) inſerta reperi in Regiſtro Benefactorum Dunelmenſis Eccleſiæ (de quo paullo ſupra) litteris aureis & argenteis deſcripta.*

Quod tempora attinet in quibus floruerunt hi præſtantes viri, notandum eſt, non omnes in eodem ſeculo ſimul vixiſſe. Etenim S. Eadfridus *in Epiſcopum Lindiſfarnenſem conſecratus fuit, circa A. D.* 688. *quo tandem diem ſuum obeunte,* S. Æthelwaldus *ad eandem ſedem promotus eſt circa A. D.* 721. *ante quem annum neceſſe eſt ut liber à S. Eadfrido ſcriberetur. Cæterum, ſi multifaria negotia ſpectemus, quibus ut par eſt credere, Eadfridus factus Epiſcopus impediretur, fas eſſet conjicere, illum adhuc monachum, tantum opus,* S. Cuthberto *vivente & forſan hortante adgreſſum fuiſſe; ſaltem circa annum Dom.* 686. *Secundum quem computum mille annorum vetuſtas hujus Codicis Latino Textus adjudicanda eſt. De* Aldredi *ætate nihil certi habeo quod dicam. Ex dialecto autem Gloſſæ, & Manu in qua ſcripta eſt, illum circa tempora Ælfredi Regis Octingentis abhinc annis, floruiſſe exiſtimo.*

Hic igitur eſt ille Codex de quo mentionem fecit Turgotus (MS. *Cotton.* FAVSTINA A. 5.) *& ex eo,* Simeon Dunelmenſis *cum aliis ejuſdem Eccleſiæ Hiſtoricis, quorum ſcripta etiamnum ſervantur in Bibliothecis Bodleiana & Cottoniana. Turgoti verba jam dudum in medium protulerunt laudati viri cl. Joannes Seldenus & Thomas Smithus, quæ tamen deſcribere Lectoris gratia placet.* Qua tempeſtate dum navis (*quam Monachi Lindiſfarnenſes, ut evitarent Danos conſcendebant, cum Reliquiis, S. Cuthberti corpore, libris ſacris,* &c.) verteretur in latera, cadens ex ea textus Evangeliorum, auro gemmiſque perornatus, in maris ferebatur profunda —— Itaque pergentes ad mare, multo quam conſueverat, longius receſſiſſe conſpiciunt, & tribus vel eo amplius milliariis gradientes, ipſum Sanctum Evangeliorum Codicem reperiunt: qui ita forinſecus gemmis & auro ſui decorem, ita intrinſecus, literis & foliis priorem præferebat incorruptionem, ac ſi ab aqua minime tactus fuiſſet. —— Porro liber memoratus in hac eccleſia quæ corpus ipſius Sancti Patris (*Cuthberti*) habere meruit, uſque hodie ſervatur, in quo nullum omnino ut diximus per aquam læſionis ſignum monſtratur. Quare plane & ipſius S. Cuthberti & ipſorum quoque meritis qui ipſius libri auctores extiterant, geſtum creditur, Eadfridi videlicet venerandæ memoriæ Epiſcopi, qui hunc in honorem Beati Cuthberti manu propria ſcripſerat. Succeſſoris quoque ejuſdem venerabilis Ethelwoldi qui auro gemmiſque perornari juſſerat. Sancti etiam Bilfridi Anachoritæ, qui vota jubentis, manu artifici proſecutus, egregium opus compoſuerat. Erat enim in aurificii arte præcipuus. Hii pariter amore dilecti Deo Confeſſoris & Pontificis ferventes, ſuam ergo ipſum devotionem poſteris omnibus innoteſcendam, hoc opere reliquerunt. *Quæ verba recitantur in Hiſtoria minori Dunelmenſis Eccleſ.* MS. *Cotton.* CLAVD. D. 4. *fol.* 18. *omiſſa tamen mentione Bilfridi Anachoretæ: è regione vero in Margine hanc ſcripſit nonnemo adnotatiunculam.* Quod Eadfridus & Ethelwoldus Epiſcopi, Textum Evangeliorum

rum S. Cuthberti, qui nunc eſt inter reliquias Dunelmenſ. fecerunt. *Codex autem, in qua habetur hæc Nota, me judice, ſcripta fuit regnante Henrico Angl. R. VI.*

Turgotus ut ex ſupradictis patet affirmat quod in Codice nullum per aquam læſionis ſignum monſtratur, *quin eum litteris & foliis priorem prætuliſſe incorruptionem, ac ſi ab aqua minime tactus fuiſſet. Ego autem Codicem diligenter evolvens haud pauca ſigna quæ eum ab aqua læſum fuiſſe oſtendunt obſervavi. Quos locos Codicis aqua vitiatos, ſi excipias, in cæteris, videas membr. tam perpolitas atramentum etiamnum tam nigrum & nitens, ac ſi ſeptem ſolum ab hinc annis ſcriptus fuiſſet. Qui quidem ſplendor & nitor Codd. Anglo-Saxonicorum antiquiſſ. bonitati atramenti maxima ex parte, meo judicio tribuendus eſt. nuſpiam enim vidi quempiam codicem antiquis Litteris, ſive Græcis, ſive Romanis, ſive Copticis, Syriaciſve, ſive Hebraicis, aut Arabicis, ſive denique Gallicis, Germanicis, aut Longobardicis, exaratum qui perinde ac ſcripta Anglo-Saxonica, priſtinum adhuc retinent ſuum nitorem. Neque vero à me ſolo hoc eſt obſervatum: nam in vitæ S. Cuthberti, Codd.* MSS. *Bodl. & Cotton. ſic dicit antiquus ejus Auctor.* Hunc (*S. Cuthbertum puerum*) beatus Boiſilus pro inſita illi puritate ac pia intentione, præ cæteris dilexit, & ſcripturarum ſcientia erudivit. Sicut in hac Eccleſia (*Dunelmenſi*) ſervatus Codex (*Evangelii S. Johannis, ſeptem quaternionibus conſtans*) in quo eo (*Boiſilo*) docente, ipſe (*Cuthbertus*) didicerat, per tanta annorum curricula, priſca novitate ac decore mirabilis, hodieque demonſtrat.

Specimen denique Verſionis hujus Codicis Dano-Saxonicæ ab Aldredo Presbytero ſcriptæ, hoc in loco proferre placuit,

vel ðu birt vel in heofnaſ
ƿaðer uren ðu arð in heofnū ſie ȝe-
✠ Pater Noſter qui es in coelis Sci-

halȝud noma ðin
ſicetur nomen tuum

to cymeð ric ðin
Adveniat Regnum tuum

ſie ƿillo ðin ſuæ iſ in heofne ⁊ in eorða
Fiat voluntaſ tua ſicut in caelo et in terra

hlaf uſerne oƿer ƿirtlic ſel uſ
Panem noſtrum superſubſtantialem da nobis

to dæȝ
hodie

⁊ f̄ȝef uſ ſcylda urra ſuæ ue f̄-
Et demitte nobis debita noſtra ſicut nos di-

ȝefon ſcyldȝum urum
mittimuſ debitoribus noſtris

⁊ ne inlæd uſih in coſtunȝe
Et ne inducas nos in temtationem

ah ȝeſriȝ uſich ſrō yfle.
Sed libera nos a malo.

Quæ quidem verſio Dominicæ Orationis Dano-Saxonica habetur impreſſa, in duobus Libris Anglicis, altero Gulielmi Camdeni, cui Titulus. REMAINS. *Edit. Lond. an.* 1629. *pag.* 19. *Altero Johannis Wilkinſii Ceſtrienſis Epiſcopi, cui titulus,* **an Eſſay towards a Real Character.** *p.* 7.

CLAVDIVS. B. 4. *Cod. membr. fol. min. in quo continentur,* Excerpta *Hiſtorica ex Pentateucho Moiſis, atque ex libro Joſue, Saxonicè, & ab Ælfrico Deflora-tore Æthelwardo Aldermanno (uti ex Codice Bodleianæ Bibliothecæ Laudino conſtet) dedicata. Folium hujuſce Cod.* MS. *primum deſideratur, in quo extabat pari prior Epiſtola nuncupatoriæ Ælfrici ad Æthelwardum quæ in hoc Cod. ſic explicit* Ic bidde nu on Godeſ naman ȝyf hƿa ðaſ Boc aƿritan ƿille, ðæt he hi ȝerihte ƿel be ðære byſne. forðan ðe ic nah ȝeƿeald ðeah ðe hi hƿa to ƿoȝe ȝebrinȝe ðurh leaſe ƿriteraſ. ⁊ hit bið ðonne hiſ pleoh na min. Micel yfel deð ſe unƿritere ȝyf he nele hiſ ȝeƿrit ȝerihtan.

Fol. 1. b. I. *Excerpta ex libro Geneſeos, ſic*

Incip. On anȝynne ȝeſceop God heofonan ⁊ eorðan.

Fol. 21. *Habetur hæc Rubrica.* Her ſƿutelað þæſ ælmihtiȝan Godeſ mildheortnyſſ. ⁊ hyſ ƿundra. hu he Abraham ȝeceaſ ⁊ hiſ bletſunȝa him ſealde ⁊ hyſ offſprinȝe.

Fol. 54. *Habetur hæc Rubrica* HER CYDDE GOD ÆLMIHTIG HYS MILDHEORTNYSSE ÐE HE ABRAHAME BEHET ON IOSEPE ABRAHAMES OFSPRINCGE.

Liber autem Geneſeos his verbis

Expl. Ioſep forþ-ferde þa he ƿæſ an hund ƿintra ⁊ ten ƿintre. ⁊ hine man bebyriȝde mid ƿyrtȝemanȝe. he ƿæſ ȝelæd on hiſ ſtoƿe of Eȝypta lande.

Fol. 73, b. II. *Excerpta ex libro Exodi ſic*

Incip. Ðiſ ſind Iſrahela bearna naman. þe mid Iacobe ƿoron on Eȝypta-land

Expl. Se þe ƿyrcþ on þam ſeofoþam dæȝe. ſy he ofſlaȝen. ne on æleȝe nan fyr on ðam dæȝe.

Fol. 106, b. III. HER ONGYND SE ÐRIDDE BOC ÐE IS GENEMNED ON EBREÏS VMECRA. ⁊ LEVITICVS ON GRECISC. ⁊ MINISTERIALIS ON LEDEN. ÐÆT IS ÐENVNG-BOC ON ENGLÏS. FORÐAN ÐE ÐÆRA SACERDA ÐENVNGA SYND ÐÆR ON AƑRITENE.

Incip. Drihten clypode to Moyſe on þære halȝan ƿunðunȝ ſtoƿe.

Expl. Ðiſ ſynd ða Bebodu. ⁊ Domaſ. ⁊ Laȝa ðe Drihten ȝeſette betƿux him ⁊ Iſrahela folce on Sinaï dune.

Fol. 112. IV. HER ONGYND SEO BOC ÐE IS GENEMNED ON EBREISC VALEDABER ÐÆT IS ON LEDEN NVMERVS. AND ON ENGLISC GETEL. FORÐAN ÐE ISRAHELA BEARN ƑÆRON ON ÐÆRE GETEALDE.

Incip. Drihten ſpræc ƿitodlice to Moyſe on Sinai dune on ðære halȝan ſtoƿe.

Expl. Hi comen to ðam lande. ⁊ mid Iſrahela bearnum þone eard ȝeeodon. ⁊ him betƿynan dældon. ſƿa ſƿa him dihte Ioſue.

Fol. 129, b. V. HER ONGYND SEO BOC ÐE IS GENEMNED ON EBREISC HELLE ADABARIM. AND ON GRECISC DEVTERONOMIVM. ⁊ ON LEDEN SECVNDA LEX. ⁊ ON ENGLISC SEO ÆFTRE Æ.

Incip. Ðiſ ſynd ða ƿord-ðe Moyſeſ ſpræc to eallum Iſrahela folce. beȝeondan Iordane.

Expl. ⁊ ealle ða ſtranȝan mihta. ⁊ ða miclan ƿundra þe Moyſeſ ƿorhte ætforan Iſrahela folc.

Fol. 141, b. VI. *Liber Joſue ſic*

Incip. Hit ƿæſ ȝeƿorden æfter Moyſeſ forðſiðe Drihtneſ ðeoƿan.

Expl. Hi bebyriȝdon on Sichem on þæſ landeſ dæle ðe Iacob bohte æt Emoreſ ſunum Sichemeſ fæder. ⁊ hit ƿæſ ȝehloten to Ioſepeſ bearna lande.

Quod Cod. hunc attinet videtur ſcriptus paullo ante Conquiſitionem Angliæ, per totum illuſtratur Iconibus Hiſtoricis, rudiori tamen manu delineatis. quam plurimis in locis, manu recentiori, inſignitur Adnotationibus Hiſtoricis Latinis, nonnulliſque Saxonicis ex Joſepho

pho, Methodio, &c. *Monumentum pietatis majorum noſtrorum ſane ſpectabile?*

TIBERIUS. A. 13. *Codex membr. in Octavo grandiori, in quo continetur Regiſtrum Chartarum, cum libro Terrarum quas poſſidebat* Eccleſia Wigornienſis, *haud multo poſt Conquæſtum Angliæ Scriptum. Ex his Cartis, eas tantum recenſeo, quæ Saxonicè ſcribuntur, aut ſaltem Terminos terrarum Saxonice exhibent, omiſſis reliquis.*

I. fol. 1, b.

II. fol. 3. *Dimiſſio ſive Carta Dimiſſionis terrarum Berhtwulfo Regi in quinque dierum hominum ſpatium, per Albunum Epiſcopum cum ejus familia in* Ƿeoꞃeꞃna *civitate. A. D.* 849. *Indict.* 12. *in loco qui nominatur* æt Glenne.

III. fol. 6, b.

IV. fol. 9. *De terris* æt Bꞃemeꞃᵹꞃaꞅan *quas Heaberhto Epiſcopo dedit Ceoluſſus Rex. Saxonicè.*

V. fol. 16. *Donatio* XXX *Caſſatorum in* Tꞃebinᵹtun, *Mildredo Antiſtiti & Eccleſ. Wig. per Eanberhtum, Uhtredum, & Aldredum, Regulos Huicciorum.*

VI. fol. 10. *Inſtrumentum Saxonicè ſcriptum de* nebbaðe *duarum Navium ex portu Londinenſi, quam Æthelvaldus* (Merciorum Rex) *dedit Milredo Epiſcopo & Monaſterio S. Petri in Wigornia.*

VII. fol. 23. *Donatio* 15 *manſſ. id eſt Vici qui nominatur* Timbinᵹtun *ad Monaſterium* æt Clife (id eſt, Ƿenbleſclife) *per Aldredum Subregulum Huicciorum.*

VIII. fol. 27. *Termini terrarum* æt Eaſtun *quas Utelo Epiſcopo & Eccleſ. S. Mariæ conceſſit Æthelbaldus Merciorum Rex. Saxonicè.*

IX. fol. 28, b. *Donatio* VI *manſ.* æt Beꞃhtanƿellan, & VIII *manſ.* æt Ƿaclinetune, & VI *hominum cum omni prole & ſtirpe eorum, Eccleſ. Wigornienſi per Æthelredum Ducem & Patricium Merciorum. A. D.* 880. *Indict.* 5.

X. fol. 30, b. *Inſtrumentum ſuper renovatione Libri ſive Cartæ de* 5 *manentibus quæ nominantur* Eatun; *quam ab Eadwardo Rege Æthelredo Duce & Æthelflæda, &c. impetrabat Wigfrithus Epiſcopus. A. D.* 900. *Indict.* 7. *Saxonicè.*

XI. fol. 32. b. *Carta Venditionis* X *manentium in* Huiccepudu *Heaberhto Epiſcopo, per Beorhtwulfum R. Merciorum. A. D.* 841. *Regis* 3. *Indict.* 3.

XII. fol. 33. *Termini* XL *Hidarum Oſelaci. Saxonicè.*

XIII. fol. 34. *Donatio terrarum quæ pertinent ad Villam quæ vocatur* WIKAN, *Mildredo Pontifici, per Offam Regem Merciorum. (Termini exhibentur cum Latinè tum Saxonicè.)*

XIV. fol. 39. *Dimiſſio* V *Caſſatorum juxta fluvium* Cuneᵹlae, *Leppa Comiti per Wilfrithum Epiſc. Wigorn.*

XV. fol. 42. *Donatio* V *manent. hoc eſt, vici qui nuncupatur* æt Duccune, & V, æt Eſiᵹ *Monaſterio Wigorn. per Offam Regem Anglorum.*

XVI. fol. 43.

XVII. fol. 50. *Carta Æthelredi Ducis Merciorum, quâ Monaſterium* æt Beꞃclea *reddit ab omnibus Vectigalibus immune, à Monachis* 12 *Hidis Terræ* æt Stoce, *cum* 30 *Mancuſis Auri pro hac immunitate ſolutis. Inſuper, pretio* 60 *Mancuſarum puriſſimi Auri,* 12 *Hidas* æt Stoce *dimittit Cynulfo Ceolulti filio &* 2 *Hæredibus, ita ut in eorum Defunctorum Jus, ſedes Epiſcopalis quæ eſt Wigorniæ ſuccederet. A. D.* 883. *Indict.* 1. *Saxonicè.*

XVIII. fol. 53. *Donatio Terrarum* æt Auſtan, *Eccleſiæ Wigornienſi, per Æthelſtanum Regem. A. D.* 929. *An. Reg.* 6.

XIX. fol. 56. *Inſtrumentum Saxonice Scriptum, de Reconciliatione ſive Concordia facta in Concilio apud* Salƿic, *ſuper terris quibuſdam* æt Soppanbyꞃiᵹ, *quas tandem Eadnotho* (40 *mancuſis acceptis*) *dedit in æternam hæreditatem Werfrithus Epiſcopus Wigornienſis cum conſenſu Monachorum ejuſdem Eccleſiæ: ea lege ut quotannis ſolveret Eadnothus* 15 *ſolidos clari Redditus D. Epiſcopo.*

XX. fol. 57. *Dimiſſio* 3 *manſ.* æt Biſceopeſ ſtoce, Æþelſeꞃðo *Militi, (pro trium hominum diebus) per Oſwaldum Archipræſulem. A. D.* 984.

XXI. fol. 58. *Dimiſſio* 2 *manſſ.* æt Stoce Æþelꞅeaꞃðo *miniſtro, & duobus heredibus, per Oſwaldum Præſulem, A. D.* 969. *An. Pontif.* 9.

XXII. fol. 59. b. *Dimiſſio* 1 *manſ.* æt Icenantune Æþelꞅeaꞃðo *miniſtro, & duobus hæredibus, per Oſwaldum Præſulem, A. D.* 967. *A. P.* 8.

XXIII. fol. 60. *Dimiſſio* 2 *manſſ.* æt Icenantune Ƿulᵹaꞃo *Miniſtro & duobus hæredibus, per Oſwaldum Huicciorum Præſulem. A. D.* 967.

XXIV. fol. 60, b. *Dimiſſio unius Hidæ* on Cumtune, & *alterius* on Meꞃſce, *Æthelmæro cuidam & duobus hæredibus, per Oſwaldum Archiepiſcopum, cum Conſenſu Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ: pro qua quidem Dimiſſione ſolvebat Æthelmærus* 2 *libras Candidioris Argenti, cum* 30 *Ovibus & earum Agnis,* 4 *Bobus,* 2 *Vaccis, & uno Equo.* Saxonicè.

XXV. fol. 61, b. *Dimiſſio* 1 *manſ.* æt Heoꞃtꞅoꞃð, Æþelnoðo *Miniſtro & duobus hæredibus, per Oſwoldum Præſulem. A. D.* 963.

XXVI. fol. 63. *Dimiſſio* 1 *manſ.* æt Coððanhꞃycce, Ælꝼꞃico *miniſtro & duobus hæredibus, per Oſwaldum Præſulem. A. D.* 963.

XXVII. fol. 63, b. *Dimiſſio* 1 *manſ.* æt Cloptune Ƿulꝼᵹaꞃo *Clerico & duobus hæredibus, per Oſwoldum* Hƿicciorum *Archiepūm. A. D.* 985.

XXVIII. fol. 64, b. *Dimiſſio* 1 *manſ.* in Batenhale Ƿulꝼᵹaꞃo *Clerico & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Præſulem. A. D.* 969.

XXIX. fol. 65, b. *Dimiſſio unius Hidæ terræ* æt Ƿitlea *Wulfaro Presbytero, & duobus hæredibus, per Oſwaldum Archiepiſcopum cum conſenſu Eadwardi Anglorum Regis, & Ælfheri Ducis Merciorum, & Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ. Saxonicè.*

XXX. fol. 66. *Dimiſſio* 3 *Hidarum* æt Bꞃabinᵹcotan, & *unius Virgatæ terræ* æt Genen, *cum aliis terris cuidam Presbytero, nomine Godingco, & duobus Hæredibus per Oſwaldum Archiepiſcopum, cum Conſenſu Æthelredi Anglorum Regis, & Æfrici Aldermanni & Monaſterii Wigornienſis. Saxonicè.*

XXXI. fol. 67. *Dimiſſio unius Virgatæ terræ* æt Genen, *cuidam Presbytero nomine* Ƿulꝼheah *& duobus hæredibus, per Oſwaldum Archiepiſcopum, cum Conſenſu Eadwardi Anglorum Regis, & Ælfheri Merciorum*

ciorum Ducis, & Conventus Wigornienſis. Saxonicè,

XXXII. fol. 67, b. *Dimiſſio* v *manſſ.* æt Fenerlæge Ƿulfgaro *Clerico & duobus Hæredibus, per Oſwoldum Archipræſulem. A. D.* 980.

XXXIII. fol. 68. b. *Dimiſſ.* ii *manſſ.* in Beonetlæge Eadmæro *miniſtro & duobus Hæredibus, per Oſwaldum, A. D.* 962.

XXXIV. fol. 69. *Dimiſſio* vi *manſſ.* in Uptun *Cynelmo miniſtro & duobus hæredibus, per Oſwaldum Epiſcopum. A. D.* 962.

XXXV. fol. 70. *Dimiſſio* v *manſſ. in tribus locis Oſulfo fratri ſuo & duobus heredibus per Oſwoldum Prælatum.*

XXXVI. fol. 71. *Dimiſſio* i *manſ.* æt Smitan Æþelnoðo *miniſtro & binis hæred. per Oſwaldum Archi-Præſ. A. D.* 978.

XXXVII. fol. 72. *Dimiſſio unius Hidæ terræ* æt Hymeltune, *cuidam Famulo nomine Wulfgeato & duobus hæredibus, per Oſwoldum Archiepiſcopum cum conſenſu Eadwardi Anglorum Regis, & Ælfheri Merciorum ducis et monachorum cœtus Eccleſiæ Wigornienſis. Saxonicè.*

XXXVIII. fol. 72, b. *Dimiſſio* iii *manſſ.* in Ƿulfrintune Eadrigo *conſanguineo ſuo &* Ƿulfgiuu *Conjugi ejus, & duobus hæredibus, per Oſwoldum Eboracenſem Archiep. & Wigornienſ. Epiſc. A D.* 984. *A. R. Æthelredi* 5.

XXXIX. fol. 73, b. *Dimiſſio* i *manſ.* æt Cudinclea *Brihtlafo miniſtro & duobus Hæred. per Oſwaldum Archiepiſcopum A. D.* 974.

XL. fol. 74. *Dimiſſio* 4 *manſ.* in Hritintun, *Gardulfo Conſanguineo ſuo & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Archipræſulem, A. D.* 989.

XLI. fol. 75. *Dimiſſio* 4 *manſ.* in Fitleah, *Eadmero Miniſtro & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Præſulem, A. D.* 969.

XLII. fol. 75, b. *Dimiſſio* 2 *manſ. & dimid.* in Oddincalea & æt Lapern. *Cynethegno cuidam, & duobus Cleronomis per Oſwoldum Antiſtitem Hwicciorum. A. D.* 943.

XLIII. fol. 76, b. *Dimiſſio* i *manſ.* in Ðeoretanhyl Ælfreardo *fideli & duobus Cleronomis per Oſwaldum Præſulem, A. D.* 969.

XLIV. fol. 77, b. *Dimiſſio* 2 *Hidarum & 60 Acrarum terræ* æt Ƿulfringtun *cuidam Famulo nomine Æthelwoldo & duobus Hæredibus; per Oſwoldum Archiepiſcopum, cum Conſenſu Eadwardi Anglorum Regis, & Ælfheri Ducis Merciorum, & Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ. A. D.* 977. *die Natalis Domini. Saxonicè.*

XLV. fol. 79. *Dimiſſio* v *manſſ.* æt Codertune, *Uulfeaho fideli et duobus Cleronomis, per Oſwoldum Archipræſulem. A. D.* 977.

XLVI. fol. 80. *Dimiſſio* 3 *Hidarum terræ quæ nominantur* Hinde hlep, *cuidam fœminæ Nomine Ælfhildæ et duobus heredibus, per Oſwaldum Epiſcopum, cum conſenſu Eadgari Anglorum Regis, et Ælfheri Merciorum Ducis, et Familiæ Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ. A. D.* 966. *in die Natalis Domini. Saxonicè.*

XLVII. fol. 80, b. *Dimiſſio* i *manſ.* æt Hritanlince. *Brihtmæro Miniſtro et duobus Hæredibus, per Oſwaldum Præſulem. A. D.* 969.

XLVIII. fol. 81, b. *Dimiſſio dimid. manſ.* in Heortlanbyrig Leofrino *amico et duobus Hæredibus, per Oſwaldum Wigorn. Epiſcopum. A. D.* 985.

XLIX. fol. 82. *Dimiſſio* ii *manſſ.* æt Bradanbeorghe 7 æt Holenfeſten *Ælfwino nepoti ſuo, per Oſwaldum Wiogurniæ urbis Antiſtitem. A. D.* 988.

L. fol. 82, b. *Dimiſſio* iii *manſſ.* in Ƿasſeburne *Wynſigo Monacho et duobus Cleronomis, per Oſwoldum, Archipræſulem. A. D.* 977.

LI. fol. 83. *Dimiſſio* i *manſ.* æt Rydemære leage, *Æthelmundo miniſtro & duobus Hæredibus, per Oſwoldum Archipræſulem, A. D.* 978.

LII. fol. 83, b. *Dimiſſio - - - - - - Hidarum in duabus villis, ſc.* in Teottingtun 7 Ælfrigestun *Miniſtro cuidam nomine Oſulf, et duobus Hæredibus, &c. per Oſwoldum Epiſcopum, cum Conſenſu Eadgari Regis Anglorum, et Ælfheri Merciorum Ducis, et Monachorum Eccleſiæ Wigornienſis. Saxonicè.*

LIII. fol. 84. *Dimiſſio* i *manſ* in Reodemæreleage, *Eadmaro Miniſtro et duobus Hæredibus, per Oſwoldum Præſulem, A. D.* 963.

LIV. fol. 84. b. *Inſtrumentum partim Latinè partim Sax. ſcriptum, quo Oſwaldus (4 libris acceptis) cum licentia et Conſenſu Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ, dimittit duobus fratribus Beorhnaðo et Byrhſtano, et hæredibus eorum, &c. 2 hidas terrarum* on Mortune. *A. D.* 990. *Indict* 3.

LV. fol. 85. *Dimiſſio* v *manſſ.* in Ctomman, *Cynelmo miniſtro & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Præſulem. A. D.* 969.

LVI. fol. 86. *Dimiſſio* iii *manſſ. duobus in locis, Hebſtano Miniſtro & duobus Hæredibus, per Oſwaldum Antiſtitem. A. D.* 967.

LVII. fol. 88. *Dimiſſio* 3 *Hidarum terræ* æt Ðorndune *Æthelſtano Miniſtro ſuo, & duobus Hæredibus, per Oſwoldum Epiſcopum, cum Conſenſu Eadgari Regis Anglorum, Ælfheri Ducis Merciorum, & Monachorum Wigornienſis Eccleſiæ. An. Dom.* 963. *Saxonicè.*

LVIII. fol. 89. *Dimiſſio* xi. *agrorum* in Huneſhom, *Leofenatho militi, & duobus Hæredibus, per Eadulfum Archipræſulem. A. D.* 996.

LIX. fol. 89, b. *Dimiſſio* v *manſſ.* æt Tidelminctune *Ælfweardo fideli & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Archipræſulem. A. D.* 977.

LX. fol. 90. *Dimiſſio* ii *manſſ.* æt Blaceſellan, *Ælfnotho miniſtro & duobus Hæredibus, per Oſwaldum Archipræſulem. A. D.* 978.

LXI. fol. 91. *Dimiſſio* 2 *Hidarum terræ* on Tædinctun, *(pro termino duorum hominum vitæ) & unius Hidæ* æt Niopeboldan, *Miniſtro ſuo fideli nomine Eadric, & uni hæredi, per Oſwaldum Archiepiſcopum cum Conſenſu Monachorum Eccleſiæ Wigornienſis. A. D.* 991. *Saxonicè.*

LII. fol. 93. *Dimiſſio* iii *manſſ.* æt Clifforda, *Æthelwardo Miniſtro per Oſwaldum Epiſc. Wigorn. & Archipræſ. Eboracenſ. A. D.* 988.

LXIII. fol. 94. *Dimiſſio* ii *manſſ.* æt Clifforda, *Wihtelmo Miniſtro & duobus Hæredibus, per Oſwaldum Epiſcopum. A. D.* 966.

LXIV. fol. 94, b. *Dimiſſio* vii *manſſ.* æt Tidinctune *Æthelweardo fideli & duobus Hæredibus, per Oſwaldum Hwicciorum Epiſcopum. A. D.* 969.

LXV. fol. 95. *Dimiſſio* v *manſſ.* in Tidantun *Eadrico miniſtro & duobus Cleronomis, per Oſwaldum Archipræſulem. A. D.* 985.

LXVI. fol. 96. *Dimiſſio* iii *manſſ.* in Tidingctun *Eadrico miniſtro et duobus Cleronomis, per Oſwaldum Archipræſulem. A. D.* 977.

LXVII. fol. 96, b. *Dimiſſio* iii *manſſ. in tribus locis Eadrico compatri ſuo, et duobus Cleronomis, per Oſwoldum Antiſtitem. A. D.* 966.

LXVIII. fol. 98. *Dimiſſio* iv *manſſ. et dimid.* æt Longandune, *Byrnrico fideli et duobus Cleronomis, per Oſwaldum Præſulem. A. D.* 969.

LXIX. fol. 99. *Dimiſſio* iii *manſſ.* in Degileſford, *Æthelſtano ſuo carnaliter fratri et duobus Cleronomis, per Oſwaldum Archipræſulem. An. Dom.* 989. *Indict.* 7.

LXX. fol. 100. *Dimiſſio* viii *manſſ.* in Eoflangelade, Ealhſtano *fideli, per Oſwaldum Præſulem, A. D* 969.

LXXI. fol. 101. *Dimiſſio* iv *Manſſ in duobus locis,* Ƿulfrico *et duobus Cleronomis, per Oſwaldum Antiſtitem, A. D.* 963.

LXXII. fol. 107, b. *Donatio* xxxiii *Caſſatorum* in Scottariþ, *Eccleſiæ Wigorn. per Offam Regem Merciorum.*

LXXIII. fol. 110, b. *Dimiſſio* vi *Caſſatt.* æt Stoce, Eadmero *Miniſtro et duobus Hæredibus, per Oſwoldum Præſulem. A. D.* 967.

LXXIV. fol. 113. *Termini terrarum* in Ƿidandune, *Saxonicè.*

LXXV. fol. 114. *Homilia Saxonica ſine Titulo, in al. autem Cod. inſcribitur* DE INITIO CREATVRÆ. & ſic

Incip. Adam ſe æreſt man wæs geſceapen on neorxna wange. ⁊ ſorþ hiſ ſylfeſ ſynnum þanan adræfed on þas wræc worulde. (*eandem vid. ſupra. p.* 130)

LXXVI. fol. 115, b. *Termini terrarum* æt Clive. *Sax.*

LXXVII. fol. 116. *Termini terrarum* in Penſeaxan. *Saxonicè.*

LXXVIII. fol. 118. INCIPIT CODICELLVS POSSESSIONVM HVIVS (*Wigornienſis*) ÆCCLǢ. QVALIT̄ PRIMITVS DŌ ET SCǢ MARIÆ A RELIGIOSIS HOMINIBVS DONATÆ. ET POSTMODV̄ AB INIQVIS QVÆDAM ST̄ INIVSTE VI SIVE FRAVDE ABLATÆ.

Codicillum (ut dicitur) cum ſequentibus ſcripſit Hemmingus monachus Eccleſiæ Wigornienſis Sub-prior. Cujus Præfationem (fol. 138, b.) lectu digniſſimam totam hic exhibeo.

HVNC LIBELLVM DE POSSESSIONIBVS HVIVS NRĪ MONASTERII ego Hemmingus Monachuſ & Sacerdoſ quamuiſ indignuſ & conſeruuſ ſeruorum dī habitantium in Monaſterio ſcǣ dī genetricis Mariæ ſito in urbe quæ Anglice Uuigornaceaſter nominatur. multorum hominum & maximi Domini WLSTANI Epī. piiſſimi patriſ nrī edoctuſ relatione et corroboratuſ auctoritate. quædam etiam ex nrā memoria ipſemet quibuſ aut interfui aut quæ nrā ætate facta ſunt intermiſcui. utpote de t̄ riſ quaſ Francigenæ inuaſerunt quæ omnia tanto certiuſ dico quanto ea nrā memoria recolit facta ea maxime intentione compoſui ut poſteriſ nrīs clareſceret quæ et quantæ poſſeſſioneſ t̄ rarum ditioni huiuſ Monaſterii adiacere ad uictum dumtaxat ſeruorum Dī Monachorum uidelicet iure deberent. quamque iniuſte ui et doliſ ſpoliati hiſ caremuſ. Quid uero utilitatiſ hoc meo labore exerceatur. dei pietaſ meliuſ nouit cui totum committo. quantum tamē ad meā attinet diſpoſitionem. Hec eſt. ut ſiquando Dī grā concedente cor Regiſ iuſtitia qua nunc marceſcet conſolidetur. Lexque quæ nunc iniuſtiſ Principibuſ confuſa eſt iuſtitia fulciente ſtabilietur. Sciat ſiue Epſ̄ ſiue Decanuſ uel aliquiſ Prælatuſ huiuſ Monaſterii dum tempuſ aptum inuenerit quomodo eaſ proclamet. quomodo eaſ expetat. ne ignorantiæ nebuliſ abſconſæ penituſ ex memoria deleantur. Cognitiſ enim cauſiſ. perſoniſ. et temporibuſ quibuſ aut per quoſ quoue modo ipſe t̄ ræ uel Poſſeſſioneſ à Monaſterii dominatione ablatæ ſint. ſatiſ meliuſ et conuenientiuſ quilibet earum proclamator. et ad iuſ Monaſterii quo iuſte ſuppetere deberent. ſtrenuuſ & iuſtuſ exactor ſuam componet oratione̅. et compoſitam maiori auctoritate diligenter et nominatim ſinguliſ expreſſiſ cauſis. perſoniſ. temporibuſ fulcire præualet proclamationem. Nouerit autē ſtudioſuſ Lector me hoc opuſ non mea p̄ſumptione ſed plurimorum rogatu. maxime tamē ipſiuſ reuerentiſſimi patriſ nrī iam dicti et ſepe nominandi Domini uidelicet WLSTANI Epī iuſſione incepiſſe. cuiuſ orationibuſ ſuffultuſ. ueraciter credo ad finem uſque me perduxiſſe. Solebat namq; int̄ iocunda ammonitioniſ ſuæ colloquia quæ nobiſcum ut piuſ Pat̄ frequenter habere delectabatur. non quidē me ſolum expreſſo nomine. ſed cunctoſ frēs quos forte caſuſ ſibi p̄ſentaverat pigritiæ et deſidiæ arguere. cur noſ otio torpenteſ reſ p̄cedenti ſiue nrō tempore geſtaſ. de Poſſeſſionibuſ duntaxat Ecclǣ nrǣ nollemuſ litteriſ commendare. cū noſ et plura oculiſ nrīs facta uidiſſemuſ. et ipſe utpote cur uenerandæ ſenectutiſ et canitiæ multa poſſet recolere. quæ plurimorum iā erant recondita memoriæ. Aiebat etiam non minimum poſteritatiſ nrǣ temporibuſ ſi litterali memoriæ commendaretur. hinc Monaſterio euenire poſſe Deo donante proficuum. ſicut è contrario. ſi negligeretur. accideret dampnum. dū nulluſ ſupereſſet qui memoria recolere poſſet aut ei ætati rerum geſtarum ueritatem uel ordinem narrare noſſet. Hiſ ſiquidem adhortationibuſ plurimum inſtigatus. ad poſtremum etiam eiuſ præcepto conſtrictuſ. et auctoritate corroboratuſ. hoc opuſ aggredi ſum exorſuſ. in iubentiſ magiſ orationibuſ quam in propriiſ uiribuſ confiſuſ. Erat namq; idem Reuerentiſſimuſ Pater nr̄ licet ſclā riū rerū minime cupiduſ. huiuſ Monaſterii plurimum ſtudenſ ſemper utilitatibuſ. et ne ſua ut quorundam p̄deceſſorum ſuorum negligentia com̄ iſſa ſibi Ecclīa dampnum aliqđ poſteriſ temporibuſ pateretur. pro poſſe ſuo p̄cauebat prouiduſ. Unde & ſcrinium Monaſterii coram ſe reſerari fecit. diligenterq; omnia antiquorum Priuilegia et Teſtamenta de poſſeſſionibuſ huiuſ Æcclǣ perſcrutatuſ eſt. ne forte cuſtodum negligentia putrefacta. aut iniquorum auaritia forent diſtracta. Cumque ex parte ut putauerat reperiſſet. curauit ſtudioſe et putreſcentia reparare. et quæ iniq; diſtracta fuerant ſtrennue adquirere. adquiſita uero in ſimul congregare. congregataque in duobuſ uoluminibuſ ſtuduit ordinare. In uno quidem ordinauit om̄ ia primitiua Teſtam̄ ta et Priuilegia in quibuſ manifeſtabatur quomodo uel per quoſ primo t̄ rarum Poſſeſſioneſ huic Monaſterio datæ ſint. in altero uero Cyrographa quibuſ beatuſ OSWALDVS Archiepſ̄ cū adiutorio Regiſ Ædgari terraſ iniuſte à uiriſ potentibuſ. aliquanto tempore poſſeſſaſ. ditioni Æcclǣ attitulauit. eaſque regali auctoritate et Senatorum conſenſu. et Principum patriæ teſtimonio data unicuique Cirographi cautione. poſt duorum uel trium heredum tempora iuri Æcclǣ abſq; contradictione reddendaſ. Cirographorum etiam exemplaribuſ in Scrinio Scǣ Æcclǣ ob Teſtimonium collocatiſ. ſuiſ ſcriptiſ Succeſſoribuſ manifeſtauit. Quibuſ ordinatiſ. præcepit cuncta eodem ordine in Bibliotheca ſcǣ Æcclǣ ſcribi. quatinuſ etiamſi ut aſſolet contingeret qđ aliqua negligentia Teſtimentaleſ Scedulæ perderentur. earum exemplaria ſaltem inibi conſcripta. nullatenuſ obliuioni traderentur. Hoc quoque iuxta uelle et imperium ſuum patrato. præcepit adhuc omnia Priuilegia et Cirographa t̄ rarum

rum quæ proprie ad uictum Monachorum pertinent. ſeparatim ex hiſ congregari. eaque ſimiliter in duobuſ uoluminibuſ eodem ordine adunari. qd in hoc codicello eiuſ ut prædixi imperio pro modulo meæ paruitatiſ ſtudioſuſ lector feciſſe me animaduertere poteſt. Dep̄cor ergo ut ſi cui hic paruitatiſ meæ labor cordi ſedet. orationiſ mercedem mihi peccatori impendere non deneget. ſi cui uero diſplicet aut ſuperfluum iudicat. ſciat me non faſtidioſiſ et deſidioſiſ ſed ſtrenuiſ et ſtudioſiſ laboraſſe. eiſque qui pro Sc̄æ Matriſ Æcclǣ proficuo et augmentatione non ſolum ſtrenue certare. uerum etiam ſi neceſſe erit et ſemet ipſoſ impendere non dubitant hoc opuſ ſacraſſe. Annuat queſo omnipotenſ Deuſ ut Sc̄æ Æcclǣ honor et poteſtaſ iugiter creſcat et augmentetur ad laudem dn̄i n̄ri Ihū Xp̄i. qui cū patre et ſpū ſcō uiuit et regnat Ds̄ in ſclā ſclōrum. Amen.

LXXIX. f.152. *Termini terrarum juxta* Mýðan,&c. *Saxonicè.*

LXXX. fol. 153. *Carta Athelredi Merciorum Ducis, de* x *Manentt.* in Mapnanclue, *conceſſa Cuthulfo Miniſtro Regis* (*Burhredi.*)

LXXXI. fol. 154. *De* I *Hida terræ* æt Bradeparran, *quam contulit Monaſt. Wigornienſi Offa Rex Merciorum A. D.* 589. (lege 789.) *Annoque Reg.* 31.

LXXXII. fol. 155. *Donatio* VI *Caſſat.* in Urenebreodun *cum duabus villulis* Cantuaretum uidelicet ⁊ Peonedoc. *Monaſterio Wigornienſi, per Ceoluulfum Merciorum Regem. A. D.* 875.

LXXXIII. fol. 156. *Donatio* V *Caſſat.* ad Ferretnatune, &c. *Monaſterio Wigornienſi, per Eadwi Regem nutu Dei Angul-Saxna, & Northanhumbrorum Imperatorem, Paganorum Gubernatorem, Breotonumque Propugnatorem. Caraxata in Cirnaceaſtre. A. D.* 956. *An. Reg.* 1.

LXXXIV. fol. 157, b. *Donatio* I *manſ.* in Scipanac, *Monaſterio Wigorn. per Wihburhgam viduam.*

LXXXV. fol. 158. *Confirmatio libertatum terrarum Monaſt. Wigorn. per Ceonwlfum Merciorum Regem. A. D.* 816. *Indict.* 9. *Anno Regni* 20.

LXXXVI. *Termini terrarum* in halhegan ⁊ Ponterbic. *Saxonicè.*

LXXXVII. fol. 159. *Termini Nemoris cujuſdam prope* Hrambroces-ropda. *Saxonicè.*

LXXXVIII. fol. 159, b. *Donatio* XV *Caſſat.* in Criohtatun. Neoranham. *atque* Eardulfestun, *Monaſt. Wigornienſi, per Wilferthum & Conjugem ſuam Altam.*

LXXXIX. fol. 161. *Donatio* V *manentt.* in Crohlea, *Monaſt. Wigorn. per Berhtwlfum Regem Merciorum.*

XC. fol. 162. *Termini terrarum ad* Sceprestune. *Sax.*

XCI. fol. 162, b. *Termini terrarum* ad Hereropdtune. *Saxonicè.*

XCII. *Ibid. Termini* V *hidarum*, ad Tidelminctune. *Saxonicè.*

XCIII. *Ibid. Termini terrarum* ad Coderstune. *Sax.*

XCIV. *Ibid. Termini* V *hidarum*, ad Cromban. *Sax.*

XCV. fol. 163. *Termini terrarum* ad Lapenna. *Sax.*

XCVI. *Ibid. Termini Terrarum* ad Clopdune. *Sax.*

XCVII. fol. 163, b. *Termini terrarum* ad Coddanhrycge. *Saxonicè.*

XCVIII. *Ibid. Termini terrarum* ad Hrýðmæplæge. *Saxonicè.*

XCIX. *Ibid. Termini Terrarum aliarum* ad Hrýðmæplæge. *Saxonicè.*

C. fol. 164, b. *Termini Terrarum* ad Witleage. *Sax.*

CI. *Ibid. Termini terrarum aliarum* ad Witleage. *Sax.*

CII. *Ibid. Termini terrarum* ad Beonetleage. *Sax.*

CIII. *Ibid. Termini terrarum* ad Salorappan. *Sax.*

CIV. fol. 165. *Termini terrarum* ad Salorappan. *Sax.*

CV. *Ibid. Termini* V *hidarum* ad Fepersleage. *Sax.*

CVI. fol. 165, b. *Termini terrarum* ad Hritanlune. *Saxonicè.*

CVII. *Ib. Termini terrarum* ad Heortlanbýrig. *Sax.*

CVIII. *Ibid. Termini terrarum* ad Smitan. *Saxonicè.*

CIX. *Ibid. Termini terrarum* ad Oddingelea. *Sax.*

CX. fol. 166. *Termini terrarum* ad Hýmeltune. *Sax.*

CXI. *Ibid. Termini terrarum aliarum* ad Hýmeltune. *Sax.*

CXII. fol. 166, b. *Termini terrarum* ad Bradigeotan. *Saxonicè.*

CXIII. fol. 167. *Termini terrarum* ad Pirian. *Sax.*

CXIV. *Ibid. Termini terrarum aliarum* ad Pirian. *Saxonicè.*

CXV. fol. 167, b. *Termini terrarum* æt Cudilea. *Sax.*

CXVI. *Ibid. Termini* IV *hidarum* æt Hritintune. *Sax.*

CXVII. *Ib. Termini* III *hidarum* ad Fulfrintune. *Sax.*

CXVIII. fol. 168. *Termini terrarum aliarum* ad Fulfrintune. *Saxonicè.*

CXIX. *Ibid. Termini terrarum aliarum* ad Fulfringtune. *Sax.*

CXX. *Ibid. Termini* II *hidarum* æt Penedoc. *Sax.*

CXXI. fol. 168, b. *Termini* III. *hidarum* æt Actune. *Saxonicè.*

CXXII. fol, 169. *Termini terrarum* ad Týrdebicgan. *Saxonicè.*

CXXIII. *Ibid. Termini terrarum* ad Teodingtune. *Saxonicè.*

CXXIV. fol 173. *Donatio* 2 *manſ.* æt Suðtune ⁊ æt Bicanmersce. *Brihtnotho Miniſtro per Eadgarum Regem. A. D.* 567. *Indict.* 10. *Regni vero* 13.

CXXV. fol. 175, b. *Donatio* V *manentt.* æt Duntun. ⁊ V æt Erig, *Monaſterio Wigorn. per Offam Regem Anglorum.*

CXXVI. fol. 176, b. *Donatio* V. *Caſſatt.* æt Eatun *Monaſt. Wigorn. per Æthelſtanum R. Anglorum. A. D.* 929. *A. Reg.* 6.

CXXVII. fol. 182. *Compotus ſummarum auri quas Monachi Wigornienſes Willhelmo Conquæſtori ſolvebant, ad quas quidem ſolvendas, ſupellectilium ſuorum pretioſorum quicquid aureum erat vendebant aut oppignorabant.*

CXXVIII. fol. 185, b. Her geſſutelað hu Wlstan b̄. becom to Biscoprice. *Saxonicè.*

CXXIX. fol. 187, b. DE DVABVS VILLIS SCILICET WLFORDILEA ET BLACAWÆLLA QVAS LEOFRIC COMES ET GODGIVA COMETISSA MONASTERIO WIGORNIENSI CONTVLERVNT. *Sax. & Latinè.*

CXXX. f. 189. *Donatio* II *mansent.* ab Secceꞃlea, *quam* Ƿlꞅꞅanbalea *Ruricolæ etiam nominant. Monaſt. Wigorn. per Burhredum R. Merciorum. A. D.* 866. *Indict. V decima.*

CXXXI. fol. 190. *Donatio* II *hidarum* ab Cullacliꞅe, *Monaſt. Wigorn. per Willelmum R. Angl. A D.* 1067.

CXXXII. fol. 190, b. *Donatio* I *Caſſati* ab Dunham-ꞅtyde, *Monaſt. Wigorn. per Kenulfum R. Merciorum. A D.* 814.

CXXXIII. fol. 191. *Donatio* III *Caſſatt.* ab Gꞃimanlea, *Monaſt. Wigorn. per Beorhtuulfum R. Merciorum. A. D.* 851, *An. Regni* 13.

CXXXIV. fol. 192. *Donatio* XV *hidarum quæ* Alꞅeꞃtun *nominatur, Monaſt. Wigorn. per Wlſtanum Epiſcopum Wigornienſem. A D.* 1089. *Indict.* 12.

CXXXV. fol. 196, b. *Dimiſſio terrarum aliquot Fulquio de Horſlega, per Radulfum Priorem Wigornienſis Eccleſiæ. (Termini ſcribuntur Normanno-Sax.)*

CXXXVI. fol. 199. *Donatio terrarum* æt Auꞅtan, *Monaſt. Wigorn. per Æthelſtanum Regem. A. D.* 929. *An. Reg.* 6.

CXXXVII. fol 200. *Donatio terrarum in* II *locis, Monaſt. Wigorn. per Æthelredum Ducem Merciorum. A. D.* 880. *Indict.* 5.

CXXXVIII. fol. 202. *Donatio* XL. *Caſſatt.* in Readanoꞃan. *Monaſt. Wigorn. per Offam Regem Anglorum. A D.* 759. *Indict.* 12. *in Menſe Febr.*

Diplomatum & aliorum Inſtrumentorum, quæ temporibus Regum Anglo-Saxonum confecta fuerint, Collectio in Libro grandi Chartaceo qui inſcribitur AVGVSTVS. II. *in quo etiam, cum veris & genuinis Inſtrumentis, haud pauca falſa fictitia & Corrupta reperiuntur quæ Cenſura notavimus.*

1. Donatio terræ in TENID quæ appellatur UUESTAN EE, Bercualdo, ſuoque Monaſterio, per Hlotharium Regem Cantuariorum, cum conſenſu Archiepiſcopi Theodori & Ædrici filii fratris ſui (*i. e. ejuſdem Hlotharii.*) Actum in civitate RECUULF, in menſe Maio, Indict. 7. (*i. e. A D* 679.) Eodem die dedit aliam terram in STURIA eodem Abbati, & quo major fides huic Chartulæ adhiberetur, illam roboravit Signo Crucis ✠ quod manu ſua dipinxerit, cæteris adſtantibus idem facientibus. De quo Ritu & conſuetudine hoc tantum in loco lectorem monere viſum eſt. (Hæc Charta litteris Majuſculis ſcribitur.)

2. Donatio x caſſatorum venerando Comiti ſuo Cyniberhtte, ad conſtruendum cœnubium in provincia cui ab antiquis nomen inditum eſt HUSMERAE, juxta fluvium vocabulo STUR. per Aethilbaltum Regem non ſolum Marcerſium, ſed & omnium provinciarum quæ generali nomine Sut-Angli dicerentur. Donationem autem iſtam ampliavit, ut in Dorſo videre eſt. Hæc Carta litteris quoque Majuſculis exaratur, & olim inſerebatur in Pſalterio illo vetuſtiſſimo quod in hac bibliotheca inſcribitur VESPASIANVS A.I. (vid. D. Tho. Smithi Hiſtor. & Synopſ. Bibl. Cotton. pag. xxxv.) tandem autem D. Rob. Cottono jubente, ex libro Pſalmorum exſcindebatur, & hic una cum plurimis aliis affixa eſt.

3. Donatio IV Caſſatorum juxta Sulmonneꞅbuꞃᵹ fideli ſuo Miniſtro Duddono, per Offam (ſive Offanum, ut inferius in hac Carta) Regem Merciorum. A. D. 779. Indict. 2. anno decennovenali 1. Lunari 17. apud Jorotlafordam. (Carta ſcribitur litteris vetuſtioribus Saxonicis)

4. Carta ſuppoſititia Wlferi Regis Merciorum & Mediterraneorum Anglorum, Auſtralium quoque Regnorum, qua donat Deo & beato Petro & Monaſterio ſuo de Medeſhamſted quampluримas Villas, terras, Eccleſias, Molendina, Sylvas, Piſcaria, Juriſdictiones, Privilegia, &c. A.D. 664. Wlferi Regis Septimo, Deus dedit (*Archiepiſcopo Cant.*) 9. (Carta hæc annis haud abhinc 500, à Monachis Petroburgenſibus dolo malo fuit compilata.)

5. Privilegium Libertatis Monaſterii Perſorenſis Quo illud tam liberum ab omni terrenæ ſervitutis jugo, fecit Eadgarus Rex, quam fuit ſub Prædeceſſore ſuo Coenulfo. Cum recenſione Agrorum ſive terrarum (quorum Termini dantur Saxonicè) qui priſcis moderniſque temporibus, à Regibus & religioſis utriuſque ſexus hominibus conceſſi ſunt. A. D. 972.

6. Epiſtola Godefridi Guigornenſis Archidiaconi ad Alexandrum ſummum Pontificem, de veritate cujuſdam Chartæ (fictitiæ) ad Perſorenſem Eccleſiam ſpectantis, ad quam affigebantur ſigilla tria. Quorum primum fuit illuſtris Regis Ædgari; ſecundum, S. Dunſtani Cantuarienſis Archiepiſcopi; tertium, Alferi Ducis Merciorum.

7. Carta falſa & fictitia (quadringentis circiter abhinc annis deſcripta) qua Monaſterium quod Badꞃiceꞅ-ꞅuꞃþe (ſive S. Edmundi de Burgo) ab omni dominatione omnium Epiſc. liberum eſſe ſtatuit Cnutus Rex totius Albionis Inſulæ aliarumque nationum plurimarum, qui & alias quoque libertates & privilegia eidem Monaſterio confirmat Latine & Sax.

8. Carta Uuiglafi Regis Merciorum qua Monaſterium in Heanbyꞃᵹ cum omnibus pertinenciis ſuis reddit immune à modicis & magnis cauſis, à notis & ignotis præter Vallis & pontis Conſtructionem. Factum in Cꞃaeꞅt A. D. 836. Indict. 14. Regni ſui 7. Notandum, quod ad calcem hujuſce Cartæ Originalis, extat explicatio Saxonica terrarum illarum quas à ſupradictis gravaminibus immunes reddebat Wiglafus, aliena & recentiori manu ſcripta, quæ etiam nomen Sigredi Ducis inter nomina aliorum Teſtium Cartæ fidem roborantia ſupplebat. Poſt hæc, manu adhuc recentiori, habetur adnotatiuncula cujuſdam Saxonicè ſcripta, qua dicitur ſupradictas terras poſt mortem quorundam virorum ad ſanctum locum nempe ad Coenobium Wigornienſe venturas eſſe.

9. Exemplificatio Conſuetudinum Abbatiæ Eueſhamenſis à Rondulfo Abbate & ejuſdem loci Conventu ſcripta, licentia Innocentii *III* ſummi Pontificis.

10. Carta ſive Inſtrumentum Venditionis & Emptionis; qua, in Concilio ad locum præclarum oppidumque regale Lundaniæ collecto; pro 126 mancoſis, Uulfredo Archiepiſcopo dedit Coenulfus piiſſimus Rex Merciorum terram 2 Aratrorum quod Appincᵹ-lond nominatur in oppido Regio (Occidentalis Cantiæ) ab incolis Roeᵹinᵹaham nuncupato. Rurſum, ad Oppidum Regis quod ab incolis Feꞅꞃeꞃham appellatur, terram 2 Aratr. in locis nominatis. ðæt ꞃuꞅð-huninᵹ-lond æt Gꞃafonaea. Iterum, in Civitate Dorouernia duas poſſeſſiunculas & tertiam dimidiam id eſt ðꞃidda half haᵹa. Et prata duo ad eas pertinentia in orientale parte Stupe fluminis ſita. A. D. 811. Indict. 4. An. Imperii Regis Coenulfi 15. Præſulatus etiam Uulfredi Archi-Pontificis An 6. prid. Kal. Auguſt.

11. Confirmatio Chartarum Veterum Abbatiæ S. Mariæ de Thorneio, quæ hic recitantur per inſpeximus (uti dicunt) per Ricardum *II* Angliæ Regem apud Weſtm. An. Regni ſui 4to. 20 die Decembr.

12. Confirmatio Chartarum Veterum Abbatiæ Elienſis, quæ hic recitantur per Inſpeximus, per Henricum

cum *VI.* Angliæ Regem, apud Weſtmon. 7. Febr. An. Regni ſui ſecundo.

Litera A Reginæ Angliæ ad Magiſtrum R. de Clifford D. Regis Eſchaetorem citra Trentam, qua eum deprecatur, ne Inquiſitionem aliquam faceret de terra quam Prior & Conventus de Mayden-bradelegh habuerunt de dono & excambio D. Johan. de Ripariis in Manerio de Kydememſtre cum advocatione Eccleſiæ prædicti Manerii. Dat. apud Merleberge, 3 die Septembr. Ann. Regni Henrici domini ſui 94.

13. Acta Curiæ Comitatus de terris Wynflædæ, apud Wulfameram, coram Æthelredo Rege, Saxonicè. quæ habentur impreſſa cum Verſione, in D. Georgii Hickeſii Diſſertat. Epiſt pag. 4.

14. Inſtrumentum Venditionis & Emptionis, quo, Ethelmodo Duci terraſ quaſdam ſexcentis Denariis Vendidit Plegredus, Teſtibus & Conſentientibus Ethelwulfo Rege & aliis A. D. 859. Indict. 7.

15. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo terras quaſdam in Dorobernia Ciuitate, *i. e.* ſex virgis in longitudine & 3 virg. in latitud Eanmundo Amico ſuo, 120 denariis Argenteis, vendidit Cialulfuſ; Teſtibus & Conſentientibus Ætheredo Rege & aliis. A. D. DCCCLXXXVIII. (*i. e.* 888) In dorſo adnotatur, quod Æthelere ex Cialulfo emit viam quandam ad terras ſuas ducentem. Saxonicè.

16. Epiſtola Originalis Ualdharii (*Epiſcopi Londinenſis*) Berctualdo totius Brettaniæ gubernacula regenti (*i. e. Archiep. Cantuarienſi*) in qua eum certiorem facit de diſcordiis quæ ortæ ſunt inter Regem Ueſt Sæxanorum & ſuæ patriæ Regnatores: ad quas quidem determinandas & finiendas in Idus Kalendarum Octobrium, in loco qui dicitur Bꞃeᵹunt-ꞅoꞃd conventuri erunt omnes Reges ambarum Partium, cum Epiſcopis, Abbatibus & Judicibus reliquis: Conſilium igitur petit Waldharius quomodo ſe gerat inter utramque partem, & utrum licentia Berchialdi, huic concilio intereſſet, ſine qua ſe alio ſubterfugere dicit (ſcripta videtur hæc Epiſt. regnante Coenredo Merciorum Rege, *i. e.* circa A. D. 706.)

17. Inſtrumentum de Reconciliatione facta in Concilio in illa famoſa loco quæ appellatur Cyningeꞅtun, in Regione Suðꞃeᵹiæ, inter Reges Ecgbertum & Æthelwulfum ex una parte, & Ceolnothum Archiepiſc. Cantuarienſem (qui etiam Concilio præſidebat) ex altera. Ibi Reges agrum illum æt Mallingum ad Eccleſiam Chriſti quæ ſita eſt in Dorouernia Civitate certis quibuſdam conditionibus reddebant; quem quidem Agrum primitus à Baldredo Rege eidem Eccleſiæ in fugatu ejus (illegaliter) donatus erat. Hujuſce vero Reconciliationis duo ſcribenda eſſe ſtatuebant exemplaria, quarum alterum haberet Archiepiſcopus cum Telligraphis Eccleſiæ Chriſti, alterum Ecgberhtus & Æthelwlfus Reges cum Hereditatis eorum ſcripturis. Actum An. Dom. 838. Indictione 1. die 4, feria.

NB. Nomina teſtium (in dorſo) ſequitur hujuſmodi Adnotatio. Pꞃo ampliore itaq; conꝼiꞃmatione. iteꞃum adducta eꞅt hæc ꞅcedula coꞃam Æthelwulꝼum Reᵹem et optimateꞅ eiuꞅ in uilla ꞃeᵹali qui appellatuꞃ Uuiltun. hiꞅ Teꞅtibuꞅ conꞅentientibuꞅ et ꞅubꞅcꞃibentibuꞅ quoꞃum nomina ꞅubpꞃænotata ꞅunt, &c. *Adhuc etiam in dorſo extat hæc Adnotatio*, Anno ab incaꞃnatione Xpi. DCCC.XXXVIIII. Indictione. II. Pꞃimo uidelicet anno ꞃeᵹni Æðelwulꝼi Reᵹiꞅ. poꞅt obitum patꞃiꞅ ꞅui. ꝼactum eꞅt ueneꞃabile Conciliabulum omniū Epiꞅcopoꞃum qui eꞃunt in Auꞅtꞃale paꞃte ꝼluminiꞅ Humbꞃæ. in loco quæ dicituꞃ æt Aꞅtꞃum. ibique pꞃo ꝼiꞃma ꞅtabilitate hec eadem ꞅcedula adducta eꞅt. et cum ꞅiᵹno Cꞃuciꞅ Xpi ab hiꞅ teꞅtibuꞅ ꞃoboꞃata. quoꞃum nomina ꞅubteꞃpꞃænotata ceꞃnentibuꞅ claꞃe pateꞅcant, *&c.*

In hoc Cod. extat etiam aliud exemplum hujuſce donationis, ad num. 34.

Carta Finalis Concordiæ Saxonice ſcriptæ inter Eadwalam Otberi filiam, & Cynethrytham Ethelmodi Aldormonni Viduam, de terris æt Cent quas Ethelmodo legavit Osbearhtus nepos ejus ex fratre, ſi ille Cynethrythæ ſuperſtes foret. Huic Concordiæ Teſtis fuit, cum aliis, Ceolnothus ſupra laudatuſ Archiepiſcopus Cantuarienſis.

18. Donatio 25 Manſorum æt Yceantune Thano ſuo *Cloſie*, per Æthelredum Regem totius Inſulæ. A. D. 1001. Indict. 14.

19. Donatio 12 Manſarum æt Meapham fideli ſuo Miniſtro Ealdulfo, per Æthelſtanum Regem Anglorum & Curagulum totius Bryttanniæ. A. D. 939. Indict. 12. (Termini habentur Saxonicè.)

20. Donatio 5 Caſſatorum æt Nipanham dilectiſſimo ſuo familiariſſimoque monacho, nomine Æuic, per Cneutum Baſileon Angel-Saxonum. (Termini habentur Saxonicè. ſine Anno.)

21. Carta Apographa Willelmi I Regis Anglorum, de Eccleſia S. Edmundi de Burgo quam ſuam ſedem Epiſcopalem eſſe debere referebat Arfaſtus Epiſcopus. Balduuinus autem Abbas S. Eadmundi oſtendit (inter alia) Præcepta Canuti & Eadwardi Regum, in quibus à dominatione Epiſcoporum Comitatus illius eccleſiam illam eſſe liberam conceſſerunt. Quare, conſilio Landfranci Arch. Cant. &c. eidem Eccleſiæ confirmat, ut ab Arfaſti Epiſcopi omniumque ſibi per tempora ſuccedentium Epiſcoporum Dominatione, ipſa Eccleſia & villa in qua ſita eſt eadem Eccleſia, ſit libera. Latine & Saxonicè.

22. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, (dorſo vetuſtioris Cartæ inſcriptum. de qua infra, ad num. 24) quo, in Synodali Conciliabulo juxta locum qui dicitur Caelic-hyth, terras illas 200 ſolidis à Coenulfo Rege Merciorum emit Pilheardus Comes, de quibus in interiori ejuſdem membranæ facie mentio facta eſt (*i. e.* ad num. 24.)

23. Deſideratur.

24. Carta Excambii qua Stidberhtae venerabili viro, atque Abbatis cura prædito, terram 30 manentium in Middil-ꞅaexum, betuih Gumeninga-heꞃgae, end Liddinge, dat Offa Rex Merciorum, pro totidem Manentibus in Ꝼichama. A. D. 764. Indict. 5.

25. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, (ab imperita manu ſcriptum) quo vendit Æthelwulfus Rex Occidentalium Saxonum unam Villam cum 24 Iugeribus terræ in Civitate Doroberniæ Ithdano cuidam, (ſeu potius Duddano, ut inferius nuncupatur) IIII (*libris?*) Argenti. A. D. 839. Indict. " in villa Regia An̄ uuiæ. Huic Cartæ ſubſcripſit etiam Ælfredus Rex Occidentalium Saxonum.

Deinde narratur, quod Lulla emit hoc Inſtrumentum cum ſupradictis terris ab Æthelwaldo coram pluri-mis teſtibus, conſentiente eodem Rege Æthelwulfo.

Denique, recentiori manu ſequitur Saxonicè quomodo Dunſtanus Archiepiſcopus hoc Inſtrumentum cum parte majori harum Terrarum (ſcil. 14 Jugera) pretio 10 librarum emit ex Uhtluſa & duobus ejus filiis; quas quidem terras ipſe Monaſterio S. Martini donavit.

26. Donatio terrarum quæ appellantur RIDINGAHAAM, BUDINHAAM, DÆCCANHAAM, ANGENLABESHAAM & Campi in Sylva quæ dicitur UUIDMUNDES FELT, Hedilburgæ Abbatiſſæ Monaſterii quod dicitur BEDDANHAAM, per Hodilredum (ſive Oedilrædum, ut inferius ſeipſum vocat) parentem Sebbi Regis Eaſt-Seaxanorum. Actum Menſe Martio. Scripta eſt hæc Carta litteris Majuſculis & Vetuſtioribus:

bus: nam Sebbi Rex Orientalium Anglorum qui huic donationi cum Ercenualdo & Haedda Epiſcopis, &c. ſubſcripſit regnare cœpit circa A. D. 664. & diem ſuum obiit, A. D. 694. etiam Ercenwaldus factus eſt Epiſcopus Londinenſis A. D. 675. ac è vivis exceſſit A. D. 697.

27. Carta (Apographa ſexcentis circiter ab hinc annis exarata) qua donare dicitur Offa Rex Merciorum ad Eccleſiam B. Petri ubi dicitur æt Bꞃeoðune, terram 10 Manent. ubi dicitur æt Ƿeꞃꞅetfelða. ⁊ æt Coꞅtune 5 Caſſatt. tantundem æt Ƿꞃeoðan-hole, cum Sylva quæ eiſdem terris adjacet. A. D. 730.

28. Conceſſio libertatis Epiſcopatus Cridienſis Eccleſiæ, ut ſit perpetualiter tutus atque munitus ab omnibus ſecularibus ſervitutibus, ſiſcis Regalibus, tributis majoribus, & minoribus, atq; Expeditionalibus videlicet taxationibus omniū rerum, niſi ſola Expeditione & Arcis munitione. Pro qua quidem Conceſſione dedit Eadulfus Epiſcopus Cridienſis Æthelſtano Regi 60 libras Argenti. Actum A. D. 933. Indict. 6.

29. Excerptum ex Carta Æthelbaldi Regis Merciorum, qua donat terram 7 Manentium in provincia Midelſexorum, in Regione quæ dicitur Geððingeſ, Comiti ſuo Withredo Conjugiq; ejus Anſithæ.

30. Donatio 20 Manſorum æt Cuþeneꞅ-ðune cuidam Comiti, nomine Ælfhere, per Eadwigum inluſtrem Anglorum Regem, cæterarumque Gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatorem & Rectorem. A. D. 956. Indict. 14. Imperii ſui 1. (Termini habentur Saxonicè.)

31. Teſtamentum Thurſtani cujuſdam Saxonicè ſcriptum, quo terras ſuas æt Ƿimbiꞃce poſt mortem ſuam, Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, legavit, &c. Teſte Eadwerdo Rege & Confeſſore, cum multis aliis primariis viris.

32. Carta ſive Teſtamentum Godrici Cognomento æt Buꞃnan de terris ſuis æt Oꞅꞅaham, *&c.* Saxonicè factum tempore R. Edwardi Confeſſoris.

33. Fragmentum Inquiſitionis (ut videtur,) de terris quamplurimis in Comitatu Cantiæ, facta tempore Willelmi Conquæſtoris.

34. Inſtrumentum Reconciliationis inter Ecgberhtum & Ætheluulfum Reges, & Ceolnothum Archiepiſcopum Cantuarienſem, ejuſdem Tenoris cum illo qui in hoc Cod. inſignitur num. 17. Notandum quoque, hoc in Cod. poſt num. 24. extare & tertium Hujuſce Reconciliationis Exemplum; verum iſtud à dictis Regibus non eſt confirmatum propter Errorem quendam ſcriptoris, qui illa quæ ſua culpa omiſit poſt ſubſcriptiones Teſtium inſeruit.

35. Carta Regis Æthelredi, qua (rogante Uulfgaro Abbate) Confirmat Abbatiæ Abbandunenſi libertates ejuſdem & Privilegia, & Terras ab eodem Monaſterio injuſte ablatas reddit. Actum A. D. 993. Indict. 6. Regni 17. die 16 Kalendarum Auguſtarum, in Oratorio Vici qui uſitato Gruinᵹaham nominari ſolet. Notandum, quod in hac Carta, Nomina Regum & B. V. Mariæ, fere ſemper alieno & atramento magis nigro ſcribuntur, ſicut & nomen Wulfſigi Schirburnenſis Epiſcopi, cum nonnullis S Crucis ſignis. Nam quædam ex his ſignis formantur Atramento alio: pars quoque ſignorum Crucis longe maxima deſideratur, cum plurimis Nominibus teſtium, quibus inſerendis vacua deſtinebantur ſpatia. Quibus animadverſis, num inter Originales, ſeu potius inter Apographas Cartas, hæc merito recenſenda ſit, viderint docti.

36. Donatio 22 Caſſatorum in Rimetuða Abbandunenſi Eccleſiæ, per Eadgarum totius Brittanniæ Gubernatorem & Rectorem. A. D. 961. (Termini terrarum ſcribuntur Saxonicè.)

37. Reſtitutio Terrarum Wulfrici, ſc. Æꞅceꞃbuꞃuh. ⁊ Deniceꞅ ƿyꞃð. Gaꞅanꞅoꞃð. Ciꞅanlea. Stanmeꞃe. Ceaðelanƿyꞃð. Boxoꞃan. Bennanham. Ƿyꞃtinᵹaꞅ. Ticcebuꞃnan. Steððanham. Tullinᵹtun. Paccinᵹaꞅ. Puninᵹaꞅ. Nitimbꞃe. quæ ei ob cujuſdam Offenſaculi cauſa interdicta fuerant, per Eadgarum Regem; cui, cauſa hujus libertatis, dedit Wulfricus præfato Regi 120 Mancuſas auri probatiſſimi. A. D. 960.

38. Donatio 15 Manſarum æt Mioðeltune familiariſſimo ſuo Ælfwino, per Eadwigum Regem Anglorum. A. D. 956. Indict. 14. Imperii ſui 1. (Termini habentur, Saxonicè.)

Teſtamentum Badanothi filii Beottæ de terris ſuis, quas ab Ætheluulfo Rege (Occidentalium Saxonum) emerat. Saxonicè. Inter teſtes, primus eſt Ceolnothus Arch. Cant. vid. inferius ad num. 55. (Hoc Teſtamentum habetur impreſſum à D. Hickeſio, Diſſert. Epiſt. pag. 54.)

39. Donatio 5 Caſſatorum in loco qui dicitur Taðemæꞃtun, cuidam Miniſtro nomine Brihtric, per Eadwigum Regem & Primicerium totius Albionis. A. D. 956. Indict. 14. Regni autem 1. (Termini habentur Saxonicè.)

40. Inſtrumentum Commutationis, quo Eadredus Rex Anglorum dat 18 Manſas æt Ƿeliᵹꞅoꞃða cuidam fideli nomine Uuulfrico, pro quadam terra quæ ſita eſt in Cornubiâ, ubi ruricolæ illius Pagi barbarico nomine appellant Penðyꞅiᵹ. A. D. 949. Indict. 7. Termini habentur Saxonicè.

41. Donatio 16 Caſſatorum æt Anninᵹaðun Optimati ſuo Eadmundo, per Eadwigum egregium Angul-Saxonum Baſileum, ceterarumque plebium hinc inde habitantium. A. D. 956. Indict. 14. Termini habentur Saxonicè.

Fragmentum Donationis 12 Caſſatorum, (quorum Termini habentur Saxonicè) factæ in uilla Regia quæ appellatur Uuiltun. A. D. 854. Indict. 1. die ſecundo quo Paſcha celebratur.

42. Inſtrumentum Commutationis, quo dat Uulfredus Archiepiſcopus Cantuarienſis terram 3 Aratrorum in regione Eoꞅteneᵹe, quæ inibi ab incolis Folcuuininᵹ-lonð dicitur: cum ruriculo unius Aratri on Byꞃᵹ; & quinto Aratro quod Dunꞅalinᵹlonð dicitur, Familiæ Eccleſiæ Chriſti Cantuar, pro terra quatuor Aratrorum æt buꞃnan: quam terram totam jamdudum Aldhun quidam Comes venerabilis, propinquus Domni Jaenberhti Archiep. Familiæ (Eccleſiæ Chriſti Cantuar.) donaverit: Illamque terram Ecgberhtus Rex (Cantiæ*) Aldhuno conſcribendo dederat, ſed poſt eo (poſtea) Rex Offa prædictam terram ab illa Familia abſtulit; videlicet, quaſi non liceret Ecgberhto Agros hereditario Jure ſcribere. Dein beatæ memoriæ Æthelhead Archiepiſcopus, à Rege Offa adquirere ſtuduit illam terram cum integra libertate ad Chriſti Eccleſiam, *&c.* Actum eſt autem hoc, anno Dom. Incarn. 811. Indict. enim. 4. Imperii autem Coenuulfi Regis 15. Anno Præſulatus autem Ƿulfredi Archiepiſc. 6. Die undecimo Kal. Maias; in loco præclaro in Civitate Dorovernia. Regnante domino ſine fine, Amen. (Vid. infra ad num. 50.)

43. Charta (Apographa) qua donat Athelredus tocius Albionis Imperator duas Manſas & dimidiam in Dumbeltune Miniſtro ſuo Wlfrico A. D. 995. Indict. 8. Annoque Regni ejus 17.

44. Carta litterarum Patentium R. Eadweardi Confeſſoris, de libertatibus & privilegiis Abbatiæ S. Edmundi de Burgo. Saxonicè.

45. Di-

45. Literæ ſive Bulla Eugenii ſummi Pontificis ad Gervaſium Weſtmonaſterii Abbatem, qua omnia Privilegia, & Cartas ejuſdem Abbatiæ confirmat, &c. Datum, trans Tiberium per manus Roberti S. Romanæ Eccleſiæ Presbyteri Cardinalis & Cancellarii, 8 Idus Martii, Indict. 9. Incarnationis Dominicæ Anno 1145. Pontificatus vero Domni Eugenii 3 Papæ Anno 2.

46. Charta magna libertatum Angliæ, conceſſa ab Henrico III, apud Weſtm. xi die Febr. Anno Regni ſui 36. pro qua quidem conceſſione & donatione Libertatum iſtarum, & aliarum Contentarum in Carta ſua de Libertatibus Foreſtæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, Priores, Comites, Barones, Milites, & libere Tenentes, & omnes de Regno ſuo dederunt quindecimam partem mobilium ſuorum.

47. Inſtrumentum Saxonicè ſcriptum (æquè vetuſtum ac Teſtamentum Badanothi, cui teſtis fuit Ceolnothus Arch. Cant.) quo ſtatuit Ealhburga quæ reddi quotannis ſive ſolvi deberent Monachis Eccleſiæ Chriſti Cantu r. ex terris in Buꞃnan.
Sequitur Adnotatio de 100 Denariis quo ſingulis annis ſolvere iiſdem Monachis, ex terris ſuis juſſit Ealawynnæ filiæ ſuæ Ealhherus.

48. Carta litterarum Patentium Willelmi Regis II, qua notum facit ſe conceſſiſſe & Præcepto patris ſui dediſſe Eccleſiæ S. Martini de Bello. & Monachis ibidem Deo ſervientibus, unum Manerium quod vocatur Bꞃomham. Actum apud Wintoniam.

49. Carta litterarum Patentium Willelmi I Regis Anglorum confirmans libertates & Privilegia Eccleſiæ Weſtmonaſterienſis. A. D. 1081. Regni ſui 15. Indict. 4. (Carta ſuſpecta.)

50. Donatio terræ 4 Aratrorum æt Burnan in Occidentali parte Beoꞃahameꞅ Sanctæ Familiæ Eccleſiæ Chriſti, per Aedilheardum Metropolitanæ Civitatis in Dorobernia Archiepiſcopum. (Hanc prænominatam terram quidam homo bonus nomine Aldhun, fratribus noſtris ad menſam tradidit: ſed S. Eccleſia Chriſti ſine norma Juſtitiæ, cum rapacitate cujuſdam Regis de ſua terra privata eſt, &c.) Actum A. D. 805. Indict. 13.

51. Carta R. Henrici I, qua dat duas Carrucatas terræ Eccleſiæ S. Mariæ de Brellintona & Canonicis Regularibus domino ibidem ſervientibus. Enumerat quoque Donationes aliorum Magnatum. (Hanc Cartam propriarum manuum ſubſcriptionibus firmaverunt ipſe Rex & Primates ejus.)

52. Donatio 26 Caſſatorum Monaſterio Raculfenſi, per Eadredum Regem, Divina gratia totius Albionis Monarcham & Primicerium. A. D. 949. Annoque Regni ejus 4. Subſcriptionem Eadgifæ Regis Genetricis, ſequuntur hæc verba. ✠ Ego Dunꞅtan indignuꞅ Abbaꞅ. Reᵹe Eadꞃedo impeꞃante. hanc Domino meo heꞃeditaꞃiam kaꞃtulam dictitando conpoꞅui. et pꞃopꞃiiꞅ digitoꞃum aꞃticuliꞅ peꞃꞅcꞃipꞅi. (Termini habentur Saxon.)

53. Carta (Apographa, ſeu potius ſuppoſititia) Eadwardi Regis, qua confirmat Privilegia & libertates Abbatiæ Weſtmonaſterienſis. Datum Kal. Auguſti. anno quinto. regnante ſereniſſimo & glorioſiſſimo Eadwardo - - - - - ab incarnatione autem domini. M.XL.V. Indict. 12. Concurr. 7. atque 18 Epact. Lundoniæ Palatio Regis.

54. Donatio unius Virgatæ terræ in illo loco qui dicitur Be nyðan ELDDIN, Miniſtro ſuo fideli Ordgaro, per Eadweardum Angul-Saxonum Regem. A. D. 1044. Indict. 12. (Termini habentur Sax.)

55. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis quo 15 Mancuſis Auri acceptis, Badonotho Apparitori ſuo (cujus Teſtamentum habetur ſuperius in hoc Codice) tradit Aeðeluulf gratia dei Rex Occidentalium Saxonum nec non & Cantuariorum, villam unam ab orientale parte muris Dorovernie Civitatis: Octodecimque Jugera, hoc eſt, 6 Jugera ubi nominatur æt Uuihtbalder hlaꞅe. Et in auſtrale parte publicæ ſtratæ altera 6. Et in Auſtrale Occidentaleque publicæ ſtratæ ubi appellatur Uueoꞅeꞃa ᵹet. In Confinioque Dooꞃninᵹ-londeꞅ 6 Jugera. ſeu etiam tria prata. unū ab orienti fluminis qui dicitur Stuꞃ, quæ appellatur Alinᵹ-med. altera quæ nominatur Longan-med, & jacet be Noꞃðanheꞃe. tertia in medio urbanorum pratorum, &c. Actum, A. D. 845. Indict. 8. die 2. Feria, 16 Kal. Decemb. in illa famoſa villa quæ dicitur On Uuee.

56. Inſtrumentum confectum in Synodo qui factus eſt in loco celebri qui vocatur Cloꞅeꞅhoꞅ, A. D. 803. Indict. 11. die 4. Idus Octobris quo pluribus verbis dicitur, quod Offa Rex Merciorum in diebus Jaemberhti Archiepiſcopi, cum maxima fraude, honorem & unitatem ſedis S. Auguſtini Patris noſtri in Dorouernenſi Civitate (i. e. Eccleſiæ Chriſti) dividere & diſcindere præſumpſit. & quomodo poſt obitum prædicti Pontificis, Aedelheardus Archiepiſcopus illius ſucceſſor, beatiſſimum Papam Leonem viſitare contigit. Diſciſſionem injuſte factam Archiepiſcopalis ſedis narravit, & ipſe Apoſtolicus Papa ut audivit & intellexit quod injuſte fuiſſet factum, ſtatim in Brittanniam miſit & præcipit ut honor S. Auguſtini ſedis (i. e. Eccleſiæ Chriſti) cum omnibus ſuis Parrochiis integerrime redintegraretur, & honorabili Archiepiſcopo Aedelheardo in patriam pervenienti, per omnia, redderetur; & Coenulfus Rex pius Merciorum ita compleuit cum Senatoribus ſuis. Igitur idem Aedelheardus Archiepiſcopus cum omnibus Epiſcopis ſedi B. Auguſtini (i. e. Eccleſiæ Chriſti) ſubjectis, præcipit, ut numquam Reges, &c. honorem S. Auguſtini & ſuæ Sanctæ ſedis diminuere vel in aliquantula particula dividere præſumpſerit, &c. Et ut Archiepiſcopalis ſedes in Lìccioꞅeldenꞅi Monaſterio numquam habeatur, ex hoc tempore, neque in alio loco aliquo, niſi tantummodo in Dorobernenſi Civitate, ubi Chriſti Eccleſia eſt, & ubi primum in hac Inſula Catholica fides perenituit, & à S. Auguſtino Sacrum baptiſmum celebretur, &c.

57. Donatio 10 Manſarum æt Oꞅꞃaldinᵹ uillam (ſive ut inferius in hac Carta, Oꞅꞃaldinᵹtune) cuidam ſanctimoniali uocitatæ Æthelſwithe, per Eadmundum Regem Anglorum. A. D. 940. Indict. 13. Termini habentur Saxonicè.

58. Donatio 30 Manſarum æt Baddanbyriᵹ. ⁊ to Dodꞃanꞅoꞃda. ⁊ to Eꞅeꞃtune. per Eadmundum Regem Anglorum. A. D. 944. Indict. 2. (Termini habentur Saxonicè.)

59. Teſtamentum Abbæ Vice-comitis Saxonicè, cui ſubſcripſit, cum multis aliis, Cialnothus Archiepiſcopus Cantuarienſis (Hoc Teſtamentum publici juris fecit D. G. Hickeſius, Diſſert. Epiſt. pag. 55.)

In dorſo, habetur Teſtamentum Heregythæ, quæ (ut videtur) fuit Abbæ Vicecomiti Conſanguinea. Sax.

60. Donatio 12 Caſſatorum (Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ Civitatis terris ſubjacentium) in loco quem ſolicolæ æt Deꞃantune vocitant: facta fideli ſuo Miniſtro Ælfwoldo, per Æthelſtanum totius Britanniæ Regem, A. D. 931. Regni vero ſui, 10. Indict. 7. Epact. 3. Concurrente 2. quinctis Junii Calendis. Luna 21. In Civitate opinatiſſima quæ Wintoceaſter nuncupatur.

61. Donatio 5 Aratrorum in illā loco ubi Ƿaꞃinᵹꞃelle nominatur, in Biciſſitudinem alterius terre hoc eſt æt Meꞃꞅaham, fideli ſuo Miniſtro Wullafo, per Ethelbearhtum Regem Occidentalium Saxonum.

num. A.D. 858. Indict. 6. (Termini habentur partim Latine, partim Saxonicè.)

62. Carta (ſuppoſititia) Edgari Regis & Baſilei totius Angliæ qua reddit & concedit ſanctæ Dorobernenſi Eccleſiæ & Monachis ibi ſervientibus Deo, in puram Eleemoſynam, Portam & Villam de Sanduuich, eiſdem Monachis olim ablatam, *&c.* in feſto Pentecoſtes, in Civitate Achamanni (*i. e.* Bathonia.)

63. Donatio 2 Caſſatorum æt Cliꞅe, cuidam Optimati nomine Æthelredo, per Eadwardum Regem (& Confeſſorem) Termini habentur Saxonicè.

64. Donatio dimidiæ Manſæ in *Æwi*, cuidam fideli miniſtro nomine Ætheric, per Cnutum Regem totius Albionis cæterarumque gentium triviatim perſiſtentium Baſileum. A. D. 1031. Indict. 4. Termini habentur Saxonicè.

65. Finalis Concordia inter Ægelricum & Eadſigum Archiepiſc. Cantuar. (tempore R. Eadwardi Confeſſoris) ſuper terram æt Cepe, quam Ceolnothus Archiepiſcopus ex Hæletho Thano emerat, & Athelulfus Rex poſtea illi in æternam hæreditatem confirmaverat. Saxonicè.

66. Donatio unius Aratri in provincia Cantuariorum ubi Ulaham nominatur, ſuo fideli miniſtro Ealdhero, per Ethelwulfum Regem Occidentalium Saxonum, nec non & Cantuariorum. A. D. 855. Indict. 1.

67. Donatio 4 Aratrorum æt Sceldeꞅ ꝼoꞃda, cum prato 30 Jugerum (certis conditionibus) Eccleſiæ Chriſti in Dorouernia Civitate, per Uulfredum Archiepiſcopum. *i. e.* inter Ann. Dom. 804 & 829. (In hoc Scripto, nulla Teſtium mentio.)

68. Donatio portionis hæreditatis ſuæ, quam Cantigenæ dicunt An luclæte, cum 10 ſegetibus æt Tamelanꝼyꞃðe, Ordhelmo & Alfwoldo fratribus, per Eadmundum Regem Anglorum, ceterarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatorem & Rectorem. A. D. 946. Indict. 4. (Termini habentur Saxonicè.)

69. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis quo, 7 libris Auri & Argenti, vendit Coenulfus Rex Merciorum, Wulfredo Archiepiſcopo Cantuarienſi terram unius Aratri in provincia Cantiæ, in loco & in regione quæ dicitur Ꝼeꞅtan-ꝼidde, ubi nominatur Cyninceꞅ-cua-Lond. Actum A. D. 814. Indict. 7. in vico Regali æt Beaꞃꝼe die 7. Kal. Decembres.

70. Inſtrumentum Reconciliationis, ſeu potius Emptionis & Venditionis, quo, (accepto Vaſe electi Auri & Argenti, eſtimatum 5 libris & ſemis,) vendidit Ceolwulfus Rex Merciorum ſeu etiam Cantuariorum, Wulfredo Archiepiſcopo terram quandam 60 pedum in longitudine, & 30 in latitudine quæ ſita eſt, in orientali plaga loci illius quæ ante Coenwulf Rex dederat prænominato Pontifici, cum 30 Jugeribus, quorum 25 in arido Campo, & 5 pratis. Actum. A. D. 823. Indict. 1. die vero 7. Kal. Junias. in Villö regali qui dicitur Ꝼeꞃbuꞃᵹinᵹ-ꝼic.

71. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo, pretio 50 mancuſarum in Auro, vendiderunt Burgredus & Æthelſuitha Rex & Regina Anglorum, 5 Manentes ubi appellatur on Upþpope, Wulflaſo cuidam. A. D. 969. Indict. vero 2. Burgredi autem Regis Regni 17. Termini ſequuntur Saxonicè.

72. Donatio 10 Aratrorum in loco qui dicitur Býxlea Wulfredo Archiepiſcopo, per Coenwlfum Regem Merciorum. A. D. 814. Indict. 6. (Termini habentur Saxonicè.)

73. Inſtrumentum confectum A. D. 825. Indict. 3. in Synodali Concilio æt Cloꝼeꞅhoum, Præſidente Uulfredo Archiepiſcopo Anno 20 Epiſcopatus ſui, ſeu etiam Beornuulfo Rege Merciorum Anno 3 Regni ejus. In quo pluribus verbis oſtenduntur Injuriæ Coenwulfi Regis Merciorum erga Wulfredum Archiep. Cantuarienſem, quem (inter alia facinora ab eo perpetrata) liberis Monaſteriis æt Suðmýnꞅꞇꞃe ⁊ æt Ræculꝼo, omnibus rebus ac poſſeſſionibus quæ ad illa pertinebant, cum violentia ac rapacitate diſpoliavit, &c. Poſtea paternis veſtigiis inhærens Cwoenthrytha Abbatiſſa filia & hæres Coenwlfi Regis, Wulfredum etiam injuriis affecit; quos deinde Beorwlfus Rex inter ſe reconcilians tentavit. Cwoenthrytha tandem inſipientiam ſuam confitetur, & Wulfredo loco terræ 300 Manentium æt Iogneꞅhomme, reddit terram 100 Manentium in quatuor locis, ſc. æt Heaꞃᵹe. Heꞃeꞅꞃeðinᵹlond. ⁊ æt Ꝼembalea. ⁊ æt Goddincᵹᵹum. donat quoque Wulfredum Cwoenthrytha agello 4 Manentium æt Heaꞃꞅe, & terra 30 Manent. in Provincia Cantiæ, ubi dicitur æt Cumbe, *&c.*

Fragmentum Cartæ Coenwlfi Regis, facta Wulfredo de terris in Aldantune.

74. Donatio 20 Swulungarum terræ æt Stanhamꞅtede Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ, per Oſuulfum Aldormannum & Beornthryth conjugem * ejus. Sequuntur Ordinationes Wulfredi Archiepiſcopi de iiſdem terris, de Miſſis celebrandis, Eleemoſynis largiendis, *&c.* pro animabus eorum. (Saxonicè, litteris vetuſtioribus.)

75. Carta Litterarum Patentium R. Eadweardi Confeſſoris, de quibuſdam Privilegiis Monachorum S. Eadmundi de Burgo. Saxonicè.

76. Carta Litterarum Patentium ejuſdem Eadwardi Regis, qua notum facit Leoſtium Duddæ filium dediſſe unam hidam terræ cum dimidio æt Ꝼuꞃmælea Monaſterio Weſtmonaſterienſi. Saxonicè.

77. Carta (ut videtur fictitia, etſi valde antiqua) qua Suebrædus Rex Eaſt-Saxonum & Pæogthath, cum licentia Æthelredi Regis, dant 30 Caſſatos in loco qui dicitur Tuican hom, in provincia quæ nuncupatur Middel Seaxan, Waldhario Epiſcopo. A. D. 704. Indict. 2. tertia decima die menſis Junii, quod eſt Idus Junii. Donationem autem confirmat non Æthelredus ſed alius, his verbis. ✠ *Ego Coenredus Rex Merciorum hanc terram Waldhario Epiſcopo pro remedio animæ meæ in dominio donare decrevi, in loco qui dicitur* Tuiccan ham, *libenti animo propria manu crucem infixi.* Sequitur & alia confirmatio eiſdem manu & atramento. ✠ *Ego Ciolred Merco hanc donationem quam ante donavit propinquus meus Coenrædus Rex, & ego confirmavi in loco* Apcencale, *& ſignum S. Crucis expreſſi.*

78. Donatio bis denarum Manſarum, quod Anglicè dicitur Tꞃenꞇiᵹ-hida, æt Meaꞃꞃætham, cuidam fideliſſimo Miniſtro Oſwig nomine, per Eadredum Regem Anglorum, ceterarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatorem & Rectorem. A. D. 847. Indict. 5. Termini recitantur Saxonicè.

79. Adnotatiuncula de terris æt Culeꞅoꞃde, & æt Gýxeꞃeoꞃðe, quas contulit Thurkytelus Abbatiæ S. Eadmundi de Burgo. Saxonicè.

80. Teſtamentum Ælfrici Epiſcopi, ut videtur, Helmamenſis, tempore Haraldi, Canuti Regis filii, factum. Saxonicè.

81. Carta (Apographa, ſi non annis abhinc 600, dolo malo quorundam Monachorum ficta) qua plurimas terras dat Cædwalla Rex Wilfrido Epiſc. A.D. 680.

82. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo, pretio

pretio 30 Mancuſarum, Wulfredo Archiepiſcopo Cant. vendidit Cuthredus Rex Cantiæ, (cum licentia Coenulfi Regis Merciæ) terram duorum Aratrorum quæ à quibuſdam appellantur Campus armentorum, *id eſt*, Hpeðpa-lean. A. D. 805. Indict. 13. Anno regni ſui 8.

83. Carta (ut videtur Apographa etſi vetuſtiſſima) qua, donat Uuihtredus Rex Cantuariorum terram 4 Aratrorum quæ dicitur Pleghelmes-tun, partem quoque terrulæ cujus vocabulum eſt Numininȝ-ſeta Baſilicæ B. Mariæ Genetricis dei quæ ſita eſt in loco qui dicitur Limingæe. Actum, in Menſe Julio, Indictione 13.

84. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo, 120 Mancuſis auri puriſſimi acceptis, vendit Eardulfus (Dunelmenſis Epiſcopus) amico ſuo Wighelmo aliquam partem terræ juris ſui, æt Hamme. A. D. 876. Indict. 8.

85. Inſtrumentum Saxonice ſcriptum, de Sandwico, quem quidem portum à Monachis Eccleſiæ Chriſti Cantuar. abſtulit Haroldus Rex, & poſtea eis reſtituit cum omnibus libertatibus & privilegiis, Eadſigo Archiepiſcopo illud impetrante, &c.

86. Donatio terrulæ cujuſdam, *id eſt*, quartæ partis aratri unius juxta Limmee, Sali coquendo accommodæ, Duno Abbati & Presbytero & Eccleſiæ B. Mariæ, cui ſua præfuit ſollicitudo, per Æthelberhtum Regem Cantuariorum. Actum, die vicecima Februarii Menſis, Anno Regni ſui Septimo, Indict. 15. (*i. e. A. D.* 755.) *Dorouerni.*

Notandum, hanc Cartam eſſe interpolatam à Monachis Eccleſiæ Chriſti, aliarum donationum additione & Nominibus quatuor Teſtiū; quæ aliena manu inſeruntur.

87. Donatio Victus Monachis Eccleſiæ Chriſti, ex terris ſuis æt Munðlingham, per Luſam ſive Lubam Ancillam Dei (forte ſanctimonialem) teſte & conſentiente Ceolnotho Archiep. Cantuar. cum aliis. Saxonicè.

88. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo, accepto ab Wulfrico Archiepiſcopo Annulo aureo habente 75 Mancuſas, dat ei Ceolwulfus Rex Merciorum vel etiam Cantwariorum, 5 Aratra in Provinciö Cantiæ ubi nominatur Mylentun. A D. 822. Indict 15. die vero 12. Kal. Octob. in loco Regale qui dicitur Bytiictun.

89. Donatio 5 Caſſatorum in Boterelle, in Provincia Middel-Saxanorum, Wulfredo Archiepiſcopo Cantuar. per Wiglaſum Regem Merciorum. Anno primo ſecundi Regni ſui, Anno vero Dom. 831. Indict. 9.

90. Donatio unius ſedis in loco qui dicitur S. Martini Eccleſia, & unius modicæ villulæ ad eandem ſedem, ſuo fideli amico Wighelmo Presbytero, per Ethelredum Regem Occidentalium Saxonum, nec non & Cantwariorum A. D. 867. Indict. 15. in Dorobernia Civitate.

91. Charta (Apographa ſive fictitia) qua donat Cenulfus Rex Merciorum & Conjux ejus Cenegitha, terram in Prouintie Cantie, quæ appellata eſt Geeðinc 7 Fuðutun, Paſtori & Familiæ Eccleſie Chriſti (Cantuar.) Actum. 16 Kal. Aguſti, Indict. 7. Anno regni ſui, 3. (*hoc eſt*, A. D. 799.)

92. Carta Commutationis, qua dat Coenuulfus Rector & Imperator Merciorum Regni, Oſwulfo Duci & Miniſtro ſuo aliquem terram in loco qui vocatur Hpempinȝc-ſuc, & alio nomine Haſinȝ-ſeota, vice alterius terræ quæ dicitur Bobinȝ-ſeata. Actum Anno ſecundo imperii ſui. (*hoc eſt, A. D.* 798.)

93. Sequitur Donatio ejuſdem terræ Eccleſiæ Monaſterii quod dicitur æt Liminge, per Oſuulfum Ducem.

94. Donatio unius Aratri & dimidii in loco qui appellatur Culmȝaſ, fideli ſuo Miniſtro Eaduulfo, per Coenuulfum Regem Merciorum. Actum. A. D. 808. Indict 15. Anno regni ſui 12. in loco celeberrimo quæ à vulgo vocatur Tomeþoþðiȝ. 16. Kal. Mai & eodem die Paſcha celebratur.

95. Apographum Donationis 5 Aratrorum in loco qui dicitur Hehham, Jaenberhto Archiepiſcopo, per Offam Regem Anglorum. *A. D.* 774.

96. Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, quo, 3000 denariis ab Æthelnotho Præfecto ſuo acceptis, ei dat Cuthredus Rex Cantuariorum, cum conſenſu Coenuulfi Regis, terram trium Aratrorum, in loco qui dicitur æt Hæȝyðe-ðoþne.

97 Donatio Capturæ Piſcium in Oſtio Fluminis Liminæa, & partis agri in qua ſitum eſt Oratorium S. Martini, cum edibus Piſcatorum; & quartæ partis Aratri circa eundem locum; & alterius partis Juris ſui, ad paſcandum 150 Jumentos, juxta Mariſcum quod dicitur Biſcopeſ-uuic, uſque ad ſilbam quæ appellatur Rippec, ad terminos Such-Saxoniæ, Eccleſiæ B. Virginis Mariæ quæ eſt in Limmeæe, per Æthilberhtum Regem Cantuariorum. *A. D.* 741. Indict. 3.

98. Donatio 150 Jugerum, & ſalicoquendorum juxta Limmae, & in ſilva ubi dicitur Anðþeð, 121 lauſtrorum ad coquendum ſal; Eccleſiæ B Genetricis dei, & Dunno Abbati ſuiſque ſociis in loco qui dicitur Sandtun *A. D.* 773.

Cartæ, Diplomata, ſeu Inſtrumenta temporibus RR. Anglo-Saxonum confectæ, quæ in Bibliotheca Cottoniana reperiuntur.

IN PIXIDIBVS.

X. PIX I. *Carta Wlſtani Wigorn. Eccl. Pontificis, qua donat* XV *Hidas, Quæ Alfeſtun ab incolis nominantur, (quas maximo labore & pecuniæ donatione à Willelmo ſeniore adquiſivit) Monaſt. S. Mariæ in Civitate Wigorn enſi, A. D* M.LXXX.VIIII *Indict.* XI. *regni Regis Willelmi Junioris* III. *Epiſcopatus vero ejus* XXVII. *Ingreſſionis eorum in Novum Monaſterium quod conſtruxit Epiſcopus in honore ejuſdem dei genitricis primo, die S. Pentecoſtes. Termini terrarum exhibentur Saxonice. ſubſcripſerunt autem huic donationi, inter alios, Thomas Prior cum omni Congregatione Wigornenſis Æccleſiæ, Fritbericus Capellanus cum omnibus Clericis Epiſcopi, Vrſo Vicecomes cum omnibus Militibus Vicecomitatus ejus, & Ordricus Dapifer cum omni Curia Epiſcopi. Sigillum quo corroboravit Donationem ſuam ille pientiſſimus Antiſtes ab aliqua impia & ſacrilega manu nuper exſcinditur.*

PIX. IIII.

I. *Donatio trium Aratrorum ad meridianam plagam Civitatis quæ dicitur* Hroſeſceſter, *Viro venerabili Beornmode Epiſcopo, per* Coenpulfum *Merciorum Regem. Poſtea vero, in vacuo ſpatio inter Cartam et nomina Teſtium ſcripſit alius hæc verba* Aðiectiſ Denbeniſ in commune ſaltu. Otanhyſſt. et Fraecinȝhyſſt. Sceoþſeſſtede. Cnantabyþaſ. Fihtbepincſalatſto. et haeſeldaen. *Denique, poſt nomina Teſtium ſcripta cernuntur, æmula ſed aliena plane manu, hæc verba,* ✠ Scripta eſt autem haec kapitula Anno dominicae Incarnationiſ DCCC.XI. Indictione. IIII. hiſ teſtibuſ Conſentientibuſ et ſubſcribentibuſ. (*V. Text. Roffenſ.* MS. *fol.* 136 *b.*)

II. *De-*

II. *Donatio unius Navis ſive vectigalis Regi quod debitum fuit in portu Londonæ, Alwlfo Epiſcopo Eccleſiæque beati Andreæ Apoſtoli quam gubernaberit, per Aethilbald Regem Merciorum. Act. Menſe Septembrio die Indic.* II. *Anno Regni* XVII. (*Vid. Text. Roffenſ. fol.* 120, b.)

In Dorſo habetur Confirmatio ejuſdem, à Beorhtwlfo Merciorum Rege in vico regali Werburgewic.

III. *Donatio quatuor aratrorum in loco qui dicitur* Snoðinglanð ⁊ æt holanbeorge, *devotiſſimo Epiſcopo ſuo Beornmodo per Ecgbearhtum Regem, cum conſenſu dilectiſſimi filii ſui Æthelwlfi Regis. A. D.* DCCC.XXXVIII. *Indict.* I. (*Carta ſuſpecta, &, ut videtur, ab interpolatore Cartæ ſuperioris* N°. I *exarata. Vid. Text. Roffenſ. fol.* 138, *b.*)

IV. De ſex ſulungis in Fulcaham, Saxonicè, *de quibus, vid. Text. Roffenſ. fol.* 147. *et Diſſertationem D. Georg. Hickeſii Epiſtolarem, pag.* 58; *ubi habetur impreſſa cum verſione Latina, ex eodem Cod.* MS. *deſumpta.*

V. *Donatio* 9 *Caſſatorum* æt hamme (*quorum Termini habentur Saxonicè*) *fideli Miniſtro ſuo* Ƿulfgaro, *per Æthelſtanum Regem. A. D.* 931. *Regni ejus anno* 2. *Indict.* 4. *Epacta nulla, concurrente vero* 2. *Idus Novembris, Luna* 29. *in villa quæ* Leoftun *nuncupatur. Hanc Cartam ſubſequitur Teſtamentum ejuſdem Wulfgari, Saxonicè ſcriptum.*

VI. *Donatio dimidiæ partis unius aratri ubi nominatur* Bromgeheg *ſimul & mariſci vocabulo* Scaga *Diornan Hrofenſis Eccleſiæ antiſtiti per Egcberhtum Regem Cantuariorum. A. D.* 778. *in Civitate Doroverni.* (*Termini habentur Latine, altera manu ſcripti. Vid. Text. Roffenſ.* fol. 130.)

VII. *Donatio* X *aratrorum in* Bromleg *Miniſtro ſuo Æthelſige, per Æthelreadum favente ſuperno numine Baſileum induſtrium Anglorum cæterarumque gentium in Circuitu perſiſtentium, A. D.* 987. *Indict.* 15. *Termini habentur Saxonicè.*

VIII. *Donatio* X *Caſſatorum in Dominium Chriſti Eccleſiæ, Venerabili ſervo Dei Eanberhtae Abbati, per Aethilbald Regem non ſolum Mercenſium, ſed etiam in Circuitu populorum, quibus illum divina diſpenſatio ſine meritorum ſuffragio præeſſe voluit.* (*ſine Anno.*)

IX. *Inſtrumentum Venditionis & Emptionis decem manſarum ſive ſulungarum* æt Bromleage *quas ab Eadgaro Rege Anglorum cæterarumque gentium, Ælfſtanus Antiſtes Eccleſiæ Hrofenſis emit pretio* LXXX *mancuſarum auri puriſſimi, &* VI *pondiis electi argenti, præter* XXX *mancuſas auri quas Wulfſtano Præfecto Regis dedit idem Antiſtes, ut fixa & immobilis permaneret Regis donatio. A. D.* 955. *Indict.* 9. (*Vid. Text. Roffenſ.* fol. 150, b.)

X. *Inſtrumentum quo Æthelwulf Occidentalium Saxonum Rex, cum conſenſu ac licentia Epiſcoporum & Principum ejus viginti Manentes ſive Caſſatas* on Homme *ſibi in hæreditatem propriam deſcribere juſſit. A. D.* 842. *Indict.* 10. *in illo loco qui nuncupatur* Dornuuaranaceaſter, *ſecunda die Natalis dñi.*

XI. *Carta fictitia Ælfredo Regi adſcripta, qua eum donaſſe fingitur totam terram ſuam in Frekeham in pago Suthfolchi & terrulam ſuam in Yſelham Burrico Epiſcopo Hrobi & Eccleſiæ ſuæ, liberam ab omni poteſtate regali, &c. A. D.* 895. *Ipſa autem Manus quamvis in quibuſdam Saxonicam imitatur, haud multùm tamen vetuſtatem excedit* 400 *annorum.*

XII. *Donatio* 7 *Caſſatorrm* in Melebroc, *Ælfwino Wentanæ civitatis Epiſcopo, per Eadweardum Regem Anglorum & æque totius Britanniæ A. D.* 1045. *Indict.* 13. *Epactis nullis, concurrent.* 1. (*Termini habentur Saxonicè.*)

XIII. *Donatio* XIII. *manentium Bicano Comiti ſuo & Miniſtro per Cynewulfum Regem Saxonum, A. D.* 778. *Indict.* 1. *Termini habentur Latinè, omnia ſcribuntur litteris Saxonicis rotundioribus.*

XIV. *Carta, ut videtur, Commentitia qua Æthelſtanus humilis & devotus Rex Anglorum dedit Eccleſiæ Wentanæ, quæ Caput eſt Eccleſiarum Occidentalium Saxonum, ad Villam* Tantun *quæ nunc eſt poſſeſſio & hæreditas Epiſcopalis Wentanæ Eccleſiæ.* 4 *Manſas in* Ƿiðiglea, & 3 *in loco qui* Cearn *nuncupatur. A. D.* 938. *in quo anno bellum factum eſt in loco qui* Bruninga-feld *dicitur, ubi Anglis Victoria data eſt de cœlo.*

XV. *Donatio* 15 *manſarum* æt Cynetan *in illo loco ubi Ruricoli nomen indiderunt* Uferatun, *Chriſti Ancillæ nomine Wulfrwythæ, per Æthelſtanum divina ſibi arridente gratia Regem Anglorum & æque totius Bryttanniæ Curagulum. A. D.* 939. *Indict.* 12. (*Termini terrarum ſcribuntur Saxonicè.*)

XVI. *Inſtrumentum Emptionis & Venditionis, qua acceptis* 15 *pund &* 30 *Mancuſis, dedit Æthelbearht Rex Occidentalium Saxonum ſeu Cantuariorum Waermundo Epiſcopo* 80 *Æcra & unum Viculum dimidium Civitatis* Hrobi *& unum Mariſcum quod ad illam pertinuit, in æternam hæreditatem. A. D.* 790. *Termini ſcribuntur Saxonicè,* (*vid. Text. Roffenſ* fol. 134.)

XVII. *Carta* (*ut videtur, Apographa*) *donationis terrarum intra mœnia civitatis Hrofenſis S. Andreæ & Deoran Hrofenſis eccleſiæ Antiſtiti, per Ethelberhtum regem Occidentalium Saxonum nec non Cantuariorum. A. D.* 781. *Termini ſcribuntur Saxonicè.* (*Vide Text. Roffenſ.* fol. 131.)

XVIII. *Inſtrumentum Saxonicum, &* (*ut videtur ex* CHIROGRAPHO *majuſculis ſcripto*) *partitum, quo conſentiente Haroldo Rege, &c. dimittit* Lyfing *Epiſcopus* (*Cridiatonenſis an Wigornienſis*) *Godrico Thano duas hidas* æt Tatlig *pro trium hominum diebus, quibus elapſis, iterum ad Epiſcopatum reverti debeant.* (*Nomina Teſtium nude ſcribuntur ſine Crucis ſignis.*)

XIX. *Carta Æthelulfi Regis Occidentalium Saxonum,* (*ob fœdam & mendoſam Scripturam notabilis*) *qua conſentientibus Epiſ. Comitibus, & Optimatibus, Decimam partem quarundam terrarum ſuarum, dedit Alhſtano Epiſc. Scireburnenſi & Suithuno Epiſc. Wentano cum omnibus in iiſdem deo ſervientibus. A. D.* 854. *Indict.* 2. *die vero Paxali,* (*Paſchali*) *in Palatio ſuo quod dicitur* Ƿiltun. (*Termini ſcribuntur Saxonicè.*)

XX. *Carta Henrici ſecundi Anglorum Regis.*

XXI. *Donatio* 7 *Aratrorum* æt Melecrocc *cuidam ſuorum Principum quem nonnulli vocitant noto vocamine* Ƿulfric, *per Eadwigum numine cœleſti gentis Gewiſorum Orientaliumque nec non Occidentalium ſimul etiam Aquilonalium Saxonum Archontem. Anno Herdicæ* (*rectius* Hericæ, *i. e. Dominicæ*) *Incarnationis* 956. *Indict.* 14. (*Termini Scribuntur Sax.*)

XXII. *Carta Eadredi Baſilei Anglorum cæterarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatoris & Rectoris, qua* 100 *manſas* in Duntune & in Ebles-burnan *Eccleſiæ Wentanæ reſtituit injuſte ab ea tam à ſe quam à prædeceſſoribus ſuis ablatas. A. D.* 948. *Indict.* 6. (*Termini ſcribuntur Saxonicè; Cartaque ipſa integra, ut videtur, manu Ælfeagi Epiſcopi.*)

XXIII. *Donatio* 8 *Caſſatorum in loco qui celebri* æt AFENE *nuncupatur vocabulo, cuidam Cubiculario ſibi*

ſibi oppido fideli qui ab hujuſce patriæ gnoſticis nobili TITSTAN *nuncupatur Vocabulo*, *per* EADGARUM *totius Bryttaniæ Baſileum. A. D.* 962. (*Termini ſcribuntur Saxonicè*)

XXIV. *Donatio* 10. *Aratrorum in loco ubi dicitur* Bromleaᵹ, *Dryhtwoldo Miniſtro ſuo. per Æthelberhtum Regem Occidentalium Saxonum ſeu Cantuariorum cum conſenſu & Conſilio Epiſcoporum & Principum ſuorum & Eccleſiaſticorum & ſæcularium. A. D.* 862.

XXV. *Carta literarum Patentium Willelmi Conqueſtoris, qua reddidiſſe dicitur Wintonienſi veteri Monaſterio, terras ſive prædia* æt Brcærmæræ, *quas regnante Canuto Anglorum Rege, ei dederat Whwius.* (*Hæc Carta Normanno-Saxonice ſcripta, à nobis pro ſuſpecta habetur.*)

XXVI. *Carta ficta Healthegeni Cognomento Scearpa de Saltuuda de quibuſdam terris conſenſu Cnuti Regis, ab eo Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ dono datis, An. D.* (*ut in dorſo videre eſt,*) 1020. *Hæc Carta ſcribitur ſuper vetuſtiorem Cartam eraſam, immo adhuc reſtant tituli eorum Teſtium qui conſenſerunt & ſubſcripſerunt Originali & Vetuſtiori Cartæ; nominibus autem antiquis abraſis, ſpatia ſupplevit Confictor hujuſce Cartæ recentioribus nominibus.*

XXVII. *Carta fictitia Eadgari Regis* (*tempore, ut videtur, Henrici* 7 *Anglorum Regis ficta*) *de quibuſdam Terris ad Wentanam Eccleſiam ab eo dari dictis. A. D.* 975.

XXVIII. *Apographum Chartaceum cujuſdam ſuſpectæ fidei Cartæ Eadredi Regis Anglorum glorioſiſſimi, Rectoriſque Northanhymbrorum, & Paganorum Imperatoris, Brittonumque propugnatoris, de* 12 *Caſſatis Wulfrico conceſſis. A. D.* 949. *annoque regni ſui* 4. *Termini ſcribuntur Saxonicè.*)

XXIX. *Carta Commentitia* (*tempore, ut videtur, Henrici* 7 *Anglorum Regis ficta*) *de quibuſdam terris Eccleſiæ Wintonienſi conceſſis ab Eadwardo Baſileo induſtrio Anglorum, cunctarumque gentium in circuitu perſiſtentium. A. D.* 1046. *Indict.* 14. *Epact.* 11. *Concurrent.* 3. (*Termini quoque ſcribuntur Saxonice.*)

Carta Literarum Patentium Eadwardi Regis & Confeſſoris Saxonicè ſcripta ad Rodberdum Epiſcopum, Oſgodum Cognomento Clapam, & ad Ulfum Vicecomitem, &c. in Middelſexa, de quibuſdam terris æt cealchylle, *&c. ad eccleſiam Weſtmonaſterienſem pertinentibus.* (*Cum ſigillo ejuſdem Regis.*) *Hanc Cartam cum verſione Latina Edidit D. Georg. Hickeſius, Gramm. Anglo-Sax. pag.* 158.

Carta Litt. Pat. Eadwardi R. & Conf. Saxonicè ſcripta, data ad Ægelmerum Epiſcopum, Haroldum Comitem, Gyrthum Comitem, Leofſtanum Abbatem, omnibuſque Thanis ſuis in Suðfolc, *de quibuſdam terris ad eandem Eccleſiam ſpectantibus.* (*Cum ſigillo ejuſdem Regis.*)

Carta Litt. Patent. Eadwardi R. & Conf. Saxonicè ſcripta, ad omnes ſuos Epiſcopos, Comites, & Thanos on Barroc-ſcire ⁊ on Middelſexen, ðe Ƿindleſoran & Stan *quas dederat Eccleſia Weſtmonaſterienſi. Cum ſigillo.* (*Has tres Cartas ſuſpectæ fidei eſſe cenſeo.*)

Carta Literarum Patentium (*ad cujus ſummitatis partem dextram per membranæ lingulam adpendat ſigillum*) *Willelmi Regis, Latinè & Saxonicè ſcripta, ne venatio habeatur in terris Lanfranci Archiepiſcopi quæ ad Hergam ſuum Manerium pertinent.*

Carta Eadwardi Regis & Confeſ. manu & ſermone Normanno-Saxonico ſcripta, Crucibus & ſigillo munita, de eleemoſyna quæ Imma mater ejus dederat Elfgivo pro veteri Monaſterio in Ƿereᵹƿauæ.

Originale exemplar Teſtamenti Wynfledæ Saxonicè ſcriptum, circa tempora Æthelſtani Regis, quod publici Juris fecit D. Georg. Hickeſius.

Acta Curiæ Comitatus in Wigornia, de terris quas emerat Æthelſtanus Epiſcopus (*Herefordenſis*) *permiſſione Æthelredi Regis Teſtibus Æl[feago] Archiepiſcopo Cantuarienſi, & aliis.*

Carta lacera Donationis plurimarum terrarum quas conceſſerunt Æthelredus & Æthelflæd Merciorum Reges Congregationi Wininicenſis Eccleſiæ. A. D. .... *in Civitate Scrobbenſi.* NB. *in hac Carta loco dimidiati vocis* CYROGRAPHUM *cernuntur veſtigia vocum* SIGNUM. CRUCIS +.

Carta Odonis Bajocenſis Epiſcopi & Comitis Cantiæ Latinè & Saxonicè ſcripta, ſigilloque ſuo adpendente Munita; qua in excambio, pro 25 *Acris terræ quæ infra Parcum ſuum de Wikeham continebantur, donavit Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ has quatuor Denuas terræ* (þæs ſuþen ðene landes) viz. *Laſſenhamum, Adalardenham, Blacecotam, & Acdenam.*

Carta Literarum Patentium Henrici primi Anglorum Regis, Latinè & Saxonice ſeu Normanno-Saxonicè ſcripta, (*cui etiam ſigillum linguæ membranaceæ affixa, à media dextra parte Cartæ adpendet*) *de terris Anſelmi Archiepiſ. & Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ.*

Rotulus ſive Volumen ex tribus Membranis conſutis conſtans, in quo habentur Apographa Indulgentiarum quarundam, quas mendoſe dicitur fuiſſe conceſſas à Leone Pontifice Maximo Eccleſiæ Cridionenſi, Exonienſi, cum pluribus Archiepiſcopis & Epiſcopis. Apographa autem hæc Commentitia Normanno-Saxonicè ſcribuntur, ab homine ut videtur Cornubienſi non ſolum Saxoniſmi verum etiam Anglicæ linguæ quæ tunc temporis Vernacula fuit, haud ſatis perito. Sequitur eadem manu Confirmatio harum Indulgentiarum ab Willelmo Epiſcopo Exonienſi. A. D. 1236. 12. *Kal. Jan. die S. Thomæ Apoſtoli. In dorſo habetur Teſtamentum Bartholomæi de Sancto David Latine ſcriptum, in quo omnes libros inſtructiſſimæ ſuæ Bibliothecæ alios certis perſonis legavit, alios vendendos reliquit Executoribus hujus Teſtamenti Nicholao de Tottenays, Hugone Briton, & Dom. S. Archidiacono Exonienſi.*

Carta Donationis Æthelſtani Regis Eccleſiæ S. Johannis de Beverliaco Rhythmis Normanno-Saxonicis deſcripta; cujus Apographum habetur in D. Gulielmi Dugdalii Monaſt. Anglic. Vol. I.

CATALOGUS
Cod. MSS. Anglo-Saxonicorum
BIBLIOTHECÆ
LAMBETHANÆ.

8°. 35. COD. membr. in Octavo, Regnante, ut videtur, Eadwardo Anglorum Rege & Confeſſore diverſorum manibus pulchre ſcriptus. in eo inveniuntur Homiliæ quædam quæ hoc Ordine ſequuntur.

I. fol. 1. VIII. Kl̄. Ianvarii. Nativitas Dnī.

Incip. We willað to trymminge geornes Geleafan eow gereccan þæs Hælendes acennednysse.

Vide ſupra, pag. 19.

II. fol. 4, b. Dominica Pascha.

Maria Magdalene. & Maria Iacobi.

Incip. Oft ge gehyrdon ymbe Ðæs Hælendes Æriste. hu he on þysum dæge of Deaðe aras.

Vide ſupra, pag. 13.

III. fol. 20, b. Kl̄. Novembris. Natl̄. Omnium Scōrum.

Incip. Halige Lareowas rædon þæt seo geleaffulle Gelaðung þisne dæg eallum halgum.

Vide ſupra, pag. 7.

IV. fol. 25. Sermo Ad Populum Dominicis Diebus.

Incip. Leofan men. us Biscopum ⁊ eallum Mæsse-preostum is swiðe deope beboden þ we æfre sculon mynegian ⁊ tyhtan eow Læsede menn georne to eowre Sawle þearfe. ⁊ hu ge agan her on life rihtlice to libbane. ⁊ gif we swa ne doð. þonne beo we swyðe scyldige wið God ælmihtige.
Expl. ⁊ eac we sceolon biddan þa halgan fæmnan scā Marian ures Drihtnes moder. þ heo us geþingie to hyre leof Bearne hyre Scippende. ⁊ to urum scippende þ is God ælmihtig for þā ðe heo mæg abiddan æt him eall þ heo wyle.

V. fol. 31. *Deſideratur Rubrica, quæ in al. Cod.* Feria. III. De Dominica Oratione.

Incip. Se hælend Crist syððan he to ðisum life com. ⁊ man wearð geweaxen. *Vide ſupra pag. 2.* Notandum etiam, quod in hoc Cod. hæc Hom. ſic
Expl. Uton for þig mid mycelre geornfulnysse hig gebiddan þ heo us þingie to hyre agene bearne. se ðe is ægðer ge hyre Scippend ge hyre Sunu. soð God ⁊ soþ Mann. an Crist. Se þe leofað and rixað mid Fæder ⁊ mid Halgum gaste. his þry an God á á on ealra worulda woruld. abutan ende. Amen.

VI. fol. 38. In Dedicatione Aeccl̄ae.

Incip. Mine gebroðra þa leofestan. we wyllað sume tihtendlice Spræc wið eow habban. *V. ſupra, p. 7.*

VII. fol. 44, b. Alia In Dedicatione Aeccl̄æ.

Incip. Us is on ðisum dæge to wurðigenne þises temples symbelnys. forðam ðe hit is gehalgod Gode to lof ⁊ to wurðmynte. ⁊ eallum folce to swiðe mycelre neod þearfe. forþan ðe hi sceolon her inne æt Gode heora synna forgyfenysse biddan.
Expl. Utan nu. m̄. nu we eaðe magon. ⁊ us God þæne fyrst her on worulde forlæten hæfð. Godes willan georne wyrcean. ⁊ to his þam upplican rice onettan. þær is ece med. and þær is lif butan deaðe. ⁊ þær is gefeah butan unrotnysse. ⁊ þer is leoht butan þystrum. ⁊ þær is wlite buton awendednysse. ⁊ þær is ece bliss. ⁊ ece gefea. mid þam ecan fæder ⁊ mid þam efen-ecean suna. ⁊ mid þam efen-ecean halgan-gaste. on ealra worulda woruld abutan ende. Amen.

VIII. f. 51. Alius Sermo De Dedicatione Aeccl̄æ.

Incip. Luca se Godspellere awrat on ðære þriddan Cristes-bec. þ ure Hælend Crist wæs farende, to þære byrig Hierusalem. þa ða he mennisclice on þisum life wunigende wæs. þa worhte he wundra be ðam wege swa swa his gewuna wæs. ⁊ betwux oðrum wundrum on þam wege he gehælde anne blindne mann.
Expl. Gif we soðlice Cristene beoð. þonne ne sceal us nan woruld gestreon beon swa in mede swa ures Drihtnes lufu. forþan ðe he is to lufigenne ofer ealle þing. Se ðe leofað ⁊ rixað on ealra worulda woruld. Amen.

4°. 185. *Codex membr. in Quarto minori, temporibus, ut videtur, Richardi* I *Anglorum Regis, lingua Normanno-Saxonica, eo qui ſequitur ordine exaratus.*

I. fol. I. *Homilia in illud,* Cum appropinquaſſet Ihc̄ Ieroſolimam, &cœt̄a. *quæ ſic.*

Incip. Gode men. hit is an heſte dei. to dei. þe iſ on. xii. monþe. Ðiſ Codſpel ſeð hu þe Helend nahlechede toward Ierlm̄ þare burh to dei mid hiſ Apoſtles. ⁊ ec mid oðere Floc-manna þa he cō to þere dune Oliueti hiſ ihaten. þa ſend he iſ. ii. Leorniç-nihteſ ⁊ oðed to heom god in þane caſtel þe iſ ongein iou.
Expl. Muchel iſ uſ þenne neod leoue breðren. þet we on þiſſe middel-erd liuien ſod ſcriſt. ⁊ ſwiðe abreden ure moniſolde ſunne ⁊ georne bidden ure milciende Drihten þet he uſ leue ſwa libben on þiſſe ſcorte liue. þet we moten heouene feren to þan eche bliſſe. þe hon wunet þe feder ⁊ þe ſune. ⁊ þe halie gaſt. a butan ende. per omía ſclā ſclō rum. Amen.

II. fol. 3.

II. fol. 3. Hic dicendum eſt de Quadrageſima.

Ecce nūc tempuſ acceptabile. ecce nūc dieſ ſalutiſ. eccet̄ a.

Incip. Gode men. nu beoð icumen þa Bicumeliche dageſ ⁊ þa halie dageſ uppen uſ. Gif ƿe ƿullet uſ ſeolue. þet iſ. þet ƿe magen on þiſſe gaſtliche dagen ibeten ure ſunne þet ƿe abbet idon er þiſſe.
Expl. Ðenne cumeð her under þe deofel ſƿicanþliche mid alle. ⁊ him ſcorteð hiſ dageſ and aƿerpeð hine into helle pine. ðer he ſcal ƿunian abuta ende. From þan helle ⁊ from þan pine. uſ burege ðe Lauerd. þe iſ feder and ſune ⁊ hali gaſt ƿuniende ⁊ rixlende on ƿorlde abutan ende. Amen.

III. fol. 9. *Sequitur Homilia de Confeſſione cui deeſt Rubrica, ſic autem*

Incip. (O)n Leinten time uƿilc mon gað to Scrifte. Ðer beoð ſumme þe mare herm iſ þe gað al ſƿa ic nuðe eoƿ tellen ƿulle. He ſeið mið þa muðe þet niſ naut in hiſ heorte. ic ƿulle gan to Scrifte for ſcome allſƿa doð oðer men. Gif ic forlete þe Preoſte me ƿalde eskien on Eſter-dei. hƿa me ſcriue er he me gefe Huſul.
Expl. Forði leofe breoðre haldeð broþerreddene eoƿ bitƿenen. ⁊ ernie ge eoƿ nu on þiſſe ſceorte liue. ꝥ ƿe bicume moten to þere upplican riche. ⁊ þere ƿunian mid þe feder. ⁊ mid þe ſune. ⁊ mid ƿe halie gaſt a butan ende. Amen.

IV. fol. 15, b. In diebuſ Dominiciſ.

Incip. Leofe men. gef ge luſten ƿuleð. ⁊ ge ƿilleliche hit underſtonden. ƿe eoƿ ƿulleð ſutelich ſeggen of þa fredome þe limpeð to þan deie þe iſ iclepeð Sunedei iſ ihaten þeſ Lauerdeſ dei. ⁊ ec þe dei of bliſſe ⁊ of liſſe. ⁊ of alle reſt.
Expl. Hƿa efre þenne ilokie ƿel þene Sunnedei. oþer þa oðer halie dageſ þe mon beot in Chirche to lokien ſƿa þe Sunnedei beo heo dal neominde of heofene richeſ bliſſe. mid þam ferde. ⁊ mid þan ſunne. ⁊ mid þan halie gaſte abutan ende. Amen. Quod ipſe preſtare dignetur qui uiuit & regnat deuſ. per omnīa ſecula ſeculorum. Amen.

V. fol. 18, b. Hic dicendum eſt de Prophā.

Miſſuſ eſt Ieremiaſ in puteum. et ſtetit ibi uſq; ad ol. *&c.*

Incip. Leofe men. ƿe uindeð in halie boc ꝥ Ieremie þe prophē ſtod in ane putte. ⁊ ꝥ in þe uenne up to hiſ muðe. ⁊ þa he hefede þer ane hƿile iſtonde. þa bicō hiſ licome ſƿiðe feble. ⁊ mē nom raƿeſ ⁊ caſte into him fro to dragen hine ut of þiſſe putte.
Expl. Nu leofe men. for Godeſ luſe ƿiteð hoƿ ƿið þeſ deofleſ muſeſtoch. ⁊ ƿiteð eoƿ þæt ge ne beo noht þe ſoage neddrene ne þe blake tadde. ne þe golepe frogge. Ðe feder. ⁊ þe ſune. and þe halie gaſt iſcilde uſ þer ƿið. ⁊ ƿið alle ſunnen abuten ende. per omnīa ſecula ſeculorum. Amen.

VI. f. 21, b. *Homilia de Oratione Dominica Rhythmicè.*

Pater noſter qui eſ in celiſ, & cetera.

Incip. Vre feder ꝥ in heuene iſ.
ꝥ iſ al ſoðful I ƿiſ.
ƿeo moten to þeoſ ƿeordeſ iſeon.
ꝥ to liue ⁊ to ſaule gode beon.
ꝥ ƿeo beon ſƿa hiſ ſuneſ iborene.
ꝥ he beo feder ⁊ ƿe him icorene.
ꝥ ƿe don alle hiſ ibeden.
⁊ hiſ ƿille for to reden.
Expl. Lauerd god ƿe biddeð ðuſ.
Mid edmode heorte gif hit uſ.
ꝥ ure ſaule beo to þe icore.
Noht for þe fleſce for lore.
Ðole uſ to biƿepen ure ſunne.
ꝥ ƿe ne ſtemen noht þerinne.
And gif uſ Lauerd þet ilke gifte.
þet ƿe heſ ibeten þurh halie ſcrifte. AMEN.

VII. fol. 25. Tria ſunt hominum ſaluti neceſſaria. Fideſ. Baptiſmuſ. Munditia uite.

Incip. Ðro þing bod ꝥ ech m̄. habbe mot. ꝥ ƿile hiſ Criſtindom folge. ꝥ an iſ rihte ileue. ꝥ oðer fulluht. ꝥ ðridde ſeir liſ to leden on þiſſe liue. He niſ noht fulliche Criſtene mon ꝥ iſ aƿiht ƿone of þiſſe þreo þing.
Explicit abrupte his verbis. Hu ſcal þet bon ſoþþen na m̄ mine likame iuneð. ne mid me fleſliche neſde todō ne. þa onſƿerede þe Engel and ſeide. Spē ſc̄ſ. &c̄. *Vide ſupra, pag.* 169.

VIII. fol. 27, b. Homo quidam deſcendebat ab Ierlm̄ in Ierico. &c̄.

Incip. God almihti ſeið an forbiſne to hiſ folk in þe halie Godſpel ⁊ ſeið, A mon lihte from Ierlm̄ into Ierico. and ſol imong þoueſ ho him bireueden. ⁊ ho him ſerƿundeden and letten hine liggen half quic. and ƿenden forð.
Expl. God almihtin iſcilde uſ ꝥ ƿe ne bo noht of þe Smolcheue. ah ꝥ ƿe moten bon of þe corne þe me ſcal don into þe gernere þe iſ into heuene. þe feder and þe ſune and þe halie gaſt. per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

IX. fol, 30, b. *Deſideratur Rubrica, quæ in MSS. Anglo-Saxonicis eſt* IN DIE SCŌ PENTECOSTEN.

Incip. Fram þan halie Heſter-dei. boð italde fifti daga to þiſſe deie. and þeſ dei iſ ihaten Pentecoſteſ. ꝥ iſ þe fiftuða dei fram þan Eſter tid.
Expl. Biſceopaſ þeſ ilcan habeſ on Godeſ ilaðunge. and haldað ða iſetneſſe on heore biſceopunge. ſƿa ꝥ heo ſetteð heoran handan ofer iſulgede men ⁊ biddað ꝥ þe almihti ƿelden heom ſende þa ſeofen fald gife of þam halgan gaſte. Qui uiuit et R. *Vide ſupra, pag.* 3.

X. fol. 37, b. De octo uitiiſ & de duodecim abuſiuiſ huiuſ ſeculi.

Incip. ——— Omnia nimia nocent. et temperancia mater uirtutum dicitur. þet iſ on Engliſc. Alle ofer-done þing denað ⁊ imetneſſe iſ alre mihta moder. Hujus Homiliæ pars eſt & illa, quæ in Codd. Anglo-Saxonicis his verbis incipit Nu ſýnd. xii. abuſiua, & ſic (*juxta hunc Codicem.*)
Expl. Ðe Helen uſ iƿiſſe to hiſ ƿillan efre. ꝥ ure ſaule moten eft ſiðian to him efter ure liue to þan eche liue. ꝥ be ure ſaule underſo þe he er aſende to þan lichoman. Quod ipſe preſtare dignetur. q. u. ⁊ r. d. per. o. ſ. ſeculorum. Amen.

XI. fol. 45. Factuſ eſt filiuſ Dei omnibuſ ſibi obtemperantibuſ cauſa ſalutiſ eterne appellatuſ a Deo Pontifex juxta ordinem Melchiſedech.

Incip. Vre Drihtneſ halie Paſſiun. ꝥ iſ hiſ halie þroƿunge þe he for moncunne underfeng. iſ nu icumen in. and þe halie ƿrit uſ munegað and hat ꝥ ƿe beon imundie of þere pine þe ure Drihten þolede for uſ on þiſſe timan.
Expl. ⁊ ure Drihten and ure aleſend unne uſ allen. ꝥ ƿe ſƿa on þiſſe liue magen hiſ heſt ⁊ hiſ biboden halden. ꝥ ƿe moten habben to mede heouena richeſ bliſſe. Auxiliante Dño. Nrō Ihū Xpō. qui uiuit et regnat per omnia. ſ. ſ. Amen.

XII. fol. 47. Xp̄ſ paſſuſ eſt pro nobiſ. uobiſ relinquenſ exemplum. ut ſequimini ueſtigia eiuſ. &c̄.

Incip. Al þet meret ⁊ ſingeð on þiſſe timan in halie Chirche. Al hit bilimpeð to Godeſ liue and to Godeſ herunge. Ða ſongeſ þa ƿe nu ſingeð beoð bliſ-

bliſfulle for heo beð makede of þere heouenliche bliſſe þe uſ ƿeſ iopenad on þiſſe timan þe ure Drihten araſ of deaðe.

Expl. He ledde heom of þeoſtran ⁊ of ſcadeƿe. and of deaðe into heouena riche. Ad quod ⁊ noſ perducat Xpc̄ filiuſ Dei uiui. qui uiuit ⁊ regnat per omnia ſecula ſeculorum. AMEN.

XIII. fol. 49. (Q)ui parce ſeminat. parce et metet.
(*Vide ſupra, pag.* 171.)

Incip. Vre Lauerd Seinte Paul heȝeſ Larðeƿen efter ure Helende ſeolfe. ſpeceð on þe halie Piſtle þe me ret to dei me halie Chirche and muneȝeð eiðer ihadede and ilaƿede to Godeſ ƿorde ⁊ to ƿeldede. and þuſ ſeið.

Expl. Æuric mon ſcale eft moƿen bi þon þe he nu ſaƿeð. ⁊ þe þe ſaƿeð nu on bleſcunge he ſcal eft moƿen of bleſcunge. Ðet iſ. æuric mon þe ledeð feir lif ⁊ clene. and bi al hiſ biheȝe deleð hiſ elmeſſe and þere mide iernet. ꝥ alle men hine bleſceð and for him biddeð. ⁊ ure Lauerd God almihten for heore bene. ȝeueð him hiſ bleſcunge Ðet iſ. ðeo echeliche riche þet he haueð iȝarped to alle ðon monnen þe hiſ iƿille ƿurcheð her on liue. Ad quam gliam̄ noſ perducere dignetur dn̄ſ nr Ihc̄. Xpc̄. q. u ⁊. r. per omnia ſecula ſeculorum. Amē.

XIV. fol. 51, b. Reuerenda eſt hec dieſ ſcā quæ dicitur Dominica. et ideo dicitur Dominica qm̄ hec dieſ ſola dieſ Dn̄i eſt.

Incip. Muchel man ach to ƿurþen þiſ halie dei þat iſ Sunnen-dei icleoped. for hit iſ Godeſ aȝen dei. Alle oðer dageſ of þe ƿike beoð to þreldome to þiſ dei. Ðiſ dei iſ þet halie dei. þet bleſcede dei. þe bliſfulle dei. þe murie dei. þe dei ſeouen ſiþe brictere þene þe ſunne. þe ſomeſte dei þet euer ȝiete ƿaſ iſeȝen buuen eorðe

Expl. þer ſcal beon ƿorldƿunne ƿiðuten pouerte. fulle ƿiðuten hungre. hele ƿiðuten unhele. reſte ƿiðuten ſƿinge. bliſſe ƿiðuten ſarneſſe. iugeðe ƿiðuten elde. lokinge ƿiðuten ƿinkunge. ſong ƿiðuten liſſe. ſmellinge mid ſpetneſſe. and doƿinge ƿiðuten ƿrikunge Defectio omniſ mali. Habundancia omniſ boni ƿone of alle uuele. ƿole ⁊ alle gode. Amen.

XV fol. 54. Qui uult uenire poſt me. abneget ſemetipm̄ et tollat crucem ſuam et ſequatur me.

Incip. Ƿa iſ ꝥ. m̄. ꝥ ƿa iſ. ⁊ me him mare bilat. and mei and ƿile hit him ileſte. Ach him iſ ƿel ꝥ iſ ilaðed fram lutel ƿeole to muchele. ⁊ him iſ et muchele bet ꝥ iſ ilaðed frō muchele ƿoƿe to muchele ƿele.

Expl. Biddeð ure Drihten ꝥ ȝe moten efter him likume ⁊ þene fule onkume forlete þa þe Douel haueð in oƿ ibroht of Sunne. ⁊ Edhalde ꝥ brihte ikunde ꝥ God haueð in oƿ ibroht of Saule and of Likame. and þe klenneſſe of oƿer fulluhte ꝥ ȝe habbeð et þe Fon-ſtan underfonge and ꝥ ȝe moten þe rode bere þe God oƿ to muneȝeð. ⁊ him foleȝe ⁊ mid him bileue. Qđ. nobiſ p̄. D. q. u. ⁊c.

XVI. fol. 56. Eſtote forteſ in bello. et pugnate cū antiquo ſerpente. et accipietiſ regnum etnū dicit Dominuſ.

Incip. Ðiſ ƿord þe ich nu þe fortech. ſeide ure Drihtan et ſume time þa he ƿunede ine þe londe of Ierlm̄ ⁊ muneȝede alle ꝥ ƿeren to ſtronge fechte. and forþon þe ꝥ fecht ƿeſ ſtrong to ouercumen. ⁊ uuel to underfone. he bihet hom muche mede ƿiþ þan ꝥ heo ƿalde þiſ fecht underfon.

Expl. Mid þiſ ƿepne ƿeſ Dð iſcrud þa he Goliam þe fond ouercom. ſƿa ƿile God ꝥ ƿe moten her mid þe alde neddre ouercume. ⁊ habbe to mede endeleſe bliſſe. Qđ. nob̄. p̄. Di. q. ui. ⁊ r. Deuſ.

XVII. fol. 57, b. (E)unteſ ibant ⁊ flebant. mittenteſ ſemina ſua. Venienteſ aut̄ uenient cum exultatione portanteſ manipuloſ ſuoſ.

Incip. Ðe halie Proph̄e Dauid ſpecð on ane ſtude in þe Sauter. and deð uſ to underſtonden on hƿiche ƿiſe þe halie m̄. herſumden ure Drihten ine þiſſe liue. and hƿiche mede heo ſculen habben for hore feire ſeruiſe. and þuſ ſeið.

Expl. Eche hele. leſtende liht. ⁊ endeleſ lif. ſƿa ƿile God ꝥ ƿe moten þiſ fouƿer kunneſtereſ ſaȝen biuuen orðe. ꝥ ƿe moten to mede habben eche hele. and leſten liht. and endeleſ lif. Qđ. no. p̄. dignetur.

XVIII. fol. 59, b. *Sequitur Poema Normanno-Saxonicum de Deo, de Die Judicii, de Inferis, &c. quod ſupra memoratur, pagg.* 83, *&* 169. *& ſic*

Incip. Ich em nu alder ðene ich ƿeſ. a ƿintre ⁊ a lare.
Ich ƿelde mare þene ich dede. mi ƿit ahte bō mare.
Ƿel longe ich habbe child ibon. a ƿorde ⁊ a dede.
Ðah ich bo a ƿintre ald. to ȝung ich em on rede.

Hoc autem exemplar ſic Proſaicè

Explicit. Ƿe nalde iheren Godeſ ſonde þenne he hit herde bode. þe ꝥ iſ oðerſ monneſ þing loure þene hit ſculde ⁊ ƿeren to gredi of Solure ⁊ of Golde. and þa þe untroƿneſſe duden þon þe ho ſculden bon holde and leten þet ho ſculden don. and duten ꝥ ho ƿolden Ða þe ƿeren eure abuten þiſſe ƿorldeſ echte. ⁊ duden al ꝥ þe laþe Gaſt hechte to and tachte. and alle þe þen anige ƿiſe doulen iquende. Ða boð nu mid him in Helle fordon ⁊ fordemet.

XIX. fol. 65, b. *Oratio, ad Jeſum Chriſtum, cujus deſideratur concluſio; ſic autem*

Incip. (I)hū ſoð God Godeſ ſone. Ihū ſoð God ſoð mon. Mon Maidene bern. Ihū min loue min ſikere ſƿetneſſe. Ihū min heorte. mi ſel. mi ſaule hele. Ihū ſƿete. Ihū mi leof. mi lif. mi leome. min halƿi. min huniter. Ðu al ꝥ ic hoƿie. Ihū mi ƿeole. mi ƿunne. min bliðe breoſteſ bliſſe. Ihū teke ꝥ tu art ſe ſofte ⁊ ſe ſƿote.

4°. 188. *Codex membranaceus, Eadgari Regis Anglo-Saxonum temporibus, aut paulò ante, ut videtur, exaratus, in quo continentur, ea quæ ſequuntur.*

I. *Pars poſterior Præfationis S. Hieronymi in Pſalterium ſuum, quod vulgò dicitur,* GALLICUM.

II. DICTA SCĪ AGVSTINI, QVÆ SINT VIRTVTES PSALMORVM.

III. *Oratio quæ ab his verbis Incipit* Suſcipere dignare dn̄e dš om̄ pſ, *& habetur* (*una cum plurimis aliis orat. quæ in hoc Cod. manu longe recentiori ſcribuntur,*) *in omnibus pene vetuſtioribus Pſalterii exemplaribus.*

IV. *Lunares, cum Tabulis quibuſdam ad Computum Eccleſiaſticum ſpectantibus, aliena manu.*

V. *Pſalterium D. Hieronymi* GALLICVM, *Aſteriſcis & Obelis, punctiſque Muſicis ſubjectis notatum, una cum interlineata Verſione Saxonica, cujus ſpecimen, lectoris gratia appoſuimus,*

ƿreadƿeniað dryhtne eala eorð þeoƿiaþ dryhtne
Iubilate dno omniſ terra: ſervite dno

on bliſſe
in lætitia

Intpoite

vel inʒað
inferað on ʒesihðe his on blisse
Introite in conſpectu eiuſ in exultatione;

vel ƿiteʒe
ƿitað forðam þe drihten se sylfa is ʒod he ʒe-
Scitote quoniam dñſ ipſe eſt ds̄ ipſe fe-

ƿorhte us ⁊ na ƿe selfe
cit noſ & non ipſi noſ;

ƿ. o eala his folc ⁊ sceap læsuƿe his inʒað ʒa-
Populuſ eiuſ & oues paſcuae eiuſ? introite por-

tu his on andetnesse inʒað cafertunas his
taſ eiuſ in confeſſione? ſ. introite atria eiuſ

on lofsanʒum andettað him
in hymniſ confitemini illi;

heriað his naman forþan þe ƿynsum on ec-
Laudate nomen eiuſ qui ſuauiſ dñſ? in æ-

- nysse mildheortnyss his oþ on mæʒþe
ternum miſericordia eiuſ? & uſque in gene-

vel on cynrene ⁊ cneorisse his soðfæstnys
ratione & generatione ueritaſ eiuſ;

Pſalmus 151 in hoc præclaro Codice nudus cernitur, ſine Verſione & notis Muſicalibus. Notandum etiam, folium unicum, ex Codice abſciſſum, in quo continebatur pars poſterior Pſalmi 65, à quodam Saxonicarum litterarum imperito, ante Centum annos, reſtitutum eſſe. Præterea

VI. P*almum* 108 *ſequitur* ORATIO *Latina in Articulo Mortis dicenda. quæ ſic incipit* O ſumme dñ miſerorum conſolator, *magna ex parte Saxonice interlineata eadem manu. Quinetiam, poſt Librum Pſalmorum, eadem manu habentur*

VII. CONFESSIO PRO PECCATIS AD DM̄. *quæ ſic Latine & Saxonice*

ſo ſo heofonas ⁊ eorðan
Incip. Confiteor tibi dñe pat̄ celi & terrae.

forþi þe ic synful syngede sƿiðe toforan ðe
quia ego peccator peccaui nimiſ coram te.

VIII. *Oratio Saxonice tantum calce mutila & aliena manu ſcripta, quæ ſic*

Incip. Eala drihten leof. eala dema God. ʒeare me ece ƿaldend. Ic ƿat mine saƿle synnū forƿundod.

IX. *Deinde manu eadem antiqua* (*Confitebor tibi dñe qm̄ iratus es mihi.*)

X. CANTICVM EZECHIAE REGIS.

XI. CANTICVM ANNAE.

XII. CANTICVM MOYSI.

XIII. CANTIC̄ ABACVC PROPH̄.

XIV. CANTICVM MOYSI AD FILIOS ISRL̄.

XV. HYMNVM AD MATVTINIS DIEBŪS DOMINICIS (*ſc. Te Deum Laudamus.*)

XVI. HYMNVM TRIVM PVERORVM.

XVII. PROPHETIAE (ſc. *Cant.*) ZACHARIAE.

XVIII. CANTICVM SCĀE MARIAE. AD VESPEROS. (ſc. *Magnificat.*)

XIX. CANT̄. SIMEON.

XX. OR̄. DOMC̄. SECD̄. MATH̄. (*ſine Doxol.*)

XXI. SIMBOLV̄ APL̄ORV̄.

XXII. CANTVS ANGELICVS. (ſc. *Gloria in Excelſis.*)

XXIII. INCIPIT FIDES CATHOLICA SCĪ ATHANASII EPISCOPI. *omnia interlineatâ verſione inſignita.*

XXIV. *Sequitur Litania, in qua S. Bernardus invocatur, cum precibus quibuſdam, longe recentiori manu ſcripta.*

XXV. *Denique, cum Pſalterio ſimul compingitur fragmentum quoddam Saxonicum duobus tantum foliis conſtans, ac S. Eadwardo Confeſſore regnante, ut videtur, exaratum, in quo tractatur de SS Fœminis Eadburga, Seaxburga, Ætheldrytha, Wihtburga, Eormenhilda, Werburga, &c. lectu non indignum.*

Fragmentum Poeticum, prælium quoddam deſcribens in oppido Finnisburgh nuncupato innitum, quod exhibuit D. Hickeſius. Gramm. Anglo-Sax. p. 192.

Codex membranaceus 800 *fere abhinc annis exaratus, in quo poſt Gregorii Magni Papæ Dialogorum libros IV* Fol. 204.

INCIPIT IN NOMINE DNĪ. LIBER BEATI EFREM DIACONI. QVI PRIMVS SEDIT IN LIBRO GERENTICON, *in quo nonnullæ voces Latinæ gloſſantur Saxonicè.*

CATALOGUS
Cod. MSS. *Anglo-Saxonicorum*,
BIBLIOTHECÆ
DECANI ET CAPITULI
ECCLESIÆ CANTUARIENSIS
METROPOLITICÆ.

REGISTRUM (*regnante Edwardo* I. *Anglorum Rege compilatum*) *littera A. deſignatum, in quo habentur Cartæ quædam Saxonicè ſcriptæ quarum Rubricæ* (*omiſſis reliquis Latinè tantum exaratis*) *ordine ſequuntur.*

I. fol. 151. Donatio Elfredi ducis, de Manerio de Chertham. Anno ab Incarnatione Domini 871.

II. fol. 151, b. Donatio Athelwerdi de Manerio de Ycham. A. D. 958.

III. *Ibid.* Donatio Ethelrici de Bockynge An. Dom. 997. (*ſc. Teſtamentum ejuſdem Ethelrici.*)

IV. *Ibid.* Confirmatio Ethelredi Regis ſuper donatione de Bockynge. An. Inc. Dom. 997.

V. fol. 152. Donatio Etheiſtani filii Regis Ethelredi, de Manerio de Holingeburne. Ann. Dom. 1015. (*Teſtamentum.*)

VI. fol. 153. Donatio Eadſy Presbyteri de Maneriis de Atheldre, Oſpentune, Palſtre, Wighrimtheſham. A. D. 1032. (NB. *has terras legavit Eadſigus Eccleſiæ Chriſti, cum conſenſu Knuts Regis & Elfgivæ Reginæ.*)

VII. *Ibid.* Donatio Ethelrici Bigge, de Maneriis de Chert, Stutinge, & Meletune. A. D. 1044. (*Conventio inter Ethelricum & Eadſigum Archiepiſ. Cantuar.*)

VIII. fol. 153, b. Donatio Wlfgithe de Manerio de Stiſtede. A. D. 1046. (*ſc. Teſtamentum Wlfgithæ.*)

IX. *Ibid.* Donatio Brihtmeri de Eccleſia Omnium Sanctorum in Lond. A. D. 1053. (*Hoc eſt, Conventio inter Brithmerum & Stigandum Archiep. Cant.*)

X. fol. 154. Donatio Regis Knuht de portu Sanduuici, A. D. 1023, &c. (*Saxonicè & Latinè.*)

XI. fol. 158, b. Carta (*litterarum Patentium*) Edwardi Regis (*& Confeſſoris*) de Sake & Sokne. *Anglicè.*

XII. *Ibid.* Carta (*litterarum Patentium*) Willelmi Regis (I.) de eodem. (*Saxonicè & Latinè.*)

XIII. fol. 159. Carta (*litterarum Pat.*) Henrici primi Regis de eodem. (*Lat. & Sax.*)

XIV. *Ibid.* Carta (*litt. Pat.*) Henrici Regis ſecundi, de eodem. (*Latinè & Anglicè.*)

Regiſtrum regnante Edwardo I. Anglorum Rege compilatum, litteraque C notatum, in quo habentur Cartæ eædem Saxonicæ, quæ in ſuperiori volumine recenſentur.

Liber Chartaceus in Quarto, in quo, manu Gulielmi Lambardi, ſcriptæ habentur

I. *Leges Eccleſiaſticæ Canuti Regis, Saxonicè.*

Incip. Ðiꞅ iꞅ ꞅeo Geꞃæꝺneꞅ þe Cnuꞇ Cẏninᵹ ealleꞅ Englalanꝺeꞅ Cẏninᵹe. ⁊ Dena Cẏnninᵹ ⁊ Noꞃþ-ꞃiᵹena Cẏninᵹ. miꝺ hiꞅ ƿiꞇena ᵹeþeahꞇe.
Expl. ꞅẏmble æꝼꞃe ꞇo ƿoꞃulꝺ. Amen.

II. *Ejuſdem Regis Leges Civiles.*

Incip. Ðiꞅ iꞅ ðonne ꞅeo ƿoꞃulꝺcunꝺe ᵹeꞃæꝺneꞅ.
Expl. Goꝺ ælmihꞇiᵹ uꞅ eallum ᵹemilꞇꞅiᵹe. ꞅƿa hiꞅ ƿille ꞅẏ. Amen.

Fronte libri extat hæc Inſcriptio. Gulielmi Somneri Cantuarienſis; ex dono V. digniſſimi Thomæ Godfrey Hodefordenſis apud Cantianos Armigeri, Guil. Lambardi, quondam libri hujus domini, Generi doctiſſimi.

Liber Chartaceus, in Quarto, hanc Inſcriptionem in Fronte geſtans.

Α Ρ Χ Α Ι Ο Ν Ο Μ Ι Α

Or Bookes of the ancient Lawes of England written ſome hundred of yeres ſince in the old Saxon Tongue, and now at the laſt to the great good of Lawyers and Lovers of Antiquitie brought out of darkneſs into light, by William Lambert the Tranſlator thereof into the Lattin Tongue.

Continet nimirum Verſionem Anglicam Legum Inæ Regis, & initii Legum Regis Ælfredi, cum Tractatulo cui hic eſt Titulus, An Explanation of the more difficult Matters and Words in this Tranſlation, *quæ omnia D. Willelmo Cordello Equiti Aurato & Rotulorum Magiſtro dedicat Auctor.*

Schedæ quædam ſolutæ, quibus ſcribuntur, manu, ut videtur, Guil. Lambardi, Ælfredi Regis Leges Saxonicæ.

Liber

Liber Chartaceus in Quarto, in quo continentur

I. *Fragmentum Chronici Saxonicè, ſc. ab anno* 1043, *uſque ad an.* 1079. *incluſivè, & ſic*

Expl. Ne ƿille ƿe þeh here na mare ſcaðe aƿritan þe he hiſ fæder ge - - - - - -

II. *De numero Hydarum Angliæ.*

Incip. Mẏrcna land iſ þrittiᵹ þuſend hẏda þarinon.
Expl. Ðiſ ealleſ tƿa hund þuſend hẏda. and tƿa and feoƿertiᵹ þuſend hẏda. and ſeoƿan hund hẏda.

III. *De Arca Noe, fragmentum Saxon.*

Incip. Noeſ arc ƿæſ ſẏþerſcẏte and ðreo hund fæðma lang.
Expl. Ðe hi ær comon þ hi eſt floƿan magon.

IV. *Nummorum Æſtimatio, quos Judæ Chriſtum prodenti dederunt Judæi.*

V. *Termini terrarum quarundam Saxonicè ex Cod.* MS. *Cottoniano cujus Nota* TIBERIVS. A. 13, *ut videtur, excerpti. Fronte libri cernitur hæc Inſcriptio.* Liber quondam V. Cl. Gulielmi Lambardi Cantiani, nunc Gul. Somneri Cantuarienſis, ex dono V. humaniſſ. Thomæ Godfrey Hodefordenſis apud Cantianos Armigeri, ejuſd. Lambardi generi multis nominibus honorandi.

Liber Chartaceus in fol. min. in quo habentur Saxonicè exarata

Geſta Servatoris D. noſtri Jeſu Chriſti; ſive Pſeudo-Evangelium Nicodemi, è Cod. MS. *Cantabrigienſis Bibliothecæ Publicæ deſcriptum.*

Liber Chartaceus in fol. minori, in quo (præter alia Gulielmi Somneri Collectanea) habetur ejuſdem manu ſcriptum Chronicon Saxon. cui hunc Titulum præmiſit.

E pervetuſto libro MS. in bibliotheca Cottoniana, Oroſii hiſtoriam continente, quā perſcriptā, tractatuloque de menſibus addito, ſtatim ſequitur, manu Saxonica, ut cæteri, exarata CHRONOLOGIA SAXONICA, cui hic titulus, manu nupera præfixus, Chronica Saxonica Abbingdoniæ, ab annum 1066.

Libri Chartacei duo, in fol. min. quibus continetur

I. *Autographon Lexici Saxonico-Latino-Anglici Guil. Somneri, quod prodiit Oxon.* 1659.

II. *Caſtigationes cujuſdam (ſchedis ſolutis ſcriptæ) in hoc Lexicon, quem puto eſſe Mericum Caſaubonum. Quæ quidem Caſtigationes ſuis in locis inſeruntur.*

Liber Chart. in fol. minori, manu Guil. Somneri exaratus in quo habetur,

I. *Cedmonis (ut vulgo dicitur) Paraphraſis Poetica in Geneſin, &c. cui hanc Adnotationem vir doctiſſimus præmiſit.*

Tranſcriptum à pervetuſto libro MS. in Bibliotheca Duveſiana, charactere Saxonico exaratum, cui titulus (manu haud vetuſta ſcriptus) Geneſis in Anglico, ut in una; Geneſis in lingua Saxonica, ut in al. pag. Ad R. Archiep. Armachan. (ut ab ipſo relatum accepi) liber ſpectat, & penes eum eſt.

II. *Tractatus Poetice ſcriptus de Menſibus*, ex pervetuſto libro MS. in Bibliotheca Cotton. Oroſium inter & Chronolog. Saxonicam.

Liber Chartaceus in fol. min. manu Guil. Somneri ſcriptus, in quo continetur Medicinalis Anglicus, *cui hanc Adnotationem præmiſit:*

Tranſcriptum è pervetuſto libro MS. in bibl. Regiâ apud S. Jacobum. 125. pergamen. folia mediocria continente, quocum per omnia concordat, ſalvo charactere, qui ibi omnino Saxonicus. (*in hoc Apographo autem character eſt Anglicus.*)

Liber Chartaceus in fol. min. manu Guil. Somneri ſcriptus, cujus Titulus Saxonicus ſequitur. Her onginneð ſeo boc þe man Oroſiuſ nemneð.

Tranſcriptum (*dicit Somnerus*) è pervetuſto libro illo MS. in bibliotheca Cottoniana, in quo Chronologia Saxonica, manu nupera, Abbingdoniæ nuncupata, invenitur exarata.

Liber Chartaceus in fol. min. in quo continetur, manu Somneri,

Ælfrici Excerpta ex Pentateucho & ex libro Joſue, quibus præmiſſa eſt hæc Adnotatio:

Ex Cod. quodam MS. (antiquitatis ergò jure venerando) in Bibliothecâ Cottoniana, 156, pergameno. fol. integra continente, rerumque omnium tractatarum Schemata vel figuras ornatûs partim, partim illuſtrationis gratiâ, ſingulas inter periodos inſertas, cum ſcholiis etiam recentioris cujuſdam Paraphraſtis Latini manu (quas, ut meo inſtituto, Saxonico ſcil. prorſus inutiles, prætermiſi) nonnunquam additis.

Sequuntur & aliæ Gulielmi Somneri Elucubrationes, ad rem Saxonicam ſpectantes: quarum prima hunc titulum præ ſe fert.

I. In Leges Henrici primi Regis, filii Conquæſtoris, Scholia & Animadverſiones. In quibus Errata Exemplarium quamplurima deteguntur, detecta corriguntur, Leges, unde hæ velut è fontibus hauriuntur, indagantur, exhibentur, & alia plura (*ſcitu non indigna*) jam primo proferuntur.

II. Gloſſarium, ſive rerum & verborum difficilium & obſcurorum, omnium aut præcipuorum, in Legibus Henrici primi repertorum, & in Scholiis præteritorum, Interpretatio.

Hiſce Tractatibus præmiſſa eſt ejuſdem Guil. Somneri ad D. Rogerum Twiſdenum Equitem Auratum & Baronettum Epiſtola nuncupatoria, cum Præfatione ad Lectorem.

Liber Chartaceus exiguus, in quo continentur,

Gulielmi Somneri Adverſaria in V. C. D. Henrici Spelmanni Equ. Aur. Gloſſarium Latino-Barbarum; in Guil. Watſii Gloſſarium; & in Ger. Joan. Voſſium de Vitiis Sermonis.

Gerardus Joan. Voſſius de Vitiis Sermonis, &c. Amſt. 1645. *Manu Guil. Sommeri caſtigatus.* Ex. gr.

Voſſ. pag. 248. Eſt autem mundium a **mund**, &c. ei ſit vice oris. *Sommerus.* Potius à Sax. mundian, al. ʒemundian, tutari, protegere: Advocatus enim Teutonicè, Vor-ſprecher. Belg. Voor-ſprake. Sax. Mid-ſpreca & ꝼoꞃ-ſpꞃæca.

Voſſ. pag. 251. *Nodfir. Sommerus.* Potius nytfir, à Sax. nyt, utilis, cui contrar. unnyt. ſc. inutilis, quaſi ſit ignis utilis, quod terra inde ſit fœcundior, illorum ſaltem opinione.

Voſſ. pag. 278. *Scatallum. Sommerus.* Plane fallitur cum Watſio vid. Gloſſar. noſtr. verb. Eſcot.

Concilia, &c. per D. Hen. Spelmannum. II. Vol. Correcta per Sommerum, cujus Caſtigationes manu ſua deſcripſit Reverendiſſimus Cantuarienſis Archiepiſcopus Gulielmus Sancroft ἀυτογράφως.

Chronologia Saxonica ad Calcem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Bedæ Presbyteri, Cantab. 1644. *cum Legibus Guil. I. & Henrici I. RR. Angliæ, correcta & adnotata manu Sommeri.*

Jo. Spelmanni Pſalterium Latino-Saxonicum, nonnullis in Locis emendatum.

Adnotationes ad Merici Caſauboni Comment. de Linguâ Hebraica & Saxonica. Lond. 1650.

Carta ſuppoſititia Æthelſtani Regis totius Bryttanniæ Inſulæ, confecta (*ſi fas ſit credere*) A. D. 670. Indict. 11. *qua dicitur Rex donaſſe* unum Caſſatum ubi ab incolis vocitatur Toppeſham, Deo & Scæ Mariæ ad Monaſterium quod à ſolicolis nominatur Exanceaſteꞃ.

Gloſſarium antiquum, in quo voces Latinæ, partim Latine partim Anglicè, explicantur: huic Gloſſario addidit voces Saxonicas vir cl. Guil. Sommerus.

Guil. Minſhæi Dictionarium XI. *Linguarum, cum magna copia vocum Saxonicarum, quas è regione adſcripſit Guil. Sommerus.*

CATA-

CODEX MS.
ANGLO-SAXONICUS
ECCLESIÆ CATHEDRALIS
ROFFENSIS.

CODEX *membran. in Quarto, cujus pars longe maxima, regnante Henrico I. Anglorum Rege, juſſuque Earnulfi Roffenſis Eccleſiæ Antiſtitis, eleganti manu deſcripta fuit; ideoque in litteris quadringentorum annorum, in prima pagina cernitur hæc inſcriptio,* Text' de Ec̄ca Roffn̄ per Ernulfū Epm̄. *Habentur item aliæ quædam Inſcriptiones recentium virorum, quas hic exhibendas duxi.*

Venerandum hoc antiquitatis monumentum, per integrum biennium deſideratum, ſurreptore tandem detecto, ſed Reſtitutionem ſtrenue negante, Decreto ſupremæ Curiæ, quam Cancellariam vocant, non exiguis hujus Eccleſiæ ſumptibus recuperavit, redditque priſtinis Dominis curavit Gualterus Balcanqual hujus Eccleſiæ Decanus, anno poſt natam Incarnationem 1633.

This Volume was Collected by Ernulfus a Bishop of Rochester. and by him intituled *Textus de Eccleſia Roffenſi.*

Hinc excerpſit E. B. (i. e. *Edwardus Browne*) Exorciſmum Ordalii, & in Appendicem ad *Faſciculum rerum expetendarum & fugiendarum* conjecit 1689.

Conſtat hic Codex duabus partibus; quarum Prima, Leges & Conſtitutiones Regum Anglo Saxonum tam Latine quam Saxonicè, ex vetuſtis exemplaribus (nonnullis autem in locis mendosè) deſcriptas, comprehendit; Altera Pars exhibet Regiſtrum Eccleſiæ Roffenſis, ad fidem autographorum, una cum aliis ad eandem Eccleſiam Cathedralem ſpectantibus, temporibus tum ipſius Earnulfi, tum ſucceſſorum ejus exaratis.

Ex Legibus quæ in hoc Cod. inveniuntur, primum merito ſibi locum vendicant, Leges Æthelberhti Regis Cantuariorum, quæ ſic Saxonicè in Rubricâ inſcribuntur,

I. fol. 1. Ðis syndon þa Domas þe Æþelbirht Cyning aſette on AGVSTINVS dæge: *de quibus hanc ſuam ſententiam margini adſcripſit Wilhelmus Lambardus*, Beda (lib. Eccleſ. hiſtoriæ 2. cap. 9.) has ipſas leges ſuâ memoria viguiſſe refert: harum autem exemplar haud ſcio an aliud uſquam extet, ac propterea hunc Librum magni facio quiſquis es qui eum nactus fueris. W. L. 1573. in gratiam antiquitatis. *Sic autem*

Incip. Godes feoh ⁊ Ciricean. xii. gylde. Biscopes feoh. xi. gylde. Preostes feoh. ix. gylde Diacones feoh vi. gylde. Cleroces feoh iii. gylde.
Expl. Gif man mannes esne gebindeþ. vi. scill. gebete. Ðeo wes weg reaf ae. iii. scillingas. Gif þeow stceleð. ii. gelde gebete.

II. fol. 3, b. Ðis synden þa Domas ðe Hloþhære ⁊ Eadric Cantwara Cyningas aſetton.

Incip. Hloþhære ⁊ Eadric Cantwara Cyningas aſetton þa æ. þa ðe heora aldoras ær geworhton ðyssum domum þe hyr efter sægeþ.

Expl. Gif he ðanne þ ne mæge gecyþan mid rihtre canne. lætæ þanne an. ⁊ se agend to fo.

III. fol. 5. Ðis sind Wihtrædes domas Cantwara Cyninges.

Incip. Ðam mildestan Cyninge Cantwara Wihtræde ricsigendum þe fiftan wintra his rices. þy nigoðan gebanne. Sextan dæge Rugernes in þære stowe þy hatte Berghamstyde. ðær wæs gesamnod eadigra geþeahtendlic ymcyme. Ðær wæs Birhtwald Bretone heah-biscop. ⁊ se ærnemda Cyning. eac þan Hrofescæstre Biscop se ilca Gybmund wæs æt. and ræd wæs ⁊ cwæð.
Expl. Gif feorran cumen man oþþe fræmde bute wege-gange. ⁊ he þonne nawþer ne hryme. ne he Horn ne blawe. for ðeof he bið to profianne. oþþe to sleanne. oþþe to alysenne.

IV. fol. 7. *De 7 donis Spiritus Sancti, de 7 Gradibus Eccleſiaſticis, de 7 horis in quolibet die ad Deum orandi, &c. Saxonicè.*

Incip. Seofon wealde Gyfa syndan Halges gastes. ⁊ vii. Stæpas syndan Cyriclicra Grada. ⁊ Haligra Grada. ⁊. vii. syðan Godes þeowas sceolon God herian dæghwamlice on Cyrican and for eall Cristen folc þingian georne.
Expl. ⁊ habbot mid ryhte. an dæl þam Biscope. oðer ðam Wig-bede. ⁊ þridde þam gesamnunge.

V. fol. 7, b. *De Regibus Occidentalium Saxonum, à Cerdico uſque ad Æthelredum, Saxonicè.*

Incip. Ða wæs agangen ymam Cristes acennednesse. cccc. ⁊ xciiii. wintra ða Cerdic and Cynric his sunu comon up æt Cerdices-oran mid. v. Scipum.
Expl. Se Cerdic wæs swa ic ær cwæþ se forma þe West-Sexana land mid wige on Wealum geeode. ⁊ his Offspring syde swa hine gebyrde wæs fæste be weorde þ he æfost gewann. eac eacan begeat heora anra gehwylc symle be þam Cræfte þe heom god lænde.

VI. fol. 9. Ðis synden þa domas þe Ælfred Cyning gesette. (*Capitulis* 121.)

Incip. Dryhten wæs sprecende ðas word to Moyse. and þus cwæþ.
Expl. For þang ofer eall. sy hit on anre Scipe. sy hit on ma. syftyne Peningas. ⁊ æt ælcon smalon orfe ærre æd Scyll. penig. NB. *Inter Leges Ælfredi Regis, habentur etiam Leges Inæ Regis Occidentalium Saxonum.*

VII. fol. 32. Dom behaten Isene an [and] wæter. *De Ordalio Ferri & Aquæ.*

Incip. And of þam Ordale we bebeodað Godes bebodum. and þæs Arceb̄. ⁊ ealra Biscopa þ nan

mann

mann ne cume innon þære Cirican swiððan man þ Fyr inbyrð. þe man þ Ordal mid hætan sceal.

Expl. ⁊ gylde þam Cyninge. cxx. scill. to wite. Walreaf is niðinges dæde. Gif hwa of sacen wille, do þ mid eahta ⁊ feowertig fulborenra þegena.

VIII. fol. 32, b. Æþelstanes gerædnesse. (*cujus Præfatio deest.*)

Incip. Ærest þæt man ne sparige nænne þeof þe æt hæbbendre handa gefangen sy. ofer. xii. winter. and ofer eahta peningas.

Expl. Gif he swa ne do. bete be þam þe se Biscop him forgifan wille. (*Margine habetur hæc notula.* Interponendum eſt nonnihil, ut in libro *typis* excuſo videre eſt. atque etiam periodus ſuperior in illo libro non reperitur. E.D.)

IX. fol. 37. *Æthelſtani Regis Leges quædam aliæ (Exoniæ latæ) quarum Rubrica deſideratur.*

Incip. Æðelstan Cyng cyþ þæt ic hæbbe geahsod þæt ure frið is wyrse gehealden þonne me lycode. oþþe hit æt Greatanlea gecweden wære ⁊ mina witan secgað þ ic hit to lange forboren hæbbe.

Expl. sy ðæs ilcan wyrðe þæs ðe se ðeof. butan he hine ladian mæge þæt he him nan facn ne nane ðyrþe onnyste.

X. fol. 38. *Lex de Prærogativo Jure Domus Regiæ, Saxonicè.*

XI. fol. 38, b. Hu se man sceal swerie. (h. e. *Juramentorum Formulæ diverſæ, &c.*)

Incip. On ðone Drihten þe ðes halig Dom is fore halig. ic wille beon. N. hold ⁊ getriwe.

Expl. Se wer gebyreð magum. ⁊ seo Cynebot þam leodum.

XII. fol. 40. Þis syndon ða domas ðe Ælfred Cyngc and Guþrum Cyngc gecuran. (*In quibus deſideratur Capitulum de Inceſtu.*)

Incip. And þis is seo Gerædnis eac þe Ælfred Cyng ⁊ Guðrum Cyng. and eft Eadward Cyng. and Guðrum Cyng gecuran ⁊ gecwædon. þa þa Engle ⁊ Dene to friðe ⁊ to freondscipe fullice fengon. and þa witan eac þe syððan wæron oft and unseldan þ sceolde geniwodon. and mid Gode gebettan.

Expl. Eal man sceal æt Cyricum were he þære mæðe ben ðe him to gebyreð. swa se be twelf hyndum tealdan.

XIII. fol. 42. Eadweardes Gerædnesse.

Incip. Eadweard Cyning byt þam Gerefum eallum ðæt ge deman swa rihte domas swa ge rihtoste cunnon. and hit on ðære Dom-bec stande. ne wandiað for nanum ðingum folc riht to gereccanne.

Expl. Oððe him að burste. oððe oferecyðed wære. þ hy siððan að wyrðe næran ac Ordales wyrþe.

XIV. fol. 43. *Leges Eadwardi Regis Angliæ quarum deſideratur Rubrica.*

Incip. Eadweard Cyning myngode his witan þa hy æt Exanceastre wæron þ hy smeadon ealle hu heora frið betere beon mihte. þon hit ær þam wæs.

Expl. ⁊ ðæt ælc spræc hæbbe ende. and andagan hwænne hit forð cume. gif hit hwa ofer hebbe. bete swa we ær cwædon.

XV. fol. 44. Eadmundes Cyninges asetnysse. (*Leges Eccleſiaſticæ.*)

Incip. Eadmund Cyning gesomnode mycelne Sinoð to Lundenbyrig on þa halgan Eastorlicon tid. ægðer ge Godcundra hada. ge Woroldcundra. ðær wæs Oda and Wulfstan Arcebiscop. and manige oðre Biscopas smeagende ymbe heora sawla þearf. ⁊ ðara ðe him under ðeodde wæron.

Expl. Ða þe man swerað. and lyblac wyrceað. syn hy á fram ælcum Godes dæle aworpene. buten hy to rihtre Dædbote gecyrran.

XVI. fol. 45. *Ejuſdem Regis Leges Civiles, eodem loco & tempore latæ.*

Incip. Eadmund Cyning cyð eallum folce ge yldrum ge gingrum ðe on his anwealde synd.

Expl. Ðonne ðæt gedon sy. ðonne wære man Cyninges munde. of ðam dæge on. xxi. nihton gylde man healsfang. ðæs on. xxi. nihtan bote. þæs on. xxi. niht ðæs weres ðæt frumgyld.

XVII. fol. 46. Æþelredes Cyninges Gerædnisse.

Incip. Þis is seo Gerædnys ðe Æþelred Cyning ⁊ his witan gerædon eallon folce to friþes bote æt Wudestoce on Myrcena lande. æfter Engla lage.

Expl. ⁊ se þe þis forsytte. ⁊ hit gesomnian nylle swa ure ealra cyne is. gylle þam Cynge. cxx. scill.

XVIII. fol. 47. Wilhelmes Cyninges asetnysse.

Incip. Wilhelm Cyng gret ealle þa þe ðys Gewrit to cymð. ofer eall Englaland freondlice ⁊ beot. and eac cyð eallum mannum ofer eall Angel-cynn to healdenne.

Expl. ⁊ gif se Englisca ne durre hine to ornesse beclypian. werige hine se Frencisca mid unforedan aðe. (*Habentur in Archaion. Lambard. Edit. Cantab.* 1644.)

XIX. fol. 48. Leges Æthelredi Regis, *quarum deſideratur Rubrica.*

Incip. Þis syndon þa laga þe Æþelred Cyng and his witan gerædd habbað æt Wanetinge. to friðes bote ⁊ þa Myneceras þe inne yuða wyrceð. oððe elles hwær. þ þa bion heora seores scyldig. buton se Cyning heom arian wille. (*habentur apud Joan. Brampton. Latinè.*)

XX. fol. 49, b. INCIPIT EXORCISMVS AQVÆ AD IVDICIVM DEI DEMONSTRANDVM. (*Latinè tantum.*)

XXI. fol. 53, b. INCIPIT ADIVRATIO FERRI. VEL AQVÆ FERVENTIS. AD IVDICIVM. (*Lat. tantum.*)

XXII. fol. 55, b. INCIPIT EXORCISMVS PANIS ORDEACEI ET CASEI. (*Latinè tantum.*)

XXIII. fol. 57, b. *Nota de iis quibus Eccleſiam Chriſti Cantuariæ ditavit Canutus Rex. Latinè.*

XXIV. fol. 58. INCIPIVNT QVÆDAM INSTITVTA DE LEGIBVS REGVM ANGLORVM. (*ſcil. Leges Canuti Regis, Latinè. Saxonice autem eadem extant apud Guil. Lambardum.*)

XXV. f. 63. HÆC EST INSTITVTIO SECVLARIS QVAM EGO (*Canutus Rex?*) PER CONSILIVM ET CONSENSVM OPTIMATVM MEORVM SERVARE PER TOTVM REGNVM MEVM STATVI. (*Latinè tantum.*)

Incip. Inprimiſ ut iuſtæ legeſ erigantur. et iniuſtæ deprimantur. et abiciantur. recte legeſ diuiti et pauperi teneantur.

Expl. Quod ſi audendo tercio hoc præſumpſerit. perdat omnia ſua. (*ſimilia habentur apud Lamb. p.* 104.)

XXVI. fol. 75. *Delectus Legum veterum Latine ſine Rubrica, quædam autem earum habentur in Legibus Inæ & Ælfredi Regum Occidentalium Saxonum*

Incip.

Incip. Siquiſ aliquid pro aliqua forisfactura accipiat, antequam uite rectitudinem petat.
Expl. iſtæ ſeptem libræ pro ſeptem ordinibuſ erunt extra pretium quod dicitur ƿeregeld. et erunt uitæ Epiſcopi et pa. perum.

XXVII. fol. 78. ISTÆ SVNT CONSVETVDINES REGVM INTER ANGLOS. (*Latinè tantum, cum Conſuetudinibus Comitum, Epiſcoporum, &c. ſecundum antiquas Leges Anglorum, quas etiam Saxonicè ſcriptas invenire licet, fol. 93.*)

Incip. Omneſ rectitudineſ ciuitatum. et Paſcum ſuum, cum omnibuſ rebuſ quæ ad illum paſtum pertinent.
Expl. Oculuſ boum perſoluitur quinque denariſ. et uaccæ, quattuor.

XXVIII. fol. 80. HIC INTIMATVR QVID WILLELMVS REX ANGLORVM CVM PRINCIPIBVS SVIS CONSTITVIT. POST CONQVISITIONEM ANGLIÆ. (*ſc. Leges ejuſdem Latinè tantùm.*)

Incip. Inprimiſ quod ſuper omnia unum uellet Deum per totum regnum ſuum uenerari.
Expl. et hoc præceptum non ſit uiolatum. ſuper foriſfacturam meam plenam.

XXIX. fol. 81, b. EXCEPTIONES EX DECRETIS PONTIFICVM qualeſ Accuſatoreſ accipiantur, et qualeſ non recipiantur. (*Latinè.*)

XXX. fol. 88. Iudicia Ciuitatis Lundoniæ (*ſive Leges quædam Æthelſtani Regis. Saxonicè.*)

Incip. Ðiſ iſ ſeo Gerædneſ þe þa Biſcopaſ. and þa Gereſan þe to Lundenbyrig hyraþ. geſetedon habbaþ. ⁊ mid ƿeddum geſeſtnod on urum friþ gegyldum. ægþer ge Eorliſce. ge Ceorliſce. to ecan þam domum þe æt Greatanlea. ⁊ æt Exanceaſtre geſette ƿæron. ⁊ æt Þunreſfelda.
Expl. Gif ƿe hit þuſ gehealdaþ. þonne ƿelyſe ic to Gode. ꝥ ure friþ biþ betera þonne hit æror ƿæs. (*Habentur Latinè apud Joan. Bromptonum. p. 812.*)

XXXI. fol. 93. Be Leode geþincþum. and Lage. (*Extant hæc Lat. ſcripta, in hujuſce Cod. fol. 79, b.*)

Incip. Hit ƿæs hƿilum on Engla lagum. ꝥ leod and laga for be geþincþum, and þa ƿæron leod ƿitan ƿeorþ ſcipes ƿyrþe ælc be his mæþe Eorl and Ceorl. þegen ⁊ þeoden.
Expl. þonne gebyrede Cinge ⁊ Biſceope þæt hig ꝥ betten. ſƿa hig raþoſt mihton.

XXII. fol. 93, b. Be ƿergilde.

Incip. Cynges ƿergild iſ mid Englum on folcriht. xxx. þuſend þrymſa.
Expl. ⁊ gif hig ꝥ nabbaþ ne to þam geþeon ne magan. gylde man cyneſce.

XXXIII. fol. 94, b. Be ƿifmannes beƿeddunge. (*ſcil. Pars legum Eadmundi Regis.*)

Incip. Gif man mæden oþþe ƿif ƿeddian ƿille.
Expl. ƿel iſ eac to ƿarnianne ðæt man ƿite ðæt hy ðurh mægſibbe to gelænge ne beon. ðe læs ðe man eft tƿæme ðæt man ær aƿoh to ſomne gedydan.

XXXIV. fol. 95. *Carmen ſive Incantatio pro Pecudibus faſcinatis.*

Incip. Gif feoh ſy undernumen. gif hit ſy Horſ ſing on his feotere.

XXXV. *Ibid. Solennium (ut videtur) Verborum Formula, à librario ignaro malè deſcripta; Quæ ab illo utenda erat, qui terras dare aut vendere alii bona fide vellet, ab omni Litis periculo liberas & quietas.*

Incip. Hit becƿæþ ⁊ becƿæl ſe þe hit ahte mid fullan folc ryhte.

XXXVI. fol. 96. Inſtitutioneſ Henrici Regiſ. (*Extant apud Matthæum Pariſienſem.*)

Incip. Anno Incarnationiſ dñicæ. M. C. I. Henricuſ filiuſ Willelmi Regiſ poſt obitum fratriſ ſui Willelmi.

XXXVII. fol. 98. EXCOMMVNICATIO (*major, Latinè.*)

XXXVIII. fol. 99, b. EXCOMMVNICATIO (*minor, Lat.*)

XXXIX. fol. 101. Ðiſ ẏs Angel-cẏnnes Cẏne-cẏnn þe her gemearcod iſ.

Incip. Adam ƿæs ſe æreſta man ⁊ he geſtrinde Seth.
Expl. Ða ƿæs Eadgar. Ða ƿæs Æþelred. þa ƿæs Eadƿord.

XL. fol. 102. Hæc ſunt Genealogiæ per parteſ Britanniæ Regum regnantium per diuerſa loca Norþhymbrorum.

Incip. Eadƿine. Ælline. Ælle. Yffinc. Yffe. Wycſcealing. (*ſequuntur Genealogiæ Regum Merciorum, Occidentalium Saxonum, Cantuariorum, &c.*)

XLI. fol. 105. Incipiunt nomina Pontificum Romanæ urbiſ per ordinem (*Horum primus eſt Petrus Apoſtolus, ultimus autem Cœleſtinus ſucceſſor Clementis; verum nomina omnium Paparum à Stephano, qui fuit Ordine Centeſimus, manu recentiori ſcribuntur.*)

XLII. fol. 107. *Nomina Imperatorum Romanorum uſque ad Leonem III. (deſiderantur autem nomina eorum qui ante Conſtantini Magni Filios rerum potiti ſunt.)*

XLIII. fol. 107, b. Incipiunt nomina Ep̄orum Hieroſolimitæ urbiſ. (*ſcil. Summorum Pontificum à Joſua filio Joſedech, ad Ananum; Deinde Nomina Epiſcoporum à S. Jacobo Apoſtolo uſque ad Johannem, qui fuit Ordine triceſimus nonus.*)

XLIV. fol. 109. Nomina Ep̄orum Alexandriæ urbiſ. (*à S. Petro Apoſtolo, ad Philippum.*)

XLV. fol. 109, b. Nomina Pontificum Antiochenæ urbiſ. (*à S. Petro Apoſtolo, ad Iſidorum martyrem.*)

XLVI. fol. 110, b. Nomina Archiepiſcoporum Dorobernenſis Æcclǣ (*ab Auguſtino, ad Walterum, quorum ſucceſſio per diverſorum manus continuatur.*)

XLVII. fol. 111. Nomina Ep̄orum Hrofenſiſ Æccleſiæ. (*à Juſto, ad Haimonem, quorum ibidem ſucceſſio variis manibus conſcripta fuit.*)

XLVIII. fol. 111, b. *Sequuntur Nomina (ex antiquiori quodam Codice deſcripta, ſine Continuatione)* 1 *Epiſcoporum* Orientalium Saxonum. 2 Auſtralium Saxonum. 3 Occidentalium Saxonum. 4 *Eccleſiæ* Scireburnenſiſ. 5 Wiltunenſiſ. 6 Willenſiſ. 7 Critienſiſ. 8 Wicciorum. 9 *Epiſcoporum* Prouinciæ Merciorum. 10 Legecestrenſium. 11 Ceſtrenſium. 12 Herefordenſium. 13 Lindiſfarorum *ſive Lincolnienſium.* 14 Orientalium Saxonum. 15 Norðanhymbrorum gentiſ. 16 Eboracenſis eccleſiæ. 17 Hauſtaldenſiſ eccleſiæ. 18 Lindiſfarnenſium. 19 Eccleſiæ quæ dicitur Caſa Candida.

XLIX. fol. 116, b. Nomina uiginti quattuor Seniorum.

L. *Ibid.* *Nomina eorum qui Preces quaſdam in Liturgia inſeruerunt. Vid. etiam fol.* 117.

LI. *Ibid.* Nomina ſeptem Archangelorum.

LII. fol. 118, b. *Nota de Rad. de Ros Priori Roffenſi & Conventu, qui dederunt unam Marcam ut ſcriberetur in magno Rotulo (quod Inquiſitum fuit per loca quæ Judæi Angliæ inhabitabant, & per ipſos Judæos, anno x regni Regis Richardi) quod prædicti Prior & Conventus in nullo tenebantur ad aliquid reddendum alicui Judæo, nec pro ſe nec pro aliquo Priore qui præceſſiſſet prædictum Priorem. (manu recentiori.)*

Fol. 119. Incipiunt Privilegia Æcclesiæ S. Andreæ Hrofenſiſ concessa a tempore Æthilberhti Regiſ. qui fide Xpiana a B. Augustino ſuſcepta. eandem Ecclesiam conſtrui fecit. (*ſcil. Regiſtrum Chartarum ac Inſtrumentorum ejuſdem Eccleſiæ: è quibus illas tantum in medium profero quæ aut Saxonicè ſcriptæ ſunt, aut ſaltem ubi Termini terrarum recitantur Saxonice; omiſſis reliquis cum Placitis & Narrationibus Hiſtoricis, quæ Latine tantum extant, utpote ab inſtituto noſtro alienis.*)

LIII. *Carta Æthelberhti Regis Cantuariorum, qua donat certas terras Eccleſiæ S. Andreæ in civitate* Hrofi. 4 *Kl. Maias, Indict.* 7. (h. e. A. D. ....) *Quarum ejuſdem terrarum Termini extant Saxonicè.*

LIV. fol. 129. *Donatio dimid. Aratri in* Bromgeheg *cum Mariſco de Scaga, Diorano Hrofenſis Eccleſiæ Antiſtiti, per Egtberhtum Regem Cantuariorum, A. Dom.* 778.

LV. fol. 134. *Venditio* 20 *Ararum, & viculi dimidiati, cum mariſco in Civitate Hrobi, Waermundo Epiſcopo, per Æthelbearhtum Regem Occidentalium Saxonum ſeu Cantuariorum, A. D.* 790.

LVI. fol. 140. *Domini cujuſdam Donatio Terrarum Uxori ſuæ pro vita ſua, & poſt obitum ejus Monaſterio S. Andreæ, Saxonicè.*

LVII. fol. 140, b. *Donatio terrarum in duobus locis, amico ſuo* Cuðwulfo *Hrofenſis Eccleſiæ Epiſcopo, per Æthereдum Regem Occidentalium Saxonum, nec non & Cantuariorum. A. D.* 868.

LVIII. fol. 141, b. *Donatio Terrarum in* Cucolanſtan, *cum Eccleſia S. Michaelis Archangeli, Swithulfo Epiſcopo Roffenſi, & Eccleſiæ Sancti Andreæ, per Æthulfum Regem Saxonum. A. D* 880. *Indict.* 13.

LIX. fol. 143. *Donatio trium Aratrorum in* Meallingas, *Burbrico Epiſcopo & Monaſterio S. Andreæ, per Eadmundum Regem Ang. nec non & Merciorum.*

LX. fol. 144. *Teſtamentum Byrhtrici & Ælfswithæ uxoris ejus Saxonicè. (Sequitur etiam Lat. fol.* 145, b. *Ex hoc Cod. illud evulgavit Gulielmus Lambardus Saxonicè & Anglicè, in libro cui Titulus* The Itinerary of Kent, *Londini Impreſſo, A. D.* 1596.)

LXI. fol. 147. Ðus wæron ða ſeox Sulung æt Fuldaham Sc̃e Andrea geſeald into Hroſeceaſtre. *De his terris, ſtatim ſequitur eadem Narratio Latine ſcripta ſub hac Rubrica.* Iſto tali ordine fuerunt illæ. vi. Sulingæ quæ vocantur Uuldeham primum venditæ Eccl̃iæ Sc̃i Andreæ Apl̃i de Hrofeceſtra. et poſtea extractæ. et iterum emptæ ipſi Æccl̃iæ. ac tandem per beatum Dunſtanum Archiep̃um iuramento mille virorum eidem Æccl̃iæ acquiſitæ. et iure Hereditario in æternum relictae.

LXII. fol. 150, b. *Venditio* 10 *Manſarum ſeu Sulungarum* æt Bromleage *Ælfſtano Antiſtiti & Eccleſiæ Hrofenſi, per Eadgarum Regem Anglorum cæterarumque gentium. A. D.* 955. *Indict.* 9.

LXIII. fol. 152. *Donatio* 6 *manſarum* æt Fulbaham *&* 1 *manſæ* æt Lytlanbroce *Goduuino Hrofenſis Eccleſiæ Pontifici, per Æthelredum totius Anglorum nationis Regem. A. D.* 915. *Indict.* 8.

LXIV. fol. 155. Her cyð on ðyſum gewrite hu Godwine Biſcop on Hroſeceaſtre. and Leofwine Ælfeages ſunu wurðon geſybſumode ymbe þ land æt Snodinglande on Cantwarabyrig. (*Sax.*)

LXV. fol. 156, b. *Reſtitutio* 6 *Sulungarum* (Bromleage) *cum Sylvis* in Anddrede, *per Æthelredum Regem facta Eccleſiæ Hrofenſi, A. D.* 998. *Indict.* 11; *quas quidem terras cum Sylvis, ab eadem Eccleſia abſtraxerat idem Rex tempore Juventutis ſuæ, inſtigante Æthelſino Dei omnipotentis ac totius populi inimico.*

LXVI. fol. 159, b. *Donatio* 15 *manſarum* æt Stantun *and* æt Hiltun *Goduuino Hrofenſis Parœchiæ Epiſcopo, per Æthelredum Regem Anglorum. A. D.* 1012. *Indict.* 10. (*Hac in Charta memorantur Acta quædam Concilii ſapientum Regni, notatu digna.*)

LXVII. fol. 162. *Nomina ſervorum & ſervarum prædialium, qui Glebæ adſcriptitii erant in villa* Fulbaham *dicta. nomina eorum qui orti ſunt ex* Cinceſtune, *&* Cealce. *Deque terris Ælfeahi quas ab Eadmundo Rege emit Ælfſtanus.* (*Saxonicè.*)

LXVIII. fol. 162, b. *De Ægelio Waldehamenſi, qui tempore Siwardi Epiſcopi filiam ſuam cum filia ejus ex genere Tottelis ſubduxerat, ſubſtitutis aliis in loco earum.* (*Saxonicè.*)

LXIX. fol. 162, b. De Fálchehan and Bromleage. *Sub hac Rubrica ſequitur Hiſtoria Curiæ, Saxonicè, in qua Rex Eadgarus cum Dunſtano Archiepiſcopo, Æthelwoldo Epiſcopo, Ælfſtano Epiſcopo & Ælfhere Comite & multis aliis Regis Sapientibus Londini conſederunt. In hac Curia Londinenſi hiſtoria narratur, ut Ælfſtanus Epiſcopus Roffenſis repetitas Chartas ſive Codices prædii Snodinglandenſis ab Ælfrico Æſwynes-ſun qui illas ei furto abſtuliſſet accepit, & ut in curia emit prædia* Bromleah *&* Fealcnaham *cum eorum Chartis, à Rege* 50 *mancuſis Auri &* 130 *Libris, quæ Eccleſiæ S. Andreæ Roffenſi dedit.*

LXX. fol. 166, b. Ðis is ðære Brycge-geweorc on Hroueceſtre. *Saxonicè. Eadem autem habentur ad hujuſce Cod. fol.* 164, b. *Latinè ſcripta, ſub hac Rubrica,* Hæc deſcriptio demonſtrat aperte unde debeat Ponſ de Roueceſtra reſtaurari. quotienſ fuerit fractuſ. *Habentur, cum Anglica Verſione Gul. Lambardi, in lib. cui tit.* a Perambulation of Kent.

LXXI. fol. 170, b. *Carta Literarum Patentium, qua manerium de Franchenham conceſſit Lanfranco Archiepiſcopo Cantuar. Willelmus* I. *Anglorum Rex.*

Sequuntur quamplurima alia Latina ſcripta, nempe Diplomata Regum & Procerum, Archiepiſ. Epiſc. &c. Narrationes Hiſtoricæ, Conventiones, Contentiones, Confirmationes, Donationes, Indices Benefactorum (inter quos plures fuerunt Presbiteri conjugati) & Benefactionum eorum, Conſuetudines Terrarum, & monachorum Roffenſium, Ordinationes Epiſcopales, Redditus Terrarum, & Eccleſiarum, &c. cum mutilato Catalogo Codicum Roffenſis Eccleſiæ (in quo memorantur hi libri *Saxonicè ſcripti, viz.* Liber Paſtoralis Gregorii Papæ, & Sermonalia in duobus Voll.) *quæ omnia, ad alia feſtinans Saxonicè ſcripta, lubens prætermitto.*

CODICES MSS. *ANGLO-SAXONICI* D. *GEORGII HICKESII.*

FRAGMENTUM Regiſtri Cartarum Abbatiæ Sanctimonialium S. Mariæ de Wiltun, anno (ut videtur) regni Regis Johannis decimo, eleganter (at nonnullis in locis, mendoſe) ex vetuſtis Inſtrumentis exaratum. In eo continentur plurima Regum Anglo-Saxonum Diplomata, Latinè, una cum Terminis Terrarum, & haud rarò cum Titulis ſive Rubricis, hoc ordine ſcripta.

I. fol. 1. Ðis his (*lege* iſ) þare. x. Hida Boc æt Cnugel. þe Eadred Cing ʒebocode Ælfheahe his þegne on eche yrþe (lege yrfe) *Acta eſt hæc donatio A. D.* 948. *Indict.* 6.

II. fol. 3, b. *Donatio* x *manſarum* æt Cnugel, *fideli Vaſſallo ſuo* Ƿiferðð *per* Eadri *Regem totius Albionis.*

III. fol. 4, b. Ðis hiſ þare. x. hida Boc be Ƿilig. ðe Eadmund Cing ʒebocade Ordƿolde his þegne on eche yrfe. *A. D.* 940. *Indict.* xiii.

IV. fol. 7, b. Ðis his þare. x hida Boc be Ƿilig. ðe Eadmund Cyng ʒebocade Ordƿolde his þeine on eche yrfe. *A. D.* 940. *Indict.* 13. (*eadem cum ſup.*)

V. fol. 11, Ðis his þare. xx. hida Land-Boc æt Stantune. þe Eadgar Cyng ʒebocode Osulfe Byscope on chce yrfe. *A. D.* 960.

VI. fol. 13, b. Ðis his þa Landeſ Boc æt Stantune. (*ſcil.* 20 *Caſſatorum quos* Aðeluf Saxonum Rex *primitus Cenwoldo fideli miniſtro dedit, poſtea vero* Eadward Angul Saxonum Rex *eoſdem Ordlafo Principi conſignavit, ea ſcil. conditione, ut poſt Obitum Cenwoldi, Ordlafus Dux iis jure hæreditario frueretur, A. D.* 903. *Indict.* 4.

VII. fol 16. Ðis his þare. xx. Hida Boc æt Stantune. þe Eadpig Cing ʒebocode Oſulfe Biſcope on eche yrfe. A. D. 957. *Indict.* 15.

VIII. fol. 18, b. Stantune (*ſcil. Carta eadem Edwardi Regis de* 20 *Caſſatis Ordlafo Duci Adſignatis, quæ ſupra memoratur ad hujus Cod. fol.* 13, b. *In quibuſdam autem, hæc ab illa diſcrepat.*)

IX. fol. 20, b. Sud Niƿetune. Ðis his Niƿantunes Boc ⁊ Fyrites feldeſ. þe Eadmund Cing ʒebocade Ƿulfgare his þegne on ece yrfe. (*ſcil.* 10 *manſ. in* Niƿantune. *cum prato quodam in* Ƿeolcerclife, & 3 *manſ.* æt Firiteſ felda *A. D.* 943. *Indict.* 1.)

X. fol. 24, b. Sud Niƿetune. Ðis his þare Landa Boc þe Eadgar kyng ʒebocade Gode ⁊ Scā Marian into Ƿiltune. ſpa ſpa he hy ær forlet to Ƿulfðriþe him to ecere alyſedneſſe. (*Hac in Carta præter* 10 *Hidarum in Nowantune, dantur etiam Termini* 10 *Hidarum in Scearutune,* 20 *Hidarum in Dereal,* 10 *Hidarum in Hwætinegle,* 3 *Hidarum in Fyrſtesfelda,* 3 *Hidarum in Babanſtoce, cum mentione duarum molendinarum.*)

XI. fol. 28, b. *Finalis Concordia inter Aſcelinam Abbatiſſam de Wiltun, & Henricum de Albineio, de Advocatione Capellæ de Majori Wicheford, facta in Curia D. Regis apud Windleſore, à die S. Johannis Baptiſtæ, anno Regni Regis Johannis Decimo.* (*Latinè tantùm.*)

XII. fol. 29, b. Ðis his þare. x. Hida Boc æt Norþ-Niƿetune. þat Ælfred ʒebocade Æþelhelm his þeine on eche yrfe. *A. D,* 892. *Indict.* 10.

XIII. fol. 31. Ðis his þare. x. Hida Boc æt Vbbantune. þe Eadpig Cing ʒebocade Æþerede his þeine on eche yrfe. *A. D.* 957. *Indict.* 15.

XIV. fol. 32, b. Dudelingtun. Ðis his þara. v. Hida Boc æt Dydylingtune. and þas aneſ hiƿiſceſ [& *unius manſæ*] æt Vdinge þe Eadpig Cing ʒebocode Ælfred his þeine on eche yrfe. *A. D.* 956. *Indict.* 14.

XV. fol. 36. Dudelingtune. Ðis his þare. v. Hida Boc æt Dydylingtune. þe Eadred Cing ʒebocode Ƿulfrice his þegne on eche yrfe. *A. D.* 946. *Ind.* 4.

XVI. fol. 39. Fobeſunte Land-Boc. (*ſive donat.* ex *Caſſatorum* æt Fobbāfuntan *Eccleſiæ S. Mariæ in voco Regio* æt Ƿultune, *per Æthelredum Regem. A. D.* 994.)

XVII. fol. 42, b. Item Fobbanfuntan boc. (*ſive donatio* x *Caſſatorum* in Fobbeſunte *Wihtbrordo fideli miniſtro, per Eadwardum Regem Anglo-Saxonum.*) *A. D.* 901.

XVIII. fol. 45, b. Ðis his þare feoƿer Hida Boc be Noddre æt þare Pyrigean. þe Eadpic Cyng ʒebocode Ælfheahe his mæʒe on ece yrfe. *A. D.* 956. *Anno quarto Imperii ejus, Indict.* 2.

XIX. fol. 48, b. Ðis þare. iiii Hida Land Boc. be Noddre. þe Eadpi Cing ʒebocode Ƿiſtane (*fideli ſuo*) on eche yrfe. *Primo anno Imperii ſui, Incarnationis Dominicæ* 956. *Indictione* 14.

XX. fol. 50. Rollendune. Ðis his þare þreora Hida Boc be Rollandune þe Eadmund Cyng ʒebocode Ælfʒyþe Nunnan on eche yrfe. for Godes luſan ⁊ for hire ʒebedrædenne. *A. D.* 944. Indict. 2.

XXI. fol 53. Ðis his þæpe ðriddan healfere Hide Boc æt Dichæmatune þe Eadpeard Cyning ʒebocude Dorð his þeʒene an eche yrfe. *A. D.* 1045. *Indict.* 13.

XXII. fol. 56. Ðis his þæſ hagem Boc æt ſanctuſ Benedictuſ chyricean (æt Ƿiltun) þe Æþelred Cyngc ʒebocude Æþelnoðe his þegne on ece yrfe. *A. D.* 988. *Indict.* 1.

XXIII. fol. 59. Ðis his Brydancumbeſ Land Boc þe Æþelſtan Cing ʒebocode þam hiƿum æt Ƿiltune for hine. ⁊ for Eadflede his ſpuſtor on eche yrfe. *A. D.* 937. *Indict.* 10.

XXIV. fol. 62, b. Ðis is þare feoƿer hida Land Boc æt Auene þe Eadgar Cyng ʒebocade Ƿynſtane his Burþene (*Cubiculario*) on eche yrfe. *A. D.* 972.

XXV. fol. 64, b. Item Auena. (*ſive donatio* 3 *Caſſatorum* æt Afene, *Camerario ſuo Winſtano, per Eadgarum Regem. A. D.* 963.

XXVI. fol. 66, b. Ðis is þære. x. hyda Land Boc æt Vuertune þe Eadgar Cyng gebocude Ælfæde on eche yrfe. A. D. 972.

XXVII. fol. 69. Ðis his þære. vi. Hida-Boc æt Langanforde. þe Eadryg Cing gebocode. Byrnric his þegne on eche yrfe.

XXVIII. fol. 71. Ðis his Spealepan-clifes Boc þe Eadmund Cyng gebocade Garulfe his þegne on eche yrfe. (*ſcil.* 9. *Manſ. Donatio, An. Dom.* 940. *Indictione* 13.)

XXIX. fol. 73. Ðis his Norþ-Niþantunes Boc. (*De donatione* 10 *Manentium* in Niþantun be Auene ſtreme. & 5 *Caſſatorum* æt Motenes-ran *Monaſterio Sanctimonialium S. Mariæ de Wilton, per Æthelſtanum Regem. A. D.* 933.)

XXX. fol. 75. *Fragmentum Donationis* 3 *Hidarum* æt Langanforda - - - - *per Eadmundum Regem Anglorum. A. D.* 963. *Indict.* 1.

XXXI. fol. 76, b. Ðis his þæs anes hiþiscæs Boc æt Ƿinterburnan. and ðas oðres hiþices on Ƿhit (*in Vecta inſula*) þe þær to hyrþ. þe Eadred Cyng gebocode Ælfsige his Goldſmiþe on eche hyfre (yrfe.) A. D. 949. *Indict.* 7.

XXXII. fol. 78. Ðis his þære þrege hida Boc ðe Eadgar Cyninc gebocode Gode and Sancta Marian into Ƿiltune, *A. D.* 968.

XXXIII. fol. 80, b. Ðis his þare. x. hida Boc æt Cymening. þe Eadryg Cing gebocode Ælfþiþe his magan on eche yrfe. (*Hæc Carta truncatur.*)

XXXIV. f. 82. *Carta Donationis* (*truncata*) 20 *Caſſatorum* æt Chieldmeare, *miniſtro ſuo Wulfſigio, fœminæque ejus, per Æthelſtanum Regem.*

XXXV. fol. 83. Ðis his þare Hundteontiga Hida Land-Boc æt Cheolcum. þe Eaduuig Cing gebokede þy formam geare his riches for hine and for his ylderum. Gode ælmihtigum and Sancta Marian. and þare arþyrðan gesomnunge ing to ðam Mynstre æt WILTUNE on eche yrfe. AMEN. (*Foliis tranſpoſitis, occurrit Cartæ Titulus fol.* 81, *b. Carta autem facta eſt. A. D.* 955.(

XXXVI. fol. 87, b. ÐIS HIS SEO FREOLS-BOC TO CHEOLCAN. AND EALRA ÐARE LANDA ÐE INTO ÐÆ MYNECHINA LIFE ÆT WILTUNE FORGIFENE SYNT. AÐER ODDE ÐURH EADGAR CYNGE. ODDE ÐURH HIS YLDRAN. ODDE ÐURH ODERE RIHT GELYFEDE MEN. 7 EAC FORE GEBODE ÐÆT OF NANUM ODRUM MYNSTRE NE SY ABBADISSE GECOREN ÆFTER ODERE FORDSIDE. BUTON OF ÐARE SYLVAN GEFERRÆDE. NE ÆFTER GODES GECORNNYSSE. 7 EALLES GERES MID CINGES GEÐEAHTE EALSƿA SE HALGA REGUL TÆCÐ. *A. D.* 974. *Anno Imperii* 15, *ætatis* 34.

Reliqua deſunt huic Cod. MS. *qui* (*ut videtur*) *in uſum peculiarem Abbatiſſarum Wiltunenſium conſcriptus fuit.*

Tranſcriptum vetuſti Cod. MS. *Bibliothecæ C.C.C.C. à X ſcriptorum Angliæ Editoribus* (*ut videtur*) *prælo deſtinatum.* MS. *Codicem deſcripſerunt Johannes & Gulielmus Rotchfordi; omniaque quæ in eo habentur Saxonicè, Latinè vertit Richardus Richford: Cujus Verſionis habentur etiam in Schedis ſolutis Caſtigationes quamplurimæ, manu, ut videtur, Gulielmi Sommeri, exaratæ.*

CODICES MSS.

ANGLO-SAXONICI

ECCLESIÆ EXONIENSIS.

EX libris Saxonicè ſcriptis quos olim Exonienſi ſuæ Eccleſiæ donavit Leofricus Epiſcopus, etiamnum reſtat unus penes ejuſdem Eccleſiæ Decanum & Capitulum. Quem quidem librum videtur inſcripſiſſe pientiſſimus ille Antiſtes iſto Titulo, qui Indice ſupra recitato (pag. 80.) occurrit. Titulus autem ſic ſe habet. 1. mycel Engliꞅc boc be ᵹehƿilcum þingum on Leoð-ƿiꞅan ᵹeƿoꞃht. *hoc eſt*, unus grandis liber Anglicus (*ſc. Anglo-Saxonicus*) de diverſis rebus Poeticè ſcriptus. *Nam dum Codex eſſet perfectus & inviolatus, rectè diceretur liber Grandis; nunc autem, illi jam truncato Codici, tam initio quam in fine, ea quæ reſtant folia, una cum foliis ſeptem aliis libro præmiſſis in Volumen mediocriter craſſum à Bibliopego jam denuo rediguntur.*

I. *Hæc autem ſeptem folia continent ea quæ ſequuntur, diverſis temporibus, & à diverſis Librariis calamo ſcripta, ſc.*

1. fol. 1. Narratio eorum quibus Eccleſiæ ſuæ Exonienſi benefecit Leofricus Epiſcopus. Convenit cum illa quam ſupra memoravi pag. 81. nam ſic

Incip. Heꞃ ꞅputelað on ðiꞅꞅeꞃe bec hƿæt Leofꞃic. B. hæfð ᵹedon into ꞅcē Petꞃeꞅ mẏnꞅtꞃe on Exanceaꞅtꞃe þæꞃ hiꞅ Biꞅceop-ꞅtol iꞅ.
Expl. ⁊ ꞅe þe ðaꞅ Gẏfu ⁊ þiꞅne Unnan ƿille Gode ⁊ ꞅcē Petꞃe æt-bꞃedan ꞅi him heofena ꞃice æt-bꞃoden ⁊ ꞅi he ecelice ᵹeniðeꞃod into helle ꞅite.

2. fol. 2, b. Index Vaſorum, Reliquiarum, &c. quas Eccleſiæ Exonienſi contulit Leowinus Presbyter & Canonicus, pro anima Osberti Epiſcopi, & ſua, &c. Latine. Osbertus autem Epiſcopus diem ſuum obiit A.D. 1107.

3. fol. 3. Apographum Libelli quem conſcribi fecit Leofricus Epiſcopus, de terris quas violentorum tyrannide ablatas Eccleſiæ Exonienſi reſtituerit, de iis quoque quas de proprio addidit. *Latinè.*

4. fol. 3, b. Teſtificatio Capituli S. Petri Exonienſis, facta A. D. 1143, de Edrico filio Leowini de Alfintona, quem cum liberis ſuis ab omni Vinculo ſervitutis emancipavit Rand Avenel coram Juſtitia Regis in Hundred Civium Exoniæ. *Latinè.*

5. *Ibid.* Conventio facta A. D. 1150. Coram Roberto Epiſcopo & aliis, inter Willelmum Britonem & Algarum Palmarum de quadam terra in Magno Vico (forte in Exonia) quæ eſt contra domum Willelmi filii Dirlinge. *Latinè.*

6. fol. 4. Teſtificatio de terris quas ab omni querela immunes Willelmo nepoti ſuo legavit Rotberdus de Poldraham. Normanno-Saxonicè.

7. *Ibid.* Teſtificatio de (terris) quas ab omni querela immunes legaverunt Alurico Cognomento Rufo & proli ſuæ, Oterus & filius ejus. *Saxonicè.*

8. *Ibid.* Teſtificatio de (terris) quas ab omni querela immunes legavit Galfridus (Geꞅꞅꞃeı) Cognomento Foliot, Semero Aluredi conſanguineo & omni proli ſuæ. *Saxonicè.*

9. *Ibid.* Teſtificatio de (terris) in Alfintune quas ab omni querela immunes Hrodolfo Sewii filio legavit Athelicia ſoror Ricardi Vicecomitis, *Saxonicè.*

10. fol. 4, b. Teſtificatio, de Manumiſſione Athelwii in Monaſterio S. Petri, per Walterum Wulfoordi filium, *Saxonice.*

11. *Ibid.* Teſtificatio de Emptione Gidithæ Edwigi filiæ, 10 Solidis, per Geſfrægum Feali filium, *Sax.*

12. *Ibid.* Teſtificatio de querela injuſta Huberdi de Clift, contra Editam Livegeri uxorem, quam antea emancipaverat Livegerus coram Goſfreigo Epiſcopo, tali modo ſicuti à viro fœminam emancipari decuit. *Saxonicè.*

13. *Ibid.* Teſtificatio de (Terris) quas tam intra, quam extra Vicum ab omni querela immunes Wulwardo Textori legavit Willelmus de la Brugere. *Saxonicè.*

14. fol. 5. Scriptum Capituli beati Petri Exoniæ, quo teſtificatur abſolutionem Edwini Spileman ab omni ſervitute. quæ quidem Abſolutio facta fuit coram Willelmo Epiſcopo & aliis, per Willelmum Dobuz, conſenſu Uxoris & Johannis filii ejus. *Lat.*

15. *Ibid.* Scriptum Oſberni Exonienſis Epiſcopi, quo libertatem concedit Monachis Monaſterii S. Nicolai pulſandi Campanas ſuas quo tempore libuerint, exceptâ nocte ſequente diem Incarnationis Domini, Vigiliâ diei Paſchalis, & feſto SS. Petri & Pauli. Normanno-Saxonicè.

16. fol. 5, b. Alia Teſtificatio, Saxonicè ſcripta, cujus pars prior ab aliqua nefaria manu exſcinditur.

17. *Ibid.* Teſtificatio de terris in Teigtun, quas ab omni querela immunes Wulfrico cognomento Pig, legavit Willelmus Exonienſis Epiſcopus. Normanno-Saxonicè.

18. fol. 6. Teſtificatio de Rotingo quem à Colewyno & Leofa liberum, & à ſagittarum geſtatione immunem emit Bruningus Colæ filius. *Saxonicè.*

19. *Ibid.* Teſtificatio de Ælwardo cognomento Stamera & Edwino fratre ſuo, quos à Coluwino 7 mancſis emit Teollingus. *Saxonicè.*

20. *Ibid.* Teſtificatio de Ælfilda, quam 64 Denariis ex Tobia emit Leowinus Londonienſis & Ealdgitha uxor ejus. *Saxonicè.*

21. *Ibid.* Teſtificatio de Leoueda, quam ex Hierdingo Eadnothi filio, 5 ſolidis emit Wulwordus. *Saxonicè.*

22. *Ibid.* Teſtificatio de Alſtho quem à Regenoldo Monacho apud Cucum, 5 ſolidis emit Regenerus *Saxonicè.*

23. *Ibid.* Teſtificatio de Sewino Cognomento Pinca, qui 10 ſolidis ſeipſum ex Willelmo emerat, *Sax.*

24. *Ibid.* Teſtificatio de Agelwino quem cum prole ſua manumiſit Folcardus, quo tempore Porticum S. Mariæ conſecravit Osbernus Exonienſis Epiſcopus, *Saxonicè.*

25. *Ibid.* Teſtificatio de quadam fœmina nomine Editha, Godrici Cocrææ filia, quam 30 Denariis acceptis, emancipavit cum prole ſua Livegerus Piſtor Exonienſis, coram Gosfreigo Epiſcopo. *Saxonicè.*

26. fol. 6,b. Teſtificatio de Huſcarlo qui 40 denariis ſeipſum liberavit. *Saxonicè.*

27. *Ibid.* Teſtificatio, de Leowino Fealæ filio, qui ſeipſum cum prole emerat in Eccleſia S. Jacobi, ex Wulfwordo Alfrici filio, pretio dimidiatæ libræ. *Saxonicè.*

28. *Ibid.* Teſtificatio de Editha Leofrici filia, quæ ſeipſam cum prole emit ex Hel- - - 24 denariis. *Sax.*

29. *Ibid.* Nomina teſtium quibus præſentibus, ex Frewini vidua terras quaſdam in S. Pauli vico jacentes emit Alfricus Cognomento Paz. *Saxonicè.*

30. *Ibid.* Nomina teſtium, quibus præſentibus Alfricus in S. Jacobi Eccleſia, terras quaſdam ex Ailwordo ſive Wulwordo emit.

31. fol. 7. Inſtituta Sodalitii Religioſi quod cogebatur apud Wudebirig, præſidente Oſberno Epiſcopo Exonienſi, *Saxonicè.*

32. *Ibid.* De alio Sodalitio Religioſo in Wudebirig-lande. *Sax.*

33. *Ibid.* Nomina ſociorum ſodalitii in Colatune. Una cum Teſtificatione (aliena manu ſcriptâ) de Leofilda quam ex Toppeſhamlande, 24 Denariis acceptis, emancipavit Conſanguineus ejus Gedmerus Spernægli filius. *Saxonicè.*

34. *Ibid.* Sequuntur Nomina ſociorum qui Sodalitia Religioſa conficiebant in Cliſtune, in Wudebirig apud Alwinum, in Bridaford, in Cliſtwike, in Lega, in Hnutwille, in Colatune, in Sidemutha, in Halſforda, in Hwitaſtane, & in Axmutha.

II. *Deinde ſequitur laudatum opus Poeticum Saxonicè Elegantioribus characteribus ante ſeptingentos annos exaratum. Codex ipſe, ut ſupra dixi, nunc imperfectus eſt, ſine titulo, ſine Rubricis, ſine initio, & me judice, ſine fine. In plures tamen Libros ſive Tomos, quorum ſinguli ſuis gaudent Capitibus, diſtinguitur. Quorum præcipui hic infra ſequuntur.*

Fol. 8. Primi Libri ſive Tomi deſiderantur plurima, ea autem quæ Reſtant hoc ordine ſequuntur.

1. *Poema ſive Hymnus de Nativitate D. N. I. C. & de B. V. Maria, ſic autem*

Explicit conn hu ſe eaꞃma. ſceal aꞃe ᵹebiꞇan.

Fol. 9 2. *Poema ſive Hymnus in laudem B. V. Mariæ, Earendelis Angeli (ſive Luciferi,) Melchiſedechi, & D. N. Jeſu Chriſti.*

Incip. Eala ƿiꞅa ƿýnn. ᵹeond ƿuldꞃeſ þꞃým. ꝼæmne ꝼꞃeolicaſt.
Expl. ða ðu ᵹeꞅoꞃhte æꞃ. hondum þinum. ðu in heanniſſum. ƿunaſt ƿide ꝼeꞃh. mid ƿaldend ꝼæꝺeꞃ.

Fol. 10. 3. *Poema ſive Hymnus maximè de B. V. Maria.*

Incip. Eala Ioſeph min Iacobeſ beaꞃn. mæᵹ Daꝺiꝺeſ. mæꞃan Cýninᵹeſ.
Expl. liꝼᵹende God. helm alꞅihta. hꞃeꝺꝺan ꞅille.

Fol. 11,b. 4. *Poema ſive Hymnus ad B. V. Mariam.*

Incip. Eala þu mæꞃa. middan ᵹeaꞃdeſ. ſeo clæneſte cƿen oꝼeꞃ eoꞃþan.
Expl. þæt ƿe ſiððan ꝼoꞃð þa ſellan þinᵹ. ſýmle moten ᵹeþeon. on þeode þinne ƿillan.

Fol. 13. 5. *Hymnus de Deo, qui Filium ſuum miſit in mundi redemptionem:*

Incip. Eala ſeo ƿliꞇiᵹe ꞅeoꞃð-mýnda ꝼull heah and haliᵹ heoꝼon cund.
Expl. þæꞃ he ᵹeſæliᵹ. ſiþþan eaꞃdað. ealne ƿidan. ꝼeoꞃh ƿunað. butan ende. Am̄.

Fol. 14. 1. *Liber II. cujus Hymnus prior eſt de Nativitate D. N. Jeſu Chriſti, & ſic*

Incip. Nu ðu ᵹeoꞃnlice. ᵹæſt ᵹeꞃýnum. mon ſe mæꞃa.
Expl. mid þaſ Enᵹla ᵹedꞃýht. ealꞃa ꝼolca ꝼꞃuma. ꝼædoꞃ eþel ſtoll.

Fol. 15. 2. *Poema de die Judicii.*

Incip. Ƿe mid þýſlice. þꞃeate ƿillað. oꝼeꞃ heoꝼona ᵹehlida hlaꝼoꞃd ꝼenᵹan.
Expl. in ꝼoꞃuldꞃe ƿuldoꞃ þæꞃ aᵹe þꞃýniſſe þꞃým þonc butan ende.

Fol. 16,b. 3. *Poema de mundi Creatione.*

Incip. Ðæt iſ þæſ ƿýꞃðe þte ſeꞃþeode ſecᵹen Dꞃýhtne.
Expl. þýlæſ him ᵹielp ſceþþe. þuꞃh hiſ aneſ cꞃæꝼt. oꝼeꞃ oþꞃe ꝼoꞃð.

Fol. 18. 4. *Poema de Chriſti Incarnatione, &c.*

Incip. Ðuſ God meahtiᵹ. ᵹeoꝼum unhneaꞃum Cýninᵹ.
Expl. ſi him loꝼ ſýmle. þuꞃh ꝼoꞃuld ꝼoꞃulda. ƿuldoꞃ on heoꝼnum.

Fol. 19. 5. *Poema de die judicii, ex quo deſumpſit Dns. Hickeſius illud ſpecimen, Litteris Runicis inſignitum, quod deſignatur littera* C. *ad pag. 4. Gramm. Iſlandicæ.*

Incip. Ne þeaꞃꝼ him onꝺꞃædan deoꝼla ſtꞃælaſ. ænᵹ on eoꞃðan.
Expl. ða uſ ᵹeꞃýmde ꞃodeꞃa ƿaldend halᵹe on heahþu þa he heoꝼonum aſtaᵹ.

Fol. 20,b. *Liber III. in quo habentur*

1. *Deſcriptio Poetica diei Judicii.*

Incip. Ðonne mid þeꞃe ꝼold buende ſe micla dæᵹ.
Expl. eal on an᷑ ᵹꞃimme toᵹædꞃe ᵹꞃoꞃnað ᵹeſaꞃᵹað eal middan ᵹeaꞃd on þa mæꞃan tid.

Fol. 22. 2. *Adhuc de die Judicii.*

Incip. Sƿa ſe ᵹiꝼꞃa ᵹæſt ᵹꞃundaſ ᵹeond ſeceð.
Expl. ƿel iſ þam þe motum on þa ᵹꞃimman tid Gode liꝼian.

Fol. 23,b. 3. *Adhuc de die Judicii.*

Incip. Ðæꞃ him ſýlꝼ ᵹeſeoð ſoꞃᵹa mæſte ſýnꝼá men ſaꞃiᵹ ꝼeꞃde.
Expl. eadeſ oꞃdꝼꞃuma þuꞃh þa æþelan cꞃenn.

Fol. 25,b.

Fol. 25,b. 4. *Adhuc de die Judicii.*

Incip. Hwæs weneð se ðe mid gewitte nyle gemunan þa mildan meotudes lare.
Expl. byrmen leas þendan buromod lic ⁊ sawle bygan mote.

Fol. 27. *Adhuc de die Judicii.*

Incip. Nu we sceolon georne gleawlice þurh seon us-se hreþer cofan heortan.
Expl. eadig on þam ecan life. forðon ic þæt ear-feþe wonn.

Fol. 28,b. 6. *Adhuc de die Judicii, & damnatione Impiorum.*

Incip. Næs me for mode ac ic on magu geoguðe yrmþu geæfnde.
Expl. ⁊ egesful ⁊ weard ne mæg on þissum fold wege feond gebidan.

Fol. 30. 7. *De ſupplicio Peccatorum, & gaudio beatorum in cœlis.*

Incip. Swareð sige mece mid þære swiþan hond.
Expl. eadigra gedryht weoruda wlite scynast wuld-dres mid dryhten.

Fol. 32, b. *Liber IV. octo conſtans Capitibus, agit de Gaudiis quæ paravit Deus pro iis qui amaverunt eum & mandata ejus impleverunt; cum narratione Poeticâ eorum quæ in ſpiritu viderit in cælos raptus Guthlacus. (Vid. viſiones Guthlaci Anachoretæ.)*

Incip. Liber ſic. Se bið gefeana fægnast þonne hy frymðe gemetað engel.
Expl. Liber. Wuldor-fæst ealdne widan feorh on lifi-gendra londes wynne.

Fol. 44, b. *Liber V. novem conſtans Capp. Agit autem de Creatione Hominis & lapſu ejus; de ſupra memorato Guthlaco; de tribus pueris Annania, Azaria & Miſaele, iiſdem fere verbis ac in impreſſo Cædmone pag. 81. de Cantico eorundem; & de Nabucadonaſore Rege Chaldæorum. Ab iſtis etiam verbis*

Incipit Liber. Þæt is wide cuð wera cneorissum. folcum gefræge.
Explicit Liber. in mon þeawum þurh fore þoncas fyr gedygdon.

Fol. 55, b. *Liber VI. ſeptem conſtans Capitulis, Deſcriptionem tractat feliciſſimæ cujuſdam Regionis Orientalis, & de Phœnice quæ ibi invenitur. ſic autem*

Incipit liber. Hæbbe ic gefrugnen þætte is feor heonan East-dælum on æþelast londa.
Explicit liber his verbis. Hafað us alyfed. lucis auctor. þ we motun her. merueri. god dædum begietan. gaudia in cêlo. þær we motum. maxima regna secan ⁊ gesittan. sedibus altis. lifgan in lisse. lucis et pacis. agan eardinga alma letitiæ. brucan blæd daga blandem et mittem. geseon sigora frean. sine fine. ⁊ him lof singan. laude perenne. eadge mid Englum. Alleluia.

Fol. 65, b. *Liber VII. ſeptem conſtans Capitibus, Tractans de Paſſione S. Julianæ ſub Maximiano Cæſare, &c. ſic autem*

Incip. Hwæt we þæt hyrdon hæleð eahtian deman dædhwate.
Expl. liber. to fæder on heofnum þær us eal seo fæstnung stondeð.

Fol. 78. *Liber VIII. 4 Conſtans Capp. Homil. ſive Concioni ſimilis, rem tractat Theologicam. Ab his Verbis*

Incip. Fela bið on foldan. forð gesynra geongra geofona.
Expl. gehwylcum ðone selestan sigora waldend. AMEN.

Fol. 84, b. *Liber IX. fere totus eſt in Ænigmatibus, ſic autem*

Incipit. Wid sið maðolad word hord on leac se þe mæst mæs þa ofer eorðan folca. (*ſtatim ſequuntur multarum gentium nomina Saxonica.*)
Expl. þæt swa æþelne eard wica cyst in wuldres wlite wunian motan. FINIT.

Fol. 98. *Liber X. qui & ultimus, Codicem mutilum claudit fol. 130. fere totus eſt in Ænigmatibus, quorum nonnulla (ſicuti in præcedentibus) Characteribus Runicis inſigniuntur; quæ quidem omnia, amice lector, habes in eruditiſſimo opere Dn. Geor. Hickeſii, ad pagg. 4 Gramm. Iſland.*

Notandum etiam quod hoc in Libro ſive tomo, ad fol. 100. memorantur quidam ex antiquorum Saxonum ſtirpe; liber autem ſic

Incip. Huru ðæs behofað Hæleþa æghwylc þ he his sawle wið sylfa bewitige.

In eadem etiam Eccleſia, penes Decanum & Capitulum, extat

Hrabani Mauri de Computo exemplar probè ante 700 annos exaratum, in quo habentur Alphabeta quædam & voces nonnullæ Latinæ Litteris Runicis ſcriptæ. (*Vide D. Georgii Hickeſii Gramm. Iſland. p. 4*)

Cartæ quorundam Regum Anglo-Saxonicorum, quæ etiamnum in Archivis Eccleſ. Exonienſis adſervantur.

1. *Donatio unius perticæ terræ* (*Saxonicè* anne gyrde landes) *id eſt,* Hyples eald-land, *fideli ſuo Vaſſallo Ælfſigo in perpetuam hereditatem, per Eadweardum Regem Anglorum Saxonum. Acta Anno 976, Indict. 5. Concurrent. 6. Epact. 17. Anno 8 Cicli decennovalis, ejuſque Imperii 2. in villa quæ nuncupatur* Fydelan. *Termini deſcribuntur Saxonicè.* (*Hac in Carta, nulla Crucis ſigna cernuntur*) *Forte, carta mendoſiſſime & vitioſiſſime ſcripta, à Rege rejecta fuit.*

2. *Donatio unius manſæ ubi Ruricoli vocitant* Clyst-wicon, *fideli homini* Æðelnoðo *in perpetuam hæreditatem, per Eadgarum Regem totius Bryttannicæ Inſulæ, A. D. 951. Termini ſcribuntur Saxonicè.*

3. *Donatio 9 Caſſatorum in loco ubi dicitur* Tiwærn-hel, *& duarum Manſarum quo vocitatur* Bodeudan, *fideli miniſtro vocabulo* Eanulf, *per Eadgarum Regem, A. D. 960. Indict. 3* (*Hac in Carta eleganti, Termini deſcrib. Saxonicè.*)

4. *Carta Commentitia Æthelſtani Regis totius Bryttanniæ Inſulæ, qua donaſſe dicitur Anno dominicæ Incarnationis* DCLXX. *Indict.* XI. (*cum ipſe diem ſuum obierit A. D. 940.*) *unum Caſſatum in loco ubi ab Incolis vocitatur* æt Nywantune, *Deo & Scō Confeſſori Petroco, ad monaſterium ejuſdem Sancti.* (*Termini deſcribuntur Saxonicè, Carta autem poſt Normannorum Adventum à monachis conficta videtur.*)

5. *Conceſſio ſeptem manſarum terræ in privatis locis, hoc eſt apud* BEMTVN *&* ESTVN *&* CEOMMANYG *ac* HOLACVM *fideli ſuo* LEOFRICO EPō *&* ECCLIÆ *Scī* PETRI *Aplī in Exonia, per* WILHELMVM *victorioſum Anglorum Baſileum, A. D. 1069.* (*Termini deſcribuntur Saxonicè, immò Carta ſcripta eſt more Anglo-Saxonico, Crucibus inſignita, nec ſigillo adpendente munita.*)

6. *Donatio unius manſæ quæ nuncupatur vocabulo* Stoc, *ſuo fideli miniſtro Hunuwino, per* CNVTVM *Anglorum cæterarumque gentium in circuitu triviatim perſiſtentium Baſileum. Anno ab Incarnatione D.* 1031. (*Termini ſcribuntur Saxonicè, notandum inſuper, hac in Carta nulla Crucis ſigna inveniri, quæ teſtium nominibus adponi ſolebant.*)

7. *Carta Commentitia Æthelſtani Regis Anglorum, facta, ſi falſariis monachis fidem adhibere poſſumus, A. D* DCLXX. *Indict.* XI. *quâ Regem donâſſe dicunt* 5 *Caſſatos ubi Incolæ vocitant* Columſtocc, *dō &* *Scæ Mariæ nec non & Scō Petro Principi Apoſtolorum ad monaſterium quod ab incolis nominatur* Exanceaſter. (*Termini ſcribuntur Saxonicè. Carta etiam confictа videtur poſt Normannorum Adventum, ſcripta à manu vetuſtiorum Cartarum Imitatricè.*)

8. *Donatio cujuſdam Telluris partis* (*in Cornubia ſitæ*) id eſt, Treſſurabo. 7 Treſualoc. Treſgrueð. & Treſteriᵹ, *cuidam fideli Epiſc. nomine Aldredo, per Eadweardum Regem Anglorum eorumque confinium. Acta A. D.* 1059. *Indict.* 12. *Epact.* 15. (*Termini ſcribuntur Saxonice. Notandum etiam hâc in Carta, nomen Regium ſolum ſigno Crucis roboratum.*)

In Dorſo iſtius Cartæ, habetur Exemplum Cartæ Donationis quarundam Ruris particularum in diverſis locis poſitarum, id eſt, Treſſurabo. & Treſſaloc. Treſgrued & Treſderiᵹ *ſuo fideli Comiti nomine* Æðelpeard *per* Eadpardum *Regem Anglorum ceterarumque circumquaque Nationum. Acta Anno ab Incarn. Dom.* 977. *Indict.* 5. *Concurrent.* 6. *Epact.* 28. *Anno* 17. *cycli decennovalis, ſuique Imperii* 2. (*Termini ſcribuntur Saxonice.*)

9. *Carta, ut videtur, Commentitia Eadgari Regis Anglorum telluris Gubernatoris & Rectoris, facta, ut dicitur, ſuo fideli Vaſallo nomine Wulfnoth Rumuncant, qua concedit illi* 3 *manſas in loco ubi vulgariter vocitatur* Leymanaoc & Pennareð. A. D. 967. *ſui imperii* 7. (*Termini ſcribuntur Saxonicè.*)

Dorſo iſtius Cartæ, habetur & alia Carta Apographa (*ſeu potius Commentitia*) *ejuſdem Eadgari Regis Anglorum cæterarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatoris & Rectoris, qua dediſſe dicitur cuidam ſuo homini vocitato nomine Ælfeah Gerent & Uxori ſuæ vocabulo Meruurei, duas Manſas & unam perticam in diſcretis locis ubi dicitur* Lannmoren *& alibi ubi appellatur* Trernereð. *Anno D.* 969. *Indict.* 12. (*Termini ſcribuntur Saxonice. Hæ Cartæ videntur ſcriptæ temporibus Wilhelmi I Regis Angliæ, ubique fere ſine Crucibus.*

10. *Donatio* CNVTI *Regis ſubthronizati Angligenum quattuor Caſſatorum in duobus locis, ubi ab incolis dicitur* LANDERHTVN & TINIELTVN, *cuidam ſuo fideliſſimo Epiſcopo* BVRHVVOLD, *ut habeat quamdiu vixerit, & poſt obitum ejus, Terram* LANDERHTVN *commendet pro anima ejus & Regis Scō Germano in perpetuam libertatem, & ut de* TINIELTVN *faciat quod ſibi viſum fuerit. A. D.* 1018. (*Termini deſcribuntur Saxonicè.*)

11. *Donatio cujuſdam Ruris in Villa quæ ab incolis Regionis illius vocitatur* DOFLISE, *ſcilicet* 7 *Manſ. ſuo idoneo Capellano* Leofrico, *per* EADVVARDM *poſſidentem totius Monarchiam Angëlicæ nec ne & Britan. telluris Anno Dnī.* 1044. *Indict.* 12. *Epact.* 18 *Concurrent.* 7. *Biſſextilis an.* (*Termini ſcribuntur Sax.*)

12. *Carta ſive Privilegium* EADWEARDI *Regis, qua Papæ Domni* LEONIS *adteſtatione confirmat, quod Cornubienſem Diœceſim, quæ olim in Beati Germani memoria atque Petroci veneratione Epiſcopali ſolio aſſignata fuerat, ipſam cum omnibus ſibi adjacentibus Parrochiis, terris, villis, opibus, beneficiis, Sancto Petro in Exonia Civitate tradit; ſcilicet ut una ſit ſedes Epiſcopalis, unumque Pontificium, & una Eccleſiaſtica Regula. Hoc eſt, ut Cornubia cum ſuis eccleſiis & Devenonia cum ſuis ſimul in uno Epiſcopatu ſint, & ab uno Epiſcopo regantur;* LEOFRICO *à Rege per dextram brachium ducto, & à regina Eadgytha per ſiniſtrum in Cathedra Epiſcopali conſeſſo, &c. A. D.* 1050. *Indict.* 3. *Epact.* 25. *Concurr.* 7. (*Latinè.*)

13. *Carta Commentitia Æthelſtani Regis Anglorum, anno* DCLXX. *Indict.* XI. *ut dicitur, conficta, qua donavit ſex perticas ubi incolis vocitatur* Hrocaſtoc. *Deo & Scæ Mariæ ad monaſterium quod incolis vocitatur* Exaceaſter. (*Termini etiam deſcribuntur Saxonicè.*)

CODEX

CODEX MS.
ANGLO-SAXONICUS
Illuſtriſ. Dom. Dom. Vicecomitis de Weymouth.

CODEX *Membranaceus in folio* 249 *foliis conſtans, cujus pars longe maxima eſt, Regiſtrum* Chartarum Abbatiæ S. Mariæ Glaſtonienſis, *circa A. D.* 1340. *manu exaratum, in quo habentur Chartæ quædam ſive Donationes Terrarum, quarum Termini Saxonice (quamplurimis autem in locis mendoſe) ſub his qui ſequuntur ordine Titulis ſcribuntur.*

I. fol. 59. Edbrhyitus primus Monarcha Angliæ confirmavit quinque Hydas terræ ſecus decurſum fluminis qui dicitur Toric. cui ſucceſſit Alhelwulphus filius ejus qui totam terram ſuam pro Chriſto decimavit, & Eccleſiis, Monaſteriiſque diviſit, & Cartam ſuam partis noſtræ inde fecit in hæc verba. (*ſcripta eſt hæc Chartula A. D.* 854. *Ind.* 1. *die Paſchali.*)

II. fol. 134. *Carta Donationis (cujus Rubrica in Cod. deeſt) particulæ cujuſdam Vineæ, cum hærentibus ſibi duobus manſiunculis in loco qui à noſcitis hujuſce patriæ* æt Pathenebeþghe *noſcibili nuncupatur vocabulo, quæ Sanctæ Dei Genetrici, Eccleſiæque Glaſtingenſi olim dicata videtur, monaſterio, per Edwbycum annuente altitroni moderatoris imperio totius Albionis triumphatim potitus gubernamine, Regem ac Gubernatorem. A. D.* 956. *Indict.* 14.

III. fol. 153. Carta Edberti Regis de Buddekaulegh. (i. e. *de terra* 20 *manſionum Eadgilſo miniſtro ſuo data, A. D.* 801.)

IV. fol. 153, b. *Carta Donationis (cujus Rubrica deeſt)* 20 *Caſſatorum pro remedio animæ ſuæ Beorwaldo Abbati, ad Sanctum Monaſterium Glaſtingaburghe, per Iny regnante Domino Regem, Sax. A. D.* 705.

V. fol. 160, b. Carta Edmundi Regis de Wottone data Eccleſiæ. (i. e. *Donatio* 5 *manſarum in loco qui dicitur* Wodetone *Athelnodo miniſtro ſuo, in æternam hæreditatem. A. D.* 946.)

VI. fol. 161. *Carta Donationis (cujus Rubrica deeſt)* 20 *Caſſatorum ex utraque parte fluminis cujus vocabulum eſt* Doultinge, *Beorwaldo Abbati, ad Sanctum Monaſterium* Glaſtyngaburghe, *per Ini, regnante Domino, Regem Saxonum. An. Dom.* 702. *Indict.* 4. *Menſe Junio.*

VII. fol. 161, b. Carta Regis Edmundi de Melle. (i. e. *Donatio* 20 *Manſarum* æt Milne, *cuidam ſuo Comiti nomine Athelſtano, per Edmundum induſtrium Anglorum Regem ceterarumque gentium in circuitu perſiſtentium. A. D.* 942. *Indict.* 15. *tertio anno imperii ſui.*)

VIII. fol. 167. Carta Edmundi Regis de Batecumbe. (i. e. *Donatio* 20 *manſarum* at Batecombe, *cuidam ſuo propinquo & fideli miniſtro vocitato Elrwythe, per Edmundum favente ſuperno numine Baſileum induſtrium Anglorum, cæterarumque gentium in circuitu perſiſtentium. A. D.* 940.)

IX. fol. 168. Carta Regis Athelwulphi de Dytheſyate. (i. e. *Donatio* 30 *Caſſatorum duobus in locis,* 25 *ubi nuncupatur* Dicheſyate, *&* 5 *ubi ruricoli appellant* Lottiſham, *Eanulſo principi ſuo, per Athelwulf donante Domino Occidentalium Saxonum Regem. Scripta eſt hæc cedula A. D.* 842. *Indict.* 4. *in loco celebri qui vocatur* Andredeſdune.)

X. fol. 169, b. Carta Regis Edgari de Middiltone. (i. e. *Donatio* 2 *Manſiuncularum in loco qui dicitur* Middeltone, *ad boream paludeſtris fluminis qui dicitur* Cary, *ad monaſterium Glaſtyngenſe, per Edgarum divina al[lu]beſcente gratia Regem & Primicerium totius Albionis. A. D.* 966.)

XI. fol. 174. Carta Edgari Regis de Hamme. (i. e. *Donatio* 7 *Manſiuncularum in loco qui dicitur* Hamme, *ad Eccleſiam B. Dei Genetricis Mariæ quæ ſita eſt in monaſterio quod dicitur* Glaſtyngaburch, *per Edgarum divina allubeſcente gratia Regem & Primicerium totius Albionis. A. D.* 973.)

XII. *Ibid.* Carta Regis Ine de Manerio de Sawy dato Eccleſiæ. (i. e. *Donatio terræ* 12 *Manentium quæ ſic appellatur* Sawy, *Chriſti familiæ quæ in* Glaſtingburge *omnipotenti Domino voluntariæ devotionis obſequium impendit, per Ini Regem Weſtſaxonum una cum Conjuge ſua Elburge, A. D.* 725. *Indict.* 8.)

XIII. fol. 174, b. Carta Regis Edgary facta Wulfhelm Miniſtro ſuo de Othery. (*A. D.* 963.)

XIV. fol. 181. Carta Regis Edmundi facta Athelſtano Comiti de Brenteſorlonde (i. e. *Venditio* 2 *manſarum,* 80 *mancuſis de puriſſimo auro acceptis, A. D.* 944. *Indict.* 2.)

XV. *Ibid.* Carta Edgari Regis de Berghe, facta Wulmer Miniſtro Carta ſuo. (*A. D.* 973.)

XVI. fol. 185. Eddredi Regis de Wryngtone data Eccleſiæ (*quæ ſcribitur his verbis,*) Regnante in perpetuum & Mundi monarchiam gubernante altitroni patris ſobolö qui cæleſtia ſimul & terrena moderatur, illius etenim incarnationis anno 904. indictione vero 5. contigit quod Ethelfritho duci omnes hereditarii Libri ignis vaſtatione combuſti perierunt. Tali igitur neceſſitate cogente, prædictus Dux rogavit Edwardum Regem, & Elredum quoque & Ethelfledam, qui tunc principatum & poteſtatem gentis Merciorum ſub prædicto Rege tenuerunt, omnes etiam ſenatores Merceorum, ut ei conſentirent & licentiam darent, alios Libros reſcribendi. Tunc illi unanimiter omnes devota mente conceſſerunt, ut alii ei Libri ſcriberentur, eodem modo quo & priores ſcripti erant, in quantum eos memoriter recordari potuiſſet: ſi vero quoslibet recordari minime potuiſſet, tunc ei iſta Cartula in auxilio & adfirmatione fieret, ut nullus eum contentioſe cum aliis Libris affligere valuiſſet, nec propinquus alienus, quamvis aliquis homo aliquem de vetuſtis Libris protulerit, quem prius fraudulenter, vel hora ipſius incendii, vel alio quolibet tempore per furtum abſtraxiſſet. Novimus namque, quod omnia quæ in hoc mundo contingere ſolent, aliquando citius, aliquando tardius, ex memoria mortalium delapſa deveniunt, niſi in cedulis, literarum caracteribus annotentur. Quapropter in hac cartula innoteſcere ratum atque gratum ſatiſque commodum duximus, de illa videlicet terra æt Wryng̃. Hujus quantitas eſt 20 Caſſatorum, &

 hanc

hanc præfatam largitionem Ego Eddred Rex, & totus Senatus Angloru͠, devoto animo Ethelfrigo Duci in perpetuam hereditatem perſolvimus, ut nemo poſt nos percipientes, ſine indignatione Dei omnipotentis illam irritam faciat. Ego Athelred conſenſi & confirmavi, Ego Edward Rex conſenſi & ſubſcripſi. Hii ſunt Termini præfati ruris à Rege recuperati, Epeſt on Preoſceſewe, *&c.* ——— Hanc præfatam hæreditatem Athelſtan Dux filius Etheredi converſus & factus Monachus optulit ſecum ad Monaſterium Glaſtingenſe, illamque ſibi largitus eſt Athelſtan Rex.

XVII. fol. 186. Carta Regis Athelſtani de Merkeſbury. (i. e. ***Carta Venditionis Terrarum fideli ſuo miniſtro Ethelmo, A. D.*** 936. ***Indict.*** 8.)

XVIII. fol. 188, b. Littera Athelſtani Regis de Lym (i. e. ***Donatio 6 manſarum Aſciuli fideli ſuo Comiti Athelſtano, A. D.*** 938. ***Indict.*** 8.)

XIX. fol. 192, b. Carta Regis Edgari de Stoure data Eccleſiæ. (i. e. ***Donatio*** 30 ***Caſſatorum Eccleſiæ Glaſtynghurienſi, A. D.*** 968.)

XX. fol. 196. Carta Edmundi Regis facta (***A. D.*** 941. ***Indict.*** 14. ***anno imperii ſui*** 2.) cuidam Religioſe femine nomine Elflede de Boclaunde & Plyſh; quod quidem Manerium poſtea vendidit Eccleſie Glaſtonienſi cum carta ſua.

XXI. ***Ibid.*** Carta Eddredi Regis facta Elfere ſuo propinquo, de Boclond. (i. e. ***Donatio bis denarum manſiuncularum, A. D.*** 951.)

XXII. fol. 199. Carta Elfredi Regis facta Bertulpho Comiti de Pluſh. (i. e. ***Carta Commutationis terrarum, confecta, A. D.*** 891. ***Indict.*** 7. ***die*** 4 ***Nonas Auguſti.***)

XXIII. ***Ibid.*** Carta Edwardi Regis, facta Ethelflede Regine, de Domerham. (i. e. 100 ***Manſarum*** æt ***Domerham, cum Mertone & Pentryngtone, hac conditione, ut poſtquam humani generis fragilitatem deſeruerit, eas ad Eccleſiam vetuſtam beatæ Dei Genitricis Mariæ in monaſterio Glaſtingenſi derelinquat.***)

XXIV. ***Ibid.*** Carta Edgari Regis facta Elfeau Comiti, & Elſwida uxori ſuæ, de Mortone. (i. e. ***Donatio*** 20 ***Caſſatorum, loco qui celebri*** æt Merton ***nuncupatur vocabulo, & in alio loco*** 5 ***Caſſatorum qui nuncupatur*** Dilwys. ***& partis alicujus ſalſuginem terram juxta flumen quod vocatur*** Temeſe, ***A. D.*** 967.)

XXV. fol. 202. Carta Eddredi Regis facta Wlfrico, de 5 Manſis in loco qui dicitur Idemeſtone. (***A. D.*** 948. ***Indict.*** 6.)

XXVI. f. 202, b. Carta Edmundi Regis, facta Wulfrico Miniſtro ſuo de Netelyngtone (i. e. ***Donatio bis denarum manſarum, quod Anglice dicitur*** twenti hyde. ***A. D.*** 944. ***Indict.*** 2.)

XXVII. ***Ibid.*** Carta Regis Edmundi, de Grittelingtone facta Wulfrico miniſtro ſuo. (i. e. ***Donatio*** 25 ***manentium. A. D.*** 940.)

XXVIII. f. 204, b. Carta Regis Edmundi facta Wulfrico miniſtro ſuo de Langeleghe. (i. e. ***Donatio bis quindenarum manſiuncularum, A. D.*** 940.)

XXIX. fol. 205, b. Carta Edmundi Regis facta S. Dunſtano, de Criſte-Melforde. (i. e. ***Donatio*** 20 ***manſarum Dunſtano fideli ſuo Abbati, A. D.*** 940. ***Indict.*** 14.)

XXX. fol. 206. Carta Athelſtani Regis facta amicabili femine Elflede, de Wynterburne. (i. e. ***Donatio bis binarum, quina adjecta, Manſionum, A. D.*** 928. ***Regiminis ſui*** 3. ***Indict.*** 1. ***Epact.*** 26. 16 ***Idus Maii, Luna*** 21.)

XXXI. fol. 206, b. Carta Edredi Regis facta Principi ſuo Wulfere, de Wynterburne. (i. e. ***Donatio*** 25. ***Caſſatorum, A. D.*** 869.)

XXXII. fol. 207. Carta Edredi Regis, facta Dunſtano Abbati, de Baddebury. (i. e. ***Donatio, ſeu potius Venditio*** 25 ***Caſſatorum, Dunſtano Abbati ſuo, ob ejus amabile & fidele obſequium, hoc eſt*** 150 ***ſolidos Auri, A. D.*** 955.)

XXXIII. fol. 209. Carta Edredi Regis, facta Edrico Comiti ſuo, de Aſſhedune. (i. e. ***Donatio*** 20 ***manſarum A. D.*** 947.) Poſtea præfatus Edricus memoratum Manerium quod nunc vocatur Ayſſhebury, cum omnibus pertinenciis ſuis, adeo plene & libere, ſicut præfatus Rex illud ſibi donaverat, dedit S. Dunſtano tunc Abbati Glaſtonienſi, ejuſque loci Conventui ac Monachis Glaſton. imperpetuum poſſidendum, offerens Cartam præſentem cum jure manerii.

XXXIV. fol. 82. ***Habetur hæc Librarii Adnotatio,*** Quia turpe eſt ignorare ea in quibus cotidie converſamur, dubia & abſconſa apud Modernos per preſens & conſequenter duxi declaranda,

Socam habet, qui Curiam habet.

Saca, id eſt Forſakene, quando quis poteſt poni ad Legem in Curia.

Grithbriche, id eſt, Fractio Pacis.

Infangenethef, id eſt, Latro intra terram hominis Curiam habentis.

Outfangenethef, id eſt, Latro Captus in terra aliena.

Flemenesferthe, id eſt Catallum fugitivi.

Homſokene, id eſt, ſaltus in domum.

Forthſtal, id eſt, reſiſtere, averiis captis, pro Namio.

Tol, id eſt, Tolloneum.

Team, quando quis vocat Warentum.

Blodwyte, Amerciamentum pro ſanguine fuſo.

Fyzwyte, Amerciamentum pro pugna.

Hengwyte, Amerciamentum pro Latrone injuſte ſuſpenſo.

Leyrwyte, Americamentum pro femina, &c. ſcilicet, quando filia alicujus Ruſtici fuerit violata ſine Conſenſu Domini ſui.

Childwyte, quando infans de femina ſerva ſuſcitatur.

Outlope, Exſchapium Latronis.

Furdwyte, Amerciamentum pro Exercitu.

Forthgultthef, Latro qui terram amittit propter Latrocinium.

Statim Sequitur, Juramentum Regis, quod præſtat cum Coronam acceperit; ***quod, etſi Gallice ſcribatur, heic exhibendum duxi.***

Sire, volletz vous graunter & garder, & per voſtre ſerment conſermer au people d'Engletere les Leys & les Cuſtumes a eux grauntes, & per les ancientz Reys d'Engletere voz predeceſſours dreiturels & devotz a Dieu, & nomement les Leys & les cuſtomes e les Franchiſes grauntetz a la Clergie & au people, per le glorious Roy ſeint Edward voſtre predeceſſour?

Reſponſio.

Jeo le graunt & promet.

Interrogatio.

Sire, garderet vous a Dieu, & a Seint Egliſe, & a le Clergie, & au people Pes & Acord en dieus, entirement ſolom voſtre power?

Reſponſio.

Jeo le garderay.

Interrogatio.

Sire, fretz vous fayre en toutz voz Jugementz owel dreyt, Juſtiſe, & deſcrecion, & en Miſericorde & Verite a voſtre Power?

Reſponſio.

Jeo le fray.

Interrogatio.

Sire, graunteretz vous a tener & garder les Leys & les cuſtumes dreyturels, les queux la comonaute de voſtre Realme auera eſluz, & les defenderetz, & enforceretz al honour de Dieu a voſtre power?

Reſponſio Regis.

Jeo le graunt & promet.

CATALOGUS

Chartarum Normanno-Saxonice Scriptarum,

QUÆ INVENIUNTUR IN ARCHIVIS

ECCLESIÆ WELLENSIS.

1. CARTA Litterarum Patentium Eadwardi Anglorum Regis, Confeſſoris dicti, qua Giſoni Bathonienſi Epiſc. confirmat earum terrarum poſſeſſionem, quas ab Ælfredo quodam emerat. (Hanc Cartam Normanno-Sax. ſcriptam, una cum ſequentibus, earundemque Verſione Latina, publici juris fecit D. Georg. Hickeſius, Grammat. Anglo-Sax. pag. 160, *&c.*)

2. Carta Litterarum Patentium ejuſdem S. Eadwardi Anglorum Regis, qua Haroldum Comitem, Ailnodum Abbatem, Godwinum Vicecomitem, &c. certiores reddit Epiſcopatum ſe dediſſe Bathonienſem Giſoni Presbytero, ita plene & liberè, ſicut Epiſcopus Dudocus aut aliqui prædeceſſorum ſuorum habuerunt. Normanno-Saxonicè.

3. Carta Litterarum Patentium ejuſdem Regis Eadwardi, Normanno-Saxonice ſcripta, qua Haroldum Comitem, Ailnodum Abbatem, Godwinum, &c. Jubet eſſe Coadjutores Giſoni Epiſcopi, ad Fidem prædicandam pro loco & tempore, atque in iis terris & aliis rebus adipiſcendis, quæ contra juſtitiam, ab Epiſcopatu fuerint ſublatæ.

4. Carta Litterarum Patentium ejuſdem Regis Eadwardi Normanno-Saxonicè ſcripta, qua certificat Haroldum Comitem, Ailnodum Abbatem, Tovidumque Vice-Comitem, ſe conceſſiſſe terram quandam æt Ƿeocmope, Giſoni Epiſcopo, in ſuſtentationem Cleri Eccleſiæ S Andreæ Wellenſis.

5. Carta Teſtificationis ſive Litterarum Patentium Eadgithæ Reginæ, S. Eadweardi, Confeſſoris dicti, Relictæ; quà certificat Hundredum de Wedmore, ſe dediſſe terras quaſdam æt Meukecun, Giſoni Epiſcopo, ad ſuſtentationem Canonicorum Eccleſiæ S. Andreæ æt Ƿyllan (i. e. in Wells.) *Saxonicè.*

6. Carta Litterarum Patentium Haroldi Regis, qua certiores reddit Ailnothum, Tovidum, &c. ſe velle quod Giſo Epiſcopus habeat Saca & Socna de terris ſuis, &c. ſicut unquam habuit, tempore Regis Edwardi Normanno-Saxonicè.

7 Carta Litterarum Patentium præfati Regis Eadwardi, qua certificat Haroldum, Ægelnothum Abbatem, & Godwinum Vicecomitem, ſe conceſſiſſe Giſoni Epiſcopo facultatem terras ſuas æt Chyp ſepimentis muniendi, Normanno-Saxonice.

8 Carta modo memoratæ Reginæ Eadgithæ, qua Haroldum Comitem fratrem ſuun, Tovidem, &c. certificat, ſe dediſſe terras ſuas æt Milpeptun, Giſoni Epiſcopo Bathonienſi. Normanno Saxonicè.

9. Carta litterarum Patentium Willelmi Conquæſtoris, ad Willelmum de Curtello miſſa, de Denariis S. Petri in Curia Comitatus, ſolvendis, &c. Normanno-Saxonicè.

Habetur etiam in iiſdem Archivis,
Regiſtrum Cartarum Wellenſis Eccleſiæ, in quo leguntur Cartæ quædam Saxonicè ſeu Normanno-Saxonicè ſcriptæ, quarum una (à Dom. Georg. Hickeſio citata Gram. Sax. pag. 162) eſt

10. Carta Litterarum Patentium præfati Regis Eadwardi, qua Haroldo Comiti, Egelnoldo Abbati, & Godwino Vicecomiti notificat, ſe facultatem dediſſe Giſoni Epiſcopo terras ſuas ſepimentis muniendi, ita liberè ſicut Prædeceſſores ſui unquam fecerunt.

CODICES MSS.
ANGLO-SAXONICI
Admodum Reverendi in Chriſto Patris
D. D. *Joannis Mori Norwicenſis Epiſcopi.*

REGISTRUM Chartarum Abbatiæ S. Edmundi de Burgo, cujus potiſſima pars ſcripta fuit Regnante Edwardo II *Anglorum Rege, manu (ut videtur) ſive Juſſu R.... de Denham ſacriſtani ejuſdem Cœnobii, cujus nomen extat in folio* 87 *facie ſecunda. Hoc in Cod. inveniuntur Cartæ quædam & Teſtamenta Saxonice, ſeu potius Normanno-Saxonicè, litteris iis minutioribus (quæ quidem ſeculo* XIII *exeunte & XIV ineunte, apud Forenſes uſui fuerunt) exaratæ. Harum omnium Rubricas in Lectoris gratiam è Cod. exſcriptas, additis talium Cartarum Titulis, quæ in Cod.* MS. *deſiderantur, hic exhibeo.*

I. fol. 20, b. Idem (*i. e.* Carta Cnuti Regis, ut Monaſterium noſtrum perpetuis temporibus à Monachis inhabitetur, & de quibuſdam aliis,) Anglice interpretatum. & eidem Cartæ Principali inſertum.

II. fol. 22. Carta Libertatum & Privilegiorum quas eidem Monaſterio conceſſit Eadwardus Rex & Confeſſor, Saxonice, deinde Latinè explicata.

III. *Ibid.* Carta Literarum ejuſdem Regis Patentium, de libertatibus certarum terrarum hujus Monaſterii, in Suffolcia.

IV. Carta Literarum Patentium ejuſdem Regis, de Libertatibus terraram quarundam in Suffolcia, quas ipſe eidem Monaſterio contulit, Saxonicè, & deinde Latine explicata.

V. fol. 22, b. Carta Literarum Patentium ejuſdem Regis, de iiſdem Terris, &c.

VI. *Ibid.* Carta Lit. Pat. ejuſdem Regis, ut Leofſtanus Abbas & Fratres habeant Sokam & Sakam, in omnibus terris, quas homines illi Monaſterio dederunt. *Saxonicè* & *Latinè.*

VII. *Ibid.* Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. de Saca quam eidem Monaſterio confirmat.

VIII. *Ibid.* Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. de Saca & Soca quas Leofſtano Abbati & monachis libere conceſſit.

IX. *Ibid.* Carta ejuſd. Regis, qua quendam Uui Abbatem in ejuſdem Monaſterii Guardianum ſive cuſtodem conſtituit. Saxonicè, cum Latina interpretatione, ima Pagina, litteris recentioribus ſcripta.

X. *Ibid.* Carta ejuſdem Regis qua Baldewinum in ejuſdem Cœnobii Abbatem conſtituit.

XI. *Ibid.* Carta ejuſdem Regis, qua notificat ſe Teſtem eſſe Donationi Terrarum æt Lobne, quas eidem Monaſterio contulit Alfricus Modeſtope.

XII. fol. 23 Carta Lit. Pat. ejuſdem Regis, qua confirmat eidem Monaſterio Legationem Terrarum at Kipkebẏ, quam fecit mater ejus, cum conceſſione Sacæ & Socæ.

XIII. *Ibid.* Carta Lit. Pat. ejuſdem Regis, ut Monachi S. Edmundi ſuis libere frui poſſint, ſine Moleſtatione.

XIV. *Ibid.* De Monaſterio habendo. (Carta Litt. Pat. ejudem Reg.)

XV. *Ibid.* Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. qua idem Monaſterium ab Heregeldo & omni Vectigali liberat.

XVI. *Ibid.* De omnibus fere libertatibus Eccleſiæ (Carta ejuſd. Reg. Latine ſcripta, & deinde Saxonice explicata.)

XVII. *Ibid.* Confirmatio & Ratificatio collationis Alfrici Modeſtope.

XVIII. *Ibid.* Cunegeſtone. (Carta Lit. Pat. ejuſd. Regis de Libertatibus Terræ æt Cunegeſtone.)

XIX. *Ibid.* Pakenham. (Carta ejuſd. Regis, qua donat Terram æt Pakenham eidem Monaſterio.)

XX. fol. 23, b. Kirkbẏ. (Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. de Terris in eadem Villa.)

XXI. fol. 24. De Soka. VIII. Hundredorum & dimid. Anglicè. (Carta Lit. Pat. Willelmi Conq.)

XXII. fol. 27, b. Carta (Lit. Pat. Willelmi Conquæſtoris) Anglicè, de Libertatibus (terrarum hujus Monaſterii.)

XXIII. fol. 28. Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. qua certos homines cum terris eorundem (eorum nempe qui antea contra eum ſteterunt) Baldewino & Abbatiæ S. Edmundi contulit.

XXIV. *Ibid.* De Monetario. (Carta Lit. Pat. ejuſd. Reg. qua unum Monetarium quem Eadwardus Rex conceſſit, Baldewino Abbati & Monaſterio Confirmat.) *Vid. Cod.* MS. *fol.* 31.

Sequuntur Teſtamenta, &c. Virorum & Fæminarum illuſtrium, Saxonicè ſcripta.

XXV. fol. 45. Temporibus Sci͞ Eadwardi Regis Anglie fuit vir unus nobilitate inſignis, dictus Ælfricus Modertope, qui ipſo Sco͞ Rege per Cartam ſuam Teſtimonium perhibente, dedit S. Eadmundo, Lodne cum Thurwineholm cujus hæc eſt Carta ſive Teſtamentum.

XXVI. *Ibid.* Thurketel Heẏng dedit Deo & Sco͞ Benedicto de Hulmo & S. Eadmundo in Communi, Caſtre & Thorp.

XXVII. *Ibid.* Leofgiva inclita Matrona, cognata Alfrici filii Withgari, dedit S. Eadmundo, tempore Alfwardi Præſulis, Hinteſham & Griſtlingthorp, ſubſcripto chartæ teſtimonio.

XXVIII. *Ibid.*

XXVIII. *Ibid.* Vir glorioſus Louerd Eadwine dedit S. Eadmundo Eskereſthorp, cujus Carte Tenor eſt hic.

XXIX. fol. 45, b. Ketel Alder dedit S. Eadmundo, Thorpe, juxta Conventionem factam inter Wlfricum, Eadwinum, & ipſum, prout patet in Carta proximo precedenti. Addidit etiam Anhus. Iſte fuit tempore Stigandi Archiepiſcopi.

XXX. f. 46. Temporibus Eadm. Regis Patris S Edithe Virginis, & Theodredi London. Epi̅. quidam Comes nomine Alfgarus dedit Cokefeld S. Eadmundo poſt mortem Athelflede filie ſue. Cujus Collacionis nobis tale reliquit monimentum.

XXXI. *Ibid.* Rex Aedgarus dedit Æthelflede filie Alfgari, de quibus in Carta proximo precedente fit mencio, Cheleſwrthe, quam ipſa una cum Cokefeld juxta votum paternum dedit S. Eadmundo. Eſt igitur iſtã Carte Tenõr Regie. (A. D. 962.)

Termini prefate terre aſſignate.

XXXII. fol. 46, b. Carta ſive Teſtamentum ejuſdem Æthelflede, quo dedit S. Eadmundo Cokefeld & Cheleſwrth. ſed & aliis Sanctis locis plura contulit beneficia.

XXXIII. fol. 47. *Teſtamentum aliud ejuſd. Æthelfledæ.*

Ibid. Metæ Terrarum at Bilizeſdene, &c.

Ibid. Metæ Terrarum at Wiuermerſe, &c.

XXXIV. fol. 48. *Teſtam. Theodredi Lond. Epiſcopi.*

XXXV. *Ibid.* Temporibus Canuti Regis & filii ejus Haroldi, Ailricus Eſtanglorum Epiſcopus dedit S. Eadmundo Wirlingwrthe, Humſtanetune, cum Holmere & LX. libras de Tichewelle & Dockynge vendendis capiendas: & Grimmeſtone Leofſtano Dyacono, & molendinum Wlnothi & Manſurum apud Norwicum, videlicet ubi modo eſt Eccleſia S. Laurencii, quæ reddit per annum unum Laſtum de Allete. Et eſt hoc ipſius Epiſcopi Teſtamentum.

XXXVI. fol. 48, b. Thurketel dedit S. Eadmundo Palegrave, & dimid. Witingham. Cujus hic eſt tenor Teſtamenti.

Ibid. Sequitur Teſtamentum Wlſtani Latinè, A. D. 962. tempore & licentia Eadgari *Regis confectum.*

XXXVII. fol. 49. Tempore S. Eadwardi Regis, & etiam Regis Willelmi Primi, fuit Ailmerus Orientalium Anglorum Epiſcopus, qui per Teſtamentum ſubſcriptum dedit S. Eadmundo Hindringham, Langham, Hildolueſtone & Swanetone. Et eſt Teſtamentum hujuſmodi.

XXXVIII. Item de terris de Hildelueſtone & Swanetone conventio (*in Curia Comitatus.*)

XXXIX. *Ibid.* Tempore Regis Eadwardi Thurſtanus filius Wine dedit S. Eadmundo Harlawe and Sculham ad Northalle. aliis locis ſanctis multa contulit beneficia per Cartam ſubſcriptam tenoris hujuſmodi.

XL. fol. 49, b. Conventio inter Wlgeatum & Abbatem de Giſelingham & Fakenham, facta tempore Stigandi Epiſcopi.

XLI. Ulfketel dedit S. Eadmundo Bikinghale, Bucham, Wlpet. Hildercle, & Bedfareſthorpe, hujuſmodi mediante memorando.

XLII. *Ibid.* Siſleda virago famoſa dedit S. Eadmundo Mardingforde, cujus Collacionis talia ſunt indicia.

XLIII. *Ibid.* De eodem.

XLIV. fol. 50. Wlſius tempore Aelfrici Epiſcopi dedit S. Eadmundo Wikes, hujuſmodi mediante Inſtrumento.

XLV. *Ibid.* Stigandus dedit Playford S. Eadmundo, & hæc eſt ejus Carta.

XLVI. *Ibid.* Thurketel dedit S. Eadmundo Coleſforde, Wridewelle, & Ixewrthe, cujus hoc eſt inſtar Inſtrumenti.

XLVII. *Ibid.* Cum hujuſmodi Munimento dederunt Thurkil & Athelgit Wigorham, *i. e.* Wirham, S. Eadmundo.

XLVIII. *Ibid.* Æthelricht dedit S Eadmundo medietatem Northe, & aliam medietatem Eccleſie Gregorii de Sulbyri per Cartam hujuſmodi.

Habemus præterea plures terras & tenementa de quibus nulla apud nos reſtant Munimenta. Aut enim ſimplici freti veritate, nulla fecerunt: aut ſi fecerunt, per Cuſtodum incuriam perierunt. Aliquorum tamen qui nobis beneficia ſua contulerunt tantum nomina retinemus. Aliquorum vero nec etiam memoriæ cujuſlibet Veſtigia potuerunt inveniri.

Hunc præclarum Cod. perlegit, & quædam manu ſua delevit & adnotavit Joannes Balæus.

Codex membranaceus in Quarto grandiori, antiquioribus litteris Anglo-Saxonicis exaratus, in quo exſtat,

I. *Baede Presbyteri Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ gentis Anglorum liber V, Latinè.*

II. *Ad calcem hujus Codicis, legitur (ſi non eâdem, ſaltem manu æquè antiqua) Canticum illud Saxonicum Cædmonis monachi, à Bæda in ſuæ Hiſtoriæ Eccleſ. Lib.* IV. *Cap.* 24. *memoratum. Illud primus è Verſione ejuſdem Hiſtoriæ Ælfrediana eruit D. Georgius Hickeſius, & in Grammaticam ſuam Anglo-Saxonicam pag.* 187. *inſeruit, ad fidem libri typis impreſſi quo ſolo uſus fuerat. Ego autem iterum publicandum cenſeo, tanquam omnium quæ in noſtra Lingua etiamnum extent monumentorum pene vetuſtiſſimum; ſic enim in hoc Codice, perpetua tamen ſcriptione, ſe habet:*

Nu ꞅcýlun heꞃᵹan
heꞅaen ꞃicaeꞅ uaꞃꝺ
metuꝺæꞅ mæcti
enꝺ hiꞅ moꝺ ᵹithanc
ueꞃc uuluꝺuꞃ ꝼaꝺuꞃ
ꞅue he uunꝺꞃa ᵹihuaeꞅ
eci ꝺꞃictin
oꞃa ꞅtelitæ.
He aeꞃiꞅt ꞅcopa
elꝺa baꞃnum
heben til hꞃoꝼe
haleᵹ ꞅcepen
tha miꝺꝺun ᵹeaꞃꝺ
moncýnnæꞅ uaꞃꝺ
eci ꝺꞃýctin
æꝼteꞃ tiaꝺæ
ꝼiꞃum ꝼolꝺu
ꝼꞃea allmectiᵹ.
Pꞃimo cantauit Cæꝺmon iꞅtuꝺ caꞃmen.

III. *Sequuntur hæ voces Latinæ, Saxonice redditæ;*

Caꞃula Heaꞃth.
Deꞅtina Feuꞃꞅtuꝺ.
Iuᵹulum Sticunᵹ.

IV. *Deinde, eadem manu qua ſcribitur Codex, habetur ſeries Regum Nordanhymbrorum, uſque ad Reſignationem Coelwlfi, qui regnum ſuum Eadberhto ceſſerit.* *A. D.* 737.

rit, A.D. 737. Item & aliæ notulæ Chronologicæ quæ in eundem annum concurrunt. His autem verbis ſcribuntur.

Anno DXLVII. Ida regnare coepit a quo regalis Nordan-hymbrorum prosapia originem tenet. et XII. añ in regno permansit. Post hunc Glappa I. añ. Adda. VIII. Æðilric. IV. Theodric. VII. Friduuald. VI. Hussa. VII. Æðilfrid. XXIV. Æduini. XVII. Osuald. IX. Osuiu. XXVIII. Ecgfrid. XV. Aldfrid. XX. Osred. XI. Coinred. I. Osric. XI. Ceoluulf. VIII.

Baptizavit Paulinus ante añ. CXI. (*Vide Chronicon Saxonicum, ad an.* 626.)

Eclipsis añ añ. LXXIII. (*Vid. Chron. Sax. ad an.* 664.)

Penda moritur añ. añ. LXXIX.

Pugna Ecgfridi añ. añ. LXIII. (*h. e. A. D.* 674.)

Ælfuini ante añ. LVIII. (*Vid. Chron. Sax. ad an.* 679.)

Monasterium æt Uiuræmoda añ añ. LXIV. (*hoc eſt, conſtructum fuit, vid. Simeon. Dunelm. lib.* 1 *cap.* 14.)

Cometæ uisæ añ añ. VIII. (*V. Chron. Sax. ad an.* 729.)

Eodem añ pat̄ Ecgberct transiuit ad xp̄m. (*Vid. Chron. Saxon. ad an.* 728.)

Angli in Brit̄ añ añ. CCXCII. (*Vid. Bed. Eccleſ. Hiſt. Lib.* V. *cap.* 24.)

Hiſce pene omnibus in A. D. 737. *concurrentibus, veriſimile mihi videtur hunc ipſum Codicem eodem anno, Ceolwlfo adhuc regnante, ſeu ſaltem ante Eadberhti Inaugurationem, duobus quoque annis poſt Bedæ obitum, in Wiremuthenſi Monaſterio fuiſſe ſcriptum. Adde, quod manus hujuſce Codicis bene convenit cum exemplari Paſtoralis Gregorii Magni Papæ, quod* WILLIBALDVS DIACONVS SCRIPSIT, h. e. *inter an.* 731. *quo Diaconatum ſuſcepit, & A. D.* 740 *in quo creatus fuit Presbyter. Convenit quoque cum aliis indubitatæ vetuſtatis & Libris & Diplomatibus. Probabile eſt Codicem poſt paucos ab ejus ſcriptione annos in Galliam fuiſſe asportatum, Crebræ enim habentur diſtinctiones, Emendationes, &c. ab homine Gallo exaratæ, qui ægre manum Anglo-Saxonicam legebat: & hæ quidem adnotationes in manu Gallica paſſim occurrentes circa initium Libri (una cum voculis quibuſdam per Notas Romanas expreſſis, ad finem Quaternionis II.) nongentis fere abhinc annis ſcriptæ videntur.*

V. *Denique, ad Calcem libri, ſuperiores Notulas Chronologicas ſequitur, manu Gallica, ſententia Hyſidori Epiſcopi de Conſanguinitate. Lat.*

VI. ITEM EX DECRETIS PAPAE GREGORII IVNIORIS qui nunc Romanam catholicam regit matrem eccleſiam, *Lat. Imperf.* (*Gregorius II. Electus fuit A. D.* 753. *Gregorius III. ejus in Pontificatu ſucceſſor Electus A. D.* 769. *& mortuus eſt A. D.* 780)

In Gallia conſervatus fuit Codex ſatis diligenter, uſque ad concluſionem Fœderis initi inter Gulielmum Magnæ Britanniæ Regem & Ludovicum Regem Chriſtianiſſimum apud Ryſwickum, cum vir quidam doctiſſimus eum cum multis aliis Codd. rariſſimis tam Græcis quam Latinis, &c. publica Auctione emerit, & nuperrimè eos omnes admodum Reverendo Domino Poſſeſſori vendiderit.

CODEX

CODEX MS.

ANGLO-SAXONICUS

THOMÆ CARTWRIGHT Armigeri,

De Ayno, in Pago Oxonienſi.

I. ÆLFRICI EXCERPTIONES DE ARTE GRAMMATICA, *quibus deeſt folium primum, in quo continebatur pars longè maxima Præfationis ejuſdem Saxonice ſcriptæ, cum tota Præfatione Latinâ.*

II. *Gloſſarium ejuſdem Ælfrici Latino-Saxonicum; ſicut & in aliis exemplaribus.*

III. *De Terminationibus 5 Declinationum Sermonis Latini. Latinè.*

IV. *Regula S. Benedicti cum Præfatione, Saxonicè ante ſexcentos annos, ſicut & Tract. ſuperiores, exarata.*

Incip Præf. Gehẏꞃ ꝺu min beaꞃn ᵹeboꝺa þineꞅ Laꞃeoꝼeꞅ. anꝺ anhẏlꝺ þinꞃe heoꞃꞇan eaꞃe.

Præfationem ſequuntur Capitula libri 74. Deinde ipſa Regula cui præmiſſa eſt hæc Rubrica:

Heꞃ ᵹeenꝺiaþ þa Capꞇlaꞅ. De ᵹeneꞃibuꞅ Monachoꞃum uel uiꞇa.

Be Muneca cẏnne.

Sẏx ꞅẏnꞇ Muneca cẏneꞃena. þaꞃa ꞅẏnꞇ þꞃeo þa ꞅeleꞅꞇan.

Expl. Reg. ece liꝼ ꞇo leane ꞇ ꞅunꞅ[an] miꝺ Goꝺ eallum þam þe þẏꞅum Regule ꝼilᵹeaþ.

Heꞃ ᵹeenꝺaþ þæꞅ Reᵹuleꞅ boc ꞅeꝺeꞃẏꞅ bealiceꞅ. ꞇ þæꞅ eaꝺiᵹan Abboꝺeꞅ Beneꝺicꞇeꞅ. In naman Goꝺeꞅ uꞃeꞅ Helenꝺeꞅ Cꞃiꞅꞇeꞅ.

V. *Tractatus Norm. Sax. imperfectus (ſicut & ſuperiores) cui præter folia quædam, deſideratur Rubrica ſive Titulus generalis, cum Verbo Initiali, quorum vacuum cernitur ſpatium. Tractat autem de propagatione Chriſtianiſmi in hac Inſulâ per Gregorium I. Papam & Auguſtinum Anglorum Apoſtolum. Deinde agit de S. Dunſtano Archiepiſcopo Cantuarienſi & Eadgaro Rege, qui plurima Monaſteria Monachorum & Sanctimonialium extruxit, qui Regulam S. Benedicti ex Latino Saxonice verti juſſit, & alias quaſdam Conſtitutiones in uſum Religioſorum edi curavit. Sic autem*

Incip. (Se) ᵹeaꞃꝺ miꝺ þam leoman þæꞅ halᵹan ᵹeleaꝼan milꝺheoꞃꞇlice ꞅeꞃꝺ ᵹeꝼẏlleꝺ þuꞃh Goꝺeꞅ ᵹẏꝼe þe on ecneꞅꞅe libbenꝺe.

Expl. Gẏꝼ hꞃa ꞇo þæm ᵹeꝺẏꞃꞅꞇiᵹ biþ þæꞇ he þiꞅ on oꝼeꞃ aꞃenꝺe. he biþ unᵹeꞅælᵹ on ecum anꞇꞃaᵹum ᵹeꞃiꞇnaꝺ. Ðæꞇ la ne ᵹeꞅeoꞃꝼe þæꞇ minꞃa æꝼꞇeꞃ-ᵹenna ænig þa ẏꞃmþe ᵹeeaꞃnꞇᵹe.

CODEX MS.

ECCLESIÆ LICHFELDENSIS.

COD. MS. *in Quarto grandibus & rotundioribus litteris (ut ita dicam) Anglo-Saxonicis, mille abhinc, ut videtur, annis exaratus. In eo habentur Evangelia SS. Matthæi & Marci, cum parte priori Evang. S. Lucæ Latine, ſecundum S. Hieronymum, retentis tamen plurimis vetuſtiſſimæ Verſionis Italicæ Lectionibus. Hoc in Codice cernuntur Adnotationes quamplurimæ cum Rerum tum Nominum, tam Britannicè quam Anglo-Saxonicè & Latinè, quippe qui peculium fuit Llandavenſis Eccleſiæ apud Cambros, antequam in Eccleſiam devenerit Lichfeldenſem, ubi nunc adſervatur, inſcriptus* TEXTUS S. CEDDÆ *illius Eccleſiæ Patroni. Ex hiſce Adnotationibus, Antiquiſſima videtur hæc quæ ſequitur Teſtificatio Donationis hujus Codicis Eccleſiæ Llandavenſi his verbis,*

I. fol. 71. Oꞅꞇenꝺiꞇuꞃ hic quoꝺ emiꞇ ✠ Gelhi ✠ ꝼiliuꞅ Aꞃihꞇiuꝺ hoc Euanᵹelium ꝺe Cinᵹal eꞇ ꝺeꝺiꞇ illi ꞃꞃo illo equm opꞇimum. eꞇ ꝺeꝺiꞇ ꞃꞃo anima ꞅua iꞅꞇum Euanᵹelium Dō eꞇ ꞅc̄. Teliau. ꞅuꞃeꞃ alꞇaꞃe.

✠ Gelhi ✠ ꝼiliuꞅ Aꞃihꞇiuꝺ. eꞇ ✠ Cincenn ✠ ꝼiliuꞅ Gꞃiꞃiuꝺ.

II. *Statim ſequitur hæc Adnotatio aliena manu* SUREXIT Tuꞇbulc ꝼiliuꞅ liuꞇ ha Gener TUTRI ꝺiꞇꞇchun ꞇiꞃꞇelih. haꞇoꝺ ilau Elcu ꝼiliuꞅ Gelhig haluiꝺꞇ iuguꞃeꞇ amgucanꞇ pel canꞇ camiꝺi hoꝺiueꝺ ꝺiꞃꞃo ꞇanꞇ Gener Tuꞇꞃi 6 guiꞃ imguoꝺanꞇ iꞃꝺeꞇion guꞃagun ꞇage ꞃoꝺeꞇiꞇ elcu gueꞇiꞇ equiꞇꞃeꞅ uache ꞇꞃes uache nouiꝺligi namuꞃ niꝺe caꞅꞇꞃiꞇꝺu ꝺimeꝺichaꞇ gueꞇiꞇ Biꞇꝺiꝺ braiꞇ gꞃeꞅiaꝺ gueꞇiꞇ hiꞅ minn Tuꞇbulc hai cenꞇꞇi i oiꞅ oiꞅou (*Inferius ſequuntur nomina Teſtium,*) ✠ Teliau c̄. Gurginꞇ c̄. Cmhilinn c̄. Spꞅ c̄. ꝺ ꞇoꞇa ꝼamilia Teliau. ꝺe laicꞅ Numin m̄. Aꞇꝺan c̄. Signou m̄. lacou c̄. Berꞇhuꞇiꞅ c̄. Canꝺa c̄. quicunque cuꞅꞇoꝺieꞃiꞇ beneꝺicꞇuꞅ eꞃ̄. quicunque ꝼꞃangeꞃiꞇ malꝺicꞇuꞅ eꞃ.

III. fol 9, b. Oꞃꝺenꝺiꞇ iꞅꞇa ꞅcꞃiꞃꞇio quod ꝺeꝺeꞃiꞇ Riꞅ eꞇ luich Gꞃeꞇhi ꞇꞃes guiꝺauc imalꞇiꝺuch cimaꞃguch

†Dddd

marguich eit. hic eſt cenſuſ eiuſ. douceint torth. hamaharuin. i irham. haduceint torth. in Iragaem ha buch. ha(do)uceint manuudenn. Do ⁊ Sco. Eludo. Dſ t̄. Saturnnguid t̄. Nobiſ t̄. Guurei t̄. Cutulf t̄. De laiciſ Cinguernn t̄. Collbiu t̄. Cohorget t̄. Ermin t̄. Hourod t̄. quicunque cuſtodierit b̄dictuſ erit. ⁊ qui ſranxerit maladictuſ erit a d̄o.

IV. fol. 10 Oſdendit iſta ↄſcriptio quod dederunt Riſ hahiru - - - - - - - - - - - - - - - - cibracma behet hirmai Guidauc. Oroidcelli irlath. behet camdubr. iſem hichet triuceint torth. h - - - - - - rum. haguorth ouerr emenuun. Dſ oiro. t̄. Saturnguid Sacer t̄. Nobiſ t̄. Gurei t̄. Cutulf t̄. de Laiciſ Cinguern t̄. (Colbiu) t̄. Cohorget (t̄.) Ermin t̄. (qui cuſto)dierit (bene)dictu(ſ erit ⁊) qui ſra(nxer)it m(aladic)tuſ er(it.)

V. fol. 109, b. . . . . . . ce ēē t . . . . dene lit . . . . iþ . iiii. ſi . . . lebri . gu . . . . . agnunn . . . . uch . et . . . ci . . . archiud . . . . iunt li(bert)atem ble . . . ſilio Sul . . . et ſemini (eiuſ) in ſempi(tern)num. Propter. (a)tq; hoc eſt . . . e quod dedit (pro) lib̄ ca(te) quatuor . . . oſ et oc(to) . . . inciaſ. (Actū cor)am idoneiſ (t)eſtibuſ de (Laic)iſ Riguid . . . n ſiliuſ . . . . ic. Guen ſiliuſ . . . r. Guoluic (ſiliuſ . . .)edan. Ou . . . ſ. Guur . . . aim. Mer . . . . an ſ Saluſ. Arthan ſ Cimulch. Iudri ſ Iudnerth. De Clericiſ uero Nobiſ Epiſcopuſ Teiliau (*Epiſcopus ſedis Teliavi*, h. e. *Landavenſis*) (Sa)turnguid ſacerdoſ Teiliav. Dubrino et Cuhelm ſiliuſ Epiſ. Saturnbiu cam iliav. Et Sulgen (Scho)laſticuſ qui hāc ſidelitér ſcripſit. qui cuſtodierit hoc Decretum libertatiſ Bleiddud ⁊ proliſ eiuſ ſit (bene)dictuſ. qui autem non cuſtodierit ſit maledictuſ a Deo et a Teiliav in cuiuſ Æuangelio ſcriptum eſt. et (dic)at omniſ populuſ ſiat ſiat.

VI. Oſtendit iſta conſcripſio nobilitatem munaur med diminih et menſuram eiuſ apud huerdlic guid maun dicoldar ingūd iliuc clundirit cellrin dilih o mour didir main - - - - - - - - - - - - - -

VII. *Habentur etiam Nomina, ut videtur, aut Monachorum, aut Benefactorum ejuſdem Eccleſiæ, v. g.*

fol. 109. ✠ teudur ✠ ourdol ✠. fol. 3, b. Sulcene ✠. fol. 72. Cinguredd, &c. *quæ quidem omnia ſemper ſcribuntur litteris ſuo ævo convenientibus, quas noſtrates ANGLO-SAXONICAS nuncupant.*

De hiſce etiam Adnotationibus ex litteris viri Doctiſſimi & Antiquitatum Britannicarum cultoris longe ſcientiſſimi D. Edwardi Lhwydi, *Muſæi Aſhmoleani in Academia Oxonienſi Cuſtodis digniſſimi ad me datis accepi Verba illa ad num. II. ſcripta, ſic ex parte reddenda.* Surrexit Tydvwlch filius Tinctoris & Januarius Eremita, ut poſtularent terram Teliavi quæ erat in manu Elcovii filii Gelhig, &c. *una cum verſione Adnott. III & IIII, quæ ita ſonant.* Oſtendit iſta ſcriptio quod dederunt Rheſus & Familia Grethi, Trev-wydhog, (*Nomen loci*) qua itur ad confluentiam Cinchi (*amnis*) . . . Hic eſt cenſus ejus, quadraginta panes & vervex in Æſtate, & quadraginta panes in Hyeme, & Porcus, & quadraginta diſci Butyri, Deo & ſancto Eliud. Deus teſtis, Sadyrnwydh teſtis, Nowys teſtis, Gwrgi teſtis, Kwdhwlv (*Qu. an Nomen Saxonicum?*) Teſtis; De Laicis Kynwern teſtis, Kolhwyn teſtis, Kyhorged teſtis, Ervyn Teſtis, Hwrodh teſtis, &c.

Oſtendit iſta conſcriptio quod dederunt Rheſus & Hirv - - - - - - - Brechva (*nomen loci*) uſq; ad Hirvaen gwydhog (*i. e. Columnam Saxeam conſpicuam*) à ſolitudine Gelhi (*i. e Sylvæ*) Irlath, uſq; ad Camdhwr (*fluvium*) Emolumenta ejus ſunt ſexaginta panes, & vervex, & guorthewyr (*Menſura hodie ignota*) Butyri. Deus omnipotens teſtis eſt. Sadyrnwydha ſacerdos teſtis. Nywys teſtis, Gwrgi teſtis, Cwdhwl teſtis. De Laicis Kynwern teſtis, Colhwyn teſtis, Kyhyrged teſtis, Ermin (*ſeu Ervyn*) teſtis; qui cuſtodierit benedictus erit, & qui franxerit maledictus erit.

Hactenus de Adnotationibus in hoc venerando ob vetuſtatem Codice, ab hominibus Cambro-Britannis, exaratis; quarum prima, ab Gelbio qui illum Llandavenſi Eccleſiæ dederit, eadem fere manu ſcribitur, perinde ac Codex Bodleianus, cujus Nota NE. D. II. 19. *ideoque eam ineunti ſeculo nono adjudicandam cenſeo. Eæ quæ ſequuntur, haud multo recentiores videntur, non ſolum propter antiquitatem, verum quia ex alio ejuſdem Llandavenſis Eccleſiæ Cod.* MS. *conſtet Libiaum Epiſcopum Llandavenſem à* NOBIS (*hiſce Adnotationibus memoratum*) *ordine quartum, è vita migraſſe, A. D.* 929. *Adnotationum Anglo-Saxonicarum prima, hujuſmodi eſt*

VIII. fol. 2, b. ✠ Her ſſutelaþ an. ðæt Godƿine Eaƿƿiſeſ ſunu hæfð geled ſulle lade æt þan unriht ƿiſe þe Leofgar b̄ hyne tihte. and þ ƿæſ led æt Licitfeldan. *quibus pateat, hunc Codicem jam tum in Eccleſiam Lichfeldenſem deveniſſe*, h. e. *ante annum Chriſti* 1021. *quo obiit Leofgarus illius Antiſtes.*

IX. fol. 71. *Leguntur nomina plurima Virorum & Fœminarum Eccleſiæ Lichfeldenſis, ut videtur, ſive Cœnobitarum ſive Benefactorum. Hæc autem nomina ſubobſcure ſcribuntur, Litteris etiam Græcis ſubinde cum Anglo-Saxonicis admiſtis, v. g.*

Α ⁊ Ω

Aþulf. Ælfheh. æ. ƿVLFMER. ƿulfgeat. m. ƿulfric. dn̄e. b̄. ſicut uiſ ⁊ ſciſ ſic fac. fiat fiat. omneſ qui MH ΔOCYERVNT ⁊ omneſ qui MEIS INΔIΓNIS PRECIBVS ſH COMMENΔAUERUNT. quicunque. Et ſi f. et.

✠ ƿVLΦYN. ƿULFERD. ƿulfðrYþ. ƿULFðryð. ƿihtmund. omneſ qui beatiſ.

BIIRHTΦLHA. ÆLΦFLHA. LEOΦI. ƿynſige. ƿulfric. Æðelfled. ſunt mū acæ (*ſeu Sanctimoniales*.)

Elfehere. ƿulfƿyn. ƿulfild. Hehfled. b̄. el. æ. æ. ſ. ƿulfmær. ƿ. l. b.

Eadric. Alchelm. Ælfric. ƿilaf. b̄ ca. m. Ælfðryþ. æ. æ. æ. æ. Burhelm. æ. ƿulfi. i. l. f. ƿærulf. æ. b. Æðelƿyne. p. t. ƿ. æ. l. Pufa.

Burhild. ƿulfric. ƿulfhelm. ƿulfled. Eaſerþ. e. Behaſled. ƿulgar. Ælfric.

IX. *Denique, Graphio ſeu Stylo Metallino, ſine Atramento, ſcripta (cujus generis ſcripturæ perpauca mihi videre contigerit ſpecimina,) habes, fol.* 109 *Nomina virorum*, ƿulfun. Alchelm. & Eadric. *fol.* 113, b. *Nomina fœminarum* Berhtfled. Elfled. & ƿulfild.

COD-

CODICES MSS.

ANGLO-SAXONICI

BIBLIOTHECÆ NORFOLCIANÆ,

(Primitus ARUNDELLIANÆ,) quam REGIÆ SOCIETATI De Naturali Scientia promovenda dedit Illuſtriſſimus Princeps HENRICUS HOWARD Dux Norfolciæ, *&c.* A. D. 1679.

60. CODEX *Membranaſius in fol. minori, regnante (ut videtur) Eadwardo Anglorum Rege & Confeſſore, eleganter exaratus, in quo continetur,*

I. *Calendarium (in quo habentur nomina Menſium Hebraicè, Græcè, & Egyptiace) una cum Tabulis quibuſdam ad Computum Eccleſiaſticum ſpectantibus.*

II. *Pſalterium D. Hieronymi Gallicum, cum interlineata verſione Saxonica: ex quo, in Philo-Saxonum gratiam, deprompſimus Pſalmum (ſive ſit numero* XCVIIII. *ſive* C,) *cujus Rubrica eſt*

IN FINEM PSALMVS IN CONFESSIONE.

drimaþ drih̄ ealle eorðan ƿeorðað drih̄ on
IVBILATE DN̄O OMS TERRA? SERUITE DN̄O IN

bliſſe
LETITIA.

ingaraþ on geſihðe hiſ on bliþneſſe.
Introite in conſpectu eiuſ? in exultatione.

ƿite ge forðon drih̄ he iſ god he geƿorhte
Scitote qm̄ dn̄ſ ipſe eſt dſ? ipſe fecit

uſ ⁊ na ſilfe ƿe
noſ et non ipſi noſ.

folc iſ ⁊ ſceap foſtornoþeſ hiſ ingarað
Populuſ eiuſ et oueſ paſcue eiuſ? introite

on gatū hiſ on andettneſſe of caſartunaſ hiſ on
portaſ eiuſ in confeſſione? atria eiuſ in

ymenū andettað hī
ymniſ confitemini illi.

heriað naman hiſ forðon iſ on ecneſſe mild-
Laudate nom̄ eiuſ qm̄ ē. in eternum mi-

heortneſ hiſ ⁊ oð on cneoriſſ ⁊ cneo-
ſcðia eiuſ et uſque in generationē et gene-

riſſe ſoþfæſtneſſe hiſ
rationem ueritaſ eiuſ.

III. *Pſalterium (adjungitur Pſalmus iſte qui ab his verbis incipit* VSILLVS ERAM,) *ſequuntur Cantica ſacra, ſub his Rubricis*

1. INCIPIT CANTICA PROPHETARV̄. CANTICV̄ ISAIE PROPHETE.
2. CANTICVM EZECHIAE IUDEA.
3. CANTICVM ANNÆ.
4. CANTICVM MOYSI.
5. CANTICVM ABBACVC PROPHETA.
6. CANTICVM MOYSI IN DEVTERONOMIO AD FILIOS ISRAHEL.
7. HYMNVM TRIVM PVERORVM.
8. CANTICVM ZACHARIAE (lege MARIAE, nam ſic incipit, MAGNIFICAT, &c.)
9. CANTICVM ZACHARIAE.
10. YMNVS SCI̅ VICETI EPI̅. DIEBVS DOMINICIS AD MATVTINIS (ſic incip. TE DM̄. LAVDAMVS, &c.)
11. CANTICVM SIMEONIS.
12. HYMNVS ANGELORVM.
13. INCIPIT ORATIO DOMINICA SCD̄M MATH̄M. (ſine Doxologia)
14. INCIPIT SYMBOLVM APL̄ORVM.
15. INCIPIT FIDES CATHOLICA ATHANASII ALEX̄.

Hæc omnia cum interlineata verſione Anglo-Sax.

IV. *Sequitur Litania Major Latine, in qua inter alios, precatur ad Sanctos* Eadƿard, Oſƿald, Eadmund, Alban, Kenelm, Æþelbriht, Cuthberht, Sƿiþun, Dunſtan, Aþelƿold, Byrinſtan, Ælfheah, Rumƿold, Columban, Ercenƿold, Hædd, Friþeſtan, Guþlac, Iuſt. *& Sanctas fœminas* Æþeldrið, Eadgiþ, Sexburh, Eadburh, Ƿihtburh, Æþeldriþe, Mildriþ, Oſgiþ, Mildburh, Friþeſƿiþ, Æþelburh, Ƿærburh, Ælfgiſ, Mærƿenn, & Æþelflæd.

V. *Sequuntur Orationes quædam Latine tantum, quarum nonnullæ ſcribuntur manu recentiori. Ex his, una ſic in Rubrica inſcribitur*

OR. S. AVGVSTINI. *& ſic*

Incip. DNE̅ DS̄ OMPS̄ rex creator coeli et terræ. Sc̄a Trinitaſ. tibi confiteor omnia peccata mea que ego peccaui cogitationibus uanis, &c.

Expl. Et da in me continentiam. abſtinentiam. perſeuerantiam bonam. gaudium. fidem. ſpem et caritatem. ut merear te diligere et uidere. qui in trinitate perfecta viviſ et regnaſ dſ̄. per omnia ſecula ſeculorum. AM̄.

VI. *In Pſalterio etiam, poſt Pſalmum* XLIX. *extat Oratio, quæ ſic*

Incip. MISERERE MEI DS̄. SCDM̄ MAGNĀ MISC̄DIAM TVAM. Non peto ſcdm̄ meritum meum. ſiue ſcdm̄ iuſticiam meam. uel ſcdm̄ deſiderium meum. ſeu ſecdm̄ opera mea. quibuſ in omnibuſ ego peccator deuiaui a te.

Expl. Gloria tibi trinitaſ equaliſ una deitaſ et ante omnia ſcl̄a et nunc et in perpetuum. AMEN.

† Dddd 2 VII. *De*

VII. *De ſex ætatibus ſeculi. Saxonice. (aliena & paullo recentiori manu.)* Ðoñ is ſeo ſixte yld ƿƿa Cristes akennednesse agan. oð nu. to middanƿintre kinið. þ is ðoñ. an þusend geara. 7 ix. 7 hund-nigantig geara. *i. e.* A. D. 1099.)

---

155. *Cod. MS. in Quarto, olim peculium Eccleſiæ Xpi Cantuariæ, cujus pars longe maxima, temporibus, ut videtur, Cnuti Anglorum Regis eleganter fuit Exarata. in eo Continetur,*

I. *Calendarium, in quo memorantur plures ex Sanctis Anglo-Saxonicis.*

II. *Pſalterium D. Hieronymi Gallicum.*

III. *Cantica Sacræ Scripturæ, recentiori manu, cui præmittitur Imago S. Benedicti Abbatis, in ſella ſedentis, dextra baculum Paſtoralem tenens, cum effigie Monachi, hujuſce, ut videtur, Codicis ſcriptoris, ad ejus pedes provoluti, qui pedem S. Benedicti dextrum oſculatur, ſiniſtra* Lib̄ Ps̄ *ſeu Librum Pſalmorum protendit.*

IV. *Deinde ſequitur Liber Hymnorum prout cantari debuerint per totum annum, una cum Miſſa pro Fidelibus defunctis in fine truncata, manu recentiori.*

V. *Collectio Precum eadem antiquiori manu qua ſcribitur Pſalterium exarata, quarum plurimæ Saxonice Gloſſantur,* viz.

1. Or̄. Ad Personam Patris. quæ ſic

Incip. eala drihten god ælmihtig ece 7 unaDn̄e Ds̄ Omps̄. Aeterne et Inrecgendlic fæder Sƿynenne on annesse 7 ænne effabilis. Quem trinum in unitate. et unum on ðrynnesse ƿe andetteð. in trinitate confitemur.

2. Or̄ Ad Personam Filii.

Incip. eala drihtē hælend crist cyning fæmnena anDn̄e Ihū Xpē rex uirginum. Infundnesse lufigend beƿera heortan mine ƿram tegritatis amator. muni cor meum ab eallum flanum 7 ſearƿum ƿeondes omnibus ſagittis et inſidiis inimici.

3. Or̄ Ad Personam Spī Sc̄ī.

Incip. god ælmihtig of ægðrum fæder 7 Sps̄ ſc̄e Ds̄ omps̄. ex utroq; patre & funa forðſteppende leoht forð onlyhtende ælcfilio procedens. lux uera illuminans omne mann cumendne on ƿyrne middan eardnem hominem uenientem in hunc mundum.

4. *Collectæ quædam ad Jeſum Chriſtum, Latine, cum interlineata Verſione Saxonica.*

5. *Orationes tres ad Jeſum Chriſtum, Latine & Saxonicè, quarum prima, ſic*

Incip. eala drihtē hælend crist ƿuldorfullusta Dn̄e Ihū Xpē glorioſiſſime ſcyppend middan-eardes þu þæſe þu eart beorhtconditor mundi. qui cum ſis ſplennyss ƿuldres efen-ece fæder 7 halgum gaſte. dor glæ coæternus patri. ſcō q; ſpū.

6. Ante Crucem Dn̄ī. Or̄. Sc̄ā.

Incip. þurh ƿuldor 7 mægen halīgne rode þinre Per gloriam et uirtutem ſcæ crucis tue þin tacn me ic ongeſette dn̄e Ihū Xpē. cuius ſignaculum mihi impono on heortan 7 on lichaman gehalg in corde et corpore ſalua me.

7. Alia.

Incip. eala ælmihtiga 7 luffendusta god la haligusta Om̄ ps̄ dilectiſſime ds̄ ſc̄iſſime 7 lufigendusta hælend ic halsige þe þurh una-atq; amantiſſime ſaluator. Adiuro te per incennedne fæder ðinne drihten ælmihtigne genitum patrem tuum dñm omnipotentem.

8. Oratio Ad Crucem. Cum vii Petitionib:

Incip. Dn̄e Ihū Xpē for halīgne rode þinre mid pro ſcā cruce tua apud þu ſi þ þu me beƿerige me ſis ut me defendas.

9. Or̄ Sc̄ī Gregorii. Quicunq; hanc orationem in die cantauerit. ſicut ipſe Sc̄s Gregorius dixit. quod nec malus homo. nec diabolus nunquam nocere poterit.

Incip. gehyr gebed min þæt eallunga Dn̄e exaudi orationem meam. quia iam ic on cnaƿe timan minne gehende beon cognoſco tempus meum prope eſſe.

Expl. þ ic to þinre mildheortnesse mid halgum ut ad tuam miſericordiam cum ſanctis geleaffullum þinum becuman mæge þu ðe mid fidelibus tuis peruenire ualeam. Qui cum fæder 7 halgum gaste leofast 7 rixast patre et ſpū ſcō uiuis et regnas ds̄.
per omnia ſecula ſeculorum.

10. Or̄. Sc̄ī Avgvstini. Quicunq; hanc orationem cotidie coram deo deuote orauerit. et in preſenti ſeculo beatus erit. et in futuro cum ſc̄is gaudebit.

Incip. eala God unaſpynigendlice mildheortnesse Deus ineſtimabilis miſericordiæ. ormætre arfæſtnesse ſcyppend 7 edDeus immenſæ pietatis. deus conditor et reniƿigend menniſces cynnes parator humani generis.

Expl. to halīgdome þinre geribrumnesse to aAd ſacramentum tuæ reconciliationis adƿend þurh hælend crist ancennedan ſunu þinmitte. per Ihm̄ Xpm̄ unigenitum filium tune hælend urne ſe mid þe mid gaste um ſaluatorem nrm̄. qui tecum. et cum ſpū halīgum ana leofaþ 7 rixað god þurh unaſcō unus uiuit et regnat deus. per inmorlice ƿorulda talia ſecula.

11. Incipit Inquiſitio Sc̄ī Augustini de iſta oratione. In quacunq; die cantauerit aliquis iſtam orationem non nocebit illi diabolus. neq; ullus homo impedimentum facere poteſt.

Incip.

Incip. eala dꝛihten hælend cꞃiſt ðu on ƿýꞃne midDomine Ihū Xpē qui in hunc mun-

dan eaꞃd ꝼoꞃ uꞅ ꞅýnnꝼulle oꝼ boꞅme ꝼæðeꞃ
dum propter noſ peccatoreſ de ſinu patriſ

to-come þæt oꝼ Adameꞅ ꞅýnne uꞅ þu alýꞅdeꞅt
aduenisti. ut de Adæ peccato noſ redimereſ.

ꝼoꞃþi ic ꞃat ⁊ gelýꞅe þæt na ꝼoꞃ ꞃihtꞅiſe
quia ſcio & credo quod non propter iuſtoſ.

ac ꝼoꞃ ꞅýnnꝼulle on eoꞃþā eaꞃdian þu ƿoldeꞅt
ſed propter peccatoreſ in terra habitare uoluiſti.

Expl. to mildheoꞃtnýꞅꞅe eadigꞃe ⁊ ecere
Ad miſericordiam beatæ et perpetuæ

geꞃýðe þinꞃe ic mæge becuman hælend middan eaꞃdeꞅ
uſionis tuæ ualeam peruenire. Saluator mun-

di. Qui cum patre.

12. *Confeſſio Peccatorum.*

Incip. ic andette þe dꝛihten ꝼoꞃþi ic ꞅýngode
Confiteor tibi dñe quia ego peccaui

ðeaꞃle beꝼoꞃan ðe ⁊ beꝼoꞃan englum þinum.
nimiſ coram te et coram angeliſ tuiſ.

ic ꞅýngode þuꞃh gýmeleaꞅte bebода
peccaui dñe per neglegentiam mandatorum

ðinꞃa
tuorum.

13. Confessio Ad Dnm̄.

Incip. ic andette ðe dꝛihtne gode heoꞅeneꞅ ealle
Confiteor tibi dño dō cœli omnia

ꞅýnna mine ꝼoꞃþi ic ꞅýngode ðeaꞃle beꝼoꞃan þe
peccata me. quia peccaui nimiſ coram te.

⁊ halgum þinum on geðance on ꞅpꞃæce
et ſanctiſ tuiſ. in cogitatione. in locutione.

14. Confessio Coram Altare.

Incip. ic andette ðe dꝛihten ealle ꞅýnna mine
Confiteor tibi domine omnia peccata mea

þa ðe ic dýde on eallum dagum liꝼeꞅ mineꞅ
quæcunq; feci omnib: dieb: uitæ meæ

god þu geꞅceoꞃe
Deuſ qui me creaſti.

15. *Oratio ad Deum.*

Incip. eala milꞅeꞅta god ðu unnýtne þeClementiſſime deuſ qui me inutilem famu-

oꝼ þinne æꞃ mildehoꞃtlice to anlicneꞅꞅe þinꞃe
lum tuum priuſ miſericorditer ad imaginem tuam

æꝼteꞃ ꞅaƿle þu geꞅceoꞃe
ſecdm̄ animam creaſti.

16. Or̄ Pro Semet Ipso.

Incip. dꝛihten god min þu þe næꝼꞅt hlaꝼoꞃd
Dñe dš mš. qui non habeſ dñm

ac ealle þinꞃe ꞅýnd dihtnunge undeꞃþeodde.
ſed omnia tuæ ſunt condicioni ſubiecta

17. Alia.

Incip. god þu eaꞃt ꞃihtꞅiꞅꞃa ƿuldoꞃ ⁊ ꞅýnꞅulDš qui eſ iuſtorum gloria et peccato-

ꞃa mildheoꞃtneꞅ aꞅꞅeꞅtneꞅꞅe þine eadmodꞃe
rum miſericordia pietatem tuam humili

bene ic bidde
prece depoſco.

18. Alia.

Incip. undeꞃꝼo aꞅꞅæꞅtneꞅ þin dꝛihten god min
Suſcipiat pietaſ tua dñe dš mš

eadmodneꞅꞅe minꞃe bena
humilitatiſ meæ preceſ.

19. Or̄. De Tribvlatione Temptationvm.

Incip. gehæl dꝛiht̄ cýning eceꞅ ƿuldꞃeꞅ þu þe
Salua me dñe rex æterne gloriæ. qui

miht gehælan
poteſ ſaluare.

20. Or̄. De Scā Maria.

Incip. la þu halige ⁊ ƿundoꞃꝼulle godeꞅ modeꞃ ⁊
Sancta et glorioſa dei genetrix

ꞅimble mæden ðu middan eaꞃde geaꞃſemperq; uirgo Maria. tu mundo me-

nodeꞅt cennan hælend
ruiſti generare ſaluatorem.

21. Or̄ De Scō Michaele.

Incip. la þu halige heahengel
Sancte Michahel archangele dñi nrī Ihū

þu þe come to helpe ꝼolce gode
Xpī. qui ueniſti in adiutorum populo dei.

22. Oratio De Scō Iohanne Bapt̄.

Incip. la þu haliga ꝼulluhteꞃe ꝼoꞃeþinga
Sancte Iohanneſ Baptiſta intercede

ꝼoꞃ ꞅýnnum minum
pro peccatiſ meiſ.

23. Or̄. De Scō Petro Et Pavlo.

Incip. þu þe nýþeꞃ-aꝼoꞃꞃene up-aꞃæꞅt ⁊ eadDeuſ qui eliſoſ erigiſ et hu-

medum ꞅýlꞅt giꞅe
milibuſ daſ gratiam.

24. Oratio Ad xii. Apostolos.

Incip. dꝛiht̄ hælend ðu ꞅealdeꞅt anꞅeald
Dñe Ihū Xpē qui dediſti poteſtatem

þinū untꞃume gehælan deade aꞃeccean
apoſtoliſ tuiſ infirmoſ curare. mortuoſ ſuſcitare.

25. Oratio De Scō Stephano.

Incip. la þu haliga ꝼꞃe æꞃeꞅta dꝛihtneꞅ
Sancte Stephane protomartýr domini

ƿuldoꞃꝼulla
glorioſe.

26. Or̄. De Scō Mavricio.

Incip. la ge haligan ƿuꞃþuꞅtan
Sancti martýreſ dei digniſſimi. Maurici.

⁊ oðꞃe
Exſuperi. Uictor. Candide. et Uitaliſ. atq; ceteri

hiꞃa geꞅeꞃan
eorum ſocii.

† Eeee 27. Or̄

27. OR. DE SCO ÆLFHEGO.

Incip. ʒeþanc ⁊ luſta oþþe ƿillena minra
Cogitationum et uolutatum mearum

þe ic cyþe ſaru ⁊ uneaþneſſa ʒecorena
tibi profero dolores et anguſtias dei dilecte

haliʒa fæder [*thoma] * *hoc verbum in Cod. inſer-*
ſcе pater ÆLFHEGE.

tum legitur manu longe recentiori.

28. ORATIO AD SCOS.

Incip. ſoðþe luſe ⁊ ſibbe ðu ſor hæle cyn-
Deus caritatis et pacis qui pro ſalute gene-

nes menniſces rode hohinge þeþoludeſt ⁊ blod
ris humani crucis patibulum pertuliſti et ſan-

ðin ſor alyſedneſſe ure utlete ʒeti-
guinem tuum pro redemptione nra fudiſti. Pre-

þa ic bidde mildheorteſta fæder þurh ſoreþinʒ-
ſta queſo clementiſſime pater. per inter-

rædena haliʒra ðinra Uincentii.
ceſſiones ſanctorum martyrum tuorum.

Euſtachii. Dioniſii. Georgii. Eadƿeardi. Ælfhegi.

et Potiti.

29. ORAT. DE SCO BENEDICTO ABB.

Incip. ic halſiʒe eadiʒoſta ʒecorena
Obſecro te beatiſſime Benedicte dilecte

ſoreþinʒa ſor me þene þinum ⁊ ſor þiſſe
Dei. Intercede pro me famulo tuo et pro hac

ealre ʒeſerrædene
omni ſancta congregatione.

30. OR. DE SCO DVNSTANO.

Incip. la haliʒa ⁊ eadiʒoſtiʒa hlaford ⁊ fæder
Sancte ac beatiſſime domne et pater

us ſealde mundboran
Dunſtane. Te nobis dñs dedit patronum. te

hyrde ſoreþinʒend
paſtorem. te interceſſorem.

31. OR. AD SCOS CONFESSORES.

Incip. ic halſiʒe eoƿ la eadiʒuſtan andetteras
Obſecro uos beatiſſimi Confeſſores Xpi

⁊ lareoƿas
atq; doctores. per dñm nrm Ihm xpm Scе Bene-

dicte. Gregori, Auguſtine. Dunſtane. Hieronime.

Cuthberhte. Iudoce. Byrine. Suuythune. Grim-

balde. Aþelƿolde.

32. OR. AD SCAM CECILIAM.

Incip. on heortan ⁊ on muþe ⁊ ælcum ʒetru-
Corde et ore atq; omni confi-

ƿan ic ʒyrne ſultum þinre ſoreþinʒrædene
dentia. imploro auxilium tuæ interuentionis

þu haliʒoſte mæʒden ⁊ þroƿyſtre
ſanctiſſima uirgo et martyr dñi CECILIA.

33. OR. AD SCAS VIRGINES.

Incip. ealle mædena ⁊ ƿuldorſulle þam uel eos
Omnes ſcæ uirgines et glorioſæ. quib:

ſram gode is ʒyſen eac ſƿilce on hade tydderum
a Deo datum eſt etiam in ſexu fragili.

ſiʒe clænneſſe
uictoria caſtitatis et martyrii.

34. OR. DE OMNIBVS SCIS.

Incip. ðurh ʒeearnunʒa ealra haliʒra þinra
Per merita omnium ſanctorum tuo-

⁊ ʒebeda ſoreþinʒunʒa ⁊ ðroƿunʒa
rum et orationes et interceſſiones. et paſſiones

mundbyrda þrynnes mildheortuſte ʒehyr
et ſuffragia. trinitas clementiſſima exaudi me.

35. OR. AD. OMNES SCOS.

Incip. ʒehelpað ic bidde ealle to ðara
Succurrite mihi queſo omnes ſci dī ad quorum

ic earmoſt ⁊ ſynni mundbyrd ic to-ſleo
ego miſerrimus et peccator patrocinia confugio.

36. ORATIO POST PSALTERIVM. L ORATIONVM.

Incip. alyſend ſaple middan-eardes alyſend
Liberator animorum mundiq; redem-

eca ⁊ undeadlic
ptor Ihu Xpe dñe dſ. rex æterne et immortalis.

37. *Oratio Pœnitentialis.*

Incip. ealmihtiʒa goda ⁊ rihtƿiſa ⁊ ſaƿla
Deus omps bone et iuſte et animarum

læce mildheorteſta ſcyldiʒ ic andette ðe
medice miſericordiſſime. reus ego confiteor tibi

ealle ſynna mine þe ic ƿorhte.
omnia peccata mea quæ feci.

CODICES MSS.
ANGLO-SAXONICI
IN BIBLIOTHECA
DUNELMENSIS ECCLESIÆ.

AA. IIII.i. *CODEX membr. & antiquus in Quarto, diverſis manibus ſcriptus, nunc autem (quod ſane dolendum eſt,) & capite & in medio, & calce mutilus. Ex iis tamen quæ reſtant hunc Cod. tum Pontificale tum Rituale Eccleſiæ Dunelmenſis quondam fuiſſe, conſtat. inprimis autem, propter interlinearem verſionem, litteris miniatis, Dano-Saxonicè ſcriptam, hic Codex ut ut mancus & truncatus, ab omnibus Antiquitatis amatoribus, magni faciendus eſt.*

Quæ autem in Cod Collectæ, Orationes, Lectiones, &c. habentur Dano-Saxonice Gloſſatæ, ex ſuis Rubricis liquet.

I. fol. 1. Item collecta in Epiphania.

II. fol. 2. IIII. Non. Febr. Purificatio Sce Mariæ.

III. *Ibid* Item Collectiones.

IV. fol. 2,b. Item Capitula in Caput Ieiunii.

V. fol. 3. INCIP CAPITVLA IN LXX.

VI. *Ibid.* IN LX.

VII *Ibid.* Hae sunt collectiones in Septuagessima usq; Caput ieiunii. (*manu Aldredi.*)

VIII. fol. 4. FERIA. IIII. caput ieiunium.

IX. fol. 5. Capit in quadragessima I.

X fol. 7. Collectiones unde supra.

XI. fol. 9. Item capit ex Profetis de Passione dni.

XII. fol. 10. Item Capitule ex Apostolorum.

XIII. fol. 11. Item Collecta.

XIV. fol. 12. Capitula de resurrectione dni.

XV. fol. 14,b. Collecta in Sabato sco Pascha.

XVI. fol. 15. *Alia Collecta quatuor.*

XVII. fol. 17,b. Hæ sunt capitulæ in Lætania maiore.

XVIII. fol. 19. Item alia Orat pro peccatis.

XIX. fol. 21. Ite alia Incipiunt Cap maiorum solennitatum.

In nat Sci Stephani martiris.

XX. fol. 21,b. Ite Collecte unde supra.

XXI. fol. 22. VI. Kl. Ianu. nt. Sci Iohan Euang.

XXII. fol. 22,b. Item Collectiones.

XXIII. fol. 23. In Nt. innocentium.

XXIV. fol 23,b. Ite Collectiones ad innocentes.

XXV. fol. 24. II. Kl. Ian. Na. Sci Siluestri.

XXVI. *Ibid.* XVIII. Kl. Febru. Nt. Sce Felicis.

XXVII. *Ibid.* XVI. Kl. Feb. Nt. sce Marcelle.

XXVIII. *Ibid.* XV. Kl. Feb. Nt. sce Prisce Mr.

XXIX. *Ibid* XIII. Kl. Feb. Nt. sce Fabiani Mar.

XXX. *Ibid.* Eodem die sce Sebasti.

XXXI. f. 24,b. XII Kl. Feb. Nt sce Agnetisuirg.

XXXII. *Ibid* XI. Kl. sci Uincentii Mar.

XXXIII. *Ibid* V. Kl. Octaua Agnetis.

XXXIV. *Ibid.* No. Feb. sce Agathe Vir.

XXXV. fol 25. VI. decima Kl. Mar. sci Valentini.

XXXVI. *Ibid.* IIII. Id. Mart sci Grego Pap.

XXXVII. *Ibid* VIII. Kl Apprl. Adnunt. sce Marie.

XXXVIII. *Ibid.* XVIII. Kl. Mai sco rum Tiburtii et Ualeriani.

XXXIX. *Ibid.* IX. Kl. Mai. sci Georgii Mar.

XL. fol. 25,b. VII. Kl. Mai. Nat sci Marci Euang.

XLI. *Ibid.* IIII. Kl. Mai sci Vitalis Mart.

XLII. *Ibid.* Kl. Mai Ap lorum Piliphi (*Philippi*) et Iacobi.

XLIII. *Ibid.* I. No Mai Sco rum Alexandri Euenti. et Theodori (*in Collect. ſcribitur* Teodoli. i.e. *Theoduli.*)

XLIV. *Ibid.* II. No Mai. sci Iohan. ante porta Latina. (*portam Laterani.*)

XLV. *Ibid.* VI. Id. Mai. Sco rum Gordiani ⁊ Epimachi.

XLVI. fol. 26. IV. Id. Mai. Sco rum Nerei. ⁊ Achillei. ⁊ Pancratii.

XLVII. *Ibid.* VIII. Kl. Ivn. sci Urbani Epis.

XLVIII. *Ibid.* IIII. No. Iuni. Sco rum Marcellini ⁊ Petri.

XLIX. *Ib.* V. Id. Iuni. Sco rum Primi et Feliciani.

L. *Ibid.* II. Id. Iuni. Sco rum Basilidis. Cirini. Naboris. ⁊ Nazarii.

LI. fol. 26,b. IIII. Kl. Iuli. Marci ⁊ Marcelliani.

LII. *Ib.* VI. Kl. Iuli. Sco rum Protasi et Geruasi.

LIII. *Ibid.* viiii. Kl. Iuli. Vigilia ſcī Iohan̄. Bab̄. (*Baptiſtæ.*)

LIV. fol. 27. Itē Collecta.

LV. *Ibid.* Itē ut ſupra.

LVI. fol. 27,b. vi. Kl. Iul. Scō. Iohan̄. ⁊ Paulini.

LVII. *Ibid.* iiii. Kl. Iuli. ſcē Leoniſ Pape.

LVIII. *Ibid.* iii. Kl. Iuli. Paſ. ſcī. Petri Apl̄i.

LIX. fol. 28. Itē ut ſupra.

LX. *Ibid.* Secū tur Collecte.

LXI. fol. 29. ii. Kl. ſcī Pauli Apol̄i.

LXII. *Ibid.* Secū tur Coll.

LXIII. fol. 29,b. ii. Nō Iuli. Octauaſ Aplō rū.

LXIV. *Ibid.* Secū tur Coll.

LXV. fol. 30. vi. Nō. Iuli. Scō rum Proceſſi et Martiniani.

LXVI. *Ibid.* vi. Iō. Iuli. Scō rum. vii. Fratrē Filiorum Scē Felicitatiſ.

LXVII. *Ibid.* v. Id. Iuli. Nē. Sē Benedicti Abb̄.

LXVIII, fol. 30,b. viii. Kl. Aguſ. Nē. ſcī Iacobi Apl̄i.

LXIX. *Ibid.* iiii. Kl. Ag̃. ſcō rum Feliciſſime. Simplicii. Fauſtini (*& Beatricis.*)

LXX. *Ibid.* iii. Kl. Aguſtuſ. ſcō rum Abdo et Senneſ.

LXXI. *Ibid.* Kl. Auguſtuſ ſcō rum Machabeorum. vii. ꝼrm̄ cū mr̄e.

LXXII. *Ib.* iiii. Noñ Aguſtuſ ſcī Stephani Epiſ. et Martyriſ.

LXXIII. fol. 31. iii. Iō. Agū. ſcī Tiburti Mar̄.

LXXIV. *Ibid.* Iō. Agū. M̄. Scē Ypolite.

LXXV. *Ib.* xviiii. Kl. Septē. ſcē. Euſebii p̄ſbit.

LXXVI. fol. 31,b. Adſump ſcā Mariæ.

LXXVII. *Ibid.* Collecte.

LXXVIII. fol. 32,b. xvi. Kl. Septē b̄. Octauaſ ſcī Laurentii.

LXXIX. *Ibid.* xv. Kl. Sepᵗē ſcī Agapite Mar̄.

LXXX. *Ibid.* xi. Kl. Sepē. Scī Thimothei.

LXXXI. *Ib.* xiii. Kl Sep. ſcī Bartholomei Ap ſli.

LXXXII. *Ibid.* iiii Kl. Sep. paſ Iohanniſ Bab̄.

LXXXIII. *Ibid.* iii. Kl. Sep. ſcō rum Filiciſ.

LXXXIV. fol. 33. vi. Iduſ Sepē. Natiuitaſ ſcā Mariæ.

LXXXV. *Ibid.* Itē Capitula.

LXXXVI. *Ibid.* Itē ut ſupra.

LXXXVII. *Ibid.* Itē Collectioneſ.

LXXXVIII. fol. 34,b. Nō Octb̄. Nē. Scī Marci Pape.

LXXXIX. *Ibid.* vii. Iō Octb̄. ſcō rum Dioniſii, Ruſtici ⁊ Eleutherii.

XC. *Ibid.* v. Iō Octob̄. ſcī Caliſti Pape.

XCI. fol. 35. xv. Kl. Nouemb̄. ſcī Luce Euang̃.

XCII. *Ibid.* v. Kl. Noue b̄. Paſſio Simoniſ et Iude.

XCIII. *Ibid.* ii. Kl Noueb̄. ſcī Quintini.

XCIV. *Ibid.* Eodem die. uigilia om̄ iū ſcō rum.

XCVI. *Ib.* f. 35,b. Item Collectioneſ in cotidianiſ diebuſ.

XCVII. *Ibid.* Item ī cotidianiſ diebuſ ut ſupra.

XCVIII. fol. 36. vi. Iduſ Octob̄. ſcō r̄. mar̄. coroñ. (i. e. *Sanctorum Martyrum Coronatorum.*)

XCIX. fol. 36,b. v. Iō. Nouemb̄. Nāt. ſcī Teothorii (*Theodori*) mr̄.

C. *Ibid.* iii. Iō Noub̄. Nāt ſcī Martini Epſ.

CI. f. 37. x. Kl. Deē. Nāt ſcā Ceciliæ Mar̄. Virḡ.

CII. fol. 37,b. Nona Kl. deē Nāt Scī Clementiſ Papæ.

CIII. *Ibid.* viii. Kl. deē. Scī Criſogoni Mar̄.

CIV. *Ibid.* iii. Kl. deē. ſcī Saturnini Mar̄.

CV. *Ibid.* ii. Kl. deē. Paſ. ſcī Andreae Apſ.

CVI. f. 38. Seē utur Collectioneſ de ſcō Andrea.

CVII. fol. 38,b. Iduſ deē. Nē ſcē Lucie.

CVIII. *Ibid.* xii. Kl. Ian. ſcī Thome Apſ.

CIX. fol. 39. Primvs In Vigilia Vnivs Apostoli.

CX. fol. 39,b. Iē in uiḡ. Apſ.

CXI. fol. 40. Iē Coll. Apoſtoloꝝ.

CXII. fol. 40,b. Iē Vigil. uniuſ Mar̄.

CXIII. fol. 41. In Viḡ. Mar̄.

CXIV. fol. 41,b. Secuntur Col. ad Uigil.

CXV. fol. 42. In Nāt uniuſ Confeſſoriſ.

CXVI. fol. 43. In Eccleſia cuiuſlibet ſcī Martiriſ ſiue Confeſſoriſ.

CXVII. fol. 44. In Nē plurimoꝝ Martiꝝ.

CXVIII. fol. 44,b. Itē ut ſupra Colleē.

CXIX. fol. 45. Ad Cruce ſalutandā.

CXX. *Ibid.* b̄ (i. e. *Benedictio.*) ramorum in Palmiſ.

CXXI. f. 45,b. Oratio pro renuntiātiſ (*renuntiantibus*) ſæculo. ⁊ Cenobio ſe tradentibuſ. (i. e. *Ordo Monachum admittendi, qui hoc in Cod. mutilatur.*)

CXXII. fol. 46,b. Beñ. ſuper Vaſa reperta ī lociſ antiquiſ.

CXXIII. *Ibid.* b̄. quorumlibet uaſorum.

CXXIV. fol. 47. b̄. arborum.

CXXV. *Ibid.* b̄. pomorum.

CXXVI. *Ibid.* b̄. paniſ.

CXXVII. *Ibid.* b̄. ad om̄ ia que uolueriſ.

CXXVIII. fol. 47,b. b̄. domuſ.

CXXIX. fol. 48. b̄. quando Iudicium exituri ſunt homineſ.

CXXX. *Ibid.* Exorciſmuſ aquæ ad ſurtum requirendum.

CXXXI.

CXXXI. *Ibid.* Ad ruſtum requirendum b̄ aquæ.

CXXXII. fol. 49, b. B̄ uertium uirginum.

CXXXIII. *Ibid.* Oratio ſuper uirgiñ.

CXXXIV. fol. 50. B̄ uirginis ab Epō dicenda.

CXXXV. *Ibid.* Oſtenatio.

CXXXVI. fol. 50, b. Ad Miſſā ipſius uirginis.

CXXXVII. *Ibid.* ſp̄ oblata.

CXXXVIII. *Ibid.* In ſractiō.

CXXXIX. *Ibid.* Ad Compl.

CXL. fol. 51. Ad ſponſas benedicendas. (*Integrum ſupereſt hoc Officium ſolennia Nuptiarum celebrandi, cum ſuperioribus omnibus, Dano-Saxonicè gloſſatum*)

CXLI. fol. 53, b. *Sequitur Hymnus Latine tantum, cujus hoc eſt Initium,* Auctor ſalutiſ unicuſ. *aliena & recentiori manu.*

CXLII. fol. 54. Ad ſerpum benedicendum. (*Oratio in cujus parte priori deſideratur verſio Dano-Sax.*

CXLIII. fol. 55. Halſunge. *ſcripta eſt Anglo-Saxonicè eadem antiqua manu, qua exarantur Lat. & ſic*

Incip. Ic eoſ halſig on ꝼæder naman ⁊ on ſuna naman ðæt iſ ure Drihten Hælende Criſt. ⁊ on ðæſ Halgan Gaſteſ. ⁊ ſor ðæne Criſtneſſe ðe ðu an ge underſenge.

CXLIV. *Ib.* ✠ Gif men ſeplice fyrdenn unſofte oððe ſpræcanne mæg halga him ðiſ ſæteſ.

Hæc oratio cum ſequentibus verſione gaudet interlineata.

CXLV. fol. 55, b. Wið egna ſare ſine (ſing) ðiſ.

CXLVI. fol. 56. Ðiſ man ſcell pætan ofer drence ⁊ ofer Ful. (h. e. *Benedictio Potionis vel Unguenti.*)

CXLVII. fol. 56, b. - - - - ſcal pæta ofer ða ſeta de Ful inſalleð.

CXLVIII. *Ibid.* To Huntade ⁊ ſætter halgunge. (*Benedictio Retium.*)

CXLIX. fol. 57. Benedictio aquæ ad uenationem. et ſaliſ.

CL. *Ibid.* Salt halgunge to ærum. ⁊ to berenne. ⁊ in huſum.

CLI. fol. 57, b. Wið Netena ungetionu. ⁊ ðioſum.

CLII. fol. 58. Oratio ad infanteſ conſignandoſ.

CLIII. fol. 58, b. Incipit exorciſmus ſaliſ.

CLIV. *Ibid.* Exorciſmus aque.

CLV. fol. 59. Benedictio aquae.

CLVI. *Ibid.* B̄ dictio Sal͞ et Aquā.

CLVII. fol. 59, b. Oratio quando aqua in domo aſpargitur.

CLVIII. *Ibid.* Alia. (*Cum aliis Precibus quarum Rubricæ deſiderantur.*)

Huc uſque ſcripſit Librarius. Quæ ſequuntur Latine, manibus diverſis & plane alienis ſcripta ſunt: Verum quicquid extat Dano-Saxonicè, id exaratum eſt manu Gloſſatoris.

CLIX. fol. 61. *Oratio contra virus. Lat. & Dano-Saxonicè.*

CLX. fol. 61, b. Incipiunt Benedictiones ad Lectionem. *ſcil. Lat. & Dano-Sax.*

CLXI. *Ibid.* De Epiphania. *Latine tantum.*

CLXII. *Ibid.* De Aſcentio. *Latinè.*

CLXIII. *Ibid.* De Pentecoſten. *Lat.*

CLXIV. fol. 62. De Aduentu dñi. *Lat.*

CLXV. *Ib.* Commendatio - - - - Noctuſ̄ .n̄. *Lat.*

CLXVI. fol. 62, b. De Apoſtolum͞. *Lat.*

CLXVII. *Ibid.* De Martyrum͞. *Lat.*

CLXVIII. *Ibid.* De omnibus ſcī ſ. *Lat.*

CLXIX. *Ibid.* Benedictio lac ⁊ mel. *Lat.*

CLXX. fol. 63, b. Benedic. paniſ. ſrumen - - - *Lat.*

CLXXI. *Ibid.* Benedictio putei. *Lat.*

CLXXII. fol. 64, b. *Hymnus qui ſic incipit.* Auctor ſalutiſ. *Lat.*

CLXXIII. *Ibid. Verba Initialia Reſp. & Antiphonarum aliquot. Lat.*

CLXXIV. fol. 65. Oratio ad Deum. *Lat.*

CLXXV. *Ibid.* Ymnus ippa. xl.ma. *Lat.*

CLXXVI. fol. 66. *Lectiones ex S. Scriptura.* In natl. Virginum. *Lat.*

CLXXVII. fol. 67, b. In natale unius Apoſtali uel Martyreſ. *Lat.*

CLXXVIII. fol. 67, b. In uigilia uniuſ Apoſtoli uel Martyr. *Lat.*

CLXXIX. fol. 69. *Orationes aliquot. Lat.*

CLXXX. fol. 70. *Benedictio Meſſis, ut ſalva ſit ab avibus. Latine Litteris Saxonicis Rotundis rubei coloris, cum verſione Dano-Sax. litteris nigris. omnia manu Gloſſatoris.*

CLXXXI. *Ibid.* Item pro Auibus. *Latine & Dano-Sax. ſicut ſuperior; cum orationibus aliis tribus, ab eadem manu, cum Latinè, tum Dano-Sax. ſcriptis.*

CLXXXII. f. 71, b. Benedixio Saliſ et Aquae. *cum Orationibus quibuſdam, Latine tantum, at aliena manu.*

CLXXXIII. fol. 72, b. *Sequuntur Antiphonæ aliquot, Latinè cum aliis ad Miſſam ſpectantibus.*

CLXXXIV. fol. 75. Miſſa de ſcā Trinitate. *Lat.*

CLXXXV. fol. 77. Incipit Ymnus ad unam horam. *Latine litteris nigris, & Dano-Saxonicis litteris miniatis, utræque cum ſequentibus hymnis, manu Gloſſatoris ſcriptæ.*

CLXXXVI. fol. 78. Incipiunt Capitula ad primam. *Lat. & Dano-Sax. ſicut ſuperior, eadem manu, cum Capitulis ad tertiam, ſextam & nonam horam.*

CLXXXVII. fol. 80, b. Oratio ſecreta ante initium ueſpertinæ laudis, &c. *Lat. & Dano-Sax. quemadmodum ſuperior, eadem manu.*

CLXXXVIII. fol. 82. *Sequuntur Orationes, & Hymni, Lat. & Dano-Sax. eadem manu.*

CLXXXIX. fol. 83. *Qui ſunt 7 Pſalmi Pœnitentiales,* 8 *Pſalmi Orationum,* 5 *Pſalmi de diverſis tribulationibus, &c. Lat. & Dano-Sax. eadem manu.*

CXC. fol 84. *Orationes iv de S. Cuthberto Lat. cum hac nota,* Be Suðan pudigan gæte. æt Aclee on

 Weſt-

Ꝼeꞅꞇ-Sæxum. on Lauꞃenꞇiuꞅ-Mæꞅꞅan-ꝺæᵹi. on Ƿoꝺneꞅ-ꝺæᵹi. Ælꝼꞃiᵹe ðæm biꞅcope. in hiꞅ ᵹeꞇelꝺe. Alꝺꞃeꝺ ꞅe Pꞃoꞅaꞅꞇ. ðaꞅ ꝼeoꞃeꞃ Collectæ. on ꝼiꝼ næhꞇ aloꝺe mona. æꞃ Unꝺeꞃne aꞃꞃaꞇ.

CXCI. fol. 84, b. *Verſiculi aliquot & Reſponſiones. Lat. aliena manu.*

CXCII. f. 85. Hæ ꞅunꞇ noꞇaꞅ·· ꞃꞃæꝺeꞅꞇinaꞇaꞅ··. i.e. *Abbreviationes verborum quorundam quæ occurrunt in libris Juris Civilis, cum explicationibus eorundem, & Gloſſa Dano-Saxonica.*

CXCIII. fol. 86. De occo Ponꝺeꞃa·· ꝺe quibuꞅ ꝼacꞇuꞅ eꞅꞇ Aꝺam. *Lat. & Dano-Sax.*

CXCIV. fol. 86, b. De ꝺiᵹniꞇaꞇibuꞅ Romanoꞃum. *Lat. & Dano-Sax.*

CXCV. fol. 87. De ᵹꞃaꝺibuꞅ Eccleꞅiæ. *Latine & Dano-Sax.*

CXCVI. f. 88. Nomina locoꞃum in quo·· Apoꞅꞇoli ꞃequieꞅcunꞇ. *Lat. & Dano-Sax.*

CXCVII. fol. 88, b. *De litteris Alphabeti Latini, & Myſtica earum ſignificatione. Lat. & Dano-Sax.*

Quod attinet ad Verſionem hujuſce Cod. MS. *Dano-Saxonicam; Auctor ejus ſeu potius ſcriptor erat proculdubio Aldredus ille Presbyter qui Codicem Evangeliorum præclarum Cottonianæ Bibliothecæ (qui inſcribitur* NERO D. 4. *de quo ſupra) Verſione Dano-Saxonica interlineari illuſtravit: cujus quidem manum in hoc Codice ſtatim atque conſpexi agnoſcebam, codicemq; hunc Dunelmenſem cum Cottoniano conferens, unum Aldredum utriuſque, quoad maximam partem, ſcriptorem eſſe reperi, qui regnante Ælfredo Rege, Aldredi illius Præpoſiti (cujus Adnotationem in hoc Codice Saxonicè ſcriptam ſupra exhibui,) coætaneus eſſe videtur. Nam Ælfſigus, ſive Wlfſigus, ſive Alſius, ſive Ælſius (tot enim modis nomen ejus ſcribitur) Epiſcopus erat Schireburnenſis, temporibus Ælfredi Regis; Aſſeriiq; Epiſcopi in eadem ſede Deceſſor fuit.*

F. 5. II. *Codex membranaceus in quarto, litteris rotundioribus, ante mille annos exaratus (utpote qui mihi videtur paullo antiquior Codice Evangeliorum Cottoniano, qui inſcribitur* NERO D. 4.) *in quo continetur Evangelium D. Johannis, D. Lucæ uſque ad verſ. 2. cap. 22. & pars Evangelii D. Marci, Latinè, ſecundum B. Hieronymum, non tamen abſque Lectionibus quibuſdam differentibus obſervatu dignis. In uniuſcujuſque folii ſuperiori margine, ſcribitur nomen Evangeliſtæ quemadmodum in aliis Codicibus plurimis; in Evangelio autem D. Lucæ, ſemper ſuperſcribitur* Secundum Lucanum, *ſicut & ſemel in Cod. Cottoniano, more ſcilicet majorum noſtrorum, qui nomen illius Evangeliſtæ legentes ſcriptum* LVCA; *(ſicut videre eſt in vetuſtiſſimo Codice Bibl. C. C. C. C) ex* LVCA *pro ingenio ſui ſermonis, fecerunt in obliquis Caſibus* LVCAN, *& deinde* (additâ terminatione *Lat.*) LVCANVS; -NI, -NO, -NVM, &c. *ſicut ſupra obſervavi*

Hoc in Codice miſere truncato, cernuntur veſtigia quædam ſive Otii ſive Devotionis cujuſdam Sanctimonialis, (invenuſti enim & irregulares litterarum ductus fœminæ manum eſſe oſtendunt) quæ ſcriptitavit Latine Nolite iuꝺicā eꞇ non iuꝺicabicāmini. *& Anglo-Sax.*

Boᵹe Meꞅe-ꞃꞃeoꞅꞇ ᵹoꝺ ꞃꞃeoꞅꞇ manꞇaꞇ (*f.* maneaꞇ) *In hoc etiam Codice compingitur fragmentum alius Codicis Evangelici, litteris Capitalibus ab Antiquario ſatis diligenti ſcriptum, incipiens à verſ. 33. cap. 21. D. Lucæ. & deſinens, verſ. 44. cap. 23. ejuſdem Evangeliſtæ; in cujus foliis ſcriptitavit eadem Fœmina vernaculo idiomate,*

Boᵹe Meꞅꞅe-ꞃꞃeoꞅꞇ ᵹoꝺ ꞃꞃeoꞅꞇ. Alꝺꞃeꝺ ᵹoꝺ Biꞅcop. *qui quidem Aldredus factus fuit Epiſcopus Dunelmenſis, anno Dom. 946.*

BB. 1. 6. *Codex membranaceus in Quarto, in quo, præter alia quæ ad inſtitutum noſtrum nullatenus ſpectant, continentur*

I. fol. 1. *Catalogus Codd.* MSS. *qui in Armariolo Eccleſiæ Cathedralis Dunelmenſis olim exſtabant; inter quos, ſequentes utpote Saxonice ſcriptos dignos qui exhiberentur judicavi*

1. Omeliaꞃia ueꞇeꞃa ꝺuo. (i.e. *Anglo-Saxonicè.*)

2. Unum nouum. (i. e. *Normanno-Sax.*)

3. Elfleꝺeſ boc. (*f. Vita S. Æthelfledæ.*)

4. Hiſꞇoꞃia Anᵹloꞃum. (*forte, Bedæ Hiſt. Eccleſiaſtica, à Rege Ælfredo converſa.*)

5. Liber Paulini Anᵹlicuꞅ. (*f. Vita Paulini Eboracenſis Archiepiſc.*)

6. Liber ꝺe Naꞇiuiꞇaꞇe Scē Maꞃiæ Anᵹlicuſ. (*Proto-evangelium S. Jacobi?*)

7. Cꞃonica ꝺuo Anᵹlica. (i. e. *Annales Saxonici.*)

II. fol. 6. *Kalendarium, in quo dies ſanctorum Feſti non notantur; habentur autem Dies Obitûs quorundam Monachorum Dunelmenſium.*

III. fol. 12, b. MARTYROLOGIVM PER ANNI CIRCVLVM.

IV. fol. 47. *Conſuetudines Monachorum Ordinis S. Benedicti, per Lanfrancum Archiep. Cantuar. Lat.*

V. fol. 74, b. *Regula Monachorum S. Benedicti. Lat.*

VI. fol. 98, b. *Ejuſdem Regulæ Verſio Saxonica, circa Conquiſitionis Angliæ tempus exarata, quæ ſic*

Incip. Gehẏꞃ ðu min beaꞃn ᵹeboꝺa ꝥineꞅ laꞃeoꝼeꞅ. ⁊ an-hẏlꝺ ꝥinꞃe heoꞃꞇan eaꞃe. ⁊ mẏneᵹunᵹe ꝥineꞅ aꞃꞅæꞅꞇan ꝼæꝺeꞃ luꞅꞇlice unꝺeꞃ-ꝼoh.

Expl. Ðæꞇ á ᵹeꞅuꞃðe ææce liꝼ ꞇo eꝺleane ⁊ miꝺ-ꞅununᵹe miꝺ Goꝺe. eallum ðam ꝥe ꝥiꞅꞅum Reᵹole ꝼẏliað. AMEN.

In Archivis ejuſdem Eccleſiæ, etiamnum habentur,

I. Carta Ranulfi (qui factus eſt Epiſcopus Dunelmenſis, A. D. 1099.) qua omnes ſuos Miniſtros, *&c.* certiores reddit, ſe terras quaſdam in Elꞃeꝺene cum piſcaria Haliꞅaꞃeꞅꞇelle dictam, eidem Eccleſiæ conceſſiſſe. Normanno-Saxonicè. (Hanc Cartam edidit cum ſua Verſione Latina, D. Georgius Hickeſius, Gram. Anglo-Sax. pagg. 149, 150.)

CATA-

CATALOGUS

Chartarum temporibus Regum *Anglo-Saxonum* confectarum, quæ haud ita pridem in Archivis Eccleſiæ Wigornienſis exſtabant. (*Hunc Catalogum texuit D. G. Dugdalius. A. D.* 1643.)

1. CHARTA *Ceolulfi* poſtea R. Merciorum, ſuper conceſſionem Terrarum apud Intanbergum, Bradanlege & Bremesgrafe. A. D. 789. *Lat. & Sax.*

2. *Ceolulfi* R. de Saleƿarpe. A. 813. *Lat.*

3. *Æthilredi* R. & *Egwini* Epiſcopi de Fledanbyrig. (*Vid. Cartas Somerſianas.* n. 1.)

4. *Uhtredi* Reguli Huicciorum de Eastun prope Saleƿarpe. A. 770. confirmata per *Offam* Regem. *Sax. & Lat.*

5. *Albani* Diac. & Abb. de Stoce. *Lat.*

6. Regis *Eadgari* de 10 Caſſatis Terræ æt Cyngtun. An. 969. *Lat.* & *Sax.* (V. Cart. Somerſ. n. 15.)

7. *Leofſii* Epiſcopi de Terris in Flsington, tempore *Canuti* Regis. *Saxon.*

8. *Wulſtani* Archiep. de duabus Manſis in Flsping-ton. An. 1017. *Lat. Sax.*

9. *Oſwaldi* Epiſcopi de Teddington. A. 877. *Lat. S.*

10. *Alfredi* R. de Terris æt Pendoc. An. 888. *Lat.*

11. *Aldredi* de Tomƿorðie de conſenſu Brihtwlfi Regis. An. 848.

12. *Lyfingi* Epiſcopi de duabus Manſis æt Lenc, Licentia R. *Edwardi.*

13. *Werferthi* Epiſcopi de tribus Manſis apud Tre-dington An. 873.

14. *Ceonwaldi* de tribus Manſis; in Brocton tƿa, ðriddan in Stoce. An. 941.

15. *Wlſtani* Archiepiſcopi de tribus Manſis in Throc-mortune.

16. *Wlfari* Regis de Terra 50 Manentium quæ Han-byrig dicitur.

17. *Burhedi* Regis de Beagabyrig. An. 855.

18. *Albani* Epiſcopi de Kemesey. An. 844. *Sax. Lat.*

19. *Oſwaldi* Epiſcopi de tribus Manſis in Degilsford. *Lat. Sax.*

20. Ejuſdem de una Manſa in Meolcoton. *Sax. Lat.*

21. *Offæ* Regis & *Aldredi* ſubreguli Huicciorum de vico nominato æt Gate. *Lat.* (Vid. Cart. Somerſian. n. 3.)

22. Eorundem de Saggesberue. An. 775.

23. *Wlſtani* Archiepiſcopi de Tidelintun. *Sax. Lat.*

24. *Eadgari* Regis de Libertatibus. *Lat.* (Vid. Cart. Somerſ. n. 16.)

25. Ejuſdem Regis de terris in Wigorn. An. 972.

26. Oſwaldi Epiſc. de Stoce. An. 984. *Lat. Sax.*

27. Carta de Hallingan. *Sax.*

28. H . . . . . Epiſc. de Penhylle.

29. *Mildredi* Ep. de Tilsho. An. 774.

30. *Beorwlfi* Regis de Suderton.

31. *Lyfingi* Epiſc. de una Manſa & dimid. in Hryd-mearlean. An. 1038.

32. *Æthilbaldi* Regis *Merc.* de duobus Caminis in Wice, & guſtario ſalis. *Lat.*

33. *Burhredi* Regis Flyrendelea. Anno 866. *Lat.* (Vide Cart. Somerſ. n. 8.)

34. *Oſwaldi* Epiſcopi de duabus Manſis æt Bradan-beorh. An. 964. *Lat.* (Vid. Cart. Somerſ. n. 14.)

35. *Ealdredi* Epiſcopi de terris in Dicford. *Sax.* (V. Cart. Somerſ. n. 24.)

36. *Lyfingi* Epiſcopi de 5 Manſis in Eowinlode. *L. S.*

37. *Oſwaldi* Epiſc. de 3 Manſis in Flyrintun. An. 964. *Lat. Sax.* (Vid. Cart. Somerſ. n. 17.)

38. *Lyfingi* Ep. de 11 Manſis & dimid. in Ealding-cote. *Lat. Sax.*

39. *Ealdredi* Epiſc. de prima Manſa in Penedoc. *L. S.*

40. *Werferthi* Epiſcopi de Sobraberies. *Sax.*

41. *Willielmi* Conq. de Culnclif. mutil. *Lat. Sax.*

42. *Stephani* R. de Confirmatione, cum ſigillo.

43. *Henrici* I. Regis de Libertatibus, cum ſigillo. *Lat.*

44. Privilegium *S. Wlſtani* de Eccleſia *S. Elenæ* Wigorn. *Lat.* 1092.

45. *Wlfgeati* in prima hida in Terdebigan. *Saxonicè.*

46. *Cænwlfi* Regis da Bremesgraf. *Lat.*

47. *Offæ* Regis de Norðsnepe.

48. *Wlfrici.* *Sax.* (vide Cart. Somerſ. n. 18.)

49. *Eadredi* Regis de terris in Cyngtun. *Lat.* (vid. Cart. Somerſ. n. 11.)

50. *Oſwaldi* Epiſc. de Stoc.

51. *Lyfingi* Epiſcopi de tribus Manſis in Alðryðe-tune. *Lat.* & *Sax.*

52. *H.* . . . . Ep. de duabus Manſis in Tappenhallan.

53. *Wlſtani* Epiſc. de Æluestun An. 1088. ſub ſigillo. *Lat.* (Vid. Monaſt. I. Tom. p. 135.)

54. *Eadgari* Regis de ſeptem Caſſatis in Birantune.

55. *Stephani* Regis de Libertatibus cum ſigillo ſuo, & *Gualerani* Comitis de Mellent confirmata.

56. *Lyfingi* Epiſc. de 5 Manſis in Suðhan. *Lat. Sax.*

57. *Oſwaldi* Ep. de 5 Manſis in Cromb.

58. *Wirfirthi* Epiſc. de Almundingtun. *Sax.* (Vide Cart. Somerſ. n. 10.)

59. *Oſwaldi* Ep. de tribus Caſſatis in Cungle. *Lat.* (Vid. Cart. Somerſ. n. 12.)

60. *Berthulfi* Regis de Breodune.

61. *Werfrithi* Epiſc. de Aȝnenbýriȝ. *Sax.*

62. *Lyfingi* Ep. de 6 Hidis in Beuerleȝ. An. 1042. *Lat. Sax.*

63. *Ethelbaldi* Regis de Sture & Ƿluardele. An. 700. *Lat.*

64. *Werferthi* Ep. de terris, &c. *Sax.*

65. *Coenulfi* Regis Merc. de Saleſwarpe. An. 816. *L.*

66. *Offæ* Regis de Grimanleȝ. *Sax. Lat.*

67. *Offæ* Regis de Ƿeſtbýriȝ. *Lat. Sax.*

68. *Wilſtani* Epiſc. de 4 Manſis in Ƿarreburn. *Lat.*

69. *Berthwlfi* Regis de terra in Ƿerburȝ Stoce. An. 852.

70. *Lyfingi* Ep. de duabus Manſis in Elmleia. *Lat. Sax.* (Vide Cart. Somerſ. n. 21.)

71. *Æthelſtani* Regis de duabus Manſis in Mortune.

72. *Æthelbaldi* Regis de Ƿlyrandilea. An. 864. *Lat.*

73. *Æthelbaldi* Regis de 24 Caſſatis in Æſtun & Natangraſan. *Lat. Sax.*

74. *Offæ* Regis de Eccleſia de Breodun. An. 770. *L.*

75. *Leofſii* Epiſcopi de una Manſa in Biſcopſtune. *Lat. Sax.* (Vid. Cart. Somerſ. n. 19.)

76. *Ceonwlfi Regis*, *Lat.*

77. *Werferthi* Epiſcopi de Auſtrali Ueðfeld. An. 892.

78. *Oſwaldi* Epiſc. de duabus Manſis æt Clyfford. 966.

79. *Ceonwlfi* Regis de Chernereȝ terra 30 Tributariorum. *Lat.*

80. *Lyvingi* Ep. de 6 Caſſatis terræ in Ƿeletun.

81. *Æthelredi* R. de 30 Caſſatis terræ in Haenbýriȝ.

82. *Æthilbaldi* Regis de terra in Norð Sture.

83. *Uhtredi* Ducis Hwicciorum de 8 Manſis in Breodune.

84. *Alwini* Epiſc. de terris in Codeſƿelle & Sture.

85. *Aldredi* Ep. de duabus Manſis in Ƿeſtune.

86. *Æthelbaldi* Regis de terris in Æþilmore.

87. *Aldhuni* Epiſc. de terris in Occidentali parte fluminis *Sabrinæ*. (Vid. Cart. Somerſ. n. 7.)

88. *Werferthi* Ep. de terris in Alemundinton. A. 888.

89. *Æthilbaldi* Regis de terris in Bradanleaȝ.

90. *Oſwaldi* Epiſc. de terris in Oddinȝalea & Lauuerra. *Lat. Sax.*

91. *Wlfrithi* Ep. de terris in Uȝȝinchalau.

92. *Aldredi* ſubreguli Hwicciorum de terris in Flæðbýriȝ. (Vid. Cart. Somerſ. n. 2.)

Quin & intra tres aut quatuor annos, in ejuſdem Eccleſiæ Archivis, extabant aliæ quædam Cartæ; quas quidem jam perditas, feliciter publicavit D. Georgius Hickeſius, Gramm. Anglo-Sax. pag. 139, 169, &c.

Earum autem Tituli ſequuntur.

1. Carta Donationis 30 Caſſatorum in Heanburȝ & in alio loco æt Auſtin Oſtforo Epiſcopo & Eccleſiæ beati Petri quæ ſita eſt in Uueogorna Civitate per Aethelredo Rege·· Mercenſium·· (*Oſtforus Epiſcopus fuit Wigornienſis*, A. D. 692.)

2. Carta Donationis terræ quæ dicitur Penſtanham 15 tributariorum, &c. ad Conſtruendum Monaſterium Cutſuidæ Abbatiſſæ, per Oſherum Regem Hwicciorum cum Ædilbeardo filio ſuo, conſentiente comite ſuo Cutberhto. (*Ex ſubſcriptione Oſtfori Epiſcopi, appareat hanc Cartam eſſe confectam A. D.* 692)

3. In dorſo ſuperioris, exarata fuit Carta venditionis terræ 5 Manentium quæ dicitur Inginn, pretio 600 ſolidorum, Cudſuidæ (Abbatiſſæ) per Eadilheardum & Eadiluueadum (*Regulos Hwicciorum?*) *Ex ſubſcriptione Coenredi Merciorum Regis, conſtat hanc Cartam factam eſſe intra Annos Dom.* 704, & 709.

4. Carta Donationis qua dat Uhtredus Regulus Hwicciorum fideli ſuo Miniſtro Æthelmundo (filio Ingeldi qui fuit Dux & Præfectus Æthilbaldi Regis,) cum conſenſu & Licentia Offani Regis Merciorum, ſimulque Epiſcoporum & Principum ejus, terram 5 Tributariorum *i. e.* vicum qui nominatur Eaſtun, juxta Fluvium, in (*loco*) qui dicitur Saluuarpe. A. D. 76. Indict. 6. Lun. 5.

5. Carta Donationis Viculi 4 Manſionum, qui nuncupatur æt Seȝceſbearuue, ſubregulo ſuo Aldredo, videlicet Duci propriæ Gentis Huicciorum, ea conditione, ut ſe vivente habeat, & cuicunque voluerit poſt ſe, libera utens poteſtate, jure Eccleſiaſtico poſſidendum relinquat, per Offam Reg. Merciorum.

6. In dorſo ſuperioris Cartæ, ut videtur, exarata fuit Carta Donationis ejuſdem viculi Eccleſiæ Beatæ Genetricis Dei & D. N. I. C. quæ ſita eſt in Weogorna Civitate, per Aldredum Huicciorum Regulum. A. D. 775. Indict. 15. ann. decen. 18. Lun. 15.

7. Carta Reconciliationis & Concordiæ inter Heathoredum Epiſcopum (Wigornienſem) & Wulfheadum filium Cuſſan de Hereditate Hemeles & Dudæ, quod poſt obitum ſuorum, nominaret ad Ƿeoȝorna-ceaſtre; facta apud Pontificale Conciliabulum in loco qui dicitum Celchýþ, præſidentibus duobus Archiepiſcopis Iamberhto (Cantuarienſi.) & Hygberhto (Liccetfeldenſi,) Mediante quoque Offan Rege, cum univerſis Principibus ſuis. A. D. 789. Indict. 12. (leg. 7.) an. 31. Regni Offan ſtrenuiſſimi Merciorum Regis.

8. Sequitur Confirmatio ſuperioris Cartæ quam fecit prædictus Wulfheardus Deneberhto Epiſcopo & ejus Familiæ in Ƿeoȝorna civitate, coram Æthelheardo Archiepiſcopo Cantuar. in loco qui dicitur Cloſeſhoſ. A. D. 803. Indict. 11. die 2. Non. Octob.

9. In Dorſo ejuſdem Cartæ, extabat ſcriptum Saxonicum, quo conſtat novis adhuc litibus implicitum fuiſſe Heabertum Wigornienſem Epiſcopum cum eodem Wulfheardo, circa eandem hæreditatem, regnante Celulfo Merciorum Rege. *i. e.* circiter. A. D. 821.

10. Carta

10 Carta Commutationis, qua pro 14 Manentibus in loco quæ appellatur æt Stupe, à Deneberhto & Uuegornenſis Æccleſiæ Congregatione traditis, donat eis Ceonwlf Rex Merciorum iſta territoria, *viz.* Hunt ingtun, & Speacleahtun, & Teolopalomgeoco, & iterum 30 Manentes in Feogopnea-leage: Similiter 25 Manentes in loco qui dicitur æt Ceaþeyleage A. D. 816. Indict. 9. Regni ſui 20.

11. Carta Donationis (ſeu potius Dimiſſionis) Familiæ quæ ſita eſt in Feogopnaceaſtpe, trium manentium ubi Auſtralis Heþþelo dicitur, & unius prati ubi Hpeoð-halh vocitari ſolet, Uuerfritho Epiſcopo Wigornienſi, & tribus hæredibus poſt obitum ſuum. A. D. 892. Indict. 11.

12. Carta Donationis Saxonicè ſcripta, qua certis conditionibus, donat Eccleſiæ ſuæ Wigornienſi Wilfrithus Epiſcopus, terras quaſdam æt Clyfopda. A. D. 922. Indict. 10.

13. *Carta Hiſtorica de S. Wlſtano Epiſcopo Wigornienſi, poſt obitum ejus exarata.*

*14. Carta Donationis binarum Manſiuncularum in loco qui dicitur Culnan-clif, Beorhtnotho Comiti, per Eadgarum Regem & Primicherium Albionis. A. D. 964. (*Termini ſequuntur Saxonicè ſcripti.*)

15. Carta Dimiſſionis, partim Latine, partim Saxonicè ſcripta, qua acceptis quatuor Libris dimittunt Oſwaldus Archiepiſcopus & Conventus Wigornienſis binas hidas terræ in Montune, Biornago & Byrcſtano fratribus, pro trium hominum diebus. A. D. 990. Indict. 3.

16. Carta Dimiſſionis, partim Latine, partim Saxonicè ſcripta, quâ germano ſuo fratri Elfwigo & duobus poſt ſe hæredibus, 6 Manſas in loco quem vulgus appellat Beonet-leah dimittit Wulſtanus Archiepiſcopus Eborac. & Epiſc. Wigornienſis. A. D. 1017.

17. Carta Dimiſſionis Saxonice ſcripta (*intra An. D.* 1049. *&* 1057.) qua Æthelſtano & duobus poſt ſe hæredibus, dimittit Ealdredus Wigornienſis Epiſcopus binas Hidas, in villa quæ dicitur Hylle, cum aliis terris.

Præter has etiam Cartas, in Archivis ejuſdem Eccleſiæ reperiebantur, A. D. 1689. (*vid.* 1. *Edit. Gramm. Saxon. &c. D. Georgii Hickeſii, ad Catal. Librorum Septentrional. p.* 171.) *aliæ etiam Cartæ, quarum Titulos hic infra exhibeo.*

1. *Aldredi* Epiſcopi *Æthelſtano* cuidam & Eccleſiæ Wigorn. Saxonicè.

2. *S. Wulſtani* Epiſc. de Eccleſiæ *S. Elenæ*, in Synodo Dioces. 1092.

CARTÆ

ANGLO-SAXONICIS

TEMPORIBUS CONFECTÆ

Penes Illuſtriſſimum Dom. Dom. JOANNEM SOMERS, Baronem de *Eveſham*, nuper Angliæ Cancellarium.

1. DONATIO quadraginta quatuor (*vox quatuor quæ primitus abraſa erat, recentiori manu reſtituitur*) Caſſatorum qui dicuntur Flebanbuŋg Oſtforo Epiſcopo; ut quemadmodum primitus tradita fuerat rurſus per illius diligentiam Monachorum in ea ſub Abbate degentium honeſtiſſima converſatio recuperatur, per Æthilredum Regem, pro abſolutione Criminum ſuorum vel conjugis quondam ſuæ Oſthrythæ (*Hæc in Carta cernuntur Cruces diverſæ formæ, confecta quoque fuit circa Ann. Dom.* 692.)

In Dorſo hujuſce Cartæ extat Commutatio eorundem 44 Caſſatorum cum Æthilredo Rege per Ecguinum pro 20 Caſſatis æt Sceperpopoe, hac tamen conditione, ut in Fledanburg Cœnobialis vitæ ſtatuta ſerventur, *& ut* poſt diem Regis terra iſta in Fledanburg ſine contradictione alicujus ad Wegernenſem Eccleſiam in jus Epiſcopali ſedis ſit donata. (*Nomina teſtium ſine Crucibus.*)

2. Donatio, cum licentia Venerabilis Epiſcopi Tilheri, Monaſterii on Flædanbyŋg (per Aldredum ſubregulum Hwicciorum?) Æthelburge propinque ſuæ, ea conditione ut ipſa tamdiu vivat poſſedeat & poſtquam viam patrum incedat ad Wegernenſem Eccleſiam in jus Epiſcopali ſedis reddat.

3. Donatio Terræ bis quinos manſionis habentis, *i. e.* Vici qui nominatur æt Geaŧe ad Monaſterium quod propriæ nuncupatur æt Fiogopna-ceaſtpe, & ad ecleſiam beatæ Mariæ Matris Dñi quæ ibi fundata eſt, per Offam Merciorum regem & Aldredum ſubregulum Huicciorum (*ſine anno. Carta quoque videtur ſaltem Apographa, utpote recentiori manu, quam Offæ tempora ferebant, ſcripta.*)

4. Donatio bis quaternarum Manſionum in Auſtrali parte montis qui nominatur Bpeoðun, in Aquilonali plaga rivuli qui vocatur Capenŧ, caro fidelique Miniſtro Ceolmundo, per Uhtredum Regulum Huicciorum cum licentia atque permiſſu piiſſimi Regis Merciorum Offan. Geſta ſunt hæc anno domin. Incarnat. 756. Regni Offani Regis Merciorum 3 annus.

5. Donatio terræ 20 Manentium ubi dicitur æt Feŋŧhylle ⁊ æt Coŋŧune cum ſylva, &c. ad eccleſiam quam Eanulfus avus ſuus in honore beati Petri Principis Apoſtolorum conſtruxit, ubi dicitur æt Bpeodune. per Offam Regem Merciorum ſimulque aliarum circumquaque nationum. A. D. 780. (*Carta longe recentiori manu ſcripta.*)

6. *Carta Saxonicè, confecta A. D.* 825. *Indict.* 2. *Beornwulfo*

erwulfo Merciorum Rege, qua continet Acta Synodici Conventûs in Cloveſhoas, *de Jure Herbagii & Glandinationis Porcorum in Sylva Suthtunenſi.*

7. Carta Alhwini gratia dei provinciæ Hwicciorum Præſulis & ejus Familiæ in Weogerna Civitate, *qua donant* Æthelwulfo Duci & conjugi ejus Wulfthrythæ terram 11 Caſſatorum in Duobus locis hoc eſt æt Codeſwellan 7 æt Stune *ſub certis Conditionibus in Carta expreſſis.* A. D. 855. Indict. 3. In metropole quæ nominatur Wegrunnan-ceſtor. *Superiori parte Cartæ cernuntur ſemi-literæ vocum* CYROGRAPHVM ALHWINI EP. 7 ÆÐELWVLFI. DVCIS.

8. *Carta Commutationis, confecta A. D.* 866. Indict. 10. qua donat Burgredus Rex Merciorum duos manentes æt Soeges-lea, in loco ubi ruricoli nominant Wulfferðinleh cum pertinentibus, &c. *cuidam* Wulfferdo, in æternam hæreditatem; pro terra 5 manentium in unius hominis diem, 400 ſiclis in Argento puro, duobus hernaculis cum omnibus ſubpellectilibus ſuis, 8 bobus, 50 porcis, 200 Segetibus cum gramine toto, & 30 Modiis de Ordio triturato ſine contribulibus & ſuburbano. Termini 5 hidarum terræ in Wulfferðin-lea *ſequuntur Saxonicè.* (*Cruces ſignantur in diverſis formis.*)

9. *Carta* (*ſuſpecta vetuſtatis & fidei*) *confecta, ut dicitur,* A. D. 884. Indict. 2. *qua donat* Æthelredus divina largiente gratia, principatu & dominio gentis Merciorum ſubfultus, terram 5 Manentium in loco qui dicitur Hymeltun cum pertinentibus, *cuidam* Æthelwulfo, ſine aliquo tributo Dominatoris gentis prædicte, ſive ducum, Judicumve, & Præſidum; id eſt ſtatione, ſive in oneratione Plauſtrorum, niſi ſolo illi qui huic prædicte terre Hymeltune Dominus exiſtat. *Termini exhibentur Saxonicè.*

10. *Carta Saxonicè confecta* (*& eleganti manu ſcripta.*) qua donat Werfrithus Epiſcopus Wigornienſis (cum conſenſu totius familiæ on Weogorna-ceaſtre cum Seniorum tum juniorum) conſanguineo ſuo Cyneſwitho 3 Hidas terræ in Alhmunding-tune, ex illis 5 Hidis quas Familia antea ei tradiderat in trium hominum diem. (*Cruces diverſæ formationis.*)

11. *Carta Donationis terrarum formæ minus uſitatæ, quam integram hic exhibendam duco.* Concedente gra. di. anno dñicæ Incarnati. DCCCC.XLVI. contigit poſt obitū Eadmundi Reg. qui regimina regnorū Angulsaxna et Norþhymbra. Paganorū. Brettonumq; ſeptem annorū in intervallo regaliter gubernabat. quod Eadred frater eius uterinus electione optimatū ſubrogatus. pontificali auctoritate eodē anno catholice eſt rex et rector. ad regna quadripertiti regiminis conſecratus; qui deniq; rex in uilla quæ dicit Regis. Cynges-tun. ubi et conſecratio peracta eſt. plura plurimis perenniter condonauit chariſmata. Hoc poteſt pro certo Wulfric rediſeqū alacriter dlaudare quē honorifice idē rex locupletata largitate lætificat. concedens ei terrā. VII. manentiū iure perpetuo perfruendā certis tramitib; uti fere inferius terminatā ad Wuning-tune magnis reb; ac modicis p̄ter arce atq; ponte agonisq; obſequium uſurpatam.

✠ Iſta porro uſurpatio anno dominicæ Incarnati. DCCCC XLVI. et primo temporalis cicli lateris culo quo ſceptra diadematū Angulſaxna cum Norðhymbris. et Paganorū cum Brettonibus gubernabat his teſtibus quorū nomina ſubſequunt conſcribentib; hoc modo peracta eſt.

✠ Eadred rex. cum Archiepis ceteriſq. p̄ſulib; hanc tellurē triumphali trophæo uſurpauit.

✠ Oda Archieps. *ſequuntur & nomina aliorum teſtium, cum Crucibus diverſæ formationis. Termini autem terrarum, quorum mentionem Carta facit, deſiderantur.*

12. *Carta Dimiſſionis,* A. D. 962. *confecta; qua,* annuente Rege Anglorum Eadgaro, ejuſque utriuſque Ordinis optimatibus, concedit Oſwold *Epiſcopus Wigornienſis* 2 Caſſatos in loco qui nuncupatur Cungle (quos olim quædam poſſidebat Matrona nomine Alhwyð) cuidam Regis miniſtro nomine Alfwold: ut ipſe eos quandiu vixerit habeat, (Æccleſiæ munere & ſepultura *ſolummodo exceptis*) & poſt obitum ejus mater ſi ſuperſtes fuerit eandem (*terram*) percipiat: ſin alias, poſt obitum ipſius ad uſum Pontificis in Wigurna-ceaſtre redeat immunis. (*Deſiderantur ſubſcriptiones Oſwoldi & Teſtium, quæ (ut videtur)* è Carta, nefaria manu, haud ita pridem abſcindebantur.)

13. *Carta Dimiſſionis, ſine Anno,* qua tradit Oſwaldus Weogernenſium Parrochiae prælatus (cum juſſu & hortamine Eadgari Angligenæ cohortis Baſilei, nec non etiam cum voluntate Ælfheri Mertiorum ſinium Ducis,) fratri ſuo Oſulfo 4 Manſos æt Grimanleag, unum æt Mosleage, & unum cum dimid. æt Wican, omni vitæ ſuæ ſpatio & 2 duobus hæredibus poſt ſe perfruendos; in poteſtate *autem* Scē Mariæ ſedis reſtituendos. *Termini habentur Saxonicè.* (*Ex hac etiam Carta, quædam videntur abſciſſa.*)

14. *Carta* Reconciliationis *confecta* A. D. 967. qua impertitus eſt Oſwold Wiogurnæ urbis Antiſtes 2 manſas æt Bradanbeorh 7 æt Holenfeſten Germano ſuo Oſulfo, duobuſque poſt ſe quibus voluerit Heredibus, & deinde ad uſum præfatæ Urbis Epiſcopo *reddendas. Pro quibus* Clerici ejus Urbis receperunt 3 manſas æt Speclea. Hæc autem in ea facta ſunt racione, ut annis ſingulis paſtione adveniente, 100 porcos uſui eorum neceſſarios ſine alicujus contradictione paſcantur. (*Teſtium nominibus præmittitur Adjuratio Saxonicè.*)

15. Carta Donationis confecta A. D. 969. qua donat Eadgar divina collubeſcente Gratia totius Albionis Rex Primicheriuſque, 10 Caſſatos loco qui vulgari Cingtun dicitur, fideli ſuo miniſtro Alfwoldo, in æternam hereditatem.

16. *Exemplum* (*ut videtur*) *primum Cartæ* Eadgari altithrono amminiculante Anglorum ceterarumque gentium in circuitu triviatim perſiſtentium Baſilei, *qua* eternam Privilegii concedit libertatem Cœnobio *Wigornienſi,* ita ut *foret* omni terrenæ ſervitutis eodem tenore liberum, quo à prædeceſſore ſuo Cœnulfo Rege fuerat ſolutum, &c. (*Deſiderantur Cruces, & nomina plurium terrarum quæ ad Wigornam pertinebant.*)

17. *Carta Dimiſſionis,* A. D. 984. Regni vero Regis Æthelredi anno quinto *confecta;* qua tradit Oſwaldus (divina largientia clementia Eboracenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus. non minus Epiſcopalem adeptus ſedem quæ eſt in Weogernâ Monaſterio in regione Merciorum) conſanguineo ſuo nomine Eadwig, & conjugi ſuæ Wulfgyva, & duobus poſt ſe hæredibus, terram 3 Manſarum in loco ubi dicitur Wulfrintun. (*Termini exhibentur Saxonicè, in dorſo.*)

18. *Carta Donationis, Saxonicè, quæ ſequitur in his verbis,* ✠ Her ſwutelað on þyſum Gewrite ymbe þa forwerda þe Wulfric 7 ſe Arcebiſceop geworhtan þa he begeat þæs Arceb. ſwuſter him to wife. þ is þæt he behet hyre þ land æt Ealretune. 7 æt Ribbedforda hire dæg. 7 he behet hire þ land æt Cnihte-wican. þ he wolde hit hire begytan þreora manna dæg æt þam Hirede on Wincel-cumbe. 7 ſealde hyre þ land æt Eanulfintune to gyfene 7 to ſyllenne þan þe hire leofeſt

wære

wære on dæge ⁊ æfter dæge. þær hire leofest wære. ⁊ behet hire. L. mancus Goldes. ⁊ xxx manna. ⁊ xxx horsa. Nu wæs þyses to gewitnesse Wulfstan Arceb. ⁊ Leofwine Ealdorman. ⁊ Æþelstan B. ⁊ Ælfword abb. ⁊ Brihtech munuc. ⁊ manig god man to eacan heom. ægþer ge gehadode ge læwede. þ þas forewerda þus geworhte wæran. Nu syndon to þysum forwordan twa gewrita. oðer mid þam Arceb. on Wigereceastre. ⁊ oðer mid Æðelstane B. on Herforda. (*Wulſtanus autem Archiepiſcopus Eboracenſis, qui etiam Epiſcopus Wigornienſis, mortuus eſt, A. D.* 1023.)

19. *Carta Dimiſſionis, confecta A. D.* 1016. Indict. 14. qua, digno pretio, &c. condonat Leoſſinus Epiſcopus, (*cum conſenſu* Wulfstani Archiepiſcopi Eboracenſis Eccleſiæ) unam manſam in loco qui vulgariter Biſcopes-dun nominatur, &c. fideli ſuo Miniſtro Godrico, & duobus in ſua progenie hæredibus. *Termini dantur Saxonicè.*

20 *Carta Dimiſſionis, confecta A. D.* 1038. Indict. 6. qua, *condonat* Lyſingus Wiogernaci civitate Æccleſiæ *Epiſcopus*, (cum licentia Haroldi Regis, ac Leofrici Ducis Merciorum,) fideli ſuo homini Æthelredo 5 Manſas in Hylcpomban & Bocctun, & poſt vitæ ſuæ terminum, duobus quibus voluerit Cleronomis.

21. *Carta Dimiſſionis* (*ſine Anno*,) qua concedit Lyſingus in Wiogorna civitate Eccleſiæ *Epiſcopus*, (cum licentia Heardecnuti Regis ac Leofrici Ducis Merciorum) ſuo fideli homini Ægelric, 2 Manſas in loco quem illius terræ ſoliculæ Elmlæh vocitant, & poſt vitæ ſuæ terminum duobus quibus voluerit Cleronomis. (*Termini ſcribuntur Saxonice.*)

22. Carta Dimiſſionis, A. D. 1042. Indict. 10. confecta. qua concedit Lyſingus Præſul, (cum licentia Heardacnuti regis Anglorum, ac conſenſu Leofrici Ducis Merciorum) uno ſuo fideli Æthelric, 6 Manſas quod ſolito vocitatur nomine Beonetleag. & poſt vitæ ſuæ terminum duobus quibus voluerit Cleronomis (*Termini exarantur Saxonicè.*)

23. *Fragmentum Cartæ Dimiſſionis* A. D. 1045 *confecta*, qua concedit Lyſingus *Præſul* (*cum* conſenſu manaſterialis Familiæ quandam *telluris partem quæ* vocitatur nomine Sæferetun - - - - - - - quamdiu vivat, & poſt vitam ſuam duobus *Cleronomis*.

24. Carta Dimiſſionis Saxonicè ſcripta, ſine Anno, qua concedit Ealdredus Epiſcopus Wigornienſis unam Hidam terræ cum dimidio in Dicford, Wulfgeato, pro termino vitæ ſuæ. (*Aldredus autem claruit circa.* A. D. 1049.)

Cartæ Regum &c. Anglo-Saxonum *penes Reverendos viros, Decanum & Cap. Eccleſiæ* Weſtmonaſterienſis.

I. Carta literarum Patentium Eadwardi Regis & Confeſſoris, qua ad victum Monachorum Eccleſ. Weſtmonaſterienſis certas terras dat. & ipſo Monaſterio certa Privilegia, ut Saca & Socne, *&c.*

2. Carta Eadgari Regis A.D. 978. confecta, cum metis Saxonice deſcripteis, qua donat miniſtro ſuo Managodo v Caſſatos æt Hamſtede.

3. Carta literarum Patentium Saxonice ſcripta & ſigillo ſuo appendente munita, Eadwardi Regis & Confeſſoris ad Ælfwardum Epiſc. & Leofcild Vicecomitem, *&c.* quibus notificat ſe dediſſe Monaſt. Weſtmonaſter. certas terras in Eſſexia.

4. Cartæ quædam Willelmi I. tum authenticæ tum ſuſpectæ fidei.

5. Carta Eadgari Regis *ſuppoſititia* } *Sigillis munitæ.*

6. Carta S. Dunſtani *ſuppoſititia* } *Sigillis munitæ.*

7. *Carta Stephani Anglorum* Regis. *ſuſpectæ fidei, ſine ſigillo Saxonico Ritu cum Crucis ſignis ſcripta.*

8. Carta Æthelredi Regis Anglorum, qua largitur Eccleſiæ S. Petri Weſtmonaſt. 5 Manſiunculas in jugem poſſeſſionem. Termini ſcribuntur Saxonicè.

9. Carta Eadgari Regis, qua confirmat Monaſterio Weſtmonaſterienſi, Terras 6 Caſſatorum, in loco qui dicitur Loðeres leage, quas primitus ab Eadwardo Rege emptas, iterum emit Dunſtanus.

Cod. MS. Anglo-Saxon. *Rev. & Doctiſſimi viri* JOHANNIS BATTELEII, S. T. P. *Canonici Eccleſiæ Chriſti, & Archidiaconi* Cantuarienſis.

1. Lexicon Saxonico-Latinum, maxima ex parte ex Bedæ Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ verſione Saxonica, ſtudio & diligentia Abrahami Wheloci collectum.

In Bibliotheca Lauderdaliana *Nuper extabat.*

1. Oroſii hiſtoria Saxonice, olim peculium Johannis Dee.

Codices Anglo-Saxonici

Reverendi & Doctiſſimi viri

ROBERTI BOURSCOUGH

Totneſienſis Eccleſiæ in agro *Devonienſi* Rectoris.

CODEX MS. in Octavo, cujus pars longe maxima ante 800 annos videtur exarata. In eo habentur

I. *Liber qui ab Anglo-Saxonibus dicebatur* LIBER MEDICINALIS, *ſcil. L. Apuleii Madaurenſis Libri de virtutibus Herbarum Verſio Saxonica, quæ cum exemplaribus ejuſdem operis Bodleiano & Cottoniano per omnia fere convenit, mutato tamen ordine. Capite truncatus eſt hic Codex ubi* 12 *folia deſiderantur.*

II. fol. 112, b. Medicina ex Quadrupedibus, *Idparto Ægypti fictitio Regi adſcripta, quæ ſic*

Incip. Her sagað ðæt Ægypta cyning Idpartus ƿæs haten Octauiano ðam Casere his freonde hele bodode.

III. fol. 126. Incipiunt Capituli libri Medicinalis. (*manu paulò recentiori exarata,*) *quorum ope quicquid in Apuleii Verſione deſideratur, cognoſci poteſt.*

IV. fol. 141. *Sequitur Collectio Medicamentorum, prima manu ſcriptorum, ejuſdem generis cum iis quæ cernuntur in libro* Medicinali Saxonico *Bibliothecæ Jacobeæ; vid. ſupra pag.* 176. *quæ Codex exhibet in hoc Ordine*

Fol. 141, b. To heafod-sealfe. ⁊ to eh-sealfe.
Ibid. ƿIT HEAFOD ƿRÆCE.
Fol. 142. Gif eagan forsetene beoð.
Gif Poc sy on eagan.
Ðis is seo æðelestæ Eah-sealf ƿið Eah-ƿærce ⁊ ƿið miste, ⁊ ƿið ƿenne. ⁊ ƿið ƿeornum. ⁊ ƿið gicðan. ⁊ ƿið tyrendum eagan. ⁊ ƿið ælcum uncuðum gesƿelle.
Fol. 143. Ƿið Hƿostan.
Ƿið Eagan adymnesse.
Gif Eagan tyran.
Fol. 143, b. Se man se ðe biþ on healf oman.
Fol. 144. Ðis is seo Grene-sealf (*unguentum viride.*)
Fol. 144, b. Ƿið Adle.
Ƿið Heafod-ece.
Fol. 145. Sealf ƿið fleogendum Attre and sær spryngum.
Fol. 145, b. Ƿið þone bledende Fic.
Oleo Roseo sic facis. (*Latino-barbarè.*)
Fol. 146. Cardiacus hatte seo Adl þe man sƿiðe sƿæte.
Sing ðis ƿið Toð-ece syþþan sunne beo on setle sƿiþe oft. (*Exorciſmus.*)
Fol. 146, b. Ƿið þone Dropan.
Fol. 147. Sing ðis gebed on ða Blacan blegene. (*Incantatio.*)
Fol. 147, b. Ƿið ðon þe mon oððe nyten ƿyrm gedrince (*Incantatio.*)
Fol. 148. Ðis is se Halga-drænc ƿið Ælf-sidene. ⁊ ƿiþ eallum Feondes costungum. (*Incantatio.*)
Fol. 149. To Ƿen-sealfe.
Fol. 149. To godre Ban-sealfe. þe mæg ƿiþ Heafod-ece. ⁊ ƿið ealra lyma Tyddernysse.
Fol. 152. Gif Poc sy on Eagan.
Ðas Ƿyrte sculon to Lungen-sealfe.
Ƿið Heafod-ece.
Fol. 152, b. Ƿið hreofum.
Ƿið Cneo-ƿærce.
Fol. 153. To Eah-sealfe.
Fol. 153, b. Ƿið Ut-sihte.
Fol. 154. Ƿyrc utyrnendne Drænc.
Fol. 155. Ƿyrc Spiƿ-drænc.
Fol. 155, b. Ƿyrc Sealfe ƿið Heafod-ƿærce. ⁊ ƿið Lið-ƿærce. ⁊ ƿiþ Eah-ƿærce. ⁊ ƿið Ƿenne and ƿið Ðeore.
Ƿið Sid-ƿærce.
Fol. 156. Ƿyrc-drinc ƿið Lungen-adle.
Fol. 156, b. Drænc ƿið Lungen-adle.
Fol. 157. Ƿið þongen.
Slæp-drænc.
To Halsgre-Sealf. (*Incantatio.*)
Exorciſmus pro Dæmoniaco, cum precibus quibuſdam, Latinè.
Fol. 162. *Fragmentum Ritûs precandi pro eo qui Veneno laborat.*
Fol. 163. *Forma Precationis Militaris, qua recitata quiſque in prælio a Morte ac Vulneribus immunis redditur, Latino-barbarè, cum interlineata Verſione Saxonicâ, quæ ſic*

Incip. gefultumige seo þrinis seo annis þære an-
Suffragare Trinitas. unitas uni-

nysse gemiltsa me seo ðrinnis gefultumige ic
tatis miserere. Trinitas suffragare

bidde me gesetnum sæs micel sƿa sƿa
quæso mihi posito marissimum magni uelut

in frecennysse þæt nales mid heo teo mec
in periculo ut non secum trahat me

seo deaðlicnes ðeoses geares ne ðyses middan
mortalitas huius anni. neque mundi

geardes idelnes ⁊ ðæt ilce ic bidde from þæm
uanitas. et hoc idem peto a subli-

hyhstum þæs heofonlican comp ƿeorodes mæge-
mibus celestis militige uirtu-

num þylæs mec forlæten to slitenne feondum.
tibus ne me linquant lacerantum hostibus.

Expl. ⁊ gemildsigendum gode to þæm ƿeadorlicum
et misereto deo ab ethera

blisse ic sy geƿegen rices coelnesse Soðlic.
letus uehar regni perrigeria. amen.

Fol. 168. Ƿið særlicre Adle.
Ƿið Lænden ƿærce.
Ƿið Ðeore
Fol. 168, b. Gif Ðeor sy in men.
Fol. 169. Drænc ƿið Ðeore.
Ƿyrc Ðeor-drænc godne,
Fol. 169, b. Ƿið Ðeore. ⁊ ƿiþ sceotendum Ƿenne.
Gif Ðeor sy gesunad in anre stoƿe.
Fol. 170. Ƿið Ðeore.
Fol. 170, b. Gif se Uic ƿeorðe on mannes setle gesettan.

Fol. 171.

Fol. 171. *Contra venenum.*
Fol. 174. Ƿyrt Slýpan of ƿætere ⁊ of axsan.
Fol. 174, b. Gif ſe Ƿýrm ſý nyþer geſeno. oððe ſe blecenda Fic bedelf ænneſnið.
Fol. 175, b. Gif Fot oððe Cneop. oððe Scancan ſƿellan.
Ƿiþ micclum-Lice. ⁊ Brunge-adle.
Fol. 176. Amuleta ſive Carmina duo.
Ƿið Ƿennas æt mannes Heortan.
Fol. 176, b. Ðis Gebed man ſceal ſingan on þa Blacan Blegene ix. ſiþum. Tigað. (*Vid. ſupra fol. 83. ad Cod. NE. B. 4. 10*)
Fol. 177. Gif men eglað ſeo Blace Blegen.
Fol. 177, b. Gif þin Heorte ace.
Fol. 178. Ƿiþ Dreorh. (*Incantatio.*)
Fol. 178, b. Her ſyndon Læcedomas ƿiþ ælces cynnes Omum. ⁊ on ƿeallum Ban-coþum. eachta ⁊ tƿentige. *Imperf.*
Fol. 182. Gif Hors geſcoten ſý. oððe oþer neat.
Gif Men ſynd Ƿænnas geƿunod on þ Heafod-ƿoþan. oþþe on þa Eagan.
To monnes Stæmne.
Fol. 182, b. Ƿið Ange breoſt.
Ƿið þone ſriman.
Fol. 183. Ƿyrt gode Drenc ƿið Sid-ece.
Fol. 184. Ƿið Fot-adle.
Ƿið þær miclan ƿendan Fot-adle, þære þe Læceas hatað Podagre.
Fol. 184, b. Ƿyrt-dræne ƿiþ þon ylcan.
Fol. 185. Ƿið gaccendre Ƿombe.
Ƿyrt-ſealfe ƿið Luſum.
Ƿyrt gode Dræne ƿiþ Luſum.
Fol. 185, b. Ƿið innoþes hefigneſſe.
Ƿið fleogendan Attre (*Incantatio.*)
Fol. 186. Ƿiþ Færſtice,
Fol. 187. Ƿiþ Luſan. Sealf.
Fol. 187, b. Gif Hryþera Steorfan.
Ƿyþ Lungen-adle hriþerum (*Incantatio.*)
Fol. 188, b. Gif Sceap ſý adrocen. ⁊ ƿiþ ƿær ſteorfan.
Ƿiþ Poccum ⁊ ſceapa Hreoflan.
Fol. 189. Ƿiþ Sƿinaſæn ſteorfan. (*Incantatio.*)
Ƿiþ Ðeofentum. (*Incantatio.*)
Fol. 189, b. Ƿiþ Hond-ƿyrmum. (*Incantatio.*)
Gif Nægl of Honda ƿeorþe.
Ƿiþ Hƿoſtan.
Fol. 190. Ƿiþ Magan-ƿyrc. ⁊ gif he biþ to blaƿen ſe innoþ.
Ƿiþ þon þe ƿif ƿærunga adundige.
Ƿiþ þeor.
Fol. 190, b. Gif þu ƿille ƿyrcean gode Dræne ƿiþ ælcun yfel. ſý hie on Heafde. ſý þær hit ſý.
Fol. 191. Ƿiþ mete cƿeornan.
Ƿiþ þæt man ne mage ſlapan. (*Incantatio.*)
Fol. 192. Contra Oculorum dolorem. (*Oratio Lat.*)

Fol. 192, b. Gif Hors biþ geƿræht þon ſcealt þu cƿeþan þas ƿord. (*Incantatio.*)
Fol. 193. Ƿiþ Cyrnel. (*Incantatio.*)
Ðis mæg Horſe ƿiþ þon þe him biþ corn on þa fet. (*Incantatio.*)
Fol. 193, b. Gif Hors bið geſceotan. (*Incantatio.*)
Fol. 194. Gif Ƿif ne mæge Bearn. (*Incantatio.*)
Fol. 195. Ƿiþ Ut-ſihte. (*Incantatio.*)
Fol. 196. *Pro ſterilibus Fœminis.* (*Incantationes variæ.*)
Fol. 197. Ƿið Cyrnla. (*Incantatio.*)
Ƿyrt-Lungen-Sealfe.
Ƿið Godrif.
Ƿið Hors-oman. ⁊ Mannes. (*Incantatio.*)
Fol. 198, b. Apeſtolodius ƿæs haten an Cyng. he ƿæs ƿis ⁊ Læce-cræftig. he þa geſette ƿorþ on gode Morgen-Drenc ƿiþ eallum untrumneſſum þe mannes lichoman iondſtyriaþ. innan oððe utan, &c.
Fol. 199. Gif man ſcýle Muge-ƿyrt to Læcedome habban.
Ðis deah ƿiþ Fot-ece.
Ƿið Hƿoſtan.
Fol. 199, b. Ƿyrt-dræne ƿiþ Hƿoſtan.
Fol. 200. Gif Ƿænnas eglian mæn æt þære Heortan.
Ƿiþ heort-ƿærce.
Ƿið heort-ece.
Fol. 200, b. Ƿiþ Breoſt ƿyrrett.
Fol. 201, b. *De diebus Ægyptiacis. in quibus ſanguis minui non debet. Saxonice.*
Fol. 202. *Oratio ſive Incantatio contra Variolas. Lat.*
Fol. 203. *Fragmentum Libri cujuſdam Ritualis, in quo Latine ſcribuntur*
Benedictio Herbarum.
Alia.
Benedictio Unguentūm.
Alia.

Codex Chartaceus in Quarto, in quo recenti manu ſcribuntur, Saxonicè,

I. *Homilia, cujus Rubrica hic in exemplari deſideratur, in aliis autem ſic ſe habet,*

SERMO DE SACRIFICIO. IN DIE PASCHÆ.

Incip. Men þa leofan Gelome eoƿ is geſæd ymbe ures Hælendes æriſte.

II. *Excerpta quædam, ut videtur, ex Ælfrici Epiſtolis de Canonibus.*

III. *Fragmentum Legum Eccleſiaſticar. Eadgari Regis.*

IV. *Fragmentum Legum Æthelbearhti Regis Cantiæ, deſcriptum, ut videtur, ex Cod. Cott. Julius, C. II.*

V. *Adnotatio ex Præfatione Ælfrici ad Gramm. ſuam.*

Cod. *Anglo-Saxon.* in Bibliotheca Reverend. Decani & Capituli LINCOLNIENSIS Eccleſiæ.

Fragmenta quædam Excerptorum Ælfrici ex Pentateucho, Saxonice, ad frontem calcemque cujuſdam MS. *Codicis compacta: ut accepi à* D. Tho. Tannero *Cancellario Eccl.* Norwicenſis, *amicoque meo plurimum colendo.*

In Bibliotheca *Collegii Fœcialium*, Londini.

Carta lacera Eadwardi totius Angliæ Baſilei; qua, ſex Marcis Auri ab eo, unaque marcâ ab Eadgytha uxore ejus, acceptis, donat Eccleſiæ S. Mariæ & S. Ecgwini de Eoueſham aliquam Telluris partem quæ dicitur æt Suuelle, *cujus Termini ſequuntur Saxonicè.*

In Bibliotheca RADULFI THORESBY Armigeri, de *Leeds*, in agro *Eboracenſi.*

Collectanea quædam Laurentii Noelli, *ex* MSS. *Saxonicis deſcripta.*

MSS. Codices *Anglo-Saxonici* Bibliothecæ Honoratiſſimi Domini Simondsii D'Ewes Baronetti de Stow-Langton in agro *Suffolcienſi.*

FRAGMENTA quædam Anglo-Saxonica diverſis manibus exarata, hoc etiam ordine ſimul compacta in fol. minori.

I. *Medicamenta varia contra Paralyſin, quæ ab his verbis*

Incip. Ƿið þære healf-deadan-adle. and hwanon seo cume. Seo adl cymð on þa swiðran healfe þæs lichoman oððe on þa wynstran. þær þa sina toslupað. ⁊ beoþ mid slipigre ⁊ þiccere wætan ýfelre ⁊ ýfelre. þiccere ⁊ mycelre.

II. *Leges quædam Eadgari Regis, quæ ab his verbis*

Incip. Ðis is seo gerædnes þe Eadgar Cyng mid his witena geþeahte gerædde. God to lofe. ⁊ him sylfum to cynescype, ⁊ eallum his leodscype to þearfe. þ synt þoñ ærast. þ Godes cyrican syn ælces ryhte wyrþe.

Expl. ⁊ ga seo wæge fulle to cxx. ⁊ nan man hý na underfon ne sylle. ⁊ gýf hwa hi þoñ underfon sylle oððe tawunga oððe dearnunga. gylde ægþer þam Cynge. LX. scyllinga. ge se þe hý sylle. ge se þe hý bæge.

III. 1. Ðas swutelunge gedihte Oswald Arceb̄. ⁊ awritan het.

Incip. Ðis syndon þa tunas þe syndan adon of Ottan-lege.

2. Ðis syndan þa land þe Oscytel Arcebiscop begeat on Norþhymbra-lande mid luste. ⁊ him mon geald for unrihtan hæmede.

Hæc omnia ſcripta videntur circa tempora Eadgari Regis: quæ autem in codice ſequuntur, recentiori manu exarantur, nimirum poſt Conquiſitionem Angliæ ab Wilhelmo I.

IV. Ðis is seo gerednes þe Cnut Cýning ealles Engla-landes Cýninge. ⁊ Dena Cýninge. ⁊ Norþwegena Cýninge gerædde. ⁊ his witan gode to lofe. ⁊ him sylfum to cýnescipe. and to þearfe. rade swa hwæðer swa man wille.

Incip. Ðis is seo gerednes þe Cnut cýninge mid his witena geþeahte. gerędde God to lofe and him sylfum to cýnescipe ⁊ to þearfe. ⁊ þ wæs on þam halgan Midde-wintres-tid on Wincestre. þæt is þoñ ærost þ hyo ofer ealle oðre þing ænne God æfre woldan lufian ⁊ wurþian. Hæ Leges Canuti Regis his verbis

Expl. A sý Godes nama ecelice gebletsod. ⁊ lof him ⁊ wuldor ⁊ wurðmýnt symble æfre to weorulde. God ælmihtig us eallum gemýltsige swa his wille sý. Amen.

Cod. membranaceus in Quarto, annis ab hinc circiter ſeptingentis eleganter exaratus, ſed quod dolendum in calce mutilus. In eo habentur

Ælfrici Excerpta ex Priſciano, ſive Grammatica, cum parte Gloſſarii Latino-Saxonici: *ut in aliis exemplaribus.*

Cod. membranaceus in Quarto grandiori, ſcriptus circa A. D. 1407. *ſcil. Regiſtrum Cartarum Abbatiæ Sanctimonialium de Shafteſbury, in quo occurrunt Cartæ quædam de Terris quarum Termini deſcribuntur Sax.*

1. fol. 1. Carta Æthelredi Regis Anglorum, qua ſubjecit Villam quæ vulgariter cognominatur æt Bradeforda Monaſterio et Sceftesbirio vocitato. A. D. 1001. Indict. 14.

2. fol 2, b. Donatio 20 Manſarum in loco qui noto et Tiſſebiri vocatus vocamine, Monaſteri ſanctimonialium quod Inſulani uſitato Schafteſbury appellant onomate, per Atheldredum Regionis Angligenarum Regem. A. D. 984.

3. fol. 4, Carta Donationis *ſeu potius* Venditionis 8 Manſarum agelluli in Purbicinga, Religioſæ cuidam fœminæ nomine Alfwriþ, pro 60 mancuſis puriſſimi olei, per Adredum Regem Anglorum, cæterarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernatorem & Rectorem. A. D. 948. Indict. 6.

4. fol. 4, b. Donatio 2 terræ Manſarum in Stokes, amabili Vaſſallo ſuo Adrico fidelico amico, per Admundum Regem Anglorum. A.D. 941. Indict. 14.

5. fol. 6. Donatio 3 Manſarum duobus in locis, in Thorntune, cuidam ſuo fideli miniſtro, nomine Wlfgar, per Edricum Regem Anglorum. A. D. 958. Indict. 1.

6. fol. 6, b. Donatio 5 Caractorum in Hengſteſrig, Miniſtro ſuo Brithrico, per Adredum Regem & Primicherium totius Albionis. A. D. 956.

7. f. 7. Carta *qua confirmat* Edmundus Baſyleos induſtrius Anglorum, *&c.* donationem 7 Manſarum (ab ejus anteceſſoribus prius datarum) cuidam Religioſæ ſanctæ converſationis Monialis, fœminæ vocitatæ nomine Wenfledæ. Inſuper concedit eidem Moniali 8 manſas at Cheſelburne. A. D. 942. Indict. 15.

8. fol. 8. Donatio 16. Caſſatorum in Cheſelburne cuidam ſuo Miniſtro appellamine Agemund, per Knutum telluris Britanniæ totius ſubthronizatum Regem ac Rectorem. A. D. 1019. Indict. 2.

9. fol. 9, b. Donatio 10 manſarum at Lidentune cuidam ſuo homini Adulfo, per Admundum Baſileum Anglorum. A. D. 940. Indict. 13.

10. fol. 10. Donatio 11 manſarum at Mapeldertune, Adrico ſuo Comiti, per Admundum Angligenarum omniumque gentium undique ſecus habitantium Regem Quarto anno imperii ſui. A. D. 943.

11. fol. 10, b. Donatio 5 manſarum agelluli at Hamtune, cuidam fideli ſuo miniſtro nomine Wlfgar, per Admundum Regem Anglorum ceterarumque gentium in circuitu perſiſtentium. A.D. 944. Ind. 2.

12. fol. 11. Donatio 11 & dimid. caractarum at Funtemel, fideliſſime Familiæ Monialium, in monaſterio Civitatis quæ Schafteſbirg vocitur, per Æthelſtanum Regem Anglorum. A. D. 932. Regni ſui 8. Indict. 5. Concurrente 7. Epact. 11. Kal. Jan. 9. Luna 13. in villa omnibus notiſſima quæ Ambresburch nuncupatur.

13. fol. 12. Donatio 30 Manſionum in Felhham, famoſæ famulæ Dei Adgivæ Matri ſuæ, per Adredum Regem. A.D. 953.

14 fol.

14. fol. 12,b. Donatio 16 Manſarum at Corf & at Belchenhamwelle, Miniſtro ſuo nomine Wihtſige, per Adredum Baſileum Anglorum. A.D. 955. In. 13.

15. fol. 13. Donatio 5 Caſſatorum at Trofunten, cuidam ſuo fideli miniſtro vocamine Sigeſtan, per Adgarum Regem Anglorum, &c. A. D. 964.

16. Fol. 13,b. Confirmatio Donationis 10. Caſſatorum at Uppidelei, quas ava ſua Winfled conceſſerat Eccleſiæ Schafteſburienſi, per Adgarum totius Britanniæ Baſileum. A. D. 966.

17. fol. 14. Donatio 5 Caſſatorum in Archet, cuidam Miniſtro Alſige appellato, per Adgarum totius Britanniæ Baſileum. A. D. 963.

18. fol. 14,b. Donatio 4 Jugerum Campi, & Sylvæ 20, vel paulo plurium, at Ealdereſcumbe, cuidam fœminæ nomine Birthgive, per Adgarum totius Britanniæ Baſileum. A. D. 968.

19. fol. 15. Donatio bis ſex manentium at Terentam, Chriſticolis Virginibus at Schafteſbiri, per Athelſtanum Baſileum Anglorum, &c. A.D. 935. In. 7.

20. fol. 15,b. Donatio 5 Manſarum at Archet, Alfrico fideli ſuo in Chriſto Miniſtro & Epiſcopo, per Athelſtanum Regem totius Britanniæ. A. D. 939. Indict. 12.

21. Donatio - - - Caſſatorum at Sceaffesberi, uni ſuorum Karorum nomine Wlgar, per Adwigum Regem Anglorum, &c. A. D. 958. Indict. 1.

22. *Ibid.* Donatio 7 Manſarum at Corſe & at Blachenwelle, cuidam dilecto ſuo, nomine Withſige, per Adwigum Baſileum Anglorum hujuſque Inſulæ Barbarorum. A. D. 956. Indict. 14.

23. fol. 17, b. Donatio 3 Caractorum in Dunningland, miniſtro ſuo Oſmundo, per Athelbertum Occidentalium Regem. A. D. 860. Indict. 4. in loco qui dicitur Sumertun.

24. *Ibid.* Carta Ageberti Occidentalium Saxonum Regis, de 10 Manentibus terræ ubi dicitur Wennland, quas dedit tribus ſororibus Beornwyn, Alfled, & Walenburch. A. D. 833. Indict. 12. die S. Stephani. in villa Regali Dornwereceſtre.

25. fol. 18. Donatio terræ 14 Caſſatorum, be Teſunte, Miniſtro ſuo Oſmundo, per Adelbaldum Occidentalium Saxonum Regem. A. D. 860. Indict. 4.

26. fol. 19. Donatio 2 Caſſatorum be Chiſelburne, Alfſtano ſuo principi, per Atheldredum Regem Saxonum. A. D. 859. Indict. 3.

27. fol. 19, b. Donatio 30 Manentium circa Funtamel, Bectuno Abbati, per Coinredum. A. D. 759. Indict. 12.

28. fol. 20. Donatio 5 hidarum terræ be Chiſelburne, miniſtro ſuo Elfſtano, per Atheldredum Occidentalium Saxonum Regem. Saxonice.

29. fol. 20, b. Donatio 80 Manſarum, ad Monaſterium quod à ruricolis vocatur Sceafteſburi, per Adwigum Regem Anglorum. A. D. 956. Indict. 14. primo anno imperii ſui.

30. fol. 21, b. Teſtamentum *Regis Aluredi. Saxonicè & Latinè.* multo brevius quam quod in impreſſis Codicibus habetur.

31, fol. 22. Ðes beþ þare Knẏſtene londes þat ſillen into uoerde uarmẏd þe Kẏng mẏd hire hors. and mẏd hyre þgeere for þare cherche of Shafteſbury.
In hoc Codice Saxonica miſere corrumpuntur.

Carta Originalis Eadgari totius Britanniæ Baſilei, qua donat 3 Manſas in villa quæ dicitur Madanlieg, Athelwoldo ſuo fideli Epiſcopo. An. Dom. 975. *Termini ſcribuntur Saxonicè. In dorſo hæc verba leguntur,* ✠ Ðiſ iſ þara iii. hida boc þe Eadʒar Cinʒ ʒebocode Aþelƿolde Biſceope on ece ẏrfe. æt Madan leʒe. *& in alio loco* DONATIO EADGARI REGIS QVAM DEDIT SCO ATHELUUOLDO EPO UUENTANO. ——— AD MADANLEGE.

Carta Originalis Edgari Regis totius Albionis Inſulæ, qua dat fideli ſuo homini nomine Cenulf, 4 Manſas æt Ƿiþiʒlea: *quarum Termini deſcribuntur Saxonicè.* A. D. 961. Indict. 4.

In dorſo leguntur hæc verba, Ðiſ iſ þæra feoƿer hẏda land-boc æt Ƿiþiʒlea. ðe Eadʒar Cẏnʒ hæfð ʒebocod Cenulfe on ece ẏrfe.

Codex Chartaceus in Quarto minori, ab Amanuenſi quodam Matthæi Parkeri Archiep. Cant. exaratus; in eo continentur

I. *Liber, ut videtur, Athelwoldi Wintonienſis Epiſcopi, de Conſuetudine Monachorum, Sax. ſcripta; ſic etiam*

Incip. Her onʒinð ſeo endebẏrdnẏſſ hu Munecum ʒeriſt to healdenne þone Reʒollican þeaƿ ʒeond þæſ ʒeareſ embrẏne on dæʒðerlicum daʒum ⁊ on nihtum.
Expl. ⁊ þa ʒeendode ſinʒon Pater Noſter. ⁊ þæſ tƿeʒen Sealmoſ. In te domine ſperaui.

Adnotatio, ut videtur, Joannis Joſſelini: Liber de Conſuetudine Monachorum, qui eſt aut idem quem Athelwoldus Winton̄. Epſ̄. cum Coepiſcopis & Abbatibus tempore Eadgari Regis Anglorum collegit, & de quo mentionem facit Ælfricus Abbas in Epiſtola ad Egneſhamenſes fratres, aut certe ex eodem eſt deſumptus.

II. Regularis Concordia Angliceæ Nationis Monachorum Sanctimonialiumque: *quam videre eſt in Catalogi noſtri pag.* 193.

Incip. Glorioſus etenim Eadgar Chriſti opitulante gratia Anglorum cæterarumque gentium intra ambitum Britannicæ Inſulæ degentium Rex.
Expl. Quatinus per noſtra ſacra ſuffragia, ad æterna Spiritus ejus perveniat gaudia, val.

Hic liber ab eodem Librario exaratus eſt, qui ſcripſit Bibliothecæ Bodl. MS. *qui inſcribitur* LAVD. G. 36.

Apographa quædam Chartacea, in ſchedis ſolutis, omnia manu recenti exarata.

I. *Tranſcripta variorum ex Textus Roffenſis fol.* 119, *a, uſque ad ejuſdem Codicis fol.* 161, *b.*

II. *Apographa 7 Cartarum Regum quorundam Anglo-Saxonum, quorum Archetypa extabant in Archivis Eccleſiæ Wintonienſis, A. D.* 1640. *viz.*

1. *Carta qua poſſeſſionem* 100 *Manſarum* æt Ciltancumb *Wentanæ Eccleſiæ reſtituit Eadweardus Angul-Saxonum Rex. A. D.* 909. *Indict.* 12. *Termini ſcribuntur Saxonicè.*

2. Donatio 10 Manſarum æt Ƿinterburnan, fideli ſuo Miniſtro Eadrico, per Eadgarum Regem, &c. A. D. 922. Termini ſcribuntur Saxonicè.

3. Donatio 4 Manſarum æt Ƿiþiʒlea, Cenulfo homine ſuo

ſuo fideli, per Eadgarum Regem, *&c.* A. D. 961. Indict. 4. Termini ſcribuntur Saxonicè (hujuſce Exemplaris Archetypon ſupra memoratur.)

4. Donatio 10 Caſſatorum æt Nıƿınham, Ælfgifæ Conſanguineæ ſuæ, per Eadgarum Regem, *&c.* A. D. 966. Termini deſcribuntur Saxonice.

5. Donatio 5 Manſarum in Maðanleg, Athelwoldo fideli ſuo Epiſcopo, per Eadgarum Regem, *&c.* A. D. 975. Termini deſcribuntur Saxonicè. (Autographon extat in hac bibliotheca, memoraturque ſupra.)

6. Donatio unius manſæ æt Seoleꞅcumb, Ælfwino Wintonienſis Civitatis Epiſcopo, per Hardacnutum Regem totius Brytaniæ. A. D. 1042. Indict. 10. 26 Epactis occurrentibus, & 4 concurrentibus. Termini deſcribuntur Saxonicè.

7. Carta qua donat Edwardus Rex Anglorum 3 manſas & 4 hidas terræ, cum 7 Villanis, & 7 boꞃð. cum 1 Molendino, 15 Solid. in loco ubi à Ruricolis Bꞃanbeꞅbuꞃꞃ ⁊ Foꞃbe nuncupantur, Monachis veteris Cenobii Wentanæ Civitatis. A. D. 1046.

III. Tranſcriptum Legum Gulielmi Primi Regis, quæ reperiuntur ad calcem Hiſtoriæ Henrici Huntingdonenſis in Bibliotheca Lambethana.

IV. Leges Henrici Primi Regis, tranſcriptæ ex Libro Rubro Schaccarii, & deinde cum Codice Cottoniano collatæ.

V. Provinciarum Numerus in Anglia. Hydarum Numerus ibidem, & Magna Charta Gulielmi Conquæſtoris: Tranſcriptum veriſſimum ad exemplar MS. Cod. Cottoniani, 345.

VI. Hiſtoria quædam de Stephano Rege, de Matilda Imperatrice, & de Henrico II. cum nonnullis illorum Cartis ex iiſdem Codicibus deſcripta.

VII. Charta de Rovemede, ſive Leges Regis Johannis, deſcriptæ ad exemplar pervetuſti MS. Regiſtri Abbatiæ S. Auguſtini Cantuarienſis.

VIII. Collectanea varia deſumpta ex Libro Hemmingi Monachi Wigornienſis, qui nunc in Bibliotheca Cottoniana inſcribitur TIBERIUS. A. 13.

IX. Diverſæ Chartæ, antiqua Teſtamenta, & Paſſiones quorundam Magnatum, Præſulum, & aliorum, tempore Anglo-Saxonum, tranſcripta ex Regiſtro Abbatiæ Rameſienſis, penes Henricum Spelmannum Mil. A.D. 1634. Notandum, quod iſtæ Chartæ & alia Munimenta Anglo-Saxonice prius ſcripta, in Latinum ydioma converſa fuerunt temp. Regis Stephani, & in præfato Libro MS. exarata, uti ibidem expreſſe aſſeritur fol. 1.

X. Tranſcripta quædam ex Textu Roffenſi.

Liber Chartaceus in fol. min. continens Cartarum Tranſcripta de Fundatione diverſarum Eccleſiarum Cathedralium, Monaſteriorum, & Collegiorum.

Apographa Chartarum antiquarum quæ inveniuntur in Archivis Arcis Londinenſis, inter quas quamplurimæ habentur Saxonicæ, per Inſpeximus, uti videtur, recitatæ; ac heic in ſchedis ſolutis ſcriptæ.

Apographum Grammaticæ ſive Excerptionum Ælfrici Abbatis, in ſolutis ſchedis ex ſuperiori Codice ſcriptum. Collatum videtur cum tribus aliis vetuſtis Codicibus, nempe cum Codd. Bibliothecæ Regiæ, Cantabrigienſi, & Collegii Trinitatis ejuſdem Academiæ.

---

1. Tranſcripta & Collectanea ex Hiſtoria Abbatiæ Abbendunenſis, duobus comprehenſa Libris in Bibliotheca Cottoniana.

2. Tranſcripta ex Textu Roffenſi.

3. Tranſcripta ex MS. Regiſtro Byholte Abbatiæ Scī. Auguſtini Cantuarienſis: quod A.D. 1646. ad Heneagium Finch de Raveneſton in agro Buckinghamienſi ſpectabat.

4. Tranſcriptum ex Chronico Saxonico-Latino, quod in Bibliotheca Cottoniana inſcribitur DOMITIANVS. A. 8.

5. Tranſcripta ex Regiſtro Abbatiæ de Eynſham, penes Decanum & Capitulum Cathedralis Eccleſiæ Chriſti Oxon.

6. Tranſcripta ex Regiſtro Monaſterii S. Fridiſwidæ Oxon, in Bibliotheca Coll. Corporis Chriſti Oxon.

7. Tranſcripta ex libris Briani Twyne in eadem Bibliotheca.

8. Tranſcripta ex MS. Hiſtoria Mariani Scoti in Bibliotheca Bodlejana.

9. Tranſcripta Saxonica ex Cod Bodleiano, qui inſcribitur, Super D. *&c.* Art 120.

Hæc omnia una cum plurimis aliis ad Hiſtoriam Angliæ ſpectantibus, & ex veteribus Abbatiarum Regiſtris & Diplomatibus in ſolutis ſchedis deſcribi juſſit D. Simondſius D'Ewes.

Cod. Chartaceus in fol. diverſis Manibus exaratus, in quo habentur plurima Tranſcripta & Collectanea, ex Regiſtris Abbatiarum S. Albani, Weſtmonaſterienſis, &c. ubi Cartæ quædam Saxonice recitantur: A nobis autem ſuis propriis in locis ſigillatim recenſentur.

Collectanea & Tranſcripta in ſolutis ſchedis, de Legibus Regum Anglo-Saxonum, ex Textu Roffenſi, ex Codice Cottoniano cujus Nota NERO. *A.* 1. *ex Cod. Legum Eadgari & Canuti Dewesiano,* &c. *Plurimæ ex his Legibus cum aliis earundem exemplaribus collatæ ſunt, Lectioneſque differentes in margine accuratiſſime deſcribuntur manu* Franciſci Junii F. F.

Apographum Hiſtoriæ Simeonis Dunelmenſis cujus ad calcem cernitur Carmen Saxonicum de ſitu Dunelmi, quod ab his verbis Incipit, Iꞅ ðeoꞅ buꞃch bꞃeome.

Carmen idem, cum interlineari verſione Latina, manu Franciſci Junii *deſcripta in ſchedula ſoluta.*

Lectiones quædam variæ exemplarium diverſorum Evangeliorum Saxonicorum, ſed, quod dolendum, mutilantur. Eas magno ſtudio collegit D. Franciſcus Junius.

Gulielmi Lambardi Archaionomia Editionis Whelocianæ; in qua Legum nonnullarum Lectiones variæ in margine notantur ex Codice, ut videtur, Dewesiano.

Codex Membranaceus in Quarto ac ante 700 annos exaratus: in eo continetur Vita Cuthberti per Bedam, in qua nonnullæ voces gloſſantur Saxonicè.

Codex

Codex Evangeliorum Latinus, nitidiſſime circa Normannicæ Victoriæ tempus exaratus, & ut videtur, peculium Eccleſiæ S. Edmundi de Burgo. Cujus ad calcem cernitur hoc ſcriptum aliena manu

Tempore Willelmi Regis Anglorum Magni, patris Willelmi Regis ejuſdem gentis, fuit quedam contentio inter Gundulphum Roſenſem epm̄. & Picot Vicecomitem de Grandebruge, pro quadam terra que erat de Fracenham, & jacebat in Giſelham, quam quidam Regis Serviens Ulſkytel nomine, Vicecomite dante, præſumpſerat occupare. Hanc enim Vicecomes Regis eſſe terram dicebat, ſed Eps̄ eandem beati Andreæ potius eſſe affirmabat. Quare, ante Regem venerunt. Rex vero præcepit ut omnes illius comitatus homines congregarentur, & eorum judicio cujus terra deberet rectius eſſe probaretur. Illi autem congregati, terram illam regis eſſe potius quam beati Andreæ timore vicecomitis affirmaverunt. Sed cum eis Baiocenſis Eps̄ qui placito illi præerat non bene crederet, præcepit ut ſi verum eſſe quod dicebant ſcirent, ex ſeipſis. XII. eligerent, qui quod omnes dixerant jurejurando confirmarent. Illi autem cum ad conſilium ſeceſſiſſent & inibi a Vicecomite per internuntium contriti fuiſſent, revertentes verum eſſe quod dixerant juraverunt. Hi autem fuerunt, *Æ*adwardus de Cipenham, Herulf, & Leofwine Saca de Exninge, Eadric de Giſelham, Wlfwi de Longuade, Ordmer de Bedlingeham, & alii ſex de melioribus Comitatus.

Hæc Ckarta oſtendit morem determinandi Cauſas per Duodecim-virale Judicium fuiſſe Normannicæ Inſtitutionis & Originis apud Anglos, ut contendit D. Georgius Hickeſius *Diſſert. Epiſt. pag.* 33. *&c. deinde ſequuntur.*

Carta Fundationis Monaſterii S. Edmundi de Burgo, per Cnutum Regem.

Bulla Alexandri Papæ de Libertatibus & privilegii ejuſdem Monaſterii. A. D. 1071. Indict. 7.

Carta Wilhelmi I confirmans Libertates & privilegia ejuſdem Monaſterii. A. D. 1081. Indict. 4. Prid. Kal. Junii. anno regni ſui 15.

Litteræ Patentes ejuſdem Regis Rogerio Bigoto datæ, declarantes Arfaſtum Epiſcopum neque ſucceſſorem ejus in Eccleſia S. Eadmundi & Villa, nihil reclamare debere.

Indiculus Chartarum Saxonicarum quæ leguntur ſcriptæ in Rotulis & Archivis ARCIS LONDINENSIS, quorum omnium Cuſtos eſt humaniſſimus vir, *Wilhelmus Petitus* Armiger, Interioris Templi Socius.

Cartæ de Abbatia de Abbotesbury. *Cart* 8 *Edw.* II. n. 5.
—— Beverly. *Pat.* 2. *Hen.* IV. *Part.* 2. -- *Pat.* 1. *Ric.* II. *part.* 3. — *Pat.* 5. *Ric.* II. *part.* 2. -- *Pat.* 6. *Hen.* VI.
—— Archiep. Cantuar. *Pat* 2. *Hen.* VI. *part.* 3. -- *Pat.* 1. *Ric.* II. *part.* 2.
—— Abbatia S. Auguſtini Cantuariæ. *Pat.* 2. *Hen.* VI. *part.* 3. — *Pat.* 4. *Edw.* IV. *part.* 4.
—— Synodali Conventu apud Celcid. *Pat.* 4. *Hen.* VI.
—— Epiſc. Dunelmen. (in qua, de Egfrido Rege Northymbrorum, *&c.*) *Pat.* 10. *Hen.* VI *part.* 2.
—— Archiep. Eboracen. *Pat.* 20. *Hen.* VI. *part.* 4. -- *Cart* 5. *Edw.* II. *n.* 37. -- *Cart.* 1 *Edw.* III. *n.* 36.
—— Abbatia S. Edmundi de Burgo. — *Pat.* 2. *Hen.* VI. *part* 2. — *Pat* 2. *Edw* IV *part.* 6. — *Chart.* 4. *Edw.* III. *n.* 58.
—— Eccleſia Elienſi -- *Pat.* 10. *Hen.* V. *part.* 5. -- *Pat.* 2 *Hen.* VI. *part* 4. — *Pat.* 4. *Edw.* IV. *part.* 3. — *Chart.* 12 *Edw.* II. *n.* 42.
—— Abbatia S. Benedicti de Hulmo. -- *Pat.* 18. *Hen.* VI. *part.* 1. -- *Pat.* 20. *Ric.* II. part. 3.
—— Epiſcopo, Eccleſia S. Pauli, Majore *&c.* Londonienſ. *Pat.* 2. *Hen.* IV. *part.* 2. — *Pat.* 2. *Hen.* VI. *part.* 6. -- *Pat.* 7. *Hen.* 6. *part.* 2. — *Pat.* 2. *Edw.* IV. *part.* 3. -- *Pat.* 2. *Edw.* IV. *part.* 5. *Cart.* 9. *Edw.* II. *n.* 37.
—— Decanoſ. Martini. *Pat.* 1. *Hen.* VI. *part.* 3. -- *Pat.* 8. *Edw.* IV. *part.* 1. — *Cart.* 2. *Edw.* II. *n.* 4.
—— Canonicis S. Mariæ de Otery. *Pat.* 4. *Ric.* II. *Part.* 1.
—— Priorat. S. Frideſwidæ Oxon. *Cart.* 6. *Edw.* II. *n.* 21. — *Pat.* 5. *Hen.* 5
—— Abbatia Rameſeienſi, *Pat.* 3, *Ric.* II. *part.* 2. — *Pat.* 4. *Edw.*[illegible]V. *part* 4.
—— Abbatia de Wherewell. *Pat.* 41. *Edw.* III. *part.* 1.
—— Eccleſia Wigornienſ. *Pat.* 2. *Hen.* V. *part.* 1.
—— Eccleſia Wintonienſ. *Pat.* 2. *Hen.* VI. *part.* 2. — *Pat.* 2. *Edw.* IV. *Part.* 6. -- *Cart.* 12. *Edw.* II. *n.* 48. -- *Cart.* 10. *Edw.* 2. *n.* 7.
—— Decan. de Wolverhampton. *Pat.* 1. *Edw.* IV. *part.* 2. — *Cart.* 2. *Edw.* III. *n.* 67. — *Pat.* 2. *Ric.* II. *part.* 2.

Chartæ Anglo-Sax. quæ ſervantur in inſtructiſſima Bibliotheca prænobilis & ampliſſimi viri ROBERTI HARLEY de Bramton-Bryan, *in agro* Herefordenſi, Armigeri.

Apographum in Charta ſcriptum litis cujuſdam determinatæ in Curia Comitatus Herefordenſi, Ægelnotes-ſtani habita, inter Eadwinum & Enneawnan de terris quibuſdam, ſcil. ƿeolintun & Cyƿeꞃleah, præſidente Æthelſtano Epiſcopo, (*qui factus fuit Epiſcopus Herefordenſis, circa An. Dom.* 1012.)

Carta, *ut videtur*, exemplaris, Eadgari Anglorum Baſilei, omniumque Regum Inſularum Oceani, quæ Brytanniam circumjacent, cunctarumque nationum quæ infra eam includuntur, Imperatoris & Domini.

Hanc Cartam ut indubitate veram citavit Johannes Seldenus, ad probandam Regum Angliæ Dominium in Mare, in libro quem inſcripſit MARE CLAVSVM; *illam verô cenſura ſua notavit*, D. Georgius Hickeſius, *in Diſſert. Epiſt. pag.* 86. *Notandum autem eſt, Cartam hanc luculentum Teſtimonium præbere, ad probandam, in antiquis temporibus, Regiam illam Exactionem obtinuiſſe, quam nos dicimus* **Ship-money**, *& majores noſtri* Scẏpꝼẏlleð *vel* Scẏp-ꞅocne, *Latino-barbarè* Naucupletionem *appellabant. Scripta fuiſſe videtur circa tempora Henrici* I. *Anglorum Regis.*

FINIS.

Viro Clariſſimo
GEORGIO HICKESIO,
S. P.

QUAS Superioris anni Menſe Octobri ad me dediſti, humaniſſimas literas recte accepi per illuſtrem Reverendiſſimumque Virum *Robinſonium*, cui poſt exantlatas per annos complures apud aulam Svedicam curas, laudabili atque ingenti omnium applauſu, nunc uti fama eſt, honorificentiſſimum apud patrios lares ſummumque Sacrorum Antiſtitis munus gratulari licebit, ſimulque Eccleſiæ Anglicanæ, imo Patrono benigniſſimo fauſta quævis impoſterum apprecari. Gaudeo autem V. Cl. apud Te, utpote Virum doctiſſimum ſtudiorumque Septentrionalium in fortunatiſſima inſula Statorem, ſuo pretio æſtimari labores noſtros quamvis exiguos valde, nec præconio dignos quali exornandos cenſuiſti. Sunt mediocria, imo tenuia admodum hæc noſtra, ſi ad veſtros comparentur cumulos, quos plenis ut ajunt horreis emetiri in proclivi fuerit. Interim vero V. Cl. cum multa magna Te moliri certum ſit, in ſtudiis rerum Gothicarum, quod propediem editione Catalogi librorum vett. oſtenſurus eris, iniquum ſane putavi *Petitioni Tuæ non ſatisfacere.* Mitto proinde Catalogum MSS. paſſim in Collegio noſtro exſtantium; non integrum quidem *illum, alio quippe reſervandum* tempori, quum animo à curis libero accuratione majori conſignare ſingula licuerit. Exſtant fateor MILLENI LIBRI hujus idiomatis alii, quos Publicæ partim bibliothecæ, partim privatorum loculi ex ultima antiquitate ſibi vindicarunt ſervantque, & quos aliquando titulis tenus noviſſe curioſæ indaginis, nec forte pœnitendi fuerit operis. Sic face apud vos prælucente, latitantes Theſauros inveſtigatum feſtinabunt alii. Interim quicquid hæc noſtra amplificandæ veſtræ molis conferre queant, lubenter ac merito id fit, fietque inpoſterum cum uſus & ratio ita poſtulaverit. Sic Te V. Cl. bene fortunateque agere ex animo voveo. Vale.

Dabam Stockholmiæ,
D. 13. Martii, An. M.D.CCI.

JOHANN. PERINGSKIOLD.

Manuſcripta *Scandica* ad Antiquitates & Hiſtoriam Septentrionalium aliorumque Regnorum illuſtrandam, in Regio Antiquitatum Archivo *Holmiæ* ſelecta.

EDda Sæmundi Sapientis continens carmina antiqua atq; partes ſequentes, quarum 1 *Solarliod,* 2 *Rafnagaldur Odins,* 3 *Wauloſpa* 4 *Havamal,* 5 *Vaſtrudiſmal,* 6 *Grimniſmal,* 7 *Alſviſmal,* 8 *Egiſdrecka oc Loka gleþſa,* 9 *Hamarſheimt,* 10 *Harbarſliod,* 11 *Skirniſfor,* 12 *Hymis quida,* 13 *Vegtams quida,* 14 *Volunders quida,* 15 *Helga quida Hundings bana then forſta,* 16 *Helga quida Haddinga skata,* 17 *Then andra Helga Hundings banes quida,* 18 *Sinflotla Lok,* 19 *Then forſta Sigurd Faſnisbanes quida,* 20 *Then andra Sigurd Faſnisbanes quida,* 21 *Then Tredie Sigurd Faſnisbanes quida,* 22 *Brynhild Budla dotters quida then forſta,* 23 *Godrunar quida,* 24 *Brynhild Budla dotters quida then andra,* 25 *Gigiar quida,* 26 *Niſlunga Lok,* 27 *Godruner Harm,* 28 *Oddruner grat (groat,)* 29 *Godruners heſna,* 30 *Atlemal,* 31 *Godruner hvata,* 32 *Handiſmal,* 33 *Foil ſuinſmal,* 34 *Hyndluliod,* 35 *Groe Galder,* 36 *Gratta Sanger.*

Edda Snorronis Sturlonidæ, continens carmina quædam antiqua de ritu priſco paganico, ſimul ac veterum artis Scaldicæ vera inſtitutione atque origine; quæ omnia in quinque partes diſtributa, ſequentia comprehendunt:

1. Stirpem atque originem Odini itemque Aſanorum, eorumque iter in Septentrionales oras: inſertis paſſim nonnullis de Romanis atque Trojanis.
2. *Harſlyge eller Gylfa ginning,* Sive colloquium Odini ac regis Gylfonis de mundi exordio ac fine; ut & Deorum origine, natura atque rebus geſtis.
3. *Bragaradur,* ſive orationem Brageri Scaldi, in convivio quodam ab Aſanis ac Ægero inſtituto: Qua peculiariter agitur de ipſius artis poëticæ fundamento; ſicut & multis antiquis Gothicis, Suecicis, Noricis, Danicis & Gallicis Regibus, atque heroibus.
4. *Skaldskaparmal,* quæ habet quaſdam formulas peculiares atque vocabula poëtis olim uſitata.
5. *Skalda,* quæ exhibet manuductionem quandam ad artem Scaldicam.

Snorre Sturleſons Heimskringla, ſeu Hiſtoria Regum Septentrionalium, quæ jam demum cum tranſlationibus, duobus Tomis impreſſa, continet

1. Hiſtoriam Inglingorum, ſive de Regibus Sueciæ monarchicis, & quibuſdam Suecicis ac Norvegicis regulis ab Odino uſque ad Rognvaldum Veſtfeldiæ, narrationem.
2. Halfdani Nigri, progenie regum Suecicorum oriundi.
3. Haraldi Pulchricomi, Norvegiæ Monarchæ tertii.
4. Haquini Adalſteinii filii adoptivi, Norv. Monarchæ.
5. Haraldi Grafeldii, R. N.
6. Olavi Tryggvaſonii.
7. Olavi Sancti, R. N.
8. Magni cognomento Boni, Daniæ ac Norvegiæ regis.
9. Haraldi Hardradii, R. N.
10. Olavi *Kyrres,* ſive Placidi, N. R.
11. Magni Barfots, ſive Nudipedis, R. N.
12. Sigurdi *Jorſalafars,* ſive Peregrinatoris Hieroſolymitani, qui unà cum fratribus in Norv. regnabat.
13. Magni *Blindu,* ſeu Cæci, ac Haraldi *Gyllii* in Norvegia regum.
14. Sigurdi, Yngvonis atque Oſteni filiorum Haraldi in Norvegia imperantium.
15. Haquini *Hardabreds,* ſive latis humeris, R. N.
16. Magni Erlingi filii, qui cum Suerrero de Norvegiæ regno certabat.

Herwarar

Herwarer Saga, continens res geſtas inclutæ viraginis Hervoræ Angantyri filiæ, majorumque ejus ac poſterorum, tam in Suecia Ridgothia, Glæſiſvallia & Gardaricia, quàm in aliis ſeptentrionalium oris. Eſt a. hic MSS. Codex longe emendatior atque locupletior illo vereliano, juxta quem Upſaliæ An. 1672. impreſſio Hiſtoriæ hujus facta eſt.

Gotriks oc Rolfs Saga, ſeu Gothrici & Rolſi Weſtrogothiæ Regum Hiſtoria. Quæ cum Editione Verelii An. 1664. Upſaliæ publicata, quam optimè convenit, in nonnullis etiam auctior eſt.

Sagan of Hialmter oc Olwer, ſeu Hiſtoria Hialmteri Ingonis Mannaheimii ſ. Sueciæ regis ex Marſibili Principe quadam Syriaca filii, & Olveri Jarli. Continens eorum expeditionem in Hunalandiam Arabiamque, & complurima cum Vikingis atque gigantibus certamina: nec non pacta tandem cum Alſola atque Hyldiſiſa Regis Ringeri in Arabia: qui poſtea duxit Hervorum Humalandiæ principem: filiabus conjugia ------ C. 22.

Sagan af Halfdan Oſtenſon, ſeu Hiſtoria Halfdani, Oſteni Regis Norvagorum filii: Qui una cum Socio ſuo Suithone *Soxn-diarfe*, plurima egregia atque illuſtria per Norvegiam, Daniam, Sueciam, Biurmelandiam atque Holmgardiam, *&c.* olim perpetraverat facinora, quæ inter maxime celebratur navigatio ilius per mare *Kyrialfsbotn* dictum, cujus dominus deindè factus eſt Suitho; itinera denique ejus per Biarmelandiam atque Jotundheimium recenſentur, *&c.* C. 24.

Sagan af Sturlaug hinum Starfsama, ſeu Hiſtoria Sturlaugeri laborioſi, filii Ingialdi Naumdalenſis: agens primò de illius ob virginem Aſam cum Haraldo Rege Throndhemiæ, & gigante Kol, Kràppa atque Fradmaro rixis atque certaminibus: deindè ejus profectione in Biarmalandiam, Sueciam, ubi poſtmodum à Rege Ingone regulus factus eſt, Hunalandiam, & tandem Gardariciam. C. 28.

Sagan af Gaungu Hrolfe, ſeu Hiſtoria Gongii Rolſi, Sturlaugeri laborioſi Regis Ringarikiæ in Norvegia filii. Incipit hæc à commemoratione regis cujuſdam in Gardarike nomine Hreggvithus, cujus filiam Ingigerdem matrimonio ſibi junctam habuit Rolſus. Enarrantur autem omnia incluti hujus herois illuſtriſſima geſta per Geſtriciam, Jotunheimium, Gargariciam, cujus rex deinde factus eſt, atque Angliam, *&c.* necnon cæterorumque principum atque pugilum, utpote regis Geſtriciæ Erici, regis Angliæ Haraldi, *&c.* item Vilhialmi cognom. *Svikare*, moduli pygmæi, Thorgrimi Jarli Daniæ, aliorumque quorum paſſim memorat Hiſtoria. C. 40.

Hiſtoria Hialmari Regis Biarmlandiæ atque Thulemarchiæ, ab Anonymo Roduri filio, vigente gentiliſmo ante ſecula octo, Lingua & Runis Sueo-Gothorum antiquis in Membrana conſcripta; Quam ex Fragmento Runici Manuſcripti Vetuſtiſſimi accuratiſſimè delineatam, juxtaque literis recentioribus Deſcriptam, cum verſione gemina Notiſque brevioribus illuſtrare conatur J. P.

Sagan af Kong of Alf og Koppum hanns: ſeu Hiſtoria Alfonis, quæ incipit ab recenſione Majorum ipſius ſc. Ogvaldi, Joſuri, Kioronis & Hiorleiferi, ordine ipſi proximè in Hordalandiæ regno antecedentium: percenſetque deindè omnia hujus herois ſimulque pugilum ejus illuſtriſſima geſta per Norvegiam regioneſque alias, donec inſidiis regis Aſmundi maxima ex parte cæſi ac diſperſi eſſent: injectâ etiam mentione aliorum quorundam Regum, utpotè in Suecia Solvonis, Daniâ Oſtenii, & Scanica Hakonis. C. 18.

Sagan of Hrolfe Kraka. ſeu Hiſtoria Rolfonis Krakes, Helgonis Daniæ regis filii, in ſeptem partes diviſa, quarum 1. agit de Frotone Danorum quondam rege, qui ob cædem fratris ſui Halfdani, ab ejuſdem filiis Halgone atque Roano, vivus crematus eſt. 2 De eodem Helgone atque Roano, quorum ille ductâ Olafu regina Saxlandiæ, ex qua olim Urſam regi Adilo poſtmodum nuptam ſuſceperat, Rex Daniæ factus eſt: Hic profectus in Angliam, ibidem à Hrokero Sævari Jarli filio interemtus eſt. 3 De tribus iſtis pugilibus atque fratribus fortiſſimis, Svipdagero ſc. Huitſerkio & Beigado, qui primum Adilis regis Upſalenſium, deinde Rolfonis Krakes officiarii fuerant. 4 De Biodvaro Biarka ejuſque fratribus Elgfrodo & Thorero à pede canino, qui poſtmodum Rex Weſtrogothiæ factus eſt. 5. De Hialtone pugili quodam fortiſſimo regis Rolfonis. 6. De itinere regis Rolfonis ad Adilem Upſalenſem ubi aurum in Fyreivaldia ſeminaverat. 7. De bello inter Hiorvardum regem Scaniæ & Rolfonem, quod vocatur Sculdenſe, geſto, in quo tandem occubuit Rolfo

Hiſtoria Vilkini, Theoderici Veronenſis ac Niflungorum, continens Regum atque Heroum quorundam Gothicorum res geſtas per Ruſſiam, Hungariam, Italiam, Burgundiam atque Hiſpaniam. Ex MSS. Codicibus linguæ veteris Scandicæ in hodiernam Suecicam atque latinam traducta, operâ I. P. nunc ſub prelo eſt.

Blomſtur-walla Saga: Sive Hiſtoria urbis cujuſdam Blomſturvall in Africa ſitæ, in qua olim plurimorum Regum principumque filios per Europam atque Aſiam conveniſſe, arctaque inita Societate ſuaviſſime ibidem aliquid temporis convixiſſe traditur. In quibus deſcribendis multa recenſentur valde convenientia cum Hiſtoria Theoderici Veronenſis vulgo Vilkina Sagan. C. 28.

Wolſunga Sagan edur Saga af Sigurde Fafnisbana: ſeu Hiſtoria Volſungorum, vel Sigurdi Fafnisbanii, incipiens à rege Hunalandiæ Sigone, cujus filius atque ſucceſſor erat Volſungus, qui poſt plurimos à ſe relictos filios atque poſteros, inter quos etiam Sigurdus Fofnisbana erat, tandem a genero ſuo Siggeiro Gothorum rege occiſus eſt. Enumerantur autem celebriora Sigurdi geſta per Hunalandiam atque Italiam, quomodo ſc. occiſo Fafnone, Brynhildam Budlæ Gothorum regis filiam, deinceps ea repudiata, Gudrunnam Guikonis principis Hiſpaniarum filiam matrimonio duxerat. C. 52.

Sagan af Ragnar Lodbrok: ſeu Hiſtoria Rangneri Lodbrokii regis quondam Daniæ, atque Sigurdi Kings filii: ejuſque duorum cum Thora primum, deinde Aſlauga Sigurdi Fofnisbanum filia conjugiorum, ſuſceptorumque indè filiorum, Biornonis ſcilicet cognom. Jarnſidas regis poſtmodum Sueciæ, & Ivari Benloſas ac Sigurdi *Ormioyes*. Quâ continentur plerumque illorum expeditiones atque bella, in Suecia cum rege Oſtenio, Italiâ, Angliâ cum rege Ella, à quo poſteà ſerpentibus expoſitus erat Rangnerus, quod tandem ſtrenuè ultus eſt filius ejus Ivarus Angliæ totius poſtmodum rex atque Imperator.

Sagan af Magus Jarl, ſeu Hiſtoria commemorans res geſtas Jarli cujuſdam ad Strausburgum in Saxlandia nomine Magi, à Narfe filio Odini ſuum genus ducentis, artiſque necromanticæ magicæque magiſtri quondam primarii, cujus etiam experimenta artis Cæſari Carolo Magno conſpicienda exhibuit quam plurima. Continet alioquin non pauca alia, tam notitiam rerum Germanicarum, Gallicarum atque Græcarum, quam propagationem religionis Chriſtianæ per Saxlandiam concernentia. C. 49.

Sagan af Eigli Einhenta og Aſmunde Berſerkia bane, ſeu Hiſtoria continens res geſtas duorum fortiſſimorum pugilum ſimulque commilitonum Aſmundi atque Egilli: quorum hic Ringeri Smalandiæ regis filius erat. Enarrantur. *viz.* amborum facta, quomodo ſc. occiſis quamplurimis per Sueciam, Gardariciam atque Jotunheimios Vikingis atque gigantibus, tandem generi Regis Hertyggeri in Gardaricia facti ſunt.

Sagan af Illuga Grydar-foſtra: ſeu Hiſtoria de Illuga reguli Scanorum Sigurdi olim ſocio, qui Grydam vel Signim regis Alonis in Alfhemia filiam, magicis artibus novercæ ſuæ in fœminam giganteam, transformatam priſtinæ formæ reſtituit; ideoque Grydarfoſtra, *i. e.* nutritius Grydæ cognominatus. C. 6.

Sagan af Hiedine oc Hogna, ſeu Hiſtoria Hedini Hiorandi Serklandiæ regis filii, & Hugonis Daniæ regis Halfdani filii Continens in initio nonnulla de Odino atque Aſiaticis, ut & de Gallorum Serklandorum Norvagorumque aliquot eo tempore claris decantatiſque pugilibus atque Vikingis.

I 2 *Sagam*

Sagann af Olaf Tryggvaſon, ſeu Hiſtoria Regis Olavi Tryggvaſonii Major, à Birgero Abbate olim conſcripta. Quæ inter præcipuas & ampliſſimas veterum hiſtorias, res præcipuecommemorat Norvagicas, Suecicas, Finlandicas, Gardarikikas, Curlandicas, Danicas, Anglicas, Francicas atque Græcas, *&c.* Agit quoque de prima Iſlandiæ, Gronlandiæ atque Vinlandiæ inhabitatione; ut & de propagatione Chriſtianiſmi per Daniam, Norvegiam, Sueciam atque Moſcoviam; cum plurimis rebus *aliis* claris atque memorabilibus, abſolvitur duabus partibus, & 107. Capp.

Sagan af Kong Swerre: ſeu Hiſtoria exhibens vitam atque res geſtas Suerronis regis Norvagiæ, Sigurdi Jorſalafars ex Gunhilda ut perhibetur filii. Qui primum ordini Sacerdotali ab Epiſcopo Roano in *Ferroo* initiatus, deindè dignitati regiæ Norvagicæ fuit admotus, quam deinde innumeris motibus inteſtiniſque bellis involutam, moventibus ei bellum deceſſore ejus Magno Erlingſonio ejuſque ſectatoribus Kuflungis & Baglis aliiſque plurimis, ægerrime ad mortem ſuam geſſerat. C. 178.

Sagan af Hakon hin gamla, ſeu Hiſtoria Regis Haquini Vetuſti Suerronis filii *patris* olim regis Magni cognom. *Lagbaker.* Continens varias res geſtas tam in bellis quam pacificationibus inter trina hæc Scandinaviæ regna nationeſque alias ipſi proximè adjacentes C. 270.

Ryggiar-Stycke: ſeu pars quædam Hiſtoriarum Regum Scandianorum, incipiens â Magno Bono Olavi Sancti filio, uſque ad Haraldum Gyllium. Continens præcipue res Norvagicas, Suecicas, Danicas, Anglicas & Iſlandicas, ut & nonnullas ad Gronlandiam, Irlandiam, inſulas Orchades, Gardariciam & Græciam attinentes. C. 336.

Knittlinga Saga: ſeu Hiſtoria Knittlingorum vel Knuttonum. Continens res geſtas Regum quorundam Daniæ atque Norvegiæ à Suenone Æſtridſonio uſque ad obitum Valdemari Canuti Ducis filii, præmittendo tamen nonnulla de Regibus illis, qui à tempore regis Haraldi Gormſonii, Suenonem proximè anteceſſerant. Qua occaſione etiam nonnulla proferuntur de variorum olim Ducum principumque bellis pactis atque commerciis, tam in Dania, Suecia atque Anglia, quam aliis Europæ regnis inſtitutis. C. 112.

Harald Rings banes Saga, ſeu Hiſtoria Regis Daniæ Haraldi, continens primum ejus cum patre Ringone bellum, in quo manu propria hunc ipſum occiderat, ac idcirco Rings bana vocatus eſt; Deinde frequentata illius cum amicis patris ſui certamina ſingularia, ac præcipuè cum Sviphaldo, Grimaldo, aliiſque plurimis. C. 20.

Sagan af Halfdane Branufoſtra, ſive Hiſtorià continens regis cujuſdam Daniæ Halfdani, tam intra quam extra patriam geſta glorioſiſſimè. Quo ſcilicet caſu primum avito ſolio excluſus, deindè longiſſimis iterum erroribus per Biarmalandiam, Angliam atque Hiberniam jactatus, tandem ſubjugatam patriam liberaverit atque reſtituerit. C. 22.

Sagan af Sliſa Roe, ſiue Hiſtoria Roani cognom. Probi, tempore regis Suenonis in Dania florentis. Qui in Angliam quandoque negotiandi cauſa profectus, ibidem trium quorundam fratrum nefando aſtu primò deceptus, denique coram judice tanquam furti reus accuſatus eſt. Abſolutus legitimè cognita demum illius innocentia, illorum verò fraudes ſimul detectæ ſunt. Cap 6.

Sagan af Biodvare Biarke, ſeu Hiſtoria Biodvari filii olim Biornonis Scottlandiæ Jarli, ac pugilis Rolfi Krakonis fortiſſimi: qui poſt plurima exantlata cum Rolfone in prœliis contra reges Sueciæ, Hunalandiæ, Ruſſiæ, Norvagiæ, aliiſque pericula, Dux ſimul ac gener ejus factus eſt.

Hiſtoria Rythmica Regum Danorum à rege Dan uſque ad annum 1295. circa tempora Ducis Valdmari & Epiſcopi Jacobi. Danicè conſcripta.

Hiſtoria Danica, continens præcipuè illorum res bellicas in Holſatiâ, Livoria, Suecia atque Germania per decennium geſtas, à morte ſcilicet Chriſtiani III, quæ incidit in annum 1559. uſque ad annum 1571. ſivè pacem Stetinenſem.

Grettla edur Saga af gretter Sterka Aſmundar Syne. Seu Hiſtoria continens res Gretteri Aſmundſonii per Iſlandiam patriam ſuam Norvegiam, Sueciam atque Daniam, *&c.* Geſtas, illorum temporum æqualis quibus in Norvegia Olaus Sanctus, in Suecia Rex Aſmundus imperitarunt. Hiſtoria in tres partes diſtribuitur, quarum 1. agit de Onundi Træfots bello cum Haraldo Pulchricomo, 2. De Grettero ipſo, 3. De Thorſtenio Dromundo Gretteri fratre, tandemque ejus cum Græciæ regina Spe conjugio. Undè etiam hæc ultima pars ſub titulo Speſar þattur inſcribi ſolet.

Sagan af Orme Storolfson: ſeu Hiſtoria Ormonis Storolfi filii, hominis Iſlandi, ob ſummum corporis viriumque robur ſui ævi inter Septentrionales quondam celebratiſſimi. Qui præter cætera heroica facinora, Bruſonem famoſiſſimum olim Sandejæ *inſulæ* gigantem interfecit. C. 24.

Sagan af Thorſtein Baar-magn: ſive Hiſtoria Thorſtenii Bæarmagns, Olai Tryggvaſonii primum aulici deinde regis Godmundi in Glæſiſvaldia Socii; cu in occidendo rege Gejirydero, atque ſubjugando regno ejus Jotunheimio, cui tum ſuberat Glæſiſvaldia, fidam operam præſtitit. C. 14.

Sagan af Fridthiof Frakna, ſeu Hiſtoria de quodam Fridtiofo, qui tempore Belonis reguli quondam Soguiani in Norvegia floruit: Cujus filios Hognum atque Halfdanum, quod variis ſe injuriis laceſſerant, ſolio poſtea detruſit, ſimulque regno & vitâ eos privavit. Cap. 15.

Floamanna Saga edur Thorgils Orrabeins ſtiupas Saga ſive Hiſtoria Floamannorum, agens de Norvago quodam, regis Haraldi Gullskiagg temporum æquali, nomine þorgill Orrabein, þorgrimeri Flotdalenſis olim privigno: ejuſque in Irlandia, Norvagia aliiſque locis rebus geſtis ac certaminibus ſingularibus, præcipuè quomodo interfecto Jarnhuſio, ſororem Olav Jarli Hladejenſium Gudrunam matrimonio ſibi junxit C. 75.

Sagan af Sorla hin Sterka: ſeu Hiſtoria continens res geſtas Sorlonidis cognom. Robuſti regis Erlingi in Uplandia filii. Qui captis in Blalandia Borkero atque Bolverkero Vikingis, & ad Ejiraſundam devicto rege Suiþiodi hid koldu [*Suioniæ frigidæ*] Daniæque Halfdano Branufoſtra, una cum omnibus ſuis filiis atq Sociis, tandem in Norvegiæ regem evaſit. Cap 20

Sagan af Grime Lodin-Kinna, ſeu Hiſtoria Grimer Barbati, deſcribens ejuſdem iter in Gandvikum, ub ſponſam olim ſuam Lopthænam, magicis Novercæ ſuæ artibus illuc inter giganteis traductam, liberavit domumque ſecum reduxit. C. 6.

Sagan af Erik Widforla: ſeu Hiſtoria Erici Peregrinatoris, Regis Thronderi in Throndhemia filii qu cum Socio ſuo Erico Danorum principe vaſtum quandoque ſuſceperat iter ad vallum Odini, vulgo *Oden Aker,* juxta flumen Piſonem in India, ut vult hic noſter, olim ſitum. C. 9.

Sagan af Kroke Ref: ſeu Hiſtoria Refonis Stenoni filii natione Iſlandi, qui tempore regis Haraldi Hardradii vixit. De cujus plurimis per Daniam, Norvegiam atque Gronlandiam geſtis multa heic mira pariterque jucunda proferuntur. C. 23.

Sagan af Wiglunde Wana: ſive Hiſtoria Viglunder Pulcri, viri Iſlandi. In qua exponitur ſummus atque incredibilis amoris illius ardor, quo erga amaſiam ſuam Kettilridam flagravit, cujuſque cauſa innumera ferè perpeſſus eſt pericula, donec voti ſui in ea impetranda compos fieret. Cap. 26.

Sagan af Rodulf hin Spaka, ſive Hiſtoria Rodulph Sapientis, viri Suionici, temporum Olavi *Sancti* in Norvegia æqualis. Cujus, ut & filiorum ejus Dager atque Sigurdi, inſignis doctrina ingeniorumque præſtantia, heic accuratiſſimè deſcribitur. C. 6.

Sagan af An Boge-Sveiger, ſive Hiſtoria de Anone Norvago quodam Boge Sveiger dicto, qui temporibus reguli Ingialdi in Naumdalia compar, cum Ingialdo perpetuas uſque ad obitum ſuum nec unquam terminandas

mandas exercuerat lites atque diſceptationes. Cap. 22.

Sagan af Rafn oc Gunlaug Orms-tunga: ſeu Hiſtoria exhibens duorum Iſlandorum juvenum atque Scaldorum Rafneri ſc. atque Gunlogi cognom. Serpentinæ linguæ litigia atque contentiones, cauſâ virginis Helgæ, quam ambo deperibant, exortas. Quâ ſimul exponuntur nonnullæ aliæ res eodem tempore in Anglia, Irlandia, Scotia, Gothia, atque Suecia, regionibus à Gunlogo probè perluſtratis, geſtæ Cap. 26.

Sogu Thattur af Stuf Kattar Syne: Seu Hiſtoria de quodam iſlando nomine Stuf, þorderi Kattas filio, ejuſque cum rege Norvagiæ Haraldo mira atque lepida quondam confabulatione ac colloquio agens. C. 3.

Sagan af Giſla Syrs Son: Seu Hiſtoria Norvagi cujuſdam nomine Giſla Syronis filii, qui temporum regis Haquini Adalſteinii ſuppar fuit. Quâ exhibentur variæ ipſius peregrinationes exoticæ itemque certamina cum adverſariis, præſertim Ejolfo Vorrone à quo occiſus eſt. Alia inſuper inſperſa ſunt hiſtorica hominum quorundam peculiaria Norvegiam atque Iſlandiam incolentium. Cap. 71.

Sagan af Haſna Thorir: Seu Hiſtoria continens res geſtas Thoreri, dicti Hænſna þorir viri Iſlandici: ut & clarorum virorum ſub idem tempus in Borgarfirdi habitantium. Cap. 33.

Sagan af Hordi og Holmverjum: Seu Hiſtoria res geſtas deſcribens Hordii Grimkelli filii Iſlandi, virorum itidem nonnullorum qui antiquitus Holmverjar dicebantur, erantque Socii Hordii fidiſſimi, æquales temporum Haraldi Pulchricomi Norvegiæ regnum tenentis. Cap 64.

Sagan af Hrafnkell Goda, ſeu Hiſtoria Hrafnekeli Probi, Iſlandi, tempore regis Haraldi *Harfagras* in territorio Fliotſdal habitantis, aliorumque inter Iſlandos virorum fortium atque clariſſimorum. Cap. 29.

Sagan af Gudmundar hins Godo Hola Biſcups: Seu Hiſtoria Godmundi cognomento Boni. Epiſcopi Holenſis in Iſlandia; deſcribens ipſius Sanctam duram aſperamque vitam monachalem, res adverſas atque beatum obitum. Quibus recenſendis etiam quamplurima exponuntur initio, ad illuſtrationem originis atque progreſsûs rerum Eccleſiaſticarum Iſlandiæ, præcipue Epiſcopatûs Holenſis. Hæc meritò vocari Major poteſt reſpectu ad illam minorem, quæ Epiſcopi hujus multò contractius tradit vitam reſque geſtas. Cap. 258.

Sogu Gudmundar hins Goda Hola Biſcups Ara Sonar: Seu Hiſtoria Godmundi Aræ Filii, Holenſis Epiſcopi Minor, ſic dicta reſpectu illius Majoris, quâ itidem ac in hac, præter res hujus Epiſcopi geſtas, dilucidè exponitur univerſus tum temporis Eccleſiæ ſtatus atque propagatio per Iſlandiam Cap. 91.

Sagan af Jone Biſcups helga Augmunds Syne: Seu Hiſtoria de Johanne Sancto, Epiſcopo primo ſedis Holenſis in Iſlandia, ejuſque variis ac plurimis Sanctis miraculis agens. Cui ad calcem adjectus eſt index omnium Epiſcoporum atque Abbatum Norvegiæ, Gronlandiæ atque Iſlandiæ, item nonnullorum martyrum *&c*. Alia inſuper ad notitiam ſtatûs Eccleſiaſtici Iſlandiæ proximè pertinentia. C. 49.

Sogu hins heilaga Thorlak: Sive Hiſtoria S. Thorlaci, qui proximè ſucceſſit Klæng in Epiſcopatu Scalholtenſi Iſlandiæ. Qua etiam paucis repræſentatur ſtatus atque conditio Eccleſiæ, præcipuè Scalholtenſis, Iſlandicæ. Cap. 86.

Sagan af Pall Hola Biſcup: Seu Hiſtoria Pauli Epiſcopi quondam Holenſis, & ſucceſſoris Thorlavi, ejus vitæ, doctrinæ, atque mortis Continens quamplurima ad ſtatum priſcum Eccleſiæ Iſlandicæ pertinentia. Cap 40.

Thorneſinga Saga. Seu Hiſtoria Thorneſingorum: Agens de prima Iſlandiæ inhabitatione, ut & de viris nonnullis in ea præſtantibus, utpote Snorrone *hin Goda*, Biornone *Hytdala kappe*, aliiſque; Nec non de rebus quibuſdam Vinlandicis, Norvagicis, *Anglicis* atque Suedicis, *&c*. Cap. 56.

Sagan af Thorde Hredo og Vidfiardar Skeggia: Sive Hiſtoria præclarorum virorum Thordonis atque Skeggonis; quorum ille in Norvegia tempore regis Sigurdi Slefu, hic in Iſlandia atque diſtrictu Vidfiardenſi prognatus erat, indeque Vidfiardar Skeggia cognominatus; de arcta quæ alterutris intererat amicitiâ, certaminibus denique cum viris fortibus ac ſtrenuis, quorum mentio paſſim injicitur. Cap. 40.

Iſferdinga Sagan edur af Hawarde Hallta: Sive Hiſtoria virorum aliquot in diſtrictu Iſtirdingenſi Iſlandiæ habitantium, ac præcipuè Havardi *Haltas*, id eſt, Claudi; quibus modis filioli ſui Olavi à þorbiorno in Laugabole olim occiſi cædem ultus fuerat Factâ paſſim mentione aliorum præcellentium virorum utpote Lioteri, þorkelli, þoralfii, Atlæ, Sten þoreri, *&c* eorundemque inter ſeſe certaminum atque contentionum. Cap. 34.

Sagan af Finnboga Rama: Seu Hiſtoria agens de quodam Norvago, qui primum Urdarkattur, deindè Finboga cognom. Rama dictus eſt, Asbirni olim in pago Eiire inque diſtrictu Flatejadenſi filio. Qui legationem pro Hacone Norvagorum Jarlo ad Johannem regem Græciæ ſuſcipiens, varia ac egregia ibidem alibique paſſim, ſed præcipue in Iſlandia ubi deindè domicilium ſuum fixit, perpetravit facinora C. 46.

Lioſvetninga Saga, eda Reikdala: Seu Hiſtoria Lioſvetingenſis, agens de nonnullis Iſlandis, utpote þorgero hin goda, ejuſque poſteris in Lioſavatne habitantibus; *item* Gudmundo hin Rika, þorere Helga, þorkello Geitiſonio aliiſque plurimis: quorum mentio paſſim in Sturlæſonio, Hiſt. Olavi Tryggvaſonii, alibique occurrit Cap. 55.

Helgas og Grim Droplaugers Saga: Seu Hiſtoria agens de duobus Iſlandis Helgone atque Grimero þorvalderi filiis, ex Iſi Drauplagera natis, à qua etiam cognominati ſunt. Eorum denique plurimis clariſſimiſque cum aliis viris fortibus ac ſtrenuis, utpote Helgone Aebiornſonio, þorgrimo Tordyulſio cæteriſque, certaminibus. Cap. 22.

Brandkroſſa Thattur: Quæ itidem agit de Drauplageri filiis Grimero atque Helgone illorumque origine Nomen autem eis inditum eſt ob bovem quendam Brandkroſſâ dictum, quem fratres illi ſubdole necuerant. Res ſingillatim pertractat Iſlandicas. C. 6.

Sagan af Eyrik Rauda: Seu Hiſtoria Erici Rubri þorvalderi filii, qui in Iſlandia tempore regis Olavi Tryggvaſonii floruit. Agit etiam de navigatione Norvagorum in Gronlandiam, Skrællingialandiam & Vinlandiam, *h. e* Indiam Occidentalem, *&c*. C. 22.

Thatter af Thorſtein Thorarins ſon: Hiſtoria ſeu res geſtæ Thorſtenii þorarini filii, in Sunadal Iſlandorum habitantis. Quæ multum convenit cum Hiſtoria Lioſvetingenſi Cap. 9.

Brodd Helgas Saga, Seu Hiſtoria Helgonis cujuſdam Iſlandi, aliorumque virorum privatorum in Iſlandia tum temporis florentium.

Sogu Tattur af Thorſtein Auſtfyrdska, Seu Hiſtoriola de viro quodam Iſlando nomine þorſtein, tempore regis Magni hin Godas. Cap. 4.

Sogu Thattur af Snegla Halla: Sive Hiſtoria exponens res geſtas Scaldi cujuſdam Iſlandi tempore regis Haraldi Sigurdi filii. Cap 12.

Eigla edur Saga af Eigil Skalla Grims Son, Siue Hiſtoria de Egillo Iſlando Grimeri Calvi filio, ob artem Scaldicam ſui temporis clariſſimo, agens.

Banda-manna Sagan, edur Sagan af Ofeige Skidaſon og Odde Ofeigſon: Seu Hiſtoria Bandomannorum, Continens res geſtas patris Ofeigeri Skidaſonii & filii Oddenii. Quorum hic mercaturam exercens per Norvegiam, Daniam, regioneſque alias, tandem in Iſlandia ſubſtitit, ubi ad pagum Mel diutinè deinceps habitavit. Cap. 12.

Watns-dala: Seu Tractatus deſcribens primam inhabitationem tractus Vatnedalenſis Iſlandiæ auſtralis; ut & res geſtas inſignis cujuſdam Iſlandi qui eodem tempore vixit, nomine Ingemundus hin Goda ejuſque quatuor filiorum, Thorſtenii, Jokuli, Hugonis atque Thoreri ſtrenui, prudentia necem patris ſui ulciſcentium. C 55.

Sogu Thattur af Audunne nockrur: Seu Hiſtoriola agens de Iſlando quodam nomine Audum, ejuſque in Norvegiam atque Daniam peregrinationibus, re-

buſque geſtis in bello inter regem Norvagiæ Haraldum & Daniæ Suenonem, *&c*

Kormaks Saga: Seu Hiſtoria agens de Iſlando quodam nomine Kormak, qui temporum regis Haraldi Grafeldii ſuppar fuit: ejus itidem recenſentur cum cæteris pugilibus crebri conflictus atque velitationes. Inſperguntur paſſim plurima de veterum legibus atque inſtitutis diſciplinæ bellicæ, ac præcipuè certaminum ſingularium. Cap. 32

Sagan af Wiga Glume: Seu Hiſtoria de quodam Norvago Ejiarfirdenſis pagi incola nomine Glume; plurimiſque aliis viris atque pugilibus, qui vel affinitate vel rebuspræclarè geſtis huic proxime acceſſerant. Cap. 58.

Sagan af Thorgeire Havar-Syne og Thormode Kolbrunnar: Seu res geſtæ duorum Norvagorum atque Sociorum, Thorgeiri ſc. & Thormoderi, tempore regis Olavi Sancti cujus erant miniſtri aulici. Quorum ille poſt plurimas perpetratas clariſſimorum virorum cædes, in Iſlandiam fugit, ubi aliquanto poſt operâ gigantum Thorgrimeri atque Thoranni Otsas occiſus eſt; hic verò in Gronlandiam profectus, & ibi & aliis in locis, propter certamina ſua ſingularia atque vaticinandi facultatem inclaruit. Cap. 60.

Sagan af Katle Hang, Seu Hiſtoria vel res geſtæ patris ac filii, Ketilli ſc. ac Grimonis Hirſutigenæ, quorum ille olim inſulæ Rafniſtu in Norvegia præfuit, plurimiſque egregiis facinoribus per Norvegiam atque Biarmelandiam inclaruit, præcipue poſtquam Satonem Fradmarum, alioſque Vikingos occidiſſet; hic verò poſt liberatam uxorem ſuam Lopthænam à gigantibus Ganvicenſibus, in Norvagia plerumque vitam ſuam tranſegit. C. 9.

Sagan af Orvar Odder: Seu Hiſtoria Orvari Odds, filii Grimeri Lodinkinnas. Tradens ejus atque Sociorum res geſtas atque expeditiones navales in Finmarkiam, Biarmalandiam, Sueciam, regnante ibi Ludovico, Irlandiam atque Angliam, in qua Skolloni contra regem Jatmundum auxilia tulerunt; nec non mentionem faciens aliorum aliquot conflictuum atque certaminum cum Vikingis atque gigantibus aliis, utpote cum Angantyro ejuſque II. fratribus in inſula Samſoo cum Augmundo, cum Hialmaro atque Theodoro Stafnglamaro aliiſque plurimis, fortitudine ſua atque crudelitate terribilibus. Cap. 37.

Granlands Annale: Seu Gronlandiæ Annales incerti auctoris. Continent breviter ea, quæ à prima ejus occupatione per Norvagos An. 986. ad Annum uſque 1477. geſta ſunt: Ac primo quidem agunt de navigatione Erici Rubri in Gronlandiam, ejuſque familia atque poſteris; ſequuntur Annales Flatejenſium, Vinlandiæ (nunc Americæ) atque Skrællingorum, aliarumque inſularum propè adjacentium, *&c.* quibus ad calcem adjecta ſunt nonnulla collectanea è veterum Hiſtoriis, Regum atque Epiſcoporum diplomatibus, quæ unicè ſpectant ad cognitionem hujus populi, ſtatus Eccleſiaſtici atque Politici.

Sagan af Herman oc Jarlman: Hiſtoria Hermanni & Jarlmanni, duorum in Frachlandia Principum, atque Sociorum perquam fidelium. Quæ etiam continet nonnullas alias res tum temporis per Serklandiam hid Miklu dictam, apud regem Rudentium, & regnum Miklagardiæ apud virginem Rikat geſtas. Cap 24.

Sagan af Sigurde Thogla, Hiſtoria Sigurdi Taciturni regis Ludovici in Saxlandia filii. Quæ præter prædicti principis res geſtas, etiam perplurima adfert ad Synchroniſmum Imperiorum Frachlandiæ, Hornſetulandiæ, Lombardiæ atque Tartariæ conducentia. C. 57

Sagan af Ulf Uggaſon: Hiſtoria Ulfonis Uggaſonis filii, principis quondam Normandici. Qui una cum ſodali ſuo Ario regis Modronis in Perſia filio, Skroggonem Serklandiæ principem una cum 15 fratribus ſororibuſque interfecit. Cap. 15.

Sagan af Geirarde Jarl: Hiſtoria exhibens res geſtas Geirardi Jarli, æqualis temporum Caroli Magni, cujus filiam Ellinburgam in matrimonium habuit; Itemque filii ejus Wilhialmi, Fracklandiæ tum temporis regis, quo in Miklagardia Kyrilacius, in Dania Kanutus Sanctus imperitarunt. Etiam hæc Hiſtoria admodum convenit cum illa Mauſi atque Laici. C. 11.

Sagan af Nicolaſe Leikara: Hiſtoria Nicolai Leikaras, à ſapientia ſua ita dicti, regis olim Faſti in Hungaria filii, ejuſque cum Saxorum regis filia conjugii. Inſperſa paſſim nonnulla de rebus Hungaricis Saxlandiciſque. Cap 17.

Sagan af Huga Skapler: Hiſtoria Hugonis Skapleri, à Conrado Heimdorfero olim conſcripta. Qua continentur illuſtriſſima incluti hujus Galliarum regis per totum regnum, terraſque alias, utpote Brabantiam, Hollandiam, Angliam, *&c.* Geſta, victoriarum itidem memorabiles caſus. Cap. 83

Sagan af Karla Magnuſe og Koppum hans: Hiſtoria Caroli Magni ejuſque pugilum atque ducum. Tradens Glorioſiſſimi Herois præcipuas res geſtas à primo illius ortu uſque ad ejus obitum, juxta partes ſeu membra, quorum 1. Agit de ejus natalitiis, coronatione, &c. præcipuè de Carveti Babyloniorum regis cum Oddgeiro Dano pugna ſingulari. 2. De Rege Africanorum Aglando ejuſque filio Jamundo, eorundemque cum Carolo in Hiſpania bellis. 3. *Bruar-Thattur*, de Rollantio duce Caroli, ejuſdem cum rege Hiſpanorum Villalino certaminibus ſingularibus, hujuſque captivitate. 4. De Otuelis ducis Ethricci ad fidem Chriſtianam converſione, initoque deinde conjugio cum Caroli Magni filia. 5. Hugons þattur edur Geipler, de Hugone rege Conſtantinopolitano, ejuſque ac cæterorum pugilum factis memorabilibus. 6. Ferakuts þattur, de regis Hiſpaniæ Ferakuti bellis cum Carolo Magno, ac tandem omnium ſubditorum totius regni ejus una ſecum converſione ad religionem Chriſtianam. 7. Runſivalds þattur, de rebus Caroli geſtis in Runſivallia; denique morte Caroli Magni.

Sagan af Tertram oc Plato: Hiſtoria Tertrami atque Platonis, filiorum regis Arturi in Frachlandia: quorum hic Cæſari Agrippæ in Aſſyria, ille patri Arturo in Fracklandia ſucceſſit. Continet res Indicas, Græcas, Aſſyriacas atque Fracklandicas, *&c.* Cap. 52.

Sagan af Conrad Ridgards Son: Hiſtoria de Conrado Rigardi Cæſaris in Saxlandia filio, atque illius ſodali Rodberto Rogeiri Jarli ibidem filio; eorundemque longinquo per Micklagardum, ubi deinde rex factus eſt Conradus, Serklandiam atque Babylonem itinere Cap 22.

Sagan af Partalopa: Hiſtoria continens res geſtas Partalopæ, principis quondam Fracklandiæ atque regis Ludovici filii: deſcriptionem urbis Pariſienſis in Fracklandia à Brettanorum rege olim obſeſſæ; denique nuptialis feſtivitatis Partalopæ cum Mormoria Emanuelis Græcorum vel Miklagardiæ regis filia. Cap. 11.

Sagan af Victor og Blaevs: Hiſtoria Victoris regis Wilhialmi in Fracklandia filii, atque ſodalis ejus Blaevi. Commemorans plerumque res Chaldaicas, Indicas, Fracklandicas ac Serklandicas, ut & conjugia horum principum, nempe Blaevi cum Roſida Serklandorum regis filia, & Victoris, qui poſteà rex Serklandiæ factus eſt, cum Fylgida Blaevi ſorore. C. 33.

Sagan af Elis: Hiſtoria de Elis Ducis Julii in Heliga Egidii regnantis filio. Mentionem quoque faciens urbis Balleursborg, cujus rex olim vocabatur Jubin, qui Roſemundum Maſeaberti regis in Sabreborg filiam, devicto primum Jubino, deindè patre Maſeaberto, in matrimonium duxerat, factus rex Fracklandiæ. Cap 47

Sagan af Mirmant og Seſſelia i Sikiles: Hiſtoria Mirmantii, Hermanni Jarli in Saxlandia filii. Qui in Fracklandia apud regem Ludovicum educatus, ducta Seſſelia regis Wilhialmi in Sikilis filia, tandem rex Sikilenſis factus eſt Cap. 32.

Sagan af Gibbon: Hiſtoria de Gibbon, Wilhialmi Fracklandiæ regis filio, qui junctim cum filio ſuo Eskiuparto Fracklandiæ imperitavit. Continet prætereà nonnullas res Græcas atque Aſiaticas, præcipuè quas Saxlandiæ rex Plato, Aſperus Jarlus, regina Indiæ Florentina geſſerunt. Cap. 36.

Trojomanna

Trójomanna Sagan: Seu Hiſtoria Trojanorum. Continens deſcriptionem obſidionis Trojæ, omniumque iſtorum Heroum facta illuſtria, qui eo in bello inclaruere, omnium Hiſtoricorum annalibus decantati juſto hiſtoriæ ordine. Primum de Jaſone atque Hercule, eorumque profectione in Colchos memoratur. Proximè de Hellenæ raptu, atque exorto inde decennali bello urbiſque excidio. Denique de heroibus Græcis atque Aſiaticis qui eo bello inclaruerunt. Cap. 56

Thattur af Wilhialme Baſtarde. Hiſtoria exponens res geſtas Vilhialmi Conqueſtoris regis Rodberti in Anglia filii ex Gunhilda ſorore Adalradæ: ut & aliorum aliquot regum principumque Angliæ, utpote Jatvardi Sancti, Haraldi Gudinaſonu, Gudini Jarli & Sigurdi Jarli Gloceſtrienſis. *&c.* Cap. 10.

Sagan af Aleſleck: Hiſtoria de rege Angliæ Aleſleckio Ridgarei filio ejuſque in Indiam ac Tartariam peregrinationibus, tandemque cum regina Hludgerda conjugio, ſuſceptiſque ex connubio filiis Vilhialmo & Olafo. Cap. 16.

Sagan af Artus Fraga: Hiſtoria de tribus fratribus, Carolo, Vilhialmo atque Arturo cognom. Fræga, Regis Angliæ filiis, qui ad inquirendum Phœnicem, ut eâ curaretur morbus immedicabilis patris illorum, in ultimas uſque Indiæ oras miſſi ſunt. *defect.*

Sagan af Gabon oc Vigoles: Hiſtoria continens res geſtas Gabonis & Vigolii patris & filii, duorum clariſſimorum in Anglia pugilum, tempore regis Arturi florentium. C. 42.

Sagan af Samſon Fagra: Hiſtoria Samſonis Pulcri, conſtans duabus partibus. Quarum priori exhibentur variæ res tempore regis Arturi in Anglia, Irlandia Brettlandiaque, ac præcipuè inter Samſonem prædicti Arturi regis filium atque Quintalianum cognomento *Quinnotiuf* ob raptum virginis Valentinæ, geſtæ. Poſteriori Traduntur nonnulla ad Septentrionalium regionum & præſertim Glæſiſvaldenſium atque Riſlandorum notitiam ſpectantia. Cap. 31.

Sagan af Wilhialme Siod: Hiſtoria Vilhialmi Siods Ridgardi Anglorum regis filii, qui primum Angliæ, deinde Babylonis atque Ninive rex factus eſt. Qua occaſione etiam aliarum rerum in Saxlandia, Babylone, Græcia, Africa, ac præcipuè in regione Eiricæa Gigantum quondam imperio, alibique geſtarum mentio paſſim injicitur. Cap 76.

Sagan af Ivent England Kappe: Hiſtoria de Ivento regis Arturi in Anglia pugile inter Magnates cariſſimo. Continens ejus cum gigantibus atque Blamannis plurima atque periculoſa certamina. Cap. 12.

Sagan af Erik Einglands Kappe: Hiſtoria tradens res geſtas Erici reguli Hiaci filii, atque regis Arturi in Anglia pugilis quondam dexterrimi; Itemque ejus cum Ovida matrimonii conſortium dulciſſimum. C. 13.

Sagan af Herra Bievus, Hiſtoria domini Bievi, Gimonis Jarli in Anglia filii, ejuſque cum Joſvena regis Ermenriki in Egypto filia conjugio. In qua exhibentur plerumque res aliæ in Anglia atque Ægypto, aliiſque locis Africæ atque Aſiæ, geſtæ. Cap. 16.

Brettomanna Saga: Hiſtoria Gentis Anglicanæ vel Brettanorum, incipiens à prima ejus origine, ſcilicet quo tempore Heneas Trojanus illuc navigaverat; & progrediendo uſque ad tempora Conſtantii Conſtantini Magni patris, enumerantur ſingula quæ ad illuſtrationem Hiſtoriæ atque Antiquitatum hujus gentis regumque pertinere poſſunt. Cap. 33.

Sagan af Lais, Hiſtoria Ludovici, quæ trium principum res geſtas in ſe continet, 1. De ipſo *Lais, i.e.* Ludovico, *regis Henrici* in *Anglia filio*, ejuſque in Daniam atque Norvegiam itineribus. 2. De Rolfero Skuggafifle, Ingialdi Jarli filio, qui ducta Sigride Ringeri regis Angliæ filia, Rex Angliæ deinde conſtitutus eſt. 3. De Wilhialmo Lais filio, ejuſque rebus *geſtis* in Anglia. Qui omnes temporum Caroli Magni atque Maus Jarli æquales erant. Ideoque ob rerum *tractationem ſingulis* communem, in quamplurimis convenit hæc Hiſtoria cum illa Mauſi Jarli. Cap. 12.

Hiſtoria Rythmica regis Angliæ Arturi: quæ orditur à commemoratione amicitiæ atque fœderis inter Arturum atque Carlomannum Franciæ regem, facta continuatione in deſcribendis ejus rebus geſtis, uſque ad illius obitum. Danicè conſcripta.

Rodberts Thattur, Seu res geſtæ Roberti, Wilhialmi Baſtardi Angliæ regis filii, aliorumque Chriſtianorum in expeditione ad terram Sanctam fama nominis clariſſimorum.

Litill Thattur Kirkna Rans og afokna i Einglande, a dogum Theirra tveggia Erchiviſcupe St. Anſhelmi og St. Thomaſas Cantavarienſis: Hiſtoriola Spoliationis templorum atque Monaſteriorum in Anglia olim peractæ juſſu atque voluntate regis Vilhialmi, Wilhialmi Baſtardi filii, *&c.* Adjecta eſt hiſtorica relatio de proſcriptione Sanctiſſimi patris Anſhelmi ex Anglia, cæterorumque aliquot Presbyterorum.

Excerpta Quædam ex Epiſtolis J. N. Salani Ad Librorum Septentrionalium Notitiam Spectantia.

Doctori Georgio Hickesio

S. Pl. D. JONAS N. SALANUS.

---------- Præſidem ipſum, Nobiliſſimum Secretarium *Peringskioldium* adire non licuit, cùm ruri otia æſtiva perageret, ſed tamen amicum quendam rogitare, immo literis meis ſollicitare non omiſi, ut indicem MSS. Archivi Regii ſelectiorum communicaret, & ſiquæ alia in rem veſtram futura eſſent. Quod etiam ipſe promptiſſime pollicitus eſt, ut haud dubitem quin pro eo quo flagret erga publicum ſtudio, Tibi, per literas, ſi non Catalogum MSS. ſaltem impreſſorum vel jamjam imprimendorum, An. 1690. in folio editum jam adauctum tranſmittat; quod ſi neglexerit ſtatim indica, & ego illud faciam. Cum Bibliothecarii Upſalenſis Vicario Domino Enbergio de ſuis MSS. indicandis egi, ſed feriò teſtabatur nihil fere ultra Teſtamento legatum iſtud Delagardianum, quod ad ſtudium Antiquitatum pertineat, in Bibliotheca iſta reperiri; ſi quidpiam autem forte reperiatur, certis indicibus adhuc non eſt deſcriptum. Quod quidem B. Elias Obrechtus Prof. & *Bibliothecarius* Upſal. in ſe ſuſceperat, ſed morte præventus, id exſequi non potuit, nec illos *univerſales* Catalogos tam librorum impreſſor. quam MSS. per Sueciam totam conficere, ſicut in animo habuit. Quod typis Rudbeckianis hiſce annis impreſſum fuit, mihi quidem ſchedulâ quadam exhibitum, ſed nolui adhuc ad Te ablegare, antequam MSS. ejus locupletaretur. Interea hacce epiſtola indicem Codicum Bibliothecæ *meæ fratrumque meorum* includam, non quod dignum per omnia exiſtimarem qui tam illuſtri Operi insereretur, ſed qui in promiſſis fidem meam, meum vero ergo Te amorem abund-

abunde ſignificaret. Quæ præcipua nuper in Antiquitatibus noſtris edita ſunt, apud Eminentiſſimum Epiſcopum D. More videre potes, cum nuper ea per Legatum Veſtrum Robinſonium ipſi miſerim; ſcireque deſiderem an recte in manus ejus cum literis meis pervenerint. Quod ad libellum iſtum Runicum à me in Latinam tranſlatum attinet, ſcias oportet Nob. Peringskioldium illum æri incidi curaſſe, iiſdem plane literis & apicibus, eodem modo ac ordine atque in MSS habetur, illiuſque exemplar Tibi promiſiſſe; verum ſi ille dictis haud ſteterit, videbo ipſe, ut quamprimum vis, ad fratris mei Beati Petri Salani adcuratiſſimam exſcriptionem, Runica Halpapianâ meamque verſionem examinem, examinatamque & emendatam Tibi, Vir Præclariſſime, expediam. Nec deſiſtam Cl. Arnæ Magnæo ſtimulos admovere ut deſideria veſtra adimpleat, ſi vis etiam Stadæ Secretarium Regium Didericum Vonſtade Antiquarium inſignem meis literis excitem ad ea communicanda quæ ad Germanicas Antiquitates conferre poſſunt. Hæc ſunt, quæ promittere Deoque benedicente præſtare poſſum.----

Domino HICKESIO,

S. Pl. D. JONAS N. SALANUS. *Hafniæ* D. 28. *Jan.* 1699.

----Hafniam vero vix adpuli quum Cl. Wormium Paſtorem ad ædem S. Nicolai conſtitutum adirem, Tuo nomine Salutarem, oſtenſiſque libri Tui propoſitionibus admonerem, operam Tibi in perficiendis MSS. ſuorum catalogis commodaret ſuam; cujus quidem ſpem mihi non demſit omnem. verùm cum munere eccleſiaſtico aliiſque occupationibus diſtringatur prematurque valde, vereor ut ea adcuratione celeritateque, ut decet, hoc procurare poſſit quod deſideras. Quapropter mearum partium eſſe duxi, alium Tuo propoſito magis aptum inveſtigare. Inveni tandem ſingulari fortuna Virum Clariſſimum, Arnam Magnæum Iſlandum, qui Lipſiæ nuper edidit incerti auctoris Chronica Danorum, & longe plura in hiſce quam omnes reliqui præſtare valet. Is tuis egregiis conatibus à me declaratis quam maxime delectatus eſt, oſtendebatque ſe haud detrectaturum Catalogos iſtos inſignibus acceſſionibus locupletare, aliaque ſuggerere ad Antiquitates iſtas ſpectantia, modo de voluntate Tua certus eſſe queat, accipiatque exemplar prioris editionis quod in hiſce Bibliopoliis amplius haberi nequit. Quapropter, ſi percupis hic loci habere quem, adjutorem fautoremque tuorum operum, vix deprehendes alium qui magis polleat antiquarum linguarum notitia, majorique MSS. copia, ingenio, doctoque otio abundet, & ſi ipſum Tuis literis compellare digneris, Tuis officiis promptiorem paratioremque. -----

Doctori GEORGIO HICKESIO Suo

S. Pl. impertit JONAS N. SALANUS

------Nam quicquid expetis in Archivo Regio, puto Te propediem habiturum benevolentia Nob. Peringskioldii, qui dudum MS. illud Runicum æri impreſſum, Hiſtoriamque Theodorici, aliaque Ampliſſimo Ablegato R. Britanniæ Robinſonio tradidit mittenda; cui ſi per literas Te illa excepiſſe ſignificaveris, habebis illum ad alia communicanda promtiorem. Magnum illud Antiquitatum noſtrarum columen Celeb. Olaus Rudbeckius Tibimetipſi aliiſque doctis Anglis multa ſalute dicta, indicem ſuorum MSS. & aliorum apud ſe typis commiſſorum, hic incluſum tranſmiſit. Præclariſſimus Conſultiſſimuſque ille Juris patrii in Academia Upſalenſi Profeſſor Carolus Lundius, nuper literis ſuis mihi expoſuit, quidquid Codicum apud ſe ſit, ex Notis & Prolegomenis ad Leges Uplandicas nuper Upſaliæ editis, ſatis colligi poſſe, ibique inſtituiſſe collationem Legum Græcarum, præſertim Atticarum cum Gothicis antiquiſſimis; quare etiam librum iſtum meis ſumptibus paratum ut quantocyus accipias curabo; nec abnuam, quin illum excellentiſſimo Epiſcopo Moro oſtendas, officioſiſſimeque meo nomine ſalutato nuncies, me iſtum tractatum aliaque à doctis noſtris nuper edita, miſſurum ſi expetat. Promiſit etiam ille doctiſſimus noſter, ſe mox Weſtrogothianis Legibus lacunas Stiernhelmianæ editionis ſupplere velle, & præterea fragmentum Vigeri Spa cum notis, & Agapeti ſecundi Pontificis confirmationem prærogativæ Regis Upſalenſis, & Compoſitionem inter Amundum Upſal. Conregem & Sueinottum Proregem Daciæ ſuis ſuorumque parentum nominibus, docto Mundo exhibiturum; necnon Origines Italicas ad modum doctiſſimi Ferrarii conſcriptas; quibus plurimas voces non ex Latinis rivis, ſed Gothicis fontibus eſſe arceſſendas docebit. A Clar. Aſſeſſore Collegii Antiquitatum Brennero ſuæ Bibliothecæ MSS. catalogos expectes, quod haud leve momentum tuis rebus adferet. Utinam aliquo pacto poſſes Tibi conciliare Illuſtriſſimum Oliwenrantzium necnon Nobiliſſimum Sparwenfeldium, viros cum doctrina & uſu multo inſtructiſſimos, tum omnigena MSS. copia abundantes. Horum poſterioris beneficio ſingulari, beatæ memoriæ frater meus Petrus Salan quædam mutuo accepit, ut Pelagii Regis de Gothico Sanguine deſcendentis hiſtoriam Hiſpanice ſcriptam, & multa Græca Nicephori, Blemidis, Palladii, & Nili Metropolitæ Rhodii, Geographiam veterem & Hiſtoriam ſpectantia: quo benevolentiæ ſpecimine adductus credam, Viros ſummos Votis Tuis haud refragaturos, modo de inſtituto Tuo bene edocerentur: quod ſi ipſe per alios efficere nequeas, poſt menſem unum alterumve Holmiam proficiſcar, videboque ut præſens in Tua honeſtiſſima deſideria illos alioſque impellere queam. Jam fratri meo Holmiæ degenti in mandatis dedi, ut quæcunque Beati Petri Salani typis noſtris edita, per Illuſtrem Legatum Veſtrum Robinſonium Tibi curaret, nempe Hiſtoriam Egilli & Aſmundi cum notis, & Diſſertationes ejuſdem, pro aſſerendis Gothorum veris ſedibus unam, & alteram de Ægeria Nympha; cujus poſthumam Hiſtoriam Ulfonis Uggarſonii cum verſione & notis quibuſdam fere perfectam penes me ſervo, tamdiu atque melioribus noſtris temporibus in publicum provolare poſſit, necnon alium tractatum de Coloniis Septentrionalium in Americam dudum ante Americum miſſis reliquit, quæ forte Catalogo Codicum meorum, ſi vis, adjicere potes. Alia equidem ipſe fratreſque mei adoleſcentiæ annis evulgavimus ſub titulo diſputationum; ipſe quidem de aurea ætate & τῇ πρώτῃ Monarchiæ. Frater Nicolaus Salanus de Gladio Scythico. Joannes vero juridicam habuit de modis convincendi reum. Quæ tamen linguam noſtram non adeo, quam Antiquitates quaſdam noſtras illuſtrant, & alioqui nævis ſuis non carent, quas maturior ætas facile abſtergere poteſt. In Catalogo illo meo, ſi quid irrepſerit, quod non ad Antiquitates pertinet, ejicias quæſo, ut ſi in libro illo miſcellaneo in folio, infertæ quædam literæ de miniſtris An. 1696. in Americam miſſis, extant. Addes autem Snorronis Sturlæ Eddæ à B Rugmanno reviſæ clavem rythmicam Lopti Gutormi filii & comitis Roynwaldi; corriges etiam in alio volumine Bronaſoſtra Saga in Inglinga Saga; adjicies veteri codici, cum titulo til mines

nes ſive memoriali, eſſe liturgicum; & Regis Stuarti Mortis Hiſtoriam, tranſlatam eſſe ex Anglicano in Belgicum & dein Germanicum per Einarum Gudmundi filium An. 1651. impreſſum verò alterum Amſtelodami à Joachimo Noſche *i.e.* Saſſysku Bibl. An. 1649. Cum nuper Doctiſſimus Clariſſimuſque Collega Ol. Rabenius, de codice quodam qui olim in Gymnaſio noſtro aſſervatus ſit, mihi longam dederit narrationem; illam Tecum, Amiciſſime Vir, communicare haud veritus ſum; quantumvis enim non niſi excerpta ejus conſervaverit ille doctiſſimus noſter amicus, nihilominus haud indignum judicavi mentionem ejus facere, præſertim cum codex ille de regione quadam, ſi non plane ficta, certe Norvagica vel Anglicana, Surſila & Nurſila, loquatur, ejuſque inſignibus locorum nominibus; quæ materiam veſtris aliiſque antiquariis dabit inveſtigandi in ejus libri auctorem regionemque. Huic adjicere placuit Homiliarum Monachalium librum, cum duabus excerptis hiſtoriis ad melius codicem dignoſcendum & noſtram linguam intelligendam, ut ante trecentos fere annos fuit. Quod Runicam iſtam attinet Hiſtoriam, ſi Nob. Peringskiold exemplar æri inciſum ablegarit, exinde optime emendare potes Halpapianam editionem & noſtram verſionem, ita tamen ut in reliquis meam ſerves ejuſque diſtinctionem in paragraphos & capita, ſi ita Tibi conſultum videatur. - - -

GEORGIO HICKESIO,

JONAS N. SALANUS *S. Pl. D.*

- - - - - Haud equidem prætermiſi omnem movere lapidem de Catalogis Tibi communicandis, expectatio tamen diuturna promiſſorum ab amicis indicum fecit ut in diem epiſtolam mittere differrem, veritus ut vacua & inanis Te offenderet magis quam exhilararet. Tandem ulterioris moræ impatiens literas meas Rudbeckiano tantum indice & aliis levioribus monumentis inſtructas, non quidem cum tabellario publico, utpote juſto graviores, nec per Magnæ Britanniæ Regis Procuratorem Robinſonium, quippe qui eodem tempore in Scania abfuerat; ſed cum Conſulis veſtri, Holmiæ reſidentis, Domini Cutleri filia, Londinum proximo Autumno, petente tranſmiſi, quas multo temporis & itineris circuitu feſſas in ſinum tuum jam anhelaſſe auguror. Velim, Hickeſi, ſic ſemper exiſtimes, cum Deo ducente addicenteque Tibi prodeſſe datum ſit, me nullis ſuperſedere laboribus, ſtudiis, impenſiſque, quibus deſideria Tua honeſta promoveantur, opuſque Tuum exornetur, illuſtretur. Dignus enim es Tua eruditione & in literas Arctoas animi propenſione, ut etiam ultimi Septentrionalium noſtri impenſe Tibi faveant & vicinos ſuos Danos Germanoſque ſtudiis ſuis in Te colendo, ſi non ſuperent tamen adæquent. Nam Nob. Peringskiold, cum nuper Epiſtola Tua illum honoraveris, haudquaquam reliqua denegaturus eſt. Alias ſi moras ipſe necteret, editum illum editarum vel mox edendarum Antiquitatum noſtrarum indicem, An. ſc. 1690. tibi quam ociſſime per Ampl. Robinſonium procurabo, ut interea temporis præſtantiſſimam rerum noſtrarum partem accipias; reliqua dein adjicies facile. Cl. Brenneri Aſſeſſoris Collegii Antiq. Catalogos promiſſos hic forte inſertos adipiſceris. Si quid aliud in privatis Bibliothecis vel Illuſtriſſ. Olivencrantzii vel Nob. Sparwenfeldii ſit, quod vel ad communes vel ſingulares antiq. pertinet, videbo num per affinem Dominum Gabrielem Pontinum vel fratrem Dominum Johannem Salanum, id expiſcari queam. Literas etiam Aboam ad amicum veterem Cl. Torſten Rudeen, Profeſſorem Regium, mox dabo, perrequiſiturus an ibi quid MSS. aut in Antiquitatibus impreſſorum habeatur. Academia Dorpatenſis, nuper Pernaviam tranſlata, Londinenſiſque hoſtibus ſæpius vexata, haud multum ejuſmodi divitiarum jactare poſſunt, ut opinor, nec facile amicum in illis locis invenerim, quem de hiſce ſollicitare queam. Nec credo Grypſwaldiæ quidpiam *reconditum vel in lucem productum* quo Tuum ſplendidiſſimum Opus inſigniri poſſit; ſi quid ſit, id melius Thwaitius noſter per Cl. Palthenium explorabit. Upſalienſis verò Bibliotheca, præter illud Teſtamentum De la Gardianum tuæ Editioni priori inſertum, haud multum oſtendet; ſed ſi quid additum, hucuſque cognoſcere haud valui. - - - - - -

Doctori GEORGIO HICKESIO

S. P. D. JONAS N. SALANUS. *Aroſiæ*, 22. *Sept.* 1701.

- - - - - Profecto tot meis epiſtolis itinereque nuper Holmiam inſtituto nihil aliud Tibi, Celeberrime Doctor, acquirere valui quam Catalogum laborum Aſſeſſoris Eliæ Brenneri, alia occaſione propter Holmiam literatam à Germano quodam edendam conſcriptum, quem nunc multa cum ſalutatione hic incluſum tranſmittere meo ſuaſu non dubitavit, ut ſi totum illum tuo præclaro operi inſerere graveris, ſaltem præcipua excerperes auctoris: quantumvis is ſit, qui cum conjuge ſua literarum decore apud noſtros præſtantiſſimo, multum Antiquitatum & elegantiarum noticia celebretur. *Eſt etiam alius* Brennerus Patruelis, ingenio & linguarum multarum ſcientia celebris, amicus olim meus ſuaviſſimus, qui in Perſiam cum Legato noſtro ivit, ibique linguæ Perſicæ & Orientalium redditus adeo eſt gnarus, ut à *Perſis ipſis* eligeretur ad Legationem ſuam in Muſcoviam dirigendam, ubi jam captivum cum Perſicis Legatis detineri ob Muſcoviticos in Perſia retentos, fama eſt. Cæterum quam egregia multa in Hiſtoria & antiquitatibus animo volutarit ſcribenda, ex Epiſtola ejus ad Patruum miſſa patet, quæ novis illis Maris Balthici inſerta eſt. Multa certe MSS. ſibi comparavit, Arabica præcipue, quorum partem in Sueciam tranſmiſſam indicarem, ſi ad ſtudium Sept. Antiq. recte pertinerent. Spero Te, Amiciſſime Domine Doctor, quæ miſi mea fratrumque ſcripta necnon Celeb. Lundii in Upland. Leges Commentarium dudum accepiſſe. Nobil. Peringskioldum præcipua Collegii Antiquitatum ad Te ablegaſſe comperi. Nec Holmiæ propter Ferias æſtivas Perilluſtrem Dominum Oliwencrantium invenire datum erat; cæterum ex Beati Fratris P. S. indiculo quodam excerpſi quæ olim apud Nob. Sparvenfeld viderat MSS. nobiliora & ad Antiquitatum lucem facientia, eaque ut cæteris jungas, ſi vis, non ſuadeo ſed permitto. Reſtant alia ex *Bibliothecis quibuſdam* publicis privatiſque adhuc expectanda, quæ ſi tanti videntur momenti, perfecto Tuo operi additamenti *loco adjungenda* ſunt, ne propterea in Tuo libro perficiendo hæreas moraſque noctas. *Nihil diligentiæ*, operæ, laboriſque omiſi in hiſce conquirendis Catalogis, neſcio tamen quodnam ſeſe ſemper objecerit fatum quominus tam cito & omnes expedire potuerim; certe quicquid moræ, haud mihi juſte imputari, certus *ſcio*. - - - - - -

Brenner (*Elias*) *Oſtro-Bothnienſis* Isaaci *filius* *Regii Antiquitatum Collegii Aſſeſſor*.

1,2. ANno 1668. Paulo poſtquam Collegium Antiquitatum Upſaliæ inaugurabatur, in membrum ejuſdem Collegii aſſumptus fuit; quo facto prima ejus cura fuit S. Erici Birgeri Petri S. Brigittæ Patris, necnon reliqua ejus Urbis monumenta vetuſta diligenti delineare labore: Annis autem ſequentibus 1669 videlicet & 1670 Menſe Julio mandato Regii Collegii in Oſtro-Gothiam & Weſtro-Gothiam profectus, Monumenta harum Nationum diligenter exploravit, eaque in duo Volumina à ſe diviſa redux ex itinere Collegio Antiq. obtulit.

3. Ejuſdem anni die v Octobris conſenſu Regii Collegii in magnum Ducatum Finlandiæ mittitur, ubi in Antiquitatibus indagandis, præter Monumenta in Templis arcibuſque paſſim reperta & ſingulari ab ipſo cura inveſtigata, codicem etiam multorum antehac votis expetitum inquiſivit, Nicolai ſcilicet Epiſcopi Lincopenſis, plurimis abhinc retro ſæculis lingua patria conſcriptum atque à Clariſſimo Arrhenio 1677. ſub titulo Vitæ Angarii geminæ evulgatum. Quæ omnia ab ipſo, Regio Archivo inſinuata, ibidem pro tempore ſervantur.

4. Præterea aſſervantur in Antiq. Archivo ejus opera Monumenta Warnhemenſia ab ipſo, dum in Scaniam cum Cl. Mem. Rege Carolo XI. iter dirigeret, diligenter depicta atque obſervata An. 1680. evulgavit Nomenclaturam trilinguem, & gemina ſpecimina colorum ſimplicium, quibus potiſſimùm miniatæ picturæ artifices uti ſolent in fol. patenti.

5. An. 1691. Studio ejus publicam lucem vidit Theſaurus Nummorum Sueo-Gothicorum, cujus primus liber exhibet nummos Regum Sueciæ à Biornonis imperio ſive ab An. Chr. 818. uſque Guſtavum I. S. A°. 1521. Poſterior autem nummos demonſtrat & numiſmata recentiora à Guſtavo I. & ejus Succeſſoribus ad noſtra uſque tempora cuſos. Libri hujus 30 an. ſpacio collecti utilitatem eximiam prædicent omnes Hiſtoriæ Suecanæ cultores & ſtudioſi, quamvis nec deſint apud exteros viri illuſtres, ut ſunt Carolus Patinus qui literis Padua Romam ad Nob. Sparwenfelt miſſis eximiè hoc nobile opus commendat, atque Celeb. Polyhiſtor Giſpertus Cuper, qui ſua Epiſtola ad Ampl. Rumphium data Hagæ-Comit. honorificentiſſime de eo ſententiam ſuam aperit, necnon Benedictus Bachinus, cujus præclarum de opere nominato hoc exſtat teſtimonium; habetur impreſſum in Geornale de litterati Mutinæ Italorum 1692 p. 181. *Non ſolo ci hà communicata ſi bella notitia, ma ci hà laſciato in manolo ſpecimine di tal opera in diverſi tagli in rame contante belezza, e deliganza deſſignati dallo ſteſſo Sig. Brennero, che pare non poſſa l' arte paſſar plu oltre. Confer Jornal de* Hamburg. An. 1695. p, 101. & 102. Operis de eo argumento, nummis ſcilicet Sueo-Gothicis, prolixiorem Commentarium prælo habet paratum, quem nummis antiquis atque modernis rariſſimis adauxit hoc decennio, atque ab eo tempore quo prior iſte in quarto exiit, opus profecto eruditione refertum, in quo tam Hiſtoria Nummorum quam eorum figura ad illuſtrationem Hiſtoriæ atque Antiqu. patriæ plenius explicetur. Extat liber hic in folio atque p. 471. exhibet.

6. Potuitque hujus Operis Auctor præſens ſuum volumen tanto felicius quam ab alio unquam exſpectandum fuiſſet perficere. ſingulari namque dexteritate quadraginta annorum progreſſu exquiſitiſſimorum Nummorum Sueo-Gothicorum Nummophylacium propriis ſumptibus ſibi comparavit, ubi nummi nongentis ab hinc annis ad noſtra uſque tempora cuſi atque è terræ viſceribus eruti veri & genuini videri poſſunt. Proinde reperiuntur in nominato hocce Nummophylacio præter Nummos Gothicos domeſticos, plurimi inſuper Regum Gothicorum apud exteros, in Italia ſcilicet atque Hiſpania olim regnantium nummi, è quibus nonnullos hic in Suecia reperit. Alios verò à Celeb. Polyhiſtore And. Morellio in nominatiſſimis Galliæ & Germaniæ Nummophylaciis acquiſitos necnon laudatiſſimi illius Antiquarii propria manu & admiranda dexteritate eligantiſſime depictos poſſidet. Quamvis etiam Ampl. Sparvenfelt pro ſuo quo in hoc ſtudio eſt favore, nummos quoſdam Gothicos ſibi delineandos communicaſſe non negavit. Regum Gothicorum apud Italos quondam imperantium habentur potiſſimùm Theodorici, Athalarici, Theodohati, Vitigis, Baduilæ, necnon aliorum quorundam auro, argento atque ære confecti. Weſtro-Gothorum autem Regum in Hiſpaniam Dominantium nummi plerique æneo cuſi ſunt metallo atque literis Gothicis atque Runicis commixtis cum Punicis & Carthaginenſibus Characteribus inſigniti reperiuntur. Horum nummorum figuram *Laſtunoſa* in Muſæo ſuo de las Medallas Deſconoudas Eſpanolas incomtis licet æneis Tabulis inſculpi fecit. Domeſticos hoſce & prænominatos exoticos nummos diligenti cura atque propria manu auctor noſter depinxit & præcipuos æri incidit.

7. De Ordinibus Equeſtribus Regni Suecici juſtum volumen conſcriptum habet, quod notis & figuris adcuratiſſimis plenum, Hiſtoriæ Suecanæ plurimum adfert incrementi: ſuntque præterea in hoc tractatu memorabilia pleraque & ſcitu utiliſſima, quæ hactenus Cimmeriis tenebris fuerunt ſepulta, jam vero auctoris indefeſſo ſtudio in lucem protracta. Habetur in fol. pp. 78.

8. Præter hos evulgavit etiam pari diligentia librum quendam generoſiſſimarum familiarum atque quorundam Clariſſimorum in Suecia hominum Numiſmata exhibentem. Recenſet autem hic liber Numiſmata â tempore Principis Ciciliæ Regis Guſtavi I. filiæ natæ octavo Idus Novemb. An. 1540. & Chriſtophoro Marchioni Badenſi Sociatæ An. 1564. & pergit ad hodierna uſque tempora. in fol.

9. Typis inſuper paratum habet, tractatum elegantiſſimum de quatuor Orbibus aut Clenodiis aureis hic in Suecia repertis, ubi pleraque gentis Arctoæ memorabilia, quæ hactenus denſa caligine obruta fuere, innoteſcunt. Exhib. in fol. pp. 19.

10. Antiquitates Finlandiæ peculiari libro edet, ubi originem Finnicæ Gentis, Religionem priſcam, Reges vel ut rectius loquar Magnos Principes eorum deducit, atque præterea comparationem inſtituit inter Linguam Finnicam atque alias nonnullas Aſiaticas, præſertim vero convenientiam Finnicæ cum Tartarica oſtendere allaborabit; deinde præcipua ejus cura erit demonſtrare, quomodo Fenni ad Chriſtianiſmum converſi ſunt, & demum in eodem tractatu figuras exhibet auctor priſcorum hujus gentis Nummorum, & plurima alia Monumenta, quæ ab antiquis MSS. excerpſit, præcipue verò ab experientia ejus propria dum juſſu Regis per Finlandiam proficiſcebatur, ibidem obſervata attendet.

Præter hæc poſtquam tribus & viginti abhinc annis (præmiſſis Glorioſiſſimæ memoriæ Regis Caroli XI. vocatoriis literis) aulam acceſſit Regiam, ibidem mox ceu adminiſter Haraldicus & ſimul in miniata pictura Pictor Regius aſſumptus: in quo demandato ſibi officio deinde ſecundum regulas Haraldicæ artis præ-

cipua ejus cura fuit ſita non tantum in ordinandis Comitum, Baronum & Nobilium Teſſeris Gentilitiis, quorum poſtremorum plus quingentis in hunc diem confecit *inſignia*, verumetiam una cum deſcriptione facta ipſa inſuper inſignia in Diplomatibus Regiis depinxit.

In miniata quoque figura effigies pleraſque, quas Sereniſſ. Regia Majeſtas & Domus Regia vel ſuas eſſe proprias ſive etiam exteris offerri Legatis voluit, confecit.

Brenneria (Sophia Elizabetha) nata Stockholmiæ 1659. 29. Apr. Præter carmina quæ varia lingua ab ipſa confecta, quorum potior quædam pars lucem publicam vidit, aliqua tamen adhuc una cum plurimis ejus Epiſtolis in ſcriniis latent. De ſublimis eruditiſſimæ hujus Matronæ ingenii Donis judicia ſua plurimi apud exteros clariſſimi viri dederunt: inter quos nuperrime Celeb. Phil. D. Sebaſt. Korthold ita de ejus ingenii felicitate ſcribit, ut patet ex ejuſdem Epiſtola Dedicatoria tractatus ſui de Puellis Poëtriis, ubi talia leguntur verba. Nobiliſſima Eruditiſſimaque Matrona Domina Sophia Elizabetha Brenneria Conjugis, Sexus, Nationis, & ſeculi ſui, Diſciplinæque omnis decor atque ornamentum maximum Poëtria inter Septentrionales hodie facile Princeps, & ob Latinæ, Germanicæ, Gallicæ, Italicæ & Belgicæ linguarum peritiam per totum eruditum Orbem celebratiſſima. Effigiem doctiſſimæ hujus Matronæ partim æri inciſam, partim argenteo numiſmati inſculptam habemus oppido raram, cujus adverſa oſtentant faciem, averſa laurum cum Epigraphe, Creſcit cultura. An.1699. exhibet.

Theſauri Antiquitatum Teutonicarum

Tom. I.

OTfridi Volumen Evang. à lucunis & innumeris mendis quibus ſcatet Flacii editio Baſileenſis liberatum, tranſlatione Latina & notis illuſtratum.

Notkeri Paraphraſis Pſalmorum nondum edita. Tranſlatione Latina & notis ornata.

Canticum Canticorum in utraque Dialecto, Francica & Alemannica, cum Paraphraſi Willerami.

Fragmentum Tranſlationis vetuſtiſſimæ libri Iſidori Hiſpalenſis contra Judæos. circa an. 700.

Tranſlatio Epiſtolæ Rabbi Samuelis Marochiani circa an. 1070. ad R. Iſaacum de veritate religionis Chriſtianæ.

Index Evangeliorum Dominicalium & Feſtivalium Veterum Teutonum.

Kalendarium Alemannicum Vetus.

Collectio Catechetica veteris Eccleſiæ Teutonicæ cum Latina Tranſlatione & Notis.

Rhythmus colloquii Salvatoris cum Samaritana.

Te Deum laudamus, Teutonicum vetus.

Rhythmus De S. Annone Archiep. Colon. cum Lat. Tranſlat. & Notis.

Hiſtoria Lombardica Germ.

Rythmus in laudem B. Mariæ V.

Speculum animæ.

Rhythm. de Verbis quæ S. Maria ad Crucem dicere potuit.

Tom. II.

Continet Legis Salicæ editionem priorem ab Heroldo primo editam, nunc cum Cod. MS. Bibl. Regiæ collatam, & præfatione atque notis ornatam, quibus priſca linguæ Francicæ vocabula contra Wendelini figmenta explicantur.

Jus Alemann. Provinciale.

Fragm. Capitularium Caroli M.

Fragm. de Bello Caroli M. contra Saracenos in Hiſpania.

Carmen de eodem integrum, ſed aliquanto recentius.

Ditrich Von Bern.

Heldenbuch MS.

Parænetica Goldaſti recenſita & aucta.

Mandevil Itinerarium.

Meluſinæ Geſchicht.

Vom Pfaffeu Amis.

Thurnierbuch.

Carmen amatorium vetus.

Tom. III.

Gloſſarium ad Scriptores Franc. & Alem.

Nobiliſſimus Dominus Sparwenfeld *in illuſtri ſua Peregrinatione per omnem fere Europam & partem Africæ ſibi comparavit*

PRæter alia MSS. in Græcis, Latinis, Chinenſibus, Africanis & Hiſpanicis Antiquitatibus, hæc præcipua quæ noſtras Sueo-Gothicas quam maxime illuſtrant & credibiles reddunt.

1. Pelagii, primi Hiſpanici Regis Gothorum, Imperium reparantis Hiſtoriam Hiſpanice quidem ſcriptam Africana byſſo, ſed clare oſtendentem Gothos è Scythia, Scanſia etiam vocitatâ progreſſos, ſedemque primam Gotho-Scanſiam à ſe denominaſſe.

2. MS. Weſtrogothorum Leges, quibus in Hiſpania uſi ſunt, Hiſpanicè conſignatas. Iis etiam declaratur Gothos è Suecia progreſſos.

3. MS. Linguâ inferioris Saxonicæ, vulgò Plattyska, conſcriptum, quo oſtenditur Regem Daniæ Ludovico Pio, Regi Gallorum,genua flectere coactum.

4. Numiſmatum Hiſpanicorum vetuſtiorum ingentem theſauru͞,quibus ſæpe Runici characteres impreſſi.

5. Opus Singulare ineditum quo etiam excerpſerat omnia loca quæ in antiquis Hiſpanicis & Italicis libris invenerat concernentia Gothos & Suecorum Migrationes, quibus etiam Sueciæ Geographica fit delineatio, omniumque Regum Gothicorum effigies exhibentur, & quo anno Menſeque Gothi ex Suecia deſcenderint, indicatur.

Miraculum ſeu legenda ex Homilia in Evangel. feſt. Aſcenſionis Chriſti. (Uthur gambla Swenska Mank-poſtillan) Miſc.

THET *hende eth ſin, at en bedninge ſagh oppa, at ſiritighe Criſtne mæn wordo pinthe til dodin fore Guds ſculd. Tha waro the alle bundne hardelica, oc ſculdo Kaſtas i eth ſtort Kaar ſom ſylt war med glodheto wællande bly. Tha ſik then ſami bedningin ſee med enne andelige ſyn en Guds*

ACcidebat aliquando,ut ethnico adſpiciente,quadraginta Chriſtiani extremis tormentis ſubjicerentur, Dei & Sanctæ fidei ob cauſam. Jam omnes conſtringebantur vinculis, in magnum catinum, plumbi igne liquiſientis & ebullientis plenum, projiciendi; cum Ethnico iſti adparuit viſione quadam

engil ſatte öppå hwars thera hoffwd ena skinande forgylta krono. æn en af them Criſtna mannomin tok oppa ſik ſwa ſtora redde fore pinonne hardhet ſculd, ſom han ſa[illegible] fore ſik, at han widerſagde Gudi och the helge thro, oc Kaſtade Cri[illegible]ndomin oc wart ther med loos. Theirepter fick oc then hedniske mannin ſee, at Guds engil tok bort aff thes Uſle kættarins hoffwde the ſama kronona ſom had haffde honom forra giffwit. Tha byriade then ſami hedningen til at ropa oc ſagde them Criſtna mannomin allom hwat han hafdhe ſeet, ſtorkte them i thera hogh oc hiærta, badh them bliffua ſtadoga oc ey rædhas, gik genſtan fram til them fra hedningomin tok wider Criſtne thro oc loot ſik dopa. The Criſtne gingo alle thes gladare oc ſtadoge til ſin dodh, oc han medh them oc fik the ſama kronona oppa ſieh hoffwdh ſome then uſle mannin (ſcil. hade) ſom Gud nekade oc throne kaſtade oc wart honom alt offhart skipta ſik heluitet fore hymerikit. Oc Guds winir, ſom ſtadoghe bliffwo, fingo fore thenna wæriſliga forgangligi glædina ena ewerdelika glædi medh alſwaldogom Gudi.

ſpirituali, Angelus Dei ſingulorum capitibus fulgidiſſimam auream coronam imponens. Verum unus Chriſtianorum præ metu exquiſitiſſimi cruciatus imminentis, Deum & Sanctam Fidem abjurans, repudiato ita Chriſtianiſmo, è vinculis quidem liberabatur, ſed mox illi ethnico dabatur conſpicere Angelum iſtum Dei, coronam Hæretico impoſitam repetentem. Quo ille ſubito exclamare cœpit, & Chriſtianis referre, quid viderat, confirmatiſque eorum animis pectoribuſque orare perſeverarent nec quidpiam metuerent; moxque è gentibus tranſiens, Chriſtianam fidem recepit ſeque baptizari ſivit. Ita Chriſtianis omnibus longe alacrius lætiuſque mortem ſubeuntibus ipſe capite ſuo coronam illam recepit, quam miſer ille homuncio, Deo abdicato fideque rejecta, amiſerat, æternamque felicitatem infelici inferno commutavit. Dei vero amici perſeverantes, loco gaudii hujus mundi cito perituri, æternam cum omnipotente Deo lætitiam recepere.

Ex Homilia II. *poſt Trinitat.* p. 87 & 88.

Thet hende i eno Warfru Kloſter, ther manghe gode brodher waro i Guds dagliga tiæniſt oc henne (fortè hennes, ſcil. Virginis Mariæ) ibland them flere war en aff them en godhr klærkir oc predicare oc idkirligen i ſinom tijdhom oc alle godhe umgango allars thera lektor oc Læraſadhr; wthan (ſ. men.) han haffde en ſtoran oſidh i ſino Kræſelige liffwerne, ſom war fru ſtorliga miſtektis, ſwa at thera forman, ſom kloſtreno ſculdo radha, leedh ſtor droffwilſe aff honom i ſwa matto, at han loot ſik ey nogia aff them koſte oc maat, ſom han gaff flerom brodrom, wtan ſculde honom altijd ſerdelis lata redha hwat honom atlyſte. Nw wm ena nat i ſompnenom tokte them ſama Lektarenom, ſom alla hans broder gingo til Koors wm nattene. ſem the altijd plægadhe gora, oc han medh them oc gik epterſt, ſom hans ſidher war. Tha tokte honom, ſom en karsk jomfru med ene gulkrono ſtoodh i koordwromin ther the ingingo, oc haffdhe i ſinne hand eth skinande Kaar aff gull, oc ena ſylffsked i andre handinne, oc huar brodherin ſom ingick i korin fioll a knæ fore hona, oc hon gaff hwariom thera ena skeed fulla w the ſama Kareno i thera mwn. Nw tha then Lektarin kom frangangande oc fiol a knæ, wende the jamfru ſik bort fra honom, oc wilde honom enkte giffua, wtan ſagdhe til honom med wredhom ordom: Thu ær ey werdr faa af thy ſom jac flerom minom tiænarom giffuir, for thy tw (ſupple wilt) ſerdelis koſt haffwa, oc forſmar thet fattiga the ſik meder berga, ffor hulkit tu ær mic miſteckkir oc enkte lioffuir. Tha byriade han til at grata oc loffuade ſig gerna nogia, oc fore hans gratande hon ſculd wende jomfru Maria ſik a'er wm (til videtur addendum) honom, oc gaff honom ena skeed i hans mwn, ſom hon flerom giorde, oc ther epter ſwa lenge han liffde kende han i ſinom mwn en oſigeligin ſotan ſmak, ſom honom aldri forgik. Thene ſami godhe Læktarin wende wm ſith liffuerne, loot ſik ſidhan noghia i ſtoran fatigdom leade i mat oc dryk, gaf ſinom brodhrom god eptirdomilſe i idkirligo faſto oc ey thes helder noghrom berætte aff thenna nadhinne oc ſyyn, ffor en han laa oppa ſin ytterſta thima dooſculande. Tha ſagde han allom ſinom brodrom huru honom war widerfarit, oc ther med troſte han them alla med eno ſtadeligo hope i Guds tiæniſt oc Jomfru Marie, oc badh them gærna ælska fatigdom, faſto oc aterhald fra kræſeligo liffuerne, uppa thet at the matto faa then ewerdelica ſotman i hymerijke ſom jomfru Maria teknade (forte tedde legendum) them fore ſina tiæniſt hær i jorderijke.

Evenit in Beatæ Virginis quodam Cœnobio, ubi multi boni fratres in Dei Divæque cultu aſſidui fuere, unus vero bonus alias clericus & concionator, inque officii ſui partibus converſationeque inculpata, frequens omnium lector & præceptor, ſed vitæ deliciæ Divæ noſtræ exoſæ eum in malam conſuetudinem deduxere, ut antiſtiti, qui præerat cœnobio, plurimum moleſtiæ faceſſeret, non contentus communi cum cæteris fratribus victu & amictu, quin ſibi ſoli opiparum quid præpararetur. Huic ergo lectori, nocturno ſomnio oblatum, ut omnes fratres chorum noctu ingrederentur, ſicuti conſuevere & ipſe eorum ultimus, quod moris ipſi erat; viſaque eſt ſpecioſa virgo, corona inſignis, in limine chori, quem intrarent, ſtare, una manu phiolam auri, altera vero cochlear argenteum geſtans; ſinguliſque fratribus in genua ejus cauſa prolapſis, ex poculo iſto cochlear plenum deprompum prœbere: eo autem adveniente & in genua procidente, illa ſe avertere abnuereque verbis plane iratis, dicendo; non es dignus quidpiam excipere unde plures fratres tui, cum ſingularem victum tibi expoſcas, contemnaſque reliquos fratres; unde mihi haudquaquam exiſtere potes gratus & acceptus. Illo autem illacrimante & promittente pœnitentiam contentumque in poſterum animum, ipſa fletu queſtuque ejus permota ſe rurſus convertere orique ejus cochlear indere non minus quam cæteris. Ex quo excitatus, tamdiu atque vixit, ore inenarrabilem ſervavit dulcedinem, nunquam evaneſcentem, vitaque immutata bonus ille lector ſe cibi & potus tenuitate contentum reddidit, fratribuſque egregium exemplum dedit continuorum jejuniorum, nec tamen gratiæ hujus & viſionis quempiam certum prius fecit, quam lætali morbo decumberet, jamjam moriturus. Tum omnibus fratribus, quæ ſibi advenerunt, expoſuit, confirmatiſq; illis in Dei & Divæ Mariæ cultu oravit, paupertatem, jejunia & vitam à voluptatibus alienam, amplecterentur, quo & ipſi æternam dulcedinem in cœlo conſequerentur, quam Beata Virgo in terris, propter ſua miniſteria paratam, ſignificaverat.

In calce Poſtillæ hæc leguntur inter alia:

Expliciunt Sermones in Dominicales in tempore eſtivali in vulgari: ſit Domino Laus. Anno Domini M.CD.XXXII. In octava Apoſtolorum Philippi & Jacobi completus eſt præſens liber. Scriptori munus ſiet bos aut equus unus. Finito libro ſit laus & gloria Chriſto, &c.

Catalogus Gothicorum Codicum MSS. *Bibliothecæ* RUDBECKIANÆ.

Inter quos hi ſequentes, impenſis Bibliopolæ quondam Upſal. H. Curionis, lucem publicam aſpexere:

Hervarar Saga.
Rolfs ok Gotriks Saga.
Boſe Saga.
Fragmentum Legum Iſlandicarum.
Runographia Verelii.

Hi vero typis & ſumptibus Celeberrimi O. Rudbeckii publici juris facti ſunt:

Torſtens Saga.
Egil ok Aſmunds Saga.
Ol Trygges Saga.
Sturlogs Saga.
Illug Gryders Saga.
Kattil Hangs Saga.
Orvar Ods Saga.
Hediar ok Huges Saga.
Weſtgotha Lagen.
Uplands Lagen.
Atlanticæ Tom. I.
Tom. II.
Tom. III.

Atque ſequuntur Manuſcripta ejuſdem Bibliothecæ ἀνέκδοτα, operam Typothetæ deſiderant:

Geirmund Geliar Skins Saga.
Haſlids Trætor med Torgild.
Atskillige ſlækt regiſter.
Atskillige ſlags Drap.
Gudmunder Biſcops Saga.
Gudmunder bins Dyra.
Continuation of *Gudmund Biſcops Saga.*
Þorkald Soners Saga.
Vrækia Saga.
Giſſur Jarls Saga.
Þord Kakalas Saga.
Sæmund ok Gudmund Orms Saga.
Þorkild Skards Saga.
Giolfs Ofsa Saga
Supplementum ad Giſſurs Jarls Saga.
Arne Biſcops Saga.

Teſtor Petr. Tillæus, R.
Gymn. Arol. Lector.

Index Cod. MS. *vel olim exſcriptorum in Bibl. fratrum Salanorum.*

IN FOLIO.

Gretla ſ. Gretteri Hiſtoria cum Verſione Suec. per 44. Capita.
Jtem aliud Exemplar ejuſd. Hiſt.
Snorronis Sturlæ filii Edda a Rugmanno reviſa. Item Clavis rythmicus Lopti Gutormi filii & Comitis Roynwaldi
Acta Publica quædam inter Reges Sueciæ & Daniæ MS.
Ulphilæ N. Teſt. melius quam antehac ex Pergam. Upſ. deſcriptum, à Voſſio. An. 1663.
Ulfonis Uggarſonii Hiſtoria.
Liber Miſcellaneus continens. (1) Brynolfi Sueonum relat. de rebus Iſland. (2) Voluſpa, & Runæ Capitulum. (3) Varias literas concernentes præſertim illos miniſtros An. 1696. in Americam miſſos. (4) Urbis Sigtunæ deſcriptionem. (5) MS Runici Halpap. exſcriptionem, ejuſque verſionem in hodiernam linguam. (6) Ritus nuptiales veterum. (7) Eygils Skalla Grimſons hofud lauſnus wiſur. *&c.*
Olai Petri Chronicon MS.

IN QUARTO.

Liber variarum Hiſtoriarum veterum. (1) *Eygils Shallagrimſons Saga.* (2) *Gretters Saga.* (3) *Dorneſinga Saga.* (4) *Hrafniel Godas Saga* (5) Hectoris & ejus Pugilum Hiſtoria. (6) *Blomſtur Walla Saga* (7) *Bændemanna Saga.* (8) *Hervard Isfyrdinga Saga.*
Ragner Lodbroks Saga.
In alio Vol. *Halfdan Inglinga Saga. Sorla Sterke Saga. Sliſa Hroas Saga. Biornonis* Jonſonii Colloquium de Runis. (2) *Hattalikel.* (3) *Jſlendige Aldurlied.*
Liber multarum Hiſtoriarum præſertim *Trojamanna Saga.* (2) *Eiglas og Aſmunds Saga.* (3) Chronologicæ quædam Schedæ. (4) *Eroticon.* (5) *Eglis Sage.* (6) *Attertala Suenis K ſ.* Genealogiæ Suenis Regis. (7) *Saga Prins Gille.* (8) *Landſigtataal.* (9) *Borgmeſtare Euentyri Wallendike.* ſ. Conſulum Romanorum facinora. (10) Pars Verſ. Hiſtoriæ *Buræj Wilkins.* (11) Deſcriptio *Hatunæ.* (12) *Illuge Gridur foſtra Saga.* (83) *Hialinters oc Olmers Saga.*
Samuel. Columbi *Ordskietzil.* Regis Stuarti Hiſtoria ex Anglicano in Belgicum, & tandem in Iſlandicum ſermonem tranſlata per *Eynarum Gudmundi* filium. Anno 1651.
Florens och Bleed Sefra Saga. Rythmis Sueticis; ſed deficiens ab initio & fine: cum Adagiis Danicis & Latinis, editio antiqua.

Olaf Trygwarſons Saga.
Görnul Suedur *deumerkur ubr Sager Sona*
Sweins ulf Sonar antiquis characteribus.
Pars Chronici Turcici & de Inſ. *Zeilan.*
Carmina Antiqua *Ragner Lodbrogs*, cum parte antiquæ legis *Norwagicæ*, & verſiones Bibl.
Sterlaugs den Arbetſames, ſ. laborioſi Hiſtoria cum verſione *Renhielmii*
Item *Renhielmii* obſ. in Chron. *Olavi*, cura *Haddorphii* editum cum Excerptis.
Guſtavi primi placat *Sendt uth i Swerigit. Stockh.* 1531.
Index Sacerdotum *Weſtmanniæ*
Index Regum *Norwagiæ*, & Archiepiſcoporum *Tronhem* ſive *Nidroſienſium.*
Relatio de S. *Stephani*, & Patris *Matthæi* literis ad Sorores Converſas.
Vetus MS. cum titulo *Til minnes.* ſ. memoriale liturgicum.
Odæ Sueticæ de Heroibus antiquis.
Norwagicæ Odæ.

IN OCTAVO.

1. *Hervara Saga. Herauds och Boſes, Liodalyckel Swina wiſur, Ulf Uggarſonar Saga.*
2. *Odæ Sueticæ.*
3. *Torſten Wiking Saga. Einſettu Ryma*, Proverbia *Iſlandica* Chriſtianorum Epiſcoporum in *Suecia* nec non Regum & *Weſtrogoth.* Judicum Index.
4. Extract *af Landnæma.*
5. Breve Chronicon Rythmicum.
6. Genetliacon *Iſlandicum.*
7. Annales *Iſlandici* ab An 864 ad 1625.
8. *Utskrift af Skiptebrefuen* , *Lopti bin Riika* Iſlandico ſermone, Item *Huggunar Kienningar, Meſtare veſs ſom Ladovigus Vives Norrendar. Odæ* Iſlandicæ *de Ragil.*
9. *Buræi Runſtenar*, ſ. Lapides Runici.
10. Calendarium *Runicum* in plagulis ligneis añotatum.

IN DUODECIMO.

1. Rythmi Iſland. *Ryma* *af Barda Snofells æs. Haldan Aſler Sone Saga, rythmice.*
2. Vetus Calendarium Finnicum pergameno deſcriptum cum ſanctorum imaginibus.
3. Iſlandicum Calendarium.
4. Item aliud diverſi generis.
5. *Jon Knutts Spadommar.* ſ. Vaticinia, cum aliis *Iſlandicis* carminibus.

Norwagicæ Odæ de pugilibus.

Humfredi Wanleii ad Catalogum ſuum Codicum MSS. Septentrionalium *Appendix*.

COD. MS. *Bibliothecæ Bodleianæ, qui inſcribitur, NE. F.* 10. 5. *in cujus paginis* 327, 328, 329, 330 *&* 331, *Apographa legitur Charta, qua* Eadmundus Rex Anglorum (cæ)terarumque gentium in circuitu perſiſtentium Gubernator & Rector, ad Monaſterium qui dicitur Badericeſuuyrthe, terram quæ circa illum locum eſſe videtur libenter tribuit. A. D. 945 (*in Monaſt. Angl. Vol. I. p.* 287. *legitur A D.* 942.) Termini harum Terrarum ſcribuntur Saxonice.

JUN. 25. Cod. MS. in quo plures Tractatus Latini ſimul compinguntur, quorum Tituli recenſentur in Catalogo Cod. MSS. Bibliothecæ Bodleianæ *Oxonii* impreſſo A.D. 1697; ad ſcopum autem noſtrum propius accedunt,

1. Gloſſarium quoddam, ſive Voces plurimæ in Latina Bibliorum Verſione, lingua Franco-Theotiſca ſeu Germanica veteri donatæ, Alphabetico etiam, ut plurimum, ordine diſpoſitæ, uti ex his quæ ſequuntur, videre licet.

Incip. Abram. pater excelſuſ. hoh-fater.
Abram. pater multorum.
Alienigena. eliporo.
Armentum. ſuueiga. rindſtal.
Anuſ. alt-iu.
Agna. chil-burra.
Arripuit. kichriſta.
Auena. chuuemaner.
Antrum. ſpelunca. hol.
Expl. Uaccaſ fetaſ. chuamit chalbirun.
Ultro. iro dankheſ gerno (vel kerno.)
Uicem. antun. inminanſtal.
Uiciſſitudo. lonuuehſal.
Uia conpendii. uuegajuhti.
Uigent. ualent.
Unciatum. mabinhcolo.
Unciauā. unicuſ cuiuſq; rei. XII. parſ eſt. ſicut eſt uncia in libra.

2. Hymnus cujus *Rubrica* ſive Titulus deſideratur, Lat. ſcriptus, Francica quoque Verſione interlineari inſignitus, ab his verbis incipiens
euuige teſ lon
Aeterna xpī munera
extat *Latine* apud Georg. Caſſandrum, pag. 283, cum hoc Titulo, DE MARTYRIBUS.

3. Hymnus *Latinus Francice* explicatus, qui ab his verbis

Incip. tit thera naht erſtantantē
Tempuſ noctiſ ſurgentibuſ.

4. Hymnus *Latinus*, *Francica* verſione interlineari inſignitus, duplo amplior illo qui apud *Georg. Caſſandrum* extat, p. 234; ALIUS (TEMPORE PASCHALI) inſcriptus, qui hoc in Codice ſic

Incip. cuninc euuigo truhtin,
Rex æterne dñe.

5. Hymnus *Latinus* cum interlineata Verſione Francica, qui extat apud *G. Caſſandrum*, pag. 179. IISDEM DIEBUS (*i. e.* DOMINICIS) AD MATUTINAS, inſcriptus, atque ſic

Incip. euuigo rachono felahanto
Æterne rerum conditor.

6. Hymnus brevis, *Latine* & *Francice* ſcriptus, atque ſic

Incip. thir kriſit lop lop ſanc
Te decet lauſ. te dec& ymnuſ.

7. Canticum SS. *Auguſtini* & *Ambroſii Latine, Francica*que Verſione interlineata inſignitum; ab his verbis

Incip. thih cot ... meſ
Te dm̄ laudamuſ.

8. Sequitur Gloſſarium aliud *Latinum, Francice*que explicatum, quod ab his verbis

Incip. ontfrumo
Auctor
thara uuidri
at contra
Marginibus Codicis Additiones quædam ſcribuntur cum *Latine* tum *Francicè*.

9. Deinde ſequitur Gloſſariolum *Latino-Francicum*, unica pagina cum Additionibus contentum,

Incip. kizogenen. iungorun.
Alumnuſ.

10. INCIPIUNT HYMNI CANENDAE PER CIRCULŪ ANNI, & *Latine* & *Francicè* vetuſtiſſimis Manibus exarati. HYM̄. AD NOCT̄. DOMINICIS DIEBUS, qui ab his verbis Incipiunt.

1. mittera nahti zite
Mediae noctiſ tempore.

2. cot du der himileſ leoht piſt
Dſ̄ qui cœli lumen eſ

3. ſchimo faterlicher tiurida
Splendor paternæ gloriæ. extat apud *Georg. Caſſandrum* p. 188. S. *Ambroſio* adjudicatus.

4. euuigeſ leohteſ ſceffento
Aeterne luciſ conditor.

5. ſcinanteſ ortfruma himileſ
Fulgentiſ auctor a&theriſ

6. cot euuigeſ leohteſ
Dſ̄ a&terne luminiſ

7. chriſt hi ... leſ t .. tin
Xpe cœli dñe.

8. tago leohte arkepanemu.
Diei luce reddita.

9. aft̄ morganlichem lopum
Poſt matutiniſ laudibuſ

10. koteſ kalaubu dera lebemeſ
Dī fide qua vivimuſ. *extat Latine, ſed mancus, apud G. Caſſandrum, pag.* 213, *atque ibi inſcribitur* DE QUADRAGESIMA, AD TERTIAM.

11. kauuiſſa habente antreitida
Certum tenenteſ ordinem

12. chu-

12. chuede lop t . . ne
Dicamuſ laudeſ dño

13. duruh noht driſca ruaua
Perfectum trinum numerum

14. kot der heitaremu leohte
Dſ qui claro lumine

15. der kauuiſſem euuom
Dſ qui certiſ legibuſ

16. chriſt du der leoht piſt
Xpe qui lux eſ. *extat Latine apud G. Caſſandrum, pag.* 185.

17. mittes takeſ zapetonne iſt chriſt
Meridie orandum eſt xps

18. ſo dri tor ſtorim kazokan iſt ſtunton
Sic ter quaterniſ trahitur horiſ

19. taga rod leohteſ leohzit
Aurora luciſ rutilat, *extat Latine apud G. Caſſandrum, pag.... atque ſic inſcribitur* In Feriis Paschalibus Ad Matutinas.

20. deſ er iſt tak uuarer coteſ
Hic eſt dieſ veruſ di. *extat Latine apud G. Caſſandrum, pag.* 236. *ſub hac Rubrica,* Eodem Die (*i. e.* In Pascha) Ad Tertiam.

21. za nahtmuaſe lamb
Ad cœnam agni. *exhibetur Latine à G. Caſſandro in pag.* 234. *cum hac Rubrica,* Alius (Tempore Paschali)

Nonnulla Latine ſcripta, ſequitur Tractatus alia manu, ſed valde antiqua, exaratus; cujus hæ ſunt Rubricæ.

1. Incipiunt Glosae In Genesin.
2. De Exodo.
3. De Levitico.
4. De Libro Numeri.
5. De Deuteronomio.
6. De Iesu Nave Prefatio.
7. In Libro Iesu Nave.
8. Incipit In Iudicum.
9. Incipiunt Verba In Iuvenco.
10. Historia Iuvenci.
11. Incipiunt Sermones De Passione Petri Et Pauli
12. Passio Scī Andreae.
13. Passio Iacobi Aplī.
14. Ad Corrintheos Epistula Pauli.
15. Passio Thomae Aplī.
16. Prologus Scī Ioħ.
17. Passio Bartholomei Aplī.
18. De Commenta Suꝑ Mattheum.
19. Incipiunt In Iob Verba Occulta.
20. Item Ex Alio Volumine.
21. Explicit Iudicum. De Libro Ruth.
22. Expliciunt In Librū Ruth. Incipiunt In Libros Regum.
23. Incipit In Samuelē.
24. Explicit Primus Liber. Incipit Secundus.
25. De Hominibus Qui Quodam Presagio Nomina Acceperunt.
26. De Patriarchis.
27. De Prophetis.
28. De Apoſtolis.
29. De Martyribus.
30. De Clericis.
31. De Monachis.
32. De Oratione Dominica.
33. Item De Oratione Eadem.
34. Expositio De Fide Catholica.

In quamplurimis hujuſce Tractatus Periochis, multa cernuntur Verba Francice ſcripta, quæ Voces *Latinas* & haud raro *Græcas* explicant.

In vacuo quodam loco verſus mediam libri partem, legitur hæc Inſcriptio, *Legentes in hoc libro orent pro Reverendo Dnō Bartholomeo de Andolo cujus induſtria pene dilapſus renovatus eſt anno* MCCCCLXI. In prima quoque Codicis pagina cernitur hæc Adnotatiuncula Sum Boxhornii; Et quidem, ut videtur, *Marcus Boxhornius* hunc Codicem dedit *Franciſco Junio.*

D. 115. Laud. In hoc octingentorum annorum Codice Canonum SS. Patrum & Conciliorum, nonnulla cernuntur Verba Latina Francice gloſſata, in antiqua manu.

Jun. 13. Cod. Chartaceus in cujus ſolutis ſchedis ſcribuntur Tatiani Alexandrini Monoteſſaron ſive Harmonia Evangeliorum, Francice; cum interpretatione Latina, & Latina Victoris *Epiſcopi* Capuæ Præfatione. Accedunt uberrimæ Franciſci Junii Adnotationes Anglo-*Saxonicæ*, Gothicæ, *&c.* manu ſua propria exaratæ.

Jun. 16. Annonis, ut videtur, Archiepiſcopi Colonienſis vita, Francicis *Metris* conſcripta, una cum Adnotationibus quibuſdam *Franc. Junii*, qui Vitam exſcripſit.

Jun. 17. 1. Otfridi Weiſenburgenſis Monachi Evangeliorum liber, à Fr. Junio exſcriptus.
2. Modus Confitendi apud Francos olim receptus, & ex pervetuſto Codice deſcriptus.

Jun. 42. Franciſci Junii Auctarium Notarum in Tatianum, ſchedis ſolutis manu ſua propria exaratum, in Quarto.

Jun. 36. Iſlandica excerpta ex Runolphi Jonæ Iſlandi Grammatica Iſlandica, edita Hafniæ, 1651. manu Fr. Junii.

Jun. 49. Apographa Juniana, Friſice ſcripta,
1. Juris Synodalis Comitatus Friſiæ, ad fidem Codicis D. Werneri Emmen, Groninganæ Reipublicæ Senatoris.
2. Legum Friſicarum, ex Codd. Simonis Abbes Gabemæ, Friſiæ Ordd. Hiſtoriographi.
3. Upſtalbomici Conventus Legum (quas Latine edidit Sibrandus Siccama) Friſicum exemplar, ad fidem Codicum *Gabemæ.*

Jun. Apographum Codicis Evangeliorum Argentei, Manu Fr. Junii exaratum; deſiderantur Canones Euſebiani, qui, ut accepi, in Codice etiamnum extant. Hic etiam cernitur exemplar Epiſtolæ Jacobi Uſſerii Armachani ad eundem Fr. Junium, de eodem Codice Argenteo, quam edidit Junius Dordrechti, A. D. 1665, in Quarto.

Jun. 64. 1. Oratio Dominica & Symbolum Apoſtolorum, Alamannice, cum notis Marqu. Freheri.
2. Tractatus Marquardi Freheri de ſecretis Judiciis olim in Weſtphalia aliiſque Germaniæ partibus uſitatis, ac poſtea abolitis, (vid. Martinium in *Feimarus.*)
3. Symbolum Veteris Alamannorum Eccleſiæ, ſicuti id ex antiquiſſimis Monumentis edidit Goldaſtus, Rerum Alamannicarum Tomo II. Parte 2.

4. Confeſſio Veteris Alamannorum Eccleſiæ, ſicuti eam ex antiquiſſimis Monumentis deſumptam præmiſit Otfridi Evangeliis primus eorum editor. Exſcripſit omnia D. Franc. Junius.

JVN. 74. 1. Scotica Etyma Petri Junii, omnia fere ex Græcis deducta.
2. Apographum Hymnorum qui comprehenduntur in antiquiſſimo Codice Juniano 25, de quo ſupra.
3. Gloſſaria Latino-Francicum & Francico-Latinum, ex eodem vetuſtiſſimo Codice, ut videtur, excerptum. hæc omnia ſcripſit Franc. Junius.

JVN. 75. Franciſci Junii Obſervationes in Willeramum impreſſæ; pluribuſque in locis ab Auctore amplificatæ.

JVN. 78. Codex Chartaceus antiquus, ex plurimis Tractatibus ſimul compactis Conſtans. in eo maximi momenti eſſe videntur
1. Plurimi Tractatus ad Jus Friſicum ſpectantes *Friſicè.*
2. Geſta Friſonum, Friſice.

IVN. 84. 1. Gloſſaria nonnullarum vocum Saxonicarum, Gothicarum, atque Germanicarum.
2. Keronis Monachi S Galli interpretatio (Germanica) vocabulorum Barbaricorum in Regulam S. Benedicti Abbatis.
3. Anglo-Saxonicum Gloſſarium Cottonianum, quod non ultra litteram A progreditur. Omnia manu Fr. Junii.

IVN. 106. Foederis Ludovici Germanici, & Karoli Galliæ Regum, *Pii* filiorum, *Magni* Nepotum, apud Argentoratum, Anno DCCCXLIII percuſſi formulæ, &c. *Apographum Junianum.*

IVN. 109. Impreſſus Liber Legum, Privilegiorum, Conſuetudinumque Friſicarum, cum ampliſſimis Adnotationibus Franciſci Junii.

IVN. 111. Sibrandi Siccamæ Editio impreſſa Legum Friſiorum, inter quas, (p. 52.) habentur Leges Conventus Opſtalbomici anno 1323 Rogatæ, cum MS. à Cl. viro Fran Junio collatæ, variantibus Lectionibus in margine adjectis.

IVN. 115. Faſciculus in quo continentur nonnulla ſcripta Cl. Franciſci Junii, viz
1. Gloſſariolum Saxonico-Latinum.
2. Gloſſarium Francico-Latinum.
3. Gloſſarium Francico-Latinum.
4. Gloſſarium Francico-Latinum.
5. Gloſſarium Francico-Latinum.
6. Gloſſarium Francicum, cum aliis ſolutis Chartis, in quibus leguntur ſcripta nonnulla ad Grammaticam & Etymologiam vocum quarundam Francicarum ſpectantia.
7. Poemata quædam Theotiſca, cum adnotationibus quibuſdam in chartis ſolutis.

IVN. 116. K. 1. Gloſſarium Latino-Theotiſcum, cum ampliſſimis Obſervationibus doctiſſimi Franciſci Junii ex Kerone & aliis.
L. 2. Gloſſæ Veteres Alamannicæ ex perantiqua Pſalmorum verſione Theotiſca collectæ à Juſto Lipſio.
3. Gloſſarium M. Theotiſcæ herbarum Nomenclaturæ, MS. Macro antiqua manu ad oram additæ. Appendicula Gloſſarii M. ex alio veteri Cod. MS. deprompta.
4. Gloſſarium N, inſcriptum à loco ſuo amovetur.
5. Gloſſarium O, eſt Latino-Francicum, *&c.*
6. P. Gloſſulæ Priſciani.

IVN. 117. Gloſſaria Latino-Francica, ingenti Labore & Studio Franciſci Junii compilata, eorum qui numero 116. pars prior, ut videtur. Alphabetico procedunt ordine, perinde ac ea quæ in ſuperiori faſciculo (cujus nota eſt *116*) comprehenduntur. ſcil.
1. Gloſſarium A. continebat 27 Schedas, è quibus 6 priores nunc deſiderari videntur.
2. Gloſſarium litera B. notatum continet ſchedas 56.
3. Gloſſarium C. cum Appendice continere videtur ſchedas 23
4. Gloſſarium D. continet partes 43. Appendix etiam continet ſchedas 8
5. Gloſſarium E. ab antiquis Codicibus, ſicut & ea quæ ſupra memorantur, magna ex parte excerptum.
6. Gloſſarium F. jam in 4 Schedis comprehenſum.
7. Gloſſarium G, continens doctiſſimi Junii Adnotationes ad Epiſtolam VII. Ruodeperti Magiſtri S Galli.
8. Gloſſarium H. ex Veteri Codice Servii penes Nicolaum Heinſium ſervato.
9. Gloſſarium HM. *i. e.* Hrabani Mauri Abbatis Fuldenſis de partibus Humani Corporis.
Gloſſarium I. ſicut & alii nonnulli Codices doctiſſimi ſenis Fr. Junii, deſiderari videntur; niſi potius per negligentiam ſtudioſorum quorundam à locis ac ſedibus amoveantur.

IVN. 120. Gothicæ Runæ ſeu Linguæ Septentrionalis qualiſcunque *Dictionarius*, concinnatus adornatus & ſcriptus à Gudmundo Andreæ Iſlando: *αὐτόγραφον* Auctoris, prœlo, ut videtur, deſtinatum, Nominibuſque *Petri Reſenii*, & *Hendrics Bordt*, forte ob id, munitum, litteratoque Orbi ab eis commendatum.

ARSHAL. 114. 1. Pars Eddæ Snorronis Sturleſonii Iſlandice.
2. Tractatus de veterum Danorum Poetis, Iſlandicè. in Codice Chartaceo maleque habito, 8°.

LIBRI

LIBRI SAXONICI TYPIS IMPRESSI.

PAraphraſis Poëtica Doxologiæ per D. *Hickeſium*. vid. Gram. *Anglo-Sax.* pag. 179. (vid. Cat. p. 48.

Paraphraſis Poetica Orationis Dominicæ in hujuſce Catal. p. 48.

Paraphraſis Poetica Symboli Apoſtolorum. *Ibid.*

De Confeſſione. pag. 50. hujuſce Catal.

Confeſſio Fidei Chriſtianæ. *Ibid.* pag 51.

Epiſtola *Ormi* ad *Walterum Normanno-Saxonice.* Ibid. pag. 59.

Oratio ad Deum. in Boeth. per D. *Chriſt. Rawlinſon.* edit. pag. 149. (v. Cat. p. 64.)

Evangelia IV. *Saxonice* & *Anglice.* per D. *Joannem Foxum. Lond.* 1571. (v Cat. p. 64.)

Evangelia IV. *Saxonice* & *Gothice*, per *Franc. Junium* & *Tho. Mareſchallum. Dordrechti* 1665. (vid. Catal. Pag. 64.)

Chronicon *Saxonicum*, cum Verſione *Latina*, &c. per D. *Edmundum Gibſon.* Oxon. 1692. (vid Catal. pag. 64.)

Ælfrici Præfatio *Saxonica*, Pentateuchi Verſioni præmiſſa, *Saxonice* & *Latine* (ex D. *Hickeſii* Anglicis.) Edidit D. *Henricus Whartonus* Auctarii Dogmaticæ Hiſtoriæ *Jac. Uſſerii Armachani* pag. 380. *Lond.* 1689. (v. Cat. p. 67.)

Ælfrici Excerpta ex Pentateucho, cum Præfatione, *&c* Edidit Saxonicè *Edwardus Thwaites*, Oxoniæ. 1699. (v. Cat. p. 68,)

Ælfrici Epiſtola ad *Sigewerdum* de Veteri Teſtamento & Novo, Saxonicè cum Verſione *Anglicâ* publicavit D. *Gul. Liſle.* Lond. 1623. (vid. Catal. pag. 69)

Ælfrici Homilia Paſchalis, Oratio Dominica, Symbolum Apoſtolorum, cum Decalogo; omnia Saxonice & Anglice edita, per *Gul. Liſle. Lond.* 1638.

Ælfredi Regis Præfatio Saxonica Verſioni ſuæ Libri *Gregorii* Magni de Cura Paſtorali præmiſſa, Saxonice. hanc cum duplici Verſione Anglica & Lat. edidit D. *Matthæus Parkerus*, *Londini*, 1574. (vid. Catal. pag. 70.)

Eadem etiam extat Saxonice & Latine ad calcem vitæ ejuſdem doctiſſimi Regis, *Oxoniæ* impreſſæ A. D. 1678. (*Ibid*)

Cædmonis Monachi Paraphraſis Poetica Geneſeos ac præcipuarum S. Paginæ Hiſtoriarum Anglo-Saxonice conſcripta. Edit. per *Franc. Junium* FF. *Amſtel.* 1655.

Catalogus Reliquiarum quas *Æthelſtanus* Rex contulit Eccleſiæ *Exonienſi*, Saxonicè, cum *Guil. Somneri* Verſione Latina. *Dugd.* Monaſt. Angl. Tom. I. Pag. 223. (vid. Cat. pag. 81.) In hoc Monaſtici Anglicani Tomo I, perinde ac in Appendice ad eundem, extant Chartæ plurimæ, cum Deſcriptionibus Terrarum Monaſteriis conceſſarum, *Saxonice.* editæ *Lond.* 1655, & 1661.

Poema Normanno-Saxonicum à D. *Hickeſio* editum. Gram. Anglo-Sax. pag. 231. (v. Cat. p. 83)

Ælfrici Præſulis Grammatica cum Gloſſario à *Guil. Sommero* edita. *Oxon.* 1659. (vid. Cat. pag. 85.)

Boethii de Conſolatione Philoſophiæ Libri V, ab *Ælfredo* Rege Saxonicè redditi, *Oxoniæ* impreſſi ab D. *Chriſtophoro Rawlinſono.* A. D. 1698. (vid. Cat. p. 85 & 217.)

Ohtheri Halgelandenſis & *Wulfſtani Hæthenſis* Navigationes Saxonicè & Latinè editæ, *Oxon.* 1678. ad calcem vitæ *Ælfredi* Regis. (vid. Catal. pag. 85)

Tractatus de Sanctis in Anglia ſepultis, Saxonicè, cum Verſione Latinâ *Gul. Hopkinſii* S. T. P hunc edidit D. *Georg. Hickeſius.* (vid. Catal. pag. 86.)

Symbolum Nicenum Normanno-Saxonicè, à D. *Hickeſio* editum. Grammat. Saxon. pag. 166. (vid. Catal pag. 86.)

Decalogi, Orat. Dom. & Symboli Apoſtolorum Verſionem veterem Saxonicam edidit *Marquardus Freherus* cum Notis. A. D. 1660. (pag. 86.)

Proëmium & Epilogum Regularis Concordiæ Monachorum Sanctimonialiumque ſub *Eadgaro* Rege, Lat. Sax. edidit *Joannes Seldenus* in Notis ad *Eadmerum* p. 145. (v. Cat p. 92, & 194.)

Sacramentum ſive Promiſſio Regis in Conſecratione. edidit D. *Hickeſius* cum verſione Lat. in Præfat. ante priorem Edit. Grammat. (vid. Cat. pag. 93. & 202. 241.)

Acta Curiæ Comitatus de Terris quas emerat *Wynfleda* ab *Ælfrico* Aldermanno. Edidit D. *Hickeſius* in Diſſertatione Epiſt. (vid. Catal. pag. 93.)

Initium Chronici *Abbendonienſis* Poeticè ſcriptum, cum verſione ſua Latina. edidit D. *Hickeſius* Gramm. Anglo-Sax. p. 203. (vid. Catal pag. 95.)

Homiliam Saxonice ſcriptam de Jobo & Canticum Moyſis edidit *Edw. Thwaites.* cum Heptateucho ſuo. (vid. Catal. p. 100.)

Chronicon Saxonicum Eccleſiæ Chriſti *Cantuarienſis*, cum verſione Latina edidit *Abrahamus Wheloius* ad Calcem *Bedæ*, cum Geſtis *Lanfranci* Latine, ex eodem MS. (vid. Cat. 130.)

Bedæ Ven Hiſtoria Eccleſiaſtica Gentis Anglorum, Latine & Saxonicè. Edidit *Abrahamus Whelocus*, *Cantabrigiæ*, 1645. (vid Catal. p. 114.)

Teſtamentum *Wulfaru* quod publicavit cum Latina ſua verſione D. *Hickeſius.* in Diſſert. Epiſt. pag 54. (vid Catal. p. 150.)

Ælfrici Excerpta ex Donato, ſive Grammatica, quam publicavit *Guil. Sommerus* ad calcem Lexici Saxonico-Latino-Anglici, *Oxoniæ.* 1659. (vid. Catal. pag. 182.)

Preces nonnullæ quas ad calcem Cædmonis publici juris fecit *F. Junius* F. F. (vid. Cat. pag. 183.)

Alphabetum Runicum cum explicatione Poetica Saxonicè. quod evulgavit D. *Hickeſius* Gramm. pag. 135. (vid. Catal. pag. 192.)

Statuta Sodalitii *Cantabrigiæ*, ut & alius *Exoniæ* facti, impreſſa à D. *Hickeſio*, in Diſſertationis Epiſtolaris pag. 21. (vid. Catal. pag. 217.)

Hiſtoria *Judithæ* & *Holofernis* Poetica, ab *Edwardo Thwaiteſio* edita. *Oxon.* 1699. (vide Catal. pag. 219.)

Tractatus Poeticus de Menſibus, cum Latina ſua verſione quem edidit D. *Hickeſius.* Gramm. Anglo-Sax. pag. 203. (vid. Catal p 219.)

Teſtamentum *Ælfrici* Archiep. *Cant.* Lat. & Sax. quod publicavit D. *Hickeſius* in Diſſertat. Epiſtolaris pag. 62. (vid. Catal. p. 227.)

Poema de ſitu & Reliquiis Dunelmi, Sax. cum verſione Latina. Ediderunt *G. Hickeſius*, Gramm. Anglo-Sax. p. 178. & *Guil. Somnerus* ad Calcem Gloſſarii ad X ſcriptores. (vid. Catal. pag. 240.)

Teſtamentum Badanothi Saxonicè, edidit D. *Hickeſius*. Diſſert. Epiſt. p. 54. (vid. Catal. pag. 260.)

Teſtamentum Abbæ Vicecomitis, Saxonicè, edidit D. *Hickeſius* Diſſert. Epiſt. pag. 55. (vide Catal. pag. 261.)

Carta de ſex ſulungis æt Ƿulbaham quam Saxonicè edidit D. *Hickeſius* cum verſione Latina, Diſſert. Epiſt. pag. 58. (vid. Cat. pag. 264.)

Carta Lit. Pat. *Edwardi* Regis, Saxonicè; quam cum verſione Latina edidit D. *Hickeſius* Diſſert. Epiſt. p. 185. (vide Cat. pag 265.)

Teſtamentum *Wynfleda* Saxonice. illud edidit D. *Hickeſius*, in Præf. pag. 22. (vid. Cat. pag. 265.)

Acta Curiæ Comitatus de Terris *Æthelſtani* Epiſcopi, Saxonicè, edidit D. *Hickeſius* in Præf. pag. 21. (vid. Cat. p. 265)

Carta *Wilhelmi* Regis Conquæſtoris de Saca & Socna. Saxonice & Latine edidit D. *Hickeſius* in Præfationis pag 15. (vid. Cat. pag. 172.)

Carta *Henrici* I. Regis Angliæ, Normanno-Saxonicè, quam edidit D. *Hickeſius*, in Præfat. p. 16. (vid. Cat. pag. 265.)

Teſtamentum *Byrhtrici*, Saxonicè illud Evulgavit *Gul. Lambardus* cum Anglica verſione in lib. cui Tit. **The Itinerary of Kent.** (vid. Cat. p. 276.)

Deſcriptio Pontis *Roffenſis* Saxonicè, extat cum Anglica verſione, in Libro *Gul. Lambardi*, cui Tit. **A Perambulation of Kent.** (vid. Cat. pag. 276.)

Cartæ quædam in Appendice ad Hiſtoriam Eccleſiæ Cathedralis D. *Pauli London*. à D. *Gul. Dugdale*. *London* 1658.

Ælfrici Homil. Paſchalis, *&c.* Saxonicè Impreſſa, *Londini* A. D 1567, in 12mo. Extat etiam in *Joannis Foxi* Martyrologii Tom. II.

Pſalterium *Latino-Saxonicum*, à D. *Joanne Spelmanno Henr.* Fil. editum *Lond.* 1640. in Quarto.

Archaionomia, ſive de priſcis *Anglorum* Legibus Libri, *Guil. Lambardo* Interprete editi, *Lond.* 1568. Earundem vero Legum accuratior Editio, curante *Abrahamo Wheloco* prodiit, *Cantab.* 1644.

Leges eaſdem, quotquot Eccleſiam ſpectant, una cum Canonibus plurimis Conciliorum, *Saxonicè* edidit D. *Henricus Spelmannus Lond.* 1639.

INDICES
TOTIUS OPERIS:
QUORUM

I. Vocum, quæ in Grammaticis hiſce a ſuis originibus recte derivantur.
II. Rerum, quæ in hoc opere uberius explicantur.
III. Codd. Manuscriptorum, qui paſſim citantur.
IV. Auctorum qui citantur; & aliorum Hominum, qui honorifice memorantur.
V. Alphabetorum, Manuum, Iconum, Chartarum, aliorumq; quæ in æneis & ligneis Tabellis ſculpuntur.
VI. Eſt Index *Humphredi Wanleii* ad Catalogum ſuum librorum Veterum Septentrionalium.

OXONIÆ,
E Theatro Sheldoniano, *An. Dom.* MDCCIII.

In Indicibus

g. a.	denotant	*Grammaticam Anglo-Saxonicam* & *Mæſo-Gothicam.*
g. f.		*Grammaticam Franco-Theotiſcam.*
g. i.		*Grammaticam Iſlandicam.*
d. e.		*Diſſertationem Epiſtolarem.*
pr.		*Præfationem Generalem.*
pr.g.a.		*Præfationem Grammaticæ Anglo-Saxonicæ.*
pr. g f.		*Præfationem Grammaticæ Franco-Theotiſcæ.*
pr. g.i.		*Præfationem Grammaticæ Iſlandicæ.*
p.l.c.m.		*Paginam. Lineam. Columnam. Marginem.*

INDEX I.

Index *Vocum*, quæ antea aut non omnino, aut male a Lexicographis & Gloſſographis explicatæ, a ſuis originibus derivatæ, recte explicantur.

A.

ABAL g. a. p. 122. l. 40
Abide g. a. p. 6 l. 18
About g. a. p. 6 l. 36
Accord verb. g. a. p. 149 l. 5
Acquittances d. e. p. 15 l. 34
Adder g. a. p. 5 l. 32
Addobber g. f. p. 91 c. 1. l. 4
Adelian d. e. p. 149 l. 30
Ædre g. a. p. 130 l. 8
Æfter thaſſum g. a. p. 91 l. 44
Æftera Iula g. a. p. 211 l. 35, p. 214 l. 25
Æftera litha g. a. p. 210 l. 42
Ære g. a. p. 153 l. 5
Ærra Iula g. a. p. 211 l. 35
Ærra litha g. a. p. 210 l. 41
Æſc cum comp. g. a. p. 102 l. 57 p. 103 l. 4, 17
Æſc-plega g. a. p. 199 l. 46
Æſranis verb. g. a. p. 152 l. 52. m. c. 1 l. 1
Ætheling g. a. p. 104 l. 9 p. 105 l. 45 p. 202 l. 43, 46
Ævefa g. a. p. 158 l. 43 m. c. 2 l. 15
Aferene g. a. p. 228 l. 6. m. c. 1 l. 3
Afor g. a. p. 123 l. 18
Afora g. a. p. 132 l. 30.
After, after that g. a. p. 6 l. 30, 31
Aggrappare g. f. p. 91 c. 1 l. 14
Ahtoda *emendatur* g. f. p. 49 l. 27
Airain g. f. p. 91 c. 1 l. 22
Aiſceau g. f. p. 91 c. 1. l. 24
Alabarda g. f. p. 91 c. 1. l. 27
Aldor g. a. p. 108 l. 8 p. 109 l. 28.
Aldorlege, ald-orlege g. a. p. 125 l. 18
Aleine, alene g. f. p. 91 c. 1 l. 33
Alet, æled, eld g. a. p. 126 l. 45 m. c. 1 l. 2
Aleu g. f. p. 91 c. 1 l. 36
Alh *cum comp.* g. a. p. 125 l. 34
All, æll, *in comp.* g. a. p. 29 l. 29. g. f. p. 45 l. 42
All along g. f. p. 76 l. 60
All the day long g. f. p. 75 l. 46
Aller, alder g. a. p. 16 m. c. 2 l. 9 p. 17 m. c. 1 l. 1
Allocutio d. e. p. 46 m. c. 1 l. 6.
Allſton d. e. p. 122 l. 24, 25
Alte, halte g. f. p. 91 c. 2 l. 20
Amyle g. a. p. 154 l. 24 m. c. 2 l. 1
Ammutinare, ammutinarſi g. f. p. 91 c. 2 l. 26
Among g. a. p. 6 l. 31
Ancle g. a. p. 152. l. 56.
And, *in comp.* g. a. p. 69 l. 56 p. 70 l. 1
And g. a. p. 145 l. 31 m. c. 2 l. 2, 5, 11
Andweard g. a. p. 69 l. 59
Andwyrd g. a. p. 70 l. 3
Angoiſſe g. f. p. 91 c. 2 l. 39
Anſwer verb. g. a. p. 70 l. 9
Ant g. a. p. 146 l. 52 p. 224 l. 36 m. c. 2 l. 4
Any g. a. p. 6 l. 4
Appai, appeaſe verb. g. a. p. 153 l. 26 m. c. 1. l. 4.
Ar g. a. p. 163 m. c. 2 l. 48
Arammanoth g. a. p. 216 l. 27
Arg g. a. p. 90 l. 55
Aringo g. f. p. 91 c. 2 l. 44 p. 92 c. 1 l. 1
Arn, arne g. a. p. 35 l. 45, 48.
Arneſe g. f. p. 92 c. 1 l. 15.
Arreſtare g. f. p. 92 c. 1 l. 20
Arrive g. a. p. 153 l. 28
Arth g. a. p. 89 l. 40
As g. a. p. 146 l. 35.
As, Aſer, Aſa, Æſa, &c. g. a. p. 193. c. 3 l. 21 m. c. 2 l. 11, 14, 15.
Aſh g. a. p. 5 l. 8
Aſk g. a. p. 6 l. 12
Aſſath d. e. p. 35 l. 12 m. c. 1 l. 3
Aſſemble verb. g. a. p. 149 l. 4
Aſſiſa, Aſſiſus d. e. p. 40 m. c. 2 l. 7
At g. a. p. 6 l. 29
At hand g. f. p. 75 l. 49
Athor g. a. p. 120 l. 25
Athy, athe g. a. p. 62 l. 20, 23
Attaccare g. f. p. 92 c. 1 l. 27
Auberge g. f. p. 92 c. 1 l. 42
Aviſare g. f. p. 92 c. 1 l. 45
Aune, aulne g. f. p. 92 c. 1 l. 54
Aware, *adject.* g. a. p. 6 l. 6
Awaried g. a. p. 146 l. 45
Awl g. f. p. 91 c. 1 l. 34
Awn g. a. p. 4 l. 46 p. 6 l. 1
Awyrn g. a. p. 205 c. 1 l. 35 m. l. 1
Ax g. a. p. 5 l. 22 g. f. p. 91 c. 1 l. 26
Ay g. f. p. 76 m. l. 1
Ayliſton, Aylton d. e. p. 2 m. c. 1 l. 4
Aynd g. a. p. 118 l. 20

B.

Bachelers g. a. p. 149 l. 3
Baran, beran g. a. 131 l. 55.
Bærſinnig, bærſinnih, &c. bærſyndugr, berſyndugr g. a. p. 90. l. 6, 7, 8, 22, 23
Bæſtere g. a. p. 89 l. 46
Bague g. f. p. 92 c. 1 l. 59
Baldor *cum comp.* g. a. p. 101 l. 37. p. 102 l. 1
Balo, bealo *cum comp.* g. a. p. 129 l. 25
Balticus [*ſinus*] g. a. p. 199. m. c. 2 l. 13.
Banc g. f. p. 92 c. 2 l. 2
Banhuſes-ward g. a. p. 199 l. 37
Banon, banonium g. a. p. 163 m. c. 2 l. 29
Bara g. f. p. 92 c. 2 l. 7
Baratta, baratter, barratry, g. f. p. 92 c. 2 l. 15, 19. Baret, baretter, barretry g. a. p. 131 c. 2 l. 22. m. c. 2 l. 10, 13.
Barbycan g. a. p. 155 l. 7
Barn g. a. p. 4 l. 55
Baron, barun, bar, Barony g. a. p. 146 l. 45, 50 g. f. p. 92 c. 2 l. 22 p. 94 c. 2 l. 28
Barrennes g. a. p. 153 l. 1
Baſtard g. f. p. 93 c. 2 l. 10
Batrau g. f. p. 92 c. 2 l. 39
Bath, *urbs* d. e. p. 121 l. 48
Batten g. a. p. 51 l. 60
Batwa g. a. p. 32 l. 46 m. l. 1
Beadu, beadow, &c. *cum comp.* g. a. p. 132 l. 41
Bearer g. f. p. 92 c. 2 l. 14
Βαμμαρινή, βαμμαρινῆς ἄλαι d. e. p. 97 l. 38, 39
Bec, Beck g. f. p. 92 c. 2 l. 40, 44 d. e. p. 23 m. c. 2 l. 2
Beda, Bedanus g. a. p. 173 m. c. 1 l. 8 c. 2 l. 10
Bedwardine d. e. p. 117 m. c. 1 l. 1
Bee g. a. p. 5 l. 29
Beis, *verb.* g. a. p. 153 l. 28 m. c. 1 l. 5
Bene, benne [to clap] g. a. p. 225 m. c. 1 l. 8, 9.
Beneficia d. e. p. 61 l. 9.
Benn g. a. p. 115 l. 38
Bentley d. e. p. 122 l. 17, 18.
Beorn, beorna, *cum comp.* g. a. p. 113 l. 18
Beornens d. e. 62 l. 4 m. c. 1. l. 11
Beothan g. a. p. 89 l. 16
Berbyz g. a. p. 154 l. 18 m. c. 1 l. 9
Berkin [Allhallowes] g. a. p. 5 l. 52
Bernhardus g. a. p. 113 l. 30.
Beſace g. f. p. 93 c. 1 l. 1
Beſt g. a. p. 5 l. 59
Beſtealth g. a. p. 59 l. 53
Bet g. a. p. 229 m. c. 1 l. 1
Betwixt, between g. a. p. 6 l. 32 p. 71 l. 31
Bever g. f. p. 93 c. 1 l. 1
Bezere g. a. p. 91 l. 50
Bidello g. f. p. 93 c. 1 l. 4
Bier g. f. p. 92 c. 2 l. 14
Bievre g. f. p. 93 c. 1 l. 18
Bilithi, bilidi, pilidi, &c. g. a. p. 191 c. 1 l. 46 m. c. 1 l. 9, 10
Biliue g. a. p. 225 l. 22 p. 229 l. 43 m. c. 2 l. 17, 18
Biom g. a. p. 90 l. 52
Bird g. a. p. 4 l. 58.
Biriligan, birilan g. a. p. 91 l. 25
Biſæc g. a. p. 91 l. 12.
Biſeno g. a. p. 90 l. 54
Biſhop g. a. p. 5 l. 14, 15 d. e. p. 25 l. 12
Biſhops-Frome d. e. p. 2 m. c. 1 l. 8
Biſungane *Goth.* g. a. p. 61 l. 23, 24
Bitch g. a. p. 5 l. 29

Blake d. e. p. 24 m. c. 1 l. 4
Blame, *verb.* g. a. p. 153 l. 29
Blanc g. f. p. 93 c. 1 l. 20
Ble *vel* bled g. f. p. 93 c. 1 l. 25
Blida g. a. p. 217 l. 2
Blidemanne g. a. p. 216 l. 42
Blond g. f. p. 93 c. 1 l. 27
Blot-monath g. a. p. 211 l. 31
Bloquer g. f. p. 93 c. 1 l. 31
Blunt d. e. p. 24 m. c. 2 l. 4
Boar g. a. p. 5 l. 28
Boceras d. e. p. 46 l. 53
Bodicepi g. f. p. 89 l. 58.
Body g. a. p. 5 l. 11
Bonda d. e. p. 38 l. 22.
Bone g. a. p. 225 l. 16 m. c. 1 l. 8
Bord g. f. p. 93 c. 1. l. 34
Borrow g. a. p. 6 l. 18
Boſom g. a. p. 5 l. 12
Boſon d. e. p. 13 m. c. 2 l. 1 p. 25 m. c. 1 l. 6
Bote [to bote ſendan] g. a. p. 228 l. 7 m. c. 1 l. 5, 6.
Bote g. f. p. 93 c. 1 l. 39
Botega g. f. p. 93 c. 1 l. 41
Both g. a. p. 32 l. 47
Both good and bad g. f. p. 80 l. 44
Botte g. f. p. 93 c. 1 l. 49
Bouc g. f. p. 93 c. 1 l. 53.
Bouclier g. f. p. 93 c. 1 l. 56
Bounty g. a. p. 149 l. 3
Bourg g. f. p 93 c. 1 l. 58
Bout g. f. p. 93 c. 1 l. 60
Bow g. a. p. 4 l. 53
Bozzo g. f. p 93 c. 1 l. 61 c. 2 l. 1
Brachmanoth g. a. p. 216 l. 25
Brampton Brian d. e. p. 75 l. 39
Brandiſh [**a Sword**] g. a. p. 192 m. c. 2 l. 29
Brando g. f. p. 23 c. 2 l. 18
Brandon g. f. p. 93 c. 2 l. 22
Braue, brief g. a. p. 150 l. 34, 38
Breche g. f. p. 93 c. 2 l. 22
Bredicott d. e. p. 122 l. 19, 20
Brego g. a. p. 105 l. 55 p. 108 l. 52
Breoſta-hord g. a. p. 199 l. 25
Brethren g. a. p. 15 l. 51
Breve, brief, brevia, &c. d. e. p. 8 m. c. 2 l. 10, 16
Brida, Bridell g. f. p. 93 c. 2 l. 24
Bright g. a. p. 5 l. 56
Brim-hlæſt g. a. p. 199 l. 21
Bronzo g. f. 93 c. 2 l. 32
Brother g. a p. 5 l. 29
Brulium, brolium, &c. d. e. p. 74 l. 15 m. c. 1 l. 2
Brytta, bryttan, bryttian, &c. *cum comp.* g. a. p. 108 l. 10 p. 109 l. 48, 52
Buſet g. f. p. 93 c. 2 l. 40
Bunda *cum comp.* g. a. p. 151 l. 33
Bure g. a. p. 231 l. 30 m. c. 2 l. 5
Burn d. e. p. 23 m. c. 1 l. 2
Burthen g. a. p. 152 l. 12
Buſh d. e. p. 23 m. c. 2 l. 2
Buſte g. f. p. 93 c. 2 l. 44
But g. a. p. 6 l. 27 p. 57 m. c. 1 l. 1 p. 66 m. c. 1 l. 1
Butt, butte g. a. p. 5 l. 32 g. f. p. 93 c. 1 l. 52
Buy g. a. p. 6 l. 18
Byan *vel* bya [**where by ye**, *apud Hereſordenſes*] g. a. p. 91 l. 16, 19
Bygga d. e. p. 25. l. 22
Byr g. a. p. 118 l. 41
Byrla g. a. p. 152 l. 12
Byrn *cum comp.* g. a. p. 108 l. 6, 15.
Byrn-wigena brego g. a. p. 105 l. 55
Byrſtful g. a. p. 152 l. 22
Bytte *Wegorn.* g. a. p. 5 l. 32

C.

Call, *verb.* g. a. p. 150 l. 53 p. 225 l. 46 m. c. 2 l. 14
Calla, *cum comp.* g. a. p. 121 l. 46
Camell g. a. p. 89 l. 49
Canon d. e. p. 25 l. 12
Canon-Frome d. e. p. 2 m. c. 2 l. 1
Cant, *verb.* g. a. p. 153 l. 35 m. c. 1 l. 6
Carr g. a. p. 91 l. 20.
Cart g. a. p. 4 l. 54
Catta g. a. p. 149 l. 17
Carve g. a. p. 6 l. 16
Caſtle-Frome d. e. p. 2. m. c. 2 l. 1
Caudebec g. f. p. 92 c. 2 l. 57
Ceorl g. a. p. 202 l. 40
Chaffe g. a. p. 4 l. 58
Champion g. a. p. 153 l. 40
Chaplain d. e. p. 25 m. c. 1 l. 3
Cheak d. e. p. 25 m. c. 2 l. 2
Cheek g. a. p. 5 l. 12
Chein g. f. p. 44 l. 59
Cheſtun g. a. p. 155 l. 17
Chide g. a. p. 6 l. 9
Chit g. f. p. 93 c. 2 l. 56
Chriſtmanet g. a. p. 216 l. 60
Cider g. a. p. 146 l. 27
Cil g. a. p. 153 l. 12
Cito g. f. p. 93 c. 2 l. 48
City g. a. p. 149 l. 4
Clacles g. a. p. 150 l. 22
Clapp, *verb.* g. a. p. 225 m. c. 1 l. 10
Clawes g. a. p. 228 m. c. 2 l. 3
Clerk, Clerc d. e. p. 25 l. 1 m. c. 1 l. 7
Cloche g. f. p. 93 c. 2 l. 6
Clock g. a. p. 5 l. 8
Cloet. **Cloth** g. a. p. 129 m. c. 1 l. 11
Clypan g. a. p. 119 l. 38
Cnear, cnearr g. a. p. 132 l. 54
Cneo, cneow g. a. p. 89 l. 11 p. 127 l. 51
Cnight, cniht d. e. p. 25 l. 3 m. c. 1 l. 1
Cnutus g. i. p. 4 l. 21
Coc *vel* coq g. f. p. 94 c. 1 l. 1
Cockneys, Cokaines, coquin g. a. p. 231 c. 1 l. 21 m. c. 1 l. 5, 10, 11
Coldre g. a. p. 153 l. 46
Colla, *vide* ſerhth g. a. p. 108 l. 9 p. 109 l. 47
Collen g. a. p. 128 l. 36
Comb g. a. p. 5 l. 15
Compagnon g. f. p. 94 c. 1 l. 3
Congreve d. e. p. 25 m. c. 1 l. 7, 8
Comhr, comher g. a. p. 130 l. 25
Cotheridge d. e. p. 122 l. 20
Covrye g. a. p. 154 c. 2 l. 17 m. c. 1 l. 7
Counter [*cantor*] g. a. p. 5 l. 33
Cow g. a. p. 5 l. 29
Cradely d. e. p. 3 m. c. 1 l. 1
Craſt, craſte, **craft** g. a. p. 5 l. 31 p. 117 l. 10 p. 126 l. 8
Craſan, craſian, craſinge, cravigge, **to Crave** g. a. p. 151 l. 50 d. e. p. 15 l. 38 m. c. 1 l. 6 c. 2 l. 3
Crangan, crang g. a. p. 192 m. c. 1 l. 32 c. 2 l. 5, 6
Crier g. f. p. 94 c. 1 l. 20
Crieth g. a. p. 232 m. c. 1 l. 6
Crome d. e. p. 122 l. 16
Croſs Croſslet d. e. p. 71 l. 7
Crown g. a. p. 147 l. 47 p. 149 l. 37
Cudly d. e. p. 122 l. 22
Cumbol, cumbl, *cum comp.* g. a. p. 130 l. 52 p. 131 l. 1
Cumraden g. a. p. 225 l. 27 m. c. 2 l. 2, 3
Cund *terminatio* g. a. p. 18 l. 25
Curſumber g. a. p. 89 l. 43
Curt, **Court** g. a. p. 148 l. 23, 24
Cwall, **cwell**, *verb.* g. a. p. 6 l. 17 p. 153 l. 26 p. 229 m. c. 2 l. 15
Cwen g. a. p. 4 l. 10 m. c. 1 l p. 148 l. 4, 5 d. e. p. 52 m. c. 1 p. 7, 14
Cytel d. e. p. 29 m. c. 1 l. 1

D.

Dæd-wrorce g. a. p. 122 l. 6 m. c. 1 l. 1
Dæghwamlic g. a. p. 60 m. l. 1
Dangeld g. a. p. 159 m. c. 2 l. 20
Day g. a. p. 4 l. 45
Death g. a. p. 13 l. 47
Decant g. a. p. 153 m. c. 1 l. 6
Dedute, deduit g. a. p. 231 m. c. 2 l. 1
Deerne, *belgicum.* g. f. p. 18 m. c. 2 l. 5
Deſſens g. a. p. 163 m. c. 1. l. 1
Deliver g. a. p. 148 l. 37
Demuſtre g. a. p. 153 l. 58 m. c. 1 l. 8 p. 59 m. c. 2 l. 1
Deope [dale] g. a. p. 178 c. 1 l. 38 m. c. 1. l. 1
Deruen g. a. p. 227 l. 42 m. c. 2 l. 7
Devere g. a. p. 154 l. 36
Diar d. e. p. 49 l. 59 p. 50 l. 1
Diſturbance g. a. p. 148 l. 34.
Doen, don g. a. p. 77 l. 18
Doger g. a. p. 90 l. 2 p. 117 l. 50
Dom, dome *terminatio* g. a. p. 12 l. 36
Dom-boc d. e. p. 60 l. 22
Domina d. e. p. 52 m. c. 2 l. 26 p. 53 m. c. 1 l. 1 m. c. 2 l. 1.
Dominus d. e. p. 52 m. c. 2 l. 15
Dozen g. i. p. 43 l. 32
Drenges g. a. p. 150 l. 6
Dreore g. a. p. 120 l. 12
Drepe *in* death-drepe g. a. p. 123 l. 25
Drie g. a. p. 225 l. 48 m. c. 2 l. 11
Driht *cum comp.* g. a. p. 120 l. 38 p. 202 l. 38
Drihten, dryhten d. e. p. 155 c. 2 l. 52 p. 156 c. 1 l. 1 c. 2 l. 6
Drill g. a. p. 5 l. 36
Dritte g. a. p. 223 c. 2 l. 9 m. c. 2 l. 5
Driven g. a. p. 162 m. c. 1 l. 18, 19
Droan g. a. p. 5 l. 30
Droſſe g. a. p. 5 l. 7
Drotuar d. e. p. 49 l. 59 p. 50 l. 1
Drotten, drotta d. e. p. 53 m. c. 2 l. 21, 22
Drudo g. f. p. 94 c. 1 l. 16
Dry, *verb.* g. a. p. 6 l. 12
Dubban, dubban to ridere, at dubba, g. a. p. 151 l. 3, 4 g. f. p. 91 c. 1 l. 7
Duergar g. a. p. 194 c. 2 l. 9 m. c. 1 l. 1
Dunning, Downing d. e. p. 24 m. c. 2 l. 3
Dunnit g. a p. 231 c. 2 l. 34 m. c. 2 l. 15
Duon, duon ware g. f. p. 89 l. 61 p. 90 l. 40
Dute g. a. p. 231 c. 1 l. 28 m. c. 2 l. 1

E.

Eaſora g. a. p. 132 l. 30
Ealdor g. a. p. 108 l. 8 p. 109 l. 28
Earth g. a. p. 14 l. 1
Eaſter g. a. p. 211 l. 42
Ebul g. a. p. 91 l. 37.
Edge g. a. p. 5. l. 9
Edor g. a. p. 129 l. 1
Ædſore Kungs Ædſore g. e. p. 37 l. 43 m. c. 1 l. 2.
Edwin, Edwins d. e. p. 29 l. 33
Eek, *verb.* g. a. p. 6 l. 13
Eſnan g. a. p. 120 l. 30
Egor, eager, apud *Glouceſtrienſes* g. a. p. 119 l. 20, 21
Egſtream g. a. p. 12[illegible] l. 20
Eheru g. a. p. 90 l. 49
Eight, *num.* g. a. p. 5 l. 46
Eight, *numeral.* **eighteen, eighty**, &c. g. a. p. 31, 41 l. 25 p. 32 l. 2, 30, 37, 42
Eipe g. a. p. 154 c. 1. l. 18 m. c. 1 l. 8

Either

Either g. a. p. 30 m. c. 1 l. 2
Eldas *cum comp.* g. a. p. 114 l. 36
Eleven, eleventh g. a. p. 31 l. 34 p. 32 l. 33
Ellen *cum comp.* g. a. p. 128 l. 42
Elmo g. f. p. 94 c. 1 l. 34
Elſen g. f. p. 91 c. 1 l. 35
Embaſſy g. a. p. 5 l. 39
Embe g. a. p. 209 l. 41
Emboliſmus g. a. p. 216 l. 5 m. l. 1
Empty g. a. p. 6 l. 7
En *terminatio* g. a. p. 18 l. 8 g. f. p. 26 l. 24
Ende g. a. p. 125 l. 5
Engla-helm g. a. p. 200 l. 9
Enough g. a. p. 6 l. 25
Enſein *verb.* g. a. p. 153 l. 31
Eorle g. a. p. 104 l. 9 p. 105 l. 45
Eoſtro, eoſtur, eoſturmonath g. a. p. 211 l. 42, 43 m. c. 1. l. 1.
Eowic g. a. p. 89 l. 19
Epiphania g. a. p. 209 l. 53
Er, ere *terminatio* g. a. p. 14 l. 3 g. f. p. 24 l. 23, 24.
Ende g. a. p. 154 c. 2 l. 16 m. c. 1 l. 5
Eriſcepi g. f. p. 89 l. 59
Ernde g. a. p. 225 l. 37 m. c. 2 l. 10
Erne g. a. p. 229 l. 2, m. c. 1 l. 5
Es *terminatio* g. a. p. 10 m. c. 1 l. 3
Eſcrat *verb.* g. a. p. 152 l. 53. m. c. 1 l. 3
Eſcrimer g. f. p. 94 c. 1 l. 36
Eſperon g. f. p. 94 c. 1 l. 36
Eſt g. a. p. 131 l. 19
Eſtafier g. f. p. 94 c. 1 l. 42
Eſtaſlade g. f. p. 94 c. 1 l. 39
Eſtrang *verb.* g. a. p. 153 l. 30
Etled g. a. p. 87 l. 23
Etilit g. f. p. 50 m. c. 2 l. 1
Even, *nom.* g. a. p. 5. l. 18
Ewer g. a. p. 149 l. 6
Exonium, Exonia, Eſſonium, &c. d. e. p. 8 l. 9 m. c. 1. l. 1
Eyld g. a. p. 153 l. 39

F.

Fæge *cum comp.* g. a. p. 114 l. 12
Fægeruſt [mægtha] g. a. p. 210 l. 53 p. 211 l. 1
Fær [*Februarius*] g. a. p. 210 l. 25
Fæſl g. a. p. 110 l. 12 m. c. 1. l. 3 p. 111 l. 29
Fæſt g. a. p. 18 l. 48 m. c. 1 l. 6
Fæg g. a. p. 129 l. 20
Fain g. a. p. 5 l. 56
Fair g. a. p. 4 l. 45
Falcon g. a. p. 153 l. 2
Falda g. f. p. 94 c. 1 l. 47
Falo g. f. p. 94 c. 1 l. 53 c. 2. l. 1
Falſan g. a. p. 91 l. 10
Fame g. f. p. 94 c. 2 l. 4
Faran [of thiſſe liue] g. a. p. 155 l. 31
Fardagamanudr g. a. p. 216 l. 34
Faremanet g. a. p. 216 l. 49
Faſt, *terminatio.* g. f. p. 26 l. 18
Father g. a. p. 5 l. 19
Fawley d. e. p. 3 m. c. 1 l. 1
Fedan g. a. p. 119 l. 10
Fee g. a. p. 5 l. 38
Fel g. a. p. 227 l. 24 m. c. 2 l. 2, 3
Fel, felon, fellon g. f. p. 94 c. 2 l. 9, 16
Fellawe, fellow g. a. p. 6 m. c. 1 l. 3 p. 150 l. 50 p. 225 l. 15 m. c. 1 l. 6
Fens, fence g. a. p. 163 m. c. 1 l. 21
Feon, fean g. a. p. 126 l. 30
Feoch g. a. p. 112 l. 11
Feorthling d. e. p. 109 l. 42
Ferhth, feorhth, *cum comp.* g. a. p. 128 l. 26
Feudum ſimplex, reſtrictum ſeu conditionale d. e. p. 9 m. c. 2 l. 21, 22 p. 76 m. c. 2 l. 3 p. 85 l. 42
Fian g. a. p. 91 l. 45
Fif [niht] g. a. p. 209 l. 39, 49
Firas, *cum comp.* g. a. p. 108 l. 14 p. 110 l. 19
First, firſt g. a. p. 32 l. 26 p. 152 l. 30
Fiſcmanet g. a. p. 216 l. 57
Fish g. a. p. 5. l. 26
Five, fifteen, fifty, &c. g. a. p. 31 l. 22, 39, 47 p. 31 l. 29, 35, 40
Flea g. a. p. 5 l. 30
Fleun g. a. p. 150 l. 56 m. c. 2 l. 3 p. 229 l. 24 m. c. 2 l. 1
Flett g. a. p. 19 l. 57 p. 120 l. 1
Floor g. a. p. 153 l. 5
Fly, *nom.* g. a. p. 5 l. 30
Foam g. a. p. 5 l. 1
Fod g. a. p. 212 l. 3
Fodder g. f. p. 25 c. 1 l. 7
fodr, *Goth.* g. f. p. 94 c. 2 l. 30
Fol, fool, folly g. f. p. 94 c. 2 l. 32, 34, 35
Folc g. a. p. 102 l. 39
Folcſcepi g. f. p. 89 l. 46
Fold, folld g. a. p. 103 l. 22, 25
Fole g. a. p. 5 l. 11
Folie g. a. p. 154 l. 26 m. c. 2 l. 4
Follow g. a. p. 6 l. 9 m. c. 1 l. 1
Fonde g. a. p. 229 l. 4 m. c. 1 l. 7, 8
Food g. a. p. 110 m. c. 1 l. 5
Foot g. a. p. 5 l. 23
Foreman [of the Jury] d. e. p. 33 m. c. 2 l. 45
Formoſt g. a. p. 32 l. 25
Forthſcian g. a. p. 118 l. 17
Forthy g. a. p. 62 m. l. 1
Fortnight g. a. p. 209 l. 51
Foſtenganimanudr g. a. p. 216 l. 32
Foſtrath g. a. p. 89 l. 52
Foth g. a. p. 122 l. 50
Foudre g. f. 94 c. 2 l. 47
Foule g. f. p. 94 c. 2 l. 50 p. 95 c. 1 l. 1
Four, fourfold, fourteen, forty, &c. g. a. p. 31 l. 21, 39, 46 p. 32 l. 25, 28, 34, 40, 53
Fourage g. f. p. 95 c. 1 l. 5
Fourbir g. f. p. 95 c. 1 l. 8
Fowle g. a. p. 5 l. 2
Fra g. a. p. 151 l. 26
Fra g. f. p. 95 c. 1 l. 12
Fracaſſare g. f. p. 95 c. 1 l. 27, 28
Franciſca, Franciſc, *Franciſcus, Francicus* g. f. p. 5. l. 3 m. c. 2 l. 6
Fraſan, fraſigan g. a. p. 89 l. 50
Fratoh, fratoho g. a. p. 130 l. 31
Frea *cum comp.* g. a. p. 125 l. 14
Freke g. a. p. 106 l. 41 p. 107 l. 1
Freon, freothe, freotho, fretho, &c. g. a. p. 125 l. 47, 52
Fresh g. a. p. 5 l. 60
Frier d. e. p. 25 l. 21
Fright g. a. p. 5 l. 26
Frith-candel g. a. p. 199 l. 43
Frod, *cum comp.* g. a. p. 110 l. 41 p. 200 l. 8
From, *nom.* g. a. p. 90 l. 47
From, *prepoſ.* g. a. p. 6 l. 31
Frome d. e. p. 2 m. c. 2 l. 2 p. 23 m. c. 1 l. 1
Froſt g. a. p. 4 l. 53
Fryday g. f. p. 81 m. l. 1
Full drive g. a. p. 227 m. c. 1 l. 6
Fulluhter g. a. p. 14 l. 6
Full-wiht-tiid g. a. p. 209 l. 53 p. 210 l. 1
Fulrum d. e. p. 5 m. c. 1. l. 1
Fourbish, *verb.* g. f. p. 95 c. 1 l. 11
Furfare, furfarne g. a. p. 225 l. 2 m. c. 1 l. 1 p. 229 l. 4 m. c. 1 l. 6
Fus g. a. p. 121 l. 38
Fynch, Finche d. e. p. 25 l. 2 m. c. 2 l. 5, 6
Fyrſcyde g. a. p. 120 l. 35
Fyſan g. a. p. 121 l. 38

G.

Gætan g. a. p. 123 l. 36
Gagner g. f. p. 95 c. 1 l. 42
Gall g. a. p. 5 l. 14
Gallowes g. a. p. 5 l. 27, 28
Gambol, Gamboling g. a. p. 233 m. c. 1 l. 6 c. 2 l. 1.
Gamol, gamul, *cum comp.* g. a. p. 122 l. 26
Gander g. a. p. 5 l. 7
Ganotes-bæth g. a. p. 199 l. 20
Ganyf g. f. p. 95 c. 1 l. 62
Gar *Eborac.* g. a. p. 46 m. c. 2 l. 10
Garden g. f. p. 96 c. 1 l. 60
Garder g. f. p. 95 c. 1 l. 63 c. 2 l. 1
Garland g. f. p. 95 c. 2 l. 22
Gaſpiller g. f. p. 95 c. 2 l. 4
Ge *augmentum* g. a. p. 45 l. 43 p. 213 l. 63
Gealla d. e. p. 16 l. 13 m. c. 1 l. 2
Gebedrædenne d. e. p. 116 m. c. 2 l. 3. 9
Gecraeg g. a. p. 192 m. c. 2 l. 1
Gedælan d. e. p. 149 l. 31
Gedreoſan g. a. p. 123 l. 27
Geebuliadon g. a. p. 91 l. 37
Geſora g. a. p. 124 l. 57 p. 202 l. 45
Gefrecman g. a. p. 120 l. 27
Gefyſan g. a. p. 121 l. 38
Gegenge g. a. p. 117 l. 43
Gemnitte g. a. p. 90 l. 44
Gen gien g. a. p. 114 l. 30
Genegan genogan g. a. p. 119 l. 5
Genoh g. a. p. 125 l. 9
Geoſon g. a. p. 132 p. 23
Geol, geola g. a. p. 209 l. 8 p. 210 l. 41 p. 212 l. 15, 51 p. 213 l. 62 p. 214 l. 7, 13
Geondwurde, geondwarde g. a. p. 89 l. 54
Gerbe g. f. p. 95 c. 2 l. 8
Gereſa, GERÆFÆ g. a. p. 202 l. 44 d. e. p. 21 m. c. 1 l. 5 p. 151 l. 54
Gerichte, gerihte g. a. p. 162 m. c. 1 l. 3
Gerim g. a. p. 209 l. 24
Geſceapu g. a. p. 123 l. 47
Geſith, geſithas, geſithcundmen g. a. p. 202 l. 43, 46 d. e. p. 154 l. 16, 17
Girlanda g. f. p. 95 c. 2 l. 21
Gif, *Statice* g. a. p. 6 l. 28
Giſethe weorthan, vel beon g. a. p. 126 l. 21
Giſian g. a. p. 91 l. 45
Gin, gien *cum comp.* g. a. p. 111 l. 6
Gingra, geongra, *cum comp.* g. a. p. 123 l. 52 p. 124 l. 1
Girle, gyrle g. a. p. 106 l. 32 p. 107 l. 7
Glad, *adject.* g. a. p. 6 l. 4
Glad, gled, *gladius* g. a. p. 192 m. c. 2 l. 16, 19
Glaſſe g. a. p. 153 l. 10
Glof g. a. p. 114 l. 5
Glue g. a. p. 153 l. 42
Glugmanet g. a. p. 216 l. 41
Godes candel g. a. p. 199 l. 43
Godeſcalcus g. a. p. 202 m. l. 1
Goie, Goe, Goia g. a. p. 216 l. 42, 47 p. 217 l. 1
Gombon g. a. p. 131 l. 13
Gonimde g. a. p. 228 l. 13 m. c. 1 l. 9
Gratto g. f. p. 95 c. 2 l. 35
Grappare g. f. p. 91 c. 1 l. 14
Grave, *Sepulcrum* g. a. p. 146 l. 17
Gravius, Gravius d. e. p. 25 m. c. 1 l. 9
Gray, *adject.* g. a. p. 6 l. 5
Greave d. e. p. 25 m. c. 1 l. 8, 9
Gredith g. a. p. 232 c. 1 l. 6 m. c. 1 l. 6

Grimley d. e. p. 122 l. 24
Grindle g. a. p. 118 l. 2
Groſe g. f. p. 95 c. 2 l. 44
Grand g. a. p. 103 l. 22
Guaſo d. e. p. 84 m. c. 2 l. 6
Guilt g. a. p. 5 l. 11
Gullbriotur, goldes-brytta g. a. p. 108 l. 10 p. 109 l. 48
Gumas, gum, guman, gome, &c. *cum comp.* g. a. p. 104 l. 4 p. 105 l. 2 p. 106 l. 6
Gumſcepi g. f. p. 89 l. 51
Gunnſani, guthſana g. a. p. 124 l. 18 m. c. 1 l. 1, 3

H.

Had, hade, *terminatio* g. a. p. 12 l. 47
Hadre g. a. p. 122 l. 18
Hæcce, hacelo, hæcla, &c. Hecla *mons Iſlandiæ* g. a. p. 151 l. 54, 55
Haſa g. a. p. 122 l. 23
Hæle, hæleth g. a. p. 117 l. 15
Hælend g. a. p. 7. l. 62
Harnes *Angl.* harnes g. a. p. 152 l. 33
Haſt, haſtis, *terminatio* g. f. p. 26 l. 5, 7
Hail, *nom.* g. a. p. 5 l. 12
Halbard g. f. p. 91 c. 1 l. 27
Halfur g. i. p. 42 l. 35 p. 43 l. 1
Hali-ware-ſtelle g. a. p. 150 l. 24
Halte g. f. p. 91 c. 2 l. 20
Halter g. a. p. 5 l. 12
Ham, *cum comp.* g. a. p. 111 l. 37
Hama vel ham d. e. p. 90 m. l. 5, 6
Hamſcyld d. e. p. 90 c. 1 l. 33 m. l. 5
Hanbury d. e. p. 122 l. 25
Hanter g. f. p. 95 c. 2 l. 49
Har g. a. p. 111 l. 31 p. 118 l. 53. p. 119 l. 1
Harangue g. f. p. 91 c. 2 l. 51
Haraz g. a. p. 154 c. 1 l. 25 m. c. 2 l. 2.
Hard, to labour hard, to ſtrive hard g. f. p. 96 c. 1 l. 2, 3
Harde g. f. p. 95 c. 2 p. 56
Hardi g. f. p. 95 c. 2 l. 62 p. 96 c. 1 l. 1
Harnois g. f. p. 96 c. 1 l. 4
Haro g. f. p. 96 c. 1 l. 5
Harpe g. f. p. 96 c. 1 l. 46
Harrow o'the Hill g. a. p. 5 l. 42
Hartlebury d. e. p. 122 l. 18
Harveſt g. a. p. 5 l. 25
Harvington d. e. p. 122 l. 26
Haſell d. e. p. 25 m. c. 2 l. 5
Haſp, *verb.* g. a. p. 6 l. 10
Hatte d. e. p. 28 m. c. 1 l. 9 c. 2 l. 29
Haband [*Scoticum*] g. a. p. 48 m. c. 1 l. 3 c. 2 l. 2
Habe g. a. p. 40 l. 48
Haunche g. a. p. 152 l. 55
Havre, Haben g. f. p. 96 c. 1 l. 50
Hawk g. a. p. 5. l. 20
Haye d. e. p. 24 m. c. 1 l. 1
Head *nom.* g. a. p. 5 l. 23
Head, *terminatio* g. a. p. 12 l. 49
Heafod-men g. a. p. 156 l. 30 m. c. 1 l. 1
Heahſteald, hægſteald g. a. p. 92 l. 20
Healf, *in numerando* g. a. p. 33 l. 5
Hear g. a. p. 120 l. 6
Heard-handplega g. a. p. 199 l. 47
Heath g. a. p. 13 l. 47
Heatho, *cum comp.* g. a. p. 130 l. 23
Heaven g. a. p. 5 l. 1
Heſtrey d. e. p. 23. m. c. 2 l. 1
Heilagmanoth g. a. p. 216 l. 30
Helſinge d. e. p. 109 l. 40
Helm g. a. p. 209 l. 9
Hem g. a. p. 23 l. 11
Hence g. a. p. 224 m. c. 1 l. 5
Hending g. a. p. 217 m. c. 1 l. 1, 2
Heorth-werod g. a. p. 199 l. 36
Her g. a. p. 23 l. 14
Heraldry d. e. p. 29 l. 16
Herbitmanoth g. a p. 216 l. 27
Herde g. a. p. 154 c. 1 l. 14 m. c. 1 l. 5
Herdes g. f. p. 25 c. 2 l. 59
Herig, hærg g. a. p. 130 l. 54 m. c. 1 l. 6
Heriſcipi g. f. p. 89 l. 54
Herra, hearra, hera g. a. p. 89 l. 45 p. 117 l. 7
Heuumonat g. a. p. 216 l. 38
Hew, *nom.* g. a. p. 5 l. 25
Heyannamanudr g. a. p. 216 l. 38
Hicks, Hickes d. e. p. 24 l. 41 p. 29 l. 34
Hiede g. a p. 225 l. 22 m. c. 1 l. 14 p. 229 l. 43 m. c. 2 l. 17
Hild, *cum comp.* g. a. p. 122 l. 10
Hilde nædra g. a. p. 199 l. 48
Himbleton d. e. p. 122 l. 22
Hireling g. a. p. 14 l. 17
Hither g. a. p. 6 l. 27
Hive g. a. p. 5 l. 27
Hlæfdi, hlævdi, Lady, hlæfdia, hlæfdig g. a. p. 148 l. 6. d. e. p. 52 m. c. 1 l. 7 c. 2 l. 21
Hlaford, hlafordome d. e. p. 52 m. c. 2 l. 15, 17
Hlaf-mæſſan-dæg g. a. p. 210 l. 51
Hleor g. a. p. 112 l. 4
Hleoth, hlioth g. a. p. 118 l. 30 p. 119 l. 34
Hleow, hleowth, hleo-maga g. a. p. 112 l. 44 p. 200 l. 2, 3
Hlyda-healic, hlyd-monath g. a. p. 210 l. 38
Hneo-maga g. a. p. 200 l. 7
Hoaſt, *Eborac.* g. a. p. 5 l. 10
Hod, hoden g. a p. 118 l. 53
Holcombe d. e. p. 23 m. c. 1 l. 1
Hold, hold ſtill g. f. p. 91 c. 2 l. 22
Hold-ath g. a. p. 156 p. 22
Hollow d. e. p. 122 l. 25
Holm g. a. p. 130 l. 6 p. 199 l. 45
Holme g. a p. 118 l. 51
Holt d. e. p. 24 m. c. 1 l. 2
Hom, ham, *cum comp.* g. a. p. 111 l. 37
Honey g. a. p 5 l. 14
Hood, *terminatio* g. a. p. 12 l. 49
Hornet g. a. p. 5 l. 30
Hornung g. a. p. 216 l. 22
Horſe g. a p. 124 l. 27
Houm, houme, hom g. a. p. 52 l. 50 p. 149 l. 10
Houſe g. a. p. 153 l. 6
How g. a. p. 146 l. 32
Hræw g. a. p. 117 l. 56 p. 118 l. 1
Hrif g. a. p. 97 l. 7
Hrino g. a. p. 119 l. 24
Hron-rade g. a. p. 199 l. 20
Hude g. a. p. 227 l. 21 m. c. 2 l. 1
Huergin g. f. p. 44 l. 39 p. 45 l. 59
Hugiſceſti g. f. p. 87 l. 60
Hnud, *Goth.* g. a. p. 31 l. 13, 14, 16
Hunigeſtear, huniteaг g. a. p. 167 m. c. 1 l. 2
Hurne g. a. p. 228 l. 12 m. c. 1 l. 8
Hushanda, Husband g. a. p. 151 l. 34 m. l. 1
Huſce g. a. p. 127 l. 32
Hux, Hucks d. e. p. 24 l. 40
Huz g. a. p. 94 l. 65
Hwæles-æthel g. a. p. 199 l. 20
Hwæt, *cum comp.* g. a. p. 27 l. 24
Hyge g. a. p. 117 l. 31
Hygs, Hyggs d. e. p. 24 l. 40
Hyſe, hyſſe, hyſſa g. a. p. 92 l. 17 p. 127 l. 61
Hyſe-berthlinge g. a. p. 92 l. 19

I.

I g. a. p. 150 l. 55
I *præfixum* g. a. p. 213 l. 55
Ia g. a. p. 78 l. 31 m. c. 1 l. 2 g. f. p. 96 c. 1 l. 57
Iaſſndagramanudr g. a. p. 216 l. 33
Iambleuc g. a. p. 233 c. 1 l. 16 m. c. 1 l. 3
Iardin g. f. p. 96 c. 1 l. 60 c. 2 l. 1
Ich, igh, ig, ih *terminationes* g. f. p. 26 l. 1
Ich have don g. f. p. 50 m. l. 1
Ides, ideie g. a. p. 128 l. 14
If g. a. p. 6 l. 28
Ignawe g. a. p. 227 l. 22 m. c. 2 l. 2
Iiſmanet g. a. p. 216 l. 41
Iland g. a. p. 5 l. 2
Ilego g. f. p. 78 l. 17
In *terminatio* g. f. p. 26 l. 24
Incit g. a. p. 21 m. c. 2 l. 2, 4
Infangene-theof g. a. p. 159 l. 3 m. c. 2 l. 17
Infanterie g. f. p. 94 c. 2 l. 6
Inge d. e. p. 24 l. 18
Iniegel d. e. p. 5 m. c. 1 l. 2 p. 6 m. c. 1 l. 1 p. 72 l. 4, 5, 6
Inſtrumentorum Donationum nomina d. e. p. 63 m. c. 1 l. 10
Intermeddle g. a. p. 164 m. c. 2 l. 17, 18, 19
Intrigue g. f. p. 99 c. 2 l. 12, 13
Inwitte g. a. p. 38 l. 25
Iofur g. a. p. 101 m. c. 2 l. 5
Jol, Jul, Iol, Iul g. a. p. 209 l. 9 p. 211 l. 41, 46 p. 212 l. 8, 9 p. 213 l. 45, 61 p. 214 l. 10, 13
Iowih g. a. p. 89 l. 19
Iop g. a. p. 148 l. 33
Irkſome g. a. p. 91 l. 64
Iſc, Iſk, iſg, &c. *terminatio* g. f. p. 25 l. 58
Iſh *terminatio* g. a. p. 17. l. 28
It g. a. p. 5 l. 58 p. 25 l. 4
Itch g. a. p. 5 l. 27
Iuh, iwh, iuch, iuner, &c. g. a. p. 88 l. 42 p. 89 l. 8
Iung, ing, iungkiærr, &c. g. a. p. 14 l. 36, 419
Jurare ſua manu, unica manu d. e. p. 35 l. 9, 10
Iylamonat g. a. p. 217 l. 6

K.

Kalendus gethinceged g. a p. 209 l. 16
Kende g. a. p. 226 l. 33 m. c. 2 l. 6, 7
Kenne g. a. p. 229 l. 22 m. c. 2 l. 3
Kerling g. a. p. 212 l. 4
Kettell g. a. p. 5 l. 27
Kindred g. a. p. 225 m. c. 2 l. 3
Kiſſe, *verb.* g. a. p. 6 l. 9
Kiſton, Kitchin g. a. p. 155 l. 12
Klife g. f. p. 214 l. 51
Kloſe, klauf g. a. p. 214 l. 53
Knave g. a. p. 23 l. 18
Knife g. f. p. 95 c. 1 l. 62
Knoll, *verb.* g. a. p. 6 l. 12
Knot, knot of fellows, knot of thieves. to be in a knot g. i. p. 4 l. 13, 14
Kuaſar g. a. p. 101 m. c. 1 l. 2

L.

Lady g. a. p. 148 l. 6 p. 228 m. c. 2 l. 10
Lane d. e. p. 58 m. c. 1 l. 6
Læt d. e. p. 90 l. 17 m. l. 1
Laird, *Scot.* g. a. p. 5 l. 23
Laiſſer g. f. p. 96 c. 2 l. 17
Laity, laymen g. a. p. 149 l. 1
Lambor, lamboro g. a. p. 89 l. 62
Lammas-day g. a. p. 210 l. 52
Landare g. a. p. 163 m. c. 1 l. 45

Landſcepi

Landſcepi g. f. p. 89 l. 56
Lang, *Eborac.* g. a. p. 6 l. 4
Lapwing g. a. g. 5 l. 4
Laſtas leggan vel lecgan g. a. p. 131 l. 60 p. 132 l. 1
Lation, latten g. f. p. 96 c. 2 l. 19,21
Laugh g. a. p. 6 l. 19
Laughter g. a. p. 5 l. 18
Langur logur, lago, *&c. cum comp.* g. a. p. 108 l. 9 m. c. 1 l. 6 p. 109 l. 41
Law g. a. p. 4 l. 46 p. 5 l. 15
Lawern d. e. p. 122 l. 25
Lawmer g. a. p. 14 l. 10
Leas, leaſe, *terminat. o* g. a. p. 17 l. 56 p. 18 l. 1
Leaſow g. a. p. 5 l. 24
Le mien, le tien, le ſien g. f. p. 96 c. 2 l. 25
Lend g. a. p. 6 l. 10
Lentzin-monath g. a. p. 216 l. 23
Leſe g. a. p. 154 c. 1 l. 32 m. c. 1 l. 10
Leudes d. e. p. 154 l. 32
Levemon, Lemmon g. a. p. 146 l. 37
Lic, lice, like, ly g. a. p. 18 l. 5,7
Lic, lich, ligh, lih, *terminationes* g. f. p. 25 l. 60
Lic, *nom.* g. a. p. 191 m. c. 1 l. 1
Lichama g. a. p. 191 m. c. 1 l. 1
Lick g. a. p. 153 l. 36
Lid g. a. p. 108 l. 12 p. 110 l. 11
Lidar, leode, leodas, ladd, laddeſſe, laſſe g. a. p. 104 l. 6,7 p. 108 l. 24 p. 110 l. 20,28,53
Light, *nom.* g. a. p. 5 l. 17
Lind, *cum comp.* g. a. p. 112 l. 59 p. 113 l. 1
Ling, *terminatio* g. a. p. 14 l. 15
Liſt, liſtum g. a. p. 122 l. 53 p. 123 l. 3
Lith, liths-man g. a. p. 151 l. 32
Little g. a. p. 6 l. 3
Little-Frome d. e. p. 2 m. c. 2 l. 1,2
Liudſcepi g. f. p. 89 l. 43
Live g. a. p. 6 l. 17
Livery d. e. p. 85 l. 11
Lixan g. a. p. 92 l. 22 p. 124 l. 59
Lizard g. a. p. 153 l. 45
Loaf g. a. p. 4 l. 53
Lobſter g. a. p. 5 l. 9
Loc-bore d. e. p. 97 l. 16
Lom, loum, lon g. a. p. 149 m. c. 1 l. 2 p. 2 l. 1
Long, *adject.* g. a. p. 6 l. 4
Long, *adverb.* g. a. p. 6 l. 35
Lood, lod g. f. p. 91 c. 1 l. 50
Lord g. a. p. 5 l. 23 p. 104 l. 9
Los, *terminatio* g. f. p. 16 l. 12, 14
Louſe g. a. p. 5 l. 31
Lowe, leie g. a. p. 228 l. 15 m. c. 1 l. 12,13
Lun, luna, *&c.* d. e. p. 45 m. c. 2 l. 6
Lungre g. a. p. 130 l. 18
Lyſie g. a. p. 118 l. 40
Lynſie pr. XI marg.
Lyt g. a. p. 119 l. 43

M.

Mace g. a. p. 154 c. 1 l. 28 m. c. 2 l. 7
Machara, *Maxγmaγ* g. a. p. 193 m. c. 1 l. 3,5
Madka-manudr g. a. p. 216 l. 36,37
Mæg, mægo, maga, *cum comp.* g. a. p. 104 l. 23 p. 108 l. 8 p. 109 l. 1 p. 119 l. 32
Mæſſe g. a. p. 158 l. 43 m. c. 2 l. 5
Mætinge, meten, Metall, *&c.* g. a. p. 132 l. 4. 11, 17
Mai, may, mey, the Queens Meys g. a. p. 12 m. c. 2 l. 2 p. 150 l. 47 p. 152 m. c. 2 l. 4 p. 225 l. 6 m. c. 1 l. 3 p. 227 l. 43 m. c. 2 l. 8,9
Maint, Many g. f. p. 96 c. 2 l. 50,49
Mallum, malius, mallare g. a. p. 124 m. l. 1 d. e. p. 42 l. 1 m. c. 1. l. 1 p. 154 l. 32
Man beon vel weorthan g. a. p. 156 l. 17
Man-ræden don g. a. p. 156 l. 29
Mancus, mancuſa, *Auri, Argenti* d. e. p. 109 l. 30, 31, 38. 39
Manlic, monlic g. a. p. 113 l. 40
Mano, many g. f. p. 96 c. 2 l. 50,54
Manteau g. f. p. 96 c. 2 l. 55
Manyfold g. a. p. 32 l. 53
Marca d. e. p. 109 l. 39 m. c. 1 l. 1
Mare, *Eborac.* g. a. p. 6. l. 5
Mareſchal g. f. p. 96 c. 2 l. 61
Marian-mailan g. a. p. 210 l. 32
Marque, Marquis g. a. p. 96 c. 2 l. 65 p. 97 c. 1 l. 9
Marrow g. a. p. 5 l. 10
Marry g. a. p. 149 l. 4
Maſt g. f. p. 97 c. 1 l. 9
Mathelan, mædlan, mæla, mal, mæthel g. a. p. 124 l. 37 p. 151 l. 40,41
Maris g. a. p. 152 l. 58
Maur g. a. p. 193 m. c. 1 l. 8
Maw g. a. p. 4 l. 55
May, *verb.* g. a. p. 42 l. 35
Maymanet, at maye, Maii, May, to go a Maying g. a. p. 216 l. 50,52, 53 p. 217 l. 3
Me g. a. p. 155 l. 34 p. 230 l. 5 m. c. 1 l. 11
Meal g. a. p. 5. l. 2
Meare, mare d. e. p. 109 m. c. 1 l. 1
Mec, mek, meh g. a. p. 88 l. 34
Mece, meca g. a. p. 121 l. 51
Meddle g. a. p. 164 m. c. 2. l. 18
Manske g. a. p. 230 l. 13 m. c. 2 l. 6,7
Meowle, meowla g. a. p. 128 l. 1
Mes, mé g. a. p. 69 l. 37
Meſſagers, Meſſengers g. a. p. 146 l. 34
Metod, metud g. a. p. 126 l. 57 p. 127 l. 1
Mickel g. a. p. 6 l. 3
Middum g. a. p. 91 l. 23
Midſvetramanudr g. a. p. 216 l. 31
Midwyntres mæſſe dæg g. a. p. 209 l. 7
Might, *verb.* g. a. p. 42 l. 35
Mignon, mignonne g. f. p. 97 c. 1 l. 7
Mil g. a. p. 122 l. 46
Mis, Mes g. a. p. 69 l. 29 g. f. p. 86 l. 33, 39 m. l. 1
Miſery g. a. p. 149 l. 7
Miſſare, miſſere g. a. p. 110 l. 49 m. c. 1 l. 6 c. 2 l. 1 p. 112 l. 53
Miſt g. a. p. 6 l. 38
Miſtreſs g. f. p. 94 c. 1 l. 30
MITHRIDI d. e. p. 97 l. 7
Mædrenecht, *vel* modrenecht g. a. p. 209 l. 3
Mækir g. a. p. 193 c. 1 l. 15 m. c. 1 l. 1
Molld, mould g. a. p. 103 l. 22,47,48
Mona, mano g. a. p. 16 l. 18 g. f. p. 10 l. 41
Monk, Munk d. e. p. 25 l. 11 m. c. 1 l. 1
Monnes-eln g. a. p. 119 l. 27
Monquellere g. a. p. 230 l. 2. m. c. 1 l. 1
Monske g. a. p. 230 m. c. 2 l. 6
Moody d. e. p. 21 m. c. 2 l. 8
Moor-hill g. a. p. 193 m. c. 2 l. 5
More g. a. p. 6 l. 5
Morgen { giſe / geba } pr. IX. X d. e. p. 97 l. 27
Morgen ſpæce, pr. IX d. e. p. 21 m. c. 2 l. 10
Morter g. a. p. 153 l. 7
Moſſetroopers g. a. p. 122 l. 39
Mot, *nom.* g. a. p. 90 l. 41
Mot vel mout *verb.* g. a. p. 42 l. 35 m. c. 2 l. 4
Mother g. a. p. 5 l. 20
Mun, I mun go g. a. p. 87 l. 13
Munc g. a. p. 5 l. 13
Mund, *cum comp.* g. a. p. 108 l. 6, 38 p. 220 m. c. 1 l. 2 c. 2 l. 1
Mundburd g. f. p. 89 l. 43
Muſter, to muſter a troop g. a. p. 153 m. c. 2 l. 1
Mut g. a. p. 154 c. 1 l. 29 m. c. 2 l. 8
Muth g. f. p. 98 c. 1 l. 50
Myd g. a. p. 65 l. 25
Myn, in wif myne g. a. p. 119 l. 45

N.

Na, ne, *cum comp.* g. a. p. 120 l. 46
Naked g. a. p. 5 l. 56
Namd, Nembd, *Nemda, Nemdarius, &c.* d. e. p. 37 l. 3,8,17,38 p. 38 l. 1, 2 & pr. XLII.
Name, *namium*, namps, nams, nemps, *&c.* g. a. p. 164 l. 32 m. c. 1 l. 3,4,9 g. f. p. 97 c. 1 l. 15 d. e. p. 45 m. c. 2 l. 8
Nani g. a. p. 194 m. c. 1 l. 3
Naroos g. a. p. 57 m. c. 2 l. 5
Naſh, *Wigorn.* g. a. p. 6 l. 6
Nauger g. a. p. 5 l. 6
Needle g. a. p. 5 l. 32
Ne ja g. f. p. 97 c. 1 l. 23
Neighbour g. a. p. 4 l. 57
Nenny, *Gallorum* g. a. p. 57 l. 45 g. f. p. 78 l. 47
Neorxna-wang, neirxna-wong, neorxn, neirxn, *&c.* g. a. p. 91 l. 58,61 p. 92 l. 1
Nephew g. a. p. 5 l. 20
Nes, neſſe, nyſſe, *terminatio* g. a. p. 13 l. 37
Neſtling g. a. p. 14 l. 16
Nether, *Eborac.* g. a. p. 5 l. 5
Nine, nineteen, *&c.* g. a. p. 31 l. 25, 42 p. 32 l. 3, 32, 38, 43
Nithas, nihthas, *cum comp.* g. a. p. 108 l. 11 p. 109 l. 57
Nithe cne g. a. p. 226 l. 5 m. c. 1 l. 2,3
Nithing g. a. p. 152 l. 1
Noſe-thirl, *Eborac.* g. a. p. 5 l. 34
Not, *verb.* g. a. p. 57 l. 54
Nottleyſamanudr g. a. p. 216 l. 36
Nought, naught g. a. p. 6 l. 2 p. 30 l. 34 p. 227 m. c. 2 l. 13
Nouth g. a. p. 228 l. 31 m. c. 2 l. 6
Nuris, nurices, Nurſe g. a. p. 148 l. 24 p. 153 l. 34, 39 p. 225 l. 4 m. c. 1 l. 2
Nut g. a. p. 5 l. 22
Nye [of Pheaſantes] g. a. p. 154 c. 1, 2 l. 17. m. c. 1 l. 7
Nys, nis, næs, niſt, *Goth. verb.* g. a. p. 57 l. 49 m. c. 1 l. 5

O.

O g. a. p. 150 l. 50 p. 226 l. 29. m. c. 2 l. 3, 4
Oc g. a. p. 152 l. 29
Od g. a. p. 193 c. 3 l. 8 m. c. 2 l. 6
Oddingley d. e. p. 122 l. 21
Orthigan g. a. p. 91 l. 43
Oft g. a. p. 6 l. 33
Oht g. a. p. 131 l. 27
On mildan wintre g. a. p. 209 l. 2
Ond g. a. p. 118 l. 18 p. 129 l. 40 m. l. 1
One, on, om, oum g. a. p. 52 l. 50 m. c. 2 l. 1 p. 53 l. 2 p. 149 l. 1, 9, 10
One, *numerale* g. a. p. 31 l. 18
Onſet g. a. p. 13 m. c. 1 l. 4
Onſting g. a. p. 13 l. 26 m. c. 1 l. 1 c. 2 l. 1

Or,

Or, ord, **ord** g. a. p. 70 l. 11 m. c. 1 l. 1 p. 115 l. 1
Orchard g. a. p. 5 l. 33 g. f. p. 96 c. 1 l. 62
Ordal, *ordalium* d. e. p. 149 l. 34, 38
Orr, Ora, *Auri, Argenti* d. e. p. 111 l. 40 m. c. 1 l. 3 p. 112 l. 1, 3, 14
Orleg, *cum comp.* g. a. p. 114 l. 5
Orlet g. f. p. 97 c. 1 l. 29
Orlo g. f. p. 97 c. 1 l. 35
Ormemanet g. a. p. 216 l. 55
Ormin, Orm, ORMVLVM g. a. p. 165 l. 10, 12 m. c. 2 l. 1, 2
Orn g. a. p. 226 l. 31 m. c. 2 l. 5 p. 229 l. 31 m. c. 1 l. 5
Orreſt g. a. p. 152 l. 14
Orſcardi d. e. p. 96 l. 57
Oſtermanoth g. a. p. 216 l. 24
Oſwalden-lawe d. e. p. 87 l. 8 m. c. 1 l. 5
Other nama d. e. p. 116 m. c. 1 l. 1
Otherwiſe g. f. p. 77 l. 24
Otter g. a. p. 5 l. 28
Over, *adverb.* g. a. p. 6 l. 32
Overbury d. e. p. 122 l. 23
Overs [**St Mary**] g. a. p. 5 l. 48
Ought g. a. p. 6 l. 2 p. 30 l. 34
Ouſe, *verb.* g. a. p. 89 l. 23
Ouſes, ouſſez, ouſt, ouſſent g. a. p. 153 l. 17
Own g. a. p. 4 l. 45 p. 6 l. 1
Ox g. a. p. 5 l. 23

P.

Pada g. a. p. 131 l. 40
Pado d. e. p. 155 c. 2 l. 42
Paginella, **Pannel** d. e. p. 36 l. 5, 6
Parc, **Parrucks** g. f. p. 97 c. 1 l. 41, 46
Pardon g. a. p. 149 l. 7
Parentes d. e. p. 110 l. 13 m. c. 1 l. 2
Parmain, *verb.* g. a. p. 153 l. 28 m. c. 3 l. 5
Paſſe, *verb.* g. a. p. 149 l. 6
Patria d. e. p. 152 l. 3
Peace g. a. p. 148 l. 22
Pending, Penning, **Penny** d. e. p. 24 l. 24
Penduc d. e. p. 122 l. 22
Penning pening, peny, &c. d. e. p. 109 l. 25 p. 111 l. 32
Phepſton d. e. p. 122 l. 24
Phylacterium d. e. p. 63 l. 3 m. c. 1 l. 1
Piece g. f. p. 97 c. 1 l. 45
Pike d. e. p. 24 l. 55
Pine, pin g. a. p. 148 l. 30 p. 227 l. 12 m. c. 1 l. 8
Pink d. e. p. 25 m. c. 2 l. 5
Pinnoc d. e. p. 23 m. c. 2 l. 1
Piſmoor g. a. p. 193 m. c. 2 l. 5
Pity g. a. p. 148 l. 34
Place, placitare g. f. p. 97 c. 1 l. 49, 50
Plague d. e. p. 101 m. c. 2 l. 10
Plawe g. a. p. 226 l. 11 m. c. 1 l. 6 p. 227 l. 20 m. c. 1 l. 15
Pleige g. f. p. 97 c. 1 l. 52
Plenty g. a. p. 149 l. 4
Poche g. f. p. 97 c. 1 l. 56
Poor, **poverty** g. a. p. 149 l. 3
Poppy g. a. p. 4 l. 45
Potter g. a. p. 153 l. 37
Pour g. f. p. 97 c. 1 l. 58
Pouſſe g. a. p. 227 l. 35 m. c. 2 l. 5
Prec g. a. p. 153 l. 26
Preiſt, **Preiſtman** d. e. p. 25 l. 11 m. c. 1 l. 7
Preit g. a. p. 224 l. 36 m. c. 2 l. 4
Preſton d. e. p. 23 m. c. 1 l. 2
Prieſt g. a. p. 5 l. 11
Prior d. e. p. 25 l. 11 m. c. 1 l. 7
Priſun g. a. p. 152 l. 19
Procuratores, PROCVRATORES PATRIÆ d. e. p. 151 l. 16, 30, 41, 52, 57, 61
Panda d. e. p. 111 l. 25

Q.

Quick, *adject.* g. a. p. 5 l. 58
Quick, *nom.* d. e. p. 23 m. c. 2 l. 1
Quiſton, quiton g. a. p. 155 l. 13

R.

Rachinburgii d. e. p. 34 l. 32
Racu g. a. p. 119 l. 15
Radiſh g. a. p. 5 l. 7
Ræſwa g. a. p. 131 l. 16
Rague g. a. p. 90 l. 56
Rain, *verb.* g. a. p. 6 l. 13
Ram g. a. p. 5 l. 24
Rand, *cum comp.* g. a. p. 108 l. 8 p. 109 l. 38
Random, to run at random g. a. p. 232 c. 2 l. 34 m. c. 1 l. 9 c. 2 l. 5, 6
Ranke, range, rengare, &c. g. f. p. 91 c. 2 l. 59, 60
Raven g. a. p. 4 l. 57
Read d. e. p. 24 m. c. 1 l. 2
Reap g. a. p. 6 l. 19
Reced, *cum comp.* g. a. p. 129 l. 37
Reden, ræden, redenn, rædenn, *terminationes* g. a. p. 12 l. 61 p. 13 l. 1
Redmarly d. e. p. 122 l. 17
Regina d. e. p. 52 m. c. 1 l. 7, 14, 47 c. 2 l. 3, 19
Regn, *cum comp.* g. a. p. 115 l. 41 p. 116 l. 1
Rehdmonath g. a. p. 216 l. 16, 18
Rem, ream g. a. p. 227 l. 18 m. c. 1 l. 14, 15
Renoun g. a. p. 153 l. 43
Rent g. a. p. 232 c. 1 l. 38 m. c. 1 l. 4, 5
Reuke g. a. p. 106 l. 41, 46
Rica g. a. p. 159 m. c. 1 l. 16, 19, 23
Rice, ric, *terminatio* g. a. p. 12 l. 44
Riche, **Riches** g. a. p. 149 l. 1, 2
Ridge g. a. p. 5 l. 9
Riding, *Eaſt*-**Riding**, &c. d. e. p. 4 m. c. 1 l. 15
Rietes g. a. p. 89 l. 57
Right g. a. p. 5 l. 60
Right-hand g. a. p. 149 l. 35
Riim g. a. p. 209 l. 24, 25
Rinc, **rink**, *cum comp.* g. a. p. 104 l. 2, 15 p. 106 l. 1, 3
Ring, *nom.* g. a. p. 5 l. 3
Ring, to make a ring g. f. p. 91 c. 2 l. 59 p. 92 m. l. 2
Ring, *verb.* g. a. p. 6 l. 12
Robba, robbe, *robe* g. f. p. 97 c. 2 l. 1
Robber deſrobber, **to robb** g. f. p. 97 c. 1 l. 63
Rocca g. f. p. 97 c. 2 l. 7
Roder, rodor, *cum comp.* g. a. p. 127 l. 18
Roſe, roſ, *cum comp.* g. a. p. 119 l. 9
Rogue g. a. p. 90 l. 55
Roſt, **roſt-meat** g. a. p. 146 l. 23
Rotir, roſtir g. f. p. 97 c. 2 l. 25
Rough g. a. p. 5 l. 57
Rous d. e. p. 24 l. 42
Route g. f. p. 97 c. 2 l. 19
Row, *verb.* g. a. p. 6 l. 11
Rugge g. a. p. 5 l. 1
Run, *verb.* g. a. p. 6 l. 15
Run, *Runica* g. a. p. 121 l. 2, 6
Ruſh, *nom.* g. a. p. 5 l. 8

S.

S *terminatio* g. a. p. 10 m. c. 1 l. 3
Saca, ſac g. a. p. 159 l. 3 m. c. 1 l. 8
Sacleas g. a. p. 150 l. 22
Sædemanet g. a. p. 216 l. 58
Sæſlice g. a. p. 91 l. 48
Sagio, Saio, Sayo d. e. p. 153 l. 11, 13, 14, 17
Sahulan g. a. p. 151 l. 46
Sail, *nom.* g. a. p. 4 l. 44
Saiſon d. e. p. 67 m. c. 2 l. 3
Sal, *nom.* g. a. p. 108 l. 12 p. 110 l. 5
Sal, *adject.* g. a. p. 124 l. 60 p. 125 l. 1
Sala d. e. p. 155 c. 1 l. 38
Sale, *nom.* g. f. p. 97 c. 2 l. 23
Sale, *adject.* g. a. p. 124 l. 60 g. f. p. 97 c. 2 l. 29
Salica [*Lex*] g. f. p. 97 c. 2 l. 25
Salve g. a. p. 4 l. 58
Salwearp d. e. p. 122 l. 18
Sam, *terminatio* g. f. p. 26 l. 9
Sama g. i. p. 46 m. c. 2 l. 2
Same g. a. p. 26 l. 44
Samedy g. f. p. 97 c. 2 l. 31
Sances-bland g. a. p. 120 l. 55
Saul-ſceat d. e. p. 62 m. c. 1 l. 8
Sawford d. e. p. 122 l. 20, 21
Sawl, *Ebor.* g. a. p. 4 l. 56
Sca g. a. p. 120 l. 22
Scabini d. e. p. 34 l. 32
Scæ g. a. p. 153 l. 54 m. c. 2 l. 5
Scald, *verb.* g. a. p. 229 m. c. 2 l. 6, 7
Scald-head g. a. p. 229 m. c. 2 l. 10, 11
Scateran, **to ſcatter** g. a. p. 153 l. 54 m. c. 2 l. 8
Sceale, ſcealca, *cum comp.* g. a. p. 124 l. 48 p. 202 l. 45 m. l. 1
Sceat, ſceot g. a. p. 46 m. c. 2 l. 6
Sceata d. e. p. 115 l. 27
Sceo, *in* Sceo-gold g. a. p. 123 l. 36
Schit, a fairy Schit g. f. p. 93 c. 2 l. 56, 60
Schwl g. a. p. 149 l. 5
Scio, *cum comp.* g. a. p. 118 l. 7
Sciman d. e. p. 60 l. 11 m. c. 1 l. 7
Sclawen g. a. p. 227 l. 38 m. c. 2 l. 6 p. 228 l. 21 m. c. 2 l. 2
Scrape g. a. p. 6 l. 16
Scuta, ſcua g. a. p. 89 l. 37 p. 126 l. 20
Scylling d. e. p. 109 l. 29
Scyp *vel* ſcipe, *terminatio* g. a. p. 12 l. 55
Scyt *vel* ſcyte, *terminatio* g. a. p. 12 l. 52
Seal, *piſcis* g. a. p. 5 l. 10
Secgas, ſeggas, **ſegge** g. a. p. 104 l. 6 p. 105 l. 18 p. 106 l. 23
Seed g. a. p. 5 l. 16
Seel, ſel g. a. p. 91 l. 30
Sela g. a. p. 108 l. 6, 20
Sege g. a. p. 217 l. 48 m. c. 2 l. 24
Seier g. f. p. 97 c. 2 l. 38
Seiſin, ſeizin d. e. p. 85 l. 22
Seller d. e. p. 24 m. c. 1 l. 1
Sem g. i. p. 46 l. 2 m. c. 1 l. 1
Seneſchal, ſeneſchal, *Seneſcallus*, *Seneſcalcus*, g. f. p. 97 c. 2 l. 39 p. 98 c. 1 l. 1
Sennight g. a. p. 209 l. 51
Senno g. f. p. 98 c. 1 l. 59 c. 2 l. 1
Sercina g. a. p. 153 l. 4 m. c. 1 l. 2
Sergeantes, Serjeantes g. a. p. 148 l. 28
Seven, **ſeventeen**, &c. g. a. p. 31 l. 24, 41 p. 32 l. 1, 30, 37, 42
Sewer, Sewares, Sawares, **Shower**, &c. d. e. p. 29 l. 27, 28, 40
Sexo, *ſex.* g. a. p. 91 l. 27
Shall g. a. p. 41 l. 12
Sharp g. a. p. 6 l. 5
She, ſche g. a. p. 153 l. 54 m. c. 2 l. 5 d. e. p. 29 l. 36
Sheet g. a. p. 4 l. 55
Ship, *terminatio* g. a. p. 12 l. 57
Shipping d. e. p. 24 l. 17
Short g. a. p. 6 l. 4

Shove

Shove g. a. p. 6 l. 16
Shovel g. a. p. 5 l. 4
Should g. a. p. 42 l. 35
Shrine g. a. p. 5 l. 14
Shurnock d. e. p. 122 l. 23
Sie g. a. p. 89 l. 34
Sien g. a. p. 120 l. 8
Sigillum d. e. p. 5,6 m. c. 1 l. 6 c. 2 l. 5 p. 6 m. c. 1 l. 5 c. 2 l. 45
Signum, Signaculum d. e. p. 5 m. c. 1 l. 5, 23, 31 p. 6 m. c. 1 l. 5, 12
Sigor g. a. p. 121 l. 16
Sihora armen g. a. p. 47 m. c. 1 l. 7
Sillon, ſilonner une terre g. f. p. 98 c. 2 l. 3
Sin, le ſien, la ſienne, *Gallorum* g. a. p. 23 l. 29, 30
Sinc, *cum comp.* g. a. p. 129 l. 43
Sinkat, ſing, *verb.* d. e. p. 156 c. 1 l. 39, 52 c. 2 l. 1
Sinn g. f. p. 98 c. 1 l. 45
Sinnep g. a. p. 212 l. 4
Sionnto g. f. p. 49 l. 21
Sir, ſire, ſieur g. a. p. 121 l. 31 g. f. p. 98 c. 2 l. 12
Sirendæ g. a. p. 150 l. 40
Sith g. f. p. 98 c. 1 l. 47
Sithcundmen, ſithcundan, *ſithcundi homines* d. e. p. 154 l. 16
Six, ſixteen, &c. g. a. p. 31 l. 23, 40, 48 p. 32 l. 30, 36, 41
Skald g. a. p. 101 m. c. 1 l. 7
Skamdeiges-manudr g. a. p. 216 l. 39, 40
Skerfommer g. a. p. 216 l. 54, 55
Skortant g. a. p. 217 l. 4
Slactemonat g. a. p. 217 l. 5
Slagtemanet g. a. p. 216 l. 59
Slain g. a. p. 228 m. c. 2 l. 2
Slatrunar-manudr g. a. p. 216 l. 38
Smack g. a. p. 151 m. l. 1
Smith d. e. p. 25 m. c. 1 l. 3
Smooth g. a. p. 5 l. 57
Smor g. a. p. 212 l. 5
Snaeca g. a. p. 151 l. 44
Snail g. a. p. 4 l. 45 p. 5 l. 13
Snello, ſnello, ſnell, ſnellich g. a. p. 146 l. 42 p. 233 c. 1 l. 13 m. c. 1 l. 1 g. f. p. 98 c. 2 l. 24
Snude g. a. p. 91 l. 39 p. 119 l. 53 p. 130 l. 14
So g. a. p. 6 l. 25
Soc, Sokn, Socknare d. e. p. 153 l. 15, 16
Socna ſoc g. a. p. 159 m. c. 1 l. 8, 21
Softe g. a. p. 146 l. 30
Soinum, ſunnia, &c. d. e. p. 8 l. 9 m. c. 1 l. 1
Solmonath g. a. p. 210 l. 20
Somers d. e. p. 24 l. 44
Somme, ſommier g. a. p. 159 m. c. 1 l. 3, 6
Sonder g. f. p. 98 c. 2 l. 35
Soon g. a. p. 6 l. 33
Sot g. a. p. 153 l. 55
Sothan g. a. p. 119 l. 40
Souhait g. f. p. 98 c. 2 l. 41
Souiller g. a. p. 124 l. 60
Soul g. a. p. 4 l. 56
Soultry g. a. p. 153 m. c. 1 l. 1
Soundre g. a. p. 154 c. 1, 2 l. 19 m. c. 1 l. 10
Soupe g. f. p. 98 c. 2 l. 47
Sow g. a. p. 5 l. 29
Soyle, ſoyled g. a. p. 124 l. 60 p. 125 l. 1
Spanna g. f. p. 98 c. 2 l. 53
Sparrow g. a. p. 5 l. 19
Sperone g. f. p. 99 c. 1 l. 1
Sprace d. e. p. 42 m. c. 1 l. 6
Spring a maſt g. a. p. 95 m. l. 1
Spur, ſpurre g. a. p. 5 l. 13 g. f. 99 c. 1 l. 3
Stalwart g. a. p. 128 l. 40
Stanga, ſtaggia, ſtaggo g. f. p. 99 c. 1 l. 4
Stank g. a. p. 153 l. 46
Steel, *nom.* g. a. p. 153 l. 10
Stick, *verb.* g. f. p. 99 c. 1 l. 11
Stirk, ſtere g. a. p. 5 l. 3
Stiward, **Steward**, **Stuart**, *Scotorum* g. a. p. 152 l. 6, 8 d. e. p. 25 c. 5 m. c. 1 l. 1, 2
Stocco, ſtoccado g. f. p. 99 c. 1 l. 7, 12
Stode g. a. p. 231 c. 2 l. 30 m. c. 2 l. 13, 14
Stoke d. e. p. 23 m. c. 1 l. 1, 3
Stoke { **Bliſſe** } d. e. p. 2 m. c. 2 l. 5
Stoke { **Idy** } p. 2 m. c. 2 l. 4
Stoke { **Lacy** } p. 2 m. c. 2 l. 4
Stoke { **Prior** } p. 2 m. c. 2 l. 5
Stor g. a. p. 151 l. 59
Stourbing g. a. p. 148 l. 34 p. 228 l. 33 m. c. 2 l. 7
Strale g. f. p. 99 c. 1 l. 16
Stric d. e. p. 101 m. c. 2 l. 5
Styca d. e. p. 109 l. 47
Styrbiorno g. a. p. 113 l. 34 m. c. 1 l. 2
Suangereſa pr. XXI l. 26
Suato g. a. p. 24 m. c. 2 l. 1
Succour, *verb.* g. a. p. 149 l. 7
Sulinge g. f. p. 98 c. 2 l. 11
Sum, *terminatio* g. a. p. 18 l. 35
Sumer-manudr g. a. p. 216 l. 30
Summe g. a. p. 154 c. 1, 2 l. 27 m. c. 2 l. 6
Sunna g. a. p. 16 l. 17 g. f. p. 10 l. 42
Swaſlice, ſweſlice g. a. p. 24 m. c. 1 l. 14, 15
Swallow, *verb.* g. a. p. 6. l. 10, 11
Swangerrfa d. e. p. 80 m. c. 2. l. 3
Swarm g. a. p. 5 l. 16
Swegl, ſwegel, *cum comp.* g. a. p. 127 l. 53 p. 129 l. 60 p. 130 l. 1
Swein g. a. p. 152 l. 27
Sweot g. a. p. 122 l. 1
Swipan g. a. p. 123 l. 20 p. 168 m. c. 1 l. 1
Swolth g. a. p. 153 l. 1 m. c. 1 l. 1
Swopen g. a. p. 227 l. 8 m. c. 1 l. 4
Swun g. a. p. 159 l. 5 m. c. 1 l. 1
Swurd-leoma g. a. p. 192 m. c. 2 l. 8
Swyzed g. a. p. 196 l. 33 m. l. 1
Syre, **Sir**, ſire, **Syr King** g. a. p. 121 l. 31, 34

T.

Taihund, *Goth.* g. a. p. 31 l. 26, 28
Tail g. a. p. 4 l. 45
Tarbeck d. e. p. 122 l. 19
Taught g. a. p. 53 l. 34
Teddington d. e. p. 122 l. 23
Tem g. a. p. 159 m. c. 2 l. 11
Temb d. e. p. 122 l. 19
Temper, *verb.* g. a. p. 153 l. 31
Ten, **tenth** g. a. p. 31 l. 33 p. 32 l. 32
Tene g. a. p. 227 l. 5 m. c. 1 l. 3
Tenſerie g. a. p. 146 l. 56 p. 147 l. 1
Teogan, teon, *cum comp.* g. a. p. 124 l. 16, 19
Teohhe g. a. p. 124 l. 7
Teolly, Teolling d. e. p. 24 l. 22
Teſo g. a. p. 126 l. 40
Teton, teate g. f. p. 99 c. 1 l. 34
Th, the, *terminatio* g. a. p. 13 l. 43 p. 14 l. 1, 2
Thære g. a. p. 125 l. 6
Thærned g. a. p. 152 l. 24
Thammuh, *Goth.* g. a. p. 9 l. 17 m. c. 1 l. 1
That ſame g. i. p. 44 m. c. 1 l. 21
Thec, theh g. a. p. 22 l. 14 p. 88 l. 39 p. 123 l. 39
Thegd g. a. p. 119 l. 49
Thegen, thegn g. a. p. 89 l. 25 p. 201 l. 44
Then g. a. p. 6 l. 26
Thengel g. a. p. 121 l. [illegible]
Ther, thur g. i. p. 44 m. c. 2 l. 12
There g. a. p. 6 l. 28
Thicken, *verb.* g. a. p. 51 l. 58
Thigh g. a. p. 5 l. 18
Thilk, **thik**, **thuk** g. a. p. 27 m. c. 1 l. 1
Thing g. a. p. 92 l. 5
Thingan g. a. p. 117 l. 47
Thiorno, Thiarna, Thierna, &c. g. f. p. 18 l. 12 m. c. 2 l. 4
Third, **thirteen**, *thirty*, &c. g. a. p. 31 l. 38, 45 p. 32 l. 28, 34, 39
Thirl g. a. p. 5 l. 34
This dæi g. a. p. 155 l. 31
Thit g. a. p. 90 l. 5
Thither g. a. p. 6 l. 27
Thiu, thy *vel* tha g. a. p. 91 l. 55
Tho g. a. p. 25 m. c. 2 l. 4
Thor g. i. p. 71 m. c. 1 l. 7 c. 2 l. 4
Thora g. a. p. 217 l. 1
Thormanet, Thorre g. a. p. 216 l. 44, 45, 46
Thornton d. e. p. 122 l. 24
Thouſand g. a. p. 32 l. 21
Thræc, thraca, *cum comp.* g. a. p. 123 l. 10, 15
Thrage g. a. p. 118 l. 32
Three, **threefold** g. a. p. 31 l. 20 p. 32 l. 53
Threlle g. a. p. 225 l. 29 m. c. 2 l. 4
Threſh g. a. p. 6 l. 14
Threſhold g. a. p. 5 l. 22
Throſtle g. a. p. 152 l. 58
Through g. a. p. 6 l. 32
Throwungum g. a. p. 92 l. 24
Trymſa d. e. p. 110 l. 38 p. 111 l. 1
Thumb g. a. p. 5 l. 5
Thunder g. a. p. 231 m. c. 2 l. 14
Thur g. i. p. 44 m. c. 2 l. 32
Thurkilby d. e. p. 3 m. c. 1 l. 9
Thy g. a. p. 92 l. 8
Thyrs, thurs, thuſs g. a. p. 122 l. 30, 32
Thyuphadus, Thiufadus, Tyuphadus, Tiuphadus g. f. p. 99 c. 2 l. 44 d. e. p. 155 l. 18, 19, 20
Tiber, *cum comp.* g. a. p. 127 l. 43 p. 199 l. 40
Tig, *Goth.* g. a. p. 31 l. 28
Til, *Run.* ul g. a. p. 65 l. 8 m. c. 1 l. 4
Tilt g. a. p. 5 l. 6
Tir, Tyr, *cum comp.* g. a. p. 18 l. 52 p. 102 l. 6, 46
Tiſue g. a. p. 153 l. 33
To, **to** g. a. p. 65 l. 11
Toad g. a. p. 5 l. 31
Toccare g. f. p. 99 c. 1 l. 36
Tofore g. a. p. 65 m. c. 2 l. 5
Toge, *cum comp.* g. a. p. 124 l. 16
Toht, tohta, trogan, &c. g. a. p. 124 l. 7, 16
Tolfrædr, tolfræd, tolfræt g. i. p. 43 l. 11
Toll g. a. p. 159 l. 3 m. c. 2 l. 7 d. e. p. 13 l. 1 m. c. 1 l. 6.
Tolly d. e. p. 24 l. 22
Tomare g. f. p. 99 c. 1 l. 41
Too g. a. p. 68 l. 17
Topere, *vide* Tropere
Tor g. i. p. 71 m. c. 1 l. 7 c. 2 l. 4
Torbe, turbe g. a. p. 154 c. 1, 2 l. 21 m. c. 1 l. 11
Torht, *cum comp.* g. a. p. 130 l. 36
Torn g. a. p. 130 l. 50
Tornare g. f. p. 99 c. 1 l. 47
Tovaille g. f. p. 99 c. 1 l. 56
Tover g. f. p. 99 c. 1 l. 59
Tourbe g. f. p. 99 c. 2 l. 1
Tow *nauticarum* g. a. p. 54 l. 4

Tremiſſis d.e. p. 111 l. 1
Trencard, Trenchard d.e. p. 25 l. 24 m. c. 2 l. 9
Treo g.a. p. 90 l. 4
Tres g.a. p. [illegible]2 l. 55
Treves g.f. p. 99 c. 2 l. 7
Trie g.a. p. 231 c. 1 l. 38 m. c. 2 l. 7
Trilidi g.a. p. 216 l. 5
Trimilchi g.a. p. 216 l. 17
Trincan d.e. p. 156 c. 1 l. 17
Trithinga, Trithing d.e. p. 4 l. 30 m. c. 1 l. 8, 20
Tropere pr. XXVI
Troppo, troupe g.a. p. 154 m. c. 1 l. 11 c. 2 l. 1
Truce g.f. p. 99 c. 2 l. 7
Trucode g.a. p. 153 l. 53
Truhtin, Trutin, trotin, *Rom.* d.e. p. 156 c. 2 l. 35 p. 157 c. 1 l. 1 c. 2 l. 13
Trulove knot g.i. p. 4 l. 7
Trug, *Iſland.* d.e. p. 157 c. 2 l. 4
Tulling, Tully d.e. p. 24 l. 22
Tumber, tumler g.a. p. 153 l. 41, 42
Tungerefæ d.e. p. 10 l. 3 m. c. 1 l. 6
Turbe, torbe g.a. p. 154 c. 1, 2 l. 21 m. c. 1 l. 10
Turf g.f. p. 99 c. 2 l. 2
Turle g.a. p. 5 l. 34
Turne, *verb.* g.a. p. 154 l. 2
Turner d.e. p. 86 l. 39 m. c. 2 l. 1
Tuali, Tualif, *Goth.* g.a. p. 31 l. 34, 35 m. c. 1 l. 4 c. 2 l. 1
Twelfta-dæg, Twelfthday g.a. p. 210 l. 15, 16
Twelve, twelfth g.a. p. 31 l. 37 p. 32 l. 33
Twenty, twentieth g.a. p. 31 l. 43 p. 32 l. 38
Two, twofold g.a. p. 31 l. 10 p. 32 l. 53
Tye, *verb.* g.a. p. 153 l. 8
Tyr, *Tyrus*, Tyr, tir, *cum comp.* g.a. p. 18 l. 52 p. 102 l. 6, 12 g.i. p. 34 l. 36 p. 71 m. c. 2 l. 1

V.

Valeti, valecti g.f. p. 100 c. 2 l. 2, 3
Valvaſor, Vaſvaſſor, Vavaſor g.f. p. 100 c. 2 l. 8, 9
Vangur g.a. p. 103 l. 22
Vanquiſh g.a. p. 153 l. 25
Varanc g.a. p. 217 l. 2
Varech g.f. p. 99 c. 2 l. 18
Varlett g.f. p. 100 c. 2 l. 5
Vaſſus, vaſallus, Vaſſal g.f. p. 99 c. 2 l. 26, 60 p. 100 c. 1 l. 1
Vedur, *cum comp.* g.a. p. 118 l. 49
Ufhlohjanda *Goth.* g.a. p. 51 l. 34
Uhta g.f. p. 43 l. 45 m. c. 1 l. 1
Vill g.a. p. 193 m. c. 2 l. 9
Vix g.a. p. 153 l. 46
Unaware g.a. p. 6 l. 6
Unbookig g.f. p. 8 l. 53
Ungifre g.a. p. 123 l. 48 m. c. 2. l. 1
Un-nithing g.a. p. 152 l. 4
Untale g.a. p. 91 l. 33
Unwiſe g.a. p. 67 l. 59
Ur d.e. p. 149 l. 36
Urdel, Urteil d.e. p. 149 l. 34, 36
Uſe, uſer, uſic, uſig, uſih, *&c.* g.a. p. 88 l. 46, 47 p. 89 l. 1
Uulſer g.a. p. 89 l. 60

W.

Wa wurth the o Jeruſalem g.f. p. 60 l. 44, 45 p. 87 l. 4
Wæl, wæle, *cum comp.* g.a. p. 111 l. 1
Wæs g.a. p. 89 l. 29
Wætha g.a. p. 131 l. 35
Wain g.a. p. 5 l. 6
Wairth, Wairths, *Goth.* ward, *in comp.* g.a. p. 77 l. 63, 65
Wake, *verb.* g.a. p. 6 l. 20
Wamb, *Scot.* g.a. p. 4 l. 56
War, warre, werre g.a. p. 155 l. 3, 4
Ward, *verb.* g.a. p. 6 l. 22
Warſe, *Eborac.* g.a. p. 5 l. 59
Waſh, *nom.* g.a. p. 89 l. 33
Waſh, *verb.* g.a. p. 6 l. 23
Waſo d.e. p. 84 m. c. 2 l. 6
Waſp g.a. p. 5 l. 30
Waſſail g.a. p. 36 m. l. 1
Wax, *verb.* g.a. p. 6 l. 19
Way g.a. p. 5 l. 37
Weald g.a. p. 6 l. 21
Week g.a. p. 5 l. 4
Ween g.a. p. 6 l. 22
Well, *nom.* g.a. p. 5 l. 21
Well muſt ye, *apud Herefordenſes* g.f. p. 56 l. 42
Wellinde g.a. p. 229 l. 26 m. c. 2 l. 4
Wene, wenden g.a. p. 227 l. 6 m. c. 1 l. 3 p. 229 l. 20 m. c. 1 l. 16
Weod-monath g.a. p. 210 l. 43
Weras, wer, wered, werod g.a. p. 104 l. 3, 46 p. 202 l. 40
Were g.a. p. 92 l. 13
Werygе, werige, werie, wæran g.a. p. 162 m. c. 2 l. 11 p. 163 m. c. 1 l. 38, 40
Wheat g.a. p. 5 l. 15
When g.a. p. 6 l. 25
Where g.a. p. 6 l. 30
Whether g.a. p. 6 l. 26
Whetſtone g.a. p. 5 l. 21
Whey g.a. p. 5 l. 26
Which, while g.a. p. 25 l. 19
Whitchurch d.e. p. 23 m. c. 1 l. 1, 2
White d.e. p. 24 m. c. 1 l. 1
Whither g.a. p. 6. l. 29
Whitington d.e. p. 122 l. 19
Whitſton d.e. p. 23 m. c. 1 l. 1
Whole g.a. p. 6 l. 7
Whore g.a. p. 5 l. 24
Whune g.a. p. 29 l. 20
Why g.a. p. 6 l. 29
Widow g.a. p. 4 l. 54
Wig, *cum comp.* g.a. p. 113 l. 50 p. 114 l. 1
Wiga, wigend, Wye g.a. p. 104 l. 9 p. 105 l. 45 p. 106 l. 34 p. 202 l. 44
Wihti, wihta, wita, *&c.* g.f. p. 42 l. 56 m. c. 1 l. 1
Win g.a. p. 124 l. 57 p. 201 l. 45
Wind g.a. p. 5 l. 37
Uuindt-monath g.a. p. 216 l. 29
Uuindumemanoth, Uuinmonat, Uuintu manoth g.a. p. 216 l. 28, 29
Winnow g.a. p. 6 l. 23
Winter-fylleth g.a. p. 211 l. 24
Wintermanet, Winter-manoth, Wintermonat g.a. p. 216 l. 21, 59 p. 217 l. 6
Winter g.a. p. 5 l. 38
Wiſe, wyſe g.a. p. 106 l. 40
Wiſh, wiſheth g.a. p. 153 p. 19
Witch g.a. p. 5 l. 5
With g.a. p. 68 m. c. 2 l. 1
Witly d.e. p. 122 l. 17
Womb g.a. p. 4 l. 56
Worceſter d.e. p. 121 l. 51 p. 122 l. 1
Word-leſe-ſonge g.a. p. 168 m. c. 2 l. 1
Worden *vel* waron aſirhte g.a. p. 155 l. 32
Worm g.a. p. 5 l. 16 p. 165 m. c. 2 l. 3
Worſe g.a. p. 5 l. 58
Woſa, woſan, woſſa g.a. p. 89 l. 34 p. 92 l. 15 p. 125 l. 3
Woo g.a. p. 146 l. 32
Would g.a. p. 42 l. 35
Wound g.a. p. 5 l. 17
Woy g.a. p. 232 c. 1 l. 14 m. c. 1 l. 1
Wrack g.f. p. 99 c. 2 l. 21
Wroet, wrath g.a. p. 229 l. 13 m. c. 1 l. 10
Wrought g.a. p. 56 l. 1
Wulverly d.e. p. 122 l. 26
Wulverton d.e. p. 122 l. 22
Wulfila g.a. p. 16 l. 9
Wune, wunne g.a. p. 146 l. 36 p. 225 l. 9 m. c. 1 l. 5
Uuunnemanoth *vel* Uuinne manoth g.a. p. 216 l. 24
Wurley d.e. p. 33 m. c. 1 l. 2 c. 2 l. 1
Wyrde, werdes g.a. p. 112 l. 32, 37
Wyrre g.a. p. 155 l. 3

Y.

Y g.a. p. 150 l. 55 p. 229 m. c. 2 l. 17
Yawn, yawning g.a. p. 228 m. c. 1 l. 10, 11
Yea g.a. p. 6 l. 33
Year g.a. p. 4 l. 41
Yeld, yeilde, *verb.* g.a. p. 4 l. 41, 42
Yeman g.f. p. 4 l. 41
Yerichten [Godes] g.a. p. 162 l. 19 m. c. 1 l. 6
Yes g.a. p. 6 l. 34
Yeſterday g.a. p. 56 m. c. 1 l. 1
Yldas, eldas, *cum comp.* g.a. p. 114 l. 36
Yoke g.a. p. 4 l. 41 p. 5 l. 13
York, *urbs* g.a. p. 5 l. 25
Young, ſhe is with young, yngia, ynge, *&c.* g.a. p. 14 l. 36, 37, 38
Youth g.a. p. 4 l. 54
Yule, Youle g.a. p. 209 l. 9, 11
Ywe g.a. p. 5 l. 9

INDEX II.

Index Rerum, ſpeciatim *Anglo-Saxonicarum, Dano Saxonicarum, Normanno-Saxonicarum, Francicarum,* & *Scando-Gothicarum,* quæ antea non editæ, nunc primum excuduntur.

A.

ACQUIETANCIA generalis *Normanno-Saxonice* in membranis compactis Eccleſ. Cath. *Exonienſis*, cum verſione *Latina*. d. e. p. 15

Acquietanciæ generales *Normanno-Saxonice* in iiſdem membranis. d. e. p. 15, 16

Acquietancia ſpecialis *Normanno-Saxonice* in iiſdem membranis cum verſione *Latina*. d. e. p. 16

Acta *Curiæ* cujuſdam *Comitatus*, *Saxonice*, ex Autographo *Cottoniano*, cum verſione *Latina*. d. e. p. 4, 5, 7

Acta *Curiæ Comitatus Cant. Latine* pr. g. a. p. . . . . Alia Sax. è Cod. *Cotton.* pr. XXI.

Ælfrædi Regis inſcriptio *Saxonica* cum Auctoris explicatione. g. a. p. 142, 143, 144

Æſtimatio Juramentorum pro ſtatu & gradu perſonarum jurantium, è Textu *Roffenſi*. d. e. p. 113

Æthelſtani Epinicion *Sax. Latine* verſum, ex *Henrico Huntingdonienſi*, ab autore emendatum. pr. XIV.

Alphabetum vett. Hunnorum. pr. XVII.

Anglicani Sermonis veteris Specimen egregium cum Gloſſ. *G. Hickeſii*. pr. XVII. XVIII.

Annuli aurei inſcriptio *Sax.* in qua litteris *Anglo-Sax.* Runæ nonnullæ immiſcentur. pr. XIII.

Anſæticæ urbes, cur ſic dictæ. pr. g. a.

Athanaſii (S.) Symbolum *Anglice* è Cod. MS. Bibl. *Bodl.* (NE. E. 66. f. 69. b) g. a. p. 233, 234, 235.

B.

Be Miſtlican geliſnpan. d. e. p. 107, 108

C.

Calendarium ſeu Menologium *Poeticum*, è Cod. MS. Bibl. Cott. (Tiberius B. 1. 2.) g. a. p. 203, 204 205, 206, 207.

Carmen de *Dunelmi* ſitu correctius editum, cum verſione & notis *G. Nicolſoni* Archidiaconi Carleolenſis. g. a. p. 178, & m. 179.

Carmen *magicum* Sax. è vetuſto Cod. contra febrim. pr. XVI.

Carmen *Semi-Saxonicum* in Bibl. Bodl. (Digby. A. 4.) g. a. p. 222, 223, 224.

Cartula hiſtorica de *Vulſtano* Epiſcopo. g. a. p. 175, 176

Cauſæ in curia Comitatus *Herefordenſis* auditæ, diſceptatæ, & determinatæ apographum *Saxonicum*, cum verſione Latina. d. e. p. 2, 3.

Charta *Ægelredi* Regis, qua Eccleſiæ *Dorobernenſi* terras ſuas viz. *Sandwich* & *Æſtree*, in uſum Monachorum dedit, cum verſione *Latina*; in Archivis Bibl. Coll. D. *Johannis Baptiſtæ* apud *Oxonienſes*. g. a. p. 157.

Charta *Æthelredi* R. *Merciorum* circa A. D. 692 [lacera] g. a. p. 169

Æthelſtani R. commentitia Eccleſ. *Exonienſis*. d. e. p. 6. m.

altera ejuſdem R. commentitia Eccleſ. *Exonienſis*. d. e. p. 6. m.

Aldredi Epiſcopi *Wigorn.* ſub *Edwardo* Confeſſore confecta. g. a. p. 142.

Canuti R. in Bibl. *Cott.* (*Tiberius*. B. 4. 2.) g. a. p. 163. m.

Cenwulfi Regis *Merciorum*. A. 816. g. a. p. 173, 174

contractûs inter *Wulfricum* & Archiepiſcopum, *Saxonice*. d. e. p. 16.

Eadgari R. A. D. DCCCCLXIV. qua terræ quandam portionem *Beorhtulfo* comiti dat. g. a. p. 139, 140

ejuſdem R. commentitia Eccleſ. *Exonienſis*. d. e. p. 6. m. 7.

Eadweardi & *Ædilwardi*. g. a. p. 170.

Eadgithæ, *Edwardi* Confeſſoris *Relictæ*, cum verſ. *Latina*. g. a. p. 162.

Eadgithæ Reginæ cum gemina verſione *Latina*, veteri & Auctoris. g. a. p. 163, 164.

Edwardi, Confeſſoris dicti, in Archivis Eccleſ. Cath. *Wellenſis*. g. a. p. 136

altera ejuſdem R. in Bibl. *Cott.* g. a. p. 141

altera ejuſdem R. in Archivis Eccleſ. Cath. *Wellenſis*. g. a. p. 144

altera ejuſdem R. in Bibl. *Cott.* cum verſ. *Latina* g. a. p. 158, 159, 160.

altera ejuſdem R. *Gallica* manu exarata in Archivis Eccleſ. Cath. *Wellenſis* cum veteri, & nova Auctoris Verſ. *Lat.* g. a. p. 160

altera ejuſdem R. cum verſ. *Lat.* g. a. p. 160, 161

altera ejuſdem R. cum verſione *lat.* g. a. p. 161.

altera ejuſdem R. cum verſione *lat.* g. a. p. 161, 162.

altera ejuſdem R. cum verſ. *lat.* g. a. p. 162, 163.

altera ejuſdem R. in vetuſto Regiſtro terrarum, quod eſt in Archivis Decani & Capituli *Wellenſis* g. a. p. 162 m.

altera ejuſdem R. fictitia, in Archivis Eccleſ. Cath. *Exonienſis*. d. e. p. 16, m.

Haroldi R. cum verſ. *latina*. g. a. p. 162

Hiſtorica de *Wulſtano* Epiſcopo, ex Archivis Eccleſ. Cath. *Wigorn.* g. a. p. 144.

Literarum Patentium *Willelmi* I. *Latine* & *Saxonice*, ex Textu *Roffenſi*. d. e. p. 75.

Offæ R. *Merc.* & *Aldredi* ſubreguli. A. D. DCCLXXV. g. a. p. 170 171.

Oſheri Reguli *Hwicciorum* circa A. 692 g. a. p. 169.

Oſwaldi Archiepiſcopi, A. D. 990. g. a. p. 140.

Philippi de *Albiniaco*. d. e. p. 74.

Ranulphi Epiſcopi *Dunelmenſis*, A. MXCIX cum verſ. *lat.* g. a. p. 149, 150.

Recordi Comitiorum regni *Merciæ*. A. Chriſti DCCCXXV. *Sax.* autographa Somerſiana. d. e. p. 80, 81

Uhtredi Reguli *Hwicciorum*. g. a. p. 170.

Werfrithi Epiſcopi, A. 892. g. a. p. 174.

Wilfrithi Epiſcopi, A. 922. g. a. p. 174 175.

Willelmi Conquæſtoris dicti in Bibl. *Cott.* g. a. p. 137.

ejuſdem R. qua conceſſit *Leofrico*, ut certas terras apud *Bennan*, *Eſtun*, *Cummanyg*, ac *Holacumb*. Eccleſ. S. *Petri* in *Exon.* daret. d. e. p. 77, 78

Willelmi II. qua Abbatiam S. *Petri* Bathoniæ *Johanni* Epiſcopo *Sumerſetenſi* ad ampliandos Epiſcopatus reditus donat. d. e. p. 47.

Wulſtani *Archiepiſcopi*, A. D. MXVII [lacera] g. a. p. 140, 141.

Chriſti diſputatio cum muliere *Samaritana*. *Francicum* Fragmentum Periphraſticum & pſeudorythmicum cum verſ. *lat.* g. f. p. 9, 10.

Commentarius Actorum *Curiæ Comitatus*, è Textu *Roffenſi*. d. e. p. 43.

Controverſiæ in Comitatus *Cantuarienſis* Curia determinatæ è Textu *Roffenſi* emendatius editus. d. e. p. 33.

Concordia inter *Heathoredum* Epiſcopum & *Wulfheardum* facta in Synodo apud *Celchyth*, &c. g. a. p. 171, 172, 173.

Wulfrici Abbatis cum *Eldredo*, *Lifingi* filio, in codice IV Evangeliorum in Bibl. C. C. C. C. *Saxonice*. d. e. p. 10

Contractus Emptionis & Venditionis in Collectione Chartarum *Cottoniana*, *Saxonice*, cum verſ. *latina*. d. e. p. 30.

Controverſia inter Monachos Eccleſiæ Chriſti *Cant.* & *Radulphum* Picot Vicecomitem, in Bibl. *Bodl.* d. e. p. 36

Cornu Puſeyenſe, cum inſcriptione. pr. XXV.

Cutenreyorum illuſtriſſ. familia. pr. g. a.

Crucis Saxonica inſcriptio litteris Runicis expreſſa. pr. XII.

D.

Danicarum Runarum, tam ſimplicium, quam [illegible] deſcriptio

ſcriptio poetica, è cod. MS. Bibl. *Cott.* (Otho, B. 10. p. 165) g. a. p. 135

Dano-Runicarum literarum altera deſcriptio, cum explicatione *Anglo-Saxonica* in eadem Bibliotheca, (*Domitianus*, A. 1.) g. a. p. 136

De Civium cenſu & conditione ſecundum uniuſcujuſque Bonorum æſtimationem, è Textu *Roffenſi*, *Saxonice* cum verſione *latina*. d. e. p. 113, 114.

De Falcheham & Bromleage è Textu *Roff.* d. e. p. 114, 115.

De ſervanda pace *palatina*, propter Regis honorem, *Saxonice*, cum verſione *latina*, è Textu *Roffenſi*. d. e. p. 114.

Deſcriptio quarundam familiarum in *Hatfelda* in Comitatu *Heortfordenſi*, *Anglo-Saxonice*, in Bibl. *Bodl.* d. e. 28. m.

Deſcriptio quorundam locorum in agro *Wigorn.* Saxonice. pr. g. a.

Dithyrambicum Carmen *Anglo-Saxonicum*. g. a. p. 207, 208

Dithyrambicum Fragmentum *Anglo-Saxonicum*, è MS. Eccleſ. *Exonienſis*. g. a. p. 221.

Donatio *Eadburgæ* in cod. IV. Evangeliorum in Biblioth. C. C. C. C. *Saxonice*, d. e. p. 10.

Teſtamentaria cujuſdam terræ, quam *Thurſtanus* Eccleſiæ Chriſti *Durobernenſi* dedit, *Saxonice*, cum verſione *latina*, è Collect. Chartarum *Cottoniana*. d. e. p. 29, 30.

Δυωδεκαγρᾳφ. malè ab *Joh. Harduino* Δωδεκαγρᾳφ appellatur. pr. XXIV.

Doxologiæ Paraphraſis *Anglo-Saxonica*, è cod. *Wigorn.* inter libb. *Junianos*, in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 179, 180.

Doxologia ſeu Hymnus angelicus *Græce*, litt. *Francicis* expreſſus. pr. XIX.

E.

Elſtobii (*Gulielmi*) literæ ad *Georgium Hickeſium*. d. e. p. 98

Emptiones & Venditiones in MS. quodam. Bibl. C. C. C. C. d. e. p. 9, 10.

Epitome *Decalogi* quædam. g. f. p. 70

Errores aliquos ſuos notat auctor. pr. VII, VIII, IX.

Excerpta ex Harmonia IV Evangeliorum *Francice* ſcripta, cum verſione *latina*. g. a. p. 189, 190, 191. g. f. p. 101, 102, 103, 104, 105.

ex Homilia, *cum appropinquaſſet Jeſus Jeroſolimam*, &c. in libro Homiliarum *Semiſaxonicarum* in Bibl. *Lambethana*. g. a. p. 167.

ex Homilia *in Aſcenſione*, è libro compacto Homiliarum in Bibl. Coll. *Trin. Cantabr. Anglo-Normannice* ſcripta. g. a. p. 168. & m.

è libro *Ormulum* inſcripto. g. a. p. 138, 165, 166.

è Menologio *Saxonico* ſoluta oratione ſcripto in Bibl. *Cott.* g. a. p. 189, 190, 191.

Excerpta ex *Otfrido*. g. f. p. 22.

F.

Fragmentum *Gromaticum* in Bibl. Cott. *Anglo-Saxonice*. d. e. p. 109.

G.

Gallica lingua æque miſcella, ac *Anglicana*. pr. VI.

H.

Hunnorum vett. Alphabetum. pr. XVII.

Hymnus Magnus Eccleſiæ, *Francice* cum verſione *latina*. g. f. p. 64, 65.

Matutinus è Schedis *Junianis* excriptus cum verſ. *latina*. g. f. p. 100.

ad Noctem Dominicis diebus, è libro Hymnorum MS. cum verſ. *latina*. g. f. p. 110, 111.

alter ex eodem libro Hymnorum MS. cum verſ. *latina*. g. f. p. 111.

I.

Inſtrumentum Emptionis & Venditionis contractæ inter *Leofwinum* & *Ædricum*, *Sax.* cum verſ. *lat.* d. e. p. 9.

publicæ atteſtationis ab Abbatiſſa *Ælfgiva*, *latine*. d. e. p. 10, 11.

Juramentorum ſolennes formulæ è Textu *Roffenſi*. d. e. p. 112, 113.

L.

de *Laet* (*Johannis*) literæ ad D. *Henricum Spelmannum*. d. e. p. 88, 89.

Lectiones Eccleſiaſticæ Græcæ literis *Saxonicis* expreſſæ. pr. XI, XII.

Literarum *Saxonicarum* valor è codd. vetuſtis. pr. XI.

LL. *Saxonicæ Æthelberhti* R. cum *Johan. de Laet* verſione *latina* & Obſervationibus. d. e. p. 89, 90, 91, 92.

Hlotharii & *Eadrici* RR. *Cantiæ* cum *Johan. de Laet* verſ. *latina* & obſervationibus. d. e. p. 92, 93.

Lunarium menſium nomina *Saxonica* apud antiquos *Anglorum* populos. g. a. p. 216.

Lupi Sermo ad *Anglos*, quando *Dani* maxime perſecuti ſunt eos, cum verſ. *latina* & notis *Gul. Elſtobii*. d. e. p. 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106.

M.

Manumiſſiones Servorum & Servarum in Urbe *Bathonienſi*, è cod. MS. Evangeliorum in Bibl. C. C. C. C. *Normanno-Saxonice*. d. e. p. 22, 23.

Servorum in Miſſali quodam in Bibl. *Bodl.* *Semi-Saxonice* cum verſione *latina*. d. e. p. 12, 13.

Manumittendi ſervum formula *latina* in MS. cod. Evangeliorum in Bibl. *Bodl.* d. e. p. 14.

Servum formula *latine*, in membranis compactis Eccleſ. Cath. *Exonienſis*. d. e. p. 14.

Margaretæ (S.) Vita, Carmen *Anglo-Normannicum* è libro conſuto Coll. Trin. *Cantabr.* deſcriptum. g. a. p. 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231.

Monile aureum cum *Runica* inſcriptione. pr. XX.

N.

Nicænum Symbolum è cod. *Wigorn.* in Bibl. *Bodl.* *Anglo-Normannice* ſcriptum. g. a. p. 166.

Idem *Græce* litt. *Francicis* expreſſum. pr. XX.

Nomina quorundam locorum in agro *Wigorn.* *Sax.* pr. g. a.

Normanno-Saxonica dialectus *Dano-Saxonicæ* corruptior pars. pr. g. a.

Numerandi ratio apud veteres *Cimbros*. g. i. p. 42, 43.

Numiſmata Saxonica *Andreæ Fountain*, Diſſertationis Epiſtolaris quaſi ſupplementum. pr. g. a.

O.

Oratio Dominica *Anglice*. In qua tres tantum voces originis *Gallicæ*. p. VI.

Eadem *Græci* litt. *Francicis* expreſſa. pr. XIX.

Eadem *Græcè* ex codd. Sacramentorum *Joſ. Mar. Thomaſii*, pr. XIX. m.

P.

Placitum apud *Pinendenam* è Textu *Roffenſi*. d. e. p. 31, 32.

Poeticum fragmentum in cod. MS. Homiliarum *Semi-Saxonicarum* in Bibl. *Lambethana*. g. a. p. 192, 193.

R.

Recordum Privilegii, quo *Osbernus* Epiſcopus Monachis S. *Nicolai* indulſit, ut pulſarent Campanas, &c. *Normanno-Saxonice*, in Membranis compactis Eccleſ. Cath. *Exonienſis*. d. e. p. 18.

Terrarum cujuſdam *Gilebaerti* è cod. Evangeliorum in Bibl. *Bodl.* *Saxonice*. d. e. p. 10.

Runicum Monumentum in Atrio Muſæi *Oxonienſis* cum Auctoris verſione *latina*. Fig. 1. g. i. p. 3.

Monumentum alterum in eodem Atrio cum verſione *latina*. Fig. 2 g. i. p. 3.

S.

Sancti in *Anglia* ſepulti, *Saxonice* cum verſione *latina* & notis *Gul. Hopkinſi* S.T.P. è cod. MS. Coll. Corporis *Chriſti*, alias *Benedicti*. d. e. p. 115, 116, 117, 118, 119, 120 121.

Satyra *Anglo-Normannica* in *Monachos* & *Moniales* è cod. MS. conſuto. g. a. p. 231, 232, 233.

Scripta è Codice Evangeliorum *Lychfeldenſi*, vulgò *Liber S. Ceadæ* vocato. d. e. p. 11.

Scriptum de Oppreſſis contra jus Monaſteriis in Bibl. Cott. *Saxonice*. d. e. p. 32, m.

Siclus, nummus *Saxonicus*. pr. XXI.

Sodalitia ſive *Fraternitates*, quas *Epiſcopus* & Canonici *Exonienſes* inſtituerunt ad conſervandam charitatem, & pietatem promovendam in Membranis compactis Eccleſ. Cath. *Exonienſis*, *Normanno-Saxonice* cum verſ. *latina*. d. e. p. 18, 19.

Sodalitium *Cantabrigiæ* inſtitutum, è Cod. Cott. *Saxonice*, cum verſ. *latina*. d. e. p. 20, 21.

Exonienſe, ex eodem libro, *Saxonice* cum verſ. *latina*. d. e. p. 21, 22.

à *Wulfſtano* Epiſcopo *Wigorn.* inſtitutum cum Præfectis & Fratribus VII Monaſteriorum in Miſcellan. MS. in Bibl. C. C. C. C. d. e. p. 19, 20.

Solarium Menſium nomina *Suecica*. g. a. p. 215, 216, 217.

Specimen è Cod. MS. *Exonienſi*, *Saxonice*. g. i. p. 4.

ex eodem cod. MS. *Saxonice* cum Auctoris verſ. *latina*. g. i. p. 5.

è cod. *Wigorn.* qui inter libb. *Junianos* extat Oxon. g. a. p. 144.

Specimina è libro *Scaccarii* cenſuali, vulgo **Doomes-day-book**. g. a. p. 144.

T.

Teſtamentum *Abbæ* Vicecomitis in Bibl. *Cott.* *Saxonice*. d. e. p. 55.

Ælfegi, è Textu *Roffenſi*, *Saxonice*, cum verſione per Monachos *Roffenſes* *latina*. d. e. p. 58, 59, 60.

Ælfrici

Ælfrici Archiepiſcopi, è Bibl. *Cott. Saxonice & latine.* d. e. p. 62, 63.
Badanotha Beotingi in Bibl. *Cott. Saxonice.* d. e. p. 54, 55.
Byrtwrici & *Ælfswithæ* uxoris, è Textu *Roffenſi*, *Saxonice* & *latine.* d. e. p. 51, 52, 53, 54.
Wulfgari e Regeſto Abbatiæ S. *Petri* de *Bath.* in Bibl. C. C. C. C. *Saxonice.* d. e. p. 54.
Teſtimonia *Normanno-Saxonice* deſcripta de ſervis *Manumiſſis*, in Membranis compactis Eccleſ. Cath. *Exonienſis.* d. e. p. 15.
Theta *Saxonici* (þ) variæ figuræ ex antiquis codd. pr. XI.
Thrimſæ valor. pr. XLI, &c.
Tranſpoſitio vocum in Poeſi *Gothica.* pr. XVIII.

V.

Verſus *Semi-Saxonici* in Bibl. *Bodl.* cum verſione *lat.* g. a. p. 146.

W.

Willelmi Conqueſtoris dicti Mandatum ad *Willelmum de Curtellis* de S. *Petri* denariis, cum veteri & nova Auctoris verſionibus *lat.* g. a. p. 164, 165.
Weſtwudi, *Pakintoniana* gentis ſedis, in agro *Wigorn.* deſcriptio. pr. g. a.
Wigorniæ deſcriptio. *ibid.*

INDEX III.

Index MSS. & aliorum, quæ fere omnia nondum citata, in hoc Opere citantur.

A.

A*BBENDONENSE* Chronicon in Bibl. *Cott.* g. a. p. 101. m.
Abbendonenſis Eccleſiæ Hiſtoria in Bibl. *Cott.* d. e. p. 56, 64, 67.
Ælfredana verſio Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ *Bedæ* in Bibl. C. C. C apud *Oxonienſes.* g. a. p. 144.
Ælfrici Epiſtola ad clerum in Bibl. C. C. C. *Cantabr.* g. a. p. 64.
Epiſtola ad *Wulſtanum* Archiepiſcopum *Eborac.* in MS. Bibl. *Bodl.* g. a. p. 58.
Epiſtolarum prior. g. a. p. 53.
Fragmentum Hiſtoriæ RR. *Weſt-Sax.* g. a. p. 66.
Grammatica *Latino-Saxonica* penes Auctorem. g. a. p. 145. 152. d. e. p. 199. m.
Grammatica *Latino-Saxonica* in Bibl. D. *Johannis* Bapt. apud *Oxonienſes.* d. e. p. 24, m. 109, m.
Pentateuchus *A. Sax.* g. a. p. 144. in Cod. *Cantabr.* g. a. p. 8.
Ældredi Proleg. X. Canonum. g. a. p. 95, 96.
Alphabetum *Francicum* è cod. MS. *Fr. Junii.* g. f. p. 6.
è cod. MS. *Hrabani Mauri.* g. f. p. 6.
è Numiſmatis. g. f. p. 6.
Annonis (S.) Vita. g. f. p. 10, 11, 12, 17, 22, 35, 37, 45, 70, 75, 76, 80, 81, 83, 109.

B.

Baſilii Hexaemeron in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 3. 65.
Be Miſtlican gelimpan. Codd. *Ben. Cott. Hatt.* d. e. p. 107, & m. 108.
Becani (*Joh. Goropii*) Hermathena. &c. d. e. p. 154.
Bedæ Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Cod. *Benedictinus.* g. a. p. 28.
Boethii Cod. Cott. g. a. p. 16. m.
Bridekirkenſis Baptiſterii inſcriptio *Runica.* g. i. p. 4.
Bunadar balk. g. i. p. 43.

C.

Calendarium ſive Menologium Poeticum in Bibl. *Cott.* g. a. p. 101. m. 102, 109, 212, 214, 218, 219, 220.
notatur. g. a. p. 220.
Canones Pœnitentiales. g. a. p. 144.
Canonicorum capitula. g. a. p. 144.
Canonum Codex MS. g. a. p. 36. 37, 57, 68. 74, 77.
Codex MS. inter libb. *Junianos.* g. a. p. 63.
Codex MS. ſub Rubrica *de Officiis Diurn. & Nocturn. horarum.* g. a. p. 8, 63, 67, 144, 179, 180.
Carmen *Semi-Saxonicum* in cod. compacto Coll. Trin. *Cantabr.* g. a. p. 222, m. 223, m. 224, m.
in Bibl. *Lambethana.* g. a. p. 222, m. 223, m. 224, m.
Caroli capitula. g. a. p. 155.
Catalogus vett. librorum in MS. ad Eccleſiam *Dunelm.* pertinente. d. e. p. 52, m.
Catharinæ (S.) Vita *Anglo-Normannice* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 167, 168.
Ceadæ (S.) Liber, codex MS. Evangg. Decani & Capituli *Lichfeldenſis.* d. e. p. 11, 12.
Chamberlaine (*John.*) Vocabularium *Hiſpanicum.* d. e. p. 148.
Italicum. d. e. p. 148.
Charta Actorum Curiæ Comitatus in collectione *Cott.* d. e. p. 4, 5, 7, 77.
Ægelredi R. qua terras quaſdam Eccleſiæ Chriſti *Dorobernenſi* ad ſuſtentationem Monachorum dediſſe dicitur. d. e. p. 12.
Æthelbaldi R. Auſtralium *Saxonum*, qua donat terras X Caſſatorum *Cyneberto* Comiti ad conſtruendum cœmeterium. d. e. p. 67, 80.
Charta *Æthelbaldi* R. *Merciorum* in Textu *Roff.* d. e. p. 62, m.
ejuſdem R. fundationis Monaſterii *Croylandenſis* fictitia. d. e. p. 64. 66. 67. 82.
Æthelberhti I. R. *Cantiæ* in Charta *Edwardi* III. recitata, ſuſpecta habita. d. e. p. 64.
ejuſdem R. in Textu *Roffenſi.* d. e. p. 79.
Æthelberhti II. R. *Cantiæ* in Textu *Roff.* d. e. p. 80, 81.
Æthelredi R. *Anglorum* in Textu *Roff.* d. e. p. 63. m.
ejuſdem R. de fundatione Eccleſiæ *Eynſhamenſis.* g. a. p. 145, 148 m.
Æthelredi R. Occidentalium *Saxonum* & *Cantiæ* in Textu *Roffenſi.* d. e. p. 81.
Æthelredi R. *Merciorum* [mutila] *Cottoniana.* A. DCCCCI. d. e. p. 76.
Æthelredi R. *Merciorum* circa A. D. DCXCII. g. a. p. 146.
Æthelredi R. *Somerſiana.* d. e. p. 69.
Æthelredi Ducis *Merciorum*, in cod. MS. Bibl. *Bodl.* d. e. p. 63, m.
Æthelſtani R. Eccleſiæ *Exonienſis* commentitia. d. e. p. 6. m.
ejuſdem R. Eccleſiæ *Exonienſis* commentitia. d. e. p. 6, m.
ejuſdem R. in Bibl. *Cott.* fraudis ſuſpecta. d. e. p. 150, 151.
ejuſdem R. qua certas terras dedit Eccleſiæ *Wigorn.* d. e. p. 81.
ejuſdem R. *Cottoniana.* d. e. p. 69.
Æthelſwithæ Reginæ, qua telluris partem vendidit miniſtro ſuo *Cuthwulfo* ſuſpecta habita. d. e. p. 152.
Aldulfi Epiſcopi in Textu *Roff.* d. e. p. 80.
Alhwini Epiſcopi *Wigorn. Æthelwulfo* Duci deſcripta, *Somerſiana.* d. e. p. 67, 76, 80.
Alueredi R. qua *Burrico* Epiſcopo *Roff.* terram ſuam in oppido de *Frekeham* dediſſe dicitur, in capſulis ductilibus Bibl. *Cott.* d. e. p. 66.
Anſelmi Archiepiſcopi *Cant.* d. e. p. 75.
Beornwulfi R. *Merciorum Somerſiana.* d. e. p. 69.
Brientii vel *Brienni* de *Brantona*, & *Margaritæ* uxoris ejus. d. e. p. 75.
Burgredi R. *Merciorum.* d. e. p. 69, 81.
Berhtulphi R. *Merciorum Somerſiana* & *Cottoniana.* d. e. p. 81.
Cedwallæ R. qua *Wilfrido* Epiſcopo certa prædia, &c. dediſſe dicitur, in collect. Chartarum *Cottoniana*, fictitia. d. e. p. 66.

Charta Canuti R. fictitia, quæ ſic incipit. In nomine Patriarchis Jeſu Chriſti, &c. d. e. p. 64, 65.
ejuſdem R. quæ ſic incipit. On almighti drightnes name. deſcripta in Charta Henrici IV. d. e. p. 64, 65, 66.
ejuſdem R. Anglo-Normannice. d. e. p. 65.
ejuſdem R. qua Monaſterio, quod dicitur Badrices-wurthe privilegia, &c. conceſſit, fictitia. d. e. p. 66.
Canuti R. & Ongiſlæ uxoris ejus in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 69.
Coenwulfi R. Merciorum. A. D. DCCCXVI. g. a. p. 146.
ejuſdem R. d. e. p. 64.
ejuſdem R. in Textu Roff. d. e. p. 81.
Concordiæ inter Abbatem & cœnobium Onſuzenſe, & Majorem & communitatem Civitatis Oxon. extans in MS. inſcripto, The Regiſter of Duſney. g. a. p. 159, m.
Contractûs inter Robertum & Johannem de Ripes, Cottoniana. d. e. p. 77.
Conventionalis Stephani Archiepiſcopi Cant. in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. d. e. p. 77.
Conventionis factæ An. MCXL in Bibl. Cott. d. e. p. 77.
Conventionis inter Ægelricum & Eadſignum Archiepiſcopum Cant. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 76.
Conventionis inter Wulfricum & Archiepiſcopum Wulfſtanum. d. e. p. 70.
Decreti in terminanda lite inter Healeberdum Epiſc. & Wulfberdum, &c. in Bibl. Cott. d. e. p. 81.
Dunſtani (S.) in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. fictitia. d. e. p. 66, 68, 71, 82.
Edgari R. g. a. p. 64,
ejuſdem R. Eccleſ. Exonienſis, commentitia. d. e. p. 6. m.
ejuſdem R. qua certa privilegia Eccleſiæ Glaſtonienſi corroboravit. d. e. p. 84.
ejuſdem R. de Oſwaldes-lawe, Harleyana, à falſario quodam ficta. d. e. p. 86, 87, 152.
ejuſdem R. in Charta confirmationis Richardi II. in collect. Chart. Cott. d. e. p. 64.
ejuſdem R. in Charta confirmationis Henrici V. vel VI. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 64, 66.
ejuſdem R. duæ à falſario ſimulatæ in Bibl. Cott. d. e. p. 82.
ejuſdem R. A. DCCCCLV in capſulis ductilibus Bibl. Cott. d. e. p. 69.
ejuſdem R. Somerſiana. d. e. p. 69, 70, 81.
ejuſdem R. altera Somerſiana. d. e. p. 69.
ejuſdem R. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 70.
ejuſdem R. qua Monaſterio Perſorenſi libertates & privilegia confirmavit. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 71.
ejuſdem R. Splendidiſſima, quæ ſic incipit. REGNANTE DNO NRO IHV XPO in perpetuum ✠. in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. fictitia. d. e. p. 66, 68, 71, 78, 82.
ejuſdem R. falſitatis damnanda, qua Deo, S. Petro, Monachiſque vet. cœnobii Wentanæ quandam telluris particulam, &c. dedit A. DCCCLXXV. in capſulis ductilibus Bibl. Cott. d. e. p. 66, 68.
Edgari R. Scotorum. d. e. p. 74.
Eadredi R. qua Eccleſ. Wellenſi villam Fuclanyrcan dabat g. a. p. 139. d. e. p. 84.
ejuſdem R. Somerſiana. d. e. p. 82.
ejuſdem R. A. DCCCCLV. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 69, 70.
Edwardi (S.) II. commentitia. d. e. p. 65, 66.
Edwardi R. Confeſſoris dicti, qua cœnobio Weſtmonaſt. certa prædia dat. in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. d. e. p. 64
ejuſdem R. qua Abbati & Monachis Weſtmonaſt. certas terras in Eſſexia donat in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. d. e. p. 64.
ejuſdem R. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 69.
ejuſdem Tres chartæ, quas uno eodemque tempore, die ſc. conſecrationis Eccleſ. Weſtmonaſt. ille R. Conceſſiſſe eidem Monaſter. dicitur, examinatæ & notatæ. pr. XXXVII, &c. m.
Edwigi R. in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 69, 70.
Ealdredi Epiſcopi, qua terras Wudigeate donavit. d. e. p. 70.
Eardwulfi R. Cantiæ in Textu Roff. d. e. p. 80.
Ebrardi Epiſcopi Norwicenſis. d. e. p. 75.
Ethelberti R. Cantiæ in Textu Roff. D. e. p. 67, 69 80, 81.
Edithæ Reginæ in MS. Eccleſ. Cath. Wellenſis. g. a. p. 148.
ejuſdem Reginæ in eodem MS. g. a. p. 148.
Hardicnuti R. Somerſiana. d. e. p. 69.
Henrici I. qua Archiepiſcopo & Monachis Eccleſ. Chriſti Cant. terras confirmat. g. a. p. 164. m.
ejuſdem. Sax. pr. XVI.
ejuſdem R. qua Manerium de Thorp. Eccleſ. Norwicenſi dedit. d. e. p. 48.
ejuſdem R. Cottoniana. d. e. p. 72.
ejuſdem R. qua Priori & Conventui Dunelmenſi honores, &c. confirmavit. d. e. p. 74, 84.
ejuſdem R. Latine & Saxonice ſcripta. d. e. p. 74.
ejuſdem R. Anſelmi Archiepiſcopi & Gundulphi Epiſcopi Roffenſis in Textu Roff. d. e. p. 72.
Henrici II. Theobaldo Archiepiſcopo & monachis Eccleſ. Chriſti Cant. conceſſa. g. a. p. 164, m.
ejuſdem. Sax. pr. XVI.
ejuſdem R. in Bibl. Cott. d. e. p. 82.
Herberti Epiſcopi Norwicenſis, qua Norwicenſem Eccleſ. à ſe conſtructam dotavit. g. a. p. 145. d. e. p. 72, 73.
Hlotharii R. Cantiæ in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 65, 66, 79.
Indentata facta inter Edwardum R. Angliæ & Franciæ & filium ſuum Johannem Regem Caſtellæ & Legionis, Cottoniana. d. e. p. 77.
Johannis R. in Sulcardi Hiſtoria Eccleſ. Weſtmon. in Bibl. Cott. d. e. p. 31, m.
Kenulphi R. Merciorum, Winchelcumbenſis, in Bibl. Cott. falſitatis ſuſpecta. d. e. p. 150, 151.
Kenulphi vid. Coenwulphi.
Offæ R. Merciorum. A. D. DCCLXXV. g. a. p. 146.
ejuſdem R. g. f. p. 98.
ejuſdem R. in Textu Roff. d. e. p. 80, 81.
ejuſdem R. Somerſiana. d. e. p. 68.
ejuſdem R. qua donaſſe fingitur Janberto Archiepiſcopo terram apud Ficklam in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 66.
Oſheri Reguli Huicciorum. A. D. DCXCII. g. a. p. 146.
Oſheri Regis in MS. Cott. ſuſpecta habita. d. e. p. 79.
Oſwaldi Archiepiſcopi Eborac. Somerſiana. d. e. p. 69, 70.
ejuſdem An. DCCCCLXII Somerſiana. d. e. p. 70.
R. Epiſcopi Londinenſis, Cottoniana. d. e. p. 77.
Radulphi Archiepiſcopi Cant. d. e. p. 75.
Roberti de Neyville. d. e. p. 74.
Rodberti Epiſcopi S. Andreæ, qua donum certorum prædiorum Geſpatric fratri confirmat. d. e. p. 74, 75.
Sebbi R. Orientalium Saxonum, in collect. Chart. Cott. d. e. p. 65, 66, 79.
Sigeredi R. Cantiæ, qua dedit terram XX aratrorum Eardwulfo Epiſcopo Roffenſi. in Textu Roff. d. e. p. 84, 85.
ejuſdem R. altera, in Textu Roff. d. e. p. 80.
Stephani R. in Archivis Eccleſ. Weſtmonaſt. fictitia. d. e. p. 78.
ejuſdem R. qua Deo, Eccleſ. SS. Petri & Pauli, &c. in Wintonia Manerium Sudton, &c. donat. d. e. p. 73.
ejuſdem R. An. MCXXVII. in Bibl. Cott. d. e. p. 73. m.
ejuſdem R. ad Rain. de Muſcampis. d. e. p. 75.
Uhtredi Reguli, Huicciorum. A. D. DCCCXVII. g. a. p. 146.
ejuſdem Reguli, Somerſiana. d. e. p. 69.
Uhtredi Subreguli Offæ R. Merciorum. d. e. p. 67.
Willelmi Conquæſtoris dicti in Bibl. Cott. g. a. p. 150.
ejuſdem duæ, Sax. pr. XV, XVI.
ejuſdem R. An. MLXVI, qua V marcas Argenti, II Auri, &c. donavit Eccleſ. Weſtmonaſt. d. e. p. 31, m.
ejuſdem R. Eccleſ. Exonienſis, qua VII Manſos Leofrico Epiſcopo Exonienſi dedit. d. e. p. 31, m.
ejuſdem R. qua quaſdam terras apud Rinoemerum Monaſterio novo Wintonienſi dedit. d. e. p. 31, m.
ejuſdem R. qua dat Scō Cuthberto manerium de Hemingburch cum terra de Brachenholm. d. e. p. 62, m.
ejuſdem R. qua cœnobio Weſtm. manerium de Wennintone confirmat. d. e. p. 64.
ejuſdem R. An. MLXX. d. e. p. 64.
ejuſdem R. qua Eccleſ. Edmundiburgenſi donationes RR. Anglorum confirmavit, falſitatis damnanda. d. e. p. 75.
ejuſdem R. qua Abbatiam Scī Edmundi ab Arfaſti Epiſcopi ſucceſſorumque dominatione vult eſſe exemptam, Saxonice in collect. Chart. Cott. d. e. p. 78.
ejuſdem R. idem privilegium dantis, latine in collect. Chartarum Cott. d. e. p. 78.
ejuſdem R. An. MLXVII. Cott. d. e. p. 72, 76.
ejuſdem R. qua Eccleſ. Dunelm. terras in Lodonia Scotiæ confirmat. d. e. p. 74.
ejuſdem Regis ad Goiſfredum. d. e. p. 74.
ejuſdem R. qua confirmavit donum Rogeri Bigot. d. e. p. 75.
ejuſdem R. quas Teignis mandat conſuetudines omnes exſolvere, quas Eccleſ. Roff. habuit, &c. d. e. p. 75.

Charta ejuſdem R. qua terras aliquas ſe dediſſe Monaſterio *Winton.* notificat. d. e. p. 72, 75.
ejuſdem R. *Anglo-Normannice* ſcripta. d. e. p. 65.
Willelmi II. qua Abbatiam S. *Petri Bathoniæ* Epiſcopo *Somerſetenſi* dedit. d. e. p. 47.
ejuſdem R. cujus Apographon extat in Textu *Roff.* d. e. p. 72, 75.
Willelmi Archiepiſcopi *Cant.* d. e. p. 75.
Willelmi Archiepiſcopi *Cant.* qua *Johanni* Epiſcopo *Roff.* Jura epiſcopalia conceſſit & confirmavit. d. e. p. 74.
Willelmi Epiſcopi *Dunelm.* d. e. p. 73, 75.
Wihtredi R. *Cantiæ.* d. e. p. 79.
Wulferi R. *Merciorum*, qua S. *Petro* & *Monaſterio* de *Medeſhamſted* certa tenementa dicitur contuliſſe, in collect. Chartarum *Cott.* fictitia. d. e. p. 66, 68, 82.
Wulſtani Epiſcopi *Wigorn.* *Cott.* d. e. p. 73, 76.
Chartarum collectio *Cott.* d. e. p. 4. m. 63.
Chartularium coenobii S. *Auguſtini Cantuarenſis* in Bibl. Aulæ S. Trinitatis *Cantabr.* d. e. p. 64, 72, m. 80.
Monaſterii *Edmundiburgenſis.* d. e. p. 64, 65, 75, & m. 83, m. 85.
Monaſterii *Wigorn.* d. e. p. 64.
Chronica Chronicarum notatur. d. e. p. 44, 45.
Chronicon *Lichfeldienſe.* d. e. p. 45, m.
Chronicon *Saxonicum* (Laud. E. 80) g. a. p. 144.
Saxonicum in Bibl. *Cott.* g. a. p. 134, m. 181, m. 182, m.
Codex MS. de computo Eccleſiaſtico in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 78.
Codex MS. cujus nota NE. D. 2. 19 in Bibl. *Bodl.* in quo variæ extant Lectiones Eccleſiaſticæ, ex LXXII interpretum verſione.
Exonienſis Carminum. g. i. p. 51.
Fundationis S. *Auguſtini Cantuarenſis* in Bibl. Aulæ S. *Trinitatis Cantabr.* d. e. p. 80. & pr. IX.
Homiliarum in Bibl. *Lambethana* g. a. p. 144, 145.
Junii. g. a. p. 38, 60, 62, 63. g. f. p. 3. 6.
Semi-Saxonicus in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 144.
In Sermone ad Populum in Octav. *Pentecoſtes.* g. a. p. 24. 25.
Sermonum *Sax.* in Bibl. *Lambethana.* g. a. p. 145, 222.
Wigorn. inter libb. *Junianos* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 144.
Codicis *Argentei* Apographon *Junianum.* g. a. p. 21, m.
Commemoratio *Placiti*, quod fuit inter *Wulſtanum* Epiſcopum & Abbatem *Eveſham* in Bibl. *Cott.* d. e. p. 43.
Contentio inter *Gundulphum* Epiſcopum *Roff.* & *Picot* Vicecomitem, in Textu *Roff.* d. e. p. 33, 35, 36, 41, 42, 48.

D.

Dugdalii (*Gul.*) Catalogus Chartarum Eccleſiæ *Wigorn.* d. e. p. 87.
Dunſtani (S.) Codex in Bibl. *Cott.* d. e. p. 60.
Scriptura in cod. MS. in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 144, & m.

E.

Edrici Monachi *Wigorn.* computus ante librum Homiliarum. g. a. p. 144.
Evangelia IV *Aldredi* interlineata in Bibl. *Cott.* g. a. p. 2, 3, 10, 11, 12, 16, m. 20, 27, 29, 30, 35, 36, 37, 40, 57, 60, 65, 88. & m. 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, & m. 99, 100, 101, 111, 115.
Dano-Saxonice, *Farmanno* & *Owuno* ſive *Odoeno* Gloſſatoribus, Codex *Ruſhworthianus* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 2, 3, 8, 9, 29, 60, 88, & m. 89, 90, & m. 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101.
quæ *Hattoniana* vocantur in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 3, 137, 138, 139, 144, 156, 157, 164.
Evangeliorum codex MS. olim Eccleſiæ *Exon.* nunc in Bibl. *Bodl.* d. e. p. 14, 18, m.
Codex *Lichfeldenſis.* g. f. p. 2, & m. 4.
IV. Harmonia ſive codex *Quadruus Franco-Theotiſce* ſcriptus circa *Karli M.* tempora, in Bibl. *Cott.* g. a. p. 88, 89, 101, 102, 103, 104, 105, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132. 146, 147, 177, 189, 190, 191, 210, 211.
g. f. p. 3, 6, 7, 11, 12, 13, 14, & m. 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 47, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, & m. 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 94, 100, 101, 102, 103, 104, 105.
d. e. p. 122, 149.
Exorciſmus ad reddendos agros *fertiles.* g. a. p. 103, 110 g. f. p. 6. m.
Expoſitio *Bedæ* Presbyteri in Epiſtolam S. *Judæ* in MS. cod. in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 173, m.

F.

Feminæ, Tractatus *Gallo-Anglicus* ſic inſcriptus, in libro conſuto Coll. *Trinitatis* apud *Cantabr.* g. a. p. 149, m. 154, & m. 155.
Fragmentum vetus *Iſlandicum.* d. e. p. 39

G.

Gervaſii Tilburienſis obſervantiæ Scaccarii in Bibl. *Cott.* d. e. p. 32, m. 45, m.
Gloſſ. g. a. p. 111, m. g. f. p. 29, 57, 67, 69.
Gloſſarium B. g. f. p. 8, 86.
Gloſſ. *Cott.* g. a. p. 130.
Gloſſ. *Lipſianæ.* g. f. p. 95.
Gloſſ. R. g. a. p. 57. d. e. p. 58, m.
Godefridi literæ ad *Alexandrum* III. ſummum Pontificem. d. e. p. 71.
Gregorii (D.) Paſtorale ab *Ælfredo* R. *Saxonice* verſum, in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 3, 78. in Bibl. *Cott.* g. a. p. 3, 115.

H.

Henrici Huntingdonienſis verſio Lat. Epinicii *Sax.* in *Ethelſtanum* R. pr. XIV.
Hieronymi Præfatio ad Novum Teſtamentum, *Aldredo* interprete. g. a. p. 35, 90, 91, 92, 93.
Hiſtoire du Roy d' Angleterre Richard II. *penes Auctorem.* g. f. p. 94, 96, 97.
Homilia MS. g. a. p. 66.
in *Abiit Jeſus trans mare Galilææ.* g. a. p. 63.
de *Adriano.* M. V. g. a. p. 66.
de *Adventu.* g. a. p. 145.
de *Alexandro*, *Eventio*, & Theodolo [*Theodulo.*] g. a. p. 54.
de *Antichriſto.* g. a. p. 57.
in *Aſcenſione Domini.* g. a. p. 63.
de *Aſſumptione beatæ* V. M. g. a. p. 68.
in *Audi Filia, & vide, & inclina aurem tuam*, *Semi-Sax.* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 166, 167.
in *Dedicatione Eccleſiæ.* g. a. p. 63.
in *Dedicatione Eccleſiæ S. Michaelis.* g. a. p. 64.
in *Dominica Palmarum.* g. a. p. 67.
in *Dominica* prima *poſt Paſcha.* g. a. p. 67.
in *Dominica* prima *in XL.* g. a. p. 59.
in *Dominica* ſecunda *in XL.* g. a. p. 57.
in *Dominica* tertia *in XL.* g. a. p. 66.
in *Ductus eſt Jeſus in deſertum* g. a. p. 66.
de *Epiphania Domini.* g. a. p. 92.
de *Fide Catholica.* g. a. p. 7, 8, 29, 58.
de *Inventione Crucis.* g. a. p. 63.
de *Letania majore.* g. a. p. 66.
in *Natale S. Cuthberti.* g. a. p. 179, m.
in *Natale Gregorii P.* g. a. p. 57.
in *Natal. Johannis B.* g. a. p. 54.
in *Natal. Mariæ Virg.* g. a. p. 57.
in *Natal. Omnium SS.* g. a. p. 65.
de *Oratione Moyſis.* g. a. p. 65. emendatur. g. a. p. 65.
in *Paſcha.* g. a. p. 65.
in *Paſſione S. BartHol.* g. a. p. 60.
in *Paſſ. Jacobi Apoſt.* g. a. p. 64.
in *Paſſ. Petri & Pauli.* g. a. p. 57, 64.
de *Petro & Paulo.* g. a. p. 54.
Si ſciret pater familias in qua hora, &c. *Semi-Sax.* g. a. p. 167.
ſuper *Vigilate ergo, &c.* g. a. p. 43.
de *Zachæo.* g. a. p. 65.
Homiliarum liber. in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 3.
liber in Bibl. *Bodl.* inter libb. *Junianos.* g. a. p. 3.
liber *compactus* in Bibl. Coll. *Trinitatis* apud *Cantabr.* g. a. p. 145, 168, & m.
liber *Semi-Saxonice* in Bibl. *Lambethana.* g. a. p. 145.
tomi III. inter libb. *Junianos.* g. a. p. 144.
Hrabani Mauri MS. Codex de computo. g. i. p. 4.
Gloſſarium *Latino-Theotiſcum* in *Biblia Sacra.* g. f. p. 5.
Hunibaldi Hiſtoria ſuæ gentis. g. f. p. 1, m. 2, & m.
Hyde (Thomæ) literæ ad Auctorem. d. e. p. 158.

Hymni è libro *Hymnorum*. g. f. p. 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 33, 68, 86.

I.

Indiculus *Pſalterii Latine* Majuſculis ſcripti, cum verſione *Saxonica* in Bibl. Cott. d. e. p. 67.
Inſcriptio *Arhuſienſis*. g. i. p. 4.
Aſloenſis. g. i. p. 4.
Bergenſis. g. i. p. 4.
Gulandica. g. i. p. 4.
Nidroſienſis. g. i. p. 4.
Sialandica. g. i. p. 4.
Stavangrienſis. g. i. p. 4.
Judicia Civitatis *Londiniæ*, *Saxonice*, in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 26, 94.
Julianæ (S.) vita in MS. cod. Bibl. *Bodl.* g. a. p. 224.
Junii (*Franciſci F. F.*) Gloſſarium ſive Etymologicum *Anglo-Saxonicum* in Bibl. *Bodl.* d. e. p. 102, m.
Laudatur. d. e. p. 154, 155.
Gloſſarium *Francicum*. g. a. p. 215.
Lexicon V. Linguarum. g. a. p. 72.
Notæ in *Tatianum*. g. f. p. 6, 8.

K.

Keronis Gloſſarium. g. a. p. 44, 123. g. f. p. 21, 22, 23, 57, 68.
Kialneſinga Saga. g. i. p. 18.

L.

L. *Parens*. g. i. p. 6.
de *Laet* (Joh.) literæ ad D. Henricum Spelmannum. d. e. p. 94.
Lambardi (Gul.) Scriptio in prima pagina Textus *Roffenſis*. d. e. p. 79, 88.
Landavenſis Eccleſiæ Regeſtum. d. e. p. 12.
Lapis *Alburgenſis*. g. i. p. 4.
Fionicus. g. i. p. 4.
Lelandi (Joh.) MS. de viris illuſtribus *Britanniæ*. d. e. p. 12.
LL. *Æthelredi* R. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 94.
Æthelſtani R. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 94.
Canuti R. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 94.
Edwardi R. *Gallice*. d. e. p. 43.
Inæ R. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 94.
Willelmi I. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 94.
Withredi R. in Textu *Roffenſi*. d. e. p. 93.
Lex *Salica Francorum*. g. a. p. 95.
Lupi Sermones ad Anglos. d. e. p. 99, m. 100, m. 101, m. 102, m. 103, m. 104, m. 105, m.
Cod. *Cott.* d. e. p. 99, m.
Cod. *Hatt.* d. e. p. 98, m. 99, m. 100, m. 101, m. 102, m. 103, m. 104, m. 105, m. 106, m.

M.

Margaretæ (S.) vita *Normanno-Saxonice* in MS. cod. confuſo Coll. Trinitatis *Cantabr.* g. a. p. 146, 148, 150, 154, 155, & m.
in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 167.
Monumentum *Iſlandicum*. g. i. p. 4.
Ripenſe. g. i. p. 4.
Scanicum. g. i. p. 4.
MS. Bibl. *Bodl.* qui continet Actus Apoſtolorum *Græce* & *Latine* in literis Uncialibus. g. a. p. 3.
MS. Codex Bibl. *Bodl.* (NE. D. 2. 19.) g. a. p. 168.
de Officio Miſſæ. g. a. p. 176.
Bibl. *Cott. Tiberius*. (A. 13.) d. e. p. 52, m. 63, m. 67, 81, 87.
Tiberius (B. 5.) d. e. p. 28, m.
Tiberius. (C. 1.) d. e. p. 60.
Tiberius. (E. 5.) d. e. p. 20, 21.
Claudius. (A. 5.) d. e. p. 32, m.
(D. 2.) d. e. p. 110, m.
Nero. (E. 1.) d. e. p. 67.
Otho. (B. 10.) g. i. p. 4
Vitellius. (E. 18.) d. e. p. 20.
Veſpaſianus. (A. 6.) d. e. p. 67.
(B. 24) d. e. p. 20.
Titus. (D. 15.) g. a. p. 145.
(D.) d. e. p. 20, 22
Domitianus. (A. 7.) d. e. p. 20.
(A. 9.) g. i. p. 4.
MS. *Cott.* de Lunæ obſervatione. g. a. p. 57.
de Somniorum diverſitate. g. a. p. 65, 66.
de Tonitruum conſideratione. g. a. p. 66.
MS. Cod. Coll. *D. Johan.* Baptiſtæ, *Oxon.* g. i. p. 4.
MS. cod. Medicus. d. e. p. 97.
Miſcellan. (in Bibl. C.C.C.C.) d. e. p. 19, 20.
Pergamenſis Exonienſis. d. e. p. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 29.

N.

Nicolai (S.) vita, *Gallice* vel *Gallo-Normannice*, in MS. confuſo Bibl. *Coll. Trin. Cantabr.* g. a. p. 146, & m. 148, 149, 154.
Nicolſoni (Gul.) Northymbria vetus. g. i. p. 5.
Noelli (Laurentii) Tabula Chorographica *Angliæ* Sax. in Bibl. *Cott.* (Domit. A. 18.) pr. XXVII.

O.

ORMULUM; Paraphraſis quædam Evangeliorum; liber ſic inſcriptus in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 88, m. 138, 165, 166. g. i. p. 4.
Orm. Cod. g. f. p. 94.
Oroſii verſio *Saxonica*. d. e. p. 52, m. 98.
Otfridi Homiliæ. g. f. p. 5.
Paraphraſis & verſio Pſalmorum, *Notkero Labeoni* Abbati S. *Galli* à Joh. *Schiltero* adjudicata. g. f. p. 5, 6, 81.
Paraphraſes *Eſaiæ* prophetæ, in Canticum *Ezechiæ* R. Judæorum, &c. g. f. p. 5.
Poema ad *Salomonem* Epiſcopum *Conſtantienſem*. g. f. p. 108.
Owen (Rogeri) Eq. Aurati, **Antiquity, Ampleneſſe, and Excellency of the Common Laws of England**, d. e. p. 82, & m. 85.
notatur. d. e. p. 82.

P.

Philippus Preſbyter ſuper *Job* in MS. cod. Bibl. *Bodl.* g. a. p. 176.
Pſalterium *Latinum* in Bibl. *Cott.* d. e. p. 67.

Q.

Quæſtiones & Reſp. inter *Adrianum* & *Ritheum*. MS. *Cott.* g. a. p. 27.

R.

Regula *Benedict.* MS. interlin. Lat. *Cott.* g. a. p. 71, 72.
Regula *Monach.* g. a. p. 27, 57, 61.
Rotul. parliament. volumina regni *Anglicani*, Epiſc. Angl. imprimis diligenter legenda. pr. g. f.
Runarum *Danicarum* poetica deſcriptio in Bibl. *Cott.* g. a. p. 134, 135, 136.
Runicum Monumentum ad S. *Brigidæ* fanum apud *Cumbrenſes*. g. a. p. 145, m.
Ruthwelli apud *Scotos*. g. i. p. 4, 5.
Rythmi cujuſdam poetæ *Semi-Saxonici* in Bibl. Coll. *Trin. Cantabr.* g. a. p. 88, m.

S.

Scaccariæ liber Cenſualis, vulgo **Doomes-day-book**. g. a. p. 144, & m. 145 & m. d. e. p. 87, 153.
Somneri Cod. MS. in Archivis Decani & Capituli *Cantuarenſis*. d. e. p. 148.
Sulcardi Hiſtoria Eccleſiæ *Weſtmonaſt.* in Bibl. *Cott.* d. e. p. 31, m. 64.
Supplement. MS. ad Chronicon *Sax.* g. a. p. 56, 77.

T.

Tatiani Monoteſſaron, ſive Harmonia Evangelica Latino-Francica, à *Franc. Junio* F. F. prælo parata. g. a. p. 24, m. 90, 97, 123, 126, 130, 146.
g. f. p. 6, 8, 11, 12, 14, 15, 16, & m. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 31, & m. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, & m. 45, 46, 47, 48, 49, 50, 54, 57, & m. 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, & m, 67, 68, 69, 70. 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 95, 97, 100.
d. e. p. 122.
Proœmium. g. f. p. 12, 15, 18, 27, 28, 31, 40, 69, 81.
Teſtamentum *Alfræ Vicecomitis* in Bibl. *Cott.* g. a. p. 12.
d. e. p. 55, 56, 61.
Æadgi. d. e. p. 57.
Æthelgi. d. e. p. 57, 58.
Ælfrici Archiepiſcopi *Saxonice* & *Latine* in Bibl *Cott.* d. e. p. 62, 63.

[Teſtamentum] *Badanothi Beotingi* in Bibl. *Cott.* d.e. p. 54, 55, 56, 57, 61.
Byrhtrici & *Ælfswithæ* Uxoris ejus. d.e. p. 51, 52, 53, 54, 56, 61.
Siwerthi Dunelmenſis. d. e. p. 57.
Wulfari è Regeſto Abbatiæ S. *Petri* de *Bath.* d. e. p. 54, 56, 61.
Wynflædæ. pr. XXII, XXIII.
Textus *Roffenſis*, Codex Eccleſ. Cathedr. *Roffenſis.* g. a. p. 88, m.
d. e. p. 29, m. 48, m. 50, & m. 54, m. 64, 79, 80, m. 81, & m, 90, m. 92, m. 93, m. 94. 110, & m. 111.
Tractatus de Presbyterorum converſatione. g. a. p. 66.
Tractatulus de variis Caſibus. g. a. p. 151.

V.

Verſus *Semi-Saxonice* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 196.
Vitæ quarundam Sanctarum Virginum *Semi-Saxonice* in Bibl. *Bodl.* g. a. p. 3.
Voſſii MS. moralia præcepta continens. g. a. p. 58.
MS. de Officio Hominis Chriſtiani.* g. a. p. 62.

W.

Wheloci (Abrahami) Teſtimonium, ſcriptum in libro compacto Homiliarum *Anglo-Normannicarum*, in Bibl. Coll. Trin. *Cantabr.* g. a. p. 168, & m.
Willelmi I. Reſcriptum apud *Rad. de Diceto* in Archivis Eccleſ. *Paulinæ Londinenſis.* d. e. p. 58.
Wormii (Chriſtiani) Literæ ad Auctorem. g. i. p. 6, 7, 71, m.
Wulfstani (S.) vita *Saxonice* in Bibl. *Cott.* d. e. p. 32, m.

INDEX IV.

*Index Operum & Auctorum & aliorum clariſſ. Hominum, qui citantur & honorifice nominantur.

A.

ABINGTON (Thomas) armiger. pr. g. a.
Academici *della Cruſca.* g. a. p. 155. g. f. p. 94. vid. Errata. g. f. p. 94. c. 2. l. 3.
Addiſon (Lancelotus) Eccleſ. Cath. *Licesfildenſis* Decanus. d. e. p. 12.
Ælfredi R. Præfatio ad *Wulfſigeum*, Paſtorali S. *Gregorii* præmiſſa. g. a. p. 22, 24, 30, 54, 64.
Ælfrici Epiſtola ad *Wulſtanum* Archiepiſcopum *Eborac.* in *Gul. de Inſula* excerpto impreſſo Codice. g. a. p. 58.
Gloſſ. g. a. p. 37, m. 59. g. f. p. 94.
Grammatica *Latino-Saxonica.* g. a. p. 2, 73, 80, 92, m. 152. g. f. p. 78, m. d. e. p. 24, 109. pr. II.
Homilia *Paſcalis* edita à
Foxio.
M. Parkero Archiepiſc. *Cant.*
Liſleo ſive *ab Inſulis.*
Daio.
Wheloco cum verſ. *Lat.* in ſuis ad *Bedæ* Hiſtoriam notis,
g. a. p. 44, 214. d. e. p. 98.
Ælfricus de veteri Teſtamento. g. a. p. 32, 42, 43, 54, 66, 67, 78.
de Novo Teſtamento. g. a. p. 54, 75.
Agathiæ Hiſtoria. d. e. p. 158.
Alamannicarum Gloſſarum Theſauri *Juniani* Specimen. d. e. p. 155, 156, 157.
Aldrædus, Evangeliorum Interpres, notatur. g. a. p. 90, 92, 93, 98, & m.
Aldrete (Bernardus) *del Origen y Principio de la Lengua Caſtellana*, &c. notatur. d. e. p. 148.
Aldus, Operum Ciceronis editor. d. e. p. 50.
Andreæ (*Gudmundi*) Lexicon *Iſlandicum.* g. a. p. 2, m. 4, & m. 69, 70, 104, m. 108, 110, m. 111, 115, 120, 128, 151, 152, 209, 211, 212, 213, 214, 216. notatur. g. a. p. 111, 212.
g. f. p. 91, 92, 93, 96.
Andreæ (Gudmundi) Lexicon *Iſlandicum.* g. i. p. 6, & m. 8, m. 9, m. d. e. p. 111.
Notæ & Expoſitiones ad *Voluſpam.* g. a. p. 108, & m. 109, 110, m. 111, 112, m. 114, 115, 213.
notantur. g. a. p. 111.
g. i. p. 8, m. 9, m. 47.
Ang. Norm. d. e. p. 56, m.
Annales *Wintan.* in *H. Whartoni Anglia* ſacra. d. e. p. 119, m.
Anneſly (Rich.) Vicecomes de *Altham*, Eccleſ. Cath. *Exon.* Decanus. g. i. p. 4, 5. d. e. p. 14.
Anneſly (Franc.) pr. XLV.
Anſelmus. g. a. p. 211.
Antiquitates *Alaman.* d. e. p. 41, & m.
Aræ Multiſcii Schedæ à Chriſtiano *Wormio* Olai Nepote *Oxon.* editæ g. a. p. 110, 112, 113, & m. 150.
g. i. p. 6, 7, 8, m. 9, m. 27, m. 29, m. 41, m. 44, m. 46, & m. 47, 48, m, 52, m. d. e. p. 9. m.
Aſcham (Rogerus.) d. e. p. 155. pr. II.
Aſſerius Menevenſis. g. a. p. 148, m. d. e. p. 43, 44, 50.
Aſſiſarum liber, an. XXVI. d. e. p. 46.
Athenæus. g. a. p. 211.
Atkins (Dr. Robertus.) pr. XLVI.
Atlantica. g. a. p. 14.
Atterbury (Franc.) Archidiaconus *Totneſienſis.* d. e. p. 81.
Auctor Additamenti ad *Cædmonis* Paraph. g. a. p. 116, 133.
Præfationis ante *Menagii* Dictionarium notatur. d. e. p. 155, & m.
Theſauri Linguarum Vett. *Septent.* natus Kirby-Wisk Comitatus Eboracenſis borealis *Trithingæ* Vici. d. e. p. 155.
Auguſtinus (D.) g. a. p. 47, m. 121. g. f. p. 98.
Auſonius. g. a. p. 25, m.

B.

Bacon (Nathaniel) Hiſtoricall and Politicall Diſcourſe of the Laws and Government of England, Notatur. d. e. p. 150.
Baker (Tho.) è Coll. D. *Johan. Cantabr.* Soc. pr. XV, XVII.
Bangius (Thomas) Sanctæ Linguæ P. P. *Hafniæ.* g. i. p. 2.
Bately (Carolus) Eccleſ. *Cantuarienſis* Canonicus & Archidiaconus. d. e. p. 65, 148.
Baudetus, dominus Dawellenſis. pr. XXXVII.
Becani (*Johan. Goropii*) Origines *Antwerpianæ* notantur. d. e. p. 154.
Bedæ Eccleſiaſtica Hiſtoria. g. a. p. 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 21, 24, & m. 25, 27, 28, 29, m. 30, 41, 42, 43, 45, 49. 54, 56, 58, & m. 59, 60, 63, 66, 67, 72. 77, 127, 179, m. 210.
d. e. p. 10, m. 21, m. 52, m. 79, & m. 116, m. 117, m. 118, m. 119, m.
Epiſtola ad *Egbertum* Antiſtitem. g. a. p. 59.
Ratio Temporum. g. a. p. 210, 211, & m. 212, 213, 214, 216, & m.
Vita S. *Cuthberti*, g. a. p. 178, m. 179, m.
Bedani [*Bedæ*] Alphabetum *Nortmannorum* apud *Trithemium.* g. i. p. 3, 4.
Bellarminus (Robertus) Card. pr. II.
Bernardus. g. a. p. 211.
Beza (Theodorus) p. II.
Biblia *Cymr.* g. a. p. 193, m.
Bibliotheca *Septentrionis* eruditi à *Joh. Mollera* edita. d. e. p. 122, m.
Biſhop (Gulielmus.) pr. XLV.

Le Blanc Liber, cui Titulus *Traitte Hiſtorique des Monnoyes de France.* pr. XLI.
Boethius Ælfredi R. edit. à *Chriſt. Rawlinſon.* g. a. p. 8, 11, 13, 14, 16, & m. 17, 21, 24, & m. 25, 27, 28, 30, & m. 36, 37, 40, m. 41, 43, 45, 53, 56, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 72, 73, 77, 80, 81, 124.
Boethii Verſuum verſiones poeticæ è Cod. *Cot.* deſumptæ ad Calcem *Boethii* A. S. edit. à *Chriſt. Rawlinſon.* g. a. p. 73, 110, 117, 118, 121, 122, 123, 124. 132, 177, 178, 180, 181, 183, 184, 185, 186. g. f. p. 103.
Bonjour (Gulielmus) Tolotanus. pr. II.
Botterovii (Claudii) liber, cui titulus *Recherches curieuſes des monnoyes de France.* pr. XLI.
Botvey (Catharina) pr. XLVII.
Bowdler (Tho.) pr. XLV.
Bowyer (R.) g. a. p. 178, m.
Bracton. d. e. p. 46, & m. 115.
Bradei (Rob.) **Compleat Hiſtory of England.** d. e. p. 31, m. 34, m. 41, m. 52, m. 53, m. 67, m. 110.
notatur. g. f. p. 91. d. e. p. 53, m. 152.
Tractatus de Urbibus & Burghis notatur. d. e. p. 152.
Briefve Hiſtoire de l'inſtitution des toutes les Religions avec leur Habits gravez par Odoard Fialetti. d. e. p. 68, m.
Briſſonius (Barn.) d. e. p. 50.
Brome (Gulielmus) Ewithingtonenſis, auctoris adjutor ſummus. pr. V.
Bramptoni Chronicon apud Hiſt. *Angl.* X. Scriptores. g. a. p. 221, m. d. e. p. 52, m. 86, & m. 88, 94, 110, & m.
Verſio Judic. Civitatis *Londiniæ* apud Hiſt. *Angl.* X. Script. d. e. p. 26.
notatur, d. e. p. 26.
Brooke's (- - -) **Graunde Abridgement.** d. e. p. 46, m.
Brown (Tho.) pr. XLVI.
de *Bry* (Theodorus.) g. i. p. 4.
Buchananus (*Georgius.*) g. a. p. 211.
Busbequii (Aug.) Epiſtolæ. g. a. p. 121. d. e. p. 158.
Butler (Caroli) **Engliſh Grammar and Index of words like and unlike,** notatur. d. e. p. 148.

C.

Cedmon [*Cedmone* abjudicat Paraphraſin Auctor, g. a. p. 133, & ex Operis argumento eſſe alicujus citerioris ſeculi, ſcil. exeuntis Milleſimi, poetæ cenſet.] g. a. p. 4, 9, 11, 13, 17, 18, & m. 20, & m. 21, & m. 22, 23, 29, 30, 36, 37, & m. 40, 41, 43, 54, 57, 58, & m. 59, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, & m. 71, 72, 75, 77, 91, 92, 101, & m. 102, 103, 104, 105, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, & m. 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, & m. 151, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 192, m. 197, 198, 199, & m. 200, 201, 202, 203, 217, & m.
emendatur. g. a. p. 77, 103, m. 113, m. 116, m. g. f. p. 6, 101. d. e. p. 149.
Cedmonis veri fragmentum in lib. IV. cap. 24. Eccleſ. Hiſtoriæ *Bedæ.* g. a. p. 88, 127, 187, 189, 197, 198. fragmenti iſtius vera lectio ad fidem cod MS. antiquiſſimi. Inde conſtat carmina *Cedmoniana* in veteri ANGLORUM ſermone fuiſſe ſcripta. pr. g. a.
Cæſaris Comment. g. f. p. 2. d. e. p. 158.
Calendarium *Anglo-Saxonicum,* ſeu *Menologium* poeticum. g. a. p. 80, 101, m. 103, 104, 105, 117, 121, 122, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 133, 200, 209, 210, 211, 214, 216, 218, 219.
Calends of may, liber ſic inſcriptus. d. e. p. 95.
Callimachus. g. a. p. 199, m.
Camdeni Britannia. g. a. p. 178, m. pr. XXV. d. e. p. 84, & m. 111, & m.
Reliquiæ. g. a. p. 178, m. d. e. p. 157.
Capgravius. d. e. p. 12, 115, m. 116, m. 117, m. 118, m. 119, m. 120, m.
notatur. d. e. p. 116, m.
Caro (*Annibal.*) g. a. p. 74.
Carolus Magnus, vide Karlus.
Caroli Juramentum *Ludovico* fratri. A. D. 842. g. f. p. 80.
Cartwright (Thom.) Armiger. g. a. p. 145
Caſaubonus (*Iſaac.*) in *Perſium.* g. a. p. 198, m.
Caſtelvetro notatur. g. f. p. 98.
Catalogus Libb. *Septentrionalium* ad finem Inſtitutionum Gramm. *Anglo-Sax.* & *Meſo-Goth.* d. e. p. 63, m. 86, m. 88.
Catullus. g. a. p. 30, m. 74, 196.
Cave (*Guil.*) pr. XLV.
Charta *Æthelbaldi* R. fundationis Monaſterii *Croyland.* fictitia. in *Ingulphi* Hiſtoria *Croyland.* d. e. p. 64, 66, 67, 68, 73, 82.
Beornoldi R. *Merciorum* in eadem Hiſtoria. d. e. p. 73.
Bertulfi R. *Merciorum* in eadem Hiſtoria. d. e. p. 73.
Caroli III. Imp. in Hiſtoria *Pergamenſi.* d. e. p. 151.
Eadgari R. de *Oſwaldeſlawe,* fictitia. d. e. p. 86, 87, 152.
Eadredi R. in Hiſtoria *Croyland.* d. e. p. 68.
Edmundi R. *Anglorum* apud Will. *Malmesb.* d. e. p. 82, m.
Henrici III. in *Somneri* Dictionario. g. a. p. 8, 22, 23, 28, 41.
Hiſtorica de *Wulfiano* Epiſcopo in H. *Whartoni* Anglia Sacra. g. a. p. 145.
Willelmi Conqueſtoris dicti, qua certa privilegia Eccleſ. S. *Martini* de *Bello* conceſſit. d. e. 31. m. 67.
Withredi R. *Cantiæ* apud *Spelmanni* Concilia. d. d. p. 79.
Witlafii R. in Hiſtoria *Croyland.* d. e. p. 73.
Charta Magna. pr. g. a.
Chaucerus. g. a. p. 17, m. 27, m. 35, 38, & m. 41, m. 58, 65, m. 70, m. 105, 196.
emendatur. g. a. p. 70, m.
Chauceri Editor notatur. g. a. p. 57, 58.
Cheak (Joh.) Eques Auratus. d. e. p. 25, m. pr. II.
du *Cheſne* (Franc.) Hiſtoria *Francorum.* g. f. p. 6, m.
de *Cheſterfeild* (Tho.) in H. *Whartoni* Anglia Sacra. d. e. p. 118, m.
Chriſti diſputatio cum muliere *Samaritana.* Fragm. Diſp. apud *Lambecii* Bibl. *Cæſar.* cum verſione *latina.* g. f. p. 9, 10, 31, 43, 47, 54, 79, 100.
Chriſts Kirk on the Green, poëmation *Jacobi* I. *Scotorum* Regis. g. a. p. 105, 106.
Chronologia *Saxonica* ad Calcem Eccleſiaſt. Hiſtoriæ *Bedæ.* g. a. p. 14, 33. d. e. p. 149, 150.
ejus verſio emendatur. d. e. p. 150.
Chryſoſtomus. g. a. p. 165, m. 210.
Ciceronis (M. T.) Epiſtolæ Fam. g. a. p. 73, m.
Oratio pro *Deiotaro* d. e. p. 102, m.
Codex *Argenteus.* g. a. p. 3. g. f. p. 6.
Cokus (Edwardus) Miles *Palatinus,* Juris Oraculum. d. e. p. 46
notatur. d. e. p. 34, 46, 48, 49 148. & pr. XXII.
Coke (Edw.) Mil. *Palatini* **firſt part of the Inſtitutes.** d. e. p. 53, m.
Præfatio quartæ partis Commentar. Juris. d. e. p. 86, & m.
notatur. d. e. p. 152.
Præfatio ſextæ partis Comment. Juris notatur. d. e. p. 152.
nonæ partis Commentar. Juris notatur. d. e. p. 152.
Præfatio ante La tierce part des Reports. d. e. p. 46, & m.
Prælectio in ſtatutum de Finibus levatis, notatur. d. e. p. 152, 153.
de Tractatûs antiquitate, qui inſcribitur Modus tenendi Parliamentum, obſervationes notantur. d. e. p. 152, 153.
Comber (Thom.) S. T. P. Decanus *Dunelmenſis.* g. a. p. 150.
Commentarius in Codicem *Argenteum* à B. *Vulcanio* editum. g. a. p. 34.
Continuator ad *Florentium.* d. e. p. 52, m. 53, m.
Cornwaile (Johan.) olim apud *Anglos* egregius Ludimagiſter. pr. XVII.
Coſins (Joh.) Eccleſiæ *Dunelmenſis* Epiſcopus. d. e. p. 151.
Cotton (Robertus) Baronettus. & pr. XLVII. pr. g. a.
Cotton (Rob.) Armiger, Rob. Baronetti nepos. pr. XLVII.
Coventrey (Thomas) Comes de Coventrey. pr. g. a.
Courtinus. Auctor verſionis *Gallicæ,* in quam transfunditur liber *H. Grotii* de jure belli & pacis. pr.
Cowleius. g. a. p. 186, 197.
CURATORES Preli Univerſ. *Oxon.* pr. XLVI.

D.

Davies (Johan.) g. a. p. 193, m.
Decanus & *Capitulum* Eccleſ. Cath. *Dunelm.* d. e. p. 72 74, 75.
Eccleſ. Cath. *Roffenſis.* d. e. p. 79.
Decanus & *Canonici Exonienſes.* g. i. p. 4. d. e. p. 14, 16, m. 78.
Dee (Johan.) Monach. Britann. d. e. p. 86, & m.
Denham. g. a. p. 197.
Denton (Alexand.) Armiger. p. XLVI.
Dewes (Simon) Baronettus. pr. g. a.
ejuſdem litteræ Lat. ad J. Seldenum. pr. XLIII.
Didymus. g. a. p. 211.
Dionyſius Characenus. g. a. p. 159.
Dodſworth (Rogerus) d. e. p. 18, m.
Donne (*Joh.*) S. Pauli Decanus. g. a. p. 197.
Durani Alphabetum apud *Trithemium.* g. f. p. 2, & m. 3.

Douglaſii (Gaw.) Præfatio ante Verſionem *Æneidos Virgilianæ*. g. a. p. 66, m. 138. verſio *Æneidos Virgilianæ*. g. a. p. 48, m. 105, 112, 118, 128. g. i. p. 50, m.
Diſſertatio Epiſtolaris auctoris ad D. *Barth. Shower*. pr. IV.
Drydenus. g. a. p. 197.
Dufreſnius. g. a. p. 153.
Dufreſnii Gloſſarium. g. a. p. 154, m. g. f. p. 93, 98, 100. d. e. p. 8, m. 34, 46, m. 58, m. 61, 72, 74, m. 84, m. 151, & m.
  notatur. d. e. p. 18, m. 150.
Dugdalii (Gul.) Monaſticon Anglic. g. a. p. 169, 177, m. d. e. p. 10, 12, 49, m. 64, & m. 66, 80, & m. 116, m. 118, m. 119, m. 120, m.
  notatur. d. e. p. 18, m. 119, m.
  Origines *Judiciales*. d. e. p. 30.
de *Dunelmi* ſitu, Carmen. g. a. p. 178, 179, 180.

E.

Edda *Iſlandorum*. pr. g. f.
Eadmeri Hiſtoria Novorum. d. e. p. 51, m. 36, m. 45.
Egberhti Dialog. pr. XXII.
Eginharti vita *Karli* magni. g. f. p. 1, 2, 5, m. pr. g. f.
Elienſis Eccleſiæ Hiſtoria à *Thom. Gale*, S.T.P. Decano Eborac. edita. d. e. p. 64.
Elſtob (Gul.) Coll. Univerſitatis apud *Oxonienſes* Socius. d. e. p. 98, 157, pr. IV.
Ennius. g. a. p. 195, & m.
Epitome *Dooingi*. g. f. p. 12, 32, 33, 45, 47, 48, 70.
Ennianum, poema ad *Ludovicum* Orientalium Regnorum Regem cum interpretatione Joh. *Schilteri*. d. e. p. 97, m.
Erici (Joh. Petri) renatum è myſterio principium Philologicum. pr. VIII.
Ethelredus Abbas *Rievallenſis* apud Hiſtoriæ *Angl.* X Scriptores. d. e. p. 86, & m.
Evangelia IV *Gothica & Anglo-Saxonica* à *Junio* edita. g. a. p. 4, & m. 5, m. 6, 7, 8, & m. 9 & m. 10, 11, 14, 16, & m. 17, 18, 19, & m. 20, 21, & m. 22, & m. 23, 24 & m. 25, & m. 26, & m. 27, 28, & m. 29, & m. 30, & m. 31, & m. 32, 33, & m. 35, 36, 37, 38, 39, & m. 40, 41, & m. 42, 43, & m. 44, 45, 46, & m. 47, & m. 48, & m. 50, 51, & m. 52, 53, 54, 55, & m. 56, 57, & m. 58, 59, 60, & m. 61 & m. 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, & m. 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, & m. 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 115, 137, 138, 139, 146, 156, 157, 164.
  emendantur. g. a. p. 81.
  g. f. p. 18, m. 37, m. 44, 56, 90, 95, 97.
  g. i. p. 8, m.
  d. e. p. 24, 42, m. 109, & m. 116, m. 153.
Evangeliorum *Mœſo-Gothicorum* homo *Teutonicus*, ut videtur, auctor. pr. g. a.
Evangeliorum Rubricæ. g. a. p. 41.
Euſtathius in *Homerum*. g. a. p. 197, & m.

F.

Fanſhaw (Carolus) Dom. Vice-Com. *Doneghmore*. pr. XLVI.
Fellus (Johannes) Epiſcopus *Oxonienſis*. pr. g. a. pr. g. f.
Fermannus Gloſſator & Interpres Codicis *Ruſhworthiani*. g. i. p. 90, & m. 93.
  notatur. g. a. p. 93.
Ferrarius (Octavius) g. f. p. 93, 100.
  notatur. g. f. p. 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99. d. e. p. 148.
Finche (Hennageus,) magni Cancellarii filius. d. e. p. 25, m.
Finche (Hennageus,) nuper cohorti Prætoriæ præfectus. pr. XLVII.
Fitzherbert's Graunde Abridgement. d. e. p. 46, m.
Flaccus Illyricus (Matthæus) Evangg. *Otfridi* Editor. g. f. p. 6, 105, 108.
Florentius Wigorn. g. a. p. 179, m. 221, m. d. e. p. 17, m. 41, m. 99, m. 101, m. 118, m. 120, m.
Florilegus (Matthæus) d. e. p. 17, 102, m. 103, m.
Foedus *Alfredi* & *Gutruni*. d. e. p. 34.
  Edwardi & *Guthruni*. d. e. p. 114.
Foley (Paulus) Armiger Inferioris Senatus, quem Domum Communium vocant, non ita pridem Prolocutor. d. e. p. 2, m.
Foley (Thomas) Armiger. pr. g. a.
Forteſcue (Joh.) pr. XLV.
Fountain (Andreæ) Equitis Aurati, &c. Numiſmata *Saxonica*. pr. IV. & pr. g. a. d. e. p. 159.
Foxius. d. e. p. 98.
Fragmentum veteris Confeſſionis ante *Otfridi* Evangelia poſitum. g. f. p. 16, 29, 33, 45, 53, 66, 67, 69, 70, 80, 81.
Frankfordorum gens. d. e. p. 3, m.

G.

Gale (Thom.) S.T.P. Eccleſ. Cath. *Eboracenſis* Decanus. d. e. p. 64.
Galfridus Landavenſis in H. *Whartoni Anglia* Sacra. d. e. p. 11, & m.
Gallus quidam anonymus caſtigatus. pr. V, VI.
Gautrijks Saga. g. a. p. 112, 152.
Genebrardus. g. f. p. 1, m.
Gervaſius Dorobernenſis. d. e. p. 17, m.
  Tilburienſis. d. e. p. 32, m.
Giambullarii (Petri Franciſci) *Origine* della lingua Fiorentina. pr. IV.
  idem notatur. pr. XXV.
Gibſonus (Edmundus) g. a. p. 146, m. d. e. p. 88.
  notatur. d. e. p. 149. Laudatus. pr. IV.
Gibſoni (Edm.) pr. XLV. ejuſdem Chronicon Saxonicum. g. a. p. 5, 6, 8, 10, 13, m. 29, 30, 33, 37, 40, 53, 54, 57, 58, 62, 63, 64, 65, & m. 66, 67, 103, 113, 131, 132, 133, 134, 136, 137, 139, 143, m. 144, m. 145, m. 146, 147, 148, 149, 151, 152, & m. 153, 154, 155, & m. 156, & m. 157, 158, 163, m. 177, 181, 182, 185, 186, 188, 192, m. 199, 201, 210, 221, m.
  d. e. p. 6, m. 17, m. 24, 25, 31, m. 52, m. 56, m. 99, m. 100, m. 101, m. 102, m. 103, m. 118, m. 119, m. 121, & m. 122, 150, m.
  ejus verſio emendatur. g. a. p. 156, m.
  Explicatio Nominum locorum ad finem Chron. *Saxonid.* g. a. p. 143, m.
  d. e. p. 120, m. 121, & m. 122.
Giraldus Cambrenſis. d. e. p. 11.
Giſo, Epiſcopus *Wellenſis*. g. a. p. 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167.
Glanville (Ranulphus) tempore Henrici II. Summus Juſticiarius. d. e. p. 95, m.
Glanville (Ranulphi) tractatus de LL. & Conſuetudinibus *Angliæ*. d. e. p. 8, & m. 35, 40, m. 46, & m. 48, & m. 57, m. 58, & m. 59, m.
Gloſſ. R. d. e. p. 58, m.
  vetus. d. e. p. 97.
Goldaſtus (Melchior) g. f. p. 5.
Grævius Ultrajectinus Profeſſor. d. e. p. 25, m.
Grahme (Dorothea) pr. XLVII.
Grahme (Gul.) pr. XLIV.
Grammatica *Anglo-Saxonica* & *Mœſo-Goth.* g. f. p. 10, m. 11, 14, & m. 20, m. 21, 23, m. 25, m. 26, m. 27, m. 45, m. 51, m. 55, m. 56, m. 62, 68, 73, m. 74, 78, m. 86, m. 89, m. 101.
  g. i. p. 8, m. 34.
  d. e. p. 30, m. 31, m. 45, m. 62, m. 66, 68, 101, m. 149, & m. 150.
  notatur. d. e. p. 72.
Grammaticæ *Anglo-Saxonicæ* & *Mœſo-Goth.* editæ *Oxon.* an. MDCLXXXIX. Præfatio. d. e. p. 113, 158.
Grammatica *Francica*. g. a. p. 16, 23, 29, m. 37, m. 55, 96, m. d. e. p. 153.
Grotius (Hugo) notatur. d. e. p. 157.
Gruterus (Jan.) d. e. p. 50.
Guidot (Thom.) M. P. *Bathonienſis*. d. e. p. 64.
Gulielmus Archiepiſcopus *Cantuarienſis*. g. a. p. 5.

H.

Hadorphius (Joh.) Regii Archivi Secretarius, & *Oſtro-Gothiæ* Judex territorialis. d. e. p. 96.
Hammondus. pr. g. a.
Harbin (Georgius) pr. XVI, XLIII.
Harduini (Joh.) Chronol. veteris Teſtamenti notata. pr. XXIII, XXIV.
Harley (Rob.) Armiger, Senatus *Anglicani*, quem *Domum Communium* vocamus, Prolocutor. pr. XLVII. g. a. p. 142, 143. d. e. p. 2, 75, 86.
Hatton (Chriſtoph.) Dom. Hatton. pr. g. a.
Havamal. g. a. p. 110.
Healy (Rich.) LL. Dr. *Wellenſis* Eccleſ. Chartophylax & Seneſchallus. pr. XLIV. g. a. p. 144, 145, 160, 164, 165. d. e. p. 84, m.
Heimskringla. d. e. p. 39, m.
Hepburnus (Johannes.) g. i. p. 4.
Hervarar Saga. g. a. p. 101, m. 102, 104, m. 108, m. 109,

110, 112, 113, 114, 117, 121, 122, 128, 150, 193, 194, 195, d. e. p. 39.
Heſiodus. g. a. p. 195, 198, m.
Heuteri (Delfii Pontii) Belgium narratur. d. e. p. 157.
Hialmari R. *Biarmiandiæ* atque *Thulemarkiæ* Hiſtoriæ antiquis Runis fragmentum cum verſione *Latina Joh. Peringſkioldi.* d. e. p. 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147.
Hickes (Henr.) pr. XLIV.
Higdeni (Ranulphi) Polychronicon. pr. XVII.
Higden (Will.) pr. XLV.
Hill (Daniel.) pr. XLV.
Hirdſkra de Jure Aulico antiquo *Norvegico.* d. e. p. 50, & m.
Hirtius Panſa. g. f. p. 92.
Hiſtoriæ *Anglicanæ* X Scriptores. g. a. p. 178, d. e. p. 67, m. 79, 80, 87, m. 150, m.
Holt (Carolus) Baronettus. d. e. p. 24, m. pr. XLV.
Homerus. g. a. p. 195, 197, 198, m.
Homilia de Fide Catholica edita à *Wheloco* cum verſione *Latina* in ſuis ad *Bedæ* Hiſtoriam notis. d. e. p. 98.
Hopkinſius (Gul.) S. T. P. Eccleſiæ Cath. *Wigorn.* Præbendarius. g. a. p. 145, d. e. p. 115, 121, 122. pr. IV, XLV.
Hopton (Suſanna) pr. XLVII.
Horatius g. a. p. 58.
Horni (Andreæ) Mirroir des Juſtices. d. e. p. 42, 46.
notatur. d. e. p. 43, 45, & m. 46, 50.
Hoveden (Rog.) Annal. d. e. p. 95, m. 100, m. & pr. XXVI.
Hough (Joan.) Epiſc. Lich. & Cov. pr. XLIV.
Hrabanus Maurus, Abbas *Fuldenſis,* deinde Archiepiſcopus *Moguntinus.* g. f. p. 5.
notatur. g. f. p. 4.
Hrabani Mauri Alphabetum. g. f. p. 3, 4.
Gloſſæ de partibus Humani corporis. g. f. p. 5.
Gloſſæ apud *Lambecium.* g. f. p. 16, 65.
Huitfeldius (Haraldus.) g. i. p. 4.
Hundius (Wiguleus.) g. f. p. 6.
Huntingdon (Henr.) in *Ælfledam* Reginam carmen. d. e. p. 52, m.
Hutchins (Johan.) g. f. p. 6.
Hutton (Matth.) S. T. P. *Agenhoenſis* Eccleſiæ in Pago *Northampton.* Rector. g. a. p. 145.

I.

Jeffreys (Henricus) armiger. pr. g. a.
Jephson (Joan.) pr. XLV.

Ingulphi. Monaſterii *Croyland.* Hiſtoria. g. a. p. 139, & m. 144, 145, & m. 149, & m. 151, 160, m. 165, m. 177. d. e. p. 5, m. 26, 29, m. 31, m. 36, m 66, 67, 68, 71, 74, 83, 94, & m. 99, m. 100, m. 102, m. 119, m.
notatur. d. e. p. 63, m. 73. pr. XXIX, XXX.
Editor *Oxonienſis.* d. e. p. 66.
de *Inſula* (Gul.) vide *Liſlæus.*
Jocelini Præfatio ante Res geſtas *Ælfredi* ab *Aſſerio Menev.* Scriptas. d. e. p. 50, & m.
Johannes Chriſtianus. g. i. p. 4.
Jonæ (Arngrimi) Alphabetum *Runicum.* g. a. p. 148, m. 216. g. i. p. 4.
Crymogæa. g. i. p. 43. d. e. p. 26, 111.
Iſlandiæ ſpecimen hiſtoricum. d. e. p. 28.
Jonæ (Runolphi) Grammaticæ *Iſlandicæ* Rudimenta. g. a. p. 10, 12, 33, 35, m. 54, 82, 83, m. 93, 96, m.
g. i. p. 91. g. i. p. 4, 6.
notantur. g. a. p. 83, m. g. i. p. 8, m.
Augentur. g. i. p. 3. 4, 5, 6, 7, 8, m. 9, m. 24, m. 27, m. 29, m. 34. 41, m. 42, & m. 43, & m. 44, m. 45, & m. 46, & m. 47, 48, m. 50, m. 51, & m. 52, m, 69, 70, 71, & m.
Lexicon *Iſlandicum.* g. a. p. 167, m. g. i. p. 18, 67, m.
Jones (Robertus.) pr. XLVI.
Jornandis Hiſtoria. d. e. p. 158.
Irenæi Opera adverſus Hæreſes. g. a. p. 166, m.
Iſidori Archiepiſcopi *Hiſpalenſis* Chronicon. g. f. p. 5, m. d. e. p. 158.
Judith Hiſtoriæ Fragmentum. g. a. p. 9, 18, 101, & m. 102, 103, 104, 105, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 116, 117, 119, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 180, 181, 197, 198, 199, 200, 202.
g. f. p. 101.
Junius (Franc. F. F.) g. a. p. 33, 34, 82, 111. d. e. p. 98, 106, m.
notatur. g. a. p. 82.
laudatur. d. e. p. 154, 155.
Junii (Franc.) Alphabetum *Gothicum.* g. a. p. 1, 3.
Gloſſarium *Gothicum.* g. a. p. 4, m. 5, 6, 18, 31, 32, 41, 46, & m. 47, & m. 49, m. 51, 56, m. 68, 77, m. 81, 87, 91, 114, 121, m. 123, 124, 130, 132.
g. f. p. 9, m. 30, m. 98, 99.
Obſervationes in *Willeram.* g. a. p. 115, 125, m. 133, 146. g. f. p. 6.
Litteræ *Anglicæ* ad *Joan. Seldenum.* pr. XLIII.
Juſtiniani Inſtitutiones. d. e. p. 57, & m.

K.

Karlus Magnus. g. a. p. 215. g. f. p. 1, 2, 4, 5, 6. pr. II, & pr. g. f.
Karoli Magni Alphabetum apud *Otfridum.* g. f. p. [illegible]
Kelſey (Joſ.) pr. XLIV.
Kennetus (Baſil.) pr. g. f.
Kennetus (Whitus) Archidiaconus *Huntingtonenſis.* d. e. p. 155. pr. XLV.
Kenneti (Whiti) **Parochial Antiquities.** d. e. p. 84, & m.
Kettlewell (Joh.) Theologus. d. e. p. 9, m.
Kilianus. g. a. p. 146, 191, m. 216. g. f. p. 92, 93, 95, 98, 99.
Kimberley (Jonath.) pr. XLV.
King (Carolus.) pr. XLV.
Kirchmayerus (Georgius Caſpar) notatur. pr. g. f.
Kong Saga. g. f. p. 99.
Knatchbull (Norton) Baronettus. pr. g. a.

L.

de *Laet* (Joh.) *Antwerpenſis.* d. e. p. 96.
Lambardus (Gul.) Juris-conſultus. d. e. p. 50, 79.
Lambardi (Gul.) *Archaionomia.* d. e. p. 36, m. 45, m. 87, 94, 97, 110. notatur. d. e. p. 110.
verſio *latina* notatur. d. e. p. 88, 97, 150.
Itinerarium *Cantiæ.* d. e. p. 56, 88, 94, & m. 113, m.
Rerum & Verborum explicatio. d. e. p. 35, m.
notatur. d. e. p. 35, m.
Treſury of Antient and Modern times. d. e. p. 94, & m.
Lambecii (Petri) Commentaria de Bibl. *Cæſarea.* g. f. p. 1, m. 5, & m. 6, 9, 108, 109.
Langeland (Roberti) Satirographi **Viſion of Pierce Plowman.** g. a. p. 4, 16, m. 17, m. 23, 25, m. 35, 38, 44, 57, m. 62, m. 65, & m. 71, m. 103, 105, 107, & m. 112, m 121, 124, 132, 196, 217, m.
g. i. p. 44, m.
Lawſon (Joh.) pr. XLVI.
Lawton (Charlwood.) pr. XLVI.
Lazaro de Tormes la Vida. g. a. p. 74.
Lazius (Wolfgangus.) g. f. p. 6. g. i. p. 4.
Lelandus. pr. III.
Leſtrange (H.) **Alliance of Divine offices.** d. e. p. 22, m.
Libellus de lingua *Gothorum.* g. f. p. 6, m.
Lindebergius (Petrus) g. i. p. 4.
Lindenbrogius (Fredericus.) d. e. p. 14.
Lindenbrogii Gloſſarium Rerum Vocumque difficilium in fine Cod. LL. antiquarum notatur. g. a. p. 111, m. g. f. p. 97. d. e. p. 153.
Lipſii notæ in *Tacitum.* d. e. p. 41, m.
Liſlæi (Gul.) verſio *Anglicana Ælfrici* Cod. de vet. Teſtamento notatur. d. e. p. 150.
Littleton (Adamus) notatus. pr. XXVI.
Littleton (Carolus) Baronettus. pr. g. a.
LL. *Ælfredi* R. g. a. p. 212, 220. d. e. p. 7, m. 9, m. 56, 61, 91, m. 94, 97, 114.
Æthelberhti R. d. e. p. 88, 89, 90, 91, 92. 96, 97.
Æthelredi R. d. e. p. 14, 94, 99, m. 100, m. 102, m. 104, m.
ejuſdem R. apud *Veneryngum* Latine verſæ ab *Bromptono,* *H. Spelmanno Auctore.* d. e. p. 24.
ejuſdem R. in Concilio *Ænhamenſi.* d. e. p. 100, m. 101, m. 104, m. 105, m.
Æthelſtani R. edit. Wheloc. d. e. p. 4, m. 7, m. 12, m. 13, m. 14, 21, m. 34, m. 44, m. 94, 97, 116, m. 154.
ejuſdem R. in *Lambardi Archaionomia.* d. e. p. 110, 113, m.
Alamann. d. e. p. 96, 97.
Antiquæ è Bibliotheca *Frederici Lindenbrogii.* d. e. p. 111, m. 153.
Bavariorum. d. e. p. 96, 97.
Burgund. d. e. p. 89, 97, 111.

Canuti

Canuti R. Politicæ. g. a. p. 151. d. e. p. 3. m. 7, & m. 8, 14, 15, 21, m. 34, m. 44, m. 94, 97, 116, m. 151.
ejuſdem R. Eccleſiaſticæ. g. a. p. 162, m. 163, m. 220, 221. d. e. p. 5, m. 100, m. 102, m. 104, m.
Verſio *Bromptoniana* notatur. g. a. p. 163, m.
Dalecar. per *Johan. Hadorphium* editæ. d. e. p. 37.
Danorum, Scanorum, & Gothlandorum. d. e. p. 96.
Edgari R. Politicæ. d. e. p. 3, m. 4, m. 48, m. 94, 115.
ejuſdem R. Eccleſiaſticæ. g. a. p. 220. d. e. p. 99, m. 104, m.
Edrici R. *Cantiæ.* d. e. p. 88, 92, 93, 97.
Edmundi R. d. e. p. 116, m.
Edwardi R. Confeſſoris dicti. d. e. p. 4, m. 45, & m. 48, m. 114, m. 150. pſeudonymas eſſe probat Auctor. d. e. p. 95.
Edwardi Senioris. d. e. p. 7, m. 14, 94, 99, 104.
Friſonum. g. a. p. 111, m. d. e. p. 96, 97.
Germanorum vett. & Wiſi-Gothorum. d. e. p. 8. m.
[redacted] d. e. p. 4, m. 14, 15, m. 45, & m. 49, 96. pſeudonymas vocat Auctor. d. e. p. 96.
Hlotharii R. *Cantiæ.* d. e. p. 88, 92, 93, 97.
Inæ R. g. a. p. 23, 59, 64, 66, 73, 74. d. e. p. 7, m. 14, 44, m. 94, 154.
Longobard. d. e. p. 41, 96, 97.
Ripuar. d. e. p. 97, 111.
Scanicæ antiquæ. g. a. p. 162, m. d. e. p. 38, m. 39.
Sueciæ in linguam *latinam* traductæ & notis illuſtratæ à *Johan. Loccenio.* d. e. p. 96.
Urbanicæ Suecorum metropoleos *Biarca* per *Joh. Hadorphium* editæ. d. e. p. 37.
Weſtro-Gothiæ in *latinum* verſæ à *Loccenio*: notis illuſtratæ à *Car. Lundio*; editæ ab *Ol. Rudbeckio.* d. e. p. 37, 38, 96.
Willelmi I. d. e. p. 14, 36, 45, 94. Epigraphe. d. e. p. 31, m.
Wiſi-Gothorum à *Frederico Lindenbrogio* editæ. d. e. p. 96, 111, 153, & m. 154.
Longueville (Guil.) pr. XLV.
Lloyd (Will.) Epiſcop. *Norwicenſis.* pr. XLVII.
Loccenii (Joh.) Antiquitates *Sueo-Gothicæ.* g. a. p. 211, 212. Lexicon Juris *Sueo-Gothici.* d. e. p. 37, 46, m. 97.
de la *Loubere.* g. f. p. 6.
Lowndes (Radulph.) pr. XLV.
Lucretius. g. a. p. 196.
Ludolfus (Jobus) pr. II.
Ludovici Germaniæ Sacramentum fratri *Carolo Galliæ* Regi, g. a. p. 52, m.
Lundii (Car.) Academica diſputatio cui titulus, ZAMOΛΞΙΣ, primus *Getarum* Legiſlator. g. a. p. 163, m. 193, m. d. e. p. 39, 40.

M.

Mabillonii Res Diplomatica. Pr. XXVII. g. f. p. 6. d. e. p. 72. Notata pr. XXXI, XXXII, &c.
Iter Italicum literarium. g. a. p. 173, m.
Madox (Thomæ) Formulare *Anglicanum.* pr. XXIX, XXX.
Malmesburienſis (Will.) d. e. p. 6, m. 16, m. 17, m. 42, m. 53, m. 84, & m. 87, m. 120, m. 152.
Marculfi formulæ Solennes. d. e. p. 14, 56, 153.
Mareſchallus (Thom.) g. a. p. 4, 14, 46. pr. g. a.
Mareſchalli (Thom.) Obſervationes in verſionem Evangg. *Anglo-Saxonicam.* g. a. p. 88, m. in verſionem Evangg. Gothicam. g. a. p. 34, 46, 51, 70.
Maria (Maggius Franciſcus) pr. II.
Marſhami (Joh.) Propylæum ad Monaſticon *Anglicanum.* d. e. p. 49, & m. 67, m.
notatur. d. e. p. 80, & m.
Martin (Geo.) pr. XLVI.
Martin. (Nicolaus) pr. XLVI.
Matthæi Evangelium, d. e. p. 99, m.
Meckenus (Joh.) illuſtriſſimo *Georgio Daniæ* & *Norvegiæ* Principi hæreditario à Sacris Domeſticis. g. a. p. 82.
Menagius. g. a. p. 153.
Menagii Dictionarium Etymologicum ſive Origines Linguæ *Gallicæ.* g. a. p. 231, m. 232, m. 233, m.
g. f. p. 91, 92, 93, 94, 95.
notatur. g. f. p. 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99. d. e. p. 148.
Meninski (Franciſcus) à *Meſgnien.* pr. II.
Merula (Paulus) *Willerami* Paraphraſeos editor. g. f. p. 6.
Mili (Abrahami van der) Lingua *Belgica.* d. e. p. 158.
notatur. d. e. p. 158.
Mill (Johan.) pr. XVII.
Miltoni poema cui titulus Paradiſe loſt. g. a. p. 116.
Minſhæus notatur. d. e. p. 148.
Mœſo-Gothica ab auctore dicta lingua pervetuſtæ *Teutonicæ* perquam ſimilis. pr. g. a.
Monk (Georgius) Dux *Albemarliæ.* d. e. p. 25, m.
Monoſini. g. f. p. 96.
Moor (Guil.) pr. XLVI.
More (Joh.) Eccleſiæ *Anglicanæ* præſul. d. e. p. 64, 65, 69.
Morleyus Epiſcop. *Winton.* pr. g. a.
Moreton (Joan.) pr. XLIV.
Mulleri (Andreæ) Exercitatio. d. e. p. 158.
Muſgravius. g. a. p. 143.

N.

Nævius g. a. p. 195, m.
Natalis Alexandri Hiſtoria Eccleſiaſtica. d. e. p. 120, m.
Nicodemi Evangelium (quod poſt Conquæſtum ab auſtrali aliquo *Anglo-Saxone, Saxonice* verſum fuiſſe exiſtimat Auctor. g. a. p. 134, 149, 156.) g. a. p. 45, 64, 65, 71, 72, 133, 134, 149, 156, 158.
Nicolſonius (Guil.) Archidiaconus, nunc Epiſcopus *Carleolenſis.* g. a. p. 13, m. 87, 147, 178.
g. f. p. 4, 5. Epiſcopus Carleolenſis. pr. IV. & pr. g. f.
Nicolſoni (Gul.) English Hiſtorical Library. part. I. g. a. p. 87, & m. pr. XLIV.
Nigelli (Ernoldi) poema elegiacum de Rebus geſtis *Ludovici* Pii in *Lambecii* Bibl. *Cæſarea.* g. f. p. 5, m.
Nithardus. d. e. p. 61.
Normanniæ conſuetudo vetus. g. a. p. 162, m. 163, m. 164, m. g. f. p. 96, 97. d. e. p. 8, m. 41, 42, 46.
Norveg. Chronicon. d. e. p. 50.
North (Franciſcus) Dom. *Guilford* Magni ſigilli cuſtos. pr. g. f.
Notkerus Labeo. g. f. p. 5.

O.

de *Officiis* Monachorum *Lat. Sax.* in *Seldeni* Spicilegio. g. a. p. 65. emendatur. g. a. p. 65.
Olafi Saga. g. a. p. 150, 152, 209, 212, 213. g. f. p. 43. d. e. p. 37, 39, 40.
Olai (Stephani) *Iſlandi* verſio & Notæ ad *Volu-Spam.* g. a. p. 110, 113, 115.
verſio emendatur. g. a. p. 113, 115.
Olavii Magni Iſlandi diſcurſus de Poeſi veteri *Danorum.* g. a. p. 218. Lexicon *Runicum.* g. a. p. 199, m.
Ordericus Vitalis. d. e. p. 32, m.
Orms Wilkina Saga. g. a. p. 151.
Orpheus. g. a. p. 199, m.
Otfridus Wizanburgenſis. g. a. p. 123. g. f. p. 4, 5, 105.
Otfridus Wizanburgenſis apud *Lambecium.* g. f. p. 5, m. 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 48, 59, 61, 63, 67, 76, 77, 78, 81, 83, 84, 86, 87, 88, 89. pr. g. f.
Otfridi Wizanb. Dedicatio Evangeliorum ad *Ludovicum* I. Regem *Franciæ* Orient. apud *Lambecium* cum verſ. *lat.* g. f. p. 21, 23, 105, 106, 107, 108.
emendatur. g. f. p. 106, m. 107, m. 108, m.
emendatur verſio. g. f. p. 106, m. 108, m.
Epiſtola ad *Luitbertum* Archiepiſcopum *Moguntinum* apud *Lambecium.* g. f. p. 9.
Evangelia *Franco-Theotiſc.* g. f. p. 6, 10, & m. 11, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 40, 45, 48, 57, 59, 60, 64, 66, 67, 68, 69, 73, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 100, 105, 109.
Oratio Dominica apud *Lambecium.* g. f. p. 5, 12, 15, 16, 22, 23, 24, 27, 30, 31, 33, 41, 45, 57, 60, 61, 77, 80, 81, 84, 108, 109.
Poema ad *Hluduuuigum* & *Werendbertum* apud *Lambecium* cum Auctoris verſ. *latina.* g. f. p. 5, 108.
Pſalterii ſpecimen apud *Lambecium.* g. f. p. 5, 24, 41, 42, 81, 86.
Prologus. g. f. p. 7.
Sacræ Cœnæ deſcriptio. g. f. p. 109.
Otheri Periplus. g. a. p. 8, 62.
Onley (Adamus.) pr. & pr. g. f.
Ovidius. g. a. p. 209, 210.
Owenus ſive *Odoenus* Gloſſator & Interpres Codicis *Ruſhworthiani.* g. a. p. 93. notatur. g. a. p. 93.
Owero. g. f. p. 96.

P.

Pakinton (Joh.) Baronettus. pr. g. a.
Illius Majores. *ibid.*
Palmer (Nath.) Tribunus militum. g. a. p. 143.
Paris (Matthæus) g. a. p. 150, m. 156. d. e. p. 31, m. 32, m. 45. m. 96.

Parkeri (Matth.) Archiepiſcopi *Cant.* Præfatio ad Lectorem, *Ælfredi* R. Rebus geſtis præmiſſa. d. e. p. 87.
Antiquitates *Britann.* d. e. p. 98, m. 106, m. 119, m.
Parſons (Rich.) pr. XLIV.
Parſons (- - - -) è Societate Jeſu **Converſions of England**, part. III. g. a. p. 230, m.
Pencriche (Ric.) Olim apud *Anglos* inſignis Ludimagiſter. pr. XVII.
Pepys (Sam.) pr. XLVI.
Perinskjoldus Suecus. g. i. p. 5.
Perinskjoldi Annotationes ad vitam *Theodorici* R. d. e. p. 72.
Præfatio ante vitam *Theodorici* R. d. e. p. 122, m. 123, m.
Verſio Hiſtoriæ RR. Septentrionalium a *Snorrone Sturl.* ſcriptæ. d. e. p. 53, m.
notatus. d. e. p. 5, m. Laudatus. pr. V.
Petrarcha. g. a. p. 74.
Petri (Nicolaus.) g. i. p. 4.
Pezron Abbas, & S. T. P. *Sorbonenſis.* pr. g. f.
Pindarus. g. a. p. 192, m. 195.
Plautus. g. a. p. 45, 193, m. 195, m.
Plinii Hiſtoria *Naturalis.* g. a. p. 27, m.
Pontanus notatur. g. a. p. 212.
Probus (Valerius.) g. a. p. 33, m.
Procopii Cæſarienſis Hiſtoria *Vandalica*, &c. d. e. p. 158.
Proœm. Concordiæ regularis Monachorum Sanctimonialium in *Anglia Lat. Sax.* in *Seldeni* Spicilegio. g. a. p. 65.
verſio emendatur. g. a. p. 65.
Prynne (Will.) liber cui titulus **Brief Animadverſions on the fourth part of the Inſtitutes of the Laws of England**, &c. d. e. p. 152, m.
Pſalmographus. g. i. p. 4.
Purchaſii (Gul.) *Peregrinantes.* d. e. p. 86, & m.

R.

Rawlinſonius (Chriſt.) qui ſuis ſumptibus Verſionem *Ælfredanam* A. S. Boethii edidit. g. a. p. 93, & m. 177. pr. g. a.
Ray (Joh.) herbarum peritiſſimi, libellus Vocum, &c. d. e. p. 155.
Reſenius (Petrus Joh.) Voluſpæ Editor. g. a. p. 110.
Reſenius (Petrus Joh.) libelli de Magicis artibus, inſcripti *Runa Capitulis*, Editor. g. a. p. 121.
Reſenii (Petri Joh.) Bibliotheca. d. e. p. 96, 122, m.
Notæ in Jus Aulicum *Canuti* II. d. e. p. 38, & m. 39.
Reyneri (Clementis) Apoſtolatus *Benedictinorum* in *Anglia.* d. e. p. 64.
notatur. d. e. p. 82.
Rhenani (Beati) Res *Germaniæ.* g. f. p. 6.
Rites &c. **of Durham.** g. a. p. 179, m.
Roberti Gloceſtrenſis Poema. d. e. p. 27.
Robinſon (Johan.) pr. XLVI.
Roccha (Angelus) notatur. pr. XXV.
Rodornii (Adriani Scrieckii) Originum Rerumque *Celticarum* & *Belgicarum* liber notatur. d. e. p. 154.
Rouillius Conſuetudinum *Normanniæ* Editor. d. e. p. 44.
notatur. d. e. p. 44, 45.
Rudbeckius (Olaus.) g. a. p. 14. d. e. p. 96.
Rymer (Tho.) notatus, pr. XXV, XXVI.

S.

Sacramenti pars, quod Populus præſtitit, cum *Carolus* & *Ludovicus* fœdus mutuo percuſſerint, A. D. 842. g. f. p. 81.
Salani (Nicolai N.) Weſtmanni **Gladius** Scythicus. g. a. p. 192, m.
Jonas (*Nicolai*) *Salanus.* pr. V.
Salmaſius (Claudius.) g. f. p. 93. de Uſurarum modis. d. e. p. 97.
Sandys (Edwinus) Archidiaconus *Wellenſis.* g. a. p. 139, 144, 145, 160, 164. pr. XLIV.
Savile (Henr.) variantes Lectiones in marg. Rerum *Anglicarum* Script. poſt *Bedam*, notantur. d. e. p. 149.
Saxonis Grammatici hiſtoria *Danica.* d. e. p. 26, 38.
Scaliger. g. a. p. 212.
Seabrite (Thomas) Baronettus pr. g. a.
Seabrithorum familia. *ibid.*
Skenæus, Regius in Scotia Chartophylax, de verborum *Forenſium* ſignificatione. d. e. p. 111, m.
notatur. d. e. p. 150, 152.
Schefferi (Joh.) *Suecia* literata. d. e. p. 122, m.
Scholiaſtæ veteres in *Pindarum.* g. a. p. 189, m.
Schottelius (Juſtus Georgius) de lingua *Germanica.* g. f. p. 109, 110. pr. II.
Scilterus (Joh.) d. e. p. 82, 83, 94, 152.
Seldeni (Joh.) Janus *Anglorum.* d. e. p. 31, m. 34, m. 58, m.
Mare clauſum. d. e. p. 86, & m.
Notæ ad *Eadmerum* & Spicilegia. d. e. p. 4, m. 30, m. 31, m. 36, m. 58, m. 94, & m.
Office of Lord Chancellour. d. e. p. 71, m.
notatur. d. e. p. 71.
Original of Eccleſiaſtical Juriſdiction of Teſtaments. d. e. p. 56, & m. 57, m.
Titles of Honour. g. a. p. 151, m. d. e. p. 27, 53, m. 63, m. 113, m.
notantur. d. e. p. 82, 83.
Senatus-conſultum de *Monticolis Walliæ.* d. e. p. 34.
Seymour (Edwardus) Baronettus, &c. d. e. p. 10.
Schilterus (Joh.) *Argentoratenſis* verſionem Pſalmorum *Teutonicam*, & volumen Evangeliorum *Teutonicorum.* g. f. p. 5, 6, 105. pr. g. f.
Sheldon (Rogerus) pr. XLV. pr. g. i.
Showerus (Barthol.) natus *Exoniæ*, cujus deinde civitatis Procurator in inferiori *Anglorum* Senatu electus erat. d. e. p. 10. p. XLV.
apud *Schiſmaticos* doctus & inſtitutus, ad Eccleſiam *Angl.* adoleſcens ſe recepit. d. e. p. 14.
unde dictus. d. e. p. 29.
Orphanus relictus. d. e. p. 114.
Showeri (Barthol.) **Caſes in Parliament reſolved and adjudged upon Petitions and Writts of Errour.** d. e. p. 2, m.
Magiſtracy and Government of England vindicated in three parts, d. e. p. 61, & m.
Simeon Dunelmenſis apud hiſt. *Anglican.* X Scriptores. g. a. p. 178, 179, m. d. e. p. 17, m.
Skinneri (Steph.) Etymologicum Linguæ *Anglicanæ* notatur. d. e. p. 148.
Sloane (Hans) M. D. Regiæ Societatis Socius & Secretarius. g. a. p. 142. pr. XIII, XLV.
Smith (Joan.) pr. XLIV.
Smith (Thom.) S. T. P. &c. g. a. p. 88, m. pr. XV. d. e. p. 25, m. 67.
Bibliothecæ *Cottonianæ* Hiſtoria & Synopſis. g. a. p. 88, m. 173, m. d. e. p. 67, & m.
notatur. d. e. p. 149.
Snorronis Sturlæſonidis Iſlandici Edda. g. a. p. 14, 16, 18, 101 & m. 102, & m. 103, 104, m. 116, 118, 110, & m. 111, & m. 112, m. 115, 116, & m. 118, & m. 119, m. 128, m. 150, 192, m. 193, m. 194, m. 195, m. 199, m. g. f. p. 92. 94. g. i. p. 51.
d. e. p. 24, m. 26, 27, 28, 39, & m. 49, m.
Eddæ Prolegom. d. e. p. 28.
Hiſtoria RR. *Septentrionalium* cum *Joh. Peringskjoldi* gemina verſione *lat.* & Notis. g. i. p. 6, 52, m. 71, m. d. e. p. 4, m. 5, m. 26, 28, 49, 53, m.
Snow (Richardus) d. e. p. 74. pr. XLV.
Somers (Joh.) Summus Cancellariæ Præfectus, Baro *Eveſhamenſis*, &c. d. e. p. 24, 63, 67, m. 70, & m. 76, 81. pr. XLV. pr. g. a.
unde dictus. d. e. p. 24.
Somnerus (Gul.) notatur. g. f. p. 91.
Somneri (Gul.) Dictionarium *Saxonico-Latino-Anglicum.* g. a. p. 13, 69, 113, 128, 130, 131, 211.
notatur. d. e. p. 20, 116, m. 149.
Gloſſ. ad finem Hiſt. Angl. X Scriptores. g. a. p. 178, & m. 179, & m. d. e. p. 111, 116, m.
notatur. d. e. p. 159. Liber, qui inſcribitur **Gavelkind.** d. e. p. 56, 57, m. 61, m. appendix ad **Gavelkind.** d. e. p. 57, & m.
Sophocles. g. a. p. 195, m.
Speculum beatæ Virginis, Sermo Auctoris ſic inſcriptus. g. a. p. 211.
Spelmannus (Henricus) Gloſſographorum princeps. g. f. p. 100.
notatur. d. e. p. 34.
Spelmanni (Henr.) Concilia. 2, 3, 8, 12, 13, & m. 22, 23, 25, 27, 28, 30, 36, 41, 42, 52, 54, 65, 66, 67, 73, 74, 75, 171, m. 172, m.
d. e. p. 12, 56, 56, 72, m. 79, m. 80, & m. 81, m. 85, m. 86, & m. 88, & m. 93, & m. 94, & m. 98, m. 99, m. 100, m. 101, m. 110, m. 113, m.
notantur. g. a. p. 13. d. e. p. 79, 80.
Tom. II. d. e. p. 31, m. 149.
Spelmanni (Henr.) Gloſſarium *Latino-Barbarum.* g. a. p. 91, 111, m. d. e. p. 34, & m. 35, 46, m. 47, 48, 49.
notatur. d. e. p. 148, 149.

Spel-

Spelmanni (H.) Literæ de Origine vocis RVN. g. i. p. 5, m.
Literæ ad Ptolæmonem Roſecrantzium. d. e. p. 28.
Reliquiæ à cl. Gibſono, *Oxon.* editæ. g. a. p. 150. d. e. p. 56, & m. 58, m. 79, m.
notantur. d. e. p. 77. m.
Spelmanni (Joh.) *Ælfredi* R. vita. d. e. p. 50, 56. pr. g. a.
notatur. d. e. p. 50.
Pſalterium *Latino-Saxonicum.* g. a. p. 12, 23, 54, 61, 63, 65, 67, 72, 73. g. f. p. 18. m.
Spencerus poeta. g. a. p. 196, 197. g. f. p. 99.
Spinkes (Nath.) pr. XLVI.
Statius (Alexand.) d. e. p. 111, m.
Stephanides. g. a. p. 115.
Stephanidis notæ in Præfationem *Saxonis* Grammatici. g. a. p. 6. m.
Stephanii (*Stephani*) Literæ g. a. p. 212.
Stephanus (Henr.) g. a. p. 52. & m.
notatur. g. a. p. 53.
Stiernhielmi (Georgii) Gloſſarium. g. a. p. 51, 192, m.
Stiernhook (Joh.) Liber de jure *Sueonum* & *Gothorum* vetuſto. pr. XLII.
Stillingfleet (Edw.) Origines *Britann.* d. e. p. 71, & m.
notantur. d. e. p. 71. 79, & m.
de *Strada* (Octavii) vitæ Impp. & *Cæſarum Romanorum.* d. e. p. 5. m. 72.
Strickeri carmen apud *Lambecium.* g. f. p. 7. 49, 81, 83, 109.
Carminis titulus apud *Lamb.* g. i. p. 40.
Styrbiornonis Hiſtoria extans in Commentariis *Chriſtiani Wormii* in *Aræ* Schedas. g. a. p. 102, 113, m. 122, 150. g. i. p. 41. m. 44. m. 45, 46, 70, 71.
Suetonius de illuſtribus *Grammaticis.* g. f. p. 2.
Swaphan (Robertus.) g. a. p. 139.

T.

Tacitus. g. f. p. 1, & m. 2, & m. d. e. p. 4, & m. 41, m. 56, 158.
Tacitus notatur. g. f. p. 2.
Talbot (Johan.) Baronettus. pr. g. a.
Talbotorum inclyta gens. *ibid.*
Tanner (Tho.) Coll. Omnium *Animarum* apud *Oxon.* Socius. g. a. p. 145, 231. d. e. p. 12.
Taſſo (Torquato) Aminta. g. a. p. 74.
Taylor (Silæ) liber de Gavelkind. d. e. p. 31, m.
Telianus ſive *Teliavus* Epiſcopus *Landavenſis.* d. e. p. 11, & m. 12.
Terentius. g. a. p. 45.
Termes de la Ley. g. a. p. 159. m.
Teſtamentum *Græcum.* g. a. p. 8. m. 9, 19, 27, 28, m. 29. m. 33, 39, m. 41. 47, 48, 50, 51, 52, 70. 73, 74, 76, 81, 115.
Teſtamentum Vetus & Novum *Thorlackſonii* (Gudbrandi.) g. a. p. 9, 33, 69, 83. m. 95. 115, 118, 119, 122, 150, 152, 209. g. f. p. 95, 98, 99.
g. i. p. 4, 8, m. 41, m. 42, 43, 44, m. 46, 47, 48. m. 51, & m. 52, m. d. e. p. 8, m. 53, m.
Teſtamenti Novi verſio Collegii Antiquitatum *Upſaliæ.* g. f. p. 98. g. i. p. 4, 47.
Teſtamentum *Æthelſtani Clitonis* in *Somneri* libro de Gavelkind. d. e. p. 57, 61.
Wolgithæ in eodem libro. d. e. p. 56.
Theodoreti liber de materia & Mundo. g. a. p. 211.
Thomas, Roffenſis Epiſcopus, & Eccleſ. *Weſtmonaſt.* Decanus. d. e. p. 64. 66.
Thomaſius Epiſcop. *Wigorn.* pr. g. a.
Thomaſius (Joſ. Maria.) pr. XIX. m.
Thorlackſonius Gudbrand. g. i. p. 52.
Thorman (Will.) pr. XLVI.
Thwaites (Edwardus) Heptateuchi *A. S.* & *Nicodemi* Pſeudo-Evangelii Editor. g. a. p. 45, 71. pr. g. a.
Auctoris adjutor maximus. pr. IV, VII.
Tinmuthenſis (Johannes.) d. e. p. 11, 12.
Tranſactiones Philoſophicæ [N. 247.] g. a. p. 142.
Trevisa (Johannis) verſio Polychron. *Ranulphi Higden.* pr. XVII.
Trevor (Joh.) Eques Auratus, Rotulorum Cancellariæ &c. cuſtos. d. e. p. 82.
Trithemii (Joh.) Polygraphia. g. f. p. 3, & m. 4, & m. 6, m.
Tryggvaſonii (Olai) Saga. p. g. i. 71, & m. item pr. XVIII. in m.
Turnebi Adverſaria notantur. g. f. p. 97.
Turner (Francisc.) Epiſc. *Elienſ.* pr. XLVI.
Turner (Tho.) pr. XLV.
Twyſden (Rogerus) Eques Auratus, &c. d. e. p. 96. pr. g. a.
Tyrrellus (Jacobus) Hiſtoriæ *Anglicanæ* Scriptor, &c. d. e. p. 52, m. 152.
notatur. d. e. p. 52, m. 53, m. 150, 151, 152.

V.

Varro. g. a. p. 25, m. 33.
Verelius (Olaus) libri, cui titulus Hervarar Saga, Editor. g. a. p. 193.
Verelii (Olai) Lexicon ſive Index veteris *Scytho-Gothicæ.* g. a. p. 152, 167. m. 213, 217, m.
g. f. p. 91. 92, 94. g. i. p. 71, m. d. e. p. 37, & m. 46, m. 111.
Herraudi Sogu. d. e. p. 157.
Manuductio ad Runographiam *Scandicam.* g. a. p. 1, 33, 34. 35, 213, 214.
Notæ in Hervarar Saga. g. a. p. 101, m. 109, 110, 113, m. 114, 115, 121, 128, 151, 193, 199, m. 213, 217, m. g. i. p. 43. d. e. p. 37.
notantur. g. a. p. 213. d. e. p. 157.
Verſtegani (R.) Reſtitution of Decayed Intelligence in Antiquities. g. a. p. 209.
notatur. d. e. p. 148.
Vilkin Saga. g. a. p. 152.
Virgilius. g. a. p. 48, m. 74. 112, 118, 128, 196, 198, m. g. i. p. 50. m.
Virgilii (Polydori) Hiſtoria *Anglicana* vindicatur. d. e. p. 35, & m.
Vitruvius. g. a. p. 33.
Ulphilas, Mæſo-Goth. Epiſcopus. g. a. p. 2. g. f. p. 4, & m.
An fuerit nec ne Ulphilas Evangeliorum verſionis *Mæſo-Gothicæ* dictæ auctor? *Hickeſii* ea de re ſententia. pr. g. a.
Volu-ſpa, ſive Edda *Semundi.* g. a. p. 16, 103. & m. 108, & m. 109, 110, 111, & m. 112, & m. 113, 114, 115, 116, & m. 117, 120, m. 192, m. 196, 210, 217, m.
Voſſius (Ger. Joh.) notatur. g. f. p. 92, 97.
de Hiſtoricis *Latinis.* g. f. p. 1. m.
notatur. g. f. p. 2, m.
de Inſtitutione Orat. g. a. p. 195, m.
de Vitiis *Sermonis.* g. f. p. 93.
notatur. d. e. p. 148.
Uſſerii Armachani Eccleſ. *Britann.* Antiquitates. d. e. p. 11, 117, m. Epiſtol. *Hibernicarum* Syll. d. e. p. 86, & m.
Vulcanius (B.) g. f. p. 6, m. g. i. p. 4.

W.

Waldemari Decretum in *Reſenii* notis in Jus Aulicum *Canuti* II. d. e. p. 38, 39.
Walker (Obad.) obſervationes in vitam *Ælfredi* R. d. e. p. 50.
notantur. d. e. p. 50.
Wallace (William) his life. g. a. p. 105.
Waller poeta. g. a. p. 197.
Walliſii (Joh.) Grammatica *Angl.* g. a. p. 9. m. pr. II.
Wanley (Humphredus) pr. XXVII. Illius librorum Septentrionalium Catalogus. pr. IV. & pr. g. a.
Wareus (Joh.) Eques Auratus. g. a. p. 59.
Waſtbaldi Alphabetum apud *Trithemium.* g. f. p. 3.
Watts (Wilhelmi) Gloſſarium vocum ſemibarbararum ad finem Operum *Matth. Paris* notatur. d. e. p. 148.
Weſtmonaſterienſis (*Matthæus.*) g. a. p. 181, m. d. e. p. 99, m. 100, m. 103, m.
Whartoni (Henr.) *Anglia* Sacra. g. a. p. 145. d. e. p. 31.
liber de Epiſcopis *Londinenſibus.* d. e. p. 73.
Wheeler (Dn. Georgius.) pr. XLIV.
Whelocus (Abrahamus) *Bedæ* Editor. g. a. p. 18, 58, m. d. e. p. 98.
notatur. d. e. p. 149, 150.
Wheloci (Abrahami) Chronologia *Saxonica.* g. a. p. 33. Editio LL. *Saxonicarum.* d. e. p. 87, 94, & m.
notatur. d. e. p. 87.
White [Candidus] (*Hugo*) Monachus *Petroburgenſis*, qui Chronicon *Saxonicum* partim tranſcripſit, partim compoſuit. g. a. p. 139.
Whitlockii Commentaria. d. e. p. 85.
Wilk. Saga. g. f. p. 99.
Willerami Abbatis *Ufforgenſis* Cantic. Cantic. Paraphraſis. g. a. p. 61, 115, 123, 124.
g. f. p. 6, & m. 10, 11. 12, 13, 14, 15. 16, 17, 18, 19, 21, 22. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58. 59, 60, 61. 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 96.
emendatur. g. f. p. 18, 21, 31.

Windingus, Danus. g. i. p. 5.
Osbornus (Dom. *Windſor,*) Comes de *Plymouth.* pr. g. a.
Windeckii Parœneſis. g. f. p. 13.
Wormius (Olaus) facultatis Medicæ in Academia *Hafnienſi* P.P. g. f. p. 98. g. i. p. 2.
Willelmus. d. e. p. 38.
Wormiorum gens unde dicta. g. a. p. 165, m. g. i. p. 4.
Wormii (Chriſtian.) Commentarii in *Aræ* Schedas. g. a. p. 113, m. 150. g. i. p. 41, m. 43, 44, m. 46, 70, 71, & m.
Olai Faſti *Danici.* g. a. p. 18, 209, 210, 212.
notantur. g. a. p. 212, 216.
Lexicon *Runicum.* g. a. p. 14, m. 70, m. g. f. p. 95.
Literatura *Runica.* g. a. p. 2, m. 145, m. 217, 218. g. i. p. 3, 5, m.
Monumenta *Danica.* g. a. p. 6, m. 24, m, 33, m. d. e. p. 38, & m. 40.
Notæ in Hervarar Saga. g. a. p. 212.
Series RR. *Daniæ.* g. a. p. 24, m.
ad Calcem Seriei Regum *Daniæ* vetus MS. *Iſlandicum.* g. a. p. 33, m.
Wrisle (Joan.) pr. XLV.
Younger (Johan.) pr. XLVI.

INDEX V.

INDEX eorum, quæ æneis ligneiſve tabellis inciſa, tantum non omnia jam primum in hoc opere imprimuntur.

Tabula I. Gramm. *Anglo-Sax.* P. 3.

ALPHABETUM *Anglo-Saxonicum* ad exemplar Evangeliorum *Dano-Saxonice* in Bibl. *Cottoniana,* (Nero D. 4.) codex *S. Cuthberti.*
ad formam Evangeliorum *Dano-Saxonice* in Bibl. *Bodleiana.* Codex hic fuit, ut dicitur, ven. *Bedæ*
ad modum Codicis *Cottoniani,* (Tiberius B. 11.) qui Paſtorale D. *Gregorii* ab *Ælfredo* R. *Sax.* redditum continet.
è Codice *Bodleiana* ejuſdem Paſtoralis A. S. (Hatt. 88.)
ad Specimen *Hexaëmeri* MS. S. *Baſilii* in Bibl. *Bodleiana,* (qui inſcribitur *Hatt.* 100.)
ex libro Homiliarum *Bodl.* (NE. F. 4. 11.)
è *Boethio Ælfrediano Bodl.* (NE. C. 3. 11.)
è libro *Juniano,* qui vocatur *Ormulum.*
è libro Homiliarum *Bodl.* (NE. F. 4. 12.)
Secundum formam quatuor Evangeliorum in Bibl. *Bodl.* quæ *Hattoniana* vocantur.
è libro Homiliarum *Bodl.* (Jun. 24.)
è Cod. MS. qui continet vitas quarundam Sanctarum Virginum *Semi-Saxonicè. Bodl.*
Derivatio literarum, quas Henr. *Spelmannus* putavit eſſe pure *Saxonicas.*
Alphabetum *Mœſo-Gothicum* è codice argenteo ſumtum per *Franc. Junium* F. F.
Alphabetum *Latinum* è codice MS. Bibl. *Bodl.* (*Laud.* F. 82.)
Alphabetum *Græcum* ex eodem codice MS.

Tabula II. Gramm. *Anglo-Sax.* Pag. 78.

Specimina manuum, quas *Ælfredus* R. mutavit in *Gallo-Romanam* ex MS. Codice Bibl. *Bodl.* (Digby, 63.)
Paſtorale *Gregorii Ælfredanum* MS. *Hatt.* Bibl. *Bodl.*

Tabula III. Gramm. *Anglo-Sax.* Pag. 135.

Runæ Danicæ è Codice MS. Bibl. *Cott.*

Tabula IV. Gramm. *Anglo-Sax.* Pag. 136.

Dano runicarum literarum deſcriptio cum explicatione *Anglo-Saxonica* è Cod. MS. Bibl. *Cott.*

Tabula V. Gramm. *Anglo-Sax.* p. 141.

Tres Icones: prima repræſentat hominis delineati imaginem.
Secunda inferiorem planitiem ſive averſam faciem prototypi oſtendit.
Tertia profunditatem operis oſtendit.

Tabula VI. Gramm. *Anglo-Sax.* Pag. 144.

Specimina Scripturæ Gallico-Romanæ ex Archivis Eccleſiæ *Willenſis.*
ex libro Scaccariæ cenſuali, vulgo Doomes-day-bok.
Specimen Chart. Hiſtoricæ de *Wulſtano* Epiſcopo ex Archivis Eccleſiæ Cathedralis *Wigornienſis.*
Specimen è Codice *Wigornienſi* ſumptum, qui inter libros *Junianos* extat Oxon.

Alphabetum ſumptum ex originali charta fundationis Eccleſiæ *Norwicenſis.*

Gramm. *Franco-Theotiſc.* Pag. 2. Specimen Scripturæ uncialis Cod. Evang. *Lichfeldenſis.*
Tabula in Gramm. *Franco-Theotiſc.* P. 3. in qua exhibentur.
Alphabetum Nortmannorum è Trithemio.
Waſtbaldi.
Francorum quod Doracus invenit.
Nortmannorum ex Hrabano Mauro.
Nortmannorum Bedanum.
Secretum Caroli M.
Francicum è Cod. Cottoniano.
Francicum è Cod. Juniano in Bibl. *Bodl.*
Alphabetum è Numiſmatis.

Tab. Gramm. *Iſland.* Pag. 1. exhibens duo monimenta Runica.
Tab. I. Gramm. *Iſland.* Pag. 4. exhibens XXVIII. Alphabeta Runica.
Tab. II. Gramm. *Iſland.* Pag. 4. exhibens XV. Alphabeta Runica.
Jugationes Runarum.
Varietatem Runarum.
inſcriptionem Runicam baptiſterii.
Tab. III. Gramm. *Iſland.* Pag. 4. exhibens Diphthongos Runicas.
Duplices Runas.
Abbreviationes Runarum.
Runarum origines.
Alphab. Runicum cum nominibus literarum.
Tab. IV. Gramm. *Iſland.* Pag. 4. exhibens
Monumentum Runicum Revellenſe.
Specimen è Codice Exonienſi.
Tab. V. Gramm. *Iſland.* Pag. 4. exhibens
Quatuor Specimina è Codice Exonienſi.
Tab. VI. Gramm. *Iſland.* p. 4. exhibens
Duo Specimina ex eodem Codice.
Inſcriptionem Runicam è Cod. *Cottoniano.*
Inſcriptionem Lat. Runicis litteris.
Alphabeta Runica VII.

Tabula B. C. & Tabula D. Diſſert. Epiſt. Pag. 71.

Quarum B. figna crucis antiqua,
C. vetuſtam chartam Gulielmi conquæſtoris,
D. partem chartæ Æthilbaldi regis exhibet.

Ad Finem Diſſert. Epiſt.

Numiſmata Saxonica in Tabulis.
Integra charta regis Edgari.

INDEX

INDEX VI.

Humfredi Wanleii Index Auctorum, Chartarum, Homiliarum, Tractatuum, Rerumque quarundam præcipuarum, quæ deſcribuntur in *Catalogo Codd.* MSS. *Anglo-Saxonicorum.*

A

ABacuc þe Prophete witegede of þe hechneſſe. *Homilia Normanno-Saxonicè ſcripta.* p. 233.

Abbæ Vicecomitis Teſtamentum. *Sax.* p. 261.

Abbonis Floriacenſis Monachi liber de Paſſione *Edmundi* Regis *Orientalium Anglorum*, juxta Narrationem S. *Dunſtani*, Saxonicè verſus per Ælfricum, Vid. *Ælfricus.*

Be Abbodum. Canones Saxonici. p. 46. 94. 95. 144. 213. 214.

SS. Abdon et Sennen Passio. *Homilia Saxonicè ſcripta.* p. 165. 189. 207.

Abbendonienſis Eccleſiæ Chronicon, *Saxonice ſcriptum.* p. 95. 219.

Abendonienſis Eccleſiæ Libertates. p. 260.

Abendonienſis Eccleſiæ Regiſtra Chartarum. p. 226. 234. 308.

De *Abgaro* Edeſſenorum Rege, *Sax.* p. 165. 189. 207.

Abſolutionis formula. *Saxon.* p. 195.

De Abstinentia. *Can. Sax.* p. 78.

De xii Abuſivis ſeculi. Hic Tractatus in Codd. MSS. Nomen præ ſe fert S. *Cypriani Carthaginenſis*, videtur autem exceptus ex libro S. *Patricii* a cl. viro *Jacobo Waræo* edito. *vid. Patricius.*

A Chriſto enim Chriſtiani ſunt nominati. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 27. 139.

De Acitofel, &c. *Homil. Saxon.* p. 137.

Ac Sc̄s Augustinus sæde swiðe swutul Bispel. *Homil. Saxon.* p. 168.

Adam se æresta man wæs gesceapen on Neorxna wonge. *Homil. Sax.* forte Lupi epiſc. p. 26. 86. 87. 137. 256.

Adam þa leofode on geswince. *Homil. Sax.* p. 212.

De *Adamo.* *Saxonice.* p. 195. 234.

Adriani & *Rithæi* Quæſtiones & Reſponſa. *Saxon.* p. 93. 183.

De Adventu. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169.

Dominica. i. In Adventu Domini. *Homil. Saxon.* p. 8. 19. 58. 120. 125. 128. 156. 162. 176. 211.

Domc̄. ii. In Adventu Dnī. *Homil. Saxon.* p. 8. 19. 59. 120. 125. 128. 156. 169. 176. 204.

Domc̄. iii. In Adventu Dnī. *Homil. Saxon.* p. 36. 128. 169.

Domc̄. iiii. In Adventu Dnī. *Homil. Saxon.* p. 128.

Ædwigus, vid. Eadwigus.

Æditheardi Archiep. Cant. Carta. p. 268.

Æfter Æriste ures Drihtnes Hælendes Cristes. *Homil. Sax.* p. 192.

Æfter þære Þrowunge ⁊ þære Æriste. *Homil. Sax.* p. 196.

Æfter ðæs Hælendes Æriste wæron his Discipuli belocen. *Homil. Ælfrici.* p. 14. 32. 119. 122. 123. 126. 155. 161. 166. 175. 201. 209.

Æfter þæs Hælendes þrowunge. ⁊ æriste of deaþe. *Homil. Sax.* p. 163. 190. 207.

Æfter þa þe Agustinus to Engla lande becom. Homil. Ælfrici. p. 164. 189. 207.

Æfter þam þe Alexander se egefulla Cyning. *Homil. Ælfrici, in qua occurrunt multa ex libro Machabæorum.* p. 127. 137. 164. 189. 208.

Æfter þam þe Moyses se mære Heretoga of Ægypta lande. Homil. Ælfrici. p. 32. 116. 137. 161. 188. 200.

Æfter ðam ðe Moyses se mære Hæretoga ꝥ Godes folc gelædde of Pharaones þeowte. *Homil. Sax. ex Libro Judicum excerptus ab Ælfrico.* p. 39. 68.

Ægelredi Regis Cantiæ Carta. p. 105.

Ælc Cristen man sceal æfter riht cunnan. *Homil. Ælfric.* p. 2. 20. 36. 123. 130. 132. 155. 160. 166. 175. 201. 209.

Ælc Cristen sceal cunnan his Pater-noster ⁊ his Creedan. *Sententia Ælfrici de Pænitentia. vid. Ælfricus. vid.* Pœnitentia.

Ælc Mæsse-preost sceal beon swa he gehaten is Sacerd. *Homil. Saxon.* p. 34.

Ælc man bið gefullod on naman þære halgan Đrynnysse. *Sententia Ælfrici de Pænitentia. vid. Ælfricus. vid.* Pœnitentia.

Ælc man þe riht demeð. De officio Juſti Judicis. *Saxon.* 213.

Ælcne man ic bidde. *Homil. Saxon.* forte *Lupi* Epiſcopi. p. 197.

Ælfeagi Aldermanni Carta. p. 227.

Ad S. *Ælfeagum* Archiep. Cantuar. *Oratio Latin. Sax.* p. 294.

Ælfgyfæ, Eadwardi Regis Matris, Carta. p. 225.

Ælfredi Ducis Carta. p. 270.

Ælfredi Regis *Anglorum* Cartæ. p. 227. 235. 241. 264. 277. 284. 299.

Ælfredi Regis *Angl.* Leges, *Saxonicè.* p. 130. 213. 219. 273. 274.

Ælfredi Regis *Angl.* Præfatio ad *Werferthi* Epiſcopi *Wigornienſis* Verſionem Saxonicam Dialogorum *Gregorii* Magni Papæ. p. 71.

Ælfredi Regis *Angl.* Præfatio duplex Saxonica, Verſioni ſuæ Libb. *Gregorii* Magni de cura Paſtorali, præmiſſa. p. 70. 153. 240.

Ælfredi Regis *Angl.* Proverbia, *Saxon.* p. 231.

Ælfredi Regis *Angl.* Verſio Saxonica Soliloquiorum S. *Auguſtini Hipponenſis.* p. 96. 218.

Ælfredi Regis *Angl.* Verſio Saxonica Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ *Bedæ* Presbyteri. p. 105. 114. 153. 219.

Ælfredi Regis *Angl.* Verſio Saxonica Libb. T. M. S. *Boethii*, de Conſolatione Philoſophiæ. p. 64. 85. 217.

Ælfredi Regis *Angl.* Verſio Saxonica libb. *Gregorii* Magn. De Cura Paſtorali. p. 70. 92. 114. 153. 168. 217.

Ælfredi Regis *Angl.* Verſio libb. *Oroſii* Presbyteri, de Ormeſta Mundi. p. 85. 219. 303.

Ælfredi Regis *Angl.* Teſtamentum *Latin.* & *Saxon.* p. 307.

Ælfrici (qui ex Monacho factus fuit Abbas, Epiſcopus, & demum Archiepiſcopus Cantuarienſis) Ammonitio de Ebrietate cavenda. *Latinè.* p. 157.

Ælfrici Cartæ. p. 227.

Ælfrici Colloquium Monachicum, *Latine* & *Saxonice.* p. 95. 105. 196.

Ælfrici Dictantis Excuſatio, *Latinè*, p. 190. 207. *Saxonicè.* p. 6. 128. 159.

Ælfrici Epiſtolæ Latinæ. p. 57. 110. 153.

Ælfrici Epiſtolæ Saxonicæ. p. 23. 58. 67. 69. 88. 153. 157. 198.

Ælfrici Epiſtola *Egneſhamenſibus* Fratribus, Excerptis ejus ex libro *Æthelwoldi.* Epiſcopi de Conſuetudine Monachorum, præmiſſa. p. 110. 307.

Ælfrici Epiſtola *Saxonica* ad *Æthelwardum* Aldermannum Verſioni ſuæ Pentateuchi præmiſſa. p. 65. 151. 162.

Ælfrici Epiſtola *Saxonicè* Scripta ad *Sigefertbum*. p. 128. 199. 202. 210. 239.

Ælfrici Epiſtola I. (ex Latino ſuo, ab ſe Saxonicè verſa) ad ſacerdotes de Canonibus. p. 23. 88. 111. 305.

Ælfrici Epiſtola II. ad Sacerdotes, quam primitus Latine ſcripſit, deinde Saxonice vertebat. p. 23. 58. 111. 198. 305.

Ælfrici Epiſtola Saxon. ad *Sigwerdum Eaſthedonenſem*, de Veteri Teſtamento & Novo. p. 69

Ælfrici Epiſtola ad *Wulfgetum Ylmandunenſem, Saxonicè*. p. 58. 69.

Ælfrici Excerpta ex libro *Æthelwoldi* Epiſc. *Wintonienſ.* de Conſuetudine Monachorum *Saxonicè*. p. 91. 199.

Ælfrici Excerpta ex libro *Bedæ* Presbyteri, de Temporibus. *Saxonicè*. p. 87. 160. 196. 234.

Ælfrici Excerpta ex Epiſtola S. *Hieronymi* de Aſſumptione B. V. *Mariæ*. Saxonicè. p. 21. 34. 41. 124. 156. 175. 203. 207. 210.

Ælfrici Gloſſarium Latino-Saxonicum. p. 84. 96. 104. 113. 183. 238. 289.

Ælfrici Grammatica, ſive Excerpta ex *Donato*, &c. Saxonicè. p. 84. 102. 104. 105. 113. 152. 167. 182. 183. 289. 306. 308.

Ælfrici Homiliæ nonnullæ *Latinæ*, in Cod. C C.C.C. qui inſcribitur. L. 12. *vid.* p. 110, *&c.*

Ælfrici Homiliæ *Saxonicæ*. p. 1. 9. 15. 121. 125. 174. 186.

Ælfricus fatetur ſe Paraphraſtico more tranſtuliſſe Homilias ſuas Saxonice ſcriptas, ex operibus SS. *Auguſtini Hipponenſis, Hieronymi, Gregorii, Bedæ, Smaragdi, & Haymonis*. p. 153.

Ælfricus Homilias de Paſſionibus vel Vitis Sanctorum illorum, quos non Vulgus ſed Cœnobitæ Officiis venerantur, ex Latino *Saxonicè* vertit. p. 186.

Ælfricus duobus Libris ſcripſit Paſſiones vel Vitas Sanctorum eorum, quos Gens *Anglica* colebat cum veneratione Feſti diei. p. 186.

Ælfrici Oratio Latina, ſtricta in Numeris, ad exemplum Poëſeos *Anglo-Saxonicæ*. p. 189.

Ælfrici Orationes Saxonicæ. p. 159. 160.

Ælfrici (ut videtur,) Paſtorale Saxonicum, ſeu Excerpta ex Regula S. *Benedicti*, &c. *Lat.* & *Saxon.* p. 130.

Ælfrici Præfationes Latinæ. p. 22. 186.

Ælfrici Præfatio libro ſuo Homiliarum de Sanctis præmiſſa. *Saxon.* p. 186.

Ælfrici Præfatio Lat. ad *Wulfſtanum* Archiep. *Eboracenſem* binis Epiſtolis ſive Homiliis ſuis de CANONIBVS præmiſſa. p. 22. 58. 111.

Ælfrici Præfatio Latina ad *Wulfſinum* Epiſcopum, præmiſſa Epiſtolæ ſuæ de CANONIBVS Saxonice ſcriptæ. p. 57. 110. 160.

Ælfrici Sententia de Pœnitentia, *Saxonicè*. p. 37. 160.

Ælfrici Archiep. Cant. Teſtamentum. *Latinè* & *Sax.* p. 237.

Ælfrici Verſio Saxonica Tractatûs *Abbonis, Floriacenſis* Monachi, de Paſſione S. *Eadmundi* Regis *Orientalium Anglorum*. p. 19. 190. 192. 208.

Ælfrici Verſio Saxonica Reſponſorum Flacc. Alcuini Albini, ad Interrogationes *Sigwlfi* Presbyteri. p. 39. 42. 98. 117. 137. 190.

Ælfrici Verſio Orationis Dominicæ, Symbolonimque *Apoſtolorum* & *Nicæni* Saxonica. p. 160.

Ælfrici Verſio *Pentateuchi, Saxonicè*. p. 67. 151. 162. 192. 252. 305.

Ælfrici Verſio Saxonica libri *Sulpicii Severi* de Vita S. *Martini* Epiſcopi. p. 17. 189. 190.

Ælfrici Verſio Saxonica ſententiæ *Terentiani* de Paſſionibus SS. *Joannis* & *Pauli*. p. 187. 191. 208.

Ælfrici cognomento *Batæ* Colloquia Latina in uſum puerorum. p. 104. & *Latin. Saxon.* 105. 196.

Ælfrici Epiſcopi *Helmamenſis* Teſtamentum. *Saxonicè*. p. 262.

Ælfrici Modeſtope Carta. p. 286.

Ælfrici Modeſtope Teſtamentum Saxonicè. p. 266.

Ælfſini Monachi Codices Saxonici. p. 248.

Ænigmata, Saxonicè. p. 223. 281.

Æꞃeꞅꞇ Cꞃiꞅꞇenꞃa manna ꝫehƿilc ah ealꞃa ðinꝫa. *Homil. Saxon.* p. 191.

De VI. ÆTATIBVS HVIVS SECVLI. *Homil. Sax.* p. 212.

De Ætatibus Mundi, Latine & Saxonicè. p. 104.

Æthelardus de Compoto, *Saxonicè*. p. 234.

Æthelbaldi (ſeu *Æthilbaldi*) Regis *Merciorum* Cartæ. p. 229. 230. 241. 254. 258. 260. 264. 299. 300.

Æthelbaldi Regis Occidentalium Saxonum Cartæ. p. 307.

Æthelberhti I. Regis *Cantuariorum*. Carta. p. 276.

Æthelberhti I. Regis *Cant.* Leges, *Saxonicè*. p. 185. 273. 305.

Æthelberhti II. Regis *Cant.* Cartæ. p. 263.

Æthelbearhti Regis Occidentalium Saxonum Cartæ. p. 261. 264. 265. 276. 307.

De S. ÆDELDRYDA VIRGINE, *Homil. Saxon.* p. 163. 188. 191. 192. 208.

Æthelfledæ filiæ *Ælfgari*, Teſtamentum, *Saxon.* p. 287.

De *Æthelfrithi* Ducis Hereditariis Libris, qui incendio perierunt. p. 283.

Æthelnothi Archiep. *Cantuar.* Carta. p. 225.

Æthelredi (ſive *Æthilredi*) Regis *Merciorum*, Cartæ. p. 299. 300. 301.

Æthelredi Regis Occidentalium *Saxonum*, Cartæ. p. 263. 276.

Æthelredi Regis *Anglorum*, Cartæ. p. 150. 220. 225. 226. 230. 237. 240. 242. 259. 260. 264. 270. 276. 277. 300. 302. 303. 306. 307.

Æthelredi Regis *Anglorum*, Leges, *Saxonicè*. p. 139. 144. 186. 213. 214. 219. 232. 274.

Æthelredi Ducis Merciorum, (& *Æthelfledæ*,) Cartæ. p. 229. 230. 241. 242. 254. 257. 258. 265.

Æthelrici Carta. p. 270.

Æthelrici Teſtamentum, Latinè. p. 229.

Æthelrici cognomento *Bigge* Carta. p. 270.

Æthelrichti Carta. p. 287.

Æthelſtani Regis Anglorum Benefactiones Eccleſiæ *Dunelmenſi*. p. 238.

Æthelſtani Regis Anglorum, Cartæ. p. 149. 150. 181. 182. 229. 235. 238. 340. 242. 254. 257. 258. 259. 260. 261. 264. 265. 277. 278. 281. 282. 284. 300. 306. 307.

Æthelſtani Regis *Angl.* Inſcriptio Saxonica, unà cum Imagine ipſius in Codice Evangeliorum Latino, quem Dono dedit Eccleſiæ *Dunelmenſi*. p. 238.

Æthelſtani Regis *Angl.* Leges *Saxonicè*. p. 139. 144. 185. 213. 274. 275.

Æthelſtani Regis *Angl.* Oratio ad Deum, ante prælium. *Latin.* & *Saxon.* p. 231.

Æthelſtani Senatoris Cartæ. p. 226. 235.

Æthelſuithæ Reginæ Carta. p. 227.

Æthelſtani filii *Æthelredi* Regis Anglorum Teſtamentum. *Saxon.* p. 270.

Æthelweardi Subreguli Carta. p. 242. 270.

Æthelwoldus Epiſcopus *Wintonienſis* librum compoſuit de Conſuetudine Monachorum, quem poſtea Ælfricus deſloravit, vid. *Ælfricus*.

Æthelwoldi Epiſcopi Winton. Verſio Saxonica Regulæ S. *Benedicti*, p. 122. & vid. *Benedictus*.

Æthelwulfi Regis Occidentalium *Saxonum* Cartæ. p. 259. 261. 262. 264. 277. 283.

Ætheredi Regis Carta. p. 227.

Ætheſtani cujuſdam, Catalogus Librorum, Saxonicè. p. 248.

Æthulfi Regis Carta. p. 276.

Æthilwaldi Epiſcopi Lindisfarnenſis mentio in Cod. Evangeliorum Dunelmenſi præclariſſimo. p. 252.

S. AGATHÆ VIRGINIS NATALE. *Homil. Saxon.* p. 187. 208.

Aꝫatheꞅ ꞅæꞅ ꝫecıꝫeð ꞅum ꝫeꞅeliꝫ mæden. Homil. Ælfric. p. 187. 208.

S. AGNETIS VIRGINIS NATALE. *Homil. Saxon.* p. 187. 191. 208.

Aꝫuꞅꞇinuꞅ ꞅe ꞅꞃoꞇeꞃa Biꞅceop ꞅæðe eac on ꞅumeꞃe bec. *Homil. Saxon.* p. 165.

Ailmeri ſive *Ægelmeri Orientalium Angl.* Epiſcopi, Teſtamentum *Saxon.* p. 287.

Ælrici ſive *Æthelrici* Epiſcopi *Orientalium Anglorum*, Teſtamentum *Saxon.* p. 287.
Ala gebroðræ aræreð corre beorte. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 24.
De S. ALBANI MART. PASSIONE. Homil. Saxon. p. 164. 188. 208.
S. *Albani* Abbatiæ Regiſtrum Cartarum. p. 308.
Alcuini Albini Capita Theologica ad Guidonem Comitem. *Saxonice.* p. 165. 204. 243.
Alcuini Albini Reſponſa ad Sigewlfi Interrogationes Saxonice verſa ab Ælfrico. p. 39. 42. 98. 117. 120. 137. 190.
Aldhelmi Schireburnenſis Epiſcopi de Laude Virginitatis, Exemplaria vetuſta, in quibus habentur quædam Saxonice ſcripta p. 110. 182.
Aldredi Præpoſiti quatuor Collectæ in laudem S. Cuthberti. *Latine.* p. 206.
Aldredi Presbyteri Verſio Evangeliorum *Dano-Saxonica.* p. 250. 252.
Aldredi Presbyteri Verſio Libri Pontificalis & Ritualis Dunelmenſis Eccleſiæ. *Dano-Saxonica.* p. 205.
Aldredi Subreguli *Hwicciorum* Cartæ. p. 230. 254. 299. 300. 301.
Aldredi ſive *Ealdredi* Wigornienſis Epiſcopi, Cartæ. p. 299. 300. 301. 303.
SS. ALEXANDRI. EVENTI. ET THEODOLI PASSIO *Homil. Saxon.* p. 34. 36. 126. 158. 191. 207.
Alexandri Magni Epiſtola ad *Ariſtotelem*, de ſitu Indiæ, *Saxonicè.* p. 218.
Alfgari Comitis Teſtamentum. Saxonicè. p. 287.
Albavini ſive *Albuni* Epiſc. *Wigorn.* Cartæ. p. 241. 254. 299. 300. 302.
De ALLELVIA. *Homil. Saxon.* p. 12. 117. 125. 129. 160. 200.
De Alleluia die invenienda. *Saxonicè.* p. 234. 248.
Alphabetarius liber. p. 247.
Alphabeta varia. 103. 247.
coram Altare, Oratio, *Latine & Saxon.* p. 293.
Al þet meret ⁊ ſingeð on þiſſe timan. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 267.
Alvredi Sacriſtæ Liber de Libertatibus Eccleſiæ S. *Johannis* de *Beverley.* p. 238.
Ambroſiuſ Biſceop binnan Mediolana. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191. 208.
AMMONITIO AMICI. *Homil. Saxon.* p. 104. 132.
Amuleta. Vid. Exorciſmi.
An angin iſ ealra þinga. Þ iſ God ælmihtig. *Homil. Ælfrici.* p. 1. 15. 116. 120. 128. 154. 174. 190. 201. 202. 208.
De *Anania, Azaria & Miſaele*, Saxonicè. p. 281.
Ancrene Wiſſe Liber ſic dictus. vid. *Gandavo.*
De S. ANDREA. *Homil. Saxon.* p. 128. 171.
In S. ANDREÆ APOSTOLI NATALI. *Homil. Saxon.* p. 9. 18. 42. 124. 135. 156. 163. 175.
De S. ANDREÆ APOSTOLI PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 9. 18. 125. 135. 156. 175. 207. 211.
ANGELORVM NOMINA. *Homil. Saxon.* p. 132.
An gerd wal ſpruten of leſſe more. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 172.
Angliæ Provinciarum Hidarumque numerus. p. 308.
Anglorum (ſive Anglo-Saxonum) Reges. *vid.* Genealogia.
Anglo-Saxonicarum Litterarum nomina. p. 247.
Anglo-Saxonicarum Litterarum ſignificationes. p. 248.
Anglo-Saxonicæ quædam voces Abbreviatæ, cum explicatione, ex Codd. MS. erutæ. *vid.* Præfat. ad D. *Robertum Harleyum.*
De *Anglo-Saxonum* Regibus *Ælfredo, Æthelſtano* & *Eadgaro*, qui in Deum confidentes, Victoriam conſecuti ſunt. p. 39.
Be ANGOL-ƿITENA GERÆDNYSSE. p. 214.
De Annis ab *Adamo*, uſque ad D. N. I. Chriſtum. *Saxonicè.* p. 205. 243. 293.
De Anno, ejuſque partibus; *Saxonicè.* p. 247.
An Sceppend iſ ealra þingen. p. 202.
De ANTICHRISTI TEMPORIBVS. *Homil. Saxon.* p. 132.
De ANTICHRISTO. *Homil. Saxon.* p. 27. 28. 33. 58. 59. 120. 139. 204.
An ƿæſ on gear dagum. *vid.* Fela. *vid.* Iſaiaſ.
Apographa Chartacea veterum Codd. *Anglo-Saxonicorum.* p. 84. 149. 185. 305.
S. APOLLINARIS MART. NATALE. *Homil. Saxon.* p. 188. 207.
Apollonii Regis *Tyri* Hiſtoria, *Saxonicè.* p. 146.
In APOSTOLI VNIVS NATALI. *Homil. Saxon.* p. 6. 38. 131. 159.
De APOSTOLIS. *Homil. Saxon.* p. 135. 233.
In APOSTOLORVM PLVRIMORVM NATALI. *Homil. Sax.* p. 7. 159. 207.
Apoſtolorum Symboli Paraphraſis Poetica, *Saxonicè.* p. 48.
Apoſtolorum Symbolum *Normanno-Gallicè.* p. 168.
Apoſtolorum Symbolum, *Normanno-Saxonicè.* p. 168. 228. 248.
In Apoſtolorum Symbolum, Commentarius *Normanno-Saxon.* p. 169.
Apoſtolorum Symbolum, *Saxonicè.* p. 160. 202. 221. 224. 240. 269. 291.
Ad XII. Apoſtolos Oratio. *Lat. Sax.* p. 293.
L. *Apulejus* Madaurenſis de Virtutibus Herbarum. *Saxonicè.* p. 72. 92. 217.
Apuleii Sphæra, *Saxonicè.* p. 248.
In VIGILIA ASCENSIONIS DNI. *Homil. Saxon.* p. 122. 135. 162.
In ASCENTIONE DNI. *Homil. Saxon.* p. 3. 20. 33. 115. 119. 122. 127. 132. 136. 155. 162. 166. 171. 175. 201. 209.
DMC. POST ASCENSIONEM DNI. *Homil. Saxon.* p. 58. 166. 201.
S. *Athanaſii* Symbolum Lat. & Sax. p. 222. 224. *vid.* Cantica S. Scripturæ.
De AVARITIA. *Homil. Saxon.* p. 25. 121.
Auariuſ. Þ iſ Gytſere on Engliſc. *Homil. Saxon.* p. 25. 121.
Ave Maria. Normanno-Saxonicè. p. 248.
De AVGVRIIS. Homil. Saxon. p. 36. 42. 120. 136.
In B. AVGVSTINI ANGLORVM DOCTORIS DIE DEPOSITIONIS. *Homil. Saxon.* p. 120.
S. *Auguſtini Hipponenſis* Oratio. *Lat.* p. 291.
S. *Auguſtini Hipponenſis* Orationes. *Latin.* & *Saxonicè.* p. 292. 293.
S. *Auguſtini Hipponenſis* Soliloquia, *Saxonice.* p. 96. 218.
De S. *Auguſtino Cantuarienſi.* Saxonicè. p. 239. 240. 289.
Auguſtinuſ *vid.* Aguſtinuſ.
Auguſtinus ſe ƿiſa Biſceop ſpræc to hiſ folce be ðam ƿundrum. Homil. *Ælfrici* ex *Auguſtino.* p. 136. 157. 206.

B.

Badanothi Teſtamentum. *Saxonicè.* p. 260.
Baldi Liber Medicinalis Saxonicè. p. 180.
De BAPTISMATE *Homil. Saxon.* p. 22. 27. 132.
— & Latine. p. 144.
In S. BARTHOLOMEI APLI PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 17. 34. 41. 124. 127. 156. 163. 175. 206. 211.
S. *Baſilii* Admonitio ad Fratrem Spiritualem (quæ tamen vulgò dicitur S. *Baſilii* Hexaemeron.) ab his verbis incipiens, Baſiliuſ ſe eadiga. p. 72. 95.
S. BASILII EPI. DEPOSITIO. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191. 208.
Baſiliuſ ƿæſ gehaten ſum halig Biſcop. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191. 208.
De *Bathonienſis* Eccleſiæ Reliquiis. Saxonicè. p. 149.
Bathonienſis Eccleſiæ Regiſtrum Cartarum. p. 149.
Bedæ Venerabilis, Presbyteri, Codex Evangeliorum. p. 82.
Bedæ Codex Epiſtolarum D. *Pauli*, propria ſua manu ſcriptus. p. 141.
Bedæ Hiſtoria Eccleſiaſtica Gentis *Anglorum*, Saxonicè. p. 103. 105. 114. 153. 219.
Bedæ Liber Scintillarum. *Lat. Sax.* p. 86. 180.
ex *Bedæ* libro de Temporibus Excerpta, *Saxonicè.* p. 87. 106. 196. 234. 247.
Bedæ liber de Vita S. Cuthberhti, in quo nonnullæ voces gloſſantur *Saxonicè.* p. 308.

Bedæ Meditatio de die Judicii, Saxonicis verſibus. p. 146.
Bedæ Oratio Latinè, cum Rubrica *Saxon.* p. 224.
Bedæ Prognoſtica Temporum. *Saxonicè.* p. 195.
Beda upe lapeop appacon þæpe bec. *Homil. Ælfrici, de Viſionibus Drihthelmi, ex Beda.* p. 2. 37. 158. 165. 205.
Initium Eccleſ. Hiſt. *BEDÆ*, Chronicis Saxonicis præmiſſum. (Bpyttene Iglande) p. 64. 220.
Benedictiones. *Saxonicè.* p. 223.
S. *Benedicti* Imago in Codice depicta. p. 292.
In S. Benedicti Abbatis Natali (ſeu die Depositionis, ut al.) p. 11. 125. 158. 163. 206.
S. *Benedicti* Regula Monachorum *Latin.* & *Saxon.* p. 103. 122. 131. 198. 218. 296.
S. *Benedicti* Regula Monachorum *Saxonicè tantum.* p. 91. 289.
S. *Benedicti* Regula Sanctimonialium. *Latine* & *Sax.* p. 218. & *Saxonicè.* p. 92. 289.
Excerpta ex Regula S. *Benedicti. Saxon.* p. 131. 198.
Ad S. Benedictum Oratio *Latinè* & *Saxon.* p. 294.
Ad SS. Confeſſores *Benedictum, Gregorium, Auguſtinum, Dunſtanum, Hieronymum, Cuthberhtum, Judocum, Byrinum, Swythunum, Grimbaldum,* & *Athelwoldum,* Oratio. Latine & Saxon. p. 294.
Benedictuſ ſe halga Abbud. Homil. Ælfrici. p. 125. 158. 163. 206.
Beornulfi Regis Merciorum Cartæ. p. 229. 299.
Beorhtnothi Ducis *Northanhymbrorum* Hiſtoriæ, Poëticè ſcriptæ, Fragmentum *Saxon.* p. 232.
Beorhtwlfi Regis Merciorum Cartæ. p. 229. 235. 241. 242. 249. 257. 258. 264. 300.
Beowlfi Regis *Danorum* Hiſtoria, verſibus *Dano-Saxonicis.* p. 218.
Bifore alle þing. þreo þing beoð efric man helpurþe. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Bilfridus Anachoreta, egregius in ornandis Codicibus Artifex. p. 252.
Be Biscop-Hadum. *Homil. Saxon.* p. 202.
Be Biscopum. *Canon. Saxon.* p. 95. 214.
De Biſſexto. *Saxonicè.* p. 234.
Blediani Notarii Liber. p. 83.
A. M. T. S. *Boethii* Libri de Conſolatione Philoſophiæ Saxonicè. p. 64. 85. 151. 217.
Bridfrithi, Rameſienſis Monachi, Liber de Computo Eccleſiaſtico. *Saxonicè.* p. 103.
Bridfrithi Rameſienſis Oratio ad ſpiritum ſanctum, *Latine* & *Saxonicè.* p. 104.
Brihtmeri Carta. p. 270.
Britannicæ (ſeu *Cambro-Britannicæ*) Voces, Adnotationes, Teſtificationes, &c. in nonnullis Codicibus MSS. obſervatæ. p. 63. 289.
Burhredi Regis Merciorum Cartæ. p. 230. 241. 258. 262. 299. 302.
Byrhtrici & *Æthelſwithæ* Teſtamentum. *Sax.* p. 276.

C

Cædmonis Cantici *Saxonici* exemplar vetuſtiſſimum. p. 287.
Pſeudo-*Cædmonis* Verſus quidam, *Sax.* p. 281.
Pſeudo-*Cædmonis* Poemata *Dano-Saxonicè.* p. 77. 103.
Calendarium *Saxonicum.* p. 149.
Calendaria, in quibus memorantur Sancti Anglo-Saxonici. p. 291. 292.
Gul. *Camdeni* Vocabularium *Saxonico-Latinum.* p. 246.
de Canicularibus diebus, *Saxonicè.* p. 223.
Canones & Conſtitutiones. *Saxonicè.* p. 45, &c. 65, &c. 213. *vid.* Leges.
Canones Eccleſiaſtici *Latinè* & *Saxonicè.* p. 77. 130. 148.
Canones Eccleſiaſtici *Saxonicè.* p. 45, &c. 94. 95. 143. 144. 145. 196. 197.
Cantabrigia. vid. Sodalitium.
Cantica, *Saxonicè.* vid. Hymni.
Cantica S. Scripturæ, cum Hymnis, Orationibus, ac Symbolis, &c. ad calcem Pſalteriorum. p. 100. 152. 168. 182. 222. 223. 240. 269. 291.
Cantuarienſis Eccleſiæ S. *Auguſtini* Hiſtoria & Regiſtrum Chartarum. p. 172. 308.
Cantuarienſis Eccleſiæ *Chriſti* Bibliotheca, A. D. 1315. *vid.* Præfat. ad *D. Robertum Harleyum.*
Cantuarienſis Eccleſiæ *Chriſti* Regiſtra Chartarum. p. 270.
Cantuarienſis Eccleſiæ *Chriſti* Chronicon *Saxonicum.* p. 130.
Canutus, vid. *Cnutus.*
Carmina, *vid.* Exorciſmi.
Carmina, &c. *Normanno-Gallicè.* p. 231.
Cartæ *Apographæ* Regum *Anglo-Saxonum,* &c. in Chartulariis Abbatiarum, &c. quærendæ, & p. 93. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265.
Cartæ *Autographæ* Regum *Anglo-Saxonum,* &c. ſub ſingulorum Nominibus quærendæ.
Cartæ *Suppoſititiæ* Regum *Anglo-Saxonum,* &c. p. 258. 261. 262. 263. 264. 265. 272. 281. 282. 303.
Cartæ *Suſpectæ, dubiæque Fidei* Regum Anglo-Saxonum, &c. p. 302. 303.
De Casibus Multifariis. *Homil. Saxon.* forte *Lupi* Epiſc. p. 30.
De Castitate. *Canon-Saxon.* p. 78.
Catalogi Librorum. p. 83. 84. 248. 276.
S. Catherinæ Virginis Passio. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 79. 247.
In S. Ceaddæ Epi Et Confessoris Natali. *Homil. Saxon.* p. 40.
Ceadwallæ Regis *Occidentalium Saxonum* Cartæ. p. 226. 235. 262.
Ad S. *Ceciliam* Oratio *Lat.* & *Saxon.* p. 294.
S. Ceciliæ Virginis Passio. *Homil. Saxon.* p. 190. 207.
Ceolfridi Abbatis Carta. p. 229.
Ceolulfi Regis Cartæ. p. 229. 254. 257. 263. 299.
Ceonwaldi Epiſc. Wigorn. Carta. p. 299.
Certeſienſis Abbatiæ Regiſtrum Chartarum. p. 241.
De Charitate. *Canon. Saxon.* p. 78.
Chartarum Tranſcripta. *vid.* diverſarum Eccleſiarum &c. Regiſtra. p. 308.
S. Chrisanti Et Dariæ Passio. *Homil. Sax.* p. 190.
De Christianitate. *Homil. Latin.* forte *Lupi* Epiſcopi. p. 27. 29. 139.
De Chriſtianitatis propogatione per *Angliam. Saxonicè.* p. 289.
De *Chriſti* Nativitate. *Saxonicè* p. 114. *vid.* Nativitas.
De *Chriſti* Reſurrectione & Aſcencione, Quæſtiones & Reſponſiones, *Saxonice.* p. 205.
De S. Christophoro Martyre. *Homil. Saxon.* p. 191. 218.
Ad *Chriſtum Jeſum* Oratio *Latin. Saxon.* p. 292.
Chronica, *Saxonice.* p. 64. 84. 95. 130. 219. 220. 239. 308.
è Chronico *Saxonico,* excerpta. p. 224. 240.
Chronicon de Rebus *Anglicis, Gallicè.* p. 64. 229.
Cialulfi Carta. p. 259.
De Circumcisione Dñi. *Homil. Saxon.* p. 20. 31. 121. 125. 155. 174. 209.
Cipic haðaſ. *vid.* Heah haðaſ.
Be þæpe halgan Clænysse. *Homil. Sax.* p. 128. 202.
In S. Clementis Martyris Natali. *Homil. Saxon.* p. 8. 42. 124. 135. 156. 164. 175. 207. 211.
Cnuti Regis *Anglorum* Cartæ. p. 93. 181. 220. 227. 234. 237. 240. 242. 258. 259. 262. 270. 282. 286. 306. 309.
Cnuti Regis *Anglorum* Leges, *Saxonicè.* p. 146. 212. 306.
De Cœna Dñi. *Homil. Saxon.* p. 13. 29. 111. 118. 126. 129. 200.
Coenredi Regis *Merciorum* Cartæ. p. 242. 300. 307.
Coenwlfi Regis *Merciorum* Cartæ. p. 150. 258. 259. 262. 263. 299. 300. 301.
De Cogitationibus. *Homil. Saxon.* p. 37. 43.
Collectæ. *vid.* Preces.
S. *Columbi* Circulus. *Saxonicè.* p. 223.
In Comitatûs Curiis Acta. p. 93. 242. 259. 265. 276. 287.
Commentum de Diabolo quodam ab Anachoreta capto, examinatoque. *Saxonicè.* p. 96. 196.

De

De COMMVNICATIONE. *Canon. Saxon.* p. 78.
Commutationis Terrarum Cartæ. p. 236. 259. 260. 261. 263, *&c.*
De Computo Eccleſiaſtico. *Saxonicè.* p. 103. 149. 222. 223. 231. 234. 248.
Acta *Concilii* æt Aſtpum. p. 259.
Judicium *Concilii* in Celhyð (ſive Cælichyð,) p. 229. 259.
Placita *Concilii* in Cloreſho (ſeu Cloreſhoaſ, ſive Cloreſhoum.) p. 229. 261. 262. 301.
Acta *Concilii* in Cyningſtun. p. 259.
Concordia inter *Eadwalam* & *Cynethrytham. Saxon.* p. 259.
De Concurrentibus. *Saxonicè.* p. 234. 248.
Confeſſarii Officium. *Saxonicè.* p. 67. 197.
Confeſſio Fidei Chriſtianæ. *Saxon.* p. 51.
De Confeſſione Peccatorum. *Saxon.* p. 19. 50. 78. 79. 93. 94. 109. 145. 148. 192. 267.
Confeſſionis Forma. *Latin. Saxon.* p. 293. & *Saxonicè.* 145. 182. 195. 197. 221. 243. 246. 269.
De UNO CONFESSORE. *Homil. Saxon.* p. 25. 207.
De CONFESSORIBVS. *Homil. Saxon.* p. 135.
In CONFESSORIS VNIVS NATALI. *Homil. Saxon.* p. 7. 22. 25. 35. 38. 42. 120. 125. 126. 132. 159. 207.
CONIVRATIO HOMINIS ANTE COMMVNICET. *Saxon.* p. 241.
Conſuetudines Regum inter *Anglos Saxonicè.* p. 274.
Conventiones inter *Dunelmenſem* Congregationem, & alias. p. 249.
Conventio inter Epiſcopos quoſdam & Abbates. *Sax.* p. 247.
Conventio inter *Godwinum* Epiſc. *Roffenſem* & *Leofwinum.* p. 185. 276.
Conventio inter *Stigandum* Archiep. *Cantuar.* &c. *Saxonicè.* p. 150.
Conventio inter *Wlfricum* Abbatem, &c. *Sax.* p. 151.
Conventio inter *Wigeatum* & Abbatem de *Giſelingham* & *Fakenham.* p. 287.
Coſtantin anc Maxence ſeþe on a time. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 79. 247.
D. Robertus *Cottonus*, quoſdam MSS. Codd. è ſua Bibliotheca depromptos, D. Thomæ *Bodleio* Dono Dedit. p. 25.
Coventrienſis Abbatiæ Confirmatio Fundationis, per *Eadwardum* Regem *Angl.* & Confeſſ. *Saxonicè* & *Latinè.* p. 226.
De Creatione Hominis & Lapſu ejus. *Hymnus Saxon.* p. 281.
De Creatione Mundi, *Homil. Saxon.* p. 128. 212.
De Creatione Mundi, *Hymni Saxonici.* p. 280.
DE CREATORE ET CREATVRA. *Homil. Saxon.* p. 212.
Credite ergo Kariſſimi. *Homil. Saxon.* p. 139.
Credo in Deum. Ic bileue on God. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169.
Cridienſis Eccleſiæ Libertates. p. 260.
Be CRISTENDOME. *Canon. Saxon.* p. 94. 213.
Be CRISTENDOME. *Homil. Saxon.* p. 133. 139.
Criſtene men ſcylon æt Criſtes læreoſum leornian. *Homil. Saxon.* p. 133.
Be EALLVM CRISTENVM MANNVM. *Canon. Saxon.* p. 50. 144.
Be eallum CRISTENVM MANNVM. *Homil. Saxon.* p. 50. 94. 138. 213.
Criſt cwæð on his halgan Goſpelle. þ ſela ſoptacna. *Homil. Saxon. f. Lupi* Epiſc. p. 132.
Criſt on ſumere tide ſeþde wið ðære Galeleiſcan ſæ. *Homil. Ælfrici*, (cui nunc una, nunc altera Concluſio in Codicibus affigitur.) p. 9. 18. 42. 124. 135. 156. 175. 211.
Criſtes ſunæ ſæs. *Homil. Normanno-Saxon.* (forte ex *Ælfrico*) p. 16.
Criſtes ðrowung þæs geræd nu beforan us. *Homil. Ælfrici.* p. 19. 123. 129. 134. 155. 161. 174. 200. 209.
Ante Crucem Orationes *Latinè* & *Saxonicè.* p. 292.
D. S. CRVCIS EXALTATIONE. *Homil. Saxon.* p. 165. 189. 207.
De S. CRVCIS INVENTIONE. *Homil. Saxon.* p. 14. 16. 34. 63. 126. 134. 158. 191. 207.
Cryptographiæ *Anglo-Saxonicæ* ſpecimina. p. 26. 83. 110. 222. 223. 248.
Curioria Manus Anglo-Saxonum. p. 130.
In S. CVTHBERHTI EPI NATALI. *Homil. Saxon.* p. 11. 125. 158.
Cuðberhtus ſe halga Biſceop ſcinende. *Homil. Ælfrici.* p. 11. 125. 158.
Cuthredi Regis Cantiæ Carta. P. 263.
Be CYNEDOME. *Canon. Saxon.* p. 45. 94. 143. 213.
Be CYNESTOLE. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 143. 213.
Cynulfi Regis *Saxonum* Carta. p. 264.
Be CYNGE. *Canon. Saxon.* p. 94. 143. 213.
S. *Cypriani Carthaginenſis* Tractatus de XII Abuſivis. vid. S. *Patricius.*
Be CYRICAN. *Canon. Saxon.* p. 50. 94. 144. 213.
Be CYRIC GRIDE. *Canon. Saxon.* p. 186. 214.

D.

Be DÆDBOTAN. *Saxonicè.* p. 146. 198.
De Damnatione Impiorum. *Hymni Saxon.* p. 281.
Danielis Prophetæ Lunaris. *Saxonicè.* p. 40. 88. 89. 110. 194. *&c.* 196.
Danielis Prophetæ Somniorum Interpretamenta. *Saxonicè.* p. 88. 110. 194. 195.
Dano-Saxonicæ quædam voces abbreviatæ, cum explicationibus. *vid.* Præfat. ad D. Robert. Harleyum.
Dano-Saxonicè ſcripti Codices. p. 77. 81. 82. 98. 103. 218. 219. 295.
Dauid ſe mæra Cyning. *Homil. Saxon. de Templo Hieroſolymitano.* p. 100.
Dauid þe Salm-wrihte ſpekeð i þe Saſter. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 80. 247.
Dauid ſæs hæfen biorðmod. Narratio Poetica de Davide, ejuſque Pœnitentia propter Adulterium. p. 243.
Decalogi Expoſitio. *Saxonicè.* p. 202.
De DEFVNCTIS. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
De Dei Dilectione. *Saxon.* p. 214. 280.
De Dei Electis & Reprobatis. Saxonicè. p. 204.
Deneberhti Epiſc. Wigornienſis Carta. p. 301.
De Deo, Creatione, Anima hominis, *&c. Saxonicè.* p. 202.
De Deſcenſu *Chriſti* ad inferos. *Homil. Saxon.* p. 59.
De ſeptem Donis ſpiritus Sancti, *&c. Saxonicè.* p. 273.
Ad Deum. Orationes *Latin.* Saxon. p. 292. 293. *vid.* Preces.
D. *Simondſii D'Ewes* Collectanea Saxonica. p. 308.
De Die *Alleluia* invenienda. *Saxonicè.* p. 234.
De diebus *Ægyptiacis. Saxonicè.* p. 241. 305.
De Diebus 2 infauſtis, in quolibet Menſe, *Saxon.* p. 234.
De diebus 3 in anno, quibus nulla naſcitur Fœmina. *Saxon.* p. 234.
De die fauſto cujuſlibet Anni. *Saxonicè.* p. 234.
De Diei Dominicæ Obſervatione. *Homil. Saxon.* p. 116.
De Die Sancta invenienda. *Saxonicè.* p. 234.
Dies Paſchæ, quomodo invenienda. *Saxon.* p. 234.
De DILECTIONE DEI ET PROXIMI. *Homil. Sax.* p. 37.
De DIIS FALSIS. *Homil. Saxon.* p. 28. 136. 190.
De S. DIONYSII SOCIORVMQVE EIVS PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 164. 189. 207.
De DISCIPLINA. *Canon. Saxon.* p. 77.
DOCTRINA POPVLI. *Homil. Saxon.* p. 117. 118.
De DOCTRINA APOSTOLICA. *Homil. Sax.* p. 36. 136.
De DOMINICA DIE. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233. 267. 268.
DOMINICA I. IN MENSE SEPTEMBRI. *Homil. Saxon.* p. 16.
In Feſt. VII. DORMIENTIVM. *Homil. Saxon.* p. 5. 159. 188. 191. 203.
Doxologia. *Saxonicè.* p. 51.
Doxologiæ Paraphraſis Poetica, *Saxon.* p. 48. 148.
De DRIHTHELMI VISIONIBVS. *Homil. Ælfrici.* p. 2. 37. 158. 164. 205.
Drihten cwæð on ſumne timan to his Leorningcnihtum. *Homil. Ælfrici.* p. 6. 15. 119. 136. 159. 210.

Drihten cwæð to his Leorning-cnihtum. Behealdað eow. Homil. Ælfrici. p. 5. 15. 119. 136. 158. 167. 210.

Be urum DRITENE. *Homil. Saxon.* p. 129.

Drihten Hælend ðreade mid wordum. *Homil. Ælfrici.* p. 118. 126. 129. 133. 157. 161. 200. 209.

Drihten sæde þis bigspel be sumum mannum. *Homil. Ælfrici.* p. 5. 17. 119. 120. 136. 159. 203. 210.

Drihten sæde þis bigspel his Leorning-cnihtum. *Homil. Ælfrici*, eadem cum illa, quæ ab his verbis incipit Se Hælend cw. ꝥ Heofonan rice, &c. p. 157. 160.

(M. þa T.) Drihtenes ðrowunge we willað gedafenlice eow secgan. *Homil. Ælfrici.* p. 32. 118. 121. 129. 134. 158. 161. 196. 200.

Drihten wæs sprecende on sumere tide to his Apostolum. *Homil. Ælfrici.* p. 6. 21. 120. 124. 136. 156. 175. 211.

Drýhten þu halga God. þu eart ælmihtig ⁊ ece God. Ic forworh. Confeſſio peccatorum. p. 246.

Gulielmi *Dugdalii* Catalogus Cartarum Regum, &c. *Anglo-Sax.* quæ extabant in Archivis *Wigornienſis* Eccleſiæ. p. 299.

Gul. *Dugdalii* Dictionarium *Saxonico-Anglicum* p. 104.

Dunelmenſis Eccleſiæ Benefactorum nomina, aureis & argenteis litteris exarata. p. 249.

Dunelmenſis Eccleſiæ Codex Evangeliorum præclariſſimus. p. 250.

Dunelmenſis Eccleſiæ Codicum *Saxonicorum* Catalogus vetuſtus. p. 298.

De *Dunelmi* ſitu, & Reliquiis, Poema Saxonicum. p. 240. 308.

Dunni Carta. p. 276.

S. *Dunſtani* liber, in quo, Imago ejus quaſi ad pedes I. C. provoluta. p. 63.

Carta ſcripta manu S. *Dunſtani* p. 261.

De S. *Dunſtano*. Saxonicè. p. 281.

ad S. *Dunſtanum* Oratio, *Latin. Saxon.* p. 294.

S. *Dunſtanus* narravit Paſſionem S. *Eadmundi* Regis *Orientalium Anglorum*, *Abboni* Monacho *Floriacenſi*, ſicuti illam accepit Rex Æthelſtanus ab Eadmundi Enſifero. p. 190.

S. *Dunſtani* Carta. p. 303.

E.

S. E*Adfridi* Epiſcopi *Lindisfarnenſis*, Codex Evangeliorum. p. 250.

Eadgari Anglorum Regis, Cartæ. p. 150. 220. 226. 227. 236. 237. 239. 240. 248. 257. 258. 260. 262. 264. 265. 276. 277. 278. 281. 282. 283. 284. 299. 301. 302. 303. 307. 308. 309.

Eadgari Anglorum Regis Leges Saxonicè. p. 109. 139. 213. 230. 240. 305. 306.

De *Eadgaro Anglorum* Rege. *Saxon.* p. 289. 309.

Eadgarus Rex Regulam S. *Benedicti* ex Latino in Saxonicum ſermonem verti juſſit. p. 122. 289.

Eadgithæ Reginæ Carta. p. 285.

Eadilbeardi & *Eadilweardi Hwicciorum* Regulorum Carta. p. 300.

Eadmundi Regis *Anglorum* Cartæ. p. 149. 227. 235. 242. 261. 262. 277. 278. 283. 284. 306.

S. *Eadmundi* Abbatiæ de *Burgo* Regiſtrum Cartarum. p. 286.

Eadmundi Regis *Anglorum* Leges. *Saxonicè*. p. 213. 274. 275.

De S. EADMUNDI REGIS PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 164. 190. 192. 208.

Eadmund se eadiga East-Engla Kýning. *Homil. Saxon.* p. 164. 190, &c. eadem cum ea quæ ab his verbis Incipit, Sum swýðe gelæred Munuc, &c.

Eadredi Regis *Anglorum* Cartæ. p. 150. 226. 235. 239. 240. 242. 260. 261. 262. 264. 265. 277. 278. 283. 284. 299. 302. 306. 307.

Eadrici Regis *Cantiæ* Leges *Saxonicè*. p. 185. 273.

Eadſigi Presbyteri Teſtamentum, *Saxonicè*. p. 270.

Eadulfi Carta. p. 255.

Eadwardi Senioris *Anglorum* Regis Cartæ. p. 235. 277. 307.

Eadwardi Junioris, Martyris, *Anglorum* Regis, Cartæ. p. 281. 282.

Eadwardi Confeſſoris, *Anglorum* Regis, Cartæ. p. 150. 225. 226. 227. 234. 235. 236. 238. 241. 246. 260. 261. 262. 264. 265. 270 277. 282. 284. 285. 286. 305. 306. 308.

Eadwardi Confeſſoris, Regis *Anglorum*, Epiſtola de *Wlfrico Elienſi* Abbate, *Saxonicè*. p. 22.

Eadwardi Regis *Anglorum* Leges. *Saxonicè*. p. 274.

Eadwigi Anglorum Regis Cartæ. p. 149. 150. 216. 226. 227. 235. 236. 240. 242. 257. 260. 264. 277. 278. 283. 307.

Eadwini & Enneswnæ Litium determinatio. *Saxonicè*. p. 309.

Eadwini Teſtamentum, *Saxonicè*. p. 267.

Eadwini Monachi *Cantuarienſis* Pſalterii Triplicis Latini Codex præſtantiſſimus. p. 168.

Eadwini Regis Carta. p. 216.

Eala wela is þara þe Sacerd-hades. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſcopi.* p. 197.

Eala gefýrnys. þæt þurh Deofol. *Homil. Lupi Epiſcopi.* p. 28.

Eala ge gebroðra þa leofostan. ꝥ godcunde gewrit. *Homil. Ælfrici.* p. 43. 121. 136. 164. 190.

Eala ge Mæsse-preostas. mine gebroðra. *Epiſtola Ælfrici ad Sacerdotes.* (QUANDO DIVIDIS CRISMA.) p. 23. 58. 111. 198.

Eala ge wýnsuman men. ⁊ æþele wæpmen. *Homil. forte Lupi Epiſc.* p. 132.

Eala leofan men. swýtele is gesýne. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 29.

Eala leofan men. understandað ꝥ soð is. *Homil. Saxon.* p. 138.

Eala leofan men. us is swiðe micel þearf. *Homil. Saxon. f. Lupi. Epiſc.* p. 139.

Eala leofan men. uton understandan eal swa. *Sermo Lupi Epiſc. vid.* Leofan men.

Ealhburgæ Teſtamentum. *Saxonicè*. p. 151. 261.

Ealdredus, vid. *Aldredus*.

Ealle we be ðurfan. *Sermo Lupi Epiſcopi populo lectus, quo tempore ingens Danorum exercitus ad Angliam appulerint.* p. 98. 138.

Eallum Cristenum mannum. *Homil. f. Lupi Epiſc. vid.* Leofan men.

To Eallum FOLKE. *Homil. Saxon.* p. 196. 197.

Eanberhti, *Hwicciorum* Reguli, Cartæ. p. 230. 241. 254.

Eardulfi Dunelmenſis Epiſcopi Carta. p. 263.

Earendelis Angeli, ſive *Luciferi*, laudes. *Saxon.* p. 280.

DE ECCLESIÆ (*ſive* TEMPLI) DEDICATIONE. *Homil. Saxon.* p. 19. 24. 207.

In ECCLESIÆ DEDICATIONE. *Homil. Saxon.* p. 7. 24. 38. 159. 201. 266.

De ECCLESIASTICIS GRADIBUS. *Canon. Saxon.* p. 47. 111. 144.

De ECCLESIASTICIS OFFICIIS. *Canon. Sax.* p. 144. 47.

Egberhti (ſive *Egbyrhti*,) *Anglorum* Regis, Cartæ. p. 283. 307.

Egberhti & *Æthelwlfi* Regum Reconciliatio cum *Ceolnotho* Archiep. *Cantuarienſi* p. 259. 260.

Egbearhti Cantuariorum Regis Cartæ. p. 263. 264. 276.

Egbyrhti Eboracenſis Archiepiſcopi Liber Confeſſionalis. *Saxonicè*. 111. 112.

Ex *Egbyrhti Eboracenſis* Archiep. Pœnitentiali, Excerpta *Saxonicè*. p. 66. 145.

Egbyrhti Eboracenſis Archiep. Excerpta ex Patribus. *Latinè*. p. 109. 215.

Egfridi Regis *Merciorum*. Carta. p. 229.

Egwini, Epiſcopi Wigornienſis, Carta. p. 301.

Elfricus Monachus, Scriptor *Wigornienſis*. p. 26.

Efne we forleten ealle woruld þing. *Homil. Saxon.* p. 134.

Eft. *vid.* Oft.

Efter Drihtenes þrowunge ⁊ his ærist. *Homil. Saxon.* p. 134.

Efter ure Lauerdes pine. ⁊ his Passiun. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 79.

Eft is oðer wise be ðisum ðingum. p. 87.

Egne-

Egneſhamenſis (ſive *Eyneſhamenſis*) Abbatiæ Regiſtrum Chartarum. p. 105. 242. 308.
Eʒo ſum Alfa ⁊ ω. *Homil. Ælfrici. Saxon.* p. 136. 163. 188.
De S. Egidio Abbate. *Homil. Saxon.* p. 134.
Ejaculationes devotæ. *Latin. & Saxon.* p. 231.
De Eleemosyna. *Canon. Saxon.* p. 78.
Elienſis Eccleſiæ Chartæ veteres. p. 258.
Elienſis Eccleſiæ Regiſtrum Chartarum. p. 220.
Emptionis & Venditionis Contractus. p. 217. 258. 259. 261. 262. 263. 264. 276.
Be Eorlvm. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 143. 213.
Be Eordlicvm Cyninge. *Canon. Saxon.* p. 45. 94. 214.
De Epactis *Saxonicè*. p. 234.
Ephraimi Syri Codex MS. *Latinus*, in quo *Saxonicæ* quædam voces. p. 269.
In Epiphania (ſive Theophania) Dnī. *Homil. Sax.* p. 10. 13. 121. 123. 125. 155. 157. 170. 174. 209. 233.
Domc. i. Post Epiphaniam Dnī. *Homil. Saxon.* p. 10. 125.
Domc. ii. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 10. 24. 117. 125. 128. 157. 199.
Domc. iii. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 10. 18. 117. 123. 125. 129. 138. 155. 160. 174. 199. 209.
Domc. iiii. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 129. 199.
Domc. v. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 129. 199.
Domc. vi. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 199.
Domc. vii. Post Epiphaniam. *Homil. Saxon.* p. 200.
De Epiſcopali Munere. *Homil. Saxon. Lupi Epiſcopi.* p. 30.
De Episcopis. Canon. Saxon. p. 47. 145. 214.
Epiſcopórum Anglicorum Nomina. p. 116. 130. 215. 219. 275.
Epiſtola Commentitia ipſius Domini de Cœlo delapſa. *Saxonicè*. p. 95. 116.
De Equinoctio Vernali. *vid. Beda* (de Temporibus.)
Evangelia IIII. *Anglo-Saxonicè*. p. 64. 116. 152. 211.
Evangelia IIII. *Latine*. p. 80. 84. 151. 174. 181. 182. 216. 217. 225.
Evangelia IIII. *Latine*, cum interlineata Verſione *Dano-Saxonica*. p. 81. 250.
Evangelia IIII. *Normanno-Saxonice*. p. 76. 181.
Evangeliorum IIII. Harmonia *Francice*. p. 225.
In Evangelia IIII. Prologus, cujus Initium eſt *Plures fuiſſe*. *Latine*. & *Dano-Saxonice*. p. 250.
De Evangelii Textv Narratio. *Homil. Saxon.* p. 3. 119. 127.
De Evangelio. *Homil. Saxon.* p. 8. 16. 17. 21. 124. 133. 201.
De Evangelistis IIII. *Homil. Saxon*, p. 127. 135. 206.
S. Evfrosinæ (*ſive* Evfrasiæ) Virginis Natale. *Homil. Saxon.* p. 190. 191.
S. Evgeniæ Virginis Natale. *Homil. Saxon.* p. 187. 191.
S. *Euſebii Pamphili* Epiſtola ad *Carpianum* Fratrem, Latine & *Dano-Saxonicè*. p. 250.
S. Evstachii Sociorvmqve Eivs Passio. *Homil. Sax.* p. 189. 207.
Excommunicationis formula. *Sax*, & *Lat.* p. 137.
Exhortatio ad Peccata confitenda. *Saxonicè*. p. 195.
Exonia. *vid.* Sodalitium.
Exorciſmi, *Sax.* p. 114. 115. 186. 223. 234. 247. 304. 305.
Exorciſmus, ad Agros reddendos fertiliores. *Saxonicè* p. 98. 225.
Exorciſmus contra Anthracem. *Saxonicè*. p. 304. 305.
Exorciſmus contra Apoſtema. *Saxon.* p. 305.
Exorciſmus pro Auribus ac Oculis malè affectis. *Sax.* p. 115.
Exorciſmus contra Boum Peripneumoniam. *Saxon.* p. 223. 305.
Exorciſmus contra Dentium dolorem. *Saxonicè*. p. 44. 304. 305.
Exorciſmus contra Diaboli atrocitatem. *Sax.* p. 115.
Exorciſmus contra Ephialten, & quoſcunque Diaboli tentationes, Saxonicè. p. 304.
Exorciſmus pro Sterilibus Fœminis. *Saxon* p. 305.
Exorciſmus contra Frigora & Febres. *Sax.* p. 232.
Exorciſmus contra Melancholiam. *Saxon.* p. 232. 234.
Exorciſmus pro Pecoribus. *Saxon.* p. 223. 305.
Exorciſmus ad Pecudes inveniendas. *Saxon.* p. 114.
Exorciſmus pro Pecoribus Faſcinatis. *Saxon.* p. 110. 114. 198. 275.
Exorciſmus contra Pedum dolorem. *Saxon.* p. 231.
Exorciſmus pro Porcis. *Saxonicè*. p. 305.
Exorciſmus contra Puſtulas (ſive Variolas.) p. 234. 305.
Exorciſmus ad recuperandam Rem furto ablatam. p. 186.
Exorciſmus contra Somnolentiam. *Saxon.* p. 305.
Exorciſmus contra Teredines. *Saxon.* p. 305.
Exorciſmus contra Tumores (Nucleos) in faucibus. *Saxonicè*. p. 305.
Exorciſmus contra Tumores. *Saxon.* p. 44.
Exorciſmus contra Venenum. *Saxon.* p. 83. 305.
Exorciſmus contra Vermes abſorptos. *Saxon.* p. 304.
Ezechielis Prophetæ Verba. *Homil. Sax.* p. 140.
Ezechiel ſe ƿiteʒa læpð Goðeſ bẏðelaſ. *Homil. Sax.* p. 140.

F.

De Falsis Diis. *Homil. Saxon.* p. 43. 121. 136. 164.
De Falso Testimonio. *Canon. Latino-Saxon.* p. 77.
Fermenni & *Owuni* Verſio Evangeliorum *Dano-Saxonica*. p. 81. 82.
Fela bið on ƿoldan. ƿorð ʒeſẏnra ʒeonʒra ʒeoƿona. *Homil. Saxon. Poeticè ſcripta.* p. 281.
Fela ƿæʒere Goðſpel ƿe ƿorlætað on ðiſum ʒediht. *Excuſatio Dictantis Ælfrici.* p. 6. 128. 159.
Fela iſ on bocum þæſ þe mæʒ to biſnan. *Homil. Sax. Lupi Epiſcopi.* p. 27. 139.
Felicis Monachi *Croylandenſis* Liber de Vita Miraculiſque S. *Guthlaci* Anachoretæ. *Sax.* verſus. p. 245.
Feoƿeր þinʒ ſẏnt ealra þinʒa beheƿoſt. *Homil. Saxon.* p. 140.
De Feſtivalibus Diebus, adnotatio, *Latinè*. p. 148.
De Feſtis Diebus. *Saxonicè*. p. 149.
De Fide. *Homil. Saxon.* p. 26.
De Fide Catholica. *Homil. Saxon.* p. 2. 20. 36. 123. 130. 132. 133. 137. 155. 106. 166. 175. 201. 209.
De Fide, Spe, & Charitate. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Finisburgh. vid. Prœlium.
To Folce. *Homil. Saxon.* p. 138.
To eallum Folce. *Homil. Saxon.* p. 138.
Foƿlete ælc Cƿiſten man Scala. *Homil. Saxon.* p. 38.
Fƿam þam halʒan Eaſteƿlican tæʒe. iſ ʒetealde. *Homil. Ælfrici.* p. 3. 20. 33. 119. 122. 123. 127. 131. 136. 155. 162. 175. 201. 209. 267.
Francicè ſcripti Codices. p. 98. 225.
Francica Evangeliorum Harmonia. p. 98. 225.
S. Frideſwidæ Abbatiæ, in Oxon. Regiſtrum Cartarum. p. 308.
Frithewaldi Subreguli *Wlfari Regis Merciorum* Carta. p. 241.
De SS. Fœminis *Eadburga*, *Seaxburga*, *Ætheldrytha*, *Wihtburga*, *Eormenhilda*, *Wærburga*. &c. Fragmentum *Saxonice*. p. 269.
S. *Fulgentii* Regulæ Monachorum. *Latine* & *Saxonice*. p. 91. 199.
De duobus *Furibus* cum *Christo* crucifixis. *Sax.* p. 183.
De S. *Furſei* Viſionibus. *Homil. Saxon.* p. 2. 37. 158. 205.

G.

Gandavo (*Simonis* de) Epiſcopi *Sariſburienſis*; Regula Sanctimonialium Ordinis S. *Jacobi*, *Normanno-Sax.* p. 100. 149. 228. 247. 248.
In Gang-Dagan. Feria. ii. Et. iii. *Homil. Saxon.* p. 162.

 De

De Gaudiis beatorum in Coelis. *Hymni Saxonicè*. p. 281.
Be Gecyrrednysse. *Saxonicè*. p. 198.
Ƿið Geoþis. *Exorciſmus Saxon*. p. 234.
Gedƿol menn aƿriton gedƿyld on heora bocum. *Homil. Ælfrici*. p. 164. 188. 192. 207.
Be Gehadedum Mannum. *Epiſtola Ælfrici ad Sacerdotes*. p. 47. 138.
Be Gehadedum Mannum. *Canon. Saxon*. p. 47. 94. 138. 144. 213.
To Gehadedum ⁊ Leƿedum. *Homil. Saxon*. p. 138.
Gehadedum mannum gebyrað eac ꝥ hi Lærede men. *Homil. Saxon*. p. 138.
Gehadedum mannum is sƿiðe micclum beboden. *Homil. Saxon*. p. 47. 128. 191.
Be Gehadodra Manna Ade. ⁊ Be Hadbote. *Canon. Saxon*. p. 144.
Gehadodum mannum gebyrað ælc clænnes. *Homil. Saxon*. p. 47. 138.
Gehyrað ge nu hƿæt ic eoƿ secgan ƿille. *Homil. Saxon*. p. 63.
Gehyrað nu m̄. þa l. hu se Godes lareoƿ. ƿæs sprecende. *Homil. Saxon*. p. 212.
Gehyrað nu. m̄. þa l. hu ðas halgan bec eoƿ myneᵹiað. *Homilia f. Ælfrici*. p. 12. 133.
Gehyrað nu. m̄. þa l. hu us Godes bec monegaþ. *Homil. Saxon*. p. 41. 126.
Gehyrað nu. m̄. þa l. hƿæt her sægþ on þissum bocum be manna Toðung-ceapa. *Homil. Saxon*. p. 45.
Gehyrað nu. m̄. þa l. hƿæt her segð on þissum bocum be þam halgan Pantaleone. *Homil. Saxon*. p. 206.
Gehyrað broðru þa l. ƿe mynegiað eoƿ. *Homil. forte Ælfrici*. p. 111.
Gelome ætteoƿde ure Drihten hine sylfne. *Homil. Ælfrici*. p. 126. 158. 161. 166. 201.
Ge magon gehyran secgan be ðære arƿurðnysse. *Homil. Saxon*. p. 200.
Genealogia Regum *Anglorum*. *Saxonicè*. p. 186. 275.
Genealogia Regum *Merciorum*. *Saxon*. p. 214.
Genealogia Regum Norðanhymbrorum. *Saxonicè*. p. 214. 216. 275.
Genealogia Regum *Occidentalium Saxonum*. *Saxonicè*. p. 214.
De Generatione hominis in utero. *Saxonicè*. p. 87. 110. 194.
Geneſeos liber *Saxonicè* verſus. p. 146. 151. 162. 192.
De S. Georgii Mart. Passione. *Homil. Saxon*. p. 164. 188. 192. 207.
Georne ƿe ƿitan ꝥ God is ura ealra fæder. *Homil. Saxon. forte Lupi Epiſcopi*. p. 197.
Be Gerefan. Canon Saxon. p. 46. 95. 214.
Ƿið Geſpell. *Exorciſmus, Saxon*. p. 234.
Ƿið gestlice. *Exorciſmus. Saxon*. p. 44.
Git is (sƿa ðeah) to ƿitanne ꝥ on þisre ƿorulde synd þreo endebyrdnysse. *Homil. Ælfrici*. p. 37. 121. 127. 137. 163. 164. 189.
Glaſtonienſis Abbatiæ Codices *Anglo-Saxonicè*, A. D. 1248. *vid.* Præfat. ad D. *Robertum Harleyum*.
Glaſtonienſis Abbatiæ Regiſtrum Chartarum. p. 283.
Gloria Patri. *vid.* Doxologia.
Gloſſarium *Latino-Saxonicum*. p. 83. 115. 238. *vid.* *Ælfricus*.
Gloſſarium *Latino-Theotiſcum*. p. 83. 246.
Gloſſarium *Latinum Normanno-Saxonicè* explicatum. p. 84.
Gloſſarium *Saxonico-Latinum*. p. 148. 284.
God ælmihtig gesceop ærest. *Homil. Saxon*. p. 128. 212.
God almihti ſeið an Forbiſne to his Folk in þe halie Godſpel. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 267.
God almihti þe his Fader ⁊ *Sune* ⁊ Holi gost on þreo ƿise. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 233.
God bebead on ðære ealdan æ. ⁊ het Moyses. *Homil. Ælfrici*. p. 11. 19. 31. 121. 123. 125. 155. 147. 209.
Godcunda bydelas. *vid.* Eala leofan men. sƿytele.
Be Godcundre Ƿarnunge. *Homil. Sax*. p. 50. 213.
Godcund þeoƿdom is geset on Cyriclicum þenungum. *Canon. Saxon*. p. 47. 144.
Godefridi Vigornenſis Archidiaconi Carta. p. 258.
Gode men. Hit is an heste-dei to dei. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 266.
Gode men. Nu beoð icumen þa Bicumeliche dages. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 267.
Godes gelaðung ƿurðað þysne dæg þam mæran Apostole Paule. *Homil. Ælfric*. p. 4. 20. 34. 41. 124. 127. 134. 155. 163. 175. 208.
Godes Griðe is ealra griða selast. *Canon. Saxon*. p. 214.
Be Godes Ðeoƿum. *Canon. Saxon*. p. 46.
Gode tiðinge ⁊ murie to heren. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 170.
Godrici æt Burnan *Teſtamentum*, *Saxonicè*. p. 260.
Godſpel, quid ſignificet Saxonicè. p. 240.
God spræc to anum ƿitegan se ƿæs Ionas gehaten. ic. *Prologus Homil. Ælfrici*. Ðas dagas synd gehaten Letaniæ. p. 162. 205.
Græcæ Litteræ ab *Anglo-Saxonibus* uſurpatæ, cum vernaculè ſcripſerint. p. 290.
Graphium, in ſcribendo, ab *Anglo-Saxonibus* uſurpatum. p. 290.
Gregorii Papæ Dialogorum libri IIII. *Saxonicè* verſi à *Werfertho* Epiſcopo *Wigornienſi*. p. 71. 92. 99. 130. 212.
Gregorii Papæ Librum de *Cura Paſtorali*, primus in *Angliam* adtulit S. *Auguſtinus Cantuarienſis*. p. 70. 173.
Gregorii Papæ Libri de *Cura Paſtorali*, *Saxonicè* verſi ab *Ælfredo* Rege. p. 70. 92. 114. 153. 168. 217.
De S. Gregorii Doctrina. *Homil. Saxon*. p. 22. 133.
Gregorii Papæ Oratio, *Lat.* & *Sax.* p. 110. 232.
ex *Gregorii* Papæ Pœnitentiali, Excerpta. *Saxonicè*. p. 66.
In S. Gregorii Papæ Natali. *Homil. Saxon*. p. 11. 33. 92. 125. 157. 164. 207.
Gregorius Papa miſit plurimos Codices *Auguſtino Cantuarienſi*. p. 84. 172. 151.
Gregorius se halga Papa Engliscre þeode Apostol. *Homil. Ælfric*. p. 11. 33. 92. 125. 157. 164. 207.
Be Griðe. ⁊ Be Munde. *Canon. Saxon*. p. 214.
Gundulfi *Roffenſis* Epiſc. & Rad. *Picot* Vicecomitis de *Grantdeburge*, Contentio. p. 309.
S. *Guthlaci* Anachoretæ Vita. *Saxonicè*. p. 245. 281.
De S. *Guthlaco*. Hymni. p. 128. 281.
Gif feoh sy underfangen. *Exorciſmus pro pecudibus faſcinatis*. p. 110. 114. 186. 198. 275.
Gyf hit geƿeorðe ꝥ on þeodscype. *Homil. Lupi Epiſcopi*. p. 30. 98. 197.
Gif mon meteð ꝥ he geseo Earn on his heafod ufan gesettan. p. 40.

H.

H In Codicibus antiquis, nota Aſpirationis [Ⱶ], poniturque loco literæ H. p. 156. 175.
Be ðære Halgan Clænnesse. *Homil. Sax*. p. 199.
Halige Lareoƿas secgað ꝥ seo geleaffulle gelaðung. *Homil. Ælfrici*. p. 7. 21. 35. 41. 124. 135. 156. 175. 211. 266.
Hardacnuti, *Anglorum* Regis, Cartæ. p. 227. 237. 308.
Haroldi Harfugeri, Anglorum Regis, Cartæ. p. 263. 264.
Haroldi (*Godwini* filii) *Anglorum* Regis Cartæ. p. 285.
D. *Chriſtophorus Hatton* (Baro de *Kirby*, quatuor Homiliarum *Saxonicarum* libros MSS. Bibliothecæ *Bodleianæ* contulit qui nunc inter Codices *Junianos* reperiuntur. p. 43.
Heah hadas syndon to healdenne mid sƿiðe. *Homil. Ælfrici*. p. 47. 111. 144.
Healthegeni Scearpæ Carta. p. 265.
Heanrici I. Regis Anglorum Cartæ. p. 261. 265. 270. 299.
Heathoredi Epiſc. Wigornienſis cum Wulfheado filio Cuſſan Reconciliatio. p. 300.

Heb-

Hebdomadæ dierum Conſideratio in modo genitis. *Saxonicè*. p. 40. 89.
Hebdomadæ dierum Nomina, *Saxonicè*. p. 223.
Hemmingi Monachi Regiſtrum Chartarum *Wigornienſis* Eccleſiæ. p. 256. 308.
Henrici I. Regis Anglorum Leges Latinæ. p. 308.
Henrici II. Regis Anglorum, Cartæ. p. 264. 270. 308.
Henrici III. Regis Anglorum, Cartæ. p. 240. 261.
Henrici VI. Regis Anglorum, Confirmatio vett. Chartarum. p. 258.
Be Heofonlicum Cyninge. *Canon Sax*. p. 45. 214.
Be Heofon-Ƿarum ⁊ Be Hel-Ƿarum. *Homil. Saxon*. p. 199.
Her ærest onginð þæra eadigra seofon Slæpera. *Homil. Ælfrici* p. 188. 191.
Herbarum (quæ a *Macro* deſcribuntur) quarundam nomina, *Saxonice*. p. 217.
Heregythæ Teſtamentum, *Saxonice*. p. 261.
Her gesputelað on þysum Gewrite. hu God ælmihtig. *Homil. Saxon. forte Ælfrici*. p. 37. 43. 120.
Her is gereht on þysum Godspelle þe ƿe nu gehyrdon. *Homil. Ælfrici*. p. 12. 18. 31. 117. 123. 125. 129. 133. 155. 161. 174. 200. 209.
Her onginnað to secgæn be þam Treowe. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 16.
Her onginneð þ Gewrit þe com of heofonum to Hierusalem. *Homil. Sax. vid.* m̄. þa I.
Her onginð Damasus Papan smeagung ƿið Hieronime þone Bokere. p. 234.
Her onginð. m̄. þa I. ymb ures Drihtnes ærend gewrite. *Homil. Saxon. forte Lupi Epiſc*. p. 132.
Her onginð secgan ymbe Mannes gecynde. p. 87.
Hær sægð on þises Drihtnes ærend gewrite. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſc*. p. 132. 196.
Her sægð þis halige Godspell be ðere hean medomnysse. *Homil. f. Ælfrici*. p. 9.
Her sagað on þissum bocum þ Domne Finsrið. p. 211.
Her sagað ymbe þa halgan Marian. *Homil. Saxon*. p. 115.
Her sigð þæt æfter þam þe Drihten Hælend Crist. *Homil. Saxon*. p. 128.
Her spryce be þære anƿurþnysse þisses halgan dæges. *Homil. Saxon*. p. 118.
Hær ƿæs Drihthelm sum æþele þegen. *vid.* Beda upe Lareoþ.
Her ƿe magon hƿylcum hrega ƿordum. *Homil. Saxon*. p. 45.
Hexaemeron, (ſive de Hexaemero) *Homil. Saxon*. p. 36. 42. 120. 123. 127. 191.
Hibernicæ litteræ. p. 126.
Hidarum, ad quaſdam Urbes *Angliæ* pertinentium, numerus *Saxonicè*. p. 219.
Hieremiæ Prophetæ Verba *Homil. Sax*. p. 27. 139.
Hieremias se ƿitega myngode. *Homil. Lupi Epiſcopi*. p. 27. 139.
S. *Hieronymi* Presbyteri, & *Damaſi* Papæ Scrutinium, quo die Miſſæ celebrari debent. *Saxonicè*. p. 234.
S. *Hieronymi* ad *Damaſum* Papam Prologus (in IIII. Evangeliſtas) *Latine & Dano-Saxonice*. p. 250.
S. *Hieronymi* Ordo Confeſſionis. p. 195.
E S. *Hieronymi* libro de vitis Patrum *Ægyptiacorum* Excerpta, *Saxonice*. p. 212.
S. *Hieronymi* Pſalterium *Gallicum Anglicis* vetuſtioribus verſibus. p. 151.
S. *Hieronymi* Pſalterium *Gallicum*, cum interlineata verſione *Saxonica*. p. 223. 224. 268. 291.
S. *Hieronymi* Pſalterium *Hebræum*, cum interlineari verſione *Normanno-Gallica*. p. 168.
S. *Hieronymi* Pſalterium *Romanum*, cum interlineari verſione *Anglo-Saxonica*. p. 76. 152. 182. 222.
S. *Hieronymi* Pſalterium *Romanum*, cum interlineari verſione *Normanno-Saxonica*. p. 168.
Hieronimus. *vid.* Ieronimus.
Hiſtoria ex Libris *Geneſeos* & *Exodi*, verſibus *Anglicis* vetuſtioribus. p. 151.
Hiſtoricæ Notulæ de Obitibus Regum Illuſtriumque *Anglorum Latine* & *Saxonice*. p. 234.
Hit gelamp hƿylan æt suman cyrre. p. 96. 196.
Hit gelamp þ an riche King ƿes strang ⁊ mihti. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 242.
Hit gefearð hƿilum on ðare birig þe is genamod Hierusalem. *Homil. Saxon. Lupi Epiſcopi*. p. 28. 139.
Hit is gereht on ðam godcundan Gewritum. *i. e.* Be Geyrrednysse. p. 198.
Hit is sƿiðe gedafenlic. þ ge on ðisum Drihtenlicum Æriste. *Homil. Ælfrici*. p. 126. 158. 161. 166. 201.
Hit sægð on halgen bocan. þ æfter gearan ymbrine. *Homil. Saxon*. p. 104.
Hit ƿæs geara geo ðæs leronimus appat ſententia II. *Saxonica excerpta ex Hieronymo de Vitis Patrum Ægyptiacorum*. p. 212.
Hit ƿæs hƿilum on Engla lagum. p. 186.
Hit ƿæs nu feala geara þ on þissere þeode. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſcopi*. p. 197.
Hlotharii Regis *Cantuariorum* Carta. p. 258.
Hlotharii Regis Cantuariorum Leges. *Saxonicè*. p. 185. 273.
Hodilredi parentis *Sebbi* Regis *Eaſt-Saxonum* Carta. p. 259.
Homilia Latinè. p. 27. 110. 139. 143. 144. 214. 215.
Homiliæ Practicæ, ſive Hortatoriæ ad bonos Mores, mutuaque Pietatis Officia. *Saxonicè*. p. 223. 224. 268. 291.
Homiliarum *Saxonice* ſcriptarum Libri. p. 1. 9. 15. 26. 31. 36. 40. 44. 45. 59. 97. 111. 114. 116. 120. 123. 125. 128. 131. 132. 133. 137. 153. 160. 169. 174. 186. 190. 196. 199. 201. 202. 206. 208. 221. 233. 266.
De Hora Licita. *Canon Saxon*. p. 79.
Horologium Horarum. *Saxonice*. p. 199.
Will. *Hoſeti* Carta. p. 150.
Hulmenſis Abbatiæ Regiſtrum Chartarum. p. 234.
Hure heiest Lorðeu after ure Louerd Ihū Crist. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 169.
Hƿæt se ælmihtiga Drihten ƿæs symble sƿiðe gemyndig. *Homil. f. Ælfrici*. p. 13. 118. 126.
Hƿæt ƿæs se on þissere ƿorulde. p. 90. 93. 195.
Hƿæt ƿille ƿe secgan ymbe Marian Gebyrd-tide. *Sententia Ælfrici*. p. 6. 136.
Hƿi aras ure Drihten of deaðe? p. 205.
Hymni, *Latin. Saxon*. p. 98. 183. 243. *vid* Cantica S. Scripturæ. *vid*. Poemata. Hymni. *Saxonice*. p. 280. 281.

I.

In S. Iacobi Apostoli Natali (Passione) *Homil. Saxon*. p. 5. 14. 21. 34. 126. 127. 158. 163. 206.
De S. Iacobo Apostolo. *Homil. Saxon*. p. 158. 163. 171. 203. 206. 233.
Richardi *Jameſii* Collectio vocum *Saxonicarum*, ex diverſis MSS. p. 101.
Richardi *Jameſii* Gloſſariolum *Saxonico-Anglicum*. p. 101.
Januarii Kalendarum Conſideratio. *Saxonice*. p. 40. 89. 194. 195. 204.
Ic Ælfric Abbod. p.
Ic am elder þan ic ƿas. *Poema Normanno-Saxon*. p. 83. 169. 268.
Ic andette þe Drihten ælmihtig God. *Confeſſoris formula*. p. 111.
Ic bidde eoƿ ⁊ eadmodlice lære. m̄. þa I. *Homil. Saxon*. p. 148.
Ic bidde eoƿ þ ge gymon eoƿra sylfra. *Homil. f. Ælfrici*. p. 111.
Ic eoƿ bidde ⁊ eadmodlice lære. þ ge þis halige Længten. *Homil. Saxon*. p. 221.
Ic eoƿ bidde. leofe men. þ sƿa ofte sƿa. *Homil. Normanno-Saxon*. p. 25.
Ic me on þisse gyrde belucce ⁊ on Godes helde bebeode, *Exorciſmus*. p. 115.
Ich ƿas on one sumere dale. *Poema Normanno-Saxonice*. p. 229.
Ic secge eoƿ Preostum þ ic sylf nelle beran. *Ælfrici Epiſtola de Canonibus*. p. 58. 110. 160.

Ic ƿolde eac ȝif ic dorſte ȝadrian (pluccian) *Ælfrici Excerpta ex Beda de Temporibus*. vid. *Beda*, vid. *Ælfricus*.
Ic ƿolde eoƿ trahtnian ðiſ Godſpel þe man nu beforan eoƿ rædde. *Homil. Ælfrici*. p. 31. 117. 123. 129. 133. 155. 161. 174. 200. 209.
Idparti, Regis *Ægypti*, Tractatus fabuloſus de Medicina ex Quadrupedibus ad *Tiberium Cæſarem*. *Sax.* p. 75. 92. 217. 304.
In capite IEIVNII. *Homil. Saxon. ſ. Ælfrici.* p. 111. 129. 161. 170. 188. 221.
De Jejuniis, *Saxonicè*. p. 146. 182. 192. 195. 198. 234. 238.
De Jejuniis, *Poema Saxonicum*. p. 219.
Ad *Jeſum Chriſtum* Orationes. *Saxonicè*. p. 247.
(H) Ieronimuſ ſe halȝa Sacerd aƿrat anne Piſtol. *Homil. Ælfrici, ex Hieronymo*. p. 21. 34. 41. 124. 156. 175. 203. 207. 210.
Ieronimuſ ſe ƿyrðfulla ⁊ ſe ƿiſa Bocere. *Homil. Saxon.* p. 208.
Ihū ſoð God. Godeſ ſone. *Oratio Normanno-Sax.* p. 267.
Ihū ſƿete Ihū. *Meditatio pia, Normanno-Sax.* p. 247.
Inæ, Regis *Occidentalium Saxonum*, Carta. p. 283.
Inæ, Regis *Occidentalium Saxonum* Leges, Saxonicè, p. 130. 185. 213. 219.
Incantationes, *vid.* Exorciſmi.
De Incarnatione *Chriſti*. *Hymnus Saxon.* p. 280.
De INCLVS. *Homil. Saxon.* p. 135.
Indulgentiæ conceſſæ Eccleſiæ *Cridioṁenſi*, a *Leone* Pont. Max. *Normanno-Saxonicè*. p. 265.
De INFANTIBVS NON BAPTIZATIS. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 37. 43. 121.
De INITIO CREATVRÆ. *Homil. Sax.* p. 1. 15. 26. 87. 116. 120. 128. 137. 154. 174. 190. 201. 202. 208.
De INIVSTIS. *Homil. Saxon.* p. 38. 164. 208.
In SS. INNOCENTIVM INFANTVM NATALI. *Homil. Sax.* p. 10. 30. 123. 125. 154. 164. 174. 206. 209.
In principio creauit Deuſ cœlum et terram. *Homil. Saxon.* p. 128.
Inſcriptio *Anglo-Saxonica*, litteris *Runicis* lapideæ Cruci inciſa. p. 248.
In upe Lauerdeſ Luue þe fader iſ of frumſcheft. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 79.
Ioanneſ ſe Godſpellere on hiſ gaſtlicen ȝeſihðe. p. 204.
De IOBO. *Homil. Saxon.* p. 16. 69. 159. 164. 205.
De S. IOHANNE. *Homil. Saxon.* p. 128. 206.
Iohanneſ ſe Godſpellere aƿrat on ðiſum dæȝhƿerlican Godſpelle. *Homil. Ælfrici, eadem cum illa quæ ab his verbis incipit.* Ðaſ daȝaſ ſynd ȝehatene Lætaniæ, *&c.* p. 3. 122. 136. 158. 162.
Iohanneſ ſe Godſpellere Criſteſ dyrlinȝ ƿearð. *Homilia Ælfrici.* p. 9. 30. 123. 125. 128. 154. 163. 174. 206. 208.
Iohanneſ ſe Godſpellere cƿæð on þære Godſpellican ræce. (lare.) *Homil. Ælfrici.* p. 24. 117. 125. 157. 199.
Iohanneſ ſe Godſpellere þe ðiſ Godſpell aƿrat. *Homil. Saxon.* p. 162. 166. 201.
Ad S. *Johannem Baptiſtam* Oratio *Latine* & *Saxonicè*. p. 293.
S. IOHANNIS BAPTISTÆ DECOLLATIO. *Homil. Saxon.* p. 41. 124. 134. 156. 171. 175. 204. 211.
In S. IOHANNIS BAPTISTÆ Nativitatis die. *Homil. Saxon.* p. 4. 20. 34. 40. 124. 127. 134. 155. 175. 192. 203. 210.
Johannis, *Angliæ* Regis, Leges. *Latinè*. p. 308.
De S. *Johannis* Apoſtoli, & *Danielis* Prophetæ Viſionibus. *Saxonicè*. p. 204.
In S. IOHANNIS EVANGELISTÆ NATALI. } *Homil. Saxon.* p. 9. 30. 123. 125. 128. 154. 163. 174. 206. 208.
In S. IOHANNIS APOSTOLI ASSVMPTIONE. }
SS. IOHANNIS ET PAVLI PASSIO. vid. *Terentianus*. vid. *Ælfricus*.
D. *Johannis* Evangelii Capitula Lectionum, *Latinè* & *Dano-Saxonicè*. p. 252.
Ex D. *Johannis* Evangelio, Lectio *Sax.* p. 204. 206.
ex D. *Johannis* Evangelio Lectiones, in diebus Feſtis legendæ. p. 21. 252.
D. *Johannis* Imago depicta. p. 252.
In D. *Johannis* Evangelium Præfatio *Latine* & *Dano-Saxonicè*. p. 252.
D. *Johannis* Evangelium. *vid.* Evangelia IIII.
E Fl. *Joſepho* Adnotationes quædam, *Saxonice*. p. 253.
Joan. *Joſſelini* Adnotationes in diverſis Codicibus MSS. p. 32. 192. 199. 202. 212. 213. 214. 220. 307.
Joann. Joſſelini Adverſariorum Saxonicorum libri. p. 239. 242.
Joan. *Joſſelini*, & Joannis *Parkeri* Dictionarium *Saxonico-Latinum*. p. 239.
Joan. *Joſſelini* Excerpta ex *Ælfrici* ſcriptis. p. 239.
Joan. *Joſſelini* Excerpta ex Annalibus *Saxonicis*, &c. p. 220. 231.
Joan. Joſſelini Verſio *Latina* 2 Cartarum *Saxonice* ſcriptarum. p. 226.
De IOSVE ET PVGNIS EIVS. *Homil. Saxon.* p. 117. 161. 200.
Iſaiæ Viſio quam vidit ſuper *Judam* & *Herlm.* (ſcil. *loca ex Iſaia Propheta Saxonice.*) p. 27. 90. 139.
Iſaiaſ ſe ƿiteȝa aƿrat on hiſ ƿiteȝunȝe. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 23. 27. 37. 43. 91. 166. 224.
Iſidori Hiſpalenſis, Etymologiarum libri MSS. in quibus cernuntur Voces nonnullæ, *Saxonice* gloſſitæ. p. 168.
Ex *Iſidori* Etymologiarum libris Excerpta, *Saxonice*. p. 103.
Iſ nu eac to ƿitenne ꝥ man ƿitnað for oft. *Homil. Ælfrici.* p. 38. 137. 164. 188. 208.
Iſ ſƿa ðeah to ƿitenne. *Homil. Ælfrici.* vid. Git iſ, *&c.*
Italicæ Verſionis Lectiones plurimæ, in antiquiſſimo Evangeliorum Codice *Lichfeldenſis* Eccleſiæ. p. 289.
It iſ cuſtume. ꝥ ech Chirch-ſocne goð þiſ dai. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
De IVDICII DIE. *Homil. Saxon.* p. 25. 35. 36. 120. 133. 201.
IVDICIVM DE PECCATIS MVLTIS. (*ſive* Pœnitentia.) p. 56.
De IVDICVM LIBRO SERMO EXCERPTVS. *Saxonice*. p. 39. 68.
Judithæ & *Holofernis* Hiſtoriæ fragmentum Poeticum, *Dano-Saxonice* p. 98. 219.
De *Judithæ* & *Holoferne*. *Homil. Saxon.* p. 192.
De IVDITH QVOMODO INTERFECIT OLOFERNEM. *Homil. Saxon.* p. 37.
Joan. *Juelli* Epiſcopi *Sariſburienſis* Epiſtolæ binæ ad Matth. *Parkerum* Arch. *Cantuar.* p. 153.
De *Juliani* Apoſtatæ morte. *Homil. Sax.* p. 203.
S. IVLIANÆ Vita & Paſſio, *Normanno-Sax.* p. 79.
S. *Julianæ* Vita & Paſſio, *Saxonico* Poemate. p. 281.
S. IVLIANI ET BASILISSÆ PASSIO. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191.
Iulianuſ ƿæſ ȝehaten ſum æðele Godeſ ðeȝn. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191.
Franc. *Junii*, F. F. Apographa Cod. MSS. *Saxonicorum*, manu ſua deſcripta. p. 85. *&c.* uſque ad p. 99. & p. 102.
Franc. *Junii* Collatio diverſorum exemplarium Evangeliorum Saxonicè Scriptorum. p. 308.
Franc. *Junii* Emendationes Impreſſorum quorundam Librorum. p. 102. 103.
Franc. *Junii* Etymologicon Anglicanum. p. 102.
Franc. *Junii* Excerpta ex duobus Codicibus Evangelicis *Bodleiano* & *Cottoniano*, *Dano-Saxonice* interlineatis. p. 91. 102.
Franc. *Junii Gloſſarium Latino-Saxonicum*. p. 102.
Franc. *Junii* Gloſſarium quinque Linguarum Septentrionalium. p. 102.
Franc. *Junii Legum* Saxonicarum Collationes. p. 308.
Franc. *Junius* Verſionem Epiſtolæ *Ælfrici* ad *Sigeverdum*, Homiliæque Paſchalis *Liſleanam* emendavit. p. 69.
Franciſci *Junii* Verſio *Latina* Poematis *Saxonici* de ſitu *Dunelmi*. p. 308.
Iu on ealdum daȝum ƿæſ ſum æðele Mæden Cecilia ȝehaten. *Homil. Ælfrici.* p. 190.

Iu on ealdum dagum ƿæs sum rice Cyning. *Homil. Saxon.* p. 100.
Juramentum *Angliæ* Regis in Coronatione. *vid.* Promiſſio.
Juramentorum formulæ, *Saxonicè.* p. 185. 274.
Juſti Judicis Officium. *Saxonicè.* p. 213.
Iwis us was geſpateled þurh witegie ⁊ erendrache. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.

K.

KEtelis Aldri Teſtamentum. *Saxon.* p. 287.

L.

Be LÆWEDRA MANNA DEDBOTE. *Canon. Saxon.* p. 198.
Be Læwedum mannum. *Canon. Saxon.* p. 47. 94. 144. 213.
Læwedum mannum is to witanne ꝥ ælc man. *Homil. Saxon.* p. 127.
Læwedum mannum is to witanne ꝥ hi ſceolon healdan. Sententia Ælfrici de Pœnitentia. p. 37. 160.
Læwede menn behofiað godre lare. *Homil. Saxon.* p. 39.
Læwede menn behofiað ꝥ him Lareowas. *Homil. Ælfrici.* p. 162.
Læwede menn behofiað ꝥ him Leareowas. *Homil. Ælfrici.* p. 2. 37. 158.
La leof. a is ſwa betera. *Homil. Lupi Epiſcopi* p. 138.
Guil. *Lambardi* Verſus aliquot *Latini* & *Anglici.* p. 79. 169.
Ger. Langbanii Apographum Grammaticæ *Ælfrici* Præſulis. p. 84.
De Lapidibus variis pretioſis. *Saxon.* p. 197.
LAR-SPEL. Saxonicè. p. 129. 132. 133.
LAR-SPEL. BE VRVM DRIHTNE. *Sax.* p. 199.
Latinæ voces Danicè redditæ. p. 246.
Latinæ voces Saxonicè explicatæ. p. 225. *vid. Ælfricus. vid. Gloſſarium.*
In S. LAVRENTII MARTYRIS PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 16. 41. 124. 127. 134. 156. 164. 171. 175. 207. 210. 234.
Layamonis (ſeu *Lagamonis*) Monachi Hiſtoria *Brittonum*, verſibus *Normanno-Saxonicis*, (ſeu *Anglicis* vetuſtioribus) ſcripta. p. 228. 237.
De LAZARO. *Homil. Saxon.* p. 133.
Leofan men. ƿe ſecgæð nu æreſt on þiſſum Gewrite. *Homil. Saxon.* p. 192.
De LEGE DEI. *Homil. Saxon.* p. 161. 200.
Leges Regum *Anglo-Saxonum*, *Latinè.* p. 186. 240.
Leges Regum *Anglo-Saxonum.* *Saxonicè.* p. 103. 130. 138. 139. 144. 185. 186. 212. 219. 225. 230. 232. 240. 273. 274. 275. 305. 306. 308.
Be Leode Geþinceðum ⁊ Lage. *Saxonice* & *Latinè.* p. 186.
Leofæ & Leofæn. *vid.* Leofan.
Leofa man. ic axie þe on Drihtnes naman. *Homil. f. Lupi Epiſc.* p. 19.
Leofa man. ðe is mycel þearf. *Homil. Saxon.* p. 50.
Leofa men. Ure Drihtnes Apli axodon hine ſylfne. *Homil. Saxon. vid.* Ures.
Leofan men. Ælcne ðara ic bidde. *Homil. Saxon.* p. 138.
Leofan men. Ælmihtig God is ſingallice manað. Homil. Saxon. f. Lupi Epiſcopi. p. 140. 143.
Leofan men. doð ſwa eoƿ micel þearf is. *Sermo Lupi Epiſc.* p. 26. 97. 133. 137.
Leofan men. doð ſwa ic eoƿ bidde. *Homil. Sax. Lupi Epiſc.* p. 132.
Leofan men. eallum Criſtenum mannum is micel þearf ꝥ hy heora Criſtendomes. *Sermo Lupi Epiſc.* p. 27. 133. 138. 139. 213.
Leofan men. eallum Criſtenum mannum is micel þearf (neod) ꝥ hy heora Fulluhtes. *Sermo Lupi Epiſc.* p. 22. 27. 132. 144.
Leofan men. ſoþ ure ealre þearfe. *Homil. Saxon. forte Lupi Epiſc.* p. 138. 196.
Leofan men. ge cnawað ꝥ ſoð is. *Homil. celebris Saxon. Lupi Epiſcopi, de Danis.* p. 24. 29. 97. 132. 140. 214.
Leofan men. hit. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſc. vid.* Hit.
Leofan men. hwa mæg æfre oðrum ƿurðor ſreondſcipe gecyðan. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 133. 138.
Leofan men. habbað æfre anrædne Geleafan. *Homil. Saxon.* p. 138.
Leofan men. ic ƿylle cyðan eoƿ eallum. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 29.
Leofan men. ic ƿylle eoƿ nu cyðan ymbe Cyric mærſunge. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſc.* p. 201.
Leofan men. in libro Viſionum is awriten. *Homil. Saxon.* p. 47.
Leofan men. Lagiað Gode ƿorold lagian. *Homil. Saxon f. Lupi Epiſc.* p. 197.
Leofan men. nu ic hæbbe be ſuman dæle gehrepod. *Homil. Saxon.* p. 145.
(Leofan men.) Se halga Godſpellere Lucas geſſutelode. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 30. 202.
Leofan men. Ðas dagas ſynd gehaten Letanie. *Homil. Saxon.* p. 33. *vid.* Ðas dagas, &c.
Leofan men ðeos ſymbelnyſſe þiſſere Cyrcan. *Homil. Saxon.* p. 35.
Leofan men. underſtandað æreſt. hu micel þearf is eallum Criſtenum (mannum) ꝥ hi cunnan. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſc.* p. 197.
Leofan men. underſtandað æreſt. hu micel þearf is eallum Criſtenum mannum ꝥ hi heora Fulluhtes. *Homil. Saxon f. Lupi Epiſc.* p. 197.
Leofan men underſtandað georne eall ſwa eoƿ mycel þearf is. *Canon. Saxon.* p. 51.
Leofan men. underſtandað ſwiþe georne. ꝥ ge æfre habban. p. 97.
Leofan men. underſtandað ſwiþe georne. ꝥ ge rihtlice. *Homil. Saxon. Lupi Epiſcopi* p. 27. 58. 139.
Leofan men. underſtandaþ ꝥ æreſt Criſtenra manna gehƿylc. *Homil. Saxon. Lupi Epiſc.* p. 28. 138. 196.
Leofan men. underſtandað ꝥ æreſt. p. 196.
Leofan men. ure Drihtnes ælmihtig God us þus ſingallice manaþ. *Sermo Lupi Epiſc.* p. 133.
Leofan men. us G̅. ⁊ eallum Mæſſe-preoſtum is ſwiðe deope beboden. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 266.
Leofan men. (G̅.) is deope beboden ꝥ ƿe geornlice myngian. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 24. 26. 97. 132. 137. *vid.* M̅. þa I̅. us is deope beboden.
Leofan men. us Biſceopum ⁊ eallum Mæſſe-preoſtum. is ſwiðe deope beboden. *Homil. Saxon.* p. 266.
Leofan men. us is ſwiðe mycel þearf on ælcne timan. *Homil. Saxon. Lupi Epiſc.* p. 28.
Leofan men. us is (ſwiþe) micel þearf. ꝥ ƿe ƿære beon. *Homil. Saxon. Lupi Epiſc.* p. 28. 33. 132. 140. *Hæc Homil. duas nacta eſt Concluſiones.*
Leofan men. utan don ſwa us mycel þearf is. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſcopi.* p. 35. 138. 201.
Leofan men. utan ſƿyrian. *vid.* Vtan ſwirian.
Leofan men. utan underſtandan eal ſwa us þearf is. *Sermo Lupi Epiſc.* p. 29. 97. 138. 143. 214. *huic homil. binæ in Codicibus exhibentur Concluſiones.*
Leofan men. Ƿe eoƿ ƿillaþ be ſumum dæle ſecgan hu ures. *Homil. Lupi Epiſc. vid.* Ures Drihtnes Apoſtolas axodon.
Leofan men. ƿe habbaþ oft geſæd. *vid.* Ƿe habbaþ.
Leofan men. Ƿe ƿillaþ (eoƿ) ſecgan. *vid.* Ƿe ƿillaþ.
Leofe men. gef ge luſten ƿuleþ. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 367.
Leofe men. ƿe unteþ in Halie boc. ꝥ lereme þe prophete. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 267.
Leofgivæ Teſtamentum. *Saxonicè.* p. 286.
Leofrici Exonienſis Epiſcopi libri, Eccleſiæ *Exonienſi* donati. p. 80. 83. 114. 240. 279.
Leofrici, Merciorum Comitis, Godgyvæque uxoris ejus, Cartæ. p. 226. 257.
Leofſii, Wigornienſis Epiſcopi, Cartæ. p. 299. 300. 303.
IN LETANIA. *Homil. Saxon.* p. 136.

In Letania Maiori. (ſive De Letania Maiore.) *Homil. Saxon.* p. 1. 20. 33. 123. 133. 135. 155. 166. 175. 188. 205. 209.
In Letan. Maior. Feria. ii. *Homil. Saxon.* p. 2. 33. 119. 130. 158. 162.
In Letan. Maior. Feria. iii. Homil. Saxon. p. 2. 33. 119. 130. 135. 158. 162.
In Letan. Maior. Feria. iiii. Homil. Saxon. p. 2. 3. 119. 136. 158. 162.
Guil. *L'Iſle*, (ſive *De Inſula*) Adnotationes in Codd. mss. Saxonicis. p. 65. 68.
Guil. *L'Iſle*, *Anglica* Verſio Homiliarum quarundam *Saxonicarum*. p. 100.
Guil. *L'Iſle*, *Anglica* Verſio locorum diverſorum Vet. Teſtamenti, ex Homiliis *Ælfrici* excerptorum. p. 100.
Guil. *L'Iſle*, *Anglica* Verſio Pentateuchi *Ælfricani*, &c. p. 99.
Guil. *L'Iſle*, *Anglica* Verſio Pſalterii & Canticorum Sacrorum *Saxonicorum*, &c. p. 100.
Gulielmus L'Iſle, vid. *Franc. Junius*. F. F.
De Lite Non Habenda. *Canon. Saxon.* p. 78.
Litteræ *Saxonicæ* ſcriptæ ſuper Voces *Latinas*, Grammaticalem earundem Conſtructionem oſtendentes. p. 199.
Litteræ *Toletanæ* ſive *Langobardicæ*. p. 206.
Londinenſis Arcis Archiva, in quibus extant plurima Chartarum *Saxonicarum* Apographa. p. 308. 309.
D. *Lucæ* Evangelii Capitula Lectionum, *Latinè* & *Dano-Saxonicè*. p. 251.
ex D. *Lucæ* Evangelio, Periochæ in diebus Feſtis legendæ. p. 251.
in D. *Lucæ* Evangelium Præfatio (*Lucæ Syri*) cum verſione *Dano-Saxonica*. p. 251.
D. *Lucæ* Evangelium. *vid.* Evangelia IIII.
D. *Lucæ* Evangeliſtæ Imago depicta. p. 251.
Lucanus pro *Luca* à majoribus noſtris haud raro ſcriptus; perinde ac *Bedanus* pro *Beda*, *Offanus* pro *Offa*, &c. p. 251. 298.
Lucaꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe aꞅpat on ðæꞃe ꞅꞃiððan Cꞃiꞅteꞅ-bec. *Homil. Saxon.* p. 266.
Lucaꞅ þe Goꝺꞅpelleꞃe þe trehneꝺe þe holie Goꝺꞅpel. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Lucaꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe þe ꞅæꞅ Læce on liꞅe. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
Lucaꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe uꞅ manoꝺe. *Homil. Ælfrici*, *eadem cum illa quæ ſic Incipit*, m̄. þa T̄. p. 3. 20. 33. 127. 132. 136. 155. 162. 166. 175. 201. 209.
Lucaꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe uꞅ ꞅæꝺe on þiꞅꞅeꞃe Piꞅtolꞃæꝺinᵹe ꝥ Heꞃoꝺeꞅ Cyninᵹ. *Homil. Ælfrici*. p. 4. 127. 158. 203.
De S. Lvcia Virgine. *Homil. Saxon.* p. 187. 208.
Luſa ſive *Luba* Cıtta. p. 263.
Lunæ Ætates, rebus gerendis idoneæ. *Saxonicè*. p. 40. 89. 194.
Lunæ Ætatum Conſideratio in Ægris. *Saxonicè*. p. 89. 234.
Lunæ Ætatum Conſideratio in Nativitatibus. *Saxon.* p. 40. 110. 194. 234.
De Luna Obſervationes. *Saxonicè*. p. 88. 194. 222. 234.
Luna quot horis lucet, per totum Menſem. *Saxon.* p. 234.
Lunaris de Somnis, *Saxonicè*. p. 40. 88. 194.
Lundoniæ Civitatis Judicia. *Saxon.* p. 186. 275.
Lupi Epiſcopi Sermones *Latini*. p. 27. 140.
Lupi Epiſcopi Sermones *Saxonici*. p. 23. 24. 26. 27. 29. 97. 132. 137. 140. 196. 214.
De *Lupo* Epiſcopo, & ſcriptis ejus. p. 140.
Lyfingi Epiſc. *Wigorn.* Cartæ. p. 299. 300. 303.

M.

SS. Machabæorvm Passio. *Homil. Sax.* p. 127. 137. 164. 189. 208.
De Machabæorvm Pvgna. *Homil. Sax.* p. 208.
S. *Machuti* Epiſcopi *Ventani* Vita. *Saxonicè*. p. 232.
Macri de Virtutibus Herbarum exemplar vetuſtum, in quo cernuntur Rubricæ *Saxonicè* ſcriptæ. p. 217.
Mac-Regoli Codex Evangeliorum. p. 81. 82.
Mæᵹe ᵹehyꞃan ꞅe þe ƿyle be ðam halᵹan Mæꝺene Euᵹenian. *Homil. Ælfrici*. p. 187. 191.
Be Mæsse-Preostes Drohtnvnge. *Homil. Saxon.* p. 34.
Be þæꞅ Mæsse-Preostes Gescadƿisnysse. *Canon. Saxon.* p. 51. 145.
To Mæsse-Preostvm. *Canon. Saxon.* p. 197.
Maᵹe ꞅe ᵹyt heꞃ ᵹehyꞃan. *Homil. Saxon.* p. 165.
De Magis *Mambre* & *Jamne*. *Saxonicè* p. 217.
Magnificat, *ſc.* Canticum *Mariæ*. *Saxonicè*. p. 240. *vid.* Cantica S. ſcripturæ.
In *Magnificat Paraphraſis Saxon.* p. 128.
De S. *Malcho*. *Homil. Saxon.* p. 192.
Manaþ uꞅ ꞇ myneᵹaþ on þiꞅum bocum. *Homil. f. Ælfrici*. p. 10. 125.
Maneᵹa Goꝺꞅpel ꞅynꝺon ᵹeꞅette to Mæꞅꞅan. *Homil. Saxon.* p. 161. 166. 201.
Maneᵹum (mannum) iꞅ cuð ꞅeo halᵹe ꞅtoꞃ Sc̄e Michaheleꞅ. *Homil. Ælfrici*. p. 24. 35. 41. 124. 128. 135. 156. 175. 207. 211.
Mannum iꞅ eac to ƿitenne. *Homil. Ælfrici*. p. 188.
Man ꞅceal þuꞃh hiꞅ moꝺeꞅ ꞅnoteꞃnyꞅꞅe. *vid.* Ne beo þu to ꞅlæpon.
Manumiſſionis ſervorum certificationes, *Saxonicè*. p. 82. 181. 216. 238. 249. 280. *vid.* Teſtificationes.
D. *Marci* Evangelii Argumentum *Latinè* & *Dano-Saxonicè*. p. 250.
D. *Marci* Evangelii Capitula. *Latinè* & *Dano-Saxonicè*. p. 250.
ex D. *Marci* Evangelio Lectiones in diebus Feſtis Legendæ. *Lat.* & *Dano-Sax.* p. 250.
D. *Marci* Evangeliſtæ Imago depicta. p. 251.
D. *Marci* Evangelium. *vid.* Evangelia IIII.
S. Marci Natale *ſive* Passio. *Homil. Saxon.* p. 163. 188. 206.
Maꞃcuꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe aꞅpat on Cꞃiꞅteꞅ-bec be þam mæꞃan Fulluhteꞃe Iohannem. *Homil. Ælfrici*. p. 41. 124. 134. 156. 175. 203. 211.
Maꞃcuꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe be Goꝺeꞅ bihte ꞅoꞃ to Æᵹypta lanꝺe. *Homil. Ælfrici*. p. 127. 163. 188.
Maꞃcuꞅ ꞅe Goꝺꞅpelleꞃe cpæð on þyꞅum ꝺæᵹðeꞃlicum Goꝺꞅpelle. *Homil. Ælfrici*. p. 5. 15. 119. 136. 158. 167. 210.
Thomæ *Mareſchalli* Adverſaria Grammaticalia ad ſermonem *Anglo-Saxonicum*. p. 102.
S. Margaretæ Virginis Passio. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 79. 196.
S. Margaretæ Virginis Passio. *Homil. Saxon.* p. 134. 192. 196.
De S. Maria Ægyptiaca. *Saxonicè*. p. 189. 191.
De S. Maria Magdalena. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171. 233.
De S. Maria Virgine. *Saxonicè*. p. 6. 24. 90. 115. 136. 159. 195. 234. 248.
In S. Mariæ Virginis Adnvntiatione. *Homil. Sax.* p. 11. 19. 31. 121. 123. 125. 135. 155. 174. 207. 209.
In S. Mariæ Virginis Assvmptione. *Homil. Saxon.* p. 17. 21. 34. 41. 59. 124. 128. 156. 159. 175. 203. 207. 210. 233.
In S. Mariæ Virginis Festis. *Homil. Saxon.* p. 205.
In S. *Mariæ* Virginis Laudem. *Hymni Saxonici*. p. 280.
In S. Mariæ Virginis Pvrificatione. *Homil. Sax.* p. 11. 19. 31. 121. 123. 125. 155. 170. 174. 209.
Ad S. *Mariam* Virginem Oratio. *Latinè* & *Saxonicè* p. 293.
Ad S. *Mariam* Virginem Oratio *Normanno-Saxonicè*. p. 248.
Maꞃian-ꞅtoꞅe. *vid.* Monaſterio.
S. Martini Depositio. *Homil. Saxon.* p. 128. 159.
De S. Martini Natali. (Obitv.) *Homil. Saxon.* p. 128. 159. 207.
De S. Martini Vita. *Saxonicè*. p. 17. 189. 190.
De S. *Martino*. *Homil. Saxon.* p. 45.
Maꞃtinuꞅ ꞅe eaꝺiᵹa ƿiꞅte hiꞅ ᵹeenꝺunᵹe ᵹeꞅyꞃn. *Homil. Ælfrici*. p. 128. 159.

Map-

Martinuſ ſe ƿuldorfulla Godeſ Andettere. *Homil. Ælfrici*, p. 128. 159. 207.
Martinuſ ðe mære Biſcop. *vid.* Sulpiciuſ.
De *Martio* Menſe. *Saxonicè* p. 234.
De MARTIRIBVS. *Homil. Saxon.* p. 135. 218. 233.
In MARTYRIS VNIVS NATALI. *Homil. Saxon.* p. 22.
In SS. MARTYRVM (PLVRIMORVM) NATALI. *Homil. Saxon.* p. 7. 38. 126. 132. 159.
Martyrologium Saxonicum, *vid.* Menologium.
In S. MATHEI APOSTOLI ET EVANG. NATALI. *Homil. Saxon.* p. 159.
S. MATTHÆI APOSTOLI NATALE. *Homil. Saxon.* p. 159. 203. 206.
De S. MATTHÆI APOSTOLI PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 17. 159. 163. 206.
De S. MATTHÆO APOSTOLO. *Homil. Saxon.* p. 203.
S. *Matthæi* Evangelii Argumentum. *Latinè & Dano-Saxonicè.* p. 250.
S. *Matthæi* Evangelii Capitula Lectionum. *Latinè & Dano-Saxonicè.* p. 250.
Ex S. *Matthæi* Evangelio Lectio, *Saxonicè.* p. 203.
S. *Matthæi* Evangeliſtæ Imago depicta. p. 250.
ex S. *Matthæo* Periochæ in diebus Feſtis legendæ. *Latinè & Dano-Saxonicè.* p. 250.
S. *Matthæi* Evangelium. *vid.* Evangelia IIII.
Matheuſ ſe eadiʒa Godſpellere ƿrat on þiſſe Godſpellican ræдinge. *Homil. Ælfrici.* p. 10. 18. 117. 123. 125. 133. 155. 160. 174. 199. 209.
Matheuſ ſe Godſpellere ƿrat on anum Godſpelle. *Homil. Saxon. ſeu potius, pars poſterior Epiſtolæ Ælfrici ad Wlfgeatum.* p. 58. vid. *Ælfricus.*
Matheuſ ſe Godſpellere ƿrat on Criſteſ-bec. *Homil. Ælfrici* p. 4. 21. 127. 158.
Matheuſ ſe Godſpellere ƿrat on ðære Godſpellican geſetnyſſe. *Homil. Ælfrici.* p. 4. 20. 34. 41. 124. 127. 134. 155. 175. 203. 210.
Matheuſ ſe Godſpellere ƿrat þiſ haliʒ Biſpel. *Homil. Saxon.* p. 135.
Matheuſ ſe Godſpellere þe ƿæſ mid Criſt on life. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
Matheuſ ſe Godſpellere uſ ſæde on þyſum Godſpelle. *Homil. Saxon* p. 25. 35. 42. 120. 125. 207.
De MATVTINALI OFFICIO. *Canon. Saxon.* p. 47. 144.
SS. MAVRICII ET SOCIORVM EIVS PASSIO. *Homil. Saxon.* p. 189. 207.
Ad SS. *Mauricium, Exſuperium, Victorem, Candidum, Vitalem,* &c. Oratio, *Latinè & Saxonicè.* p. 293.
S. MAVRI ABBATIS NATALE. *Homil. Saxon.* p. 187. 191.
Mauruſ ƿæſ ʒehaten ſum ſƿiðe haliʒ Abbod. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 191.
Maximianuſ hatte ſum Hæðen Caſere. Homil. Ælfrici. p. 189. 207.
Medicamenta, *Saxonicè.* p. 231. 247. 248. 306.
Medici antiqui *ſcil. Marcellus, Scribonius Largus, C. Plinius, Cæl. Aurelianus, Theodorus Priſcianus,* &c. ab *Anglo-Saxonicis* deſlorati. p. 180.
Medicina ex Quadrupedibus, *Saxonicè.* p. 92. 304. 75. 217.
MEDICINALIS Liber Anglo-Saxonum. *vid.* LIBER.
in Melchiſedechi laudes, *Hymnus Saxon.* p. 280.
Menn. behoſiað ʒodre lare. ⁊ ſƿiðoſt nu on þiſum timan. *Homil. Saxon.* p. 59. 120.
Menn. þa leofan ic clypiʒe eoƿ. *Homil. Saxon.* p. 221.
Menologium *Saxonicum.* p. 106. 114. 185.
De Menſibus & diebus Anni Feſtis. *Poema Saxonicum.* p. 219.
De *Menſis* uniuſcujuſque diebus infauſtis. *Saxonicè.* p. 222.
Men þa leofeſtan. cƿæð ſe halʒa Lareoƿ. hƿæt ƿe ʒemunan maʒon. *Homil. Saxon.* p. 119.
M̄. þa ſ̄. Drihteneſ þrorunʒe. *vid.* Drihteneſ, &c.
M̄. þa ſ̄. eoƿ eallum iſ cuð ꝥ þeſ ʒearlica ymbrine. *Homil. Ælfrici.* p. 12. 44. 121. 126. 129. 157. 161. 200.
M̄. þa. ſ̄. eoƿer Geleafa biþ þe truƿa. *Homil. Ælfrici.* p. 8. 42. 124. 135. 156. 164. 175. 207. 211. (MSS. *Codices diverſas Concluſiones exhibent.*)
M̄. þa ſ̄. ʒeheorað nu hƿæt ic eoƿ ƿille ſecʒan ymbe þa halʒan Rode. *Homil. Saxon.* p. 134.
M̄. þa ſ̄. ʒehyrað nu hƿæt uſ haliʒe bec. *Homil. Saxon. Lupi Epiſc.* p. 29.
M̄. þa ſ̄. ʒehyrað nu hƿæt her ſeʒð on þiſſum bocum. *Homil. Saxon.* p. 128.
M̄. þa ſ̄. ʒelome eoƿ iſ ʒeſæd. ymbe ureſ Hælendeſ Æriſte. *Homil. Ælfrici.* p. 130. 158. 161. 201. 305.
M̄. þa ſ̄. her onʒinð ꝥ ærend-ʒeƿrit ureſ Drihteneſ. *Homil. Saxon.* p. 116.
(M̄. þa ſ̄.) her onʒinð ꝥ halʒe ʒeƿrit þe com fram Heofenan. *Commentitia ipſius Domini Epiſtola de Cælo delapſa.* p. 95. 116. 192.
M̄. þa. ſ̄. her ſaʒað an þiſſe bocum. ymb þa miclan. *Homil. Saxon.* p. 115.
M̄. þa ſ̄. her ſecʒð on þiſſere boc. embe þa miclan ƿundre. *Homil. Saxon.* p. 134.
M̄. þa ſ̄. her ſecʒð on þiſum bocum hƿæt hƿæʒa. *Homil. Saxon.* p. 118.
M̄. þa ſ̄. her ſecʒð ſe halʒa Scs̄ Iohs̄ þe ſe Hæl̄. eode. *Homil. Saxon.* p. 134.
M̄. þa ſ̄. hit ſæʒð hær on ðiſum halʒum Geƿrite. *Homil. Saxon.* p. 44.
M̄. þa. ſ̄. hƿilon ær ƿe rehton eoƿ þone Piſtol. *Homil. Ælfrici.* p. 17. 159. 203.
M̄. þa ſ̄. hƿilon ær ſe ſædon eoƿ hu ure Hælend Criſt. *Homilia Ælfrici.* p. 187.
M̄. þa ſ̄. ic cyðe eoƿ ꝥ þreo þinʒ ſynd æreſt. *Homil. f. Ælfrici.* p. 12. 18. 118. 126.
M̄. þa ſ̄. ic eoƿ bidde. ⁊ eadmodlice lære. *Homil. Saxon.* p. 114.
M̄. þa ſ̄. ic eoƿ onʒinnu ſecʒan. *Homil. Saxon.* p. 40.
(M̄. þa ſ̄.) Lucaſ ſe Godſpellere uſ manode on þiſſere Piſtol-rædinʒe þuſ cƿeðende. *Homil. Ælfrici.* p. 3. 20. 122. *vid.* Lucaſ, &c.
M̄. þa ſ̄. nu for feaƿum daʒum ƿe ofer-rædon þiſ Godſpel. *Homil. Ælfrici.* p. 10. 31. 123. 125. 155. 174. 209.
M̄. þa ſ̄. nu to dæʒ ƿe ƿurðiað þære halʒan Rode ʒemynd. *Homil. Ælfrici.* p. 14. 34. 126. 158. 191. 206.
M̄. þa ſ̄. on þære tide ƿæſ ʒeƿorden þe Daʒnuſ. *Homil. Saxon.* p. 191.
M̄. þa ſ̄. Pauluſ ſe Apoſtol ealra ðeoda Lareoƿ. manode þe Criſtenan. *Homil. Ælfrici, convenient cum iis quæ ab his verbis Incipiunt,* Pauluſ þe Apoſtol. *&c.* Se Apoſtol Pauluſ. *& forte cum illa cujus hoc eſt Initium,* M̄. þa. ſ̄. Paulus ſe Apoſtol. p. 36. 42. 120. 128. 133. 158. 205.
M̄. þa ſ̄. Pauluſ ſe Apoſtol. ealra þeoda Lareoƿ. ƿrat be hym-ſylfum. *Homil. Ælfrici.* p. 2. 37. 158. 205.
M̄. þa ſ̄. Scs̄ Greʒoriuſ cƿæð. Ic eoƿ halſiʒe. *Homil. Saxon. Lupi Epiſc.* p. 22. 133.
M̄. þa ſ̄. Scs̄ Maths̄ þe Godſpellere. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 25.
M̄. þa ſ̄. ðiſ iſ ureſ Drihteneſ þroƿunʒ Hælendeſ Criſteſ. *Homil. f. Ælfrici.* p. 13. 118. 126.
M̄. þa ſ̄. þiſ ſindon haliʒe daʒaſ mid eallum Criſtenum folce. *Homil. Saxon.* p. 43.
M̄. þa ſ̄. þiſ ſyndon haliʒe daʒaſ. ⁊ ʒaſtlice þenunʒe. *Homil. Saxon.* p. 135.
M̄. þa ſ̄. þyſ ſyndon haliʒe daʒaſ. ⁊ halƿendlice uſ to beʒanʒenne. *Homil. Saxon.* p. 33.
M̄. þa. ſ̄. tƿa Ceaſtra ƿæron. *Homil. Sax.* p. 115.
M̄. þa ſ̄. ure Drihten ælmihtiʒ God uſ ſinʒallice. *Homil. Saxon.* p. 129. 199.
M. þa ſ̄. ure (ſe) ælmihtiʒa. *vid.* Vre (ſe) ælmihtiʒa.
M̄. þa ſ̄. uſ eallum iſ cuð. ꝥ þeſ ʒearlica Ymbrine uſ ʒebrinʒð. *Homil. Saxon.* p. 117.
M̄. þa ſ̄. uſ deore beboden. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 8. 31. *vid.* Leofan m̄. uſ (ſ̄.) iſ deore beboden.
M̄. þa ſ̄. uſ iſ ʒedafenað æreſt. ꝥ ƿe ʒemunen. *Homil. Saxon.* p. 119. 135. 202.
M̄. þa ſ̄. uſ iſ micclum to ƿuldrienne. ⁊ to ʒeblisſiʒenne. *Homil. Saxon.* p. 119.
M̄. þa ſ̄. uſ iſ on ælcne ſæl ʒeornlice. *Homil. f. Ælfrici.* p. 13. 126.

M̄. þaT. us is swiðe neod þearf. *Homil. Saxon.* p. 117. 130.
M̄. þaT. us is to forðianne ⁊ to mærsianne. *Homil Saxon* p. 115.
M̄. þaT. us lyste nu eow secgan. *Homil. Saxon.* p. 211.
M̄. þaT. us manað ⁊ myngað þeos halige boc. *Homil. f. Ælfrici.* p. 10.
M̄. þaT. utan don swa us deore beboden is. *Homil. Saxon.* p. 191.
M̄. þaT. utan geþencan georne on ure geþance. *Homil. Saxon.* p. 44. 129. 200.
M̄. þaT. ute ge gehyran her Godes word. *Homil. f. Ælfrici.* p. 129. 199.
M̄. þaT. uton hlystan þære godcundan lare. *Homil. Saxon.* p. 116.
M̄. þaT. uton nu gehyran hu ure Drihten. *Homil. f. Ælfrici.* p. 31.
M̄. þaT. ƿe gehyrdon for-hoste secgan. *Homil. Sax. f. Lupi Episc.* p. 130. 132.
M̄. þaT. ƿe leornodon on godcundum Gewritum. *Homil. Saxon* p. 44.
M̄. þaT. ƿe magon gehyran secgan be ure Saple þearfe. *Homil. Saxon.* p. 33.
M̄. þaT. ƿe magon hwilcum hwega wordum secgan. *Homil. f. Ælfrici.* p. 13. 118. 126.
M̄. þaT. weorðean ƿe nu on andweardnysse. *Homil. forte Ælfrici* p. 17. 35.
M̄. þaT. ƿe rædað nu æt Godes þenungum. *Homil. Ælfrici.* p. 116. 158. 161. (*In hujus Homiliæ exemplaribus, nunc unam, nunc alteram Concluſionem legimus.*)
M̄. þaT. ƿe synd gemyngode þurh ðyses dæges wurðmynt. *Homil. Saxon.* p. 41. 124. 135.
(M̄. þaT.) ƿe willaþ her sprecan (mid) feawum wordum. *Homil. f. Ælfrici.* p. 13. 18. 126. *vid.* We willað.
M̄. þaT. ƿe willað hwilcum feawum wordum eow trahtnian. *vid.* On sumere tide þa þa micel mænu.
M̄. þaT. ƿe willað sume gereccednysse cyðan. *Homil. Saxon.* p. 120.
M̄. þaT. ƿe willað sume tyhtendlice (trihtendlice) spræce. *Homil. Ælfrici.* p. 7. 24. 38. 159. 207. 266.
M̄. þaT. ƿe sullæð eow sæggen bi þare Halge-tide. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 25.
M̄. þaT. ƿe wyllað eow secgan þæra Apostola ðrowunge. (drohtnunga) *Homil. Ælfrici.* p. 159. 163. 206.
M̄. þaT. ƿe wylleð eow cyðen beo sumen dæle. *Homil. Saxon.* p. 205.
Men. þe gelyfað nu hu Drihten wæs sprecend. *Homil Saxon.* p. 114.
Mercena laȝe. p. 113. 144.
Merciorum Reges. *vid.* Genealogia.
Metæ Terrarum. *vid.* Termini.
Ex *Methodio* Adnotationes quædam. *Saxonicè.* p. 254.
Micel is eac neod þearf manna gehwilcum. *Homil. Saxon.* p. 139.
Micel is ⁊ mære. ꝥ Sacerd ah to donne folc to þearfe. *Homil. Saxon.* p. 146.
Micel is us þearf þæt ƿe Godes beboda. *Homil. Saxon.* p. 139.
Ad S. *Michaelem*, Oratio *Latin. Saxon.* p. 293.
In S. Michaelis Ecclesiæ Dedicatione. *Homil. Saxon.* p. 24. 35. 41. 115. 124. 128. 135. 156. 175. 207. 211.
Mid mede man mai oure fader faren. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Be Mihtigum Mannum. *Canon. Saxon.* p. 146.
Mildredi Epiſcopi *Wigorn.* Carta. p. 299.
S. Mildrydæ Virginis Natale. *Homil. Saxon.* p. 190.
Mine gebroðra warað on Gaste. ꝥ is. on gastlicre drohtnunge. p.
Mine gebroðra ðaT. þis syndon Halige dagas. *Homil. Saxon.* p. 119. 135.
Mine gebroðra ðaT. ƿe willað sume tihtendlice. *Homil. Ælfrici. vid.* M̄. þaT. &c.
Mine gebroðra. ƿe rædað nu æt Godes ðenungum. *Homil. Ælfrici.* p. 16. 159. 164. 205.
Mine gebroðra. ƿe willað eow gereccan sume Cristes wundra. *Homil. Ælfrici.* p. 3. 119. 127. 136. 158. 160.
Mine gebroðru ðaT. ge sculon to soðan. *Homil. f. Ælfrici.* p. 111.
Mine gebroðru ðaT. on þisum dæg ƿe wurðiað. *Homil. Ælfrici.* p. 30. 157.
Be Misdæda. *Saxonicè.* p. 195.
De Misericordia. *Canon. Saxon.* p. 78.
De Missæ Celebratione. *Canon. Saxon.* p. 79.
De S. Missæ Efficacia. Sermo Hortatorius, *Saxonicè.* p. 2. 37. 158.
Miſſale *Leofrici Exonienſis* Epiſcopi. p. 82.
Miſſale, in quo nonnulla habentur *Saxonicè* ſcripta. p. 149.
Be Mistlicum Gelimpan. *Homil. Saxon.* p. 30. 98. 138.
Monachicum Colloquium. *vid. Ælfricus.*
Monaſteriales Indicia. *Saxonicè* p. 92. 197.
De Monaſterio æt Marian-stowe. *Saxonicè.* p. 242.
Monað. *vid.* Manað.
Monað us ⁊ mengað. *vid.* Manað.
Mortis, &c. Deſcriptio Poetica. *Saxonicè.* p. 25.
Moyses ⁊ Aaron. ⁊ ða yldestan ealdras Israhela þeode. *Homil. Ælfrici.* p. 117. 158. 161. 200.
Muchel man ach (ogte) to wurþen his (halie) dei. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233. 268.
Be Munecum. Canon. Saxon. p. 46. 94. 95. 144. 213. 214.
Muſicæ antiquioris Specimen Litteris inſignitum. p. 83. *ſicut & in Cod. Cottoniano qui inſcribitur* Vespas. D. 6.
Mycel is nyd þearf Cristenum mannum. *Homil. Saxon. Lupi Episc.* p. 29.
Be Munecenan. *Canon. Saxon.* p. 46. 144. 213.

N.

De *Nabucadonoſore Chaldæorum* Rege. *Saxonicè.* p. 281.
Narratio de quodam Puero, qui in Monaſterio S. *Mauricii* in Muneȝiu, Hymnos ſuaviter canebat. *Saxonicè.* p. 29.
Nathanis Judæi Legatio fabuloſa ad *Tiberium Cæſarem.* *Saxonicè.* p. 97. 109. 152. 204.
De Nativitate D. N. J. C. Hymni, *Saxonicè.* p. 280.
In Nativitate (Natali) Dni. *Homil. Saxon.* p. 9. 19. 24. 30. 121. 123. 125. 128. 154. 157. 163. 170. 174. 187. 208. 233. 266.
Ne becymð nan man to Godes rice. *de Tentatione. Saxonice.* p. 205.
Ne beo nan man oðres mannes ælmessan. *Homil. Saxon.* p. 47.
Ne beo þu to slæpor. ne to idel georn. *Præcepta moralia. Saxonice.* p. 88. 167. 183. 201.
Ne beode ƿe nanum mannum nane niwe Bebodu. *Homil. Sax.* p. 165.
Ne bið on ðam Cristenan menn. *ſc. de Perſeverantia, & de Euchariſtia. Saxonice.* p. 90.
Ne forstolen. ne forholen nan uht þæs þe. *Exorciſmus, Saxon* p. 114.
Of S. Neote. *Homil. Saxon.* p. 205.
Nicenum Symbolum. *Normanno-Saxonice.* p. 45. 86.
Nicenum Symbolum. *Saxonice.* p. 35. 160. *vid.* Cantica S. Script.
Nicodemi Pſeudo-Evangelium. *Saxonice.* p. 96. 152. 204. 218.
S. Nicholai Vita. *Saxonice.* p. 135.
In S. Nicholai Vitam Prologus. *Saxonice.* p. 135.
De *Noacho.* *Saxonice.* p. 90. 183. 195. 196.
Laur. *Noelli* Collectanea Saxonica. p. 241. 248. 305.
Laur. *Noelli* Dictionarium *Saxonico-Anglicum.* p. 102.
Nomina Epiſcoporum gentis *Anglorum.* p. 116. 215. 219. 275.
Non eorðliche Fader ne moder. ne haueð. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Non mai longe liues wene. Poema *Normanno-Saxon.* p. 229.

Nordan-

Nordanhumbrorum Regum Succeſſio, ex vetuſtiſſimo Codice. p. 287.
Normanno-Gallica quædam Poemata. p. 217. 229.
Normanno-Saxonicæ linguæ Dialectus Borealis. p. 228.
Normanno-Saxonicæ voces quædam abbreviatæ, cum explicatione. *vid. Præfat. ad D. Robert. Harleyum.*
Normanno-Saxonice ſcripti Codices. p. 15. 40. 59. 79. 83. 151. 169. 202. 228. 229. 231. 247. 248. 266. 289.
Nord-Leoda-Laga. *Saxonice.* p. 144.
Northanhymbrorum Reges. 287. *vid.* Genealogia.
Nordhymbra Preosta Lage. p. 138.
Northmanni Comitis Carta. p. 249.
Notarum *Romanarum* (ſc. *Tyronis, Senecæ,* &c.) Specimen in Codice MS. p. 288.
Notarum Libri extabant in Monaſteriorum *Angliæ* Bibliothecis. p. 83.
Notificationes de Terris. *Saxonice.* p. 214.
Noviluniorum Conſideratio per ſingulos Hebdomadæ dies. *Saxonice.* p. 89. 194. 248.
Novitiorum in Inſula Lerinenſi Inſtructio, *Latine.* p. 92.
Nu bidde ƿe eoƿ for Godes lufon. ⁊ eac myngiað. *Homil. Saxon.* p. 120.
Nu habbað eoƿ geſæd andfealdlice. *Homil. Saxon.* p. 59.
De Numeris. *Latine & Saxonice.* p. 104.
De Nunnan. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 144. 213.
Nu synd tƿelf Abuſiua. Tractatus S. *Cypriano Carthaginenſi* adſcriptus; rectius autem à *Franc. Junio* aliiſque, S. *Patricio* tribuitur. vid. *Patricius.*
Nu synden eahte heafod-mægna. *Homil. Saxon.* p. 203.
Nu syndon eahte Heafod lehtres. *Homil. Saxon.* p. 202.
Nu to dæg is Godes Gelaþung geond ealne ymbhƿyrft. *Homil. Ælfrici.* p. 10. 30. 123. 125. 154. 164. 174. 206. 209.
Nu ƿe ſprecon be Cyningum. *Homil. Ælfrici.* p. 189. 207.

O.

Obſervationes *Medicinales. Saxonicè.* p. 223.
Occidentalium Saxonum Reges. *vid.* Genealogia. *vid.* Succeſſio.
In Octavis Dnī. *Homil. Saxon.* p. 10.
In III. Kal. Octobris. *Homil. Saxon.* p. 203.
Odonis Baiocenſis Epiſcopi Carta. p. 265.
Offæ Merciorum Regis Cartæ. p. 229. 230. 241. 243. 254. 256. 257. 258. 259. 260. 263. 299. 300. 301.
Offæ Orientalium Anglorum Regis Carta. p. 242.
De Officiis Diurnalium & Nocturnarum Horarum. *Canon. Saxon.* p. 47.
De Officio I. Horæ. *Saxonicè.* p. 47. 144.
De Officio III. Horæ. *Saxonicè.* p. 49. 144.
De Officio VI. Horæ. *Saxonicè.* p. 49. 144.
Ad IX. *Saxonicè.* p. 49. 145.
Ad Veſperam. *Saxonicè.* 49. 145.
Ad Completorium. *Saxonicè.* p. 49. 145.
De Nocturnali Celebratione. p. 49. 145.
De Officio Missæ. *Homil. Saxon.* p. 111.
Officium hominis Chriſtiani. *Saxonicè.* p. 88.
Officium uniuſcujuſque diei. *Saxonicè.* p. 141. 247.
Oſlaci Carta. p. 254.
Oft ge gehyrdon embe ðæs Hælendes Æriſt. *Homil. Ælfrici.* p. 13. 20. 32. 121. 123. 126. 134. 155. 161. 166. 175. 201. 209. 266.
Oft hƿonlice geleſde menn ⁊ ſmeageð. *Homil. Saxon.* p. 205.
Ohtheri Navigationes. *Saxonice.* p. 85. 219.
Omnia nimia nocent. viz. *Tractatus S. Patricii de XII. Abuſivis ſeculi. vid. Patricius.*
Omnis qui ſecundum Chriſtianæ profeſſionis rectitudinem. *Homil. Lupi Epiſcopi.* p. 27. 139.
On an nihte Monan fær to Cyninge. ⁊ bidde þes þu ƿille. p. 40.
On anfangne ger. gyf hyt þunrie on Sunnan-dæg. p. 40.
On Decies dæge þæs ƿælhreoƿan Caseres. *Homil. Ælfrici.* p. 16. 41. 124. 127. 134. 156. 164. 175. 207. 210. 234.
On Decies dagum þæs deoflican Caseres. *Homil. Ælfrici.* p. 165. 189. 207.
On Drihtnes naman. Scs Auguſtinus. *Homil. Sax.* p. 190.
Ond ða æfter ðon ða cegde ſeo halige Maria. *Homil. Saxon.* p. 128.
On Eadgares dagum ðæs æðelan Cynincges. *Homil. Ælfrici.* p. 188. 192.
On Iſpanian lande ƿæs Speoniſcan leode. *Homil. Saxon.* p. 164.
On Lenten time ƿile mon gað to Scrifte. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 167.
On manega ƿiſan lærð Godes lar. *Homilia.* p. 36.
On of þe holie ƿrites þe ben red her-inne. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
On ſumere tide. þa þa micel mænig ſamod comon. *Homil. Ælfrici.* p. 12. 18. 125. 129. 133. 157. 161. 200. *vid.* M. þa T. ƿe ƿillað hƿilcum.
On ſumere tide. þæs ſe Hælende ſarende to Hierusalem. *Homil. Ælfrici.* p. 5. 119. 124. 136. 156. 167. 175. 203. 210.
On ſumum oðrum Spelle ƿe ſædon hƿilon ær. *Homil. de Hexaemero, perperam S. Baſilio adjudicata.* p. 36. 42. 90. 120. 123. 191.
On þam halgan Godſpelle þe ge gehyrdon nu rædan. *Homil. Saxon.* p. 118. 133. 211.
On þære mæran tide þe ſe Mildheorta Hælend ƿunode. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 31. 123. 127. 129. 133. 161. 200. 209.
On þære tide ut. hit getimod ſƿa. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
On ðæs Caseres dagum ðe Claudius ƿæs gehaten. *Homil. Ælfrici.* p. 188. 207.
On ðam tuman ðe Numerianus Caſere rixode. *Homil. Ælfrici.* p. 190.
On þan nexten ſiftene dagen beforen Domes-dæg. *ſc. de ſignis Judicii diem præcedentibus. Saxonice.* p. 204.
On ðam dagum ƿæs ſum Heretoga gehaten Gallicanus. *Homilia a Terentiano ſcripta, at ab Ælfrico Saxonice verſa.* vid. *Ælfricus.*
On ðiſſere ƿucan on ƿodnes-dæg. *Homil. Ælfrici.* p. 129. 137. 161. 188.
On ðiſum dæge þrorode ſume arƿurðe Papa. Alexander gehaten. *Homil. Ælfrici.* p. 14. 34. 36. 126. 158. 191. 207.
On ðiſum dæge ƿe ƿurðiað mid lof-ſangum þone halgan Papan. *Homil. Saxon.* p. 36.
On ðiſum dæge ƿurðiað on urum Lof-ſangum. *Homil. Ælfrici.* p. 5. 21. 127. 158. 163. 206.
On þone halgan Eaſter-æfen gange man to Nones. *Homil. Saxon. ſ. Ælfrici.* p. 111.
On þyſſum þrym Gange-dagum ge ſceolan ſingan. *in Codicibus nonnullis eſt poſterior pars Homiliæ Ælfrici quæ ab his verbis Incipit* Eala ge Mæſſe-preoſtas mine gebroðra. p. 111.
On Traianes dagum ðæs Caseres. *Homil. Ælfrici.* p. 189. 207.
On VIII. Kl. Ian. ꝥ byð on Criſtes-mæſſe dæg. *Horologium Horarum.* p. 199.
De operibus bonis, *&c. Saxonice.* p. 165.
Pro quibus *Orandum* eſt ad Deum. *Normanno-Saxonice.* p. 248.
Oratio Dominica *Saxonice & Normanno-Saxonice.* p. 51. 81. 160. 197. 202. 221. 224. 239. 240. 248.
De Oratione Dominica. *Homil. Normanno-Saxonica Rhythmice ſcripta.* p. 267.
De Oratione Dominica. *Homil. Saxon.* p. 2. 16. 30. 36. 116. 120. 123. 130. 132. 155. 162. 166. 175. 209. 266.
In Orationem Dominicam Commentarius Normanno-Saxon. p. 169.
Orationes. *vid.* Preces.
Orationes Latinæ, cum Rubricis Saxonicis. p. 83. 149. 224. 231. 243.

Orationis Dominicæ Paraphraſis Poetica. *Saxonicè*. p. 48. 147.
De Ordalio. *Saxonicè*. p. 106. 149. 185. 239. 273.
Ordinatio Epiſcopi. *Latine*. p. 197.
De III. ORDINIBVS SÆCVLI. *Homil. Saxon.* p. 37. 121. 127. 137. 164.
Orientalis cujuſdam Regionis Deſcriptio Poetica. *Saxonice*. p. 281. *vid.* Regio.
Ormi ſive *Ormini* Harmonia Evangeliorum *Normanno-Saxonicè* ſcripta, ab auctore *Ormulum* dicta, atque ad *Walterum* dicata. p. 59.
Ormiſta. p. 214.
P. *Oroſius* de Ormeſta mundi, Saxonicè ab *Ælfredo* Rege verſus. p. 85. 219. 303.
Oſberni Exonienſis Epiſcopi Conceſſio Monachis *S. Nicolai*. *Saxonice*. p. 279.
De Terris *Oſcytelis* Archiep. *Eboracenſis*. *Saxonice*. p. 306.
Oſheri Hwicciorum Regis Carta. p. 300.
Oſulfi Epiſcopi *Wiltunenſis* Carta. p. 277.
S. *Oſwaldi* Archiep. ſcriptum de Prædiis Eccleſiæ ſuæ. *Saxonice*. p. 306.
S. *Oſwaldi* Epiſcopi Portiforium, in quo habentur plurima *Saxonice* ſcripta. p. 110.
Oſwaldi Epiſc. *Wigornienſis*, & Archiep. *Eboracenſis*, Cartæ. p. 230. 242. 254. 255. 256. 299. 300. 301. 302.
De S. OSWALDI REGIS ET MART. NATALI. (PASSIONE.) *Homil. Saxon.* p. 164. 189. 207.
Oswlfi Aldormanni (& *Beorthrythæ* conjugis ſuæ) Cartæ. p. 262. 263.
Owunus. vid. *Farmenus*.

P.

In PALMARVM RAMIS Dominica (al. DE PASSIONE DNI̅.) *Homil. Saxon.* p. 19. 19. 32. 118. 121. 123. 126. 129. 134. 155. 158. 161. 170. 174. 209. 233.
S. PANTALEONIS PASSIO. *Homil. Saxon.* p. 206.
Contra Paralyſin, Medicamenta varia. *Saxon.* p. 306.
De PARASCEVE. *Homil. Saxon.* p. 13. 118. 126.
Ut PARENTES SVOS FILIOS DOCEANT. *Canon. Saxon.* p. 78.
J. P. f. *Joannis Parkeri* (*Matthæi fil.*) Indices Alphabetici in Grammaticam Anglo-Saxonicam Joan. *Joſſelini*. p. 101.
Joannes *Parkerus*. vid. *Joſſelinus*.
Matth. *Parkeri* Archiepiſcopi *Cantuarienſis* diligentia in ſupplendis Codicibus imperfectis. p. 64. 65. 76. 113. 167. 182.
DOMC̄. PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 13. 32. 118. 121. 123. 126. 130. 155. 161. 166. 170. 175. 201. 209. 266.
DOMC̄. I. POST PASCHA. (DOMC̄. IN OCTAVA PASCHÆ.) *Homil. Saxon.* p. 14. 32. 119. 122. 123. 126. 155. 161. 166. 175. 201. 209.
DOMC̄. II. POST PASCHA. *Homil. Saxon.* p. 14. 15. 123. 126. 130. 155. 166. 175. 201. 209.
DOMC̄. III. POST PASCHA. *Homil. Saxon.* p. 166.
DOMC̄. IIII. POST PASCHA. *Homil. Saxon.* p. 166. 201.
DOMC̄. V. POST PASCHA. *Homil. Saxon.* p. 166.
DOMC̄. I. POST OCTABAS PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 119.
DOMC̄. II. POST OCTAVAS PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 161.
DOMC̄. IIII. POST OCTAVAS PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 161.
DOMC̄. V. POST OCTAVAS PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 16. 162. 201. 202.
FERIA IIII. IN HEBDOMADA PASCHÆ. *Homil. Saxon.* p. 161. 201.
Paſchaliſ Dies quomodo inveniendus. Saxonicè. p. 248.
(FERIA. II.) DE PASSIONE DNI̅. *Homil. Saxon.* p. 32. 118. 129. 134. 161.
Paſtorale *Saxonicum*, ſc. Canones Eccleſiaſtici, ſive Regula in uſum Presbyterorum, *Saxonicè* & *Latinè*, (*Ælfrico* adjudicatum.) p. 130.
De PATIENTIA. *Oratio Saxonicè*. p. 160.
S. *Patricii* Liber de XII Abuſivis ſeculi, D. *Cypriano Carthaginenſi* adſcriptus, atque *Saxonicè* verſus. p. 39. 42. 90. 120. 132. 136. 202. 267.
S. PAVLI CONVERSIO. *Homil. Saxon.* p. 163.
S. PAVLI APOSTOLI PASSIO. (NATALE. COMMEMORATIO.) *Homil. Saxon.* p. 4. 20. 34. 41. 124. 127. 134. 155. 175. 208. 210.
De S. PAVLINO. *Homil. Saxon.* p. 8.
Pauluſ þe Apoſtol ealra þeoda Lareoƿ. *Homil. Ælfrici*, p. 165. *vid.* M̄. þaT. *vid.* Se Apoſtol Pauluſ.
Pauluſ þeoda Lareoƿ. þa ða he ᵹeond land ſerde. *Homil. Ælfrici*. p. 164. 189. 207.
De VII. Peccatis. *Saxonicè*. p. 104.
De Peccatis multis. *vid.* Judicium.
De Peccato, libero Arbitrio, &c. *Saxonice*. p. 205.
Peccatorum Medicina, *Saxonice*. p. 93.
Pentateuchus, *Saxonice*. vid. *Ælfricus*.
In die PENTECOSTEN. (DOMC̄. PENTECOSTEN.) *Homil. Saxon.* p. 3. 20. 33. 119. 122. 123. 127. 131. 136. 155. 162. 166. 171. 175. 201. 209. 267.
IN OCTAVIS PENTECOSTEN. Homil. Saxon. p. 30. 120. 124. 132. 166.
DOMC̄. I. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 15. 127. 136. 162. 166.
DOMC̄. II. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 3. 20. 119. 124. 127. 155. 166. 175. 209.
DOMC̄. III. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 3. 119. 136. 158. 167. 209. 210.
DOMC̄. IIII. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 4. 21. 119. 120. 124. 136. 155. 167. 210.
DOMC̄. V. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 158. 167. 210.
DOMC̄. VI. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
DOMC̄. VII. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
DOMC̄. VIII. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 5. 15. 119. 136. 167. 210.
DOMC̄. IX. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 5. 15. 119. 136. 158. 167. 210.
DOMC̄. X. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 17. 167. 210.
DOMC̄. XI. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 5. 119. 124. 136. 156. 165. 203. 210.
DOMC̄. XII. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 5. 119. 136. 159. 203. 210.
DOMC̄. XIV. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 124.
DOMC̄. XV. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 210.
DOMC̄. XVI. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 6. 15. 119. 136. 159.
DOMC̄. XVII. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 6. 21. 120. 136. 156. 175. 211.
DOMC̄. XX. POST PENTECOSTEN. *Homil. Sax.* p. 124.
DOMC̄. XXI. POST PENTECOSTEN. *Homil. Saxon.* p. 6. 21. 120. 136. 156. 175. 211.
De PERIVRIO. *Canon. Saxon.* p. 77.
Perſorenſis Monaſterii Privilegium Libertatis. p. 258.
Le Petit Plet. Pœma *Normanno-Gallicum*. p. 229.
S. PETRI APOSTOLI CATHEDRA. *Homil. Saxon.* p. 18. 163. 187. 208.
In S. PETRI (AD VINCULA) FESTIVITATE. *Homil. Saxon.* p. 4. 158. 203.
De S. *Petri* Eccleſia. *Saxonicè*. p. 190. 183. 196.
In S. PETRI NATALI. *Homil. Saxon.* p. 127.
De PETRI ET PAULI APOSTOLORUM NATALI. *Homil. Saxon. ex Beda*. p. 134.
De PETRI ET PAULI APOSTOLORUM PASSIONE. *Homil. Saxon. pag.* 4. 20. 34. 41. 124. 127. 134. 155. 163. 175. 206. 210.
De S. PETRO. *Homil. Saxon.* p. 4. 127. 158.
Petroburgenſis Eccleſiæ Chronicon, *Saxonice* ſcriptum. p. 64.
Ad. SS. *Petrum* & *Paulum* Oratio *Latin.* & *Saxon.* p. 293.
In SS. PHILIPPI ET IACOBI APOSTOLORVM NATALI. *Homil. Saxon.* 14. 34. 126. 158. 163. 206.

Philippuſ

Philippuſ ſe Godeſ Apoſtol þe ƿe on þiſum dæge ƿurðiað. *Homil. Ælfrici.* p. 14. 34. 126. 158. 163. 206.
De Phlebotomia. *Saxonicè.* p. 234.
De Phoenice. *Saxonicè.* p. 281.
Piers Plowman. p. 249.
Plegredi Carta. p. 259.
Poemata *Normanno-Saxonicè.* p. 231. 267. 268.
Poemata *Saxonicè.* p. 25. 48. 49. 70. 72. 77. 79. 83. 95. 98. 110. 114. 146. 147. 169. 218. 219, *&c.* 226. 232. 269. 280.
De Pœnitentia. *Saxonicè.* p. 86. 145. 197.
De Poenitentia. *Homil. Saxon.* p. 127. 163.
De Pœnitentia Interrogationes, *Saxonicè.* p. 231.
De Poenitentia. Oratio, *Saxon.* p. 160.
Pœnitentiale *Saxonicum*, in IV Libros diſtinctum p. 52. 65. 112.
Pœnitentialis Oratio, *Latinè* & *Saxonicè.* p. 294.
Pontificale *Dano-Saxonicum.* p. 295.
Pontificalia, in quibus habentur nonnulla *Saxonicè* ſcripta. p. 106. 109. 149. 220. 225.
De Popvlo Israhel. *Homil. Saxon.* p. 39. 212.
Ad Popvlvm. *Sermones Saxonici.* p. 28. 29. 30. 38. 39. 120. 138. 191. 266.
Præcepta Moralia. *Saxonicè.* p. 88. 167. 183. 197. 202.
De Præceptis Dni. *Homil. Saxon.* p. 139.
Precatio, ut quiſque in Prælio à Morte ac Vulneribus immunis fiat. *Latin. & Saxon.* p. 304.
De Prædicatoribvs Divini verbi (Be Godes Bydelvm.) *Homil. Saxon. ſ. Lupi Epiſcopi.* p. 29.
Preces *Latinæ*, Rubricis Sax. inſignitæ. p. 231. 243.
Preces, *Latinè* & *Saxonicè.* p. 231. 269. 292. 293. 294.
Preces, *Normanno-Saxonicè.* p. 228. 248. 268.
Preces, *Saxonicè.* p. 64. 93. 100. 101. 110. 131. 147. 149. 159. 160. 182. 183. 195. 221. 226. 231. 243. 269. 292.
Be Preostan. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 144. 213.
Be Preoste Synode. *Epiſtola, ſive Homilia Ælfrici.* p. 58.
De Primo Die Secvli. Sive De Æqvinoctio Vernali. *vid. Beda* (de Temporibus.)
De Prœlio apud Finnſburh. *Fragmentum poematis Saxon.* p. 269.
Progenies *Duddæ, Bradæ,* & *Bubæ.* *Saxonic.* p. 217.
Prognoſtica de Partu. *Saxonicè.* p. 87. 90. 195.
Promissio Regis In Consecratione. *Saxonicè.* p. 93. 202. 241. —— & *Gallicè.* p. 284.
De Propheta. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 267.
Proſperi Aquitani Epigrammatum (ex ſententiis *Auguſtini*) Fragmentum, cum interlineata verſione *Saxonica.* p. 224.
Proverbia, *Latinè* & *Saxonicè.* p. 182.
Proverbia, Saxonicè. p. 219.
Proverbiorum *Salomonis* Liber, *Saxonicè.* p. 96. 243.
Aur. *Prudentii* Poematum Exemplaria MS. in quibus leguntur quædam. *Saxonicè.* p. 109. 151. 245.
Pſalmi quidam *Latine*, cum verſione *Dano-Saxonica.* p. 297.
Pſalmus qui dicitur Miserere, *Latine* & *Saxonice.* p. 243.
Pſalterium S. *Hieronymi* Gallicum, Aſteriſcis atque Obelis, punctiſque Muſicis ſubjectis notatum; una cum interlineata Verſione *Saxonica.* p. 268.
Pſalterium *Normanno-Gallice.* p. 168.
Pſalterium *Latine*, cum interlineata Verſione *Saxonica.* p. 76. 103. 182. 222. 223. 224. 268. 291.
Pſalterium. *vid.* S. *Hieronymus.*

Q.

De Qvadragesima. *Canon. Saxon.* p. 79.
De Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 8. 28. (37) 127. 170. 267.
Feria. vi. In i. Hebdomada Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 117. 211.
Domc. i. In Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 12. 18. 31. 117. 121. 123. 126. 129. 133. 155. 157. 161. 174. 200. 209.
Feria. ii. Post Domc. i. Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 129. 200.
Feria. vi. In ii. Hebdomada Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 118. 211.
Domc. ii. In Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 12. 18. 31. 117. 126. 128. 129. 133. 157. 161. 200. 209.
Feria. vi. In iii. Hebdomada Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 118. 211.
Domc. iii. In Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 12. 31. 118. 123. 126. 127. 129. 133. 161. 200. 209.
Feria. vi. In. iiii. Hebdomada Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 118. 211.
Domc. iiii. In Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 13. 32. 118. 126. 129. 133. 161. 200. 209.
In Media Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 32. 116. 123. 137. 155. 158. 161. 170. 174. 188. 200.
Feria. vi. In. v. Hebdomada Qvadragesimæ. *Homil. Saxon.* p. 118. 129. 200.
Domc. v. In Qvadragesima. *Homil. Saxon.* p. 13. 118. 126. 129. 158. 161. 200.
SS. Qvadraginta Militvm Natale. *Homil. Saxon.* p. 187.
Quæſtiones & Reſponſiones inter *Adrianum* & *Ritheum.* *Saxonice.* p. 93.
Qvando Volveris. *Homiliæ Saxon.* p. 10. 39.
Domc. In Qvinqvagesima. *Homil. Saxon.* p. 12. 18. 31. 44. 123. 125. 129. 133. 137. 155. 174. 200. 209.

R.

Radulfi Prioris *Wigornienſis* Carta. p. 258.
Rameſeienſis Abbatiæ Regiſtrum Chartarum, in quo, præter alia notatu digna, habentur plurima *Teſtamenta* Illuſtrium utriuſque ſexûs Anglorum, è *Saxonico* in *Latinum* verſa. p. 308.
Feria. vi. Ante Ramos Palmarvm. *Homil. Saxon.* p. 200.
Domc. In Ramis Palmarvm. Homil. Saxon. p. 118. 196. 200.
Feria. ii. *Homil. Saxon.* p. 200.
Feria. v. *Homil. Saxon.* p. 200.
Ranulfi Dunelmenſis Epiſcopi Carta. p. 298.
De Raphaele Archangelo. *Saxonicè.* p. 189.
Regionum quarundam in Oriente Deſcriptio. *Latine* & *Saxonice.* p. 217.
Regionum quarundam in Oriente Deſcriptio. *Saxonice.* p. 218.
De Regvla Canonicorvm. *Saxonice.* p. 49.
Regula quædam *Latine* & *Saxonice* in uſum Presbyterorum, *Ælfrico*, ut dicitur, Autore. p. 130.
Regularis Concordia Monachorum Sanctimonialiumque ſub *Eadgaro* Rege. *Latine* & *Saxonice.* p. 92. 99. 293. 307.
De Regvm Libro Sermo Excerptvs. *Saxonice.* p. 39. 188.
Reliquiarum, quas *Æthelſtanus* Rex Eccleſiæ *Exonienſi* contulit, Catalogus; *Saxonice.* p. 81.
pro *Remiſſione Peccatorum*, Precatio. *Saxonice.* p. 131.
De Resvrrectione Dni. *Homil. Saxon.* p. 20. 32. 121. 134. 201. 204.
Richardi II Regis *Angliæ* Carta. p. 258.
Rich. *Richfordi* Verſio *Latina* Tractatuum nonnullorum *Saxonicorum.* p. 278.
Riht iſ ꝥ Preoſtaſ beon geornlice Godeſ þeoƿende. ⁊ ðeniende. *Synodalia Decreta, Saxon.* p. 47.
Riht iſ. ðæt ealle Criſtene men heora Criſtendom ƿihtlice healdan. *Homil. Saxon.* p. 50.
Rituale *Anglo-Saxonicum.* p. 137.
Rituale *Dano-Saxonicum.* p. 195.
Ritus Confeſſionis atque Pœnitentiæ. *Saxonice.* p. 192.
Roberti Glauceſtrienſis Hiſtoria Regum Angliæ p. 248.
Roffenſis Eccleſiæ Textus. p. 186. 273. 307. 308.
De Roffenſi Ponte. *Saxonice.* p. 276.
Domc. Ante Rogationes. *Homil. Saxon.* p. 202.
Feria. iii. In Rogationibvs. *Homil. Sax.* p. 135.
De Rome Geſcot. p. 213.
Ronduiſi Abbatis Eveſhamenſis Carta. p. 258.
Johannis & Gulielmi *Rochfordorum* Exemplar Codicis MS. Bibliothecæ C. C. C. C. p. 278.
Carta de *Rovemede*, ſive Leges *Johannis Angliæ* Regis. p. 308.

Runicæ Litteræ, Alphabeta, atque Inſcriptiones in Codd. MSS. exaratæ. p. 59. 83. 110. 115. 149. 192. 231. 233. 239. 247. 248. 280. 281.
Runicum Alphabetum, cum Explicatione Poetica *Saxonicè*. p. 192.

S.

In SABBATO SANCTO. *Homil. Sax.* p. 12. 118. 126.
Sacerd sceal on his Scrift-scire. *Homil. Saxon. ſ. Lupi Epiſc.* p. 177.
Ad SACERDOTES. *Canon. Saxon.* p. 47.
De SACERDOTIBVS. *Homil. Saxon.* p. 34.
Be SACERDVM. *Canon. Saxon.* 46. 94. 95. 143. 213. 214.
Be SACERDVM. *Homil. Saxon.* p. 146.
De SACRAMENTI PERCEPTIONE. *Canon. Saxon.* p. 79.
Sacramentum Regis in Conſecratione. *vid.* Promiſſio.
De SACRIFICIO. *Homil. Saxon.* p. 130. 158. 161. 201. 305.
Sægeð on ðisum bocum be ðære arwurðnesse. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 13. 126. 129. 200.
Sagað her on þissum bocum hu Malchus spræc. Sententia. III. *Saxonicè* ex Hieronymo de vitis Patrum *Ægyptiacorum.* p. 212.
Salomon Presbyter. p. 84.
Salomonis Proverbia. *vid.* Proverbia.
De *Salomonis* Templo. *Saxonicè.* p. 90. 183. 196.
Sanctimonialium Regula, *Normanno-Saxonicè. vid.* Sim. de *Gandavo.*
Sanctimonialium Regula *Saxonicè.* vid. *Benedictus.*
De Sanctis in *Anglia* ſepultis, *Saxonicè.* p. 86. 146. 208.
De Sanctis Omnibus, Miſſa *Latin.* cum Rubricis *Saxon.* p. 196.
De Sanctis Omnibus, Oratio *Latin.* & *Saxon.* p. 294.
De SANCTORVM MEMORIA. *Homil. Saxon.* p. 136. 163. 188.
In SANCTORVM OMNIVM NATALI. *Homil. Saxon.* p. 7. 8. 21. 35. 41. 124. 135. 156. 175. 211. 266.
Ad SANCTOS OMNES. Oratio. *Latinè* & *Saxonicè.* p. 294.
Sanctus Dies, quomodo inveniendus. *Saxonicè.* p. 248.
Scs Iohannes geseah ofer Garsege. *Homil. Saxon.* p. 128. 206.
De SANGVINE PROHIBITO. *Homil. Saxon.* p. 37. 43.
De SAPIENTIA. Oratio; *Saxonicè.* p. 160.
De *Sara, Abrahami* uxore. *Saxonicè.* p. 195.
De *Satanæ* ſolutione poſt mille annos, *Latine* & *Saxonice.* p. 104.
Saturni & *Salomonis* dicta fabuloſa, *Saxonice.* p. 114. 149. 214.
Saul hatte se forma Cyning. *Homil. Ælfrici, ex lib. Regum excerptus.* p. 39. 188.
Sawles ward. *Homil. Normanno-Saxon. ſic dicta.* p. 80.
Saxonica Manus Curſoria. p. 130.
Be þæra Sceaþena. p. 90.
Scintillarum liber, *Latine* & *Saxonice.* vid. *Beda.*
Scribendi occultè varii modi, quibus uſi ſunt *Anglo-Saxones. vid.* Cryptographia.
SCRIFT-BOC. *i. e. Homil. Saxon.* p. 132.
Be SCRIFTVM. *Canon. Saxon.* p. 51. 146.
De Scripto quod è Cœlis adtulit Angelus, depoſuitque ſuper Altare *S. Petri* in *Roma, Saxonice.* p. 234.
Se ælmihtiga God behet gefýrne worulde. *Prophetiæ ex vet. Teſt.* p. 100.
Se ælmihtige Scyppend. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 22.
Se ælmihtige wealdend ðe ne ongan næfre. *Homil. Saxon.* p. 208.
Se Apostol Andreas æfter Cristes ðrowunge. *Homil. Ælfrici.* p. 9. 42. 125. 135. 156. 163. 175. 207. 211. Hæc Homilia duplicem Concluſionem nacta eſt.
Se Apostol Matheus ⁊ Godspellere. *Homil. Ælfrici.* p. 163. *vid.* Ðes ylca Apostol.
Se Apostol Paulus ealra þeoda Lareow manode. *Homil. Ælfrici, eadem cum illa quæ ſic Incipit* Paulus þe Apostol, *&c.* & *cum illa cujus initium eſt* Sc̄. ÞaT. Se Apostol, *&c.* p. 136. 188.
S. SEBASTIANI MART. PASSIO. *Homil. Saxon.* p. 187. 191. 206. 127.
Sebastianus hatte sum halig Godes þegen. *Homil. Ælfrici.* p. 127. 187. 191. 206.
Sedulii Presbyteri Poemata, Litteris *Saxonicis* curſoriis ſcripta. p. 130.
Se eadiga Apostol Iacobus. *Homil. Saxon.* p. 162.
Se eadiga Egidius wæs geboren. *Homil. Saxon.* p. 134.
Se eadige Nicholaus of æþelan cynne wæs. *Homil. Saxon.* p. 135.
Se Godspellere Iohannes sæde on þissum Godspelle. þ Crist. *Homil. Saxon.* p. 118. 211.
Se Godspellere Iohannes þe wæs Godes dyrling. *Homil. Saxon.* p. 117.
Se Godspellere Lucas awrat on Cristes-bec be acennednysse Iohannes. *Homil. Ælfrici.* p. 4. 20. 34. 40. 124. 127. 134. 175. 192. 203. 210.
Se Godspellere Lucas awrat on ðysum dæghwamlicum Godspelle. *Homil. Ælfrici.* p. 8. 19. 59. 120. 125. 128. 156. 176. 204. 211.
Se Godspellere Lucas belæc ðis dægðerlice Godspell. *Homil. Ælfrici.* p. 10. 20. 31. 121. 125. 155. 174. 209.
Se Godspellere Lucas sægð on þyssen Godspell. þ se Hælend. *Homil. Saxon.* p. 205.
Se Godspellere Matheus þe we nu to dæg rædað. *Homil. Ælfrici.* p. 159. 203. 206.
Se Hælend becom into sumere eaðelica byrig. *Homil. Saxon.* p. 59.
Se Hælend cwæþ on his Godspell. Ic am weg. p. 206.
Se Hælend cwæð þæt Heofona-rice wære gelic sumum Hiredes-ealdre. *Homil. Ælfrici.* p. 9. 11. 18. 117. 125. 129. 133. 200.
Se Hælend cwæð to his Leorning-cnihtum. *Homil. Ælfrici.* p. 135. 162. *eadem cum illa, cujus Initium eſt* Ðas dagas sýnd gehaten Letanie. &c. *quam videſis.*
Se Hælend Crist syððane he to þisum life com. *Homil. Ælfrici.* p. 2. 16. 30. 116. 120. 123. 130. 132. 155. 162. 166. 175. 209. 266.
Se Hælend ferde ofer ðære Galileiscan Sæ. *Homil. Ælfrici.* p. 32. 118. 123. 129. 133. 155. 161. 174. 200. 209.
Se Hælend ferde to ðære byrig Ierusalem. *Homil. Saxon. vid.* Cristes ðrowung.
Se Hælend forsæde his Leorning-cnihtum. *Homil. Ælfrici.* p. 7. 21. 38. 126. 132. 135. 159.
Se Hælend geceas him to eacan þam twelf Apostolum. *Homil. Ælfrici.* p. 7. 38. 111. 135. 159. 207.
Se Hælend her on life. *Homil. Saxon.* p. 58. 162. 166. 201.
Se Hælend sæde gelomlice Bigspel. *Homil. Ælfrici.* p. 7. 22. 38. 126. 132. 159.
Se Hælend sæde þis Bigspel his Leorning-cnihtum. *Homil. Ælfrici.* p. 3. 119. 127. 136. 158. 167. 210.
Se Hælend sæde þus to his halgum Apostolum. *Homil. Saxon.* p. 167. 210.
Se Hælend wæs gelæd fram þam Halgan Gaste. *Homil. Saxon.* p. 209. *ſ. eadem illa quæ ſic Incip.* Ic wolde eow trahtnian.
Se halga Apostol Paulus læreð ælcum Mæsse-preoste. *Homil. Saxon.* p. 34.
Se halga Godspellere Lucas geswutelode. *Homil. Lupi Epiſcopi. vid.* leofan men. Se, *&c.*
Se halga Hælend Crist. ⁊ se Heofenlica æþeling. *Homil. Saxon.* p. 41. 135.
Se halga Papa Gregorius asende. *Homil. Saxon.* p. 8.
Seint Iacob þe holie Apostel þe ure Drihten ſette. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Pro ſemet-ipſo. Orationes, *Latine* & *Saxonice.* p. 293.
Sententiæ. *Saxonice.* p. 183.
Seo halige Cristes-boc þe ymbe Cristes wundra spryceð. *Homil. Saxon.* p. 36. 120.
De SEPTIFORMI SPIRITV. *Homil. Saxon.* p. 23. 27. 37. 43. 91. 122. 139. 166. 224.
De Septuageſima. *Saxonice.* p. 234.

Domc̄.

DOMĊ. IN SEPTVAGESIMA. *Homil Saxon.* p. 9. 11. 18. 117. 125. 129. 133. 157. 160. 200.
De Septuageſimæ tempore. *Saxonicè* p. 222.
Sergii Papæ Privilegium, conceſſum Monaſterio de Ea. *Saxonicè.* p. 212.
SERMO AD POPVLVM DOMINICIS DIEBVS. *Homil. Saxon.* p. 266.
De SERVITIO DEI. *Canon. Saxon.* p. 78.
Servorum Emancipationes. *vid.* Teſtificationes. *vid.* Manumiſſiones.
Se ſƿicola Deoſol ðe ſẏpƿð. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 37. 43.
Se ðe biþ acenned on an nihtne Monan. *Conſideratio Ætatum Lunæ in Nativitatibus Saxonicè.* p. 40.
Se ƿealdenda Drihten ſæde þiſ Biᵹſpel hiſ ᵹingrum. *Homil. Ælfrici.* p. 3. 20. 119. 124. 127. 136. 155. 166. 175. 209.
De *Sex* ætatibus ſeculi. *Saxonicè.* p. 234.
DOMĊ. IN SEXAGESIMA. *Homil. Saxon.* p. 12. 18. 117. 125. 129. 157. 161. 200.
Shafteſburienſis Abbatiæ (Sanctimonialium) Regiſtrum Chartarum. p. 306.
Ship-money. p. 309.
Silledæ Carta. p. 287.
Sigewlfi Presbyteri Interrogationes, *Sax.* vid. *Alcuinus.*
Signa quæ præcedunt ultimum Judicium. *Sax.* p. 204.
Simon de Gandavo, de vita Solitaria. *vid. Gandavo.*
De SS. SIMONIS ET IVDÆ PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 159. 163. 206.
Sociorum Sodalitiorum quorundam Nomina. p. 280.
Sodalitates ſive Conventiones Religioſæ, *Sax.* p. 149.
Sodalitas Religioſa inter *Wulfſtanum* Epiſcopum *Wigornienſem* &c. *Saxonicè.* p. 149.
Sodalitium Nobilium *Cantabrigiæ* inſtitutum. p. 216.
Sodalitium *Exoniæ* factum. p. 216.
Sodalitium Religioſum apud *Wudebirig.* p. 280.
De *Sole*, Obſervationes. *Saxonicè.* p. 110.
Guil. *Somneri* Caſtigationes Verſionis Latinæ Rich. Richfordi ſcriptorum Saxonicorum. p. 278.
Guil. *Somneri* Collectanea Sax. &c. p. 270. 271. 272.
SOMNIORVM DIVERSITAS. *Saxonicè.* p. 40. 88. 90. 194. 195. 234. *vid. Daniel* Propheta.
Somniorum Eventus juxta ætates Lunæ. *Saxonicè.* p. 40. 194.
Sori mai þe man ben. þe beð on michele ƿope. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 172.
Soð iſ to ſecᵹene. þa þa ſẏƿeceð on Godeſ ƿille. *Homil. Saxon.* p. 205.
Soð ſoð ic eoƿ ſecᵹe. *Homil. Normanno-Saxon.* (*forte ex Ælfrico.*) p. 22.
Ad Spiritum Sanctum, Oratio. *Lat.* & *Sax.* p. 292.
Spiritui ſcō pro ſeptenaria operatione. *Homil. Sax. ſ. Ælfrici.* vid. Iſaiaſ ſe ƿiteᵹa.
In S. STEPHANI PROTOMARTYRIS NATALI. *Homil. Saxon.* p. 9. 30. 123. 125. 128. 154. 157. 164. 174. 206. 208.
Stephani Regis Angliæ Cartæ. p. 299. 300. 303. 308.
Ad S. *Stephanum* Oratio, *Latinè* & *Saxonicè.* p. 293.
Stigandi Carta. p. 287. vid. Conventio.
Suebradi Regis *Eaſt-Saxonum* Carta. p. 262.
Succeſſio Regum *Weſt-Saxonum. Saxonice.* p. 84. 95. 199. 273.
Sulpicii Severi Liber de Vita S. *Martini. Saxonice* ab *Ælfrico* verſus. & ab his verbis incipiens: Sulpiciuſ hatte ſum ƿritere. *vid. Ælfricus.*
Sum ſeſſeſt Godeſ þeᵹn ƿæſ ᵹehaten Zachariaſ. *Homil. Saxon.* p. 206.
Sum Deoſel-ᵹaſt ſæde ſumen Ancre. *Homil. Saxon.* p. 135.
Sume ᵹedƿol men cƿædon. ꝥ ſeo halᵹe Maria. *Homil. Saxon.* p. 121.
Sume menn nẏton ᵹeƿiſſ. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 16. 162. 166. 201. 202.
Sum ᵹeþunᵹen Lareoƿ ƿæſ on Enᵹla-lande Albinuſ ᵹehaten. *vid. Alcuini* Reſponſ. ad *Sigewlfum. vid. Ælfricus.*
Sum Hæþen Caſere ƿæſ ᵹehaten Dioclitianuſ. *Homil. Ælfrici.* p. 164. 188. 208.
Sum Phariſeiſc mann ƿæſ ᵹehaten Nichodemuſ. *Homil. ſ. Ælfrici.* p. 15. 162. 166.
Sum ſƿẏðe ᵹelæred Munuc. *vid. Abbo* Floriacenſis. *vid. Ælfricus.*
Sum man ſæiᵹð ꝥ Sẏnne niſ nan þinᵹ. *De Peccato, Libero Arbitrio*, &c. *Saxonice.* p. 205.
Sum ƿer ƿæſ ᵹeſeten on þam lande. *Homil. Saxon.* p. 100.
Sum ƿer ƿæſ on Alexandria mæᵹðe Paſnuntiuſ ᵹenemned. *Homil. Ælfrici.* p. 190.
Sum ƿer ƿæſ on anum Mẏnſtre on Paleſtina mæᵹþe. *Homil. Ælfrici.* p. 189.
Sum ƿær ƿæſ on Eᵹẏpta-lande. *Sententia I. Saxonice ſcripta, ex Hieronymo de vitis Patrum Ægyptiacorum.* p. 212.
Be þæſ halᵹan SVNNAN DÆGES GEBEDE. *Canon. Saxon.* p. 51.
SVNNAN DÆGES SPEL. *Homil. Saxon.* p. 132. 196.
Sƿa hƿilc man ſƿa on Sunnan-dæᵹ. Conſideratio ſingulorum totius Hebdomadæ dierum, in modo genitis, *Saxonice.* p. 40.
S. SPYDVNI EPI NATALE. *Homil. Saxon.* p. 188. 192.
Symbola, Apoſtolorum, Athanaſii. Nicenum. *Saxon.* vid. *Apoſt. Athanaſ. Nicen. Cantica S. Scripturæ.*
Symonis Frat. Rhythmi Normanno-Gallici. p. 217.
Be SYNNA LACNVNGE. *Canon. Saxon.* p. 51. 197.
SYNODALIA DECRETA. *Saxonice.* p. 47.
De SYNODO. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 214.

T.

Henr. T*Alboti* Apagrapha Chartarum *Saxonicarum.* p. 150.
Franc. *Tate* excerpta *Saxonica* è Textu *Roffenſi.* p. 186.
Taxi ſive *Mellis* Virtutes Medicinales. *Saxonice.* p. 231.
De Temperie Anni, ex conſideratione Kalendarum *Januarii. Saxonice* & *Latine.* p. 194.
De TEMPORIBVS. *Homil. Saxon.* p. 135.
De Tentatione, *Saxonice.* p. 205.
Terentiani Sententia de Paſſionibus SS. *Joannis* & *Pauli*, ab *Ælfrico Saxonice* verſa. p. 187. 191. 208.
Termini Terrarum quarundam, *Saxonice.* p. 254. 256. 257. 287.
De Terræ Longitudine & Latitudine. *Saxonice.* p. 183.
De TESTAMENTO VETERI ET NOVO. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 22.
Teſtificationes Legatorum, Terrarum, Emptionum Servorum, &c. *Saxonice.* p. 279.
Teſtificationes Manumiſſionum Servorum, *Saxonice.* p. 82. 116. 149. 152. 279.
Ða arƿranᵹ Aᵹathen hiſſa. *Homil. Ælfrici.* p. 187. 208.
Ðære æreſten nẏhte þonne niƿe Mone bẏþ cẏmen. p. 40. *Somniorum Eventus juxta ætates Lunæ.* p. 40.
Ðæſ dæiᵹeſ þe ure Hælend ƿoþ ure alẏſednẏſſe ᵹeðolede Pine. *Homil. Saxon. e Pſeudo-Evangelio Nichodemi deſumpta.* p. 204.
Ðæſ Hælendeſ eard ƿæſ on Iudea-lande. *Homil. Saxon.* p. 210.
Ðæt halᵹe Godſpell be ðære hean medomnẏſſe. *Homil. Saxon.* p. 125.
Ðæt haliᵹe Godſpell þe ᵹe ᵹehẏrdon nu rædan. *Homil. Saxon.* p. 118. 129. 200.
Ðæt halᵹe Godſpell þe nu lẏtle ær ætforan eoƿ ᵹeræd ƿæſ. *Homil. Ælfrici.* p. 8. 21. 35. 41. 124. 125. 156. 204. 211.
Ðæt haliᵹe Godſpel uſ ſeᵹð. ꝥ Gereſan. *Homil. Ælfrici.* p. 21. 119. 120. 124. 136. 155. 167. 175. 209.
Ðæt Iudeiſce folc brohte. *Homil. Saxon.* p. 203.
Ðæt ſceal ᵹeðencan ſe ðe bið ſẏnna-manna Læce. *Canon. Saxon.* p. 51. 67. 93. 109. 145. 192. 196. 197.
Ðaſ daᵹaſ ſẏnd ᵹehatene Letaniæ. *Homil. Ælfrici.* p. 1. 3. 20. 123. 130. 132. 155. 162. 166. 175. 209. *eadē cū iis quæ ab his incipiunt verbis*, God ſpræce. &c. Se Hał. cƿ to hiſ leorninᵹ-cnihtum, &c. & Iohanneſ ſe Godſpellere appat on þiſum dæᵹ-

ðeplicum ȝodſpelle. *vid. etiam* Leofan men. Ðas dagas, &c.
Ðes heriȝenliceſtan ȝebyrþreſdnyſſe. *Senten. Ælfrici de S. Maria Ægyptiaca.* p. 189. 191.
(Ðas ures) Drihtnes þrowunge we willað. *Homil. Saxon. vid.* Drihtnes.
Ðu þe Criſt ne lufiað. *Officium hominis Chriſtiani. Saxonice.* p. 88.
Ðe, &c. *vid.* Se, &c.
Ðe halie Prophē Dauid ſpecð on ane ſtude in ðe Sauter. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 268.
Ðe heuenliche Kei-herde Sainte Peter iseih. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 172.
Ðe heuenliche Leche Seinte Poul nimeð ȝeme. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Ðe holi Godſpel of þiſ dai ſpecð of ure Hælende. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe holi Prophete Abacuc þe wunede on þiſ peoplde. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe holie Prophete Dauid mineȝeð uſ on þe Sealm-boc. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Ðe holi Prophete Dauid ſeið on ane ſtede on þe Salm-boc. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe holie Prophete Dauid ſpecð on þe Sealm-boc. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Ðe holi Prophete Dauid þe waſ King of Ierlm̄. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171. 233.
Ðe Lauerd Sainte Powel þe iſ heued-lorðeu of alle holie Chirechen. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169.
Ðe Lauerd Seint Lucaſ þe irenneð ꝥ holi Godſpel. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe lif-holi man Iob þe þe boc of-ſpecð. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe Louerd Seint Lucaſ ȝuttinneð on hiſ Godſpel. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðe Louerd Seint Matheu ſpecð on hiſ holi Godſpel. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Theodori Archiepiſcopi *Cantuarienſis* Conſtitutiones de Jejuniis, *Saxonice.* p. 51. 67.
Theodori Archiep. *Cantuar.* Pœnitentiale, *Latine.* p. 110. 243.
è *Theodori* Archiep. *Cantuar.* Pœnitentiali excerpta, *Saxonice.* p. 66. 243.
è *Theodoro* Archiep. *Cantuar.* de Ægris, Locus, *Latine.* p. 146.
de *Theodoro* Archiep. *Cantuar.* *Latine.* p. 130.
Theodredi Epiſcopi *Londonienſis* Teſtamentum, *Saxonice.* p. 287.
Be ÐEODWITAN. *Canon. Saxon.* p. 46. 214.
THEOPHANIA. *vid.* EPIPHANIA.
Theoredi Teſtimonium. *Saxonice.* p. 225.
Ðeoſ tid fram þyſum andweardan dæge. *Homil. Ælfrici.* p. 118. 126. 129. 134. 158. 161. 163. 200.
Ðeoſ word. *vid.* Ðiſ word.
Ðeſ Apoſtolica ſreolſ-dæg manað uſ to ſprecenne. *Homil. Ælfrici.* p. 6. 38. 131. 135. 159.
Ðæſ dæg iſ ȝehaten on bocum Swutelung-dæg. (Epiphania.) *Homil. Ælfrici.* p. 19. 121. 157.
Ðe ſinfulle haueð leide grune me to henten. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 172.
Ðeſ ylca Apoſtol 7 Godſpellere becom. *Homil. Ælfrici.* p. 17. 159. 163. 206. *eadem cum illa, cujus Initium eſt* Se Apoſtol Matheuſ.
Ðiſ dæȝðerlice Godſpell cyð ꝥ Drihtneſ Leorning-cnihteſ. *Homil. Saxon.* p. 203. 211.
Ðiſ dæȝðerlice Godſpell ꝥ man ȝewunelice. *Homil. Saxon.* p. 210.
Ðiſ dai haueð ure Drihten maked to gladien. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Ðiſ Godſpel ſegð 7 ſwutelað. *Homil. Lupi Epiſcopi.* p. 28. 140.
Ðiſ Godſpel ðe nu ȝeræd wæſ. c(w)yð ꝥ ſe Hælend. *Homil. Ælfriti.* p. 14. 15. 119. 123. 126. 130. 155. 161. 166. 125. 201. 209. (*Tres Concluſiones in Codd. MSS. cernuntur.*)
Ðiſ ſindon þa Tacna þe mon on Mynſtere healdan ſceal. *Monaſterialia Indicia, Saxonice.* p. 92. 198.
Ðiſ word þe ich nu þe fortech. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233. 268.
S. THOMÆ APOSTOLI PASSIO. *Homil. Saxon.* p. 163. 190. 207.
Ðone forman dæg þiſſere worulde we magon. *Sc. Ælfrici Excerpta ex libro Bedæ de Temporibus, quorum quidem Excerptorum Exemplaria valde inter ſe diſcrepant, nunc hoc, nunc aliud Exordium* (viz. Ic wolde eac iſ ic dorſte) *præ ſe ferentia.* p. 87. 196.
Ðonne man to hiſ Scrifte gange. *Canon. Saxon.* p. 50. 197.
Ðonne on Pentecoſteſ-Mæſſe-æfen. *Homil. f. Ælfrici.* p. 111.
Ðonne þu on morgen æreſt ariſe. *Officium Hominis, quoad & Deum, & Mundum, Saxonicè.* p. 241.
Thorneienſis Monaſterii Chartæ veteres. p. 258.
Ðoſ ſeaſe word þe ich nu here forð teah. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 172.
Ðo þe ure Louerd Ihū Criſt ſundede lichamlice. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Ðre þing ben ꝥ elch man habben mot. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169. 267.
Ðu man þe God ſecſt. 7 me hæſſt. *Homil. Saxon.* p. 221.
Be ÐVRFVNVNGE. *Saxonicè.* p. 198.
Thuretli Comitis Carta. p. 249.
Thurketelis Teſtamentum. *Saxonice.* p. 282.
Thurketelis Heyingi Teſtamentum, *Saxonice.* p. 286.
Thurkytelis Cartæ. p. 262. 287.
Thurkili & *Æthelgithæ* Carta. p. 287.
Thurſtani fil. *Winæ* Carta. p. 287.
Thurſtani Teſtamentum, *Saxonicè.* p. 260.
Ðu ſingeſt þe Salm þe me clepeð Crede. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169.
Wið Ðweorh. *Exorciſmus, Saxonice.* p. 305.
Ðyſeſ dægeſ þenung, 7 þyſſere tide mærþ ſpryceþ. *Homil. Ælfrici.* p. 8. 19. 58. 120. 125. 128. 156. 176. 211. (*Exemplaribus hujus Homiliæ diſcrepantibus, diſcrepantes à ſe Concluſiones leguntur.*)
To dai iſ cumen ðe holie tid. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 169.
To dai man mai iheren he þe wile. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Tonitruum Conſideratio. *Saxonicè.* p. 40. 89. 110. 194. 204.
Contra *Tranſubſtantiationem.* *vid.* p. 101. 109. 111.
De Tribulatione Temptationum. Oratio, *Latine* & *Saxonice.* p. 293.
De S. TRINITATE ET DE FESTIS DIEBVS PER TOTVM ANNVM. *Homil. Saxon.* p. 208.
S. Trinitatis & IX Ordinum Angelorum Invocatio. *Saxon.* p. 231.

V.

V*Aldharii* Epiſcopi *Londonienſis* Epiſtola Originalis. p. 259.
De VANILOQVIO NEGLIGENTVM *Homil. Sax.* p. 121.
De VERBIS DNĪ. *Homil. Saxon.* p. 129. 200.
Uhtredi Hwicciorum Reguli Cartæ. p. 230. 254. 299. 300. 301.
De S. VINCENTII MART̄. PASSIONE. *Homil. Saxon.* p. 164.
Ad SS. Vincentium, Euſtachium, Dionyſium, Georgium, Eadweardum, *Ælfhegum*, & Potitum, Oratio; *Latine* & *Saxonice.* p. 294.
Ad SS. Virgines, Oratio, *Latine* & *Saxonice.* p. 294.
De VIRGINIBVS. *Homil. Saxon.* p. 135.
De SCĀ VIRGINITATE. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 80. 133. 135.
De SCĀ VIRGINITATE. *Homil. Saxon.* p. 41. 124. 210.
In SS. VIRGINVM (PLVRIMARVM) NATALI. *Homil. Saxon.* p. 7. 22. 38. 126. 132. 159.
De IIII. VIRTVTIBVS. *Homil. Saxon.* p. 104.
De VIII. VIRTVTIBVS. *Homil. Saxon.* p. 203.
De Viſitatione Infirmorum, *Saxonice.* p. 149.
De VIII. VITIIS. ET DE. XII. ABVSIVIS HVIVS SECVLI. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 267.
De VIII. VITIIS VIRTVTIBVSQVE CAPITALIBVS. *Homil. Saxon.* p. 91.

De Vitiis Principalibus. *Homil. Saxon.* p. 139. 202.
Ulfcytelis Comitis Carta. p. 249. 287.
Vn ligel man ſelde ligeð. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Voſſianus Codex Pſalmorum, *Latine* & *Saxonice.* p. 76.
Vre Drihte nehlechende hiſ Paſſiun ðohte. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Vre Drihten ſende to ſumere byriᵹ. ſeo iſ ᵹehaten Naim. *Homil. Ælfrici.* p. 6. 21. 120. 124. 136. 156. 175. 211.
Vre Drihten ſæde oft ſwiðe diᵹle Biᵹſpell. þa on ſumne ſæl ſæde. *Homil. Saxon.* p. 118. 211.
Vre Drihten ſæde þiſ Biᵹſpel hiſ Leorninᵹ-cnihtum. *Homil. Ælfrici.* p. 7. 22. 38. 126. 131. 135. 159. 207.
Vre Drihten ſpech on one ſtede. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Vre Drihten ðe mildheortæ Hælend. *Homil. Normanno-Saxon. f. ex Ælfrico.* p. 16.
Vre Drihte þe ᵹeſ boðe þe old Lage ⁊ þe newe. *Homil. Normanno Saxon.* p. 233.
Vre Drihtneſ hâlie Paſſiun. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 267.
Vre Feder ꝥ in heouene iſ. *Homil. Rhythmis Normanno-Saxonicis.* p. 267.
Vſe Hælend com hwilon to Chanan þam tune. *Homil. Normanno-Saxon. f. ex Ælfrico.* p. 16.
Vre Hælend Criſt cydde þæt he luſode. Pars Epiſtolæ Ælfrici ad Sigeferthum. p. 128. 199. 210.
Vre Hlaford almihtiᵹ God wile. ⁊ uſ hot. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 242.
Vre Lauerd i þe Godſpel. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 80. 247.
Vre Lauerd Seinte Paul heᵹeſ Lawðewen. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 268.
Vre leofa Hælend. þa þa he wæs on liſe her. *Homil. Saxon.* p. 166.
Vre Louerd Seinte Poul heᵹeſt alre Lorðew. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 171.
Vreſ Drihteneſ Apl̃ſ axodan (wilum) himſilfum. *Homil. Lupi Epiſc.* p. 23. 28. 139. *vid.* Γ. m̃. *vid.* Leofan m̃. Ƿe eow willað.
Vre (ſe) ælmihtiᵹa Scyppend ſe þe ealle ᵹeſceafte. Homil. Ælfrici. p. 11. 18. 31. 121. 123. 125. 135. 155. 174. 207. 209.
Vr Hlaford ſceſ Pauluſ. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 242.
Vſ Biſceopum ᵹedafenað ꝥ we þa boclican (godcundan) lare. *Homilia, ſive Epiſtola Ælfrici de Canonibus.* p. 23. 88. 111.
Vſ ᵹedafenað leofeſtan ᵹebroðra. *Vita S. Machuti Ep. Ventani.* p. 232.
Vſ iſ on ðiſum dæᵹe to wurþiᵹenne þiſeſ Templeſ ſymbelnyſ. *Homil. Saxon.* p. 266.
Vſ iſ þon ſwyþe micel neod þearf. m. þa Γ. *Homil. Saxon.* vid. M̃ þa Γ. Vſ iſ ſwiðe neod þearf.
Vſ ſæᵹð þeo haliᵹe Criſteſ-boc. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 25.
Vſ ſe Lareowaſ. ⁊ uſ ſe Leorneraſ. *Homil. Saxon.* p. 39.
Vtan ſwyþan be bocan ᵹeorne ⁊ ᵹelome. *Homil. Saxon.* p. 50. 86. 213.
Vton beon ᵹeorne þancole. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſcopi.* p. 197.

W.

W*Aldharius.* vid. *Ualdharius.*
Ƿaiſ ꝥ m̃ ꝥ ƿaiſ. *Homil. Saxon.* p. 233. 268.
Ƿanna þe wið þa wyrðmyntaſ. *Præcepta Moralia, Saxonice.* p. 197.
Ƿe biddað eow men. ⁊ beodað on Godeſ naman. *Homil. Saxon. f. Ælfrici.* p. 37. 43. 121.
Ƿe cweðað on Gerum-cræfte Cathedra Sc̃i Petri. *Homil. Ælfrici.* p. 18. 163. 187. 208.
Ƿe eow willað be ſumum dæle ſecᵹan. *Homil. Saxon. vid.* Vreſ Drihteneſ Apl̃.
Ƿe habbað nu ᵹeræd ſceortlice on ðiſum Geƿrite. *Homil. Ælfrici, ex Hieronymo.* p. 188. 206.
Ƿe habbað nu ᵹeræd ſwa ſe ſceortlicoſt mihton. *Homil. Saxon.* p. 39. 212.
Ƿe habbað oft ᵹeſæd. ⁊ ᵹyt ſecᵹað. *Homil. Ælfrici.* p. 32. 121.
Ƿe heuenliche Cwen ure Lefdi Seinte Marie hereð. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 233.
Wellenſis Eccleſiæ Cartæ Saxonicæ, & Regiſtrum Chartarum. p. 285.
Ƿe rædað ᵹehwær on halᵹum Geƿritum. *Homil. Ælfrici.* p. 2. 37. 158.
Ƿe rædað on ðære bec þe iſ ᵹehaten Actuſ Apoſtolorum. *Homil. Ælfrici.* p. 9. 30. 123. 125. 128. 154. 164. 174. 206. 208.
Ƿe rædað on ðiſum Drihtenlicum ſymbel dæᵹe. *Homil. Saxon.* p. 208.
Ƿe rædden on ðam ærrum ᵹeƿritum. *Homil. Saxon.* p. 38.
Ƿe reden on þe holi Godſpel-boc. ꝥ ure Hælende. *Homil. Normanno-Saxon.* p. 170.
Werferthi Epiſcopi *Wigornienſis* Carta. p. 230. 242. 254. 299. 300. 301. 302.
Werferthi Epiſcopi *Wigorn.* Verſio *Saxonica* Dialogorum *Gregorii* I. Papæ. p. 71. 92. 99. 130. 212.
De Wergildo. *Saxonicè.* p. 275.
Be Ƿergildum. ⁊ Be Gedincdum. *Canon. Saxon.* p. 225.
Ƿe ſculen cunnen ᵹemyndelice. *Expoſitio Decalogi.* p. 202.
Ƿe ſecᵹað nu æreſt on þiſum Geƿritum. ꝥ tweᵹen Cyninᵹaſ. *Homil. Saxon.* p. 137.
Ƿe ſceᵹeað urum Cyne Hlaforde. ⁊ eallum cyðan wyllað. *Homil. Saxon. f. Lupi Epiſc.* p. 132.
Weſtmonaſterienſis Abbatiæ Chartarum Confirmatio, ab *Eugenio* Papa. p. 261.
Weſtmonaſterienſis Abbatiæ Regiſtrum Chartarum. p. 246. 308.
Ƿe willað eow areccan ᵹyt ane lytle tihtinge. *Homil. Saxon.* p. 117.
Ƿe willað eow eac ᵹereccan ſceortlice. ꝥ nu æfter twam daᵹum. *Homil. Ælfrici* p. 5. 159. 203.
Ƿe willað (eow) ſecᵹan be þyſſere andweardan tide. *Homil. f. Ælfrici.* p. 12. 18. 117. 125. 129. 133. 160. 200.
Ƿe willaþ eow ſecᵹan ſume Swutelunᵹe. *Homil. f. Ælfrici.* p. 30. 120. 124. 132. 135. 166.
Ƿe willað her ſprecan wearum wordum. *Homil. Saxon.* p. 133. *vid.* M̃. þa Γ. we willað.
Ƿe willað nu æreſt writan be ſumum weſten. *Excerpta ex Hieronymi libro de Vitis Patrum Ægyptiacorum.* p. 212.
Ƿe willað nu ſecᵹan ſum byſne to þiſum. *Homil. Saxon. Lupi Epiſcopi.* p. 29.
Ƿe willað to trymminᵹe eowreſ Geleafan. *Homil. Ælfrici.* p. 19. 21. 123. 128. 154. 163. 174. 208. 266.
Ƿe wurðiað eac on ðiſſere (andweardan) Freolſtide oðerne Apoſtol Iacob. *Homil. Ælfrici.* p. 14. 34. 126. 158. 163. 206.
Ƿe wurðiað mid Lof-ſanᵹum wiþ ureſ Geleafan. *Homil. Ælfrici.* p. 165. 189. 207.
Ƿe wyllað æfter ðiſum Godſpelle eow ᵹereccan þæra Apoſtola drohtnunga. *Homil. Ælfrici.* p. 4. 20. 34. 41. 124. 127. 134. 155. 175. 206. 210.
Ƿe willað eac awritan hu ꝥ ᵹeſind ᵹeendode. *Homil. Ælfrici.* p. 189. 208.
Ƿe wyllað eow ᵹereccan þæra ſeofonſtiᵹra Cempena ðrowunge. Homil. Ælfrici. p. 187.
Ƿe wyllað nu (uſ ſeᵹan) awriten þeah ðe hit wundorlic ſy. *Homil. Ælfrici.* p. 163. 188. 192. 208.
Ƿe willeð eac ᵹereccen beo ᵹeaddunᵹe þæſ aplearen. *Homil. Saxon.* p. 203.
Abr. *Wheloci* Lexicon *Saxonico-Latinum*? p. 303.
Abr. *Wheloci* Teſtimonium de Cod. MS. Homiliarum *Normanno-Saxon.* p. 172.
Abr. *Whelocus* plures Homilias Saxonice ſcriptas, cum Verſione ſua Latina, divulgavit. p. 133.
Wigfrithi Carta. p. 241.
Wiglaſi Merciorum Regis Cartæ. p. 258. 263.
Wigornienſis Eccleſiæ, Catalogi Benefactorum fragmentum. *Saxonicè.* p. 230.

Wigornienſis Codex inſignis, manu *Wulfgeati* Librarii ſcriptus. p. 45. 57.
Wigornienſis Eccleſiæ Regiſtra Chartarum. p. 229. 254.
Wibburgæ Viduæ Carta. p. 257.
Wihtredi Regis Cantiæ Carta. p. 263.
Wihtredi Regis Cantiæ Leges, *Saxonicè*. p. 185. 273.
Wilferthi & Albæ Conjugis ejus Carta. p. 257.
Wilfridi Epiſcopi *Wigornienſis* Cartæ. p. 300. 301.
Wilhelmi I. *Anglorum* Regis, Cartæ. p. 150. 172. 186. 238. 240. 241. 246. 258. 259. 260. 261. 265. 270. 276. 281. 286. 299. 303. 308. 309.
Wilhelmi I. *Anglorum* Regis, Leges, *Latinè*. p. 308.
Wilhelmi I. Anglorum Regis, Leges, *Saxonicè*. p. 186. 270. *vid.* Leges.
Wilhelmi II. Anglorum Regis, Carta. p. 261.
Wiltunenſis Abbatiæ (ſanctimonialium) Regiſtrum Chartarum. p. 277.
Be WITENA GERÆDNESSAN. *Saxonicè*. p. 225.
Ƿitodlice ælc ƿæpe ƿyrhta þe unƿiſlic ƿince agynþ. *Prologus vitæ S. Nicolai*. p. 135.
Ƿitodlice hit iſ geƿæd ꝥ Raphahel. *Sententia Ælfrici*. p. 189.
Ƿið Ƿiſ-beaꝛn Eacenu. Exorciſmus, *Saxonicè*. p. 44.
Wlfgeati Carta. p. 299.
Wlfgithæ Teſtamentum. *Saxonicè*. p. 270.
Wlfheri Regis *Merciorum* Cartæ. p. 258. 299.
Wlfredi Archiep. Cantuarienſis Cartæ. p. 260. 261. 262.
Wlfrici Carta. p. 299.
Wlſi Carta. p. 287.
Wlſtani I. Epiſc. *Wigorn.* & Archiepiſc. *Eboracenſis* Cartæ. p. 299. 301. 302.
Wlſtani II. Epiſc. *Wigorn.* Cartæ. p. 257. 258. 263. 299. 301.
Wlſtani Teſtamentum, *Latinè*. p. 287.
De *Wlſtano* Epiſcopo *Wigornienſi*. *Saxonicè*. p. 257.
Wlſtanus. vid. Wulſtanus.
Be ƿUDEFAN. *Canon. Saxon.* p. 46. 94. 144. 213.
Wuldebyrig. vid. Sodalitium.
Ƿulfaham. p. 264. 276.
Wulfari Teſtamentum, *Saxonicè*. p. 150.
Wlfgari Teſtamentum, *Saxonice*. p. 264.
Wulfſtani Archiepiſcopi, Admonitio, ſive Paræneſis. *Saxonicè*. p. 85. 137.
Wulfſtani Hæthenſis Navigationes. *Saxonicè*. p. 85. 219.
Wulfſtanus Epiſc. *Wigornienſis*. p. 26. 149.
Wulfſtanus. vid. Wlſtanus.
Wynfledæ Teſtamentum, *Saxonice*. p. 265.
De *Wynfritho*. *Saxonice*. p. 212.
Ƿyrd-ƿriteraſ ſecgað ꝥ þry Leodſcipaſ ſind gehatene Inƿia. *Homil. Ælfrici*. p. 17. 34. 41. 124. 127. 156. 163. 175. 206. 211. (Codices MSS. in fine hujuſce Homil. diſcrepant.)
Ƿyrd-ƿriteraſ uſ ſecgað. ðaðe aƿritan be Cyningum. *Homil. Saxon.* p. 37.

Z.

De ZACHARIA. *Homil. Saxon.* p. 206.

FINIS.

CORRIGENDA ET ADDENDA, IN GRAM. *ANGLO-SAX.*

PAG. 5. Lin. 35. *quem.* p. 8. Marg. Col. 1. l. 11. 12. hλλIþ ΠNSλKλNλ. p. 15. l. 9. λhMλ. l. 37. *conſubſtantialis.* p. 18. l. 11. populuſ. Ibid. m. c. 2 l. 2. ſceanſæſt. p. 19. l. 24. UIMλNδλ. p. 22. l. 4. Matth. IX, 19. p. 23. l. 38. betogen. p. 24. l. 31. þyſſ. l. 33. *illud.* p. 25. l. 35. geſealdeſ. l. 38. getpyped. l. 48. hpeopſunga. p. 26. l. 51. ylcan. p. 27. l. 42. habitare propter frigus. p. 29. l. 5. DCCLV. l. penult. geſylcum. p. 31. l. 40. ſiahſtan. p. 32. l. 43 44. ẏtemeſta. p. 34. l. 8. illarum. l. 35. leg. 60. l. 53. quinque eſſe. p. 38. l. 33. apud. l. 41. ϒλIKΦEIΦ. p. 39. l. 30. c. 2. hi. m. c. 1. l. 4. SINδ. p. 40. l. 8. oſeppnogene. l. 46. c. 1. hi. p. 41. m. c. 2. l. 2, 3. dimanavit. p. 43. l. 5. oſeɲmetta. l. 30. ænigum. p. 44. l. 39. fæder. m. c. 2. l. 1, 2. ᛞᚱᛁᛒᚨ ad drepa. p. 45. l. 36. ſpeſneſ. l. 39. præpoſitiones. p. 46. l. 14. ΓλSEΘΠTS. p. 47. l. 15. *ἀνθρώπου.* p. 49. l. 40. emphaſeos. p. 50. l. 4. ΠShKλMIΦS. l. 41. λIΠΓλIδRS. p. 53. l. 24, 25. up-eode. p. 56. l. 23, 24. media δ. l. 28, 29. media δ mutatur in tenuem T. p. 57. l. 6, 7. fuloſt. l. 31. alibi. p. 58. l. 35. Cædmoniana. l. 37. Cædmonis. m. c. 2. l. 4. geneataſ. l. 5. hæleðaſ. p. 59. l. 48, 49. unceapunga. p. 60. l. 32. ri. l. 46, 47. dele λλGλΦ, *alid, aliorſum.* p. 62. l. 10. avaritiæ ſitis. l. 43. dele GλBλI, *ſi.* l. 49. dele ΠNTE, *quod, quia, quoniam.* l. 54. dele ΠSGλ, *niſi.* l. 56. dele λΠþTR, *utique.* p. 63. l. 54. Galilææ. p. 64. l. 12. neah. p. 65. l. 53. *ἐχθρῶν.* p. 66. l. 16. he. p. 67. l. 28. dele betpux. leg. togeaneſ. p. 68. l. 19. to-lyſan. p. 69. l. 42. æpyɲp. p. 70. l. 7. andvidre. l. 16. fulſeſtnian. p. 72. l. 37. ute .... ute. l. 44. ΦλKΠh. p. 73. l. 5. 6. hΠZδGλIΦ ... hΠZδλ. l. 53. poſt 35, add. XVI. p. 75. l. 3, 4. l. IX. 1. ΦλIΠZE. p. 76. l. 47. ΓλKλIhTλ Bλ. p. 81. l. 6, 7. emendaſti. l. 54. *προσευχῶν.* p. 82. l. 38. poſt ſu, dele & thu. l. 40, 41. dele & thu. p. 83. l. 10. pronominum. l. 25. ſyn. p. 84. l. 40. thremur. p. 86. l. 26. beſde. p. 87. l. 8. mæned. p. 88. l. 5. poſt *extat. nonnullas iſtorum temporum chartas.* p. 90. l. 3. triduum jam. p. 91. l. 32. ſmeade. l. 43. opeðað. p. 92. l. 41. hpondſpapuaſ. p. 93. l. 3. percribrata. p. 93. l. 23. quod etiam. l. 26. quod etiam. l. 30. quod etiam. l. 32. quod etiam. p. 94. l. 4. nædopena. p. 95. l. 53. proleg. p. 99. l. 34. ætſpoɲne. p. 100. l. 32. ſpɲycaþ biſmope-ſpɲæce. l. 57. Deɲode. p. 101. l. 10. regni. m. c. 1. l. 9. Amſtelodami. p. 102. l. 41. im forth. p. 103. l. 25. næſ. p. 104. l. 18. hyɲd. l. 34. pæſpan. p. 105. l. 9. niþhete. l. 36, 37. dele, Sic cap. XLVII, thuo hie te them uuerode ſprac te allon them erlon; tum locutus eſt ad turbam illam, ad omnes illos homines. Endi ſia at erist erl mid is handon ſten auuerpe; & vir ille cum manibus ſuis primum lapidem jaciat. l. 54. add. Sic cap. XLVII. thuo hie te them uuerode ſprac te allon them erlon; tum locutus eſt ad turbam illam ad omnes illos homines. Endi ſia at eriſt erl mid is handon ſten auuerpe; & vir ille cum manibus ſuis primum lapidem jaciat. p. 108. l. 8. maga. l. 9. adde lago. l. 36. *foragono full.* l. 41. trutina. p. 111. l. 15. ſpeop. p. 112. l. 1. ſia. p. 113. l. 15. ſtopon. p. 115. l. 29. unceapunga. l. 45. Mythol. p. 116. l. 24. leg. 5. l. 48. heolſtpan. p. 118. l. 18. geaped. p. 119. l. 55. heɲepæðan. l. ult. an flet. p. 120. l. 56. adde עָנָו. p. 125. l. 18. ſigel. p. 128. l. 16. propere. p. 129. l. 22. ſeond ſceaðan. p. 130. l. 7. hɲincg. l. 41. hyhſt on. p. 131. l. 38. onpɲiþan. p. 132. l. 44. geſpeop. l. 47. ſtopon. p. 133. l. 10. þone. p. 134. l. 32. tum. m. c. 2. l. 4. Saxones. p. 135. l. 33. hi bɲim. p. 137. Cantiani, Cantpapebyɲi, Anglice **Canterbury**. l. 10. dele Cantpapebyɲi, Anglice **Canterbury**. l. 29. dele in. l. 39. dele magno ſigillo appendente munita. l. 45. gelimpæþæ. l. 47. æniæſ. p. 138. c. 2. l. 5. Galilæorum. p. 139. l. 16. perdelectabilis. l. 29. Pucelancyrcan. p. 143. l. 25. cryſtallo. l. 32. cryſtallus, quæ. l. 33. fixa. m. c. 1. l. 3. DCCCLXXVIII. p. 144. l. 50. integras ..... habes. m. c. 2. l. ult. ælpig p. 146. l. 44. apyɲgan. p. 147. l. 58. Empeɲic. p. 148. l. 21. poſt ᛦ & ᛜ add *. p. 151. l. 37. Canuti R. LL. p. 153. l. 22, 23. finer. p. 157. l. 51. excepta pontium & caſtrorum conſtructione. p. 158. l. 37. ductili. p. 160. l. 41. gaviſi. p. 161. l. 42. pro aut alicui prædeceſſorum, *&c.* leg. cum omnibus foriſfacturis, quæ aut nobis, aut alicui noſtrorum ſucceſſorum obventuræ ſunt. p. 162. l. 28. king. p. 164. l. 33. ſylſe. p. 166. l. 24. leuneſſ. p. 167. l. 2. cleopeþ. l. 13. cped. ..... þar. p. 168. l. 32. Gallo-Romana. l. 38. diſperni. p. 173. l. 25, 26. libeɲam. p. 177. l. 35. copþpe. p. 179. c. 2. l. 25. gepopðad. p. 180. c. 2. l. 36. ſiþ. p. 181. l. 14. heaſod-ſpima. p. 182. c. 1. l. 17. ſlehtaſ. c. 2. l. 10. bɲittian. p. 184. c. 2. l. 31. faeneſ. c. 3. l. 45. hpægle. p. 185. c. 2. l. 32. eca. c. 2. l. 57. Iuliuſ. p. 187. l. 3. dele locum. p. 189. c. 1. l. 51. Godaſ. p. 190. c. 1. l. 11. thuru craft. c. 1. l. 49. uui odron. p. 193. c. 3. l. 22. ihaugi. p. 194. c. 1. l. 13. munu. p. 195. c. 1. l. 13. ibadum. p. 196. l. 27. dele in. p. 197. l. 38. *λέγουσι.* p. 199. l. 34. ſeoph. l. 40. tiber-ſceaca. l. 41, 42. tiber-ſceacan. l. 47. dele 4. m. c. 1. l. 5. *φωνῆσαι* p. 200. l. 6. þeop. l. 32. *þam.* l. 51. gylppopd. p. 202. l. 59. plures. p. 205. c. 1. l. 19. ſecgaþ. c. 3. l. 25. geſealde. c. 3. l. 31. ſepiþ. p. 206. l. penult. clementia. p. 208. l. 58, 59. in tecta. p. 213. l. 43. blot. l. 60. cap. VIII. p. 214. l. 37. accedente. p. 216. l. 13. enantiophoniæ. l. 55. ormemanet. p. 217. l. 23. ᛋᛗᚻᛁᚦᚨᛒᚠ. p. 218. lin ult. to. p. 219. l. 61. pro poſt, leg. paullo ante. p. 220. l. 45. ſyllanne. p. 221. l. 26. ceape. p. 230. l. 36. poſt auer, add *. p. 234. l. 58. **þolwheþer.**

Corrigenda & Addenda, in Gram. *Franco-Theotiſca.*

Pag. 4. lin. 24. pro- p. 7. l. 42. untar ..... mandra. l. 46. iegelich, iagilih. l. 48. ſagoda. p. 8. l. 15. mandra. p. 9. l. 55. for unſer giborano. p. 10. l. 7. certa. p. 11. l. 18. Thie. p. 12. l. 48. ſunder. p. 13. l. 11, 12. thuinget. p. 14. l. 32. dele an. l. 45. ingegen. p. 15. l. 24. filius. l. 53. gerno. p. 16. l. 1. Ther. p. 17. l. 11. in A. l. 26. der. p. 18. l. 39. lichamun. p. 19. l. 51. zi arni. p. 20. l. 1. geheizo. l. 5. bodo. p. 21. l. 27. for. p. 22. l. 7. diſſimilis. l. 15. duot. l. 27. gezheit. .... formoſa l. 32. thinero crafto. p. 23. l. 52. ze. p. 24. l. 30. druog her. l. 50. mochte ich. l. 53. gelauuan. p. 25. l.

18,

18. faruuarahtun. p. 26. l. 8. unthanepar. l. ult. ir. p. 28. l. 29. ſuothlico. l. penult. minno. p. 29.
l. 16. Giuon. . . . . Aller ſlachta. p. 30. c. 1. l. 30. Unſeremo. l. 52. Unſe. p. 31. l. 17. ſecundæ.
l. ult. ſagon. p. 32. l. 6. Ich. l. 40. San. l. 44 mit. p. 33. l. 10. ſcund. p. 34. l. 25, 26. diuriſon. p.
35. l. 15. cinegamo. l. 35. Ef. p. 36. l. 27. genathema. l. 44. it. l. 47. cundet. l. 52. diuria. p. 38.
l. 40. filias. p. 40. c. 1. l. 22. del. thes. l. 40. buand. p. 42. l. ult. weht. p. 44. l. 10, 11. hazzet. l. 39.
del. Huergin autem, *&c.* & ſcribe, derivatur à veteri hvoorge *nuſpiam*, quod vide in Lexico Iſlandico
Gudmundi Andreæ, & ein unus. l. 54. uuanta. p. 45. l. 2. nullam. l. 30. lande. p. 46. l. 33. einega.
l. 39. torohtes p. 47. l. 30. theru. l. 33, 34. inti. l. 55. Huand. p. 48. l. 19. ein. p. 49. l. 15. add.
Andara ſehſzug ſalto, aliud ſexageſimum. LXXI, 5. l. 18. del. Andara ſehſzug ſalto, aliud ſexageſi-
mum. LXXI, 5. l. 19. ſeptuageſimus. l. 32. elinono . . . . . uuahſmon. p. 51. l. 47. onde. p. 52. l. 20.
intellige. p. 53. l. 40. Thaz. p. 55. l. 40. muoze. l. 44. dele an. p. 56. c. 2. l. 27. kundet. p. 57. l.
24. gezhelt. p. 58. l. 36. Fraget. l. penult. thaz. p. 59. l. 48. vuerthat. l. 49. vuerthat. p. 60. l. 7.
ſermo. l. 48. thir. p. 61. l. 4. unzen. p. 64. l. 4. ana. p. 66. l. 10. machod ir. l. 15. ſerente. c. 1. l.
38. ata. p. 67. l. 4. ſuleche arbeyd. l. 45. Giengun. p. 68. c. 2. l. 5. lazat uns machan. p. 70. l. 54.
Wihenti. p. 71. l. 16. liren. c. 1. l. penult. waſt. p. 72. c. 2. l. 24. waren. c. 1. l. 25. wares. p. 73.
l. 8. guote muoder. l. 38. vreuwen. p. 74. l. 18. gewunderod. l. penult. ſic. p. 75. l. 4. ſin. l. 11. ein.
p. 76. l. 15. truome. p. 77. l. 23. Emmizigeſto. p. 78. l. 22. ſar. l. 52. ſprak eſt. m. c. 1. l. 2. GA.
GAI. p. 79. l. 12. ſin. l. 49. in. p. 80. l. 17. geſcuop. p. 81. l. 9. niet mer. p. 83. l. 16. add. That
hie umbi is craft mikil coſton muoſta, ut pro ſuâ magnâ potentiâ tentare poſſet, vel per ſuam ma-
gnam potentiam. C. C. l. 23, 24. del. That hie umbi is craft mikil coſton muoſta, ut pro ſuâ ma-
gnâ potentiâ tentare poſſet, vel per ſuam magnam potentiam C. C. l. 36. add. Unzan hiutlichan tag.
uſque ad hodiernum diem. Tat. CCXXII, 4. l. 40. del. Unzan hiutlichan tag. *uſque ad hodiernum diem*
Tat. CCXXII, 4. poſt lin. 36. add. Unzan anan. *uſque in*: unzan anan then hof thes heroſton biſcofo,
uſque in atrium principis ſacerdotum. Tat. CCXXXVI, 1. ibid. linn. 42, 43. dele Unzan anan, *uſque in*:
unzan anan then hof thes heroſton biſcofo, *uſque in atrium principis ſacerdotum.* Tat. CCXXXVI, 1. l.
63. ſteti. p. 84. l. 1. fragen. l. 22 tibi tutelæ. p. 85. l. 2. add. poſt man, noh bi himile, uuanta her Go-
tes ſedal iſt: noh bi erda, uuanta ſcamal iſt ſinero fuozzo, noh bi Hieruſalem, uuanta ſiu iſt burg
thes mihhilen cuninges, noh bi thinemo houbite ſuueres, non jurare omnino, neque per coelum, quia
thronus Dei; neque per terram, quoniam ſcabellum eſt pedum ejus; neque per Ieroſolymam, quia
civitas eſt magni Regis; neque per caput tuum juraveris. Tat. XXX, 2, 3. 4. 5, 6. l. 4. hine. l. 33.
eſt. l. 35. man. l. 55. Untar in zuiſgen. l. ult. fram. p. 86. l. 27. Eblæcan. p. 88. l. 40. innena. p.
89. l. 32. gelouuon. p. 90. l. 53. ſuule. p. 91. c. 2. l. 10. penſionem. p. 93. c. 1. l. penult. Ferrarius.
p. 94. c. 1. l. 23. add. poſt *poteſt*, à Francico drut, fidelis, vel forſan. c. 1. l. 61, 62. del. de quo ſic
Academici. FALOT. c. 2. l. 3. add. De *Italico* Falo, ſic Academici della Cruſca: Falo: Fuoco di ſti-
pa, o d' altra materia, che faccia gran fiamma, e preſta, e faſſi per ſegno d' allegrezza. p. 95. c. 1. l.
17, 18. Gothicis Præpoſitionibus. p. 96. c. 1. l. 4. Harnois. c. 2. l. 11. Tedeſco. p. 97. c. 1. l. 47.
niuues. p. 98. c. 1. l. 16. Etymologorum. c. 1. l. 37. ob. p. 99. c. 2. l. 6. ſuggrundia. p. 101. l. 39.
tametſi. p. 102. c. 1. l. 62. huand. l. ult. mite. p. 103. c. 1. l. 5. uncro. l. 35. ſea. p. 104. c. 1. l. 11.
uuilleo ſi. l. 14. mid leohtu. p. 105. c. 1. l. 1. Quat. l. 4. God. l. 29 an uualdand. l. 44. Flacco. p.
108. l. 28. ad. p. 110. c. 1. l. 34. ſtemmi. p. 111. c. 2. l. 13. perpetuæ.

Corrigenda & Addenda, in Gram. *Iſlandica.*

Pag. 2. lin. 47. dictionarium. p. 3. l. 29. FTIÆ . . . . FTIR. p. 5. l. 1. in ſiniſtram. p. 6. l. 51.
diphthongus. p. 7. l. 46. hotith. l. 48. abbreviantur. l. 56. dis, item. p. 8. m. c. 2. l. 7, 8. ex novo.
p. 9. c. 1. l. 41. græska. c. 2. l. 26. hara. m. c. 2. l. 3. & u in o mutato. p. 10. l. 5. konnum. l. 19. add.
genitivum. c. 2. l. 29. Þeim. p. 11. c. 1. l. 40. okonnm. l. 42. okonnm. p. 12. l. 8. ſloo. l. 23. iter. c. 2.
l. 45. truum. l. 46. truur. p. 13. c. 1. l. 4. aar. l. 20. ſtaangar. l. 24. Æ poſt I. l. 54. darrum. l. ult. noot.
p. 14. l. 3. Kloot. c. 1. l. 35. Þann. p. 15. l. 8. fornax. c. 1. l. penult. Horn. p. 16. c. 2. l. 39. lychnus.
c. 2. l. 49. Þang. c. 2. l. 54. del. Haar, *crinis*. p. 17. c. 2. l. 3. baaſa. c. 2. l. 17. Gloe. p. 18. c. 1.
l. 34. Trog. c. 2. l. 36. trogum. p. 19. c. 1. l. ult. ſpiote. p. 20. c. 2. l. 6. vituperatio. l. 26. Sic. l. 27.
Tertiam. p. 21. l. 24. fylo. fyle. Þaalo. l. 55. koſtnadur . . . . . koſtnadar. p. 22. l. 2. ſierdur. c. 3. l. 14.
Þrookulldur. l. 15. additus. l. 40. ſtraakur. p. 23. l. 31. parvus. p. 24. l. 27. bradur. p. 25. c. 2. l. 26.
piſciculi. c. 1. l. 43. giarne. l. 56. add. poſt *hoſtis* ſiandur. p. 27. l. 9. enn. c. 2. l. 15. gudunum. l. 18.
gudunum. p. 28. c. 5. l. 18. nn. p. 29. l. 16. mioott . . . . . hebes. l. 29. galenn. l. 43. ſmaaa. p. 30. l.
12. in a. c. 1. l. 31. ſala. c. 2. l. 31. Þeirra. p. 31. c. 2. l. 22. drucken. p. 35. c. 4. l. 24. druckuuſtum,
c. 5. l. 50. okiæraſte. c. 1. l. 53. okiæro. p. 38. l. 1. Poſitivo. c. 2. l. 4. effet. l. ult. gaar. p. 40. l. 27.
add. *ut*. p. 41. l. 7. Tyhreiſte. p. 42. c. 2. l. 17. einfalldrar. p. 43. l. 26. ciner. p. 44. c. 2. l. 14. Þennar.
l. 17. Þeirra. p. 45. c. 4. l. 4. huort. c. 2. l. 32. Þynna. c. 1. l. 38. yckrer. c. 3. l. 42. ydium. l. penult.
leg. præponitur. p. 46. l. ult. huer . . . . huerrar. p. 47. l. 27. add. onguum. p. 48. c. 3. l. 20. Þeir. c.
3. l. 22. hann. l. 47. Conjugatio. p. 49. c. 1. l. 2. haffde. p. 51. l. 11. ademptâ præpoſitione. p. 52. c.
3. l. 14. Þeir. p. 53. c. 2. l. 32. Þier. p. 54. c. 1. l. 8. okuler. l. 21. virna. p. 55. c. 3. l. 2. hann. l. ult.
herdte. p. 57. l. 31. ſly. c. 1. l. ult. huorbum. p. 58. l. 11. Huerbande. p. 63. l. 11. ie. l. 20. ſock. l. 25.
occulo. l. 27. geminum. p. 64. l. 45. hoggua. p. 66. l. 17. glettiſt. l. 22. leg. [p. 56.] l. 24. bandſt. l.
26. oſlum. c. 3. l. 41. Þua. l. 47. dygger. p. 67. l. 49. veniande. p. 68. l. penult. Auſturumm. p. 70. l. 8.
enda. p. 71. l. 2. in. l. 16. Auſtan.

Cor-

Corrigenda & Addenda, in *Diſſertatione Epiſtolari.*

In Indicio Diſſert. Epiſtolar. Pag. 2. lin. 28. Beottingi. p. 4. l. 24. Helſingo. Pag. 1. m. c. 2. l. 5. primi. p. 8. l. 11. ad. p. 9. l. 13. ꝼape. p. 17. c. 2. l. 24. Eaꝺꝛiꝫ. p. 19. l. 25. Dieꝑꝺinꝫ. p. 20. l. 45. ꝼylꝛꞇe. p. 22. l. 26. purgabitur. l. 28. & durius. l. 40. hiꝛe. p. 23. l. 51. Lonꝺenıꝛce. p. 25. m. c. 1. l. 10. Ultra-jectino. m. c. 2. l. 2. Cheak. p. 27. l. 58. Viſlungar. l. ult. Fommer. p. 31. l. 53. alios p. 32. l. 17. à Deo. p. 37. l. 27. ſicr. p. 39. l. 40. iſto. l. ult. Rumungr . . . . . ſafnan. m. c. 2. l. 6. duodecim-viratus. p. 40. l. 1. radu. m. c. 2. l. 3, 4. almathi. p. 41. l. 33. poſt Bradeius *c*. l. 37. quidam. p. 42. l. 51. libripens. p. 43. l. 1. ſcutellam. l. 26. ꝼe. l. 29. poꝛꞇ-ꝫeꝛeꝼa. p. 44. l. 4. antequam. p. 46. l. 40. del. hunc. m. c. 2. l. 6. cap. 24. p. 47. l. 6. Johanni. c. 2. l. 37. Cꝫo. p. 50. l. 12. ordalium. p. 51. l. 14. ꝼeoꝛme. p. 52. c. 1. l. 14. REGINAM. p. 54. l. 24. ꝫynꝫꝛan. m. c. 1. l. 7. oꝼꝼꝛine. p. 55. l. 20. ꝺeaꝛa. l. 48. ıc. l. 51. ꝼeꝛꞇme. p. 57. l. 44, 45. Ælfegi. p. 62. l. 5. ꝫeꝼeꝛꞇnoꝺe. p. 67. l. 15. Æthelwulpho. l. ult. utantur. p. 68. l. 15. probant. p. 71. l. 55. obtruderent. p. 74. l. 9. perſpicuam. p. 77. l. 22. leg. alterum . . qui . . alterum. p. 78. l. 50. chartam &c. p. 79. l. 1. inſtrumenta. l. penult. DCLXXIX. p. 80. l. 21. receptam. l. 22. DCCLXVIII. l. 23. DCCCXIV. l. 32. verſus. p. 84. m. c. 1. l. 9. dignitatum. p. 86. l. 42. ꝼulꝼeꝛeꝛhlæꝛe. vel potius ꝼulꝼeꝛꝺeꝛhlæꝛe, vel forſan ꝼulꝼeꝛꝺeꝛleaꝫ. p. 88. l. 46. diſcere. p. 89. l. 50. concumbat. p. 91. c. 2. l. 28. xx. p. 92. c. 1. l. 51. æꝛꝺa. l. 52. ꞇo-byꝛe. c. 2. l. 1, 2. duplici emendatione compenſet. p. 93. c. 1. l. 16. ꞇihꞇe. l. 26. hæꞇeþ. l. 35. ne ꝺeþ. l. 46. ꝛıc. l. 52. ꝛıc-ꝫeꝛeꝼan. l. 25. virum perjurum. p. 97. l. 24. ſi mulier illa liberos non peperit. l. 40. controverſiam. p. 102. c. 1. l. 6. hlaꝛoꝛꝺꝛꝛıce. p. 105. c. 2. l. 5. lupanaria. p. 108. l. 5. man ꝺeþ. l. 15. ꝼæꝛꞇen. p. 110. l. 35. del. M. p. 111. l. 8. del. in. p. 113. l. 34. ꝫeꝛeah. l. 44. propriæ. p. 114. l. 17. Thanis. l. 46. ꝼalcneham. p. 116. c. 1. l. 23. ꝫebeꝺ-ꝛæꝺenne. l. 33. onꝼenꝫe. c. 2. l. 44. Mildredæ. p. 122. l. 30. graviter. l. 46. cum Perinskioldi. p. 125. l. 1. RAFDR. l. 13. BNAÞ. p. 126. l. 4. BAKHKFI. p. 128. c. 1. l. 7. agietaſtar. p. 129. l. 1. FDYI. l. 2. HFAR. l. 7. FAKFDY. l. 9. HAFK. l. 13. ABTIIFA. l. 14. AFBRAFI. A. DIFIKFI. l. 15. FIARHIT. l. 16. BARHT . . . . . . I. l. 20. FIARA. l. 21. FAKFR. l. 23. HIKA . . . . . BDA. l. 24. BARIAFI . . . . . YARFT. l. 25. DAYAR. l. 26. del. ✱DY. p. 130. l. 15. HKARAHT . . . . ?. IFIFKDY. l. 17. DIRIKFI. l. 21. ADF . . . . YIAF. p. 132. c. 1. l. 19. fidar. p. 133. l. 1. BARFAKIKAR . . . . DIFI . . . . DIFRA. l. 7. KATTIKA. FAR. l. 8. FIHTA. l. 10. YARFIK . . . . FAR. . . . . DIFI. l. 11. FAKFR. l. 13. IIFA. l. 14. AHTFAKA . . . . . HFARDKFR. l. 19. FITR . . . . . . HDHKBRK. l. 20. HIKI. l. 24. IAFKAIRA ✱AK. p. 134. l. 3. BD. l. 7. FIARIHT. l. 15. FAKFR . . . . ✱DK. l. 20. KIRIKFAR. l. 21. APIITR. l. 24. FIBTIH. p. 135. c. 1. l. 16. þan. l. 21. agietar. l. 25. guthu þennar. p. 136. c. 1. l. 9. del. eſildi. p. 137. l. 2. FAKFA. l. 6. FDAIR. l. 7. KIFIKFDR . . . . FIKFR. l. 8. BIRIABT. l. 9. del. HFIHI. l. 17. AIFR . . . . DIKFAK. l. 18. FIBTIH. l. 19. FHF . . . . . IARIH. p. 113. l. 2. FIARH. l. 4. BARKA. l. 25. DIAFR. p. 140. l. 12. dele þan. p. 141. l. 1. HBDRII. l. 5. DIFI. l. 6. BARFIK. l. 8. HFAFI. l. 9. BRIKH. l. 10. IKAI. l. 11. FIARIHT. l. 12. del. ✱AK. l. 13. BATA. l. 15. F . . . BIHF . . . ✱DIY. l. 16. FAI. p. 142. l. 1. del. TAR. l. 4. BIDFFAHT. l. 5. AI. RIIR. l. 6. HIKI . . . . . IRATIKFD. l. 7. HFAI. l. 10. BAFRAIDIDR. l. 14. YARFI. l. 16. FIARIHT. p. 145. l. 6. AIR. l. 18. YKRFI. l. 25. AIR. l. ult. HFAR . . . . . . ✱IRAB . . . . . BARIAFI. p. 146. l. 3. ✱AF . . . . . ADF. l. 6. FATI. l. 9. AF. l. 14. FAIIRKI . . . . . HFITIKI. l. 16. HIFKIF. p. 149. l. 6. 7. Saxonicæ literæ. l. ult. adyta. p. 150. l. 16. Sed qui. p. 153. l. 2. del. ſive. p. 156. c. 1. l. 26. Lipſii. p. 157. c. 1. l. 16. HAIA. p. 159. l. 2. del. ut.

Nomina Hominum & *Sodalitatum* omnium, Qui cum Antiquæ Literaturæ *Septentrionalis* imprimis Fautores eſſent, ad duos hos excudendos iſtius Literaturæ Libros, Nummos benifice contulerunt.

MAxime Reverendus in Chriſto Pater *Thomas* (*Teniſon*) Archiepiſcopus *Cantuarienſis*, Totius *Angliæ* Primas & Metropolitanus, Reginæ à Sacris Conſiliis.

Maxime Reverendus in Chriſto Pater *Johannes* (*Sharp*) Archiepiſcopus *Eboracenſis Angliæ* Primas & Metropolitanus, Reginæ Eleemoſynarius ſummus, & à Sacris Conſiliis.

Thomas (*Herbert*) Comes de *Pembroke* & *Montgomery*, Aureæ Periſcelidis Eques, Reginæ Conſilii Sanctioris Præſes, & in Comm. *Wilton. Monmeth.* & Auſtrali *Wallia*, Militiæ Præfectus.

Carolus (*Seymour*) Dux de *Somerſet*, Aureæ Periſcelidis Eques, Reginæ à Sacris Conſiliis, & Regis Stabulis Præfectus.

Jacobus (*Butler*) Dux *Ormondiæ*, Aureæ Periſcelidis Eques, Reginæ à Sacris Conſiliis, & in Comm. *Somerſet.* Militiæ Præfectus, & Hyberniæ Prorex.

Henricus (*Somerſet*) Dux de *Beaufort*, vita functus.

Carolus (*Pawlet*) Dux de *Bolton*, Reginæ à Sacris Conſiliis, & in Comm. *Hampton.* & *Dorſet.* Militiæ Præfectus.

Wriotheſley (*Ruſſell*) Dux de *Bedford*, Aureæ Periſcelidis Eques, & in Comm. *Middleſex. Bedford.* & *Cantab.* Militiæ Præfectus.

Aubrey (*de Vere*) Comes de *Oxford*, nuper mortuus.

Antonius (*Grey*) Comes *Cantiæ*, Reginæ à Sacris Conſiliis, Camerarius *Palatinus*, & in Com. *Herefordenſi* Militiæ Præfectus.

Scroop (*Egerton*) Comes de *Bridgwater*.

Carolus (*Montague*) Comes de *Mancheſter*.

Carolus (*Spencer*) Comes de *Sunderland*.

Thomas (*Grey*) Comes de *Stanford*, Reginæ à Sacris Conſiliis.

Carolus-Bodville (*Roberts*) Comes de *Radnor*, Reginæ à Sacris Conſiliis, & Arcis *Caer-Narvonienſis* Gubernator.

Carolus (*Berkeley*) Comes de *Berkeley*, Reginæ à Sacris Conſiliis, & tum in Com. & Urbe *Gloceſtrienſi*, tum in Urbe *Briſtolienſi*, Militiæ Præfectus.

Montague-Venables (*Bertie*) Comes de *Abingdon*, Reginæ à Sacris Conſiliis, Arci *Londinenſi* Præfectus, & in Com. *Oxon.* Militiæ Præfectus.

Ford (*Grey*) Comes de *Tancreville*, nuper vita functus.

Georgius (*Booth*) Comes de *Warrington*.

Thomas (*Coventrey*) Comes de *Coventrey*.

Edvardus (*Ruſſel*) Comes de *Orford*.

Thomas (*Thynne*) Vice-comes de *Weymouth*, Reginæ à Sacris Conſiliis.

Henricus (*Yelverton*) Vice comes de *Longueville*, nuper vita functus.

Reverendus admodum in Chriſto Pater *Henricus* (*Compton*) Epiſcopus *Londinenſis*, Sacelli *Palatini* Decanus, & Reginæ à Sacris Conſiliis.

R. admodum in Chriſto Pater *Wilhelmus* (*LLoyd*) Epiſcopus *Wigornienſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Thomas* (*Sprat*) Epiſcopus *Roffenſis*, & Eccleſ. *Weſtmonaſter.* Decanus.

R. admodum in Chriſto Pater *Jonathan* (*Trelawny* Baronettus) Epiſcopus *Exonienſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Humphredus* (*Humphreys*) Epiſcopus *Herefordienſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Johannes* (*Hough*) Epiſcopus *Liccetfeldenſis* & *Coventreyenſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Edwardus* (*Fowler*) Epiſcopus *Gloceſtrienſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Wilhelmus* (*Nicolſon*) Epiſcopus *Carliolenſis*.

R. admodum in Chriſto Pater *Thomas* (*Smith*) Epiſcopus *Carliol.* nuper mortuus.

Robertus Dom. *Shirley*, Baro *Ferrers* de *Chartley*, & Reginæ à Sacris Conſiliis.

Radulphus Dom. *Grey*, Baro de *Wark*.

Carolus Dom. *Mohun*, Baro de *Okehampton*.

Johannes Dom. *Vaughan* (Comes de *Carberie* in Regn. Hybern.) Baro de *Emlyn*.

Carolus Dom. *Cornwallis*, Baro de *Eye*.

Hugo Dom. *Clifford*, Baro de *Chudleigh*.

Franciſcus Dom. *North*, Baro de *Guilford*, & in Com. *Eſſex.* Militiæ Præfectus.

Hugo Dom. *Cholmondeley*, Baro de *Wiche-Malbanc*, in Comm. *Ceſtriæ* & *Wallia* Septentrionali Militiæ Præfectus.

Johannes Dom. *Somers*, Baro de *Eveſham*, non ita pridem ſummus *Angliæ* Cancellarius.

Carolus Dom. *Montague*, Baro de *Hallifax*, Talliarum Scriptor, & Rationibus in Scaccario cognoſcendis Præfectus.

Henricus (*Obrian*) Comes *Twomondiæ*.   } In Regno Hyberniæ.
Jacobus (*Scudamore*) Vice-comes de *Slegoe*.   } In Regno Hyberniæ.
Wilhelmus Dom. *Digby*, Baro de *Geaſhill*.   } In Regno Hyberniæ.

In Comm. Bercheriæ & Wiltoniæ.

Jemmet Raymond de *Barton* juxta *Newbury*, Eques Auratus.

Philippus Weſton, de *Buſſock-Court* juxta *Newbury* Armiger.

Wilhelmus Cave, S. T. P. Eccleſ. Palatinæ *Vindeſorenſis* Canonicus.

Edvardus Jones, A. M. Ejuſdem Eccleſiæ Canonicus.

Wil-

Wilhelmus Fleetwood, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus & Coll. *Etonenſis* Socius.

Robertus Woodward, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Sarisburienſis* Decanus, nuper vita functus.

Joſephus Kelſy, S. T. B. ejuſdem Eccleſ. Canonicus Reſidentiarius, & Archidiaconus *Sarisburienſis*.

Iſaacus Walton, A.M. ejuſdem Eccleſ. Præbendarius, & Eccleſiæ Paroch. de *Poleſhol* Rect.

Johannes Chubb, A. M. ejuſdem Eccleſ. Præbendarius, & Ecc. Paroch. de *Warmiſter* Vicar.

Farewell Perry, A. M. ejuſdem Eccleſ. Præbendarius & Eccleſ. Paroch. Sancti *Petri Marlebergenſis* Rector.

Thomas Lambard, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Boyton* Rector.

Wilhelmus Beach, S. T. P.

Robertus Peirce, L. L. B. Eccleſ. Cathedralis *Sarisburienſis* Præbendarius & Eccleſ. Paroch. de *Tedworth* Rector.

Thomas Smith, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Kympton* Rector.

Robertus Kay, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Hittelton* Rector.

Johannes Bream, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Stanton Quintin* Rector, & Eccleſ. Cathedral. *Sarisburienſis* Præbendarius.

Bohun Fox, L.L.B. Ecc. Paroch. de *Melkſham* Rector.

In Com. Buckingham.

Wilhelmus Wotton, S. T. B. Eccleſ. Paroch. de *Middleton-Keynes* Rector.

Brown Willis, Celeberrimi *Thomæ Nepos*, de *Whaddon Hall*, Armiger.

In Florentiſſima Univerſitate & Com. Cantabrigienſi.

Wilhelmus Dawes, S. T. P. Baronettus, Aulæ S. *Catharinæ* Præfectus, Eccleſ. Cathedr. *Wigorn.* Præbendarius & Decanus de *Bocking* in *Eſſexia*.

Humphredus Gower, S. T. P. Coll. S. *Johannis Evangeliſtæ* Præfectus, Dominæ *Margaretæ* Profeſſ. Theologiæ, & Eccleſ. Cathedr. *Elienſis* Præbendarius.

Carolus Roderick, S. T. P. Coll. Regio Præpoſitus.

Robertus Bradey, M. D. & Coll. *Caii* Præfectus, nuper vita functus.

Thomas Green, S. T. P. C. C. C. Præfectus.

Richardus Bentley, S. T. P. Coll. S. *Trinit.* Præfectus, & Bibliothecæ Regiæ in Ædibus S. *Jacobi* Cuſtos.

Johannes Covell, S. T. P. Coll. Chriſti Præfectus.

Thomas Thurlin, S. T. P. Coll. D. *Johannis Evangeliſtæ* Senior Socius & Præſes.

Thomas Smoult, S. T. P. ejuſdem Coll. Senior Socius & Theologiæ practicæ Profeſſ.

Richardus Berry, L. L. D. ejuſdem Coll. Senior Socius.

Carolus Otway, L. L. D. ejuſdem Coll. non ita pridem Socius.

Petrus Nourſe, S. T. P. non ita pridem ejuſdem Coll. Socius.

Thomas Broughton, S. T. B. ejuſdem Coll. Senior Socius.

Franciſcus Roper, S. T. B.

Arthurus Orchard, S. T. B. ejuſdem Coll. Senior Socius.

Johannes Billers, S. T. B. ejuſdem Coll. Senior Socius.

Johannes Naylor, S. T. B. ejuſdem Coll. Socius nuper mortuus.

Thomas Coke, S. T. B. non ita pridem ejuſdem Coll. Socius.

Thomas Brown, S. T. B. ejuſdem Coll. Socius.

Johannes Laughton, A. M. Academiæ *Cantabr.* protobibliothecarius & Eccleſ. Cathedr. *Wigorn.* Canonicus.

Philippus Cotton de *Connington* Armiger, Magni *Roberti* Cottonis *Brucæi*, Bibliothecæ Cottonianæ MSS. Fundatoris, Nepos Digniſſimus.

In Com. Cantii.

Richardus Thornhill de *Ozenby*, Armiger.

Johannes Batteley, S. T. P. Eccleſ. Metropol. *Cantuarenſis* Canonicus, & Archidiaconus *Cantuarenſis*.

Georgius Thorp, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus & Eccleſ. Paroch. de .... Rector.

Carolus Elſtob, A. M. ejuſdem Eccleſ. Cathedr. Canonicus.

Johannes Mill, Vid. Univerſ. *Oxon.*

Henricus Ullock, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Roffenſis* Decanus.

Johannes Wyville, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus.

Daniel Hill, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus.

Johannes Gilman, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus.

In Com. Cardigan.

Thomas Powell de *Nanteawrs*, Eques Auratus, non ita pridem Regnantibus Carolo II & Jacobo II *Angliæ* Regg. Communium placitorum Curiæ Juſtitiarius.

In Com. Ceſtriæ.

Wilhelmus Meredith, de *Henbury*, Baronettus.

Petrus Shakerley, de *Hulm*, Armiger, Civitatis *Ceſtrienſis* in honorabili *Dom. Comm.* Procur.

Robertus Cholmondeley, de *Holford*, Armiger.

Johannes Egerton, de *Olton*, Armiger.

Philippus Egerton, de *Aſtbury*, A. M.

Johannes Thane, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Ceſtrienſis* Canonicus.

Johannes Hulton, de *Ceſtria*, Generoſus.

Henricus Preſcot, de *Ceſtria*, L. L. B.

Radulphus Lowndes, de *Lea Hall*, A. M.

In Com. Cornubiæ.

Johannes Hicks, de *Trevethick*, Armiger, Municipii de *Foway* in Dom. Comm. Procurator.

In Comm. Cumbriæ & Weſtmorlandiæ.

Franciſcus Atterbury, S. T. P. &c. Vide in Com. *Middleſex*.

Daniel Fleming, de *Rydall-Hall*, Eques Auratus, nuper vita functus.

In Com. Devoniæ.

Wilhelmus Wake, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Exonienſis* Decanus, Eccleſ. Paroch. D. Jacobi London. Rector.

Henricus Langford, de *Combe-Satchfield*, Armiger.

In Dunelmenſi Epiſcopatu *&* *Com.* Northumbriæ.

Honorabilis Vir *Johannes Montague*, S. T. P. Honoratiſſimi Comitis de *Sandwich* frater, Eccleſ. Cathedr. *Dunelmenſis* Decanus.

Robertus Shafto, Eques Auratus, Celeberrimi Emporii *Novocaſtrenſis* princeps Commentarienſis.

Bertramus Stote, de *Novo Caſtro* Armiger.

N. Elliſon, S. T. P. Eccleſ. S. *Nicolai Novocaſtrenſis* Vicarius.

Johannes Tomlinſon, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Rothbury* Rector.

Cuthbertus Fenwick, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Morpeth* Rector.

Georgius Wheeler, Eques Auratus, & S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Dunelmenſis* Canonicus.

Wilhelmus Graham, S. T. P. Vide Com. *Somerſet.*

In Com. Eboracenſi.

Honorabilis *Henricus Finch*, Honoratiſſimi Comitis de *Nottingham* frater, Eccleſ. Metropoliticæ *Ebor.* Decanus.

Jacobus Fall, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. præcentor.

Wilhelmus Pearſon, A. M. ejuſdem Eccleſ. Subdecanus, & Archidiaconus *Nottinghamenſis.*

Wilhelmus Stamforth, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, & Reſidentiarius.

Carolus Palmer, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, & Reſidentiarius.

Samuel Terrick, A. M. ejuſdem Eccleſiæ Canonicus.

Robertus Rodham, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Rumwald-Kirk* Rector.

Johannes Bradley, A. M. Eccleſ. Paroch. S. *Helenæ Ebor.* Vicarius.

Richardus Thornton de *Leeds* in Trithinga Occidentali Armiger.

In Com. Eſſexiæ.

Cum nomina Mæcenatum, *qui Antiquæ Literaturæ Septentrionalis Libris cura noſtra proditur is faverunt*, typographo mandaturus eſſem, Ecce! virorum haud in exiguo numero præſtantiſſimorum, qui ex Orientalium *Trinobantum* Clero Populoque de me & Rep. Literaria bene mereri voluerunt, notitia quidem plane inſperata, verum eo nomine gratior multo, ac jucundior, datis ad me literis opportune facta eſt. Ex tot autem maxime mihi beneficis hominibus nemo dici poteſt, cui plus debeam, quam Reverendo Doctiſſimoque viro *Johanni Ouſeley* Eccleſiæ Parochialis de *Springfield* Rectori alteri, & JOHANNI MARSHALL de *Sculpins* in *Finchingfield* Equiti Aurato ex Nobiliſſima Gente oriundo, non ita pridem Academiæ *Cantabrigienſis*, & jam nunc patriæ Magno Ornamento. Quorum ille hortationibus, hic exemplo ſuo præeuntes, reliquis Auctores fuerunt, ut id facerent, quod Muſis *Septentrionalibus* earumque cultoribus tam gratum, quam quod gratiſſimum, fore ſciebant.

Nomina illorum hæc ſunt.

Carolus Tirrell, de *Heron-Hall*, Baronettus.

Wilhelmus Fitche, de *Danbury* Armiger, Antiquiſſimi municipii *Camalodunenſis* in Dom. Comm. Procurator.

Johannes Comnin, de *Writtle*, Armiger, Serviens ad Legem, Municipii *Camalodunenſis* in Dom. Comm. Procurator alter.

Daniel Horſmanden, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Verley* Rector, pacis publicæ Cuſtos.

Michael Batt, A. M. Eccleſ. Paroch. *Chelmſfordenſis* Rector.

Thomas Cox, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Stocke* Rector.

Thomas Harvey, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Downham* Rector.

Henricus Oburne, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Great waltham* Vicarius.

Antonius Bramſton, de *Skreens* juxta *Roxwell* Armiger.

Hugo Everard, de *Landlees* in *Great Waltham* Baronettus.

Johannes Edwards, de *Little Waltham* Armiger.

Symon Lydiate, A. M. Scholæ *Felſtedenſis* Archididaſcalus.

Wilhelmus Bramſton, S. T. B. Eccleſ. Paroch. de *Woodham-waters* Rector.

Auguſtinus Fraſier, A. M. Eccleſ. Paroch. *Rattendonenſis* Rector.

Wilhelmus Harvey de *Chigwell*, Armiger.

Thomas Millington, de *Goſfield-Hall.* Armig.

Johannes Lyſter, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Rochford* Rector.

Thomas Hawton, S. T. P. Eccleſ. Paroch. de *Writtle* Rector.

Robertus Rogers, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Great Braxted* Rector.

Edmundus Kidby, Eccleſ. Paroch. de *Hanningfeilds* Rector.

Edwardus Bullock, de *Talkburn-Hall* Armig.

Carolus Tirrell, de *Shopland*, Armiger.

Thomas Willet, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Toppesfield* Rector.

Johannes Morley de *Halſted* Generoſus.

Wilhelmus Davis, &c. Vid. Com. & Univerſ. *Cantabr.*

In Com. Flintenſi.

Rogerus Moſtyn, de *Moſtyn*, Baronettus, Comitatus *Ceſtrienſis* in Dom. Comm. Procurator.

Richardus Moſtyn, de *Pembell*, Armiger.

In Com. Glamorganiæ.

Humphredus Mackworth, de *Neath*, Eques Auratus, Comitatus de *Cardigan* in Dom. Comm. Procurator.

In Com. Gloceſtriæ.

Honoratiſſ. Dom. *Carolus Somerſet*, Nobiliſſimi *Henrici* non ita pridem Ducis de Beauford filius.

Ro-

Robertus Atkins, de *Pinbury Park*, Eq. Aurat.

Jacobus Thynne, de *Bucklands*, Armiger, Honoratiſſ. Dom. *Thomæ* Vicecomitis de *Weymouth* frater.

Wilhelmus Keyte, de *Ebrington*, Baronettus, nuper mortuus.

Theophilus Leigh, de *Addlethorp*, Armiger.

Richardus Parſons, L. L. D. *Dioceſeos Gloceſtrienſis* Cancellarius.

Robertus Jones, S. T. B. Eccleſ. Paroch. de *Leckhampton* Rector.

Lucas Beaulieu, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Gloceſtr.* Canonicus.

Richardus Duke, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, & Eccleſ. Paroch. de *Blaby* in Com. *Leiceſtrenſi* Rector.

Nourſe Tate, de *Langhope*, Armiger.

Johannes Gilman, S. T. B. Eccleſ. Paroch. de *Withington* Rector.

Wilhelmus Curwen, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Biſhops-Cleve* Rector.

Thomas Owen, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Weſted* Rector.

Chriſtophorus Coo, S. T. P. Eccleſ. Paroch. de *Sutton* Rector.

Honorabilis Vir *Henricus Bruges*, Honoratiſſ. *Jacobi* Dom. *Chandois* Filius, Eccleſ. Paroch. de *Bradwell* Rector.

Henricus Higford, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Aderton* Rector.

Henricus Hicks, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Stretton* Rector.

Mr. *Sheldon*, A. M. Eccleſ. de *Weſton* Rector.

Richardus Watkins, Eccleſiarum Paroch. de *Whichford* in Com. *Wigorn.* & de *Bourton on the Hill* in Com. *Gloceſtr.* Rector, nuper mortuus.

Auguſtinus Goodwin, A.M. Eccleſ. Paroch. de *Bourton on the Hill* nunc Rector.

Pharamus Fienes, L. L. B. Eccleſ. Paroch. de *Weſton-Subedge* Rector.

Johannes Taylor, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Todenham* Rector.

Robertus Parſons, A. M. Archidiaconus *Gloceſtrienſis*.

Edvardus Cooke, de *Highnam*, Armiger.

Nobilis Domina *CATHARINA BOVET*, de *Flaxley*.

In Com. Hampton.

Johannes Nicolas, S. T. P. Collegii *Wintonienſis* Cuſtos.

Thomas Brown, L. L. D. Reverendo Antiſtiti *Petro* Epiſcopo *Winton.* à Sacris Domeſticis.

Berkeley Lucy, de *Nettkley*, Baronettus.

Wilhelmus Needham, Eccleſ. Paroch. de *Arleſford* Rector, & Eccleſ. Cathedr. *Menevenſis* Theſaurarius.

In Com. Hereford.

Robertus Harley, de *Brampton Bryan*, Armiger, Honorabilis Dom. Comm. III. Præſes, & Reginæ à Sanctioribus Conſiliis & Epiſtolis.

Thomas Brome, A.M. Eccleſ. Paroch. de *Roſſe* Rector, nuper mortuus.

Carolus Whiting, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Herefordenſis* Canonicus, & Eccleſ. Paroch. de *Roſſe* Rector.

Antonius Biddulph, de *Ledbury*, Armiger.

Wilhelmus Brome, de *Ewithington* Generoſus.

Nobilis Domina, *SUSANNA HOPTON*, *Richardi Hopton* de *Kington* Armigeri Relicta.

In Com. Huntingdon.

Johannes Hewett de *Warſley*, Baronettus.

In Com. Lancaſtriæ.

Chriſtophorus Rawlinſon, de *Cark-Hall*, in *Cart-Mell*, Armiger.

Richardus Wroe, S. T. P. Collegii *Mancunienſis* Guardianus.

In Com. Lincoln.

Thomas Huſſey, de *Doddington*, Baronettus.

Samuel Fuller, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Lincolnienſis* Decanus, nuper Vita functus.

Johannes Inett, A.M. ejuſdem Ecc. Præcentor.

Johannes Mandeville, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Cancellarius.

Johannes Knighton, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Sub-Decanus, nuper mortuus.

Wilhelmus Carleton, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Doddington* Rector.

Johannes Wright, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Fletton* Rector.

Johannes Evans, A. M. non ita pridem Coll. D. *Johan.* Evangeliſt. *Cantabr.* Socius, & nunc Eccleſ. Paroch. de *Uffington* Rector.

In Com. Middleſex, *& Celeberrima Florentiſſimaque Urbe Londinenſi, Emporiorum totius terrarum Orbis citra Controverſiam Principe.*

Johannes Holt, Eques Auratus, Curiæ *Regii Banci* Capitalis Juſtitiarius.

Thomas Trevor, Eques Auratus Regiæ *Comm. Placitorum* Curiæ Capitalis Juſtitiarius.

Edvardus Ward, Eques Auratus, Regii Fiſci, ſive Curiæ *Scaccarii* Capitalis Baro.

Littleton Powis, Eques Auratus, *Regii Banci* Juſtitiarius.

Johannes Powel, Eques Auratus, ejuſdem Curiæ Juſtitiarius.

Henricus Gold, Eques Auratus, non ita pridem ejuſdem Curiæ Juſtitiarius.

Johannes Blencow, Eques Auratus, Curiæ Regiæ *Comm. Placitorum* Juſtitiarius.

Robertus Tracy, Eques Auratus, ejuſdem Curiæ Juſtitiarius.

Thomas Bury, Eques Auratus, Curiæ *Scaccarii* Baro.

Henricus Hatſell, Eques Auratus, non ita pridem ejuſdem Curiæ Baro.

Edwardus Northey, Eques Auratus, Medii *Templi* Socius, & in Curandis Agendiſque Reginæ Cauſis Forenſibus Advocatus, ſeu *Attornatus Generalis*.

Wilhelmus Worth, Armiger, non ita pridem Regnantibus *Carolo* II & *Jacobo* II unus Baronum *Scaccarii* in Hybernia.

Barth. Shower, Eques Auratus, Medii *Templi* Socius, nuper vita functus.

Richardus Raines, L. L. D. Eq. Aur. Curiæ *Prærogativæ Cant.* Commiſſarius, ſive Judex.

Thomas Powis, Eques Auratus, Hoſpitii *Lincoln.* Socius, Reginæ primus ſerviens ad Legem, & Antiqui Municipii de *Ludlow* in Dom. Comm. Procurator.

Joſephus Jekyll, Eques Auratus, Reginæ Serviens ad Legem, & Municipii de *Eye*, in Dom. Comm. Procurator.

Nicolaus Hooper, Armiger, Reginæ Serviens ad Legem,& Municipii de *Barnſtable* Procurator.

Franciſcus Anneſley, de Medio *Templo*, Arm.

Wilhelmus Longueville, Armiger, Interioris *Templi* Socius.

Honorabilis Vir *Wilhelmus Conſtable*, Honoratiſſ. Vicecomitis de *Dumbar* frater.

Wilhelmus Godolphin, Baronettus.

Gualterus Clarges, Baronettus, Civitatis *Weſtmonaſter*. in Dom. Comm. Procurator.

Carolus Orbe, Baronettus.

Cyrillus Wych, Eques Auratus, Municipii de *Preſton* in Dom. Comm. Procurator.

Robertus Southwell, Eques Auratus.

Henricus Godolphin, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. S *Pauli* Canonicus & Reſidentiarius & Coll. *Etonenſis* Præpoſitus.

Franciſcus Atterbury, S. T. P. Archidiaconus de *Totneſs*, & Eccleſ. Cathedr. *Cariol.* Decanus.

Wilhelmus Lancaſter, S. T. P. Eccleſ. S. *Martini* in Agris Vicarius, & Collegii Reginæ de *Oxon.* Præpoſitus.

Johannes Younger, S. T. P. Eccleſ. *Paulinæ* Canonicus, & Reſidentiarius, & Reginæ à Sacro Conclavi.

Johannes Millington, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus & Eccleſ. Paroch. de *Kenſington* prope *Londinum* Vicarius.

White Kennet, S. T. P. Archidiaconus *Huntingdonienſis* & Eccleſ. Paroch. S. *Botolphi* juxta *Algate* Parochus.

Johannes Waugh, S. T. P. non ita pridem Coll. Reginæ de *Oxon.* Socius, Eccleſ. Paroch. S. *Petri Cornhil.* Rector.

Georgius Martin, A. M. Vide Com. *Norfolciæ*.

Robertus Nelſon, Armiger.

Samuel Pepys, Armiger, non ita pridem Regnantibus *Carolo* II & *Jacobo* II Admiralliæ à Secretis, nuper vita functus.

Chriſtoph. Coddrington, Armiger, non ita pridem Coll. Omnium Animarum *Oxon.* Socius, Inſularum *Lewardenſium* Gubernator.

Carolus Fox, Armiger, Municipii *Novi Sarum* in Dom. Comm. Procurator.

Hans Sloane, M. D. Regiæ Societati ab Epiſtolis & Coll. Med. Socius.

Georgius Clark, Coll. Omnium Animarum Oxon. Socius, Sereniſſimo Principi & Domino *Georgio* Daniæ Principi Hæreditario, *&c.* Copiarum Britannicarum Terra Marique Præfecto ab Epiſtolis, & in Curia Militari, quæ olim fuit Conſtabularii & Mareſchalli, Angliæ, Advocatus Reginæ, & Judex Martialis.

Wilhelmus Petyt, Armiger, Interioris *Templi* Socius & Rotulorum, qui in Arce *Londinenſi* ſervantur, Cuſtos Regius.

Conſtantinus Phipps, de Medio *Templo*, Armig.

Georgius Townſend, de Hoſpitio *Lincoln.* Arm.

Wilhelmus Dobbyns, de Hoſpitio *Lincoln.* Armiger.

Robertus Eyre, de Hoſpitio *Lincoln.* Armiger, Municipii *Novi Sarum* in Dom. Comm. Procurat.

Samuel Brewſter, de Hoſpitio *Lincoln.* Arm.

Thomas Parker, de Interiori *Templo*, Armig.

Milo Philippſon, de Interiori *Templo*, Armig.

Johannes Ellis, Armiger.

Johannes Forteſcue, de Medio *Templo*, Armig.

Robertus Pitt, M. D. Coll. Med. Socius.

Clopton Havers, M. D. Coll. Med. Socius, nuper vita functus.

Charlwood Lawton, Armiger.

Richardus Newdigate, Armiger.

Caleb Coatſworth, M. D.

Thomas Bowdler, Armiger.

Robertus Butler, de *Chelſey*, Armiger.

Johannes Anſtis, de Interiori *Templo*, Armiger, Municipii S. *Germani* Cornub. in Dom. Comm. Procurator.

Johannes King, S. T. P. Eccleſ. Paroch. de *Chelſey* Rector.

Alexander Denton, Armiger, Interioris *Templi* Alumnus.

Richardus Hill, A. M. non ita pridem Coll. D. *Johann. Cantab.* Soc. à Regina ad Aulam Taurinenſem Miſſus Orator.

Sylveſter Pettyt, *Wilhelmi* frater, de Hoſpitio *Bernardenſi* Generoſus.

Wilhelmus Elſtob, A. M. Coll. Univerſ. *Oxon.* non ita pridem Soc. Ecc. Paroc. S. *Swithuni* Rect.

Wilhelmus Carlton, Armiger.

Georgius Martin, S. T. B. Eccleſ. Paroch. S. *Mildredæ* de *Poultrey* Rector, & Eccleſ. Cath. *Norwic.* Canonicus.

Wilhelmus Strengfellow, Eccleſ. Paroch. S. *Dunſtani* Rector.

Richardus Smith, *Thomæ* S. T. P. Frater, Generoſus, in Celeberrimi Emporii *Londinenſis* Telonio Mercatricium Navium in Portum Appellentium Tabularius.

Thomas Maddox, Generoſus.

Prænobilis Domina Domina *REBECCA* non ita pridem Nobiliſſimi MARCHIONIS WIGORNIÆ, nunc Honoratiſſ. *JOHANNIS* Dom. *GRANVILLE* Uxor.

Illuſtriſſ. Dom. *CHRISTOPH. LETONCRONA* Sereniſſ. Regis Swecorum *CAROLI* XII Legatus.

In Com. Monmouth.

Carolus Hutchins, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Trelick* Rector.

In Comm. Norfolciæ *&* Suffolciæ.

Com. Norfolciæ.

Nicolaus L'Eſtrange, de *Hunſtanton* Baronet.

Chriſtopherus Calthrop, de *Baſham*, Eques de *Balneo*.

Nevil Catelyn, de *Kirkby*, Eques Auratus.

Andreas Fountaine, de *Narford*, Eques Aurat.

Edmundus Woodhouſe, de *Lexham*, Armiger.

Humphredus Prideaux, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Norwicenſis* Decanus.

Franciſcus Gardiner, Armiger, Civitatis *Norwicenſis* Aldermannus.

Geor-

Georgius Martin, A. M. Eccleſ. Cathedr. *Norwicenſis* Canonicus & Eccleſ. S. *Mildredæ Londinenſ.* Rector.

Wilhelmus Spelman, de *Wickmore*, Armiger.

Petrus Farnham, de *Norwich*, M. D.

Henricus Richardſon, Dom. de *Smeaton* in *Scotia*, nuper vita functus.

Com. Suffolciæ.

Johannes Rouſe, de *Henham*, Baronettus.

Wilhelmus Glover, de *Froſtenden*, Armiger.

Thomas Neal, de *Bramfield*, Armiger.

Theophilus Hook, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Sudbury* Rector.

Petrus Bafford, A.M. Eccl. Paroch. de *Earle-Soham* Rector.

Laurentius Eachard, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Henſtead* Rector.

Chriſtoph. Eachard, Eccleſ. Paroch. de *Somerleighton* Rector.

Thomas Shortrudge, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Holleſworth* Rector.

Henricus Welſtead, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Froſtenden* Rector.

Georgius Pretty, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Helmingham* Rector.

Samuel Leeds, A. M. Scholæ Literariæ de *Beccles* Magiſter.

Timotheus Stamp, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Worlingham* Rector.

In Com. Northampton.

Honorabilis Vir Sackville Tufton de *Newbottle* Armiger, *Johannis* non ita pridem Comitis de *Thanet* filius, & regnante *Jacobo* II. Legionis Prætorianæ Centurio, Copiarum Pedeſtrium Chiliarcha.

Thomas Cartwright, de *Ano*, Armiger, Com. *Northamptonienſis* in Dom. Comm. Procurator.

Mattheus Hutton, S.T.P. Eccleſ. Paroch. de *Ano* Rector.

Jacobus Blackwell, Eccleſ. Paroch. de *Bramton* Rector.

In Florentiſſ. Univerſitate & Com. Oxonienſi.

Henricus Aldrich, S. T. P. Ædis Chriſti Decanus, & Inferioris *Dom. Convoc.* Prolocutor.

Radulphus Bathurſt, M. D. Coll. S. Trinitatis Præſes, & Eccleſ. Cathedr. *Wellenſis* Decanus, nuper vita functus.

Thomas Baily, S. T. P. Coll. Magd. Præſes.

Thomas Turner, S. T. P. C. C. C. Præſes, & Eccleſ. Cathedr. *Elienſis* Canonicus & Eccleſ. S. *Pauli London.* Præcentor.

Fitzherbert Adams, S. T. P. Coll. *Lincoln.* Rector, & Eccleſ. Cathedr. *Dunelmenſis* Canonicus.

Arthurus Charlett, S. T. P. Coll. *Univerſitatis* Magiſter.

Thomas Sykes, S.T.P. Coll. S. *Trinitatis* Præſes, Nobiliſſ. Dominæ Dominæ *Margaretæ* in S. Theologia Profeſſor, & Eccleſ. Cathedr. *Wigorinienſ.* Canonicus.

Wilhelmus Lancaſter, S. T. P. Coll. *Reginæ* Præpoſ. Vid. Com. *Middleſex*.

Johannes Mill, S. T. P. Aulæ S. *Edmundi* Principalis & Ec. Cath. *Cantuarenſis* Canonicus.

Robertus South, S. T. P. *Ædis Chriſti* & Eccleſ. Cathedr. *Weſtmonaſter.* Canonicus.

Henricus Smith, S. T. P. *Ædis Chriſti* Canonicus, nuper mortuus.

Wilhelmus Jane, S. T. P. *Ædis Chriſti* Canonicus, Sacræ Theologiæ Profeſſor Regius & Decanus *Glocestrienſis*.

Antonius Radcliffe, S. T. P. *Ædis Chriſti* Canonicus.

Wilhelmus Wake, S. T. P. Vid. Com. *Devon.*

Franciſcus Gaſtrell, S. T. P. *Ædis Chriſti* Canonicus, & Hoſpitii *Lincoln. London.* Prædicator Evangelicus.

Georgius Smalridge, S. T. P. *Ædis Chriſti* Alumnus.

Edwardus Wells, S.T.P. *Ædis Chriſti* Alumn.

Wilhelmus Stratford, S. T. B. *Ædis Chriſti* Alumnus & Honorabili Dom. Comm. à Sacris.

Carolus King, A. M. *Ædis Chriſti* Alumnus.

Wilhelmus Biſhop, A. M. è Coll. *Baliol.*

Philippus Biſſe, A. M. Coll. *Novi* Socius.

Nicolaus Martin, A. M. Aulæ *Cervinæ* Vice-Principalis.

Simon Harcourt, de *Staunton-Harcourt*, Eq. Aurat. Antiqui Municipii *Abingdonenſis* in Dom. Comm. Procurator, & in Cauſis Forenſibus Reginæ promovendis agendiſque Procurator, ſeu *Sollicitator Generalis*.

Jacobus Tyrrell, de *Shotover-Lodge*, Armiger.

Wilhelmus Moor, A.M. Eccleſ. Paroch. de *Adbury* Rector.

In Com. Pembrochiæ.

Thomas Owen, A. M. Eccleſ. Menevenſ. Canonicus.

In Com. Rutland.

Richardus Snow, de *Clipſham*, Armiger.

In Com. Salop.

Richardus Bulkley, S. T. P. Eccleſ. Paroch. de *Ludlow* Vicarius, & Eccleſ. Cathedr. *Herefordienſis* Canonicus, nuper mortuus.

Adamus Otteley, S. T. P. Archidiaconus *Salopienſis*, & Eccleſ. Cathedr. *Herefordienſis* Reſidentiarius.

Carolus Walcott, de *Walcott*, Armiger.

In Com. Somerſet.

Wilhelmus Graham, S.T.P. Sereniſſimæ Annæ Reginæ à Sacro Conclavi, Eccleſ. Cathedr. *Wellenſis* Decanus, & Eccleſ. Cathedr. *Dunelmenſis* Canonicus.

Richardus Healy, L. L. D. Decani & Capit. Eccleſ. Cathedr. *Wellenſis* Cartophylax & Seneſchallus.

Philippus Sydenham, de *Brympton*, Baronettus, Com. *Somerſet.* in Dom. Comm. Procurator.

In Com. Suffolc. Vid. *Com.* Norfolc.

In Com. Surriæ.

Wilhelmus Brownlow, de *Woodcote*, Baronett.

Johannes Michel, de *Richmond*, Armiger, in Dom. Comm. Portus *Sandovici* Baro, ſeu Procur.

Edmundus Gibſon, S. T. P. Eccleſ. Paroch. *Lam-*

Lambethenſis Rector, & Eccleſ. Cathedr. *Ciceſtrienſis* Canonicus & Reſidentiarius.

Johannes Evelyn, de *Wootton*, Armiger.

Wilhelmus Hewer, de *Clapham*, Armiger.

Nobilis Domina Domina *ANNA MASON*, de *Worceſter Park*, *Richardi Maſon* Equitis Aurati Relicta.

In Comm. Warwic. & Staffordiæ.

Honorabilis Vir *Philippus* Dominus *Stanhope*, Honoratiſſ. *Philippi Stanhope* Comitis de *Cheſterfield* Filius Natu Maximus.

Carolus Holt, de *Aſton in the Walls*, Baronet.

Henricus Puckering, de *Warwick*, Baronettus, nuper mortuus.

Johannes Dugdale, Eques Auratus, Fecialium Regiorum Magiſter ſeu Princeps, Dictus *Norroy King at Arms*.

Gulielmus Dugdale, *Johannis* Filius, de *Blytheball*, Armiger.

Henricus Parker, de *Hunnington*, Baronettus.

Hugo Parker, Armiger, *Henrici* Baronetti Filius Natu Maximus, & Antiqui Municipii de *Eveſham* in Dom. Comm. Procurator.

Wilhelmus Bromley, de *Bagington*, Armiger, Celeberrimæ & Florentiſſ. Univerſitatis *Oxon.* in Dom. Comm. Procurator.

Georgius Bohun, de *Naſhouſe* in Urbe *Coventreyenſi*, Armiger.

Wilhelmus Binckes, S. T. B. Eccleſ. Cathedr. *Liccetfeldenſis* Decanus.

Jonathan Kimberly, S. T. P. Eccleſ. ejuſdem Præbendarius.

Phineas Fowke, de *Little Wyrley*, M. D. & Coll. *Med. London.* Socius.

In Com. Weſtmorland. Vide *Com.* Cumbriæ.

In Com. Wilton. Vide *Com.* Bercheriæ.

In Com. Wigorniæ.

Johannes Packington, de *Weſtwood*, Baronettus, Com. *Wigornienſis*, in Dom. Comm. Procur.

Wilhelmus Dawes, Baronettus, S.T.P. Eccleſ. Cathedr. *Wigorn.* Canonicus. Vide Univerſitat. *Cantab.*

Edwardus Dinely, de *Charlton*, Eques Aurat.

Henricus Jeffreys, de *Holm Caſtell*, Armiger.

Samuel Swift, Armiger, Civitatis *Wigornienſis* Aldermannus, & Civium *Wigornienſium*, in Dom. Comm. Procurator.

Thomas Wilde, de *Wigornia*, Armiger, & Civitatis *Wigornienſis* in Dom. Comm. Procurator.

Bridges Nanfan, de *Birch-Morton*, Armiger.

Johannes Price, L. L. B. Dioceſeos *Wigornienſis* Cancellarius.

Johannes Fleetwood, A. M. Archidiaconus *Wigornienſis*, & Ecc. Paroch. de *Rippell* in Com. *Wigorn.* Rector.

Wilhelmus Hopkins, S. T. P. Eccleſ. Cathedr. *Wigorn.* Canonicus, nuper vita functus.

Radulph. Battel, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus & Sacelli Palatini Subdecanus.

Johannes Jephcott, S. T. P. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, & Eccleſ. Paroch. de *Eveſham* Rect.

Georgius Wall, S.T.P. ejuſdem Ec. Canonicus.

Jacobus Stillingfleet, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, & Ec. Paroch. de *Hartlebury* Rector.

Joſephus Merryll, A. M. ejuſdem Eccleſ. Canonicus, nuper mortuus.

Carolus Cocks, de *Wigorn.* Armiger, Antiqui Municipii de *Droitwich* in Dom. Comm. Proc.

Franciſcus Waynes, Urbis *Wigorniæ* Alderm.

Thomas Poltney, A. M. Eccleſ. Paroch. *Fleetburienſis* Rector.

Johannes Webb, A. M. Eccleſ. Paroch. de *Briden* Rector.

Edwardus Walker, L. L. B. nuper mortuus.

Franciſcus Taylor, de *Littleton*, Generoſus.

Richardus Wolley, Generoſus, Decani & Cap. *Wigorn.* Seneſchallus.

Edwardus Cookes, Generoſus, Honoratiſſ. *Thomæ* Comitis de *Coventrey* Seneſchallus.

SODALITATUM NOMINA.

Decanus & Cap. Eccleſ. Cathedr.
Cantuarienſis.
Eboracenſis.
Roffenſis.
Exonienſis.
Wellenſis.
Wigornienſis.
Norwicenſis.
Dunelmenſis.
Carlolenſis.
Vindeſorenſis.
Herefordienſis.
Elienſis.

Honorabilis Medii *Templi Londinenſis* Societas.

IN UNIVERSITATE *OXON.*

Collegium
Univerſitatis.
Baliolenſe.
Mertonenſe.
Exonienſe.
Orielenſe.
Reginæ.
Novum.
Lincolnienſe.
Omnium Animarum.
Magdalenenſe.
Corporis Chriſti.
Ædis Chriſti.
S. Trinitatis
S. Johannis Baptiſtæ.
Jeſu.

IN UNIVERSITATE *CANTAB.*

Collegium
S. Trinitatis.
Reginæ.
Divi Petri.
Chriſti.
Jeſu.
Emanuelis.
Regis.
Sidnienſe.

Aula
Clarenſis.
Pembrochienſis.
S. Trinitatis.
S. Catharinæ.

Collegium *Wintonienſe.*

00081740

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019